॥ နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ॥

သံယုတ္တနိကာယော

မဟာဝဂ္ဂေါ

၁. မဂ္ဂသံယုတ္တံ

၁. အဝိဇ္ဇာဝဂ္ဂေါ

၁. အဝိဇ္ဇာသုတ္တံ

၁. ဧဝံ မေ သုတံ – ဧကံ သမယံ ဘဂဝါ သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ ဇေတဝနေ အနာထပိဏ္ဍိကဿ အာရာမေ။ တတြ ခေါ ဘဂဝါ ဘိက္ခူ အာမန္တေသိ – “ဘိက္ခဝေါ”တိ။ “ဘဒန္တေ”တိ တေ ဘိက္ခူ ဘဂဝတော ပစ္စဿောသုံ။ ဘဂဝါ ဧတဒဝေါစ –

“အဝိဇ္ဇာ, ဘိက္ခဝေ, ပုဗ္ဗင်္ဂမာ အကုသလာနံ ဓမ္မာနံ သမာပတ္တိယာ, အနွဒေဝ [အနုဒေဝ (သီ. ပီ. က.)] အဟိရိကံ အနောတ္တပ္ပံ ။ အဝိဇ္ဇာဂတဿ, ဘိက္ခဝေ, အဝိဒ္ဒသုနော မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ ပဟောတိ; မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိဿ မိစ္ဆာသင်္ကပ္ပော ပဟောတိ; မိစ္ဆာသင်္ကပ္ပဿ မိစ္ဆာဝါစာ ပဟောတိ; မိစ္ဆာဝါစဿ မိစ္ဆာကမ္မန္တော ပဟောတိ; မိစ္ဆာကမ္မန္တဿ မိစ္ဆာအာဇီဝေါ ပဟောတိ; မိစ္ဆာအာဇီဝဿ မိစ္ဆာဝါယာမော ပဟောတိ; မိစ္ဆာဝါယာမဿ မိစ္ဆာသတိ ပဟောတိ; မိစ္ဆာသတိဿ မိစ္ဆာသမာဓိ ပဟောတိ။

“ဝိဇ္ဇာ စ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ပုဗ္ဗင်္ဂမာ ကုသလာနံ ဓမ္မာနံ သမာပတ္တိယာ, အနွဒေဝ ဟိရောတ္တပ္ပံ။ ဝိဇ္ဇာဂတဿ, ဘိက္ခဝေ , ဝိဒ္ဒသုနော သမ္မာဒိဋ္ဌိ ပဟောတိ; သမ္မာဒိဋ္ဌိဿ သမ္မာသင်္ကပ္ပော ပဟောတိ; သမ္မာသင်္ကပ္ပဿ သမ္မာဝါစာ ပဟောတိ; သမ္မာဝါစဿ သမ္မာကမ္မန္တော ပဟောတိ; သမ္မာကမ္မန္တဿ သမ္မာအာဇီဝေါ ပဟောတိ; သမ္မာအာဇီဝဿ သမ္မာဝါယာမော ပဟောတိ; သမ္မာဝါယာမဿ သမ္မာသတိ ပဟောတိ; သမ္မာသတိဿ သမ္မာသမာဓိ ပဟောတီ”တိ။ ပဌမံ။

၂. ဥပဍ္ဎသုတ္တံ

၂. ဧဝံ မေ သုတံ – ဧကံ သမယံ ဘဂဝါ သက္ကေသု ဝိဟရတိ နဂရကံ နာမ [နာဂရကံ နာမ (သီ.), သက္ကရံ နာမ (သျာ. က.)] သက္ယာနံ နိဂမော။ အထ ခေါ အာယသ္မာ အာနန္ဒော ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ။ ဧကမန္တံ နိသိန္နော ခေါ အာယသ္မာ အာနန္ဒော ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ – “ဥပဍ္ဎမိဒံ, ဘန္တေ, ဗြဟ္မစရိယံ, ယဒိဒံ – ကလျာဏမိတ္တတာ ကလျာဏသဟာယတာ ကလျာဏသမ္ပဝင်္ကတာ”တိ။

“မာ ဟေဝံ, အာနန္ဒ, မာ ဟေဝံ, အာနန္ဒ! သကလမေဝိဒံ, အာနန္ဒ, ဗြဟ္မစရိယံ, ယဒိဒံ – ကလျာဏမိတ္တတာ ကလျာဏသဟာယတာ ကလျာဏသမ္ပဝင်္ကတာ။ ကလျာဏမိတ္တဿေတံ, အာနန္ဒ, ဘိက္ခုနော ပါဋိကင်္ခံ ကလျာဏသဟာယဿ ကလျာဏသမ္ပဝင်္ကဿ – အရိယံ အဋ္ဌင်္ဂိကံ မဂ္ဂံ ဘာဝေဿတိ, အရိယံ အဋ္ဌင်္ဂိကံ မဂ္ဂံ ဗဟုလီကရိဿတိ။

“ကထဉ္စာနန္ဒ, ဘိက္ခု ကလျာဏမိတ္တော ကလျာဏသဟာယော ကလျာဏသမ္ပဝင်္ကော အရိယံ အဋ္ဌင်္ဂိကံ မဂ္ဂံ ဘာဝေတိ, အရိယံ အဋ္ဌင်္ဂိကံ မဂ္ဂံ ဗဟုလီကရောတိ? ဣဓာနန္ဒ, ဘိက္ခု သမ္မာဒိဋ္ဌိံ ဘာဝေတိ ဝိဝေကနိဿိတံ ဝိရာဂနိဿိတံ နိရောဓနိဿိတံ ဝေါဿဂ္ဂပရိဏာမိံ; သမ္မာသင်္ကပ္ပံ ဘာဝေတိ ဝိဝေကနိဿိတံ ။ပေ။ သမ္မာဝါစံ ဘာ

ဝေတိ ။ပေ.။ သမ္မာကမ္မန္တံ ဘာဝေတိ။ပေ.။ သမ္မာအာဇီဝံ ဘာဝေတိ။ပေ.။ သမ္မာဝါယာမံ ဘာဝေတိ။ပေ.။ သမ္မာသတိံ ဘာဝေတိ။ပေ.။ သမ္မာသမာဓိံ ဘာဝေတိ ဝိဝေကနိဿိတံ ဝိရာဂနိဿိတံ နိရောဓနိဿိတံ ဝေါဿဂ္ဂပရိဏာမိံ။ ဧဝံ ခေါ, အာနန္ဒ, ဘိက္ခု ကလျာဏမိတ္တော ကလျာဏသဟာယော ကလျာဏသမ္ပဝင်္ကော အရိယံ အဋ္ဌင်္ဂိကံ မဂ္ဂံ ဘာဝေတိ, အရိယံ အဋ္ဌင်္ဂိကံ မဂ္ဂံ ဗဟုလီကရောတိ။

"တဒမိနာပေတံ , အာနန္ဒ, ပရိယာယေန ဝေဒိတဗ္ဗံ ယထာ သကလမေဝိဒံ ဗြဟ္မစရိယံ, ယဒိဒံ – ကလျာဏမိတ္တတာ ကလျာဏသဟာယတာ ကလျာဏသမ္ပဝင်္ကတာ။ မမဉှိ, အာနန္ဒ, ကလျာဏမိတ္တံ အာဂမ္မ ဇာတိဓမ္မာ သတ္တာ ဇာတိယာ ပရိမုစ္စန္တိ; ဇရာဓမ္မာ သတ္တာ ဇရာယ ပရိမုစ္စန္တိ; မရဏဓမ္မာ သတ္တာ မရဏေန ပရိမုစ္စန္တိ; သောကပရိဒေဝဒုက္ခဒောမနဿုပါယာသဓမ္မာ သတ္တာ သောကပရိဒေဝဒုက္ခဒောမနဿုပါယာသေဟိ ပရိမုစ္စန္တိ။ ဣမိနာ ခေါ ဧတံ, အာနန္ဒ, ပရိယာယေန ဝေဒိတဗ္ဗံ ယထာ သကလမေဝိဒံ ဗြဟ္မစရိယံ, ယဒိဒံ – ကလျာဏမိတ္တတာ ကလျာဏသဟာယတာ ကလျာဏသမ္ပဝင်္ကတာ"တိ။ ဒုတိယံ။

၃. သာရိပုတ္တသုတ္တံ

၃. သာဝတ္ထိနိဒာနံ။ အထ ခေါ အာယသ္မာ သာရိပုတ္တော ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ။ ဧကမန္တံ နိသိန္နော ခေါ အာယသ္မာ သာရိပုတ္တော ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ – "သကလမိဒံ, ဘန္တေ, ဗြဟ္မစရိယံ, ယဒိဒံ – ကလျာဏမိတ္တတာ ကလျာဏသဟာယတာ ကလျာဏသမ္ပဝင်္ကတာ"တိ။

"သာဓု သာဓု, သာရိပုတ္တ! သကလမိဒံ, သာရိပုတ္တ, ဗြဟ္မစရိယံ, ယဒိဒံ – ကလျာဏမိတ္တတာ ကလျာဏသဟာယတာ ကလျာဏသမ္ပဝင်္ကတာ။ ကလျာဏမိတ္တဿေတံ, သာရိပုတ္တ, ဘိက္ခုနော ပါဋိကင်္ခံ ကလျာဏသဟာယဿ ကလျာဏသမ္ပဝင်္ကဿ – အရိယံ အဋ္ဌင်္ဂိကံ မဂ္ဂံ ဘာဝေဿတိ, အရိယံ အဋ္ဌင်္ဂိကံ မဂ္ဂံ ဗဟုလီကရိဿတိ။ ကထဉ္စ, သာရိပုတ္တ, ဘိက္ခု ကလျာဏမိတ္တော ကလျာဏသဟာယော ကလျာဏသမ္ပဝင်္ကော အရိယံ အဋ္ဌင်္ဂိကံ မဂ္ဂံ ဘာဝေတိ, အရိယံ အဋ္ဌင်္ဂိကံ မဂ္ဂံ ဗဟုလီကရောတိ?

"ဣဓ, သာရိပုတ္တ, ဘိက္ခု သမ္မာဒိဋ္ဌိံ ဘာဝေတိ ဝိဝေကနိဿိတံ ဝိရာဂနိဿိတံ နိရောဓနိဿိတံ ဝေါဿဂ္ဂပရိဏာမိံ။ပေ.။ သမ္မာသမာဓိံ ဘာဝေတိ ဝိဝေကနိဿိတံ ဝိရာဂနိဿိတံ နိရောဓနိဿိတံ ဝေါဿဂ္ဂပရိဏာမိံ။ ဧဝံ ခေါ, သာရိပုတ္တ, ဘိက္ခု ကလျာဏမိတ္တော ကလျာဏသဟာယော ကလျာဏသမ္ပဝင်္ကော အရိယံ အဋ္ဌင်္ဂိကံ မဂ္ဂံ ဘာဝေတိ, အရိယံ အဋ္ဌင်္ဂိကံ မဂ္ဂံ ဗဟုလီကရောတိ။

"တဒမိနာပေတံ, သာရိပုတ္တ, ပရိယာယေန ဝေဒိတဗ္ဗံ ယထာ သကလမိဒံ ဗြဟ္မစရိယံ, ယဒိဒံ – ကလျာဏမိတ္တတာ ကလျာဏသဟာယတာ ကလျာဏသမ္ပဝင်္ကတာ။ မမဉှိ, သာရိပုတ္တ, ကလျာဏမိတ္တံ အာဂမ္မ ဇာတိဓမ္မာ သတ္တာ ဇာတိယာ ပရိမုစ္စန္တိ; ဇရာဓမ္မာ သတ္တာ ဇရာယ ပရိမုစ္စန္တိ; မရဏဓမ္မာ သတ္တာ မရဏေန ပရိမုစ္စန္တိ; သောကပရိဒေဝဒုက္ခဒောမနဿုပါယာသဓမ္မာ သတ္တာ သောကပရိဒေဝဒုက္ခဒောမနဿုပါယာသေဟိ ပရိမုစ္စန္တိ။ ဣမိနာ ခေါ ဧတံ, သာရိပုတ္တ, ပရိယာယေန ဝေဒိတဗ္ဗံ ယထာ သကလမိဒံ ဗြဟ္မစရိယံ, ယဒိဒံ – ကလျာဏမိတ္တတာ ကလျာဏသဟာယတာ ကလျာဏသမ္ပဝင်္ကတာ"တိ။ တတိယံ။

၄. ဇာဏုဿောဏိဗြာဟ္မဏသုတ္တံ

၄. သာဝတ္ထိနိဒာနံ။ အထ ခေါ အာယသ္မာ အာနန္ဒော ပုဗ္ဗဏှသမယံ နိဝါသေတွာ ပတ္တစီဝရမာဒါယ သာဝတ္ထိံ ပိဏ္ဍာယ ပါဝိသိ။ အဒ္ဒသာ ခေါ အာယသ္မာ အာနန္ဒော ဇာဏုဿောဏိံ ဗြာဟ္မဏံ သဗ္ဗသေတေန ဝဠဝါဘိရထေန [ဝဠဝာဘိရထေန (သီ.)] သာဝတ္ထိယာ နိယျာယန္တံ။ သေတာ သုဒံ အဿာ ယုတ္တာ ဟောန္တိ သေတာလင်္ကာရာ, သေတော ရထော, သေတပရိဝါရော, သေတာ ရသ္မိယော, သေတာ ပတောဒလဋ္ဌိ, သေတံ ဆတ္တံ, သေတံ ဥဏှီသံ, သေတာနိ ဝတ္ထာနိ, သေတာ ဥပာဟနာ, သေတာယ သုဒံ ဝါလဗီဇနိယာ ဗီဇီယတိ။ တမေနံ ဇနော ဒိသွာ ဧဝမာဟ – "ဗြဟ္မံ ဝတ, ဘော, ယာနံ! ဗြဟ္မယာနရူပံ ဝတ, ဘော"တိ!!

အထ ခေါ အာယသ္မာ အာနန္ဒော သာဝတ္ထိယံ ပိဏ္ဍာယ စရိတွာ ပစ္ဆာဘတ္တံ ပိဏ္ဍပါတပဋိက္ကန္တော ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိ ; ဥပသင်္ကမိတွာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ။ ဧကမန္တံ နိသိန္နော ခေါ အာယသ္မာ အာနန္ဒော ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ –

''ဣဓာဟံ, ဘန္တေ, ပုဗ္ဗဏှသမယံ နိဝါသေတွာ ပတ္တစီဝရမာဒါယ သာဝတ္ထိံ ပိဏ္ဍာယ ပါဝိသိံ။ အဒ္ဒသံ ခွာဟံ, ဘန္တေ, ဇာဏုဿောဏိံ ဗြာဟ္မဏံ သဗ္ဗသေတေန ဝဠဝါဘိရထေန သာဝတ္ထိယာ နိယျာယန္တံ။ သေတာ သုဒံ အဿာ ယုတ္တာ ဟောန္တိ သေတာလင်္ကာရာ, သေတော ရထော, သေတပရိဝါရော, သေတာ ရသ္မိယော, သေတာ ပတောဒလဋ္ဌိ, သေတံ ဆတ္တံ, သေတံ ဥဏှီသံ, သေတာနိ ဝတ္ထာနိ, သေတာ ဥပာဟနာ, သေတာယ သုဒံ ဝါလဗီဇနိယာ ဗီဇီယတိ။ တမေနံ ဇနော ဒိသွာ ဧဝမာဟ – 'ဗြဟ္မံ ဝတ, ဘော, ယာနံ! ဗြဟ္မယာနရူပံ ဝတ, ဘော'တိ!! သက္ကာ နု ခေါ, ဘန္တေ, ဣမသ္မိံ ဓမ္မဝိနယေ ဗြဟ္မယာနံ ပညာပေတု''န္တိ?

''သက္ကာ , အာနန္ဒာ''တိ ဘဂဝါ အဝေါစ – ''ဣမဿေဝ ခေါ ဧတံ, အာနန္ဒ, အရိယဿ အဋ္ဌင်္ဂိကဿ မဂ္ဂဿ အဓိဝစနံ – 'ဗြဟ္မယာနံ' ဣတိပိ, 'ဓမ္မယာနံ' ဣတိပိ, 'အနုတ္တရော သင်္ဂါမဝိဇယော' ဣတိပီ''တိ။

''သမ္မာဒိဋ္ဌိ, အာနန္ဒ, ဘာဝိတာ ဗဟုလီကတာ ရာဂဝိနယပရိယောသာနာ ဟောတိ, ဒောသဝိနယပရိယောသာနာ ဟောတိ, မောဟဝိနယပရိယောသာနာ ဟောတိ။ သမ္မာသင်္ကပ္ပော, အာနန္ဒ, ဘာဝိတော ဗဟုလီကတော ရာဂဝိနယပရိယောသာနော ဟောတိ, ဒောသဝိနယပရိယောသာနော ဟောတိ, မောဟဝိနယပရိယောသာနော ဟောတိ။ သမ္မာဝါစာ, အာနန္ဒ, ဘာဝိတာ ဗဟုလီကတာ ရာဂဝိနယပရိယောသာနာ ဟောတိ, ဒောသ။ပေ.။ မောဟဝိနယပရိယောသာနာ ဟောတိ။ သမ္မာကမ္မန္တော, အာနန္ဒ, ဘာဝိတော ဗဟုလီကတော ရာဂဝိနယပရိယောသာနော ဟောတိ, ဒောသ။ မောဟဝိနယပရိယောသာနော ဟောတိ။ သမ္မာအာဇီဝေါ, အာနန္ဒ, ဘာဝိတော ဗဟုလီကတော ရာဂဝိနယပရိယောသာနော ဟောတိ, ဒောသ။ မောဟဝိနယပရိယောသာနော ဟောတိ ။ သမ္မာဝါယာမော, အာနန္ဒ, ဘာဝိတော ဗဟုလီကတော ရာဂဝိနယပရိယောသာနော ဟောတိ, ဒောသ။ မောဟဝိနယပရိယောသာနော ဟောတိ။ သမ္မာသတိ, အာနန္ဒ, ဘာဝိတာ ဗဟုလီကတာ ရာဂဝိနယပရိယောသာနာ ဟောတိ, ဒောသ။ မောဟဝိနယပရိယောသာနာ ဟောတိ။ သမ္မာသမာဓိ, အာနန္ဒ, ဘာဝိတော ဗဟုလီကတော ရာဂဝိနယပရိယောသာနော ဟောတိ, ဒောသ။ မောဟဝိနယပရိယောသာနော ဟောတိ။

''ဣမိနာ ခေါ ဧတံ, အာနန္ဒ, ပရိယာယေန ဝေဒိတဗ္ဗံ ယထာ ဣမဿေဝေတံ အရိယဿ အဋ္ဌင်္ဂိကဿ မဂ္ဂဿ အဓိဝစနံ – 'ဗြဟ္မယာနံ' ဣတိပိ, 'ဓမ္မယာနံ' ဣတိပိ, 'အနုတ္တရော သင်္ဂါမဝိဇယော' ဣတိပီ''တိ။ ဣဒမဝေါစ ဘဂဝါ။ ဣဒံ ဝတွာန သုဂတော အထာပရံ ဧတဒဝေါစ သတ္ထာ –

''ယဿ သဒ္ဓါ စ ပညာ စ၊ ဓမ္မာ ယုတ္တာ သဒါ ဓုရံ။
ဟိရီ ဤသာ မနော ယောတ္တံ၊ သတိ အာရက္ခသာရထိ။

''ရထော သီလပရိက္ခာရော၊ ဈာနက္ခော စက္ကဝီရိယော။
ဥပေက္ခာ ဓုရသမာဓိ၊ အနိစ္ဆာ ပရိဝါရဏံ။

''အဗျာပါဒော အဝိဟိံသာ၊ ဝိဝေကော ယဿ အာဝုဓံ။
တိတိက္ခာ စမ္မသန္နာဟော [ဝမ္မသန္နာဟော (သီ.)] ၊ ယောဂက္ခေမာယ ဝတ္တတိ။

''ဧတဒတ္တနိ သမ္ဘူတံ၊ ဗြဟ္မယာနံ အနုတ္တရံ။
နိယျန္တိ ဓီရာ လောကမှာ၊ အညဒတ္ထု ဇယံ ဇယ''န္တိ။ စတုတ္ထံ။

၅. ကိမတ္ထိယသုတ္တံ

၅. သာဝတ္ထိနိဒါနံ။ အထ ခေါ သမ္ဗဟုလာ ဘိက္ခူ ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိံသု။ပေ.။ ဧကမန္တံ နိသီဒိံသု။ ဧကမန္တံ နိသိန္နာ ခေါ တေ ဘိက္ခူ ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစုံ –

“ကိ ေနာ, ဘေန္တ, အညတိတ္ထိယာ ပရိဗ္ဗာဇကာ အေမ့ဟ ဧဝံ ပုစ္ဆႏၲိ – ‘ကိမတ္ထိယံ, အာဝုေသာ, သမေဏ ေဂါတေမ ျဗဟၼစရိယံ ဝုႆတီ’တိ? ဧဝံ ပုဋၭာ မယံ, ဘေန္တ, ေတသံ အညတိတ္ထိယာနံ ပရိဗ္ဗာဇကာနံ ဧဝံ ဗ်ာက ေရာမ – ‘ဒုကၡႆ ေခါ, အာဝုေသာ, ပရိညတၳံ ဘဂဝတိ ျဗဟၼစရိယံ ဝုႆတီ’တိ။ ကစၥိ မယံ, ဘေန္တ, ဧဝံ ပုဋၭာ ဧဝံ ဗ်ာကရမာနာ ဝုတၱဝါဒိေနာ ေစဝ ဘဂဝေတာ ေဟာမ, န စ ဘဂဝႏၲံ အဘူေတန အဗ်ာစိကၡာမ, ဓမၼႆ စာႏု ဓမၼံ ဗ်ာကေရာမ, န စ ေကာစိ သဟဓမၼိေကာ ဝါဒါႏုဝါေဒါ ဂါရယွံ ဌာနံ အာဂစၦတီ”တိ?

“တဂ္ဃ တုေမ့ဟ, ဘိကၡေဝ, ဧဝံ ပုဋၭာ ဧဝံ ဗ်ာကရမာနာ ဝုတၱဝါဒိေနာ ေစဝ ေမ ေဟာထ, န စ မံ အဘူေတန အဗ်ာစိကၡထ, ဓမၼႆ စာႏုဓမၼံ ဗ်ာကေရာထ, န စ ေကာစိ သဟဓမၼိေကာ ဝါဒါႏုဝါေဒါ ဂါရယွံ ဌာနံ အာဂစၧတိ။ ဒုကၡႆ ဟိ ပရိညတၳံ မယိ ျဗဟၼစရိယံ ဝုႆတိ။ သေစ ေဝါ, ဘိကၡေဝ, အညတိတ္ထိယာ ပရိဗ္ဗာဇကာ ဧဝံ ပုေစၧယ်ဳံ – ‘အတၳိ ပနာဝုေသာ, မေဂၢါ, အတၳိ ပဋိပဒါ ဧတႆ ဒုကၡႆ ပရိညာယာ’တိ, ဧဝံ ပုဋၭာ တုေမ့ဟ, ဘိကၡေဝ, ေတသံ အညတိတ္ထိယာနံ ပရိဗ္ဗာဇကာနံ ဧဝံ ဗ်ာကေရယ်ာထ – ‘အတၳိ ေခါ, အာဝုေသာ, မေဂၢါ, အတၳိ ပဋိပဒါ ဧတႆ ဒုကၡႆ ပရိညာယာ’”တိ။

“ကတေမာ စ, ဘိကၡေဝ, မေဂၢါ, ကတမာ ပဋိပဒါ ဧတႆ ဒုကၡႆ ပရိညာယာတိ? အယေမဝ အရိေယာ အ႒ ဂႋေကာ မေဂၢါ, ေသယ်ထိဒံ – သမၼာဒိ႒ိ…ေပ.… သမၼာသမာဓိ။ အယံ, ဘိကၡေဝ, မေဂၢါ, အယံ ပဋိပဒါ ဧတႆ ဒုကၡႆ ပရိညာယာတိ။ ဧဝံ ပုဋၭာ တုေမ့ဟ, ဘိကၡေဝ, ေတသံ အညတိတ္ထိယာနံ ပရိဗ္ဗာဇကာနံ ဧဝံ ဗ်ာကေရယ်ာထာ”တိ။ ပဥၥမံ။

၆. ပဌမအညတရဘိကၡဳသုတၱံ

၆. သာဝတၳိနိဒါနံ ။ အထ ေခါ အညတေရာ ဘိကၡဳ ေယန ဘဂဝါ ေတႏုပသကၤမိ…ေပ.… ဧကမႏၲံ နိသိေႏၷာ ေခါ ေသာ ဘိကၡဳ ဘဂဝႏၲံ ဧတဒေဝါစ – “‘ျဗဟၼစရိယံ, ျဗဟၼစရိယ’ႏၲိ, ဘေန္တ, ဝုစၥတိ။ ကတမံ ႏု ေခါ, ဘေန္တ, ျဗဟၼစရိယံ, ကတမံ ျဗဟၼစရိယပရိေယာသာန”ႏၲိ?

“အယေမဝ ေခါ, ဘိကၡဳ, အရိေယာ အ႒ဂႋေကာ မေဂၢါ ျဗဟၼစရိယံ, ေသယ်ထိဒံ – သမၼာဒိ႒ိ…ေပ.… သမၼာသမာဓိ ။ ေယာ ေခါ, ဘိကၡဳ, ရာဂကၡေယာ ေဒါသကၡေယာ ေမာဟကၡေယာ – ဣဒံ ျဗဟၼစရိယပရိေယာသာန”ႏၲိ။ ဆ ႒ံ။

၇. ဒုတိယအညတရဘိကၡဳသုတၱံ

၇. သာဝတၳိနိဒါနံ။ အထ ေခါ အညတေရာ ဘိကၡဳ ေယန ဘဂဝါ ေတႏုပသကၤမိ…ေပ.… ဧကမႏၲံ နိသိေႏၷာ ေခါ ေသာ ဘိကၡဳ ဘဂဝႏၲံ ဧတဒေဝါစ –

“‘ရာဂဝိနေယာ ေဒါသဝိနေယာ ေမာဟဝိနေယာ’တိ, ဘေန္တ, ဝုစၥတိ။ ကိႆ ႏု ေခါ ဧတံ, ဘေန္တ, အဓိဝစနံ – ‘ရာဂဝိနေယာ ေဒါသဝိနေယာ ေမာဟဝိနေယာ’”တိ? “နိဗၺာနဓာတုယာ ေခါ ဧတံ, ဘိကၡဳ, အဓိဝစနံ – ‘ရာဂဝိနေယာ ေဒါ သဝိနေယာ ေမာဟဝိနေယာ’တိ။ အာသဝါနံ ခေယာ ေတန ဝုစၥတီ”တိ။

ဧဝံ ဝုေတၱ ေသာ ဘိကၡဳ ဘဂဝႏၲံ ဧတဒေဝါစ – “‘အမတံ, အမတ’ႏၲိ, ဘေန္တ, ဝုစၥတိ။ ကတမံ ႏု ေခါ, ဘႏ ေတ, အမတံ, ကတေမာ အမတဂါမိမေဂၢါ”တိ? “ေယာ ေခါ, ဘိကၡဳ, ရာဂကၡေယာ ေဒါသကၡေယာ ေမာဟကၡေယာ – ဣဒံ ဝုစၥတိ အမတံ။ အယေမဝ အရိေယာ အ႒ဂႋေကာ မေဂၢါ အမတဂါမိမေဂၢါ, ေသယ်ထိဒံ – သမၼာဒိ႒ိ…ေပ.… သမၼာသမာဓီ”တိ။ သတၱမံ။

၈. ဝိဘဂၤသုတၱံ

၈. သာဝတ္ထိနိဒာနံ။ ''အရိယံ ဝေါ, ဘိက္ခဝေ, အဋ္ဌင်္ဂိကံ မဂ္ဂံ ဒေသေဿာမိ ဝိဘဇိဿာမိ။ တံ သုဏာထ, သာဓု ကံ မနသိ ကရောထ; ဘာသိဿာမီ''တိ။ ''ဧဝံ, ဘန္တေ''တိ ခေါ တေ ဘိက္ခူ ဘဂဝတော ပစ္စဿောသုံ။ ဘဂဝါ ဧတဒ ဝေါစ –

''ကတမော စ, ဘိက္ခဝေ, အရိယော အဋ္ဌင်္ဂိကော မဂ္ဂော? သေယျထိဒံ – သမ္မာဒိဋ္ဌိ။ပေ.။ သမ္မာသမာဓိ။

''ကတမာ စ, ဘိက္ခဝေ, သမ္မာဒိဋ္ဌိ? ယံ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဒုက္ခေ ဉာဏံ, ဒုက္ခသမုဒယေ ဉာဏံ , ဒုက္ခနိရောဓေ ဉာဏံ, ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနိယာ ပဋိပဒါယ ဉာဏံ – အယံ ဝုစ္စတိ, ဘိက္ခဝေ, သမ္မာဒိဋ္ဌိ။

''ကတမော စ, ဘိက္ခဝေ, သမ္မာသင်္ကပ္ပော? ယော ခေါ, ဘိက္ခဝေ, နေက္ခမ္မသင်္ကပ္ပော , အဗျာပါဒသင်္ကပ္ပော, အဝိဟိံသာသင်္ကပ္ပော – အယံ ဝုစ္စတိ, ဘိက္ခဝေ, သမ္မာသင်္ကပ္ပော။

''ကတမာ စ, ဘိက္ခဝေ, သမ္မာဝါစာ? ယာ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, မုသာဝါဒါ ဝေရမဏီ, ပိသုဏာယ ဝါစာယ ဝေရမဏီ, ဖရုသာယ ဝါစာယ ဝေရမဏီ, သမ္ဖပ္ပလာပါ ဝေရမဏီ – အယံ ဝုစ္စတိ, ဘိက္ခဝေ, သမ္မာဝါစာ။

''ကတမော စ, ဘိက္ခဝေ, သမ္မာကမ္မန္တော? ယာ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ပါဏာတိပါတာ ဝေရမဏီ, အဒိန္နာဒါနာ ဝေရမဏီ, အဗြဟ္မစရိယာ ဝေရမဏီ – အယံ ဝုစ္စတိ, ဘိက္ခဝေ, သမ္မာကမ္မန္တော။

''ကတမော စ, ဘိက္ခဝေ, သမ္မာအာဇီဝေါ? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, အရိယသာဝကော မိစ္ဆာအာဇီဝံ ပဟာယ သမ္မာအာဇီဝေန ဇီဝိတံ ကပ္ပေတိ – အယံ ဝုစ္စတိ, ဘိက္ခဝေ, သမ္မာအာဇီဝေါ။

''ကတမော စ, ဘိက္ခဝေ, သမ္မာဝါယာမော? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု အနုပ္ပန္နာနံ ပါပကာနံ အကုသလာနံ ဓမ္မာနံ အနုပ္ပါဒါယ ဆန္ဒံ ဇနေတိ ဝါယမတိ ဝီရိယံ အာရဘတိ စိတ္တံ ပဂ္ဂဏှာတိ ပဒဟတိ, ဥပ္ပန္နာနံ ပါပကာနံ အကုသလာနံ ဓမ္မာနံ ပဟာနာယ ဆန္ဒံ ဇနေတိ။ပေ.။ အနုပ္ပန္နာနံ ကုသလာနံ ဓမ္မာနံ ဥပ္ပါဒါယ ဆန္ဒံ ဇနေတိ။ပေ.။ ဥပ္ပန္နာနံ ကုသလာနံ ဓမ္မာနံ ဌိတိယာ အသမ္မောသာယ ဘိယျောဘာဝါယ ဝေပုလ္လာယ ဘာဝနာယ ပါရိပူရိယာ ဆန္ဒံ ဇနေတိ ဝါယမတိ ဝီရိယံ အာရဘတိ စိတ္တံ ပဂ္ဂဏှာတိ ပဒဟတိ – အယံ ဝုစ္စတိ, ဘိက္ခဝေ, သမ္မာဝါယာမော။

''ကတမာ စ, ဘိက္ခဝေ, သမ္မာသတိ? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ကာယေ ကာယာနုပဿီ ဝိဟရတိ အာတာပီ သမ္ပဇာနော သတိမာ, ဝိနေယျ လောကေ အဘိဇ္ဈာဒောမနဿံ; ဝေဒနာသု ဝေဒနာနုပဿီ ဝိဟရတိ အာတာပီ သမ္ပဇာနော သတိမာ, ဝိနေယျ လောကေ အဘိဇ္ဈာဒောမနဿံ; စိတ္တေ စိတ္တာနုပဿီ ဝိဟရတိ အာတာပီ သမ္ပဇာနော သတိမာ, ဝိနေယျ လောကေ အဘိဇ္ဈာဒောမနဿံ; ဓမ္မေသု ဓမ္မာနုပဿီ ဝိဟရတိ အာတာပီ သမ္ပဇာနော သတိမာ, ဝိနေယျ လောကေ အဘိဇ္ဈာဒောမနဿံ – အယံ ဝုစ္စတိ, ဘိက္ခဝေ, သမ္မာသတိ။

''ကတမော စ, ဘိက္ခဝေ, သမ္မာသမာဓိ? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ဝိဝိစ္စေဝ ကာမေဟိ ဝိဝိစ္စ အကုသလေဟိ ဓမ္မေဟိ သဝိတက္ကံ သဝိစာရံ ဝိဝေကဇံ ပီတိသုခံ ပဌမံ ဈာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ။ ဝိတက္ကဝိစာရာနံ ဝူပသမာ အဇ္ဈတ္တံ သမ္ပသာဒနံ စေတသော ဧကောဒိဘာဝံ အဝိတက္ကံ အဝိစာရံ သမာဓိဇံ ပီတိသုခံ ဒုတိယံ ဈာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ။ ပီတိယာ စ ဝိရာဂါ ဥပေက္ခကော စ ဝိဟရတိ သတော စ သမ္ပဇာနော, သုခဉ္စ ကာယေန ပဋိသံဝေဒေတိ, ယံ တံ အရိယာ အာစိက္ခန္တိ – 'ဥပေက္ခကော သတိမာ သုခဝိဟာရီ'တိ တတိယံ ဈာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ။ သုခဿ စ ပဟာနာ ဒုက္ခဿ စ ပဟာနာ ပုဗ္ဗေဝ သောမနဿဒောမနဿာနံ အတ္ထင်္ဂမာ အဒုက္ခမသုခံ ဥပေက္ခာသတိပါရိသုဒ္ဓိံ စတုတ္ထံ ဈာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ – အယံ ဝုစ္စတိ, ဘိက္ခဝေ, သမ္မာသမာဓီ''တိ။ အဋ္ဌမံ။

၉. သူကသုတ္တံ

၉. သာဝတ္ထိနိဒာနံ ။ ''သေယျထာပိ, ဘိက္ခဝေ, သာလိသူကံ ဝါ ယဝသူကံ ဝါ မိစ္ဆာပဏိဟိတံ ဟတ္ထေန ဝါ ပါဒေန ဝါ အက္ကန္တံ ဟတ္ထံ ဝါ ပါဒံ ဝါ ဘိန္ဒိဿတိ [ဘေစ္ဆတိ (က.)] , လောဟိတံ ဝါ ဥပ္ပါဒေဿတီတိ – နေတံ

ဌာနံ ဝိဇ္ဇတိ။ တံ ကိဿ ဟေတု? မိစ္ဆာပဏိဟိတတ္တာ, ဘိက္ခဝေ, သူကဿ။ ဧဝမေဝ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, သော ဝတ ဘိက္ခု မိစ္ဆာပဏိဟိတာယ ဒိဋ္ဌိယာ မိစ္ဆာပဏိဟိတာယ မဂ္ဂဘာဝနာယ အဝိဇ္ဇံ ဘိန္ဒိဿတိ, ဝိဇ္ဇံ ဥပ္ပာဒေဿတိ, နိဗ္ဗာနံ သစ္ဆိကရိဿတီတိ – နေတံ ဌာနံ ဝိဇ္ဇတိ။ တံ ကိဿ ဟေတု? မိစ္ဆာပဏိဟိတတ္တာ, ဘိက္ခဝေ, ဒိဋ္ဌိယာ။

“သေယျထာပိ, ဘိက္ခဝေ, သာလိသူကံ ဝါ ယဝသူကံ ဝါ သမ္မာပဏိဟိတံ ဟတ္ထေန ဝါ ပါဒေန ဝါ အက္ကန္တံ ဟတ္ထံ ဝါ ပါဒံ ဝါ ဘိန္ဒိဿတိ, လောဟိတံ ဝါ ဥပ္ပာဒေဿတီတိ – ဌာနမေတံ ဝိဇ္ဇတိ။ တံ ကိဿ ဟေတု? သမ္မာပဏိဟိတတ္တာ, ဘိက္ခဝေ , သူကဿ။ ဧဝမေဝ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, သော ဝတ ဘိက္ခု သမ္မာပဏိဟိတာယ ဒိဋ္ဌိယာ သမ္မာပဏိဟိတာယ မဂ္ဂဘာဝနာယ အဝိဇ္ဇံ ဘိန္ဒိဿတိ, ဝိဇ္ဇံ ဥပ္ပာဒေဿတိ, နိဗ္ဗာနံ သစ္ဆိကရိဿတီတိ – ဌာနမေတံ ဝိဇ္ဇတိ။ တံ ကိဿ ဟေတု? သမ္မာပဏိဟိတတ္တာ, ဘိက္ခဝေ, ဒိဋ္ဌိယာ။

“ကထဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု သမ္မာပဏိဟိတာယ ဒိဋ္ဌိယာ သမ္မာပဏိဟိတာယ မဂ္ဂဘာဝနာယ အဝိဇ္ဇံ ဘိန္ဒတိ, ဝိဇ္ဇံ ဥပ္ပာဒေတိ, နိဗ္ဗာနံ သစ္ဆိကရောတီတိ? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု သမ္မာဒိဋ္ဌိံ ဘာဝေတိ ဝိဝေကနိဿိတံ ဝိရာဂနိဿိတံ နိရောဓနိဿိတံ ဝေါဿဂ္ဂပရိဏာမိံ။ပေ။ သမ္မာသမာဓိံ ဘာဝေတိ ဝိဝေကနိဿိတံ ဝိရာဂနိဿိတံ နိရောဓနိဿိတံ ဝေါဿဂ္ဂပရိဏာမိံ။ ဧဝံ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု သမ္မာပဏိဟိတာယ ဒိဋ္ဌိယာ သမ္မာပဏိဟိတာယ မဂ္ဂဘာဝနာယ အဝိဇ္ဇံ ဘိန္ဒတိ, ဝိဇ္ဇံ ဥပ္ပာဒေတိ, နိဗ္ဗာနံ သစ္ဆိကရောတီ”တိ။ နဝမံ။

၁၀. နန္ဒိယသုတ္တံ

၁၀. သာဝတ္ထိနိဒါနံ။ အထ ခေါ နန္ဒိယော ပရိဗ္ဗာဇကော ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ ဘဂဝတာ သဒ္ဓိံ သမ္မောဒိ။ သမ္မောဒနီယံ ကထံ သာရဏီယံ ဝီတိသာရေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ။ ဧကမန္တံ နိသိန္နော ခေါ နန္ဒိယော ပရိဗ္ဗာဇကော ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ – “ကတိ နု ခေါ, ဘော ဂေါတမ, ဓမ္မာ ဘာဝိတာ ဗဟုလီကတာ နိဗ္ဗာနင်္ဂမာ ဟောန္တိ နိဗ္ဗာနပရာယနာ နိဗ္ဗာနပရိယောသာနာ”တိ?

“အဋ္ဌိမေ ခေါ, နန္ဒိယ, ဓမ္မာ ဘာဝိတာ ဗဟုလီကတာ နိဗ္ဗာနင်္ဂမာ ဟောန္တိ နိဗ္ဗာနပရာယနာ နိဗ္ဗာနပရိယောသာနာ။ ကတမေ အဋ္ဌ? သေယျထိဒံ – သမ္မာဒိဋ္ဌိ။ပေ။ သမ္မာသမာဓိ။ ဣမေ ခေါ, နန္ဒိယ, အဋ္ဌ ဓမ္မာ ဘာဝိတာ ဗဟုလီကတာ နိဗ္ဗာနင်္ဂမာ ဟောန္တိ နိဗ္ဗာနပရာယနာ နိဗ္ဗာနပရိယောသာနာ”တိ။ ဧဝံ ဝုတ္တေ နန္ဒိယော ပရိဗ္ဗာဇကော ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ – “အဘိက္ကန္တံ , ဘော ဂေါတမ, အဘိက္ကန္တံ, ဘော ဂေါတမ ။ပေ။ ဥပါသကံ မံ ဘဝံ ဂေါတမော ဓာရေတု အဇ္ဇတဂ္ဂေ ပါဏုပေတံ သရဏံ ဂတ”န္တိ။ ဒသမံ။

အဝိဇ္ဇာဝဂ္ဂေါ ပဌမော။

တဿုဒ္ဒါနံ –

အဝိဇ္ဇဉ္စ ဥပဍ္ဎဉ္စ, သာရိပုတ္တော စ ဗြာဟ္မဏော။
ကိမတ္ထိယော စ ဒွေ ဘိက္ခူ, ဝိဘင်္ဂေါ သူကနန္ဒိယာတိ။

၂. ဝိဟာရဝဂ္ဂေါ

၁. ပဌမဝိဟာရသုတ္တံ

၁၁. သာဝတ္ထိနိဒါနံ ။ “ဣစ္ဆာမဟံ, ဘိက္ခဝေ, အဍ္ဎမာသံ ပဋိသလ္လီယိတုံ။ နမှိ ကေနစိ ဥပသင်္ကမိတဗ္ဗော, အညတြ ဧကေန ပိဏ္ဍပါတနီဟာရကေနာ”တိ။ “ဧဝံ, ဘန္တေ”တိ ခေါ တေ ဘိက္ခူ ဘဂဝတော ပဋိဿုတွာ နာဿုဓ ကောစိ ဘဂဝန္တံ ဥပသင်္ကမတိ, အညတြ ဧကေန ပိဏ္ဍပါတနီဟာရကေန။

အထ ခေါ ဘဂဝါ တဿ အဍ္ဎမာသဿ အစ္စယေန ပဋိသလ္လာနာ ဝုဋ္ဌိတော ဘိက္ခူ အာမန္တေသိ – “ယေန သွာဟံ, ဘိက္ခဝေ, ဝိဟာရေန ပဌမာဘိသမ္ဗုဒ္ဓော ဝိဟရာမိ, တဿ ပဒေသေန ဝိဟာသိံ။ သော ဧဝံ ပဇာနာမိ – ‘မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ

ပစ္စယာပိ ဝေဒယိတံ; သမ္မာဒိဋ္ဌိပစ္စယာပိ ဝေဒယိတံ။ပေ။ မိစ္ဆာသမာဓိပစ္စယာပိ ဝေဒယိတံ; သမ္မာသမာဓိပစ္စယာပိ ဝေဒယိတံ; ဆန္ဒပစ္စယာပိ ဝေဒယိတံ; ဝိတက္ကပစ္စယာပိ ဝေဒယိတံ; သညာပစ္စယာပိ ဝေဒယိတံ; ဆန္ဒော စ အဝူပသန္တော ဟောတိ, ဝိတက္ကော စ အဝူပသန္တော ဟောတိ, သညာ စ အဝူပသန္တာ ဟောတိ, တပ္ပစ္စယာပိ ဝေဒယိတံ; ဆန္ဒော စ ဝူပသန္တော ဟောတိ, ဝိတက္ကော စ ဝူပသန္တော ဟောတိ, သညာ စ ဝူပသန္တာ ဟောတိ, တပ္ပစ္စယာပိ ဝေဒယိတံ; အပ္ပတ္တဿ ပတ္တိယာ အတ္ထိ အာယာမံ [တယာမံ (သီ. ဿာ.)] , တသ္မိမ္ပိ ဌာနေ အနုပ္ပတ္တေ တပ္ပစ္စယာပိ ဝေဒယိတ''န္တိ။ ပဌမံ။

၂. ဒုတိယဝိဟာရသုတ္တံ

၁၂. သာဝတ္ထိနိဒါနံ။ ''ဣစ္ဆာမဟံ, ဘိက္ခဝေ, တေမာသံ ပဋိသလ္လီယိတုံ။ နမှိ ကေနစိ ဥပသင်္ကမိတဗ္ဗော, အညတြ ဧကေန ပိဏ္ဍပါတနီဟာရကေနာ''တိ ။ ''ဧဝံ, ဘန္တေ''တိ ခော တေ ဘိက္ခူ ဘဂဝတော ပဋိဿုတွာ နာဿုဓ ကောစိ ဘဂဝန္တံ ဥပသင်္ကမတိ, အညတြ ဧကေန ပိဏ္ဍပါတနီဟာရကေန။

အထ ခော ဘဂဝါ တဿ တေမာသဿ အစ္စယေန ပဋိသလ္လာနာ ဝုဋ္ဌိတော ဘိက္ခူ အာမန္တေသိ – ''ယေန သ္ဝာဟံ, ဘိက္ခဝေ, ဝိဟာရေန ပဌမာဘိသမ္ဗုဒ္ဓေါ ဝိဟရာမိ, တဿ ပဒေသေန ဝိဟာသိံ။ သော ဧဝံ ပဇာနာမိ – 'မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိပစ္စယာပိ ဝေဒယိတံ; မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိဝူပသမပစ္စယာပိ ဝေဒယိတံ; သမ္မာဒိဋ္ဌိပစ္စယာပိ ဝေဒယိတံ; သမ္မာဒိဋ္ဌိဝူပသမပစ္စယာပိ ဝေဒယိတံ။ပေ။ မိစ္ဆာသမာဓိပစ္စယာပိ ဝေဒယိတံ; မိစ္ဆာသမာဓိဝူပသမပစ္စယာပိ ဝေဒယိတံ, သမ္မာသမာဓိပစ္စယာပိ ဝေဒယိတံ; သမ္မာသမာဓိဝူပသမပစ္စယာပိ ဝေဒယိတံ; ဆန္ဒပစ္စယာပိ ဝေဒယိတံ; ဆန္ဒဝူပသမပစ္စယာပိ ဝေဒယိတံ; ဝိတက္ကပစ္စယာပိ ဝေဒယိတံ; ဝိတက္ကဝူပသမပစ္စယာပိ ဝေဒယိတံ; သညာပစ္စယာပိ ဝေဒယိတံ; သညာဝူပသမပစ္စယာပိ ဝေဒယိတံ; ဆန္ဒော စ အဝူပသန္တော ဟောတိ, ဝိတက္ကော စ အဝူပသန္တော ဟောတိ, သညာ စ အဝူပသန္တာ ဟောတိ, တပ္ပစ္စယာပိ ဝေဒယိတံ; ဆန္ဒော စ ဝူပသန္တော ဟောတိ , ဝိတက္ကော စ ဝူပသန္တော ဟောတိ, သညာ စ ဝူပသန္တာ ဟောတိ, တပ္ပစ္စယာပိ ဝေဒယိတံ; အပ္ပတ္တဿ ပတ္တိယာ အတ္ထိ အာယာမံ [တယာမံ (သီ. ဿာ.)] , တသ္မိမ္ပိ ဌာနေ အနုပ္ပတ္တေ တပ္ပစ္စယာပိ ဝေဒယိတ'''န္တိ။ ဒုတိယံ။

၃. သေက္ခသုတ္တံ

၁၃. သာဝတ္ထိနိဒါနံ။ အထ ခော အညတရော ဘိက္ခု ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိ။ပေ။ ဧကမန္တံ နိသိန္နော ခော သော ဘိက္ခု ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ – '''သေက္ခော, သေက္ခော'တိ, ဘန္တေ, ဝုစ္စတိ။ ကိတ္တာဝတာ နု ခော, ဘန္တေ, သေက္ခော ဟောတီ''တိ?

''ဣဓ, ဘိက္ခု, သေက္ခာယ သမ္မာဒိဋ္ဌိယာ သမန္နာဂတော ဟောတိ။ပေ။ သေက္ခေန သမ္မာသမာဓိနာ သမန္နာဂတော ဟောတိ။ ဧတ္တာဝတာ ခော, ဘိက္ခု, သေက္ခော ဟောတီ''တိ။ တတိယံ။

၄. ပဌမဥပ္ပာဒသုတ္တံ

၁၄. သာဝတ္ထိနိဒါနံ။ ''အဋ္ဌိမေ, ဘိက္ခဝေ, ဓမ္မာ ဘာဝိတာ ဗဟုလီကတာ အနုပ္ပန္နာ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ, နာညတြ တထာဂတဿ ပါတုဘာဝါ အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ။ ကတမေ အဋ္ဌ? သေယျထိဒံ – သမ္မာဒိဋ္ဌိ။ပေ။ သမ္မာသမာဓိ။ ဣမေ ခော, ဘိက္ခဝေ, အဋ္ဌ ဓမ္မာ ဘာဝိတာ ဗဟုလီကတာ အနုပ္ပန္နာ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ, နာညတြ တထာဂတဿ ပါတုဘာဝါ အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿာ''တိ။ စတုတ္ထံ။

၅. ဒုတိယဥပ္ပာဒသုတ္တံ

၁၅. သာဝတ္ထိနိဒါနံ ။ ''အဋ္ဌိမေ, ဘိက္ခဝေ, ဓမ္မာ ဘာဝိတာ ဗဟုလီကတာ အနုပ္ပန္နာ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ, နာညတြ သုဂတဝိနယာ။ ကတမေ အဋ္ဌ? သေယျထိဒံ – သမ္မာဒိဋ္ဌိ။ပေ။ သမ္မာသမာဓိ ။ ဣမေ ခော, ဘိက္ခဝေ, အဋ္ဌ ဓမ္မာ ဘာဝိတာ ဗဟုလီကတာ အနုပ္ပန္နာ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ, နာညတြ သုဂတဝိနယာ''တိ။ ပဉ္စမံ။

၆. ပဌမပရိသုဒ္ဓသုတ္တံ

၁၆. သာဝတ္ထိနိဒါနံ။ ‘‘အဋ္ဌိမေ, ဘိက္ခဝေ, ဓမ္မာ ပရိသုဒ္ဓာ ပရိယောဒာတာ အနင်္ဂဏာ ဝိဂတူပက္ကိလေသာ အနုပ္ပန္နာ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ, နာညတြ တထာဂတဿ ဟတုဘာတ အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ။ ကတမေ အဋ္ဌ? သေယျထိဒံ – သမ္မာဒိဋ္ဌိ။ပေ.။ သမ္မာသမာဓိ။ ဣမေ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, အဋ္ဌ ဓမ္မာ ပရိသုဒ္ဓာ ပရိယောဒာတာ အနင်္ဂဏာ ဝိဂတူပက္ကိလေသာ အနုပ္ပန္နာ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ, နာညတြ တထာဂတဿ ဟတုဘာတ အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿာ’’တိ။ ဆဋ္ဌံ။

၇. ဒုတိယပရိသုဒ္ဓသုတ္တံ

၁၇. သာဝတ္ထိနိဒါနံ။ ‘‘အဋ္ဌိမေ, ဘိက္ခဝေ, ဓမ္မာ ပရိသုဒ္ဓာ ပရိယောဒာတာ အနင်္ဂဏာ ဝိဂတူပက္ကိလေသာ အနုပ္ပန္နာ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ, နာညတြ သုဂတဝိနယာ။ ကတမေ အဋ္ဌ? သေယျထိဒံ – သမ္မာဒိဋ္ဌိ။ပေ.။ သမ္မာသမာဓိ။ ဣမေ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, အဋ္ဌ ဓမ္မာ ပရိသုဒ္ဓာ ပရိယောဒာတာ အနင်္ဂဏာ ဝိဂတူပက္ကိလေသာ အနုပ္ပန္နာ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ, နာညတြ သုဂတဝိနယာ’’တိ။ သတ္တမံ။

၈. ပဌမကုက္ကုဋာရာမသုတ္တံ

၁၈. ဧဝံ မေ သုတံ – ဧကံ သမယံ အာယသ္မာ စ အာနန္ဒော အာယသ္မာ စ ဘဒ္ဒော ပါဋလိပုတ္တေ ဝိဟရန္တိ ကုက္ကုဋာရာမေ။ အထ ခေါ အာယသ္မာ ဘဒ္ဒော သာယန္ဟသမယံ ပဋိသလ္လာနာ ဝုဋ္ဌိတော ယေနာယသ္မာ အာနန္ဒော တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ အာယသ္မတာ အာနန္ဒေန သဒ္ဓိံ သမ္မောဒိ။ သမ္မောဒနီယံ ကထံ သာရဏီယံ ဝီတိသာရေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ။ ဧကမန္တံ နိသိန္နော ခေါ အာယသ္မာ ဘဒ္ဒော အာယသ္မန္တံ အာနန္ဒံ ဧတဒဝေါစ –

‘‘‘အဗ္ရဟ္မစရိယံ, အဗ္ရဟ္မစရိယ’န္တိ, အာဝုသော အာနန္ဒ, ဝုစ္စတိ။ ကတမံ နု ခေါ, အာဝုသော, အဗ္ရဟ္မစရိယ’’န္တိ? ‘‘သာဓု သာဓု, အာဝုသော ဘဒ္ဒ! ဘဒ္ဒကော ခေါ တေ, အာဝုသော ဘဒ္ဒ, ဥမ္မင်္ဂေါ, ဘဒ္ဒကံ ပဋိဘာနံ, ကလျာဏီ ပရိပုစ္ဆာ။ ဧဝဉှိ တွံ, အာဝုသော ဘဒ္ဒ, ပုစ္ဆသိ – ‘အဗ္ရဟ္မစရိယံ, အဗ္ရဟ္မစရိယန္တိ, အာဝုသော အာနန္ဒ, ဝုစ္စတိ။ ကတမံ နု ခေါ, အာဝုသော, အဗ္ရဟ္မစရိယ’’’န္တိ? ‘‘ဧဝမာဝုသော’’တိ။ ‘‘အယမေဝ ခေါ , အာဝုသော, အဋ္ဌင်္ဂိကော မိစ္ဆာမဂ္ဂေါ အဗ္ရဟ္မစရိယံ, သေယျထိဒံ – မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ။ပေ.။ မိစ္ဆာသမာဓီ’’တိ။ အဋ္ဌမံ။

၉. ဒုတိယကုက္ကုဋာရာမသုတ္တံ

၁၉. ပါဋလိပုတ္တနိဒါနံ။ ‘‘‘ဗြဟ္မစရိယံ, ဗြဟ္မစရိယ’န္တိ, အာဝုသော အာနန္ဒ, ဝုစ္စတိ။ ကတမံ နု ခေါ, အာဝုသော, ဗြဟ္မစရိယံ, ကတမံ ဗြဟ္မစရိယပရိယောသာန’’န္တိ? ‘‘သာဓု သာဓု, အာဝုသော ဘဒ္ဒ! ဘဒ္ဒကော ခေါ တေ, အာဝုသော ဘဒ္ဒ, ဥမ္မင်္ဂေါ, ဘဒ္ဒကံ ပဋိဘာနံ, ကလျာဏီ ပရိပုစ္ဆာ။ ဧဝဉှိ တွံ, အာဝုသော ဘဒ္ဒ, ပုစ္ဆသိ – ‘ဗြဟ္မစရိယံ, ဗြဟ္မစရိယန္တိ, အာဝုသော အာနန္ဒ, ဝုစ္စတိ။ ကတမံ နု ခေါ, အာဝုသော , ဗြဟ္မစရိယံ, ကတမံ ဗြဟ္မစရိယပရိယောသာန’’’န္တိ? ‘‘ဧဝမာဝုသော’’တိ။ ‘‘အယမေဝ ခေါ, အာဝုသော, အရိယော အဋ္ဌင်္ဂိကော မဂ္ဂေါ ဗြဟ္မစရိယံ, သေယျထိဒံ – သမ္မာဒိဋ္ဌိ။ပေ.။ သမ္မာသမာဓိ။ ယော ခေါ, အာဝုသော, ရာဂက္ခယော ဒောသက္ခယော မောဟက္ခယော – ဣဒံ ဗြဟ္မစရိယပရိယောသာန’’န္တိ။ နဝမံ။

၁၀. တတိယကုက္ကုဋာရာမသုတ္တံ

၂၀. ပါဋလိပုတ္တနိဒါနံ။ ‘‘‘ဗြဟ္မစရိယံ, ဗြဟ္မစရိယ’န္တိ, အာဝုသော အာနန္ဒ, ဝုစ္စတိ။ ကတမံ နု ခေါ, အာဝုသော, ဗြဟ္မစရိယံ, ကတမော ဗြဟ္မစာရီ, ကတမံ ဗြဟ္မစရိယပရိယောသာန’’န္တိ? ‘‘သာဓု သာဓု, အာဝုသော ဘဒ္ဒ! ဘဒ္ဒကော ခေါ တေ, အာဝုသော ဘဒ္ဒ, ဥမ္မင်္ဂေါ, ဘဒ္ဒကံ ပဋိဘာနံ, ကလျာဏီ ပရိပုစ္ဆာ။ ဧဝဉှိ တွံ, အာဝုသော ဘဒ္ဒ, ပုစ္ဆသိ – ‘ဗြဟ္မစရိယံ, ဗြဟ္မစရိယန္တိ, အာဝုသော အာနန္ဒ, ဝုစ္စတိ။ ကတမံ နု ခေါ, အာဝုသော, ဗြဟ္မစရိယံ, ကတမော ဗြဟ္မစာရီ, ကတမံ ဗြဟ္မစရိယပရိယောသာန’’’န္တိ? ‘‘ဧဝမာဝုသော’’တိ။ ‘‘အယမေဝ ခေါ,

အာဝုသော, အရိယော အဋ္ဌင်္ဂိကော မဂ္ဂော ဗြဟ္မစရိယံ, သေယျထိဒံ – သမ္မာဒိဋ္ဌိ။ပေ.။ သမ္မာသမာဓိ။ ယော ခော, အာဝုသော, ဣမိနာ အရိယေန အဋ္ဌင်္ဂိကေန မဂ္ဂေန သမန္နာဂတော – အယံ ဝုစ္စတိ ဗြဟ္မစာရီ။ ယော ခော, အာဝုသော, ရာဂက္ခယော ဒောသက္ခယော မောဟက္ခယော – ဣဒံ ဗြဟ္မစရိယပရိယောသာန”န္တိ။ ဒသမံ။

တီဏိ သုတ္တန္တာနိ ဧကေနိအနာနိ။ဝိဟာရဝဂ္ဂေါ ဒုတိယော။

တဿုဒ္ဒာနံ –

ဒွေ ဝိဟာရာ စ သေက္ခော စ၊ ဥပ္ပာဒာ အပရေ ဒုဝေ။
ပရိသုဒ္ဓေန ဒွေ ဝုတ္တာ၊ ကုက္ကုဋာရာမေန တယောတိ။

၃. မိစ္ဆတ္တဝဂ္ဂေါ

၁. မိစ္ဆတ္တသုတ္တံ

၂၁. သာဝတ္ထိနိဒါနံ ။ “မိစ္ဆတ္တဉ္စ ဝေါ, ဘိက္ခဝေ, ဒေသေဿာမိ, သမ္မတ္တဉ္စ။ တံ သုဏာထ။ ကတမဉ္စ , ဘိက္ခဝေ, မိစ္ဆတ္တံ? သေယျထိဒံ – မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ။ပေ.။ မိစ္ဆာသမာဓိ ။ ဣဒံ ဝုစ္စတိ, ဘိက္ခဝေ, မိစ္ဆတ္တံ။ ကတမဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, သမ္မတ္တံ? သေယျထိဒံ – သမ္မာဒိဋ္ဌိ။ပေ.။ သမ္မာသမာဓိ။ ဣဒံ ဝုစ္စတိ, ဘိက္ခဝေ, သမ္မတ္တ”န္တိ။ ပဌမံ။

၂. အကုသလဓမ္မသုတ္တံ

၂၂. သာဝတ္ထိနိဒါနံ။ “အကုသလေ စ ခော, ဘိက္ခဝေ, ဓမ္မေ ဒေသေဿာမိ, ကုသလေ စ ဓမ္မေ။ တံ သုဏာထ။ ကတမေ စ, ဘိက္ခဝေ, အကုသလာ ဓမ္မာ? သေယျထိဒံ – မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ။ပေ.။ မိစ္ဆာသမာဓိ။ ဣမေ ဝုစ္စန္တိ, ဘိက္ခဝေ, အကုသလာ ဓမ္မာ။ ကတမေ စ, ဘိက္ခဝေ, ကုသလာ ဓမ္မာ ? သေယျထိဒံ – သမ္မာဒိဋ္ဌိ။ပေ.။ သမ္မာသမာဓိ။ ဣမေ ဝုစ္စန္တိ, ဘိက္ခဝေ, ကုသလာ ဓမ္မာ”တိ။ ဒုတိယံ။

၃. ပဌမပဋိပဒာသုတ္တံ

၂၃. သာဝတ္ထိနိဒါနံ။ “မိစ္ဆာပဋိပဒဉ္စ ဝေါ, ဘိက္ခဝေ, ဒေသေဿာမိ, သမ္မာပဋိပဒဉ္စ။ တံ သုဏာထ။ ကတမာ စ, ဘိက္ခဝေ, မိစ္ဆာပဋိပဒါ? သေယျထိဒံ – မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ။ပေ.။ မိစ္ဆာသမာဓိ။ အယံ ဝုစ္စတိ, ဘိက္ခဝေ, မိစ္ဆာပဋိပဒါ။ ကတမာ စ, ဘိက္ခဝေ, သမ္မာပဋိပဒါ? သေယျထိဒံ – သမ္မာဒိဋ္ဌိ။ပေ.။ သမ္မာသမာဓိ။ အယံ ဝုစ္စတိ, ဘိက္ခဝေ, သမ္မာပဋိပဒါ”တိ။ တတိယံ။

၄. ဒုတိယပဋိပဒာသုတ္တံ

၂၄. သာဝတ္ထိနိဒါနံ။ “ဂိဟိနော ဝါဟံ, ဘိက္ခဝေ, ပဗ္ဗဇိတဿ ဝါ မိစ္ဆာပဋိပဒံ န ဝဏ္ဏေမိ။ ဂိဟီ ဝါ, ဘိက္ခဝေ, ပဗ္ဗဇိတော ဝါ မိစ္ဆာပဋိပန္နော မိစ္ဆာပဋိပတ္တာဓိကရဏဟေတု နာရာဓကော ဟောတိ ဉာယံ ဓမ္မံ ကုသလံ”။

“ကတမာ စ, ဘိက္ခဝေ, မိစ္ဆာပဋိပဒါ? သေယျထိဒံ – မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ။ပေ.။ မိစ္ဆာသမာဓိ။ အယံ ဝုစ္စတိ, ဘိက္ခဝေ, မိစ္ဆာပဋိပဒါ။ ဂိဟိနော ဝါဟံ, ဘိက္ခဝေ, ပဗ္ဗဇိတဿ ဝါ မိစ္ဆာပဋိပဒံ န ဝဏ္ဏေမိ။ ဂိဟီ ဝါ, ဘိက္ခဝေ, ပဗ္ဗဇိတော ဝါ မိစ္ဆာပဋိပန္နော မိစ္ဆာပဋိပတ္တာဓိကရဏဟေတု နာရာဓကော ဟောတိ ဉာယံ ဓမ္မံ ကုသလံ။

“ဂိဟိနော ဝါဟံ, ဘိက္ခဝေ, ပဗ္ဗဇိတဿ ဝါ သမ္မာပဋိပဒံ ဝဏ္ဏေမိ။ ဂိဟီ ဝါ, ဘိက္ခဝေ, ပဗ္ဗဇိတော ဝါ သမ္မာပဋိပန္နော သမ္မာပဋိပတ္တာဓိကရဏဟေတု အာရာဓကော ဟောတိ ဉာယံ ဓမ္မံ ကုသလံ။ ကတမာ စ, ဘိက္ခဝေ, သမ္မာပဋိပဒါ? သေယျထိဒံ – သမ္မာဒိဋ္ဌိ။ပေ.။ သမ္မာသမာဓိ။ အယံ ဝုစ္စတိ, ဘိက္ခဝေ, သမ္မာပဋိပဒါ။ ဂိဟိနော ဝါဟံ, ဘိက္ခဝေ, ပ

ဗ္ဗဇိတဿ တ သမ္မာပဋိပဒံ ဝဏ္ဏေမိ။ ဂိဟိ တ, ဘိက္ခဝေ , ပဗ္ဗဇိတော တ သမ္မာပဋိပန္နော သမ္မာပဋိပတ္တာဓိကရဏဟေတု အာရာဓကော ဟောတိ ဉာယံ ဓမ္မံ ကုသလ''န္တိ။ စတုတ္ထံ။

၅. ပဌမအသပ္ပုရိသသုတ္တံ

၂၅. သာဝတ္ထိနိဒာနံ ။ ''အသပ္ပုရိသဉ္စ ဝေါ, ဘိက္ခဝေ, ဒေသေဿာမိ, သပ္ပုရိသဉ္စ ။ တံ သုဏာထ။ ကတမော စ, ဘိက္ခဝေ, အသပ္ပုရိသော? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ဧကစ္စော မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကော ဟောတိ, မိစ္ဆာသင်္ကပ္ပော, မိစ္ဆာဝါစော, မိစ္ဆာကမ္မန္တော, မိစ္ဆာအာဇီဝေါ, မိစ္ဆာဝါယာမော, မိစ္ဆာသတိ, မိစ္ဆာသမာဓိ – အယံ ဝုစ္စတိ, ဘိက္ခဝေ, အသပ္ပုရိသော''။

''ကတမော စ, ဘိက္ခဝေ, သပ္ပုရိသော? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ဧကစ္စော သမ္မာဒိဋ္ဌိကော ဟောတိ, သမ္မာသင်္ကပ္ပော, သမ္မာဝါစော, သမ္မာကမ္မန္တော , သမ္မာအာဇီဝေါ, သမ္မာဝါယာမော, သမ္မာသတိ, သမ္မာသမာဓိ – အယံ ဝုစ္စတိ, ဘိက္ခဝေ, သပ္ပုရိသော''တိ။ ပဉ္စမံ။

၆. ဒုတိယအသပ္ပုရိသသုတ္တံ

၂၆. သာဝတ္ထိနိဒာနံ။ ''အသပ္ပုရိသဉ္စ ဝေါ, ဘိက္ခဝေ, ဒေသေဿာမိ, အသပ္ပုရိသေန အသပ္ပုရိသတရဉ္စ။ သပ္ပုရိသဉ္စ ဝေါ, ဘိက္ခဝေ, ဒေသေဿာမိ သပ္ပုရိသေန သပ္ပုရိသတရဉ္စ။ တံ သုဏာထ။ ကတမော စ, ဘိက္ခဝေ, အသပ္ပုရိသော? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ဧကစ္စော မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကော ဟောတိ။ပေ။ မိစ္ဆာသမာဓိ – အယံ ဝုစ္စတိ, ဘိက္ခဝေ, အသပ္ပုရိသော''။

''ကတမော စ, ဘိက္ခဝေ, အသပ္ပုရိသေန အသပ္ပုရိသတရော? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ဧကစ္စော မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကော ဟောတိ။ပေ။ မိစ္ဆာသမာဓိ, မိစ္ဆာဉာဏီ, မိစ္ဆာဝိမုတ္တိ – အယံ ဝုစ္စတိ, ဘိက္ခဝေ, အသပ္ပုရိသေန အသပ္ပုရိသတရော။

''ကတမော စ, ဘိက္ခဝေ, သပ္ပုရိသော? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ဧကစ္စော သမ္မာဒိဋ္ဌိကော ဟောတိ။ပေ။ သမ္မာသမာဓိ – အယံ ဝုစ္စတိ, ဘိက္ခဝေ, သပ္ပုရိသော။

''ကတမော စ, ဘိက္ခဝေ, သပ္ပုရိသေန သပ္ပုရိသတရော? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ဧကစ္စော သမ္မာဒိဋ္ဌိကော ဟောတိ။ပေ။ သမ္မာသမာဓိ, သမ္မာဉာဏီ, သမ္မာဝိမုတ္တိ – အယံ ဝုစ္စတိ, ဘိက္ခဝေ, သပ္ပုရိသေန သပ္ပုရိသတရော''တိ။ ဆဋ္ဌံ။

၇. ကုမ္ဘသုတ္တံ

၂၇. သာဝတ္ထိနိဒာနံ ။ ''သေယ္ယထာပိ, ဘိက္ခဝေ, ကုမ္ဘော အနာဓာရော သုပ္ပဝတ္တိယော ဟောတိ, သာဓာရော ဒုပ္ပဝတ္တိယော ဟောတိ; ဧဝမေဝ ခော, ဘိက္ခဝေ, စိတ္တံ အနာဓာရံ သုပ္ပဝတ္တိယံ ဟောတိ, သာဓာရံ ဒုပ္ပဝတ္တိယံ ဟောတိ။ ကော စ, ဘိက္ခဝေ, စိတ္တဿ အာဓာရော? အယမေဝ အရိယော အဋ္ဌင်္ဂိကော မဂ္ဂေါ, သေယ္ယထိဒံ – သမ္မာဒိဋ္ဌိ။ပေ။ သမ္မာသမာဓိ။ အယံ စိတ္တဿ အာဓာရော။ သေယ္ယထာပိ, ဘိက္ခဝေ, ကုမ္ဘော အနာဓာရော သုပ္ပဝတ္တိယော ဟောတိ, သာဓာရော ဒုပ္ပဝတ္တိယော ဟောတိ; ဧဝမေဝ ခော, ဘိက္ခဝေ, စိတ္တံ အနာဓာရံ သုပ္ပဝတ္တိယံ ဟောတိ, သာဓာရံ ဒုပ္ပဝတ္တိယံ ဟောတီ''တိ။ သတ္တမံ။

၈. သမာဓိသုတ္တံ

၂၈. သာဝတ္ထိနိဒာနံ။ ''အရိယံ ဝေါ, ဘိက္ခဝေ, သမ္မာသမာဓိံ ဒေသေဿာမိ သဥပနိသံ သပရိက္ခာရံ။ တံ သုဏာထ။ ကတမော စ, ဘိက္ခဝေ, အရိယော သမ္မာသမာဓိ သဥပနိသော သပရိက္ခာရော? သေယ္ယထိဒံ – သမ္မာဒိဋ္ဌိ။ပေ။ သမ္မာသတိ [သမ္မာသမာဓိ (သီ. သျာ. ကံ. က.)] ။ ယာ ခော, ဘိက္ခဝေ, ဣမေဟိ သတ္တဟင်္ဂေဟိ စိတ္တဿ ဧကဂ္ဂတာ သပရိက္ခာရတာ [သပရိက္ခတာ (သီ. ပီ.)] – အယံ ဝုစ္စတိ, ဘိက္ခဝေ, အရိယော သမ္မာသမာဓိ သဥပနိသော ဣတိပိ သပရိက္ခာရော ဣတိပီ''တိ။ အဋ္ဌမံ။

၉. ဝေဒနာသုတ္တံ

၂၉. သာဝတ္ထိနိဒါနံ။ ''တိဿော ဣမာ, ဘိက္ခဝေ, ဝေဒနာ။ ကတမာ တိဿော? သုခါ ဝေဒနာ, ဒုက္ခာ ဝေဒနာ, အဒုက္ခမသုခါ ဝေဒနာ – ဣမာ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, တိဿော ဝေဒနာ။ ဣမာသံ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, တိဿန္နံ ဝေဒနာနံ ပရိညာယ အရိယော အဋ္ဌင်္ဂိကော မဂ္ဂေါ ဘာဝေတဗ္ဗော။ ကတမော အရိယော အဋ္ဌင်္ဂိကော မဂ္ဂေါ? သေယျထိဒံ – သမ္မာဒိဋ္ဌိ။ပေ.။ သမ္မာသမာဓိ ။ ဣမာသံ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, တိဿန္နံ ဝေဒနာနံ ပရိညာယ အရိယော အဋ္ဌင်္ဂိကော မဂ္ဂေါ ဘာဝေတဗ္ဗော''တိ။ နဝမံ။

၁၀. ဥတ္တိယသုတ္တံ

၃၀. သာဝတ္ထိနိဒါနံ ။ အထ ခေါ အာယသ္မာ ဥတ္တိယော ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိ။ပေ.။ ဧကမန္တံ နိသိန္နော ခေါ အာယသ္မာ ဥတ္တိယော ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ – ''ဣဓ မယှံ, ဘန္တေ, ရဟောဂတဿ ပဋိသလ္လီနဿ ဧဝံ စေတသော ပရိဝိတက္ကော ဥဒပါဒိ – 'ပဉ္စ ကာမဂုဏာ ဝုတ္တာ ဘဂဝတာ။ ကတမေ နု ခေါ ပဉ္စ ကာမဂုဏာ ဝုတ္တာ ဘဂဝတာ'''တိ? ''သာဓု သာဓု, ဥတ္တိယ! ပဉ္စိမေ ခေါ, ဥတ္တိယ, ကာမဂုဏာ ဝုတ္တာ မယာ။ ကတမေ ပဉ္စ? စက္ခုဝိညေယျာ ရူပါ ဣဋ္ဌာ ကန္တာ မနာပါ ပိယရူပါ ကာမူပသံဟိတာ ရဇနီယာ, သောတဝိညေယျာ သဒ္ဒါ။ပေ.။ ဃာနဝိညေယျာ ဂန္ဓာ။ ဇိဝှာဝိညေယျာ ရသာ။ ကာယဝိညေယျာ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာ ဣဋ္ဌာ ကန္တာ မနာပါ ပိယရူပါ ကာမူပသံဟိတာ ရဇနီယာ – ဣမေ ခေါ, ဥတ္တိယ, ပဉ္စ ကာမဂုဏာ ဝုတ္တာ မယာ။ ဣမေသံ ခေါ, ဥတ္တိယ, ပဉ္စန္နံ ကာမဂုဏာနံ ပဟာနာယ အရိယော အဋ္ဌင်္ဂိကော မဂ္ဂေါ ဘာဝေတဗ္ဗော။ ကတမော အရိယော အဋ္ဌင်္ဂိကော မဂ္ဂေါ? သေယျထိဒံ – သမ္မာဒိဋ္ဌိ။ပေ.။ သမ္မာသမာဓိ။ ဣမေသံ ခေါ, ဥတ္တိယ, ပဉ္စန္နံ ကာမဂုဏာနံ ပဟာနာယ အယံ အရိယော အဋ္ဌင်္ဂိကော မဂ္ဂေါ ဘာဝေတဗ္ဗော''တိ။ ဒသမံ။

မိစ္ဆတ္တဝဂ္ဂေါ တတိယော။

တဿုဒ္ဒါနံ –

မိစ္ဆတ္တံ အကုသလံ ဓမ္မံ, ဒုဝေ ပဋိပဒာပိ စ။
အသပ္ပုရိသေန ဒွေ ကုမ္ဘော, သမာဓိ ဝေဒနုတ္တိယေနာတိ။

၄. ပဋိပတ္တိဝဂ္ဂေါ

၁. ပဌမပဋိပတ္တိသုတ္တံ

၃၁. သာဝတ္ထိနိဒါနံ ။ ''မိစ္ဆာပဋိပတ္တိဉ္စ ဝေါ, ဘိက္ခဝေ, ဒေသေဿာမိ, သမ္မာပဋိပတ္တိဉ္စ ။ တံ သုဏာထ။ ကတမာ စ, ဘိက္ခဝေ, မိစ္ဆာပဋိပတ္တိ? သေယျထိဒံ – မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ။ပေ.။ မိစ္ဆာသမာဓိ။ အယံ ဝုစ္စတိ, ဘိက္ခဝေ, မိစ္ဆာပဋိပတ္တိ။ ကတမာ စ, ဘိက္ခဝေ, သမ္မာပဋိပတ္တိ? သေယျထိဒံ – သမ္မာဒိဋ္ဌိ။ပေ.။ သမ္မာသမာဓိ။ အယံ ဝုစ္စတိ, ဘိက္ခဝေ, သမ္မာပဋိပတ္တီ''တိ။ ပဌမံ။

၂. ဒုတိယပဋိပတ္တိသုတ္တံ

၃၂. သာဝတ္ထိနိဒါနံ။ ''မိစ္ဆာပဋိပန္နဉ္စ ဝေါ, ဘိက္ခဝေ, ဒေသေဿာမိ, သမ္မာပဋိပန္နဉ္စ။ တံ သုဏာထ။ ကတမော စ, ဘိက္ခဝေ, မိစ္ဆာပဋိပန္နော? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ဧကစ္စော မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကော ဟောတိ။ပေ.။ မိစ္ဆာသမာဓိ – အယံ ဝုစ္စတိ, ဘိက္ခဝေ , မိစ္ဆာပဋိပန္နော။ ကတမော စ, ဘိက္ခဝေ, သမ္မာပဋိပန္နော? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ဧကစ္စော သမ္မာဒိဋ္ဌိကော ဟောတိ။ပေ.။ သမ္မာသမာဓိ – အယံ ဝုစ္စတိ, ဘိက္ခဝေ, သမ္မာပဋိပန္နော''တိ။ ဒုတိယံ။

၃. ဝိရဒ္ဓသုတ္တံ

၃၃. သာဝတ္ထိနိဒါနံ။ ‘‘ယေသံ ကေသဉ္စိ, ဘိက္ခဝေ, အရိယော အဋ္ဌင်္ဂိကော မဂ္ဂေါ ဝိရဒ္ဓေါ, ဝိရဒ္ဓေါ တေသံ အရိယော အဋ္ဌင်္ဂိကော မဂ္ဂေါ သမ္မာ ဒုက္ခက္ခယဂါမီ။ ယေသံ ကေသဉ္စိ, ဘိက္ခဝေ, အရိယော အဋ္ဌင်္ဂိကော မဂ္ဂေါ အာရဒ္ဓေါ, အာရဒ္ဓေါ တေသံ အရိယော အဋ္ဌင်္ဂိကော မဂ္ဂေါ သမ္မာ ဒုက္ခက္ခယဂါမီ။ ကတမော စ, ဘိက္ခဝေ, အရိယော အဋ္ဌင်္ဂိကော မဂ္ဂေါ? သေယျထိဒံ – သမ္မာဒိဋ္ဌိ။ပေ.။ သမ္မာသမာဓိ။ ယေသံ ကေသဉ္စိ, ဘိက္ခဝေ, အယံ အရိယော အဋ္ဌင်္ဂိကော မဂ္ဂေါ ဝိရဒ္ဓေါ, ဝိရဒ္ဓေါ တေသံ အရိယော အဋ္ဌင်္ဂိကော မဂ္ဂေါ သမ္မာ ဒုက္ခက္ခယဂါမီ။ ယေသံ ကေသဉ္စိ, ဘိက္ခဝေ, အယံ အရိယော အဋ္ဌင်္ဂိကော မဂ္ဂေါ အာရဒ္ဓေါ, အာရဒ္ဓေါ တေသံ အရိယော အဋ္ဌင်္ဂိကော မဂ္ဂေါ သမ္မာ ဒုက္ခက္ခယဂါမီ’’တိ။ တတိယံ။

၄. ပါရင်္ဂမသုတ္တံ

၃၄. သာဝတ္ထိနိဒါနံ။ ‘‘အဋ္ဌိမေ, ဘိက္ခဝေ, ဓမ္မာ ဘာဝိတာ ဗဟုလီကတာ အပါရာ ပါရံ ဂမနာယ သံဝတ္တန္တိ။ ကတမေ အဋ္ဌ? သေယျထိဒံ – သမ္မာဒိဋ္ဌိ။ပေ.။ သမ္မာသမာဓိ။ ဣမေ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, အဋ္ဌ ဓမ္မာ ဘာဝိတာ ဗဟုလီကတာ အပါရာ ပါရံ ဂမနာယ သံဝတ္တန္တီ’’တိ။

ဣဒမဝေါစ ဘဂဝါ။ ဣဒံ ဝတွာန သုဂတော အထာပရံ ဧတဒဝေါစ သတ္ထာ –

‘‘အပ္ပကာ တေ မနုဿေသု၊ ယေ ဇနာ ပါရဂါမိနော။
အထာယံ ဣတရာ ပဇာ၊ တီရမေဝါနုဓာဝတိ။

‘‘ယေ စ ခေါ သမ္မဒက္ခာတေ၊ ဓမ္မေ ဓမ္မာနုဝတ္တိနော။
တေ ဇနာ ပါရမေဿန္တိ၊ မစ္စုဓေယျံ သုဒုတ္တရံ။

‘‘ကဏှံ ဓမ္မံ ဝိပ္ပဟာယ၊ သုက္ကံ ဘာဝေထ ပဏ္ဍိတော။
ဩကာ အနောကမာဂမ္မ၊ ဝိဝေကေ ယတ္ထ ဒူရမံ။

‘‘တတြာဘိရတိမိစ္ဆေယျ၊ ဟိတွာ ကာမေ အကိဉ္စနော။
ပရိယောဒပေယျ အတ္တာနံ၊ စိတ္တက္လေသေဟိ ပဏ္ဍိတော။

‘‘ယေသံ သမ္ဗောဓိယင်္ဂေသု၊ သမ္မာ စိတ္တံ သုဘာဝိတံ။
အာဒာနပဋိနိဿဂ္ဂေ၊ အနုပါဒါယ ယေ ရတာ။
ခီဏာသဝါ ဇုတိမန္တော၊ တေ လောကေ ပရိနိဗ္ဗုတာ’’တိ။ စတုတ္ထံ။

၅. ပဌမသာမညသုတ္တံ

၃၅. သာဝတ္ထိနိဒါနံ ။ ‘‘သာမညဉ္စ ဝေါ, ဘိက္ခဝေ, ဒေသေဿာမိ, သာမညဖလာနိ စ။ တံ သုဏာထ။ ကတမဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, သာမညံ? အယမေဝ အရိယော အဋ္ဌင်္ဂိကော မဂ္ဂေါ, သေယျထိဒံ – သမ္မာဒိဋ္ဌိ။ပေ.။ သမ္မာသမာဓိ။ ဣဒံ ဝုစ္စတိ, ဘိက္ခဝေ, သာမညံ။ ကတမာနိ စ, ဘိက္ခဝေ, သာမညဖလာနိ? သောတာပတ္တိဖလံ, သကဒာဂါမိဖလံ, အနာဂါမိဖလံ, အရဟတ္တဖလံ – ဣမာနိ ဝုစ္စန္တိ, ဘိက္ခဝေ, သာမညဖလာနီ’’တိ။ ပဉ္စမံ။

၆. ဒုတိယသာမညသုတ္တံ

၃၆. သာဝတ္ထိနိဒါနံ ။ ‘‘သာမညဉ္စ ဝေါ, ဘိက္ခဝေ, ဒေသေဿာမိ, သာမညတ္ထဉ္စ။ တံ သုဏာထ။ ကတမဉ္စ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, သာမညံ? အယမေဝ အရိယော အဋ္ဌင်္ဂိကော မဂ္ဂေါ, သေယျထိဒံ – သမ္မာဒိဋ္ဌိ။ပေ.။ သမ္မာသမာဓိ။ ဣဒံ ဝုစ္စတိ, ဘိက္ခဝေ, သာမညံ။ ကတမော စ, ဘိက္ခဝေ, သာမညတ္ထော? ယော ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ရာဂက္ခယော ဒေါသက္ခယော မောဟက္ခယော – အယံ ဝုစ္စတိ, ဘိက္ခဝေ, သာမညတ္ထော’’တိ။ ဆဋ္ဌံ။

၇. ပဌမဗြဟ္မညသုတ္တံ

၃၇. သာဝတ္ထိနိဒါနံ။ ''ဗြဟ္မညဉ္စ ဝေါ, ဘိက္ခဝေ, ဒေသေဿာမိ, ဗြဟ္မညဖလာနိ စ။ တံ သုဏာထ။ ကတမဉ္စ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဗြဟ္မညံ? အယမေဝ အရိယော အဋ္ဌင်္ဂိကော မဂ္ဂေါ, သေယျထိဒံ – သမ္မာဒိဋ္ဌိ။ပေ.။ သမ္မာသမာဓိ။ ဣဒံ ဝုစ္စတိ, ဘိက္ခဝေ, ဗြဟ္မညံ။ ကတမာနိ စ, ဘိက္ခဝေ, ဗြဟ္မညဖလာနိ ? သောတာပတ္တိဖလံ , သကဒါဂါမိဖလံ, အနာဂါမိဖလံ, အရဟတ္တဖလံ – ဣမာနိ ဝုစ္စန္တိ, ဘိက္ခဝေ, ဗြဟ္မညဖလာနီ''တိ။ သတ္တမံ။

၈. ဒုတိယဗြဟ္မညသုတ္တံ

၃၈. သာဝတ္ထိနိဒါနံ။ ''ဗြဟ္မညဉ္စ ဝေါ, ဘိက္ခဝေ, ဒေသေဿာမိ, ဗြဟ္မညတ္ထဉ္စ။ တံ သုဏာထ။ ကတမဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, ဗြဟ္မညံ? အယမေဝ အရိယော အဋ္ဌင်္ဂိကော မဂ္ဂေါ, သေယျထိဒံ – သမ္မာဒိဋ္ဌိ။ပေ.။ သမ္မာသမာဓိ။ ဣဒံ ဝုစ္စတိ, ဘိက္ခဝေ, ဗြဟ္မညံ။ ကတမော စ, ဘိက္ခဝေ, ဗြဟ္မညတ္ထော? ယော ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ရာဂက္ခယော ဒေါသက္ခယော မောဟက္ခယော – အယံ ဝုစ္စတိ, ဘိက္ခဝေ, ဗြဟ္မညတ္ထော''တိ။ အဋ္ဌမံ။

၉. ပဌမဗြဟ္မစရိယသုတ္တံ

၃၉. သာဝတ္ထိနိဒါနံ။ ''ဗြဟ္မစရိယဉ္စ ဝေါ, ဘိက္ခဝေ, ဒေသေဿာမိ, ဗြဟ္မစရိယဖလာနိ စ။ တံ သုဏာထ။ ကတမဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, ဗြဟ္မစရိယံ? အယမေဝ အရိယော အဋ္ဌင်္ဂိကော မဂ္ဂေါ, သေယျထိဒံ – သမ္မာဒိဋ္ဌိ။ပေ.။ သမ္မာသမာဓိ။ ဣဒံ ဝုစ္စတိ, ဘိက္ခဝေ, ဗြဟ္မစရိယံ။ ကတမာနိ စ, ဘိက္ခဝေ, ဗြဟ္မစရိယဖလာနိ? သောတာပတ္တိဖလံ, သကဒါဂါမိဖလံ, အနာဂါမိဖလံ, အရဟတ္တဖလံ – ဣမာနိ ဝုစ္စန္တိ, ဘိက္ခဝေ, ဗြဟ္မစရိယဖလာနီ''တိ။ နဝမံ။

၁၀. ဒုတိယဗြဟ္မစရိယသုတ္တံ

၄၀. သာဝတ္ထိနိဒါနံ။ ''ဗြဟ္မစရိယဉ္စ ဝေါ, ဘိက္ခဝေ, ဒေသေဿာမိ, ဗြဟ္မစရိယတ္ထဉ္စ။ တံ သုဏာထ။ ကတမဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, ဗြဟ္မစရိယံ? အယမေဝ အရိယော အဋ္ဌင်္ဂိကော မဂ္ဂေါ, သေယျထိဒံ – သမ္မာဒိဋ္ဌိ။ပေ.။ သမ္မာသမာဓိ။ ဣဒံ ဝုစ္စတိ, ဘိက္ခဝေ, ဗြဟ္မစရိယံ။ ကတမော စ, ဘိက္ခဝေ, ဗြဟ္မစရိယတ္ထော? ယော ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ရာဂက္ခယော ဒေါသက္ခယော မောဟက္ခယော – အယံ ဝုစ္စတိ, ဘိက္ခဝေ, ဗြဟ္မစရိယတ္ထော''တိ။ ဒသမံ။

ပဋိပတ္တိဝဂ္ဂေါ စတုတ္ထော။

တဿုဒ္ဒါနံ –

> ပဋိပတ္တိ ပဋိပန္နော စ၊ ဝိရဒ္ဓဉ္စ ပါရံဂမာ။
> သာမညေန စ ဒွေ ဝုတ္တာ၊ ဗြဟ္မညာ အပရေ ဒုဝေ။
> ဗြဟ္မစရိယေန ဒွေ ဝုတ္တာ၊ ဝဂ္ဂေါ တေန ပဝုစ္စတီတိ။

၅. အညတိတ္ထိယပေယျာလဝဂ္ဂေါ

၁. ရာဂဝိရာဂသုတ္တံ

၄၁. သာဝတ္ထိနိဒါနံ ။ ''သစေ ဝေါ, ဘိက္ခဝေ, အညတိတ္ထိယာ ပရိဗ္ဗာဇကာ ဧဝံ ပုစ္ဆေယျုံ – 'ကိမတ္ထိယံ, အာဝုသော, သမဏေ ဂေါတမေ ဗြဟ္မစရိယံ ဝုဿတီ'တိ, ဧဝံ ပုဋ္ဌာ တုမှေ, ဘိက္ခဝေ, တေသံ အညတိတ္ထိယာနံ ပရိဗ္ဗာဇကာနံ ဧဝံ ဗျာကရေယျာထ – 'ရာဂဝိရာဂတ္ထံ ခေါ, အာဝုသော, ဘဂဝတိ ဗြဟ္မစရိယံ ဝုဿတီ'တိ။ သစေ ပန ဝေါ, ဘိက္ခဝေ, အညတိတ္ထိယာ ပရိဗ္ဗာဇကာ ဧဝံ ပုစ္ဆေယျုံ – 'အတ္ထိ ပနာဝုသော, မဂ္ဂေါ, အတ္ထိ ပဋိပဒါ ရာဂဝိရာဂါယာ'တိ, ဧဝံ ပုဋ္ဌာ တုမှေ, ဘိက္ခဝေ, တေသံ အညတိတ္ထိယာနံ ပရိဗ္ဗာဇကာနံ ဧဝံ ဗျာကရေယျာထ – 'အတ္ထိ ခေါ, အာဝုသော, မဂ္ဂေါ, အတ္ထိ ပဋိပဒါ ရာဂဝိရာဂါယာ'တိ။ ကတမော စ, ဘိက္ခဝေ, မဂ္ဂေါ, ကတမာ စ ပဋိပဒါ ရာဂ

ဝိရာဂယ ? အယမေဝ အရိယော အဋ္ဌင်္ဂိကော မဂ္ဂေါ, သေယျထိဒံ – သမ္မာဒိဋ္ဌိ။ပေ။ သမ္မာသမာဓိ။ အယံ, ဘိက္ခဝေ, မဂ္ဂေါ, အယံ ပဋိပဒါ ရာဂဝိရာဂယာတိ။ ဧဝံ ပုဋ္ဌာ တုမှေ, ဘိက္ခဝေ, တေသံ အညတိတ္ထိယာနံ ပရိဗ္ဗာဇကာနံ ဧဝံ ဗျာကရေယျာထာ''တိ။ ပဌမံ။

၂-၇. သံယောဇနပ္ပဟာနာဒိသုတ္တဆက္ကံ

၄၂-၄၇. ''သစေ တေ, ဘိက္ခဝေ, အညတိတ္ထိယာ ပရိဗ္ဗာဇကာ ဧဝံ ပုစ္ဆေယျုံ – 'ကိမတ္ထိယံ, အာဝုသော, သမဏေ ဂောတမေ ဗြဟ္မစရိယံ ဝုဿတီ'တိ, ဧဝံ ပုဋ္ဌာ တုမှေ, ဘိက္ခဝေ, တေသံ အညတိတ္ထိယာနံ ပရိဗ္ဗာဇကာနံ ဧဝံ ဗျာကရေယျာထ – 'သံယောဇနပ္ပဟာနတ္ထံ ခော, အာဝုသော, ဘဂဝတိ ဗြဟ္မစရိယံ ဝုဿတီ'တိ။ပေ။ 'အနုသယသမုဂ္ဃာတနတ္ထံ ခော, အာဝုသော, ဘဂဝတိ ဗြဟ္မစရိယံ ဝုဿတီ'တိ။ပေ။ 'အဒ္ဓါနပရိညတ္ထံ ခော, အာဝုသော, ဘဂဝတိ ဗြဟ္မစရိယံ ဝုဿတီ'တိ။ပေ။ 'အာသဝာနံ ခယတ္ထံ ခော, အာဝုသော, ဘဂဝတိ ဗြဟ္မစရိယံ ဝုဿတီ'တိ။ပေ။ 'ဝိဇ္ဇာဝိမုတ္တိဖလသစ္ဆိကိရိယတ္ထံ ခော, အာဝုသော, ဘဂဝတိ ဗြဟ္မစရိယံ ဝုဿတီ'တိ။ပေ။ 'ဉာဏဒဿနတ္ထံ ခော, အာဝုသော, ဘဂဝတိ ဗြဟ္မစရိယံ ဝုဿတီ'တိ။ပေ။။ သတ္တမံ။

၈. အနုပာဒါပရိနိဗ္ဗာနသုတ္တံ

၄၈. သာဝတ္ထိနိဒါနံ။ ''သစေ တေ, ဘိက္ခဝေ, အညတိတ္ထိယာ ပရိဗ္ဗာဇကာ ဧဝံ ပုစ္ဆေယျုံ – 'ကိမတ္ထိယံ, အာဝုသော, သမဏေ ဂောတမေ ဗြဟ္မစရိယံ ဝုဿတီ'တိ, ဧဝံ ပုဋ္ဌာ တုမှေ, ဘိက္ခဝေ, တေသံ အညတိတ္ထိယာနံ ပရိဗ္ဗာဇကာနံ ဧဝံ ဗျာကရေယျာထ – 'အနုပာဒါပရိနိဗ္ဗာနတ္ထံ ခော, အာဝုသော, ဘဂဝတိ ဗြဟ္မစရိယံ ဝုဿတီ'တိ။ သစေ ပန တေ, ဘိက္ခဝေ, အညတိတ္ထိယာ ပရိဗ္ဗာဇကာ ဧဝံ ပုစ္ဆေယျုံ – 'အတ္ထိ ပနာဝုသော, မဂ္ဂေါ, အတ္ထိ ပဋိပဒါ အနုပာဒါပရိနိဗ္ဗာနာယာ'တိ, ဧဝံ ပုဋ္ဌာ တုမှေ, ဘိက္ခဝေ, တေသံ အညတိတ္ထိယာနံ ပရိဗ္ဗာဇကာနံ ဧဝံ ဗျာကရေယျာထ – 'အတ္ထိ ခော, အာဝုသော, မဂ္ဂေါ, အတ္ထိ ပဋိပဒါ အနုပာဒါပရိနိဗ္ဗာနာယာ'တိ ။ ကတမော စ, ဘိက္ခဝေ, မဂ္ဂေါ, ကတမာ စ ပဋိပဒါ အနုပာဒါပရိနိဗ္ဗာနာယ? အယမေဝ အရိယော အဋ္ဌင်္ဂိကော မဂ္ဂေါ, သေယျထိဒံ – သမ္မာဒိဋ္ဌိ။ပေ။ သမ္မာသမာဓိ။ အယံ, ဘိက္ခဝေ, မဂ္ဂေါ, အယံ ပဋိပဒါ အနုပာဒါပရိနိဗ္ဗာနာယာတိ။ ဧဝံ ပုဋ္ဌာ တုမှေ, ဘိက္ခဝေ, တေသံ အညတိတ္ထိယာနံ ပရိဗ္ဗာဇကာနံ ဧဝံ ဗျာကရေယျာထာ''တိ။ အဋ္ဌမံ။

အညတိတ္ထိယပေယျာလဝဂ္ဂေါ ပဉ္စမော။

တဿုဒ္ဒါနံ –

ဝိရာဂသံယောဇနံ အနုသယံ၊ အဒ္ဓါနံ အာသဝ ခယာ။
ဝိဇ္ဇာဝိမုတ္တိဉာဏဉ္စ၊ အနုပာဒါယ အဋ္ဌမီ။

၆. သူရိယပေယျာလဝဂ္ဂေါ

၁. ကလျာဏမိတ္တသုတ္တံ

၄၉. သာဝတ္ထိနိဒါနံ ။ ''သူရိယဿ, ဘိက္ခဝေ, ဥဒယတော ဧတံ ပုဗ္ဗင်္ဂမံ ဧတံ ပုဗ္ဗနိမိတ္တံ, ယဒိဒံ – အရုဏုဂ္ဂံ; ဧဝမေဝ ခော, ဘိက္ခဝေ , ဘိက္ခုနော အရိယဿ အဋ္ဌင်္ဂိကဿ မဂ္ဂဿ ဥပ္ပာဒာယ ဧတံ ပုဗ္ဗင်္ဂမံ ဧတံ ပုဗ္ဗနိမိတ္တံ, ယဒိဒံ – ကလျာဏမိတ္တတာ။ ကလျာဏမိတ္တဿေတံ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခုနော ပါဋိကင်္ခံ – အရိယံ အဋ္ဌင်္ဂိကံ မဂ္ဂံ ဘာဝေဿတိ, အရိယံ အဋ္ဌင်္ဂိကံ မဂ္ဂံ ဗဟုလီကရိဿတိ။ ကထဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ကလျာဏမိတ္တော အရိယံ အဋ္ဌင်္ဂိကံ မဂ္ဂံ ဘာဝေတိ, အရိယံ အဋ္ဌင်္ဂိကံ မဂ္ဂံ ဗဟုလီကရောတိ? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု သမ္မာဒိဋ္ဌိံ ဘာဝေတိ ဝိဝေကနိဿိတံ ဝိရာဂနိဿိတံ နိရောဓနိဿိတံ ဝေါဿဂ္ဂပရိဏာမိံ။ပေ။ သမ္မာသမာဓိံ ဘာဝေတိ ဝိဝေကနိဿိတံ ဝိရာဂနိဿိတံ နိရောဓနိဿိတံ ဝေါဿဂ္ဂပရိဏာမိံ။ ဧဝံ ခော, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ကလျာဏမိတ္တော အရိယံ အဋ္ဌင်္ဂိကံ မဂ္ဂံ ဘာဝေတိ, အရိယံ အဋ္ဌင်္ဂိကံ မဂ္ဂံ ဗဟုလီကရောတီ''တိ။ ပဌမံ။

၂-၆. သီလသမ္ပဒါဒိသုတ္တပဉ္စကံ

၅၀-၅၄. ''သူရိယဿ, ဘိက္ခဝေ, ဥဒယတော ဧတံ ပုဗ္ဗင်္ဂမံ ဧတံ ပုဗ္ဗနိမိတ္တံ, ယဒိဒံ – အရုဏုဂ္ဂံ; ဧဝမေဝ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခုနော အရိယဿ အဋ္ဌင်္ဂိကဿ မဂ္ဂဿ ဥပ္ပာဒာယ ဧတံ ပုဗ္ဗင်္ဂမံ ဧတံ ပုဗ္ဗနိမိတ္တံ, ယဒိဒံ – သီလသမ္ပဒါ။ သီလသမ္ပန္နဿေတံ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခုနော ပာဋိကင်္ခံ။ ယဒိဒံ – ဆန္ဒသမ္ပဒါ။ ယဒိဒံ – အတ္တသမ္ပဒါ။ ယဒိဒံ – ဒိဋ္ဌိသမ္ပဒါ။ ယဒိဒံ – အပ္ပမာဒသမ္ပဒါ။။ ဆဋ္ဌံ။

၇. ယောနိသောမနသိကာရသမ္ပဒာသုတ္တံ

၅၅. ''သူရိယဿ , ဘိက္ခဝေ, ဥဒယတော ဧတံ ပုဗ္ဗင်္ဂမံ ဧတံ ပုဗ္ဗနိမိတ္တံ, ယဒိဒံ – အရုဏုဂ္ဂံ; ဧဝမေဝ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခုနော အရိယဿ အဋ္ဌင်္ဂိကဿ မဂ္ဂဿ ဥပ္ပာဒာယ ဧတံ ပုဗ္ဗင်္ဂမံ ဧတံ ပုဗ္ဗနိမိတ္တံ, ယဒိဒံ – ယောနိသောမနသိကာရသမ္ပဒါ။ ယောနိသောမနသိကာရသမ္ပန္နဿေတံ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခုနော ပာဋိကင်္ခံ – အရိယံ အဋ္ဌင်္ဂိကံ မဂ္ဂံ ဘာဝေဿတိ, အရိယံ အဋ္ဌင်္ဂိကံ မဂ္ဂံ ဗဟုလီကရိဿတိ။ ကထဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ယောနိသောမနသိကာရသမ္ပန္နော အရိယံ အဋ္ဌင်္ဂိကံ မဂ္ဂံ ဘာဝေတိ, အရိယံ အဋ္ဌင်္ဂိကံ မဂ္ဂံ ဗဟုလီကရောတိ? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု သမ္မာဒိဋ္ဌိံ ဘာဝေတိ ဝိဝေကနိဿိတံ ဝိရာဂနိဿိတံ နိရောဓနိဿိတံ ဝေါဿဂ္ဂပရိဏာမိံ။ပေ.။ သမ္မာသမာဓိံ ဘာဝေတိ ဝိဝေကနိဿိတံ ဝိရာဂနိဿိတံ နိရောဓနိဿိတံ ဝေါဿဂ္ဂပရိဏာမိံ။ ဧဝံ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ယောနိသောမနသိကာရသမ္ပန္နော အရိယံ အဋ္ဌင်္ဂိကံ မဂ္ဂံ ဘာဝေတိ, အရိယံ အဋ္ဌင်္ဂိကံ မဂ္ဂံ ဗဟုလီကရောတီ''တိ။ သတ္တမံ။

၁. ကလျာဏမိတ္တသုတ္တံ

၅၆. ''သူရိယဿ , ဘိက္ခဝေ, ဥဒယတော ဧတံ ပုဗ္ဗင်္ဂမံ ဧတံ ပုဗ္ဗနိမိတ္တံ, ယဒိဒံ – အရုဏုဂ္ဂံ; ဧဝမေဝ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခုနော အရိယဿ အဋ္ဌင်္ဂိကဿ မဂ္ဂဿ ဥပ္ပာဒာယ ဧတံ ပုဗ္ဗင်္ဂမံ ဧတံ ပုဗ္ဗနိမိတ္တံ , ယဒိဒံ – ကလျာဏမိတ္တတာ။ ကလျာဏမိတ္တဿေတံ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခုနော ပာဋိကင်္ခံ – အရိယံ အဋ္ဌင်္ဂိကံ မဂ္ဂံ ဘာဝေဿတိ, အရိယံ အဋ္ဌင်္ဂိကံ မဂ္ဂံ ဗဟုလီကရိဿတိ။ ကထဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ကလျာဏမိတ္တော အရိယံ အဋ္ဌင်္ဂိကံ မဂ္ဂံ ဘာဝေတိ, အရိယံ အဋ္ဌင်္ဂိကံ မဂ္ဂံ ဗဟုလီကရောတိ? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု သမ္မာဒိဋ္ဌိံ ဘာဝေတိ ရာဂဝိနယပရိယောသာနံ ဒောသဝိနယပရိယောသာနံ မောဟဝိနယပရိယောသာနံ။ပေ.။ သမ္မာသမာဓိံ ဘာဝေတိ ရာဂဝိနယပရိယောသာနံ ဒောသဝိနယပရိယောသာနံ မောဟဝိနယပရိယောသာနံ။ ဧဝံ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ကလျာဏမိတ္တော အရိယံ အဋ္ဌင်္ဂိကံ မဂ္ဂံ ဘာဝေတိ, အရိယံ အဋ္ဌင်္ဂိကံ မဂ္ဂံ ဗဟုလီကရောတီ''တိ။ ပဌမံ။

၂-၆. သီလသမ္ပဒါဒိသုတ္တပဉ္စကံ

၅၇-၆၁. ''သူရိယဿ , ဘိက္ခဝေ, ဥဒယတော ဧတံ ပုဗ္ဗင်္ဂမံ ဧတံ ပုဗ္ဗနိမိတ္တံ, ယဒိဒံ – အရုဏုဂ္ဂံ; ဧဝမေဝ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခုနော အရိယဿ အဋ္ဌင်္ဂိကဿ မဂ္ဂဿ ဥပ္ပာဒာယ ဧတံ ပုဗ္ဗင်္ဂမံ ဧတံ ပုဗ္ဗနိမိတ္တံ, ယဒိဒံ – သီလသမ္ပဒါ။ပေ.။ ယဒိဒံ – ဆန္ဒသမ္ပဒါ။ပေ.။ ယဒိဒံ – အတ္တသမ္ပဒါ။ပေ.။ ယဒိဒံ – ဒိဋ္ဌိသမ္ပဒါ။ပေ.။ ယဒိဒံ – အပ္ပမာဒသမ္ပဒါ။ပေ.။။ ဆဋ္ဌံ။

၇. ယောနိသောမနသိကာရသမ္ပဒာသုတ္တံ

၆၂. ''ယဒိဒံ – ယောနိသောမနသိကာရသမ္ပဒါ။ ယောနိသောမနသိကာရသမ္ပန္နဿေတံ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခုနော ပာဋိကင်္ခံ – အရိယံ အဋ္ဌင်္ဂိကံ မဂ္ဂံ ဘာဝေဿတိ, အရိယံ အဋ္ဌင်္ဂိကံ မဂ္ဂံ ဗဟုလီကရိဿတိ။ ကထဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ယောနိသောမနသိကာရသမ္ပန္နော အရိယံ အဋ္ဌင်္ဂိကံ မဂ္ဂံ ဘာဝေတိ, အရိယံ အဋ္ဌင်္ဂိကံ မဂ္ဂံ ဗဟုလီကရောတိ? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု သမ္မာဒိဋ္ဌိံ ဘာဝေတိ ရာဂဝိနယပရိယောသာနံ ဒောသဝိနယပရိယောသာနံ မောဟဝိနယပရိယောသာနံ။ပေ.။ သမ္မာသမာဓိံ ဘာဝေတိ ရာဂဝိနယပရိယောသာနံ ဒောသဝိနယပရိယောသာနံ မောဟဝိနယပရိယောသာနံ။ ဧဝံ ခေါ,

ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ယောနိသောမနသိကာရသမ္ပန္နော အရိယံ အဋ္ဌင်္ဂိကံ မဂ္ဂံ ဘာဝေတိ, အရိယံ အဋ္ဌင်္ဂိကံ မဂ္ဂံ ဗဟုလီကရောတီ''တိ။ သတ္တမံ။

သူရိယပေယျာလဝဂ္ဂေါ ဆဋ္ဌော။

တဿုဒ္ဒါနံ –

ကလျာဏမိတ္တံ သီလဉ္စ, ဆန္ဒော စ အတ္တသမ္ပဒါ။
ဒိဋ္ဌိ စ အပ္ပမာဒော စ, ယောနိသော ဘာဝတိ သတ္တမံ။

၇. ဧကဓမ္မပေယျာလဝဂ္ဂေါ

၁. ကလျာဏမိတ္တသုတ္တံ

၆၃. သာဝတ္ထိနိဒါနံ ။ ''ဧကဓမ္မော, ဘိက္ခဝေ, ဗဟူပကာရော အရိယဿ အဋ္ဌင်္ဂိကဿ မဂ္ဂဿ ဥပ္ပာဒာယ။ ကတမော ဧကဓမ္မော? ယဒိဒံ – ကလျာဏမိတ္တတာ။ ကလျာဏမိတ္တဿေတံ , ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခုနော ပာဋိကင်္ခံ – အရိယံ အဋ္ဌင်္ဂိကံ မဂ္ဂံ ဘာဝေဿတိ, အရိယံ အဋ္ဌင်္ဂိကံ မဂ္ဂံ ဗဟုလီကရိဿတိ။ ကထဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ကလျာဏမိတ္တော အရိယံ အဋ္ဌင်္ဂိကံ မဂ္ဂံ ဘာဝေတိ, အရိယံ အဋ္ဌင်္ဂိကံ မဂ္ဂံ ဗဟုလီကရောတိ? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု သမ္မာဒိဋ္ဌိံ ဘာဝေတိ ဝိဝေကနိဿိတံ ဝိရာဂနိဿိတံ နိရောဓနိဿိတံ ဝေါဿဂ္ဂပရိဏာမိံ။ပေ.။ သမ္မာသမာဓိံ ဘာဝေတိ ဝိဝေကနိဿိတံ ဝိရာဂနိဿိတံ နိရောဓနိဿိတံ ဝေါဿဂ္ဂပရိဏာမိံ။ ဧဝံ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ကလျာဏမိတ္တော အရိယံ အဋ္ဌင်္ဂိကံ မဂ္ဂံ ဘာဝေတိ, အရိယံ အဋ္ဌင်္ဂိကံ မဂ္ဂံ ဗဟုလီကရောတီ''တိ။ ပဌမံ။

၂-၆. သီလသမ္ပဒါဒိသုတ္တပဉ္စကံ

၆၄-၆၈. ''ဧကဓမ္မော, ဘိက္ခဝေ, ဗဟူပကာရော အရိယဿ အဋ္ဌင်္ဂိကဿ မဂ္ဂဿ ဥပ္ပာဒာယ။ ကတမော ဧကဓမ္မော? ယဒိဒံ – သီလသမ္ပဒါ။ပေ.။ ယဒိဒံ – ဆန္ဒသမ္ပဒါ။ပေ.။ ယဒိဒံ – အတ္တသမ္ပဒါ။ပေ.။ ယဒိဒံ – ဒိဋ္ဌိသမ္ပဒါ။ပေ.။ ယဒိဒံ – အပ္ပမာဒသမ္ပဒါ။ပေ.။။ ဆဋ္ဌံ။

၇. ယောနိသောမနသိကာရသမ္ပဒါသုတ္တံ

၆၉. ''ယဒိဒံ – ယောနိသောမနသိကာရသမ္ပဒါ။ ယောနိသောမနသိကာရသမ္ပန္နဿေတံ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခုနော ပာဋိကင်္ခံ – အရိယံ အဋ္ဌင်္ဂိကံ မဂ္ဂံ ဘာဝေဿတိ, အရိယံ အဋ္ဌင်္ဂိကံ မဂ္ဂံ ဗဟုလီကရိဿတိ။ ကထဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ယောနိသောမနသိကာရသမ္ပန္နော အရိယံ အဋ္ဌင်္ဂိကံ မဂ္ဂံ ဘာဝေတိ, အရိယံ အဋ္ဌင်္ဂိကံ မဂ္ဂံ ဗဟုလီကရောတိ? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု သမ္မာဒိဋ္ဌိံ ဘာဝေတိ ဝိဝေကနိဿိတံ ဝိရာဂနိဿိတံ နိရောဓနိဿိတံ ဝေါဿဂ္ဂပရိဏာမိံ။ ပေ.။ သမ္မာသမာဓိံ ဘာဝေတိ ဝိဝေကနိဿိတံ ဝိရာဂနိဿိတံ နိရောဓနိဿိတံ ဝေါဿဂ္ဂပရိဏာမိံ။ ဧဝံ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ယောနိသောမနသိကာရသမ္ပန္နော အရိယံ အဋ္ဌင်္ဂိကံ မဂ္ဂံ ဘာဝေတိ, အရိယံ အဋ္ဌင်္ဂိကံ မဂ္ဂံ ဗဟုလီကရောတီ''တိ။ သတ္တမံ။

၁. ကလျာဏမိတ္တသုတ္တံ

၇၀. သာဝတ္ထိနိဒါနံ။ ''ဧကဓမ္မော, ဘိက္ခဝေ, ဗဟူပကာရော အရိယဿ အဋ္ဌင်္ဂိကဿ မဂ္ဂဿ ဥပ္ပာဒာယ။ ကတမော ဧကဓမ္မော? ယဒိဒံ – ကလျာဏမိတ္တတာ။ ကလျာဏမိတ္တဿေတံ , ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခုနော ပာဋိကင်္ခံ – အရိယံ အဋ္ဌင်္ဂိကံ မဂ္ဂံ ဘာဝေဿတိ, အရိယံ အဋ္ဌင်္ဂိကံ မဂ္ဂံ ဗဟုလီကရိဿတိ။ ကထဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ကလျာဏမိတ္တော အရိယံ အဋ္ဌင်္ဂိကံ မဂ္ဂံ ဘာဝေတိ, အရိယံ အဋ္ဌင်္ဂိကံ မဂ္ဂံ ဗဟုလီကရောတိ? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု သမ္မာဒိဋ္ဌိံ ဘာဝေတိ ရာဂဝိနယပရိယောသာနံ ဒောသဝိနယပရိယောသာနံ မောဟဝိနယပရိယောသာနံ။ပေ.။ သမ္မာသ

မာဓိ ဘာဝေတိ ရာဂဝိနယပရိယောသာနံ ဒောသဝိနယပရိယောသာနံ မောဟဝိနယပရိယောသာနံ။ ဧဝံ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ကလျာဏမိတ္တော အရိယံ အဋ္ဌင်္ဂိကံ မဂ္ဂံ ဘာဝေတိ, အရိယံ အဋ္ဌင်္ဂိကံ မဂ္ဂံ ဗဟုလီကရောတီ''တိ။ ပဌမံ။

၂-၆. သီလသမ္ပဒါဒိသုတ္တပဉ္စကံ

၇၁-၇၅. သာဝတ္ထိနိဒါနံ။ ''ဧကဓမ္မော, ဘိက္ခဝေ, ဗဟူပကာရော အရိယဿ အဋ္ဌင်္ဂိကဿ မဂ္ဂဿ ဥပ္ပာဒာယ။ ကတမော ဧကဓမ္မော? ယဒိဒံ – သီလသမ္ပဒါ။ပေ.။ ယဒိဒံ – ဆန္ဒသမ္ပဒါ။ပေ.။ ယဒိဒံ – အတ္တသမ္ပဒါ။ပေ.။ ယဒိဒံ – ဒိဋ္ဌိသမ္ပဒါ။ပေ.။ ယဒိဒံ – အပ္ပမာဒသမ္ပဒါ။ပေ.။။ ဆဋ္ဌံ။

၇. ယောနိသောမနသိကာရသမ္ပဒါသုတ္တံ

၇၆. ''ယဒိဒံ – ယောနိသောမနသိကာရသမ္ပဒါ။ ယောနိသောမနသိကာရသမ္ပန္နဿေတံ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခုနော ပာဋိကင်္ခံ – အရိယံ အဋ္ဌင်္ဂိကံ မဂ္ဂံ ဘာဝေဿတိ, အရိယံ အဋ္ဌင်္ဂိကံ မဂ္ဂံ ဗဟုလီကရိဿတိ။ ကထဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ယောနိသောမနသိကာရသမ္ပန္နော အရိယံ အဋ္ဌင်္ဂိကံ မဂ္ဂံ ဘာဝေတိ, အရိယံ အဋ္ဌင်္ဂိကံ မဂ္ဂံ ဗဟုလီကရောတိ? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု သမ္မာဒိဋ္ဌိံ ဘာဝေတိ။ပေ.။ သမ္မာသမာဓိံ ဘာဝေတိ ရာဂဝိနယပရိယောသာနံ ဒောသဝိနယပရိယောသာနံ မောဟဝိနယပရိယောသာနံ။ ဧဝံ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ယောနိသောမနသိကာရသမ္ပန္နော အရိယံ အဋ္ဌင်္ဂိကံ မဂ္ဂံ ဘာဝေတိ, အရိယံ အဋ္ဌင်္ဂိကံ မဂ္ဂံ ဗဟုလီကရောတီ''တိ။ သတ္တမံ။

ဧကဓမ္မပေယျာလဝဂ္ဂေါ သတ္တမော။

တဿုဒ္ဒါနံ –

ကလျာဏမိတ္တံ သီလဉ္စ, ဆန္ဒော စ အတ္တသမ္ပဒါ။
ဒိဋ္ဌိ စ အပ္ပမာဒေါ စ, ယောနိသော ဘဝတိ သတ္တမံ။

၈. ဒုတိယဧကဓမ္မပေယျာလဝဂ္ဂေါ

၁. ကလျာဏမိတ္တသုတ္တံ

၇၇. သာဝတ္ထိနိဒါနံ ။ ''နာဟံ, ဘိက္ခဝေ, အညံ ဧကဓမ္မမ္ပိ သမနုပဿာမိ, ယေန အနုပ္ပန္နော ဝါ အရိယော အဋ္ဌင်္ဂိကော မဂ္ဂေါ ဥပ္ပဇ္ဇတိ, ဥပ္ပန္နော ဝါ အရိယော အဋ္ဌင်္ဂိကော မဂ္ဂေါ ဘာဝနာပါရိပူရိံ ဂစ္ဆတိ, ယထယိဒံ, ဘိက္ခဝေ, ကလျာဏမိတ္တတာ။ ကလျာဏမိတ္တဿေတံ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခုနော ပာဋိကင်္ခံ – အရိယံ အဋ္ဌင်္ဂိကံ မဂ္ဂံ ဘာဝေဿတိ, အရိယံ အဋ္ဌင်္ဂိကံ မဂ္ဂံ ဗဟုလီကရိဿတိ။ ကထဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ကလျာဏမိတ္တော အရိယံ အဋ္ဌင်္ဂိကံ မဂ္ဂံ ဘာဝေတိ, အရိယံ အဋ္ဌင်္ဂိကံ မဂ္ဂံ ဗဟုလီကရောတိ? ဣဓ , ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု သမ္မာဒိဋ္ဌိံ ဘာဝေတိ ဝိဝေကနိဿိတံ။ပေ.။ သမ္မာသမာဓိံ ဘာဝေတိ ဝိဝေကနိဿိတံ ဝိရာဂနိဿိတံ နိရောဓနိဿိတံ ဝေါဿဂ္ဂပရိဏာမိံ။ ဧဝံ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ကလျာဏမိတ္တော အရိယံ အဋ္ဌင်္ဂိကံ မဂ္ဂံ ဘာဝေတိ, အရိယံ အဋ္ဌင်္ဂိကံ မဂ္ဂံ ဗဟုလီကရောတီ''တိ။ ပဌမံ။

၂-၆. သီလသမ္ပဒါဒိသုတ္တပဉ္စကံ

၇၈-၈၂. ''နာဟံ, ဘိက္ခဝေ, အညံ ဧကဓမ္မမ္ပိ သမနုပဿာမိ, ယေန အနုပ္ပန္နော ဝါ အရိယော အဋ္ဌင်္ဂိကော မဂ္ဂေါ ဥပ္ပဇ္ဇတိ, ဥပ္ပန္နော ဝါ အရိယော အဋ္ဌင်္ဂိကော မဂ္ဂေါ ဘာဝနာပါရိပူရိံ ဂစ္ဆတိ, ယထယိဒံ , ဘိက္ခဝေ, သီလသမ္ပဒါ။ပေ.။ ယထယိဒံ, ဘိက္ခဝေ, ဆန္ဒသမ္ပဒါ။ပေ.။ ယထယိဒံ, ဘိက္ခဝေ, အတ္တသမ္ပဒါ။ပေ.။ ယထယိဒံ, ဘိက္ခဝေ, ဒိဋ္ဌိသမ္ပဒါ။ပေ.။ ယထယိဒံ, ဘိက္ခဝေ, အပ္ပမာဒသမ္ပဒါ။ပေ.။။ ဆဋ္ဌံ။

၇. ယောနိသောမနသိကာရသမ္ပဒါသုတ္တံ

၈၃. ''ယထယိဒံ , ဘိက္ခဝေ, ယောနိသောမနသိကာရသမ္ပဒာ။ ယောနိသောမနသိကာရသမ္ပန္နဿေတံ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခုနော ပာဋိကင်္ခံ – အရိယံ အဋ္ဌင်္ဂိကံ မဂ္ဂံ ဘာဝေဿတိ, အရိယံ အဋ္ဌင်္ဂိကံ မဂ္ဂံ ဗဟုလီကရိဿတိ။ ကထဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ယောနိသောမနသိကာရသမ္ပန္နော အရိယံ အဋ္ဌင်္ဂိကံ မဂ္ဂံ ဘာဝေတိ, အရိယံ အဋ္ဌင်္ဂိကံ မဂ္ဂံ ဗဟုလီကရောတိ? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု သမ္မာဒိဋ္ဌိံ ဘာဝေတိ ဝိဝေကနိဿိတံ။ပေ။ သမ္မာသမာဓိံ ဘာဝေတိ ဝိဝေကနိဿိတံ ဝိရာဂနိဿိတံ နိရောဓနိဿိတံ ဝေါဿဂ္ဂပရိဏာမိံ။ ဧဝံ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ယောနိသောမနသိကာရသမ္ပန္နော အရိယံ အဋ္ဌင်္ဂိကံ မဂ္ဂံ ဘာဝေတိ, အရိယံ အဋ္ဌင်္ဂိကံ မဂ္ဂံ ဗဟုလီကရောတီ''တိ။ သတ္တမံ။

၁. ကလျာဏမိတ္တသုတ္တံ

၈၄. ''နာဟံ , ဘိက္ခဝေ, အညံ ဧကဓမ္မမ္ပိ သမနုပဿာမိ, ယေန အနုပ္ပန္နော တ အရိယော အဋ္ဌင်္ဂိကော မဂ္ဂေါ ဥပ္ပဇ္ဇတိ, ဥပ္ပန္နော တ အရိယော အဋ္ဌင်္ဂိကော မဂ္ဂေါ ဘာဝနာပာရိပူရိံ ဂစ္ဆတိ, ယထယိဒံ, ဘိက္ခဝေ, ကလျာဏမိတ္တတာ။ ကလျာဏမိတ္တဿေတံ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခုနော ပာဋိကင်္ခံ – အရိယံ အဋ္ဌင်္ဂိကံ မဂ္ဂံ ဘာဝေဿတိ, အရိယံ အဋ္ဌင်္ဂိကံ မဂ္ဂံ ဗဟုလီကရိဿတိ။ ကထဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ကလျာဏမိတ္တော အရိယံ အဋ္ဌင်္ဂိကံ မဂ္ဂံ ဘာဝေတိ, အရိယံ အဋ္ဌင်္ဂိကံ မဂ္ဂံ ဗဟုလီကရောတိ? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု သမ္မာဒိဋ္ဌိံ ဘာဝေတိ ရာဂဝိနယပရိယောသာနံ ဒောသဝိနယပရိယောသာနံ မောဟဝိနယပရိယောသာနံ။ပေ။ သမ္မာသမာဓိံ ဘာဝေတိ ရာဂဝိနယပရိယောသာနံ ဒောသဝိနယပရိယောသာနံ မောဟဝိနယပရိယောသာနံ။ ဧဝံ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ကလျာဏမိတ္တော အရိယံ အဋ္ဌင်္ဂိကံ မဂ္ဂံ ဘာဝေတိ, အရိယံ အဋ္ဌင်္ဂိကံ မဂ္ဂံ ဗဟုလီကရောတီ''တိ။ ပဌမံ။

၂-၆. သီလသမ္ပဒါဒိသုတ္တပဉ္စကံ

၈၅-၈၉. ''နာဟံ, ဘိက္ခဝေ, အညံ ဧကဓမ္မမ္ပိ သမနုပဿာမိ, ယေန အနုပ္ပန္နော တ အရိယော အဋ္ဌင်္ဂိကော မဂ္ဂေါ ဥပ္ပဇ္ဇတိ, ဥပ္ပန္နော တ အရိယော အဋ္ဌင်္ဂိကော မဂ္ဂေါ ဘာဝနာပာရိပူရိံ ဂစ္ဆတိ, ယထယိဒံ, ဘိက္ခဝေ, သီလသမ္ပဒာ။ပေ။ ယထယိဒံ, ဘိက္ခဝေ, ဆန္ဒသမ္ပဒာ။ပေ။ ယထယိဒံ, ဘိက္ခဝေ, အတ္တသမ္ပဒာ။ပေ။ ယထယိဒံ , ဘိက္ခဝေ, ဒိဋ္ဌိသမ္ပဒာ။ပေ။ ယထယိဒံ, ဘိက္ခဝေ, အပ္ပမာဒသမ္ပဒာ။ပေ။။ ဆဋ္ဌံ။

၇. ယောနိသောမနသိကာရသမ္ပဒါသုတ္တံ

၉၀. ''ယထယိဒံ, ဘိက္ခဝေ, ယောနိသောမနသိကာရသမ္ပဒာ။ ယောနိသောမနသိကာရသမ္ပန္နဿေတံ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခုနော ပာဋိကင်္ခံ – အရိယံ အဋ္ဌင်္ဂိကံ မဂ္ဂံ ဘာဝေဿတိ, အရိယံ အဋ္ဌင်္ဂိကံ မဂ္ဂံ ဗဟုလီကရိဿတိ။ ကထဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ယောနိသောမနသိကာရသမ္ပန္နော အရိယံ အဋ္ဌင်္ဂိကံ မဂ္ဂံ ဘာဝေတိ, အရိယံ အဋ္ဌင်္ဂိကံ မဂ္ဂံ ဗဟုလီကရောတိ? ဣဓ , ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု သမ္မာဒိဋ္ဌိံ ဘာဝေတိ ရာဂဝိနယပရိယောသာနံ ဒောသဝိနယပရိယောသာနံ မောဟဝိနယပရိယောသာနံ။ပေ။ သမ္မာသမာဓိံ ဘာဝေတိ ရာဂဝိနယပရိယောသာနံ ဒောသဝိနယပရိယောသာနံ မောဟဝိနယပရိယောသာနံ။ ဧဝံ ခေါ , ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ယောနိသောမနသိကာရသမ္ပန္နော အရိယံ အဋ္ဌင်္ဂိကံ မဂ္ဂံ ဘာဝေတိ, အရိယံ အဋ္ဌင်္ဂိကံ မဂ္ဂံ ဗဟုလီကရောတီ''တိ။ သတ္တမံ။

ဒုတိယဧကဓမ္မပေယျာလဝဂ္ဂေါ အဋ္ဌမော။

တဿုဒ္ဒါနံ –

ကလျာဏမိတ္တံ သီလဉ္စ, ဆန္ဒော စ အတ္တသမ္ပဒာ။
ဒိဋ္ဌိ စ အပ္ပမာဒော စ, ယောနိသော ဘဝတိ သတ္တမံ။

၁. ဂင်္ဂါပေယျာလဝဂ္ဂေါ

၁. ပဌမပာစီနနိန္နသုတ္တံ

၉၁. သာဝတ္ထိနိဒါနံ ။ ''သေယျထာပိ, ဘိက္ခဝေ, ဂင်္ဂါ နဒီ ပါစီနနိန္နာ ပါစီနပေါဏာ ပါစီနပဗ္ဘာရာ; ဧဝမေဝ ခော, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု အရိယံ အဋ္ဌင်္ဂိကံ မဂ္ဂံ ဘာဝေန္တော အရိယံ အဋ္ဌင်္ဂိကံ မဂ္ဂံ ဗဟုလီကရောန္တော နိဗ္ဗာနနိန္နော ဟောတိ နိဗ္ဗာနပေါဏော နိဗ္ဗာနပဗ္ဘာရော။ ကထဉ္စ, ဘိက္ခဝေ , ဘိက္ခု အရိယံ အဋ္ဌင်္ဂိကံ မဂ္ဂံ ဘာဝေန္တော အရိယံ အဋ္ဌင်္ဂိကံ မဂ္ဂံ ဗဟုလီကရောန္တော နိဗ္ဗာနနိန္နော ဟောတိ နိဗ္ဗာနပေါဏော နိဗ္ဗာနပဗ္ဘာရော? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု သမ္မာဒိဋ္ဌိံ ဘာဝေတိ ဝိဝေကနိဿိတံ ဝိရာဂနိဿိတံ နိရောဓနိဿိတံ ဝောဿဂ္ဂပရိဏာမိံ။ပေ.။ သမ္မာသမာဓိံ ဘာဝေတိ ဝိဝေကနိဿိတံ ဝိရာဂနိဿိတံ နိရောဓနိဿိတံ ဝောဿဂ္ဂပရိဏာမိံ။ ဧဝံ ခော, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု အရိယံ အဋ္ဌင်္ဂိကံ မဂ္ဂံ ဘာဝေန္တော အရိယံ အဋ္ဌင်္ဂိကံ မဂ္ဂံ ဗဟုလီကရောန္တော နိဗ္ဗာနနိန္နော ဟောတိ နိဗ္ဗာနပေါဏော နိဗ္ဗာနပဗ္ဘာရော''တိ။ ပဌမံ။

၂-၅. ဒုတိယာဒိပါစီနနိန္နသုတ္တစတုက္ကံ

၉၂-၉၅. ''သေယျထာပိ, ဘိက္ခဝေ, ယမုနာ နဒီ ပါစီနနိန္နာ ပါစီနပေါဏာ ပါစီနပဗ္ဘာရာ; ဧဝမေဝ ခော, ဘိက္ခဝေ။ပေ.။ သေယျထာပိ , ဘိက္ခဝေ, အစိရဝတီ နဒီ ပါစီနနိန္နာ ပါစီနပေါဏာ ပါစီနပဗ္ဘာရာ; ဧဝမေဝ ခော, ဘိက္ခဝေ။ပေ.။ သေယျထာပိ, ဘိက္ခဝေ, သရဘူ နဒီ ပါစီနနိန္နာ ပါစီနပေါဏာ ပါစီနပဗ္ဘာရာ; ဧဝမေဝ ခော, ဘိက္ခဝေ။ပေ.။ သေယျထာပိ , ဘိက္ခဝေ, မဟီ နဒီ ပါစီနနိန္နာ ပါစီနပေါဏာ ပါစီနပဗ္ဘာရာ; ဧဝမေဝ ခော, ဘိက္ခဝေ။ပေ.။။ ပဉ္စမံ။

၆. ဆဋ္ဌပါစီနနိန္နသုတ္တံ

၉၆. ''သေယျထာပိ , ဘိက္ခဝေ, ယာ ကာစိမာ မဟာနဒိယော, သေယျထိဒံ – ဂင်္ဂါ, ယမုနာ, အစိရဝတီ, သရဘူ, မဟီ, သဗ္ဗာ တာ ပါစီနနိန္နာ ပါစီနပေါဏာ ပါစီနပဗ္ဘာရာ; ဧဝမေဝ ခော, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု အရိယံ အဋ္ဌင်္ဂိကံ မဂ္ဂံ ဘာဝေန္တော အရိယံ အဋ္ဌင်္ဂိကံ မဂ္ဂံ ဗဟုလီကရောန္တော နိဗ္ဗာနနိန္နော ဟောတိ နိဗ္ဗာနပေါဏော နိဗ္ဗာနပဗ္ဘာရော။ ကထဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု အရိယံ အဋ္ဌင်္ဂိကံ မဂ္ဂံ ဘာဝေန္တော အရိယံ အဋ္ဌင်္ဂိကံ မဂ္ဂံ ဗဟုလီကရောန္တော နိဗ္ဗာနနိန္နော ဟောတိ နိဗ္ဗာနပေါဏော နိဗ္ဗာနပဗ္ဘာရော? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု သမ္မာဒိဋ္ဌိံ ဘာဝေတိ ဝိဝေကနိဿိတံ။ပေ.။ သမ္မာသမာဓိံ ဘာဝေတိ ဝိဝေကနိဿိတံ ဝိရာဂနိဿိတံ နိရောဓနိဿိတံ ဝောဿဂ္ဂပရိဏာမိံ။ ဧဝံ ခော, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု အရိယံ အဋ္ဌင်္ဂိကံ မဂ္ဂံ ဘာဝေန္တော အရိယံ အဋ္ဌင်္ဂိကံ မဂ္ဂံ ဗဟုလီကရောန္တော နိဗ္ဗာနနိန္နော ဟောတိ နိဗ္ဗာနပေါဏော နိဗ္ဗာနပဗ္ဘာရော''တိ။ ဆဋ္ဌံ။

၁. ပဌမသမုဒ္ဒနိန္နသုတ္တံ

၉၇. ''သေယျထာပိ , ဘိက္ခဝေ, ဂင်္ဂါ နဒီ သမုဒ္ဒနိန္နာ သမုဒ္ဒပေါဏာ သမုဒ္ဒပဗ္ဘာရာ; ဧဝမေဝ ခော, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု အရိယံ အဋ္ဌင်္ဂိကံ မဂ္ဂံ ဘာဝေန္တော အရိယံ အဋ္ဌင်္ဂိကံ မဂ္ဂံ ဗဟုလီကရောန္တော နိဗ္ဗာနနိန္နော ဟောတိ နိဗ္ဗာနပေါဏော နိဗ္ဗာနပဗ္ဘာရော။ ကထဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု အရိယံ အဋ္ဌင်္ဂိကံ မဂ္ဂံ ဘာဝေန္တော အရိယံ အဋ္ဌင်္ဂိကံ မဂ္ဂံ ဗဟုလီကရောန္တော နိဗ္ဗာနနိန္နော ဟောတိ နိဗ္ဗာနပေါဏော နိဗ္ဗာနပဗ္ဘာရော? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု သမ္မာဒိဋ္ဌိံ ဘာဝေတိ ဝိဝေကနိဿိတံ။ပေ.။ သမ္မာသမာဓိံ ဘာဝေတိ ဝိဝေကနိဿိတံ ဝိရာဂနိဿိတံ နိရောဓနိဿိတံ ဝောဿဂ္ဂပရိဏာမိံ။ ဧဝံ ခော, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု အရိယံ အဋ္ဌင်္ဂိကံ မဂ္ဂံ ဘာဝေန္တော အရိယံ အဋ္ဌင်္ဂိကံ မဂ္ဂံ ဗဟုလီကရောန္တော နိဗ္ဗာနနိန္နော ဟောတိ နိဗ္ဗာနပေါဏော နိဗ္ဗာနပဗ္ဘာရော''တိ။ ပဌမံ။

၂-၆. ဒုတိယာဒိသမုဒ္ဒနိန္နသုတ္တပဉ္စကံ

၉၈-၁၀၂. ''သေယျထာပိ, ဘိက္ခဝေ, ယမုနာ နဒီ သမုဒ္ဒနိန္နာ သမုဒ္ဒပေါဏာ သမုဒ္ဒပဗ္ဘာရာ; ဧဝမေဝ ခော, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု။ပေ.။ သေယျထာပိ, ဘိက္ခဝေ, အစိရဝတီ နဒီ သမုဒ္ဒနိန္နာ သမုဒ္ဒပေါဏာ သမုဒ္ဒပဗ္ဘာရာ; ဧဝမေဝ ခော, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု။ပေ.။ သေယျထာပိ , ဘိက္ခဝေ, သရဘူ နဒီ သမုဒ္ဒနိန္နာ သမုဒ္ဒပေါဏာ သမုဒ္ဒပဗ္ဘာရာ; ဧဝမေဝ ခော, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု။ပေ.။ သေယျထာပိ, ဘိက္ခဝေ, မဟီ နဒီ သမုဒ္ဒနိန္နာ သမုဒ္ဒပေါဏာ သမုဒ္ဒပဗ္ဘာရာ; ဧဝမေဝ ခော, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု။ပေ.။ သေယျထာပိ, ဘိက္ခဝေ, ယာ ကာစိမာ မဟာနဒိယော, သေယျထိဒံ – ဂင်္ဂါ, ယမုနာ, အစိရဝတီ, သရဘူ, မဟီ, သဗ္ဗာ တာ သမုဒ္ဒနိန္နာ သမုဒ္ဒပေါဏာ သမုဒ္ဒပဗ္ဘာရာ; ဧဝမေဝ ခော, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု

အရိယံ အဋ္ဌင်္ဂိကံ မဂ္ဂံ ဘာဝေန္တော အရိယံ အဋ္ဌင်္ဂိကံ မဂ္ဂံ ဗဟုလီကရောန္တော နိဗ္ဗာနနိန္နော ဟောတိ နိဗ္ဗာနပေါဏော နိဗ္ဗာနပဗ္ဘာရော။ ကထဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု အရိယံ အဋ္ဌင်္ဂိကံ မဂ္ဂံ ဘာဝေန္တော အရိယံ အဋ္ဌင်္ဂိကံ မဂ္ဂံ ဗဟုလီကရောန္တော နိဗ္ဗာနနိန္နော ဟောတိ နိဗ္ဗာနပေါဏော နိဗ္ဗာနပဗ္ဘာရော? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု သမ္မာဒိဋ္ဌိံ ဘာဝေတိ ဝိဝေကနိဿိတံ ဝိရာဂနိဿိတံ နိရောဓနိဿိတံ ဝေါဿဂ္ဂပရိဏာမိံ။ပေ.။ သမ္မာသမာဓိံ ဘာဝေတိ ဝိဝေကနိဿိတံ ဝိရာဂနိဿိတံ နိရောဓနိဿိတံ ဝေါဿဂ္ဂပရိဏာမိံ။ ဧဝံ ခော, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု အရိယံ အဋ္ဌင်္ဂိကံ မဂ္ဂံ ဘာဝေန္တော အရိယံ အဋ္ဌင်္ဂိကံ မဂ္ဂံ ဗဟုလီကရောန္တော နိဗ္ဗာနနိန္နော ဟောတိ နိဗ္ဗာနပေါဏော နိဗ္ဗာနပဗ္ဘာရော''တိ။ ဆဋ္ဌံ။

ဂင်္ဂါပေယျာလဝဂ္ဂေါ ပဌမော။

တဿုဒ္ဒါနံ –

ဆ ပာစီနတော နိန္နာ၊ ဆ နိန္နာ စ သမုဒ္ဒတော။
ဧတေ ဒွေ ဆ ဒွါဒသ ဟောန္တိ၊ ဝဂ္ဂေါ တေန ပဝုစ္စတီတိ။
ဂင်္ဂါပေယျာလိ ပာစီနနိန္နတစနမဂ္ဂီ၊ ဝိဝေကနိဿိတံ ဒွါဒသကီ ပဌမကီ။

၂. ဒုတိယဂင်္ဂါပေယျာလဝဂ္ဂေါ

၁. ပဌမပာစီနနိန္နသုတ္တံ

၁၀၃. ''သေယျထာပိ, ဘိက္ခဝေ, ဂင်္ဂါ နဒီ ပာစီနနိန္နာ ပာစီနပေါဏာ ပာစီနပဗ္ဘာရာ; ဧဝမေဝ ခော, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု အရိယံ အဋ္ဌင်္ဂိကံ မဂ္ဂံ ဘာဝေန္တော အရိယံ အဋ္ဌင်္ဂိကံ မဂ္ဂံ ဗဟုလီကရောန္တော နိဗ္ဗာနနိန္နော ဟောတိ နိဗ္ဗာနပေါဏော နိဗ္ဗာနပဗ္ဘာရော။ ကထဉ္စ , ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု အရိယံ အဋ္ဌင်္ဂိကံ မဂ္ဂံ ဘာဝေန္တော အရိယံ အဋ္ဌင်္ဂိကံ မဂ္ဂံ ဗဟုလီကရောန္တော နိဗ္ဗာနနိန္နော ဟောတိ နိဗ္ဗာနပေါဏော နိဗ္ဗာနပဗ္ဘာရော? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု သမ္မာဒိဋ္ဌိံ ဘာဝေတိ ရာဂဝိနယပရိယောသာနံ ဒောသဝိနယပရိယောသာနံ မောဟဝိနယပရိယောသာနံ။ပေ.။ သမ္မာသမာဓိံ ဘာဝေတိ ရာဂဝိနယပရိယောသာနံ ဒောသဝိနယပရိယောသာနံ မောဟဝိနယပရိယောသာနံ။ ဧဝံ ခော, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု အရိယံ အဋ္ဌင်္ဂိကံ မဂ္ဂံ ဘာဝေန္တော အရိယံ အဋ္ဌင်္ဂိကံ မဂ္ဂံ ဗဟုလီကရောန္တော နိဗ္ဗာနနိန္နော ဟောတိ နိဗ္ဗာနပေါဏော နိဗ္ဗာနပဗ္ဘာရော''တိ။ ပဌမံ။

၂-၆. ဒုတိယာဒိပာစီနနိန္နသုတ္တပဉ္စကံ

၁၀၄. ''သေယျထာပိ , ဘိက္ခဝေ, ယမုနာ နဒီ ပာစီနနိန္နာ ပာစီနပေါဏာ ပာစီနပဗ္ဘာရာ; ဧဝမေဝ ခော, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု။ပေ.။ ဒုတိယံ။

၁၀၅. ''သေယျထာပိ, ဘိက္ခဝေ, အစိရဝတီ နဒီ ပာစီနနိန္နာ ပာစီနပေါဏာ ပာစီနပဗ္ဘာရာ; ဧဝမေဝ ခော, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု။ပေ.။ တတိယံ။

၁၀၆. ''သေယျထာပိ, ဘိက္ခဝေ, သရဘူ နဒီ ပာစီနနိန္နာ ပာစီနပေါဏာ ပာစီနပဗ္ဘာရာ; ဧဝမေဝ ခော, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု။ပေ.။ စတုတ္ထံ။

၁၀၇. ''သေယျထာပိ, ဘိက္ခဝေ, မဟီ နဒီ ပာစီနနိန္နာ ပာစီနပေါဏာ ပာစီနပဗ္ဘာရာ; ဧဝမေဝ ခော, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု။ပေ.။ ပဉ္စမံ။

၁၀၈. ''သေယျထာပိ, ဘိက္ခဝေ, ယာ ကာစိမာ မဟာနဒိယော, သေယျထိဒံ – ဂင်္ဂါ, ယမုနာ, အစိရဝတီ, သရဘူ, မဟီ, သဗ္ဗာ တာ ပာစီနနိန္နာ ပာစီနပေါဏာ ပာစီနပဗ္ဘာရာ; ဧဝမေဝ ခော, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု။ပေ.။ ဆဋ္ဌံ။

၁. ပဌမသမုဒ္ဒနိန္နသုတ္တံ

၁၀၉. ‘‘သေယျထာပိ, ဘိက္ခဝေ, ဂင်္ဂါ နဒီ သမုဒ္ဒနိန္နာ သမုဒ္ဒပောဏာ သမုဒ္ဒပဗ္ဘာရာ; ဧဝမေဝ ခော, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု အရိယံ အဋ္ဌင်္ဂိကံ မဂ္ဂံ ဘာဝေန္တော အရိယံ အဋ္ဌင်္ဂိကံ မဂ္ဂံ ဗဟုလီကရောန္တော နိဗ္ဗာနနိန္နော ဟောတိ နိဗ္ဗာနပောဏော နိဗ္ဗာနပဗ္ဘာရော။ ကထဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု အရိယံ အဋ္ဌင်္ဂိကံ မဂ္ဂံ ဘာဝေန္တော အရိယံ အဋ္ဌင်္ဂိကံ မဂ္ဂံ ဗဟုလီကရောန္တော နိဗ္ဗာနနိန္နော ဟောတိ နိဗ္ဗာနပောဏော နိဗ္ဗာနပဗ္ဘာရော? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု သမ္မာဒိဋ္ဌိံ ဘာဝေတိ ရာဂဝိနယပရိယောသာနံ ဒောသဝိနယပရိယောသာနံ မောဟဝိနယပရိယောသာနံ။ပေ.။ သမ္မာသမာဓိံ ဘာဝေတိ ရာဂဝိနယပရိယောသာနံ ဒောသဝိနယပရိယောသာနံ မောဟဝိနယပရိယောသာနံ။ ဧဝံ ခော, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု အရိယံ အဋ္ဌင်္ဂိကံ မဂ္ဂံ ဘာဝေန္တော အရိယံ အဋ္ဌင်္ဂိကံ မဂ္ဂံ ဗဟုလီကရောန္တော နိဗ္ဗာနနိန္နော ဟောတိ နိဗ္ဗာနပောဏော နိဗ္ဗာနပဗ္ဘာရော’’တိ။ ပဌမံ။

၂-၆. ဒုတိယာဒိသမုဒ္ဒနိန္နသုတ္တပဉ္စကံ

၁၁၀. ‘‘သေယျထာပိ, ဘိက္ခဝေ, ယမုနာ နဒီ သမုဒ္ဒနိန္နာ သမုဒ္ဒပောဏာ သမုဒ္ဒပဗ္ဘာရာ; ဧဝမေဝ ခော, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု။ပေ.။ ဒုတိယံ။

၁၁၁. ‘‘သေယျထာပိ, ဘိက္ခဝေ, အစိရဝတီ နဒီ သမုဒ္ဒနိန္နာ သမုဒ္ဒပောဏာ သမုဒ္ဒပဗ္ဘာရာ; ဧဝမေဝ ခော, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု။ပေ.။ တတိယံ။

၁၁၂. ‘‘သေယျထာပိ, ဘိက္ခဝေ, သရဘူ နဒီ သမုဒ္ဒနိန္နာ သမုဒ္ဒပောဏာ သမုဒ္ဒပဗ္ဘာရာ; ဧဝမေဝ ခော, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု။ပေ.။ စတုတ္ထံ။

၁၁၃. ‘‘သေယျထာပိ, ဘိက္ခဝေ, မဟီ နဒီ သမုဒ္ဒနိန္နာ သမုဒ္ဒပောဏာ သမုဒ္ဒပဗ္ဘာရာ; ဧဝမေဝ ခော, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု။ပေ.။ ပဉ္စမံ။

၁၁၄. ‘‘သေယျထာပိ, ဘိက္ခဝေ, ယာ ကာစိမာ မဟာနဒိယော, သေယျထိဒံ – ဂင်္ဂါ, ယမုနာ, အစိရဝတီ, သရဘူ, မဟီ, သဗ္ဗာ တာ သမုဒ္ဒနိန္နာ သမုဒ္ဒပောဏာ သမုဒ္ဒပဗ္ဘာရာ; ဧဝမေဝ ခော, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု အရိယံ အဋ္ဌင်္ဂိကံ မဂ္ဂံ ဘာဝေန္တော အရိယံ အဋ္ဌင်္ဂိကံ မဂ္ဂံ ဗဟုလီကရောန္တော နိဗ္ဗာနနိန္နော ဟောတိ နိဗ္ဗာနပောဏော နိဗ္ဗာနပဗ္ဘာရော။ ကထဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု အရိယံ အဋ္ဌင်္ဂိကံ မဂ္ဂံ ဘာဝေန္တော အရိယံ အဋ္ဌင်္ဂိကံ မဂ္ဂံ ဗဟုလီကရောန္တော နိဗ္ဗာနနိန္နော ဟောတိ နိဗ္ဗာနပောဏော နိဗ္ဗာနပဗ္ဘာရော? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု သမ္မာဒိဋ္ဌိံ ဘာဝေတိ ရာဂဝိနယပရိယောသာနံ ဒောသဝိနယပရိယောသာနံ မောဟဝိနယပရိယောသာနံ။ပေ.။ သမ္မာသမာဓိံ ဘာဝေတိ ရာဂဝိနယပရိယောသာနံ ဒောသဝိနယပရိယောသာနံ မောဟဝိနယပရိယောသာနံ။ ဧဝံ ခော, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု အရိယံ အဋ္ဌင်္ဂိကံ မဂ္ဂံ ဘာဝေန္တော အရိယံ အဋ္ဌင်္ဂိကံ မဂ္ဂံ ဗဟုလီကရောန္တော နိဗ္ဗာနနိန္နော ဟောတိ နိဗ္ဗာနပောဏော နိဗ္ဗာနပဗ္ဘာရော’’တိ။ ဆဋ္ဌံ။

(ရာဂဝိနယဒွါဒသကီ ဒုတိယကီ သမုဒ္ဒနိန္နန္တိ)။

၁. ပဌမပာစီနနိန္နသုတ္တံ

၁၁၅. ‘‘သေယျထာပိ, ဘိက္ခဝေ, ဂင်္ဂါ နဒီ ပာစီနနိန္နာ ပာစီနပောဏာ ပာစီနပဗ္ဘာရာ; ဧဝမေဝ ခော, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု အရိယံ အဋ္ဌင်္ဂိကံ မဂ္ဂံ ဘာဝေန္တော အရိယံ အဋ္ဌင်္ဂိကံ မဂ္ဂံ ဗဟုလီကရောန္တော နိဗ္ဗာနနိန္နော ဟောတိ နိဗ္ဗာနပောဏော နိဗ္ဗာနပဗ္ဘာရော။ ကထဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု အရိယံ အဋ္ဌင်္ဂိကံ မဂ္ဂံ ဘာဝေန္တော အရိယံ အဋ္ဌင်္ဂိကံ မဂ္ဂံ ဗဟုလီကရောန္တော နိဗ္ဗာနနိန္နော ဟောတိ နိဗ္ဗာနပောဏော နိဗ္ဗာနပဗ္ဘာရော? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု သမ္မာဒိဋ္ဌိံ ဘာဝေတိ အမတောဂဓံ အမတပရာယနံ အမတပရိယောသာနံ။ပေ.။ သမ္မာသမာဓိံ ဘာဝေတိ အမတောဂဓံ အမတပရာယနံ အမတပရိယောသာနံ။ ဧဝံ ခော, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု အရိယံ အဋ္ဌင်္ဂိကံ မဂ္ဂံ ဘာဝေန္တော အရိယံ အဋ္ဌင်္ဂိကံ မဂ္ဂံ ဗဟုလီကရောန္တော နိဗ္ဗာနနိန္နော ဟောတိ နိဗ္ဗာနပောဏော နိဗ္ဗာနပဗ္ဘာရော’’တိ။ ပဌမံ။

၂-၆. ဒုတိယာဒိပာစီနနိန္နသုတ္တပဉ္စကံ

၁၁၆. သေယျထာပိ , ဘိက္ခဝေ, ယမုနာ နဒီ ပာစီနနိန္နာ ပာစီနပေါဏာ ပာစီနပဗ္ဘာရာ; ဧဝမေဝ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု။ပေ။ ဒုတိယံ။

၁၁၇. ''သေယျထာပိ, ဘိက္ခဝေ, အစိရဝတီ နဒီ ပာစီနနိန္နာ ပာစီနပေါဏာ ပာစီနပဗ္ဘာရာ ; ဧဝမေဝ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု။ပေ။ တတိယံ။

၁၁၈. ''သေယျထာပိ, ဘိက္ခဝေ, သရဘူ နဒီ ပာစီနနိန္နာ ပာစီနပေါဏာ ပာစီနပဗ္ဘာရာ; ဧဝမေဝ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု။ပေ။ စတုတ္ထံ။

၁၁၉. ''သေယျထာပိ, ဘိက္ခဝေ, မဟီ နဒီ ပာစီနနိန္နာ ပာစီနပေါဏာ ပာစီနပဗ္ဘာရာ; ဧဝမေဝ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု။ပေ။ ပဉ္စမံ။

၁၂၀. ''သေယျထာပိ, ဘိက္ခဝေ, ယာ ကာစိမာ မဟာနဒိယော, သေယျထိဒံ – ဂင်္ဂါ, ယမုနာ, အစိရဝတီ, သရဘူ, မဟီ, သဗ္ဗာ တာ ပာစီနနိန္နာ ပာစီနပေါဏာ ပာစီနပဗ္ဘာရာ; ဧဝမေဝ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု။ပေ။ ဆဋ္ဌံ။

၁. ပဌမသမုဒ္ဒနိန္နသုတ္တံ

၁၂၁. ''သေယျထာပိ, ဘိက္ခဝေ, ဂင်္ဂါ နဒီ သမုဒ္ဒနိန္နာ သမုဒ္ဒပေါဏာ သမုဒ္ဒပဗ္ဘာရာ; ဧဝမေဝ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု အရိယံ အဋ္ဌင်္ဂိကံ မဂ္ဂံ ဘာဝေန္တော အရိယံ အဋ္ဌင်္ဂိကံ မဂ္ဂံ ဗဟုလီကရောန္တော နိဗ္ဗာနနိန္နော ဟောတိ နိဗ္ဗာနပေါဏော နိဗ္ဗာနပဗ္ဘာရော။ ကထဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု အရိယံ အဋ္ဌင်္ဂိကံ မဂ္ဂံ ဘာဝေန္တော အရိယံ အဋ္ဌင်္ဂိကံ မဂ္ဂံ ဗဟုလီကရောန္တော နိဗ္ဗာနနိန္နော ဟောတိ နိဗ္ဗာနပေါဏော နိဗ္ဗာနပဗ္ဘာရော? ဣဓ , ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု သမ္မာဒိဋ္ဌိံ ဘာဝေတိ အမတောဂဓံ အမတပရာယနံ အမတပရိယောသာနံ။ပေ။ သမ္မာသမာဓိံ ဘာဝေတိ အမတောဂဓံ အမတပရာယနံ အမတပရိယောသာနံ။ ဧဝံ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု အရိယံ အဋ္ဌင်္ဂိကံ မဂ္ဂံ ဘာဝေန္တော အရိယံ အဋ္ဌင်္ဂိကံ မဂ္ဂံ ဗဟုလီကရောန္တော နိဗ္ဗာနနိန္နော ဟောတိ နိဗ္ဗာနပေါဏော နိဗ္ဗာနပဗ္ဘာရော''တိ။ ပဌမံ။

၂-၆. ဒုတိယာဒိသမုဒ္ဒနိန္နသုတ္တပဉ္စကံ

၁၂၂-၁၂၆. ''သေယျထာပိ, ဘိက္ခဝေ, ယမုနာ နဒီ သမုဒ္ဒနိန္နာ သမုဒ္ဒပေါဏာ သမုဒ္ဒပဗ္ဘာရာ; ဧဝမေဝ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု။ပေ။ သေယျထာပိ, ဘိက္ခဝေ, အစိရဝတီ နဒီ သမုဒ္ဒနိန္နာ သမုဒ္ဒပေါဏာ သမုဒ္ဒပဗ္ဘာရာ; ဧဝမေဝ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု။ပေ။ သေယျထာပိ, ဘိက္ခဝေ, သရဘူ နဒီ သမုဒ္ဒနိန္နာ သမုဒ္ဒပေါဏာ သမုဒ္ဒပဗ္ဘာရာ; ဧဝမေဝ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု။ပေ။ သေယျထာပိ, ဘိက္ခဝေ, မဟီ နဒီ သမုဒ္ဒနိန္နာ သမုဒ္ဒပေါဏာ သမုဒ္ဒပဗ္ဘာရာ; ဧဝမေဝ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု။ပေ။ သေယျထာပိ, ဘိက္ခဝေ, ယာ ကာစိမာ မဟာနဒိယော, သေယျထိဒံ – ဂင်္ဂါ , ယမုနာ, အစိရဝတီ, သရဘူ, မဟီ, သဗ္ဗာ တာ သမုဒ္ဒနိန္နာ သမုဒ္ဒပေါဏာ သမုဒ္ဒပဗ္ဘာရာ; ဧဝမေဝ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု အရိယံ အဋ္ဌင်္ဂိကံ မဂ္ဂံ ဘာဝေန္တော အရိယံ အဋ္ဌင်္ဂိကံ မဂ္ဂံ ဗဟုလီကရောန္တော နိဗ္ဗာနနိန္နော ဟောတိ နိဗ္ဗာနပေါဏော နိဗ္ဗာနပဗ္ဘာရော။ ကထဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု အရိယံ အဋ္ဌင်္ဂိကံ မဂ္ဂံ ဘာဝေန္တော အရိယံ အဋ္ဌင်္ဂိကံ မဂ္ဂံ ဗဟုလီကရောန္တော နိဗ္ဗာနနိန္နော ဟောတိ နိဗ္ဗာနပေါဏော နိဗ္ဗာနပဗ္ဘာရော? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု သမ္မာဒိဋ္ဌိံ ဘာဝေတိ အမတောဂဓံ အမတပရာယနံ အမတပရိယောသာနံ။ပေ။ သမ္မာသမာဓိံ ဘာဝေတိ အမတောဂဓံ အမတပရာယနံ အမတပရိယောသာနံ။ ဧဝံ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု အရိယံ အဋ္ဌင်္ဂိကံ မဂ္ဂံ ဘာဝေန္တော အရိယံ အဋ္ဌင်္ဂိကံ မဂ္ဂံ ဗဟုလီကရောန္တော နိဗ္ဗာနနိန္နော ဟောတိ နိဗ္ဗာနပေါဏော နိဗ္ဗာနပဗ္ဘာရော''တိ။ ဆဋ္ဌံ။

(အမတောဂဓဒွေတဒသကံ တတိယကံ)။

၁. ပဌမပာစီနနိန္နသုတ္တံ

၁၂၇. ‘‘သေယျထာပိ, ဘိက္ခဝေ, ဂင်္ဂါ နဒီ ပာစီနနိန္နာ ပာစီနပောဏာ ပာစီနပဗ္ဘာရာ; ဧဝမေဝ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု အရိယံ အဋ္ဌင်္ဂိကံ မဂ္ဂံ ဘာဝေန္တော အရိယံ အဋ္ဌင်္ဂိကံ မဂ္ဂံ ဗဟုလီကရောန္တော နိဗ္ဗာနနိန္နော ဟောတိ နိဗ္ဗာနပောဏော နိဗ္ဗာနပဗ္ဘာရော။ ကထဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု အရိယံ အဋ္ဌင်္ဂိကံ မဂ္ဂံ ဘာဝေန္တော အရိယံ အဋ္ဌင်္ဂိကံ မဂ္ဂံ ဗဟုလီကရောန္တော နိဗ္ဗာနနိန္နော ဟောတိ နိဗ္ဗာနပောဏော နိဗ္ဗာနပဗ္ဘာရော? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု သမ္မာဒိဋ္ဌိံ ဘာဝေတိ နိဗ္ဗာနနိန္နံ နိဗ္ဗာနပောဏံ နိဗ္ဗာနပဗ္ဘာရံ။ပေ။ သမ္မာသမာဓိံ ဘာဝေတိ နိဗ္ဗာနနိန္နံ နိဗ္ဗာနပောဏံ နိဗ္ဗာနပဗ္ဘာရံ။ ဧဝံ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု အရိယံ အဋ္ဌင်္ဂိကံ မဂ္ဂံ ဘာဝေန္တော အရိယံ အဋ္ဌင်္ဂိကံ မဂ္ဂံ ဗဟုလီကရောန္တော နိဗ္ဗာနနိန္နော ဟောတိ နိဗ္ဗာနပောဏော နိဗ္ဗာနပဗ္ဘာရော’’တိ။ ပဉ္စမံ။

၂-၆. ဒုတိယာဒိပာစီနနိန္နသုတ္တပဉ္စကံ

၁၂၈-၁၃၂. ‘‘သေယျထာပိ , ဘိက္ခဝေ, ယမုနာ နဒီ ပာစီနနိန္နာ ပာစီနပောဏာ ပာစီနပဗ္ဘာရာ; ဧဝမေဝ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု။ပေ။ သေယျထာပိ, ဘိက္ခဝေ, အစိရဝတီ နဒီ ပာစီနနိန္နာ ပာစီနပောဏာ ပာစီနပဗ္ဘာရာ; ဧဝမေဝ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု။ပေ။ သေယျထာပိ, ဘိက္ခဝေ, သရဘူ နဒီ ပာစီနနိန္နာ ပာစီနပောဏာ ပာစီနပဗ္ဘာရာ; ဧဝမေဝ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု။ပေ။ သေယျထာပိ, ဘိက္ခဝေ, မဟီ နဒီ ပာစီနနိန္နာ ပာစီနပောဏာ ပာစီနပဗ္ဘာရာ; ဧဝမေဝ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု။ပေ။ သေယျထာပိ, ဘိက္ခဝေ, ယာ ကာစိမာ မဟာနဒိယော, သေယျထိဒံ – ဂင်္ဂါ, ယမုနာ, အစိရဝတီ, သရဘူ, မဟီ, သဗ္ဗာ တာ ပာစီနနိန္နာ ပာစီနပောဏာ ပာစီနပဗ္ဘာရာ; ဧဝမေဝ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု အရိယံ အဋ္ဌင်္ဂိကံ မဂ္ဂံ ဘာဝေန္တော အရိယံ အဋ္ဌင်္ဂိကံ မဂ္ဂံ ဗဟုလီကရောန္တော နိဗ္ဗာနနိန္နော ဟောတိ နိဗ္ဗာနပောဏော နိဗ္ဗာနပဗ္ဘာရော။ ကထဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု အရိယံ အဋ္ဌင်္ဂိကံ မဂ္ဂံ ဘာဝေန္တော အရိယံ အဋ္ဌင်္ဂိကံ မဂ္ဂံ ဗဟုလီကရောန္တော နိဗ္ဗာနနိန္နော ဟောတိ နိဗ္ဗာနပောဏော နိဗ္ဗာနပဗ္ဘာရော? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု သမ္မာဒိဋ္ဌိံ ဘာဝေတိ နိဗ္ဗာနနိန္နံ နိဗ္ဗာနပောဏံ နိဗ္ဗာနပဗ္ဘာရံ။ပေ။ သမ္မာသမာဓိံ ဘာဝေတိ နိဗ္ဗာနနိန္နံ နိဗ္ဗာနပောဏံ နိဗ္ဗာနပဗ္ဘာရံ။ ဧဝံ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု အရိယံ အဋ္ဌင်္ဂိကံ မဂ္ဂံ ဘာဝေန္တော အရိယံ အဋ္ဌင်္ဂိကံ မဂ္ဂံ ဗဟုလီကရောန္တော နိဗ္ဗာနနိန္နော ဟောတိ နိဗ္ဗာနပောဏော နိဗ္ဗာနပဗ္ဘာရော’’တိ။ ဆဋ္ဌံ။

၁. ပဉ္စမသမုဒ္ဒနိန္နသုတ္တံ

၁၃၃. ‘‘သေယျထာပိ, ဘိက္ခဝေ, ဂင်္ဂါ နဒီ သမုဒ္ဒနိန္နာ သမုဒ္ဒပောဏာ သမုဒ္ဒပဗ္ဘာရာ; ဧဝမေဝ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု အရိယံ အဋ္ဌင်္ဂိကံ မဂ္ဂံ ဘာဝေန္တော အရိယံ အဋ္ဌင်္ဂိကံ မဂ္ဂံ ဗဟုလီကရောန္တော နိဗ္ဗာနနိန္နော ဟောတိ နိဗ္ဗာနပောဏော နိဗ္ဗာနပဗ္ဘာရော။ ကထဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု အရိယံ အဋ္ဌင်္ဂိကံ မဂ္ဂံ ဘာဝေန္တော အရိယံ အဋ္ဌင်္ဂိကံ မဂ္ဂံ ဗဟုလီကရောန္တော နိဗ္ဗာနနိန္နော ဟောတိ နိဗ္ဗာနပောဏော နိဗ္ဗာနပဗ္ဘာရော? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု သမ္မာဒိဋ္ဌိံ ဘာဝေတိ နိဗ္ဗာနနိန္နံ နိဗ္ဗာနပောဏံ နိဗ္ဗာနပဗ္ဘာရံ။ပေ။ သမ္မာသမာဓိံ ဘာဝေတိ နိဗ္ဗာနနိန္နံ နိဗ္ဗာနပောဏံ နိဗ္ဗာနပဗ္ဘာရံ။ ဧဝံ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု အရိယံ အဋ္ဌင်္ဂိကံ မဂ္ဂံ ဘာဝေန္တော အရိယံ အဋ္ဌင်္ဂိကံ မဂ္ဂံ ဗဟုလီကရောန္တော နိဗ္ဗာနနိန္နော ဟောတိ နိဗ္ဗာနပောဏော နိဗ္ဗာနပဗ္ဘာရော’’တိ။ ပဉ္စမံ။

၂-၆. ဒုတိယာဒိသမုဒ္ဒနိန္နသုတ္တပဉ္စကံ

၁၃၄-၁၃၈. ‘‘သေယျထာပိ , ဘိက္ခဝေ, ယမုနာ နဒီ သမုဒ္ဒနိန္နာ သမုဒ္ဒပောဏာ သမုဒ္ဒပဗ္ဘာရာ; ဧဝမေဝ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု။ပေ။ သေယျထာပိ , ဘိက္ခဝေ, အစိရဝတီ နဒီ သမုဒ္ဒနိန္နာ သမုဒ္ဒပောဏာ သမုဒ္ဒပဗ္ဘာရာ; ဧဝမေဝ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု။ပေ။ သေယျထာပိ, ဘိက္ခဝေ, သရဘူ နဒီ သမုဒ္ဒနိန္နာ သမုဒ္ဒပောဏာ သမုဒ္ဒပဗ္ဘာရာ; ဧဝမေဝ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု။ပေ။ သေယျထာပိ, ဘိက္ခဝေ, မဟီ နဒီ သမုဒ္ဒနိန္နာ သမုဒ္ဒပောဏာ သမုဒ္ဒပဗ္ဘာရာ; ဧဝမေဝ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု။ပေ။ သေယျထာပိ, ဘိက္ခဝေ, ယာ ကာစိမာ မဟာနဒိယော, သေယျထိဒံ – ဂင်္ဂါ, ယမုနာ, အစိရဝတီ သရဘူ, မဟီ, သဗ္ဗာ တာ သမုဒ္ဒနိန္နာ သမုဒ္ဒပောဏာ သမုဒ္ဒပဗ္ဘာရာ; ဧဝမေဝ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု အရိယံ အဋ္ဌင်္ဂိကံ မဂ္ဂံ ဘာဝေန္တော အရိယံ အဋ္ဌင်္ဂိကံ မဂ္ဂံ ဗဟုလီကရောန္တော နိဗ္ဗာနနိန္နော ဟောတိ နိဗ္ဗာနပောဏော နိဗ္ဗာနပဗ္ဘာရော။ ကထဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု အရိယံ အဋ္ဌင်္ဂိကံ မဂ္ဂံ ဘာဝေန္တော အရိယံ အဋ္ဌင်္ဂိကံ မဂ္ဂံ ဗဟုလီကရောန္တော နိဗ္ဗာနနိန္နော ဟောတိ နိဗ္ဗာနပောဏော နိဗ္ဗာနပဗ္ဘာရော? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု သမ္မာဒိဋ္ဌိံ ဘာ

ဝေတိ နိဗ္ဗာနနိန္နံ နိဗ္ဗာနပေါဏံ နိဗ္ဗာနပဗ္ဘာရံ။ပေ.။ သမ္မာသမာဓိံ ဘာဝေတိ နိဗ္ဗာနနိန္နံ နိဗ္ဗာနပေါဏံ နိဗ္ဗာနပဗ္ဘာရံ။ ဧဝံ ခော, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု အရိယံ အဋ္ဌင်္ဂိကံ မဂ္ဂံ ဘာဝေန္တော အရိယံ အဋ္ဌင်္ဂိကံ မဂ္ဂံ ဗဟုလီကရောန္တော နိဗ္ဗာနနိန္နော ဟောတိ နိဗ္ဗာနပေါဏော နိဗ္ဗာနပဗ္ဘာရော''တိ။ ဆဋ္ဌံ။

(ဂင်္ဂါပေယျာလိ)။

ဒုတိယဂင်္ဂါပေယျာလဝဂ္ဂေါ ဒုတိယော။

တဿုဒ္ဒါနံ –

ဆ ပာစီနတော နိန္နာ, ဆ နိန္နာ စ သမုဒ္ဒတော။
ဧတေ ဒွေ ဆ ဒွါဒသ ဟောန္တိ ဝဂ္ဂေါ တေန ပဝုစ္စတီတိ။
နိဗ္ဗာနနိန္နော ဒွါဒသကီ, စတုတ္ထကီ ဆဋ္ဌာ နဝကီ။

၅. အပ္ပမာဒပေယျာလဝဂ္ဂေါ

၁. တထာဂတသုတ္တံ

၁၃၉. သာဝတ္ထိနိဒါနံ ။ ''ယာဝတာ, ဘိက္ခဝေ, သတ္တာ အပဒါ ဝါ ဒွိပဒါ [ဒိပဒါ (သီ.)] ဝါ စတုပ္ပဒါ ဝါ ဗဟုပ္ပဒါ [ဗဟုပဒါ (?)] ဝါ ရူပိနော ဝါ အရူပိနော ဝါ သညိနော ဝါ အသညိနော ဝါ နေဝသညီနာသညိနော ဝါ, တထာဂတော တေသံ အဂ္ဂမက္ခာယတိ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ; ဧဝမေဝ ခော, ဘိက္ခဝေ, ယေ ကေစိ ကုသလာ ဓမ္မာ, သဗ္ဗေ တေ အပ္ပမာဒမူလကာ အပ္ပမာဒသမောသရဏာ; အပ္ပမာဒော တေသံ ဓမ္မာနံ အဂ္ဂမက္ခာယတိ။ အပ္ပမတ္တဿေတံ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခုနော ပါဋိကင်္ခံ – အရိယံ အဋ္ဌင်္ဂိကံ မဂ္ဂံ ဘာဝေဿတိ အရိယံ အဋ္ဌင်္ဂိကံ မဂ္ဂံ ဗဟုလီကရိဿတိ။ ကထဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု အပ္ပမတ္တော အရိယံ အဋ္ဌင်္ဂိကံ မဂ္ဂံ ဘာဝေတိ အရိယံ အဋ္ဌင်္ဂိကံ မဂ္ဂံ ဗဟုလီကရောတိ? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု သမ္မာဒိဋ္ဌိံ ဘာဝေတိ ဝိဝေကနိဿိတံ ဝိရာဂနိဿိတံ နိရောဓနိဿိတံ ဝေါဿဂ္ဂပရိဏာမိံ။ပေ.။ သမ္မာသမာဓိံ ဘာဝေတိ ဝိဝေကနိဿိတံ ဝိရာဂနိဿိတံ နိရောဓနိဿိတံ ဝေါဿဂ္ဂပရိဏာမိံ။ ဧဝံ ခော, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု အပ္ပမတ္တော အရိယံ အဋ္ဌင်္ဂိကံ မဂ္ဂံ ဘာဝေတိ အရိယံ အဋ္ဌင်္ဂိကံ မဂ္ဂံ ဗဟုလီကရောတီ''တိ။

''ယာဝတာ, ဘိက္ခဝေ, သတ္တာ အပဒါ ဝါ ဒွိပဒါ ဝါ စတုပ္ပဒါ ဝါ ဗဟုပ္ပဒါ ဝါ ရူပိနော ဝါ အရူပိနော ဝါ သညိနော ဝါ အသညိနော ဝါ နေဝသညီနာသညိနော ဝါ, တထာဂတော တေသံ အဂ္ဂမက္ခာယတိ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ; ဧဝမေဝ ခော, ဘိက္ခဝေ, ယေ ကေစိ ကုသလာ ဓမ္မာ, သဗ္ဗေ တေ အပ္ပမာဒမူလကာ အပ္ပမာဒသမောသရဏာ; အပ္ပမာဒော တေသံ ဓမ္မာနံ အဂ္ဂမက္ခာယတိ။ အပ္ပမတ္တဿေတံ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခုနော ပါဋိကင်္ခံ – အရိယံ အဋ္ဌင်္ဂိကံ မဂ္ဂံ ဘာဝေဿတိ, အရိယံ အဋ္ဌင်္ဂိကံ မဂ္ဂံ ဗဟုလီကရိဿတိ။ ကထဉ္စ , ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု အပ္ပမတ္တော အရိယံ အဋ္ဌင်္ဂိကံ မဂ္ဂံ ဘာဝေတိ အရိယံ အဋ္ဌင်္ဂိကံ မဂ္ဂံ ဗဟုလီကရောတိ? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု သမ္မာဒိဋ္ဌိံ ဘာဝေတိ ရာဂဝိနယပရိယောသာနံ ဒောသဝိနယပရိယောသာနံ မောဟဝိနယပရိယောသာနံ။ပေ.။ သမ္မာသမာဓိံ ဘာဝေတိ ရာဂဝိနယပရိယောသာနံ ဒောသဝိနယပရိယောသာနံ မောဟဝိနယပရိယောသာနံ။ ဧဝံ ခော, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု အပ္ပမတ္တော အရိယံ အဋ္ဌင်္ဂိကံ မဂ္ဂံ ဘာဝေတိ အရိယံ အဋ္ဌင်္ဂိကံ မဂ္ဂံ ဗဟုလီကရောတီ''တိ။

''ယာဝတာ, ဘိက္ခဝေ, သတ္တာ အပဒါ ဝါ ဒွိပဒါ ဝါ စတုပ္ပဒါ ဝါ ဗဟုပ္ပဒါ ဝါ ရူပိနော ဝါ အရူပိနော ဝါ သညိနော ဝါ အသညိနော ဝါ နေဝသညီနာသညိနော ဝါ, တထာဂတော တေသံ အဂ္ဂမက္ခာယတိ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ; ဧဝမေဝ ခော, ဘိက္ခဝေ, ယေ ကေစိ ကုသလာ ဓမ္မာ, သဗ္ဗေ တေ အပ္ပမာဒမူလကာ အပ္ပမာဒသမောသရဏာ; အပ္ပမာဒော တေသံ ဓမ္မာနံ အဂ္ဂမက္ခာယတိ။ အပ္ပမတ္တဿေတံ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခုနော ပါဋိကင်္ခံ – အရိယံ အဋ္ဌင်္ဂိကံ မဂ္ဂံ ဘာဝေဿတိ အရိယံ အဋ္ဌင်္ဂိကံ မဂ္ဂံ ဗဟုလီကရိဿတိ။ ကထဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု အပ္ပမတ္တော အရိယံ အဋ္ဌင်္ဂိကံ မဂ္ဂံ ဘာဝေတိ အရိယံ အဋ္ဌင်္ဂိကံ မဂ္ဂံ ဗဟုလီကရောတိ? ဣဓ , ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု သမ္မာဒိဋ္ဌိံ ဘာဝေတိ အမတောဂဓံ အမ

တပရာယနံ အမတပရိယောသာနံ။ပေ။ သမ္မာသမာဓိ ဘာဝေတိ အမတောဂဓံ အမတပရာယနံ အမတပရိယောသာနံ။ ဧဝံ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု အပ္ပမတ္တော အရိယံ အဋ္ဌင်္ဂိကံ မဂ္ဂံ ဘာဝေတိ အရိယံ အဋ္ဌင်္ဂိကံ မဂ္ဂံ ဗဟုလီကရောတီ''တိ။

''ယာဝတာ , ဘိက္ခဝေ, သတ္တာ အပဒါ ဝါ ဒွိပဒါ ဝါ စတုပ္ပဒါ ဝါ ဗဟုပ္ပဒါ ဝါ ရူပိနော ဝါ အရူပိနော ဝါ သညီ နော ဝါ အသညိနော ဝါ နေဝသညီနာသညိနော ဝါ, တထာဂတော တေသံ အဂ္ဂမက္ခာယတိ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ; ဧဝ မေဝ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ယေ ကေစိ ကုသလာ ဓမ္မာ, သဗ္ဗေ တေ အပ္ပမာဒမူလကာ အပ္ပမာဒသမောသရဏာ; အပ္ပမာဒော တေသံ ဓမ္မာနံ အဂ္ဂမက္ခာယတိ။ အပ္ပမတ္တဿေတံ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခုနော ပါဋိကင်္ခံ – အရိယံ အဋ္ဌင်္ဂိကံ မဂ္ဂံ ဘာ ဝေဿတိ အရိယံ အဋ္ဌင်္ဂိကံ မဂ္ဂံ ဗဟုလီကရိဿတိ။ ကထဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု အပ္ပမတ္တော အရိယံ အဋ္ဌင်္ဂိကံ မ ဂ္ဂံ ဘာဝေတိ အရိယံ အဋ္ဌင်္ဂိကံ မဂ္ဂံ ဗဟုလီကရောတိ? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု သမ္မာဒိဋ္ဌိံ ဘာဝေတိ နိဗ္ဗာနနိန္နံ နိဗ္ဗာ နပေါဏံ နိဗ္ဗာနပဗ္ဘာရံ။ပေ။ သမ္မာသမာဓိံ ဘာဝေတိ နိဗ္ဗာနနိန္နံ နိဗ္ဗာနပေါဏံ နိဗ္ဗာနပဗ္ဘာရံ။ ဧဝံ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု အပ္ပမတ္တော အရိယံ အဋ္ဌင်္ဂိကံ မဂ္ဂံ ဘာဝေတိ အရိယံ အဋ္ဌင်္ဂိကံ မဂ္ဂံ ဗဟုလီကရောတီ''တိ။ ပဌမံ။

၂. ပဒသုတ္တံ

၁၄၀. ''သေယျထာပိ , ဘိက္ခဝေ, ယာနိ ကာနိစိ ဇင်္ဂလာနံ ပါဏာနံ ပဒဇာတာနိ, သဗ္ဗာနိ တာနိ ဟတ္ထိပဒေ သ မောဓာနံ ဂစ္ဆန္တိ; ဟတ္ထိပဒံ တေသံ အဂ္ဂမက္ခာယတိ, ယဒိဒံ – မဟန္တတ္တေန; ဧဝမေဝ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ယေ ကေ စိ ကုသလာ ဓမ္မာ, သဗ္ဗေ တေ အပ္ပမာဒမူလကာ အပ္ပမာဒသမောသရဏာ; အပ္ပမာဒော တေသံ ဓမ္မာနံ အဂ္ဂမက္ခာယတိ။ အပ္ပမတ္တဿေတံ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခုနော ပါဋိကင်္ခံ – အရိယံ အဋ္ဌင်္ဂိကံ မဂ္ဂံ ဘာဝေဿတိ အရိယံ အဋ္ဌင်္ဂိကံ မဂ္ ဂံ ဗဟုလီကရိဿတိ။ ကထဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု အပ္ပမတ္တော အရိယံ အဋ္ဌင်္ဂိကံ မဂ္ဂံ ဘာဝေတိ အရိယံ အဋ္ဌင်္ဂိကံ မဂ္ဂံ ဗဟုလီကရောတိ? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု သမ္မာဒိဋ္ဌိံ ဘာဝေတိ ဝိဝေကနိဿိတံ ဝိရာဂနိဿိတံ နိရောဓနိဿိတံ ဝေါဿဂ္ဂပရိဏာမိံ။ပေ။ သမ္မာသမာဓိံ ဘာဝေတိ ဝိဝေကနိဿိတံ ဝိရာဂနိဿိတံ နိရောဓနိဿိတံ ဝေါဿဂ္ဂပရိ ဏာမိံ။ပေ။ ဧဝံ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု အပ္ပမတ္တော အရိယံ အဋ္ဌင်္ဂိကံ မဂ္ဂံ ဘာဝေတိ အရိယံ အဋ္ဌင်္ဂိကံ မဂ္ဂံ ဗဟုလီ ကရောတီ''တိ။ ဒုတိယံ။

၃-၇. ကူဋာဒိသုတ္တပဉ္စကံ

၁၄၁. ''သေယျထာပိ , ဘိက္ခဝေ, ကူဋာဂာရဿ ယာ ကာစိ ဂောပါနသိယော သဗ္ဗာ တာ ကူဋင်္ဂမာ ကူဋနိန္နာ ကူဋသမောသရဏာ; ကူဋံ တာသံ အဂ္ဂမက္ခာယတိ ; ဧဝမေဝ ခေါ, ဘိက္ခဝေ။ပေ။ တတိယံ။

၁၄၂. ''သေယျထာပိ , ဘိက္ခဝေ, ယေ ကေစိ မူလဂန္ဓာ, ကာဠာနုသာရိယံ တေသံ အဂ္ဂမက္ခာယတိ; ဧဝမေဝ ခေါ, ဘိက္ခဝေ။ပေ။ စတုတ္ထံ။

၁၄၃. ''သေယျထာပိ , ဘိက္ခဝေ, ယေ ကေစိ သာရဂန္ဓာ, လောဟိတစန္ဒနံ တေသံ အဂ္ဂမက္ခာယတိ; ဧဝမေဝ ခေါ, ဘိက္ခဝေ။ပေ။ ပဉ္စမံ။

၁၄၄. ''သေယျထာပိ, ဘိက္ခဝေ, ယေ ကေစိ ပုပ္ဖဂန္ဓာ, ဝဿိကံ တေသံ အဂ္ဂမက္ခာယတိ; ဧဝမေဝ ခေါ, ဘိ က္ခဝေ။ပေ။ ဆဋ္ဌံ။

၁၄၅. ''သေယျထာပိ, ဘိက္ခဝေ, ယေ ကေစိ ကုဋ္ဋရာဇာနော, သဗ္ဗေ တေ ရညော စက္ကဝတ္တိဿ အနုယန္တာ ဘဝန္တိ, ရာဇာ တေသံ စက္ကဝတ္တိ အဂ္ဂမက္ခာယတိ; ဧဝမေဝ ခေါ, ဘိက္ခဝေ။ပေ။ သတ္တမံ။

၈-၁၀. စန္ဒိမာဒိသုတ္တတတိယကံ

၁၄၆. ''သေယျထာပိ , ဘိက္ခဝေ, ယာ ကာစိ တာရကရူပါနံ ပဘာ, သဗ္ဗာ တာ စန္ဒိမပ္ပဘာယ [စန္ဒိမာပဘာယ (သျာ. က.)] ကလံ နာဂ္ဃန္တိ သောဠသိံ, စန္ဒပ္ပဘာ တာသံ အဂ္ဂမက္ခာယတိ; ဧဝမေဝ ခေါ, ဘိက္ခဝေ။ပေ။ အဋ္ဌမံ။

၁၄၇. ‘‘သေယျထာပိ, ဘိက္ခဝေ, သရဒသမယေ ဝိဒ္ဓေ ဝိဂတဝလာဟကေ ဒေဝေ အာဒိစ္စော နဘံ အဗ္ဘုဿက္က
ကမာနော သဗ္ဗံ အာကာသဂတံ တမဂတံ အဘိဝိဟစ္စ ဘာသတေ စ တပတေ စ ဝိရောစတိ စ; ဧဝမေဝ ခေါ, ဘိက္ခဝေ။
ပေ.။ နဝမံ။

၁၄၈. ‘‘သေယျထာပိ , ဘိက္ခဝေ, ယာနိ ကာနိစိ တန္တာဝုတာနံ ဝတ္ထာနံ, ကာသိကဝတ္ထံ တေသံ အဂ္ဂမက္ခာ
ယတိ; ဧဝမေဝ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ယေ ကေစိ ကုသလာ ဓမ္မာ, သဗ္ဗေ တေ အပ္ပမာဒမူလကာ အပ္ပမာဒသမောသရဏာ; အပ္ပ
မာဒော တေသံ ဓမ္မာနံ အဂ္ဂမက္ခာယတိ။ အပ္ပမတ္တဿေတံ, ဘိက္ခဝေ , ဘိက္ခုနော ပာဋိကင်္ခံ – အရိယံ အဋ္ဌင်္ဂိကံ
မဂ္ဂံ ဘာဝေဿတိ အရိယံ အဋ္ဌင်္ဂိကံ မဂ္ဂံ ဗဟုလီကရိဿတိ။ ကထဉ္စ , ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု အပ္ပမတ္တော အရိယံ အ
ဋ္ဌင်္ဂိကံ မဂ္ဂံ ဘာဝေတိ အရိယံ အဋ္ဌင်္ဂိကံ မဂ္ဂံ ဗဟုလီကရောတိ? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု သမ္မာဒိဋ္ဌိံ ဘာဝေတိ ဝိဝေက
နိဿိတံ ဝိရာဂနိဿိတံ နိရောဓနိဿိတံ ဝေါဿဂ္ဂပရိဏာမိံ။ပေ.။ သမ္မာသမာဓိံ ဘာဝေတိ ဝိဝေကနိဿိတံ ဝိရာဂနိ
ဿိတံ နိရောဓနိဿိတံ ဝေါဿဂ္ဂပရိဏာမိံ။ပေ.။ ဧဝံ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု အပ္ပမတ္တော အရိယံ အဋ္ဌင်္ဂိကံ မဂ္ဂံ
ဘာဝေတိ အရိယံ အဋ္ဌင်္ဂိကံ မဂ္ဂံ ဗဟုလီကရောတီ’’တိ။ ဒသမံ။

(ယဒပိ တထာဂတံ, တဒပိ ဝိတ္ထာရေတဗ္ဗံ)။

အပ္ပမာဒပေယျာလဝဂ္ဂေါ ပဉ္စမော။

တဿုဒ္ဒါနံ –

> တထာဂတံ ပဒံ ကူဋံ၊ မူလံ သာရော စ ဝဿိကံ။
> ရာဇာ စန္ဒိမသူရိယာ စ၊ ဝတ္ထေန ဒသမံ ပဒံ။

၆. ဗလကရဏီယဝဂ္ဂေါ

၁. ဗလသုတ္တံ

၁၄၉. သာဝတ္ထိနိဒါနံ ။ ‘‘သေယျထာပိ, ဘိက္ခဝေ, ယေ ကေစိ ဗလကရဏီယာ ကမ္မန္တာ ကရီယန္တိ, သဗ္ဗေ
တေ ပထဝိံ နိဿာယ ပထဝိယံ ပတိဋ္ဌာယ ဧဝမေတေ ဗလကရဏီယာ ကမ္မန္တာ ကရီယန္တိ; ဧဝမေဝ ခေါ, ဘိက္ခဝေ,
ဘိက္ခု သီလံ နိဿာယ သီလေ ပတိဋ္ဌာယ အရိယံ အဋ္ဌင်္ဂိကံ မဂ္ဂံ ဘာဝေတိ အရိယံ အဋ္ဌင်္ဂိကံ မဂ္ဂံ ဗဟုလီကရောတိ။
ကထဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု သီလံ နိဿာယ သီလေ ပတိဋ္ဌာယ အရိယံ အဋ္ဌင်္ဂိကံ မဂ္ဂံ ဘာဝေတိ အရိယံ အဋ္ဌင်္ဂိကံ မ
ဂ္ဂံ ဗဟုလီကရောတိ? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု သမ္မာဒိဋ္ဌိံ ဘာဝေတိ ဝိဝေကနိဿိတံ ဝိရာဂနိဿိတံ နိရောဓနိဿိတံ
ဝေါဿဂ္ဂပရိဏာမိံ။ပေ.။ ဧဝံ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု သီလံ နိဿာယ သီလေ ပတိဋ္ဌာယ အရိယံ အဋ္ဌင်္ဂိကံ မဂ္ဂံ ဘာ
ဝေတိ အရိယံ အဋ္ဌင်္ဂိကံ မဂ္ဂံ ဗဟုလီကရောတီ’’တိ။

(ပရဂင်္ဂါပေယျာလီဝဏ္ဏိယတော ပရိပုဏ္ဏသုတ္တန္တိ ဝိတ္ထာရမဂ္ဂီ)။

‘‘သေယျထာပိ , ဘိက္ခဝေ, ယေ ကေစိ ဗလကရဏီယာ ကမ္မန္တာ ကရီယန္တိ, သဗ္ဗေ တေ ပထဝိံ နိဿာယ ပ
ထဝိယံ ပတိဋ္ဌာယ ဧဝမေတေ ဗလကရဏီယာ ကမ္မန္တာ ကရီယန္တိ; ဧဝမေဝ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု သီလံ နိဿာယ
သီလေ ပတိဋ္ဌာယ အရိယံ အဋ္ဌင်္ဂိကံ မဂ္ဂံ ဘာဝေတိ အရိယံ အဋ္ဌင်္ဂိကံ မဂ္ဂံ ဗဟုလီကရောတိ။ ကထဉ္စ , ဘိက္ခဝေ,
ဘိက္ခု သီလံ နိဿာယ သီလေ ပတိဋ္ဌာယ အရိယံ အဋ္ဌင်္ဂိကံ မဂ္ဂံ ဘာဝေတိ အရိယံ အဋ္ဌင်္ဂိကံ မဂ္ဂံ ဗဟုလီကရော
တိ? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု သမ္မာဒိဋ္ဌိံ ဘာဝေတိ ရာဂဝိနယပရိယောသာနံ ဒောသဝိနယပရိယောသာနံ မောဟဝိနယပရိ
ယောသာနံ။ပေ.။ သမ္မာသမာဓိံ ဘာဝေတိ ရာဂဝိနယပရိယောသာနံ ဒောသဝိနယပရိယောသာနံ မောဟဝိနယပရိယောသာနံ။
ဧဝံ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု သီလံ နိဿာယ သီလေ ပတိဋ္ဌာယ အရိယံ အဋ္ဌင်္ဂိကံ မဂ္ဂံ ဘာဝေတိ အရိယံ အဋ္ဌင်္ဂိကံ မ
ဂ္ဂံ ဗဟုလီကရောတီ’’တိ။

“သေယျထာပိ , ဘိက္ခဝေ, ယေ ကေစိ ဗလကရဏီယာ ကမ္မန္တာ ကရီယန္တိ, သဗ္ဗေ တေ ပထဝိံ နိဿာယ ပထဝိယံ ပတိဋ္ဌာယ ဧဝမေတေ ဗလကရဏီယာ ကမ္မန္တာ ကရီယန္တိ; ဧဝမေဝ ခော, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု သီလံ နိဿာယ သီလေ ပတိဋ္ဌာယ အရိယံ အဋ္ဌင်္ဂိကံ မဂ္ဂံ ဘာဝေတိ အရိယံ အဋ္ဌင်္ဂိကံ မဂ္ဂံ ဗဟုလီကရောတိ။ ကထဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု သီလံ နိဿာယ သီလေ ပတိဋ္ဌာယ အရိယံ အဋ္ဌင်္ဂိကံ မဂ္ဂံ ဘာဝေတိ အရိယံ အဋ္ဌင်္ဂိကံ မဂ္ဂံ ဗဟုလီကရောတိ? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု သမ္မာဒိဋ္ဌိံ ဘာဝေတိ အမတောဂဓံ အမတပရာယနံ အမတပရိယောသာနံ။ပေ။ သမ္မာသမာဓိံ ဘာဝေတိ အမတောဂဓံ အမတပရာယနံ အမတပရိယောသာနံ။ ဧဝံ ခော, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု သီလံ နိဿာယ သီလေ ပတိဋ္ဌာယ အရိယံ အဋ္ဌင်္ဂိကံ မဂ္ဂံ ဘာဝေတိ အရိယံ အဋ္ဌင်္ဂိကံ မဂ္ဂံ ဗဟုလီကရောတီ”တိ။

“သေယျထာပိ , ဘိက္ခဝေ, ယေ ကေစိ ဗလကရဏီယာ ကမ္မန္တာ ကရီယန္တိ, သဗ္ဗေ တေ ပထဝိံ နိဿာယ ပထဝိယံ ပတိဋ္ဌာယ ဧဝမေတေ ဗလကရဏီယာ ကမ္မန္တာ ကရီယန္တိ; ဧဝမေဝ ခော, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု သီလံ နိဿာယ သီလေ ပတိဋ္ဌာယ အရိယံ အဋ္ဌင်္ဂိကံ မဂ္ဂံ ဘာဝေတိ အရိယံ အဋ္ဌင်္ဂိကံ မဂ္ဂံ ဗဟုလီကရောတိ။ ကထဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု သီလံ နိဿာယ သီလေ ပတိဋ္ဌာယ အရိယံ အဋ္ဌင်္ဂိကံ မဂ္ဂံ ဘာဝေတိ အရိယံ အဋ္ဌင်္ဂိကံ မဂ္ဂံ ဗဟုလီကရောတိ? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု သမ္မာဒိဋ္ဌိံ ဘာဝေတိ နိဗ္ဗာနနိန္နံ နိဗ္ဗာနပေါဏံ နိဗ္ဗာနပဗ္ဘာရံ။ပေ။ သမ္မာသမာဓိံ ဘာဝေတိ နိဗ္ဗာနနိန္နံ နိဗ္ဗာနပေါဏံ နိဗ္ဗာနပဗ္ဘာရံ။ ဧဝံ ခော, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု သီလံ နိဿာယ သီလေ ပတိဋ္ဌာယ အရိယံ အဋ္ဌင်္ဂိကံ မဂ္ဂံ ဘာဝေတိ အရိယံ အဋ္ဌင်္ဂိကံ မဂ္ဂံ ဗဟုလီကရောတီ”တိ။ ပဌမံ။

၂. ဗီဇသုတ္တံ

၁၅၀. “သေယျထာပိ, ဘိက္ခဝေ, ယေ ကေစိမေ ဗီဇဂါမဘူတဂါမာ ဝုဍ္ဎိံ ဝိရူဠှိံ ဝေပုလ္လံ အာပဇ္ဇန္တိ, သဗ္ဗေ တေ ပထဝိံ နိဿာယ ပထဝိယံ ပတိဋ္ဌာယ ဧဝမေတေ ဗီဇဂါမဘူတဂါမာ ဝုဍ္ဎိံ ဝိရူဠှိံ ဝေပုလ္လံ အာပဇ္ဇန္တိ; ဧဝမေဝ ခော, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု သီလံ နိဿာယ သီလေ ပတိဋ္ဌာယ အရိယံ အဋ္ဌင်္ဂိကံ မဂ္ဂံ ဘာဝေန္တော အရိယံ အဋ္ဌင်္ဂိကံ မဂ္ဂံ ဗဟုလီကရောန္တော ဝုဍ္ဎိံ ဝိရူဠှိံ ဝေပုလ္လံ ပါပုဏာတိ ဓမ္မေသု။ ကထဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု သီလံ နိဿာယ သီလေ ပတိဋ္ဌာယ အရိယံ အဋ္ဌင်္ဂိကံ မဂ္ဂံ ဘာဝေန္တော အရိယံ အဋ္ဌင်္ဂိကံ မဂ္ဂံ ဗဟုလီကရောန္တော ဝုဍ္ဎိံ ဝိရူဠှိံ ဝေပုလ္လံ ပါပုဏာတိ ဓမ္မေသု? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ , ဘိက္ခု သမ္မာဒိဋ္ဌိံ ဘာဝေတိ ဝိဝေကနိဿိတံ။ပေ။ သမ္မာသမာဓိံ ဘာဝေတိ ဝိဝေကနိဿိတံ ဝိရာဂနိဿိတံ နိရောဓနိဿိတံ ဝေါဿဂ္ဂပရိဏာမိံ။ပေ။ ဧဝံ ခော, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု သီလံ နိဿာယ သီလေ ပတိဋ္ဌာယ အရိယံ အဋ္ဌင်္ဂိကံ မဂ္ဂံ ဘာဝေန္တော အရိယံ အဋ္ဌင်္ဂိကံ မဂ္ဂံ ဗဟုလီကရောန္တော ဝုဍ္ဎိံ ဝိရူဠှိံ ဝေပုလ္လံ ပါပုဏာတိ ဓမ္မေသူ”တိ။ ဒုတိယံ။

၃. နာဂသုတ္တံ

၁၅၁. “သေယျထာပိ , ဘိက္ခဝေ, ဟိမဝန္တံ ပဗ္ဗတရာဇံ နိဿာယ နာဂါ ကာယံ ဝဍ္ဎေန္တိ, ဗလံ ဂါဟေန္တိ; တေ တတ္ထ ကာယံ ဝဍ္ဎေတွာ ဗလံ ဂါဟေတွာ ကုသောဗ္ဘေ ဩတရန္တိ, ကုသောဗ္ဘေ [ကုသုဗ္ဘေ (သီ. သျာ.), ကုသုဗ္ဘေ (ပီ. က.)] ဩတရိတွာ မဟာသောဗ္ဘေ ဩတရန္တိ, မဟာသောဗ္ဘေ ဩတရိတွာ ကုန္နဒိယော ဩတရန္တိ, ကုန္နဒိယော ဩတရိတွာ မဟာနဒိယော ဩတရန္တိ, မဟာနဒိယော ဩတရိတွာ မဟာသမုဒ္ဒံ [မဟာသမုဒ္ဒသာဂရံ (သဗ္ဗတ္ထ) သံ. နိ. ၂.၂၃] ဩတရန္တိ, တေ တတ္ထ မဟန္တတ္တံ ဝေပုလ္လတ္တံ အာပဇ္ဇန္တိ ကာယေန; ဧဝမေဝ ခော, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု သီလံ နိဿာယ သီလေ ပတိဋ္ဌာယ အရိယံ အဋ္ဌင်္ဂိကံ မဂ္ဂံ ဘာဝေန္တော အရိယံ အဋ္ဌင်္ဂိကံ မဂ္ဂံ ဗဟုလီကရောန္တော မဟန္တတ္တံ ဝေပုလ္လတ္တံ ပါပုဏာတိ ဓမ္မေသု။ ကထဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု သီလံ နိဿာယ သီလေ ပတိဋ္ဌာယ အရိယံ အဋ္ဌင်္ဂိကံ မဂ္ဂံ ဘာဝေန္တော အရိယံ အဋ္ဌင်္ဂိကံ မဂ္ဂံ ဗဟုလီကရောန္တော မဟန္တတ္တံ ဝေပုလ္လတ္တံ ပါပုဏာတိ ဓမ္မေသု? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု သမ္မာဒိဋ္ဌိံ ဘာဝေတိ ဝိဝေကနိဿိတံ ဝိရာဂနိဿိတံ နိရောဓနိဿိတံ ဝေါဿဂ္ဂပရိဏာမိံ။ပေ။ သမ္မာသမာဓိံ ဘာဝေတိ ဝိဝေကနိဿိတံ ဝိရာဂနိဿိတံ နိရောဓနိဿိတံ ဝေါဿဂ္ဂပရိဏာမိံ။ပေ။ ဧဝံ ခော, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု သီလံ နိဿာယ သီလေ ပတိဋ္ဌာယ အရိယံ အဋ္ဌင်္ဂိကံ မဂ္ဂံ ဘာဝေန္တော အရိယံ အဋ္ဌင်္ဂိကံ မဂ္ဂံ ဗဟုလီကရောန္တော မဟန္တတ္တံ ဝေပုလ္လတ္တံ ပါပုဏာတိ ဓမ္မေသူ”တိ။ တတိယံ။

၄. ရုက္ခသုတ္တံ

၁၅၂. ''သေယျထာပိ, ဘိက္ခဝေ, ရုက္ခော ပာစီနနိန္နော ပာစီနပောဏော ပာစီနပဗ္ဘာရော။ သော မူလစ္ဆိန္နော [မူလစ္ဆိန္နေ ကတေ (သျာ.)] ကတမေန ပပတေယျာ''တိ? ''ယေန, ဘန္တေ, နိန္နော ယေန ပောဏော ယေန ပဗ္ဘာရော''တိ။ ''ဧဝမေဝ ခော, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု အရိယံ အဋ္ဌင်္ဂိကံ မဂ္ဂံ ဘာဝေန္တော အရိယံ အဋ္ဌင်္ဂိကံ မဂ္ဂံ ဗဟုလီကရောန္တော နိဗ္ဗာနနိန္နော ဟောတိ နိဗ္ဗာနပောဏော နိဗ္ဗာနပဗ္ဘာရော။ ကထဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု အရိယံ အဋ္ဌင်္ဂိကံ မဂ္ဂံ ဘာဝေန္တော အရိယံ အဋ္ဌင်္ဂိကံ မဂ္ဂံ ဗဟုလီကရောန္တော နိဗ္ဗာနနိန္နော ဟောတိ နိဗ္ဗာနပောဏော နိဗ္ဗာနပဗ္ဘာရော? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု သမ္မာဒိဋ္ဌိံ ဘာဝေတိ ဝိဝေကနိဿိတံ ဝိရာဂနိဿိတံ နိရောဓနိဿိတံ ဝေါဿဂ္ဂပရိဏာမိံ။ပေ.။ သမ္မာသမာဓိံ ဘာဝေတိ ဝိဝေကနိဿိတံ ဝိရာဂနိဿိတံ နိရောဓနိဿိတံ ဝေါဿဂ္ဂပရိဏာမိံ။ပေ.။ ဧဝံ ခော, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု အရိယံ အဋ္ဌင်္ဂိကံ မဂ္ဂံ ဘာဝေန္တော အရိယံ အဋ္ဌင်္ဂိကံ မဂ္ဂံ ဗဟုလီကရောန္တော နိဗ္ဗာနနိန္နော ဟောတိ နိဗ္ဗာနပောဏော နိဗ္ဗာနပဗ္ဘာရော''တိ။ စတုတ္ထံ။

၅. ကုမ္ဘသုတ္တံ

၁၅၃. ''သေယျထာပိ, ဘိက္ခဝေ, ကုမ္ဘော နိက္ကုဇ္ဇော ဝမတေဝ ဥဒကံ, နော ပစ္စာဝမတိ; ဧဝမေဝ ခော, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု အရိယံ အဋ္ဌင်္ဂိကံ မဂ္ဂံ ဘာဝေန္တော အရိယံ အဋ္ဌင်္ဂိကံ မဂ္ဂံ ဗဟုလီကရောန္တော ဝမတေဝ ပာပကေ အကုသလေ ဓမ္မေ, နော ပစ္စာဝမတိ။ ကထဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု အရိယံ အဋ္ဌင်္ဂိကံ မဂ္ဂံ ဘာဝေန္တော အရိယံ အဋ္ဌင်္ဂိကံ မဂ္ဂံ ဗဟုလီကရောန္တော ဝမတေဝ ပာပကေ အကုသလေ ဓမ္မေ, နော ပစ္စာဝမတိ? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု သမ္မာဒိဋ္ဌိံ ဘာဝေတိ ဝိဝေကနိဿိတံ ဝိရာဂနိဿိတံ နိရောဓနိဿိတံ ဝေါဿဂ္ဂပရိဏာမိံ။ပေ.။ သမ္မာသမာဓိံ ဘာဝေတိ ဝိဝေကနိဿိတံ ဝိရာဂနိဿိတံ နိရောဓနိဿိတံ ဝေါဿဂ္ဂပရိဏာမိံ။ပေ.။ ဧဝံ ခော, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု အရိယံ အဋ္ဌင်္ဂိကံ မဂ္ဂံ ဘာဝေန္တော အရိယံ အဋ္ဌင်္ဂိကံ မဂ္ဂံ ဗဟုလီကရောန္တော ဝမတေဝ ပာပကေ အကုသလေ ဓမ္မေ, နော ပစ္စာဝမတီ''တိ။ ပဉ္စမံ။

၆. သူကသုတ္တံ

၁၅၄. ''သေယျထာပိ, ဘိက္ခဝေ, သာလိသူကံ ဝါ ယဝသူကံ ဝါ သမ္မာပဏိဟိတံ ဟတ္ထေန ဝါ ပါဒေန ဝါ အက္ကန္တံ ဟတ္ထံ ဝါ ပါဒံ ဝါ ဘိန္ဒိဿတိ လောဟိတံ ဝါ ဥပ္ပာဒေဿတီတိ – ဌာနမေတံ ဝိဇ္ဇတိ။ တံ ကိဿ ဟေတု? သမ္မာပဏိဟိတတ္တာ, ဘိက္ခဝေ, သူကဿ။ ဧဝမေဝ ခော, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု သမ္မာပဏိဟိတာယ ဒိဋ္ဌိယာ သမ္မာပဏိဟိတာယ မဂ္ဂဘာဝနာယ အဝိဇ္ဇံ ဘိန္ဒိဿတိ, ဝိဇ္ဇံ ဥပ္ပာဒေဿတိ, နိဗ္ဗာနံ သစ္ဆိကရိဿတီတိ – ဌာနမေတံ ဝိဇ္ဇတိ။ တံ ကိဿ ဟေတု? သမ္မာပဏိဟိတတ္တာ, ဘိက္ခဝေ, ဒိဋ္ဌိယာ။ ကထဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု သမ္မာပဏိဟိတာယ ဒိဋ္ဌိယာ သမ္မာပဏိဟိတာယ မဂ္ဂဘာဝနာယ အဝိဇ္ဇံ ဘိန္ဒတိ, ဝိဇ္ဇံ ဥပ္ပာဒေတိ, နိဗ္ဗာနံ သစ္ဆိကရောတိ? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု သမ္မာဒိဋ္ဌိံ ဘာဝေတိ ဝိဝေကနိဿိတံ။ပေ.။ သမ္မာသမာဓိံ ဘာဝေတိ ဝိဝေကနိဿိတံ ဝိရာဂနိဿိတံ နိရောဓနိဿိတံ ဝေါဿဂ္ဂပရိဏာမိံ။ပေ.။ ဧဝံ ခော, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု သမ္မာပဏိဟိတာယ ဒိဋ္ဌိယာ သမ္မာပဏိဟိတာယ မဂ္ဂဘာဝနာယ အဝိဇ္ဇံ ဘိန္ဒတိ, ဝိဇ္ဇံ ဥပ္ပာဒေတိ, နိဗ္ဗာနံ သစ္ဆိကရောတီ''တိ။ ဆဋ္ဌံ။

၇. အာကာသသုတ္တံ

၁၅၅. ''သေယျထာပိ, ဘိက္ခဝေ, အာကာသေ ဝိဝိဓာ ဝါတာ ဝါယန္တိ – ပုရတ္ထိမာပိ ဝါတာ ဝါယန္တိ, ပစ္ဆိမာပိ ဝါတာ ဝါယန္တိ, ဥတ္တရာပိ ဝါတာ ဝါယန္တိ, ဒက္ခိဏာပိ ဝါတာ ဝါယန္တိ, သရဇာပိ ဝါတာ ဝါယန္တိ, အရဇာပိ ဝါတာ ဝါယန္တိ, သီတာပိ ဝါတာ ဝါယန္တိ, ဥဏှာပိ ဝါတာ ဝါယန္တိ, ပရိတ္တာပိ ဝါတာ ဝါယန္တိ, အဓိမတ္တာပိ ဝါတာ ဝါယန္တိ; ဧဝမေဝ ခော, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခုနော အရိယံ အဋ္ဌင်္ဂိကံ မဂ္ဂံ ဘာဝယတော အရိယံ အဋ္ဌင်္ဂိကံ မဂ္ဂံ ဗဟုလီကရောတော စတ္တာရောပိ သတိပဋ္ဌာနာ ဘာဝနာပာရိပူရိံ ဂစ္ဆန္တိ, စတ္တာရောပိ သမ္မပ္ပဓာနာ ဘာဝနာပာရိပူရိံ ဂစ္ဆန္တိ, စတ္တာရောပိ ဣဒ္ဓိပါဒာ ဘာဝနာပာရိပူရိံ ဂစ္ဆန္တိ, ပဉ္စပိ ဣန္ဒြိယာနိ ဘာဝနာပာရိပူရိံ ဂစ္ဆန္တိ, ပဉ္စပိ ဗလာနိ ဘာဝနာပာရိပူရိံ ဂစ္ဆန္တိ, သတ္တပိ ဗောဇ္ဈင်္ဂါ ဘာဝနာပာရိပူရိံ ဂစ္ဆန္တိ။ ကထဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခုနော အရိယံ အဋ္ဌင်္ဂိကံ မဂ္ဂံ ဘာဝယတော အရိယံ အဋ္ဌင်္ဂိကံ မဂ္ဂံ ဗဟုလီကရောတော စတ္တာရောပိ သတိပဋ္ဌာနာ ဘာဝနာပာရိပူရိံ ဂစ္ဆန္တိ, စတ္တာရောပိ သမ္မပ္ပဓာနာ ဘာဝနာပာရိပူရိံ ဂစ္ဆန္တိ, စတ္တာရောပိ ဣဒ္ဓိပါဒာ ဘာဝနာပာရိပူရိံ ဂစ္ဆန္တိ, ပဉ္စပိ

ကန္ဒိယာနိ ဘာဝနာပာရိပူရိံ ဂစ္ဆန္တိ, ပဉ္စပိ ဗလာနိ ဘာဝနာပာရိပူရိံ ဂစ္ဆန္တိ, သတ္တပိ ဗောဇ္ဈင်္ဂါ ဘာဝနာပာရိပူရိံ ဂစ္ဆန္တိ? ကထဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု သမ္မာဒိဋ္ဌိံ ဘာဝေတိ။ပေ.။ သမ္မာသမာဓိံ ဘာဝေတိ ဝိဝေကနိဿိတံ ဝိရာဂနိဿိတံ နိရောဓနိဿိတံ ဝေါဿဂ္ဂပရိဏာမိံ။ပေ.။ ဧဝံ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခုနော အရိယံ အဋ္ဌင်္ဂိကံ မဂ္ဂံ ဘာဝယတော အရိယံ အဋ္ဌင်္ဂိကံ မဂ္ဂံ ဗဟုလီကရောတော စတ္တာရောပိ သတိပဋ္ဌာနာ ဘာဝနာပာရိပူရိံ ဂစ္ဆန္တိ, စတ္တာရောပိ သမ္မပ္ပဓာနာ ဘာဝနာပာရိပူရိံ ဂစ္ဆန္တိ, စတ္တာရောပိ ဣဒ္ဓိပါဒါ ဘာဝနာပာရိပူရိံ ဂစ္ဆန္တိ, ပဉ္စပိ ဣန္ဒြိယာနိ ဘာဝနာပာရိပူရိံ ဂစ္ဆန္တိ, ပဉ္စပိ ဗလာနိ ဘာဝနာပာရိပူရိံ ဂစ္ဆန္တိ, သတ္တပိ ဗောဇ္ဈင်္ဂါ ဘာဝနာပာရိပူရိံ ဂစ္ဆန္တီ''တိ။ သတ္တမံ။

၈. ပဌမမေဃသုတ္တံ

၁၅၆. ''သေယ္ယထာပိ, ဘိက္ခဝေ, ဂိမှာနံ ပစ္ဆိမေ မာသေ ဦဟတံ ရဇောဇလ္လံ, တမေနံ မဟာအကာလမေဃော ဌာနသော အန္တရဓာပေတိ ဝူပသမေတိ; ဧဝမေဝ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု အရိယံ အဋ္ဌင်္ဂိကံ မဂ္ဂံ ဘာဝေန္တော အရိယံ အဋ္ဌင်္ဂိကံ မဂ္ဂံ ဗဟုလီကရောန္တော ဥပ္ပန္နုပ္ပန္နေ ပာပကေ အကုသလေ ဓမ္မေ ဌာနသော အန္တရဓာပေတိ ဝူပသမေတိ။ ကထဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု အရိယံ အဋ္ဌင်္ဂိကံ မဂ္ဂံ ဘာဝေန္တော အရိယံ အဋ္ဌင်္ဂိကံ မဂ္ဂံ ဗဟုလီကရောန္တော ဥပ္ပန္နုပ္ပန္နေ ပာပကေ အကုသလေ ဓမ္မေ ဌာနသော အန္တရဓာပေတိ ဝူပသမေတိ? ကထဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု သမ္မာဒိဋ္ဌိံ ဘာဝေတိ။ပေ.။ သမ္မာသမာဓိံ ဘာဝေတိ ဝိဝေကနိဿိတံ ဝိရာဂနိဿိတံ နိရောဓနိဿိတံ ဝေါဿဂ္ဂပရိဏာမိံ။ပေ.။ ဧဝံ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု အရိယံ အဋ္ဌင်္ဂိကံ မဂ္ဂံ ဘာဝေန္တော အရိယံ အဋ္ဌင်္ဂိကံ မဂ္ဂံ ဗဟုလီကရောန္တော ဥပ္ပန္နုပ္ပန္နေ ပာပကေ အကုသလေ ဓမ္မေ ဌာနသော အန္တရဓာပေတိ ဝူပသမေတီ''တိ။ အဋ္ဌမံ။

၉. ဒုတိယမေဃသုတ္တံ

၁၅၇. ''သေယ္ယထာပိ, ဘိက္ခဝေ, ဥပ္ပန္နံ မဟာမေဃံ, တမေနံ မဟာဝါတော အန္တရာယေဝ အန္တရဓာပေတိ ဝူပသမေတိ; ဧဝမေဝ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု အရိယံ အဋ္ဌင်္ဂိကံ မဂ္ဂံ ဘာဝေန္တော အရိယံ အဋ္ဌင်္ဂိကံ မဂ္ဂံ ဗဟုလီကရောန္တော ဥပ္ပန္နုပ္ပန္နေ ပာပကေ အကုသလေ ဓမ္မေ အန္တရာယေဝ အန္တရဓာပေတိ ဝူပသမေတိ။ ကထဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု အရိယံ အဋ္ဌင်္ဂိကံ မဂ္ဂံ ဘာဝေန္တော အရိယံ အဋ္ဌင်္ဂိကံ မဂ္ဂံ ဗဟုလီကရောန္တော ဥပ္ပန္နုပ္ပန္နေ ပာပကေ အကုသလေ ဓမ္မေ အန္တရာယေဝ အန္တရဓာပေတိ ဝူပသမေတိ? ကထဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု သမ္မာဒိဋ္ဌိံ ဘာဝေတိ။ပေ.။ သမ္မာသမာဓိံ ဘာဝေတိ ဝိဝေကနိဿိတံ ဝိရာဂနိဿိတံ နိရောဓနိဿိတံ ဝေါဿဂ္ဂပရိဏာမိံ။ပေ.။ ဧဝံ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု အရိယံ အဋ္ဌင်္ဂိကံ မဂ္ဂံ ဘာဝေန္တော အရိယံ အဋ္ဌင်္ဂိကံ မဂ္ဂံ ဗဟုလီကရောန္တော ဥပ္ပန္နုပ္ပန္နေ ပာပကေ အကုသလေ ဓမ္မေ အန္တရာယေဝ အန္တရဓာပေတိ ဝူပသမေတီ''တိ။ နဝမံ။

၁၀. နာဝါသုတ္တံ

၁၅၈. ''သေယ္ယထာပိ, ဘိက္ခဝေ, သာမုဒ္ဒိကာယ နာဝာယ ဝေတ္တဗန္ဓနဗန္ဓာယ ဆ မာသာနိ ဥဒကေ ပရိယာဒာယ [ပရိယာတာယ (က.), ပရိယာဟတာယ (?)] ဟေမန္တိကေန ထလံ ဥက္ခိတ္တာယ ဝါတာတပပရေတာနိ ဗန္ဓနာနိ တာနိ ပာဝုဿကေန မေဃေန အဘိပ္ပဝုဋ္ဌာနိ အပ္ပကသိရေနေဝ ပဋိပ္ပဿမ္ဘန္တိ, ပူတိကာနိ ဘဝန္တိ; ဧဝမေဝ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခုနော အရိယံ အဋ္ဌင်္ဂိကံ မဂ္ဂံ ဘာဝယတော အရိယံ အဋ္ဌင်္ဂိကံ မဂ္ဂံ ဗဟုလီကရောတော အပ္ပကသိရေနေဝ သံယောဇနာနိ ပဋိပ္ပဿမ္ဘန္တိ, ပူတိကာနိ ဘဝန္တိ။ ကထဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခုနော အရိယံ အဋ္ဌင်္ဂိကံ မဂ္ဂံ ဘာဝယတော အရိယံ အဋ္ဌင်္ဂိကံ မဂ္ဂံ ဗဟုလီကရောတော အပ္ပကသိရေနေဝ သံယောဇနာနိ ပဋိပ္ပဿမ္ဘန္တိ, ပူတိကာနိ ဘဝန္တိ? ကထဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု သမ္မာဒိဋ္ဌိံ ဘာဝေတိ။ပေ.။ သမ္မာသမာဓိံ ဘာဝေတိ ဝိဝေကနိဿိတံ ဝိရာဂနိဿိတံ နိရောဓနိဿိတံ ဝေါဿဂ္ဂပရိဏာမိံ။ပေ.။ ဧဝံ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခုနော အရိယံ အဋ္ဌင်္ဂိကံ မဂ္ဂံ ဘာဝယတော အရိယံ အဋ္ဌင်္ဂိကံ မဂ္ဂံ ဗဟုလီကရောတော အပ္ပကသိရေနေဝ သံယောဇနာနိ ပဋိပ္ပဿမ္ဘန္တိ, ပူတိကာနိ ဘဝန္တီ''တိ။ ဒသမံ။

၁၁. အာဂန္တုကသုတ္တံ

၁၅၉. ''သေယ္ယထာပိ, ဘိက္ခဝေ, အာဂန္တုကာဂါရံ။ တတ္ထ ပုရတ္ထိမာယပိ ဒိသာယ အာဂန္တွာ ဝါသံ ကပ္ပေန္တိ, ပစ္ဆိမာယပိ ဒိသာယ အာဂန္တွာ ဝါသံ ကပ္ပေန္တိ, ဥတ္တရာယပိ ဒိသာယ အာဂန္တွာ ဝါသံ ကပ္ပေန္တိ, ဒက္ခိ

ဏာယပိ ဒိသာယ အာဂန္တွာ တသံ ကပ္ပေန္တိ, ခတ္တိယာပိ အာဂန္တွာ တသံ ကပ္ပေန္တိ, ဗြာဟ္မဏာပိ အာဂန္တွာ တသံ ကပ္ပေန္တိ, ဝေဿာပိ အာဂန္တွာ တသံ ကပ္ပေန္တိ, သုဒ္ဒာပိ အာဂန္တွာ တသံ ကပ္ပေန္တိ; ဧဝမေဝ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု အရိယံ အဋ္ဌင်္ဂိကံ မဂ္ဂံ ဘာဝေန္တော အရိယံ အဋ္ဌင်္ဂိကံ မဂ္ဂံ ဗဟုလီကရောန္တော ယေ ဓမ္မာ အဘိညာ ပရိညေယျာ, တေ ဓမ္မေ အဘိညာ ပရိဇာနာတိ , ယေ ဓမ္မာ အဘိညာ ပဟာတဗ္ဗာ, တေ ဓမ္မေ အဘိညာ ပဇဟတိ, ယေ ဓမ္မာ အဘိညာ သစ္ဆိကာတဗ္ဗာ, တေ ဓမ္မေ အဘိညာ သစ္ဆိကရောတိ, ယေ ဓမ္မာ အဘိညာ ဘာဝေတဗ္ဗာ, တေ ဓမ္မေ အဘိညာ ဘာဝေတိ။

''ကတမေ စ, ဘိက္ခဝေ, ဓမ္မာ အဘိညာ ပရိညေယျာ? ပဉ္စုပါဒါနက္ခန္ဓာတိဿ ဝစနီယံ။ ကတမေ ပဉ္စ? သေယျထိဒံ – ရူပုပါဒါနက္ခန္ဓော။ပေ.။ ဝိညာဏုပါဒါနက္ခန္ဓော။ ဣမေ, ဘိက္ခဝေ, ဓမ္မာ အဘိညာ ပရိညေယျာ။ ကတမေ စ, ဘိက္ခဝေ, ဓမ္မာ အဘိညာ ပဟာတဗ္ဗာ? အဝိဇ္ဇာ စ ဘဝတဏှာ စ – ဣမေ, ဘိက္ခဝေ, ဓမ္မာ အဘိညာ ပဟာတဗ္ဗာ။ ကတမေ စ, ဘိက္ခဝေ, ဓမ္မာ အဘိညာ သစ္ဆိကာတဗ္ဗာ? ဝိဇ္ဇာ စ ဝိမုတ္တိ စ – ဣမေ, ဘိက္ခဝေ, ဓမ္မာ အဘိညာ သစ္ဆိကာတဗ္ဗာ။ ကတမေ စ, ဘိက္ခဝေ, ဓမ္မာ အဘိညာ ဘာဝေတဗ္ဗာ? သမထော စ ဝိပဿနာ စ – ဣမေ, ဘိက္ခဝေ, ဓမ္မာ အဘိညာ ဘာဝေတဗ္ဗာ။ ကထဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု အရိယံ အဋ္ဌင်္ဂိကံ မဂ္ဂံ ဘာဝေန္တော အရိယံ အဋ္ဌင်္ဂိကံ မဂ္ဂံ ဗဟုလီကရောန္တော, ယေ ဓမ္မာ အဘိညာ ပရိညေယျာ တေ ဓမ္မေ အဘိညာ ပရိဇာနာတိ။ပေ.။ ယေ ဓမ္မာ အဘိညာ ဘာဝေတဗ္ဗာ, တေ ဓမ္မေ အဘိညာ ဘာဝေတိ? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု သမ္မာဒိဋ္ဌိံ ဘာဝေတိ။ပေ.။ သမ္မာသမာဓိံ ဘာဝေတိ ဝိဝေကနိဿိတံ ဝိရာဂနိဿိတံ နိရောဓနိဿိတံ ဝေဿဂ္ဂပရိဏာမိံ။ပေ.။ ဧဝံ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု အရိယံ အဋ္ဌင်္ဂိကံ မဂ္ဂံ ဘာဝေန္တော အရိယံ အဋ္ဌင်္ဂိကံ မဂ္ဂံ ဗဟုလီကရောန္တော ယေ ဓမ္မာ အဘိညာ ပရိညေယျာ, တေ ဓမ္မေ အဘိညာ ပရိဇာနာတိ, ယေ ဓမ္မာ အဘိညာ ပဟာတဗ္ဗာ, တေ ဓမ္မေ အဘိညာ ပဇဟတိ, ယေ ဓမ္မာ အဘိညာ သစ္ဆိကာတဗ္ဗာ, တေ ဓမ္မေ အဘိညာ သစ္ဆိကရောတိ, ယေ ဓမ္မာ အဘိညာ ဘာဝေတဗ္ဗာ, တေ ဓမ္မေ အဘိညာ ဘာဝေတီ''တိ။ ဧကာဒသမံ။

၁၂. နဒီသုတ္တံ

၁၆၀. ''သေယျထာပိ, ဘိက္ခဝေ, ဂင်္ဂါ နဒီ ပါစီနနိန္နာ ပါစီနပေါဏာ ပါစီနပဗ္ဘာရာ။ အထ မဟာဇနကာယော အာဂစ္ဆေယျ ကုဒ္ဒာလ-ပိဋကံ အာဒါယ – 'မယံ ဣမံ ဂင်္ဂံ နဒိံ ပစ္ဆာနိန္နံ ကရိဿာမ ပစ္ဆာပေါဏံ ပစ္ဆာပဗ္ဘာရ'န္တိ။ တံ ကိံ မညထ, ဘိက္ခဝေ, အပိ နု သော မဟာဇနကာယော ဂင်္ဂံ နဒိံ ပစ္ဆာနိန္နံ ကရေယျ ပစ္ဆာပေါဏံ ပစ္ဆာပဗ္ဘာရ''န္တိ? ''နော ဟေတံ, ဘန္တေ''။ ''တံ ကိဿ ဟေတု''? ''ဂင်္ဂါ, ဘန္တေ, နဒီ ပါစီနနိန္နာ ပါစီနပေါဏာ ပါစီနပဗ္ဘာရာ။ သာ န သုကရာ ပစ္ဆာနိန္နံ ကာတုံ ပစ္ဆာပေါဏံ ပစ္ဆာပဗ္ဘာရံ။ ယာဝဒေဝ ပန သော မဟာဇနကာယော ကိလမထဿ ဝိဃာတဿ ဘာဂီ အဿာ''တိ။ ''ဧဝမေဝ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခုံ အရိယံ အဋ္ဌင်္ဂိကံ မဂ္ဂံ ဘာဝေန္တံ အရိယံ အဋ္ဌင်္ဂိကံ မဂ္ဂံ ဗဟုလီကရောန္တံ ရာဇာနော ဝါ ရာဇမဟာမတ္တာ ဝါ မိတ္တာ ဝါ အမစ္စာ ဝါ ဉာတီ ဝါ ဉာတိသာလောဟိတာ ဝါ ဘောဂေဟိ အဘိဟဋ္ဌုံ ပဝါရေယျုံ – 'ဟမ္ဘော ပုရိသ, ကိံ တေ ဣမေ ကာသာဝါ အနုဒဟန္တိ, ကိံ မုဏ္ဍော ကပါလမနုသံစရသိ! ဧဟိ, ဟီနာယာဝတ္တိတွာ ဘောဂေ စ ဘုဉ္ဇဿု, ပုညာနိ စ ကရောဟီ'တိ။ သော ဝတ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု အရိယံ အဋ္ဌင်္ဂိကံ မဂ္ဂံ ဘာဝေန္တော အရိယံ အဋ္ဌင်္ဂိကံ မဂ္ဂံ ဗဟုလီကရောန္တော သိက္ခံ ပစ္စက္ခာယ ဟီနာယာဝတ္တိဿတီတိ – နေတံ ဌာနံ ဝိဇ္ဇတိ။ တံ ကိဿ ဟေတု? ယဉ္ဟိ တံ, ဘိက္ခဝေ, စိတ္တံ ဒီဃရတ္တံ ဝိဝေကနိန္နံ ဝိဝေကပေါဏံ ဝိဝေကပဗ္ဘာရံ တံ ဝတ ဟီနာယာဝတ္တိဿတီတိ – နေတံ ဌာနံ ဝိဇ္ဇတိ။ ကထဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု အရိယံ အဋ္ဌင်္ဂိကံ မဂ္ဂံ ဘာဝေတိ အရိယံ အဋ္ဌင်္ဂိကံ မဂ္ဂံ ဗဟုလီကရောတိ? ဣဓ , ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု သမ္မာဒိဋ္ဌိံ ဘာဝေတိ ဝိဝေကနိဿိတံ။ပေ.။ သမ္မာသမာဓိံ ဘာဝေတိ ဝိဝေကနိဿိတံ ဝိရာဂနိဿိတံ နိရောဓနိဿိတံ ဝေဿဂ္ဂပရိဏာမိံ။ပေ.။ ဧဝံ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု အရိယံ အဋ္ဌင်္ဂိကံ မဂ္ဂံ ဘာဝေတိ, အရိယံ အဋ္ဌင်္ဂိကံ မဂ္ဂံ ဗဟုလီကရောတီ''တိ။ (ယဒပိ ဗလကရဏီယံ, တဒပိ ဝိတ္ထာရေတဗ္ဗံ။) ဒွါဒသမံ။

ဗလကရဏီယဝဂ္ဂေါ ဆဋ္ဌော။

တဿုဒ္ဒါနံ –

ဗလံ ဗီဇဥ္စ နာကေ စ၊ ရုက္ခော ကုမ္ဘေန သူကိယာ။
အာကာသေန စ ဒွေ၀ မေဃာ၊ နာတ အာဂန္တုကာ နဒီတိ။

၇. သေနာဝဂ္ဂေါ

၁. သေနာသုတ္တံ

၁၆၁. သာဝတ္ထိနိဒါနံ ။ ''တိဿော ဣမာ, ဘိက္ခဝေ, ဧသနာ။ ကတမာ တိဿော? ကာမေသနာ, ဘဝေသနာ, ဗြဟ္မစရိယေသနာ – ဣမာ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, တိဿော ဧသနာ။ ဣမာသံ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, တိဿန္နံ ဧသနာနံ အဘိညာယ အရိယော အဋ္ဌင်္ဂိကော မဂ္ဂေါ ဘာဝေတဗ္ဗော။ ကတမော အရိယော အဋ္ဌင်္ဂိကော မဂ္ဂေါ? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု သမ္မာဒိဋ္ဌိံ ဘာဝေတိ ဝိဝေကနိဿိတံ။ပေ.။ သမ္မာသမာဓိံ ဘာဝေတိ ဝိဝေကနိဿိတံ ဝိရာဂနိဿိတံ နိရောဓနိဿိတံ ဝေါဿဂ္ဂပရိဏာမိံ။ ဣမာသံ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, တိဿန္နံ ဧသနာနံ အဘိညာယ အယံ အရိယော အဋ္ဌင်္ဂိကော မဂ္ဂေါ ဘာဝေတဗ္ဗော''တိ။

''တိဿော ဣမာ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဧသနာ။ ကတမာ တိဿော? ကာမေသနာ, ဘဝေသနာ, ဗြဟ္မစရိယေသနာ – ဣမာ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, တိဿော ဧသနာ။ ဣမာသံ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, တိဿန္နံ ဧသနာနံ အဘိညာယ အရိယော အဋ္ဌင်္ဂိကော မဂ္ဂေါ ဘာဝေတဗ္ဗော။ ကတမော အရိယော အဋ္ဌင်္ဂိကော မဂ္ဂေါ? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု သမ္မာဒိဋ္ဌိံ ဘာဝေတိ။ပေ.။ သမ္မာသမာဓိံ ဘာဝေတိ ရာဂဝိနယပရိယောသာနံ ဒေါသဝိနယပရိယောသာနံ မောဟဝိနယပရိယောသာနံ။ ဣမာသံ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, တိဿန္နံ ဧသနာနံ အဘိညာယ အယံ အရိယော အဋ္ဌင်္ဂိကော မဂ္ဂေါ ဘာဝေတဗ္ဗော''တိ။

''တိဿော ဣမာ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဧသနာ။ ကတမာ တိဿော? ကာမေသနာ, ဘဝေသနာ, ဗြဟ္မစရိယေသနာ – ဣမာ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, တိဿော ဧသနာ။ ဣမာသံ ခေါ , ဘိက္ခဝေ, တိဿန္နံ ဧသနာနံ အဘိညာယ အရိယော အဋ္ဌင်္ဂိကော မဂ္ဂေါ ဘာဝေတဗ္ဗော။ ကတမော အရိယော အဋ္ဌင်္ဂိကော မဂ္ဂေါ? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု သမ္မာဒိဋ္ဌိံ ဘာဝေတိ။ပေ.။ သမ္မာသမာဓိံ ဘာဝေတိ အမတောဂဓံ အမတပရာယနံ အမတပရိယောသာနံ။ ဣမာသံ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, တိဿန္နံ ဧသနာနံ အဘိညာယ အယံ အရိယော အဋ္ဌင်္ဂိကော မဂ္ဂေါ ဘာဝေတဗ္ဗော''တိ။

''တိဿော ဣမာ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဧသနာ။ ကတမာ တိဿော? ကာမေသနာ, ဘဝေသနာ, ဗြဟ္မစရိယေသနာ – ဣမာ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, တိဿော ဧသနာ။ ဣမာသံ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, တိဿန္နံ ဧသနာနံ အဘိညာယ အရိယော အဋ္ဌင်္ဂိကော မဂ္ဂေါ ဘာဝေတဗ္ဗော။ ကတမော အရိယော အဋ္ဌင်္ဂိကော မဂ္ဂေါ? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု သမ္မာဒိဋ္ဌိံ ဘာဝေတိ။ပေ.။ သမ္မာသမာဓိံ ဘာဝေတိ နိဗ္ဗာနနိန္နံ နိဗ္ဗာနပေါဏံ နိဗ္ဗာနပဗ္ဘာရံ။ ဣမာသံ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, တိဿန္နံ ဧသနာနံ အဘိညာယ အယံ အရိယော အဋ္ဌင်္ဂိကော မဂ္ဂေါ ဘာဝေတဗ္ဗော''တိ။

''တိဿော ဣမာ, ဘိက္ခဝေ, ဧသနာ။ ကတမာ တိဿော? ကာမေသနာ, ဘဝေသနာ, ဗြဟ္မစရိယေသနာ – ဣမာ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, တိဿော ဧသနာ။ ဣမာသံ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, တိဿန္နံ ဧသနာနံ ပရိညာယ။ပေ.။ အယံ အရိယော အဋ္ဌင်္ဂိကော မဂ္ဂေါ ဘာဝေတဗ္ဗော''တိ။ (ယဒပိ အဘိညာ, တဒပိ ပရိညာယ ဝိတ္ထာရေတဗ္ဗံ။)

''တိဿော ဣမာ, ဘိက္ခဝေ, ဧသနာ။ ကတမာ တိဿော? ကာမေသနာ, ဘဝေသနာ, ဗြဟ္မစရိယေသနာ – ဣမာ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, တိဿော ဧသနာ။ ဣမာသံ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, တိဿန္နံ ဧသနာနံ ပရိက္ခယာယ။ပေ.။ အယံ အရိယော အဋ္ဌင်္ဂိကော မဂ္ဂေါ ဘာဝေတဗ္ဗော''တိ။ (ယဒပိ အဘိညာ, တဒပိ ပရိက္ခယာယ ဝိတ္ထာရေတဗ္ဗံ။)

''တိဿော ဣမာ, ဘိက္ခဝေ, ဧသနာ။ ကတမာ တိဿော? ကာမေသနာ, ဘဝေသနာ, ဗြဟ္မစရိယေသနာ – ဣမာ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, တိဿော ဧသနာ။ ဣမာသံ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, တိဿန္နံ ဧသနာနံ ပဟာနာယ အရိယော အဋ္ဌင်္ဂိကော မဂ္ဂေါ ဘာဝေတဗ္ဗော။ ကတမော အရိယော အဋ္ဌင်္ဂိကော မဂ္ဂေါ? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု သမ္မာဒိဋ္ဌိံ ဘာဝေတိ။ပေ.။ သမ္မာသမာဓိံ ဘာဝေတိ ဝိဝေကနိဿိတံ ဝိရာဂနိဿိတံ နိရောဓနိဿိတံ ဝေါဿဂ္ဂပရိဏာမိံ။ပေ.။ ဣမာသံ ခေါ, ဘိ

က္ခဝေ, တိဿန္နံ ဧသနာနံ ပဟာနာယ အယံ အရိယော အဋ္ဌင်္ဂိကော မဂ္ဂေါ ဘာဝေတဗ္ဗော''တိ။ (ယဒပိ အဘိညာ, တဒပိ ပဟာနာယ ဝိတ္ထာရေတဗ္ဗံ။) ပဌမံ။

၂. ဝိဓာသုတ္တံ

၁၆၂. ''တိဿော ကမာ, ဘိက္ခဝေ, ဝိဓာ။ ကတမာ တိဿော? 'သေယျောဟမသ္မီ'တိ ဝိဓာ, 'သဒိသောဟမသ္မီ'တိ ဝိဓာ, 'ဟီနောဟမသ္မီ'တိ ဝိဓာ – ကမာ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, တိဿော ဝိဓာ။ ကမာသံ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, တိဿန္နံ ဝိဓာနံ အဘိညာယ ပရိညာယ ပရိက္ခယာယ ပဟာနာယ အရိယော အဋ္ဌင်္ဂိကော မဂ္ဂေါ ဘာဝေတဗ္ဗော။ ကတမော အရိယော အဋ္ဌင်္ဂိကော မဂ္ဂေါ? ကခ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု သမ္မာဒိဋ္ဌိံ ဘာဝေတိ။ပေ။ သမ္မာသမာဓိံ ဘာဝေတိ ဝိဝေကနိဿိတံ ဝိရာဂနိဿိတံ နိရောဓနိဿိတံ ဝေဿဂ္ဂပရိဏာမိံ။ပေ။ ကမာသံ ခေါ, ဘိက္ခဝေ တိဿန္နံ ဝိဓာနံ အဘိညာယ ပရိညာယ ပရိက္ခယာယ ပဟာနာယ အယံ အရိယော အဋ္ဌင်္ဂိကော မဂ္ဂေါ ဘာဝေတဗ္ဗော''တိ။ (ယထာ ဧသနာ, ဧဝံ ဝိတ္ထာရေတဗ္ဗံ)။ ဒုတိယံ။

၃. အာသဝသုတ္တံ

၁၆၃. ''တယောမေ, ဘိက္ခဝေ, အာသဝာ။ ကတမေ တယော? ကာမာသဝေါ, ဘဝါသဝေါ, အဝိဇ္ဇာသဝေါ – ကမေ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, တယော အာသဝာ။ ကမေသံ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, တိဏ္ဏန္နံ အာသဝါနံ အဘိညာယ ပရိညာယ ပရိက္ခယာယ ပဟာနာယ။ပေ။ အယံ အရိယော အဋ္ဌင်္ဂိကော မဂ္ဂေါ ဘာဝေတဗ္ဗော''တိ။ တတိယံ။

၄. ဘဝသုတ္တံ

၁၆၄. ''တယောမေ, ဘိက္ခဝေ, ဘဝါ။ ကတမေ တယော? ကာမဘဝေါ , ရူပဘဝေါ, အရူပဘဝေါ – ကမေ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, တယော ဘဝါ။ ကမေသံ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, တိဏ္ဏန္နံ ဘဝါနံ အဘိညာယ ပရိညာယ ပရိက္ခယာယ ပဟာနာယ။ပေ။ အယံ အရိယော အဋ္ဌင်္ဂိကော မဂ္ဂေါ ဘာဝေတဗ္ဗော''တိ။ စတုတ္ထံ။

၅. ဒုက္ခတာသုတ္တံ

၁၆၅. ''တိဿော ကမာ, ဘိက္ခဝေ, ဒုက္ခတာ။ ကတမာ တိဿော? ဒုက္ခဒုက္ခတာ, သင်္ခါရဒုက္ခတာ, ဝိပရိဏာမဒုက္ခတာ – ကမာ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, တိဿော ဒုက္ခတာ။ ကမာသံ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, တိဿန္နံ ဒုက္ခတာနံ အဘိညာယ ပရိညာယ ပရိက္ခယာယ ပဟာနာယ။ပေ။ အဋ္ဌင်္ဂိကော မဂ္ဂေါ ဘာဝေတဗ္ဗော''တိ။ ပဉ္စမံ။

၆. ခိလသုတ္တံ

၁၆၆. ''တယောမေ , ဘိက္ခဝေ, ခိလာ။ ကတမေ တယော? ရာဂေါ ခိလော, ဒေါသော ခိလော, မောဟော ခိလော – ကမေ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, တယော ခိလာ။ ကမေသံ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, တိဏ္ဏန္နံ ခိလာနံ အဘိညာယ ပရိညာယ ပရိက္ခယာယ ပဟာနာယ။ပေ။ အယံ အရိယော အဋ္ဌင်္ဂိကော မဂ္ဂေါ ဘာဝေတဗ္ဗော''တိ။ ဆဋ္ဌံ။

၇. မလသုတ္တံ

၁၆၇. ''တီဏိမာနိ, ဘိက္ခဝေ, မလာနိ။ ကတမာနိ တီဏိ? ရာဂေါ မလံ, ဒေါသော မလံ, မောဟော မလံ – ကမာနိ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, တီဏိ မလာနိ။ ကမေသံ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, တိဏ္ဏန္နံ မလာနံ အဘိညာယ ပရိညာယ ပရိက္ခယာယ ပဟာနာယ။ပေ။ အယံ အရိယော အဋ္ဌင်္ဂိကော မဂ္ဂေါ ဘာဝေတဗ္ဗော''တိ။ သတ္တမံ။

၈. နီဃသုတ္တံ

၁၆၈. ‘‘တယောမေ, ဘိက္ခဝေ, နီဃာ။ ကတမေ တယော? ရာဂေါ နီဃော, ဒေါသော နီဃော, မောဟော နီဃော – ဣမေ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, တယော နီဃာ။ ဣမေသံ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, တိဏ္ဏန္နံ နီဃာနံ အဘိညာယ ပရိညာယ ပရိက္ခယာယ ပဟာနာယ။ပေ.။ အယံ အရိယော အဋ္ဌင်္ဂိကော မဂ္ဂေါ ဘာဝေတဗ္ဗော’’တိ။ အဋ္ဌမံ။

၉. ဝေဒနာသုတ္တံ

၁၆၉. ‘‘တိဿော ဣမာ, ဘိက္ခဝေ, ဝေဒနာ။ ကတမာ တိဿော? သုခါ ဝေဒနာ, ဒုက္ခာ ဝေဒနာ, အဒုက္ခမသုခါ ဝေဒနာ – ဣမာ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, တိဿော ဝေဒနာ။ ဣမာသံ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, တိဿန္နံ ဝေဒနာနံ အဘိညာယ ပရိညာယ ပရိက္ခယာယ ပဟာနာယ။ပေ.။ အယံ အရိယော အဋ္ဌင်္ဂိကော မဂ္ဂေါ ဘာဝေတဗ္ဗော’’တိ။ နဝမံ။

၁၀. တဏှာသုတ္တံ

၁၇၀. ‘‘တိဿော ဣမာ, ဘိက္ခဝေ, တဏှာ။ ကတမာ တိဿော? ကာမတဏှာ, ဘဝတဏှာ, ဝိဘဝတဏှာ – ဣမာ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, တိဿော တဏှာ။ ဣမာသံ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, တိဿန္နံ တဏှာနံ အဘိညာယ ပရိညာယ ပရိက္ခယာယ ပဟာနာယ။ပေ.။ အယံ အရိယော အဋ္ဌင်္ဂိကော မဂ္ဂေါ ဘာဝေတဗ္ဗော။ ကတမော အရိယော အဋ္ဌင်္ဂိကော မဂ္ဂေါ? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ , ဘိက္ခု သမ္မာဒိဋ္ဌိံ ဘာဝေတိ ဝိဝေကနိဿိတံ ဝိရာဂနိဿိတံ နိရောဓနိဿိတံ ဝေါဿဂ္ဂပရိဏာမိံ။ပေ.။ သမ္မာသမာဓိံ ဘာဝေတိ ဝိဝေကနိဿိတံ ဝိရာဂနိဿိတံ နိရောဓနိဿိတံ ဝေါဿဂ္ဂပရိဏာမိံ။ ဣမာသံ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, တိဿန္နံ တဏှာနံ အဘိညာယ ပရိညာယ ပရိက္ခယာယ ပဟာနာယ။ပေ.။ အယံ အရိယော အဋ္ဌင်္ဂိကော မဂ္ဂေါ ဘာဝေတဗ္ဗော’’တိ။ ဒသမံ။

၁၁. တသိနာသုတ္တံ

၁၇၁. ‘‘တိဿော ဣမာ, ဘိက္ခဝေ, တသိနာ။ ကတမာ တိဿော? ကာမတသိနာ, ဘဝတသိနာ, ဝိဘဝတသိနာ။ ဣမာသံ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, တိဿန္နံ တသိနာနံ အဘိညာယ ပရိညာယ ပရိက္ခယာယ ပဟာနာယ။ပေ.။ ရာဂဝိနယပရိယောသာနံ ဒေါသဝိနယပရိယောသာနံ မောဟဝိနယပရိယောသာနံ။ပေ.။ အမတောဂဓံ အမတပရာယနံ အမတပရိယောသာနံ။ပေ.။ နိဗ္ဗာနနိန္နံ နိဗ္ဗာနပေါဏံ နိဗ္ဗာနပဗ္ဘာရံ။ ဣမာသံ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, တိဿန္နံ တသိနာနံ အဘိညာယ ပရိညာယ ပရိက္ခယာယ ပဟာနာယ။ပေ.။ အယံ အရိယော အဋ္ဌင်္ဂိကော မဂ္ဂေါ ဘာဝေတဗ္ဗော’’တိ။ ဧကာဒသမံ။

ဧသနာဝဂ္ဂေါ သတ္တမော။

တဿုဒ္ဒါနံ –

> ဧသနာ ဝိဓာ အာသဝေါ, ဘဝေါ စ ဒုက္ခတာ ခိလာ။
> မလံ နီဃော စ ဝေဒနာ, ဒွေ တဏှာ တသိနာယ စာတိ။

၈. ဩဃဝဂ္ဂေါ

၁. ဩဃသုတ္တံ

၁၇၂. သာဝတ္ထိနိဒါနံ ။ ‘‘စတ္တာရောမေ , ဘိက္ခဝေ, ဩဃာ။ ကတမေ စတ္တာရော? ကာမောဃော, ဘဝေါဃော, ဒိဋ္ဌောဃော, အဝိဇ္ဇောဃော – ဣမေ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, စတ္တာရော ဩဃာ။ ဣမေသံ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, စတုန္နံ ဩဃာနံ အဘိညာယ ပရိညာယ ပရိက္ခယာယ ပဟာနာယ။ပေ.။ အယံ အရိယော အဋ္ဌင်္ဂိကော မဂ္ဂေါ ဘာဝေတဗ္ဗော’’တိ။ (ယထာ ဧသနာ, ဧဝံ သဗ္ဗံ ဝိတ္ထာရေတဗ္ဗံ။) ပဌမံ။

၂. ယောဂသုတ္တံ

၁၇၃. ''စတ္တာရောမေ, ဘိက္ခဝေ, ယောဂါ။ ကတမေ စတ္တာရော? ကာမယောဂေါ, ဘဝယောဂေါ, ဒိဋ္ဌိယောဂေါ အဝိဇ္ဇာယောဂေါ – ဣမေ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, စတ္တာရော ယောဂါ။ ဣမေသံ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, စတုန္နံ ယောဂါနံ အဘိညာယ ပရိညာယ ပရိက္ခယာယ ပဟာနာယ။ပေ.။ အယံ အရိယော အဋ္ဌင်္ဂိကော မဂ္ဂေါ ဘာဝေတဗ္ဗော''တိ။ ဒုတိယံ။

၃. ဥပာဒာနသုတ္တံ

၁၇၄. ''စတ္တာရိမာနိ, ဘိက္ခဝေ, ဥပာဒာနာနိ။ ကတမာနိ စတ္တာရိ? ကာမုပာဒာနံ, ဒိဋ္ဌုပာဒာနံ, သီလဗ္ဗတုပာဒာနံ, အတ္တဝါဒုပာဒာနံ – ဣမာနိ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, စတ္တာရိ ဥပာဒာနာနိ။ ဣမေသံ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, စတုန္နံ ဥပာဒာနာနံ အဘိညာယ ပရိညာယ ပရိက္ခယာယ ပဟာနာယ။ပေ.။ အယံ အရိယော အဋ္ဌင်္ဂိကော မဂ္ဂေါ ဘာဝေတဗ္ဗော''တိ။ တတိယံ။

၄. ဂန္ထသုတ္တံ

၁၇၅. ''စတ္တာရောမေ, ဘိက္ခဝေ, ဂန္ထာ။ ကတမေ စတ္တာရော? အဘိဇ္ဈာ ကာယဂန္ထော, ဗျာပါဒော ကာယဂန္ထော, သီလဗ္ဗတပရာမာသော ကာယဂန္ထော, ဣဒံသစ္စာဘိနိဝေသော ကာယဂန္ထော – ဣမေ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, စတ္တာရော ဂန္ထာ။ ဣမေသံ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, စတုန္နံ ဂန္ထာနံ အဘိညာယ ပရိညာယ ပရိက္ခယာယ ပဟာနာယ။ပေ.။ အယံ အရိယော အဋ္ဌင်္ဂိကော မဂ္ဂေါ ဘာဝေတဗ္ဗော''တိ။ စတုတ္ထံ။

၅. အနုသယသုတ္တံ

၁၇၆. ''သတ္တိမေ, ဘိက္ခဝေ, အနုသယာ။ ကတမေ သတ္တ? ကာမရာဂါနုသယော, ပဋိဃာနုသယော, ဒိဋ္ဌာနုသယော, ဝိစိကိစ္ဆာနုသယော, မာနာနုသယော, ဘဝရာဂါနုသယော, အဝိဇ္ဇာနုသယော – ဣမေ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, သတ္တာနုသယာ။ ဣမေသံ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, သတ္တန္နံ အနုသယာနံ အဘိညာယ ပရိညာယ ပရိက္ခယာယ ပဟာနာယ။ပေ.။ အယံ အရိယော အဋ္ဌင်္ဂိကော မဂ္ဂေါ ဘာဝေတဗ္ဗော''တိ။ ပဉ္စမံ။

၆. ကာမဂုဏသုတ္တံ

၁၇၇. ''ပဉ္စိမေ, ဘိက္ခဝေ, ကာမဂုဏာ။ ကတမေ ပဉ္စ? စက္ခုဝိညေယျာ ရူပါ ဣဋ္ဌာ ကန္တာ မနာပါ ပိယရူပါ ကာမူပသံဟိတာ ရဇနီယာ, သောတဝိညေယျာ သဒ္ဒါ။ပေ.။ ဃာနဝိညေယျာ ဂန္ဓာ။ပေ.။ ဇိဝှာဝိညေယျာ ရသာ။ပေ.။ ကာယဝိညေယျာ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာ ဣဋ္ဌာ ကန္တာ မနာပါ ပိယရူပါ ကာမူပသံဟိတာ ရဇနီယာ – ဣမေ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ပဉ္စ ကာမဂုဏာ။ ဣမေသံ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ပဉ္စန္နံ ကာမဂုဏာနံ အဘိညာယ ပရိညာယ ပရိက္ခယာယ ပဟာနာယ။ပေ.။ အယံ အရိယော အဋ္ဌင်္ဂိကော မဂ္ဂေါ ဘာဝေတဗ္ဗော''တိ။ ဆဋ္ဌံ။

၇. နီဝရဏသုတ္တံ

၁၇၈. ''ပဉ္စိမာနိ, ဘိက္ခဝေ, နီဝရဏာနိ။ ကတမာနိ ပဉ္စ? ကာမစ္ဆန္ဒနီဝရဏံ, ဗျာပါဒနီဝရဏံ, ထိနမိဒ္ဓနီဝရဏံ, ဥဒ္ဓစ္စကုက္ကုစ္စနီဝရဏံ, ဝိစိကိစ္ဆာနီဝရဏံ – ဣမာနိ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ပဉ္စ နီဝရဏာနိ။ ဣမေသံ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ပဉ္စန္နံ နီဝရဏာနံ အဘိညာယ ပရိညာယ ပရိက္ခယာယ ပဟာနာယ။ပေ.။ အယံ အရိယော အဋ္ဌင်္ဂိကော မဂ္ဂေါ ဘာဝေတဗ္ဗော''တိ။ သတ္တမံ။

၈. ဥပါဒါနက္ခန္ဓသုတ္တံ

၁၇၉. ''ပဉ္စိမေ, ဘိက္ခဝေ, ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ။ ကတမေ ပဉ္စ? သေယျထိဒံ – ရူပုပါဒါနက္ခန္ဓော, ဝေဒနုပါဒါနက္ခန္ဓော, သညုပါဒါနက္ခန္ဓော, သင်္ခါရုပါဒါနက္ခန္ဓော, ဝိညာဏုပါဒါနက္ခန္ဓော။ ဣမေ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ပဉ္စုပါဒါနက္ခန္ဓာ။ ဣမေသံ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ပဉ္စန္နံ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာနံ အဘိညာယ ပရိညာယ ပရိက္ခယာယ ပဟာနာယ။ပေ.။ အယံ အရိယော အဋ္ဌင်္ဂိကော မဂ္ဂေါ ဘာဝေတဗ္ဗော''တိ။ အဋ္ဌမံ။

၉. သြရမ္ဘာဂိယသုတ္တံ

၁၈၀. ‘‘ပဉ္စိမာနိ, ဘိက္ခဝေ, သြရမ္ဘာဂိယာနိ သံယောဇနာနိ။ ကတမာနိ ပဉ္စ? သက္ကာယဒိဋ္ဌိ, ဝိစိကိစ္ဆာ, သီလဗ္ဗတပရာမာသော, ကာမစ္ဆန္ဒော, ဗျာပာဒော – ဣမာနိ ခော, ဘိက္ခဝေ, ပဉ္စောရမ္ဘာဂိယာနိ သံယောဇနာနိ။ ဣမေသံ ခော ဘိက္ခဝေ, ပဉ္စန္နံ သြရမ္ဘာဂိယာနံ သံယောဇနာနံ အဘိညာယ ပရိညာယ ပရိက္ခယာယ ပဟာနာယ။ပေ.။ အယံ အရိယော အဋ္ဌင်္ဂိကော မဂ္ဂေါ ဘာဝေတဗ္ဗော’’တိ။ နဝမံ။

၁၀. ဥဒ္ဓမ္ဘာဂိယသုတ္တံ

၁၈၁. ‘‘ပဉ္စိမာနိ, ဘိက္ခဝေ, ဥဒ္ဓမ္ဘာဂိယာနိ သံယောဇနာနိ။ ကတမာနိ ပဉ္စ? ရူပရာဂေါ, အရူပရာဂေါ, မာနော, ဥဒ္ဓစ္စံ, အဝိဇ္ဇာ – ဣမာနိ ခော, ဘိက္ခဝေ, ပဉ္စုဒ္ဓမ္ဘာဂိယာနိ သံယောဇနာနိ။ ဣမေသံ ခော, ဘိက္ခဝေ, ပဉ္စန္နံ ဥဒ္ဓမ္ဘာဂိယာနံ သံယောဇနာနံ အဘိညာယ ပရိညာယ ပရိက္ခယာယ ပဟာနာယ အရိယော အဋ္ဌင်္ဂိကော မဂ္ဂေါ ဘာဝေတဗ္ဗော။ ကတမော အရိယော အဋ္ဌင်္ဂိကော မဂ္ဂေါ? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု သမ္မာဒိဋ္ဌိံ ဘာဝေတိ ဝိဝေကနိဿိတံ။ပေ.။ သမ္မာသမာဓိံ ဘာဝေတိ ဝိဝေကနိဿိတံ ဝိရာဂနိဿိတံ နိရောဓနိဿိတံ ဝေါဿဂ္ဂပရိဏာမိံ။ ဣမေသံ ခော, ဘိက္ခဝေ, ပဉ္စန္နံ ဥဒ္ဓမ္ဘာဂိယာနံ သံယောဇနာနံ အဘိညာယ ပရိညာယ ပရိက္ခယာယ ပဟာနာယ အယံ အရိယော အဋ္ဌင်္ဂိကော မဂ္ဂေါ ဘာဝေတဗ္ဗော’’တိ။

‘‘ပဉ္စိမာနိ, ဘိက္ခဝေ, ဥဒ္ဓမ္ဘာဂိယာနိ သံယောဇနာနိ။ ကတမာနိ ပဉ္စ? ရူပရာဂေါ, အရူပရာဂေါ, မာနော, ဥဒ္ဓစ္စံ, အဝိဇ္ဇာ – ဣမာနိ ခော, ဘိက္ခဝေ, ပဉ္စုဒ္ဓမ္ဘာဂိယာနိ သံယောဇနာနိ။ ဣမေသံ ခော, ဘိက္ခဝေ, ပဉ္စန္နံ ဥဒ္ဓမ္ဘာဂိယာနံ သံယောဇနာနံ အဘိညာယ ပရိညာယ ပရိက္ခယာယ ပဟာနာယ အရိယော အဋ္ဌင်္ဂိကော မဂ္ဂေါ ဘာဝေတဗ္ဗော။ ကတမော အရိယော အဋ္ဌင်္ဂိကော မဂ္ဂေါ? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု သမ္မာဒိဋ္ဌိံ ဘာဝေတိ။ပေ.။ သမ္မာသမာဓိံ ဘာဝေတိ ရာဂဝိနယပရိယောသာနံ ဒောသဝိနယပရိယောသာနံ မောဟဝိနယပရိယောသာနံ။ အမတောဂဓံ အမတပရာယနံ အမတပရိယောသာနံ။ နိဗ္ဗာနနိန္နံ နိဗ္ဗာနပေါဏံ နိဗ္ဗာနပဗ္ဘာရံ။ ဣမေသံ ခော, ဘိက္ခဝေ, ပဉ္စန္နံ ဥဒ္ဓမ္ဘာဂိယာနံ သံယောဇနာနံ အဘိညာယ ပရိညာယ ပရိက္ခယာယ ပဟာနာယ အယံ အရိယော အဋ္ဌင်္ဂိကော မဂ္ဂေါ ဘာဝေတဗ္ဗော’’တိ။ ဒသမံ။

သြဃဝဂ္ဂေါ အဋ္ဌမော။

တဿုဒ္ဒာနံ –

> သြဃော ယောဂေါ ဥပါဒါနံ၊ ဂန္ထာ အနုသယေန စ။
> ကာမဂုဏာ နီဝရဏာ၊ ခန္ဓာ သြရုဒ္ဓမ္ဘာဂိယာတိ။

ဝဂ္ဂုဒ္ဒာနံ –

> အဝိဇ္ဇာဝဂ္ဂေါ ပဌမော၊ ဒုတိယံ ဝိဟာရံ ဝုစ္စတိ။
> မိစ္ဆတ္တံ တတိယော ဝဂ္ဂေါ၊ စတုတ္ထံ ပဋိပန္နေနေဝ။
>
> တိတ္ထိယံ ပဉ္စမော ဝဂ္ဂေါ၊ ဆဋ္ဌော သူရိယေန စ။
> ဗဟုကတေ သတ္တမော ဝဂ္ဂေါ၊ ဥပ္ပါဒော အဋ္ဌမေန စ။
>
> ဒိဝသဝဂ္ဂေါ နဝမော၊ ဒသမော အပ္ပမာဒေန စ။
> ဧကာဒသဗလဝဂ္ဂေါ၊ ဒွါဒသ ဧသနာ ပါဠိယံ။
> သြဃဝဂ္ဂေါ ဘဝတိ တေရသာတိ။

မဂ္ဂသံယုတ္တံ ပဌမံ။

၂. ဗောဇ္ဈင်္ဂသံယုတ္တံ

၁. ပဗ္ဗတဝဂ္ဂေါ

၁. ဟိမဝန္တသုတ္တံ

၁၈၂. သာဝတ္ထိနိဒါနံ ။ ''သေယျထာပိ, ဘိက္ခဝေ, ဟိမဝန္တံ ပဗ္ဗတရာဇာနံ နိဿာယ နာဂါ ကာယံ ဝဍ္ဎေန္တိ, ဗလံ ဂါဟေန္တိ; တေ တတ္ထ ကာယံ ဝဍ္ဎေတွာ ဗလံ ဂါဟေတွာ ကုသောဗ္ဘေ ဩတရန္တိ, ကုသောဗ္ဘေ ဩတရိတွာ မဟာသောဗ္ဘေ ဩတရန္တိ, မဟာသောဗ္ဘေ ဩတရိတွာ ကုန္နဒိယော ဩတရန္တိ, ကုန္နဒိယော ဩတရိတွာ မဟာနဒိယော ဩတရန္တိ, မဟာနဒိယော ဩတရိတွာ မဟာသမုဒ္ဒသာဂရံ ဩတရန္တိ; တေ တတ္ထ မဟန္တတ္တံ ဝေပုလ္လတ္တံ အာပဇ္ဇန္တိ ကာယေန; ဧဝမေဝ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု သီလံ နိဿာယ သီလေ ပတိဋ္ဌာယ သတ္တ ဗောဇ္ဈင်္ဂေ ဘာဝေန္တော သတ္တ ဗောဇ္ဈင်္ဂေ ဗဟုလီကရောန္တော မဟန္တတ္တံ ဝေပုလ္လတ္တံ ပါပုဏာတိ ဓမ္မေသု။ ကထဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု သီလံ နိဿာယ သီလေ ပတိဋ္ဌာယ သတ္တ ဗောဇ္ဈင်္ဂေ ဘာဝေန္တော သတ္တ ဗောဇ္ဈင်္ဂေ ဗဟုလီကရောန္တော မဟန္တတ္တံ ဝေပုလ္လတ္တံ ပါပုဏာတိ ဓမ္မေသူတိ? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု သတိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂံ ဘာဝေတိ ဝိဝေကနိဿိတံ ဝိရာဂနိဿိတံ နိရောဓနိဿိတံ ဝေါဿဂ္ဂပရိဏာမိံ; ဓမ္မဝိစယသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂံ ဘာဝေတိ။ပေ.။ ဝီရိယသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂံ ဘာဝေတိ။ပေ.။ ပီတိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂံ ဘာဝေတိ။ပေ.။ ပဿဒ္ဓိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂံ ဘာဝေတိ။ပေ.။ သမာဓိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂံ ဘာဝေတိ။ပေ.။ ဥပေက္ခာသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂံ ဘာဝေတိ ဝိဝေကနိဿိတံ ဝိရာဂနိဿိတံ နိရောဓနိဿိတံ ဝေါဿဂ္ဂပရိဏာမိံ။ ဧဝံ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု သီလံ နိဿာယ သီလေ ပတိဋ္ဌာယ သတ္တ ဗောဇ္ဈင်္ဂေ ဘာဝေန္တော သတ္တ ဗောဇ္ဈင်္ဂေ ဗဟုလီကရောန္တော မဟန္တတ္တံ ဝေပုလ္လတ္တံ ပါပုဏာတိ ဓမ္မေသူ''တိ။ ပဌမံ။

၂. ကာယသုတ္တံ

၁၈၃. သာဝတ္ထိနိဒါနံ ။ ''သေယျထာပိ, ဘိက္ခဝေ, အယံ ကာယော အာဟာရဋ္ဌိတိကော, အာဟာရံ ပဋိစ္စ တိဋ္ဌတိ, အနာဟာရော နော တိဋ္ဌတိ; ဧဝမေဝ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ပဉ္စ နီဝရဏာ အာဟာရဋ္ဌိတိကာ, အာဟာရံ ပဋိစ္စ တိဋ္ဌန္တိ, အနာဟာရာ နော တိဋ္ဌန္တိ။

''ကော စ, ဘိက္ခဝေ, အာဟာရော အနုပ္ပန္နဿ ဝါ ကာမစ္ဆန္ဒဿ ဥပ္ပာဒာယ, ဥပ္ပန္နဿ ဝါ ကာမစ္ဆန္ဒဿ ဘိယျောဘာဝါယ ဝေပုလ္လာယ? အတ္ထိ, ဘိက္ခဝေ, သုဘနိမိတ္တံ။ တတ္ထ အယောနိသောမနသိကာရဗဟုလီကာရော – အယမာဟာရော အနုပ္ပန္နဿ ဝါ ကာမစ္ဆန္ဒဿ ဥပ္ပာဒာယ, ဥပ္ပန္နဿ ဝါ ကာမစ္ဆန္ဒဿ ဘိယျောဘာဝါယ ဝေပုလ္လာယ။

''ကော စ, ဘိက္ခဝေ, အာဟာရော အနုပ္ပန္နဿ ဝါ ဗျာပါဒဿ ဥပ္ပာဒာယ, ဥပ္ပန္နဿ ဝါ ဗျာပါဒဿ ဘိယျောဘာဝါယ ဝေပုလ္လာယ? အတ္ထိ, ဘိက္ခဝေ, ပဋိဃနိမိတ္တံ။ တတ္ထ အယောနိသောမနသိကာရဗဟုလီကာရော – အယမာဟာရော အနုပ္ပန္နဿ ဝါ ဗျာပါဒဿ ဥပ္ပာဒာယ, ဥပ္ပန္နဿ ဝါ ဗျာပါဒဿ ဘိယျောဘာဝါယ ဝေပုလ္လာယ။

''ကော စ, ဘိက္ခဝေ, အာဟာရော အနုပ္ပန္နဿ ဝါ ထိနမိဒ္ဓဿ ဥပ္ပာဒာယ, ဥပ္ပန္နဿ ဝါ ထိနမိဒ္ဓဿ ဘိယျောဘာဝါယ ဝေပုလ္လာယ? အတ္ထိ , ဘိက္ခဝေ, အရတိ တန္ဒိ ဝိဇမ္ဘိတာ ဘတ္တသမ္မဒေါ စေတသော စ လီနတ္တံ။ တတ္ထ အယောနိသောမနသိကာရဗဟုလီကာရော – အယမာဟာရော အနုပ္ပန္နဿ ဝါ ထိနမိဒ္ဓဿ ဥပ္ပာဒာယ, ဥပ္ပန္နဿ ဝါ ထိနမိဒ္ဓဿ ဘိယျောဘာဝါယ ဝေပုလ္လာယ။

''ကော စ, ဘိက္ခဝေ, အာဟာရော အနုပ္ပန္နဿ ဝါ ဥဒ္ဓစ္စကုက္ကုစ္စဿ ဥပ္ပာဒာယ, ဥပ္ပန္နဿ ဝါ ဥဒ္ဓစ္စကုက္ကုစ္စဿ ဘိယျောဘာဝါယ ဝေပုလ္လာယ? အတ္ထိ, ဘိက္ခဝေ, စေတသော အဝူပသမော။ တတ္ထ အ

ယောနိသောမနသိကာရဗဟုလီကာရော – အယမာဟာရော အနုပ္ပန္နဿ တ ဥဒ္ဓစ္စကုက္ကုစ္စဿ ဥပ္ပာဒာယ, ဥပ္ပန္နဿ တ ဥဒ္ဓစ္စကုက္ကုစ္စဿ ဘိယျောဘာဝါယ ဝေပုလ္လာယ။

“ကော စ, ဘိက္ခဝေ, အာဟာရော အနုပ္ပန္နာယ တ ဝိစိကိစ္ဆာယ ဥပ္ပာဒာယ, ဥပ္ပန္နာယ တ ဝိစိကိစ္ဆာယ ဘိယျောဘာဝါယ ဝေပုလ္လာယ? အတ္ထိ, ဘိက္ခဝေ, ဝိစိကိစ္ဆာဋ္ဌာနိယာ ဓမ္မာ။ တတ္ထ အယောနိသောမနသိကာရဗဟုလီကာရော – အယမာဟာရော အနုပ္ပန္နာယ တ ဝိစိကိစ္ဆာယ ဥပ္ပာဒာယ, ဥပ္ပန္နာယ တ ဝိစိကိစ္ဆာယ ဘိယျောဘာဝါယ ဝေပုလ္လာယ။

“သေယျထာပိ, ဘိက္ခဝေ, အယံ ကာယော အာဟာရဋ္ဌိတိကော, အာဟာရံ ပဋိစ္စ တိဋ္ဌတိ, အနာဟာရော နော တိဋ္ဌတိ; ဧဝမေဝ ခော, ဘိက္ခဝေ, ပဉ္စ နီဝရဏာ အာဟာရဋ္ဌိတိကာ, အာဟာရံ ပဋိစ္စ တိဋ္ဌန္တိ, အနာဟာရာ နော တိဋ္ဌန္တိ။

“သေယျထာပိ , ဘိက္ခဝေ, အယံ ကာယော အာဟာရဋ္ဌိတိကော, အာဟာရံ ပဋိစ္စ တိဋ္ဌတိ, အနာဟာရော နော တိဋ္ဌတိ; ဧဝမေဝ ခော, ဘိက္ခဝေ, သတ္တ ဗောဇ္ဈင်္ဂါ အာဟာရဋ္ဌိတိကာ, အာဟာရံ ပဋိစ္စ တိဋ္ဌန္တိ, အနာဟာရာ နော တိဋ္ဌန္တိ။

“ကော စ, ဘိက္ခဝေ, အာဟာရော အနုပ္ပန္နဿ တ သတိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂဿ ဥပ္ပာဒာယ, ဥပ္ပန္နဿ တ သတိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂဿ ဘာဝနာယ ပါရိပူရိယာ? အတ္ထိ, ဘိက္ခဝေ, သတိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂဋ္ဌာနိယာ ဓမ္မာ။ တတ္ထ ယောနိသောမနသိကာရဗဟုလီကာရော – အယမာဟာရော အနုပ္ပန္နဿ တ သတိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂဿ ဥပ္ပာဒာယ, ဥပ္ပန္နဿ တ သတိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂဿ ဘာဝနာယ ပါရိပူရိယာ။

“ကော စ, ဘိက္ခဝေ, အာဟာရော အနုပ္ပန္နဿ တ ဓမ္မဝိစယသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂဿ ဥပ္ပာဒာယ, ဥပ္ပန္နဿ တ ဓမ္မဝိစယသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂဿ ဘာဝနာယ ပါရိပူရိယာ? အတ္ထိ, ဘိက္ခဝေ, ကုသလာကုသလာ ဓမ္မာ, သာဝဇ္ဇာနဝဇ္ဇာ ဓမ္မာ, ဟီနပဏီတာ ဓမ္မာ, ကဏှသုက္ကသပ္ပဋိဘာဂါ ဓမ္မာ။ တတ္ထ ယောနိသောမနသိကာရဗဟုလီကာရော – အယမာဟာရော အနုပ္ပန္နဿ တ ဓမ္မဝိစယသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂဿ ဥပ္ပာဒာယ, ဥပ္ပန္နဿ တ ဓမ္မဝိစယသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂဿ ဘာဝနာယ ပါရိပူရိယာ။

“ကော စ, ဘိက္ခဝေ, အာဟာရော အနုပ္ပန္နဿ တ ဝီရိယသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂဿ ဥပ္ပာဒာယ, ဥပ္ပန္နဿ တ ဝီရိယသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂဿ ဘာဝနာယ ပါရိပူရိယာ? အတ္ထိ, ဘိက္ခဝေ, အာရမ္ဘဓာတု [အာရဗ္ဘဓာတု (သျာ. က.)] နိက္ကမဓာတု ပရက္ကမဓာတု။ တတ္ထ ယောနိသောမနသိကာရဗဟုလီကာရော – အယမာဟာရော အနုပ္ပန္နဿ တ ဝီရိယသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂဿ ဥပ္ပာဒာယ, ဥပ္ပန္နဿ တ ဝီရိယသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂဿ ဘာဝနာယ ပါရိပူရိယာ။

“ကော စ, ဘိက္ခဝေ, အာဟာရော အနုပ္ပန္နဿ တ ပီတိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂဿ ဥပ္ပာဒာယ, ဥပ္ပန္နဿ တ ပီတိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂဿ ဘာဝနာယ ပါရိပူရိယာ? အတ္ထိ, ဘိက္ခဝေ, ပီတိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂဋ္ဌာနိယာ ဓမ္မာ။ တတ္ထ ယောနိသောမနသိကာရဗဟုလီကာရော – အယမာဟာရော အနုပ္ပန္နဿ တ ပီတိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂဿ ဥပ္ပာဒာယ, ဥပ္ပန္နဿ တ ပီတိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂဿ ဘာဝနာယ ပါရိပူရိယာ။

“ကော စ, ဘိက္ခဝေ, အာဟာရော အနုပ္ပန္နဿ တ ပဿဒ္ဓိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂဿ ဥပ္ပာဒာယ, ဥပ္ပန္နဿ တ ပဿဒ္ဓိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂဿ ဘာဝနာယ ပါရိပူရိယာ? အတ္ထိ, ဘိက္ခဝေ , ကာယပဿဒ္ဓိ, စိတ္တပဿဒ္ဓိ။ တတ္ထ ယောနိသောမနသိကာရဗဟုလီကာရော – အယမာဟာရော အနုပ္ပန္နဿ တ ပဿဒ္ဓိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂဿ ဥပ္ပာဒာယ, ဥပ္ပန္နဿ တ ပဿဒ္ဓိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂဿ ဘာဝနာယ ပါရိပူရိယာ။

“ကော စ, ဘိက္ခဝေ, အာဟာရော အနုပ္ပန္နဿ တ သမာဓိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂဿ ဥပ္ပာဒာယ, ဥပ္ပန္နဿ တ သမာဓိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂဿ ဘာဝနာယ ပါရိပူရိယာ? အတ္ထိ, ဘိက္ခဝေ, သမထနိမိတ္တံ [သမာဓိနိမိတ္တံ (သျာ.)] အဗျဂ္ဂ

ယဂ္ဂနိမိတ္တံ။ တတ္ထ ယောနိသောမနသိကာရဗဟုလီကာရော – အယမာဟာရော အနုပ္ပန္နဿ ဝါ သမာဓိသမ္ဗောဇ္ဈ င္ဂဿ ဥပ္ပာဒါယ, ဥပ္ပန္နဿ ဝါ သမာဓိသမ္ဗောဇ္ဈင္ဂဿ ဘာဝနာယ ပါရိပူရိယာ။

''ကော စ, ဘိက္ခဝေ, အာဟာရော အနုပ္ပန္နဿ ဝါ ဥပေက္ခာသမ္ဗောဇ္ဈင္ဂဿ ဥပ္ပာဒါယ, ဥပ္ပန္နဿ ဝါ ဥပေက္ခာသမ္ဗောဇ္ဈင္ဂဿ ဘာဝနာယ ပါရိပူရိယာ? အတ္ထိ, ဘိက္ခဝေ, ဥပေက္ခာသမ္ဗောဇ္ဈင္ဂဋ္ဌာနိယာ ဓမ္မာ။ တတ္ထ ယောနိသောမနသိကာရဗဟုလီကာရော – အယမာဟာရော အနုပ္ပန္နဿ ဝါ ဥပေက္ခာသမ္ဗောဇ္ဈင္ဂဿ ဥပ္ပာဒါယ, ဥပ္ပန္နဿ ဝါ ဥပေက္ခာသမ္ဗောဇ္ဈင္ဂဿ ဘာဝနာယ ပါရိပူရိယာ။

''သေယျထာပိ, ဘိက္ခဝေ, အယံ ကာယော အာဟာရဋ္ဌိတိကော, အာဟာရံ ပဋိစ္စ တိဋ္ဌတိ, အနာဟာရော နော တိဋ္ဌတိ; ဧဝမေဝ ခော, ဘိက္ခဝေ, ဣမေ သတ္တ ဗောဇ္ဈင်္ဂါ အာဟာရဋ္ဌိတိကာ, အာဟာရံ ပဋိစ္စ တိဋ္ဌန္တိ, အနာဟာရာ နော တိဋ္ဌန္တီ''တိ။ ဒုတိယံ။

၃. သီလသုတ္တံ

၁၈၄. ''ယေ တေ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခူ သီလသမ္ပန္နာ သမာဓိသမ္ပန္နာ ဉာဏသမ္ပန္နာ ဝိမုတ္တိသမ္ပန္နာ ဝိမုတ္တိဉာဏ ဒဿနသမ္ပန္နာ, ဒဿနမ္ပာဟံ, ဘိက္ခဝေ, တေသံ ဘိက္ခူနံ ဗဟုကာရံ [ဗဟူပကာရံ (သျာ.)] ဝဒါမိ; သဝနမ္ပာဟံ, ဘိက္ခဝေ, တေသံ ဘိက္ခူနံ ဗဟုကာရံ ဝဒါမိ; ဥပသင်္ကမနမ္ပာဟံ, ဘိက္ခဝေ, တေသံ ဘိက္ခူနံ ဗဟုကာရံ ဝဒါမိ; ပယိရုပါသနမ္ပာဟံ, ဘိက္ခဝေ, တေသံ ဘိက္ခူနံ ဗဟုကာရံ ဝဒါမိ; အနုဿတိမ္ပာဟံ, ဘိက္ခဝေ, တေသံ ဘိက္ခူနံ ဗဟုကာရံ ဝဒါမိ; အနုပဗ္ဗဇ္ဇမ္ပာဟံ, ဘိက္ခဝေ, တေသံ ဘိက္ခူနံ ဗဟုကာရံ ဝဒါမိ။ တံ ကိဿ ဟေတု? တထာရူပါနံ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခူနံ ဓမ္မံ သုတွာ ဒွယေန ဝူပကာသေန ဝူပကဋ္ဌော [ဒွယေန ဝူပကဋ္ဌော (သီ. သျာ.)] ဝိဟရတိ – ကာယဝူပကာသေန စ စိတ္တဝူပကာသေန စ။ သော တထာ ဝူပကဋ္ဌော ဝိဟရန္တော တံ ဓမ္မံ အနုဿရတိ အနုဝိတက္ကေတိ။

''ယသ္မိံ သမယေ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု တထာ ဝူပကဋ္ဌော ဝိဟရန္တော တံ ဓမ္မံ အနုဿရတိ အနုဝိတက္ကေတိ, သတိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂေါ တသ္မိံ သမယေ ဘိက္ခုနော အာရဒ္ဓော ဟောတိ; သတိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂံ တသ္မိံ သမယေ ဘိက္ခု ဘာဝေတိ; သတိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂေါ တသ္မိံ သမယေ ဘိက္ခုနော ဘာဝနာပါရိပူရိံ ဂစ္ဆတိ။ သော တထာ သတော ဝိဟရန္တော တံ ဓမ္မံ ပညာယ ပဝိစိနတိ ပဝိစရတိ ပရိဝီမံသမာပဇ္ဇတိ။

''ယသ္မိံ သမယေ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု တထာ သတော ဝိဟရန္တော တံ ဓမ္မံ ပညာယ ပဝိစိနတိ ပဝိစရတိ ပရိဝီမံသမာပဇ္ဇတိ, ဓမ္မဝိစယသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂေါ တသ္မိံ သမယေ ဘိက္ခုနော အာရဒ္ဓော ဟောတိ; ဓမ္မဝိစယသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂံ တသ္မိံ သမယေ ဘိက္ခု ဘာဝေတိ; ဓမ္မဝိစယသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂေါ တသ္မိံ သမယေ ဘိက္ခုနော ဘာဝနာပါရိပူရိံ ဂစ္ဆတိ။ တဿ တံ ဓမ္မံ ပညာယ ပဝိစိနတော ပဝိစရတော ပရိဝီမံသမာပဇ္ဇတော အာရဒ္ဓံ ဟောတိ ဝီရိယံ အသလ္လီနံ။

''ယသ္မိံ သမယေ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခုနော တံ ဓမ္မံ ပညာယ ပဝိစိနတော ပဝိစရတော ပရိဝီမံသမာပဇ္ဇတော အာရဒ္ဓံ ဟောတိ ဝီရိယံ အသလ္လီနံ, ဝီရိယသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂေါ တသ္မိံ သမယေ ဘိက္ခုနော အာရဒ္ဓော ဟောတိ; ဝီရိယသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂံ တသ္မိံ သမယေ ဘိက္ခု ဘာဝေတိ; ဝီရိယသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂေါ တသ္မိံ သမယေ ဘိက္ခုနော ဘာဝနာပါရိပူရိံ ဂစ္ဆတိ။ အာရဒ္ဓဝီရိယဿ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ပီတိ နိရာမိသာ။

''ယသ္မိံ သမယေ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခုနော အာရဒ္ဓဝီရိယဿ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ပီတိ နိရာမိသာ, ပီတိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂေါ တသ္မိံ သမယေ ဘိက္ခုနော အာရဒ္ဓော ဟောတိ; ပီတိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂံ တသ္မိံ သမယေ ဘိက္ခု ဘာဝေတိ; ပီတိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂေါ တသ္မိံ သမယေ ဘိက္ခုနော ဘာဝနာပါရိပူရိံ ဂစ္ဆတိ။ ပီတိမနဿ ကာယောပိ ပဿမ္ဘတိ, စိတ္တမ္ပိ ပဿမ္ဘတိ။

''ယသ္မိံ သမယေ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခုနော ပီတိမနဿ ကာယောပိ ပဿမ္ဘတိ စိတ္တမ္ပိ ပဿမ္ဘတိ, ပဿဒ္ဓိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂေါ တသ္မိံ သမယေ ဘိက္ခုနော အာရဒ္ဓော ဟောတိ; ပဿဒ္ဓိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂံ တသ္မိံ သမယေ ဘိက္ခု

ဘာဝေတိ; ပဿဒ္ဓိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂေါ တသ္မိံ သမယေ ဘိက္ခုနော ဘာဝနာပာရိပူရိံ ဂစ္ဆတိ။ ပဿဒ္ဓကာယဿ သုခိနော စိတ္တံ သမာဓိယတိ။

"ယသ္မိံ သမယေ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခုနော ပဿဒ္ဓကာယဿ သုခိနော စိတ္တံ သမာဓိယတိ, သမာဓိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂေါ တသ္မိံ သမယေ ဘိက္ခုနော အာရဒ္ဓော ဟောတိ ; သမာဓိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂံ တသ္မိံ သမယေ ဘိက္ခု ဘာဝေတိ; သမာဓိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂေါ တသ္မိံ သမယေ ဘိက္ခုနော ဘာဝနာပာရိပူရိံ ဂစ္ဆတိ။ သော တထာသမာဟိတံ စိတ္တံ သာဓုကံ အဇ္ဈုပေက္ခိတာ ဟောတိ။

"ယသ္မိံ သမယေ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု တထာသမာဟိတံ စိတ္တံ သာဓုကံ အဇ္ဈုပေက္ခိတာ ဟောတိ, ဥပေက္ခာသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂေါ တသ္မိံ သမယေ ဘိက္ခုနော အာရဒ္ဓော ဟောတိ; ဥပေက္ခာသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂံ တသ္မိံ သမယေ ဘိက္ခု ဘာဝေတိ; ဥပေက္ခာသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂေါ တသ္မိံ သမယေ ဘိက္ခုနော ဘာဝနာပာရိပူရိံ ဂစ္ဆတိ။

"ဧဝံ ဘာဝိတေသု ခော, ဘိက္ခဝေ, သတ္တသု သမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂေသု ဧဝံ ဗဟုလီကတေသု သတ္တ ဖလာ သတ္တာနိသံသာ ပာဋိကင်္ခာ။ ကတမေ သတ္တ ဖလာ သတ္တာနိသံသာ? ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ ပဋိကစ္စ အညံ အာရာဓေတိ။ နော စေ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ ပဋိကစ္စ အညံ အာရာဓေတိ, အထ မရဏကာလေ အညံ အာရာဓေတိ။ နော စေ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ ပဋိကစ္စ အညံ အာရာဓေတိ, နော စေ မရဏကာလေ အညံ အာရာဓေတိ, အထ ပဉ္စန္နံ ဩရမ္ဘာဂိယာနံ သံယောဇနာနံ ပရိက္ခယာ အန္တရာပရိနိဗ္ဗာယီ ဟောတိ။ နော စေ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ ပဋိကစ္စ အညံ အာရာဓေတိ, နော စေ မရဏကာလေ အညံ အာရာဓေတိ, နော စေ ပဉ္စန္နံ ဩရမ္ဘာဂိယာနံ သံယောဇနာနံ ပရိက္ခယာ အန္တရာပရိနိဗ္ဗာယီ ဟောတိ, အထ ပဉ္စန္နံ ဩရမ္ဘာဂိယာနံ သံယောဇနာနံ ပရိက္ခယာ ဥပဟစ္စပရိနိဗ္ဗာယီ ဟောတိ။ နော စေ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ ပဋိကစ္စ အညံ အာရာဓေတိ, နော စေ မရဏကာလေ အညံ အာရာဓေတိ, နော စေ ပဉ္စန္နံ ဩရမ္ဘာဂိယာနံ သံယောဇနာနံ ပရိက္ခယာ အန္တရာပရိနိဗ္ဗာယီ ဟောတိ, နော စေ ပဉ္စန္နံ ဩရမ္ဘာဂိယာနံ သံယောဇနာနံ ပရိက္ခယာ ဥပဟစ္စပရိနိဗ္ဗာယီ ဟောတိ, အထ ပဉ္စန္နံ ဩရမ္ဘာဂိယာနံ သံယောဇနာနံ ပရိက္ခယာ အသင်္ခါရပရိနိဗ္ဗာယီ ဟောတိ။ နော စေ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ ပဋိကစ္စ အညံ အာရာဓေတိ, နော စေ မရဏကာလေ အညံ အာရာဓေတိ, နော စေ ပဉ္စန္နံ ဩရမ္ဘာဂိယာနံ သံယောဇနာနံ ပရိက္ခယာ အန္တရာပရိနိဗ္ဗာယီ ဟောတိ, နော စေ ပဉ္စန္နံ ဩရမ္ဘာဂိယာနံ သံယောဇနာနံ ပရိက္ခယာ ဥပဟစ္စပရိနိဗ္ဗာယီ ဟောတိ, နော စေ ပဉ္စန္နံ ဩရမ္ဘာဂိယာနံ သံယောဇနာနံ ပရိက္ခယာ အသင်္ခါရပရိနိဗ္ဗာယီ ဟောတိ, အထ ပဉ္စန္နံ ဩရမ္ဘာဂိယာနံ သံယောဇနာနံ ပရိက္ခယာ သသင်္ခါရပရိနိဗ္ဗာယီ ဟောတိ။ နော စေ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ ပဋိကစ္စ အညံ အာရာဓေတိ, နော စေ မရဏကာလေ အညံ အာရာဓေတိ, နော စေ ပဉ္စန္နံ ဩရမ္ဘာဂိယာနံ သံယောဇနာနံ ပရိက္ခယာ အန္တရာပရိနိဗ္ဗာယီ ဟောတိ , နော စေ ပဉ္စန္နံ ဩရမ္ဘာဂိယာနံ သံယောဇနာနံ ပရိက္ခယာ ဥပဟစ္စပရိနိဗ္ဗာယီ ဟောတိ, နော စေ ပဉ္စန္နံ ဩရမ္ဘာဂိယာနံ သံယောဇနာနံ ပရိက္ခယာ အသင်္ခါရပရိနိဗ္ဗာယီ ဟောတိ, နော စေ ပဉ္စန္နံ ဩရမ္ဘာဂိယာနံ သံယောဇနာနံ ပရိက္ခယာ သသင်္ခါရပရိနိဗ္ဗာယီ ဟောတိ, အထ ပဉ္စန္နံ ဩရမ္ဘာဂိယာနံ သံယောဇနာနံ ပရိက္ခယာ ဥဒ္ဓံသောတော ဟောတိ အကနိဋ္ဌဂါမီ။ ဧဝံ ဘာဝိတေသု ခော, ဘိက္ခဝေ, သတ္တသု ဗောဇ္ဈင်္ဂေသု ဧဝံ ဗဟုလီကတေသု ဣမေ သတ္တ ဖလာ သတ္တာနိသံသာ ပာဋိကင်္ခာ"တိ။ တတိယံ။

၄. ဝတ္ထသုတ္တံ

၁၈၅. ဧကံ သမယံ အာယသ္မာ သာရိပုတ္တော သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ ဇေတဝနေ အနာထပိဏ္ဍိကဿ အာရာမေ။ တတြ ခေါ အာယသ္မာ သာရိပုတ္တော ဘိက္ခူ အာမန္တေသိ – "အာဝုသော, ဘိက္ခဝေ"တိ! "အာဝုသော"တိ ခေါ တေ ဘိက္ခူ အာယသ္မတော သာရိပုတ္တဿ ပစ္စဿောသုံ။ အာယသ္မာ သာရိပုတ္တော ဧတဒဝေါစ –

"သတ္တိမေ, အာဝုသော, ဗောဇ္ဈင်္ဂါ။ ကတမေ သတ္တ? သတိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂေါ, ဓမ္မဝိစယသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂေါ, ဝီရိယသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂေါ, ပီတိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂေါ, ပဿဒ္ဓိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂေါ, သမာဓိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂေါ, ဥပေက္ခာသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂေါ – ဣမေ ခေါ, အာဝုသော, သတ္တ ဗောဇ္ဈင်္ဂါ။ ဣမေသံ ခွာဟံ, အာဝုသော, သတ္တန္နံ ဗောဇ္ဈင်္ဂါနံ ယေန ယေန ဗောဇ္ဈင်္ဂေန အာကင်္ခာမိ ပုဗ္ဗဏှသမယံ ဝိဟရိတုံ, တေန တေန ဗောဇ္ဈင်္ဂေန ပုဗ္ဗဏှသမယံ ဝိဟရာမိ; ယေန ယေန ဗောဇ္ဈင်္ဂေန အာကင်္ခာမိ မဇ္ဈန္ဟိကံ သမယံ ဝိဟရိတုံ, တေန တေန ဗောဇ္ဈင်္ဂေန မဇ္ဈန္ဟိကံ သမယံ ဝိဟရာ

မိ; ယေန ယေန ဗောဇ္ဈင်္ဂေန အာကင်္ခာမိ သာယန္ဟသမယံ ဝိဟရိတုံ, တေန တေန ဗောဇ္ဈင်္ဂေန သာယန္ဟသမယံ ဝိဟရာမိ။ သတိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂော ဣတိ စေ မေ, အာဝုသော, ဟောတိ, ‘အပ္ပမာဏော’တိ မေ ဟောတိ, ‘သုသမာရဒ္ဓေါ’တိ မေ ဟောတိ, တိဋ္ဌန္တဉ္စ နံ ‘တိဋ္ဌတီ’တိ ပဇာနာမိ။ သစေပိ မေ စဝတိ, ‘ဣဒပ္ပစ္စယာ မေ စဝတီ’တိ ပဇာနာမိ။ပေ.။ ဥပေက္ခာသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂော ဣတိ စေ မေ, အာဝုသော, ဟောတိ, ‘အပ္ပမာဏော’တိ မေ ဟောတိ, ‘သုသမာရဒ္ဓေါ’တိ မေ ဟောတိ, တိဋ္ဌန္တဉ္စ နံ ‘တိဋ္ဌတီ’တိ ပဇာနာမိ။ သစေပိ မေ စဝတိ, ‘ဣဒပ္ပစ္စယာ မေ စဝတီ’တိ ပဇာနာမိ။

“သေယျထာပိ, အာဝုသော, ရညော ဝါ ရာဇမဟာမတ္တဿ ဝါ နာနာရတ္တာနံ ဒုဿာနံ ဒုဿကရဏ္ဍကော ပူရော အဿ။ သော ယညဒေဝ ဒုဿယုဂံ အာကင်္ခေယျ ပုဗ္ဗဏှသမယံ ပါရုပိတုံ, တံ တဒေဝ ဒုဿယုဂံ ပုဗ္ဗဏှသမယံ ပါရုပေယျ; ယညဒေဝ ဒုဿယုဂံ အာကင်္ခေယျ မဇ္ဈန္ဟိကံ သမယံ ပါရုပိတုံ, တံ တဒေဝ ဒုဿယုဂံ မဇ္ဈန္ဟိကံ သမယံ ပါရုပေယျ; ယညဒေဝ ဒုဿယုဂံ အာကင်္ခေယျ သာယန္ဟသမယံ ပါရုပိတုံ, တံ တဒေဝ ဒုဿယုဂံ သာယန္ဟသမယံ ပါရုပေယျ။ ဧဝမေဝ ခွါဟံ, အာဝုသော, ဣမေသံ သတ္တန္နံ ဗောဇ္ဈင်္ဂါနံ ယေန ယေန ဗောဇ္ဈင်္ဂေန အာကင်္ခာမိ ပုဗ္ဗဏှသမယံ ဝိဟရိတုံ, တေန တေန ဗောဇ္ဈင်္ဂေန ပုဗ္ဗဏှသမယံ ဝိဟရာမိ; ယေန ယေန ဗောဇ္ဈင်္ဂေန အာကင်္ခာမိ မဇ္ဈန္ဟိကံ သမယံ ဝိဟရိတုံ, တေန တေန ဗောဇ္ဈင်္ဂေန မဇ္ဈန္ဟိကံ သမယံ ဝိဟရာမိ; ယေန ယေန ဗောဇ္ဈင်္ဂေန အာကင်္ခာမိ သာယန္ဟသမယံ ဝိဟရိတုံ, တေန တေန ဗောဇ္ဈင်္ဂေန သာယန္ဟသမယံ ဝိဟရာမိ။ သတိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂော ဣတိ စေ မေ, အာဝုသော, ဟောတိ, ‘အပ္ပမာဏော’တိ မေ ဟောတိ, ‘သုသမာရဒ္ဓေါ’တိ မေ ဟောတိ, တိဋ္ဌန္တဉ္စ နံ ‘တိဋ္ဌတီ’တိ ပဇာနာမိ။ သစေပိ မေ စဝတိ, ‘ဣဒပ္ပစ္စယာ မေ စဝတီ’တိ ပဇာနာမိ။ပေ.။ ဥပေက္ခာသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂော ဣတိ စေ မေ, အာဝုသော, ဟောတိ, ‘အပ္ပမာဏော’တိ မေ ဟောတိ, ‘သုသမာရဒ္ဓေါ’တိ မေ ဟောတိ, တိဋ္ဌန္တဉ္စ နံ ‘တိဋ္ဌတီ’တိ ပဇာနာမိ။ သစေပိ မေ စဝတိ, ‘ဣဒပ္ပစ္စယာ မေ စဝတီ’တိ ပဇာနာမီ”တိ။ စတုတ္ထံ။

၅. ဘိက္ခုသုတ္တံ

၁၈၆. သာဝတ္ထိနိဒါနံ။ အထ ခေါ အညတရော ဘိက္ခု ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိ။ပေ.။ ဧကမန္တံ နိသိန္နော ခေါ သော ဘိက္ခု ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ – ““ဗောဇ္ဈင်္ဂါ, ဗောဇ္ဈင်္ဂါ’တိ, ဘန္တေ, ဝုစ္စန္တိ။ ကိတ္တာဝတာ နု ခေါ, ဘန္တေ, ‘ဗောဇ္ဈင်္ဂါ’တိ ဝုစ္စန္တီ”တိ? “ဗောဓာယ သံဝတ္တန္တီတိ ခေါ, ဘိက္ခု, တသ္မာ ‘ဗောဇ္ဈင်္ဂါ’တိ ဝုစ္စန္တိ။ ဣဓ, ဘိက္ခု, သတိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂံ ဘာဝေတိ ဝိဝေကနိဿိတံ ဝိရာဂနိဿိတံ နိရောဓနိဿိတံ ဝေါဿဂ္ဂပရိဏာမိံ။ပေ.။ ဥပေက္ခာသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂံ ဘာဝေတိ ဝိဝေကနိဿိတံ ဝိရာဂနိဿိတံ နိရောဓနိဿိတံ ဝေါဿဂ္ဂပရိဏာမိံ။ တဿိမေ သတ္တ ဗောဇ္ဈင်္ဂေ ဘာဝယတော ကာမာသဝါပိ စိတ္တံ ဝိမုစ္စတိ , ဘဝါသဝါပိ စိတ္တံ ဝိမုစ္စတိ, အဝိဇ္ဇာသဝါပိ စိတ္တံ ဝိမုစ္စတိ။ ဝိမုတ္တသ္မိံ ဝိမုတ္တမိတိ ဉာဏံ ဟောတိ။ ‘ခီဏာ ဇာတိ, ဝုသိတံ ဗြဟ္မစရိယံ, ကတံ ကရဏီယံ, နာပရံ ဣတ္ထတ္တာယာ’တိ ပဇာနာတိ။ ဗောဓာယ သံဝတ္တန္တီတိ, ဘိက္ခု, တသ္မာ ‘ဗောဇ္ဈင်္ဂါ’တိ ဝုစ္စန္တီ”တိ။ ပဉ္စမံ။

၆. ကုဏ္ဍလိယသုတ္တံ

၁၈၇. ဧကံ သမယံ ဘဂဝါ သာကေတေ ဝိဟရတိ အဉ္ဇနဝနေ မိဂဒါယေ။ အထ ခေါ ကုဏ္ဍလိယော ပရိဗ္ဗာဇကော ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ ဘဂဝတာ သဒ္ဓိံ သမ္မောဒိ။ သမ္မောဒနီယံ ကထံ သာရဏီယံ ဝီတိသာရေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ။ ဧကမန္တံ နိသိန္နော ခေါ ကုဏ္ဍလိယော ပရိဗ္ဗာဇကော ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ – “အဟမသ္မိ, ဘော ဂေါတမ, အာရာမနိဿယီ [အာရာမနိသာဒီ (သီ.), အာရာမနိယာဒီ (သျာ.)] ပရိသာဝစရော။ တဿ မယှံ, ဘော ဂေါတမ, ပစ္ဆာဘတ္တံ ဘုတ္တပါတရာသဿ အယမာစာရော [အယမာဟာရော (သျာ. က.)] ဟောတိ – အာရာမေန အာရာမံ ဥယျာနေန ဥယျာနံ အနုစင်္ကမာမိ အနုဝိစရာမိ။ သော တတ္ထ ပဿာမိ ဧကေ သမဏဗြာဟ္မဏေ ဣတိဝါဒပ္ပမောက္ခာနိသံသဉ္စေဝ ကထံ ကထေန္တေ ဥပါရမ္ဘာနိသံသဉ္စ – ‘ဘဝံ ပန ဂေါတမော ကိမာနိသံသော ဝိဟရတီ’”တိ? “ဝိဇ္ဇာဝိမုတ္တိဖလာနိသံသော ခေါ, ကုဏ္ဍလိယ, တထာဂတော ဝိဟရတီ”တိ။

“ကတမေ ပန, ဘော ဂေါတမ, ဓမ္မာ ဘာဝိတာ ဗဟုလီကတာ ဝိဇ္ဇာဝိမုတ္တိံ ပရိပူရေန္တီ”တိ? “သတ္တ ခေါ, ကုဏ္ဍလိယ, ဗောဇ္ဈင်္ဂါ ဘာဝိတာ ဗဟုလီကတာ ဝိဇ္ဇာဝိမုတ္တိံ ပရိပူရေန္တီ”တိ။ “ကတမေ ပန, ဘော ဂေါတမ, ဓမ္မာ ဘာဝိတာ ဗဟုလီကတာ သတ္တ ဗောဇ္ဈင်္ဂေ ပရိပူရေန္တီ”တိ? “စတ္တာရော ခေါ, ကုဏ္ဍလိယ, သတိပဋ္ဌာနာ ဘာဝိတာ ဗဟု

လီကတာ သတ္တ ဗောဇ္ဈင်္ဂေ ပရိပူရေန္တီ''တိ ။ ''ကတမေ ပန, ဘော ဂောတမ, ဓမ္မာ ဘာဝိတာ, ဗဟုလီကတာ စတ္တာ ရော သတိပဋ္ဌာနေ ပရိပူရေန္တီ''တိ? ''တီဏိ ခော, ကုဏ္ဍလိယ, သုစရိတာနိ ဘာဝိတာနိ ဗဟုလီကတာနိ စတ္တာရော သတိပဋ္ဌာနေ ပရိပူရေန္တီ''တိ။ ''ကတမေ ပန, ဘော ဂောတမ, ဓမ္မာ ဘာဝိတာ ဗဟုလီကတာ တီဏိ သုစရိတာနိ ပရိပူရေ န္တီ''တိ? ''ဣန္ဒြိယသံဝရော ခော, ကုဏ္ဍလိယ, ဘာဝိတော ဗဟုလီကတော တီဏိ သုစရိတာနိ ပရိပူရေတီ''တိ။

''ကထံ ဘာဝိတော စ, ကုဏ္ဍလိယ, ဣန္ဒြိယသံဝရော ကထံ ဗဟုလီကတော တီဏိ သုစရိတာနိ ပရိပူရေတီတိ? ဣဓ, ကုဏ္ဍလိယ, ဘိက္ခု စက္ခုနာ ရူပံ ဒိသွာ မနာပံ နာဘိဇ္ဈတိ နာဘိဟံသတိ, န ရာဂံ ဇနေတိ။ တဿ ဌိတော စ ကာယော ဟောတိ, ဌိတံ စိတ္တံ အဇ္ဈတ္တံ သုသဏ္ဌိတံ သုဝိမုတ္တံ။ စက္ခုနာ ခော ပနေဝ ရူပံ ဒိသွာ အမနာပံ န မင်္ကု ဟောတိ အပ္ပတိဋ္ဌိတစိတ္တော အဒီနမာနသော အဗျာပန္နစေတသော။ တဿ ဌိတော စ ကာယော ဟောတိ ဌိတံ စိတ္တံ အဇ္ဈ တ္တံ သုသဏ္ဌိတံ သုဝိမုတ္တံ။

''ပုန စပရံ, ကုဏ္ဍလိယ, ဘိက္ခု သောတေန သဒ္ဒံ သုတွာ။ပေ။ ဃာနေန ဂန္ဓံ ဃာယိတွာ။ ဇိဝှာယ ရသံ သာယိ တွာ။ ကာယေန ဖောဋ္ဌဗ္ဗံ ဖုသိတွာ။ပေ။ မနသာ ဓမ္မံ ဝိညာယ မနာပံ နာဘိဇ္ဈတိ နာဘိဟံသတိ, န ရာဂံ ဇနေတိ။ တဿ ဌိတော စ ကာယော ဟောတိ, ဌိတံ စိတ္တံ အဇ္ဈတ္တံ သုသဏ္ဌိတံ သုဝိမုတ္တံ။ မနသာ ခော ပနေဝ ဓမ္မံ ဝိညာယ အမ နာပံ န မင်္ကု ဟောတိ အပ္ပတိဋ္ဌိတစိတ္တော အဒီနမာနသော အဗျာပန္နစေတသော။ တဿ ဌိတော စ ကာယော ဟော တိ, ဌိတံ စိတ္တံ အဇ္ဈတ္တံ သုသဏ္ဌိတံ သုဝိမုတ္တံ။

''ယတော ခော, ကုဏ္ဍလိယ, ဘိက္ခုနော စက္ခုနာ ရူပံ ဒိသွာ မနာပာမနာပေသု ရူပေသု ဌိတော စ ကာယော ဟောတိ, ဌိတံ စိတ္တံ အဇ္ဈတ္တံ သုသဏ္ဌိတံ သုဝိမုတ္တံ။ သောတေန သဒ္ဒံ သုတွာ။ပေ။ ဃာနေန ဂန္ဓံ ဃာယိတွာ။ပေ။ ဇိဝှာယ ရသံ သာယိတွာ။ပေ။ ကာယေန ဖောဋ္ဌဗ္ဗံ ဖုသိတွာ။ပေ။ မနသာ ဓမ္မံ ဝိညာယ မနာပာမနာပေသု ဓမ္မေသု ဌိတော စ ကာယော ဟောတိ, ဌိတံ စိတ္တံ အဇ္ဈတ္တံ သုသဏ္ဌိတံ သုဝိမုတ္တံ ။ ဧဝံ ဘာဝိတော ခော, ကုဏ္ဍလိယ, ဣန္ဒြိ ယသံဝရော ဧဝံ ဗဟုလီကတော တီဏိ သုစရိတာနိ ပရိပူရေတိ။

''ကထံ ဘာဝိတာနိ စ, ကုဏ္ဍလိယ, တီဏိ သုစရိတာနိ ကထံ ဗဟုလီကတာနိ စတ္တာရော သတိပဋ္ဌာနေ ပရိပူရေန္တိ? ဣဓ, ကုဏ္ဍလိယ, ဘိက္ခု ကာယဒုစ္စရိတံ ပဟာယ ကာယသုစရိတံ ဘာဝေတိ, ဝစီဒုစ္စရိတံ ပဟာယ ဝစီသုစရိတံ ဘာ ဝေတိ, မနောဒုစ္စရိတံ ပဟာယ မနောသုစရိတံ ဘာဝေတိ။ ဧဝံ ဘာဝိတာနိ ခော, ကုဏ္ဍလိယ, တီဏိ သုစရိတာနိ ဧဝံ ဗဟုလီ ကတာနိ စတ္တာရော သတိပဋ္ဌာနေ ပရိပူရေန္တိ။

''ကထံ ဘာဝိတာ စ, ကုဏ္ဍလိယ, စတ္တာရော သတိပဋ္ဌာနာ ကထံ ဗဟုလီကတာ သတ္တ ဗောဇ္ဈင်္ဂေ ပရိပူရေန္တိ? ဣဓ, ကုဏ္ဍလိယ, ဘိက္ခု ကာယေ ကာယာနုပဿီ ဝိဟရတိ အာတာပီ သမ္ပဇာနော သတိမာ, ဝိနေယျ လောကေ အဘိဇ္ဈာဒောမနဿံ; ဝေဒနာသု။ပေ။ စိတ္တေ။ပေ။ ဓမ္မေသု ဓမ္မာနုပဿီ ဝိဟရတိ အာတာပီ သမ္ပဇာနော သတိမာ, ဝိနေယျ လောကေ အဘိဇ္ဈာဒောမနဿံ။ ဧဝံ ဘာဝိတာ ခော, ကုဏ္ဍလိယ, စတ္တာရော သတိပဋ္ဌာနာ ဧဝံ ဗဟုလီကတာ သတ္တ ဗောဇ္ဈင်္ဂေ ပရိပူရေန္တိ။

''ကထံ ဘာဝိတာ စ, ကုဏ္ဍလိယ, သတ္တ ဗောဇ္ဈင်္ဂါ ကထံ ဗဟုလီကတာ ဝိဇ္ဇာဝိမုတ္တိံ ပရိပူရေန္တိ? ဣဓ, ကုဏ္ဍ လိယ, ဘိက္ခု သတိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂံ ဘာဝေတိ ဝိဝေကနိဿိတံ ဝိရာဂနိဿိတံ နိရောဓနိဿိတံ ဝေါဿဂ္ဂပရိဏာမိံ။ပေ။ ဥပေက္ခာသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂံ ဘာဝေတိ ဝိဝေကနိဿိတံ ဝိရာဂနိဿိတံ နိရောဓနိဿိတံ ဝေါဿဂ္ဂပရိဏာမိံ။ ဧဝံ ဘာဝိတာ ခော, ကုဏ္ဍလိယ, သတ္တ ဗောဇ္ဈင်္ဂါ ဧဝံ ဗဟုလီကတာ ဝိဇ္ဇာဝိမုတ္တိံ ပရိပူရေန္တီ''တိ။

ဧဝံ ဝုတ္တေ ကုဏ္ဍလိယော ပရိဗ္ဗာဇကော ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ – ''အဘိက္ကန္တံ, ဘော ဂောတမ, အဘိက္ကန္ တံ, ဘော ဂောတမ! သေယျထာပိ, ဘော ဂောတမ, နိက္ကုဇ္ဇိတံ ဝါ ဥက္ကုဇ္ဇေယျ, ပဋိစ္ဆန္နံ ဝါ ဝိဝရေယျ, မူဠှ ဿ ဝါ မဂ္ဂံ အာစိက္ခေယျ, အန္ဓကာရေ ဝါ တေလပဇ္ဇောတံ ဓာရေယျ, စက္ခုမန္တော ရူပါနိ ဒက္ခန္တီတိ; ဧဝမေဝ ဘောတာ ဂောတမေန အနေကပရိယာယေန ဓမ္မော ပကာသိတော။ သောဟံ ဘဝန္တံ ဂောတမံ သရဏံ ဂစ္ဆာမိ ဓမ္မဉ္စ ဘိက္ခုသင်္ဃဉ္စ။ ဥပာသကံ မံ ဘဝံ ဂောတမော ဓာရေတု အဇ္ဇတဂ္ဂေ ပာဏုပေတံ သရဏံ ဂတ''န္တိ။ ဆဋ္ဌံ။

၇. ကူဋာဂာရသုတ္တံ

၁၈၈. ‘‘သေယျထာပိ , ဘိက္ခဝေ, ကူဋာဂာရဿ ယာ ကာစိ ဂေါပါနသိယော, သဗ္ဗာ တာ ကူဋနိန္နာ ကူဋပေါဏာ ကူဋပဗ္ဘာရာ; ဧဝမေဝ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု သတ္တ ဗောဇ္ဈင်္ဂေ ဘာဝေန္တော သတ္တ ဗောဇ္ဈင်္ဂေ ဗဟုလီကရောန္တော နိဗ္ဗာနနိန္နော ဟောတိ နိဗ္ဗာနပေါဏော နိဗ္ဗာနပဗ္ဘာရော။

‘‘ကထဉ္စ , ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု သတ္တ ဗောဇ္ဈင်္ဂေ ဘာဝေန္တော သတ္တ ဗောဇ္ဈင်္ဂေ ဗဟုလီကရောန္တော နိဗ္ဗာနနိန္နော ဟောတိ နိဗ္ဗာနပေါဏော နိဗ္ဗာနပဗ္ဘာရော ? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု သတိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂံ ဘာဝေတိ ဝိဝေကနိဿိတံ ဝိရာဂနိဿိတံ နိရောဓနိဿိတံ ဝေါဿဂ္ဂပရိဏာမိံ။ပေ.။ ဥပေက္ခာသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂံ ဘာဝေတိ ဝိဝေကနိဿိတံ ဝိရာဂနိဿိတံ နိရောဓနိဿိတံ ဝေါဿဂ္ဂပရိဏာမိံ။ ဧဝံ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု သတ္တ ဗောဇ္ဈင်္ဂေ ဘာဝေန္တော သတ္တ ဗောဇ္ဈင်္ဂေ ဗဟုလီကရောန္တော နိဗ္ဗာနနိန္နော ဟောတိ နိဗ္ဗာနပေါဏော နိဗ္ဗာနပဗ္ဘာရော’’တိ။ သတ္တမံ။

၈. ဥပဝါဏသုတ္တံ

၁၈၉. ဧကံ သမယံ အာယသ္မာ စ ဥပဝါဏော အာယသ္မာ စ သာရိပုတ္တော ကောသမ္ဗိယံ ဝိဟရန္တိ ဃောသိတာရာမေ။ အထ ခေါ အာယသ္မာ သာရိပုတ္တော သာယန္ဟသမယံ ပဋိသလ္လာနာ ဝုဋ္ဌိတော ယေနာယသ္မာ ဥပဝါဏော တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ အာယသ္မတာ ဥပဝါဏေန သဒ္ဓိံ သမ္မောဒိ။ သမ္မောဒနီယံ ကထံ သာရဏီယံ ဝီတိသာရေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ။ ဧကမန္တံ နိသိန္နော ခေါ အာယသ္မာ သာရိပုတ္တော အာယသ္မန္တံ ဥပဝါဏံ ဧတဒဝေါစ –

‘‘ဇာနေယျ နု ခေါ, အာဝုသော ဥပဝါဏ, ဘိက္ခု ‘ပစ္စတ္တံ ယောနိသောမနသိကာရာ ဧဝံ သုသမာရဒ္ဓါ မေ သတ္တ ဗောဇ္ဈင်္ဂါ ဖာသုဝိဟာရာယ သံဝတ္တန္တီ’’’တိ? ‘‘ဇာနေယျ ခေါ, အာဝုသော သာရိပုတ္တ , ဘိက္ခု ‘ပစ္စတ္တံ ယောနိသောမနသိကာရာ ဧဝံ သုသမာရဒ္ဓါ မေ သတ္တ ဗောဇ္ဈင်္ဂါ ဖာသုဝိဟာရာယ သံဝတ္တန္တီ’’’တိ။

‘‘သတိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂံ ခေါ, အာဝုသော, ဘိက္ခု အာရဗ္ဘမာနော ပဇာနာတိ ‘စိတ္တဉ္စ မေ သုဝိမုတ္တံ, ထိနမိဒ္ဓဉ္စ မေ သုသမူဟတံ, ဥဒ္ဓစ္စကုက္ကုစ္စဉ္စ မေ သုပ္ပဋိဝိနီတံ, အာရဒ္ဓဉ္စ မေ ဝီရိယံ, အဋ္ဌိံကတွာ မနသိ ကရောမိ, နော စ လီန’န္တိ။ပေ.။ ဥပေက္ခာသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂံ အာဝုသော, ဘိက္ခု အာရဗ္ဘမာနော ပဇာနာတိ ‘စိတ္တဉ္စ မေ သုဝိမုတ္တံ, ထိနမိဒ္ဓဉ္စ မေ သုသမူဟတံ, ဥဒ္ဓစ္စကုက္ကုစ္စဉ္စ မေ သုပ္ပဋိဝိနီတံ, အာရဒ္ဓဉ္စ မေ ဝီရိယံ, အဋ္ဌိံကတွာ မနသိ ကရောမိ, နော စ လီန’န္တိ။ ဧဝံ ခေါ, အာဝုသော သာရိပုတ္တ, ဘိက္ခု ဇာနေယျ ‘ပစ္စတ္တံ ယောနိသောမနသိကာရာ ဧဝံ သုသမာရဒ္ဓါ မေ သတ္တ ဗောဇ္ဈင်္ဂါ ဖာသုဝိဟာရာယ သံဝတ္တန္တီ’’တိ။ အဋ္ဌမံ။

၉. ပဌမဥပ္ပန္နသုတ္တံ

၁၉၀. ‘‘သတ္တိမေ, ဘိက္ခဝေ, ဗောဇ္ဈင်္ဂါ ဘာဝိတာ ဗဟုလီကတာ အနုပ္ပန္နာ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ, နာညတြ တထာဂတဿ ဟာတုဘာဝါ အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ။ ကတမေ သတ္တ? သတိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂေါ။ပေ.။ ဥပေက္ခာသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂေါ – ဣမေ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, သတ္တ ဗောဇ္ဈင်္ဂါ ဘာဝိတာ ဗဟုလီကတာ အနုပ္ပန္နာ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ, နာညတြ တထာဂတဿ ပာတုဘာဝါ အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿာ’’တိ။ နဝမံ။

၁၀. ဒုတိယဥပ္ပန္နသုတ္တံ

၁၉၁. ‘‘သတ္တိမေ, ဘိက္ခဝေ, ဗောဇ္ဈင်္ဂါ ဘာဝိတာ ဗဟုလီကတာ အနုပ္ပန္နာ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ, နာညတြ သုဂတဝိနယာ။ ကတမေ သတ္တ? သတိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂေါ။ပေ.။ ဥပေက္ခာသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂေါ – ဣမေ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, သတ္တ ဗောဇ္ဈင်္ဂါ ဘာဝိတာ ဗဟုလီကတာ အနုပ္ပန္နာ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ, နာညတြ သုဂတဝိနယာ’’တိ။ ဒသမံ။

ပဗ္ဗတဝဂ္ဂေါ ပဌမော။

တဿုဒ္ဒါနံ –

ဟိမဝန္တံ   ကာယံ သီလံ၊ ဝတ္ထံ ဘိက္ခု စ ကုဏ္ဍလိ။
ကူဋ္ဌ ဉပတန္ဌ ဉပ္ပန္နာ အပရေ ဒုဝေတိ။

၂. ဂိလာနဝဂ္ဂေါ

၁. ဟဏာသုတ္တံ

၁၉၂. ''သေယျထာပိ   , ဘိက္ခဝေ, ယေ ကေစိ ဟဏာ စတ္တာရော ဣရိယာပထေ ကပ္ပေန္တိ – ကာလေန ဂမနံ, ကာလေန ဌာနံ, ကာလေန နိသဇ္ဇံ, ကာလေန သေယျံ, သဗ္ဗေ တေ ပထဝိံ နိဿာယ ပထဝိယံ ပတိဋ္ဌာယ ဧဝမေတေ စတ္တာရော ဣရိယာပထေ ကပ္ပေန္တိ; ဧဝမေဝ ခော, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု သီလံ နိဿာယ သီလေ ပတိဋ္ဌာယ သတ္တ ဗောဇ္ဈင်္ဂေ ဘာဝေတိ, သတ္တ ဗောဇ္ဈင်္ဂေ ဗဟုလီကရောတိ။

''ကထဉ္စ   , ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု သီလံ နိဿာယ သီလေ ပတိဋ္ဌာယ သတ္တ ဗောဇ္ဈင်္ဂေ ဘာဝေတိ သတ္တ ဗောဇ္ဈင်္ဂေ ဗဟုလီကရောတိ? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု သတိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂံ ဘာဝေတိ ဝိဝေကနိဿိတံ ဝိရာဂနိဿိတံ နိရောဓနိဿိတံ ဝေါဿဂ္ဂပရိဏာမိံ။ပေ.။ ဥပေက္ခာသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂံ ဘာဝေတိ ဝိဝေကနိဿိတံ ဝိရာဂနိဿိတံ နိရောဓနိဿိတံ ဝေါဿဂ္ဂပရိဏာမိံ။ ဧဝံ ခော, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု သီလံ နိဿာယ သီလေ ပတိဋ္ဌာယ သတ္တ ဗောဇ္ဈင်္ဂေ ဘာဝေတိ, သတ္တ ဗောဇ္ဈင်္ဂေ ဗဟုလီကရောတီ''တိ။ ပဌမံ။

၂. ပဌမသူရိယူပမသုတ္တံ

၁၉၃. ''သူရိယဿ, ဘိက္ခဝေ, ဥဒယတော ဧတံ ပုဗ္ဗင်္ဂမံ ဧတံ ပုဗ္ဗနိမိတ္တံ, ယဒိဒံ – အရုဏုဂ္ဂံ; ဧဝမေဝ ခော, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခုနော သတ္တန္နံ ဗောဇ္ဈင်္ဂါနံ ဥပ္ပာဒာယ ဧတံ ပုဗ္ဗင်္ဂမံ ဧတံ ပုဗ္ဗနိမိတ္တံ, ယဒိဒံ – ကလျာဏမိတ္တတာ။ ကလျာဏမိတ္တဿေတံ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခုနော ပာဋိကင်္ခံ – သတ္တ ဗောဇ္ဈင်္ဂေ ဘာဝေဿတိ, သတ္တ ဗောဇ္ဈင်္ဂေ ဗဟုလီကရိဿတိ။

''ကထဉ္စ   , ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ကလျာဏမိတ္တော သတ္တ ဗောဇ္ဈင်္ဂေ ဘာဝေတိ သတ္တ ဗောဇ္ဈင်္ဂေ ဗဟုလီကရောတိ? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု သတိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂံ ဘာဝေတိ ဝိဝေကနိဿိတံ။ပေ.။ ဥပေက္ခာသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂံ ဘာဝေတိ ဝိဝေကနိဿိတံ ဝိရာဂနိဿိတံ နိရောဓနိဿိတံ ဝေါဿဂ္ဂပရိဏာမိံ။ ဧဝံ ခော, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ကလျာဏမိတ္တော သတ္တ ဗောဇ္ဈင်္ဂေ ဘာဝေတိ, သတ္တ ဗောဇ္ဈင်္ဂေ ဗဟုလီကရောတီ''တိ။ ဒုတိယံ။

၃. ဒုတိယသူရိယူပမသုတ္တံ

၁၉၄. ''သူရိယဿ   , ဘိက္ခဝေ, ဥဒယတော ဧတံ ပုဗ္ဗင်္ဂမံ ဧတံ ပုဗ္ဗနိမိတ္တံ, ယဒိဒံ – အရုဏုဂ္ဂံ; ဧဝမေဝ ခော, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခုနော သတ္တန္နံ ဗောဇ္ဈင်္ဂါနံ ဥပ္ပာဒာယ ဧတံ ပုဗ္ဗင်္ဂမံ ဧတံ ပုဗ္ဗနိမိတ္တံ, ယဒိဒံ – ယောနိသောမနသိကာရော။ ယောနိသောမနသိကာရသမ္ပန္နဿေတံ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခုနော ပာဋိကင်္ခံ – သတ္တ ဗောဇ္ဈင်္ဂေ ဘာဝေဿတိ, သတ္တ ဗောဇ္ဈင်္ဂေ ဗဟုလီကရိဿတိ။

''ကထဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ယောနိသောမနသိကာရသမ္ပန္နော သတ္တ ဗောဇ္ဈင်္ဂေ ဘာဝေတိ, သတ္တ ဗောဇ္ဈင်္ဂေ ဗဟုလီကရောတိ? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု သတိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂံ ဘာဝေတိ ဝိဝေကနိဿိတံ။ပေ.။ ဥပေက္ခာသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂံ ဘာဝေတိ ဝိဝေကနိဿိတံ ဝိရာဂနိဿိတံ နိရောဓနိဿိတံ ဝေါဿဂ္ဂပရိဏာမိံ။ ဧဝံ ခော, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ယောနိသောမနသိကာရသမ္ပန္နော သတ္တ ဗောဇ္ဈင်္ဂေ ဘာဝေတိ, သတ္တ ဗောဇ္ဈင်္ဂေ ဗဟုလီကရောတီ''တိ။ တတိယံ။

၄. ပဌမဂိလာနသုတ္တံ

၁၉၅. ဧကံ သမယံ ဘဂဝါ ရာဇဂဟေ ဝိဟရတိ ဝေဠုဝနေ ကလန္ဒကနိဝာပေ။ တေန ခော ပန သမယေန အာယသ္မာ မဟာကဿပော ပိပ္ပလိဂုဟာယံ [ဝိပ္ဖလိဂုဟာယံ (သီ.)]   ဝိဟရတိ အာဗာဓိကော ဒုက္ခိတော ဗာဠှဂိလာနော။ အထ

ေသာ ဘဂဝါ သာယန္ဟသမယံ ပဋိသလ္လာနာ ဝုဋ္ဌိတော ယေနာယသ္မာ မဟာကဿပေါ တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ ပညတ္တေ အာသနေ နိသီဒိ။ နိသဇ္ဇ ခေါ ဘဂဝါ အာယသ္မန္တံ မဟာကဿပံ ဧတဒဝေါစ –

''ကစ္စိ တေ, ကဿပ, ခမနီယံ ကစ္စိ ယာပနီယံ? ကစ္စိ ဒုက္ခာ ဝေဒနာ ပဋိက္ကမန္တိ, နော အဘိက္ကမန္တိ; ပဋိက္ကမောသာနံ ပညာယတိ, နော အဘိက္ကမော''တိ? ''န မေ, ဘန္တေ, ခမနီယံ, န ယာပနီယံ။ ဗာဠှာ မေ ဒုက္ခာ ဝေဒနာ အဘိက္ကမန္တိ, နော ပဋိက္ကမန္တိ; အဘိက္ကမောသာနံ ပညာယတိ, နော ပဋိက္ကမော''တိ။

''သတ္တိမေ, ကဿပ, ဗောဇ္ဈင်္ဂါ မယာ သမ္မဒက္ခာတာ ဘာဝိတာ ဗဟုလီကတာ အဘိညာယ သမ္ဗောဓာယ နိဗ္ဗာနာယ သံဝတ္တန္တိ။ ကတမေ သတ္တ? သတိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂေါ ခေါ, ကဿပ, မယာ သမ္မဒက္ခာတော ဘာဝိတော ဗဟုလီကတော အဘိညာယ သမ္ဗောဓာယ နိဗ္ဗာနာယ သံဝတ္တတိ။ပေ.။ ဥပေက္ခာသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂေါ ခေါ, ကဿပ, မယာ သမ္မဒက္ခာတော ဘာဝိတော ဗဟုလီကတော အဘိညာယ သမ္ဗောဓာယ နိဗ္ဗာနာယ သံဝတ္တတိ။ ဣမေ ခေါ, ကဿပ, သတ္တ ဗောဇ္ဈင်္ဂါ မယာ သမ္မဒက္ခာတာ ဘာဝိတာ ဗဟုလီကတာ အဘိညာယ သမ္ဗောဓာယ နိဗ္ဗာနာယ သံဝတ္တန္တီ''တိ။ ''တဂ္ဃ, ဘဂဝါ, ဗောဇ္ဈင်္ဂါ; တဂ္ဃ, သုဂတ, ဗောဇ္ဈင်္ဂါ''တိ။

ဣဒမဝေါစ ဘဂဝါ။ အတ္တမနော အာယသ္မာ မဟာကဿပေါ ဘဂဝတော ဘာသိတံ အဘိနန္ဒိ။ ဝုဋ္ဌဟိ စာယသ္မာ မဟာကဿပေါ တမှာ အာဗာဓာ။ တထာပဟီနော စာယသ္မတော မဟာကဿပဿ သော အာဗာဓော အဟောသီတိ။ စတုတ္ထံ။

၅. ဒုတိယဂိလာနသုတ္တံ

၁၉၆. ဧကံ သမယံ ဘဂဝါ ရာဇဂဟေ ဝိဟရတိ ဝေဠုဝနေ ကလန္ဒကနိဝါပေ။ တေန ခေါ ပန သမယေန အာယသ္မာ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနော ဂိဇ္ဈကူဋေ ပဗ္ဗတေ ဝိဟရတိ အာဗာဓိကော ဒုက္ခိတော ဗာဠှဂိလာနော။ အထ ခေါ ဘဂဝါ သာယန္ဟသမယံ ပဋိသလ္လာနာ ဝုဋ္ဌိတော ယေနာယသ္မာ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနော တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ ပညတ္တေ အာသနေ နိသီဒိ။ နိသဇ္ဇ ခေါ ဘဂဝါ အာယသ္မန္တံ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနံ ဧတဒဝေါစ –

''ကစ္စိ တေ, မောဂ္ဂလ္လာန, ခမနီယံ ကစ္စိ ယာပနီယံ? ကစ္စိ ဒုက္ခာ ဝေဒနာ ပဋိက္ကမန္တိ, နော အဘိက္ကမန္တိ; ပဋိက္ကမောသာနံ ပညာယတိ, နော အဘိက္ကမော''တိ? ''န မေ, ဘန္တေ, ခမနီယံ, န ယာပနီယံ။ ဗာဠှာ မေ ဒုက္ခာ ဝေဒနာ အဘိက္ကမန္တိ, နော ပဋိက္ကမန္တိ; အဘိက္ကမောသာနံ ပညာယတိ, နော ပဋိက္ကမော''တိ။

''သတ္တိမေ, မောဂ္ဂလ္လာန, ဗောဇ္ဈင်္ဂါ မယာ သမ္မဒက္ခာတာ ဘာဝိတာ ဗဟုလီကတာ အဘိညာယ သမ္ဗောဓာယ နိဗ္ဗာနာယ သံဝတ္တန္တိ။ ကတမေ သတ္တ? သတိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂေါ ခေါ, မောဂ္ဂလ္လာန, မယာ သမ္မဒက္ခာတော ဘာဝိတော ဗဟုလီကတော အဘိညာယ သမ္ဗောဓာယ နိဗ္ဗာနာယ သံဝတ္တတိ။ပေ.။ ဥပေက္ခာသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂေါ ခေါ, မောဂ္ဂလ္လာန, မယာ သမ္မဒက္ခာတော ဘာဝိတော ဗဟုလီကတော အဘိညာယ သမ္ဗောဓာယ နိဗ္ဗာနာယ သံဝတ္တတိ။ ဣမေ ခေါ, မောဂ္ဂလ္လာန, သတ္တ ဗောဇ္ဈင်္ဂါ မယာ သမ္မဒက္ခာတာ ဘာဝိတာ ဗဟုလီကတာ အဘိညာယ သမ္ဗောဓာယ နိဗ္ဗာနာယ သံဝတ္တန္တီ''တိ။ ''တဂ္ဃ , ဘဂဝါ, ဗောဇ္ဈင်္ဂါ; တဂ္ဃ, သုဂတ, ဗောဇ္ဈင်္ဂါ''တိ။

ဣဒမဝေါစ ဘဂဝါ။ အတ္တမနော အာယသ္မာ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနော ဘဂဝတော ဘာသိတံ အဘိနန္ဒိ။ ဝုဋ္ဌဟိ စာယသ္မာ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနော တမှာ အာဗာဓာ။ တထာပဟီနော စာယသ္မတော မဟာမောဂ္ဂလ္လာနဿ သော အာဗာဓော အဟောသီတိ။ ပဉ္စမံ။

၆. တတိယဂိလာနသုတ္တံ

၁၉၇. ဧကံ သမယံ ဘဂဝါ ရာဇဂဟေ ဝိဟရတိ ဝေဠုဝနေ ကလန္ဒကနိဝါပေ။ တေန ခေါ ပန သမယေန ဘဂဝါ အာဗာဓိကော ဟောတိ ဒုက္ခိတော ဗာဠှဂိလာနော။ အထ ခေါ အာယသ္မာ မဟာစုန္ဒော ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိ; ဥပ

သင္ကမိတ္တာ ဘဂဝန္တံ အဘိတဒေတွတ ကေမန္တံ နိသီဒိ။ ကေမန္တံ နိသိန္နံ ခော အာယသ္မန္တံ မဟာစုန္ဒံ ဘဂဝါ ဧတ ဒဝေစ – ''ပဋိဘန္တု တံ, စုန္ဒ, ဗောဇ္ဈင်္ဂါ''တိ။

''သတ္တိမေ, ဘန္တေ, ဗောဇ္ဈင်္ဂါ ဘဂဝတာ သမ္မဒက္ခာတာ ဘာဝိတာ ဗဟုလီကတာ အဘိညာယ သမ္ဗောဓာယ နိဗ္ဗာနာယ သံဝတ္တန္တိ။ ကတမေ သတ္တ? သတိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂေါ ခော, ဘန္တေ, ဘဂဝတာ သမ္မဒက္ခာတော ဘာဝိတော ဗဟုလီကတော အဘိညာယ သမ္ဗောဓာယ နိဗ္ဗာနာယ သံဝတ္တတိ။ပေ.။ ဥပေက္ခာသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂေါ ခော, ဘန္တေ, ဘဂဝတာ သမ္မဒက္ခာတော ဘာဝိတော ဗဟုလီကတော အဘိညာယ သမ္ဗောဓာယ နိဗ္ဗာနာယ သံဝတ္တတိ။ ဣမေ ခော, ဘန္တေ, သတ္တ ဗောဇ္ဈင်္ဂါ ဘဂဝတာ သမ္မဒက္ခာတာ ဘာဝိတာ ဗဟုလီကတာ အဘိညာယ သမ္ဗောဓာယ နိဗ္ဗာနာယ သံဝတ္တန္တီ''တိ။ ''တဂ္ဃ, စုန္ဒ, ဗောဇ္ဈင်္ဂါ; တဂ္ဃ, စုန္ဒ, ဗောဇ္ဈင်္ဂါ''တိ။

ဣဒမဝေါစာယသ္မာ စုန္ဒော။ သမနုညော သတ္ထာ အဟောသိ။ ဝုဋ္ဌဟိ စ ဘဂဝါ တမှာ အာဗာဓာ။ တထာပဟီနော စ ဘဂဝတော သော အာဗာဓော အဟောသီတိ။ ဆဋ္ဌံ။

၇. ပါရင်္ဂမသုတ္တံ

၁၉၈. ''သတ္တိမေ, ဘိက္ခဝေ, ဗောဇ္ဈင်္ဂါ ဘာဝိတာ ဗဟုလီကတာ အပါရာ ပါရံ ဂမနာယ သံဝတ္တန္တိ။ ကတမေ သတ္တ? သတိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂေါ။ပေ.။ ဥပေက္ခာသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂေါ – ဣမေ ခော, ဘိက္ခဝေ, သတ္တ ဗောဇ္ဈင်္ဂါ ဘာဝိတာ ဗဟုလီကတာ အပါရာ ပါရံ ဂမနာယ သံဝတ္တန္တီ''တိ။

''အပ္ပကာ တေ မနုဿေသု, ယေ ဇနာ ပါရဂါမိနော။
အထာယံ ဣတရာ ပဇာ, တီရမေဝါနုဓာဝတိ။

''ယေ စ ခော သမ္မဒက္ခာတေ, ဓမ္မေ ဓမ္မာနုဝတ္တိနော။
တေ ဇနာ ပါရမေဿန္တိ, မစ္စုဓေယျံ သုဒုတ္တရံ။

''ကဏှံ ဓမ္မံ ဝိပ္ပဟာယ, သုက္ကံ ဘာဝေထ ပဏ္ဍိတော။
ဩကာ အနောကမာဂမ္မ, ဝိဝေကေ ယတ္ထ ဒူရမံ။

''တတြာဘိရတိမိစ္ဆေယျ, ဟိတွာ ကာမေ အကိဉ္စနော။
ပရိယောဒပေယျ အတ္တာနံ, စိတ္တက္လေသေဟိ ပဏ္ဍိတော။

''ယေသံ သမ္ဗောဓိယင်္ဂေသု, သမ္မာ စိတ္တံ သုဘာဝိတံ။
အာဒာနပဋိနိဿဂ္ဂေ, အနုပါဒာယ ယေ ရတာ။
ခီဏာသဝါ ဇုတိမန္တော, တေ လောကေ ပရိနိဗ္ဗုတာ''တိ။ သတ္တမံ။

၈. ဝိရဒ္ဓသုတ္တံ

၁၉၉. ''ယေသံ ကေသဉ္စိ, ဘိက္ခဝေ, သတ္တ ဗောဇ္ဈင်္ဂါ ဝိရဒ္ဓါ, ဝိရဒ္ဓေါ တေသံ အရိယော မဂ္ဂေါ သမ္မာ ဒုက္ခက္ခယဂါမီ။ ယေသံ ကေသဉ္စိ, ဘိက္ခဝေ, သတ္တ ဗောဇ္ဈင်္ဂါ အာရဒ္ဓါ, အာရဒ္ဓေါ တေသံ အရိယော မဂ္ဂေါ သမ္မာ ဒုက္ခက္ခယဂါမီ။ ကတမေ သတ္တ? သတိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂေါ။ပေ.။ ဥပေက္ခာသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂေါ – ယေသံ ကေသဉ္စိ, ဘိက္ခဝေ, ဣမေ သတ္တ ဗောဇ္ဈင်္ဂါ ဝိရဒ္ဓါ, ဝိရဒ္ဓေါ တေသံ အရိယော မဂ္ဂေါ သမ္မာ ဒုက္ခက္ခယဂါမီ။ ယေသံ ကေသဉ္စိ, ဘိက္ခဝေ, ဣမေ သတ္တ ဗောဇ္ဈင်္ဂါ အာရဒ္ဓါ, အာရဒ္ဓေါ တေသံ အရိယော မဂ္ဂေါ သမ္မာ ဒုက္ခက္ခယဂါမီ''တိ။ အဋ္ဌမံ။

၉. အရိယသုတ္တံ

၂၀၀. “သတ္တိမေ, ဘိက္ခဝေ, ဗောဇ္ဈင်္ဂါ ဘာဝိတာ ဗဟုလီကတာ အရိယာ နိယျာနိကာ နိယျန္တိ တက္ကရဿ သမ္မာ ဒုက္ခက္ခယာယ။ ကတမေ သတ္တ? သတိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂေါ။ပေ.။ ဥပေက္ခာသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂေါ – ဣမေ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, သတ္တ ဗောဇ္ဈင်္ဂါ ဘာဝိတာ ဗဟုလီကတာ အရိယာ နိယျာနိကာ နိယျန္တိ တက္ကရဿ သမ္မာ ဒုက္ခက္ခယာယာ”တိ။ နဝမံ။

၁၀. နိဗ္ဗိဒါသုတ္တံ

၂၀၁. “သတ္တိမေ , ဘိက္ခဝေ, ဗောဇ္ဈင်္ဂါ ဘာဝိတာ ဗဟုလီကတာ ဧကန္တနိဗ္ဗိဒါယ ဝိရာဂါယ နိရောဓာယ ဥပသမာယ အဘိညာယ သမ္ဗောဓာယ နိဗ္ဗာနာယ သံဝတ္တန္တိ။ ကတမေ သတ္တ? သတိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂေါ။ပေ.။ ဥပေက္ခာသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂေါ – ဣမေ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, သတ္တ ဗောဇ္ဈင်္ဂါ ဘာဝိတာ ဗဟုလီကတာ ဧကန္တနိဗ္ဗိဒါယ ဝိရာဂါယ နိရောဓာယ ဥပသမာယ အဘိညာယ သမ္ဗောဓာယ နိဗ္ဗာနာယ သံဝတ္တန္တီ”တိ။ ဒသမံ။

ဂိလာနဝဂ္ဂေါ ဒုတိယော။

တဿုဒ္ဒါနံ –

ပါဏာ သူရိယူပမာ ဒွေ၊ ဂိလာနာ အပရေ တယော။
ပါရင်္ဂါမီ ဝိရဒ္ဓေါ စ၊ အရိယော နိဗ္ဗိဒါယ စာတိ။

၃. ဥဒာယိဝဂ္ဂေါ

၁. ဗောဓာယသုတ္တံ

၂၀၂. အထ ခေါ အညတရော ဘိက္ခု ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိ။ပေ.။ ဧကမန္တံ နိသိန္နော ခေါ သော ဘိက္ခု ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ –

“‘ဗောဇ္ဈင်္ဂါ, ဗောဇ္ဈင်္ဂါ’တိ, ဘန္တေ, ဝုစ္စန္တိ။ ကိတ္တာဝတာ နု ခေါ, ဘန္တေ, ‘ဗောဇ္ဈင်္ဂါ’တိ ဝုစ္စန္တီ”တိ? “‘ဗောဓာယ သံဝတ္တန္တီ’တိ ခေါ, ဘိက္ခု, တသ္မာ ဗောဇ္ဈင်္ဂါတိ ဝုစ္စန္တိ။ ဣဓ, ဘိက္ခု, သတိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂံ ဘာဝေတိ ဝိဝေကနိဿိတံ။ပေ.။ ဥပေက္ခာသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂံ ဘာဝေတိ ဝိဝေကနိဿိတံ ဝိရာဂနိဿိတံ နိရောဓနိဿိတံ ဝေါဿဂ္ဂပရိဏာမိံ။ ‘ဗောဓာယ သံဝတ္တန္တီ’တိ ခေါ, ဘိက္ခု, တသ္မာ ‘ဗောဇ္ဈင်္ဂါ’တိ ဝုစ္စန္တီ”တိ။ ပဌမံ။

၂. ဗောဇ္ဈင်္ဂဒေသနာသုတ္တံ

၂၀၃. “သတ္တ ဝေါ, ဘိက္ခဝေ, ဗောဇ္ဈင်္ဂေ ဒေသေဿာမိ; တံ သုဏာထ။ ကတမေ စ, ဘိက္ခဝေ, သတ္တ ဗောဇ္ဈင်္ဂါ? သတိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂေါ။ပေ.။ ဥပေက္ခာသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂေါ – ဣမေ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, သတ္တ ဗောဇ္ဈင်္ဂါ”တိ။ ဒုတိယံ။

၃. ဌာနိယသုတ္တံ

၂၀၄. “ကာမရာဂဋ္ဌာနိယာနံ , [ကာမရာဂဋ္ဌာနီယာနံ (သီ.)] ဘိက္ခဝေ, ဓမ္မာနံ မနသိကာရဗဟုလီကာရာ အနုပ္ပန္နော စေဝ ကာမစ္ဆန္ဒော ဥပ္ပဇ္ဇတိ, ဥပ္ပန္နော စ ကာမစ္ဆန္ဒော ဘိယျောဘာဝါယ ဝေပုလ္လာယ သံဝတ္တတိ။ ဗျာပါဒဋ္ဌာနိယာနံ, ဘိက္ခဝေ, ဓမ္မာနံ မနသိကာရဗဟုလီကာရာ အနုပ္ပန္နော စေဝ ဗျာပါဒေါ ဥပ္ပဇ္ဇတိ, ဥပ္ပန္နော စ ဗျာပါဒေါ ဘိယျောဘာဝါယ ဝေပုလ္လာယ သံဝတ္တတိ။ ထိနမိဒ္ဓဋ္ဌာနိယာနံ, ဘိက္ခဝေ, ဓမ္မာနံ မနသိကာရဗဟုလီကာရာ အနုပ္ပန္နဉ္စေဝ ထိနမိဒ္ဓံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ, ဥပ္ပန္နဉ္စ ထိနမိဒ္ဓံ ဘိယျောဘာဝါယ ဝေပုလ္လာယ သံဝတ္တတိ။ ဥဒ္ဓစ္စကုက္ကုစ္စဋ္ဌာနိယာနံ, ဘိက္ခဝေ, ဓမ္မာနံ မနသိကာရဗဟုလီကာရာ အနုပ္ပန္နဉ္စေဝ ဥဒ္ဓစ္စကုက္ကုစ္စံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ, ဥပ္ပန္နဉ္စ ဥဒ္ဓစ္စကုက္ကုစ္စံ ဘိယျောဘာဝါယ ဝေပုလ္လာယ သံဝတ္တတိ။ ဝိစိကိစ္ဆာဋ္ဌာနိယာနံ, ဘိက္ခဝေ, ဓမ္မာနံ မနသိ

ကာရဗဟုလီကာရာ အနုပ္ပန္နာ စေဝ ဝိစိကိစ္ဆာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ, ဥပ္ပန္နာ စ ဝိစိကိစ္ဆာ ဘိယျောဘာဝါယ ဝေပုလ္လာယ သံဝတ္တတိ။

“သတိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂဋ္ဌာနိယာနံ, ဘိက္ခဝေ, ဓမ္မာနံ မနသိကာရဗဟုလီကာရာ အနုပ္ပန္နော စေဝ သတိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂော ဥပ္ပဇ္ဇတိ, ဥပ္ပန္နော စ သတိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂော ဘာဝနာပါရိပူရိံ ဂစ္ဆတိ။ပေ.။ ဥပေက္ခာသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂဋ္ဌာနိယာနံ, ဘိက္ခဝေ, ဓမ္မာနံ မနသိကာရဗဟုလီကာရာ အနုပ္ပန္နော စေဝ ဥပေက္ခာသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂော ဥပ္ပဇ္ဇတိ, ဥပ္ပန္နော စ ဥပေက္ခာသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂော ဘာဝနာပါရိပူရိံ ဂစ္ဆတီ”တိ။ တတိယံ။

၄. အယောနိသောမနသိကာရသုတ္တံ

၂၀၅. “အယောနိသော, ဘိက္ခဝေ, မနသိကရောတော အနုပ္ပန္နော စေဝ ကာမစ္ဆန္ဒော ဥပ္ပဇ္ဇတိ, ဥပ္ပန္နော စ ကာမစ္ဆန္ဒော ဘိယျောဘာဝါယ ဝေပုလ္လာယ သံဝတ္တတိ; အနုပ္ပန္နော စေဝ ဗျာပါဒော ဥပ္ပဇ္ဇတိ, ဥပ္ပန္နော စ ဗျာပါဒော ဘိယျောဘာဝါယ ဝေပုလ္လာယ သံဝတ္တတိ; အနုပ္ပန္နဉ္စေဝ ထိနမိဒ္ဓံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ, ဥပ္ပန္နဉ္စ ထိနမိဒ္ဓံ ဘိယျောဘာဝါယ ဝေပုလ္လာယ သံဝတ္တတိ; အနုပ္ပန္နဉ္စေဝ ဥဒ္ဓစ္စကုက္ကုစ္စံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ, ဥပ္ပန္နဉ္စ ဥဒ္ဓစ္စကုက္ကုစ္စံ ဘိယျောဘာဝါယ ဝေပုလ္လာယ သံဝတ္တတိ; အနုပ္ပန္နာ စေဝ ဝိစိကိစ္ဆာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ, ဥပ္ပန္နာ စ ဝိစိကိစ္ဆာ ဘိယျောဘာဝါယ ဝေပုလ္လာယ သံဝတ္တတိ; အနုပ္ပန္နော စေဝ သတိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂော နုပ္ပဇ္ဇတိ, ဥပ္ပန္နော စ သတိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂော နိရုဇ္ဈတိ။ပေ.။ အနုပ္ပန္နော စေဝ ဥပေက္ခာသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂော နုပ္ပဇ္ဇတိ, ဥပ္ပန္နော စ ဥပေက္ခာသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂော နိရုဇ္ဈတိ။

ယောနိသော စ ခော, ဘိက္ခဝေ, မနသိကရောတော အနုပ္ပန္နော စေဝ ကာမစ္ဆန္ဒော နုပ္ပဇ္ဇတိ, ဥပ္ပန္နော စ ကာမစ္ဆန္ဒော ပဟီယတိ; အနုပ္ပန္နော စေဝ ဗျာပါဒော နုပ္ပဇ္ဇတိ, ဥပ္ပန္နော စ ဗျာပါဒော ပဟီယတိ; အနုပ္ပန္နဉ္စေဝ ထိနမိဒ္ဓံ နုပ္ပဇ္ဇတိ, ဥပ္ပန္နဉ္စ ထိနမိဒ္ဓံ ပဟီယတိ; အနုပ္ပန္နဉ္စေဝ ဥဒ္ဓစ္စကုက္ကုစ္စံ နုပ္ပဇ္ဇတိ, ဥပ္ပန္နဉ္စ ဥဒ္ဓစ္စကုက္ကုစ္စံ ပဟီယတိ; အနုပ္ပန္နာ စေဝ ဝိစိကိစ္ဆာ နုပ္ပဇ္ဇတိ, ဥပ္ပန္နာ စ ဝိစိကိစ္ဆာ ပဟီယတိ။

“အနုပ္ပန္နော စေဝ သတိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂော ဥပ္ပဇ္ဇတိ, ဥပ္ပန္နော စ သတိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂော ဘာဝနာပါရိပူရိံ ဂစ္ဆတိ။ပေ.။ အနုပ္ပန္နော စေဝ ဥပေက္ခာသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂော ဥပ္ပဇ္ဇတိ, ဥပ္ပန္နော စ ဥပေက္ခာသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂော ဘာဝနာပါရိပူရိံ ဂစ္ဆတီ”တိ။ စတုတ္ထံ။

၅. အပရိဟာနိယသုတ္တံ

၂၀၆. “သတ္တ ဝေ, ဘိက္ခဝေ, အပရိဟာနိယေ ဓမ္မေ ဒေသေဿာမိ; တံ သုဏာထ။ ကတမေ စ, ဘိက္ခဝေ, သတ္တ အပရိဟာနိယာ ဓမ္မာ? ယဒိဒံ – သတ္တ ဗောဇ္ဈင်္ဂါ။ ကတမေ သတ္တ? သတိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂော။ပေ.။ ဥပေက္ခာသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂော – ဣမေ ခော, ဘိက္ခဝေ, သတ္တ အပရိဟာနိယာ ဓမ္မာ”တိ။ ပဉ္စမံ။

၆. တဏှက္ခယသုတ္တံ

၂၀၇. “ယော, ဘိက္ခဝေ, မဂ္ဂေါ ယာ ပဋိပဒါ တဏှက္ခယာယ သံဝတ္တတိ, တံ မဂ္ဂံ တံ ပဋိပဒံ ဘာဝေထ။ ကတမော စ, ဘိက္ခဝေ, မဂ္ဂေါ ကတမာ စ ပဋိပဒါ တဏှက္ခယာယ သံဝတ္တတိ? ယဒိဒံ – သတ္တ ဗောဇ္ဈင်္ဂါ။ ကတမေ သတ္တ? သတိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂော။ပေ.။ ဥပေက္ခာသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂော”တိ။ ဧဝံ ဝုတ္တေ အာယသ္မာ ဥဒါယီ ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ – “ကထံ ဘာဝိတာ နု ခော, ဘန္တေ, သတ္တ ဗောဇ္ဈင်္ဂါ, ကထံ ဗဟုလီကတာ တဏှက္ခယာယ သံဝတ္တန္တီ”တိ?

“ဣဓ, ဥဒါယိ, ဘိက္ခု သတိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂံ ဘာဝေတိ ဝိဝေကနိဿိတံ ဝိရာဂနိဿိတံ နိရောဓနိဿိတံ ဝေါဿဂ္ဂပရိဏာမိံ ဝိပုလံ မဟဂ္ဂတံ အပ္ပမာဏံ အဗျာပဇ္ဇံ [အဗျာပဇ္ဈံ (သီ. သျာ. ပီ.)] ။ တဿ သတိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂံ ဘာဝယတော ဝိဝေကနိဿိတံ ဝိရာဂနိဿိတံ နိရောဓနိဿိတံ ဝေါဿဂ္ဂပရိဏာမိံ ဝိပုလံ မဟဂ္ဂတံ အပ္ပမာဏံ အဗျ

ယာပဇ္ဇ တဏှာ ပဟီယတိ။ တဏှာယ ပဟာနာ ကမ္မံ ပဟီယတိ။ ကမ္မဿ ပဟာနာ ဒုက္ခံ ပဟီယတိ။ပေ.။ ဥပေက္ခာသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂံ ဘာဝေတိ ဝိဝေကနိဿိတံ ဝိရာဂနိဿိတံ နိရောဓနိဿိတံ ဝေါဿဂ္ဂပရိဏာမိံ ဝိပုလံ မဟဂ္ဂတံ အပ္ပမာဏံ အဗျာပဇ္ဇံ။ တဿ ဥပေက္ခာသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂံ ဘာဝယတော ဝိဝေကနိဿိတံ ဝိရာဂနိဿိတံ နိရောဓနိဿိတံ ဝေါဿဂ္ဂပရိဏာမိံ ဝိပုလံ မဟဂ္ဂတံ အပ္ပမာဏံ အဗျာပဇ္ဇံ တဏှာ ပဟီယတိ တဏှာယ ပဟာနာ ကမ္မံ ပဟီယတိ ။ ကမ္မဿ ပဟာနာ ဒုက္ခံ ပဟီယတိ။ ဣတိ ခေါ, ဥဒာယိ, တဏှက္ခယာ ကမ္မက္ခယော, ကမ္မက္ခယာ ဒုက္ခက္ခယော''တိ။ ဆဋ္ဌံ။

၇. တဏှက္ခယသုတ္တံ

၂၀၈. ''ယော , ဘိက္ခဝေ, မဂ္ဂေါ ယာ ပဋိပဒါ တဏှက္ခယာယ သံဝတ္တတိ, တံ မဂ္ဂံ တံ ပဋိပဒံ ဘာဝေထ။ ကတမော စ, ဘိက္ခဝေ, မဂ္ဂေါ ကတမာ စ ပဋိပဒါ တဏှက္ခယာယ သံဝတ္တတိ? ယဒိဒံ – သတ္တ ဗောဇ္ဈင်္ဂါ။ ကတမေ သတ္တ? သတိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂေါ။ပေ.။ ဥပေက္ခာသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂေါ။ ကထံ ဘာဝိတာ, စ ဘိက္ခဝေ, သတ္တ ဗောဇ္ဈင်္ဂါ ကထံ ဗဟုလီကတာ တဏှက္ခယာယ သံဝတ္တန္တိ?

''ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု သတိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂံ ဘာဝေတိ ဝိဝေကနိဿိတံ ဝိရာဂနိဿိတံ နိရောဓနိဿိတံ ဝေါဿဂ္ဂပရိဏာမိံ။ပေ.။ ဥပေက္ခာသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂံ ဘာဝေတိ ဝိဝေကနိဿိတံ ဝိရာဂနိဿိတံ နိရောဓနိဿိတံ ဝေါဿဂ္ဂပရိဏာမိံ။ ဧဝံ ဘာဝိတာ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, သတ္တ ဗောဇ္ဈင်္ဂါ ဧဝံ ဗဟုလီကတာ တဏှက္ခယာယ သံဝတ္တန္တီ''တိ။ သတ္တမံ။

၈. နိဗ္ဗေဓဘာဂိယသုတ္တံ

၂၀၉. ''နိဗ္ဗေဓဘာဂိယံ ဝေါ, ဘိက္ခဝေ, မဂ္ဂံ ဒေသေဿာမိ; တံ သုဏာထ။ ကတမော စ, ဘိက္ခဝေ, နိဗ္ဗေဓဘာဂိယော မဂ္ဂေါ? ယဒိဒံ – သတ္တ ဗောဇ္ဈင်္ဂါ။ ကတမေ သတ္တ? သတိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂေါ။ပေ.။ ဥပေက္ခာသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂေါ''တိ။ ဧဝံ ဝုတ္တေ အာယသ္မာ ဥဒာယီ ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ – ''ကထံ ဘာဝိတာ နု ခေါ, ဘန္တေ, သတ္တ ဗောဇ္ဈင်္ဂါ ကထံ ဗဟုလီကတာ နိဗ္ဗေဓာယ သံဝတ္တန္တီ''တိ?

''ဣဓ, ဥဒာယိ, ဘိက္ခု သတိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂံ ဘာဝေတိ ဝိဝေကနိဿိတံ ဝိရာဂနိဿိတံ နိရောဓနိဿိတံ ဝေါဿဂ္ဂပရိဏာမိံ ဝိပုလံ မဟဂ္ဂတံ အပ္ပမာဏံ အဗျာပဇ္ဇံ။ သော သတိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂံ ဘာဝိတေန စိတ္တေန အနိဗ္ဗိဒ္ဓပုဗ္ဗံ အပ္ပဒါလိတပုဗ္ဗံ လောဘက္ခန္ဓံ နိဗ္ဗိဇ္ဈတိ ပဒါလေတိ ; အနိဗ္ဗိဒ္ဓပုဗ္ဗံ အပ္ပဒါလိတပုဗ္ဗံ ဒေါသက္ခန္ဓံ နိဗ္ဗိဇ္ဈတိ ပဒါလေတိ; အနိဗ္ဗိဒ္ဓပုဗ္ဗံ အပ္ပဒါလိတပုဗ္ဗံ မောဟက္ခန္ဓံ နိဗ္ဗိဇ္ဈတိ ပဒါလေတိ။ပေ.။ ဥပေက္ခာသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂံ ဘာဝေတိ ဝိဝေကနိဿိတံ ဝိရာဂနိဿိတံ နိရောဓနိဿိတံ ဝေါဿဂ္ဂပရိဏာမိံ ဝိပုလံ မဟဂ္ဂတံ အပ္ပမာဏံ အဗျာပဇ္ဇံ။ သော ဥပေက္ခာသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂံ ဘာဝိတေန စိတ္တေန အနိဗ္ဗိဒ္ဓပုဗ္ဗံ အပ္ပဒါလိတပုဗ္ဗံ လောဘက္ခန္ဓံ နိဗ္ဗိဇ္ဈတိ ပဒါလေတိ; အနိဗ္ဗိဒ္ဓပုဗ္ဗံ အပ္ပဒါလိတပုဗ္ဗံ ဒေါသက္ခန္ဓံ နိဗ္ဗိဇ္ဈတိ ပဒါလေတိ; အနိဗ္ဗိဒ္ဓပုဗ္ဗံ အပ္ပဒါလိတပုဗ္ဗံ မောဟက္ခန္ဓံ နိဗ္ဗိဇ္ဈတိ ပဒါလေတိ။ ဧဝံ ဘာဝိတာ ခေါ, ဥဒာယိ, သတ္တ ဗောဇ္ဈင်္ဂါ ဧဝံ ဗဟုလီကတာ နိဗ္ဗေဓာယ သံဝတ္တန္တီ''တိ။ အဋ္ဌမံ။

၉. ဧကဓမ္မသုတ္တံ

၂၁၀. ''နာဟံ , ဘိက္ခဝေ, အညံ ဧကဓမ္မမ္ပိ သမနုပဿာမိ, ယော ဧဝံ ဘာဝိတော ဗဟုလီကတော သံယောဇနိယာနံ ဓမ္မာနံ ပဟာနာယ သံဝတ္တတိ, ယထယိဒံ, ဘိက္ခဝေ, သတ္တ ဗောဇ္ဈင်္ဂါ။ ကတမေ သတ္တ? သတိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂေါ။ပေ.။ ဥပေက္ခာသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂေါ။ ကထံ ဘာဝိတာ စ, ဘိက္ခဝေ, သတ္တ ဗောဇ္ဈင်္ဂါ ကထံ ဗဟုလီကတာ သံယောဇနိယာနံ ဓမ္မာနံ ပဟာနာယ သံဝတ္တန္တိ?

''ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု သတိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂံ ဘာဝေတိ ဝိဝေကနိဿိတံ။ပေ.။ ဥပေက္ခာသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂံ ဘာဝေတိ ဝိဝေကနိဿိတံ ဝိရာဂနိဿိတံ နိရောဓနိဿိတံ ဝေါဿဂ္ဂပရိဏာမိံ။ ဧဝံ ဘာဝိတာ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, သတ္တ ဗောဇ္ဈင်

က ဝေ ဗဟုလီကတာ သံယောဇနိယာနံ ဓမ္မာနံ ပဟာနာယ သံဝတ္တန္တိ။

"ကတမေ စ, ဘိက္ခဝေ, သံယောဇနိယာ ဓမ္မာ? စက္ခု, ဘိက္ခဝေ, သံယောဇနိယော ဓမ္မော။ ဧတ္ထေတေ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ သံယောဇနဝိနိဗန္ဓာ အဇ္ဈောသာနာ။ပေ.။ ဇိဝှာ သံယောဇနိယာ ဓမ္မာ။ ဧတ္ထေတေ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ သံယောဇနဝိနိဗန္ဓာ အဇ္ဈောသာနာ။ပေ.။ မနော သံယောဇနိယော ဓမ္မော။ ဧတ္ထေတေ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ သံယောဇနဝိနိဗန္ဓာ အဇ္ဈောသာနာ။ ဣမေ ဝုစ္စန္တိ, ဘိက္ခဝေ, သံယောဇနိယာ ဓမ္မာ"တိ။ နဝမံ။

၁၀. ဥဒာယိသုတ္တံ

၂၁၁. ဧကံ သမယံ ဘဂဝါ သုမ္ဘေသု ဝိဟရတိ သေတကံ နာမ သုမ္ဘာနံ နိဂမော။ အထ ခော အာယသ္မာ ဥဒာယီ ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိ။ပေ.။ ဧကမန္တံ နိသိန္နော ခော အာယသ္မာ ဥဒာယီ ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ –

"အစ္ဆရိယံ, ဘန္တေ, အဗ္ဘုတံ, ဘန္တေ! ယာဝ ဗဟုကတဉ္စ မေ, ဘန္တေ, ဘဂဝတိ ပေမဉ္စ ဂါရဝေါ စ ဟိရီ စ ဩတ္တပ္ပဉ္စ။ အဟဉှိ, ဘန္တေ, ပုဗ္ဗေ အဂါရိကဘူတော သမာနော အဗဟုကတော အဟောသိံ ဓမ္မေန [ဓမ္မေ (?)] အဗဟုကတော သင်္ဃေန။ သော ခွာဟံ ဘဂဝတိ ပေမဉ္စ ဂါရဝဉ္စ ဟိရိဉ္စ ဩတ္တပ္ပဉ္စ သမ္ပဿမာနော အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇိတော။ တဿ မေ ဘဂဝါ ဓမ္မံ ဒေသေသိ – 'ဣတိ ရူပံ, ဣတိ ရူပဿ သမုဒယော, ဣတိ ရူပဿ အတ္ထင်္ဂမော; ဣတိ ဝေဒနာ။ပေ.။ ဣတိ သညာ။ ဣတိ သင်္ခါရာ။ ဣတိ ဝိညာဏံ, ဣတိ ဝိညာဏဿ သမုဒယော, ဣတိ ဝိညာဏဿ အတ္ထင်္ဂမော'တိ။

"သော ခွာဟံ, ဘန္တေ, သုညာဂါရဂတော ဣမေသံ ပဉ္စုပါဒါနက္ခန္ဓာနံ ဥက္ကုဇ္ဇာဝကုဇ္ဇံ သမ္ပရိဝတ္တေန္တော 'ဣဒံ ဒုက္ခ'န္တိ ယထာဘူတံ အဗ္ဘညာသိံ, 'အယံ ဒုက္ခသမုဒယော'တိ ယထာဘူတံ အဗ္ဘညာသိံ, 'အယံ ဒုက္ခနိရောဓော'တိ ယထာဘူတံ အဗ္ဘညာသိံ, 'အယံ ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနီ ပဋိပဒါ'တိ ယထာဘူတံ အဗ္ဘညာသိံ။ ဓမ္မော စ မေ, ဘန္တေ, အဘိသမိတော, မဂ္ဂေါ စ မေ ပဋိလဒ္ဓေါ; ယော မေ ဘာဝိတော ဗဟုလီကတော တထာ တထာ ဝိဟရန္တံ တထတ္တာယ ဥပနေဿတိ ယထာဟံ – 'ခီဏာ ဇာတိ, ဝုသိတံ ဗြဟ္မစရိယံ, ကတံ ကရဏီယံ, နာပရံ ဣတ္ထတ္တာယာ'တိ ပဇာနိဿာမိ။

"သတိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂေါ မေ, ဘန္တေ, ပဋိလဒ္ဓေါ, ယော မေ ဘာဝိတော ဗဟုလီကတော တထာ တထာ ဝိဟရန္တံ တထတ္တာယ ဥပနေဿတိ ယထာဟံ – 'ခီဏာ ဇာတိ, ဝုသိတံ ဗြဟ္မစရိယံ, ကတံ ကရဏီယံ, နာပရံ ဣတ္ထတ္တာယာ'တိ ပဇာနိဿာမိ။ပေ.။ ဥပေက္ခာသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂေါ မေ, ဘန္တေ, ပဋိလဒ္ဓေါ, ယော မေ ဘာဝိတော ဗဟုလီကတော တထာ တထာ ဝိဟရန္တံ တထတ္တာယ ဥပနေဿတိ ယထာဟံ – 'ခီဏာ ဇာတိ, ဝုသိတံ ဗြဟ္မစရိယံ, ကတံ ကရဏီယံ, နာပရံ ဣတ္ထတ္တာယာ'တိ ပဇာနိဿာမိ။ အယံ ခော မေ, ဘန္တေ, မဂ္ဂေါ ပဋိလဒ္ဓေါ, ယော မေ ဘာဝိတော ဗဟုလီကတော တထာ တထာ ဝိဟရန္တံ တထတ္တာယ ဥပနေဿတိ ယထာဟံ – 'ခီဏာ ဇာတိ, ဝုသိတံ ဗြဟ္မစရိယံ, ကတံ ကရဏီယံ, နာပရံ ဣတ္ထတ္တာယာ'တိ ပဇာနိဿာမီ"တိ။

"သာဓု သာဓု, ဥဒာယိ! ဧသော ဟိ တေ, ဥဒာယိ, မဂ္ဂေါ ပဋိလဒ္ဓေါ, ယော တေ ဘာဝိတော ဗဟုလီကတော တထာ တထာ ဝိဟရန္တံ တထတ္တာယ ဥပနေဿတိ ယထာ တွံ – 'ခီဏာ ဇာတိ, ဝုသိတံ ဗြဟ္မစရိယံ, ကတံ ကရဏီယံ, နာပရံ ဣတ္ထတ္တာယာ'တိ ပဇာနိဿသီ"တိ။ ဒသမံ။

ဥဒာယိဝဂ္ဂေါ တတိယော။

တဿုဒ္ဒာနံ –

ဗောဓာယ ဒေသနာ ဌာနာ၊ အယောနိသော စာပရိဟာနိ။
ခယော နိရောဓော နိဗ္ဗေဓော၊ ဧကဓမ္မော ဥဒာယိနာတိ။

၄. နီဝရဏဝဂ္ဂေါ

၁. ပဌမကုသလသုတ္တံ

၂၁၂. ''ယေ ကေစိ, ဘိက္ခဝေ, ဓမ္မာ ကုသလာ ကုသလဘာဂိယာ ကုသလပက္ခိကာ, သဗ္ဗေ တေ အပ္ပမာဒမူလကာ အပ္ပမာဒသမောသရဏာ; အပ္ပမာဒော တေသံ ဓမ္မာနံ အဂ္ဂမက္ခာယတိ။ အပ္ပမတ္တဿေတံ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခုနော ပာဋိကင်္ခံ – သတ္တ ဗောဇ္ဈင်္ဂေ ဘာဝေဿတိ, သတ္တ ဗောဇ္ဈင်္ဂေ ဗဟုလီကရိဿတိ။

''ကထဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု အပ္ပမတ္တော သတ္တ ဗောဇ္ဈင်္ဂေ ဘာဝေတိ, သတ္တ ဗောဇ္ဈင်္ဂေ ဗဟုလီကရောတိ ? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု သတိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂံ ဘာဝေတိ ဝိဝေကနိဿိတံ။ပေ.။ ဥပေက္ခာသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂံ ဘာဝေတိ ဝိဝေကနိဿိတံ ဝိရာဂနိဿိတံ နိရောဓနိဿိတံ ဝေါဿဂ္ဂပရိဏာမိံ။ ဧဝံ ခော, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု အပ္ပမတ္တော သတ္တ ဗောဇ္ဈင်္ဂေ ဘာဝေတိ, သတ္တ ဗောဇ္ဈင်္ဂေ ဗဟုလီကရောတီ''တိ။ ပဌမံ။

၂. ဒုတိယကုသလသုတ္တံ

၂၁၃. ''ယေ ကေစိ, ဘိက္ခဝေ, ဓမ္မာ ကုသလာ ကုသလဘာဂိယာ ကုသလပက္ခိကာ, သဗ္ဗေ တေ ယောနိသောမနသိကာရမူလကာ ယောနိသောမနသိကာရသမောသရဏာ; ယောနိသောမနသိကာရော တေသံ ဓမ္မာနံ အဂ္ဂမက္ခာယတိ။ ယောနိသောမနသိကာရသမ္ပန္နဿေတံ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခုနော ပာဋိကင်္ခံ – သတ္တ ဗောဇ္ဈင်္ဂေ ဘာဝေဿတိ, သတ္တ ဗောဇ္ဈင်္ဂေ ဗဟုလီကရိဿတိ။

''ကထဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ယောနိသောမနသိကာရသမ္ပန္နော သတ္တ ဗောဇ္ဈင်္ဂေ ဘာဝေတိ, သတ္တ ဗောဇ္ဈင်္ဂေ ဗဟုလီကရောတိ? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု သတိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂံ ဘာဝေတိ ဝိဝေကနိဿိတံ။ပေ.။ ဥပေက္ခာသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂံ ဘာဝေတိ ဝိဝေကနိဿိတံ ဝိရာဂနိဿိတံ နိရောဓနိဿိတံ ဝေါဿဂ္ဂပရိဏာမိံ။ ဧဝံ ခော, ဘိက္ခဝေ , ဘိက္ခု ယောနိသောမနသိကာရသမ္ပန္နော သတ္တ ဗောဇ္ဈင်္ဂေ ဘာဝေတိ, သတ္တ ဗောဇ္ဈင်္ဂေ ဗဟုလီကရောတီ''တိ။ ဒုတိယံ။

၃. ဥပက္ကိလေသသုတ္တံ

၂၁၄. ''ပဉ္စိမေ , ဘိက္ခဝေ, ဇာတရူပဿ ဥပက္ကိလေသာ, ယေဟိ ဥပက္ကိလေသေဟိ ဥပက္ကိလိဋ္ဌံ ဇာတရူပံ န စေဝ မုဒု ဟောတိ န စ ကမ္မနိယံ, န စ ပဘဿရံ ပဘင်္ဂု စ, န စ သမ္မာ ဥပေတိ ကမ္မာယ။ ကတမေ ပဉ္စ? အယော, ဘိက္ခဝေ, ဇာတရူပဿ ဥပက္ကိလေသော, ယေန ဥပက္ကိလေသေန ဥပက္ကိလိဋ္ဌံ ဇာတရူပံ န စေဝ မုဒု ဟောတိ န စ ကမ္မနိယံ, န စ ပဘဿရံ ပဘင်္ဂု စ, န စ သမ္မာ ဥပေတိ ကမ္မာယ။ လောဟံ, ဘိက္ခဝေ, ဇာတရူပဿ ဥပက္ကိလေသော, ယေန ဥပက္ကိလေသေန ဥပက္ကိလိဋ္ဌံ ဇာတရူပံ။ပေ.။ တိပု, ဘိက္ခဝေ, ဇာတရူပဿ ဥပက္ကိလေသော။ပေ.။ သီသံ, ဘိက္ခဝေ, ဇာတရူပဿ ဥပက္ကိလေသော။ပေ.။ သဇ္ဈု, ဘိက္ခဝေ, ဇာတရူပဿ ဥပက္ကိလေသော, ယေန ဥပက္ကိလေသေန ဥပက္ကိလိဋ္ဌံ ဇာတရူပံ န စေဝ မုဒု ဟောတိ န စ ကမ္မနိယံ, န စ ပဘဿရံ ပဘင်္ဂု စ, န စ သမ္မာ ဥပေတိ ကမ္မာယ။ ဣမေ ခော, ဘိက္ခဝေ, ပဉ္စ ဇာတရူပဿ ဥပက္ကိလေသာ, ယေဟိ ဥပက္ကိလေသေဟိ ဥပက္ကိလိဋ္ဌံ ဇာတရူပံ န စေဝ မုဒု ဟောတိ န စ ကမ္မနိယံ, န စ ပဘဿရံ ပဘင်္ဂု စ, န စ သမ္မာ ဥပေတိ ကမ္မာယ။

''ဧဝမေဝ ခော, ဘိက္ခဝေ, ပဉ္စိမေ စိတ္တဿ ဥပက္ကိလေသာ, ယေဟိ ဥပက္ကိလေသေဟိ ဥပက္ကိလိဋ္ဌံ စိတ္တံ န စေဝ မုဒု ဟောတိ န စ ကမ္မနိယံ, န စ ပဘဿရံ ပဘင်္ဂု စ, န စ သမ္မာ သမာဓိယတိ အာသဝါနံ ခယာယ။ ကတမေ ပဉ္စ? ကာမစ္ဆန္ဒော, ဘိက္ခဝေ, စိတ္တဿ ဥပက္ကိလေသော, ယေန ဥပက္ကိလေသေန ဥပက္ကိလိဋ္ဌံ စိတ္တံ န စေဝ မုဒု ဟောတိ န စ ကမ္မနိယံ, န စ ပဘဿရံ ပဘင်္ဂု စ, န စ သမ္မာ သမာဓိယတိ အာသဝါနံ ခယာယ။ပေ.။ ဣမေ ခော, ဘိက္ခဝေ, ပဉ္စ စိတ္တဿ ဥပက္ကိလေသာ, ယေဟိ ဥပက္ကိလေသေဟိ ဥပက္ကိလိဋ္ဌံ စိတ္တံ န စေဝ မုဒု ဟောတိ န စ ကမ္မနိယံ, န စ ပဘဿရံ ပဘင်္ဂု စ, န စ သမ္မာ သမာဓိယတိ အာသဝါနံ ခယာယာ''တိ။ တတိယံ။

၄. အနုပက္ကိလေသသုတ္တံ

၂၁၅. “သတ္တိမေ , ဘိက္ခဝေ, ဗောဇ္ဈင်္ဂါ အနာဝရဏာ အနီဝရဏာ စေတသော အနုပက္ကိလေသာ ဘာဝိတာ ဗဟုလီကတာ ဝိဇ္ဇာဝိမုတ္တိဖလသစ္ဆိကိရိယာယ သံဝတ္တန္တိ။ ကတမေ သတ္တ? သတိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂေါ, ဘိက္ခဝေ, အနာဝရဏော အနီဝရဏော စေတသော အနုပက္ကိလေသော ဘာဝိတော ဗဟုလီကတော ဝိဇ္ဇာဝိမုတ္တိဖလသစ္ဆိကိရိယာယ သံဝတ္တတိ။ပေ.။ ဥပေက္ခာသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂေါ, ဘိက္ခဝေ, အနာဝရဏော အနီဝရဏော စေတသော အနုပက္ကိလေသော ဘာဝိတော ဗဟုလီကတော ဝိဇ္ဇာဝိမုတ္တိဖလသစ္ဆိကိရိယာယ သံဝတ္တတိ။ ဣမေ ခော, ဘိက္ခဝေ, သတ္တ ဗောဇ္ဈင်္ဂါ အနာဝရဏာ အနီဝရဏာ စေတသော အနုပက္ကိလေသာ ဘာဝိတာ ဗဟုလီကတာ ဝိဇ္ဇာဝိမုတ္တိဖလသစ္ဆိကိရိယာယ သံဝတ္တန္တီ”တိ။ စတုတ္ထံ။

၅. အယောနိသောမနသိကာရသုတ္တံ

၂၁၆. “အယောနိသော, ဘိက္ခဝေ, မနသိကရောတော အနုပ္ပန္နော စေဝ ကာမစ္ဆန္ဒော ဥပ္ပဇ္ဇတိ, ဥပ္ပန္နော စ ကာမစ္ဆန္ဒော ဘိယ္ယောဘာဝာယ ဝေပုလ္လာယ သံဝတ္တတိ; အနုပ္ပန္နော စေဝ ဗျာပါဒေါ ဥပ္ပဇ္ဇတိ, ဥပ္ပန္နော စ ဗျာပါဒေါ ဘိယ္ယောဘာဝာယ ဝေပုလ္လာယ သံဝတ္တတိ; အနုပ္ပန္နဉ္စေဝ ထိနမိဒ္ဓံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ, ဥပ္ပန္နဉ္စ ထိနမိဒ္ဓံ ဘိယ္ယောဘာဝာယ ဝေပုလ္လာယ သံဝတ္တတိ; အနုပ္ပန္နဉ္စေဝ ဥဒ္ဓစ္စကုက္ကုစ္စံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ, ဥပ္ပန္နဉ္စ ဥဒ္ဓစ္စကုက္ကုစ္စံ ဘိယ္ယောဘာဝာယ ဝေပုလ္လာယ သံဝတ္တတိ; အနုပ္ပန္နာ စေဝ ဝိစိကိစ္ဆာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ, ဥပ္ပန္နာ စ ဝိစိကိစ္ဆာ ဘိယ္ယောဘာဝာယ ဝေပုလ္လာယ သံဝတ္တတီ”တိ။ ပဉ္စမံ။

၆. ယောနိသောမနသိကာရသုတ္တံ

၂၁၇. “ယောနိသော စ ခော, ဘိက္ခဝေ, မနသိကရောတော အနုပ္ပန္နော စေဝ သတိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂေါ ဥပ္ပဇ္ဇတိ, ဥပ္ပန္နော စ သတိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂေါ ဘာဝနာပာရိပူရိံ ဂစ္ဆတိ။ပေ.။ အနုပ္ပန္နော စေဝ ဥပေက္ခာသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂေါ ဥပ္ပဇ္ဇတိ, ဥပ္ပန္နော စ ဥပေက္ခာသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂေါ ဘာဝနာပာရိပူရိံ ဂစ္ဆတီ”တိ။ ဆဋ္ဌံ။

၇. ဗုဒ္ဓိသုတ္တံ

၂၁၈. “သတ္တိမေ, ဘိက္ခဝေ, ဗောဇ္ဈင်္ဂါ ဘာဝိတာ ဗဟုလီကတာ ဗုဒ္ဓိယာ အပရိဟာနာယ သံဝတ္တန္တိ။ ကတမေ သတ္တ? သတိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂေါ။ပေ.။ ဥပေက္ခာသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂေါ။ ဣမေ ခော, ဘိက္ခဝေ, သတ္တ ဗောဇ္ဈင်္ဂါ ဘာဝိတာ ဗဟုလီကတာ ဗုဒ္ဓိယာ အပရိဟာနာယ သံဝတ္တန္တီ”တိ။ သတ္တမံ။

၈. အာဝရဏနီဝရဏသုတ္တံ

၂၁၉. “ပဉ္စိမေ, ဘိက္ခဝေ, အာဝရဏာ နီဝရဏာ စေတသော ဥပက္ကိလေသာ ပညာယ ဒုဗ္ဗလီကရဏာ။ ကတမေ ပဉ္စ? ကာမစ္ဆန္ဒော, ဘိက္ခဝေ, အာဝရဏော နီဝရဏော စေတသော ဥပက္ကိလေသော ပညာယ ဒုဗ္ဗလီကရဏော။ ဗျာပါဒေါ, ဘိက္ခဝေ, အာဝရဏော နီဝရဏော စေတသော ဥပက္ကိလေသော ပညာယ ဒုဗ္ဗလီကရဏော။ ထိနမိဒ္ဓံ, ဘိက္ခဝေ, အာဝရဏံ နီဝရဏံ စေတသော ဥပက္ကိလေသံ ပညာယ ဒုဗ္ဗလီကရဏံ။ ဥဒ္ဓစ္စကုက္ကုစ္စံ , ဘိက္ခဝေ, အာဝရဏံ နီဝရဏံ စေတသော ဥပက္ကိလေသံ ပညာယ ဒုဗ္ဗလီကရဏံ။ ဝိစိကိစ္ဆာ, ဘိက္ခဝေ, အာဝရဏာ နီဝရဏာ စေတသော ဥပက္ကိလေသာ ပညာယ ဒုဗ္ဗလီကရဏာ။ ဣမေ ခော, ဘိက္ခဝေ, ပဉ္စ အာဝရဏာ နီဝရဏာ စေတသော ဥပက္ကိလေသာ ပညာယ ဒုဗ္ဗလီကရဏာ။

“သတ္တိမေ , ဘိက္ခဝေ, ဗောဇ္ဈင်္ဂါ အနာဝရဏာ အနီဝရဏာ စေတသော အနုပက္ကိလေသာ ဘာဝိတာ ဗဟုလီကတာ ဝိဇ္ဇာဝိမုတ္တိဖလသစ္ဆိကိရိယာယ သံဝတ္တန္တိ။ ကတမေ သတ္တ? သတိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂေါ, ဘိက္ခဝေ, အနာဝရဏော အနီဝရဏော စေတသော အနုပက္ကိလေသော ဘာဝိတော ဗဟုလီကတော ဝိဇ္ဇာဝိမုတ္တိဖလသစ္ဆိကိရိယာယ သံဝတ္တတိ။ပေ.။ ဥပေက္ခာသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂေါ, ဘိက္ခဝေ, အနာဝရဏော အနီဝရဏော စေတသော အနုပက္ကိလေသော ဘာဝိတော ဗဟုလီကတော ဝိဇ္ဇာဝိမုတ္တိဖလသစ္ဆိကိရိယာယ သံဝတ္တတိ။ ဣမေ ခော, ဘိက္ခဝေ, သတ္တ ဗောဇ္ဈင်္ဂါ အနာဝရဏာ အနီဝရဏာ စေတသော အနုပက္ကိလေသာ ဘာဝိတာ ဗဟုလီကတာ ဝိဇ္ဇာဝိမုတ္တိဖလသစ္ဆိကိရိယာယ သံဝတ္တန္တီ”တိ။

“ယသ္မိံ, ဘိက္ခဝေ, သမယေ အရိယသာဝကော အဋ္ဌိံ ကတွာ မနသိ ကတွာ သဗ္ဗံ စေတသော သမန္နာဟရိတွာ ဩဟိတသောတော ဓမ္မံ သုဏာတိ, ဣမဿ ပဉ္စ နီဝရဏာ တသ္မိံ သမယေ န ဟောန္တိ။ သတ္တ ဗောဇ္ဈင်္ဂါ တသ္မိံ သမယေ ဘာဝနာပါရိပူရိံ ဂစ္ဆန္တိ။

“ကတမေ ပဉ္စ နီဝရဏာ တသ္မိံ သမယေ န ဟောန္တိ? ကာမစ္ဆန္ဒနီဝရဏံ တသ္မိံ သမယေ န ဟောတိ, ဗျာပါဒနီဝရဏံ တသ္မိံ သမယေ န ဟောတိ, ထိနမိဒ္ဓနီဝရဏံ တသ္မိံ သမယေ န ဟောတိ, ဥဒ္ဓစ္စကုက္ကုစ္စနီဝရဏံ တသ္မိံ သမယေ န ဟောတိ, ဝိစိကိစ္ဆာနီဝရဏံ တသ္မိံ သမယေ န ဟောတိ။ ဣမဿ ပဉ္စ နီဝရဏာ တသ္မိံ သမယေ န ဟောန္တိ။

“ကတမေ သတ္တ ဗောဇ္ဈင်္ဂါ တသ္မိံ သမယေ ဘာဝနာပါရိပူရိံ ဂစ္ဆန္တိ ? သတိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂေါ တသ္မိံ သမယေ ဘာဝနာပါရိပူရိံ ဂစ္ဆတိ။ပေ။ ဥပေက္ခာသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂေါ တသ္မိံ သမယေ ဘာဝနာပါရိပူရိံ ဂစ္ဆတိ။ ဣမေ သတ္တ ဗောဇ္ဈင်္ဂါ တသ္မိံ သမယေ ဘာဝနာပါရိပူရိံ ဂစ္ဆန္တိ။ ယသ္မိံ , ဘိက္ခဝေ, သမယေ အရိယသာဝကော အဋ္ဌိံ ကတွာ မနသိ ကတွာ သဗ္ဗံ စေတသော သမန္နာဟရိတွာ ဩဟိတသောတော ဓမ္မံ သုဏာတိ, ဣမဿ ပဉ္စ နီဝရဏာ တသ္မိံ သမယေ န ဟောန္တိ။ ဣမေ သတ္တ ဗောဇ္ဈင်္ဂါ တသ္မိံ သမယေ ဘာဝနာပါရိပူရိံ ဂစ္ဆန္တီ”တိ။ အဋ္ဌမံ။

၉. ရုက္ခသုတ္တံ

၂၂၀. “သန္တိ, ဘိက္ခဝေ, မဟာရုက္ခာ အဏုဗီဇာ မဟာကာယာ ရုက္ခာနံ အဇ္ဈာရုဟာ, ယေဟိ ရုက္ခာ အဇ္ဈာရူဠှာ ဩဘဂ္ဂဝိဘဂ္ဂါ ဝိပတိတာ သေန္တိ။ ကတမေ စ တေ, ဘိက္ခဝေ, မဟာရုက္ခာ အဏုဗီဇာ မဟာကာယာ ရုက္ခာနံ အဇ္ဈာရုဟာ, ယေဟိ ရုက္ခာ အဇ္ဈာရူဠှာ ဩဘဂ္ဂဝိဘဂ္ဂါ ဝိပတိတာ သေန္တိ [သေန္တိ။ သေယျထိဒံ (ကတ္ထစိ)] ? အဿတ္ထော, နိဂြောဓော, ပိလက္ခော, ဥဒုမ္ဗရော, ကစ္ဆကော, ကပိတ္ထနော – ဣမေ ခေါ တေ, ဘိက္ခဝေ, မဟာရုက္ခာ အဏုဗီဇာ မဟာကာယာ ရုက္ခာနံ အဇ္ဈာရုဟာ, ယေဟိ ရုက္ခာ အဇ္ဈာရူဠှာ ဩဘဂ္ဂဝိဘဂ္ဂါ ဝိပတိတာ သေန္တိ။ ဧဝမေဝ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဣဓေကစ္စော ကုလပုတ္တော ယာဒိသကေ ကာမေ ဩဟာယ အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇိတော ဟောတိ, သော တာဒိသကေဟိ ကာမေဟိ တတော တ ဟာပိဋ္ဌတရေဟိ ဩဘဂ္ဂဝိဘဂ္ဂေါ ဝိပတိတော သေတိ။

“ပဉ္စိမေ, ဘိက္ခဝေ, အာဝရဏာ နီဝရဏာ စေတသော အဇ္ဈာရုဟာ ပညာယ ဒုဗ္ဗလီကရဏာ။ ကတမေ ပဉ္စ? ကာမစ္ဆန္ဒော, ဘိက္ခဝေ, အာဝရဏော နီဝရဏော စေတသော အဇ္ဈာရုဟော ပညာယ ဒုဗ္ဗလီကရဏော။ ဗျာပါဒော, ဘိက္ခဝေ, အာဝရဏော နီဝရဏော စေတသော အဇ္ဈာရုဟော ပညာယ ဒုဗ္ဗလီကရဏော။ ထိနမိဒ္ဓံ, ဘိက္ခဝေ, အာဝရဏံ နီဝရဏံ စေတသော အဇ္ဈာရုဟံ ပညာယ ဒုဗ္ဗလီကရဏံ။ ဥဒ္ဓစ္စကုက္ကုစ္စံ, ဘိက္ခဝေ, အာဝရဏံ နီဝရဏံ စေတသော အဇ္ဈာရုဟံ ပညာယ ဒုဗ္ဗလီကရဏံ။ ဝိစိကိစ္ဆာ, ဘိက္ခဝေ, အာဝရဏာ နီဝရဏာ စေတသော အဇ္ဈာရုဟာ ပညာယ ဒုဗ္ဗလီကရဏာ။ ဣမေ ခေါ, ဘိက္ခဝေ , ပဉ္စ အာဝရဏာ နီဝရဏာ စေတသော အဇ္ဈာရုဟာ ပညာယ ဒုဗ္ဗလီကရဏာ။

“သတ္တိမေ , ဘိက္ခဝေ, ဗောဇ္ဈင်္ဂါ အနာဝရဏာ အနီဝရဏာ စေတသော အနဇ္ဈာရုဟာ ဘာဝိတာ ဗဟုလီကတာ ဝိဇ္ဇာဝိမုတ္တိဖလသစ္ဆိကိရိယာယ သံဝတ္တန္တိ။ ကတမေ သတ္တ? သတိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂေါ, ဘိက္ခဝေ, အနာဝရဏော အနီဝရဏော စေတသော အနဇ္ဈာရုဟော ဘာဝိတော ဗဟုလီကတော ဝိဇ္ဇာဝိမုတ္တိဖလသစ္ဆိကိရိယာယ သံဝတ္တတိ။ပေ။ ဥပေက္ခာသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂေါ, ဘိက္ခဝေ, အနာဝရဏော အနီဝရဏော စေတသော အနဇ္ဈာရုဟော ဘာဝိတော ဗဟုလီကတော ဝိဇ္ဇာဝိမုတ္တိဖလသစ္ဆိကိရိယာယ သံဝတ္တတိ။ ဣမေ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, သတ္တ ဗောဇ္ဈင်္ဂါ အနာဝရဏာ အနီဝရဏာ စေတသော အနဇ္ဈာရုဟာ ဘာဝိတာ ဗဟုလီကတာ ဝိဇ္ဇာဝိမုတ္တိဖလသစ္ဆိကိရိယာယ သံဝတ္တန္တီ”တိ။ နဝမံ။

၁၀. နီဝရဏသုတ္တံ

၂၂၁. “ပဉ္စိမေ, ဘိက္ခဝေ, နီဝရဏာ အန္ဓကရဏာ အစက္ခုကရဏာ အညာဏကရဏာ ပညာနိရောဓိကာ ဝိဃာတပက္ခိယာ အနိဗ္ဗာနသံဝတ္တနိကာ။ ကတမေ ပဉ္စ? ကာမစ္ဆန္ဒနီဝရဏံ, ဘိက္ခဝေ, အန္ဓကရဏံ အစက္ခုကရဏံ အညာဏကရဏံ ပညာနိရောဓိကံ ဝိဃာတပက္ခိယံ အနိဗ္ဗာနသံဝတ္တနိကံ ။ ဗျာပါဒနီဝရဏံ, ဘိက္ခဝေ။ပေ။ ထိနမိဒ္ဓနီဝရဏံ, ဘိက္ခဝေ။ ဥဒ္ဓစ္စကုက္ကုစ္စနီဝရဏံ, ဘိက္ခဝေ။ ဝိစိကိစ္ဆာနီဝရဏံ, ဘိက္ခဝေ, အန္ဓကရဏံ အစက္ခုကရဏံ အညာဏကရဏံ ပညာနိရောဓိကံ

ဝိဃာတပက္ခိယံ အနိဗ္ဗာနသံဝတ္တနိကံ။ ဣမေ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ပဉ္စ နီဝရဏာ အန္ဓကရဏာ အစက္ခုကရဏာ အညာဏက ရဏာ ပညာနိရောဓိကာ ဝိဃာတပက္ခိယာ အနိဗ္ဗာနသံဝတ္တနိကာ။

''သတ္တိမေ, ဘိက္ခဝေ, ဗောဇ္ဈင်္ဂါ စက္ခုကရဏာ ဉာဏကရဏာ ပညာဝုဒ္ဓိယာ အဝိဃာတပက္ခိယာ နိဗ္ဗာနသံဝတ္တ နိကာ။ ကတမေ သတ္တ? သတိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂေါ, ဘိက္ခဝေ, စက္ခုကရဏော ဉာဏကရဏော ပညာဝုဒ္ဓိယော အဝိဃာတပက္ ခိယော နိဗ္ဗာနသံဝတ္တနိကော။ပေ.။ ဥပေက္ခာသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂေါ, ဘိက္ခဝေ, စက္ခုကရဏော ဉာဏကရဏော ပညာဝုဒ္ဓိ ယော အဝိဃာတပက္ခိယော နိဗ္ဗာနသံဝတ္တနိကော။ ဣမေ ခေါ, ဘိက္ခဝေ , သတ္တ ဗောဇ္ဈင်္ဂါ စက္ခုကရဏာ ဉာဏကရ ဏာ ပညာဝုဒ္ဓိယာ အဝိဃာတပက္ခိယာ နိဗ္ဗာနသံဝတ္တနိကာ''တိ။ ဒသမံ။

နီဝရဏဝဂ္ဂေါ စတုတ္ထော။

တဿုဒ္ဒါနံ –

> ဒွေဝ ကုသလာ ကိလေသာ စ၊ ဒွေဝ ယောနိသော စ ဝုဒ္ဓိ စ။
> အာဝရဏာ နီဝရဏာ ရုက္ခံ၊ နီဝရဏဉ္စ တေ ဒသာတိ။

၅. စက္ကဝတ္တိဝဂ္ဂေါ

၁. ဝိဓာသုတ္တံ

၂၂၂. သာဝတ္ထိနိဒါနံ ။ ''ယေ ဟိ ကေစိ, ဘိက္ခဝေ, အတီတမဒ္ဓာနံ သမဏာ ဝါ ဗြာဟ္မဏာ ဝါ တိဿော ဝိဓာ ပ ဇဟိံသု, သဗ္ဗေ တေ သတ္တန္နံ ဗောဇ္ဈင်္ဂါနံ ဘာဝိတတ္တာ ဗဟုလီကတတ္တာ။ ယေ ဟိ ကေစိ, ဘိက္ခဝေ, အနာဂတမ ဒ္ဓာနံ သမဏာ ဝါ ဗြာဟ္မဏာ ဝါ တိဿော ဝိဓာ ပဇဟိဿန္တိ, သဗ္ဗေ တေ သတ္တန္နံ ဗောဇ္ဈင်္ဂါနံ ဘာဝိတတ္ တာ ဗဟုလီကတတ္တာ။ ယေ ဟိ ကေစိ, ဘိက္ခဝေ, ဧတရဟိ သမဏာ ဝါ ဗြာဟ္မဏာ ဝါ တိဿော ဝိဓာ ပဇဟန္တိ, သ ဗ္ဗေ တေ သတ္တန္နံ ဗောဇ္ဈင်္ဂါနံ ဘာဝိတတ္တာ ဗဟုလီကတတ္တာ။ ကတမေသံ သတ္တန္နံ ဗောဇ္ဈင်္ဂါနံ? သတိသမ္ ဗောဇ္ဈင်္ဂဿ။ပေ.။ ဥပေက္ခာသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂဿ။ ယေ ဟိ ကေစိ, ဘိက္ခဝေ, အတီတမဒ္ဓာနံ သမဏာ ဝါ ဗြာဟ္မဏာ ဝါ တိဿော ဝိဓာ ပဇဟိံသု။ပေ.။ ပဇဟိဿန္တိ။ပေ.။ ပဇဟန္တိ, သဗ္ဗေ တေ ဣမေသံယေဝ သတ္တန္နံ ဗောဇ္ဈင်္ဂါနံ ဘာဝိတတ္တာ ဗဟုလီကတတ္တာ''တိ။ ပဌမံ။

၂. စက္ကဝတ္တိသုတ္တံ

၂၂၃. ''ရညော , ဘိက္ခဝေ, စက္ကဝတ္တိဿ ပါတုဘာဝါ သတ္တန္နံ ရတနာနံ ပါတုဘာဝေါ ဟောတိ။ ကတမေ သံ သတ္တန္နံ? စက္ကရတနဿ ပါတုဘာဝေါ ဟောတိ, ဟတ္ထိရတနဿ ပါတုဘာဝေါ ဟောတိ, အဿရတနဿ ပါတုဘာဝေါ ဟောတိ, မဏိရတနဿ ပါတုဘာဝေါ ဟောတိ, ဣတ္ထိရတနဿ ပါတုဘာဝေါ ဟောတိ, ဂဟပတိရတန ဿ ပါတုဘာဝေါ ဟောတိ, ပရိဏာယကရတနဿ ပါတုဘာဝေါ ဟောတိ ။ ရညော, ဘိက္ခဝေ, စက္ကဝတ္တိဿ ပါ တုဘာဝါ ဣမေသံ သတ္တန္နံ ရတနာနံ ပါတုဘာဝေါ ဟောတိ။

''တထာဂတဿ, ဘိက္ခဝေ, ပါတုဘာဝါ အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ သတ္တန္နံ ဗောဇ္ဈင်္ဂရတနာနံ ပါတုဘာ ဝေါ ဟောတိ။ ကတမေသံ သတ္တန္နံ? သတိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂဿ ရတနဿ ပါတုဘာဝေါ ဟောတိ။ပေ.။ ဥပေက္ခာသမ္ ဗောဇ္ဈင်္ဂဿ ရတနဿ ပါတုဘာဝေါ ဟောတိ။ တထာဂတဿ, ဘိက္ခဝေ, ပါတုဘာဝါ အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓ ဿ ဣမေသံ သတ္တန္နံ ဗောဇ္ဈင်္ဂရတနာနံ ပါတုဘာဝေါ ဟောတီ''တိ။ ဒုတိယံ။

၃. မာရသုတ္တံ

၂၂၄. ''မာရသေနပ္ပမဒ္ဒနံ ဝေါ, ဘိက္ခဝေ, မဂ္ဂံ ဒေသေဿာမိ; တံ သုဏာထ။ ကတမော စ, ဘိက္ခဝေ, မာရသေန ပ္ပမဒ္ဒနော မဂ္ဂေါ? ယဒိဒံ – သတ္တ ဗောဇ္ဈင်္ဂါ။ ကတမေ သတ္တ? သတိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂေါ။ပေ.။ ဥပေက္ခာသမ္ဗောဇ္ဈင်

ကေ – အယံ ခော, ဘိက္ခဝေ, မာရသေနပ္ပမဒ္ဒနော မဂ္ဂေါ’’တိ။ တတိယံ။

၄. ဒုပ္ပညသုတ္တံ

၂၂၅. အထ ခော အညတရော ဘိက္ခု ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိ။ပေ.။ ဧကမန္တံ နိသိန္နော ခော သော ဘိက္ခု ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ – ‘‘‘ဒုပ္ပညော ဧဠမူဂေါ, ဒုပ္ပညော ဧဠမူဂေါ’တိ , ဘန္တေ, ဝုစ္စတိ။ ကိတ္တာဝတာ နု ခော, ဘန္တေ, ‘ဒုပ္ပညော ဧဠမူဂေါ’တိ ဝုစ္စတီ’’တိ? ‘‘သတ္တန္နံ ခော, ဘိက္ခု, ဗောဇ္ဈင်္ဂါနံ အဘာဝိတတ္တာ အဗဟုလီကတတ္တာ ‘ဒုပ္ပညော ဧဠမူဂေါ’တိ ဝုစ္စတိ။ ကတမေသံ သတ္တန္နံ? သတိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂဿ။ပေ.။ ဥပေက္ခာသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂဿ – ဣမေသံ ခော, ဘိက္ခု , သတ္တန္နံ ဗောဇ္ဈင်္ဂါနံ အဘာဝိတတ္တာ အဗဟုလီကတတ္တာ ‘ဒုပ္ပညော ဧဠမူဂေါ’တိ ဝုစ္စတီ’’တိ။ စတုတ္ထံ။

၅. ပညဝန္တသုတ္တံ

၂၂၆. ‘‘‘ပညဝါ အနေဠမူဂေါ, ပညဝါ အနေဠမူဂေါ’တိ, ဘန္တေ, ဝုစ္စတိ။ ကိတ္တာဝတာ နု ခော, ဘန္တေ, ‘ပညဝါ အနေဠမူဂေါ’တိ ဝုစ္စတီ’’တိ? ‘‘သတ္တန္နံ ခော, ဘိက္ခု, ဗောဇ္ဈင်္ဂါနံ ဘာဝိတတ္တာ ဗဟုလီကတတ္တာ ‘ပညဝါ အနေဠမူဂေါ’တိ ဝုစ္စတိ။ ကတမေသံ သတ္တန္နံ? သတိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂဿ။ပေ.။ ဥပေက္ခာသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂဿ – ဣမေသံ ခော, ဘိက္ခု, သတ္တန္နံ ဗောဇ္ဈင်္ဂါနံ ဘာဝိတတ္တာ ဗဟုလီကတတ္တာ ‘ပညဝါ အနေဠမူဂေါ’တိ ဝုစ္စတီ’’တိ။ ပဉ္စမံ။

၆. ဒလိဒ္ဒသုတ္တံ

၂၂၇. ‘‘‘ဒလိဒ္ဒော, ဒလိဒ္ဒော’တိ, ဘန္တေ, ဝုစ္စတိ။ ကိတ္တာဝတာ နု ခော, ဘန္တေ, ‘ဒလိဒ္ဒော’တိ ဝုစ္စတီ’’တိ? ‘‘သတ္တန္နံ ခော, ဘိက္ခု, ဗောဇ္ဈင်္ဂါနံ အဘာဝိတတ္တာ အဗဟုလီကတတ္တာ ‘ဒလိဒ္ဒော’တိ ဝုစ္စတိ။ ကတမေသံ သတ္တန္နံ? သတိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂဿ။ပေ.။ ဥပေက္ခာသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂဿ – ဣမေသံ ခော, ဘိက္ခု, သတ္တန္နံ ဗောဇ္ဈင်္ဂါနံ အဘာဝိတတ္တာ အဗဟုလီကတတ္တာ ‘ဒလိဒ္ဒော’တိ ဝုစ္စတီ’’တိ။ ဆဋ္ဌံ။

၇. အဒလိဒ္ဒသုတ္တံ

၂၂၈. ‘‘‘အဒလိဒ္ဒော , အဒလိဒ္ဒော’တိ, ဘန္တေ, ဝုစ္စတိ။ ကိတ္တာဝတာ နု ခော, ဘန္တေ, ‘အဒလိဒ္ဒော’တိ ဝုစ္စတီ’’တိ? ‘‘သတ္တန္နံ ခော, ဘိက္ခု, ဗောဇ္ဈင်္ဂါနံ ဘာဝိတတ္တာ ဗဟုလီကတတ္တာ ‘အဒလိဒ္ဒော’တိ ဝုစ္စတိ။ ကတမေသံ သတ္တန္နံ? သတိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂဿ ။ပေ.။ ဥပေက္ခာသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂဿ – ဣမေသံ ခော, ဘိက္ခု, သတ္တန္နံ ဗောဇ္ဈင်္ဂါနံ ဘာဝိတတ္တာ ဗဟုလီကတတ္တာ ‘အဒလိဒ္ဒော’တိ ဝုစ္စတီ’’တိ။ သတ္တမံ။

၈. အာဒိစ္စသုတ္တံ

၂၂၉. ‘‘အာဒိစ္စဿ , ဘိက္ခဝေ, ဥဒယတော ဧတံ ပုဗ္ဗင်္ဂမံ ဧတံ ပုဗ္ဗနိမိတ္တံ, ယဒိဒံ – အရုဏုဂ္ဂံ။ ဧဝမေဝ ခော, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခုနော သတ္တန္နံ ဗောဇ္ဈင်္ဂါနံ ဥပ္ပာဒာယ ဧတံ ပုဗ္ဗင်္ဂမံ ဧတံ ပုဗ္ဗနိမိတ္တံ, ယဒိဒံ – ကလျာဏမိတ္တတာ။ ကလျာဏမိတ္တဿေတံ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခုနော ပာဋိကင်္ခံ – သတ္တ ဗောဇ္ဈင်္ဂေ ဘာဝေဿတိ, သတ္တ ဗောဇ္ဈင်္ဂေ ဗဟုလီကရိဿတိ။ ကထဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ကလျာဏမိတ္တော သတ္တ ဗောဇ္ဈင်္ဂေ ဘာဝေတိ, သတ္တ ဗောဇ္ဈင်္ဂေ ဗဟုလီကရောတိ? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု သတိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂံ ဘာဝေတိ ဝိဝေကနိဿိတံ။ပေ.။ ဥပေက္ခာသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂံ ဘာဝေတိ ဝိဝေကနိဿိတံ ဝိရာဂနိဿိတံ နိရောဓနိဿိတံ ဝေါဿဂ္ဂပရိဏာမိံ။ ဧဝံ ခော, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ကလျာဏမိတ္တော သတ္တ ဗောဇ္ဈင်္ဂေ ဘာဝေတိ, သတ္တ ဗောဇ္ဈင်္ဂေ ဗဟုလီကရောတီ’’တိ။ အဋ္ဌမံ။

၉. အဇ္ဈတ္တိကင်္ဂသုတ္တံ

၂၃၀. ‘‘အဇ္ဈတ္တိကံ, ဘိက္ခဝေ, အင်္ဂန္တိ ကရိတွာ နာညံ ဧကင်္ဂမ္ပိ သမနုပဿာမိ သတ္တန္နံ ဗောဇ္ဈင်္ဂါနံ ဥပ္ပာဒာယ, ယထယိဒံ – ဘိက္ခဝေ, ယောနိသောမနသိကာရော။ ယောနိသောမနသိကာရသမ္ပန္နဿေတံ, ဘိက္ခဝေ,

ဘိက္ခုနော ဟဋ္ဌိကင္ခံ – သတ္တ ဗောဇ္ဈင်္ဂေ ဘာဝေဿတိ, သတ္တ ဗောဇ္ဈင်္ဂေ ဗဟုလီကရိဿတိ။ ကထဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ယောနိသောမနသိကာရသမ္ပန္နော သတ္တ ဗောဇ္ဈင်္ဂေ ဘာဝေတိ, သတ္တ ဗောဇ္ဈင်္ဂေ ဗဟုလီကရောတိ? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု သတိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂံ ဘာဝေတိ ဝိဝေကနိဿိတံ။ပေ.။ ဥပေက္ခာသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂံ ဘာဝေတိ ဝိဝေကနိဿိတံ ဝိရာဂနိဿိတံ နိရောဓနိဿိတံ ဝေါဿဂ္ဂပရိဏာမိံ။ ဧဝံ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ယောနိသောမနသိကာရသမ္ပန္နော သတ္တ ဗောဇ္ဈင်္ဂေ ဘာဝေတိ, သတ္တ ဗောဇ္ဈင်္ဂေ ဗဟုလီကရောတီ''တိ။ နဝမံ။

၁၀. ဗာဟိရင်္ဂသုတ္တံ

၂၃၁. ''ဗာဟိရံ , ဘိက္ခဝေ, အင်္ဂန္တိ ကရိတွာ နာညံ ဧကင်္ဂမ္ပိ သမနုပဿာမိ သတ္တန္နံ ဗောဇ္ဈင်္ဂါနံ ဥပ္ပါဒာယ, ယထယိဒံ – ဘိက္ခဝေ, ကလျာဏမိတ္တတာ။ ကလျာဏမိတ္တဿေတံ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခုနော ဟဋ္ဌိကင္ခံ – သတ္တ ဗောဇ္ဈင်္ဂေ ဘာဝေဿတိ, သတ္တ ဗောဇ္ဈင်္ဂေ ဗဟုလီကရိဿတိ။ ကထဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ကလျာဏမိတ္တော သတ္တ ဗောဇ္ဈင်္ဂေ ဘာဝေတိ, သတ္တ ဗောဇ္ဈင်္ဂေ ဗဟုလီကရောတိ? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု သတိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂံ ဘာဝေတိ ဝိဝေကနိဿိတံ။ပေ.။ ဥပေက္ခာသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂံ ဘာဝေတိ ဝိဝေကနိဿိတံ ဝိရာဂနိဿိတံ နိရောဓနိဿိတံ ဝေါဿဂ္ဂပရိဏာမိံ။ ဧဝံ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ကလျာဏမိတ္တော သတ္တ ဗောဇ္ဈင်္ဂေ ဘာဝေတိ, သတ္တ ဗောဇ္ဈင်္ဂေ ဗဟုလီကရောတီ''တိ။ ဒသမံ။

စက္ကဝတ္တိဝဂ္ဂေါ ပဉ္စမော။

တဿုဒ္ဒါနံ –

ဝိဓာ စက္ကဝတ္တိ မာရော၊ ဒုပ္ပညော ပညဝေန စ။
ဒလိဒ္ဒော အဒလိဒ္ဒော စ၊ အာဒိစ္စင်္ဂေန တေ ဒသာတိ။

၆. သာကစ္ဆဝဂ္ဂေါ

၁. အာဟာရသုတ္တံ

၂၃၂. သာဝတ္ထိနိဒါနံ ။ ''ပဉ္စန္နဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, နီဝရဏာနံ သတ္တန္နဉ္စ ဗောဇ္ဈင်္ဂါနံ အာဟာရဉ္စ အနာဟာရဉ္စ ဒေသေဿာမိ; တံ သုဏာထ။ ကော စ, ဘိက္ခဝေ, အာဟာရော အနုပ္ပန္နဿ ဝါ ကာမစ္ဆန္ဒဿ ဥပ္ပါဒာယ, ဥပ္ပန္နဿ ဝါ ကာမစ္ဆန္ဒဿ ဘိယျောဘာဝါယ ဝေပုလ္လာယ? အတ္ထိ, ဘိက္ခဝေ , သုဘနိမိတ္တံ။ တတ္ထ အယောနိသောမနသိကာရဗဟုလီကာရော – အယမာဟာရော အနုပ္ပန္နဿ ဝါ ကာမစ္ဆန္ဒဿ ဥပ္ပါဒာယ, ဥပ္ပန္နဿ ဝါ ကာမစ္ဆန္ဒဿ ဘိယျောဘာဝါယ ဝေပုလ္လာယ။

''ကော စ, ဘိက္ခဝေ, အာဟာရော အနုပ္ပန္နဿ ဝါ ဗျာပါဒဿ ဥပ္ပါဒာယ, ဥပ္ပန္နဿ ဝါ ဗျာပါဒဿ ဘိယျောဘာဝါယ ဝေပုလ္လာယ? အတ္ထိ, ဘိက္ခဝေ, ပဋိဃနိမိတ္တံ ။ တတ္ထ အယောနိသောမနသိကာရဗဟုလီကာရော – အယမာဟာရော အနုပ္ပန္နဿ ဝါ ဗျာပါဒဿ ဥပ္ပါဒာယ, ဥပ္ပန္နဿ ဝါ ဗျာပါဒဿ ဘိယျောဘာဝါယ ဝေပုလ္လာယ။

''ကော စ, ဘိက္ခဝေ, အာဟာရော အနုပ္ပန္နဿ ဝါ ထိနမိဒ္ဓဿ ဥပ္ပါဒာယ, ဥပ္ပန္နဿ ဝါ ထိနမိဒ္ဓဿ ဘိယျောဘာဝါယ ဝေပုလ္လာယ? အတ္ထိ, ဘိက္ခဝေ, အရတိ တန္ဒီ ဝိဇမ္ဘိတာ ဘတ္တသမ္မဒေါ စေတသော စ လီနတ္တံ။ တတ္ထ အယောနိသောမနသိကာရဗဟုလီကာရော – အယမာဟာရော အနုပ္ပန္နဿ ဝါ ထိနမိဒ္ဓဿ ဥပ္ပါဒာယ, ဥပ္ပန္နဿ ဝါ ထိနမိဒ္ဓဿ ဘိယျောဘာဝါယ ဝေပုလ္လာယ။

''ကော စ, ဘိက္ခဝေ, အာဟာရော အနုပ္ပန္နဿ ဝါ ဥဒ္ဓစ္စကုက္ကုစ္စဿ ဥပ္ပါဒာယ, ဥပ္ပန္နဿ ဝါ ဥဒ္ဓစ္စကုက္ကုစ္စဿ ဘိယျောဘာဝါယ ဝေပုလ္လာယ? အတ္ထိ, ဘိက္ခဝေ, စေတသော အဝူပသမော။ တတ္ထ အ

ယောနိသောမနသိကာရဗဟုလီကာရော – အယမာဟာရော အနုပ္ပန္နဿ တ ဥဒ္ဓစ္စကုက္ကုစ္စဿ ဥပ္ပာဒာယ, ဥပ္ပန္န ဿ တ ဥဒ္ဓစ္စကုက္ကုစ္စဿ ဘိယျောဘာဝါယ ဝေပုလ္လာယ။

“ကော စ, ဘိက္ခဝေ, အာဟာရော အနုပ္ပန္နာယ တ ဝိစိကိစ္ဆာယ ဥပ္ပာဒာယ, ဥပ္ပန္နာယ တ ဝိစိကိစ္ဆာယ ဘိယျော ဘာဝါယ ဝေပုလ္လာယ? အတ္ထိ, ဘိက္ခဝေ, ဝိစိကိစ္ဆာဋ္ဌာနီယာ ဓမ္မာ။ တတ္ထ အယောနိသောမနသိကာရဗဟုလီကာ ရော – အယမာဟာရော အနုပ္ပန္နာယ တ ဝိစိကိစ္ဆာယ ဥပ္ပာဒာယ, ဥပ္ပန္နာယ တ ဝိစိကိစ္ဆာယ ဘိယျောဘာဝါယ ဝေပု လ္လာယ။

“ကော စ, ဘိက္ခဝေ, အာဟာရော အနုပ္ပန္နဿ တ သတိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂဿ ဥပ္ပာဒာယ, ဥပ္ပန္နဿ တ သတိ သမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂဿ ဘာဝနာယ ပါရိပူရိယာ? အတ္ထိ, ဘိက္ခဝေ, သတိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂဋ္ဌာနီယာ ဓမ္မာ။ တတ္ထ ယောနိသောမနသိကာရဗဟုလီကာရော – အယမာဟာရော အနုပ္ပန္နဿ တ သတိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂဿ ဥပ္ပာဒာယ, ဥပ္ပ န္နဿ တ သတိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂဿ ဘာဝနာယ ပါရိပူရိယာ။

“ကော စ, ဘိက္ခဝေ, အာဟာရော အနုပ္ပန္နဿ တ ဓမ္မဝိစယသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂဿ ဥပ္ပာဒာယ, ဥပ္ပန္နဿ တ ဓမ္မဝိစယသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂဿ ဘာဝနာယ ပါရိပူရိယာ? အတ္ထိ, ဘိက္ခဝေ, ကုသလာကုသလာ ဓမ္မာ သာဝဇ္ဇာနဝဇ္ဇာ ဓ မ္မာ ဟီနပဏီတာ ဓမ္မာ ကဏှသုက္ကသပ္ပဋိဘာဂါ ဓမ္မာ။ တတ္ထ ယောနိသောမနသိကာရဗဟုလီကာရော – အယမာ ဟာရော အနုပ္ပန္နဿ တ ဓမ္မဝိစယသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂဿ ဥပ္ပာဒာယ, ဥပ္ပန္နဿ တ ဓမ္မဝိစယသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂဿ ဘာဝနာယ ပါရိပူရိယာ။

“ကော စ, ဘိက္ခဝေ, အာဟာရော အနုပ္ပန္နဿ တ ဝီရိယသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂဿ ဥပ္ပာဒာယ, ဥပ္ပန္နဿ တ ဝီရိယသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂဿ ဘာဝနာယ ပါရိပူရိယာ? အတ္ထိ, ဘိက္ခဝေ, အာရမ္ဘဓာတု နိက္ကမဓာတု ပရက္ကမဓာတု။ တတ္ထ ယောနိသောမနသိကာရဗဟုလီကာရော – အယမာဟာရော အနုပ္ပန္နဿ တ ဝီရိယသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂဿ ဥပ္ပာ ဒာယ, ဥပ္ပန္နဿ တ ဝီရိယသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂဿ ဘာဝနာယ ပါရိပူရိယာ။

“ကော စ, ဘိက္ခဝေ, အာဟာရော အနုပ္ပန္နဿ တ ပီတိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂဿ ဥပ္ပာဒာယ, ဥပ္ပန္နဿ တ ပီတိ သမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂဿ ဘာဝနာယ ပါရိပူရိယာ? အတ္ထိ, ဘိက္ခဝေ, ပီတိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂဋ္ဌာနီယာ ဓမ္မာ။ တတ္ထ ယောနိသောမနသိကာရဗဟုလီကာရော – အယမာဟာရော အနုပ္ပန္နဿ တ ပီတိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂဿ ဥပ္ပာဒာယ, ဥပ္ပ န္နဿ တ ပီတိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂဿ ဘာဝနာယ ပါရိပူရိယာ။

“ကော စ, ဘိက္ခဝေ, အာဟာရော အနုပ္ပန္နဿ တ ပဿဒ္ဓိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂဿ ဥပ္ပာဒာယ, ဥပ္ပန္နဿ တ ပဿဒ္ဓိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂဿ ဘာဝနာယ ပါရိပူရိယာ? အတ္ထိ, ဘိက္ခဝေ, ကာယပဿဒ္ဓိ စိတ္တပဿဒ္ဓိ ။ တတ္ ထ ယောနိသောမနသိကာရဗဟုလီကာရော – အယမာဟာရော အနုပ္ပန္နဿ တ ပဿဒ္ဓိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂဿ ဥပ္ပာဒါ ယ, ဥပ္ပန္နဿ တ ပဿဒ္ဓိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂဿ ဘာဝနာယ ပါရိပူရိယာ။

“ကော စ, ဘိက္ခဝေ, အာဟာရော အနုပ္ပန္နဿ တ သမာဓိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂဿ ဥပ္ပာဒာယ, ဥပ္ပန္နဿ တ သမာဓိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂဿ ဘာဝနာယ ပါရိပူရိယာ? အတ္ထိ, ဘိက္ခဝေ, သမထနိမိတ္တံ အဗျဂ္ဂနိမိတ္တံ။ တတ္ထ ယောနိသောမနသိကာရဗဟုလီကာရော – အယမာဟာရော အနုပ္ပန္နဿ တ သမာဓိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂဿ ဥပ္ပာဒာယ, ဥပ္ ပန္နဿ တ သမာဓိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂဿ ဘာဝနာယ ပါရိပူရိယာ။

“ကော စ, ဘိက္ခဝေ, အာဟာရော အနုပ္ပန္နဿ တ ဥပေက္ခာသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂဿ ဥပ္ပာဒာယ, ဥပ္ပန္နဿ တ ဥပေက္ခာသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂဿ ဘာဝနာယ ပါရိပူရိယာ? အတ္ထိ, ဘိက္ခဝေ, ဥပေက္ခာသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂဋ္ဌာနီယာ ဓမ္မာ။ တ တ္ထ ယောနိသောမနသိကာရဗဟုလီကာရော – အယမာဟာရော အနုပ္ပန္နဿ တ ဥပေက္ခာသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂဿ ဥပ္ပာ ဒာယ, ဥပ္ပန္နဿ တ ဥပေက္ခာသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂဿ ဘာဝနာယ ပါရိပူရိယာ။

“ကော စ, ဘိက္ခဝေ, အနာဟာရော အနုပ္ပန္နဿ ဝါ ကာမစ္ဆန္ဒဿ ဥပ္ပာဒာယ, ဥပ္ပန္နဿ ဝါ ကာမစ္ဆန္ဒဿ ဘိယျောဘာဝါယ ဝေပုလ္လာယ? အတ္ထိ, ဘိက္ခဝေ, အသုဘနိမိတ္တံ ။ တတ္ထ ယောနိသောမနသိကာရဗဟုလီကာရော – အယမနာဟာရော အနုပ္ပန္နဿ ဝါ ကာမစ္ဆန္ဒဿ ဥပ္ပာဒာယ, ဥပ္ပန္နဿ ဝါ ကာမစ္ဆန္ဒဿ ဘိယျောဘာဝါယ ဝေပုလ္လာယ။

“ကော စ, ဘိက္ခဝေ, အနာဟာရော အနုပ္ပန္နဿ ဝါ ဗျာပါဒဿ ဥပ္ပာဒာယ, ဥပ္ပန္နဿ ဝါ ဗျာပါဒဿ ဘိယျောဘာဝါယ ဝေပုလ္လာယ? အတ္ထိ, ဘိက္ခဝေ, မေတ္တာစေတောဝိမုတ္တိ။ တတ္ထ ယောနိသောမနသိကာရဗဟုလီကာရော – အယမနာဟာရော အနုပ္ပန္နဿ ဝါ ဗျာပါဒဿ ဥပ္ပာဒာယ, ဥပ္ပန္နဿ ဝါ ဗျာပါဒဿ ဘိယျောဘာဝါယ ဝေပုလ္လာယ။

“ကော စ, ဘိက္ခဝေ, အနာဟာရော အနုပ္ပန္နဿ ဝါ ထိနမိဒ္ဓဿ ဥပ္ပာဒာယ, ဥပ္ပန္နဿ ဝါ ထိနမိဒ္ဓဿ ဘိယျောဘာဝါယ ဝေပုလ္လာယ? အတ္ထိ, ဘိက္ခဝေ, အာရမ္ဘဓာတု နိက္ကမဓာတု ပရက္ကမဓာတု။ တတ္ထ ယောနိသောမနသိကာရဗဟုလီကာရော – အယမနာဟာရော အနုပ္ပန္နဿ ဝါ ထိနမိဒ္ဓဿ ဥပ္ပာဒာယ , ဥပ္ပန္နဿ ဝါ ထိနမိဒ္ဓဿ ဘိယျောဘာဝါယ ဝေပုလ္လာယ။

“ကော စ, ဘိက္ခဝေ, အနာဟာရော အနုပ္ပန္နဿ ဝါ ဥဒ္ဓစ္စကုက္ကုစ္စဿ ဥပ္ပာဒာယ, ဥပ္ပန္နဿ ဝါ ဥဒ္ဓစ္စကုက္ကုစ္စဿ ဘိယျောဘာဝါယ ဝေပုလ္လာယ? အတ္ထိ, ဘိက္ခဝေ, စေတသော ဝူပသမော။ တတ္ထ ယောနိသောမနသိကာရဗဟုလီကာရော – အယမနာဟာရော အနုပ္ပန္နဿ ဝါ ဥဒ္ဓစ္စကုက္ကုစ္စဿ ဥပ္ပာဒာယ, ဥပ္ပန္နဿ ဝါ ဥဒ္ဓစ္စကုက္ကုစ္စဿ ဘိယျောဘာဝါယ ဝေပုလ္လာယ။

“ကော စ, ဘိက္ခဝေ, အနာဟာရော အနုပ္ပန္နာယ ဝါ ဝိစိကိစ္ဆာယ ဥပ္ပာဒာယ, ဥပ္ပန္နာယ ဝါ ဝိစိကိစ္ဆာယ ဘိယျောဘာဝါယ ဝေပုလ္လာယ? အတ္ထိ, ဘိက္ခဝေ, ကုသလာကုသလာ ဓမ္မာ သာဝဇ္ဇာနဝဇ္ဇာ ဓမ္မာ ဟီနပဏီတာ ဓမ္မာ ကဏှသုက္ကသပ္ပဋိဘာဂါ ဓမ္မာ။ တတ္ထ ယောနိသောမနသိကာရဗဟုလီကာရော – အယမနာဟာရော အနုပ္ပန္နာယ ဝါ ဝိစိကိစ္ဆာယ ဥပ္ပာဒာယ, ဥပ္ပန္နာယ ဝါ ဝိစိကိစ္ဆာယ ဘိယျောဘာဝါယ ဝေပုလ္လာယ။

“ကော စ, ဘိက္ခဝေ, အနာဟာရော အနုပ္ပန္နဿ ဝါ သတိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂဿ ဥပ္ပာဒာယ, ဥပ္ပန္နဿ ဝါ သတိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂဿ ဘာဝနာယ ပါရိပူရိယာ? အတ္ထိ, ဘိက္ခဝေ, သတိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂဋ္ဌာနီယာ ဓမ္မာ။ တတ္ထ အမနသိကာရဗဟုလီကာရော – အယမနာဟာရော အနုပ္ပန္နဿ ဝါ သတိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂဿ ဥပ္ပာဒာယ, ဥပ္ပန္နဿ ဝါ သတိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂဿ ဘာဝနာယ ပါရိပူရိယာ။

“ကော စ, ဘိက္ခဝေ, အနာဟာရော အနုပ္ပန္နဿ ဝါ ဓမ္မဝိစယသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂဿ ဥပ္ပာဒာယ, ဥပ္ပန္နဿ ဝါ ဓမ္မဝိစယသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂဿ ဘာဝနာယ ပါရိပူရိယာ? အတ္ထိ, ဘိက္ခဝေ, ကုသလာကုသလာ ဓမ္မာ သာဝဇ္ဇာနဝဇ္ဇာ ဓမ္မာ ဟီနပဏီတာ ဓမ္မာ ကဏှသုက္ကသပ္ပဋိဘာဂါ ဓမ္မာ။ တတ္ထ အမနသိကာရဗဟုလီကာရော – အယမနာဟာရော အနုပ္ပန္နဿ ဝါ ဓမ္မဝိစယသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂဿ ဥပ္ပာဒာယ, ဥပ္ပန္နဿ ဝါ ဓမ္မဝိစယသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂဿ ဘာဝနာယ ပါရိပူရိယာ။

“ကော စ, ဘိက္ခဝေ, အနာဟာရော အနုပ္ပန္နဿ ဝါ ဝီရိယသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂဿ ဥပ္ပာဒာယ, ဥပ္ပန္နဿ ဝါ ဝီရိယသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂဿ ဘာဝနာယ ပါရိပူရိယာ? အတ္ထိ, ဘိက္ခဝေ, အာရမ္ဘဓာတု နိက္ကမဓာတု ပရက္ကမဓာတု။ တတ္ထ အမနသိကာရဗဟုလီကာရော – အယမနာဟာရော အနုပ္ပန္နဿ ဝါ ဝီရိယသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂဿ ဥပ္ပာဒာယ, ဥပ္ပန္နဿ ဝါ ဝီရိယသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂဿ ဘာဝနာယ ပါရိပူရိယာ။

“ကော စ, ဘိက္ခဝေ, အနာဟာရော အနုပ္ပန္နဿ ဝါ ပီတိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂဿ ဥပ္ပာဒာယ, ဥပ္ပန္နဿ ဝါ ပီတိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂဿ ဘာဝနာယ ပါရိပူရိယာ? အတ္ထိ, ဘိက္ခဝေ, ပီတိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂဋ္ဌာနီယာ ဓမ္မာ။ တတ္ထ အမနသိကာရဗဟုလီကာရော – အယမနာဟာရော အနုပ္ပန္နဿ ဝါ ပီတိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂဿ ဥပ္ပာဒာယ, ဥပ္ပန္နဿ ဝါ ပီတိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂဿ ဘာဝနာယ ပါရိပူရိယာ။

“ကော စ, ဘိက္ခဝေ, အနာဟာရော အနုပ္ပန္နဿ တ ပဿဒ္ဓိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂဿ ဥပ္ပာဒာယ, ဥပ္ပန္နဿ တ ပဿဒ္ဓိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂဿ ဘာဝနာယ ပာရိပူရိယာ? အတ္ထိ, ဘိက္ခဝေ, ကာယပ္ပဿဒ္ဓိ စိတ္တပ္ပဿဒ္ဓိ။ တတ္ထ အမနသိကာရဗဟုလီကာရော – အယမနာဟာရော အနုပ္ပန္နဿ တ ပဿဒ္ဓိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂဿ ဥပ္ပာဒာယ, ဥပ္ပန္နဿ တ ပဿဒ္ဓိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂဿ ဘာဝနာယ ပာရိပူရိယာ။

“ကော စ, ဘိက္ခဝေ, အနာဟာရော အနုပ္ပန္နဿ တ သမာဓိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂဿ ဥပ္ပာဒာယ, ဥပ္ပန္နဿ တ သမာဓိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂဿ ဘာဝနာယ ပာရိပူရိယာ? အတ္ထိ, ဘိက္ခဝေ, သမထနိမိတ္တံ အဗျဂ္ဂနိမိတ္တံ။ တတ္ထ အမနသိကာရဗဟုလီကာရော – အယမနာဟာရော အနုပ္ပန္နဿ တ သမာဓိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂဿ ဥပ္ပာဒာယ, ဥပ္ပန္နဿ တ သမာဓိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂဿ ဘာဝနာယ ပာရိပူရိယာ။

“ကော စ, ဘိက္ခဝေ, အနာဟာရော အနုပ္ပန္နဿ တ ဥပေက္ခာသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂဿ ဥပ္ပာဒာယ, ဥပ္ပန္နဿ တ ဥပေက္ခာသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂဿ ဘာဝနာယ ပာရိပူရိယာ? အတ္ထိ, ဘိက္ခဝေ, ဥပေက္ခာသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂဋ္ဌာနိယာ ဓမ္မာ။ တတ္ထ အမနသိကာရဗဟုလီကာရော – အယမနာဟာရော အနုပ္ပန္နဿ တ ဥပေက္ခာသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂဿ ဥပ္ပာဒာယ , ဥပ္ပန္နဿ တ ဥပေက္ခာသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂဿ ဘာဝနာယ ပာရိပူရိယာ”တိ။ ပဌမံ။

၂. ပရိယာယသုတ္တံ

၂၃၃. အထ ခေါ သမ္ဗဟုလာ ဘိက္ခူ ပုဗ္ဗဏှသမယံ နိဝါသေတွာ ပတ္တစီဝရမာဒါယ သာဝတ္ထိံ ပိဏ္ဍာယ ပဝိသိံသု။ အထ ခေါ တေသံ ဘိက္ခူနံ ဧတဒဟောသိ – “အတိပ္ပဂေ ခေါ တာဝ သာဝတ္ထိယံ ပိဏ္ဍာယ စရိတုံ။ ယံနူန မယံ ယေန အညတိတ္ထိယာနံ ပရိဗ္ဗာဇကာနံ အာရာမော တေနုပသင်္ကမေယျာမာ”တိ။

အထ ခေါ တေ ဘိက္ခူ ယေန အညတိတ္ထိယာနံ ပရိဗ္ဗာဇကာနံ အာရာမော တေနုပသင်္ကမိံသု; ဥပသင်္ကမိတွာ တေဟိ အညတိတ္ထိယေဟိ ပရိဗ္ဗာဇကေဟိ သဒ္ဓိံ သမ္မောဒိံသု။ သမ္မောဒနီယံ ကထံ သာရဏီယံ ဝီတိသာရေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိံသု။ ဧကမန္တံ နိသိန္နေ ခေါ တေ ဘိက္ခူ အညတိတ္ထိယာ ပရိဗ္ဗာဇကာ ဧတဒဝေါစုံ –

“သမဏော, အာဝုသော, ဂေါတမော သာဝကာနံ ဧဝံ ဓမ္မံ ဒေသေတိ – ‘ဧထ တုမှေ, ဘိက္ခဝေ, ပဉ္စ နီဝရဏေ ပဟာယ စေတသော ဥပက္ကိလေသေ ပညာယ ဒုဗ္ဗလီကရဏေ သတ္တ ဗောဇ္ဈင်္ဂေ ယထာဘူတံ ဘာဝေထာ’တိ။ မယမ္ပိ ခေါ, အာဝုသော, သာဝကာနံ ဧဝံ ဓမ္မံ ဒေသေမ – ‘ဧထ တုမှေ, အာဝုသော, ပဉ္စ နီဝရဏေ ပဟာယ စေတသော ဥပက္ကိလေသေ ပညာယ ဒုဗ္ဗလီကရဏေ သတ္တ ဗောဇ္ဈင်္ဂေ ယထာဘူတံ ဘာဝေထာ’တိ။ ဣဓ နော, အာဝုသော, ကော ဝိသေသော, ကော အဓိပ္ပယာသော, ကိံ နာနာကရဏံ သမဏဿ ဝါ ဂေါတမဿ အမှာကံ ဝါ, ယဒိဒံ – ဓမ္မဒေသနာယ ဝါ ဓမ္မဒေသနံ, အနုသာသနိယာ ဝါ အနုသာသနိ”န္တိ?

အထ ခေါ တေ ဘိက္ခူ တေသံ အညတိတ္ထိယာနံ ပရိဗ္ဗာဇကာနံ ဘာသိတံ နေဝ အဘိနန္ဒိံသု နပ္ပဋိက္ကောသိံသု; အနဘိနန္ဒိတွာ အပ္ပဋိက္ကောသိတွာ ဥဋ္ဌာယာသနာ ပက္ကမိံသု – “ဘဂဝတော သန္တိကေ ဧတဿ ဘာသိတဿ အတ္ထံ အာဇာနိဿာမာ”တိ။ အထ ခေါ တေ ဘိက္ခူ သာဝတ္ထိံ ပိဏ္ဍာယ စရိတွာ ပစ္ဆာဘတ္တံ ပိဏ္ဍပာတပဋိက္ကန္တာ ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိံသု; ဥပသင်္ကမိတွာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိံသု။ ဧကမန္တံ နိသိန္နာ ခေါ တေ ဘိက္ခူ ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစုံ –

“ဣဓ မယံ, ဘန္တေ, ပုဗ္ဗဏှသမယံ နိဝါသေတွာ ပတ္တစီဝရမာဒါယ သာဝတ္ထိံ ပိဏ္ဍာယ ပဝိသိမှာ။ တေသံ နော, ဘန္တေ, အမှာကံ ဧတဒဟောသိ – ‘အတိပ္ပဂေ ခေါ တာဝ သာဝတ္ထိယံ ပိဏ္ဍာယ စရိတုံ, ယံနူန မယံ ယေန အညတိတ္ထိယာနံ ပရိဗ္ဗာဇကာနံ အာရာမော တေနုပသင်္ကမေယျာမာ’တိ။ အထ ခေါ မယံ, ဘန္တေ, ယေန အညတိတ္ထိယာနံ ပရိဗ္ဗာဇကာနံ အာရာမော တေနုပသင်္ကမိမှ; ဥပသင်္ကမိတွာ တေဟိ အညတိတ္ထိယေဟိ ပရိဗ္ဗာဇကေဟိ သဒ္ဓိံ သမ္မောဒိမှ။ သမ္မောဒနီယံ ကထံ သာရဏီယံ ဝီတိသာရေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိမှ။ ဧကမန္တံ နိသိန္နေ ခေါ အမှေ, ဘန္တေ, အညတိတ္ထိယာ ပရိဗ္ဗာဇကာ ဧတဒဝေါစုံ –

“သမဏော, အာဝုသော, ဂေါတမော သာဝကာနံ ဧဝံ ဓမ္မံ ဒေသေတိ ‘ဧထ တုမှေ, ဘိက္ခဝေ, ပဉ္စ နီဝရဏေ ပဟာယ စေတသော ဥပက္ကိလေသေ ပညာယ ဒုဗ္ဗလီကရဏေ သတ္တ ဗောဇ္ဈင်္ဂေ ယထာဘူတံ ဘာဝေထာ’တိ။ မယမ္ပိ ခေါ, အာဝုသော, သာဝကာနံ ဧဝံ ဓမ္မံ ဒေသေမ – ‘ဧထ တုမှေ, အာဝုသော, ပဉ္စ နီဝရဏေ ပဟာယ စေတသော ဥပက္ကိလေသေ ပညာယ ဒုဗ္ဗလီကရဏေ သတ္တ ဗောဇ္ဈင်္ဂေ ယထာဘူတံ ဘာဝေထာ’တိ။ ဣဓ နော, အာဝုသော, ကော ဝိသေသော, ကော အဓိပ္ပယာသော, ကိံ နာနာကရဏံ သမဏဿ ဝါ ဂေါတမဿ အမှာကံ ဝါ, ယဒိဒံ – ဓမ္မဒေသနာယ ဝါ ဓမ္မဒေသနံ, အနုသာသနိယာ ဝါ အနုသာသနိ”န္တိ?

“အထ ခော မယံ, ဘန္တေ, တေသံ အညတိတ္ထိယာနံ ပရိဗ္ဗာဇကာနံ ဘာသိတံ နေဝ အဘိနန္ဒိမှ နပ္ပဋိက္ကောသိမှ, အနဘိနန္ဒိတွာ အပ္ပဋိက္ကောသိတွာ ဥဋ္ဌာယာသနာ ပက္ကမိမှ – ‘ဘဂဝတော သန္တိကေ ဧတဿ ဘာသိတဿ အတ္ထံ အာဇာနိဿာမာ’”တိ။

“ဧဝံဝါဒိနော , ဘိက္ခဝေ, အညတိတ္ထိယာ ပရိဗ္ဗာဇကာ ဧဝမဿု ဝစနီယာ – ‘အတ္ထိ ပနာဝုသော, ပရိယာယော, ယံ ပရိယာယံ အာဂမ္မ ပဉ္စ နီဝရဏာ ဒသ ဟောန္တိ, သတ္တ ဗောဇ္ဈင်္ဂါ စတုဒ္ဒသာ’တိ။ ဧဝံ ပုဋ္ဌာ, ဘိက္ခဝေ, အညတိတ္ထိယာ ပရိဗ္ဗာဇကာ န စေဝ သမ္ပာယိဿန္တိ, ဥတ္တရိဉ္စ ဝိဃာတံ အာပဇ္ဇိဿန္တိ။ တံ ကိဿ ဟေတု? ယထာ တံ, ဘိက္ခဝေ, အဝိသယသ္မိံ။ “နာဟံ တံ, ဘိက္ခဝေ, ပဿာမိ သဒေဝကေ လောကေ သမာရကေ သဗြဟ္မကေ သဿမဏဗြာဟ္မဏိယာ ပဇာယ သဒေဝမနုဿာယ, ယော ဣမေသံ ပဉှာနံ ဝေယျာကရဏေန စိတ္တံ အာရာဓေယျ, အညတြ တထာဂတေန ဝါ တထာဂတသာဝကေန ဝါ ဣတော ဝါ ပန သုတွာ”။

“ကတမော စ, ဘိက္ခဝေ, ပရိယာယော, ယံ ပရိယာယံ အာဂမ္မ ပဉ္စ နီဝရဏာ ဒသ ဟောန္တိ? ယဒပိ, ဘိက္ခဝေ, အဇ္ဈတ္တံ ကာမစ္ဆန္ဒော တဒပိ နီဝရဏံ, ယဒပိ ဗဟိဒ္ဓာ ကာမစ္ဆန္ဒော တဒပိ နီဝရဏံ။ ‘ကာမစ္ဆန္ဒနီဝရဏ’န္တိ ဣတိ ဟိဒံ ဥဒ္ဒေသံ ဂစ္ဆတိ။ တဒမိနာပေတံ ပရိယာယေန ဒွယံ ဟောတိ။ ယဒပိ, ဘိက္ခဝေ, အဇ္ဈတ္တံ ဗျာပါဒေါ တဒပိ နီဝရဏံ, ယဒပိ ဗဟိဒ္ဓာ ဗျာပါဒေါ တဒပိ နီဝရဏံ။ ‘ဗျာပါဒနီဝရဏ’န္တိ ဣတိ ဟိဒံ ဥဒ္ဒေသံ ဂစ္ဆတိ။ တဒမိနာပေတံ ပရိယာယေန ဒွယံ ဟောတိ။ ယဒပိ, ဘိက္ခဝေ, ထိနံ တဒပိ နီဝရဏံ, ယဒပိ မိဒ္ဓံ တဒပိ နီဝရဏံ။ ‘ထိနမိဒ္ဓနီဝရဏ’န္တိ ဣတိ ဟိဒံ ဥဒ္ဒေသံ ဂစ္ဆတိ။ တဒမိနာပေတံ ပရိယာယေန ဒွယံ ဟောတိ။ ယဒပိ, ဘိက္ခဝေ, ဥဒ္ဓစ္စံ တဒပိ နီဝရဏံ, ယဒပိ ကုက္ကုစ္စံ တဒပိ နီဝရဏံ။ ‘ဥဒ္ဓစ္စကုက္ကုစ္စနီဝရဏ’န္တိ ဣတိ ဟိဒံ ဥဒ္ဒေသံ ဂစ္ဆတိ။ တဒမိနာပေတံ ပရိယာယေန ဒွယံ ဟောတိ။ ယဒပိ, ဘိက္ခဝေ, အဇ္ဈတ္တံ ဓမ္မေသု ဝိစိကိစ္ဆာ တဒပိ နီဝရဏံ, ယဒပိ ဗဟိဒ္ဓာ ဓမ္မေသု ဝိစိကိစ္ဆာ တဒပိ နီဝရဏံ။ ‘ဝိစိကိစ္ဆာနီဝရဏ’န္တိ ဣတိ ဟိဒံ ဥဒ္ဒေသံ ဂစ္ဆတိ။ တဒမိနာပေတံ ပရိယာယေန ဒွယံ ဟောတိ။ အယံ ခော, ဘိက္ခဝေ, ပရိယာယော, ယံ ပရိယာယံ အာဂမ္မ ပဉ္စ နီဝရဏာ ဒသ ဟောန္တိ။

“ကတမော စ, ဘိက္ခဝေ, ပရိယာယော, ယံ ပရိယာယံ အာဂမ္မ သတ္တ ဗောဇ္ဈင်္ဂါ စတုဒ္ဒသ ဟောန္တိ? ယဒပိ, ဘိက္ခဝေ, အဇ္ဈတ္တံ ဓမ္မေသု သတိ တဒပိ သတိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂေါ, ယဒပိ ဗဟိဒ္ဓာ ဓမ္မေသု သတိ တဒပိ သတိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂေါ။ ‘သတိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂေါ’တိ ဣတိ ဟိဒံ ဥဒ္ဒေသံ ဂစ္ဆတိ။ တဒမိနာပေတံ ပရိယာယေန ဒွယံ ဟောတိ။

“ယဒပိ , ဘိက္ခဝေ, အဇ္ဈတ္တံ ဓမ္မေသု ပညာယ ပဝိစိနတိ [ပဝိစိနာတိ (က.)] ပဝိစရတိ ပရိဝီမံသမာပဇ္ဇတိ တဒပိ ဓမ္မဝိစယသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂေါ, ယဒပိ ဗဟိဒ္ဓာ ဓမ္မေသု ပညာယ ပဝိစိနတိ ပဝိစရတိ ပရိဝီမံသမာပဇ္ဇတိ တဒပိ ဓမ္မဝိစယသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂေါ။ ‘ဓမ္မဝိစယသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂေါ’တိ ဣတိ ဟိဒံ ဥဒ္ဒေသံ ဂစ္ဆတိ။ တဒမိနာပေတံ ပရိယာယေန ဒွယံ ဟောတိ။

“ယဒပိ, ဘိက္ခဝေ, ကာယိကံ ဝီရိယံ တဒပိ ဝီရိယသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂေါ, ယဒပိ စေတသိကံ ဝီရိယံ တဒပိ ဝီရိယသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂေါ။ ‘ဝီရိယသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂေါ’တိ ဣတိ ဟိဒံ ဥဒ္ဒေသံ ဂစ္ဆတိ။ တဒမိနာပေတံ ပရိယာယေန ဒွယံ ဟောတိ။

“ယဒပိ , ဘိက္ခဝေ, သဝိတက္ကသဝိစာရာ ပီတိ တဒပိ ပီတိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂေါ, ယဒပိ အဝိတက္ကအဝိစာရာ ပီတိ တဒပိ ပီတိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂေါ။ ‘ပီတိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂေါ’တိ ဣတိ ဟိဒံ ဥဒ္ဒေသံ ဂစ္ဆတိ။ တဒမိနာပေတံ ပရိယာယေန ဒွယံ ဟောတိ။

“ယဒပိ, ဘိက္ခဝေ, ကာယပ္ပဿဒ္ဓိ တဒပိ ပဿဒ္ဓိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂော, ယဒပိ စိတ္တပ္ပဿဒ္ဓိ တဒပိ ပဿဒ္ဓိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂော။ ‘ပဿဒ္ဓိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂေါ’တိ ဣတိ ဟိဒံ ဥဒ္ဒေသံ ဂစ္ဆတိ။ တဒမိနာပေတံ ပရိယာယေန ဒွယံ ဟောတိ။

“ယဒပိ, ဘိက္ခဝေ, သဝိတက္ကော သဝိစာရော သမာဓိ တဒပိ သမာဓိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂော, ယဒပိ အဝိတက္ကအဝိစာရော သမာဓိ တဒပိ သမာဓိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂော။ ‘သမာဓိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂေါ’တိ ဣတိ ဟိဒံ ဥဒ္ဒေသံ ဂစ္ဆတိ။ တဒမိနာပေတံ ပရိယာယေန ဒွယံ ဟောတိ။

“ယဒပိ, ဘိက္ခဝေ, အဇ္ဈတ္တံ ဓမ္မေသု ဥပေက္ခာ တဒပိ ဥပေက္ခာသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂော, ယဒပိ ဗဟိဒ္ဓာ ဓမ္မေသု ဥပေက္ခာ တဒပိ ဥပေက္ခာသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂော။ ‘ဥပေက္ခာသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂေါ’တိ ဣတိ ဟိဒံ ဥဒ္ဒေသံ ဂစ္ဆတိ။ တဒမိနာပေတံ ပရိယာယေန ဒွယံ ဟောတိ။ အယံ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ပရိယာယော, ယံ ပရိယာယံ အာဂမ္မ သတ္တ ဗောဇ္ဈင်္ဂါ စတုဒ္ဒသာ”တိ။ ဒုတိယံ။

၃. အဂ္ဂိသုတ္တံ

၂၃၄. အထ ခေါ သမ္ဗဟုလာ ဘိက္ခူ ပုဗ္ဗဏှသမယံ နိဝါသေတွာ ပတ္တစီဝရမာဒါယ သာဝတ္ထိံ ပိဏ္ဍာယ ပဝိသိံသု ။ (ပရိယာယသုတ္တသဒိသံ)။

“ဧဝံဝါဒိနော, ဘိက္ခဝေ, အညတိတ္ထိယာ ပရိဗ္ဗာဇကာ ဧဝမဿု ဝစနီယာ – ‘ယသ္မိံ, အာဝုသော, သမယေ လီနံ စိတ္တံ ဟောတိ, ကတမေသံ တသ္မိံ သမယေ ဗောဇ္ဈင်္ဂါနံ အကာလော ဘာဝနာယ, ကတမေသံ တသ္မိံ သမယေ ဗောဇ္ဈင်္ဂါနံ ကာလော ဘာဝနာယ? ယသ္မိံ ပနာဝုသော, သမယေ ဥဒ္ဓတံ စိတ္တံ ဟောတိ, ကတမေသံ တသ္မိံ သမယေ ဗောဇ္ဈင်္ဂါနံ အကာလော ဘာဝနာယ, ကတမေသံ တသ္မိံ သမယေ ဗောဇ္ဈင်္ဂါနံ ကာလော ဘာဝနာယာ’တိ? ဧဝံ ပုဋ္ဌာ , ဘိက္ခဝေ, အညတိတ္ထိယာ ပရိဗ္ဗာဇကာ န စေဝ သမ္ပာယိဿန္တိ, ဥတ္တရိဉ္စ ဝိဃာတံ အာပဇ္ဇိဿန္တိ။ တံ ကိဿ ဟေတု? ယထာ တံ, ဘိက္ခဝေ, အဝိသယသ္မိံ။

“နာဟံ တံ, ဘိက္ခဝေ, ပဿာမိ သဒေဝကေ လောကေ သမာရကေ သဗြဟ္မကေ သဿမဏဗြာဟ္မဏိယာ ပဇာယ သဒေဝမနုဿာယ ယော ဣမေသံ ပဉှာနံ ဝေယျာကရဏေန စိတ္တံ အာရာဓေယျ, အညတြ တထာဂတေန ဝါ တထာဂတသာဝကေန ဝါ ဣတော ဝါ ပန သုတွာ။

“ယသ္မိံ, ဘိက္ခဝေ, သမယေ လီနံ စိတ္တံ ဟောတိ, အကာလော တသ္မိံ သမယေ ပဿဒ္ဓိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂဿ ဘာဝနာယ, အကာလော သမာဓိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂဿ ဘာဝနာယ, အကာလော ဥပေက္ခာသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂဿ ဘာဝနာယ။ တံ ကိဿ ဟေတု? လီနံ, ဘိက္ခဝေ, စိတ္တံ တံ ဧတေဟိ ဓမ္မေဟိ ဒုဿမုဋ္ဌာပယံ ဟောတိ။

“သေယျထာပိ, ဘိက္ခဝေ, ပုရိသော ပရိတ္တံ အဂ္ဂိံ ဥဇ္ဇာလေတုကာမော အဿ။ သော တတ္ထ အလ္လာနိ စေဝ တိဏာနိ ပက္ခိပေယျ, အလ္လာနိ စ ဂောမယာနိ ပက္ခိပေယျ, အလ္လာနိ စ ကဋ္ဌာနိ ပက္ခိပေယျ , ဥဒကဝါတဉ္စ ဒဒေယျ, ပံသုကေန စ ဩကိရေယျ; ဘဗ္ဗော နု ခေါ သော ပုရိသော ပရိတ္တံ အဂ္ဂိံ ဥဇ္ဇာလိတု”န္တိ? “နော ဟေတံ, ဘန္တေ”။

“ဧဝမေဝ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ယသ္မိံ သမယေ လီနံ စိတ္တံ ဟောတိ, အကာလော တသ္မိံ သမယေ ပဿဒ္ဓိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂဿ ဘာဝနာယ, အကာလော သမာဓိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂဿ ဘာဝနာယ, အကာလော ဥပေက္ခာသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂဿ ဘာဝနာယ။ တံ ကိဿ ဟေတု? လီနံ, ဘိက္ခဝေ, စိတ္တံ တံ ဧတေဟိ ဓမ္မေဟိ ဒုဿမုဋ္ဌာပယံ ဟောတိ။

“ယသ္မိဉ္စ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, သမယေ လီနံ စိတ္တံ ဟောတိ, ကာလော တသ္မိံ သမယေ ဓမ္မဝိစယသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂဿ ဘာဝနာယ, ကာလော ဝီရိယသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂဿ ဘာဝနာယ, ကာလော ပီတိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂဿ ဘာဝနာယ။ တံ ကိဿ ဟေတု? လီနံ, ဘိက္ခဝေ, စိတ္တံ တံ ဧတေဟိ ဓမ္မေဟိ သုသမုဋ္ဌာပယံ ဟောတိ။

‘‘သေယျထာပိ, ဘိက္ခဝေ, ပုရိသော ပရိတ္တံ အဂ္ဂိံ ဥဇ္ဇာလေတုကာမော အဿ။ သော တတ္ထ သုက္ခာနိ စေဝ တိဏာနိ ပက္ခိပေယျ, သုက္ခာနိ ဂောမယာနိ ပက္ခိပေယျ, သုက္ခာနိ ကဋ္ဌာနိ ပက္ခိပေယျ, မုခဝါတဉ္စ ဒဒေယျ, န စ ပံသုကေန ဩကိရေယျ; ဘဗ္ဗော နု ခေါ သော ပုရိသော ပရိတ္တံ အဂ္ဂိံ ဥဇ္ဇာလိတု’’န္တိ? ‘‘ဧဝံ, ဘန္တေ’’။

‘‘ဧဝမေဝ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ယသ္မိံ သမယေ လီနံ စိတ္တံ ဟောတိ, ကာလော တသ္မိံ သမယေ ဓမ္မဝိစယသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂဿ ဘာဝနာယ, ကာလော ဝီရိယသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂဿ ဘာဝနာယ, ကာလော ပီတိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂဿ ဘာဝနာယ။ တံ ကိဿ ဟေတု? လီနံ, ဘိက္ခဝေ, စိတ္တံ တံ ဧတေဟိ ဓမ္မေဟိ သုသမုဋ္ဌာပယံ ဟောတိ။

‘‘ယသ္မိံ , ဘိက္ခဝေ, သမယေ ဥဒ္ဓတံ စိတ္တံ ဟောတိ, အကာလော တသ္မိံ သမယေ ဓမ္မဝိစယသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂဿ ဘာဝနာယ, အကာလော ဝီရိယသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂဿ ဘာဝနာယ, အကာလော ပီတိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂဿ ဘာဝနာယ။ တံ ကိဿ ဟေတု? ဥဒ္ဓတံ, ဘိက္ခဝေ, စိတ္တံ တံ ဧတေဟိ ဓမ္မေဟိ ဒုဝူပသမယံ ဟောတိ။

‘‘သေယျထာပိ , ဘိက္ခဝေ, ပုရိသော မဟန္တံ အဂ္ဂိက္ခန္ဓံ နိဗ္ဗာပေတုကာမော အဿ။ သော တတ္ထ သုက္ခာနိ စေဝ တိဏာနိ ပက္ခိပေယျ, သုက္ခာနိ စ ဂောမယာနိ ပက္ခိပေယျ, သုက္ခာနိ စ ကဋ္ဌာနိ ပက္ခိပေယျ, မုခဝါတဉ္စ ဒဒေယျ, န စ ပံသုကေန ဩကိရေယျ; ဘဗ္ဗော နု ခေါ သော ပုရိသော မဟန္တံ အဂ္ဂိက္ခန္ဓံ နိဗ္ဗာပေတု’’န္တိ? ‘‘နော ဟေတံ, ဘန္တေ’’။

‘‘ဧဝမေဝ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ယသ္မိံ သမယေ ဥဒ္ဓတံ စိတ္တံ ဟောတိ, အကာလော တသ္မိံ သမယေ ဓမ္မဝိစယသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂဿ ဘာဝနာယ, အကာလော ဝီရိယသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂဿ ဘာဝနာယ, အကာလော ပီတိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂဿ ဘာဝနာယ။ တံ ကိဿ ဟေတု? ဥဒ္ဓတံ, ဘိက္ခဝေ, စိတ္တံ တံ ဧတေဟိ ဓမ္မေဟိ ဒုဝူပသမယံ ဟောတိ။

‘‘ယသ္မိဉ္စ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, သမယေ ဥဒ္ဓတံ စိတ္တံ ဟောတိ, ကာလော တသ္မိံ သမယေ ပဿဒ္ဓိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂဿ ဘာဝနာယ, ကာလော သမာဓိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂဿ ဘာဝနာယ, ကာလော ဥပေက္ခာသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂဿ ဘာဝနာယ။ တံ ကိဿ ဟေတု? ဥဒ္ဓတံ, ဘိက္ခဝေ, စိတ္တံ တံ ဧတေဟိ ဓမ္မေဟိ သုဝူပသမယံ ဟောတိ။

‘‘သေယျထာပိ, ဘိက္ခဝေ, ပုရိသော မဟန္တံ အဂ္ဂိက္ခန္ဓံ နိဗ္ဗာပေတုကာမော အဿ။ သော တတ္ထ အလ္လာနိ စေဝ တိဏာနိ ပက္ခိပေယျ, အလ္လာနိ စ ဂောမယာနိ ပက္ခိပေယျ, အလ္လာနိ စ ကဋ္ဌာနိ ပက္ခိပေယျ, ဥဒကဝါတဉ္စ ဒဒေယျ, ပံသုကေန စ ဩကိရေယျ; ဘဗ္ဗော နု ခေါ သော ပုရိသော မဟန္တံ အဂ္ဂိက္ခန္ဓံ နိဗ္ဗာပေတု’’န္တိ? ‘‘ဧဝံ, ဘန္တေ’’။

‘‘ဧဝမေဝ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ယသ္မိံ သမယေ ဥဒ္ဓတံ စိတ္တံ ဟောတိ, ကာလော တသ္မိံ သမယေ ပဿဒ္ဓိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂဿ ဘာဝနာယ, ကာလော သမာဓိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂဿ ဘာဝနာယ, ကာလော ဥပေက္ခာသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂဿ ဘာဝနာယ။ တံ ကိဿ ဟေတု? ဥဒ္ဓတံ, ဘိက္ခဝေ, စိတ္တံ တံ ဧတေဟိ ဓမ္မေဟိ သုဝူပသမယံ ဟောတိ။ သတိဉ္စ ခွာဟံ, ဘိက္ခဝေ, သဗ္ဗတ္ထိကံ ဝဒါမီ’’တိ။ တတိယံ။

၄. မေတ္တာသဟဂတသုတ္တံ

၂၃၅. ဧကံ သမယံ ဘဂဝါ ကောလိယေသု ဝိဟရတိ ဟလိဒ္ဒဝသနံ နာမ ကောလိယာနံ နိဂမော။ အထ ခေါ သမ္ဗဟုလာ ဘိက္ခူ ပုဗ္ဗဏှသမယံ နိဝါသေတွာ ပတ္တစီဝရမာဒါယ ဟလိဒ္ဒဝသနံ ပိဏ္ဍာယ ပဝိသိံသု ။ အထ ခေါ တေသံ ဘိက္ခူနံ ဧတဒဟောသိ – ‘‘အတိပ္ပဂေ ခေါ တာဝ ဟလိဒ္ဒဝသနေ ပိဏ္ဍာယ စရိတုံ။ ယံနူန မယံ ယေန အညတိတ္ထိယာနံ ပရိဗ္ဗာဇကာနံ အာရာမော တေနုပသင်္ကမေယျာမာ’’တိ။

အထ ခေါ တေ ဘိက္ခူ ယေန အညတိတ္ထိယာနံ ပရိဗ္ဗာဇကာနံ အာရာမော တေနုပသင်္ကမိံသု; ဥပသင်္ကမိတွာ တေဟိ အညတိတ္ထိယေဟိ ပရိဗ္ဗာဇကေဟိ သဒ္ဓိံ သမ္မောဒိံသု။ သမ္မောဒနီယံ ကထံ သာရဏီယံ ဝီတိသာရေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိံသု။ ဧကမန္တံ နိသိန္နေ ခေါ တေ ဘိက္ခူ အညတိတ္ထိယာ ပရိဗ္ဗာဇကာ ဧတဒဝေါစုံ –

‘‘သမဏော, အာဝုသော, ဂေါတမော သာဝကာနံ ဧဝံ ဓမ္မံ ဒေသေတိ – ‘ဧထ တုမှေ, ဘိက္ခဝေ, ပဉ္စ နီဝရဏေ ပဟာယ စေတသော ဥပက္ကိလေသေ ပညာယ ဒုဗ္ဗလီကရဏေ မေတ္တာသဟဂတေန စေတသာ ဧကံ ဒိသံ ဖရိတွာ ဝိဟရထ, တထာ ဒုတိယံ, တထာ တတိယံ, တထာ စတုတ္ထံ; ဣတိ ဥဒ္ဓမဓော တိရိယံ သဗ္ဗဓိ သဗ္ဗတ္တတာယ သဗ္ဗာဝန္တံ လောကံ မေတ္တာသဟဂတေန စေတသာ ဝိပုလေန မဟဂ္ဂတေန အပ္ပမာဏေန အဝေရေန အဗျာပဇ္ဇေန ဖရိတွာ ဝိဟရထ။ ကရုဏာသဟဂတေန စေတသာ ဧကံ ဒိသံ ဖရိတွာ ဝိဟရထ, တထာ ဒုတိယံ, တထာ တတိယံ, တထာ စတုတ္ထံ; ဣတိ ဥဒ္ဓမဓော တိရိယံ သဗ္ဗဓိ သဗ္ဗတ္တတာယ သဗ္ဗာဝန္တံ လောကံ ကရုဏာသဟဂတေန စေတသာ ဝိပုလေန မဟဂ္ဂတေန အပ္ပမာဏေန အဝေရေန အဗျာပဇ္ဇေန ဖရိတွာ ဝိဟရထ။ မုဒိတာသဟဂတေန စေတသာ ဧကံ ဒိသံ ဖရိတွာ ဝိဟရထ, တထာ ဒုတိယံ, တထာ တတိယံ, တထာ စတုတ္ထံ; ဣတိ ဥဒ္ဓမဓော တိရိယံ သဗ္ဗဓိ သဗ္ဗတ္တတာယ သဗ္ဗာဝန္တံ လောကံ မုဒိတာသဟဂတေန စေတသာ ဝိပုလေန မဟဂ္ဂတေန အပ္ပမာဏေန အဝေရေန အဗျာပဇ္ဇေန ဖရိတွာ ဝိဟရထ။ ဥပေက္ခာသဟဂတေန စေတသာ ဧကံ ဒိသံ ဖရိတွာ ဝိဟရထ, တထာ ဒုတိယံ, တထာ တတိယံ, တထာ စတုတ္ထံ; ဣတိ ဥဒ္ဓမဓော တိရိယံ သဗ္ဗဓိ သဗ္ဗတ္တတာယ သဗ္ဗာဝန္တံ လောကံ ဥပေက္ခာသဟဂတေန စေတသာ ဝိပုလေန မဟဂ္ဂတေန အပ္ပမာဏေန အဝေရေန အဗျာပဇ္ဇေန ဖရိတွာ ဝိဟရထာ’’’တိ။

‘‘မယမ္ပိ ခော, အာဝုသော, သာဝကာနံ ဧဝံ ဓမ္မံ ဒေသေမ – ‘ဧထ တုမှေ, အာဝုသော, ပဉ္စ နီဝရဏေ ပဟာယ စေတသော ဥပက္ကိလေသေ ပညာယ ဒုဗ္ဗလီကရဏေ မေတ္တာသဟဂတေန စေတသာ ဧကံ ဒိသံ ဖရိတွာ ဝိဟရထ။ပေ။ ကရုဏာသဟဂတေန စေတသာ။ မုဒိတာသဟဂတေန စေတသာ။ ဥပေက္ခာသဟဂတေန စေတသာ ဧကံ ဒိသံ ဖရိတွာ ဝိဟရထ, တထာ ဒုတိယံ, တထာ တတိယံ, တထာ စတုတ္ထံ; ဣတိ ဥဒ္ဓမဓော တိရိယံ သဗ္ဗဓိ သဗ္ဗတ္တတာယ သဗ္ဗာဝန္တံ လောကံ ဥပေက္ခာသဟဂတေန စေတသာ ဝိပုလေန မဟဂ္ဂတေန အပ္ပမာဏေန အဝေရေန အဗျာပဇ္ဇေန ဖရိတွာ ဝိဟရထာ’တိ။ ဣဓ နော, အာဝုသော, ကော ဝိသေသော, ကော အဓိပ္ပယာသော, ကိံ နာနာကရဏံ သမဏဿ ဝာ ဂေါတမဿ အမှာကံ ဝာ, ယဒိဒံ – ဓမ္မဒေသနာယ ဝာ ဓမ္မဒေသနံ, အနုသာသနိယာ ဝာ အနုသာသနိ’’န္တိ?

အထ ခော တေ ဘိက္ခူ တေသံ အညတိတ္ထိယာနံ ပရိဗ္ဗာဇကာနံ ဘာသိတံ နေဝ အဘိနန္ဒိံသု နပ္ပဋိက္ကောသိံသု။ အနဘိနန္ဒိတွာ အပ္ပဋိက္ကောသိတွာ ဥဋ္ဌာယာသနာ ပက္ကမိံသု – ‘‘ဘဂဝတော သန္တိကေ ဧတဿ ဘာသိတဿ အတ္ထံ အာဇာနိဿာမာ’’တိ။ အထ ခော တေ ဘိက္ခူ ဟလိဒ္ဒဝသနေ ပိဏ္ဍာယ စရိတွာ ပစ္ဆာဘတ္တံ ပိဏ္ဍပာတပဋိက္ကန္တာ ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိံသု; ဥပသင်္ကမိတွာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိံသု။ ဧကမန္တံ နိသိန္နာ ခော တေ ဘိက္ခူ ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစုံ –

‘‘ဣဓ မယံ, ဘန္တေ, ပုဗ္ဗဏှသမယံ နိဝါသေတွာ ပတ္တစီဝရမာဒာယ ဟလိဒ္ဒဝသနံ ပိဏ္ဍာယ ပဝိသိမှာ။ တေသံ နော, ဘန္တေ, အမှာကံ ဧတဒဟောသိ – ‘အတိပ္ပဂေါ ခော တာဝ ဟလိဒ္ဒဝသနေ ပိဏ္ဍာယ စရိတုံ။ ယံနူန မယံ ယေန အညတိတ္ထိယာနံ ပရိဗ္ဗာဇကာနံ အာရာမော တေနုပသင်္ကမေယျာမာ’’’တိ။

‘‘အထ ခော မယံ, ဘန္တေ, ယေန အညတိတ္ထိယာနံ ပရိဗ္ဗာဇကာနံ အာရာမော တေနုပသင်္ကမိမှ, ဥပသင်္ကမိတွာ တေဟိ အညတိတ္ထိယေဟိ ပရိဗ္ဗာဇကေဟိ သဒ္ဓိံ သမ္မောဒိမှ။ သမ္မောဒနီယံ ကထံ သာရဏီယံ ဝီတိသာရေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိမှ။ ဧကမန္တံ နိသိန္နေ ခော အမှေ, ဘန္တေ, တေ အညတိတ္ထိယာ ပရိဗ္ဗာဇကာ ဧတဒဝေါစုံ –

‘‘သမဏော, အာဝုသော, ဂေါတမော သာဝကာနံ ဧဝံ ဓမ္မံ ဒေသေတိ – ‘ဧထ တုမှေ, ဘိက္ခဝေ, ပဉ္စ နီဝရဏေ ပဟာယ စေတသော ဥပက္ကိလေသေ ပညာယ ဒုဗ္ဗလီကရဏေ မေတ္တာသဟဂတေန စေတသာ ဧကံ ဒိသံ ဖရိတွာ ဝိဟရထ။ ပေ။ ကရုဏာသဟဂတေန စေတသာ ။ မုဒိတာသဟဂတေန စေတသာ။ ဥပေက္ခာသဟဂတေန စေတသာ ဧကံ ဒိသံ ဖရိတွာ ဝိဟရထ, တထာ ဒုတိယံ, တထာ တတိယံ, တထာ စတုတ္ထံ; ဣတိ ဥဒ္ဓမဓော တိရိယံ သဗ္ဗဓိ သဗ္ဗတ္တတာယ သဗ္ဗာဝန္တံ လောကံ ဥပေက္ခာသဟဂတေန စေတသာ ဝိပုလေန မဟဂ္ဂတေန အပ္ပမာဏေန အဝေရေန အဗျာပဇ္ဇေန ဖရိတွာ ဝိဟရထာ’’’တိ။

‘‘မယမ္ပိ ခော, အာဝုသော, သာဝကာနံ ဧဝံ ဓမ္မံ ဒေသေမ – ‘ဧထ တုမှေ, အာဝုသော, ပဉ္စ နီဝရဏေ ပဟာယ စေတသော ဥပက္ကိလေသေ ပညာယ ဒုဗ္ဗလီကရဏေ မေတ္တာသဟဂတေန စေတသာ ဧကံ ဒိသံ ဖရိတွာ ဝိဟရထ။ပေ။

ကရုဏာသဟဂတေန စေတသာ။ပေ။ မုဒိတာသဟဂတေန စေတသာ။ပေ။ ဥပေက္ခာသဟဂတေန စေတသာ ဧကံ ဒိသံ ဖရိတွာ ဝိဟရထ, တထာ ဒုတိယံ, တထာ တတိယံ, တထာ စတုတ္ထံ; ဣတိ ဥဒ္ဓမဓော တိရိယံ သဗ္ဗဓိ သဗ္ဗတ္တတာယ သဗ္ဗာဝန္တံ လောကံ ဥပေက္ခာသဟဂတေန စေတသာ ဝိပုလေန မဟဂ္ဂတေန အပ္ပမာဏေန အဝေရေန အဗျာပဇ္ဇေန ဖရိတွာ ဝိဟရထာ'တိ။ ဣဓ နော, အာဝုသော, ကော ဝိသေသော, ကော အဓိပ္ပယာသော, ကိံ နာနာကရဏံ သမဏဿ ဝါ ဂေါတမဿ အမှာကံ ဝါ, ယဒိဒံ, ဓမ္မဒေသနာယ ဝါ ဓမ္မဒေသနံ, အနုသာသနိယာ ဝါ အနုသာသနိ''န္တိ?

အထ ခော မယံ, ဘန္တေ, တေသံ အညတိတ္ထိယာနံ ပရိဗ္ဗာဇကာနံ ဘာသိတံ နေဝ အဘိနန္ဒိမှ နပ္ပဋိက္ကောသိမှ, အနဘိနန္ဒိတွာ အပ္ပဋိက္ကောသိတွာ ဥဋ္ဌာယာသနာ ပက္ကမိမှ – 'ဘဂဝတော သန္တိကေ ဧတဿ ဘာသိတဿ အတ္ထံ အာဇာနိဿာမာ'တိ။

''ဧဝံဝါဒိနော, ဘိက္ခဝေ, အညတိတ္ထိယာ ပရိဗ္ဗာဇကာ ဧဝမဿု ဝစနီယာ – 'ကထံ ဘာဝိတာ ပနာဝုသော, မေတ္တာစေတောဝိမုတ္တိ, ကိံဂတိကာ ဟောတိ, ကိံပရမာ, ကိံဖလာ, ကိံပရိယောသာနာ? ကထံ ဘာဝိတာ ပနာဝုသော, ကရုဏာစေတောဝိမုတ္တိ, ကိံဂတိကာ ဟောတိ, ကိံပရမာ, ကိံဖလာ, ကိံပရိယောသာနာ? ကထံ ဘာဝိတာ ပနာဝုသော, မုဒိတာစေတောဝိမုတ္တိ, ကိံဂတိကာ ဟောတိ, ကိံပရမာ, ကိံဖလာ, ကိံပရိယောသာနာ? ကထံ ဘာဝိတာ ပနာဝုသော, ဥပေက္ခာစေတောဝိမုတ္တိ, ကိံဂတိကာ ဟောတိ, ကိံပရမာ, ကိံဖလာ, ကိံပရိယောသာနာ'''တိ? ဧဝံ ပုဋ္ဌာ, ဘိက္ခဝေ, အညတိတ္ထိယာ ပရိဗ္ဗာဇကာ န စေဝ သမ္ပာယိဿန္တိ, ဥတ္တရိဉ္စ ဝိဃာတံ အာပဇ္ဇိဿန္တိ။ တံ ကိဿ ဟေတု? ယထာ တံ, ဘိက္ခဝေ, အဝိသယသ္မိံ။ ''နာဟံ တံ, ဘိက္ခဝေ, ပဿာမိ သဒေဝကေ လောကေ သမာရကေ သဗြဟ္မကေ သဿမဏဗြာဟ္မဏိယာ ပဇာယ သဒေဝမနုဿာယ, ယော ဣမေသံ ပဉှာနံ ဝေယျာကရဏေန စိတ္တံ အာရာဓေယျ, အညတြ တထာဂတေန ဝါ တထာဂတသာဝကေန ဝါ ဣတော ဝါ ပန သုတွာ''။

''ကထံ ဘာဝိတာ စ, ဘိက္ခဝေ, မေတ္တာစေတောဝိမုတ္တိ, ကိံဂတိကာ ဟောတိ, ကိံပရမာ, ကိံဖလာ, ကိံပရိယောသာနာ? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု မေတ္တာသဟဂတံ သတိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂံ ဘာဝေတိ။ပေ။ မေတ္တာသဟဂတံ ဥပေက္ခာသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂံ ဘာဝေတိ ဝိဝေကနိဿိတံ ဝိရာဂနိဿိတံ နိရောဓနိဿိတံ ဝေါဿဂ္ဂပရိဏာမိံ။ သော သစေ အာကင်္ခတိ 'အပ္ပဋိကူလေ ပဋိကူလသညီ ဝိဟရေယျ'န္တိ, ပဋိကူလသညီ တတ္ထ ဝိဟရတိ။ သစေ အာကင်္ခတိ 'ပဋိကူလေ အပ္ပဋိကူလသညီ ဝိဟရေယျ'န္တိ, အပ္ပဋိကူလသညီ တတ္ထ ဝိဟရတိ။ သစေ အာကင်္ခတိ 'အပ္ပဋိကူလေ စ ပဋိကူလေ စ ပဋိကူလသညီ ဝိဟရေယျ'န္တိ, ပဋိကူလသညီ တတ္ထ ဝိဟရတိ။ သစေ အာကင်္ခတိ 'ပဋိကူလေ စ အပ္ပဋိကူလေ စ အပ္ပဋိကူလသညီ ဝိဟရေယျ'န္တိ, အပ္ပဋိကူလသညီ တတ္ထ ဝိဟရတိ။ သစေ အာကင်္ခတိ 'အပ္ပဋိကူလဉ္စ ပဋိကူလဉ္စ တဒုဘယံ အဘိနိဝဇ္ဇေတွာ ဥပေက္ခကော ဝိဟရေယျံ သတော သမ္ပဇာနော'တိ, ဥပေက္ခကော စ တတ္ထ ဝိဟရတိ သတော သမ္ပဇာနော, သုဘံ ဝါ ခော ပန ဝိမောက္ခံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ။ သုဘပရမာဟံ, ဘိက္ခဝေ, မေတ္တာစေတောဝိမုတ္တိံ ဝဒါမိ, ဣဓပညဿ ဘိက္ခုနော ဥတ္တရိဝိမုတ္တိံ အပ္ပဋိဝိဇ္ဈတော။

''ကထံ ဘာဝိတာ စ, ဘိက္ခဝေ, ကရုဏာစေတောဝိမုတ္တိ, ကိံဂတိကာ ဟောတိ, ကိံပရမာ, ကိံဖလာ, ကိံပရိယောသာနာ? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ကရုဏာသဟဂတံ သတိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂံ ဘာဝေတိ။ပေ။ ကရုဏာသဟဂတံ ဥပေက္ခာသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂံ ဘာဝေတိ ဝိဝေကနိဿိတံ ဝိရာဂနိဿိတံ နိရောဓနိဿိတံ ဝေါဿဂ္ဂပရိဏာမိံ ။ သော သစေ အာကင်္ခတိ 'အပ္ပဋိကူလေ ပဋိကူလသညီ ဝိဟရေယျ'န္တိ, ပဋိကူလသညီ တတ္ထ ဝိဟရတိ။ပေ။ သစေ အာကင်္ခတိ 'အပ္ပဋိကူလဉ္စ ပဋိကူလဉ္စ တဒုဘယံ အဘိနိဝဇ္ဇေတွာ ဥပေက္ခကော ဝိဟရေယျံ သတော သမ္ပဇာနော'တိ, ဥပေက္ခကော တတ္ထ ဝိဟရတိ သတော သမ္ပဇာနော။ သဗ္ဗသော ဝါ ပန ရူပသညာနံ သမတိက္ကမာ ပဋိဃသညာနံ အတ္ထင်္ဂမာ နာနတ္တသညာနံ အမနသိကာရာ 'အနန္တော အာကာသော'တိ အာကာသာနဉ္စာယတနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ။ အာကာသာနဉ္စာယတနပရမာဟံ , ဘိက္ခဝေ, ကရုဏာစေတောဝိမုတ္တိံ ဝဒါမိ, ဣဓပညဿ ဘိက္ခုနော ဥတ္တရိဝိမုတ္တိံ အပ္ပဋိဝိဇ္ဈတော။

''ကထံ ဘာဝိတာ စ, ဘိက္ခဝေ, မုဒိတာစေတောဝိမုတ္တိ, ကိံဂတိကာ ဟောတိ, ကိံပရမာ, ကိံဖလာ, ကိံပရိယောသာနာ? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု မုဒိတာသဟဂတံ သတိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂံ ဘာဝေတိ။ပေ။ မုဒိတာသဟဂတံ ဥပေက္ခာသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂံ ဘာဝေတိ ဝိဝေကနိဿိတံ ဝိရာဂနိဿိတံ နိရောဓနိဿိတံ ဝေါဿဂ္ဂပရိဏာမိံ။ သော သစေ အာကင်္ခတိ 'အပ္ပဋိကူလေ ပဋိကူလသညီ ဝိဟရေယျ'န္တိ, ပဋိကူလသညီ တတ္ထ ဝိဟရတိ ။ပေ။ သစေ အာကင်္ခတိ 'အပ္ပဋိကူလဉ္စ ပဋိကူလ

စ တဒုဘယံ အဘိနိဝဇ္ဇေတ္ဝာ ဥပေက္ခကော ဝိဟရေယျံ သတော သမ္ပဇာနော’တိ, ဥပေက္ခကော တတ္ထ ဝိဟရတိ သတော သမ္ပဇာနော။ သဗ္ဗသော တ ပန အာကာသာနဉ္စာယတနံ သမတိက္ကမ္မ ‘အနန္တံ ဝိညာဏ’န္တိ ဝိညာဏဉ္စာယတနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ။ ဝိညာဏဉ္စာယတနပရမာဟံ, ဘိက္ခဝေ, မုဒိတာစေတောဝိမုတ္တိံ ဝဒါမိ, ဣဓပညဿ ဘိက္ခုနော ဥတ္တရိဝိမုတ္တိံ အပ္ပဋိဝိဇ္ဈတော။

“ကထံ ဘာဝိတာ စ, ဘိက္ခဝေ, ဥပေက္ခာစေတောဝိမုတ္တိ, ကိံဂတိကာ ဟောတိ, ကိံပရမာ, ကိံဖလာ, ကိံပရိယောသာနာ? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ဥပေက္ခာသဟဂတံ သတိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂံ ဘာဝေတိ ဝိဝေကနိဿိတံ ဝိရာဂနိဿိတံ နိရောဓနိဿိတံ ဝေါဿဂ္ဂပရိဏာမိံ။ပေ။ ဥပေက္ခာသဟဂတံ ဥပေက္ခာသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂံ ဘာဝေတိ ဝိဝေကနိဿိတံ ဝိရာဂနိဿိတံ နိရောဓနိဿိတံ ဝေါဿဂ္ဂပရိဏာမိံ။ သော သစေ အာကင်္ခတိ ‘အပ္ပဋိကူလေ ပဋိကူလသညီ ဝိဟရေယျ’န္တိ, ပဋိကူလသညီ တတ္ထ ဝိဟရတိ။ သစေ အာကင်္ခတိ ‘ပဋိကူလေ အပ္ပဋိကူလသညီ ဝိဟရေယျ’န္တိ, အပ္ပဋိကူလသညီ တတ္ထ ဝိဟရတိ။ သစေ အာကင်္ခတိ ‘အပ္ပဋိကူလေ စ ပဋိကူလေ စ ပဋိကူလသညီ ဝိဟရေယျ’န္တိ, ပဋိကူလသညီ တတ္ထ ဝိဟရတိ။ သစေ အာကင်္ခတိ ‘ပဋိကူလေ စ အပ္ပဋိကူလေ စ အပ္ပဋိကူလသညီ ဝိဟရေယျ’န္တိ, အပ္ပဋိကူလသညီ တတ္ထ ဝိဟရတိ။ သစေ အာကင်္ခတိ ‘အပ္ပဋိကူလဉ္စ ပဋိကူလဉ္စ တဒုဘယံ အဘိနိဝဇ္ဇေတ္ဝာ ဥပေက္ခကော ဝိဟရေယျံ သတော သမ္ပဇာနော’တိ, ဥပေက္ခကော တတ္ထ ဝိဟရတိ သတော သမ္ပဇာနော။ သဗ္ဗသော တ ပန ဝိညာဏဉ္စာယတနံ သမတိက္ကမ္မ ‘နတ္ထိ ကိဉ္စီ’တိ အာကိဉ္စညာယတနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ။ အာကိဉ္စညာယတနပရမာဟံ, ဘိက္ခဝေ, ဥပေက္ခာစေတောဝိမုတ္တိံ ဝဒါမိ, ဣဓပညဿ ဘိက္ခုနော ဥတ္တရိဝိမုတ္တိံ အပ္ပဋိဝိဇ္ဈတော”တိ။ စတုတ္ထံ။

၅. သင်္ဂါရဝသုတ္တံ

၂၃၆. သာဝတ္ထိနိဒါနံ ။ အထ ခေါ သင်္ဂါရဝေါ ဗြာဟ္မဏော ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတ္ဝာ ဘဂဝတာ သဒ္ဓိံ သမ္မောဒိ။ သမ္မောဒနီယံ ကထံ သာရဏီယံ ဝီတိသာရေတ္ဝာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ။ ဧကမန္တံ နိသိန္နော ခေါ သင်္ဂါရဝေါ ဗြာဟ္မဏော ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ –

“ကော နု ခေါ, ဘော ဂေါတမ, ဟေတု, ကော ပစ္စယော ယေနေကဒါ ဒီဃရတ္တံ သဇ္ဈာယကတာပိ မန္တာ နပ္ပဋိဘန္တိ, ပဂေဝ အသဇ္ဈာယကတာ? ကော ပန, ဘော ဂေါတမ, ဟေတု, ကော ပစ္စယော ယေနေကဒါ ဒီဃရတ္တံ အသဇ္ဈာယကတာပိ မန္တာ ပဋိဘန္တိ, ပဂေဝ သဇ္ဈာယကတာ”တိ?

“ယသ္မိံ ခေါ, ဗြာဟ္မဏ, သမယေ ကာမရာဂပရိယုဋ္ဌိတေန စေတသာ ဝိဟရတိ ကာမရာဂပရေတေန, ဥပ္ပန္နဿ စ ကာမရာဂဿ နိဿရဏံ ယထာဘူတံ နပ္ပဇာနာတိ, အတ္တတ္ထမ္ပိ တသ္မိံ သမယေ ယထာဘူတံ န ဇာနာတိ န ပဿတိ, ပရတ္ထမ္ပိ တသ္မိံ သမယေ ယထာဘူတံ န ဇာနာတိ န ပဿတိ, ဥဘယတ္ထမ္ပိ တသ္မိံ သမယေ ယထာဘူတံ န ဇာနာတိ န ပဿတိ; ဒီဃရတ္တံ သဇ္ဈာယကတာပိ မန္တာ နပ္ပဋိဘန္တိ, ပဂေဝ အသဇ္ဈာယကတာ။

“သေယျထာပိ, ဗြာဟ္မဏ, ဥဒပတ္တော သံသဋ္ဌော လာခါယ ဝာ ဟလိဒ္ဒိယာ ဝာ နီလိယာ ဝာ မဉ္ဇိဋ္ဌာယ ဝာ။ တတ္ထ စက္ခုမာ ပုရိသော သကံ မုခနိမိတ္တံ ပစ္စဝေက္ခမာနော ယထာဘူတံ န ဇာနေယျ န ပဿေယျ။ ဧဝမေဝ ခေါ, ဗြာဟ္မဏ, ယသ္မိံ သမယေ ကာမရာဂပရိယုဋ္ဌိတေန စေတသာ ဝိဟရတိ ကာမရာဂပရေတေန, ဥပ္ပန္နဿ စ ကာမရာဂဿ နိဿရဏံ ယထာဘူတံ နပ္ပဇာနာတိ, အတ္တတ္ထမ္ပိ တသ္မိံ သမယေ ယထာဘူတံ န ဇာနာတိ န ပဿတိ, ပရတ္ထမ္ပိ။ပေ။ ဥဘယတ္ထမ္ပိ တသ္မိံ သမယေ ယထာဘူတံ န ဇာနာတိ န ပဿတိ; ဒီဃရတ္တံ သဇ္ဈာယကတာပိ မန္တာ နပ္ပဋိဘန္တိ, ပဂေဝ အသဇ္ဈာယကတာ။

“ပုန စပရံ, ဗြာဟ္မဏ, ယသ္မိံ သမယေ ဗျာပါဒပရိယုဋ္ဌိတေန စေတသာ ဝိဟရတိ ဗျာပါဒပရေတေန, ဥပ္ပန္နဿ စ ဗျာပါဒဿ နိဿရဏံ ယထာဘူတံ နပ္ပဇာနာတိ, အတ္တတ္ထမ္ပိ တသ္မိံ သမယေ ယထာဘူတံ န ဇာနာတိ န ပဿတိ, ပရတ္ထမ္ပိ။ပေ။ ဥဘယတ္ထမ္ပိ တသ္မိံ သမယေ ယထာဘူတံ န ဇာနာတိ န ပဿတိ; ဒီဃရတ္တံ သဇ္ဈာယကတာပိ မန္တာ နပ္ပဋိဘန္တိ, ပဂေဝ အသဇ္ဈာယကတာ။

“သေယျထာပိ, ဗြာဟ္မဏ, ဥဒပတ္တော အဂ္ဂိနာ သန္တတ္တော ပက္ကုထိတော [ပက္ကုဓိတော (က.), ဥက္ကဋ္ဌိတော (သီ.), ဥက္ကုဋ္ဌိတော (သျာ.)] ဥသ္မုဒကဇာတော [ဥဿဒကဇာတော (သီ.), ဥသ္မာဒကဇာတော (သျာ.)] ။ တတ္ထ စက္ခုမာ ပုရိသော သကံ မုခနိမိတ္တံ ပစ္စဝေက္ခမာနော ယထာဘူတံ န ဇာနေယျ န ပဿေယျ။ ဧဝမေဝ ခော, ဗြာဟ္မဏ, ယသ္မိံ သမယေ ဗျာပါဒပရိယုဋ္ဌိတေန စေတသာ ဝိဟရတိ ဗျာပါဒပရေတေန, ဥပ္ပန္နဿ စ ဗျာပါဒဿ နိဿရဏံ ယထာဘူတံ နပ္ပဇာနာတိ, အတ္တတ္ထမ္ပိ တသ္မိံ သမယေ ယထာဘူတံ န ဇာနာတိ န ပဿတိ, ပရတ္ထမ္ပိ တသ္မိံ သမယေ။ပေ။ ဥဘယတ္ထမ္ပိ တသ္မိံ သမယေ ယထာဘူတံ န ဇာနာတိ န ပဿတိ; ဒီဃရတ္တံ သဇ္ဈာယကတာပိ မန္တာ နပ္ပဋိဘန္တိ, ပဂေဝ အသဇ္ဈာယကတာ။

“ပုန စပရံ, ဗြာဟ္မဏ, ယသ္မိံ သမယေ ထိနမိဒ္ဓပရိယုဋ္ဌိတေန စေတသာ ဝိဟရတိ ထိနမိဒ္ဓပရေတေန, ဥပ္ပန္နဿ စ ထိနမိဒ္ဓဿ နိဿရဏံ ယထာဘူတံ နပ္ပဇာနာတိ, အတ္တတ္ထမ္ပိ တသ္မိံ သမယေ ယထာဘူတံ န ဇာနာတိ န ပဿတိ, ပရတ္ထမ္ပိ။ပေ။ ဥဘယတ္ထမ္ပိ တသ္မိံ သမယေ ယထာဘူတံ န ဇာနာတိ န ပဿတိ; ဒီဃရတ္တံ သဇ္ဈာယကတာပိ မန္တာ နပ္ပဋိဘန္တိ, ပဂေဝ အသဇ္ဈာယကတာ။

“သေယျထာပိ, ဗြာဟ္မဏ, ဥဒပတ္တော သေတလပဏကပရိယောနဒ္ဓော။ တတ္ထ စက္ခုမာ ပုရိသော သကံ မုခနိမိတ္တံ ပစ္စဝေက္ခမာနော ယထာဘူတံ န ဇာနေယျ န ပဿေယျ။ ဧဝမေဝ ခော, ဗြာဟ္မဏ, ယသ္မိံ သမယေ ထိနမိဒ္ဓပရိယုဋ္ဌိတေန စေတသာ ဝိဟရတိ ထိနမိဒ္ဓပရေတေန, ဥပ္ပန္နဿ စ ထိနမိဒ္ဓဿ နိဿရဏံ ယထာဘူတံ နပ္ပဇာနာတိ, အတ္တတ္ထမ္ပိ တသ္မိံ သမယေ ယထာဘူတံ န ဇာနာတိ န ပဿတိ, ပရတ္ထမ္ပိ။ပေ။ ဥဘယတ္ထမ္ပိ တသ္မိံ သမယေ ယထာဘူတံ န ဇာနာတိ န ပဿတိ; ဒီဃရတ္တံ သဇ္ဈာယကတာပိ မန္တာ နပ္ပဋိဘန္တိ, ပဂေဝ အသဇ္ဈာယကတာ။

“ပုန စပရံ, ဗြာဟ္မဏ, ယသ္မိံ သမယေ ဥဒ္ဓစ္စကုက္ကုစ္စပရိယုဋ္ဌိတေန စေတသာ ဝိဟရတိ ဥဒ္ဓစ္စကုက္ကုစ္စပရေတေန, ဥပ္ပန္နဿ စ ဥဒ္ဓစ္စကုက္ကုစ္စဿ နိဿရဏံ ယထာဘူတံ နပ္ပဇာနာတိ, အတ္တတ္ထမ္ပိ တသ္မိံ သမယေ ယထာဘူတံ န ဇာနာတိ န ပဿတိ, ပရတ္ထမ္ပိ။ပေ။ ဥဘယတ္ထမ္ပိ တသ္မိံ သမယေ ယထာဘူတံ န ဇာနာတိ န ပဿတိ; ဒီဃရတ္တံ သဇ္ဈာယကတာပိ မန္တာ နပ္ပဋိဘန္တိ, ပဂေဝ အသဇ္ဈာယကတာ။

“သေယျထာပိ, ဗြာဟ္မဏ, ဥဒပတ္တော ဝါတေရိတော စလိတော ဘန္တော ဦမိဇာတော။ တတ္ထ စက္ခုမာ ပုရိသော သကံ မုခနိမိတ္တံ ပစ္စဝေက္ခမာနော ယထာဘူတံ န ဇာနေယျ န ပဿေယျ။ ဧဝမေဝ ခော, ဗြာဟ္မဏ, ယသ္မိံ သမယေ ဥဒ္ဓစ္စကုက္ကုစ္စပရိယုဋ္ဌိတေန စေတသာ ဝိဟရတိ ဥဒ္ဓစ္စကုက္ကုစ္စပရေတေန, ဥပ္ပန္နဿ စ ဥဒ္ဓစ္စကုက္ကုစ္စဿ နိဿရဏံ ယထာဘူတံ နပ္ပဇာနာတိ, အတ္တတ္ထမ္ပိ တသ္မိံ သမယေ ယထာဘူတံ န ဇာနာတိ န ပဿတိ, ပရတ္ထမ္ပိ။ပေ။ ဥဘယတ္ထမ္ပိ တသ္မိံ သမယေ ယထာဘူတံ န ဇာနာတိ န ပဿတိ; ဒီဃရတ္တံ သဇ္ဈာယကတာပိ မန္တာ နပ္ပဋိဘန္တိ, ပဂေဝ အသဇ္ဈာယကတာ။

“ပုန စပရံ, ဗြာဟ္မဏ, ယသ္မိံ သမယေ ဝိစိကိစ္ဆာပရိယုဋ္ဌိတေန စေတသာ ဝိဟရတိ ဝိစိကိစ္ဆာပရေတေန, ဥပ္ပန္နာယ စ ဝိစိကိစ္ဆာယ နိဿရဏံ ယထာဘူတံ နပ္ပဇာနာတိ, အတ္တတ္ထမ္ပိ တသ္မိံ သမယေ ယထာဘူတံ န ဇာနာတိ န ပဿတိ, ပရတ္ထမ္ပိ။ပေ။ ဥဘယတ္ထမ္ပိ။ ဒီဃရတ္တံ သဇ္ဈာယကတာပိ မန္တာ နပ္ပဋိဘန္တိ, ပဂေဝ အသဇ္ဈာယကတာ။

“သေယျထာပိ, ဗြာဟ္မဏ, ဥဒပတ္တော အာဝိလော လုဠိတော ကလလီဘူတော အန္ဓကာရေ နိက္ခိတ္တော။ တတ္ထ စက္ခုမာ ပုရိသော သကံ မုခနိမိတ္တံ ပစ္စဝေက္ခမာနော ယထာဘူတံ န ဇာနေယျ န ပဿေယျ။ ဧဝမေဝ ခော, ဗြာဟ္မဏ, ယသ္မိံ သမယေ ဝိစိကိစ္ဆာပရိယုဋ္ဌိတေန စေတသာ ဝိဟရတိ ဝိစိကိစ္ဆာပရေတေန, ဥပ္ပန္နာယ စ ဝိစိကိစ္ဆာယ နိဿရဏံ ယထာဘူတံ နပ္ပဇာနာတိ, အတ္တတ္ထမ္ပိ တသ္မိံ သမယေ ယထာဘူတံ န ဇာနာတိ န ပဿတိ, ပရတ္ထမ္ပိ တသ္မိံ သမယေ ယထာဘူတံ န ဇာနာတိ န ပဿတိ, ဥဘယတ္ထမ္ပိ တသ္မိံ သမယေ ယထာဘူတံ န ဇာနာတိ န ပဿတိ; ဒီဃရတ္တံ သဇ္ဈာယကတာပိ မန္တာ နပ္ပဋိဘန္တိ, ပဂေဝ အသဇ္ဈာယကတာ။ အယံ ခော, ဗြာဟ္မဏ, ဟေတု အယံ ပစ္စယော ယေနေကဒါ ဒီဃရတ္တံ သဇ္ဈာယကတာပိ မန္တာ နပ္ပဋိဘန္တိ, ပဂေဝ အသဇ္ဈာယကတာ။

“ယသ္မိံ ခေါ, ဗြာဟ္မဏ, သမယေ န ကာမရာဂပရိယုဋ္ဌိတေန စေတသာ ဝိဟရတိ န ကာမရာဂပရေတေန, ဥပ္ပ
န္နဿ စ ကာမရာဂဿ နိဿရဏံ ယထာဘူတံ ပဇာနာတိ, အတ္တတ္ထမ္ပိ တသ္မိံ သမယေ ယထာဘူတံ ဇာနာတိ ပ
ဿတိ, ပရတ္ထမ္ပိ တသ္မိံ သမယေ ယထာဘူတံ ဇာနာတိ ပဿတိ, ဥဘယတ္ထမ္ပိ တသ္မိံ သမယေ ယထာဘူတံ ဇာ
နာတိ ပဿတိ; ဒီဃရတ္တံ အသဇ္ဈာယကတာပိ မန္တာ ပဋိဘန္တိ, ပဂေဝ သဇ္ဈာယကတာ။

“သေယျထာပိ , ဗြာဟ္မဏ, ဥဒပတ္တော အသံသဋ္ဌော လာခာယ တ ဟလိဒ္ဒိယာ တ နီလိယာ တ မဉ္ဇိဋ္ဌာယ
တ။ တတ္ထ စက္ခုမာ ပုရိသော သကံ မုခနိမိတ္တံ ပစ္စဝေက္ခမာနော ယထာဘူတံ ဇာနေယျ ပဿေယျ။ ဧဝမေဝ
ခေါ, ဗြာဟ္မဏ, ယသ္မိံ သမယေ န ကာမရာဂပရိယုဋ္ဌိတေန စေတသာ ဝိဟရတိ န ကာမရာဂပရေတေန, ဥပ္ပန္နဿ စ
ကာမရာဂဿ နိဿရဏံ ယထာဘူတံ ပဇာနာတိ။ပေ.။။

“ပုန စပရံ, ဗြာဟ္မဏ, ယသ္မိံ သမယေ န ဗျာပာဒပရိယုဋ္ဌိတေန စေတသာ ဝိဟရတိ န ဗျာပာဒပရေတေန, ဥပ္
ပန္နဿ စ ဗျာပာဒဿ နိဿရဏံ ယထာဘူတံ ပဇာနာတိ, အတ္တတ္ထမ္ပိ တသ္မိံ သမယေ ယထာဘူတံ ဇာနာတိ ပ
ဿတိ, ပရတ္ထမ္ပိ။ပေ.။ ဥဘယတ္ထမ္ပိ။ ဒီဃရတ္တံ အသဇ္ဈာယကတာပိ မန္တာ ပဋိဘန္တိ, ပဂေဝ သဇ္ဈာယကတာ။

“သေယျထာပိ, ဗြာဟ္မဏ, ဥဒပတ္တော န အဂ္ဂိနာ သန္တတ္တော န ပက္ကုထိတော န ဥဿုဒုကဇာတော, တတ္
ထ စက္ခုမာ ပုရိသော သကံ မုခနိမိတ္တံ ပစ္စဝေက္ခမာနော ယထာဘူတံ ဇာနေယျ ပဿေယျ ။ ဧဝမေဝ ခေါ, ဗြာဟ္
မဏ, ယသ္မိံ သမယေ န ဗျာပာဒပရိယုဋ္ဌိတေန စေတသာ ဝိဟရတိ န ဗျာပာဒပရေတေန, ဥပ္ပန္နဿ စ ဗျာပာဒဿ
သ နိဿရဏံ ယထာဘူတံ ပဇာနာတိ, အတ္တတ္ထမ္ပိ တသ္မိံ သမယေ ယထာဘူတံ ဇာနာတိ ပဿတိ, ပရတ္ထမ္ပိ။
ပေ.။ ဥဘယတ္ထမ္ပိ။ ဒီဃရတ္တံ အသဇ္ဈာယကတာပိ မန္တာ ပဋိဘန္တိ, ပဂေဝ သဇ္ဈာယကတာ။

“ပုန စပရံ, ဗြာဟ္မဏ, ယသ္မိံ သမယေ န ထိနမိဒ္ဓပရိယုဋ္ဌိတေန စေတသာ ဝိဟရတိ န ထိနမိဒ္ဓပရေတေန, ဥပ္ပန္န
ဿ စ ထိနမိဒ္ဓဿ နိဿရဏံ ယထာဘူတံ ပဇာနာတိ, အတ္တတ္ထမ္ပိ တသ္မိံ သမယေ ယထာဘူတံ ဇာနာတိ ပဿ
သတိ, ပရတ္ထမ္ပိ။ပေ.။ ဥဘယတ္ထမ္ပိ ။ ဒီဃရတ္တံ အသဇ္ဈာယကတာပိ မန္တာ ပဋိဘန္တိ, ပဂေဝ သဇ္ဈာယကတာ။

“သေယျထာပိ, ဗြာဟ္မဏ, ဥဒပတ္တော န သေဝာလပဏကပရိယောနဒ္ဓော။ တတ္ထ စက္ခုမာ ပုရိသော သကံ မုခ
နိမိတ္တံ ပစ္စဝေက္ခမာနော ယထာဘူတံ ဇာနေယျ ပဿေယျ။ ဧဝမေဝ ခေါ, ဗြာဟ္မဏ, ယသ္မိံ သမယေ န
ထိနမိဒ္ဓပရိယုဋ္ဌိတေန စေတသာ ဝိဟရတိ န ထိနမိဒ္ဓပရေတေန, ဥပ္ပန္နဿ စ ထိနမိဒ္ဓဿ နိဿရဏံ ယထာဘူတံ ပ
ဇာနာတိ, အတ္တတ္ထမ္ပိ တသ္မိံ သမယေ ယထာဘူတံ ဇာနာတိ ပဿတိ, ပရတ္ထမ္ပိ။ပေ.။ ဥဘယတ္ထမ္ပိ။ ဒီဃရတ္
တံ အသဇ္ဈာယကတာပိ မန္တာ ပဋိဘန္တိ, ပဂေဝ သဇ္ဈာယကတာ။

“ပုန စပရံ, ဗြာဟ္မဏ, ယသ္မိံ သမယေ န ဥဒ္ဓစ္စကုက္ကုစ္စပရိယုဋ္ဌိတေန စေတသာ ဝိဟရတိ န ဥဒ္ဓစ္စကုက္ကုစ္စပရေတေန,
ဥပ္ပန္နဿ စ ဥဒ္ဓစ္စကုက္ကုစ္စဿ နိဿရဏံ ယထာဘူတံ ပဇာနာတိ, အတ္တတ္ထမ္ပိ တသ္မိံ သမယေ ယထာဘူတံ
ဇာနာတိ ပဿတိ, ပရတ္ထမ္ပိ။ပေ.။ ဥဘယတ္ထမ္ပိ။ ဒီဃရတ္တံ အသဇ္ဈာယကတာပိ မန္တာ ပဋိဘန္တိ, ပဂေဝ သဇ္ဈာ
ယကတာ။

“သေယျထာပိ, ဗြာဟ္မဏ, ဥဒပတ္တော န တတေရိတော န စလိတော န ဘန္တော န ဦမိဇာတော။ တတ္ထ စက္ခု
မာ ပုရိသော သကံ မုခနိမိတ္တံ ပစ္စဝေက္ခမာနော ယထာဘူတံ ဇာနေယျ ပဿေယျ။ ဧဝမေဝ ခေါ, ဗြာဟ္မဏ, ယ
သ္မိံ သမယေ န ဥဒ္ဓစ္စကုက္ကုစ္စပရိယုဋ္ဌိတေန စေတသာ ဝိဟရတိ န ဥဒ္ဓစ္စကုက္ကုစ္စပရေတေန, ဥပ္ပန္နဿ စ ဥဒ္ဓစ္စကုက္ကုစ္စ
ဿ နိဿရဏံ ယထာဘူတံ ပဇာနာတိ, အတ္တတ္ထမ္ပိ တသ္မိံ သမယေ ယထာဘူတံ ဇာနာတိ ပဿတိ, ပရတ္ထမ္ပိ။
ပေ.။ ဥဘယတ္ထမ္ပိ။ ဒီဃရတ္တံ အသဇ္ဈာယကတာပိ မန္တာ ပဋိဘန္တိ, ပဂေဝ သဇ္ဈာယကတာ။

“ပုန စပရံ, ဗြာဟ္မဏ, ယသ္မိံ သမယေ န ဝိစိကိစ္ဆာပရိယုဋ္ဌိတေန စေတသာ ဝိဟရတိ န ဝိစိကိစ္ဆာပရေတေန, ဥပ္ပန္
နာယ စ ဝိစိကိစ္ဆာယ နိဿရဏံ ယထာဘူတံ ပဇာနာတိ [ပဇာနာတိ ပဿတိ (သျာ.)] , အတ္တတ္ထမ္ပိ တသ္မိံ သမယေ
ယထာဘူတံ ဇာနာတိ ပဿတိ, ပရတ္ထမ္ပိ တသ္မိံ သမယေ ယထာဘူတံ ဇာနာတိ ပဿတိ; ဥဘယတ္ထမ္ပိ တသ္မိံ
သမယေ ယထာဘူတံ ဇာနာတိ ပဿတိ; ဒီဃရတ္တံ အသဇ္ဈာယကတာပိ မန္တာ ပဋိဘန္တိ, ပဂေဝ သဇ္ဈာယကတာ။

“သေယျထာပိ , ဗ္ရာဟ္မဏ, ဥဒပတ္တော အစ္ဆော ဝိပ္ပသန္နော အနာဝိလော အာလောကေ နိက္ခိတ္တော။ တတ္ထ စက္ခုမာ ပုရိသော သကံ မုခနိမိတ္တံ ပစ္စဝေက္ခမာနော ယထာဘူတံ ဇာနေယျ ပဿေယျ။ ဧဝမေဝ ခော, ဗ္ရာဟ္မဏ, ယသ္မိံ သမယေ န ဝိစိကိစ္ဆာပရိယုဋ္ဌိတေန စေတသာ ဝိဟရတိ န ဝိစိကိစ္ဆာပရေတေန, ဥပ္ပန္နာယ စ ဝိစိကိစ္ဆာယ နိဿရဏံ ယထာဘူတံ ပဇာနာတိ, အတ္တတ္ထမ္ပိ တသ္မိံ သမယေ ယထာဘူတံ ဇာနာတိ ပဿတိ, ပရတ္ထမ္ပိ တသ္မိံ သမယေ ယထာဘူတံ ဇာနာတိ ပဿတိ, ဥဘယတ္ထမ္ပိ တသ္မိံ သမယေ ယထာဘူတံ ဇာနာတိ ပဿတိ; ဒီဃရတ္တံ အသဇ္ဈာယကတာပိ မန္တာ ပဋိဘန္တိ, ပဂေဝ သဇ္ဈာယကတာ။ အယံ ခော, ဗ္ရာဟ္မဏ, ဟေတု အယံ ပစ္စယော ယေနေကဒါ ဒီဃရတ္တံ အသဇ္ဈာယကတာပိ မန္တာ ပဋိဘန္တိ, ပဂေဝ သဇ္ဈာယကတာ။

“သတ္တိမေ , ဗ္ရာဟ္မဏ, ဗောဇ္ဈင်္ဂာ အနာဝရဏာ အနီဝရဏာ စေတသော အနုပက္ကိလေသာ ဘာဝိတာ ဗဟုလီကတာ ဝိဇ္ဇာဝိမုတ္တိဖလသစ္ဆိကိရိယာယ သံဝတ္တန္တိ။ ကတမေ သတ္တ? သတိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂော ခော, ဗ္ရာဟ္မဏ, အနာဝရဏော အနီဝရဏော စေတသော အနုပက္ကိလေသော ဘာဝိတော ဗဟုလီကတော ဝိဇ္ဇာဝိမုတ္တိဖလသစ္ဆိကိရိယာယ သံဝတ္တတိ။ပေ.။ ဥပေက္ခာသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂော ခော, ဗ္ရာဟ္မဏ, အနာဝရဏော အနီဝရဏော စေတသော အနုပက္ကိလေသော ဘာဝိတော ဗဟုလီကတော ဝိဇ္ဇာဝိမုတ္တိဖလသစ္ဆိကိရိယာယ သံဝတ္တတိ။ ဣမေ ခော, ဗ္ရာဟ္မဏ, သတ္တ ဗောဇ္ဈင်္ဂာ အနာဝရဏာ အနီဝရဏာ စေတသော အနုပက္ကိလေသာ ဘာဝိတာ ဗဟုလီကတာ ဝိဇ္ဇာဝိမုတ္တိဖလသစ္ဆိကိရိယာယ သံဝတ္တန္တီ”တိ။ ဧဝံ ဝုတ္တေ သင်္ဂါရဝော ဗြာဟ္မဏော ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ – “အဘိက္ကန္တံ, ဘော ဂောတမ။ပေ.။ ဥပါသကံ မံ ဘဝံ ဂောတမော ဓာရေတု အဇ္ဇတဂ္ဂေ ပါဏုပေတံ သရဏံ ဂတ”န္တိ။ ပဉ္စမံ။

၆. အဘယသုတ္တံ

၂၃၇. ဧဝံ မေ သုတံ – ဧကံ သမယံ ဘဂဝါ ရာဇဂဟေ ဝိဟရတိ ဂိဇ္ဈကူဋေ ပဗ္ဗတေ။ အထ ခေါ အဘယော ရာဇကုမာရော ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ။ ဧကမန္တံ နိသိန္နော ခေါ အဘယော ရာဇကုမာရော ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ – “ပူရဏော, ဘန္တေ, ကဿပော ဧဝမာဟ – ‘နတ္ထိ ဟေတု, နတ္ထိ ပစ္စယော အညာဏာယ အဒဿနာယ။ အဟေတု, အပ္ပစ္စယော [အပ္ပစ္စယာ (သီ.), အပ္ပစ္စယံ (?)] အညာဏံ အဒဿနံ ဟောတိ။ နတ္ထိ ဟေတု, နတ္ထိ ပစ္စယော ဉာဏာယ ဒဿနာယ။ အဟေတု, အပ္ပစ္စယော ဉာဏံ ဒဿနံ ဟောတီ’တိ။ ဣဓ ဘဂဝါ ကိမာဟာ”တိ? “အတ္ထိ, ရာဇကုမာရ, ဟေတု, အတ္ထိ ပစ္စယော အညာဏာယ အဒဿနာယ။ သဟေတု, သပ္ပစ္စယော [သပ္ပစ္စယာ (သီ.), သပ္ပစ္စယံ (?)] အညာဏံ အဒဿနံ ဟောတိ။ အတ္ထိ , ရာဇကုမာရ, ဟေတု, အတ္ထိ ပစ္စယော ဉာဏာယ ဒဿနာယ။ သဟေတု, သပ္ပစ္စယော ဉာဏံ ဒဿနံ ဟောတီ”တိ။

“ကတမော ပန, ဘန္တေ, ဟေတု, ကတမော ပစ္စယော အညာဏာယ အဒဿနာယ? ကထံ သဟေတု, သပ္ပစ္စယော အညာဏံ အဒဿနံ ဟောတီ”တိ? “ယသ္မိံ ခော, ရာဇကုမာရ, သမယေ ကာမရာဂပရိယုဋ္ဌိတေန စေတသာ ဝိဟရတိ ကာမရာဂပရေတေန, ဥပ္ပန္နဿ စ ကာမရာဂဿ နိဿရဏံ ယထာဘူတံ န ဇာနာတိ န ပဿတိ – အယမ္ပိ ခော, ရာဇကုမာရ, ဟေတု, အယံ ပစ္စယော အညာဏာယ အဒဿနာယ။ ဧဝမ္ပိ သဟေတု သပ္ပစ္စယော အညာဏံ အဒဿနံ ဟောတိ။

“ပုန စပရံ, ရာဇကုမာရ, ယသ္မိံ သမယေ ဗျာပာဒပရိယုဋ္ဌိတေန စေတသာ ဝိဟရတိ ဗျာပာဒပရေတေန။ပေ.။ ထိနမိဒ္ဓပရိယုဋ္ဌိတေန။ ဥဒ္ဓစ္စကုက္ကုစ္စပရိယုဋ္ဌိတေန။ ဝိစိကိစ္ဆာပရိယုဋ္ဌိတေန စေတသာ ဝိဟရတိ ဝိစိကိစ္ဆာပရေတေန, ဥပ္ပန္နာယ စ ဝိစိကိစ္ဆာယ နိဿရဏံ ယထာဘူတံ န ဇာနာတိ န ပဿတိ – အယမ္ပိ ခော, ရာဇကုမာရ, ဟေတု, အယံ ပစ္စယော အညာဏာယ အဒဿနာယ။ ဧဝမ္ပိ သဟေတု သပ္ပစ္စယော အညာဏံ အဒဿနံ ဟောတီ”တိ။

“ကော နာမာယံ, ဘန္တေ, ဓမ္မပရိယာယော”တိ? “နီဝရဏာ နာမေတေ, ရာဇကုမာရာ”တိ။ “တဂ္ဃ, ဘဂဝါ, နီဝရဏာ; တဂ္ဃ, သုဂတ, နီဝရဏာ! ဧကမေကေနပိ ခော, ဘန္တေ, နီဝရဏေန အဘိဘူတော ယထာဘူတံ န ဇာနေယျ န ပဿေယျ, ကော ပန ဝါဒော ပဉ္စဟိ နီဝရဏေဟိ?

“ကတမော ပန, ဘန္တေ, ဟေတု, ကတမော ပစ္စယော ဉာဏာယ ဒဿနာယ? ကထံ သဟေတု, သပ္ပစ္စယော ဉာဏံ ဒဿနံ ဟောတီ”တိ? “ဣဓ , ရာဇကုမာရ, ဘိက္ခု သတိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂံ ဘာဝေတိ ဝိဝေကနိဿိတံ ဝိရာဂနိဿိတံ နိ

ရောဓနိဿိတံ ဝေဿဂ္ဂပရိဏာမိံ။ သော သတိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂံ ဘာဝိတေန စိတ္တေန ယထာဘူတံ ဇာနာတိ ပဿတိ – အယမ္ပိ ခေါ, ရာဇကုမာရ, ဟေတု, အယံ ပစ္စယော ဉာဏာယ ဒဿနာယ။ ဧဝမ္ပိ သဟေတု, သပ္ပစ္စယော ဉာဏံ ဒဿနံ ဟောတိ။

''ပုန စပရံ, ရာဇကုမာရ, ဘိက္ခု။ပေ။ ဥပေက္ခာသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂံ ဘာဝေတိ ဝိဝေကနိဿိတံ ဝိရာဂနိဿိတံ နိရောဓနိဿိတံ ဝေဿဂ္ဂပရိဏာမိံ။ သော ဥပေက္ခာသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂံ ဘာဝိတေန စိတ္တေန ယထာဘူတံ ဇာနာတိ ပဿတိ – အယမ္ပိ ခေါ, ရာဇကုမာရ, ဟေတု, အယံ ပစ္စယော ဉာဏာယ ဒဿနာယ။ ဧဝံ သဟေတု, သပ္ပစ္စယော ဉာဏံ ဒဿနံ ဟောတီ''တိ။

''ကော နာမာယံ, ဘန္တေ, ဓမ္မပရိယာယော''တိ? ''ဗောဇ္ဈင်္ဂါ နာမေတေ, ရာဇကုမာရာ''တိ။ ''တဂ္ဃ, ဘဂဝတ, ဗောဇ္ဈင်္ဂါ; တဂ္ဃ, သုဂတ, ဗောဇ္ဈင်္ဂါ! ဧကမေကေနပိ ခေါ, ဘန္တေ, ဗောဇ္ဈင်္ဂေန သမန္နာဂတော ယထာဘူတံ ဇာနေယျ ပဿေယျ, ကော ပန ဝါဒော သတ္တဟိ ဗောဇ္ဈင်္ဂေဟိ? ယောပိ မေ, ဘန္တေ, ဂိဇ္ဈကူဋံ ပဗ္ဗတံ အာရောဟန္တဿ ကာယကိလမထော စိတ္တကိလမထော, သောပိ မေ ပဋိပ္ပဿဒ္ဓေါ, ဓမ္မော စ မေ အဘိသမိတော''တိ။ ဆဋ္ဌံ။

သာကစ္ဆဝဂ္ဂေါ ဆဋ္ဌော။

တဿုဒ္ဒာနံ –

> အာဟာရာ ပရိယာယမဂ္ဂိ, မေတ္တံ သင်္ဂါရဝေန စ။
> အဘယော ပုစ္ဆိတော ပဉှံ, ဂိဇ္ဈကူဋမှိ ပဗ္ဗတေတိ။

၇. အာနာပာနဝဂ္ဂေါ

၁. အဋ္ဌိကမဟပ္ဖလသုတ္တံ

၂၃၈. သာဝတ္ထိနိဒာနံ ။ ''အဋ္ဌိကသညာ, ဘိက္ခဝေ, ဘာဝိတာ ဗဟုလီကတာ မဟပ္ဖလာ ဟောတိ မဟာနိသံသာ။ ကထံ ဘာဝိတာ စ, ဘိက္ခဝေ, အဋ္ဌိကသညာ ကထံ ဗဟုလီကတာ မဟပ္ဖလာ ဟောတိ မဟာနိသံသာ? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု အဋ္ဌိကသညာသဟဂတံ သတိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂံ ဘာဝေတိ ဝိဝေကနိဿိတံ ဝိရာဂနိဿိတံ နိရောဓနိဿိတံ ဝေဿဂ္ဂပရိဏာမိံ။ပေ။ အဋ္ဌိကသညာသဟဂတံ ဥပေက္ခာသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂံ ဘာဝေတိ ဝိဝေကနိဿိတံ ဝိရာဂနိဿိတံ နိရောဓနိဿိတံ ဝေဿဂ္ဂပရိဏာမိံ။ ဧဝံ ဘာဝိတာ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, အဋ္ဌိကသညာ ဧဝံ ဗဟုလီကတာ မဟပ္ဖလာ ဟောတိ မဟာနိသံသာ''တိ။

အညတရဖလသုတ္တံ

''အဋ္ဌိကသညာယ, ဘိက္ခဝေ, ဘာဝိတာယ ဗဟုလီကတာယ ဒွိန္နံ ဖလာနံ အညတရံ ဖလံ ပာဋိကင်္ခံ – ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ အညာ, သတိ ဝါ ဥပါဒိသေသေ အနာဂါမိတာ။ ကထံ ဘာဝိတာယ စ ခေါ , ဘိက္ခဝေ, အဋ္ဌိကသညာယ ကထံ ဗဟုလီကတာယ ဒွိန္နံ ဖလာနံ အညတရံ ဖလံ ပာဋိကင်္ခံ – ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ အညာ, သတိ ဝါ ဥပါဒိသေသေ အနာဂါမိတာ? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု အဋ္ဌိကသညာသဟဂတံ သတိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂံ ဘာဝေတိ။ပေ။ အဋ္ဌိကသညာသဟဂတံ ဥပေက္ခာသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂံ ဘာဝေတိ ဝိဝေကနိဿိတံ ဝိရာဂနိဿိတံ နိရောဓနိဿိတံ ဝေဿဂ္ဂပရိဏာမိံ။ ဧဝံ ဘာဝိတာယ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, အဋ္ဌိကသညာယ ဧဝံ ဗဟုလီကတာယ ဒွိန္နံ ဖလာနံ အညတရံ ဖလံ ပာဋိကင်္ခံ – ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ အညာ, သတိ ဝါ ဥပါဒိသေသေ အနာဂါမိတာ''တိ။

မဟတ္ထသုတ္တံ

''အဋ္ဌိကသညာ , ဘိက္ခဝေ, ဘာဝိတာ ဗဟုလီကတာ မဟတော အတ္ထာယ သံဝတ္တတိ။ ကထံ ဘာဝိတာ စ, ဘိက္ခဝေ, အဋ္ဌိကသညာ ကထံ ဗဟုလီကတာ မဟတော အတ္ထာယ သံဝတ္တတိ? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု အဋ္ဌိကသညာ

သဟဂတံ သတိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂံ ဘာဝေတိ။ပေ.။ အဋ္ဌိကသညာသဟဂတံ ဥပေက္ခာသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂံ ဘာဝေတိ ဝိဝေကနိဿိတံ ဝိရာဂနိဿိတံ နိရောဓနိဿိတံ ဝေါဿဂ္ဂပရိဏာမိံ။ ဧဝံ ဘာဝိတာ ခော, ဘိက္ခဝေ, အဋ္ဌိကသညာ ဧဝံ ဗဟုလီကတာ မဟတော အတ္ထာယ သံဝတ္တတီ''တိ။

ယောဂက္ခေမသုတ္တံ

''အဋ္ဌိကသညာ, ဘိက္ခဝေ, ဘာဝိတာ ဗဟုလီကတာ မဟတော ယောဂက္ခေမာယ သံဝတ္တတိ။ ကထံ ဘာဝိတာ စ, ဘိက္ခဝေ, အဋ္ဌိကသညာ ကထံ ဗဟုလီကတာ မဟတော ယောဂက္ခေမာယ သံဝတ္တတိ? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု အဋ္ဌိကသညာသဟဂတံ သတိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂံ ဘာဝေတိ။ပေ.။ အဋ္ဌိကသညာသဟဂတံ ဥပေက္ခာသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂံ ဘာဝေတိ ဝိဝေကနိဿိတံ ဝိရာဂနိဿိတံ နိရောဓနိဿိတံ ဝေါဿဂ္ဂပရိဏာမိံ။ ဧဝံ ဘာဝိတာ ခော, ဘိက္ခဝေ, အဋ္ဌိကသညာ ဧဝံ ဗဟုလီကတာ မဟတော ယောဂက္ခေမာယ သံဝတ္တတီ''တိ။

သံဝေဂသုတ္တံ

''အဋ္ဌိကသညာ , ဘိက္ခဝေ, ဘာဝိတာ ဗဟုလီကတာ မဟတော သံဝေဂာယ သံဝတ္တတိ။ ကထံ ဘာဝိတာ စ, ဘိက္ခဝေ, အဋ္ဌိကသညာ ကထံ ဗဟုလီကတာ မဟတော သံဝေဂာယ သံဝတ္တတိ? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု အဋ္ဌိကသညာသဟဂတံ သတိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂံ ဘာဝေတိ။ပေ.။ အဋ္ဌိကသညာသဟဂတံ ဥပေက္ခာသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂံ ဘာဝေတိ ဝိဝေကနိဿိတံ ဝိရာဂနိဿိတံ နိရောဓနိဿိတံ ဝေါဿဂ္ဂပရိဏာမိံ။ ဧဝံ ဘာဝိတာ ခော, ဘိက္ခဝေ, အဋ္ဌိကသညာ ဧဝံ ဗဟုလီကတာ မဟတော သံဝေဂာယ သံဝတ္တတီ''တိ။

ဖာသုဝိဟာရသုတ္တံ

''အဋ္ဌိကသညာ , ဘိက္ခဝေ, ဘာဝိတာ ဗဟုလီကတာ မဟတော ဖာသုဝိဟာရာယ သံဝတ္တတိ။ ကထံ ဘာဝိတာ စ, ဘိက္ခဝေ, အဋ္ဌိကသညာ ကထံ ဗဟုလီကတာ မဟတော ဖာသုဝိဟာရာယ သံဝတ္တတိ? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု အဋ္ဌိကသညာသဟဂတံ သတိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂံ ဘာဝေတိ။ပေ.။ အဋ္ဌိကသညာသဟဂတံ ဥပေက္ခာသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂံ ဘာဝေတိ ဝိဝေကနိဿိတံ ဝိရာဂနိဿိတံ နိရောဓနိဿိတံ ဝေါဿဂ္ဂပရိဏာမိံ။ ဧဝံ ဘာဝိတာ ခော, ဘိက္ခဝေ, အဋ္ဌိကသညာ ဧဝံ ဗဟုလီကတာ မဟတော ဖာသုဝိဟာရာယ သံဝတ္တတီ''တိ။ ပဌမံ။

၂. ပုဠဝကသုတ္တံ

၂၃၉. ''ပုဠဝကသညာ [ပုဠုဝကသညာ (က.)], ဘိက္ခဝေ, ဘာဝိတာ။ပေ.။ ဒုတိယံ။

၃. ဝိနီလကသုတ္တံ

၂၄၀. ''ဝိနီလကသညာ, ဘိက္ခဝေ။ပေ.။ တတိယံ။

၄. ဝိစ္ဆိဒ္ဒကသုတ္တံ

၂၄၁. ''ဝိစ္ဆိဒ္ဒကသညာ, ဘိက္ခဝေ။ပေ.။ စတုတ္ထံ။

၅. ဥဒ္ဓုမာတကသုတ္တံ

၂၄၂. ''ဥဒ္ဓုမာတကသညာ, ဘိက္ခဝေ။ပေ.။ ပဉ္စမံ။

၆. မေတ္တာသုတ္တံ

၂၄၃. ‘‘မေတ္တာ, ဘိက္ခဝေ, ဘာဝိတာ။ပေ.။ ဆဋ္ဌံ။

၇. ကရုဏာသုတ္တံ

၂၄၄. ‘‘ကရုဏာ, ဘိက္ခဝေ, ဘာဝိတာ။ပေ.။ သတ္တမံ။

၈. မုဒိတာသုတ္တံ

၂၄၅. ‘‘မုဒိတာ, ဘိက္ခဝေ, ဘာဝိတာ။ပေ.။ အဋ္ဌမံ။

၉. ဥပေက္ခာသုတ္တံ

၂၄၆. ‘‘ဥပေက္ခာ , ဘိက္ခဝေ, ဘာဝိတာ။ပေ.။ နဝမံ။

၁၀. အာနာပာနသုတ္တံ

၂၄၇. ‘‘အာနာပာနဿတိ , ဘိက္ခဝေ, ဘာဝိတာ။ပေ.။ ဒသမံ။

အာနာပာနဝဂ္ဂေါ သတ္တမော။

တဿုဒ္ဒါနံ –

အဋ္ဌိကပုဠဝကံ ဝိနီလကံ၊ ဝိစ္ဆိဒ္ဒကံ ဥဒ္ဓုမာတေန ပဉ္စမံ။
မေတ္တာ ကရုဏာ မုဒိတာ ဥပေက္ခာ၊ အာနာပာနေန တေ ဒသာတိ။

၈. နိရောဓဝဂ္ဂေါ

၁. အသုဘသုတ္တံ

၂၄၈. ‘‘အသုဘသညာ , ဘိက္ခဝေ။ပေ.။ ပဌမံ။

၂. မရဏသုတ္တံ

၂၄၉. ‘‘မရဏသညာ , ဘိက္ခဝေ။ပေ.။ ဒုတိယံ။

၃. အာဟာရေပဋိကူလသုတ္တံ

၂၅၀. ‘‘အာဟာရေ ပဋိကူလသညာ, ဘိက္ခဝေ။ပေ.။ တတိယံ။

၄. အနဘိရတိသုတ္တံ

၂၅၁. ‘‘သဗ္ဗလောကေ အနဘိရတိသညာ, ဘိက္ခဝေ။ပေ.။ စတုတ္ထံ။

၅. အနိစ္စသုတ္တံ

၂၅၂. ‘‘အနိစ္စသညာ, ဘိက္ခဝေ။ပေ.။ ပဉ္စမံ။

၆. ဒုက္ခသုတ္တံ

၂၅၃. ‘‘အနိစ္စေ ဒုက္ခသညာ, ဘိက္ခဝေ။ပေ॥ ဆဋ္ဌံ။

၇. အနတ္တသုတ္တံ

၂၅၄. ‘‘ဒုက္ခေ အနတ္တသညာ, ဘိက္ခဝေ။ပေ॥ သတ္တမံ။

၈. ပဟာနသုတ္တံ

၂၅၅. ‘‘ပဟာနသညာ, ဘိက္ခဝေ။ပေ॥ အဋ္ဌမံ။

၉. ဝိရာဂသုတ္တံ

၂၅၆. ‘‘ဝိရာဂသညာ, ဘိက္ခဝေ။ပေ॥ နဝမံ။

၁၀. နိရောဓသုတ္တံ

၂၅၇. ‘‘နိရောဓသညာ, ဘိက္ခဝေ, ဘာဝိတာ ဗဟုလီကတာ မဟပ္ဖလာ ဟောတိ မဟာနိသံသာ။ ကထံ ဘာဝိတာ စ, ဘိက္ခဝေ, နိရောဓသညာ ကထံ ဗဟုလီကတာ မဟပ္ဖလာ ဟောတိ မဟာနိသံသာ? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု နိရောဓသညာသဟဂတံ သတိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂံ ဘာဝေတိ။ပေ॥ နိရောဓသညာသဟဂတံ ဥပေက္ခာသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂံ ဘာဝေတိ ဝိဝေကနိဿိတံ ဝိရာဂနိဿိတံ နိရောဓနိဿိတံ ဝေါဿဂ္ဂပရိဏာမိံ။ ဧဝံ ဘာဝိတာ ခော, ဘိက္ခဝေ, နိရောဓသညာ ဧဝံ ဗဟုလီကတာ မဟပ္ဖလာ ဟောတိ မဟာနိသံသာတိ။

‘‘နိရောဓသညာယ, ဘိက္ခဝေ, ဘာဝိတာယ ဗဟုလီကတာယ ဒ္ဝိန္နံ ဖလာနံ အညတရံ ဖလံ ပာဋိကင်္ခံ – ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ အညာ, သတိ ဝါ ဥပါဒိသေသေ အနာဂါမိတာ။ ကထံ ဘာဝိတာယ, ဘိက္ခဝေ, နိရောဓသညာယ ကထံ ဗဟုလီကတာယ ဒ္ဝိန္နံ ဖလာနံ အညတရံ ဖလံ ပာဋိကင်္ခံ – ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ အညာ, သတိ ဝါ ဥပါဒိသေသေ အနာဂါမိတာ? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု နိရောဓသညာသဟဂတံ သတိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂံ ဘာဝေတိ။ပေ॥ နိရောဓသညာသဟဂတံ ဥပေက္ခာသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂံ ဘာဝေတိ ဝိဝေကနိဿိတံ ဝိရာဂနိဿိတံ နိရောဓနိဿိတံ ဝေါဿဂ္ဂပရိဏာမိံ။ ဧဝံ ဘာဝိတာယ ခော, ဘိက္ခဝေ, နိရောဓသညာယ ဧဝံ ဗဟုလီကတာယ ဒ္ဝိန္နံ ဖလာနံ အညတရံ ဖလံ ပာဋိကင်္ခံ – ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ အညာ, သတိ ဝါ ဥပါဒိသေသေ အနာဂါမိတာ’’တိ။

‘‘နိရောဓသညာ, ဘိက္ခဝေ, ဘာဝိတာ ဗဟုလီကတာ မဟတော အတ္ထာယ သံဝတ္တတိ, မဟတော ယောဂက္ခေမာယ သံဝတ္တတိ, မဟတော သံဝေဂါယ သံဝတ္တတိ, မဟတော ဖာသုဝိဟာရာယ သံဝတ္တတိ။ ကထံ ဘာဝိတာ စ, ဘိက္ခဝေ, နိရောဓသညာ ကထံ ဗဟုလီကတာ မဟတော အတ္ထာယ သံဝတ္တတိ, မဟတော ယောဂက္ခေမာယ သံဝတ္တတိ, မဟတော သံဝေဂါယ သံဝတ္တတိ, မဟတော ဖာသုဝိဟာရာယ သံဝတ္တတိ? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ , ဘိက္ခု နိရောဓသညာသဟဂတံ သတိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂံ ဘာဝေတိ။ပေ॥ နိရောဓသညာသဟဂတံ ဥပေက္ခာသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂံ ဘာဝေတိ ဝိဝေကနိဿိတံ ဝိရာဂနိဿိတံ နိရောဓနိဿိတံ ဝေါဿဂ္ဂပရိဏာမိံ။ ဧဝံ ဘာဝိတာ ခော, ဘိက္ခဝေ, နိရောဓသညာ ဧဝံ ဗဟုလီကတာ မဟတော အတ္ထာယ သံဝတ္တတိ, မဟတော ယောဂက္ခေမာယ သံဝတ္တတိ, မဟတော သံဝေဂါယ သံဝတ္တတိ, မဟတော ဖာသုဝိဟာရာယ သံဝတ္တတီ’’တိ။ ဒသမံ။

နိရောဓဝဂ္ဂေါ အဋ္ဌမော။

တဿုဒ္ဒါနံ –

အသုဘမရဏအာဟာရေ၊ ပဋိကူလအနဘိရတေန [ပဋိကူလေန စ သဗ္ဗလောကေ (သျာ.)] ။
အနိစ္စဒုက္ခအနတ္တပဟာနံ၊ ဝိရာဂနိရောဓေန တေ ဒသာတိ။

၉. ဂင်္ဂါပေယျာလဝဂ္ဂေါ

၁-၁၂. ဂင်္ဂါနဒီအာဒိသုတ္တံ

၂၅၈-၂၆၉. ‘‘သေယျထာပိ, ဘိက္ခဝေ, ဂင်္ဂါ နဒီ ပာစီနနိန္နာ ပာစီနပေါဏာ ပာစီနပဗ္ဘာရာ; ဧဝမေဝ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု သတ္တ ဗောဇ္ဈင်္ဂေ ဘာဝေန္တော သတ္တ ဗောဇ္ဈင်္ဂေ ဗဟုလီကရောန္တော နိဗ္ဗာနနိန္နော ဟောတိ နိဗ္ဗာနပေါဏော နိဗ္ဗာနပဗ္ဘာရော။ ကထဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု သတ္တ ဗောဇ္ဈင်္ဂေ ဘာဝေန္တော သတ္တ ဗောဇ္ဈင်္ဂေ ဗဟုလီကရောန္တော နိဗ္ဗာနနိန္နော ဟောတိ နိဗ္ဗာနပေါဏော နိဗ္ဗာနပဗ္ဘာရော? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု သတိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂံ ဘာဝေတိ။ပေ။ ဥပေက္ခာသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂံ ဘာဝေတိ ဝိဝေကနိဿိတံ ဝိရာဂနိဿိတံ နိရောဓနိဿိတံ ဝေါဿဂ္ဂပရိဏာမိံ။ ပေ။ ဧဝံ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု သတ္တ ဗောဇ္ဈင်္ဂေ ဘာဝေန္တော သတ္တ ဗောဇ္ဈင်္ဂေ ဗဟုလီကရောန္တော နိဗ္ဗာနနိန္နော ဟောတိ နိဗ္ဗာနပေါဏော နိဗ္ဗာနပဗ္ဘာရော’’တိ။ (ယာဝ ဧသနာ ပာဠိ ဝိတ္ထာရေတဗ္ဗာ)။

ဂင်္ဂါပေယျာလဝဂ္ဂေါ နဝမော။

တဿုဒ္ဒာနံ –

ဆ ပာစီနတော နိန္နာ၊ ဆ နိန္နာ စ သမုဒ္ဒတော။
ဒွေဝေတေ ဆ ဒွါဒသ ဟောန္တိ၊ ဝဂ္ဂေါ တေန ပဝုစ္စတီတိ။

၁၀. အပ္ပမာဒဝဂ္ဂေါ

၁-၁၀. တထာဂတာဒိသုတ္တံ

၂၇၀. ‘‘ယာဝတာ, ဘိက္ခဝေ, သတ္တာ အပဒါ ဝါ ဒွိပဒါ ဝါ စတုပ္ပဒါ ဝါ ဗဟုပ္ပဒါ ဝါတိ ဝိတ္ထာရေတဗ္ဗံ ။

အပ္ပမာဒဝဂ္ဂေါ ဒသမော။

တဿုဒ္ဒာနံ –

တထာဂတံ ပဒံ ကူဋံ၊ မူလံ သာရေန ဝဿိကံ။
ရာဇာ စန္ဒိမသူရိယာ စ၊ ဝတ္ထေန ဒသမံ ပဒန္တိ။

(အပ္ပမာဒဝဂ္ဂေါ ဗောဇ္ဈင်္ဂသံယုတ္တဿ ဗောဇ္ဈင်္ဂဝသေန ဝိတ္ထာရေတဗ္ဗာ)။

၁၁. ဗလကရဏီယဝဂ္ဂေါ

၁-၁၂. ဗလာဒိသုတ္တံ

၂၈၀. ‘‘သေယျထာပိ, ဘိက္ခဝေ, ယေ ကေစိ ဗလကရဏီယာ ကမ္မန္တာ ကရီယန္တိ။ပေ။ ။

ဗလကရဏီယဝဂ္ဂေါ ဧကာဒသမော။

တဿုဒ္ဒာနံ –

ဗလံ ဗီဇဉ္စ နာဂေါ စ၊ ရုက္ခော ကုမ္ဘေန သူကိယာ။
အာကာသေန စ ဒွေ မေဃာ၊ နာဝါ အာဂန္တုကာ နဒီတိ။

(ဗလကရဏီယဝဂ္ဂေ ဗောဇ္ဈင်္ဂသံယုတ္တဿ ဗောဇ္ဈင်္ဂဝသေန ဝိတ္ထာရေတဗ္ဗာ)။

၁၂. ဧသနာဝဂ္ဂေါ

၁-၁၀. ဧသနာဒိသုတ္တံ

၂၉၂. ''တိဿော ဣမာ, ဘိက္ခဝေ, ဧသနာ။ ကတမာ တိဿော? ကာမေသနာ, ဘဝေသနာ, ဗြဟ္မစရိယေသနာ တိ ဝိတ္ထာရေတဗ္ဗံ။

ဧသနာဝဂ္ဂေါ ဒွါဒသမော။

တဿုဒ္ဒါနံ –

ဧသနာ ဝိဓာ အာသဝေါ၊ ဘဝေါ စ ဒုက္ခတာ တိဿော။
ခိလံ မလဉ္စ နီဃော စ၊ ဝေဒနာ တဏှာ တသိနာယ စာတိ။

(ဗောဇ္ဈင်္ဂသံယုတ္တဿ ဧသနာပေယျာလံ ဝိဝေကနိဿိတတော ဝိတ္ထာရေတဗ္ဗံ)။

၁၃. ဩဃဝဂ္ဂေါ

၁-၈. ဩဃာဒိသုတ္တံ

၃၀၂. ''စတ္တာရောမေ ဘိက္ခဝေ, ဩဃာ။ ကတမေ စတ္တာရော? ကာမောဃော, ဘဝေါဃော, ဒိဋ္ဌောဃော, အဝိဇ္ဇောဃောတိ ဝိတ္ထာရေတဗ္ဗံ။

၁၀. ဥဒ္ဓမ္ဘာဂိယသုတ္တံ

၃၁၁. သာဝတ္ထိနိဒါနံ။ ''ပဉ္စိမာနိ, ဘိက္ခဝေ, ဥဒ္ဓမ္ဘာဂိယာနိ သံယောဇနာနိ။ ကတမာနိ ပဉ္စ? ရူပရာဂေါ, အရူပရာဂေါ, မာနော, ဥဒ္ဓစ္စံ, အဝိဇ္ဇာ – ဣမာနိ ခေါ, ဘိက္ခဝေ , ပဉ္စုဒ္ဓမ္ဘာဂိယာနိ သံယောဇနာနိ။ ဣမေသံ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ပဉ္စန္နံ ဥဒ္ဓမ္ဘာဂိယာနံ သံယောဇနာနံ အဘိညာယ ပရိညာယ ပရိက္ခယာယ ပဟာနာယ သတ္တ ဗောဇ္ဈင်္ဂါ ဘာဝေတဗ္ဗာ။ ကတမေ သတ္တ? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု သတိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂံ ဘာဝေတိ ဝိဝေကနိဿိတံ ဝိရာဂနိဿိတံ နိရောဓနိဿိတံ ဝေါဿဂ္ဂပရိဏာမိံ။ပေ.။ ဥပေက္ခာသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂံ ဘာဝေတိ ရာဂဝိနယပရိယောသာနံ ဒောသဝိနယပရိယောသာနံ မောဟဝိနယပရိယောသာနံ။ အမတောဂဓံ အမတပရာယနံ အမတပရိယောသာနံ။ နိဗ္ဗာနနိန္နံ နိဗ္ဗာနပောဏံ နိဗ္ဗာနပဗ္ဘာရံ။ ဣမေသံ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ပဉ္စန္နံ ဥဒ္ဓမ္ဘာဂိယာနံ သံယောဇနာနံ အဘိညာယ ပရိညာယ ပရိက္ခယာယ ပဟာနာယ ဣမေ သတ္တ ဗောဇ္ဈင်္ဂါ ဘာဝေတဗ္ဗာ''တိ။ ဒသမံ။

ဩဃဝဂ္ဂေါ တေရသမော။

တဿုဒ္ဒါနံ –

ဩဃော ယောဂေါ ဥပါဒါနံ၊ ဂန္ထာ အနုသယေန စ။
ကာမဂုဏာ နီဝရဏာ၊ ခန္ဓာ ဩရုဒ္ဓမ္ဘာဂိယာနီတိ။

၁၄. ပုနဂင်္ဂါပေယျာလဝဂ္ဂေါ

၃၁၂-၃၂၃

ပုနဂင်္ဂါနဒီအာဒိသုတ္တံ

ဝဂ္ဂေ စုဒ္ဒသမော။

ဥဒ္ဒာနံ –

ဆ ဟာစီနတော နိန္နာ၊ ဆ နိန္နာ စ သမုဒ္ဒတော။
ဒွေဝတေ ဆ ဒွတဒသ ဟောန္တိ ဝဂ္ဂေ တေန ပဝုစ္စတီတိ။

(ဗောဇ္ဈင်္ဂသံယုတ္တဿ ဂင်္ဂါပေယျာလံ ရာဂဝသေန ဝိတ္ထာရေတဗ္ဗံ)။

၁၅. ပုနအပ္ပမာဒဝဂ္ဂေါ

၂၂၄-၃၃၃ **တထာဂတာဒိသုတ္တံ**

ပန္နရသမော။

ဥဒ္ဒာနံ –

တထာဂတံ ပဒံ ကူဋံ၊ မူလံ သာရေန ဝဿိကံ။
ရာဇာ စန္ဒိမသူရိယာ စ၊ ဝတ္ထေန ဒသမံ ပဒန္တိ။

(အပ္ပမာဒဝဂ္ဂေါ ရာဂဝသေန ဝိတ္ထာရေတဗ္ဗော)။

၁၆. ပုနဗလကရဏီယဝဂ္ဂေါ

၃၃၄-၃၄၅ **ပုနဗလာဒိသုတ္တံ**

သောဠသမော။

ဥဒ္ဒာနံ –

ဗလံ ဗီဇဉ္စ နာဂေါ စ၊ ရုက္ခော ကုမ္ဘေန သူကိယာ။
အာကာသေန စ ဒွေ မေဃာ၊ နာဝါ အာဂန္တုကာ နဒီတိ။

(ဗောဇ္ဈင်္ဂသံယုတ္တဿ ဗလကရဏီယဝဂ္ဂေါ ရာဂဝသေန ဝိတ္ထာရေတဗ္ဗော)။

၁၇. ပုနဧသနာဝဂ္ဂေါ

၃၄၆-၃၅၆ **ပုနဧသနာဒိသုတ္တံ**

ပုနဧသနာဝဂ္ဂေါ သတ္တရသမော။

ဥဒ္ဒာနံ –

ဧသနာ ဝိဓာ အာသဝေါ၊ ဘဝေါ စ ဒုက္ခတာ တိဿော။
ခိလံ မလဉ္စ နီဃော စ၊ ဝေဒနာတဏှာ တသိနာယ စာတိ။

၁၈. ပုနဩဃဝဂ္ဂေါ

ဗောဇ္ဈင်္ဂသံယုတဿ ပုနဩဃဝဂ္ဂေ အဋ္ဌာရသမော။

ဥဒ္ဒါနံ –

ဩဃော ယောဂေါ ဥပာဒါနံ, ဂန္ထာ အနုသယေန စ။
ကာမဂုဏာ နီဝရဏာ, ခန္ဓာ ဩရုဒ္ဓမ္ဘာဂိယာနီတိ။

(ရာဂဝိနယပရိယောသာန-ဒောသဝိနယပရိယောသာန-မောဟဝိနယပရိယောသာနဝဂ္ဂေါ ဝိတ္ထာရေတဗ္ဗော)။ (ယဒပိ မဂ္ဂသံယုတ္တံ ဝိတ္ထာရေတဗ္ဗံ, တဒပိ ဗောဇ္ဈင်္ဂသံယုတ္တံ ဝိတ္ထာရေတဗ္ဗံ)။

ဗောဇ္ဈင်္ဂသံယုတ္တံ ဒုတိယံ။

၃. သတိပဋ္ဌာနသံယုတ္တံ

၁. အမ္ဗပါလိဝဂ္ဂေါ

၁. အမ္ဗပါလိသုတ္တံ

၃၆၇. ဧဝံ မေ သုတံ – ဧကံ သမယံ ဘဂဝါ ဝေသာလိယံ ဝိဟရတိ အမ္ဗပါလိဝနေ။ တတြ ခေါ ဘဂဝါ ဘိက္ခူ အာမန္တေသိ – ''ဘိက္ခဝေါ''တိ။ ''ဘဒန္တေ''တိ တေ ဘိက္ခူ ဘဂဝတော ပစ္စဿောသုံ။ ဘဂဝါ ဧတဒဝေါစ –

''ဧကာယနော အယံ, ဘိက္ခဝေ, မဂ္ဂေါ သတ္တာနံ ဝိသုဒ္ဓိယာ သောကပရိဒေဝါနံ သမတိက္ကမာယ ဒုက္ခဒေါမနဿာနံ အတ္ထင်္ဂမာယ ဉာယဿ အဓိဂမာယ နိဗ္ဗာနဿ သစ္ဆိကိရိယာယ, ယဒိဒံ – စတ္တာရော သတိပဋ္ဌာနာ။ ကတမေ စတ္တာရော? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ကာယေ ကာယာနုပဿီ ဝိဟရတိ အာတာပီ သမ္ပဇာနော သတိမာ, ဝိနေယျ လောကေ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿံ; ဝေဒနာသု ဝေဒနာနုပဿီ ဝိဟရတိ အာတာပီ သမ္ပဇာနော သတိမာ, ဝိနေယျ လောကေ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿံ; စိတ္တေ စိတ္တာနုပဿီ ဝိဟရတိ အာတာပီ သမ္ပဇာနော သတိမာ, ဝိနေယျ လောကေ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿံ; ဓမ္မေသု ဓမ္မာနုပဿီ ဝိဟရတိ အာတာပီ သမ္ပဇာနော သတိမာ, ဝိနေယျ လောကေ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿံ။ ဧကာယနော အယံ, ဘိက္ခဝေ, မဂ္ဂေါ သတ္တာနံ ဝိသုဒ္ဓိယာ သောကပရိဒေဝါနံ သမတိက္ကမာယ ဒုက္ခဒေါမနဿာနံ အတ္ထင်္ဂမာယ ဉာယဿ အဓိဂမာယ နိဗ္ဗာနဿ သစ္ဆိကိရိယာယ, ယဒိဒံ – စတ္တာရော သတိပဋ္ဌာနာ''တိ။

ဣဒမဝေါစ ဘဂဝါ။ အတ္တမနာ တေ ဘိက္ခူ ဘဂဝတော ဘာသိတံ အဘိနန္ဒုန္တိ။ ပဌမံ။

၂. သတိသုတ္တံ

၃၆၈. ဧကံ သမယံ ဘဂဝါ ဝေသာလိယံ ဝိဟရတိ အမ္ဗပါလိဝနေ။ တတြ ခေါ ဘဂဝါ ဘိက္ခူ အာမန္တေသိ – ''ဘိက္ခဝေါ''တိ။ ''ဘဒန္တေ''တိ တေ ဘိက္ခူ ဘဂဝတော ပစ္စဿောသုံ။ ဘဂဝါ ဧတဒဝေါစ –

''သတော, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ဝိဟရေယျ သမ္ပဇာနော။ အယံ ဝေါ အမှာကံ အနုသာသနီ။ ကထဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု သတော ဟောတိ? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ကာယေ ကာယာနုပဿီ ဝိဟရတိ အာတာပီ သမ္ပဇာနော သတိမာ, ဝိနေယျ လောကေ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿံ; ဝေဒနာသု။ပေ။ စိတ္တေ။ပေ။ ဓမ္မေသု ဓမ္မာနုပဿီ ဝိဟရတိ အာတာပီ သမ္ပဇာနော သတိမာ, ဝိနေယျ လောကေ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿံ။ ဧဝံ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု သတော ဟောတိ။

''ကထဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု သမ္ပဇာနော ဟောတိ? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု အဘိက္ကန္တေ ပဋိက္ကန္တေ သမ္ပဇာနကာရီ ဟောတိ, အာလောကိတေ ဝိလောကိတေ သမ္ပဇာနကာရီ ဟောတိ, သမိဉ္ဇိတေ ပသာရိတေ သမ္ပဇာနကာရီ ဟောတိ, သင်္ဃာဋိပတ္တစီဝရဓာရဏေ သမ္ပဇာနကာရီ ဟောတိ, အသိတေ ပီတေ ခါယိတေ သာယိတေ သမ္ပဇာနကာရီ ဟောတိ, ဥစ္စာရပဿာဝကမ္မေ သမ္ပဇာနကာရီ ဟောတိ, ဂတေ ဌိတေ နိသိန္နေ သုတ္တေ ဇာဂရိတေ ဘာသိတေ တုဏှီဘာဝေ သမ္ပဇာနကာရီ ဟောတိ။ ဧဝံ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု သမ္ပဇာနကာရီ ဟောတိ။ သတော, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ဝိဟရေယျ သမ္ပဇာနော။ အယံ ဝေါ အမှာကံ အနုသာသနီ''တိ။ ဒုတိယံ။

၃. ဘိက္ခုသုတ္တံ

၃၆၉. ဧကံ သမယံ ဘဂဝါ သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ ဇေတဝနေ အနာထပိဏ္ဍိကဿ အာရာမေ။ အထ ခေါ အညတရော ဘိက္ခု ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ။ ဧကမန္တံ နိသိန္နော ခေါ သော ဘိက္ခု ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ – ''သာဓု မေ, ဘန္တေ, ဘဂဝါ သံခိတ္တေန ဓမ္မံ ဒေသေတု, ယမဟံ ဘဂဝတော ဓမ္မံ သုတွာ ဧကော ဝူပကဋ္ဌော အပ္ပမတ္တော အာတာပီ ပဟိတတ္တော ဝိဟရေယျ''န္တိ။ ''ဧဝမေဝ ပနိဓေကေ စေ့ မောဃပုရိသာ မဉ္စေဝ [မမေဝ (သီ.)] အဇ္ဈေသန္တိ, ဓမ္မေ စ ဘာသိတေ မမေဝ အနုဗန္ဓိတဗ္ဗံ မညန္တီ''တိ။ ''ဒေ

သေတု မေ, ဘန္တေ, ဘဂဝါ သံခိတ္တေန ဓမ္မံ, ဒေသေတု သုဂတော သံခိတ္တေန ဓမ္မံ။ အပ္ပေဝ နာမာဟံ ဘဂဝတော ဘာသိတဿ အတ္ထံ ဇာနေယျံ, အပ္ပေဝ နာမာဟံ ဘဂဝတော ဘာသိတဿ ဒါယာဒေ အဿ''န္တိ။ ''တသ္မာတိဟ တွံ, ဘိက္ခု, အာဒိမေဝ ဝိသောဓေဟိ ကုသလေသု ဓမ္မေသု။ ကော စာဒိ ကုသလာနံ ဓမ္မာနံ? သီလဉ္စ သုဝိသုဒ္ဓံ, ဒိဋ္ဌိ စ ဥဇုကာ။ ယတော ခေါ တေ, ဘိက္ခု, သီလဉ္စ သုဝိသုဒ္ဓံ ဘဝိဿတိ ဒိဋ္ဌိ စ ဥဇုကာ, တတော တွံ, ဘိက္ခု, သီလံ နိဿာယ သီလေ ပတိဋ္ဌာယ စတ္တာရော သတိပဋ္ဌာနေ တိဝိဓေန ဘာဝေယျာသိ။

ကတမေ စတ္တာရော? ဣဓ တွံ, ဘိက္ခု, အဇ္ဈတ္တံ ဝါ ကာယေ ကာယာနုပဿီ ဝိဟရာဟိ အာတာပီ သမ္ပဇာနော သတိမာ, ဝိနေယျ လောကေ အဘိဇ္ဈာဒောမနဿံ; ဗဟိဒ္ဓါ ဝါ ကာယေ ကာယာနုပဿီ ဝိဟရာဟိ အာတာပီ သမ္ပဇာနော သတိမာ, ဝိနေယျ လောကေ အဘိဇ္ဈာဒောမနဿံ; အဇ္ဈတ္တဗဟိဒ္ဓါ ဝါ ကာယေ ကာယာနုပဿီ ဝိဟရာဟိ အာတာပီ သမ္ပဇာနော သတိမာ, ဝိနေယျ လောကေ အဘိဇ္ဈာဒောမနဿံ။ အဇ္ဈတ္တံ ဝါ ဝေဒနာသု။ပေ.။ ဗဟိဒ္ဓါ ဝါ ဝေဒနာသု။ပေ.။ အဇ္ဈတ္တဗဟိဒ္ဓါ ဝါ ဝေဒနာသု ဝေဒနာနုပဿီ ဝိဟရာဟိ အာတာပီ သမ္ပဇာနော သတိမာ, ဝိနေယျ လောကေ အဘိဇ္ဈာဒောမနဿံ။ အဇ္ဈတ္တံ ဝါ စိတ္တေ။ပေ.။ ဗဟိဒ္ဓါ ဝါ စိတ္တေ။ပေ.။ အဇ္ဈတ္တဗဟိဒ္ဓါ ဝါ စိတ္တေ စိတ္တာနုပဿီ ဝိဟရာဟိ အာတာပီ သမ္ပဇာနော သတိမာ, ဝိနေယျ လောကေ အဘိဇ္ဈာဒောမနဿံ။ အဇ္ဈတ္တံ ဝါ ဓမ္မေသု။ပေ.။ ဗဟိဒ္ဓါ ဝါ ဓမ္မေသု။ပေ.။ အဇ္ဈတ္တဗဟိဒ္ဓါ ဝါ ဓမ္မေသု ဓမ္မာနုပဿီ ဝိဟရာဟိ အာတာပီ သမ္ပဇာနော သတိမာ, ဝိနေယျ လောကေ အဘိဇ္ဈာဒောမနဿံ။ ယတော ခေါ တွံ, ဘိက္ခု, သီလံ နိဿာယ သီလေ ပတိဋ္ဌာယ ဣမေ စတ္တာရော သတိပဋ္ဌာနေ ဧဝံ တိဝိဓေန ဘာဝေဿသိ, တတော တုယှံ, ဘိက္ခု, ယာ ရတ္တိ ဝါ ဒိဝသော ဝါ အာဂမိဿတိ ဝုဒ္ဓိယေဝ ပာဋိကင်္ခါ ကုသလေသု ဓမ္မေသု, နော ပရိဟာနီ''တိ။

အထ ခေါ သော ဘိက္ခု ဘဂဝတော ဘာသိတံ အဘိနန္ဒိတွာ အနုမောဒိတွာ ဥဋ္ဌာယာသနာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတွာ ပဒက္ခိဏံ ကတွာ ပက္ကာမိ။ အထ ခေါ သော ဘိက္ခု ဧကော ဝူပကဋ္ဌော အပ္ပမတ္တော အာတာပီ ပဟိတတ္တော ဝိဟရန္တော နစိရဿေဝ – ယဿတ္ထာယ ကုလပုတ္တာ သမ္မဒေဝ အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇန္တိ, တဒနုတ္တရံ – ဗြဟ္မစရိယပရိယောသာနံ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ သယံ အဘိညာ သစ္ဆိကတွာ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ ။ ''ခီဏာ ဇာတိ, ဝုသိတံ ဗြဟ္မစရိယံ, ကတံ ကရဏီယံ, နာပရံ ဣတ္ထတ္တာယာ''တိ အဗ္ဘညာသိ။ အညတရော စ ပန သော ဘိက္ခု အရဟတံ အဟောသီတိ။ တတိယံ။

၄. သာလသုတ္တံ

၃၇၀. ဧကံ သမယံ ဘဂဝါ ကောသလေသု ဝိဟရတိ သာလာယ ဗြာဟ္မဏဂါမေ။ တတြ ခေါ ဘဂဝါ ဘိက္ခူ အာမန္တေသိ။ပေ.။ ဧတဒဝောစ –

''ယေ တေ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခူ နဝါ အစိရပဗ္ဗဇိတာ အဓုနာဂတာ ဣမံ ဓမ္မဝိနယံ, တေ ဝေါ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခူ စတုန္နံ သတိပဋ္ဌာနာနံ ဘာဝနာယ သမာဒပေတဗ္ဗာ နိဝေသေတဗ္ဗာ ပတိဋ္ဌာပေတဗ္ဗာ။ ကတမေသံ စတုန္နံ? ဧထ တုမှေ, အာဝုသော, ကာယေ ကာယာနုပဿိနော ဝိဟရထ အာတာပိနော သမ္ပဇာနာ ဧကောဒိဘူတာ ဝိပ္ပသန္နစိတ္တာ သမာဟိတာ ဧကဂ္ဂစိတ္တာ, ကာယဿ ယထာဘူတံ ဉာဏာယ; ဝေဒနာသု ဝေဒနာနုပဿိနော ဝိဟရထ အာတာပိနော သမ္ပဇာနာ ဧကောဒိဘူတာ ဝိပ္ပသန္နစိတ္တာ သမာဟိတာ ဧကဂ္ဂစိတ္တာ, ဝေဒနာနံ ယထာဘူတံ ဉာဏာယ; စိတ္တေ စိတ္တာနုပဿိနော ဝိဟရထ အာတာပိနော သမ္ပဇာနာ ဧကောဒိဘူတာ ဝိပ္ပသန္နစိတ္တာ သမာဟိတာ ဧကဂ္ဂစိတ္တာ, စိတ္တဿ ယထာဘူတံ ဉာဏာယ; ဓမ္မေသု ဓမ္မာနုပဿိနော ဝိဟရထ အာတာပိနော သမ္ပဇာနာ ဧကောဒိဘူတာ ဝိပ္ပသန္နစိတ္တာ သမာဟိတာ ဧကဂ္ဂစိတ္တာ, ဓမ္မာနံ ယထာဘူတံ ဉာဏာယ။ ယေပိ တေ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခူ သေခါ အပ္ပတ္တမာနသာ အနုတ္တရံ ယောဂက္ခေမံ ပတ္ထယမာနာ ဝိဟရန္တိ, တေပိ ကာယေ ကာယာနုပဿိနော ဝိဟရန္တိ အာတာပိနော သမ္ပဇာနာ ဧကောဒိဘူတာ ဝိပ္ပသန္နစိတ္တာ သမာဟိတာ ဧကဂ္ဂစိတ္တာ , ကာယဿ ပရိညာယ; ဝေဒနာသု ဝေဒနာနုပဿိနော ဝိဟရန္တိ အာတာပိနော သမ္ပဇာနာ ဧကောဒိဘူတာ ဝိပ္ပသန္နစိတ္တာ သမာဟိတာ ဧကဂ္ဂစိတ္တာ, ဝေဒနာနံ ပရိညာယ; စိတ္တေ စိတ္တာနုပဿိနော ဝိဟရန္တိ အာတာပိနော သမ္ပဇာနာ ဧကောဒိဘူတာ ဝိပ္ပသန္နစိတ္တာ သမာဟိတာ ဧကဂ္ဂစိတ္တာ, စိတ္တဿ ပရိညာယ; ဓမ္မေသု ဓမ္မာနုပဿိနော ဝိဟရန္တိ အာတာပိနော သမ္ပဇာနာ ဧကောဒိဘူတာ ဝိပ္ပသန္နစိတ္တာ သမာဟိတာ ဧကဂ္ဂစိတ္တာ, ဓမ္မာနံ ပရိညာယ။

“ယေပိ တေ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခူ အရဟန္တော ခီဏာသဝါ ဝုသိတဝန္တော ကတကရဏီယာ ဩဟိတဘာရာ အနုပ္ပတ္တသဒတ္ထာ ပရိက္ခီဏဘဝသံယောဇနာ သမ္မဒညာ ဝိမုတ္တာ, တေပိ ကာယေ ကာယာနုပဿိနော ဝိဟရန္တိ အာတာပိနော သမ္ပဇာနာ ဧကောဒိဘူတာ ဝိပ္ပသန္နစိတ္တာ သမာဟိတာ ဧကဂ္ဂစိတ္တာ, ကာယေန ဝိသံယုတ္တာ; ဝေဒနာသု ဝေဒနာနုပဿိနော ဝိဟရန္တိ အာတာပိနော သမ္ပဇာနာ ဧကောဒိဘူတာ ဝိပ္ပသန္နစိတ္တာ သမာဟိတာ ဧကဂ္ဂစိတ္တာ, ဝေဒနာဟိ ဝိသံယုတ္တာ; စိတ္တေ စိတ္တာနုပဿိနော ဝိဟရန္တိ အာတာပိနော သမ္ပဇာနာ ဧကောဒိဘူတာ ဝိပ္ပသန္နစိတ္တာ သမာဟိတာ ဧကဂ္ဂစိတ္တာ, စိတ္တေန ဝိသံယုတ္တာ; ဓမ္မေသု ဓမ္မာနုပဿိနော ဝိဟရန္တိ အာတာပိနော သမ္ပဇာနာ ဧကောဒိဘူတာ ဝိပ္ပသန္နစိတ္တာ သမာဟိတာ ဧကဂ္ဂစိတ္တာ, ဓမ္မေဟိ ဝိသံယုတ္တာ။

“ယေပိ တေ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခူ နဝါ အစိရပဗ္ဗဇိတာ အဓုနာဂတာ ဣမံ ဓမ္မဝိနယံ, တေ တေ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခူ ဣမေသံ စတုန္နံ သတိပဋ္ဌာနာနံ ဘာဝနာယ သမာဒပေတဗ္ဗာ နိဝေသေတဗ္ဗာ ပတိဋ္ဌာပေတဗ္ဗာ”တိ။ စတုတ္ထံ။

၅. အကုသလရာသိသုတ္တံ

၃၇၁. သာဝတ္ထိနိဒါနံ ။ တတြ ခော ဘဂဝါ ဧတဒဝေါစ – “‘အကုသလရာသီ’တိ, ဘိက္ခဝေ, ဝဒမာနော ပဉ္စ နီဝရဏေ သမ္မာ ဝဒမာနော ဝဒေယျ။ ကေဝလော ဟာယံ, ဘိက္ခဝေ, အကုသလရာသိ, ယဒိဒံ – ပဉ္စ နီဝရဏာ။ ကတမေ ပဉ္စ? ကာမစ္ဆန္ဒနီဝရဏံ , ဗျာပာဒနီဝရဏံ, ထိနမိဒ္ဓနီဝရဏံ, ဥဒ္ဓစ္စကုက္ကုစ္စနီဝရဏံ, ဝိစိကိစ္ဆာနီဝရဏံ။ ‘အကုသလရာသီ’တိ, ဘိက္ခဝေ, ဝဒမာနော ဣမေ ပဉ္စ နီဝရဏေ သမ္မာ ဝဒမာနော ဝဒေယျ။ ကေဝလော ဟာယံ, ဘိက္ခဝေ, အကုသလရာသိ, ယဒိဒံ – ပဉ္စ နီဝရဏာ။

“‘ကုသလရာသီ’တိ, ဘိက္ခဝေ, ဝဒမာနော စတ္တာရော သတိပဋ္ဌာနေ သမ္မာ ဝဒမာနော ဝဒေယျ။ ကေဝလော ဟာယံ, ဘိက္ခဝေ, ကုသလရာသိ, ယဒိဒံ – စတ္တာရော သတိပဋ္ဌာနာ။ ကတမေ စတ္တာရော? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ကာယေ ကာယာနုပဿီ ဝိဟရတိ အာတာပီ သမ္ပဇာနော သတိမာ, ဝိနေယျ လောကေ အဘိဇ္ဈာဒောမနဿံ; ဝေဒနာသု။ပေ.။ စိတ္တေ။ပေ.။ ဓမ္မေသု ဓမ္မာနုပဿီ ဝိဟရတိ အာတာပီ သမ္ပဇာနော သတိမာ, ဝိနေယျ လောကေ အဘိဇ္ဈာဒောမနဿံ ။ ‘ကုသလရာသီ’တိ, ဘိက္ခဝေ, ဝဒမာနော ဣမေ စတ္တာရော သတိပဋ္ဌာနေ သမ္မာ ဝဒမာနော ဝဒေယျ။ ကေဝလော ဟာယံ, ဘိက္ခဝေ, ကုသလရာသိ, ယဒိဒံ – စတ္တာရော သတိပဋ္ဌာနာ”တိ။ ပဉ္စမံ။

၆. သကုဏဂ္ဃိသုတ္တံ

၃၇၂. “ဘူတပုဗ္ဗံ, ဘိက္ခဝေ, သကုဏဂ္ဃိ လာပံ သကုဏံ သဟသာ အဇ္ဈပ္ပတ္တာ အဂ္ဂဟေသိ။ အထ ခော, ဘိက္ခဝေ, လာပော သကုဏော သကုဏဂ္ဃိယာ ဟရိယမာနော ဧဝံ ပရိဒေဝသိ – ‘မယမေဝမ္ဟ [မယမေတမ္ဟ (က.)] အလက္ခိကာ, မယံ အပ္ပပုညာ, ယေ မယံ အဂေါစရေ စရိမ္ဟ ပရဝိသယေ။ သစေဇ္ဇ မယံ ဂေါစရေ စရေယျာမ သကေ ပေတ္တိကေ ဝိသယေ, န မျာယံ [န မာယံ (သီ.)], သကုဏဂ္ဃိ, အလံ အဘဝိဿ, ယဒိဒံ – ယုဒ္ဓာယာ’တိ။ ‘ကော ပန တေ, လာပ, ဂေါစရော သကော ပေတ္တိကော ဝိသယော’တိ? ‘ယဒိဒံ – နင်္ဂလကဋ္ဌကရဏံ လေဍ္ဍုဋ္ဌာန’”န္တိ။ “အထ ခော, ဘိက္ခဝေ, သကုဏဂ္ဃိ သကေ ဗလေ အပတ္ထဒ္ဓါ သကေ ဗလေ အသံဝဒမာနာ [အဝစမာနာ (သီ.)] လာပံ သကုဏံ ပမုဉ္စိ – ‘ဂစ္ဆ ခော တွံ, လာပ, တတြပိ မေ ဂန္တွာ န မောက္ခသီ’”တိ။

“အထ ခော, ဘိက္ခဝေ, လာပော သကုဏော နင်္ဂလကဋ္ဌကရဏံ လေဍ္ဍုဋ္ဌာနံ ဂန္တွာ မဟန္တံ လေဍ္ဍုံ အဘိရုဟိတွာ သကုဏဂ္ဃိံ ဝဒမာနော အဋ္ဌာသိ – ‘ဧဟိ ခော ဒါနိ မေ, သကုဏဂ္ဃိ, ဧဟိ ခော ဒါနိ မေ, သကုဏဂ္ဃီ’တိ။ အထ ခော သာ, ဘိက္ခဝေ, သကုဏဂ္ဃိ သကေ ဗလေ အပတ္ထဒ္ဓါ သကေ ဗလေ အသံဝဒမာနာ ဥဘော ပက္ခေ သန္နယှ [သန္ဓာယ (သီ. ဿျာ.)] လာပံ သကုဏံ သဟသာ အဇ္ဈပ္ပတ္တာ။ ယဒါ ခော, ဘိက္ခဝေ, အညာသိ လာပော သကုဏော ‘ဗဟုအာဂတော ခော မျာယံ သကုဏဂ္ဃီ’တိ, အထ တဿေဝ လေဍ္ဍုဿ အန္တရံ ပစ္စုပါဒိ။ အထ ခော, ဘိက္ခဝေ, သကုဏဂ္ဃိ တတ္ထေဝ ဥရံ ပစ္စတာဠေသိ။ ဧဝဉှိ တံ [ဧဝံ ဟောတံ (သီ.)], ဘိက္ခဝေ, ဟောတိ ယော အဂေါစရေ စရတိ ပရဝိသယေ။

‘‘တသ္မာတိဟ, ဘိက္ခဝေ, မာ အကေစရေ စရိတ္ထ ပရဝိသယေ။ အကေစရေ, ဘိက္ခဝေ, စရတံ ပရဝိသယေ လစ္ဆတိ မာရော ဩတာရံ, လစ္ဆတိ မာရော အာရမ္မဏံ။ ကော စ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခုနော အကေစရော ပရဝိသယော? ယဒိဒံ – ပဉ္စ ကာမဂုဏာ။ ကတမေ ပဉ္စ? စက္ခုဝိညေယျာ ရူပာ ဣဋ္ဌာ ကန္တာ မနာပါ ပိယရူပါ ကာမူပသံဟိတာ ရဇနီယာ, သောတဝိညေယျာ သဒ္ဒါ။ပေ.။ ဃာနဝိညေယျာ ဂန္ဓာ။ ဇိဝှာဝိညေယျာ ရသာ။ ကာယဝိညေယျာ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာ ဣဋ္ဌာ ကန္တာ မနာပါ ပိယရူပါ ကာမူပသံဟိတာ ရဇနီယာ – အယံ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခုနော အကေစရော ပရဝိသယော။

‘‘ဂောစရေ, ဘိက္ခဝေ, စရထ သကေ ပေတ္တိကေ ဝိသယေ။ ဂောစရေ, ဘိက္ခဝေ, စရတံ သကေ ပေတ္တိကေ ဝိသယေ န လစ္ဆတိ မာရော ဩတာရံ, န လစ္ဆတိ မာရော အာရမ္မဏံ။ ကော စ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခုနော ဂောစရော သကော ပေတ္တိကော ဝိသယော? ယဒိဒံ – စတ္တာရော သတိပဋ္ဌာနာ။ ကတမေ စတ္တာရော? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ကာယေ ကာယာနုပဿီ ဝိဟရတိ အာတာပီ သမ္ပဇာနော သတိမာ, ဝိနေယျ လောကေ အဘိဇ္ဈာဒောမနဿံ; ဝေဒနာသု။ပေ.။ စိတ္တေ။ပေ.။ ဓမ္မေသု ဓမ္မာနုပဿီ ဝိဟရတိ အာတာပီ သမ္ပဇာနော သတိမာ, ဝိနေယျ လောကေ အဘိဇ္ဈာဒောမနဿံ – အယံ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခုနော ဂောစရော သကော ပေတ္တိကော ဝိသယော’’တိ။ ဆဋ္ဌံ။

၇. မက္ကဋသုတ္တံ

၃၇၃. ‘‘အတ္ထိ, ဘိက္ခဝေ, ဟိမဝတော ပဗ္ဗတရာဇဿ ဒုဂ္ဂါ ဝိသမာ ဒေသာ, ယတ္ထ နေဝ မက္ကဋာနံ စာရီ န မနုဿာနံ။ အတ္ထိ, ဘိက္ခဝေ, ဟိမဝတော ပဗ္ဗတရာဇဿ ဒုဂ္ဂါ ဝိသမာ ဒေသာ, ယတ္ထ မက္ကဋာနဉ္ဟိ ခော စာရီ, န မနုဿာနံ။ အတ္ထိ, ဘိက္ခဝေ, ဟိမဝတော ပဗ္ဗတရာဇဿ သမာ ဘူမိဘာဂါ ရမဏီယာ, ယတ္ထ မက္ကဋာနဉ္စေဝ စာရီ မနုဿာနဉ္စ။ တတြ, ဘိက္ခဝေ, လုဒ္ဒါ မက္ကဋဝီထီသု လေပံ ဩဍ္ဍေန္တိ မက္ကဋာနံ ဗာဓနာယ။

‘‘တတြ, ဘိက္ခဝေ, ယေ တေ မက္ကဋာ အဗာလဇာတိကာ အလောလဇာတိကာ, တေ တံ လေပံ ဒိသွာ အာရကာ ပရိဝဇ္ဇန္တိ။ ယော ပန သော ဟောတိ မက္ကဋော ဗာလဇာတိကော လောလဇာတိကော, သော တံ လေပံ ဥပသင်္ကမိတွာ ဟတ္ထေန ဂဏှာတိ။ သော တတ္ထ ဗဇ္ဈတိ။ ‘ဟတ္ထံ မောစေဿာမီ’တိ ဒုတိယေန ဟတ္ထေန ဂဏှာတိ။ သော တတ္ထ ဗဇ္ဈတိ။ ‘ဥဘော ဟတ္ထေ မောစေဿာမီ’တိ ပါဒေန ဂဏှာတိ။ သော တတ္ထ ဗဇ္ဈတိ။ ‘ဥဘော ဟတ္ထေ မောစေဿာမိ ပါဒဉ္စာ’တိ ဒုတိယေန ပါဒေန ဂဏှာတိ။ သော တတ္ထ ဗဇ္ဈတိ။ ‘ဥဘော ဟတ္ထေ မောစေဿာမိ ပါဒေ စာ’တိ တုဏ္ဍေန ဂဏှာတိ။ သော တတ္ထ ဗဇ္ဈတိ။ ဧဝဉ္ဟိ သော, ဘိက္ခဝေ, မက္ကဋော ပဉ္စောဍ္ဍိတော ထုနံ သေတိ အနယံ အာပန္နော ဗျသနံ အာပန္နော ယထာကာမကရဏီယော လုဒ္ဒဿ။ တမေနံ, ဘိက္ခဝေ, လုဒ္ဒော ဝိဇ္ဈိတွာ တသ္မိံယေဝ ကဋ္ဌကတင်္ဂါရေ [တသ္မိံယေဝ မက္ကဋံ ဥဒ္ဓရိတွာ (သီ. သျာ.)] အဝဿဇ္ဇေတွာ ယေန ကာမံ ပက္ကမတိ။ ဧဝံ သော တံ, ဘိက္ခဝေ, ဟောတိ ယော အကေစရေ စရတိ ပရဝိသယေ။

‘‘တသ္မာတိဟ, ဘိက္ခဝေ, မာ အကေစရေ စရိတ္ထ ပရဝိသယေ။ အကေစရေ, ဘိက္ခဝေ, စရတံ ပရဝိသယေ လစ္ဆတိ မာရော ဩတာရံ, လစ္ဆတိ မာရော အာရမ္မဏံ။ ကော စ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခုနော အကေစရော ပရဝိသယော? ယဒိဒံ – ပဉ္စ ကာမဂုဏာ။ ကတမေ ပဉ္စ? စက္ခုဝိညေယျာ ရူပာ ဣဋ္ဌာ ကန္တာ မနာပါ ပိယရူပါ ကာမူပသံဟိတာ ရဇနီယာ, သောတဝိညေယျာ သဒ္ဒါ။ပေ.။ ဃာနဝိညေယျာ ဂန္ဓာ။ ဇိဝှာဝိညေယျာ ရသာ။ ကာယဝိညေယျာ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာ ဣဋ္ဌာ ကန္တာ မနာပါ ပိယရူပါ ကာမူပသံဟိတာ ရဇနီယာ။ အယံ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခုနော အကေစရော ပရဝိသယော။

‘‘ဂောစရေ, ဘိက္ခဝေ, စရထ သကေ ပေတ္တိကေ ဝိသယေ။ ဂောစရေ, ဘိက္ခဝေ, စရတံ သကေ ပေတ္တိကေ ဝိသယေ န လစ္ဆတိ မာရော ဩတာရံ, န လစ္ဆတိ မာရော အာရမ္မဏံ။ ကော စ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခုနော ဂောစရော သကော ပေတ္တိကော ဝိသယော? ယဒိဒံ – စတ္တာရော သတိပဋ္ဌာနာ။ ကတမေ စတ္တာရော ? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ကာယေ ကာယာနုပဿီ ဝိဟရတိ အာတာပီ သမ္ပဇာနော သတိမာ, ဝိနေယျ လောကေ အဘိဇ္ဈာဒောမနဿံ; ဝေဒနာသု။ပေ.။ စိတ္တေ။ပေ.။ ဓမ္မေသု ဓမ္မာနုပဿီ ဝိဟရတိ အာတာပီ သမ္ပဇာနော သတိမာ, ဝိနေယျ လောကေ အဘိဇ္ဈာဒောမနဿံ။ အယံ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခုနော ဂောစရော သကော ပေတ္တိကော ဝိသယော’’တိ။ သတ္တမံ။

၈. သူဒသုတ္တံ

၃၇၄. ''သေယျထာပိ, ဘိက္ခဝေ, ဗာလော အဗျတ္တော အကုသလော သူဒေါ ရာဇာနံ ဝါ ရာဇမဟာမတ္တံ ဝါ [ရာဇမဟာမတ္တာနံ ဝါ (သီ.)] နာနစ္စယေဟိ သူပေဟိ ပစ္စုပဋ္ဌိတော အဿ – အမ္ဗိလဂ္ဂေဟိပိ, တိတ္တကဂ္ဂေဟိပိ, ကဋုကဂ္ဂေဟိပိ, မဓုရဂ္ဂေဟိပိ, ခါရိကေဟိပိ, အခါရိကေဟိပိ, လောဏိကေဟိပိ, အလောဏိကေဟိပိ။

''သ ခေါ သော, ဘိက္ခဝေ, ဗာလော အဗျတ္တော အကုသလော သူဒေါ သကဿ ဘတ္တု နိမိတ္တံ န ဥဂ္ဂဏှာတိ – 'ဣဒံ ဝါ မေ အဇ္ဇ ဘတ္တု သူပေယျံ ရုစ္စတိ, ဣမဿ ဝါ အဘိဟရတိ, ဣမဿ ဝါ ဗဟုံ ဂဏှာတိ, ဣမဿ ဝါ ဝဏ္ဏံ ဘာသတိ။ အမ္ဗိလဂ္ဂံ ဝါ မေ အဇ္ဇ ဘတ္တု သူပေယျံ ရုစ္စတိ , အမ္ဗိလဂ္ဂဿ ဝါ အဘိဟရတိ, အမ္ဗိလဂ္ဂဿ ဝါ ဗဟုံ ဂဏှာတိ, အမ္ဗိလဂ္ဂဿ ဝါ ဝဏ္ဏံ ဘာသတိ။ တိတ္တကဂ္ဂံ ဝါ မေ အဇ္ဇ။ ကဋုကဂ္ဂံ ဝါ မေ အဇ္ဇ။ မဓုရဂ္ဂံ ဝါ မေ အဇ္ဇ။ ခါရိကံ ဝါ မေ အဇ္ဇ။ အခါရိကံ ဝါ မေ အဇ္ဇ။ လောဏိကံ ဝါ မေ အဇ္ဇ။ အလောဏိကံ ဝါ မေ အဇ္ဇ ဘတ္တု သူပေယျံ ရုစ္စတိ, အလောဏိကဿ ဝါ အဘိဟရတိ, အလောဏိကဿ ဝါ ဗဟုံ ဂဏှာတိ, အလောဏိကဿ ဝါ ဝဏ္ဏံ ဘာသတီ'''တိ။

''သ ခေါ သော, ဘိက္ခဝေ, ဗာလော အဗျတ္တော အကုသလော သူဒေါ န စေဝ လာဘီ ဟောတိ အစ္ဆာဒနဿ, န လာဘီ ဝေတနဿ, န လာဘီ အဘိဟာရာနံ။ တံ ကိဿ ဟေတု? တထာ ဟိ သော, ဘိက္ခဝေ, ဗာလော အဗျတ္တော အကုသလော သူဒေါ သကဿ ဘတ္တု နိမိတ္တံ န ဥဂ္ဂဏှာတိ။ ဧဝမေဝ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဣဓေကစ္စော ဗာလော အဗျတ္တော အကုသလော ဘိက္ခု ကာယေ ကာယာနုပဿီ ဝိဟရတိ အာတာပီ သမ္ပဇာနော သတိမာ, ဝိနေယျ လောကေ အဘိဇ္ဈာဒောမနဿံ။ တဿ ကာယေ ကာယာနုပဿိနော ဝိဟရတော စိတ္တံ န သမာဓိယတိ, ဥပက္ကိလေသာ န ပဟီယန္တိ။ သော တံ နိမိတ္တံ န ဥဂ္ဂဏှာတိ။ ဝေဒနာသု ဝေဒနာနုပဿီ ဝိဟရတိ။ပေ.။ စိတ္တေ စိတ္တာနုပဿီ ဝိဟရတိ ။ပေ.။ ဓမ္မေသု ဓမ္မာနုပဿီ ဝိဟရတိ အာတာပီ သမ္ပဇာနော သတိမာ, ဝိနေယျ လောကေ အဘိဇ္ဈာဒောမနဿံ။ တဿ ဓမ္မေသု ဓမ္မာနုပဿိနော ဝိဟရတော စိတ္တံ န သမာဓိယတိ, ဥပက္ကိလေသာ န ပဟီယန္တိ။ သော တံ နိမိတ္တံ န ဥဂ္ဂဏှာတိ။

''သ ခေါ သော, ဘိက္ခဝေ, ဗာလော အဗျတ္တော အကုသလော ဘိက္ခု န စေဝ လာဘီ ဟောတိ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ သုခဝိဟာရာနံ, န လာဘီ သတိသမ္ပဇညဿ ။ တံ ကိဿ ဟေတု? တထာ ဟိ သော, ဘိက္ခဝေ, ဗာလော အဗျတ္တော အကုသလော ဘိက္ခု သကဿ စိတ္တဿ နိမိတ္တံ န ဥဂ္ဂဏှာတိ။

''သေယျထာပိ, ဘိက္ခဝေ, ပဏ္ဍိတော ဗျတ္တော ကုသလော သူဒေါ ရာဇာနံ ဝါ ရာဇမဟာမတ္တံ ဝါ နာနစ္စယေဟိ သူပေဟိ ပစ္စုပဋ္ဌိတော အဿ – အမ္ဗိလဂ္ဂေဟိပိ, တိတ္တကဂ္ဂေဟိပိ, ကဋုကဂ္ဂေဟိပိ, မဓုရဂ္ဂေဟိပိ, ခါရိကေဟိပိ, အခါရိကေဟိပိ, လောဏိကေဟိပိ, အလောဏိကေဟိပိ။

''သ ခေါ သော, ဘိက္ခဝေ, ပဏ္ဍိတော ဗျတ္တော ကုသလော သူဒေါ သကဿ ဘတ္တု နိမိတ္တံ ဥဂ္ဂဏှာတိ – 'ဣဒံ ဝါ မေ အဇ္ဇ ဘတ္တု သူပေယျံ ရုစ္စတိ, ဣမဿ ဝါ အဘိဟရတိ, ဣမဿ ဝါ ဗဟုံ ဂဏှာတိ, ဣမဿ ဝါ ဝဏ္ဏံ ဘာသတိ။ အမ္ဗိလဂ္ဂံ ဝါ မေ အဇ္ဇ ဘတ္တု သူပေယျံ ရုစ္စတိ , အမ္ဗိလဂ္ဂဿ ဝါ အဘိဟရတိ, အမ္ဗိလဂ္ဂဿ ဝါ ဗဟုံ ဂဏှာတိ, အမ္ဗိလဂ္ဂဿ ဝါ ဝဏ္ဏံ ဘာသတိ။ တိတ္တကဂ္ဂံ ဝါ မေ အဇ္ဇ။ ကဋုကဂ္ဂံ ဝါ မေ အဇ္ဇ။ မဓုရဂ္ဂံ ဝါ မေ အဇ္ဇ။ ခါရိကံ ဝါ မေ အဇ္ဇ။ အခါရိကံ ဝါ မေ အဇ္ဇ။ လောဏိကံ ဝါ မေ အဇ္ဇ။ အလောဏိကံ ဝါ မေ အဇ္ဇ ဘတ္တု သူပေယျံ ရုစ္စတိ, အလောဏိကဿ ဝါ အဘိဟရတိ, အလောဏိကဿ ဝါ ဗဟုံ ဂဏှာတိ, အလောဏိကဿ ဝါ ဝဏ္ဏံ ဘာသတီ'''တိ။

''သ ခေါ သော, ဘိက္ခဝေ, ပဏ္ဍိတော ဗျတ္တော ကုသလော သူဒေါ လာဘီ စေဝ ဟောတိ အစ္ဆာဒနဿ, လာဘီ ဝေတနဿ, လာဘီ အဘိဟာရာနံ။ တံ ကိဿ ဟေတု? တထာ ဟိ သော, ဘိက္ခဝေ, ပဏ္ဍိတော ဗျတ္တော ကုသလော သူဒေါ သကဿ ဘတ္တု နိမိတ္တံ ဥဂ္ဂဏှာတိ။ ဧဝမေဝ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဣဓေကစ္စော ပဏ္ဍိတော ဗျတ္တော ကုသလော ဘိက္ခု ကာယေ ကာယာနုပဿီ ဝိဟရတိ အာတာပီ သမ္ပဇာနော သတိမာ, ဝိနေယျ လောကေ အဘိဇ္ဈာဒောမနဿံ။ တဿ ကာယေ ကာယာနုပဿိနော ဝိဟရတော စိတ္တံ သမာဓိယတိ, ဥပက္ကိလေသာ ပဟီယန္တိ ။ သော တံ နိမိတ္တံ ဥဂ္ဂဏှာတိ။ ဝေဒနာသု ဝေဒနာနုပဿီ ဝိဟရတိ။ပေ.။ စိတ္တေ စိတ္တာနုပဿီ ဝိဟရတိ။ပေ.။ ဓမ္

မေသု ဓမ္မာနုပဿီ ဝိဟရတိ အာတာပီ သမ္ပဇာနော သတိမာ, ဝိနေယျ လောကေ အဘိဇ္ဈာဒောမနဿံ။ တဿ ဓမ္မေသု ဓမ္မာနုပဿိနော ဝိဟရတော စိတ္တံ သမာဓိယတိ, ဥပက္ကိလေသာ ပဟီယန္တိ။ သော တံ နိမိတ္တံ ဥဂ္ဂဏှာတိ။

“သ ခေါ သော, ဘိက္ခဝေ, ပဏ္ဍိတော ဗျတ္တော ကုသလော ဘိက္ခု လာဘီ စေဝ ဟောတိ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ သုခဝိဟာရာနံ, လာဘီ ဟောတိ သတိသမ္ပဇညဿ။ တံ ကိဿ ဟေတု? တထာ ဟိ သော, ဘိက္ခဝေ, ပဏ္ဍိတော ဗျတ္တော ကုသလော ဘိက္ခု သကဿ စိတ္တဿ နိမိတ္တံ ဥဂ္ဂဏှာတီ”တိ။ အဋ္ဌမံ။

၉. ဂိလာနသုတ္တံ

၃၇၅. ဧဝံ မေ သုတံ – ဧကံ သမယံ ဘဂဝါ ဝေသာလိယံ ဝိဟရတိ ဝေဠုဝဂါမကေ [ဗေလုဝဂါမကေ (သီ. ဿျာ. ကံ. ပီ.)]။ တတြ ခေါ ဘဂဝါ ဘိက္ခူ အာမန္တေသိ – “ဧထ တုမှေ, ဘိက္ခဝေ, သမန္တာ ဝေသာလိယာ ယထာမိတ္တံ ယထာသန္ဒိဋ္ဌံ ယထာသမ္ဘတ္တံ ဝဿံ ဥပေထ။ ဣဓေဝါဟံ ဝေဠုဝဂါမကေ ဝဿံ ဥပဂစ္ဆာမီ”တိ။ “ဧဝံ, ဘန္တေ”တိ ခေါ တေ ဘိက္ခူ ဘဂဝတော ပဋိဿုတွာ သမန္တာ ဝေသာလိယာ ယထာမိတ္တံ ယထာသန္ဒိဋ္ဌံ ယထာသမ္ဘတ္တံ ဝဿံ ဥပဂစ္ဆုံ။ ဘဂဝါ ပန တတ္ထေဝ ဝေဠုဝဂါမကေ ဝဿံ ဥပဂစ္ဆိ [ဥပဂစ္ဆိ (သီ. ပီ.)] ။

အထ ခေါ ဘဂဝတော ဝဿူပဂတဿ ခရော အာဗာဓော ဥပ္ပဇ္ဇိ, ဗာဠှာ ဝေဒနာ ဝတ္တန္တိ မာရဏန္တိကာ။ တတြ သုဒံ ဘဂဝါ သတော သမ္ပဇာနော အဓိဝာသေသိ အဝိဟညမာနော။ အထ ခေါ ဘဂဝတော ဧတဒဟောသိ – “န ခေါ မေ တံ ပတိရူပံ, ယောဟံ အနာမန္တေတွာ ဥပဋ္ဌာကေ အနပလောကေတွာ ဘိက္ခုသင်္ဃံ ပရိနိဗ္ဗာယေယျံ။ ယံနူနာဟံ ဣမံ အာဗာဓံ ဝီရိယေန ပဋိပဏာမေတွာ ဇီဝိတသင်္ခါရံ အဓိဋ္ဌာယ ဝိဟရေယျ”န္တိ။ အထ ခေါ ဘဂဝါ တံ အာဗာဓံ ဝီရိယေန ပဋိပဏာမေတွာ ဇီဝိတသင်္ခါရံ အဓိဋ္ဌာယ ဝိဟာသိ။ (အထ ခေါ ဘဂဝတော သော အာဗာဓော ပဋိပ္ပဿမ္ဘိ) [( ) ဒီ. နိ. ၂.၁၆၄ ဒိဿတိ] ။

အထ ခေါ ဘဂဝါ ဂိလာနာ ဝုဋ္ဌိတော [ဂိလာနဝုဋ္ဌိတော (သဒ္ဒနီတိ)] အစိရဝုဋ္ဌိတော ဂေလညာ ဝိဟာရာ နိက္ခမိတွာ ဝိဟာရပစ္ဆာယာယံ [ဝိဟာရပစ္ဆာဆာယာယံ (ဗဟူသု)] ပညတ္တေ အာသနေ နိသီဒိ။ အထ ခေါ အာယသ္မာ အာနန္ဒော ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ။ ဧကမန္တံ နိသိန္နော ခေါ အာယသ္မာ အာနန္ဒော ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ – “ဒိဋ္ဌော မေ, ဘန္တေ, ဘဂဝတော ဖာသု; ဒိဋ္ဌံ, ဘန္တေ, ဘဂဝတော ခမနီယံ; ဒိဋ္ဌံ, ဘန္တေ, ဘဂဝတော ယာပနီယံ။ အပိ စ မေ, ဘန္တေ, မဓုရကဇာတော ဝိယ ကာယော, ဒိသာပိ မေ န ပက္ခာယန္တိ, ဓမ္မာပိ မံ နပ္ပဋိဘန္တိ ဘဂဝတော ဂေလညေန။ အပိ စ မေ, ဘန္တေ, အဟောသိ ကာစိဒေဝ အဿာသမတ္တာ – ‘န တာဝ ဘဂဝါ ပရိနိဗ္ဗာယိဿတိ, န ယာဝ ဘဂဝါ ဘိက္ခုသင်္ဃံ အာရဗ္ဘ ကိဉ္စိဒေဝ ဥဒာဟရတီ’”တိ။

“ကိံ ပန အနိ, အာနန္ဒ, ဘိက္ခုသင်္ဃော မယိ ပစ္စာသီသတိ [ပစ္စာသိံသတိ (သီ. ဿျာ. ကံ. ပီ.)] ? ဒေသိတော, အာနန္ဒ, မယာ ဓမ္မော အနန္တရံ အဗာဟိရံ ကရိတွာ။ နတ္ထာနန္ဒ, တထာဂတဿ ဓမ္မေသု အာစရိယမုဋ္ဌိ။ ယဿ နူန, အာနန္ဒ, ဧဝမဿ – ‘အဟံ ဘိက္ခုသင်္ဃံ ပရိဟရိဿာမီ’တိ ဝါ, ‘မမုဒ္ဒေသိကော ဘိက္ခုသင်္ဃော’တိ ဝါ, သော နူန, အာနန္ဒ, ဘိက္ခုသင်္ဃံ အာရဗ္ဘ ကိဉ္စိဒေဝ ဥဒာဟရေယျ။ တထာဂတဿ ခေါ, အာနန္ဒ, န ဧဝံ ဟောတိ – ‘အဟံ ဘိက္ခုသင်္ဃံ ပရိဟရိဿာမီ’တိ ဝါ , ‘မမုဒ္ဒေသိကော ဘိက္ခုသင်္ဃော’တိ ဝါ။ သ ကိံ [သော နူန (သီ. ပီ.)], အာနန္ဒ, တထာဂတော ဘိက္ခုသင်္ဃံ အာရဗ္ဘ ကိဉ္စိဒေဝ ဥဒာဟရိဿတိ! ဧတရဟိ ခေါ ပနာဟံ, အာနန္ဒ, ဇိဏ္ဏော ဝုဒ္ဓော မဟလ္လကော အဒ္ဓဂတော ဝယောအနုပ္ပတ္တော။ အာသီတိကော မေ ဝယော ဝတ္တတိ။ သေယျထာပိ, အာနန္ဒ, ဇဇ္ဇရသကဋံ [ဇရသကဋံ (သဗ္ဗတ္ထ)] ဝေဠမိဿကေန [ဝေဂမိဿကေန (သီ.), ဝေဠုမိဿကေန (ဿျာ. ကံ.), ဝေခမိဿကေန (ပီ. က.), ဝေခမိဿကေန (က.)] ယာပေတိ; ဧဝမေဝ ခေါ, အာနန္ဒ, ဝေဓမိဿကေန မညေ တထာဂတဿ ကာယော ယာပေတိ။

“ယသ္မိံ , အာနန္ဒ, သမယေ တထာဂတော သဗ္ဗနိမိတ္တာနံ အမနသိကာရာ ဧကစ္စာနံ ဝေဒနာနံ နိရောဓာ အနိမိတ္တံ စေတောသမာဓိံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ, ဖာသုတရော [ဖာသုတရံ (သဗ္ဗတ္ထ)] , အာနန္ဒ, တသ္မိံ သမယေ တထာဂတဿ

ကာယော ဟောတိ [တထာဂတဿ ဟောတိ (ဗဟူသု)] ။ တသ္မာတိဟာနန္ဒ, အတ္တဒီပာ ဝိဟရထ အတ္တသရဏာ အနညသရဏာ, ဓမ္မဒီပာ ဓမ္မသရဏာ အနညသရဏာ။

“ကထဉ္စာနန္ဒ, ဘိက္ခု အတ္တဒီပော ဝိဟရတိ အတ္တသရဏော အနညသရဏော, ဓမ္မဒီပော ဓမ္မသရဏော အနညသရဏော? ဣဓာနန္ဒ, ဘိက္ခု ကာယေ ကာယာနုပဿီ ဝိဟရတိ အာတာပီ သမ္ပဇာနော သတိမာ, ဝိနေယျ လောကေ အဘိဇ္ဈာဒောမနဿံ; ဝေဒနာသု။ပေ.။ စိတ္တေ။ပေ.။ ဓမ္မေသု ဓမ္မာနုပဿီ ဝိဟရတိ အာတာပီ သမ္ပဇာနော သတိမာ, ဝိနေယျ လောကေ အဘိဇ္ဈာဒောမနဿံ။ ဧဝံ ခော, အာနန္ဒ, ဘိက္ခု အတ္တဒီပော ဝိဟရတိ အတ္တသရဏော အနညသရဏော, ဓမ္မဒီပော ဓမ္မသရဏော အနညသရဏော။ ယေ ဟိ ကေစိ, အာနန္ဒ, ဧတရဟိ ဝါ မမစ္စယေ ဝါ အတ္တဒီပါ ဝိဟရိဿန္တိ အတ္တသရဏာ အနညသရဏာ, ဓမ္မဒီပါ ဓမ္မသရဏာ အနညသရဏာ ; တမတဂ္ဂေ မေတေ, အာနန္ဒ, ဘိက္ခူ ဘဝိဿန္တိ ယေ ကေစိ သိက္ခာကာမာ”တိ။ နဝမံ။

၁၀. ဘိက္ခုနုပဿယသုတ္တံ

၃၇၆. အထ ခော အာယသ္မာ အာနန္ဒော ပုဗ္ဗဏှသမယံ နိဝါသေတွာ ပတ္တစီဝရမာဒာယ ယေန အညတရော ဘိက္ခုနုပဿယော တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ ပညတ္တေ အာသနေ နိသီဒိ။ အထ ခော သမ္ဗဟုလာ ဘိက္ခုနိယော ယေနာယသ္မာ အာနန္ဒော တေနုပသင်္ကမိံသု; ဥပသင်္ကမိတွာ အာယသ္မန္တံ အာနန္ဒံ အဘိဝါဒေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိံသု။ ဧကမန္တံ နိသိန္နာ ခော တာ ဘိက္ခုနိယော အာယသ္မန္တံ အာနန္ဒံ ဧတဒဝေါစုံ –

“ဣဓ, ဘန္တေ အာနန္ဒ, သမ္ဗဟုလာ ဘိက္ခုနိယော စတူသု သတိပဋ္ဌာနေသု သုပ္ပတိဋ္ဌိတစိတ္တာ [သုပဋ္ဌိတစိတ္တာ (သီ. ပီ. က.)] ဝိဟရန္တိယော ဥဠာရံ ပုဗ္ဗေနာပရံ ဝိသေသံ သဉ္ဇာနန္တီ”တိ [သမ္ပဇာနန္တီတိ (က.)] ။ “ဧဝမေတံ, ဘဂိနိယော, ဧဝမေတံ, ဘဂိနိယော! ယော ဟိ ကောစိ, ဘဂိနိယော, ဘိက္ခု ဝါ ဘိက္ခုနီ ဝါ စတူသု သတိပဋ္ဌာနေသု သုပ္ပတိဋ္ဌိတစိတ္တော ဝိဟရတိ, တဿေတံ ပါဋိကင်္ခံ – ‘ဥဠာရံ ပုဗ္ဗေနာပရံ ဝိသေသံ သဉ္ဇာနိဿတီ’”တိ။

အထ ခော အာယသ္မာ အာနန္ဒော တာ ဘိက္ခုနိယော ဓမ္မိယာ ကထာယ သန္ဒဿေတွာ သမာဒပေတွာ သမုတ္တေဇေတွာ သမ္ပဟံသေတွာ ဥဋ္ဌာယာသနာ ပက္ကာမိ။ အထ ခော အာယသ္မာ အာနန္ဒော သာဝတ္ထိယံ ပိဏ္ဍာယ စရိတွာ ပစ္ဆာဘတ္တံ ပိဏ္ဍပါတပဋိက္ကန္တော ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ။ ဧကမန္တံ နိသိန္နော ခော အာယသ္မာ အာနန္ဒော ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ –

“ဣဓာဟံ, ဘန္တေ, ပုဗ္ဗဏှသမယံ နိဝါသေတွာ ပတ္တစီဝရမာဒာယ ယေန အညတရော ဘိက္ခုနုပဿယော တေနုပသင်္ကမိံ; ဥပသင်္ကမိတွာ ပညတ္တေ အာသနေ နိသီဒိံ။ အထ ခော, ဘန္တေ, သမ္ဗဟုလာ ဘိက္ခုနိယော ယေနာဟံ တေနုပသင်္ကမိံသု; ဥပသင်္ကမိတွာ မံ အဘိဝါဒေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိံသု။ ဧကမန္တံ နိသိန္နာ ခော, ဘန္တေ, တာ ဘိက္ခုနိယော မံ ဧတဒဝေါစုံ – ‘ဣဓ, ဘန္တေ အာနန္ဒ, သမ္ဗဟုလာ ဘိက္ခုနိယော စတူသု သတိပဋ္ဌာနေသု သုပ္ပတိဋ္ဌိတစိတ္တာ ဝိဟရန္တိယော ဥဠာရံ ပုဗ္ဗေနာပရံ ဝိသေသံ သဉ္ဇာနန္တီ’တိ။ ဧဝံ ဝုတ္တာဟံ, ဘန္တေ, တာ ဘိက္ခုနိယော ဧတဒဝေါစံ – ‘ဧဝမေတံ, ဘဂိနိယော, ဧဝမေတံ, ဘဂိနိယော! ယော ဟိ ကောစိ, ဘဂိနိယော, ဘိက္ခု ဝါ ဘိက္ခုနီ ဝါ စတူသု သတိပဋ္ဌာနေသု သုပ္ပတိဋ္ဌိတစိတ္တော ဝိဟရတိ, တဿေတံ ပါဋိကင်္ခံ – ဥဠာရံ ပုဗ္ဗေနာပရံ ဝိသေသံ သဉ္ဇာနိဿတီ’”တိ။

“ဧဝမေတံ, အာနန္ဒ, ဧဝမေတံ, အာနန္ဒ! ယော ဟိ ကောစိ, အာနန္ဒ, ဘိက္ခု ဝါ ဘိက္ခုနီ ဝါ စတူသု သတိပဋ္ဌာနေသု သုပ္ပတိဋ္ဌိတစိတ္တော ဝိဟရတိ, တဿေတံ ပါဋိကင်္ခံ – ‘ဥဠာရံ ပုဗ္ဗေနာပရံ ဝိသေသံ သဉ္ဇာနိဿတီ’” [သဉ္ဇာနိဿတီတိ (ဗဟူသု)]။

“ကတမေသု စတူသု? ဣဓာနန္ဒ, ဘိက္ခု ကာယေ ကာယာနုပဿီ ဝိဟရတိ အာတာပီ သမ္ပဇာနော သတိမာ, ဝိနေယျ လောကေ အဘိဇ္ဈာဒောမနဿံ။ တဿ ကာယေ ကာယာနုပဿိနော ဝိဟရတော ကာယာရမ္မဏော ဝါ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ကာယသ္မိံ ပရိဠာဟော, စေတသော ဝါ လီနတ္တံ, ဗဟိဒ္ဓါ ဝါ စိတ္တံ ဝိက္ခိပတိ။ တေနာနန္ဒ [တေနဟာနန္ဒ (သီ.)] , ဘိက္ခုနာ ကိသ္မိဉ္စိဒေဝ ပသာဒနီယေ နိမိတ္တေ စိတ္တံ ပဏိဒဟိတဗ္ဗံ။ တဿ ကိသ္မိဉ္စိဒေဝ ပသာဒနီယေ နိမိတ္တေ စိ

တ္တံ ပဏိဒဟတော ပာမောဇ္ဇံ ဇာယတိ။ ပမုဒိတဿ ပီတိ ဇာယတိ။ ပီတိမနဿ ကာယော ပဿမ္ဘတိ။ ပဿဒ္ဓ ကာယော သုခံ ဝေဒယတိ [ဝေဒိယတိ (သီ.)]။ သုခိနော စိတ္တံ သမာဓိယတိ။ သော ဣတိ ပဋိသဉ္စိက္ခတိ – 'ယဿ ခွာဟံ အတ္ထာယ စိတ္တံ ပဏိဒဟိံ, သော မေ အတ္ထော အဘိနိပ္ဖန္နော။ ဟန္ဒ, ဒါနိ ပဋိသံဟရာမီ'တိ။ သော ပဋိသံဟရတိ စေဝ န စ ဝိတက္ကေတိ န စ ဝိစာရေတိ။ 'အဝိတက္ကောမှိ အဝိစာရော, အဇ္ဈတ္တံ သတိမာ သုခမသ္မီ'တိ ပဇာနာတိ"။

"ပုန စပရံ, အာနန္ဒ, ဘိက္ခု ဝေဒနာသု။ပေ.။ စိတ္တေ။ပေ.။ ဓမ္မေသု ဓမ္မာနုပဿီ ဝိဟရတိ အာတာပီ သမ္ပဇာနော သတိမာ, ဝိနေယျ လောကေ အဘိဇ္ဈာဒောမနဿံ။ တဿ ဓမ္မေသု ဓမ္မာနုပဿိနော ဝိဟရတော ဓမ္မာရမ္မဏော ဝါ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ကာယသ္မိံ ပရိဠာဟော, စေတသော ဝါ လီနတ္တံ, ဗဟိဒ္ဓါ ဝါ စိတ္တံ ဝိက္ခိပတိ။ တေနာနန္ဒ, ဘိက္ခုနာ ကိသ္မိဉ္စိဒေဝ ပသာဒနီယေ နိမိတ္တေ စိတ္တံ ပဏိဒဟိတဗ္ဗံ။ တဿ ကိသ္မိဉ္စိဒေဝ ပသာဒနီယေ နိမိတ္တေ စိတ္တံ ပဏိဒဟတော ပာမောဇ္ဇံ ဇာယတိ ။ ပမုဒိတဿ ပီတိ ဇာယတိ။ ပီတိမနဿ ကာယော ပဿမ္ဘတိ။ ပဿဒ္ဓကာယော သုခံ ဝေဒယတိ။ သုခိနော စိတ္တံ သမာဓိယတိ။ သော ဣတိ ပဋိသဉ္စိက္ခတိ – 'ယဿ ခွာဟံ အတ္ထာယ စိတ္တံ ပဏိဒဟိံ, သော မေ အတ္ထော အဘိနိပ္ဖန္နော။ ဟန္ဒ, ဒါနိ ပဋိသံဟရာမီ'တိ။ သော ပဋိသံဟရတိ စေဝ န စ ဝိတက္ကေတိ န စ ဝိစာရေတိ။ 'အဝိတက္ကောမှိ အဝိစာရော, အဇ္ဈတ္တံ သတိမာ သုခမသ္မီ'တိ ပဇာနာတိ။ ဧဝံ ခော, အာနန္ဒ, ပဏိဓာယ ဘာဝနာ ဟောတိ။

"ကထဉ္စာနန္ဒ, အပ္ပဏိဓာယ ဘာဝနာ ဟောတိ? ဗဟိဒ္ဓါ, အာနန္ဒ, ဘိက္ခု စိတ္တံ အပ္ပဏိဓာယ 'အပ္ပဏိဟိတံ မေ ဗဟိဒ္ဓါ စိတ္တ'န္တိ ပဇာနာတိ။ အထ ပစ္ဆာပုရေ 'အသံခိတ္တံ ဝိမုတ္တံ အပ္ပဏိဟိတ'န္တိ ပဇာနာတိ။ အထ စ ပန 'ကာယေ ကာယာနုပဿီ ဝိဟရာမိ အာတာပီ သမ္ပဇာနော သတိမာ သုခမသ္မီ'တိ ပဇာနာတိ။ ဗဟိဒ္ဓါ, အာနန္ဒ, ဘိက္ခု စိတ္တံ အပ္ပဏိဓာယ 'အပ္ပဏိဟိတံ မေ ဗဟိဒ္ဓါ စိတ္တ'န္တိ ပဇာနာတိ။ အထ ပစ္ဆာပုရေ 'အသံခိတ္တံ ဝိမုတ္တံ အပ္ပဏိဟိတ'န္တိ ပဇာနာတိ။ အထ စ ပန 'ဝေဒနာသု ဝေဒနာနုပဿီ ဝိဟရာမိ အာတာပီ သမ္ပဇာနော သတိမာ သုခမသ္မီ'တိ ပဇာနာတိ။ ဗဟိဒ္ဓါ, အာနန္ဒ, ဘိက္ခု စိတ္တံ အပ္ပဏိဓာယ 'အပ္ပဏိဟိတံ မေ ဗဟိဒ္ဓါ စိတ္တ'န္တိ ပဇာနာတိ။ အထ ပစ္ဆာပုရေ 'အသံခိတ္တံ ဝိမုတ္တံ အပ္ပဏိဟိတ'န္တိ ပဇာနာတိ။ အထ စ ပန 'စိတ္တေ စိတ္တာနုပဿီ ဝိဟရာမိ အာတာပီ သမ္ပဇာနော သတိမာ သုခမသ္မီ'တိ ပဇာနာတိ။ ဗဟိဒ္ဓါ, အာနန္ဒ, ဘိက္ခု စိတ္တံ အပ္ပဏိဓာယ 'အပ္ပဏိဟိတံ မေ ဗဟိဒ္ဓါ စိတ္တ'န္တိ ပဇာနာတိ။ အထ ပစ္ဆာပုရေ 'အသံခိတ္တံ ဝိမုတ္တံ အပ္ပဏိဟိတ'န္တိ ပဇာနာတိ။ အထ စ ပန 'ဓမ္မေသု ဓမ္မာနုပဿီ ဝိဟရာမိ အာတာပီ သမ္ပဇာနော သတိမာ သုခမသ္မီ'တိ ပဇာနာတိ။ ဧဝံ ခော, အာနန္ဒ, အပ္ပဏိဓာယ ဘာဝနာ ဟောတိ။

"ဣတိ ခော, အာနန္ဒ, ဒေသိတာ မယာ ပဏိဓာယ ဘာဝနာ, ဒေသိတာ အပ္ပဏိဓာယ ဘာဝနာ။ ယံ, အာနန္ဒ, သတ္ထာရာ ကရဏီယံ သာဝကာနံ ဟိတေသိနာ အနုကမ္ပကေန အနုကမ္ပံ ဥပါဒါယ, ကတံ ဝေါ တံ မယာ။ ဧတာနိ, အာနန္ဒ, ရုက္ခမူလာနိ, ဧတာနိ သုညာဂါရာနိ! ဈာယထာနန္ဒ, မာ ပမာဒတ္ထ; မာ ပစ္ဆာ ဝိပ္ပဋိသာရိနော အဟုဝတ္ထ! အယံ ဝေါ အမှာကံ အနုသာသနီ"တိ။

ဧကာဒသမံ။ တဿုဒ္ဒာနံ – ...

ဣဒမဝေါစ ဘဂဝါ။ အတ္တမနော အာယသ္မာ အာနန္ဒော ဘဂဝတော ဘာသိတံ အဘိနန္ဒီတိ။ ဒသမံ။

အမ္ဗပါလိဝဂ္ဂေါ ပဌမော။

တဿုဒ္ဒာနံ –

အမ္ဗပါလိ သတော ဘိက္ခု၊ သာလာ ကုသလရာသိ စ။
သကုဏဂ္ဃိ မက္ကဋော သူဒော၊ ဂိလာနော ဘိက္ခုနုပဿယောတိ။

၂. နာလန္ဒဝဂ္ဂေါ

၁. မဟာပုရိသသုတ္တံ

၃၇၇. သာဝတ္ထိနိဒါနံ ။ အထ ခေါ အာယသ္မာ သာရိပုတ္တော ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ။ ဧကမန္တံ နိသိန္နော ခေါ အာယသ္မာ သာရိပုတ္တော ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ – "'မဟာပုရိသော, မဟာပုရိသော'တိ, ဘန္တေ, ဝုစ္စတိ။ ကိတ္တာဝတာ နု ခေါ, ဘန္တေ, မဟာပုရိသော ဟောတီ"တိ? "ဝိမုတ္တစိတ္တတ္တာ ခွာဟံ, သာရိပုတ္တ, 'မဟာပုရိသော'တိ ဝဒါမိ။ အဝိမုတ္တစိတ္တတ္တာ 'နော မဟာပုရိသော'တိ ဝဒါမိ"။

"ကထဉ္စ, သာရိပုတ္တ, ဝိမုတ္တစိတ္တော ဟောတိ? ဣဓ, သာရိပုတ္တ, ဘိက္ခု ကာယေ ကာယာနုပဿီ ဝိဟရတိ အာတာပီ သမ္ပဇာနော သတိမာ, ဝိနေယျ လောကေ အဘိဇ္ဈာဒောမနဿံ။ တဿ ကာယေ ကာယာနုပဿိနော ဝိဟရတော စိတ္တံ ဝိရဇ္ဇတိ, ဝိမုစ္စတိ အနုပါဒါယ အာသဝေဟိ။ ဝေဒနာသု။ပေ.။ စိတ္တေ။ပေ.။ ဓမ္မေသု ဓမ္မာနုပဿီ ဝိဟရတိ အာတာပီ သမ္ပဇာနော သတိမာ, ဝိနေယျ လောကေ အဘိဇ္ဈာဒောမနဿံ။ တဿ ဓမ္မေသု ဓမ္မာနုပဿိနော ဝိဟရတော စိတ္တံ ဝိရဇ္ဇတိ, ဝိမုစ္စတိ အနုပါဒါယ အာသဝေဟိ။ ဧဝံ ခေါ, သာရိပုတ္တ, ဝိမုတ္တစိတ္တော ဟောတိ။ ဝိမုတ္တစိတ္တတ္တာ ခွာဟံ, သာရိပုတ္တ, 'မဟာပုရိသော'တိ ဝဒါမိ။ အဝိမုတ္တစိတ္တတ္တာ 'နော မဟာပုရိသော'တိ ဝဒါမီ"တိ။ ပဉ္စမံ။

၂. နာလန္ဒသုတ္တံ

၃၇၈. ဧကံ သမယံ ဘဂဝါ နာလန္ဒာယံ ဝိဟရတိ ပါဝါရိကမ္ဗဝနေ။ အထ ခေါ အာယသ္မာ သာရိပုတ္တော ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ။ ဧကမန္တံ နိသိန္နော ခေါ အာယသ္မာ သာရိပုတ္တော ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ – "ဧဝံပသန္နော အဟံ, ဘန္တေ, ဘဂဝတိ! န စာဟု, န စ ဘဝိဿတိ, န စေတရဟိ ဝိဇ္ဇတိ အညော သမဏော ဝါ ဗြာဟ္မဏော ဝါ ဘဂဝတာ ဘိယျောဘိညတရော, ယဒိဒံ – သမ္ဗောဓိယ"န္တိ။ "ဥဠာရာ ခေါ တျာယံ, သာရိပုတ္တ, အာသဘီ ဝါစာ ဘာသိတာ, ဧကံသော ဂဟိတော, သီဟနာဒော နဒိတော – 'ဧဝံပသန္နော အဟံ, ဘန္တေ, ဘဂဝတိ! န စာဟု, န စ ဘဝိဿတိ န စေတရဟိ ဝိဇ္ဇတိ အညော သမဏော ဝါ ဗြာဟ္မဏော ဝါ ဘဂဝတာ ဘိယျောဘိညတရော, ယဒိဒံ – သမ္ဗောဓိယ'"န္တိ။

"ကိံ နု တေ, သာရိပုတ္တ, ယေ တေ အဟေသုံ အတီတမဒ္ဓာနံ အရဟန္တော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓါ, သဗ္ဗေ တေ ဘဂဝန္တော စေတသာ စေတော ပရိစ္စ ဝိဒိတာ – 'ဧဝံသီလာ တေ ဘဂဝန္တော အဟေသုံ' ဣတိ ဝါ, 'ဧဝံဓမ္မာ တေ ဘဂဝန္တော အဟေသုံ' ဣတိ ဝါ, 'ဧဝံပညာ တေ ဘဂဝန္တော အဟေသုံ' ဣတိ ဝါ, 'ဧဝံဝိဟာရိနော တေ ဘဂဝန္တော အဟေသုံ' ဣတိ ဝါ, 'ဧဝံဝိမုတ္တာ တေ ဘဂဝန္တော အဟေသုံ' ဣတိ ဝါ"တိ? "နော ဟေတံ, ဘန္တေ"!

"ကိံ ပန တေ, သာရိပုတ္တ, ယေ တေ ဘဝိဿန္တိ အနာဂတမဒ္ဓာနံ အရဟန္တော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓါ, သဗ္ဗေ တေ ဘဂဝန္တော စေတသာ စေတော ပရိစ္စ ဝိဒိတာ – 'ဧဝံသီလာ တေ ဘဂဝန္တော ဘဝိဿန္တိ' ဣတိ ဝါ, 'ဧဝံဓမ္မာ တေ ဘဂဝန္တော ဘဝိဿန္တိ' ဣတိ ဝါ, 'ဧဝံပညာ တေ ဘဂဝန္တော ဘဝိဿန္တိ' ဣတိ ဝါ, 'ဧဝံဝိဟာရိနော တေ ဘဂဝန္တော ဘဝိဿန္တိ' ဣတိ ဝါ, 'ဧဝံဝိမုတ္တာ တေ ဘဂဝန္တော ဘဝိဿန္တိ' ဣတိ ဝါ"တိ? "နော ဟေတံ, ဘန္တေ"။

"ကိံ ပန တျာဟံ [ကိံ ပန တေ (သီ.)], သာရိပုတ္တ, ဧတရဟိ, အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ စေတသာ စေတော ပရိစ္စ ဝိဒိတော – 'ဧဝံသီလော ဘဂဝါ' ဣတိ ဝါ, 'ဧဝံဓမ္မော ဘဂဝါ' ဣတိ ဝါ, 'ဧဝံပညော ဘဂဝါ' ဣတိ ဝါ, 'ဧဝံဝိဟာရီ ဘဂဝါ' ဣတိ ဝါ, 'ဧဝံဝိမုတ္တော ဘဂဝါ' ဣတိ ဝါ"တိ? "နော ဟေတံ, ဘန္တေ"။

"ဧတ္ထ စ တေ, သာရိပုတ္တ, အတီတာနာဂတပစ္စုပ္ပန္နေသု အရဟန္တေသု သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေသု စေတောပရိယညာဏံ [စေတောပရိယာယညာဏံ (ဗဟူသု)] နတ္ထိ။ အထ ကိဉ္စရဟိ တျာယံ, သာရိပုတ္တ, ဥဠာရာ အာသဘီ ဝါစာ ဘာသိတာ, ဧကံသော ဂဟိတော, သီဟနာဒော နဒိတော – 'ဧဝံပသန္နော အဟံ, ဘန္တေ, ဘဂဝတိ! န စာဟု, န စ ဘဝိဿတိ, န စေတရဟိ ဝိဇ္ဇတိ အညော သမဏော ဝါ ဗြာဟ္မဏော ဝါ ဘဂဝတာ' ဘိယျောဘိညတရော, ယဒိဒံ – သမ္ဗောဓိယ"န္တိ?

"န ခေါ မေ [န ခေါ မေ တံ (သျာ. ကံ. က.)] , ဘန္တေ, အတီတာနာဂတပစ္စုပ္ပန္နေသု အရဟန္တေသု သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေသု စေတောပရိယညာဏံ အတ္ထိ, အပိ စ မေ ဓမ္မန္ဝယော ဝိဒိတော။ သေယျထာပိ, ဘန္တေ, ရညော ပစ္စန္တိမံ နဂ

ရံ ဒဠှုဒ္ဓာပံ [ဒဠှုဒ္ဒာပံ (သီ. ပီ. က.), ဒဠှဒ္ဓာပံ (သျာ. ကံ.)] ဒဠှပါကာရတောရဏံ ဧကဒွါရံ။ တတြဿ ဒေါဝါရိကော ပဏ္ဍိတော ဗျတ္တော မေဓာဝီ အညာတာနံ နိဝါရေတာ ဉာတာနံ ပဝေသေတာ။ သော တဿ နဂရဿ သမန္တာ အနုပရိယာယပထံ အနုက္ကမမာနော န ပဿေယျ ပါကာရသန္ဓိံ ဝါ ပါကာရဝိဝရံ ဝါ, အန္တမသော ဗိဠာရနိက္ခမနမတ္တမ္ပိ။ တဿ ဧဝမဿ – 'ယေ ခေါ ကေစိ ဩဠာရိကာ ပါဏာ ဣမံ နဂရံ ပဝိသန္တိ ဝါ နိက္ခမန္တိ ဝါ, သဗ္ဗေ တေ ဣမိနာဝ ဒွါရေန ပဝိသန္တိ ဝါ နိက္ခမန္တိ ဝါ'တိ။ ဧဝမေဝ ခေါ မေ, ဘန္တေ, ဓမ္မန္ဝယော ဝိဒိတော – 'ယေပိ တေ, ဘန္တေ, အဟေသုံ အတီတမဒ္ဓာနံ အရဟန္တော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓါ, သဗ္ဗေ တေ ဘဂဝန္တော ပဉ္စ နီဝရဏေ ပဟာယ, စေတသော ဥပက္ကိလေသေ ပညာယ ဒုဗ္ဗလီကရဏေ, စတူသု သတိပဋ္ဌာနေသု သုပ္ပတိဋ္ဌိတစိတ္တာ, သတ္တ ဗောဇ္ဈင်္ဂေ ယထာဘူတံ ဘာဝေတွာ, အနုတ္တရံ သမ္မာသမ္ဗောဓိံ အဘိသမ္ဗုဇ္ဈိံသု။ ယေပိ တေ, ဘန္တေ, ဘဝိဿန္တိ အနာဂတမဒ္ဓာနံ အရဟန္တော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓါ, သဗ္ဗေ တေ ဘဂဝန္တော ပဉ္စ နီဝရဏေ ပဟာယ, စေတသော ဥပက္ကိလေသေ ပညာယ ဒုဗ္ဗလီကရဏေ, စတူသု သတိပဋ္ဌာနေသု သုပ္ပတိဋ္ဌိတစိတ္တာ, သတ္တ ဗောဇ္ဈင်္ဂေ ယထာဘူတံ ဘာဝေတွာ, အနုတ္တရံ သမ္မာသမ္ဗောဓိံ အဘိသမ္ဗုဇ္ဈိဿန္တိ။ ဘဂဝါပိ, ဘန္တေ, ဧတရဟိ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ ပဉ္စ နီဝရဏေ ပဟာယ, စေတသော ဥပက္ကိလေသေ ပညာယ ဒုဗ္ဗလီကရဏေ, စတူသု သတိပဋ္ဌာနေသု သုပ္ပတိဋ္ဌိတစိတ္တော, သတ္တ ဗောဇ္ဈင်္ဂေ ယထာဘူတံ ဘာဝေတွာ, အနုတ္တရံ သမ္မာသမ္ဗောဓိံ အဘိသမ္ဗုဒ္ဓေါ'''တိ။

"သာဓု သာဓု, သာရိပုတ္တ! တသ္မာတိဟ တွံ, သာရိပုတ္တ, ဣမံ ဓမ္မပရိယာယံ အဘိက္ခဏံ ဘာသေယျာသိ ဘိက္ခူနံ ဘိက္ခုနီနံ ဥပါသကာနံ ဥပါသိကာနံ။ ယေသမ္ပိ ဟိ, သာရိပုတ္တ, မောဃပုရိသာနံ ဘဝိဿတိ တထာဂတေ ကင်္ခါ ဝါ ဝိမတိ ဝါ, တေသမ္ပိမံ ဓမ္မပရိယာယံ သုတွာ ယာ တထာဂတေ ကင်္ခါ ဝါ ဝိမတိ ဝါ သာ ပဟီယိဿတီ"တိ။ ဒုတိယံ။

၃. စုန္ဒသုတ္တံ

၃၇၉. ဧကံ သမယံ ဘဂဝါ သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ ဇေတဝနေ အနာထပိဏ္ဍိကဿ အာရာမေ။ တေန ခေါ ပန သမယေန အာယသ္မာ သာရိပုတ္တော မဂဓေသု ဝိဟရတိ နာလကဂါမကေ အာဗာဓိကော ဒုက္ခိတော ဗာဠှဂိလာနော။ စုန္ဒော စ သမဏုဒ္ဒေသော အာယသ္မတော သာရိပုတ္တဿ ဥပဋ္ဌာကော ဟောတိ။

အထ ခေါ အာယသ္မာ သာရိပုတ္တော တေနေဝ အာဗာဓေန ပရိနိဗ္ဗာယိ။ အထ ခေါ စုန္ဒော သမဏုဒ္ဒေသော အာယသ္မတော သာရိပုတ္တဿ ပတ္တစီဝရမာဒါယ ယေန သာဝတ္ထိ ဇေတဝနံ အနာထပိဏ္ဍိကဿ အာရာမော ယေနာယသ္မာ အာနန္ဒော တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ အာယသ္မန္တံ အာနန္ဒံ အဘိဝါဒေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ။ ဧကမန္တံ နိသိန္နော ခေါ စုန္ဒော သမဏုဒ္ဒေသော အာယသ္မန္တံ အာနန္ဒံ ဧတဒဝေါစ – "အာယသ္မာ, ဘန္တေ, သာရိပုတ္တော ပရိနိဗ္ဗုတော။ ဣဒမဿ ပတ္တစီဝရ"န္တိ။

"အတ္ထိ ခေါ ဣဒံ, အာဝုသော စုန္ဒ, ကထာပါဘတံ ဘဂဝန္တံ ဒဿနာယ။ အာယာမာဝုသော စုန္ဒ, ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိဿာမ; ဥပသင်္ကမိတွာ ဘဂဝတော ဧတမတ္ထံ အာရောစေဿာမာ"တိ။ "ဧဝံ, ဘန္တေ"တိ ခေါ စုန္ဒော သမဏုဒ္ဒေသော အာယသ္မတော အာနန္ဒဿ ပစ္စဿောသိ။

အထ ခေါ အာယသ္မာ စ အာနန္ဒော စုန္ဒော စ သမဏုဒ္ဒေသော ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိံသု; ဥပသင်္ကမိတွာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိံသု။ ဧကမန္တံ နိသိန္နော ခေါ အာယသ္မာ အာနန္ဒော ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ – "အယံ, ဘန္တေ, စုန္ဒော သမဏုဒ္ဒေသော ဧဝမာဟ – 'အာယသ္မာ, ဘန္တေ, သာရိပုတ္တော ပရိနိဗ္ဗုတော; ဣဒမဿ ပတ္တစီဝရ'န္တိ။ အပိ စ မေ, ဘန္တေ, မဓုရကဇာတော ဝိယ ကာယော, ဒိသာပိ မေ န ပက္ခာယန္တိ, ဓမ္မာပိ မံ နပ္ပဋိဘန္တိ 'အာယသ္မာ သာရိပုတ္တော ပရိနိဗ္ဗုတော'တိ သုတွာ"။

"ကိံ နု ခေါ တေ, အာနန္ဒ, သာရိပုတ္တော သီလက္ခန္ဓံ ဝါ အာဒါယ ပရိနိဗ္ဗုတော, သမာဓိက္ခန္ဓံ ဝါ အာဒါယ ပရိနိဗ္ဗုတော, ပညာက္ခန္ဓံ ဝါ အာဒါယ ပရိနိဗ္ဗုတော, ဝိမုတ္တိက္ခန္ဓံ ဝါ အာဒါယ ပရိနိဗ္ဗုတော, ဝိမုတ္တိဉာဏဒဿနက္ခန္ဓံ ဝါ အာဒါယ ပရိနိဗ္ဗုတော"တိ? "န စ ခေါ မေ, ဘန္တေ, အာယသ္မာ သာရိပုတ္တော သီလက္ခန္ဓံ ဝါ အာဒါယ ပရိနိဗ္ဗုတော, သမာဓိက္ခန္ဓံ ဝါ။ပေ။ ပညာက္ခန္ဓံ ဝါ။ ဝိမုတ္တိက္ခန္ဓံ ဝါ။ ဝိမုတ္တိဉာဏဒဿနက္ခန္ဓံ ဝါ အာဒါယ ပရိနိဗ္ဗုတော။ အပိ စ မေ, ဘန္တေ, အာယသ္မာ သာရိပုတ္တော ဩဝါဒကော အဟောသိ ဩတိဏ္ဏော ဝိညာပကော သန္ဒဿ

ကော သမာဒပကော သမုတ္တေဇကော သမ္ပဟံသကော, အကိလာသု ဓမ္မဒေသနာယ, အနုဂ္ဂဟကော သဗ္ရဟ္မစာရီနံ။ တံ မယံ အာယသ္မတော သာရိပုတ္တဿ ဓမ္မောဇံ ဓမ္မဘောဂံ ဓမ္မာနုဂ္ဂဟံ အနုဿရာမာ’’တိ။

‘‘နနု တံ, အာနန္ဒ, မယာ ပဋိကစ္စေဝ [ပဋိဂစ္စေဝ (သီ. ပီ.)] အက္ခာတံ – ‘သဗ္ဗေဟိ ပိယေဟိ မနာပေဟိ နာနာဘာဝေ ဝိနာဘာဝေ အညထာဘာဝေ ။ တံ ကုတေတ္ထ, အာနန္ဒ, လဗ္ဘာ! ယံ တံ ဇာတံ ဘူတံ သင်္ခတံ ပလောကဓမ္မံ, တံ ဝတ မာ ပလုဇ္ဇီတိ – နေတံ ဌာနံ ဝိဇ္ဇတိ။ သေယျထာပိ, အာနန္ဒ, မဟတော ရုက္ခဿ တိဋ္ဌတော သာရဝတော ယော မဟန္တတရော ခန္ဓော သော ပလုဇ္ဇေယျ; ဧဝမေဝ ခော အာနန္ဒ, မဟတော ဘိက္ခုသင်္ဃဿ တိဋ္ဌတော သာရဝတော သာရိပုတ္တော ပရိနိဗ္ဗုတော။ တံ ကုတေတ္ထ, အာနန္ဒ, လဗ္ဘာ! ယံ တံ ဇာတံ ဘူတံ သင်္ခတံ ပလောကဓမ္မံ, တံ ဝတ မာ ပလုဇ္ဇီ’တိ – နေတံ ဌာနံ ဝိဇ္ဇတိ။ တသ္မာတိဟာနန္ဒ, အတ္တဒီပါ ဝိဟရထ အတ္တသရဏာ အနညသရဏာ, ဓမ္မဒီပါ ဓမ္မသရဏာ အနညသရဏာ။

‘‘ကထဉ္စာနန္ဒ, ဘိက္ခု အတ္တဒီပေါ ဝိဟရတိ အတ္တသရဏော အနညသရဏော, ဓမ္မဒီပေါ ဓမ္မသရဏော အနညသရဏော? ဣဓာနန္ဒ, ဘိက္ခု ကာယေ ကာယာနုပဿီ ဝိဟရတိ အာတာပီ သမ္ပဇာနော သတိမာ, ဝိနေယျ လောကေ အဘိဇ္ဈာဒောမနဿံ; ဝေဒနာသု။ပေ.။ စိတ္တေ။ပေ.။ ဓမ္မေသု ဓမ္မာနုပဿီ ဝိဟရတိ အာတာပီ သမ္ပဇာနော သတိမာ, ဝိနေယျ လောကေ အဘိဇ္ဈာဒောမနဿံ။ ဧဝံ ခော, အာနန္ဒ, ဘိက္ခု အတ္တဒီပေါ ဝိဟရတိ အတ္တသရဏော အနညသရဏော, ဓမ္မဒီပေါ ဓမ္မသရဏော အနညသရဏော။ ယေ ဟိ ကေစိ, အာနန္ဒ, ဧတရဟိ ဝါ မမစ္စယေ ဝါ အတ္တဒီပါ ဝိဟရိဿန္တိ အတ္တသရဏာ အနညသရဏာ, ဓမ္မဒီပါ ဓမ္မသရဏာ အနညသရဏာ; တမတဂ္ဂေ မေတေ, အာနန္ဒ, ဘိက္ခူ ဘဝိဿန္တိ ယေ ကေစိ သိက္ခာကာမာ’’တိ။ ဒုတိယံ။

၄. ဥက္ကစေလသုတ္တံ

၃၈၀. ဧကံ သမယံ ဘဂဝါ ဝဇ္ဇီသု ဝိဟရတိ ဥက္ကစေလာယံ ဂင်္ဂါယ နဒိယာ တီရေ မဟတာ ဘိက္ခုသင်္ဃေန သဒ္ဓိံ အစိရပရိနိဗ္ဗုတေသု သာရိပုတ္တမောဂ္ဂလ္လာနေသု။ တေန ခော ပန သမယေန ဘဂဝါ ဘိက္ခုသင်္ဃပရိဝုတော အဗ္ဘောကာသေ နိသိန္နော ဟောတိ။

အထ ခော ဘဂဝါ တုဏှီဘူတံ ဘိက္ခုသင်္ဃံ အနုဝိလောကေတွာ ဘိက္ခူ အာမန္တေသိ – ‘‘အပိ မျာယံ, ဘိက္ခဝေ, ပရိသာ သုညာ ဝိယ ခါယတိ ပရိနိဗ္ဗုတေသု သာရိပုတ္တမောဂ္ဂလ္လာနေသု။ အသုညာ မေ, ဘိက္ခဝေ, ပရိသာ ဟောတိ , အနပေက္ခာ တဿံ ဒိသာယံ ဟောတိ, ယဿံ ဒိသာယံ သာရိပုတ္တမောဂ္ဂလ္လာနာ ဝိဟရန္တိ။ ယေ ဟိ တေ, ဘိက္ခဝေ, အဟေသုံ အတီတမဒ္ဓာနံ အရဟန္တော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓါ, တေသမ္ပိ ဘဂဝန္တာနံ ဧတပ္ပရမံယေဝ သာဝကယုဂံ [ဧတပရမံယေဝ (သီ. သျာ. ကံ. ပီ.)] အဟောသိ – သေယျထာပိ မယှံ သာရိပုတ္တမောဂ္ဂလ္လာနာ။ ယေပိ တေ, ဘိက္ခဝေ, ဘဝိဿန္တိ အနာဂတမဒ္ဓာနံ အရဟန္တော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓါ, တေသမ္ပိ ဘဂဝန္တာနံ ဧတပ္ပရမံယေဝ သာဝကယုဂံ ဘဝိဿတိ – သေယျထာပိ မယှံ သာရိပုတ္တမောဂ္ဂလ္လာနာ။ အစ္ဆရိယံ, ဘိက္ခဝေ, သာဝကာနံ! အဗ္ဘုတံ, ဘိက္ခဝေ, သာဝကာနံ! သတ္ထု စ နာမ သာသနကရာ ဘဝိဿန္တိ ဩဝါဒပ္ပဋိကရာ, စတုန္နဉ္စ ပရိသာနံ ပိယာ ဘဝိဿန္တိ မနာပါ ဂရုဘာဝနီယာ စ! အစ္ဆရိယံ, ဘိက္ခဝေ, တထာဂတဿ, အဗ္ဘုတံ, ဘိက္ခဝေ, တထာဂတဿ! ဧဝရူပေပိ နာမ သာဝကယုဂေ ပရိနိဗ္ဗုတေ နတ္ထိ တထာဂတဿ သောကော ဝါ ပရိဒေဝေါ ဝါ! တံ ကုတေတ္ထ, ဘိက္ခဝေ, လဗ္ဘာ! ယံ တံ ဇာတံ ဘူတံ သင်္ခတံ ပလောကဓမ္မံ, တံ ဝတ မာ ပလုဇ္ဇီတိ – နေတံ ဌာနံ ဝိဇ္ဇတိ။ သေယျထာပိ, ဘိက္ခဝေ, မဟတော ရုက္ခဿ တိဋ္ဌတော သာရဝတော ယေ မဟန္တတရာ ခန္ဓာ တေ ပလုဇ္ဇေယျုံ; ဧဝမေဝ ခော, ဘိက္ခဝေ, မဟတော ဘိက္ခုသင်္ဃဿ တိဋ္ဌတော သာရဝတော သာရိပုတ္တမောဂ္ဂလ္လာနာ ပရိနိဗ္ဗုတာ။ တံ ကုတေတ္ထ, ဘိက္ခဝေ, လဗ္ဘာ! ယံ တံ ဇာတံ ဘူတံ သင်္ခတံ ပလောကဓမ္မံ, တံ ဝတ မာ ပလုဇ္ဇီတိ – နေတံ ဌာနံ ဝိဇ္ဇတိ။ တသ္မာတိဟ, ဘိက္ခဝေ, အတ္တဒီပါ ဝိဟရထ အတ္တသရဏာ အနညသရဏာ, ဓမ္မဒီပါ ဓမ္မသရဏာ အနညသရဏာ။

‘‘ကထဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု အတ္တဒီပေါ ဝိဟရတိ အတ္တသရဏော အနညသရဏော, ဓမ္မဒီပေါ ဓမ္မသရဏော အနညသရဏော? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ကာယေ ကာယာနုပဿီ ဝိဟရတိ အာတာပီ သမ္ပဇာနော သတိမာ, ဝိနေယျ လောကေ အဘိဇ္ဈာဒောမနဿံ; ဝေဒနာသု။ပေ.။ စိတ္တေ။ပေ.။ ဓမ္မေသု ဓမ္မာနုပဿီ ဝိဟရတိ အာတာပီ သမ္ပဇာနော

သတိမာ, ဝိနေယျ လောကေ အဘိဇ္ဈာဒောမနဿံ။ ဧဝံ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု အတ္တဒီပေါ ဝိဟရတိ အတ္တသရဏော အနညသရဏော, ဓမ္မဒီပေါ ဓမ္မသရဏော အနညသရဏော။ ယေ ဟိ ကေစိ, ဘိက္ခဝေ, ဧတရဟိ ဝါ မမစ္စယေ ဝါ အတ္တဒီပါ ဝိဟရိဿန္တိ အတ္တသရဏာ အနညသရဏာ, ဓမ္မဒီပါ ဓမ္မသရဏာ အနညသရဏာ; တမတဂ္ဂေ မေတေ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခူ ဘဝိဿန္တိ ယေ ကေစိ သိက္ခာကာမာ''တိ။ စတုတ္ထံ။

၅. ဗာဟိယသုတ္တံ

၃၈၁. သာဝတ္ထိနိဒါနံ ။ အထ ခေါ အာယသ္မာ ဗာဟိယော ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ။ ဧကမန္တံ နိသိန္နော ခေါ အာယသ္မာ ဗာဟိယော ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ – ''သာဓု မေ, ဘန္တေ, ဘဂဝါ သံခိတ္တေန ဓမ္မံ ဒေသေတု, ယမဟံ ဘဂဝတော ဓမ္မံ သုတွာ ဧကော ဝူပကဋ္ဌော အပ္ပမတ္တော အာတာပီ ပဟိတတ္တော ဝိဟရေယျ''န္တိ။ ''တသ္မာတိဟ တွံ, ဗာဟိယ, အာဒိမေဝ ဝိသောဓေဟိ ကုသလေသု ဓမ္မေသု။ ကော စာဒိ ကုသလာနံ ဓမ္မာနံ? သီလဉ္စ သုဝိသုဒ္ဓံ, ဒိဋ္ဌိ စ ဥဇုကာ။ ယတော စ ခေါ တေ, ဗာဟိယ, သီလဉ္စ သုဝိသုဒ္ဓံ ဘဝိဿတိ, ဒိဋ္ဌိ စ ဥဇုကာ, တတော တွံ, ဗာဟိယ, သီလံ နိဿာယ သီလေ ပတိဋ္ဌာယ စတ္တာရော သတိပဋ္ဌာနေ ဘာဝေယျာသိ''။

''ကတမေ စတ္တာရော? ဣဓ, တွံ, ဗာဟိယ, ကာယေ ကာယာနုပဿီ ဝိဟရာဟိ အာတာပီ သမ္ပဇာနော သတိမာ, ဝိနေယျ လောကေ အဘိဇ္ဈာဒောမနဿံ; ဝေဒနာသု။ပေ။ စိတ္တေ။ပေ။ ဓမ္မေသု ဓမ္မာနုပဿီ ဝိဟရာဟိ အာတာပီ သမ္ပဇာနော သတိမာ, ဝိနေယျ လောကေ အဘိဇ္ဈာဒောမနဿံ။ ယတော ခေါ တွံ, ဗာဟိယ, သီလံ နိဿာယ သီလေ ပတိဋ္ဌာယ ဣမေ စတ္တာရော သတိပဋ္ဌာနေ ဧဝံ ဘာဝေဿသိ, တတော တုယှံ, ဗာဟိယ, ယာ ရတ္တိ ဝါ ဒိဝသော ဝါ အာဂမိဿတိ, ဝုဒ္ဓိယေဝ ပာဋိကင်္ခာ ကုသလေသု ဓမ္မေသု, နော ပရိဟာနီ''တိ။

အထ ခေါ အာယသ္မာ ဗာဟိယော ဘဂဝတော ဘာသိတံ အဘိနန္ဒိတွာ အနုမောဒိတွာ ဥဋ္ဌာယာသနာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတွာ ပဒက္ခိဏံ ကတွာ ပက္ကာမိ။ အထ ခေါ အာယသ္မာ ဗာဟိယော ဧကော ဝူပကဋ္ဌော အပ္ပမတ္တော အာတာပီ ပဟိတတ္တော ဝိဟရန္တော နစိရဿေဝ – ယဿတ္ထာယ ကုလပုတ္တာ သမ္မဒေဝ အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇန္တိ, တဒနုတ္တရံ – ဗြဟ္မစရိယပရိယောသာနံ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ သယံ အဘိညာ သစ္ဆိကတွာ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟာသိ ။ ''ခီဏာ ဇာတိ, ဝုသိတံ ဗြဟ္မစရိယံ, ကတံ ကရဏီယံ, နာပရံ ဣတ္ထတ္တာယာ''တိ အဗ္ဘညာသိ။ အညတရော စ ပနာယသ္မာ ဗာဟိယော အရဟတံ အဟောသီတိ။ ပဉ္စမံ။

၆. ဥတ္တိယသုတ္တံ

၃၈၂. သာဝတ္ထိနိဒါနံ။ အထ ခေါ အာယသ္မာ ဥတ္တိယော ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိ။ပေ။ ဧကမန္တံ နိသိန္နော ခေါ အာယသ္မာ ဥတ္တိယော ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ – ''သာဓု မေ, ဘန္တေ, ဘဂဝါ သံခိတ္တေန ဓမ္မံ ဒေသေတု, ယမဟံ ဘဂဝတော ဓမ္မံ သုတွာ ဧကော ဝူပကဋ္ဌော အပ္ပမတ္တော အာတာပီ ပဟိတတ္တော ဝိဟရေယျ''န္တိ။ ''တသ္မာတိဟ တွံ, ဥတ္တိယ, အာဒိမေဝ ဝိသောဓေဟိ ကုသလေသု ဓမ္မေသု။ ကော စာဒိ ကုသလာနံ ဓမ္မာနံ? သီလဉ္စ သုဝိသုဒ္ဓံ, ဒိဋ္ဌိ စ ဥဇုကာ။ ယတော စ ခေါ တေ, ဥတ္တိယ, သီလဉ္စ သုဝိသုဒ္ဓံ ဘဝိဿတိ, ဒိဋ္ဌိ စ ဥဇုကာ, တတော တွံ, ဥတ္တိယ, သီလံ နိဿာယ သီလေ ပတိဋ္ဌာယ စတ္တာရော သတိပဋ္ဌာနေ ဘာဝေယျာသိ''။

''ကတမေ စတ္တာရော? ဣဓ တွံ, ဥတ္တိယ, ကာယေ ကာယာနုပဿီ ဝိဟရာဟိ အာတာပီ သမ္ပဇာနော သတိမာ, ဝိနေယျ လောကေ အဘိဇ္ဈာဒောမနဿံ; ဝေဒနာသု။ပေ။ စိတ္တေ။ပေ။ ဓမ္မေသု ဓမ္မာနုပဿီ ဝိဟရာဟိ အာတာပီ သမ္ပဇာနော သတိမာ, ဝိနေယျ လောကေ အဘိဇ္ဈာဒောမနဿံ။ ယတော ခေါ တွံ, ဥတ္တိယ, သီလံ နိဿာယ သီလေ ပတိဋ္ဌာယ ဣမေ စတ္တာရော သတိပဋ္ဌာနေ ဧဝံ ဘာဝေဿသိ, တတော တွံ, ဥတ္တိယ, ဂမိဿသိ မစ္စုဓေယျဿ ပါရ''န္တိ။

အထ ခေါ အာယသ္မာ ဥတ္တိယော ဘဂဝတော ဘာသိတံ အဘိနန္ဒိတွာ အနုမောဒိတွာ ဥဋ္ဌာယာသနာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတွာ ပဒက္ခိဏံ ကတွာ ပက္ကာမိ။ အထ ခေါ အာယသ္မာ ဥတ္တိယော ဧကော ဝူပကဋ္ဌော အပ္ပမတ္တော

အာတာပီ ပဟိတတ္တော ဝိဟရန္တော နစိရဿေဝ – ယဿတ္ထာယ ကုလပုတ္တာ သမ္မဒေဝ အကရသ္မာ အနကရိ ယံ ပဗ္ဗဇန္တိ, တဒနုတ္တရံ – ဗြဟ္မစရိယပရိယောသာနံ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ သယံ အဘိညာ သစ္ဆိကတွာ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟာသိ။ ''ခီဏာ ဇာတိ, ဝုသိတံ ဗြဟ္မစရိယံ, ကတံ ကရဏီယံ, နာပရံ ဣတ္ထတ္တာယာ''တိ အဗ္ဘညာသိ။ အညတရော စ ပနာယသ္မာ ဥတ္တိယော အရဟတံ အဟောသီတိ။ ဆဋ္ဌံ။

၇. အရိယသုတ္တံ

၃၈၃. ''စတ္တာရောမေ , ဘိက္ခဝေ, သတိပဋ္ဌာနာ ဘာဝိတာ ဗဟုလီကတာ အရိယာ နိယျာနိကာ နိယျန္တိ တက္က ရဿ သမ္မာ ဒုက္ခက္ခယာယ။ ကတမေ စတ္တာရော? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ကာယေ ကာယာနုပဿီ ဝိဟရတိ အာတာ ပီ သမ္ပဇာနော သတိမာ, ဝိနေယျ လောကေ အဘိဇ္ဈာဒောမနဿံ; ဝေဒနာသု။ပေ။ စိတ္တေ။ပေ။ ဓမ္မေသု ဓမ္မာနုပ ဿီ ဝိဟရတိ အာတာပီ သမ္ပဇာနော သတိမာ, ဝိနေယျ လောကေ အဘိဇ္ဈာဒောမနဿံ။ ဣမေ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, စတ္ တာရော သတိပဋ္ဌာနာ ဘာဝိတာ ဗဟုလီကတာ အရိယာ နိယျာနိကာ နိယျန္တိ တက္ကရဿ သမ္မာ ဒုက္ခက္ခယာ ယာ''တိ။ သတ္တမံ။

၈. ဗြဟ္မသုတ္တံ

၃၈၄. ဧကံ သမယံ ဘဂဝါ ဥရုဝေလာယံ ဝိဟရတိ နဇ္ဇာ နေရဉ္ဇရာယ တီရေ အဇပါလနိဂြောဓေ ပဌမာဘိသမ္ ဗုဒ္ဓေါ။ အထ ခေါ ဘဂဝတော ရဟောဂတဿ ပဋိသလ္လီနဿ ဧဝံ စေတသော ပရိဝိတက္ကော ဥဒပါဒိ – ''ဧကာယ နော အယံ မဂ္ဂေါ သတ္တာနံ ဝိသုဒ္ဓိယာ သောကပရိဒေဝါနံ သမတိက္ကမာယ ဒုက္ခဒောမနဿာနံ အတ္ထင်္ဂမာယ ည ယဿ အဓိဂမာယ နိဗ္ဗာနဿ သစ္ဆိကိရိယာယ, ယဒိဒံ – စတ္တာရော သတိပဋ္ဌာနာ''။

''ကတမေ စတ္တာရော? ကာယေ ဝါ ဘိက္ခု ကာယာနုပဿီ ဝိဟရေယျ အာတာပီ သမ္ပဇာနော သတိမာ, ဝိနေယ္ ယ လောကေ အဘိဇ္ဈာဒောမနဿံ; ဝေဒနာသု ဝါ ဘိက္ခု။ပေ။ စိတ္တေ ဝါ ဘိက္ခု။ပေ။ ဓမ္မေသု ဝါ ဘိက္ခု ဓမ္မာနုပဿ် သီ ဝိဟရေယျ အာတာပီ သမ္ပဇာနော သတိမာ, ဝိနေယျ လောကေ အဘိဇ္ဈာဒောမနဿံ။ ဧကာယနော အယံ မဂ္ဂေါ သတ္တာနံ ဝိသုဒ္ဓိယာ သောကပရိဒေဝါနံ သမတိက္ကမာယ ဒုက္ခဒောမနဿာနံ အတ္ထင်္ဂမာယ ဉာယဿ အဓိဂမာ ယ နိဗ္ဗာနဿ သစ္ဆိကိရိယာယ, ယဒိဒံ – စတ္တာရော သတိပဋ္ဌာနာ''တိ။

အထ ခေါ ဗြဟ္မာ သဟမ္ပတိ ဘဂဝတော စေတသာ စေတောပရိဝိတက္ကမညာယ – သေယျထာပိ နာမ ဗလဝါ ပုရိ သော သမိဉ္ဇိတံ ဝါ ဗာဟံ ပသာရေယျ, ပသာရိတံ ဝါ ဗာဟံ သမိဉ္ဇေယျ, ဧဝမေဝ – ဗြဟ္မလောကေ အန္တရဟိ တော ဘဂဝတော ပုရတော ပါတုရဟောသိ။ အထ ခေါ ဗြဟ္မာ သဟမ္ပတိ ဧကံသံ ဥတ္တရာသင်္ဂံ ကရိတွာ ယေန ဘဂ ဝါ တေနဉ္ဇလိံ ပဏာမေတွာ ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ – ''ဧဝမေတံ, ဘဂဝါ, ဧဝမေတံ, သုဂတ! ဧကာယနော အယံ, ဘန္ တေ, မဂ္ဂေါ သတ္တာနံ ဝိသုဒ္ဓိယာ သောကပရိဒေဝါနံ သမတိက္ကမာယ ဒုက္ခဒောမနဿာနံ အတ္ထင်္ဂမာယ ဉာယဿ် သ အဓိဂမာယ နိဗ္ဗာနဿ သစ္ဆိကိရိယာယ, ယဒိဒံ – စတ္တာရော သတိပဋ္ဌာနာ'' ။

''ကတမေ စတ္တာရော? ကာယေ ဝါ, ဘန္တေ, ဘိက္ခု ကာယာနုပဿီ ဝိဟရေယျ အာတာပီ သမ္ပဇာနော သတိမာ , ဝိနေယျ လောကေ အဘိဇ္ဈာဒောမနဿံ; ဝေဒနာသု ဝါ, ဘန္တေ, ဘိက္ခု။ပေ။ စိတ္တေ ဝါ, ဘန္တေ, ဘိက္ခု။ပေ။ ဓမ္ မေသု ဝါ, ဘန္တေ, ဘိက္ခု ဓမ္မာနုပဿီ ဝိဟရေယျ အာတာပီ သမ္ပဇာနော သတိမာ, ဝိနေယျ လောကေ အဘိဇ္ဈာ ဒောမနဿံ။ ဧကာယနော အယံ, ဘန္တေ, မဂ္ဂေါ သတ္တာနံ ဝိသုဒ္ဓိယာ သောကပရိဒေဝါနံ သမတိက္ကမာယ ဒုက္ခ ဒောမနဿာနံ အတ္ထင်္ဂမာယ ဉာယဿ အဓိဂမာယ နိဗ္ဗာနဿ သစ္ဆိကိရိယာယ, ယဒိဒံ – စတ္တာရော သတိပဋ္ဌာ နာ''တိ။

ဣဒမဝေါစ ဗြဟ္မာ သဟမ္ပတိ။ ဣဒံ ဝတွာ အထာပရံ ဧတဒဝေါစ –

''ဧကာယနံ ဇာတိခယန္တဒဿီ၊ မဂ္ဂံ ပဇာနာတိ ဟိတာနုကမ္ပီ။
ဧတေန မဂ္ဂေန တရိံသု ပုဗ္ဗေ၊ တရိဿန္တိ ယေ စ တရန္တိ ဩဃ''န္တိ။ အဋ္ဌမံ။

၉. သေဒကသုတ္တံ

၃၈၅. ဧကံ သမယံ ဘဂဝါ သုမ္ဘေသု ဝိဟရတိ သေဒကံ နာမ သုမ္ဘာနံ နိဂမော။ တတြ ခေါ ဘဂဝါ ဘိက္ခူ အာမန္တေသိ – ''ဘူတပုဗ္ဗံ, ဘိက္ခဝေ, စဏ္ဍာလဝံသိကော စဏ္ဍာလဝံသံ ဥဿာပေတွာ မေဒကထာလိကံ အန္တေဝါသိံ အာမန္တေသိ – 'ဧဟိ တွံ, သမ္မ မေဒကထာလိကေ, စဏ္ဍာလဝံသံ အဘိရုဟိတွာ မမ ဥပရိခန္ဓေ တိဋ္ဌာဟီ'တိ။ 'ဧဝံ, အာစရိယာ'တိ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, မေဒကထာလိကာ အန္တေဝါသီ စဏ္ဍာလဝံသိကဿ ပဋိဿုတွာ စဏ္ဍာလဝံသံ အဘိရုဟိတွာ အာစရိယဿ ဥပရိခန္ဓေ အဋ္ဌာသိ။ အထ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, စဏ္ဍာလဝံသိကော မေဒကထာလိကံ အန္တေဝါသိံ ဧတဒဝေါစ – 'တွံ, သမ္မ မေဒကထာလိကေ, မမံ ရက္ခ, အဟံ တံ ရက္ခိဿာမိ။ ဧဝံ မယံ အညမညံ ဂုတ္တာ အညမညံ ရက္ခိတာ သိပ္ပာနိ စေဝ ဒဿေဿာမ, လာဘဉ္စ [လာဘေ စ (သီ.)] လစ္ဆာမ, သောတ္ထိနာ စ စဏ္ဍာလဝံသာ ဩရောဟိဿာမာ'တိ။ ဧဝံ ဝုတ္တေ, ဘိက္ခဝေ, မေဒကထာလိကာ အန္တေဝါသီ စဏ္ဍာလဝံသိကံ ဧတဒဝေါစ – 'န ခေါ ပနေတံ, အာစရိယ, ဧဝံ ဘဝိဿတိ။ တွံ, အာစရိယ, အတ္တာနံ ရက္ခ, အဟံ အတ္တာနံ ရက္ခိဿာမိ။ ဧဝံ မယံ အတ္တဂုတ္တာ အတ္တရက္ခိတာ သိပ္ပာနိ စေဝ ဒဿေဿာမ, လာဘဉ္စ လစ္ဆာမ, သောတ္ထိနာ စ စဏ္ဍာလဝံသာ ဩရောဟိဿာမာ'''တိ။ ''သော တတ္ထ ဉာယော''တိ ဘဂဝါ ဧတဒဝေါစ, ''ယထာ မေဒကထာလိကာ အန္တေဝါသီ အာစရိယံ အဝေါစ။ အတ္တာနံ, ဘိက္ခဝေ, ရက္ခိဿာမီတိ သတိပဋ္ဌာနံ သေဝိတဗ္ဗံ; ပရံ ရက္ခိဿာမီတိ သတိပဋ္ဌာနံ သေဝိတဗ္ဗံ။ အတ္တာနံ, ဘိက္ခဝေ, ရက္ခန္တော ပရံ ရက္ခတိ, ပရံ ရက္ခန္တော အတ္တာနံ ရက္ခတိ''။

''ကထဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, အတ္တာနံ ရက္ခန္တော ပရံ ရက္ခတိ? အာသေဝနာယ, ဘာဝနာယ, ဗဟုလီကမ္မေန – ဧဝံ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, အတ္တာနံ ရက္ခန္တော ပရံ ရက္ခတိ။ ကထဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, ပရံ ရက္ခန္တော အတ္တာနံ ရက္ခတိ? ခန္တိယာ, အဝိဟိံသာယ, မေတ္တစိတ္တတာယ, အနုဒယတာယ – ဧဝံ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ပရံ ရက္ခန္တော အတ္တာနံ ရက္ခတိ။ အတ္တာနံ, ဘိက္ခဝေ, ရက္ခိဿာမီတိ သတိပဋ္ဌာနံ သေဝိတဗ္ဗံ; ပရံ ရက္ခိဿာမီတိ သတိပဋ္ဌာနံ သေဝိတဗ္ဗံ။ အတ္တာနံ, ဘိက္ခဝေ, ရက္ခန္တော ပရံ ရက္ခတိ, ပရံ ရက္ခန္တော အတ္တာနံ ရက္ခတီ''တိ။ နဝမံ။

၁၀. ဇနပဒကလျာဏီသုတ္တံ

၃၈၆. ဧဝံ မေ သုတံ – ဧကံ သမယံ ဘဂဝါ သုမ္ဘေသု ဝိဟရတိ သေဒကံ နာမ သုမ္ဘာနံ နိဂမော။ တတြ ခေါ ဘဂဝါ ဘိက္ခူ အာမန္တေသိ – ''ဘိက္ခဝေါ''တိ။ ''ဘဒန္တေ''တိ တေ ဘိက္ခူ ဘဂဝတော ပစ္စဿောသုံ။ ဘဂဝါ ဧတဒဝေါစ –

''သေယျထာပိ, ဘိက္ခဝေ, 'ဇနပဒကလျာဏီ, ဇနပဒကလျာဏီ'တိ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, မဟာဇနကာယော သန္နိပတေယျ။ 'သာ ခေါ ပနဿ ဇနပဒကလျာဏီ ပရမပါသာဝိနီ နစ္စေ, ပရမပါသာဝိနီ ဂီတေ။ ဇနပဒကလျာဏီ နစ္စတိ ဂါယတီ'တိ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဘိယျောသောမတ္တာယ မဟာဇနကာယော သန္နိပတေယျ။ အထ ပုရိသော အာဂစ္ဆေယျ ဇီဝိတုကာမော အမရိတုကာမော သုခကာမော ဒုက္ခပ္ပဋိကူလော။ တမေနံ ဧဝံ ဝဒေယျ – 'အယံ တေ, အမ္ဘော ပုရိသ, သမတိတ္တိကော တေလပတ္တော အန္တရေန စ မဟာသမဇ္ဇံ အန္တရေန စ ဇနပဒကလျာဏိယာ ပရိဟရိတဗ္ဗော။ ပုရိသော စ တေ ဥက္ခိတ္တာသိကော ပိဋ္ဌိတော ပိဋ္ဌိတော အနုဗန္ဓိဿတိ။ ယတ္ထေဝ နံ ထောကမ္ပိ ဆဍ္ဍေဿတိ တတ္ထေဝ တေ သိရော ပါတေဿတီ'တိ။ တံ ကိံ မညထ, ဘိက္ခဝေ, အပိ နု သော ပုရိသော အမုံ တေလပတ္တံ အမနသိကရိတွာ ဗဟိဒ္ဓါ ပမာဒံ အာဟရေယျာ''တိ? ''နော ဟေတံ, ဘန္တေ''။

''ဥပမာ ခေါ မျာယံ, ဘိက္ခဝေ, ကတာ အတ္ထဿ ဝိညာပနာယ။ အယံ စေဝေတ္ထ အတ္ထော – သမတိတ္တိကော တေလပတ္တောတိ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ကာယဂတာယ ဧတံ သတိယာ အဓိဝစနံ။ တသ္မာတိဟ, ဘိက္ခဝေ, ဧဝံ သိက္ခိတဗ္ဗံ – 'ကာယဂတာ သတိ နော ဘာဝိတာ ဘဝိဿတိ ဗဟုလီကတာ ယာနီကတာ ဝတ္ထုကတာ အနုဋ္ဌိတာ ပရိစိတာ သုသမာရဒ္ဓါ'တိ။ ဧဝဉှိ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, သိက္ခိတဗ္ဗ''န္တိ။ ဒသမံ။

နာလန္ဒဝဂ္ဂေါ ဒုတိယော။

တဿုဒ္ဒာနံ –

မဟာပုရိသော နာလန္ဒံ၊ စုန္ဒော စေလဋ္ဌ ဗာဟိယော။
ဥတ္တိယော အရိယော ဗ္ရဟ္မာ၊ သေဒကံ ဇနပဒေန စာတိ။

၃. သီလဋ္ဌိတိဝဂ္ဂေါ

၁. သီလသုတ္တံ

၃၈၇. ဧဝံ မေ သုတံ – ဧကံ သမယံ အာယသ္မာ စ အာနန္ဒော အာယသ္မာ စ ဘဒ္ဒော ပါဋလိပုတ္တေ ဝိဟရန္တိ ကုက္ကုဋာရာမေ။ အထ ခေါ အာယသ္မာ ဘဒ္ဒော သာယန္ဟသမယံ ပဋိသလ္လာနာ ဝုဋ္ဌိတော ယေနာယသ္မာ အာနန္ဒော တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ အာယသ္မတာ အာနန္ဒေန သဒ္ဓိံ သမ္မောဒိ။ သမ္မောဒနီယံ ကထံ သာရဏီယံ ဝီတိသာရေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ။ ဧကမန္တံ နိသိန္နော ခေါ အာယသ္မာ ဘဒ္ဒော အာယသ္မန္တံ အာနန္ဒံ ဧတဒဝေါစ – ''ယာနိမာနိ, အာဝုသော အာနန္ဒ, ကုသလာနိ သီလာနိ ဝုတ္တာနိ ဘဂဝတာ, ကိမတ္ထိယာနိ ကုသလာနိ သီလာနိ ကိမတ္ထိယာနိ ဝုတ္တာနိ ဘဂဝတာ''တိ?

''သာဓု သာဓု, အာဝုသော ဘဒ္ဒ! ဘဒ္ဒကော ခေါ တေ, အာဝုသော ဘဒ္ဒ, ဥမ္မင်္ဂေါ [ဥမ္မဂ္ဂေါ (သီ. သျာ. ကံ.)], ဘဒ္ဒကံ ပဋိဘာနံ, ကလျာဏီ ပရိပုစ္ဆာ။ ဧဝဉှိ တွံ, အာဝုသော ဘဒ္ဒ, ပုစ္ဆသိ – 'ယာနိမာနိ အာဝုသော အာနန္ဒ, ကုသလာနိ သီလာနိ ဝုတ္တာနိ ဘဂဝတာ, ကိမတ္ထိယာနိ ကုသလာနိ သီလာနိ ကိမတ္ထိယာနိ ဝုတ္တာနိ ဘဂဝတာ'''တိ? ''ဧဝမာဝုသော''တိ။ ''ယာနိမာနိ, အာဝုသော ဘဒ္ဒ, ကုသလာနိ သီလာနိ ဝုတ္တာနိ ဘဂဝတာ, ယာဝဒေဝ စတုန္နံ သတိပဋ္ဌာနာနံ ဘာဝနာယ ဝုတ္တာနိ ဘဂဝတာ''။

''ကတမေသံ စတုန္နံ? ဣဓာဝုသော, ဘိက္ခု ကာယေ ကာယာနုပဿီ ဝိဟရတိ အာတာပီ သမ္ပဇာနော သတိမာ, ဝိနေယျ လောကေ အဘိဇ္ဈာဒောမနဿံ ; ဝေဒနာသု။ပေ.။ စိတ္တေ။ပေ.။ ဓမ္မေသု ဓမ္မာနုပဿီ ဝိဟရတိ အာတာပီ သမ္ပဇာနော သတိမာ, ဝိနေယျ လောကေ အဘိဇ္ဈာဒောမနဿံ။ ယာနိမာနိ , အာဝုသော ဘဒ္ဒ, ကုသလာနိ သီလာနိ ဝုတ္တာနိ ဘဂဝတာ, ဣမာနိ ကုသလာနိ သီလာနိ ယာဝဒေဝ ဣမေသံ စတုန္နံ သတိပဋ္ဌာနာနံ ဘာဝနာယ ဝုတ္တာနိ ဘဂဝတာ''တိ။ ပဌမံ။

၂. စိရဋ္ဌိတိသုတ္တံ

၃၈၈. တံယေဝ နိဒာနံ။ ဧကမန္တံ နိသိန္နော ခေါ အာယသ္မာ ဘဒ္ဒော အာယသ္မန္တံ အာနန္ဒံ ဧတဒဝေါစ – ''ကော နု ခေါ, အာဝုသော အာနန္ဒ, ဟေတု, ကော ပစ္စယော ယေန တထာဂတေ ပရိနိဗ္ဗုတေ သဒ္ဓမ္မော န စိရဋ္ဌိတိကော ဟောတိ? ကော ပနာဝုသော အာနန္ဒ, ဟေတု, ကော ပစ္စယော ယေန တထာဂတေ ပရိနိဗ္ဗုတေ သဒ္ဓမ္မော စိရဋ္ဌိတိကော ဟောတီ''တိ?

''သာဓု သာဓု, အာဝုသော ဘဒ္ဒ! ဘဒ္ဒကော ခေါ တေ, အာဝုသော ဘဒ္ဒ, ဥမ္မင်္ဂေါ, ဘဒ္ဒကံ ပဋိဘာနံ, ကလျာဏီ ပရိပုစ္ဆာ။ ဧဝဉှိ တွံ, အာဝုသော ဘဒ္ဒ, ပုစ္ဆသိ – 'ကော နု ခေါ, အာဝုသော အာနန္ဒ, ဟေတု, ကော ပစ္စယော ယေန တထာဂတေ ပရိနိဗ္ဗုတေ သဒ္ဓမ္မော န စိရဋ္ဌိတိကော ဟောတိ? ကော ပနာဝုသော အာနန္ဒ, ဟေတု, ကော ပစ္စယော ယေန တထာဂတေ ပရိနိဗ္ဗုတေ သဒ္ဓမ္မော စိရဋ္ဌိတိကော ဟောတီ'''တိ? ''ဧဝမာဝုသော''တိ။ ''စတုန္နံ ခေါ, အာဝုသော, သတိပဋ္ဌာနာနံ အဘာဝိတတ္တာ အဗဟုလီကတတ္တာ တထာဂတေ ပရိနိဗ္ဗုတေ သဒ္ဓမ္မော န စိရဋ္ဌိတိကော ဟောတိ။ စတုန္နဉ္စ ခေါ, အာဝုသော, သတိပဋ္ဌာနာနံ ဘာဝိတတ္တာ ဗဟုလီကတတ္တာ တထာဂတေ ပရိနိဗ္ဗုတေ သဒ္ဓမ္မော စိရဋ္ဌိတိကော ဟောတိ''။

''ကတမေသံ စတုန္နံ? ဣဓာဝုသော , ဘိက္ခု ကာယေ ကာယာနုပဿီ ဝိဟရတိ အာတာပီ သမ္ပဇာနော သတိမာ, ဝိနေယျ လောကေ အဘိဇ္ဈာဒောမနဿံ; ဝေဒနာသု။ပေ.။ စိတ္တေ။ပေ.။ ဓမ္မေသု ဓမ္မာနုပဿီ ဝိဟရတိ အာတာပီ သမ္ပဇာနော သတိမာ, ဝိနေယျ လောကေ အဘိဇ္ဈာဒောမနဿံ။ ဣမေသံ ခေါ, အာဝုသော, စတုန္နံ သတိပဋ္ဌာနာနံ အဘာဝိတတ္တာ အဗဟုလီကတတ္တာ တထာဂတေ ပရိနိဗ္ဗုတေ သဒ္ဓမ္မော န စိရဋ္ဌိတိကော ဟောတိ။ ဣမေသဉ္စ ခေါ,

အာဝုသော, စတုန္နံ သတိပဋ္ဌာနာနံ ဘာဝိတတ္တာ ဗဟုလီကတတ္တာ တထာဂတေ ပရိနိဗ္ဗုတေ သဒ္ဓမ္မော စိရဋ္ဌိတိကော ဟောတီ’’တိ။ ဒုတိယံ။

၃. ပရိဟာနသုတ္တံ

၃၈၉. ဧကံ သမယံ အာယသ္မာ စ အာနန္ဒော အာယသ္မာ စ ဘဒ္ဒော ပါဋလိပုတ္တေ ဝိဟရန္တိ ကုက္ကုဋာရာမေ။ အထ ခေါ အာယသ္မာ ဘဒ္ဒော သာယန္ဟသမယံ ပဋိသလ္လာနာ ဝုဋ္ဌိတော ယေနာယသ္မာ အာနန္ဒော တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ အာယသ္မတာ အာနန္ဒေန သဒ္ဓိံ သမ္မောဒိ။ သမ္မောဒနီယံ ကထံ သာရဏီယံ ဝီတိသာရေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ။ ဧကမန္တံ နိသိန္နော ခေါ အာယသ္မာ ဘဒ္ဒော အာယသ္မန္တံ အာနန္ဒံ ဧတဒဝေါစ – ‘‘ကော နု ခေါ, အာဝုသော အာနန္ဒ, ဟေတု, ကော ပစ္စယော ယေန သဒ္ဓမ္မပရိဟာနံ ဟောတိ? ကော နု ခေါ, အာဝုသော အာနန္ဒ, ဟေတု, ကော ပစ္စယော ယေန သဒ္ဓမ္မအပရိဟာနံ ဟောတီ’’တိ?

‘‘သာဓု သာဓု, အာဝုသော ဘဒ္ဒ! ဘဒ္ဒကော ခေါ တေ, အာဝုသော ဘဒ္ဒ, ဥမ္မင်္ဂေါ, ဘဒ္ဒကံ ပဋိဘာနံ, ကလျာဏီ ပရိပုစ္ဆာ။ ဧဝဉှိ တွံ, အာဝုသော ဘဒ္ဒ, ပုစ္ဆသိ – ‘ကော နု ခေါ, အာဝုသော အာနန္ဒ, ဟေတု, ကော ပစ္စယော ယေန သဒ္ဓမ္မပရိဟာနံ ဟောတိ? ကော ပနာဝုသော အာနန္ဒ, ဟေတု, ကော ပစ္စယော ယေန သဒ္ဓမ္မအပရိဟာနံ ဟောတီ’’’တိ? ‘‘ဧဝမာဝုသော’’တိ။ ‘‘စတုန္နံ ခေါ, အာဝုသော , သတိပဋ္ဌာနာနံ အဘာဝိတတ္တာ အဗဟုလီကတတ္တာ သဒ္ဓမ္မပရိဟာနံ ဟောတိ။ စတုန္နဉ္စ ခေါ, အာဝုသော, သတိပဋ္ဌာနာနံ ဘာဝိတတ္တာ ဗဟုလီကတတ္တာ သဒ္ဓမ္မအပရိဟာနံ ဟောတိ’’။

‘‘ကတမေသံ စတုန္နံ? ဣဓာဝုသော, ဘိက္ခု ကာယေ ကာယာနုပဿီ ဝိဟရတိ အာတာပီ သမ္ပဇာနော သတိမာ, ဝိနေယျ လောကေ အဘိဇ္ဈာဒောမနဿံ; ဝေဒနာသု။ပေ.။ စိတ္တေ။ပေ.။ ဓမ္မေသု ဓမ္မာနုပဿီ ဝိဟရတိ အာတာပီ သမ္ပဇာနော သတိမာ, ဝိနေယျ လောကေ အဘိဇ္ဈာဒောမနဿံ။ ဣမေသံ ခေါ, အာဝုသော, စတုန္နံ သတိပဋ္ဌာနာနံ အဘာဝိတတ္တာ အဗဟုလီကတတ္တာ သဒ္ဓမ္မပရိဟာနံ ဟောတိ။ ဣမေသဉ္စ ခေါ, အာဝုသော, စတုန္နံ သတိပဋ္ဌာနာနံ ဘာဝိတတ္တာ ဗဟုလီကတတ္တာ သဒ္ဓမ္မအပရိဟာနံ ဟောတီ’’တိ။ တတိယံ။

၄. သုဒ္ဓသုတ္တံ

၃၉၀. သာဝတ္ထိနိဒါနံ။ ‘‘စတ္တာရောမေ, ဘိက္ခဝေ, သတိပဋ္ဌာနာ။ ကတမေ စတ္တာရော? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ကာယေ ကာယာနုပဿီ ဝိဟရတိ အာတာပီ သမ္ပဇာနော သတိမာ, ဝိနေယျ လောကေ အဘိဇ္ဈာဒောမနဿံ; ဝေဒနာသု ။ပေ.။ စိတ္တေ ။ပေ.။ ဓမ္မေသု ဓမ္မာနုပဿီ ဝိဟရတိ အာတာပီ သမ္ပဇာနော သတိမာ, ဝိနေယျ လောကေ အဘိဇ္ဈာဒောမနဿံ။ ဣမေ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, စတ္တာရော သတိပဋ္ဌာနာ’’တိ။ စတုတ္ထံ။

၅. အညတရဗြာဟ္မဏသုတ္တံ

၃၉၁. ဧဝံ မေ သုတံ – ဧကံ သမယံ ဘဂဝါ သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ ဇေတဝနေ အနာထပိဏ္ဍိကဿ အာရာမေ။ အထ ခေါ အညတရော ဗြာဟ္မဏော ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ ဘဂဝတာ သဒ္ဓိံ သမ္မောဒိ။ သမ္မောဒနီယံ ကထံ သာရဏီယံ ဝီတိသာရေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ။ ဧကမန္တံ နိသိန္နော ခေါ သော ဗြာဟ္မဏော ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ – ‘‘ကော နု ခေါ, ဘော ဂောတမ, ဟေတု, ကော ပစ္စယော ယေန တထာဂတေ ပရိနိဗ္ဗုတေ သဒ္ဓမ္မော န စိရဋ္ဌိတိကော ဟောတိ? ကော ပန, ဘော ဂောတမ, ဟေတု, ကော ပစ္စယော ယေန တထာဂတေ ပရိနိဗ္ဗုတေ သဒ္ဓမ္မော စိရဋ္ဌိတိကော ဟောတီ’’တိ?

‘‘စတုန္နံ ခေါ, ဗြာဟ္မဏ, သတိပဋ္ဌာနာနံ အဘာဝိတတ္တာ အဗဟုလီကတတ္တာ တထာဂတေ ပရိနိဗ္ဗုတေ သဒ္ဓမ္မော န စိရဋ္ဌိတိကော ဟောတိ။ စတုန္နဉ္စ ခေါ, ဗြာဟ္မဏ, သတိပဋ္ဌာနာနံ ဘာဝိတတ္တာ ဗဟုလီကတတ္တာ တထာဂတေ ပရိနိဗ္ဗုတေ သဒ္ဓမ္မော စိရဋ္ဌိတိကော ဟောတိ။

“ကတမေသံ စတုန္နံ? ဣဓ, ဗြာဟ္မဏ, ဘိက္ခု ကာယေ ကာယာနုပဿီ ဝိဟရတိ အာတာပီ သမ္ပဇာနော သတိမာ, ဝိနေယျ လောကေ အဘိဇ္ဈာဒောမနဿံ; ဝေဒနာသု။ပေ။ စိတ္တေ။ပေ။ ဓမ္မေသု ဓမ္မာနုပဿီ ဝိဟရတိ အာတာပီ သမ္ပဇာနော သတိမာ, ဝိနေယျ လောကေ အဘိဇ္ဈာဒောမနဿံ။ ဣမေသံ ခော, ဗြာဟ္မဏ, စတုန္နံ သတိပဋ္ဌာနာနံ အဘာဝိတတ္တာ အဗဟုလီကတတ္တာ တထာဂတေ ပရိနိဗ္ဗုတေ သဒ္ဓမ္မော န စိရဋ္ဌိတိကော ဟောတိ။ ဣမေသဉ္စ ခော, ဗြာဟ္မဏ, စတုန္နံ သတိပဋ္ဌာနာနံ ဘာဝိတတ္တာ ဗဟုလီကတတ္တာ တထာဂတေ ပရိနိဗ္ဗုတေ သဒ္ဓမ္မော စိရဋ္ဌိတိကော ဟောတီ”တိ။

ဧဝံ ဝုတ္တေ သော ဗြာဟ္မဏော ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ – “အဘိက္ကန္တံ, ဘော ဂေါတမ။ပေ။ ဥပာသကံ မံ ဘဝံ ဂေါတမော ဓာရေတု အဇ္ဇတဂ္ဂေ ပါဏုပေတံ သရဏံ ဂတ”န္တိ။ ပဉ္စမံ။

၆. ပဒေသသုတ္တံ

၃၉၂. ဧကံ သမယံ အာယသ္မာ စ သာရိပုတ္တော အာယသ္မာ စ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနော အာယသ္မာ စ အနုရုဒ္ဓော သာကေတေ ဝိဟရန္တိ ကဏ္ဍကီဝနေ [ကဏ္ဋကီဝနေ (သီ. သျာ. ကံ. ပီ.)]။ အထ ခော အာယသ္မာ စ သာရိပုတ္တော အာယသ္မာ စ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနော သာယန္ဟသမယံ ပဋိသလ္လာနာ ဝုဋ္ဌိတာ ယေနာယသ္မာ အနုရုဒ္ဓော တေနုပသင်္ကမိံသု; ဥပသင်္ကမိတွာ အာယသ္မတာ အနုရုဒ္ဓေန သဒ္ဓိံ သမ္မောဒိံသု။ သမ္မောဒနီယံ ကထံ သာရဏီယံ ဝီတိသာရေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိံသု။ ဧကမန္တံ နိသိန္နော ခော အာယသ္မာ သာရိပုတ္တော အာယသ္မန္တံ အနုရုဒ္ဓံ ဧတဒဝေါစ – “‘သေခေါ, သေခေါ’တိ [သေက္ခော သေက္ခောတိ (သျာ. ကံ.)], အာဝုသော အနုရုဒ္ဓ, ဝုစ္စတိ။ ကိတ္တာဝတာ နု ခော, အာဝုသော, သေခေါ ဟောတီ”တိ? “စတုန္နံ ခော, အာဝုသော, သတိပဋ္ဌာနာနံ ပဒေသံ ဘာဝိတတ္တာ သေခေါ ဟောတိ”။

“ကတမေသံ စတုန္နံ? ဣဓာဝုသော, ဘိက္ခု ကာယေ ကာယာနုပဿီ ဝိဟရတိ အာတာပီ သမ္ပဇာနော သတိမာ, ဝိနေယျ လောကေ အဘိဇ္ဈာဒောမနဿံ; ဝေဒနာသု။ပေ။ စိတ္တေ။ပေ။ ဓမ္မေသု ဓမ္မာနုပဿီ ဝိဟရတိ အာတာပီ သမ္ပဇာနော သတိမာ, ဝိနေယျ လောကေ အဘိဇ္ဈာဒောမနဿံ။ ဣမေသံ ခော, အာဝုသော, စတုန္နံ သတိပဋ္ဌာနာနံ ပဒေသံ ဘာဝိတတ္တာ သေခေါ ဟောတီ”တိ။ ဆဋ္ဌံ။

၇. သမတ္တသုတ္တံ

၃၉၃. တံယေဝ နိဒါနံ။ ဧကမန္တံ နိသိန္နော ခော အာယသ္မာ သာရိပုတ္တော အာယသ္မန္တံ အနုရုဒ္ဓံ ဧတဒဝေါစ – “‘အသေခေါ , အသေခေါ’တိ, အာဝုသော အနုရုဒ္ဓ, ဝုစ္စတိ။ ကိတ္တာဝတာ နု ခော, အာဝုသော, အသေခေါ ဟောတီ”တိ? “စတုန္နံ ခော, အာဝုသော, သတိပဋ္ဌာနာနံ သမတ္တံ ဘာဝိတတ္တာ အသေခေါ ဟောတိ”။

“ကတမေသံ စတုန္နံ? ဣဓာဝုသော, ဘိက္ခု ကာယေ ကာယာနုပဿီ ဝိဟရတိ အာတာပီ သမ္ပဇာနော သတိမာ, ဝိနေယျ လောကေ အဘိဇ္ဈာဒောမနဿံ; ဝေဒနာသု။ပေ။ စိတ္တေ။ပေ။ ဓမ္မေသု ဓမ္မာနုပဿီ ဝိဟရတိ အာတာပီ သမ္ပဇာနော သတိမာ, ဝိနေယျ လောကေ အဘိဇ္ဈာဒောမနဿံ။ ဣမေသံ ခော , အာဝုသော, စတုန္နံ သတိပဋ္ဌာနာနံ သမတ္တံ ဘာဝိတတ္တာ အသေခေါ ဟောတီ”တိ။ သတ္တမံ။

၈. လောကသုတ္တံ

၃၉၄. တံယေဝ နိဒါနံ။ ဧကမန္တံ နိသိန္နော ခော အာယသ္မာ သာရိပုတ္တော အာယသ္မန္တံ အနုရုဒ္ဓံ ဧတဒဝေါစ – “ကတမေသံ, အာဝုသော အနုရုဒ္ဓ, ဓမ္မာနံ ဘာဝိတတ္တာ ဗဟုလီကတတ္တာ မဟာဘိညတံ [မဟာဘိညာတံ (ပီ.)] ပတ္တော”တိ? “စတုန္နံ , အာဝုသော, သတိပဋ္ဌာနာနံ ဘာဝိတတ္တာ ဗဟုလီကတတ္တာ မဟာဘိညတံ ပတ္တော”။

“ကတမေသံ စတုန္နံ? ဣဓာဟံ, အာဝုသော, ကာယေ ကာယာနုပဿီ ဝိဟရာမိ အာတာပီ သမ္ပဇာနော သတိမာ, ဝိနေယျ လောကေ အဘိဇ္ဈာဒောမနဿံ; ဝေဒနာသု။ပေ။ စိတ္တေ။ပေ။ ဓမ္မေသု ဓမ္မာနုပဿီ ဝိဟရာမိ အာတာပီ သ

မ္ဗဇာနော သတိမာ, ဝိနေယျ လောကေ အဘိဇ္ဈာဒောမနဿံ။ ဣမေသံ ခ္ဝါဟံ, အာဝုသော , စတုန္နံ သတိပဋ္ဌာနာနံ ဘာဝိတတ္တာ ဗဟုလီကတတ္တာ မဟာဘိညတံ ပတ္တော။ ဣမေသဉ္စ ပနာဟံ, အာဝုသော, စတုန္နံ သတိပဋ္ဌာနာနံ ဘာဝိတတ္တာ ဗဟုလီကတတ္တာ သဟဿံ လောကံ အဘိဇာနာမီ''တိ။ အဋ္ဌမံ။

၉. သိရိဝဍ္ဎသုတ္တံ

၃၉၅. ဧကံ သမယံ အာယသ္မာ အာနန္ဒော ရာဇဂဟေ ဝိဟရတိ ဝေဠုဝနေ ကလန္ဒကနိဝါပေ။ တေန ခော ပန သမယေန သိရိဝဍ္ဎော [သိရိဝဍ္ဎော (က.)] ဂဟပတိ အာဗာဓိကော ဟောတိ ဒုက္ခိတော ဗာဠှဂိလာနော။ အထ ခော သိရိဝဍ္ဎော ဂဟပတိ အညတရံ ပုရိသံ အာမန္တေသိ – ''ဧဟိ တွံ, အမ္ဘော ပုရိသ, ယေနာယသ္မာ အာနန္ဒော တေနုပသင်္ကမ; ဥပသင်္ကမိတွာ မမ ဝစနေန အာယသ္မတော အာနန္ဒဿ ပါဒေ သိရသာ ဝန္ဒ – 'သိရိဝဍ္ဎော, ဘန္တေ, ဂဟပတိ အာဗာဓိကော ဒုက္ခိတော ဗာဠှဂိလာနော။ သော အာယသ္မတော အာနန္ဒဿ ပါဒေ သိရသာ ဝန္ဒတီ'တိ။ ဧဝဉ္စ ဝဒေဟိ – 'သာဓု ကိရ, ဘန္တေ, အာယသ္မာ အာနန္ဒော ယေန သိရိဝဍ္ဎဿ ဂဟပတိဿ နိဝေသနံ တေနုပသင်္ကမတု အနုကမ္ပံ ဥပါဒါယာ'''တိ။ ''ဧဝံ, ဘန္တေ''တိ ခော သော ပုရိသော သိရိဝဍ္ဎဿ ဂဟပတိဿ ပဋိဿုတွာ ယေနာယသ္မာ အာနန္ဒော တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ အာယသ္မန္တံ အာနန္ဒံ အဘိဝါဒေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ။ ဧကမန္တံ နိသိန္နော ခော သော ပုရိသော အာယသ္မန္တံ အာနန္ဒံ ဧတဒဝေါစ – ''သိရိဝဍ္ဎော, ဘန္တေ, ဂဟပတိ အာဗာဓိကော ဒုက္ခိတော ဗာဠှဂိလာနော, သော အာယသ္မတော အာနန္ဒဿ ပါဒေ သိရသာ ဝန္ဒတိ။ ဧဝဉ္စ ဝဒေတိ – 'သာဓု ကိရ, ဘန္တေ, အာယသ္မာ အာနန္ဒော ယေန သိရိဝဍ္ဎဿ ဂဟပတိဿ နိဝေသနံ တေနုပသင်္ကမတု အနုကမ္ပံ ဥပါဒါယာ'''တိ။ အဓိဝါသေသိ ခော အာယသ္မာ အာနန္ဒော တုဏှီဘာဝေန။

အထ ခော အာယသ္မာ အာနန္ဒော ပုဗ္ဗဏှသမယံ နိဝါသေတွာ ပတ္တစီဝရမာဒါယ ယေန သိရိဝဍ္ဎဿ ဂဟပတိဿ နိဝေသနံ တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ ပညတ္တေ အာသနေ နိသီဒိ။ နိသဇ္ဇ ခော အာယသ္မာ အာနန္ဒော သိရိဝဍ္ဎံ ဂဟပတိံ ဧတဒဝေါစ – ''ကစ္စိ တေ, ဂဟပတိ, ခမနီယံ ကစ္စိ ယာပနီယံ, ကစ္စိ ဒုက္ခာ ဝေဒနာ ပဋိက္ကမန္တိ, နော အဘိက္ကမန္တိ; ပဋိက္ကမောသာနံ ပညာယတိ, နော အဘိက္ကမော''တိ? ''န မေ, ဘန္တေ, ခမနီယံ န ယာပနီယံ။ ဗာဠှာ မေ ဒုက္ခာ ဝေဒနာ အဘိက္ကမန္တိ, နော ပဋိက္ကမန္တိ; အဘိက္ကမောသာနံ ပညာယတိ, နော ပဋိက္ကမော''တိ။

''တသ္မာတိဟ တေ, ဂဟပတိ, ဧဝံ သိက္ခိတဗ္ဗံ – 'ကာယေ ကာယာနုပဿီ ဝိဟရိဿာမိ အာတာပီ သမ္ပဇာနော သတိမာ, ဝိနေယျ လောကေ အဘိဇ္ဈာဒောမနဿံ; ဝေဒနာသု။ပေ.။ စိတ္တေ။ပေ.။ ဓမ္မေသု ဓမ္မာနုပဿီ ဝိဟရိဿာမိ အာတာပီ သမ္ပဇာနော သတိမာ, ဝိနေယျ လောကေ အဘိဇ္ဈာဒောမနဿ'န္တိ။ ဧဝဉ္ဟိ တေ, ဂဟပတိ, သိက္ခိတဗ္ဗ''န္တိ။

''ယေမေ, ဘန္တေ, ဘဂဝတာ စတ္တာရော သတိပဋ္ဌာနာ ဒေသိတာ သံဝိဇ္ဇန္တိ, တေ ဓမ္မာ [သံဝိဇ္ဇန္တေ ရတနဓမ္မာ (သီ.)] မယိ, အဟဉ္စ တေသု ဓမ္မေသု သန္ဒိဿာမိ။ အဟဉ္ဟိ, ဘန္တေ, ကာယေ ကာယာနုပဿီ ဝိဟရာမိ အာတာပီ သမ္ပဇာနော သတိမာ, ဝိနေယျ လောကေ အဘိဇ္ဈာဒောမနဿံ; ဝေဒနာသု။ပေ.။ စိတ္တေ။ပေ.။ ဓမ္မေသု ဓမ္မာနုပဿီ ဝိဟရာမိ အာတာပီ သမ္ပဇာနော သတိမာ, ဝိနေယျ လောကေ အဘိဇ္ဈာဒောမနဿံ။ ယာနိ စိမာနိ, ဘန္တေ, ဘဂဝတာ ပဉ္စောရမ္ဘာဂိယာနိ သံယောဇနာနိ ဒေသိတာနိ, နာဟံ, ဘန္တေ, တေသံ ကိဉ္စိ အတ္တနိ အပ္ပဟီနံ သမနုပဿာမီ''တိ။ ''လာဘာ တေ, ဂဟပတိ, သုလဒ္ဓံ တေ, ဂဟပတိ! အနာဂါမိဖလံ တယာ, ဂဟပတိ, ဗျာကတ''န္တိ။ နဝမံ။

၁၀. မာနဒိန္နသုတ္တံ

၃၉၆. တံယေဝ နိဒါနံ။ တေန ခော ပန သမယေန မာနဒိန္နော ဂဟပတိ အာဗာဓိကော ဟောတိ ဒုက္ခိတော ဗာဠှဂိလာနော။ အထ ခော မာနဒိန္နော ဂဟပတိ အညတရံ ပုရိသံ အာမန္တေသိ – ''ဧဟိ တွံ, အမ္ဘော ပုရိသ။ပေ.။ န မေ, ဘန္တေ, ခမနီယံ န ယာပနီယံ။ ဗာဠှာ မေ ဒုက္ခာ ဝေဒနာ အဘိက္ကမန္တိ, နော ပဋိက္ကမန္တိ; အဘိက္ကမောသာနံ ပညာယတိ, နော ပဋိက္ကမောတိ။ ဧဝရူပာယ စာဟံ, ဘန္တေ, ဒုက္ခာယ ဝေဒနာယ ဖုဋ္ဌော သမာနော ကာယေ ကာယာနုပဿီ ဝိဟရာမိ အာတာပီ သမ္ပဇာနော သတိမာ, ဝိနေယျ လောကေ အဘိဇ္ဈာဒောမနဿံ; ဝေဒနာသု။ပေ.။ စိတ္တေ။ပေ.။ ဓမ္

မေသု ဓမ္မာနုပဿီ ဝိဟရာမိ အာတာပီ သမ္ပဇာနော သတိမာ, ဝိနေယျ လောကေ အဘိဇ္ဈာဒောမနဿံ။ ယာနိ စိမာနိ, ဘန္တေ, ဘဂဝတာ ပဉ္စောရမ္ဘာဂိယာနိ သံယောဇနာနိ ဒေသိတာနိ, နာဟံ, ဘန္တေ, တေသံ ကိဉ္စိ အတ္တနိ အပ္ပဟီနံ သမနုပဿာမီ''တိ။ ''လာဘာ တေ, ဂဟပတိ, သုလဒ္ဓံ တေ, ဂဟပတိ! အနာဂာမိဖလံ တယာ, ဂဟပတိ, ဗျာကတ''န္တိ။ ဒသမံ။

သီလဋ္ဌိတိဝဂ္ဂေါ တတိယော။

တဿုဒ္ဒါနံ –

> သီလံ ဌိတိ ပရိဟာနံ, သုဒ္ဓံ ဗြာဟ္မဏပဒေသံ။
> သမတ္တံ လောကော သိရိဝဍ္ဎော, မာနဒိန္နေန တေ ဒသာတိ။

၄. အနနုဿုတဝဂ္ဂေါ

၁. အနနုဿုတသုတ္တံ

၃၉၇. သာဝတ္ထိနိဒါနံ ။ '''အယံ ကာယေ ကာယာနုပဿနာ'တိ မေ, ဘိက္ခဝေ, ပုဗ္ဗေ အနနုဿုတေသု ဓမ္မေသု စက္ခုံ ဥဒပါဒိ, ဉာဏံ ဥဒပါဒိ, ပညာ ဥဒပါဒိ, ဝိဇ္ဇာ ဥဒပါဒိ, အာလောကော ဥဒပါဒိ။ 'သာ ခေါ ပနာယံ ကာယေ ကာယာနုပဿနာ ဘာဝေတဗ္ဗာ'တိ မေ, ဘိက္ခဝေ။ပေ။ ဘာဝိတာ'တိ မေ, ဘိက္ခဝေ, ပုဗ္ဗေ အနနုဿုတေသု ဓမ္မေသု စက္ခုံ ဥဒပါဒိ, ဉာဏံ ဥဒပါဒိ, ပညာ ဥဒပါဒိ, ဝိဇ္ဇာ ဥဒပါဒိ, အာလောကော ဥဒပါဒိ''။

'''အယံ ဝေဒနာသု ဝေဒနာနုပဿနာ'တိ မေ, ဘိက္ခဝေ, ပုဗ္ဗေ အနနုဿုတေသု ဓမ္မေသု စက္ခုံ ဥဒပါဒိ, ဉာဏံ ဥဒပါဒိ, ပညာ ဥဒပါဒိ, ဝိဇ္ဇာ ဥဒပါဒိ, အာလောကော ဥဒပါဒိ။ 'သာ ခေါ ပနာယံ ဝေဒနာသု ဝေဒနာနုပဿနာ ဘာဝေတဗ္ဗာ'တိ မေ, ဘိက္ခဝေ။ပေ။ ဘာဝိတာ'တိ မေ, ဘိက္ခဝေ, ပုဗ္ဗေ အနနုဿုတေသု ဓမ္မေသု စက္ခုံ ဥဒပါဒိ, ဉာဏံ ဥဒပါဒိ, ပညာ ဥဒပါဒိ, ဝိဇ္ဇာ ဥဒပါဒိ, အာလောကော ဥဒပါဒိ။

'''အယံ စိတ္တေ စိတ္တာနုပဿနာ'တိ မေ, ဘိက္ခဝေ, ပုဗ္ဗေ အနနုဿုတေသု ဓမ္မေသု စက္ခုံ ဥဒပါဒိ, ဉာဏံ ဥဒပါဒိ, ပညာ ဥဒပါဒိ, ဝိဇ္ဇာ ဥဒပါဒိ, အာလောကော ဥဒပါဒိ။ 'သာ ခေါ ပနာယံ စိတ္တေ စိတ္တာနုပဿနာ ဘာဝေတဗ္ဗာ'တိ မေ, ဘိက္ခဝေ။ပေ။ ဘာဝိတာ'တိ မေ, ဘိက္ခဝေ, ပုဗ္ဗေ အနနုဿုတေသု ဓမ္မေသု စက္ခုံ ဥဒပါဒိ, ဉာဏံ ဥဒပါဒိ, ပညာ ဥဒပါဒိ, ဝိဇ္ဇာ ဥဒပါဒိ, အာလောကော ဥဒပါဒိ။

'''အယံ ဓမ္မေသု ဓမ္မာနုပဿနာ'တိ မေ, ဘိက္ခဝေ, ပုဗ္ဗေ အနနုဿုတေသု ဓမ္မေသု စက္ခုံ ဥဒပါဒိ, ဉာဏံ ဥဒပါဒိ, ပညာ ဥဒပါဒိ, ဝိဇ္ဇာ ဥဒပါဒိ, အာလောကော ဥဒပါဒိ။ 'သာ ခေါ ပနာယံ ဓမ္မေသု ဓမ္မာနုပဿနာ ဘာဝေတဗ္ဗာ'တိ မေ, ဘိက္ခဝေ။ပေ။ ဘာဝိတာ'တိ မေ, ဘိက္ခဝေ, ပုဗ္ဗေ အနနုဿုတေသု ဓမ္မေသု စက္ခုံ ဥဒပါဒိ, ဉာဏံ ဥဒပါဒိ, ပညာ ဥဒပါဒိ, ဝိဇ္ဇာ ဥဒပါဒိ, အာလောကော ဥဒပါဒိ''တိ။ ပဌမံ။

၂. ဝိရာဂသုတ္တံ

၃၉၈. ''စတ္တာရောမေ, ဘိက္ခဝေ, သတိပဋ္ဌာနာ ဘာဝိတာ ဗဟုလီကတာ ဧကန္တနိဗ္ဗိဒါယ ဝိရာဂါယ နိရောဓာယ ဥပသမာယ အဘိညာယ သမ္ဗောဓာယ နိဗ္ဗာနာယ သံဝတ္တန္တိ။

''ကတမေ စတ္တာရော? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ကာယေ ကာယာနုပဿီ ဝိဟရတိ အာတာပီ သမ္ပဇာနော သတိမာ, ဝိနေယျ လောကေ အဘိဇ္ဈာဒောမနဿံ; ဝေဒနာသု။ပေ။ စိတ္တေ။ပေ။ ဓမ္မေသု ဓမ္မာနုပဿီ ဝိဟရတိ အာတာပီ သမ္ပဇာနော သတိမာ, ဝိနေယျ လောကေ အဘိဇ္ဈာဒောမနဿံ။ ဣမေ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, စတ္တာရော သတိပဋ္ဌာနာ ဘာဝိတာ ဗဟုလီကတာ ဧကန္တနိဗ္ဗိဒါယ ဝိရာဂါယ နိရောဓာယ ဥပသမာယ အဘိညာယ သမ္ဗောဓာယ နိဗ္ဗာနာယ သံဝတ္တန္တီ''တိ။ ဒုတိယံ။

၃. ဝိရဒ္ဓသုတ္တံ

၃၉၉. ‘‘ယေသံ ကေသဉ္စိ, ဘိက္ခဝေ, စတ္တာရော သတိပဋ္ဌာနာ ဝိရဒ္ဓါ, ဝိရဒ္ဓေါ တေသံ အရိယော မဂ္ဂေါ [အရိယော အဋ္ဌင်္ဂိကော မဂ္ဂေါ (က.) ဣမသ္မိံ ယေဝ သုတ္တေ ဒိဿတိ အဋ္ဌင်္ဂိကောတိပဒံ, န ပနာညတ္ထ ဣဒ္ဓိပာဒ အနုရုဒ္ဓသံယုတ္တာဒီသု] သမ္မာ ဒုက္ခက္ခယဂါမီ။ ယေသံ ကေသဉ္စိ, ဘိက္ခဝေ, စတ္တာရော သတိပဋ္ဌာနာ အာရဒ္ဓါ, အာရဒ္ဓေါ တေသံ အရိယော မဂ္ဂေါ သမ္မာ ဒုက္ခက္ခယဂါမီ။

‘‘ကတမေ စတ္တာရော? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ကာယေ ကာယာနုပဿီ ဝိဟရတိ အာတာပီ သမ္ပဇာနော သတိမာ, ဝိနေယျ လောကေ အဘိဇ္ဈာဒောမနဿံ; ဝေဒနာသု…ပေ॰… စိတ္တေ…ပေ॰… ဓမ္မေသု ဓမ္မာနုပဿီ ဝိဟရတိ အာတာပီ သမ္ပဇာနော သတိမာ, ဝိနေယျ လောကေ အဘိဇ္ဈာဒောမနဿံ။ ယေသံ ကေသဉ္စိ, ဘိက္ခဝေ, ဣမေ စတ္တာရော သတိပဋ္ဌာနာ ဝိရဒ္ဓါ, ဝိရဒ္ဓေါ တေသံ အရိယော မဂ္ဂေါ သမ္မာ ဒုက္ခက္ခယဂါမီ။ ယေသံ ကေသဉ္စိ, ဘိက္ခဝေ, ဣမေ စတ္တာရော သတိပဋ္ဌာနာ အာရဒ္ဓါ, အာရဒ္ဓေါ တေသံ အရိယော မဂ္ဂေါ သမ္မာ ဒုက္ခက္ခယဂါမီ’’တိ။ တတိယံ။

၄. ဘာဝိတသုတ္တံ

၄၀၀. ‘‘စတ္တာရောမေ, ဘိက္ခဝေ, သတိပဋ္ဌာနာ ဘာဝိတာ ဗဟုလီကတာ အပါရာ ပါရံ ဂမနာယ သံဝတ္တန္တိ။

‘‘ကတမေ စတ္တာရော? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ကာယေ ကာယာနုပဿီ ဝိဟရတိ အာတာပီ သမ္ပဇာနော သတိမာ, ဝိနေယျ လောကေ အဘိဇ္ဈာဒောမနဿံ; ဝေဒနာသု…ပေ॰… စိတ္တေ…ပေ॰… ဓမ္မေသု ဓမ္မာနုပဿီ ဝိဟရတိ အာတာပီ သမ္ပဇာနော သတိမာ, ဝိနေယျ လောကေ အဘိဇ္ဈာဒောမနဿံ။ ဣမေ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, စတ္တာရော သတိပဋ္ဌာနာ ဘာဝိတာ ဗဟုလီကတာ အပါရာ ပါရံ ဂမနာယ သံဝတ္တန္တီ’’တိ။ စတုတ္ထံ။

၅. သတိသုတ္တံ

၄၀၁. သာဝတ္ထိနိဒါနံ။ ‘‘သတော, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ဝိဟရေယျ သမ္ပဇာနော။ အယံ ဝော အမှာကံ အနုသာသနီ’’။

‘‘ကထဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု သတော ဟောတိ? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ကာယေ ကာယာနုပဿီ ဝိဟရတိ အာတာပီ သမ္ပဇာနော သတိမာ, ဝိနေယျ လောကေ အဘိဇ္ဈာဒောမနဿံ ; ဝေဒနာသု…ပေ॰… စိတ္တေ…ပေ॰… ဓမ္မေသု ဓမ္မာနုပဿီ ဝိဟရတိ အာတာပီ သမ္ပဇာနော သတိမာ, ဝိနေယျ လောကေ အဘိဇ္ဈာဒောမနဿံ။ ဧဝံ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု သတော ဟောတိ။

‘‘ကထဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု သမ္ပဇာနော ဟောတိ? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခုနော ဝိဒိတာ ဝေဒနာ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ, ဝိဒိတာ ဥပဋ္ဌဟန္တိ , ဝိဒိတာ အဗ္ဘတ္ထံ ဂစ္ဆန္တိ။ ဝိဒိတာ ဝိတက္ကာ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ, ဝိဒိတာ ဥပဋ္ဌဟန္တိ, ဝိဒိတာ အဗ္ဘတ္ထံ ဂစ္ဆန္တိ။ ဝိဒိတာ သညာ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ, ဝိဒိတာ ဥပဋ္ဌဟန္တိ, ဝိဒိတာ အဗ္ဘတ္ထံ ဂစ္ဆန္တိ။ ဧဝံ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု သမ္ပဇာနော ဟောတိ။ သတော, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ဝိဟရေယျ သမ္ပဇာနော။ အယံ ဝော အမှာကံ အနုသာသနီ’’တိ။ ပဉ္စမံ။

၆. အညာသုတ္တံ

၄၀၂. ‘‘စတ္တာရောမေ, ဘိက္ခဝေ, သတိပဋ္ဌာနာ။ ကတမေ စတ္တာရော? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ကာယေ ကာယာနုပဿီ ဝိဟရတိ အာတာပီ သမ္ပဇာနော သတိမာ, ဝိနေယျ လောကေ အဘိဇ္ဈာဒောမနဿံ; ဝေဒနာသု…ပေ॰… စိတ္တေ…ပေ॰… ဓမ္မေသု ဓမ္မာနုပဿီ ဝိဟရတိ အာတာပီ သမ္ပဇာနော သတိမာ, ဝိနေယျ လောကေ အဘိဇ္ဈာဒောမနဿံ။ ဣမေ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, စတ္တာရော သတိပဋ္ဌာနာ။ ဣမေသံ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, စတုန္နံ သတိပဋ္ဌာနာနံ ဘာဝိတတ္တာ ဗ

ဟုလီကတတ္တာ ဒ္ဓိန္နံ ဖလာနံ အညတရံ ဖလံ ပာဋိကင်္ခံ – ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ အညာ, သတိ ဝါ ဥပါဒိသေသေ အနာဂါမိတာ’’တိ။ ဆဋ္ဌံ။

၇. ဆန္ဒသုတ္တံ

၄၀၃. ‘‘စတ္တာရောမေ, ဘိက္ခဝေ, သတိပဋ္ဌာနာ။ ကတမေ စတ္တာရော? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ကာယေ ကာယာနုပဿီ ဝိဟရတိ အာတာပီ သမ္ပဇာနော သတိမာ, ဝိနေယျ လောကေ အဘိဇ္ဈာဒောမနဿံ။ တဿ ကာယေ ကာယာနုပဿိနော ဝိဟရတော ယော ကာယသ္မိံ ဆန္ဒော သော ပဟီယတိ။ ဆန္ဒဿ ပဟာနာ အမတံ သစ္ဆိကတံ ဟောတိ။

‘‘ဝေဒနာသု ဝေဒနာနုပဿီ ဝိဟရတိ အာတာပီ သမ္ပဇာနော သတိမာ, ဝိနေယျ လောကေ အဘိဇ္ဈာဒောမနဿံ။ တဿ ဝေဒနာသု ဝေဒနာနုပဿိနော ဝိဟရတော ယော ဝေဒနာသု ဆန္ဒော သော ပဟီယတိ။ ဆန္ဒဿ ပဟာနာ အမတံ သစ္ဆိကတံ ဟောတိ။

‘‘စိတ္တေ စိတ္တာနုပဿီ ဝိဟရတိ အာတာပီ သမ္ပဇာနော သတိမာ, ဝိနေယျ လောကေ အဘိဇ္ဈာဒောမနဿံ။ တဿ စိတ္တေ စိတ္တာနုပဿိနော ဝိဟရတော ယော စိတ္တမှိ ဆန္ဒော သော ပဟီယတိ။ ဆန္ဒဿ ပဟာနာ အမတံ သစ္ဆိကတံ ဟောတိ။

‘‘ဓမ္မေသု ဓမ္မာနုပဿီ ဝိဟရတိ အာတာပီ သမ္ပဇာနော သတိမာ, ဝိနေယျ လောကေ အဘိဇ္ဈာဒောမနဿံ။ တဿ ဓမ္မေသု ဓမ္မာနုပဿိနော ဝိဟရတော ယော ဓမ္မေသု ဆန္ဒော သော ပဟီယတိ။ ဆန္ဒဿ ပဟာနာ အမတံ သစ္ဆိကတံ ဟောတီ’’တိ။ သတ္တမံ။

၈. ပရိညာတသုတ္တံ

၄၀၄. ‘‘စတ္တာရောမေ, ဘိက္ခဝေ, သတိပဋ္ဌာနာ။ ကတမေ စတ္တာရော? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ကာယေ ကာယာနုပဿီ ဝိဟရတိ အာတာပီ သမ္ပဇာနော သတိမာ, ဝိနေယျ လောကေ အဘိဇ္ဈာဒောမနဿံ။ တဿ ကာယေ ကာယာနုပဿိနော ဝိဟရတော ကာယော ပရိညာတော ဟောတိ။ ကာယဿ ပရိညာတတ္တာ အမတံ သစ္ဆိကတံ ဟောတိ။

‘‘ဝေဒနာသု ဝေဒနာနုပဿီ ဝိဟရတိ အာတာပီ သမ္ပဇာနော သတိမာ, ဝိနေယျ လောကေ အဘိဇ္ဈာဒောမနဿံ။ တဿ ဝေဒနာသု ဝေဒနာနုပဿိနော ဝိဟရတော ဝေဒနာ ပရိညာတာ ဟောန္တိ။ ဝေဒနာနံ ပရိညာတတ္တာ အမတံ သစ္ဆိကတံ ဟောတိ။

‘‘စိတ္တေ စိတ္တာနုပဿီ ဝိဟရတိ အာတာပီ သမ္ပဇာနော သတိမာ, ဝိနေယျ လောကေ အဘိဇ္ဈာဒောမနဿံ။ တဿ စိတ္တေ စိတ္တာနုပဿိနော ဝိဟရတော စိတ္တံ ပရိညာတံ ဟောတိ။ စိတ္တဿ ပရိညာတတ္တာ အမတံ သစ္ဆိကတံ ဟောတိ။

‘‘ဓမ္မေသု ဓမ္မာနုပဿီ ဝိဟရတိ အာတာပီ သမ္ပဇာနော သတိမာ, ဝိနေယျ လောကေ အဘိဇ္ဈာဒောမနဿံ။ တဿ ဓမ္မေသု ဓမ္မာနုပဿိနော ဝိဟရတော ဓမ္မာ ပရိညာတာ ဟောန္တိ။ ဓမ္မာနံ ပရိညာတတ္တာ အမတံ သစ္ဆိကတံ ဟောတီ’’တိ။ အဋ္ဌမံ။

၉. ဘာဝနာသုတ္တံ

၄၀၅. ‘‘စတုန္နံ, ဘိက္ခဝေ, သတိပဋ္ဌာနာနံ ဘာဝနံ ဒေသေဿာမိ။ တံ သုဏာထ’’။ ‘‘ကတမာ, ဘိက္ခဝေ, စတုန္နံ သတိပဋ္ဌာနာနံ ဘာဝနာ? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ကာယေ ကာယာနုပဿီ ဝိဟရတိ အာတာပီ သမ္ပဇာနော သတိမာ, ဝိနေယျ လောကေ အဘိဇ္ဈာဒောမနဿံ; ဝေဒနာသု။ပေ.။ စိတ္တေ။ပေ.။ ဓမ္မေသု ဓမ္မာနုပဿီ ဝိဟရတိ အာတာပီ သမ္ပဇာနော သတိမာ, ဝိနေယျ လောကေ အဘိဇ္ဈာဒောမနဿံ။ အယံ ခော, ဘိက္ခဝေ, စတုန္နံ သတိပဋ္ဌာနာနံ ဘာဝနာ’’တိ။ နဝမံ။

၁၀. ဝိဘင်္ဂသုတ္တံ

၄၀၆. ‘‘သတိပဋ္ဌာနဉ္စ ဝေါ, ဘိက္ခဝေ, ဒေသေဿာမိ သတိပဋ္ဌာနဘာဝနဉ္စ သတိပဋ္ဌာနဘာဝနာဂါမိနိဉ္စ ပဋိပဒံ။ တံ သုဏာထ’’။ ‘‘ကတမဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, သတိပဋ္ဌာနံ? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ကာယေ ကာယာနုပဿီ ဝိဟရတိ အာတာပီ သမ္ပဇာနော သတိမာ, ဝိနေယျ လောကေ အဘိဇ္ဈာဒောမနဿံ; ဝေဒနာသု ဝေဒနာနုပဿီ ဝိဟရတိ။ပေ.။ စိတ္တေ စိတ္တာနုပဿီ ဝိဟရတိ။ပေ.။ ဓမ္မေသု ဓမ္မာနုပဿီ ဝိဟရတိ အာတာပီ သမ္ပဇာနော သတိမာ, ဝိနေယျ လောကေ အဘိဇ္ဈာဒောမနဿံ။ ဣဒံ ဝုစ္စတိ, ဘိက္ခဝေ, သတိပဋ္ဌာနံ’’။

‘‘ကတမာ စ, ဘိက္ခဝေ, သတိပဋ္ဌာနဘာဝနာ? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု သမုဒယဓမ္မာနုပဿီ ကာယသ္မိံ ဝိဟရတိ, ဝယဓမ္မာနုပဿီ ကာယသ္မိံ ဝိဟရတိ, သမုဒယဝယဓမ္မာနုပဿီ ကာယသ္မိံ ဝိဟရတိ, အာတာပီ သမ္ပဇာနော သတိမာ, ဝိနေယျ လောကေ အဘိဇ္ဈာဒောမနဿံ။ သမုဒယဓမ္မာနုပဿီ ဝေဒနာသု ဝိဟရတိ။ပေ.။ သမုဒယဓမ္မာနုပဿီ စိတ္တေ ဝိဟရတိ။ သမုဒယဓမ္မာနုပဿီ ဓမ္မေသု ဝိဟရတိ, ဝယဓမ္မာနုပဿီ ဓမ္မေသု ဝိဟရတိ, သမုဒယဝယဓမ္မာနုပဿီ ဓမ္မေသု ဝိဟရတိ, အာတာပီ သမ္ပဇာနော သတိမာ, ဝိနေယျ လောကေ အဘိဇ္ဈာဒောမနဿံ။ အယံ ဝုစ္စတိ, ဘိက္ခဝေ, သတိပဋ္ဌာနဘာဝနာ။

‘‘ကတမာ စ, ဘိက္ခဝေ, သတိပဋ္ဌာနဘာဝနာဂါမိနီ ပဋိပဒါ? အယမေဝ အရိယော အဋ္ဌင်္ဂိကော မဂ္ဂေါ, သေယျထိဒံ – သမ္မာဒိဋ္ဌိ, သမ္မာသင်္ကပ္ပော, သမ္မာဝါစာ, သမ္မာကမ္မန္တော, သမ္မာအာဇီဝေါ, သမ္မာဝါယာမော, သမ္မာသတိ, သမ္မာသမာဓိ။ အယံ ဝုစ္စတိ, ဘိက္ခဝေ, သတိပဋ္ဌာနဘာဝနာဂါမိနီ ပဋိပဒါ’’တိ။ ဒသမံ။

အနနုဿုတဝဂ္ဂေါ စတုတ္ထော။

တဿုဒ္ဒါနံ –

အနနုဿုတံ ဝိရာဂေါ၊ ဝိရဒ္ဓော ဘာဝနာ သတိ။
အညာ ဆန္ဒံ ပရိညာယ၊ ဘာဝနာ ဝိဘင်္ဂေန စာတိ။

၅. အမတဝဂ္ဂေါ

၁. အမတသုတ္တံ

၄၀၇. သာဝတ္ထိနိဒါနံ ။ ‘‘စတူသု, ဘိက္ခဝေ, သတိပဋ္ဌာနေသု သုပ္ပတိဋ္ဌိတစိတ္တာ ဝိဟရထ။ မာ ဝေါ အမတံ ပနဿ။ ကတမေသု စတူသု? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ကာယေ ကာယာနုပဿီ ဝိဟရတိ အာတာပီ သမ္ပဇာနော သတိမာ, ဝိနေယျ လောကေ အဘိဇ္ဈာဒောမနဿံ; ဝေဒနာသု။ပေ.။ စိတ္တေ။ပေ.။ ဓမ္မေသု ဓမ္မာနုပဿီ ဝိဟရတိ အာတာပီ သမ္ပဇာနော သတိမာ, ဝိနေယျ လောကေ အဘိဇ္ဈာဒောမနဿံ။ ဣမေသု, ဘိက္ခဝေ, စတူသု သတိပဋ္ဌာနေသု သုပ္ပတိဋ္ဌိတစိတ္တာ ဝိဟရထ။ မာ ဝေါ အမတံ ပနဿာ’’တိ။ ပဌမံ။

၂. သမုဒယသုတ္တံ

၄၀၈. ‘‘စတုန္နံ, ဘိက္ခဝေ, သတိပဋ္ဌာနာနံ သမုဒယဉ္စ အတ္ထင်္ဂမဉ္စ ဒေသေဿာမိ။ တံ သုဏာထ။ ကော စ, ဘိက္ခဝေ, ကာယဿ သမုဒယော? အာဟာရသမုဒယာ ကာယဿ သမုဒယော; အာဟာရနိရောဓာ ကာယဿ အတ္ထင်္ဂမော။ ဖဿသမုဒယာ ဝေဒနာနံ သမုဒယော; ဖဿနိရောဓာ ဝေဒနာနံ အတ္ထင်္ဂမော။ နာမရူပသမုဒယာ စိတ္တဿ သမုဒယော; နာမရူပနိရောဓာ စိတ္တဿ အတ္ထင်္ဂမော။ မနသိကာရသမုဒယာ ဓမ္မာနံ သမုဒယော; မနသိကာရနိရောဓာ ဓမ္မာနံ အတ္ထင်္ဂမော’’တိ။ ဒုတိယံ။

၃. မဂ္ဂသုတ္တံ

၄၀၉. သာဝတ္ထိနိဒါနံ ။ တတြ ခေါ ဘဂဝါ ဘိက္ခူ အာမန္တေသိ – “ဧကမိဒါဟံ, ဘိက္ခဝေ, သမယံ ဥရုဝေလာယံ ဝိဟရာမိ နဇ္ဇာ နေရဉ္ဇရာယ တီရေ အဇပါလနိဂြောဓေ ပဌမာဘိသမ္ဗုဒ္ဓေါ။ တဿ မယှံ, ဘိက္ခဝေ, ရဟောဂတဿ ပဋိသလ္လီနဿ ဧဝံ စေတသော ပရိဝိတက္ကော ဥဒပါဒိ – ‘ဧကာယနော အယံ မဂ္ဂေါ သတ္တာနံ ဝိသုဒ္ဓိယာ သောကပရိဒေဝါနံ သမတိက္ကမာယ ဒုက္ခဒေါမနဿာနံ အတ္ထင်္ဂမာယ ဉာယဿ အဓိဂမာယ နိဗ္ဗာနဿ သစ္ဆိကိရိယာယ, ယဒိဒံ – စတ္တာရော သတိပဋ္ဌာနာ’’’။

“ကတမေ စတ္တာရော? ကာယေ ဝါ ဘိက္ခု ကာယာနုပဿီ ဝိဟရေယျ အာတာပီ သမ္ပဇာနော သတိမာ, ဝိနေယျ လောကေ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿံ; ဝေဒနာသု ဝါ ဘိက္ခု ဝေဒနာနုပဿီ ဝိဟရေယျ။ပေ.။ စိတ္တေ ဝါ ဘိက္ခု စိတ္တာနုပဿီ ဝိဟရေယျ။ပေ.။ ဓမ္မေသု ဝါ ဘိက္ခု ဓမ္မာနုပဿီ ဝိဟရေယျ အာတာပီ သမ္ပဇာနော သတိမာ, ဝိနေယျ လောကေ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿံ။ ဧကာယနော အယံ မဂ္ဂေါ သတ္တာနံ ဝိသုဒ္ဓိယာ သောကပရိဒေဝါနံ သမတိက္ကမာယ ဒုက္ခဒေါမနဿာနံ အတ္ထင်္ဂမာယ ဉာယဿ အဓိဂမာယ နိဗ္ဗာနဿ သစ္ဆိကိရိယာယ, ယဒိဒံ – စတ္တာရော သတိပဋ္ဌာနာ”တိ။

“အထ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဗြဟ္မာ သဟမ္ပတိ မမ စေတသာ စေတောပရိဝိတက္ကမညာယ – သေယျထာပိ နာမ ဗလဝါ ပုရိသော သမိဉ္ဇိတံ ဝါ ဗာဟံ ပသာရေယျ, ပသာရိတံ ဝါ ဗာဟံ သမိဉ္ဇေယျ, ဧဝမေဝ – ဗြဟ္မလောကေ အန္တရဟိတော မမ ပုရတော ပါတုရဟောသိ။ အထ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဗြဟ္မာ သဟမ္ပတိ ဧကံသံ ဥတ္တရာသင်္ဂံ ကရိတွာ ယေနာဟံ တေနဉ္ဇလိံ ပဏာမေတွာ မံ ဧတဒဝေါစ – ‘ဧဝမေတံ, ဘဂဝါ, ဧဝမေတံ, သုဂတ! ဧကာယနော အယံ, ဘန္တေ, မဂ္ဂေါ သတ္တာနံ ဝိသုဒ္ဓိယာ သောကပရိဒေဝါနံ သမတိက္ကမာယ ဒုက္ခဒေါမနဿာနံ အတ္ထင်္ဂမာယ ဉာယဿ အဓိဂမာယ နိဗ္ဗာနဿ သစ္ဆိကိရိယာယ, ယဒိဒံ – စတ္တာရော သတိပဋ္ဌာနာ’’’။

“ကတမေ စတ္တာရော? ကာယေ ဝါ, ဘန္တေ, ဘိက္ခု ကာယာနုပဿီ ဝိဟရေယျ အာတာပီ သမ္ပဇာနော သတိမာ, ဝိနေယျ လောကေ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿံ; ဝေဒနာသု ဝါ။ပေ.။ စိတ္တေ ဝါ ။ပေ.။ ဓမ္မေသု ဝါ, ဘန္တေ, ဘိက္ခု ဓမ္မာနုပဿီ ဝိဟရေယျ အာတာပီ သမ္ပဇာနော သတိမာ, ဝိနေယျ လောကေ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿံ။ ဧကာယနော အယံ, ဘန္တေ, မဂ္ဂေါ သတ္တာနံ ဝိသုဒ္ဓိယာ သောကပရိဒေဝါနံ သမတိက္ကမာယ ဒုက္ခဒေါမနဿာနံ အတ္ထင်္ဂမာယ ဉာယဿ အဓိဂမာယ နိဗ္ဗာနဿ သစ္ဆိကိရိယာယ, ယဒိဒံ – စတ္တာရော သတိပဋ္ဌာနာ”တိ။

“ဣဒမဝေါစ, ဘိက္ခဝေ, ဗြဟ္မာ သဟမ္ပတိ။ ဣဒံ ဝတွာ အထာပရံ ဧတဒဝေါစ –

‘ဧကာယနံ ဇာတိခယန္တဒဿီ၊ မဂ္ဂံ ပဇာနာတိ ဟိတာနုကမ္ပီ။
ဧတေန မဂ္ဂေန တရိံသု ပုဗ္ဗေ၊ တရိဿန္တိ ယေ စ တရန္တိ ဩဃ’’’န္တိ။ တတိယံ။

၄. သတိသုတ္တံ

၄၁၀. “သတော , ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ဝိဟရေယျ။ အယံ ဝေါ အမှာကံ အနုသာသနီ။ ကထဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု သတော ဟောတိ? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ကာယေ ကာယာနုပဿီ ဝိဟရတိ အာတာပီ သမ္ပဇာနော သတိမာ, ဝိနေယျ လောကေ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿံ; ဝေဒနာသု။ပေ.။ စိတ္တေ။ပေ.။ ဓမ္မေသု ဓမ္မာနုပဿီ ဝိဟရတိ အာတာပီ သမ္ပဇာနော သတိမာ, ဝိနေယျ လောကေ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿံ။ ဧဝံ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု သတော ဟောတိ။ သတော, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ဝိဟရေယျ။ အယံ ဝေါ အမှာကံ အနုသာသနီ”တိ။ စတုတ္ထံ။

၅. ကုသလရာသိသုတ္တံ

၄၁၁. “‘ကုသလရာသီ’တိ, ဘိက္ခဝေ, ဝဒမာနော စတ္တာရော သတိပဋ္ဌာနေ သမ္မာ ဝဒမာနော ဝဒေယျ။ ကေဝလော ဟာယံ, ဘိက္ခဝေ, ကုသလရာသိ, ယဒိဒံ – စတ္တာရော သတိပဋ္ဌာနာ။

“ကတမေ စတ္တာရော? ဣဓ , ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ကာယေ ကာယာနုပဿီ ဝိဟရတိ အာတာပီ သမ္ပဇာနော သတိမာ, ဝိနေယျ လောကေ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿံ; ဝေဒနာသု။ပေ။ စိတ္တေ။ပေ။ စိတ္တာနုပဿီ။ပေ။ ဓမ္မေသု ဓမ္မာနုပဿီ ဝိဟရတိ အာတာပီ သမ္ပဇာနော သတိမာ, ဝိနေယျ လောကေ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿံ။ ‘ကုသလရာသီ’တိ, ဘိက္ခဝေ, ဝဒမာနော ဣမေ စတ္တာရော သတိပဋ္ဌာနေ သမ္မာ ဝဒမာနော ဝဒေယျ။ ကေဝလော ဟာယံ, ဘိက္ခဝေ, ကုသလရာသိ, ယဒိဒံ – စတ္တာရော သတိပဋ္ဌာနာ”တိ။ ပဉ္စမံ။

၆. ပတိမောက္ခသံဝရသုတ္တံ

၃၇၂. အထ ခော အညတရော ဘိက္ခု ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိ။ပေ။ ဧကမန္တံ နိသိန္နော ခော သော ဘိက္ခု ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ –

“သာဓု မေ, ဘန္တေ, ဘဂဝါ သံခိတ္တေန ဓမ္မံ ဒေသေတု, ယမဟံ ဘဂဝတော ဓမ္မံ သုတွာ ဧကော ဝူပကဋ္ဌော အပ္ပမတ္တော အာတာပီ ပဟိတတ္တော ဝိဟရေယျ”န္တိ။ “တသ္မာတိဟ တွံ, ဘိက္ခု, အာဒိမေဝ ဝိသောဓေဟိ ကုသလေသု ဓမ္မေသု။ ကော စာဒိ ကုသလာနံ ဓမ္မာနံ? ဣဓ တွံ, ဘိက္ခု, ပါတိမောက္ခသံဝရသံဝုတော ဝိဟရာဟိ အာစာရဂေါစရသမ္ပန္နော အဏုမတ္တေသု ဝဇ္ဇေသု ဘယဒဿာဝီ, သမာဒါယ သိက္ခဿု သိက္ခာပဒေသု။ ယတော ခော တွံ, ဘိက္ခု, ပါတိမောက္ခသံဝရသံဝုတော ဝိဟရိဿသိ အာစာရဂေါစရသမ္ပန္နော အဏုမတ္တေသု ဝဇ္ဇေသု ဘယဒဿာဝီ သမာဒါယ သိက္ခိဿသိ သိက္ခာပဒေသု; တတော တွံ, ဘိက္ခု, သီလံ နိဿာယ သီလေ ပတိဋ္ဌာယ စတ္တာရော သတိပဋ္ဌာနေ ဘာဝေယျာသိ”။

“ကတမေ စတ္တာရော? ဣဓ တွံ, ဘိက္ခု, ကာယေ ကာယာနုပဿီ ဝိဟရာဟိ အာတာပီ သမ္ပဇာနော သတိမာ, ဝိနေယျ လောကေ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿံ; ဝေဒနာသု။ပေ။ စိတ္တေ။ပေ။ ဓမ္မေသု ဓမ္မာနုပဿီ ဝိဟရာဟိ အာတာပီ သမ္ပဇာနော သတိမာ, ဝိနေယျ လောကေ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿံ ။ ယတော ခော တွံ, ဘိက္ခု, သီလံ နိဿာယ သီလေ ပတိဋ္ဌာယ ဣမေ စတ္တာရော သတိပဋ္ဌာနေ ဧဝံ ဘာဝေဿသိ, တတော တုယှံ, ဘိက္ခု, ယာ ရတ္တိံ ဝါ ဒိဝသော ဝါ အာဂမိဿတိ ဝုဒ္ဓိယေဝ ပာဋိကင်္ခာ ကုသလေသု ဓမ္မေသု, နော ပရိဟာနီ”တိ။

အထ ခော သော ဘိက္ခု ဘဂဝတော ဘာသိတံ အဘိနန္ဒိတွာ အနုမောဒိတွာ ဥဋ္ဌာယာသနာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတွာ ပဒက္ခိဏံ ကတွာ ပက္ကာမိ။ အထ ခော သော ဘိက္ခု ဧကော ဝူပကဋ္ဌော အပ္ပမတ္တော အာတာပီ ပဟိတတ္တော ဝိဟရန္တော နစိရဿေဝ – ယဿတ္ထာယ ကုလပုတ္တာ သမ္မဒေဝ အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇန္တိ, တဒနုတ္တရံ – ဗြဟ္မစရိယပရိယောသာနံ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ သယံ အဘိညာ သစ္ဆိကတွာ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ။ “ခီဏာ ဇာတိ, ဝုသိတံ ဗြဟ္မစရိယံ, ကတံ ကရဏီယံ, နာပရံ ဣတ္ထတ္တာယာ”တိ အဗ္ဘညာသိ။ အညတရော စ ပန သော ဘိက္ခု အရဟတံ အဟောသီတိ။ ဆဋ္ဌံ။

၇. ဒုစ္စရိတသုတ္တံ

၃၇၃. အထ ခော အညတရော ဘိက္ခု ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိ။ပေ။ “သာဓု မေ, ဘန္တေ, ဘဂဝါ သံခိတ္တေန ဓမ္မံ ဒေသေတု, ယမဟံ ဘဂဝတော ဓမ္မံ သုတွာ ဧကော ဝူပကဋ္ဌော အပ္ပမတ္တော အာတာပီ ပဟိတတ္တော ဝိဟရေယျ”န္တိ။ “တသ္မာတိဟ တွံ, ဘိက္ခု, အာဒိမေဝ ဝိသောဓေဟိ ကုသလေသု ဓမ္မေသု။ ကော စာဒိ ကုသလာနံ ဓမ္မာနံ? ဣဓ တွံ, ဘိက္ခု, ကာယဒုစ္စရိတံ ပဟာယ ကာယသုစရိတံ ဘာဝေဿသိ။ ဝစီဒုစ္စရိတံ ပဟာယ ဝစီသုစရိတံ ဘာဝေဿသိ။ မနောဒုစ္စရိတံ ပဟာယ မနောသုစရိတံ ဘာဝေဿသိ။ ယတော ခော တွံ, ဘိက္ခု, ကာယဒုစ္စရိတံ ပဟာယ ကာယသုစရိတံ ဘာဝေဿသိ, ဝစီဒုစ္စရိတံ ပဟာယ ဝစီသုစရိတံ ဘာဝေဿသိ, မနောဒုစ္စရိတံ ပဟာယ မနောသုစရိတံ ဘာဝေဿသိ, တတော တွံ, ဘိက္ခု, သီလံ နိဿာယ သီလေ ပတိဋ္ဌာယ စတ္တာရော သတိပဋ္ဌာနေ ဘာဝေယျာသိ”။

“ကတမေ စတ္တာရော? ဣဓ တွံ, ဘိက္ခု, ကာယေ ကာယာနုပဿီ ဝိဟရာဟိ အာတာပီ သမ္ပဇာနော သတိမာ, ဝိနေယျ လောကေ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿံ; ဝေဒနာသု။ပေ။ စိတ္တေ။ပေ။ ဓမ္မေသု ဓမ္မာနုပဿီ ဝိဟရာဟိ အာတာပီ သမ္ပဇာနော သတိမာ, ဝိနေယျ လောကေ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿံ။ ယတော ခော တွံ, ဘိက္ခု, သီလံ နိဿာယ သီလေ ပ

တိဋ္ဌာယ ဣမေ စတ္တာရော သတိပဋ္ဌာနေ ဇဝံ ဘာဝေဿသိ, တတော တုယှံ, ဘိက္ခု, ယာ ရတ္တိ ဝါ ဒိဝသော ဝါ အာဂမိဿတိ ဝုဍ္ဍိယေဝ ပါဋိကင်္ခါ ကုသလေသု ဓမ္မေသု, နော ပရိဟာနီ''တိ။ပေ။ အညတရော စ ပန သော ဘိက္ခု အရဟတံ အဟောသီတိ။ သတ္တမံ။

၈. မိတ္တသုတ္တံ

၃၁၄. ''ယေ , ဘိက္ခဝေ, အနုကမ္ပေယျာထ, ယေ စ ခော သောတဗ္ဗံ မညေယျုံ မိတ္တာ ဝါ အမစ္စာ ဝါ ဉာတီ ဝါ သာလောဟိတာ ဝါ, တေ ဝေါ, ဘိက္ခဝေ, စတုန္နံ သတိပဋ္ဌာနာနံ ဘာဝနာယ သမာဒပေတဗ္ဗာ နိဝေသေတဗ္ဗာ ပတိဋ္ဌာပေတဗ္ဗာ။

''ကတမေသံ, စတုန္နံ? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ကာယေ ကာယာနုပဿီ ဝိဟရတိ အာတာပီ သမ္ပဇာနော သတိမာ, ဝိနေယျ လောကေ အဘိဇ္ဈာဒောမနဿံ; ဝေဒနာသု။ပေ။ စိတ္တေ။ပေ။ ဓမ္မေသု ဓမ္မာနုပဿီ ဝိဟရတိ အာတာပီ သမ္ပဇာနော သတိမာ, ဝိနေယျ လောကေ အဘိဇ္ဈာဒောမနဿံ။ ယေ, ဘိက္ခဝေ, အနုကမ္ပေယျာထ, ယေ စ သောတဗ္ဗံ မညေယျုံ မိတ္တာ ဝါ အမစ္စာ ဝါ ဉာတီ ဝါ သာလောဟိတာ ဝါ, တေ ဝေါ, ဘိက္ခဝေ, ဣမေသံ စတုန္နံ သတိပဋ္ဌာနာနံ ဘာဝနာယ သမာဒပေတဗ္ဗာ နိဝေသေတဗ္ဗာ ပတိဋ္ဌာပေတဗ္ဗာ''တိ။ အဋ္ဌမံ။

၉. ဝေဒနာသုတ္တံ

၃၁၅. ''တိဿော ဣမာ, ဘိက္ခဝေ, ဝေဒနာ။ ကတမာ တိဿော? သုခါ ဝေဒနာ, ဒုက္ခာ ဝေဒနာ, အဒုက္ခမသုခါ ဝေဒနာ – ဣမာ ခော, ဘိက္ခဝေ, တိဿော ဝေဒနာ။ ဣမာသံ ခော, ဘိက္ခဝေ, တိဿန္နံ ဝေဒနာနံ ပရိညာယ စတ္တာရော သတိပဋ္ဌာနာ ဘာဝေတဗ္ဗာ။

''ကတမေ စတ္တာရော? ဣဓ ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ကာယေ ကာယာနုပဿီ ဝိဟရတိ အာတာပီ သမ္ပဇာနော သတိမာ, ဝိနေယျ လောကေ အဘိဇ္ဈာဒောမနဿံ; ဝေဒနာသု။ပေ။ စိတ္တေ။ပေ။ ဓမ္မေသု ဓမ္မာနုပဿီ ဝိဟရတိ အာတာပီ သမ္ပဇာနော သတိမာ, ဝိနေယျ လောကေ အဘိဇ္ဈာဒောမနဿံ။ ဣမာသံ ခော, ဘိက္ခဝေ, တိဿန္နံ ဝေဒနာနံ ပရိညာယ ဣမေ စတ္တာရော သတိပဋ္ဌာနာ ဘာဝေတဗ္ဗာ''တိ။ နဝမံ။

၁၀. အာသဝသုတ္တံ

၃၁၆. ''တယောမေ , ဘိက္ခဝေ အာသဝါ။ ကတမေ တယော? ကာမာသဝေါ, ဘဝါသဝေါ, အဝိဇ္ဇာသဝေါ – ဣမေ ခော, ဘိက္ခဝေ, တယော အာသဝါ။ ဣမေသံ ခော, ဘိက္ခဝေ, တိဏ္ဏန္နံ အာသဝါနံ ပဟာနာယ စတ္တာရော သတိပဋ္ဌာနာ ဘာဝေတဗ္ဗာ။

''ကတမေ စတ္တာရော? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ကာယေ ကာယာနုပဿီ ဝိဟရတိ အာတာပီ သမ္ပဇာနော သတိမာ, ဝိနေယျ လောကေ အဘိဇ္ဈာဒောမနဿံ; ဝေဒနာသု။ပေ။ စိတ္တေ။ပေ။ ဓမ္မေသု ဓမ္မာနုပဿီ ဝိဟရတိ အာတာပီ သမ္ပဇာနော သတိမာ, ဝိနေယျ လောကေ အဘိဇ္ဈာဒောမနဿံ။ ဣမေသံ ခော, ဘိက္ခဝေ, တိဏ္ဏန္နံ အာသဝါနံ ပဟာနာယ ဣမေ စတ္တာရော သတိပဋ္ဌာနာ ဘာဝေတဗ္ဗာ''တိ။ ဒသမံ။

အမတဝဂ္ဂေါ ပဥ္စမော။

တဿုဒ္ဒါနံ –

အမတံ သမုဒယော မဂ္ဂေါ၊ သတိ ကုသလရာသိ စ။
ပါတိမောက္ခံ ဒုစ္စရိတံ၊ မိတ္တဝေဒနာ အာသဝေန စာတိ။

၆. ဂင်္ဂါပေယျာလဝဂ္ဂေါ

၁-၁၂. ဂင်္ဂါနဒီအာဒိသုတ္တဒွါဒသကံ

၄၁၇-၄၂၈. ‘‘သေယျထာပိ   , ဘိက္ခဝေ, ဂင်္ဂါ နဒီ ပာစီနနိန္နာ ပာစီနပေါဏာ ပာစီနပဗ္ဘာရာ; ဧဝမေဝ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု စတ္တာရော သတိပဋ္ဌာနေ ဘာဝေန္တော စတ္တာရော သတိပဋ္ဌာနေ ဗဟုလီကရောန္တော နိဗ္ဗာနနိန္နော ဟောတိ နိဗ္ဗာနပေါဏော နိဗ္ဗာနပဗ္ဘာရော။

‘‘ကထဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု စတ္တာရော သတိပဋ္ဌာနေ ဘာဝေန္တော စတ္တာရော သတိပဋ္ဌာနေ ဗဟုလီကရောန္တော နိဗ္ဗာနနိန္နော ဟောတိ နိဗ္ဗာနပေါဏော နိဗ္ဗာနပဗ္ဘာရော? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ကာယေ ကာယာနုပဿီ ဝိဟရတိ အာတာပီ သမ္ပဇာနော သတိမာ, ဝိနေယျ လောကေ အဘိဇ္ဈာဒောမနဿံ; ဝေဒနာသု ။ပေ။ စိတ္တေ ။ပေ။ ဓမ္မေသု ဓမ္မာနုပဿီ ဝိဟရတိ အာတာပီ သမ္ပဇာနော သတိမာ, ဝိနေယျ လောကေ အဘိဇ္ဈာဒောမနဿံ။ ဧဝံ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု စတ္တာရော သတိပဋ္ဌာနေ ဘာဝေန္တော စတ္တာရော သတိပဋ္ဌာနေ ဗဟုလီကရောန္တော နိဗ္ဗာနနိန္နော ဟောတိ နိဗ္ဗာနပေါဏော နိဗ္ဗာနပဗ္ဘာရော’’တိ ဝိတ္ထာရေတဗ္ဗံ။

ဂင်္ဂါပေယျာလဝဂ္ဂေါ ဆဋ္ဌော။

တဿုဒ္ဒါနံ –

ဆ ပာစီနတော နိန္နာ၊ ဆ နိန္နာ စ သမုဒ္ဒတော။
ဧတေ ဒွေ ဆ ဒွါဒသ ဟောန္တိ၊ ဝဂ္ဂေါ တေန ပဝုစ္စတီတိ။

၇. အပ္ပမာဒဝဂ္ဂေါ

၁-၁၀. တထာဂတာဒိသုတ္တဒသကံ

၄၂၉-၄၃၈. ယာဝတာ, ဘိက္ခဝေ, သတ္တာ အပဒါ ဝါ ဒွိပဒါ ဝါ စတုပ္ပဒါ ဝါ ဗဟုပ္ပဒါ ဝါတိ ဝိတ္ထာရေတဗ္ဗံ။

အပ္ပမာဒဝဂ္ဂေါ သတ္တမော။

တဿုဒ္ဒါနံ –

တထာဂတံ ပဒံ ကူဋံ၊ မူလံ သာရေန ဝဿိကံ။
ရာဇာ စန္ဒိမသူရိယာ၊ ဝတ္ထေန ဒသမံ ပဒန္တိ။

၈. ဗလကရဏီယဝဂ္ဂေါ

၁-၁၂. ဗလာဒိသုတ္တဒွါဒသကံ

၄၃၉-၄၅၀. သေယျထာပိ   , ဘိက္ခဝေ, ယေ ကေစိ ဗလကရဏီယာ ကမ္မန္တာ ကရီယန္တီတိ ဝိတ္ထာရေတဗ္ဗံ။

ဗလကရဏီယဝဂ္ဂေါ အဋ္ဌမော။

တဿုဒ္ဒါနံ –

ဗလံ ဗီဇဉ္စ နာဂေါ စ၊ ရုက္ခော ကုမ္ဘေန သူကိယာ။
အာကာသေန စ ဒွေ မေဃာ၊ နာဝါ အာဂန္တုကာ နဒီတိ။

၉. ဧသနာဝဂ္ဂေါ

၁-၁၀. ဧသနာဒိသုတ္တဒသကံ

၉၅၁-၉၆၀. တိဿော ဣမာ, ဘိက္ခဝေ, ဧသနာ။ ကတမာ တိဿော? ကာမေသနာ, ဘဝေသနာ, ဗ္ရဟ္မစရိယေသနာတိ ဝိတ္ထာရေတဗ္ဗံ။

ဧသနာဝဂ္ဂေါ နဝမော။

တဿုဒ္ဒါနံ –

ဧသနာ ဝိဓာ အာသဝေါ၊ ဘဝေါ စ ဒုက္ခတာ တိဿော။
ခိလံ မလဉ္စ နီဃော စ၊ ဝေဒနာ တဏှာ တသိနာယ စာတိ။

၁၀. ဩဃဝဂ္ဂေါ

၁-၁၀. ဥဒ္ဓမ္ဘာဂိယာဒိသုတ္တဒသကံ

၉၆၁-၉၇၀. ''ပဉ္စိမာနိ , ဘိက္ခဝေ, ဥဒ္ဓမ္ဘာဂိယာနိ သံယောဇနာနိ။ ကတမာနိ ပဉ္စ? ရူပရာဂေါ, အရူပရာဂေါ, မာနော, ဥဒ္ဓစ္စံ, အဝိဇ္ဇာ – ဣမာနိ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ပဉ္စုဒ္ဓမ္ဘာဂိယာနိ သံယောဇနာနိ။ ဣမေသံ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ပဉ္စန္နံ ဥဒ္ဓမ္ဘာဂိယာနံ သံယောဇနာနံ အဘိညာယ ပရိညာယ ပရိက္ခယာယ ပဟာနာယ စတ္တာရော သတိပဋ္ဌာနာ ဘာဝေတဗ္ဗာ။

''ကတမေ စတ္တာရော? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ကာယေ ကာယာနုပဿီ ဝိဟရတိ အာတာပီ သမ္ပဇာနော သတိမာ, ဝိနေယျ လောကေ အဘိဇ္ဈာဒောမနဿံ; ဝေဒနာသု။ပေ.။ စိတ္တေ။ပေ.။ ဓမ္မေသု ဓမ္မာနုပဿီ ဝိဟရတိ အာတာပီ သမ္ပဇာနော သတိမာ, ဝိနေယျ လောကေ အဘိဇ္ဈာဒောမနဿံ။ ဣမေသံ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ပဉ္စန္နံ ဥဒ္ဓမ္ဘာဂိယာနံ သံယောဇနာနံ အဘိညာယ ပရိညာယ ပရိက္ခယာယ ပဟာနာယ ဣမေ စတ္တာရော သတိပဋ္ဌာနာ ဘာဝေတဗ္ဗာ''တိ။

(ယထာ မဂ္ဂသံယုတ္တံ တထာ သတိပဋ္ဌာနသံယုတ္တံ ဝိတ္ထာရေတဗ္ဗံ)။

ဩဃဝဂ္ဂေါ ဒသမော။

တဿုဒ္ဒါနံ –

ဩဃော ယောဂေါ ဥပါဒါနံ၊ ဂန္ထာ အနုသယေန စ။
ကာမဂုဏာ နီဝရဏာ၊ ခန္ဓာ ဩရုဒ္ဓမ္ဘာဂိယာတိ။

သတိပဋ္ဌာနသံယုတ္တံ တတိယံ။

၄. ဣန္ဒြိယသံယုတ္တံ

၁. သုဒ္ဓိကဝဂ္ဂေါ

၁. သုဒ္ဓိကသုတ္တံ

၄၇၁. သာဝတ္ထိနိဒါနံ ။ “ပဉ္စိမာနိ, ဘိက္ခဝေ, ဣန္ဒြိယာနိ။ ကတမာနိ ပဉ္စ? သဒ္ဓိန္ဒြိယံ, ဝီရိယိန္ဒြိယံ, သတိန္ဒြိယံ, သမာဓိန္ဒြိယံ, ပညိန္ဒြိယံ – ဣမာနိ ခော, ဘိက္ခဝေ, ပဉ္စိန္ဒြိယာနီ”တိ။ ပဌမံ။

၂. ပဌမသောတာပန္နသုတ္တံ

၄၇၂. “ပဉ္စိမာနိ, ဘိက္ခဝေ, ဣန္ဒြိယာနိ။ ကတမာနိ ပဉ္စ? သဒ္ဓိန္ဒြိယံ, ဝီရိယိန္ဒြိယံ, သတိန္ဒြိယံ, သမာဓိန္ဒြိယံ, ပညိန္ဒြိယံ။ ယတော ခော, ဘိက္ခဝေ, အရိယသာဝကော ဣမေသံ ပဉ္စန္နံ ဣန္ဒြိယာနံ အဿာဒဉ္စ [သမုဒယဉ္စ အတ္ထင်္ဂမဉ္စ အဿာဒဉ္စ (သျာ. ကံ. ပီ. က.) သံ. နိ. ၂.၁၇၅] အာဒီနဝဉ္စ နိဿရဏဉ္စ ယထာဘူတံ ပဇာနာတိ – အယံ ဝုစ္စတိ, ဘိက္ခဝေ, အရိယသာဝကော သောတာပန္နော အဝိနိပါတဓမ္မော နိယတော သမ္ဗောဓိပရာယဏော”တိ။ ဒုတိယံ။

၃. ဒုတိယသောတာပန္နသုတ္တံ

၄၇၃. “ပဉ္စိမာနိ, ဘိက္ခဝေ, ဣန္ဒြိယာနိ။ ကတမာနိ ပဉ္စ? သဒ္ဓိန္ဒြိယံ, ဝီရိယိန္ဒြိယံ, သတိန္ဒြိယံ, သမာဓိန္ဒြိယံ, ပညိန္ဒြိယံ။ ယတော ခော, ဘိက္ခဝေ, အရိယသာဝကော ဣမေသံ ပဉ္စန္နံ ဣန္ဒြိယာနံ သမုဒယဉ္စ အတ္ထင်္ဂမဉ္စ အဿာဒဉ္စ အာဒီနဝဉ္စ နိဿရဏဉ္စ ယထာဘူတံ ပဇာနာတိ – အယံ ဝုစ္စတိ, ဘိက္ခဝေ, အရိယသာဝကော သောတာပန္နော အဝိနိပါတဓမ္မော နိယတော သမ္ဗောဓိပရာယဏော”တိ။ တတိယံ။

၄. ပဌမအရဟန္တသုတ္တံ

၄၇၄. “ပဉ္စိမာနိ, ဘိက္ခဝေ, ဣန္ဒြိယာနိ။ ကတမာနိ ပဉ္စ? သဒ္ဓိန္ဒြိယံ, ဝီရိယိန္ဒြိယံ, သတိန္ဒြိယံ, သမာဓိန္ဒြိယံ, ပညိန္ဒြိယံ။ ယတော ခော, ဘိက္ခဝေ, အရိယသာဝကော ဣမေသံ ပဉ္စန္နံ ဣန္ဒြိယာနံ အဿာဒဉ္စ [သမုဒယဉ္စ အတ္ထင်္ဂမဉ္စ အဿာဒဉ္စ (သျာ. ကံ. ပီ. က.) သံ. နိ. ၂.၁၇၅] အာဒီနဝဉ္စ နိဿရဏဉ္စ ယထာဘူတံ ဝိဒိတွာ အနုပါဒါဝိမုတ္တော ဟောတိ – အယံ ဝုစ္စတိ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု အရဟံ ခီဏာသဝေါ ဝုသိတဝါ ကတကရဏီယော ဩဟိတဘာရော အနုပ္ပတ္တသဒတ္ထော ပရိက္ခီဏဘဝသံယောဇနော သမ္မဒညာ ဝိမုတ္တော”တိ။ စတုတ္ထံ။

၅. ဒုတိယအရဟန္တသုတ္တံ

၄၇၅. “ပဉ္စိမာနိ, ဘိက္ခဝေ, ဣန္ဒြိယာနိ။ ကတမာနိ ပဉ္စ? သဒ္ဓိန္ဒြိယံ, ဝီရိယိန္ဒြိယံ, သတိန္ဒြိယံ, သမာဓိန္ဒြိယံ, ပညိန္ဒြိယံ။ ယတော ခော, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ဣမေသံ ပဉ္စန္နံ ဣန္ဒြိယာနံ သမုဒယဉ္စ အတ္ထင်္ဂမဉ္စ အဿာဒဉ္စ အာဒီနဝဉ္စ နိဿရဏဉ္စ ယထာဘူတံ ဝိဒိတွာ အနုပါဒါဝိမုတ္တော ဟောတိ – အယံ ဝုစ္စတိ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု အရဟံ ခီဏာသဝေါ ဝုသိတဝါ ကတကရဏီယော ဩဟိတဘာရော အနုပ္ပတ္တသဒတ္ထော ပရိက္ခီဏဘဝသံယောဇနော သမ္မဒညာ ဝိမုတ္တော”တိ။ ပဉ္စမံ။

၆. ပဌမသမဏဗြာဟ္မဏသုတ္တံ

၄၇၆. “ပဉ္စိမာနိ, ဘိက္ခဝေ, ဣန္ဒြိယာနိ။ ကတမာနိ ပဉ္စ? သဒ္ဓိန္ဒြိယံ။ပေ.။ ပညိန္ဒြိယံ။ ယေ ဟိ ကေစိ, ဘိက္ခဝေ, သမဏာ ဝါ ဗြာဟ္မဏာ ဝါ ဣမေသံ ပဉ္စန္နံ ဣန္ဒြိယာနံ အဿာဒဉ္စ အာဒီနဝဉ္စ နိဿရဏဉ္စ ယထာဘူတံ နပ္ပဇာနန္တိ, န မေ တေ, ဘိက္ခဝေ, သမဏာ ဝါ ဗြာဟ္မဏာ ဝါ သမဏေသု ဝါ သမဏသမ္မတာ ဗြာဟ္မဏေသု ဝါ ဗြာ

ဟ္မဏသမ္မတာ, န စ ပနေတေ အာယသ္မန္တော သာမညတ္ထံ ဝါ ဗ္ရဟ္မညတ္ထံ ဝါ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ သယံ အဘိညာ သစ္ဆိကတွာ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရန္တီ’’တိ။

‘‘ယေ စ ခော ကေစိ [ယေ စ ခော တေ (သျာ. ကံ. က.) သံ. နိ. ၂.၁၇၄] , ဘိက္ခဝေ, သမဏာ ဝါ ဗြာဟ္မဏာ ဝါ ဣမေသံ ပဉ္စန္နံ ဣန္ဒြိယာနံ သမုဒယဉ္စ အတ္ထင်္ဂမဉ္စ အဿာဒဉ္စ အာဒီနဝဉ္စ နိဿရဏဉ္စ ယထာဘူတံ ပဇာနန္တိ, တေ ခော မေ, ဘိက္ခဝေ, သမဏာ ဝါ ဗြာဟ္မဏာ ဝါ သမဏေသု စေဝ သမဏသမ္မတာ ဗြာဟ္မဏေသု စ ဗြာဟ္မဏသမ္မတာ; တေ စ ပနာယသ္မန္တော သာမညတ္ထဉ္စ ဗြဟ္မညတ္ထဉ္စ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ သယံ အဘိညာ သစ္ဆိကတွာ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရန္တီ’’တိ။ ဆဋ္ဌံ။

၇. ဒုတိယသမဏဗြာဟ္မဏသုတ္တံ

၄၇၇. ‘‘ယေ ဟိ ကေစိ, ဘိက္ခဝေ, သမဏာ ဝါ ဗြာဟ္မဏာ ဝါ သဒ္ဓိန္ဒြိယံ နပ္ပဇာနန္တိ, သဒ္ဓိန္ဒြိယသမုဒယံ နပ္ပဇာနန္တိ, သဒ္ဓိန္ဒြိယနိရောဓံ နပ္ပဇာနန္တိ, သဒ္ဓိန္ဒြိယနိရောဓဂါမိနိံ ပဋိပဒံ နပ္ပဇာနန္တိ; ဝီရိယိန္ဒြိယံ နပ္ပဇာနန္တိ။ပေ.။ သတိန္ဒြိယံ နပ္ပဇာနန္တိ။ပေ.။ သမာဓိန္ဒြိယံ နပ္ပဇာနန္တိ။ပေ.။ ပညိန္ဒြိယံ နပ္ပဇာနန္တိ, ပညိန္ဒြိယသမုဒယံ နပ္ပဇာနန္တိ, ပညိန္ဒြိယနိရောဓံ နပ္ပဇာနန္တိ, ပညိန္ဒြိယနိရောဓဂါမိနိံ ပဋိပဒံ နပ္ပဇာနန္တိ, န မေ တေ, ဘိက္ခဝေ သမဏာ ဝါ ဗြာဟ္မဏာ ဝါ သမဏေသု ဝါ သမဏသမ္မတာ ဗြာဟ္မဏေသု ဝါ ဗြာဟ္မဏသမ္မတာ, န စ ပနေတေ အာယသ္မန္တော သာမညတ္ထံ ဝါ ဗြဟ္မညတ္ထံ ဝါ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ သယံ အဘိညာ သစ္ဆိကတွာ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရန္တိ။

‘‘ယေ စ ခော ကေစိ, ဘိက္ခဝေ, သမဏာ ဝါ ဗြာဟ္မဏာ ဝါ သဒ္ဓိန္ဒြိယံ ပဇာနန္တိ, သဒ္ဓိန္ဒြိယသမုဒယံ ပဇာနန္တိ, သဒ္ဓိန္ဒြိယနိရောဓံ ပဇာနန္တိ, သဒ္ဓိန္ဒြိယနိရောဓဂါမိနိံ ပဋိပဒံ ပဇာနန္တိ; ဝီရိယိန္ဒြိယံ ပဇာနန္တိ, ဝီရိယိန္ဒြိယသမုဒယံ ပဇာနန္တိ, ဝီရိယိန္ဒြိယနိရောဓံ ပဇာနန္တိ, ဝီရိယိန္ဒြိယနိရောဓဂါမိနိံ ပဋိပဒံ ပဇာနန္တိ; သတိန္ဒြိယံ ပဇာနန္တိ။ပေ.။ သမာဓိန္ဒြိယံ ပဇာနန္တိ။ပေ.။ ပညိန္ဒြိယံ ပဇာနန္တိ, ပညိန္ဒြိယသမုဒယံ ပဇာနန္တိ, ပညိန္ဒြိယနိရောဓံ ပဇာနန္တိ, ပညိန္ဒြိယနိရောဓဂါမိနိံ ပဋိပဒံ ပဇာနန္တိ , တေ ခော မေ, ဘိက္ခဝေ, သမဏာ ဝါ ဗြာဟ္မဏာ ဝါ သမဏေသု စေဝ သမဏသမ္မတာ ဗြာဟ္မဏေသု စ ဗြာဟ္မဏသမ္မတာ, တေ စ ပနာယသ္မန္တော သာမညတ္ထဉ္စ ဗြဟ္မညတ္ထဉ္စ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ သယံ အဘိညာ သစ္ဆိကတွာ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရန္တီ’’တိ။ သတ္တမံ။

၈. ဒဋ္ဌဗ္ဗသုတ္တံ

၄၇၈. ‘‘ပဉ္စိမာနိ, ဘိက္ခဝေ, ဣန္ဒြိယာနိ။ ကတမာနိ ပဉ္စ? သဒ္ဓိန္ဒြိယံ။ပေ.။ ပညိန္ဒြိယံ။ ကတ္ထ စ, ဘိက္ခဝေ, သဒ္ဓိန္ဒြိယံ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ? စတူသု သောတာပတ္တိယင်္ဂေသု – ဧတ္ထ သဒ္ဓိန္ဒြိယံ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ ကတ္ထ စ, ဘိက္ခဝေ, ဝီရိယိန္ဒြိယံ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ? စတူသု သမ္မပ္ပဓာနေသု – ဧတ္ထ ဝီရိယိန္ဒြိယံ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ ကတ္ထ စ, ဘိက္ခဝေ, သတိန္ဒြိယံ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ? စတူသု သတိပဋ္ဌာနေသု – ဧတ္ထ သတိန္ဒြိယံ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ ကတ္ထ စ, ဘိက္ခဝေ, သမာဓိန္ဒြိယံ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ? စတူသု ဈာနေသု – ဧတ္ထ သမာဓိန္ဒြိယံ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ ကတ္ထ စ, ဘိက္ခဝေ, ပညိန္ဒြိယံ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ? စတူသု အရိယသစ္စေသု – ဧတ္ထ ပညိန္ဒြိယံ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ ဣမာနိ ခော, ဘိက္ခဝေ, ပဉ္စိန္ဒြိယာနီ’’တိ။ အဋ္ဌမံ။

၉. ပဌမဝိဘင်္ဂသုတ္တံ

၄၇၉. ‘‘ပဉ္စိမာနိ, ဘိက္ခဝေ, ဣန္ဒြိယာနိ။ ကတမာနိ ပဉ္စ? သဒ္ဓိန္ဒြိယံ။ပေ.။ ပညိန္ဒြိယံ။ ကတမဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, သဒ္ဓိန္ဒြိယံ? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, အရိယသာဝကော သဒ္ဓေါ ဟောတိ, သဒ္ဒဟတိ တထာဂတဿ ဗောဓိံ – ‘ဣတိပိ သော ဘဂဝါ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ ဝိဇ္ဇာစရဏသမ္ပန္နော သုဂတော လောကဝိဒူ အနုတ္တရော ပုရိသဒမ္မသာရထိ သတ္ထာ ဒေဝမနုဿာနံ ဗုဒ္ဓေါ ဘဂဝါ’တိ – ဣဒံ ဝုစ္စတိ, ဘိက္ခဝေ, သဒ္ဓိန္ဒြိယံ။

‘‘ကတမဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, ဝီရိယိန္ဒြိယံ? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, အရိယသာဝကော အာရဒ္ဓဝီရိယော ဝိဟရတိ အကုသလာနံ ဓမ္မာနံ ပဟာနာယ, ကုသလာနံ ဓမ္မာနံ ဥပသမ္ပဒာယ, ထာမဝါ ဒဠှပရက္ကမော အနိက္ခိတ္တဓုရော ကုသလေသု ဓမ္မ

မေသု – ဣဒံ ဝုစ္စတိ, ဘိက္ခဝေ, ဝီရိယိန္ဒြိယံ။

‘‘ကတမဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, သတိန္ဒြိယံ? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, အရိယသာဝကော သတိမာ ဟောတိ ပရမေန သတိနေပက္ကေန သမန္နာဂတော စိရကတမ္ပိ စိရဘာသိတမ္ပိ သရိတာ အနုဿရိတာ – ဣဒံ ဝုစ္စတိ, ဘိက္ခဝေ, သတိန္ဒြိယံ။

‘‘ကတမဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, သမာဓိန္ဒြိယံ? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, အရိယသာဝကော ဝေါဿဂ္ဂါရမ္မဏံ ကရိတွာ လဘတိ သမာဓိံ, လဘတိ စိတ္တဿ ဧကဂ္ဂတံ – ဣဒံ ဝုစ္စတိ, ဘိက္ခဝေ, သမာဓိန္ဒြိယံ။

‘‘ကတမဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, ပညိန္ဒြိယံ? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, အရိယသာဝကော ပညဝါ ဟောတိ ဥဒယတ္ထဂါမိနိယာ ပညာယ သမန္နာဂတော အရိယာယ နိဗ္ဗေဓိကာယ, သမ္မာ ဒုက္ခက္ခယဂါမိနိယာ – ဣဒံ ဝုစ္စတိ, ဘိက္ခဝေ, ပညိန္ဒြိယံ။ ဣမာနိ ခော, ဘိက္ခဝေ, ပဉ္စိန္ဒြိယာနီ’’တိ။ နဝမံ။

၁၀. ဒုတိယဝိဘင်္ဂသုတ္တံ

၄၈၀. ‘‘ပဉ္စိမာနိ, ဘိက္ခဝေ, ဣန္ဒြိယာနိ။ ကတမာနိ ပဉ္စ? သဒ္ဓိန္ဒြိယံ။ပေ.။ ပညိန္ဒြိယံ။ ကတမဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, သဒ္ဓိန္ဒြိယံ? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, အရိယသာဝကော သဒ္ဓော ဟောတိ, သဒ္ဒဟတိ တထာဂတဿ ဗောဓိံ – ‘ဣတိပိ သော ဘဂဝါ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓော ဝိဇ္ဇာစရဏသမ္ပန္နော သုဂတော လောကဝိဒူ အနုတ္တရော ပုရိသဒမ္မသာရထိ သတ္ထာ ဒေဝမနုဿာနံ ဗုဒ္ဓော ဘဂဝါ’တိ – ဣဒံ ဝုစ္စတိ, ဘိက္ခဝေ, သဒ္ဓိန္ဒြိယံ။

‘‘ကတမဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, ဝီရိယိန္ဒြိယံ? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, အရိယသာဝကော အာရဒ္ဓဝီရိယော ဝိဟရတိ အကုသလာနံ ဓမ္မာနံ ပဟာနာယ, ကုသလာနံ ဓမ္မာနံ ဥပသမ္ပဒာယ, ထာမဝါ ဒဠှပရက္ကမော အနိက္ခိတ္တဓုရော ကုသလေသု ဓမ္မေသု။ သော အနုပ္ပန္နာနံ ပာပကာနံ အကုသလာနံ ဓမ္မာနံ အနုပ္ပာဒာယ ဆန္ဒံ ဇနေတိ ဝါယမတိ ဝီရိယံ အာရဘတိ စိတ္တံ ပဂ္ဂဏှာတိ ပဒဟတိ; ဥပ္ပန္နာနံ ပာပကာနံ အကုသလာနံ ဓမ္မာနံ ပဟာနာယ ဆန္ဒံ ဇနေတိ ဝါယမတိ ဝီရိယံ အာရဘတိ စိတ္တံ ပဂ္ဂဏှာတိ ပဒဟတိ; အနုပ္ပန္နာနံ ကုသလာနံ ဓမ္မာနံ ဥပ္ပာဒာယ ဆန္ဒံ ဇနေတိ ဝါယမတိ ဝီရိယံ အာရဘတိ စိတ္တံ ပဂ္ဂဏှာတိ ပဒဟတိ; ဥပ္ပန္နာနံ ကုသလာနံ ဓမ္မာနံ ဌိတိယာ [သမာပတ္တိယာ (သျာ. ကံ. က.)] အသမ္မောသာယ ဘိယျောဘာဝာယ ဝေပုလ္လာယ ဘာဝနာယ ပာရိပူရိယာ ဆန္ဒံ ဇနေတိ ဝါယမတိ ဝီရိယံ အာရဘတိ စိတ္တံ ပဂ္ဂဏှာတိ ပဒဟတိ – ဣဒံ ဝုစ္စတိ, ဘိက္ခဝေ, ဝီရိယိန္ဒြိယံ။

‘‘ကတမဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, သတိန္ဒြိယံ? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, အရိယသာဝကော သတိမာ ဟောတိ ပရမေန သတိနေပက္ကေန သမန္နာဂတော, စိရကတမ္ပိ စိရဘာသိတမ္ပိ သရိတာ အနုဿရိတာ။ သော ကာယေ ကာယာနုပဿီ ဝိဟရတိ အာတာပီ သမ္ပဇာနော သတိမာ, ဝိနေယျ လောကေ အဘိဇ္ဈာဒောမနဿံ; ဝေဒနာသု။ပေ.။ စိတ္တေ။ပေ.။ ဓမ္မေသု ဓမ္မာနုပဿီ ဝိဟရတိ အာတာပီ သမ္ပဇာနော သတိမာ, ဝိနေယျ လောကေ အဘိဇ္ဈာဒောမနဿံ – ဣဒံ ဝုစ္စတိ, ဘိက္ခဝေ, သတိန္ဒြိယံ။

‘‘ကတမဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, သမာဓိန္ဒြိယံ? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, အရိယသာဝကော ဝေါဿဂ္ဂါရမ္မဏံ ကရိတွာ လဘတိ သမာဓိံ, လဘတိ စိတ္တဿ ဧကဂ္ဂတံ။ သော ဝိဝိစ္စေဝ ကာမေဟိ ဝိဝိစ္စ အကုသလေဟိ ဓမ္မေဟိ သဝိတက္ကံ သဝိစာရံ ဝိဝေကဇံ ပီတိသုခံ ပဌမံ ဈာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ။ ဝိတက္ကဝိစာရာနံ ဝူပသမာ အဇ္ဈတ္တံ သမ္ပသာဒနံ စေတသော ဧကောဒိဘာဝံ အဝိတက္ကံ အဝိစာရံ သမာဓိဇံ ပီတိသုခံ ဒုတိယံ ဈာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ။ ပီတိယာ စ ဝိရာဂါ ဥပေက္ခကော စ ဝိဟရတိ သတော စ သမ္ပဇာနော သုခဉ္စ ကာယေန ပဋိသံဝေဒေတိ ယံ တံ အရိယာ အာစိက္ခန္တိ ‘ဥပေက္ခကော သတိမာ သုခဝိဟာရီ’တိ တတိယံ ဈာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ။ သုခဿ စ ပဟာနာ ဒုက္ခဿ စ ပဟာနာ ပုဗ္ဗေဝ သောမနဿဒောမနဿာနံ အတ္ထင်္ဂမာ အဒုက္ခမသုခံ ဥပေက္ခာသတိပါရိသုဒ္ဓိံ စတုတ္ထံ ဈာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ – ဣဒံ ဝုစ္စတိ, ဘိက္ခဝေ, သမာဓိန္ဒြိယံ။

‘‘ကတမဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, ပညိန္ဒြိယံ? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, အရိယသာဝကော ပညဝါ ဟောတိ ဥဒယတ္ထဂါမိနိယာ ပညာယ သမန္နာဂတော အရိယာယ နိဗ္ဗေဓိကာယ, သမ္မာ ဒုက္ခက္ခယဂါမိနိယာ။ သော ‘ဣဒံ ဒုက္ခ’န္တိ ယထာဘူတံ ပဇာ

နာတိ, ‘အယံ ဒုက္ခသမုဒယော’တိ ယထာဘူတံ ပဇာနာတိ, ‘အယံ ဒုက္ခနိရောဓော’တိ ယထာဘူတံ ပဇာနာတိ, ‘အယံ ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနီ ပဋိပဒါ’တိ ယထာဘူတံ ပဇာနာတိ – ဣဒံ ဝုစ္စတိ, ဘိက္ခဝေ, ပညိန္ဒြိယံ။ ဣမာနိ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ပဉ္စိန္ဒြိယာနီ’’တိ။ ဒသမံ။

သုဒ္ဓိကဝဂ္ဂေါ ပဌမော။

တဿုဒ္ဒါနံ –

သုဒ္ဓိကဉ္စေဝ ဒွေ သောတာ၊ အရဟန္တာ အပရေ ဒုဝေ။
သမဏဗြာဟ္မဏာ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ဝိဘင်္ဂါ အပရေ ဒုဝေတိ။

၂. မုဒုတရဝဂ္ဂေါ

၁. ပဋိလာဘသုတ္တံ

၄၈၁. ‘‘ပဉ္စိမာနိ, ဘိက္ခဝေ, ဣန္ဒြိယာနိ။ ကတမာနိ ပဉ္စ? သဒ္ဓိန္ဒြိယံ…ပေ.… ပညိန္ဒြိယံ…ပေ.…။ ကတမဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, သဒ္ဓိန္ဒြိယံ? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, အရိယသာဝကော သဒ္ဓေါ ဟောတိ, သဒ္ဒဟတိ တထာဂတဿ ဗောဓိံ – ‘ဣတိပိ သော ဘဂဝါ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ ဝိဇ္ဇာစရဏသမ္ပန္နော သုဂတော လောကဝိဒူ အနုတ္တရော ပုရိသဒမ္မသာရထိ သတ္ထာ ဒေဝမနုဿာနံ ဗုဒ္ဓေါ ဘဂဝါ’တိ – ဣဒံ ဝုစ္စတိ, ဘိက္ခဝေ, သဒ္ဓိန္ဒြိယံ။

‘‘ကတမဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, ဝီရိယိန္ဒြိယံ? ယံ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, စတ္တာရော သမ္မပ္ပဓာနေ အာရဗ္ဘ ဝီရိယံ ပဋိလဘတိ – ဣဒံ ဝုစ္စတိ, ဘိက္ခဝေ, ဝီရိယိန္ဒြိယံ။

‘‘ကတမဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, သတိန္ဒြိယံ? ယံ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, စတ္တာရော သတိပဋ္ဌာနေ အာရဗ္ဘ သတိံ ပဋိလဘတိ – ဣဒံ ဝုစ္စတိ, ဘိက္ခဝေ, သတိန္ဒြိယံ။

‘‘ကတမဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, သမာဓိန္ဒြိယံ? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, အရိယသာဝကော ဝေါဿဂ္ဂါရမ္မဏံ ကရိတွာ လဘတိ သမာဓိံ, လဘတိ စိတ္တဿ ဧကဂ္ဂတံ – ဣဒံ ဝုစ္စတိ, ဘိက္ခဝေ, သမာဓိန္ဒြိယံ။

‘‘ကတမဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, ပညိန္ဒြိယံ? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, အရိယသာဝကော ပညဝါ ဟောတိ ဥဒယတ္ထဂါမိနိယာ ပညာယ သမန္နာဂတော အရိယာယ နိဗ္ဗေဓိကာယ သမ္မာ ဒုက္ခက္ခယဂါမိနိယာ – ဣဒံ ဝုစ္စတိ, ဘိက္ခဝေ, ပညိန္ဒြိယံ။ ဣမာနိ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ပဉ္စိန္ဒြိယာနီ’’တိ။ ပဌမံ။

၂. ပဌမသံခိတ္တသုတ္တံ

၄၈၂. ‘‘ပဉ္စိမာနိ, ဘိက္ခဝေ, ဣန္ဒြိယာနိ။ ကတမာနိ ပဉ္စ? သဒ္ဓိန္ဒြိယံ…ပေ.… ပညိန္ဒြိယံ – ဣမာနိ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ပဉ္စိန္ဒြိယာနိ။ ဣမေသံ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ပဉ္စန္နံ ဣန္ဒြိယာနံ သမတ္တာ ပရိပူရတ္တာ အရဟံ ဟောတိ, တတော မုဒုတရေဟိ အနာဂါမီ ဟောတိ, တတော မုဒုတရေဟိ သကဒါဂါမီ ဟောတိ, တတော မုဒုတရေဟိ သောတာပန္နော ဟောတိ, တတော မုဒုတရေဟိ ဓမ္မာနုသာရီ ဟောတိ, တတော မုဒုတရေဟိ သဒ္ဓါနုသာရီ ဟောတီ’’တိ။ ဒုတိယံ။

၃. ဒုတိယသံခိတ္တသုတ္တံ

၄၈၃. ‘‘ပဉ္စိမာနိ, ဘိက္ခဝေ, ဣန္ဒြိယာနိ။ ကတမာနိ ပဉ္စ? သဒ္ဓိန္ဒြိယံ…ပေ.… ပညိန္ဒြိယံ – ဣမာနိ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ပဉ္စိန္ဒြိယာနိ။ ဣမေသံ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ပဉ္စန္နံ ဣန္ဒြိယာနံ သမတ္တာ ပရိပူရတ္တာ အရဟံ ဟောတိ, တတော မုဒုတရေဟိ အနာဂါမီ ဟောတိ, တတော မုဒုတရေဟိ သကဒါဂါမီ ဟောတိ, တတော မုဒုတရေဟိ သောတာပန္နော ဟောတိ,

တတော မုဒုတရေဟိ ဓမ္မာနုသာရီ ဟောတိ, တတော မုဒုတရေဟိ သဒ္ဓာနုသာရီ ဟောတိ။ ဣတိ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဣန္ဒြိယဝေမတ္တတာ ဖလဝေမတ္တတာ ဟောတိ, ဖလဝေမတ္တတာ ပုဂ္ဂလဝေမတ္တတာ''တိ။ တတိယံ။

၄. တတိယသံခိတ္တသုတ္တံ

၄၈၄. ''ပဉ္စိမာနိ , ဘိက္ခဝေ, ဣန္ဒြိယာနိ။ ကတမာနိ ပဉ္စ? သဒ္ဓိန္ဒြိယံ။ပေ။ ပညိန္ဒြိယံ – ဣမာနိ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ပဉ္စိန္ဒြိယာနိ။ ဣမေသံ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ပဉ္စန္နံ ဣန္ဒြိယာနံ သမတ္တာ ပရိပူရတ္တာ အရဟံ ဟောတိ, တတော မုဒုတရေဟိ အနာဂါမီ ဟောတိ, တတော မုဒုတရေဟိ သကဒါဂါမီ ဟောတိ, တတော မုဒုတရေဟိ သောတာပန္နော ဟောတိ, တတော မုဒုတရေဟိ ဓမ္မာနုသာရီ ဟောတိ, တတော မုဒုတရေဟိ သဒ္ဓာနုသာရီ ဟောတိ။ ဣတိ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ပရိပူရံ ပရိပူရကာရီ အာရာဓေတိ, ပဒေသံ ပဒေသကာရီ အာရာဓေတိ။ 'အဝဉ္ဈာနိ တွေဝါဟံ, ဘိက္ခဝေ, ပဉ္စိန္ဒြိယာနီ'တိ ဝဒာမီ''တိ။ စတုတ္ထံ။

၅. ပဌမဝိတ္ထာရသုတ္တံ

၄၈၅. ''ပဉ္စိမာနိ, ဘိက္ခဝေ, ဣန္ဒြိယာနိ။ ကတမာနိ ပဉ္စ? သဒ္ဓိန္ဒြိယံ။ပေ။ ပညိန္ဒြိယံ – ဣမာနိ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ပဉ္စိန္ဒြိယာနိ။ ဣမေသံ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ပဉ္စန္နံ ဣန္ဒြိယာနံ သမတ္တာ ပရိပူရတ္တာ အရဟံ ဟောတိ, တတော မုဒုတရေဟိ အန္တရာပရိနိဗ္ဗာယီ ဟောတိ, တတော မုဒုတရေဟိ ဥပဟစ္စပရိနိဗ္ဗာယီ ဟောတိ, တတော မုဒုတရေဟိ အသင်္ခာရပရိနိဗ္ဗာယီ ဟောတိ, တတော မုဒုတရေဟိ သသင်္ခာရပရိနိဗ္ဗာယီ ဟောတိ, တတော မုဒုတရေဟိ ဥဒ္ဓံသောတော ဟောတိ အကနိဋ္ဌဂါမီ, တတော မုဒုတရေဟိ သကဒါဂါမီ ဟောတိ, တတော မုဒုတရေဟိ သောတာပန္နော ဟောတိ, တတော မုဒုတရေဟိ ဓမ္မာနုသာရီ ဟောတိ, တတော မုဒုတရေဟိ သဒ္ဓာနုသာရီ ဟောတီ''တိ။ ပဉ္စမံ။

၆. ဒုတိယဝိတ္ထာရသုတ္တံ

၄၈၆. ''ပဉ္စိမာနိ, ဘိက္ခဝေ, ဣန္ဒြိယာနိ။ ကတမာနိ ပဉ္စ? သဒ္ဓိန္ဒြိယံ။ပေ။ ပညိန္ဒြိယံ – ဣမာနိ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ပဉ္စိန္ဒြိယာနိ။ ဣမေသံ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ပဉ္စန္နံ ဣန္ဒြိယာနံ သမတ္တာ ပရိပူရတ္တာ အရဟံ ဟောတိ, တတော မုဒုတရေဟိ အန္တရာပရိနိဗ္ဗာယီ ဟောတိ, တတော မုဒုတရေဟိ ဥပဟစ္စပရိနိဗ္ဗာယီ ဟောတိ, တတော မုဒုတရေဟိ အသင်္ခာရပရိနိဗ္ဗာယီ ဟောတိ, တတော မုဒုတရေဟိ သသင်္ခာရပရိနိဗ္ဗာယီ ဟောတိ, တတော မုဒုတရေဟိ ဥဒ္ဓံသောတော ဟောတိ အကနိဋ္ဌဂါမီ, တတော မုဒုတရေဟိ သကဒါဂါမီ ဟောတိ , တတော မုဒုတရေဟိ သောတာပန္နော ဟောတိ, တတော မုဒုတရေဟိ ဓမ္မာနုသာရီ ဟောတိ, တတော မုဒုတရေဟိ သဒ္ဓာနုသာရီ ဟောတိ။ ဣတိ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဣန္ဒြိယဝေမတ္တတာ ဖလဝေမတ္တတာ ဟောတိ, ဖလဝေမတ္တတာ ပုဂ္ဂလဝေမတ္တတာ ဟောတီ''တိ။ ဆဋ္ဌံ။

၇. တတိယဝိတ္ထာရသုတ္တံ

၄၈၇. ''ပဉ္စိမာနိ , ဘိက္ခဝေ, ဣန္ဒြိယာနိ။ ကတမာနိ ပဉ္စ? သဒ္ဓိန္ဒြိယံ။ပေ။ ပညိန္ဒြိယံ – ဣမာနိ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ပဉ္စိန္ဒြိယာနိ။ ဣမေသံ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ပဉ္စန္နံ ဣန္ဒြိယာနံ သမတ္တာ ပရိပူရတ္တာ အရဟံ ဟောတိ, တတော မုဒုတရေဟိ အန္တရာပရိနိဗ္ဗာယီ ဟောတိ, တတော မုဒုတရေဟိ ဥပဟစ္စပရိနိဗ္ဗာယီ ဟောတိ, တတော မုဒုတရေဟိ အသင်္ခာရပရိနိဗ္ဗာယီ ဟောတိ, တတော မုဒုတရေဟိ သသင်္ခာရပရိနိဗ္ဗာယီ ဟောတိ, တတော မုဒုတရေဟိ ဥဒ္ဓံသောတော ဟောတိ အကနိဋ္ဌဂါမီ, တတော မုဒုတရေဟိ သကဒါဂါမီ ဟောတိ, တတော မုဒုတရေဟိ သောတာပန္နော ဟောတိ, တတော မုဒုတရေဟိ ဓမ္မာနုသာရီ ဟောတိ, တတော မုဒုတရေဟိ သဒ္ဓာနုသာရီ ဟောတိ။ ဣတိ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ပရိပူရံ ပရိပူရကာရီ အာရာဓေတိ, ပဒေသံ ပဒေသကာရီ အာရာဓေတိ။ 'အဝဉ္ဈာနိ တွေဝါဟံ, ဘိက္ခဝေ, ပဉ္စိန္ဒြိယာနီ'တိ ဝဒာမီ''တိ။ သတ္တမံ။

၈. ပဋိပန္နသုတ္တံ

၄၈၈. ‘‘ပဉ္စိမာနိ, ဘိက္ခဝေ, ဣန္ဒြိယာနိ။ ကတမာနိ ပဉ္စ? သဒ္ဓိန္ဒြိယံ။ပေ။ ပညိန္ဒြိယံ – ဣမာနိ ခော, ဘိက္ခဝေ, ပဉ္စိန္ဒြိယာနိ။ ဣမေသံ ခော, ဘိက္ခဝေ, ပဉ္စန္နံ ဣန္ဒြိယာနံ သမတ္တာ ပရိပူရတ္တာ အရဟံ ဟောတိ, တတော မုဒုတရေဟိ အရဟတ္တဖလသစ္ဆိကိရိယာယ ပဋိပန္နော ဟောတိ, တတော မုဒုတရေဟိ အနာဂါမီ ဟောတိ, တတော မုဒုတရေဟိ အနာဂါမိဖလသစ္ဆိကိရိယာယ ပဋိပန္နော ဟောတိ, တတော မုဒုတရေဟိ သကဒာဂါမီ ဟောတိ, တတော မုဒုတရေဟိ သကဒာဂါမိဖလသစ္ဆိကိရိယာယ ပဋိပန္နော ဟောတိ, တတော မုဒုတရေဟိ သောတာပန္နော ဟောတိ, တတော မုဒုတရေဟိ သောတာပတ္တိဖလသစ္ဆိကိရိယာယ ပဋိပန္နော ဟောတိ။ ယသ္မိံ ခော, ဘိက္ခဝေ, ဣမာနိ ပဉ္စိန္ဒြိယာနိ သဗ္ဗေန သဗ္ဗံ သဗ္ဗထာ သဗ္ဗံ နတ္ထိ, တမဟံ ‘ဗာဟိရော ပုထုဇ္ဇနပက္ခေ ဌိတော’တိ ဝဒါမီ’’တိ။ အဋ္ဌမံ။

၉. သမ္ပန္နသုတ္တံ

၄၈၉. အထ ခော အညတရော ဘိက္ခု ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ။ ဧကမန္တံ နိသိန္နော ခော သော ဘိက္ခု ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ –

‘‘‘ဣန္ဒြိယသမ္ပန္နော, ဣန္ဒြိယသမ္ပန္နော’တိ, ဘန္တေ, ဝုစ္စတိ။ ကိတ္တာဝတာ နု ခော, ဘန္တေ, ဣန္ဒြိယသမ္ပန္နော ဟောတီ’’တိ? ‘‘ဣဓ , ဘိက္ခု, ဘိက္ခု သဒ္ဓိန္ဒြိယံ ဘာဝေတိ ဥပသမဂါမိံ သမ္ဗောဓဂါမိံ, ဝီရိယိန္ဒြိယံ ဘာဝေတိ ဥပသမဂါမိံ သမ္ဗောဓဂါမိံ, သတိန္ဒြိယံ ဘာဝေတိ ဥပသမဂါမိံ သမ္ဗောဓဂါမိံ , သမာဓိန္ဒြိယံ ဘာဝေတိ ဥပသမဂါမိံ သမ္ဗောဓဂါမိံ, ပညိန္ဒြိယံ ဘာဝေတိ ဥပသမဂါမိံ သမ္ဗောဓဂါမိံ။ ဧတ္တာဝတာ ခော, ဘိက္ခု, ဘိက္ခု ဣန္ဒြိယသမ္ပန္နော ဟောတီ’’တိ။ နဝမံ။

၁၀. အာသဝက္ခယသုတ္တံ

၄၉၀. ‘‘ပဉ္စိမာနိ, ဘိက္ခဝေ, ဣန္ဒြိယာနိ။ ကတမာနိ ပဉ္စ? သဒ္ဓိန္ဒြိယံ။ပေ။ ပညိန္ဒြိယံ – ဣမာနိ ခော, ဘိက္ခဝေ, ပဉ္စိန္ဒြိယာနိ။ ဣမေသံ ခော, ဘိက္ခဝေ, ပဉ္စန္နံ ဣန္ဒြိယာနံ ဘာဝိတတ္တာ ဗဟုလီကတတ္တာ ဘိက္ခု အာသဝါနံ ခယာ အနာသဝံ စေတောဝိမုတ္တိံ ပညာဝိမုတ္တိံ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ သယံ အဘိညာ သစ္ဆိကတွာ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတီ’’တိ။ ဒသမံ။

မုဒုတရဝဂ္ဂေါ ဒုတိယော။

တဿုဒ္ဒါနံ –

ပဋိလာဘော တယော သံခိတ္တာ၊ ဝိတ္ထာရာ အပရေ တယော။
ပဋိပန္နော စ သမ္ပန္နော [ပဋိပန္နော စူပသမော (သျာ. ကံ. ပီ. က.)] ၊ ဒသမံ အာသဝက္ခယန္တိ။

၃. ဆဠိန္ဒြိယဝဂ္ဂေါ

၁. ပုနဗ္ဘဝသုတ္တံ

၄၉၁. ‘‘ပဉ္စိမာနိ , ဘိက္ခဝေ, ဣန္ဒြိယာနိ။ ကတမာနိ ပဉ္စ? သဒ္ဓိန္ဒြိယံ။ပေ။ ပညိန္ဒြိယံ။ ယာဝကီဝဉ္စာဟံ, ဘိက္ခဝေ, ဣမေသံ ပဉ္စန္နံ ဣန္ဒြိယာနံ သမုဒယဉ္စ အတ္ထင်္ဂမဉ္စ အဿာဒဉ္စ အာဒီနဝဉ္စ နိဿရဏဉ္စ ယထာဘူတံ နာဗ္ဘညာသိံ, နေဝ တာဝါဟံ, ဘိက္ခဝေ, သဒေဝကေ လောကေ သမာရကေ သဗြဟ္မကေ သဿမဏဗြာဟ္မဏိယာ ပဇာယ သဒေဝမနုဿာယ ‘အနုတ္တရံ သမ္မာသမ္ဗောဓိံ အဘိသမ္ဗုဒ္ဓေါ’တိ ပစ္စညာသိံ [အဘိသမ္ဗုဒ္ဓေါ ပစ္စညာသိံ (သီ. သျာ. ကံ.)]။ ယတော စ ခွါဟံ, ဘိက္ခဝေ, ဣမေသံ ပဉ္စန္နံ ဣန္ဒြိယာနံ သမုဒယဉ္စ အတ္ထင်္ဂမဉ္စ အဿာဒဉ္စ အာဒီနဝဉ္စ နိဿရဏဉ္စ ယထာဘူတံ အဗ္ဘညာသိံ, အထာဟံ, ဘိက္ခဝေ, သဒေဝကေ လောကေ သမာရကေ သဗြဟ္မကေ သဿမဏဗြာဟ္မဏိယာ ပဇာယ သဒေဝမနုဿာယ ‘အနုတ္တရံ သမ္မာသမ္ဗောဓိံ အဘိသမ္ဗုဒ္ဓေါ’တိ ပစ္စညာ

သိံ။ ဉာဏဉ္စ ပန မေ ဒဿနံ ဥဒပာဒိ – ‘အကုပ္ပာ မေ ဝိမုတ္တိ [စေတောဝိမုတ္တိ (သီ. ပီ. က.)], အယမန္တိမာ ဇာတိ, နတ္ထိ ဒါနိ ပုနဗ္ဘဝေါ’’’တိ။ ပဌမံ။

၂. ဇီဝိတိန္ဒြိယသုတ္တံ

၄၉၂. ‘‘တီဏိမာနိ , ဘိက္ခဝေ, ဣန္ဒြိယာနိ။ ကတမာနိ တီဏိ? ဣတ္ထိန္ဒြိယံ, ပုရိသိန္ဒြိယံ, ဇီဝိတိန္ဒြိယံ – ဣမာနိ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, တီဏိ ဣန္ဒြိယာနီ’’တိ။ ဒုတိယံ။

၃. အညိန္ဒြိယသုတ္တံ

၄၉၃. ‘‘တီဏိမာနိ, ဘိက္ခဝေ, ဣန္ဒြိယာနိ။ ကတမာနိ တီဏိ? အနညာတညဿာမီတိန္ဒြိယံ , အညိန္ဒြိယံ, အညာတာဝိန္ဒြိယံ – ဣမာနိ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, တီဏိ ဣန္ဒြိယာနီ’’တိ။ တတိယံ။

၄. ဧကဗီဇီသုတ္တံ

၄၉၄. ‘‘ပဉ္စိမာနိ, ဘိက္ခဝေ, ဣန္ဒြိယာနိ။ ကတမာနိ ပဉ္စ? သဒ္ဓိန္ဒြိယံ။ပေ.။ ပညိန္ဒြိယံ – ဣမာနိ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ပဉ္စိန္ဒြိယာနိ။ ဣမေသံ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ပဉ္စန္နံ ဣန္ဒြိယာနံ သမတ္တာ ပရိပူရတ္တာ အရဟံ ဟောတိ, တတော မုဒုတရေဟိ အန္တရာပရိနိဗ္ဗာယီ ဟောတိ, တတော မုဒုတရေဟိ ဥပဟစ္စပရိနိဗ္ဗာယီ ဟောတိ, တတော မုဒုတရေဟိ အသင်္ခာရပရိနိဗ္ဗာယီ ဟောတိ, တတော မုဒုတရေဟိ သသင်္ခာရပရိနိဗ္ဗာယီ ဟောတိ, တတော မုဒုတရေဟိ ဥဒ္ဓံသောတော ဟောတိ အကနိဋ္ဌဂါမီ, တတော မုဒုတရေဟိ သကဒါဂါမီ ဟောတိ, တတော မုဒုတရေဟိ ဧကဗီဇီ [ဧကဗီဇိ (က.)] ဟောတိ, တတော မုဒုတရေဟိ ကောလံကောလော ဟောတိ, တတော မုဒုတရေဟိ သတ္တက္ခတ္တုပရမော ဟောတိ, တတော မုဒုတရေဟိ ဓမ္မာနုသာရီ ဟောတိ, တတော မုဒုတရေဟိ သဒ္ဓါနုသာရီ ဟောတီ’’တိ။ စတုတ္ထံ။

၅. သုဒ္ဓကသုတ္တံ

၄၉၅. ‘‘ဆယိမာနိ, ဘိက္ခဝေ, ဣန္ဒြိယာနိ။ ကတမာနိ ဆ? စက္ခုန္ဒြိယံ, သောတိန္ဒြိယံ, ဃာနိန္ဒြိယံ , ဇိဝှိန္ဒြိယံ, ကာယိန္ဒြိယံ, မနိန္ဒြိယံ – ဣမာနိ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဆ ဣန္ဒြိယာနီ’’တိ။ ပဉ္စမံ။

၆. သောတာပန္နသုတ္တံ

၄၉၆. ‘‘ဆယိမာနိ, ဘိက္ခဝေ, ဣန္ဒြိယာနိ။ ကတမာနိ ဆ? စက္ခုန္ဒြိယံ။ပေ.။ မနိန္ဒြိယံ။ ယတော ခေါ, ဘိက္ခဝေ, အရိယသာဝကော ဣမေသံ ဆန္နံ ဣန္ဒြိယာနံ သမုဒယဉ္စ အတ္ထင်္ဂမဉ္စ အဿာဒဉ္စ အာဒီနဝဉ္စ နိဿရဏဉ္စ ယထာဘူတံ ပဇာနာတိ – အယံ ဝုစ္စတိ, ဘိက္ခဝေ, အရိယသာဝကော သောတာပန္နော အဝိနိပါတဓမ္မော နိယတော သမ္ဗောဓိပရာယဏော’’တိ။ ဆဋ္ဌံ။

၇. အရဟန္တသုတ္တံ

၄၉၇. ‘‘ဆယိမာနိ , ဘိက္ခဝေ, ဣန္ဒြိယာနိ။ ကတမာနိ ဆ? စက္ခုန္ဒြိယံ, သောတိန္ဒြိယံ, ဃာနိန္ဒြိယံ, ဇိဝှိန္ဒြိယံ, ကာယိန္ဒြိယံ, မနိန္ဒြိယံ။ ယတော ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ဣမေသံ ဆန္နံ ဣန္ဒြိယာနံ သမုဒယဉ္စ အတ္ထင်္ဂမဉ္စ အဿာဒဉ္စ အာဒီနဝဉ္စ နိဿရဏဉ္စ ယထာဘူတံ ဝိဒိတွာ အနုပါဒါဝိမုတ္တော ဟောတိ – အယံ ဝုစ္စတိ, ဘိက္ခဝေ, ‘ဘိက္ခု အရဟံ ခီဏာသဝေါ ဝုသိတဝါ ကတကရဏီယော ဩဟိတဘာရော အနုပ္ပတ္တသဒတ္ထော ပရိက္ခီဏဘဝသံယောဇနော သမ္မဒညာ ဝိမုတ္တော’’’တိ။ သတ္တမံ။

၈. သမ္ဗုဒ္ဓသုတ္တံ

၄၉၈. ''ဆယိမာနိ, ဘိက္ခဝေ, ဣန္ဒြိယာနိ။ ကတမာနိ ဆ? စက္ခုန္ဒြိယံ, သောတိန္ဒြိယံ, ဃာနိန္ဒြိယံ, ဇိဝှိန္ဒြိယံ, ကာယိန္ဒြိယံ, မနိန္ဒြိယံ။ ယာဝကီဝဉ္စာဟံ , ဘိက္ခဝေ, ဣမေသံ ဆန္နံ ဣန္ဒြိယာနံ သမုဒယဉ္စ အတ္ထင်္ဂမဉ္စ အဿာဒဉ္စ အာဒီနဝဉ္စ နိဿရဏဉ္စ ယထာဘူတံ နာဗ္ဘညာသိံ, နေဝ တာဝတာဟံ, ဘိက္ခဝေ, သဒေဝကေ လောကေ သမာရကေ သဗြဟ္မကေ သဿမဏဗြာဟ္မဏိယာ ပဇာယ သဒေဝမနုဿာယ 'အနုတ္တရံ သမ္မာသမ္ဗောဓိံ အဘိသမ္ဗုဒ္ဓော'တိ ပစ္စညာသိံ။ ယတော စ ခွာဟံ, ဘိက္ခဝေ, ဣမေသံ ဆန္နံ ဣန္ဒြိယာနံ သမုဒယဉ္စ အတ္ထင်္ဂမဉ္စ အဿာဒဉ္စ အာဒီနဝဉ္စ နိဿရဏဉ္စ ယထာဘူတံ အဗ္ဘညာသိံ, အထာဟံ, ဘိက္ခဝေ, သဒေဝကေ လောကေ သမာရကေ သဗြဟ္မကေ သဿမဏဗြာဟ္မဏိယာ ပဇာယ သဒေဝမနုဿာယ 'အနုတ္တရံ သမ္မာသမ္ဗောဓိံ အဘိသမ္ဗုဒ္ဓော'တိ ပစ္စညာသိံ။ ဉာဏဉ္စ ပန မေ ဒဿနံ ဥဒပါဒိ – 'အကုပ္ပာ မေ ဝိမုတ္တိ, အယမန္တိမာ ဇာတိ, နတ္ထိဒါနိ ပုနဗ္ဘဝေါ'''တိ။ အဋ္ဌမံ။

၉. ပဌမသမဏဗြာဟ္မဏသုတ္တံ

၄၉၉. ''ဆယိမာနိ, ဘိက္ခဝေ, ဣန္ဒြိယာနိ။ ကတမာနိ ဆ? စက္ခုန္ဒြိယံ, သောတိန္ဒြိယံ, ဃာနိန္ဒြိယံ, ဇိဝှိန္ဒြိယံ, ကာယိန္ဒြိယံ, မနိန္ဒြိယံ။ ယေ ဟိ ကေစိ, ဘိက္ခဝေ, သမဏာ ဝါ ဗြာဟ္မဏာ ဝါ ဣမေသံ ဆန္နံ ဣန္ဒြိယာနံ သမုဒယဉ္စ အတ္ထင်္ဂမဉ္စ အဿာဒဉ္စ အာဒီနဝဉ္စ နိဿရဏဉ္စ ယထာဘူတံ နပ္ပဇာနန္တိ, န မေ တေ, ဘိက္ခဝေ, သမဏာ ဝါ ဗြာဟ္မဏာ ဝါ သမဏေသု ဝါ သမဏသမ္မတာ ဗြာဟ္မဏေသု ဝါ ဗြာဟ္မဏသမ္မတာ, န စ ပနေတေ အာယသ္မန္တော သာမညတ္ထံ ဝါ ဗြဟ္မညတ္ထံ ဝါ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ သယံ အဘိညာ သစ္ဆိကတွာ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရန္တိ''။
''ယေ စ ခေါ ကေစိ, ဘိက္ခဝေ, သမဏာ ဝါ ဗြာဟ္မဏာ ဝါ ဣမေသံ ဆန္နံ ဣန္ဒြိယာနံ သမုဒယဉ္စ အတ္ထင်္ဂမဉ္စ အဿာဒဉ္စ အာဒီနဝဉ္စ နိဿရဏဉ္စ ယထာဘူတံ ပဇာနန္တိ, တေ ခေါ မေ, ဘိက္ခဝေ, သမဏာ ဝါ ဗြာဟ္မဏာ ဝါ သမဏေသု စေဝ သမဏသမ္မတာ ဗြာဟ္မဏေသု စ ဗြာဟ္မဏသမ္မတာ, တေ စ ပနာယသ္မန္တော သာမညတ္ထဉ္စ ဗြဟ္မညတ္ထဉ္စ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ သယံ အဘိညာ သစ္ဆိကတွာ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရန္တီ''တိ။ နဝမံ။

၁၀. ဒုတိယသမဏဗြာဟ္မဏသုတ္တံ

၅၀၀. ''ယေ ဟိ ကေစိ, ဘိက္ခဝေ, သမဏာ ဝါ ဗြာဟ္မဏာ ဝါ စက္ခုန္ဒြိယံ နပ္ပဇာနန္တိ, စက္ခုန္ဒြိယသမုဒယံ နပ္ပဇာနန္တိ, စက္ခုန္ဒြိယနိရောဓံ နပ္ပဇာနန္တိ, စက္ခုန္ဒြိယနိရောဓဂါမိနိံ ပဋိပဒံ နပ္ပဇာနန္တိ; သောတိန္ဒြိယံ။ပေ။ ဃာနိန္ဒြိယံ။ပေ။ ဇိဝှိန္ဒြိယံ။ပေ။ ကာယိန္ဒြိယံ။ပေ။ မနိန္ဒြိယံ နပ္ပဇာနန္တိ, မနိန္ဒြိယသမုဒယံ နပ္ပဇာနန္တိ , မနိန္ဒြိယနိရောဓံ နပ္ပဇာနန္တိ, မနိန္ဒြိယနိရောဓဂါမိနိံ ပဋိပဒံ နပ္ပဇာနန္တိ။ န မေ တေ, ဘိက္ခဝေ။ပေ။ သယံ အဘိညာ သစ္ဆိကတွာ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရန္တိ။

''ယေ စ ခေါ ကေစိ, ဘိက္ခဝေ, သမဏာ ဝါ ဗြာဟ္မဏာ ဝါ စက္ခုန္ဒြိယံ ပဇာနန္တိ, စက္ခုန္ဒြိယသမုဒယံ ပဇာနန္တိ, စက္ခုန္ဒြိယနိရောဓံ ပဇာနန္တိ, စက္ခုန္ဒြိယနိရောဓဂါမိနိံ ပဋိပဒံ ပဇာနန္တိ, သောတိန္ဒြိယံ။ပေ။ ဃာနိန္ဒြိယံ။ပေ။ ဇိဝှိန္ဒြိယံ။ပေ။ ကာယိန္ဒြိယံ။ပေ။ မနိန္ဒြိယံ ပဇာနန္တိ, မနိန္ဒြိယသမုဒယံ ပဇာနန္တိ, မနိန္ဒြိယနိရောဓံ ပဇာနန္တိ, မနိန္ဒြိယနိရောဓဂါမိနိံ ပဋိပဒံ ပဇာနန္တိ, တေ ခေါ မေ, ဘိက္ခဝေ, သမဏာ ဝါ ဗြာဟ္မဏာ ဝါ သမဏေသု စေဝ သမဏသမ္မတာ ဗြာဟ္မဏေသု စ ဗြာဟ္မဏသမ္မတာ, တေ စ ပနာယသ္မန္တော သာမညတ္ထဉ္စ ဗြဟ္မညတ္ထဉ္စ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ သယံ အဘိညာ သစ္ဆိကတွာ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရန္တီ''တိ။ ဒသမံ။

ဆဠိန္ဒြိယဝဂ္ဂေါ တတိယော။

တဿုဒ္ဒါနံ –

ပုနဗ္ဘဝေါ ဇီဝိတညာယ, ဧကဗီဇီ စ သုဒ္ဓကံ။
သောတော အရဟသမ္ဗုဒ္ဓော, ဒွေ စ သမဏဗြာဟ္မဏာတိ။

၄. သုခိန္ဒြိယဝဂ္ဂေါ

၁. သုဒ္ဓိကသုတ္တံ

၅၀၁. ‘‘ပဉ္စိမာနိ , ဘိက္ခဝေ, ဣန္ဒြိယာနိ။ ကတမာနိ ပဉ္စ? သုခိန္ဒြိယံ, ဒုက္ခိန္ဒြိယံ, သောမနဿိန္ဒြိယံ, ဒောမနဿိန္ဒြိယံ, ဥပေက္ခိန္ဒြိယံ – ဣမာနိ ခော, ဘိက္ခဝေ, ပဉ္စိန္ဒြိယာနီ’’တိ။ ပဌမံ။

၂. သောတာပန္နသုတ္တံ

၅၀၂. ‘‘ပဉ္စိမာနိ , ဘိက္ခဝေ, ဣန္ဒြိယာနိ။ ကတမာနိ ပဉ္စ? သုခိန္ဒြိယံ, ဒုက္ခိန္ဒြိယံ, သောမနဿိန္ဒြိယံ, ဒောမနဿိန္ဒြိယံ, ဥပေက္ခိန္ဒြိယံ။ ယတော ခော, ဘိက္ခဝေ, အရိယသာဝကော ဣမေသံ ပဉ္စန္နံ ဣန္ဒြိယာနံ သမုဒယဉ္စ အတ္ထင်္ဂမဉ္စ အဿာဒဉ္စ အာဒီနဝဉ္စ နိဿရဏဉ္စ ယထာဘူတံ ပဇာနာတိ – အယံ ဝုစ္စတိ, ဘိက္ခဝေ, အရိယသာဝကော သောတာပန္နော အဝိနိပါတဓမ္မော နိယတော သမ္ဗောဓိပရာယဏော’’တိ။ ဒုတိယံ။

၃. အရဟန္တသုတ္တံ

၅၀၃. ‘‘ပဉ္စိမာနိ , ဘိက္ခဝေ, ဣန္ဒြိယာနိ။ ကတမာနိ ပဉ္စ? သုခိန္ဒြိယံ, ဒုက္ခိန္ဒြိယံ, သောမနဿိန္ဒြိယံ, ဒောမနဿိန္ဒြိယံ, ဥပေက္ခိန္ဒြိယံ။ ယတော ခော, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ဣမေသံ ပဉ္စန္နံ ဣန္ဒြိယာနံ သမုဒယဉ္စ အတ္ထင်္ဂမဉ္စ အဿာဒဉ္စ အာဒီနဝဉ္စ နိဿရဏဉ္စ ယထာဘူတံ ဝိဒိတွာ အနုပါဒါဝိမုတ္တော ဟောတိ – အယံ ဝုစ္စတိ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု အရဟံ ခီဏာသဝေါ ဝုသိတဝါ ကတကရဏီယော ဩဟိတဘာရော အနုပ္ပတ္တသဒတ္ထော ပရိက္ခီဏဘဝသံယောဇနော သမ္မဒညာ ဝိမုတ္တော’’တိ။ တတိယံ။

၄. ပဌမသမဏဗြာဟ္မဏသုတ္တံ

၅၀၄. ‘‘ပဉ္စိမာနိ, ဘိက္ခဝေ, ဣန္ဒြိယာနိ။ ကတမာနိ ပဉ္စ? သုခိန္ဒြိယံ, ဒုက္ခိန္ဒြိယံ, သောမနဿိန္ဒြိယံ, ဒောမနဿိန္ဒြိယံ, ဥပေက္ခိန္ဒြိယံ။ ယေ ဟိ ကေစိ, ဘိက္ခဝေ, သမဏာ ဝါ ဗြာဟ္မဏာ ဝါ ဣမေသံ ပဉ္စန္နံ ဣန္ဒြိယာနံ သမုဒယဉ္စ အတ္ထင်္ဂမဉ္စ အဿာဒဉ္စ အာဒီနဝဉ္စ နိဿရဏဉ္စ ယထာဘူတံ နပ္ပဇာနန္တိ, န မေ တေ, ဘိက္ခဝေ, သမဏာ ဝါ ဗြာဟ္မဏာ ဝါ သမဏေသု ဝါ သမဏသမ္မတာ ဗြာဟ္မဏေသု ဝါ ဗြာဟ္မဏသမ္မတာ, န စ ပနေတေ အာယသ္မန္တော သာမညတ္ထံ ဝါ ဗြဟ္မညတ္ထံ ဝါ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ သယံ အဘိညာ သစ္ဆိကတွာ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရန္တိ။

‘‘ယေ စ ခော ကေစိ, ဘိက္ခဝေ, သမဏာ ဝါ ဗြာဟ္မဏာ ဝါ ဣမေသံ ပဉ္စန္နံ ဣန္ဒြိယာနံ သမုဒယဉ္စ အတ္ထင်္ဂမဉ္စ အဿာဒဉ္စ အာဒီနဝဉ္စ နိဿရဏဉ္စ ယထာဘူတံ ပဇာနန္တိ, တေ ခော မေ , ဘိက္ခဝေ, သမဏာ ဝါ ဗြာဟ္မဏာ ဝါ သမဏေသု စေဝ သမဏသမ္မတာ ဗြာဟ္မဏေသု စ ဗြာဟ္မဏသမ္မတာ, တေ စ ပနာယသ္မန္တော သာမညတ္ထဉ္စ ဗြဟ္မညတ္ထဉ္စ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ သယံ အဘိညာ သစ္ဆိကတွာ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရန္တီ’’တိ။ စတုတ္ထံ။

၅. ဒုတိယသမဏဗြာဟ္မဏသုတ္တံ

၅၀၅. ‘‘ပဉ္စိမာနိ, ဘိက္ခဝေ, ဣန္ဒြိယာနိ။ ကတမာနိ ပဉ္စ? သုခိန္ဒြိယံ, ဒုက္ခိန္ဒြိယံ, သောမနဿိန္ဒြိယံ, ဒောမနဿိန္ဒြိယံ, ဥပေက္ခိန္ဒြိယံ။ ယေ ဟိ ကေစိ, ဘိက္ခဝေ, သမဏာ ဝါ ဗြာဟ္မဏာ ဝါ သုခိန္ဒြိယံ နပ္ပဇာနန္တိ, သုခိန္ဒြိယသမုဒယံ နပ္ပဇာနန္တိ, သုခိန္ဒြိယနိရောဓံ နပ္ပဇာနန္တိ, သုခိန္ဒြိယနိရောဓဂါမိနိံ ပဋိပဒံ နပ္ပဇာနန္တိ; ဒုက္ခိန္ဒြိယံ နပ္ပဇာနန္တိ။ပေ.။ သောမနဿိန္ဒြိယံ နပ္ပဇာနန္တိ။ပေ.။ ဒောမနဿိန္ဒြိယံ နပ္ပဇာနန္တိ ။ပေ.။ ဥပေက္ခိန္ဒြိယံ နပ္ပဇာနန္တိ, ဥပေက္ခိန္ဒြိယသမုဒယံ နပ္ပဇာနန္တိ, ဥပေက္ခိန္ဒြိယနိရောဓံ နပ္ပဇာနန္တိ, ဥပေက္ခိန္ဒြိယနိရောဓဂါမိနိံ ပဋိပဒံ နပ္ပဇာနန္တိ; န မေ တေ, ဘိက္ခဝေ, သမဏာ ဝါ ဗြာဟ္မဏာ ဝါ သမဏေသု ဝါ သမဏသမ္မတာ ဗြာဟ္မဏေသု ဝါ ဗြာဟ္မဏသမ္မတာ, န စ ပနေတေ အာယသ္မန္တော သာမညတ္ထံ ဝါ ဗြဟ္မညတ္ထံ ဝါ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ သယံ အဘိညာ သစ္ဆိကတွာ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရန္တိ။

‘‘ယေ စ ခော ကေစိ, ဘိက္ခဝေ, သမဏာ တ ဗြာဟ္မဏာ တ သုခိန္ဒြိယံ ပဇာနန္တိ, သုခိန္ဒြိယသမုဒယံ ပဇာနန္တိ, သုခိန္ဒြိယနိရောဓံ ပဇာနန္တိ, သုခိန္ဒြိယနိရောဓဂါမိနိံ ပဋိပဒံ ပဇာနန္တိ; ဒုက္ခိန္ဒြိယံ ပဇာနန္တိ။ပေ.။ သောမနဿိန္ဒြိယံ ပဇာနန္တိ။ ဒောမနဿိန္ဒြိယံ ပဇာနန္တိ။ ဥပေက္ခိန္ဒြိယံ ပဇာနန္တိ, ဥပေက္ခိန္ဒြိယသမုဒယံ ပဇာနန္တိ, ဥပေက္ခိန္ဒြိယနိရောဓံ ပဇာနန္တိ, ဥပေက္ခိန္ဒြိယနိရောဓဂါမိနိံ ပဋိပဒံ ပဇာနန္တိ, တေ စ ခော မေ, ဘိက္ခဝေ, သမဏာ တ ဗြာဟ္မဏာ တ သမဏေသု စေဝ သမဏသမ္မတာ ဗြာဟ္မဏေသု စ ဗြာဟ္မဏသမ္မတာ, တေ စ ပနာယသ္မန္တော သာမညတ္ထဉ္စ ဗြဟ္မညတ္ထဉ္စ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ သယံ အဘိညာ သစ္ဆိကတွာ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရန္တီ’’တိ။ ပဉ္စမံ။

၆. ပဌမဝိဘင်္ဂသုတ္တံ

၅၀၆. ‘‘ပဉ္စိမာနိ, ဘိက္ခဝေ, ဣန္ဒြိယာနိ။ ကတမာနိ ပဉ္စ? သုခိန္ဒြိယံ, ဒုက္ခိန္ဒြိယံ, သောမနဿိန္ဒြိယံ, ဒောမနဿိန္ဒြိယံ, ဥပေက္ခိန္ဒြိယံ။

‘‘ကတမဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, သုခိန္ဒြိယံ? ယံ ခော, ဘိက္ခဝေ, ကာယိကံ သုခံ, ကာယိကံ သာတံ, ကာယသမ္ဖဿဇံ သုခံ သာတံ ဝေဒယိတံ – ဣဒံ ဝုစ္စတိ, ဘိက္ခဝေ, သုခိန္ဒြိယံ။

‘‘ကတမဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, ဒုက္ခိန္ဒြိယံ? ယံ ခော, ဘိက္ခဝေ, ကာယိကံ ဒုက္ခံ, ကာယိကံ အသာတံ, ကာယသမ္ဖဿဇံ ဒုက္ခံ အသာတံ ဝေဒယိတံ – ဣဒံ ဝုစ္စတိ, ဘိက္ခဝေ, ဒုက္ခိန္ဒြိယံ။

‘‘ကတမဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, သောမနဿိန္ဒြိယံ? ယံ ခော, ဘိက္ခဝေ, စေတသိကံ သုခံ, စေတသိကံ သာတံ, မနောသမ္ဖဿဇံ သုခံ သာတံ ဝေဒယိတံ – ဣဒံ ဝုစ္စတိ, ဘိက္ခဝေ, သောမနဿိန္ဒြိယံ။

‘‘ကတမဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, ဒောမနဿိန္ဒြိယံ? ယံ ခော, ဘိက္ခဝေ, စေတသိကံ ဒုက္ခံ, စေတသိကံ အသာတံ, မနောသမ္ဖဿဇံ ဒုက္ခံ အသာတံ ဝေဒယိတံ – ဣဒံ ဝုစ္စတိ, ဘိက္ခဝေ, ဒောမနဿိန္ဒြိယံ။

‘‘ကတမဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, ဥပေက္ခိန္ဒြိယံ? ယံ ခော, ဘိက္ခဝေ, ကာယိကံ တ စေတသိကံ တ နေဝသာတံ နာသာတံ ဝေဒယိတံ – ဣဒံ ဝုစ္စတိ, ဘိက္ခဝေ, ဥပေက္ခိန္ဒြိယံ။ ဣမာနိ ခော, ဘိက္ခဝေ, ပဉ္စိန္ဒြိယာနီ’’တိ။ ဆဋ္ဌံ။

၇. ဒုတိယဝိဘင်္ဂသုတ္တံ

၅၀၇. ‘‘ပဉ္စိမာနိ, ဘိက္ခဝေ, ဣန္ဒြိယာနိ။ ကတမာနိ ပဉ္စ? သုခိန္ဒြိယံ, ဒုက္ခိန္ဒြိယံ, သောမနဿိန္ဒြိယံ, ဒောမနဿိန္ဒြိယံ, ဥပေက္ခိန္ဒြိယံ။

‘‘ကတမဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, သုခိန္ဒြိယံ? ယံ ခော, ဘိက္ခဝေ, ကာယိကံ သုခံ, ကာယိကံ သာတံ, ကာယသမ္ဖဿဇံ သုခံ သာတံ ဝေဒယိတံ – ဣဒံ ဝုစ္စတိ, ဘိက္ခဝေ, သုခိန္ဒြိယံ။

‘‘ကတမဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, ဒုက္ခိန္ဒြိယံ? ယံ ခော, ဘိက္ခဝေ, ကာယိကံ ဒုက္ခံ, ကာယိကံ အသာတံ, ကာယသမ္ဖဿဇံ ဒုက္ခံ အသာတံ ဝေဒယိတံ – ဣဒံ ဝုစ္စတိ, ဘိက္ခဝေ, ဒုက္ခိန္ဒြိယံ။

‘‘ကတမဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, သောမနဿိန္ဒြိယံ? ယံ ခော, ဘိက္ခဝေ, စေတသိကံ သုခံ, စေတသိကံ သာတံ, မနောသမ္ဖဿဇံ သုခံ သာတံ ဝေဒယိတံ – ဣဒံ ဝုစ္စတိ, ဘိက္ခဝေ, သောမနဿိန္ဒြိယံ။

‘‘ကတမဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, ဒောမနဿိန္ဒြိယံ? ယံ ခော, ဘိက္ခဝေ, စေတသိကံ ဒုက္ခံ, စေတသိကံ အသာတံ, မနောသမ္ဖဿဇံ ဒုက္ခံ အသာတံ ဝေဒယိတံ – ဣဒံ ဝုစ္စတိ, ဘိက္ခဝေ, ဒောမနဿိန္ဒြိယံ။

‘‘ကတမဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, ဥပေက္ခိန္ဒြိယံ? ယံ ခော, ဘိက္ခဝေ, ကာယိကံ တ စေတသိကံ တ နေဝသာတံ နာသာတံ ဝေဒယိတံ – ဣဒံ ဝုစ္စတိ, ဘိက္ခဝေ, ဥပေက္ခိန္ဒြိယံ။

‘‘တတြ, ဘိက္ခဝေ, ယဉ္စ သုခိန္ဒြိယံ ယဉ္စ သောမနဿိန္ဒြိယံ, သုခါ သာ ဝေဒနာ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ။ တတြ, ဘိက္ခဝေ, ယဉ္စ ဒုက္ခိန္ဒြိယံ ယဉ္စ ဒောမနဿိန္ဒြိယံ, ဒုက္ခာ သာ ဝေဒနာ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ။ တတြ, ဘိက္ခဝေ, ယဒိဒံ ဥပေက္ခိန္ဒြိယံ, အဒုက္ခမသုခါ သာ ဝေဒနာ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ။ ဣမာနိ ခော, ဘိက္ခဝေ, ပဉ္စိန္ဒြိယာနီ’’တိ။ သတ္တမံ။

၈. တတိယဝိဘင်္ဂသုတ္တံ

၅၀၈. ‘‘ပဉ္စိမာနိ, ဘိက္ခဝေ, ဣန္ဒြိယာနိ။ ကတမာနိ ပဉ္စ? သုခိန္ဒြိယံ, ဒုက္ခိန္ဒြိယံ, သောမနဿိန္ဒြိယံ, ဒောမနဿိန္ဒြိယံ, ဥပေက္ခိန္ဒြိယံ။

‘‘ကတမဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, သုခိန္ဒြိယံ? ယံ ခော, ဘိက္ခဝေ, ကာယိကံ သုခံ, ကာယိကံ သာတံ, ကာယသမ္ဖဿဇံ သုခံ သာတံ ဝေဒယိတံ – ဣဒံ ဝုစ္စတိ, ဘိက္ခဝေ, သုခိန္ဒြိယံ။

‘‘ကတမဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, ဒုက္ခိန္ဒြိယံ? ယံ ခော, ဘိက္ခဝေ, ကာယိကံ ဒုက္ခံ, ကာယိကံ အသာတံ, ကာယသမ္ဖဿဇံ ဒုက္ခံ အသာတံ ဝေဒယိတံ – ဣဒံ ဝုစ္စတိ, ဘိက္ခဝေ, ဒုက္ခိန္ဒြိယံ။

‘‘ကတမဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, သောမနဿိန္ဒြိယံ? ယံ ခော, ဘိက္ခဝေ, စေတသိကံ သုခံ, စေတသိကံ သာတံ, မနောသမ္ဖဿဇံ သုခံ သာတံ ဝေဒယိတံ – ဣဒံ ဝုစ္စတိ, ဘိက္ခဝေ, သောမနဿိန္ဒြိယံ။

‘‘ကတမဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, ဒောမနဿိန္ဒြိယံ? ယံ ခော, ဘိက္ခဝေ, စေတသိကံ ဒုက္ခံ, စေတသိကံ အသာတံ, မနောသမ္ဖဿဇံ ဒုက္ခံ အသာတံ ဝေဒယိတံ – ဣဒံ ဝုစ္စတိ, ဘိက္ခဝေ, ဒောမနဿိန္ဒြိယံ။

‘‘ကတမဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, ဥပေက္ခိန္ဒြိယံ? ယံ ခော, ဘိက္ခဝေ, ကာယိကံ ဝါ စေတသိကံ ဝါ နေဝ သာတံ နာသာတံ ဝေဒယိတံ – ဣဒံ ဝုစ္စတိ, ဘိက္ခဝေ, ဥပေက္ခိန္ဒြိယံ။

‘‘တတြ, ဘိက္ခဝေ, ယဉ္စ သုခိန္ဒြိယံ ယဉ္စ သောမနဿိန္ဒြိယံ, သုခါ သာ ဝေဒနာ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ။ တတြ, ဘိက္ခဝေ, ယဉ္စ ဒုက္ခိန္ဒြိယံ ယဉ္စ ဒောမနဿိန္ဒြိယံ, ဒုက္ခာ သာ ဝေဒနာ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ။ တတြ, ဘိက္ခဝေ, ယဒိဒံ ဥပေက္ခိန္ဒြိယံ, အဒုက္ခမသုခါ သာ ဝေဒနာ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ ။ ဣတိ ခော, ဘိက္ခဝေ, ဣမာနိ ပဉ္စိန္ဒြိယာနိ ပဉ္စ ဟုတွာ တီဏိ ဟောန္တိ, တီဏိ ဟုတွာ ပဉ္စ ဟောန္တိ ပရိယာယေနာ’’တိ။ အဋ္ဌမံ။

၉. ကဋ္ဌောပမသုတ္တံ

၅၀၉. ‘‘ပဉ္စိမာနိ, ဘိက္ခဝေ, ဣန္ဒြိယာနိ။ ကတမာနိ ပဉ္စ? သုခိန္ဒြိယံ, ဒုက္ခိန္ဒြိယံ, သောမနဿိန္ဒြိယံ, ဒောမနဿိန္ဒြိယံ, ဥပေက္ခိန္ဒြိယံ။ သုခဝေဒနိယံ, ဘိက္ခဝေ, ဖဿံ ပဋိစ္စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ သုခိန္ဒြိယံ။ သော သုခိတောဝ သမာနော ‘သုခိတောသ္မီ’တိ ပဇာနာတိ။ တဿေဝ သုခဝေဒနိယဿ ဖဿဿ နိရောဓာ ‘ယံ တဇ္ဇံ ဝေဒယိတံ သုခဝေဒနိယံ ဖဿံ ပဋိစ္စ ဥပ္ပန္နံ သုခိန္ဒြိယံ တံ နိရုဇ္ဈတိ, တံ ဝူပသမ္မတီ’တိ ပဇာနာတိ’’။

‘‘ဒုက္ခဝေဒနိယံ, ဘိက္ခဝေ, ဖဿံ ပဋိစ္စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဒုက္ခိန္ဒြိယံ။ သော ဒုက္ခိတောဝ သမာနော ‘ဒုက္ခိတောသ္မီ’တိ ပဇာနာတိ။ တဿေဝ ဒုက္ခဝေဒနိယဿ ဖဿဿ နိရောဓာ ‘ယံ တဇ္ဇံ ဝေဒယိတံ ဒုက္ခဝေဒနိယံ ဖဿံ ပဋိစ္စ ဥပ္ပန္နံ ဒုက္ခိန္ဒြိယံ တံ နိရုဇ္ဈတိ, တံ ဝူပသမ္မတီ’တိ ပဇာနာတိ’’။

‘‘သောမနဿဝေဒနိယံ, ဘိက္ခဝေ, ဖဿံ ပဋိစ္စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ သောမနဿိန္ဒြိယံ။ သော သုမနောဝ သမာနော ‘သုမနောသ္မီ’တိ ပဇာနာတိ။ တဿေဝ သောမနဿဝေဒနိယဿ ဖဿဿ နိရောဓာ ‘ယံ တဇ္ဇံ ဝေဒယိတံ သောမနဿဝေဒနိယံ ဖဿံ ပဋိစ္စ ဥပ္ပန္နံ သောမနဿိန္ဒြိယံ တံ နိရုဇ္ဈတိ, တံ ဝူပသမ္မတီ’တိ ပဇာနာတိ’’။

‘‘ဒောမနဿဝေဒနိယံ, ဘိက္ခဝေ, ဖဿံ ပဋိစ္စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဒောမနဿိန္ဒြိယံ။ သော ဒုမ္မနောဝ သမာနော ‘ဒုမ္မနောသ္မီ’တိ ပဇာနာတိ။ တဿေဝ ဒောမနဿဝေဒနိယဿ ဖဿဿ နိရောဓာ ‘ယံ တဇ္ဇံ ဝေဒယိတံ ဒောမနဿ

သဝေဒနိယံ ဖဿံ ပဋိစ္စ ဥပ္ပန္နံ အဒုက္ခမသုခဝေဒနိယံ တံ နိရုဇ္ဈတိ, တံ ဝူပသမ္မတီ’တိ ပဇာနာတိ’’။

‘‘ဥပေက္ခာဝေဒနိယံ, ဘိက္ခဝေ, ဖဿံ ပဋိစ္စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဥပေက္ခိန္ဒြိယံ။ သော ဥပေက္ခကောဝ သမာနော ‘ဥပေက္ခကောသ္မီ’တိ ပဇာနာတိ။ တဿေဝ ဥပေက္ခာဝေဒနိယဿ ဖဿဿ နိရောဓာ ‘ယံ တဇ္ဇံ ဝေဒယိတံ ဥပေက္ခာဝေဒနိယံ ဖဿံ ပဋိစ္စ ဥပ္ပန္နံ ဥပေက္ခိန္ဒြိယံ တံ နိရုဇ္ဈတိ, တံ ဝူပသမ္မတီ’တိ ပဇာနာတိ’’။

‘‘သေယျထာပိ, ဘိက္ခဝေ, ဒွိန္နံ ကဋ္ဌာနံ သင်္ဃဋ္ဋနသမောဓာနာ [သံဃဋ္ဋနာသမောဓာနာ (ပီ. က.), သံဃဋ္ဋနသမောဓာနာ (သျာ. ကံ.)] ဥသ္မာ ဇာယတိ, တေဇော အဘိနိဗ္ဗတ္တတိ; တေသံယေဝ ကဋ္ဌာနံ နာနာဘာဝဝိနိက္ခေပါ ယာ [နာနာဘာဝနိက္ခေပါ (သျာ. ကံ. ပီ. က.)] တဇ္ဇာ ဥသ္မာ သာ နိရုဇ္ဈတိ သာ ဝူပသမ္မတိ; ဧဝမေဝ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, သုခဝေဒနိယံ ဖဿံ ပဋိစ္စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ သုခိန္ဒြိယံ။ သော သုခိတောဝ သမာနော ‘သုခိတောသ္မီ’တိ ပဇာနာတိ။ တဿေဝ သုခဝေဒနိယဿ ဖဿဿ နိရောဓာ ‘ယံ တဇ္ဇံ ဝေဒယိတံ သုခဝေဒနိယံ ဖဿံ ပဋိစ္စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ သုခိန္ဒြိယံ တံ နိရုဇ္ဈတိ , တံ ဝူပသမ္မတီ’တိ ပဇာနာတိ’’။

‘‘ဒုက္ခဝေဒနိယံ, ဘိက္ခဝေ, ဖဿံ ပဋိစ္စ။ပေ.။ သောမနဿဝေဒနိယံ, ဘိက္ခဝေ, ဖဿံ ပဋိစ္စ။ပေ.။ ဒောမနဿဝေဒနိယံ, ဘိက္ခဝေ, ဖဿံ ပဋိစ္စ။ပေ.။ ဥပေက္ခာဝေဒနိယံ, ဘိက္ခဝေ, ဖဿံ ပဋိစ္စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဥပေက္ခိန္ဒြိယံ။ သော ဥပေက္ခကောဝ သမာနော ‘ဥပေက္ခကောသ္မီ’တိ ပဇာနာတိ။ တဿေဝ ဥပေက္ခာဝေဒနိယဿ ဖဿဿ နိရောဓာ ‘ယံ တဇ္ဇံ ဝေဒယိတံ ဥပေက္ခာဝေဒနိယံ ဖဿံ ပဋိစ္စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဥပေက္ခိန္ဒြိယံ တံ နိရုဇ္ဈတိ, တံ ဝူပသမ္မတီ’တိ ပဇာနာတိ’’။ နဝမံ။

၁၀. ဥပ္ပဋိပါဋိကသုတ္တံ

၅၁၀. ‘‘ပဉ္စိမာနိ, ဘိက္ခဝေ, ဣန္ဒြိယာနိ။ ကတမာနိ ပဉ္စ? ဒုက္ခိန္ဒြိယံ, ဒောမနဿိန္ဒြိယံ, သုခိန္ဒြိယံ, သောမနဿိန္ဒြိယံ, ဥပေက္ခိန္ဒြိယံ။ ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခုနော အပ္ပမတ္တဿ အာတာပိနော ပဟိတတ္တဿ ဝိဟရတော ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဒုက္ခိန္ဒြိယံ။ သော ဧဝံ ပဇာနာတိ – ‘ဥပ္ပန္နံ ခေါ မေ ဣဒံ ဒုက္ခိန္ဒြိယံ, တဉ္စ ခေါ သနိမိတ္တံ သနိဒာနံ သသင်္ခါရံ သပ္ပစ္စယံ။ တဉ္စ အနိမိတ္တံ အနိဒာနံ အသင်္ခါရံ အပ္ပစ္စယံ ဒုက္ခိန္ဒြိယံ ဥပ္ပဇ္ဇိဿတီတိ – နေတံ ဌာနံ ဝိဇ္ဇတိ’။ သော ဒုက္ခိန္ဒြိယဉ္စ ပဇာနာတိ, ဒုက္ခိန္ဒြိယသမုဒယဉ္စ ပဇာနာတိ, ဒုက္ခိန္ဒြိယနိရောဓဉ္စ ပဇာနာတိ, ယတ္ထ စုပ္ပန္နံ ဒုက္ခိန္ဒြိယံ အပရိသေသံ နိရုဇ္ဈတိ တဉ္စ ပဇာနာတိ။ ကတ္ထ စုပ္ပန္နံ ဒုက္ခိန္ဒြိယံ အပရိသေသံ နိရုဇ္ဈတိ? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ဝိဝိစ္စေဝ ကာမေဟိ ဝိဝိစ္စ အကုသလေဟိ ဓမ္မေဟိ သဝိတက္ကံ သဝိစာရံ ဝိဝေကဇံ ပီတိသုခံ ပဌမံ ဈာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ, ဧတ္ထ စုပ္ပန္နံ ဒုက္ခိန္ဒြိယံ အပရိသေသံ နိရုဇ္ဈတိ။ အယံ ဝုစ္စတိ, ဘိက္ခဝေ, ‘ဘိက္ခု အညာသိ ဒုက္ခိန္ဒြိယဿ နိရောဓံ, တဒတ္တာယ စိတ္တံ ဥပသံဟရတိ’’’။

‘‘ဣဓ ပန, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခုနော အပ္ပမတ္တဿ အာတာပိနော ပဟိတတ္တဿ ဝိဟရတော ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဒောမနဿိန္ဒြိယံ။ သော ဧဝံ ပဇာနာတိ – ‘ဥပ္ပန္နံ ခေါ မေ ဣဒံ ဒောမနဿိန္ဒြိယံ, တဉ္စ ခေါ သနိမိတ္တံ သနိဒာနံ သသင်္ခါရံ သပ္ပစ္စယံ။ တဉ္စ အနိမိတ္တံ အနိဒာနံ အသင်္ခါရံ အပ္ပစ္စယံ ဒောမနဿိန္ဒြိယံ ဥပ္ပဇ္ဇိဿတီတိ – နေတံ ဌာနံ ဝိဇ္ဇတိ’ ။ သော ဒောမနဿိန္ဒြိယဉ္စ ပဇာနာတိ, ဒောမနဿိန္ဒြိယသမုဒယဉ္စ ပဇာနာတိ, ဒောမနဿိန္ဒြိယနိရောဓဉ္စ ပဇာနာတိ, ယတ္ထ စုပ္ပန္နံ ဒောမနဿိန္ဒြိယံ အပရိသေသံ နိရုဇ္ဈတိ တဉ္စ ပဇာနာတိ။ ကတ္ထ စုပ္ပန္နံ ဒောမနဿိန္ဒြိယံ အပရိသေသံ နိရုဇ္ဈတိ? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ဝိတက္ကဝိစာရာနံ ဝူပသမာ အဇ္ဈတ္တံ သမ္ပသာဒနံ စေတသော ဧကောဒိဘာဝံ အဝိတက္ကံ အဝိစာရံ သမာဓိဇံ ပီတိသုခံ ဒုတိယံ ဈာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ, ဧတ္ထ စုပ္ပန္နံ ဒောမနဿိန္ဒြိယံ အပရိသေသံ နိရုဇ္ဈတိ။ အယံ ဝုစ္စတိ, ဘိက္ခဝေ, ‘ဘိက္ခု အညာသိ ဒောမနဿိန္ဒြိယဿ နိရောဓံ, တဒတ္တာယ စိတ္တံ ဥပသံဟရတိ’’’။

‘‘ဣဓ ပန, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခုနော အပ္ပမတ္တဿ အာတာပိနော ပဟိတတ္တဿ ဝိဟရတော ဥပ္ပဇ္ဇတိ သုခိန္ဒြိယံ။ သော ဧဝံ ပဇာနာတိ – ‘ဥပ္ပန္နံ ခေါ မေ ဣဒံ သုခိန္ဒြိယံ, တဉ္စ ခေါ သနိမိတ္တံ သနိဒာနံ သသင်္ခါရံ သပ္ပစ္စယံ။ တဉ္စ အနိမိတ္တံ အနိဒာနံ အသင်္ခါရံ အပ္ပစ္စယံ သုခိန္ဒြိယံ ဥပ္ပဇ္ဇိဿတီတိ – နေတံ ဌာနံ ဝိဇ္ဇတိ’။ သော သုခိန္ဒြိယဉ္စ ပဇာနာတိ, သုခိန္ဒြိယသမုဒယဉ္စ ပဇာနာတိ, သုခိန္ဒြိယနိရောဓဉ္စ ပဇာနာတိ, ယတ္ထ စုပ္ပန္နံ သုခိန္ဒြိယံ အပရိ

သေသံ နိရုဇ္ဈတိ တဥ္စ ပဇာနာတိ။ ကတ္ထ စုပ္ပန္နံ သုခိန္ဒြိယံ အပရိသေသံ နိရုဇ္ဈတိ? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ပီတိယာ စ ဝိရာဂါ ဥပေက္ခကော စ ဝိဟရတိ သတော စ သမ္ပဇာနော သုခဥ္စ ကာယေန ပဋိသံဝေဒေတိ ယံ တံ အရိယာ အာစိက္ခန္တိ 'ဥပေက္ခကော သတိမာ သုခဝိဟာရီ'တိ တတိယံ ဈာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ, ဧတ္ထ စုပ္ပန္နံ သုခိန္ဒြိယံ အပရိသေသံ နိရုဇ္ဈတိ။ အယံ ဝုစ္စတိ, ဘိက္ခဝေ, 'ဘိက္ခု အညာသိ သုခိန္ဒြိယဿ နိရောဓံ, တဒတ္ထာယ စိတ္တံ ဥပသံဟရတိ'''။

''ဣဓ ပန, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခုနော အပ္ပမတ္တဿ အာတာပိနော ပဟိတတ္တဿ ဝိဟရတော ဥပ္ပဇ္ဇတိ သောမနဿိန္ဒြိယံ။ သော ဧဝံ ပဇာနာတိ – 'ဥပ္ပန္နံ ခေါ မေ ဣဒံ သောမနဿိန္ဒြိယံ, တဥ္စ ခေါ သနိမိတ္တံ သနိဒာနံ သသင်္ခာရံ သပ္ပစ္စယံ။ တဥ္စ အနိမိတ္တံ အနိဒာနံ အသင်္ခာရံ အပ္ပစ္စယံ သောမနဿိန္ဒြိယံ ဥပ္ပဇ္ဇိဿတီတိ – နေတံ ဌာနံ ဝိဇ္ဇတိ'။ သော သောမနဿိန္ဒြိယဉ္စ ပဇာနာတိ, သောမနဿိန္ဒြိယသမုဒယဉ္စ ပဇာနာတိ, သောမနဿိန္ဒြိယနိရောဓဉ္စ ပဇာနာတိ, ယတ္ထ စုပ္ပန္နံ သောမနဿိန္ဒြိယံ အပရိသေသံ နိရုဇ္ဈတိ တဥ္စ ပဇာနာတိ။ ကတ္ထ စုပ္ပန္နံ သောမနဿိန္ဒြိယံ အပရိသေသံ နိရုဇ္ဈတိ? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု သုခဿ စ ပဟာနာ ဒုက္ခဿ စ ပဟာနာ ပုဗ္ဗေဝ သောမနဿဒောမနဿာနံ အတ္ထင်္ဂမာ အဒုက္ခမသုခံ ဥပေက္ခာသတိပါရိသုဒ္ဓိံ စတုတ္ထံ ဈာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ, ဧတ္ထ စုပ္ပန္နံ သောမနဿိန္ဒြိယံ အပရိသေသံ နိရုဇ္ဈတိ။ အယံ ဝုစ္စတိ, ဘိက္ခဝေ, 'ဘိက္ခု အညာသိ သောမနဿိန္ဒြိယဿ နိရောဓံ, တဒတ္ထာယ စိတ္တံ ဥပသံဟရတိ'''။

''ဣဓ ပန, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခုနော အပ္ပမတ္တဿ အာတာပိနော ပဟိတတ္တဿ ဝိဟရတော ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဥပေက္ခိန္ဒြိယံ။ သော ဧဝံ ပဇာနာတိ – 'ဥပ္ပန္နံ ခေါ မေ ဣဒံ ဥပေက္ခိန္ဒြိယံ, တဥ္စ ခေါ သနိမိတ္တံ သနိဒာနံ သသင်္ခာရံ သပ္ပစ္စယံ။ တဥ္စ အနိမိတ္တံ အနိဒာနံ အသင်္ခာရံ အပ္ပစ္စယံ ဥပေက္ခိန္ဒြိယံ ဥပ္ပဇ္ဇိဿတီတိ – နေတံ ဌာနံ ဝိဇ္ဇတိ'။ သော ဥပေက္ခိန္ဒြိယဉ္စ ပဇာနာတိ, ဥပေက္ခိန္ဒြိယသမုဒယဉ္စ ပဇာနာတိ, ဥပေက္ခိန္ဒြိယနိရောဓဉ္စ ပဇာနာတိ, ယတ္ထ စုပ္ပန္နံ ဥပေက္ခိန္ဒြိယံ အပရိသေသံ နိရုဇ္ဈတိ တဥ္စ ပဇာနာတိ။ ကတ္ထ စုပ္ပန္နံ ဥပေက္ခိန္ဒြိယံ အပရိသေသံ နိရုဇ္ဈတိ? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု သဗ္ဗသော နေဝသညာနာသညာယတနံ သမတိက္ကမ္မ သညာဝေဒယိတနိရောဓံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ, ဧတ္ထ စုပ္ပန္နံ ဥပေက္ခိန္ဒြိယံ အပရိသေသံ နိရုဇ္ဈတိ။ အယံ ဝုစ္စတိ, ဘိက္ခဝေ, 'ဘိက္ခု အညာသိ ဥပေက္ခိန္ဒြိယဿ နိရောဓံ, တဒတ္ထာယ စိတ္တံ ဥပသံဟရတီ'''တိ။ ဒသမံ။

သုခိန္ဒြိယဝဂ္ဂေါ စတုတ္ထော။

တဿုဒ္ဒါနံ –

သုဒ္ဓိကဉ္စ သောတော အရဟာ၊ ဒုဝေ သမဏဗြာဟ္မဏာ။
ဝိဘင်္ဂေန တယော ဝုတ္တာ၊ ကဋ္ဌော ဥပ္ပဋိပာဋိကန္တိ။

၅. ဇရာဝဂ္ဂေါ

၁. ဇရာဓမ္မသုတ္တံ

၅၁၁. ဧဝံ မေ သုတံ – ဧကံ သမယံ ဘဂဝါ သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ ပုဗ္ဗာရာမေ မိဂါရမာတုပါသာဒေ။ တေန ခေါ ပန သမယေန ဘဂဝါ သာယန္ဟသမယံ ပဋိသလ္လာနာ ဝုဋ္ဌိတော ပစ္ဆာတပေ နိသိန္နော ဟောတိ ပိဋ္ဌိံ ဩတာပယမာနော။

အထ ခေါ အာယသ္မာ အာနန္ဒော ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတွာ ဘဂဝတော ဂတ္တာနိ ပာဏိနာ အနောမဇ္ဇန္တော ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ – ''အစ္ဆရိယံ, ဘန္တေ, အဗ္ဘုတံ, ဘန္တေ! န စေဒါနိ, ဘန္တေ, ဘဂဝတော တာဝ ပရိသုဒ္ဓေါ ဆဝိဝဏ္ဏော ပရိယောဒါတော, သိထိလာနိ စ ဂတ္တာနိ သဗ္ဗာနိ ဝလိယဇာတာနိ, ပုရတော ပဗ္ဘာရော စ ကာယော, ဒိဿတိ စ ဣန္ဒြိယာနံ အညထတ္တံ – စက္ခုန္ဒြိယဿ သောတိန္ဒြိယဿ ဃာနိန္ဒြိယဿ ဇိဝှိန္ဒြိယဿ ကာယိန္ဒြိယဿာ''တိ။

“ဝေဥ္ဇဟတံ , အာနန္ဒ, ဟောတိ – ဇရာဓမ္မော ယောဗ္ဗညေ, ဗျာဓိဓမ္မော အာရောဂျေ, မရဏဓမ္မော ဇီဝိတေ။ န စေဝ တာဝ ပရိသုဒ္ဓော ဟောတိ ဆဝိဝဏ္ဏော ပရိယောဒါတော, သိထိလာနိ စ ဟောန္တိ ဂတ္တာနိ သဗ္ဗာနိ ဝလိယဇာတာနိ, ပုရတော ပဗ္ဘာရော စ ကာယော, ဒိဿတိ စ ဣန္ဒြိယာနံ အညထတ္တံ – စက္ခုန္ဒြိယဿ သောတိန္ဒြိယဿ ဃာနိန္ဒြိယဿ ဇိဝှိန္ဒြိယဿ ကာယိန္ဒြိယဿာ”တိ။

“ဣဒမဝေါစ ဘဂဝါ။ ဣဒံ ဝတွာ စ သုဂတော အထာပရံ ဧတဒဝေါစ သတ္ထာ –

“ဓိ တံ ဇမ္မိ ဇရေ အတ္ထု၊ ဒုဗ္ဗဏ္ဏကရဏီ ဇရေ။
တာဝ မနောရမံ ဗိမ္ဗံ၊ ဇရာယ အဘိမဒ္ဒိတံ။

“ယောပိ ဝဿသတံ ဇီဝေ၊ သောပိ မစ္စုပရာယဏော [သဗ္ဗေ မစ္စုပရာယနာ (သျာ. ကံ. က.)] ။
န ကိဉ္စိ ပရိဝဇ္ဇေတိ၊ သဗ္ဗမေဝါဘိမဒ္ဒတီ”တိ။ ပဌမံ။

၂. ဥဏ္ဏာဘဗြာဟ္မဏသုတ္တံ

၅၁၂. သာဝတ္ထိနိဒါနံ။ အထ ခေါ ဥဏ္ဏာဘော ဗြာဟ္မဏော ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ ဘဂဝတာ သဒ္ဓိံ သမ္မောဒိ။ သမ္မောဒနီယံ ကထံ သာရဏီယံ ဝီတိသာရေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ။ ဧကမန္တံ နိသိန္နော ခေါ ဥဏ္ဏာဘော ဗြာဟ္မဏော ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ –

“ပဉ္စိမာနိ, ဘော ဂေါတမ, ဣန္ဒြိယာနိ နာနာဝိသယာနိ နာနာဂေါစရာနိ, န အညမညဿ ဂေါစရဝိသယံ ပစ္စနုဘောန္တိ။ ကတမာနိ ပဉ္စ? စက္ခုန္ဒြိယံ, သောတိန္ဒြိယံ, ဃာနိန္ဒြိယံ, ဇိဝှိန္ဒြိယံ, ကာယိန္ဒြိယံ ။ ဣမေသံ နု ခေါ, ဘော ဂေါတမ, ပဉ္စန္နံ ဣန္ဒြိယာနံ နာနာဝိသယာနံ နာနာဂေါစရာနံ န အညမညဿ ဂေါစရဝိသယံ ပစ္စနုဘောန္တာနံ ကိံ ပဋိသရဏံ, ကော စ နေသံ ဂေါစရဝိသယံ ပစ္စနုဘောတီ”တိ?

“ပဉ္စိမာနိ, ဗြာဟ္မဏ, ဣန္ဒြိယာနိ နာနာဝိသယာနိ နာနာဂေါစရာနိ န အညမညဿ ဂေါစရဝိသယံ ပစ္စနုဘောန္တိ။ ကတမာနိ ပဉ္စ? စက္ခုန္ဒြိယံ, သောတိန္ဒြိယံ , ဃာနိန္ဒြိယံ, ဇိဝှိန္ဒြိယံ, ကာယိန္ဒြိယံ။ ဣမေသံ ခေါ, ဗြာဟ္မဏ, ပဉ္စန္နံ ဣန္ဒြိယာနံ နာနာဝိသယာနံ နာနာဂေါစရာနံ န အညမညဿ ဂေါစရဝိသယံ ပစ္စနုဘောန္တာနံ မနော ပဋိသရဏံ, မနောဝ နေသံ ဂေါစရဝိသယံ ပစ္စနုဘောတီ”တိ။

“မနဿ ပန, ဘော ဂေါတမ, ကိံ ပဋိသရဏ”န္တိ? “မနဿ ခေါ, ဗြာဟ္မဏ, သတိ ပဋိသရဏ”န္တိ။ “သတိယာ ပန, ဘော ဂေါတမ, ကိံ ပဋိသရဏ”န္တိ? “သတိယာ ခေါ, ဗြာဟ္မဏ, ဝိမုတ္တိ ပဋိသရဏ”န္တိ။ “ဝိမုတ္တိယာ ပန, ဘော ဂေါတမ, ကိံ ပဋိသရဏ”န္တိ? “ဝိမုတ္တိယာ ခေါ, ဗြာဟ္မဏ, နိဗ္ဗာနံ ပဋိသရဏ”န္တိ။ “နိဗ္ဗာနဿ ပန, ဘော ဂေါတမ, ကိံ ပဋိသရဏ”န္တိ? “အစ္စယာသိ [အစ္စသရာ (သီ. သျာ. ကံ.), အဇ္ဈပရံ (ပီ. က.)] , ဗြာဟ္မဏ, ပဉှံ, နာသက္ခိ ပဉှဿ ပရိယန္တံ ဂဟေတုံ။ နိဗ္ဗာနောဂဓဉှိ, ဗြာဟ္မဏ, ဗြဟ္မစရိယံ ဝုဿတိ နိဗ္ဗာနပရာယဏံ နိဗ္ဗာနပရိယောသာန”န္တိ။

အထ ခေါ ဥဏ္ဏာဘော ဗြာဟ္မဏော ဘဂဝတော ဘာသိတံ အဘိနန္ဒိတွာ အနုမောဒိတွာ ဥဋ္ဌာယာသနာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတွာ ပဒက္ခိဏံ ကတွာ ပက္ကာမိ။

အထ ခေါ ဘဂဝါ အစိရပက္ကန္တေ ဥဏ္ဏာဘေ ဗြာဟ္မဏေ ဘိက္ခူ အာမန္တေသိ – “သေယျထာပိ, ဘိက္ခဝေ, ကူဋာဂာရေ ဝါ ကူဋာဂာရသာလာယံ ဝါ [ရသ္မိယော (သျာ. က.)] ပာစီနဝါတပါနာ သူရိယေ ဥဂ္ဂစ္ဆန္တေ ဝါတပါနေန ရသ္မိ [ကူဋာဂါရံ ဝါ ကူဋာဂါရသာလံ ဝါ ဥတ္တရာယ (က. သီ.)] ပဝိသိတွာ ကွတ္ထ [ကာယ (သျာ. က.)] ပတိဋ္ဌိတာ”တိ? “ပစ္ဆိမာယံ, ဘန္တေ, ဘိတ္တိယ”န္တိ။ “ဧဝမေဝ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဥဏ္ဏာဘဿ ဗြာဟ္မဏဿ တထာဂတေ သဒ္ဓါ နိဝိဋ္ဌာ မူလဇာတာ ပတိဋ္ဌိတာ ဒဠှာ အသံဟာရိယာ သမဏေန ဝါ ဗြာဟ္မဏေန ဝါ ဒေဝေန ဝါ မာရေန ဝါ ဗြဟ္မုနာ ဝါ ကေနစိ ဝါ လောကသ္မိံ။ ဣမမှိ စေ, ဘိက္ခဝေ, သမယေ ဥဏ္ဏာဘော ဗြာဟ္မဏော ကာလင်္

ကရေယျ, နတ္ထိ သံယောဇနံ ယေန သံယောဇနေန သံယုတ္တော ဥဏ္ဏာဘော ဗြာဟ္မဏော ပုန ဣမံ လောကံ အာဂစ္ဆေယျာ''တိ။ ဒုတိယံ။

၃. သာကေတသုတ္တံ

၅၁၃. ဧဝံ မေ သုတံ – ဧကံ သမယံ ဘဂဝါ သာကေတေ ဝိဟရတိ အဉ္ဇနဝနေ မိဂဒါယေ။ တတြ ခေါ ဘဂဝါ ဘိက္ခူ အာမန္တေသိ – ''အတ္ထိ နု ခေါ, ဘိက္ခဝေ , ပရိယာယော ယံ ပရိယာယံ အာဂမ္မ ယာနိ ပဉ္စိန္ဒြိယာနိ တာနိ ပဉ္စ ဗလာနိ ဟောန္တိ, ယာနိ ပဉ္စ ဗလာနိ တာနိ ပဉ္စိန္ဒြိယာနိ ဟောန္တီ''တိ?

''ဘဂဝံမူလကာ နော, ဘန္တေ, ဓမ္မာ ဘဂဝံနေတ္တိကာ ဘဂဝံပဋိသရဏာ။ သာဓု ဝတ, ဘန္တေ, ဘဂဝန္တံယေဝ ပဋိဘာတု ဧတဿ ဘာသိတဿ အတ္ထော။ ဘဂဝတော သုတွာ ဘိက္ခူ ဓာရေဿန္တီ''တိ။ ''အတ္ထိ, ဘိက္ခဝေ, ပရိယာယော ယံ ပရိယာယံ အာဂမ္မ ယာနိ ပဉ္စိန္ဒြိယာနိ တာနိ ပဉ္စ ဗလာနိ ဟောန္တိ, ယာနိ ပဉ္စ ဗလာနိ တာနိ ပဉ္စိန္ဒြိယာနိ ဟောန္တိ''။

''ကတမော စ, ဘိက္ခဝေ, ပရိယာယော ယံ ပရိယာယံ အာဂမ္မ ယာနိ ပဉ္စိန္ဒြိယာနိ တာနိ ပဉ္စ ဗလာနိ ဟောန္တိ, ယာနိ ပဉ္စ ဗလာနိ တာနိ ပဉ္စိန္ဒြိယာနိ ဟောန္တိ? ယံ, ဘိက္ခဝေ, သဒ္ဓိန္ဒြိယံ တံ သဒ္ဓါဗလံ, ယံ သဒ္ဓါဗလံ တံ သဒ္ဓိန္ဒြိယံ; ယံ ဝီရိယိန္ဒြိယံ တံ ဝီရိယဗလံ, ယံ ဝီရိယဗလံ တံ ဝီရိယိန္ဒြိယံ; ယံ သတိန္ဒြိယံ တံ သတိဗလံ, ယံ သတိဗလံ တံ သတိန္ဒြိယံ; ယံ သမာဓိန္ဒြိယံ တံ သမာဓိဗလံ, ယံ သမာဓိဗလံ တံ သမာဓိန္ဒြိယံ; ယံ ပညိန္ဒြိယံ တံ ပညာဗလံ, ယံ ပညာဗလံ တံ ပညိန္ဒြိယံ။ သေယျထာပိ, ဘိက္ခဝေ, နဒီ ပာစီနနိန္နာ ပာစီနပေါဏာ ပာစီနပဗ္ဘာရာ, တဿ မဇ္ဈေ ဒီပေါ။ အတ္ထိ, ဘိက္ခဝေ, ပရိယာယော ယံ ပရိယာယံ အာဂမ္မ တဿာ နဒိယာ ဧကော သောတော တွေဝ သင်္ချံ ဂစ္ဆတိ [သင်္ခံ (သီ. သျာ. ကံ.)]။ အတ္ထိ ပန, ဘိက္ခဝေ, ပရိယာယော ယံ ပရိယာယံ အာဂမ္မ တဿာ နဒိယာ ဒွေ သောတာနိ တွေဝ သင်္ချံ ဂစ္ဆန္တိ။

''ကတမော စ, ဘိက္ခဝေ, ပရိယာယော ယံ ပရိယာယံ အာဂမ္မ တဿာ နဒိယာ ဧကော သောတော တွေဝ သင်္ချံ ဂစ္ဆတိ? ယဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, တဿ ဒီပဿ ပုရိမန္တေ [ပုရတ္ထိမန္တေ (သီ. သျာ. ကံ. ပီ.)] ဥဒကံ, ယဉ္စ ပစ္ဆိမန္တေ ဥဒကံ – အယံ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ပရိယာယော ယံ ပရိယာယံ အာဂမ္မ တဿာ နဒိယာ ဧကော သောတော တွေဝ သင်္ချံ ဂစ္ဆတိ။

''ကတမော စ, ဘိက္ခဝေ, ပရိယာယော ယံ ပရိယာယံ အာဂမ္မ တဿာ နဒိယာ ဒွေ သောတာနိ တွေဝ သင်္ချံ ဂစ္ဆန္တိ? ယဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, တဿ ဒီပဿ ဥတ္တရန္တေ ဥဒကံ, ယဉ္စ ဒက္ခိဏန္တေ ဥဒကံ – အယံ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ပရိယာယော ယံ ပရိယာယံ အာဂမ္မ တဿာ နဒိယာ ဒွေ သောတာနိ တွေဝ သင်္ချံ ဂစ္ဆန္တိ။ ဧဝမေဝ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ယံ သဒ္ဓိန္ဒြိယံ တံ သဒ္ဓါဗလံ, ယံ သဒ္ဓါဗလံ တံ သဒ္ဓိန္ဒြိယံ; ယံ ဝီရိယိန္ဒြိယံ တံ ဝီရိယဗလံ, ယံ ဝီရိယဗလံ တံ ဝီရိယိန္ဒြိယံ; ယံ သတိန္ဒြိယံ တံ သတိဗလံ , ယံ သတိဗလံ တံ သတိန္ဒြိယံ; ယံ သမာဓိန္ဒြိယံ တံ သမာဓိဗလံ, ယံ သမာဓိဗလံ တံ သမာဓိန္ဒြိယံ; ယံ ပညိန္ဒြိယံ တံ ပညာဗလံ, ယံ ပညာဗလံ တံ ပညိန္ဒြိယံ။ ပဉ္စန္နံ, ဘိက္ခဝေ, ဣန္ဒြိယာနံ ဘာဝိတတ္တာ ဗဟုလီကတတ္တာ ဘိက္ခု အာသဝါနံ ခယာ အနာသဝံ စေတောဝိမုတ္တိံ ပညာဝိမုတ္တိံ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ သယံ အဘိညာ သစ္ဆိကတွာ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတီ''တိ။ တတိယံ။

၄. ပုဗ္ဗကောဋ္ဌကသုတ္တံ

၅၁၄. ဧဝံ မေ သုတံ – ဧကံ သမယံ ဘဂဝါ သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ ပုဗ္ဗကောဋ္ဌကေ။ တတြ ခေါ ဘဂဝါ အာယသ္မန္တံ သာရိပုတ္တံ အာမန္တေသိ – ''သဒ္ဒဟာသိ [သဒ္ဒဟာသိ (သီ. ပီ.)] တွံ, သာရိပုတ္တ – သဒ္ဓိန္ဒြိယံ ဘာဝိတံ ဗဟုလီကတံ အမတောဂဓံ ဟောတိ အမတပရာယဏံ အမတပရိယောသာနံ။ပေ.။ ပညိန္ဒြိယံ ဘာဝိတံ ဗဟုလီကတံ အမတောဂဓံ ဟောတိ အမတပရာယဏံ အမတပရိယောသာန''န္တိ?

“န ခွာဟံ ဧတ္ထ, ဘန္တေ, ဘဂဝတော သဒ္ဓါယ ဂစ္ဆာမိ – သဒ္ဓိန္ဒြိယံ…ပေ.… ပညိန္ဒြိယံ ဘာဝိတံ ဗဟုလီကတံ အမတောဂဓံ ဟောတိ အမတပရာယဏံ အမတပရိယောသာနံ။ ယေသဉ္စေတံ, ဘန္တေ, အညာတံ အဿ အဒိဋ္ဌံ အဝိဒိတံ အသစ္ဆိကတံ အဖဿိတံ [အပဿိတံ (သီ. သျာ. ကံ. က.), အဖုသိတံ (ပီ.)] ပညာယ, တေ တတ္ထ ပရေသံ သဒ္ဓါယ ဂစ္ဆေယျုံ – သဒ္ဓိန္ဒြိယံ…ပေ.… ပညိန္ဒြိယံ ဘာဝိတံ ဗဟုလီကတံ အမတောဂဓံ ဟောတိ အမတပရာယဏံ အမတပရိယောသာနံ။ ယေသဉ္စ ခော ဧတံ, ဘန္တေ, ဉာတံ ဒိဋ္ဌံ ဝိဒိတံ သစ္ဆိကတံ ဖဿိတံ ပညာယ, နိက္ကင်္ခါ တေ တတ္ထ နိဗ္ဗိစိကိစ္ဆာ – သဒ္ဓိန္ဒြိယံ…ပေ.… ပညိန္ဒြိယံ ဘာဝိတံ ဗဟုလီကတံ အမတောဂဓံ ဟောတိ အမတပရာယဏံ အမတပရိယောသာနံ။ မယှဉ္စ ခော ဧတံ, ဘန္တေ, ဉာတံ ဒိဋ္ဌံ ဝိဒိတံ သစ္ဆိကတံ ဖဿိတံ ပညာယ။ နိက္ကင်္ခါဟံ တတ္ထ နိဗ္ဗိစိကိစ္ဆော သဒ္ဓိန္ဒြိယံ…ပေ.… ပညိန္ဒြိယံ ဘာဝိတံ ဗဟုလီကတံ အမတောဂဓံ ဟောတိ အမတပရာယဏံ အမတပရိယောသာန”န္တိ။

“သာဓု သာဓု, သာရိပုတ္တ! ယေသဉ္စေတံ, သာရိပုတ္တ, အညာတံ အဿ အဒိဋ္ဌံ အဝိဒိတံ အသစ္ဆိကတံ အဖဿိတံ ပညာယ, တေ တတ္ထ ပရေသံ သဒ္ဓါယ ဂစ္ဆေယျုံ – သဒ္ဓိန္ဒြိယံ ဘာဝိတံ ဗဟုလီကတံ အမတောဂဓံ ဟောတိ အမတပရာယဏံ အမတပရိယောသာနံ…ပေ.… ပညိန္ဒြိယံ ဘာဝိတံ ဗဟုလီကတံ အမတောဂဓံ ဟောတိ အမတပရာယဏံ အမတပရိယောသာနံ။ ယေသဉ္စ ခော ဧတံ, သာရိပုတ္တ, ဉာတံ ဒိဋ္ဌံ ဝိဒိတံ သစ္ဆိကတံ ဖဿိတံ ပညာယ, နိက္ကင်္ခါ တေ တတ္ထ နိဗ္ဗိစိကိစ္ဆာ – သဒ္ဓိန္ဒြိယံ ဘာဝိတံ ဗဟုလီကတံ အမတောဂဓံ ဟောတိ အမတပရာယဏံ အမတပရိယောသာနံ…ပေ.… ပညိန္ဒြိယံ ဘာဝိတံ ဗဟုလီကတံ အမတောဂဓံ ဟောတိ အမတပရာယဏံ အမတပရိယောသာန”န္တိ။ စတုတ္ထံ။

၅. ပဌမပုဗ္ဗာရာမသုတ္တံ

၅၁၅. ဧဝံ မေ သုတံ – ဧကံ သမယံ ဘဂဝါ သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ ပုဗ္ဗာရာမေ မိဂါရမာတုပါသာဒေ။ တတြ ခော ဘဂဝါ ဘိက္ခူ အာမန္တေသိ – “ကတိနံ နု ခော, ဘိက္ခဝေ, ဣန္ဒြိယာနံ ဘာဝိတတ္တာ ဗဟုလီကတတ္တာ ခီဏာသဝေါ ဘိက္ခု အညံ ဗျာကရောတိ – ‘ခီဏာ ဇာတိ, ဝုသိတံ ဗြဟ္မစရိယံ, ကတံ ကရဏီယံ, နာပရံ ဣတ္ထတ္တာယာ’တိ ပဇာနာမီ”တိ?

ဘဂဝံမူလကာ နော, ဘန္တေ, ဓမ္မာ…ပေ.… “ဧကဿ ခော, ဘိက္ခဝေ, ဣန္ဒြိယဿ ဘာဝိတတ္တာ ဗဟုလီကတတ္တာ ခီဏာသဝေါ ဘိက္ခု အညံ ဗျာကရောတိ – ‘ခီဏာ ဇာတိ, ဝုသိတံ ဗြဟ္မစရိယံ, ကတံ ကရဏီယံ, နာပရံ ဣတ္ထတ္တာယာ’တိ ပဇာနာမီတိ။ ကတမဿ ဧကဿ ပညိန္ဒြိယဿ ပညဝတော , ဘိက္ခဝေ, အရိယသာဝကဿ တဒန္ဝယာ သဒ္ဓါ သဏ္ဌာတိ, တဒန္ဝယံ ဝီရိယံ သဏ္ဌာတိ, တဒန္ဝယာ သတိ သဏ္ဌာတိ, တဒန္ဝယော သမာဓိ သဏ္ဌာတိ။ ဣမဿ ခော, ဘိက္ခဝေ, ဧကဿ ဣန္ဒြိယဿ ဘာဝိတတ္တာ ဗဟုလီကတတ္တာ ခီဏာသဝေါ ဘိက္ခု အညံ ဗျာကရောတိ – ‘ခီဏာ ဇာတိ, ဝုသိတံ ဗြဟ္မစရိယံ, ကတံ ကရဏီယံ, နာပရံ ဣတ္ထတ္တာယာ’တိ ပဇာနာမီ”တိ။ ပဉ္စမံ။

၆. ဒုတိယပုဗ္ဗာရာမသုတ္တံ

၅၁၆. တံယေဝ နိဒါနံ။ “ကတိနံ နု ခော, ဘိက္ခဝေ, ဣန္ဒြိယာနံ ဘာဝိတတ္တာ ဗဟုလီကတတ္တာ ခီဏာသဝေါ ဘိက္ခု အညံ ဗျာကရောတိ – ‘ခီဏာ ဇာတိ, ဝုသိတံ ဗြဟ္မစရိယံ, ကတံ ကရဏီယံ, နာပရံ ဣတ္ထတ္တာယာ’တိ ပဇာနာမီ”တိ? ဘဂဝံမူလကာ နော, ဘန္တေ, ဓမ္မာ…ပေ.… “ဒွိန္နံ ခော, ဘိက္ခဝေ, ဣန္ဒြိယာနံ ဘာဝိတတ္တာ ဗဟုလီကတတ္တာ ခီဏာသဝေါ ဘိက္ခု အညံ ဗျာကရောတိ – ‘ခီဏာ ဇာတိ, ဝုသိတံ ဗြဟ္မစရိယံ, ကတံ ကရဏီယံ, နာပရံ ဣတ္ထတ္တာယာ’တိ ပဇာနာမီတိ။ ကတမေသံ ဒွိန္နံ? အရိယာယ စ ပညာယ, အရိယာယ စ ဝိမုတ္တိယာ။ ယာ ဟိဿ, ဘိက္ခဝေ, အရိယာ ပညာ တဒဿ ပညိန္ဒြိယံ။ ယာ ဟိဿ, ဘိက္ခဝေ, အရိယာ ဝိမုတ္တိ တဒဿ သမာဓိန္ဒြိယံ။ ဣမေသံ ခော, ဘိက္ခဝေ, ဒွိန္နံ ဣန္ဒြိယာနံ ဘာဝိတတ္တာ ဗဟုလီကတတ္တာ ခီဏာသဝေါ ဘိက္ခု အညံ ဗျာကရောတိ – ‘ခီဏာ ဇာတိ, ဝုသိတံ ဗြဟ္မစရိယံ, ကတံ ကရဏီယံ, နာပရံ ဣတ္ထတ္တာယာ’တိ ပဇာနာမီ”တိ။ ဆဋ္ဌံ။

၇. တတိယပုဗ္ဗာရာမသုတ္တံ

၅၁၇. တံယေဝ နိဒာနံ။ ''ကတိနံ နု ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဣန္ဒြိယာနံ ဘာဝိတတ္တာ ဗဟုလီကတတ္တာ ခီဏာသဝေါ ဘိက္ခု အညံ ဗျာကရောတိ – 'ခီဏာ ဇာတိ, ဝုသိတံ ဗြဟ္မစရိယံ, ကတံ ကရဏီယံ, နာပရံ ဣတ္ထတ္တာယာ'တိ ပဇာနာမီ''တိ? ဘဂဝံမူလကာ နော, ဘန္တေ, ဓမ္မာ။ပေ.။ ''စတုန္နံ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဣန္ဒြိယာနံ ဘာဝိတတ္တာ ဗဟုလီကတတ္တာ ခီဏာသဝေါ ဘိက္ခု အညံ ဗျာကရောတိ – 'ခီဏာ ဇာတိ, ဝုသိတံ ဗြဟ္မစရိယံ, ကတံ ကရဏီယံ, နာပရံ ဣတ္ထတ္တာယာ'တိ ပဇာနာမိ'တိ။ ကတမေသံ စတုန္နံ? ဝီရိယိန္ဒြိယဿ, သတိန္ဒြိယဿ, သမာဓိန္ဒြိယဿ, ပညိန္ဒြိယဿ – ဣမေသံ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, စတုန္နံ ဣန္ဒြိယာနံ ဘာဝိတတ္တာ ဗဟုလီကတတ္တာ ခီဏာသဝေါ ဘိက္ခု အညံ ဗျာကရောတိ – 'ခီဏာ ဇာတိ, ဝုသိတံ ဗြဟ္မစရိယံ, ကတံ ကရဏီယံ, နာပရံ ဣတ္ထတ္တာယာ'တိ ပဇာနာမီ''တိ။ သတ္တမံ။

၈. စတုတ္ထပုဗ္ဗာရာမသုတ္တံ

၅၁၈. တံယေဝ နိဒာနံ။ ''ကတိနံ နု ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဣန္ဒြိယာနံ ဘာဝိတတ္တာ ဗဟုလီကတတ္တာ ခီဏာသဝေါ ဘိက္ခု အညံ ဗျာကရောတိ – 'ခီဏာ ဇာတိ, ဝုသိတံ ဗြဟ္မစရိယံ, ကတံ ကရဏီယံ, နာပရံ ဣတ္ထတ္တာယာ'တိ ပဇာနာမီ''တိ? ဘဂဝံမူလကာ နော, ဘန္တေ, ဓမ္မာ။ပေ.။ ''ပဉ္စန္နံ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဣန္ဒြိယာနံ ဘာဝိတတ္တာ ဗဟုလီကတတ္တာ ခီဏာသဝေါ ဘိက္ခု အညံ ဗျာကရောတိ – 'ခီဏာ ဇာတိ, ဝုသိတံ ဗြဟ္မစရိယံ, ကတံ ကရဏီယံ, နာပရံ ဣတ္ထတ္တာယာ'တိ ပဇာနာမိ'တိ။ ကတမေသံ ပဉ္စန္နံ? သဒ္ဓိန္ဒြိယဿ , ဝီရိယိန္ဒြိယဿ, သတိန္ဒြိယဿ, သမာဓိန္ဒြိယဿ, ပညိန္ဒြိယဿ – ဣမေသံ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ပဉ္စန္နံ ဣန္ဒြိယာနံ ဘာဝိတတ္တာ ဗဟုလီကတတ္တာ ခီဏာသဝေါ ဘိက္ခု အညံ ဗျာကရောတိ – 'ခီဏာ ဇာတိ, ဝုသိတံ ဗြဟ္မစရိယံ, ကတံ ကရဏီယံ, နာပရံ ဣတ္ထတ္တာယာ'တိ ပဇာနာမီ''တိ။ အဋ္ဌမံ။

၉. ပိဏ္ဍောလဘာရဒွာဇသုတ္တံ

၅၁၉. ဧဝံ မေ သုတံ – ဧကံ သမယံ ဘဂဝါ ကောသမ္ဗိယံ ဝိဟရတိ ဃောသိတာရာမေ။ တေန ခေါ ပန သမယေန အာယသ္မတာ ပိဏ္ဍောလဘာရဒွာဇေန အညာ ဗျာကတာ ဟောတိ – ''ခီဏာ ဇာတိ, ဝုသိတံ ဗြဟ္မစရိယံ, ကတံ ကရဏီယံ , နာပရံ ဣတ္ထတ္တာယာတိ ပဇာနာမီ''တိ။ အထ ခေါ သမ္ဗဟုလာ ဘိက္ခူ ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိံသု; ဥပသင်္ကမိတွာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိံသု။ ဧကမန္တံ နိသိန္နာ ခေါ တေ ဘိက္ခူ ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစုံ –

''အာယသ္မတာ, ဘန္တေ, ပိဏ္ဍောလဘာရဒွာဇေန အညာ ဗျာကတာ – 'ခီဏာ ဇာတိ, ဝုသိတံ ဗြဟ္မစရိယံ, ကတံ ကရဏီယံ, နာပရံ ဣတ္ထတ္တာယာ'တိ ပဇာနာမိ'တိ။ ကိံ နု ခေါ, ဘန္တေ, အတ္ထဝသံ သမ္ပဿမာနေန အာယသ္မတာ ပိဏ္ဍောလဘာရဒွာဇေန အညာ ဗျာကတာ – 'ခီဏာ ဇာတိ, ဝုသိတံ ဗြဟ္မစရိယံ, ကတံ ကရဏီယံ, နာပရံ ဣတ္ထတ္တာယာ'တိ ပဇာနာမီ''တိ?

''တိဏ္ဏန္နံ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဣန္ဒြိယာနံ ဘာဝိတတ္တာ ဗဟုလီကတတ္တာ ပိဏ္ဍောလဘာရဒွာဇေန ဘိက္ခုနာ အညာ ဗျာကတာ – 'ခီဏာ ဇာတိ, ဝုသိတံ ဗြဟ္မစရိယံ, ကတံ ကရဏီယံ, နာပရံ ဣတ္ထတ္တာယာ'တိ ပဇာနာမိ'တိ။ ကတမေသံ တိဏ္ဏန္နံ? သတိန္ဒြိယဿ, သမာဓိန္ဒြိယဿ, ပညိန္ဒြိယဿ – ဣမေသံ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, တိဏ္ဏန္နံ ဣန္ဒြိယာနံ ဘာဝိတတ္တာ ဗဟုလီကတတ္တာ ပိဏ္ဍောလဘာရဒွာဇေန ဘိက္ခုနာ အညာ ဗျာကတာ – 'ခီဏာ ဇာတိ, ဝုသိတံ ဗြဟ္မစရိယံ, ကတံ ကရဏီယံ, နာပရံ ဣတ္ထတ္တာယာ'တိ ပဇာနာမိ'တိ။ ဣမာနိ စ, ဘိက္ခဝေ, တီဏိန္ဒြိယာနိ ကိံ မန္တာနိ? ခယန္တာနိ။ ကိဿ ခယန္တာနိ? ဇာတိဇရာမရဏဿ။ 'ဇာတိဇရာမရဏံ ခယ'န္တိ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, သမ္ပဿမာနေန ပိဏ္ဍောလဘာရဒွာဇေန ဘိက္ခုနာ အညာ ဗျာကတာ – 'ခီဏာ ဇာတိ, ဝုသိတံ ဗြဟ္မစရိယံ, ကတံ ကရဏီယံ, နာပရံ ဣတ္ထတ္တာယာ'တိ ပဇာနာမီ''တိ။ နဝမံ။

၁၀. အာပဏသုတ္တံ

၅၂၀. ဧဝံ မေ သုတံ – ဧကံ သမယံ ဘဂဝါ အင်္ဂေသု ဝိဟရတိ အာပဏံ နာမ အင်္ဂါနံ နိဂမော။ တတြ ခေါ ဘဂဝါ အာယသ္မန္တံ သာရိပုတ္တံ အာမန္တေသိ – ''ယော သော, သာရိပုတ္တ, အရိယသာဝကော တထာဂတေ ဧကန္တဂတော [ဧ

ကန္တိဂတော (သီ.)] အဘိပ္ပသန္နော, န သော တထာဂတေ တ တထာဂတသာသနေ တ ကင်္ခေယျ တ ဝိစိကိစ္ဆေယျ တ''တိ?

''ယော သော, ဘန္တေ, အရိယသာဝကော တထာဂတေ ဧကန္တဂတော အဘိပ္ပသန္နော, န သော တထာဂတေ တ တထာဂတသာသနေ တ ကင်္ခေယျ တ ဝိစိကိစ္ဆေယျ တ။ သဒ္ဓဿ ဟိ, ဘန္တေ, အရိယသာဝကဿ ဧဝံ ပါဋိကင်္ခံ ယံ အာရဒ္ဓဝီရိယော ဝိဟရိဿတိ – အကုသလာနံ ဓမ္မာနံ ပဟာနာယ, ကုသလာနံ ဓမ္မာနံ ဥပသမ္ပဒာယ, ထာမဝါ ဒဠှပရက္ကမော အနိက္ခိတ္တဓုရော ကုသလေသု ဓမ္မေသု။ ယံ ဟိဿ, ဘန္တေ, ဝီရိယံ တဒဿ ဝီရိယိန္ဒြိယံ။

''သဒ္ဓဿ ဟိ , ဘန္တေ, အရိယသာဝကဿ အာရဒ္ဓဝီရိယဿ ဧတံ ပါဋိကင်္ခံ ယံ သတိမာ ဘဝိဿတိ, ပရမေန သတိနေပက္ကေန သမန္နာဂတော, စိရကတမ္ပိ စိရဘာသိတမ္ပိ သရိတာ အနုဿရိတာ။ ယာ ဟိဿ, ဘန္တေ, သတိ တဒဿ သတိန္ဒြိယံ။

''သဒ္ဓဿ ဟိ, ဘန္တေ, အရိယသာဝကဿ အာရဒ္ဓဝီရိယဿ ဥပဋ္ဌိတဿတိနော ဧတံ ပါဋိကင်္ခံ ယံ ဝေဿဂ္ဂါရမ္မဏံ ကရိတွာ လဘိဿတိ သမာဓိံ, လဘိဿတိ စိတ္တဿ ဧကဂ္ဂတံ။ ယော ဟိဿ, ဘန္တေ, သမာဓိ တဒဿ သမာဓိန္ဒြိယံ။

''သဒ္ဓဿ ဟိ, ဘန္တေ, အရိယသာဝကဿ အာရဒ္ဓဝီရိယဿ ဥပဋ္ဌိတဿတိနော သမာဟိတစိတ္တဿ ဧတံ ပါဋိကင်္ခံ ယံ ဧဝံ ပဇာနိဿတိ – အနမတဂ္ဂော ခေါ သံသာရော။ ပုဗ္ဗာ ကောဋိ န ပညာယတိ အဝိဇ္ဇာနီဝရဏာနံ သတ္တာနံ တဏှာသံယောဇနာနံ သန္ဓာဝတံ သံသရတံ။ အဝိဇ္ဇာယ တွေဝ အသေသဝိရာဂနိရောဓော သန္တမေတံ ပဒံ ပဏီတမေတံ ပဒံ, ယဒိဒံ – သဗ္ဗသင်္ခါရသမထော သဗ္ဗူပဓိပဋိနိဿဂ္ဂေါ တဏှာက္ခယော ဝိရာဂေါ နိရောဓော နိဗ္ဗာနံ [နိဗ္ဗာနန္တိ (?)] ။ ယာ ဟိဿ, ဘန္တေ, ပညာ တဒဿ ပညိန္ဒြိယံ။

''သဒ္ဓော သော [သ ခေါ သော (သီ. သျာ. ကံ.)] , ဘန္တေ, အရိယသာဝကော ဧဝံ ပဒဟိတွာ ပဒဟိတွာ ဧဝံ သရိတွာ သရိတွာ ဧဝံ သမာဒဟိတွာ သမာဒဟိတွာ ဧဝံ ပဇာနိတွာ ပဇာနိတွာ ဧဝံ အဘိသဒ္ဒဟတိ – 'ဣမေ ခေါ တေ ဓမ္မာ ယေ မေ ပုဗ္ဗေ သုတဝါ အဟေသုံ။ တေနာဟံ ဧတရဟိ ကာယေန စ ဖုသိတွာ ဝိဟရာမိ, ပညာယ စ အတိဝိဇ္ဈ [ပဋိဝိဇ္ဈ (သီ. က.) တဒဋ္ဌကထာသု ပန အတိဝိဇ္ဈိတွာတိ ဝဏ္ဏိတံ] ပဿာမီ'တိ။ ယာ ဟိဿ, ဘန္တေ, သဒ္ဓာ တဒဿ သဒ္ဓိန္ဒြိယ''န္တိ။

''သာဓု သာဓု, သာရိပုတ္တ! ယော သော, သာရိပုတ္တ, အရိယသာဝကော တထာဂတေ ဧကန္တဂတော အဘိပ္ပသန္နော, န သော တထာဂတေ တ တထာဂတသာသနေ တ ကင်္ခေယျ တ ဝိစိကိစ္ဆေယျ တ။ သဒ္ဓဿ ဟိ, သာရိပုတ္တ, အရိယသာဝကဿ ဧတံ ပါဋိကင်္ခံ ယံ အာရဒ္ဓဝီရိယော ဝိဟရိဿတိ – အကုသလာနံ ဓမ္မာနံ ပဟာနာယ, ကုသလာနံ ဓမ္မာနံ ဥပသမ္ပဒာယ, ထာမဝါ ဒဠှပရက္ကမော အနိက္ခိတ္တဓုရော ကုသလေသု ဓမ္မေသု။ ယံ ဟိဿ, သာရိပုတ္တ, ဝီရိယံ တဒဿ ဝီရိယိန္ဒြိယံ။

''သဒ္ဓဿ ဟိ, သာရိပုတ္တ, အရိယသာဝကဿ အာရဒ္ဓဝီရိယဿ ဧတံ ပါဋိကင်္ခံ ယံ သတိမာ ဘဝိဿတိ, ပရမေန သတိနေပက္ကေန သမန္နာဂတော, စိရကတမ္ပိ စိရဘာသိတမ္ပိ သရိတာ အနုဿရိတာ။ ယာ ဟိဿ, သာရိပုတ္တ, သတိ တဒဿ သတိန္ဒြိယံ။

''သဒ္ဓဿ ဟိ, သာရိပုတ္တ, အရိယသာဝကဿ အာရဒ္ဓဝီရိယဿ ဥပဋ္ဌိတဿတိနော ဧတံ ပါဋိကင်္ခံ ယံ ဝေဿဂ္ဂါရမ္မဏံ ကရိတွာ လဘိဿတိ သမာဓိံ, လဘိဿတိ စိတ္တဿ ဧကဂ္ဂတံ။ ယော ဟိဿ, သာရိပုတ္တ, သမာဓိ တဒဿ သမာဓိန္ဒြိယံ။

''သဒ္ဓဿ ဟိ, သာရိပုတ္တ, အရိယသာဝကဿ အာရဒ္ဓဝီရိယဿ ဥပဋ္ဌိတဿတိနော သမာဟိတစိတ္တဿ ဧတံ ပါဋိကင်္ခံ ယံ ဧဝံ ပဇာနိဿတိ – အနမတဂ္ဂော ခေါ သံသာရော။ ပုဗ္ဗာ ကောဋိ န ပညာယတိ အဝိဇ္ဇာနီဝရဏာနံ သတ္တာနံ တဏှာသံယောဇနာနံ သန္ဓာဝတံ သံသရတံ။ အဝိဇ္ဇာယ တွေဝ အသေသဝိရာဂနိရောဓော

သန္တမေတံ ပဒံ ပဏီတမေတံ ပဒံ, ယဒိဒံ – သဗ္ဗသင်္ခာရသမထော သဗ္ဗူပဓိပဋိနိဿဂ္ဂေါ တဏှက္ခယော ဝိရာဂေါ နိရောဓော နိဗ္ဗာနံ။ ယာ ဟိဿ, သာရိပုတ္တ, ပညာ တဒဿ ပညိန္ဒြိယံ။

''သဒ္ဓော သော [သ ခေါ သော (သီ. သျာ. ကံ. ပီ.)] , သာရိပုတ္တ, အရိယသာဝကော ဧဝံ ပဒဟိတွာ ပဒဟိတွာ ဧဝံ သရိတွာ သရိတွာ ဧဝံ သမာဒဟိတွာ သမာဒဟိတွာ ဧဝံ ပဇာနိတွာ ပဇာနိတွာ ဧဝံ အဘိသဒ္ဒဟတိ – 'ဣမေ ခေါ တေ ဓမ္မာ ယေ မေ ပုဗ္ဗေ သုတတာ အဟေသုံ။ တေနာဟံ တေရဟိ ကာယေန စ ဖုသိတွာ ဝိဟရာမိ, ပညာယ စ အတိဝိဇ္ဈ [ပဋိဝိဇ္ဈ (က. သီ. က.)] ပဿာမီ'တိ။ ယာ ဟိဿ, သာရိပုတ္တ, သဒ္ဓာ တဒဿ သဒ္ဓိန္ဒြိယ''န္တိ။ ဒသမံ။

ဇရာဝဂ္ဂေါ ပဉ္စမော။

တဿုဒ္ဒာနံ –

ဇရာ ဥဏ္ဏာဘော ဗြာဟ္မဏော၊ သာကေတော ပုဗ္ဗကောဋ္ဌကော။
ပုဗ္ဗာရာမေ စ စတ္တာရိ၊ ပိဏ္ဍောလော အာပဏေန စာတိ [သဒ္ဒေန တေ ဒသာတိ (သျာ. ကံ. က.)] ။

၆. သူကရခတဝဂ္ဂေါ

၁. သာလသုတ္တံ

၅၂၁. ဧဝံ မေ သုတံ – ဧကံ သမယံ ဘဂဝါ ကောသလေသု ဝိဟရတိ သာလာယ ဗြာဟ္မဏဂါမေ။ တတြ ခေါ ဘဂဝါ ဘိက္ခူ အာမန္တေသိ – ''သေယျထာပိ, ဘိက္ခဝေ, ယေ ကေစိ တိရစ္ဆာနဂတာ ပါဏာ, သီဟော မိဂရာဇာ တေသံ အဂ္ဂမက္ခာယတိ, ယဒိဒံ – ထာမေန ဇဝေန သူရေန [သူရိယေန (သီ. သျာ. ကံ.)] ; ဧဝမေဝ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ယေ ကေစိ ဗောဓိပက္ခိယာ ဓမ္မာ, ပညိန္ဒြိယံ တေသံ အဂ္ဂမက္ခာယတိ, ယဒိဒံ – ဗောဓာယ''။

''ကတမေ စ, ဘိက္ခဝေ, ဗောဓိပက္ခိယာ ဓမ္မာ? သဒ္ဓိန္ဒြိယံ, ဘိက္ခဝေ, ဗောဓိပက္ခိယော ဓမ္မော, တံ ဗောဓာယ သံဝတ္တတိ; ဝီရိယိန္ဒြိယံ ဗောဓိပက္ခိယော ဓမ္မော, တံ ဗောဓာယ သံဝတ္တတိ; သတိန္ဒြိယံ ဗောဓိပက္ခိယော ဓမ္မော, တံ ဗောဓာယ သံဝတ္တတိ; သမာဓိန္ဒြိယံ ဗောဓိပက္ခိယော ဓမ္မော, တံ ဗောဓာယ သံဝတ္တတိ; ပညိန္ဒြိယံ ဗောဓိပက္ခိယော ဓမ္မော, တံ ဗောဓာယ သံဝတ္တတိ။ သေယျထာပိ , ဘိက္ခဝေ, ယေ ကေစိ တိရစ္ဆာနဂတာ ပါဏာ, သီဟော မိဂရာဇာ တေသံ အဂ္ဂမက္ခာယတိ, ယဒိဒံ – ထာမေန ဇဝေန သူရေန; ဧဝမေဝ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ယေ ကေစိ ဗောဓိပက္ခိယာ ဓမ္မာ, ပညိန္ဒြိယံ တေသံ အဂ္ဂမက္ခာယတိ, ယဒိဒံ – ဗောဓာယာ''တိ။ ပဌမံ။

၂. မလ္လိကသုတ္တံ

၅၂၂. ဧဝံ မေ သုတံ – ဧကံ သမယံ ဘဂဝါ မလ္လေသု [မလ္လကေသု (သီ. သျာ. ကံ.), မလ္လိကေသု (က.)] ဝိဟရတိ ဥရုဝေလကပ္ပံ နာမ မလ္လာနံ နိဂမော။ တတြ ခေါ ဘဂဝါ ဘိက္ခူ အာမန္တေသိ – ''ယာဝကီဝဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, အရိယသာဝကဿ အရိယဉာဏံ န ဥပ္ပန္နံ ဟောတိ နေဝ တာဝ စတုန္နံ ဣန္ဒြိယာနံ သဏ္ဌိတိ ဟောတိ, နေဝ တာဝ စတုန္နံ ဣန္ဒြိယာနံ အဝဋ္ဌိတိ ဟောတိ။ ယတော စ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, အရိယသာဝကဿ အရိယဉာဏံ ဥပ္ပန္နံ ဟောတိ, အထ စတုန္နံ ဣန္ဒြိယာနံ သဏ္ဌိတိ ဟောတိ, အထ စတုန္နံ ဣန္ဒြိယာနံ အဝဋ္ဌိတိ ဟောတိ''။

''သေယျထာပိ, ဘိက္ခဝေ, ယာဝကီဝဉ္စ ကူဋာဂါရဿ ကူဋံ န ဥဿိတံ ဟောတိ, နေဝ တာဝ ဂေါပါနသီနံ သဏ္ဌိတိ ဟောတိ, နေဝ တာဝ ဂေါပါနသီနံ အဝဋ္ဌိတိ ဟောတိ။ ယတော စ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ကူဋာဂါရဿ ကူဋံ ဥဿိတံ ဟောတိ, အထ ဂေါပါနသီနံ သဏ္ဌိတိ ဟောတိ, အထ ဂေါပါနသီနံ အဝဋ္ဌိတိ ဟောတိ။ ဧဝမေဝ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ယာဝကီဝဉ္စ အရိယသာဝကဿ အရိယဉာဏံ န ဥပ္ပန္နံ ဟောတိ, နေဝ တာဝ စတုန္နံ ဣန္ဒြိယာနံ သဏ္ဌိတိ ဟောတိ, နေဝ တာဝ စတုန္နံ ဣန္ဒြိယာနံ အဝဋ္ဌိတိ ဟောတိ။ ယတော စ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, အရိယသာဝကဿ အရိယဉာဏံ ဥပ္ပန္နံ ဟောတိ, အထ စတုန္နံ ဣန္ဒြိယာနံ။ပေ။ အဝဋ္ဌိတိ ဟောတိ။

“ကတမေသံ စတုန္နံ? သဒ္ဓိန္ဒြိယဿ, ဝီရိယိန္ဒြိယဿ, သတိန္ဒြိယဿ, သမာဓိန္ဒြိယဿ။ ပဉ္စဝတော, ဘိက္ခဝေ, အရိယသာဝကဿ တဒန္ဝယာ သဒ္ဓာ သဏ္ဌာတိ, တဒန္ဝယံ ဝီရိယံ သဏ္ဌာတိ, တဒန္ဝယာ သတိ သဏ္ဌာတိ, တဒန္ဝယော သမာဓိ သဏ္ဌာတီ”တိ။ ဒုတိယံ။

၃. သေခသုတ္တံ

၅၂၃. ဧဝံ မေ သုတံ – ဧကံ သမယံ ဘဂဝါ ကောသမ္ဗိယံ ဝိဟရတိ ဃောသိတာရာမေ။ တတြ ခေါ ဘဂဝါ ဘိက္ခူ အာမန္တေသိ – “အတ္ထိ နု ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ပရိယာယော ယံ ပရိယာယံ အာဂမ္မ သေခေါ ဘိက္ခု သေခဘူမိယံ ဌိတော ‘သေခေါသ္မီ’တိ ပဇာနေယျ, အသေခေါ ဘိက္ခု အသေခဘူမိယံ ဌိတော ‘အသေခေါသ္မီ’တိ ပဇာနေယျာ”တိ?

ဘဂဝံမူလကာ နော, ဘန္တေ, ဓမ္မာ။ပေ.။ “အတ္ထိ, ဘိက္ခဝေ, ပရိယာယော ယံ ပရိယာယံ အာဂမ္မ သေခေါ ဘိက္ခု သေခဘူမိယံ ဌိတော ‘သေခေါသ္မီ’တိ ပဇာနေယျ, အသေခေါ ဘိက္ခု အသေခဘူမိယံ ဌိတော ‘အသေခေါသ္မီ’တိ ပဇာနေယျ”။

“ကတမော စ, ဘိက္ခဝေ, ပရိယာယော ယံ ပရိယာယံ အာဂမ္မ သေခေါ ဘိက္ခု သေခဘူမိယံ ဌိတော ‘သေခေါသ္မီ’တိ ပဇာနာတိ? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, သေခေါ ဘိက္ခု ‘ဣဒံ ဒုက္ခ’န္တိ ယထာဘူတံ ပဇာနာတိ, ‘အယံ ဒုက္ခသမုဒယော’တိ ယထာဘူတံ ပဇာနာတိ, ‘အယံ ဒုက္ခနိရောဓော’တိ ယထာဘူတံ ပဇာနာတိ, ‘အယံ ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနီ ပဋိပဒါ’တိ ယထာဘူတံ ပဇာနာတိ – အယမ္ပိ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ပရိယာယော ယံ ပရိယာယံ အာဂမ္မ သေခေါ ဘိက္ခု သေခဘူမိယံ ဌိတော ‘သေခေါသ္မီ’တိ ပဇာနာတိ”။

“ပုန စပရံ, ဘိက္ခဝေ, သေခေါ ဘိက္ခု ဣတိ ပဋိသဉ္စိက္ခတိ – ‘အတ္ထိ နု ခေါ ဣတော ဗဟိဒ္ဓါ အညော သမဏော ဝါ ဗြာဟ္မဏော ဝါ ယော ဧဝံ ဘူတံ တစ္ဆံ တထံ ဓမ္မံ ဒေသေတိ ယထာ ဘဂဝါ’တိ? သော ဧဝံ ပဇာနာတိ – ‘နတ္ထိ ခေါ ဣတော ဗဟိဒ္ဓါ အညော သမဏော ဝါ ဗြာဟ္မဏော ဝါ ယော ဧဝံ ဘူတံ တစ္ဆံ တထံ ဓမ္မံ ဒေသေတိ ယထာ ဘဂဝါ’တိ။ အယမ္ပိ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ပရိယာယော ယံ ပရိယာယံ အာဂမ္မ သေခေါ ဘိက္ခု သေခဘူမိယံ ဌိတော ‘သေခေါသ္မီ’တိ ပဇာနာတိ”။

“ပုန စပရံ, ဘိက္ခဝေ, သေခေါ ဘိက္ခု ပဉ္စိန္ဒြိယာနိ ပဇာနာတိ – သဒ္ဓိန္ဒြိယံ, ဝီရိယိန္ဒြိယံ, သတိန္ဒြိယံ, သမာဓိန္ဒြိယံ, ပညိန္ဒြိယံ – ယံဂတိကာနိ ယံပရမာနိ ယံဖလာနိ ယံပရိယောသာနာနိ။ န ဟေဝ ခေါ ကာယေန ဖုသိတွာ ဝိဟရတိ; ပညာယ စ အတိဝိဇ္ဈ ပဿတိ။ အယမ္ပိ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ပရိယာယော ယံ ပရိယာယံ အာဂမ္မ သေခေါ ဘိက္ခု သေခဘူမိယံ ဌိတော ‘သေခေါသ္မီ’တိ ပဇာနာတိ”။

“ကတမော စ, ဘိက္ခဝေ, ပရိယာယော ယံ ပရိယာယံ အာဂမ္မ အသေခေါ ဘိက္ခု အသေခဘူမိယံ ဌိတော ‘အသေခေါသ္မီ’တိ ပဇာနာတိ? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, အသေခေါ ဘိက္ခု ပဉ္စိန္ဒြိယာနိ ပဇာနာတိ – သဒ္ဓိန္ဒြိယံ, ဝီရိယိန္ဒြိယံ, သတိန္ဒြိယံ, သမာဓိန္ဒြိယံ, ပညိန္ဒြိယံ – ယံဂတိကာနိ ယံပရမာနိ ယံဖလာနိ ယံပရိယောသာနာနိ။ ကာယေန စ ဖုသိတွာ ဝိဟရတိ; ပညာယ စ အတိဝိဇ္ဈ ပဿတိ။ အယမ္ပိ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ပရိယာယော ယံ ပရိယာယံ အာဂမ္မ အသေခေါ ဘိက္ခု အသေခဘူမိယံ ဌိတော ‘အသေခေါသ္မီ’တိ ပဇာနာတိ”။

“ပုန စပရံ, ဘိက္ခဝေ, အသေခေါ ဘိက္ခု ဆ ဣန္ဒြိယာနိ ပဇာနာတိ။ ‘စက္ခုန္ဒြိယံ, သောတိန္ဒြိယံ, ဃာနိန္ဒြိယံ, ဇိဝှိန္ဒြိယံ, ကာယိန္ဒြိယံ, မနိန္ဒြိယံ – ဣမာနိ ခေါ ဆ ဣန္ဒြိယာနိ သဗ္ဗေန သဗ္ဗံ သဗ္ဗထာ သဗ္ဗံ အပရိသေသံ နိရုဇ္ဈိဿန္တိ, အညာနိ စ ဆ ဣန္ဒြိယာနိ န ကုဟိဉ္စိ ကိသ္မိဉ္စိ ဥပ္ပဇ္ဇိဿန္တီ’တိ ပဇာနာတိ။ အယမ္ပိ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ပရိယာယော ယံ ပရိယာယံ အာဂမ္မ အသေခေါ ဘိက္ခု အသေခဘူမိယံ ဌိတော ‘အသေခေါသ္မီ’တိ ပဇာနာတီ”တိ။ တတိယံ။

၄. ပဒသုတ္တံ

၅၂၄. ‘‘သေယျထာပိ , ဘိက္ခဝေ, ယာနိ ကာနိစိ ဇင်္ဂလာနံ [ဇင်္ဃမာနံ (သီ. ပီ.)] ပာဏာနံ ပဒဇာတာနိ သဗ္ဗာနိ တာနိ ဟတ္ထိပဒေ သမောဓာနံ ဂစ္ဆန္တိ, ဟတ္ထိပဒံ တေသံ အဂ္ဂမက္ခာယတိ, ယဒိဒံ – မဟန္တတ္တေန; ဧဝမေဝ ခော, ဘိက္ခဝေ, ယာနိ ကာနိစိ ပဒာနိ ဗောဓာယ သံဝတ္တန္တိ , ပညိန္ဒြိယံ ပဒံ တေသံ အဂ္ဂမက္ခာယတိ, ယဒိဒံ – ဗောဓာယ။ ကတမာနိ စ, ဘိက္ခဝေ, ပဒာနိ ဗောဓာယ သံဝတ္တန္တိ? သဒ္ဓိန္ဒြိယံ, ဘိက္ခဝေ, ပဒံ, တံ ဗောဓာယ သံဝတ္တတိ; ဝီရိယိန္ဒြိယံ ပဒံ, တံ ဗောဓာယ သံဝတ္တတိ; သတိန္ဒြိယံ ပဒံ, တံ ဗောဓာယ သံဝတ္တတိ; သမာဓိန္ဒြိယံ ပဒံ, တံ ဗောဓာယ သံဝတ္တတိ; ပညိန္ဒြိယံ ပဒံ, တံ ဗောဓာယ သံဝတ္တတိ။ သေယျထာပိ, ဘိက္ခဝေ, ယာနိ ကာနိစိ ဇင်္ဂလာနံ ပာဏာနံ ပဒဇာတာနိ သဗ္ဗာနိ တာနိ ဟတ္ထိပဒေ သမောဓာနံ ဂစ္ဆန္တိ, ဟတ္ထိပဒံ တေသံ အဂ္ဂမက္ခာယတိ, ယဒိဒံ – မဟန္တတ္တေန; ဧဝမေဝ ခော, ဘိက္ခဝေ, ယာနိ ကာနိစိ ပဒာနိ ဗောဓာယ သံဝတ္တန္တိ, ပညိန္ဒြိယံ ပဒံ တေသံ အဂ္ဂမက္ခာယတိ, ယဒိဒံ – ဗောဓာယာ’’တိ။ စတုတ္ထံ။

၅. သာရသုတ္တံ

၅၂၅. ‘‘သေယျထာပိ, ဘိက္ခဝေ, ယေ ကေစိ သာရဂန္ဓာ, လောဟိတစန္ဒနံ တေသံ အဂ္ဂမက္ခာယတိ; ဧဝမေဝ ခော ဘိက္ခဝေ, ယေ ကေစိ ဗောဓိပက္ခိယာ ဓမ္မာ , ပညိန္ဒြိယံ တေသံ အဂ္ဂမက္ခာယတိ, ယဒိဒံ – ဗောဓာယ။ ကတမေ စ, ဘိက္ခဝေ, ဗောဓိပက္ခိယာ ဓမ္မာ? သဒ္ဓိန္ဒြိယံ, ဘိက္ခဝေ, ဗောဓိပက္ခိယော ဓမ္မော, တံ ဗောဓာယ သံဝတ္တတိ။ ဝီရိယိန္ဒြိယံ။ပေ။ သတိန္ဒြိယံ ။ပေ။ သမာဓိန္ဒြိယံ။ပေ။ ပညိန္ဒြိယံ ဗောဓိပက္ခိယော ဓမ္မော, တံ ဗောဓာယ သံဝတ္တတိ။ သေယျထာပိ, ဘိက္ခဝေ, ယေ ကေစိ သာရဂန္ဓာ, လောဟိတစန္ဒနံ တေသံ အဂ္ဂမက္ခာယတိ; ဧဝမေဝ ခော, ဘိက္ခဝေ, ယေ ကေစိ ဗောဓိပက္ခိယာ ဓမ္မာ, ပညိန္ဒြိယံ တေသံ အဂ္ဂမက္ခာယတိ, ယဒိဒံ – ဗောဓာယာ’’တိ။ ပဉ္စမံ။

၆. ပတိဋ္ဌိတသုတ္တံ

၅၂၆. ‘‘ဧကဓမ္မေ ပတိဋ္ဌိတဿ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခုနော ပဉ္စိန္ဒြိယာနိ ဘာဝိတာနိ ဟောန္တိ သုဘာဝိတာနိ။ ကတမသ္မိံ ဧကဓမ္မေ? အပ္ပမာဒေ။ ကတမော စ ဘိက္ခဝေ, အပ္ပမာဒော? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု စိတ္တံ ရက္ခတိ အာသဝေသု စ သာသဝေသု စ ဓမ္မေသု။ တဿ စိတ္တံ ရက္ခတော အာသဝေသု စ သာသဝေသု စ ဓမ္မေသု သဒ္ဓိန္ဒြိယမ္ပိ ဘာဝနာပာရိပူရိံ ဂစ္ဆတိ။ ဝီရိယိန္ဒြိယမ္ပိ ဘာဝနာပာရိပူရိံ ဂစ္ဆတိ။ သတိန္ဒြိယမ္ပိ ဘာဝနာပာရိပူရိံ ဂစ္ဆတိ။ သမာဓိန္ဒြိယမ္ပိ ဘာဝနာပာရိပူရိံ ဂစ္ဆတိ။ ပညိန္ဒြိယမ္ပိ ဘာဝနာပာရိပူရိံ ဂစ္ဆတိ။ ဧဝမ္ပိ ခော, ဘိက္ခဝေ, ဧကဓမ္မေ ပတိဋ္ဌိတဿ ဘိက္ခုနော ပဉ္စိန္ဒြိယာနိ ဘာဝိတာနိ ဟောန္တိ သုဘာဝိတာနီ’’တိ။ ဆဋ္ဌံ။

၇. သဟမ္ပတိဗြဟ္မသုတ္တံ

၅၂၇. ဧကံ သမယံ ဘဂဝါ ဥရုဝေလာယံ ဝိဟရတိ နဇ္ဇာ နေရဉ္ဇရာယ တီရေ အဇပါလနိဂြောဓေ ပဌမာဘိသမ္ဗုဒ္ဓေါ။ အထ ခေါ ဘဂဝတော ရဟောဂတဿ ပဋိသလ္လီနဿ ဧဝံ စေတသော ပရိဝိတက္ကော ဥဒပါဒိ – ‘‘ပဉ္စိန္ဒြိယာနိ ဘာဝိတာနိ ဗဟုလီကတာနိ အမတောဂဓာနိ ဟောန္တိ အမတပရာယဏာနိ အမတပရိယောသာနာနိ။ ကတမာနိ ပဉ္စ? သဒ္ဓိန္ဒြိယံ ဘာဝိတံ ဗဟုလီကတံ အမတောဂဓံ ဟောတိ အမတပရာယဏံ အမတပရိယောသာနံ။ ဝီရိယိန္ဒြိယံ။ပေ။ သတိန္ဒြိယံ။ပေ။ သမာဓိန္ဒြိယံ။ပေ။ ပညိန္ဒြိယံ ဘာဝိတံ ဗဟုလီကတံ အမတောဂဓံ ဟောတိ အမတပရာယဏံ အမတပရိယောသာနံ။ ဣမာနိ ပဉ္စိန္ဒြိယာနိ ဘာဝိတာနိ ဗဟုလီကတာနိ အမတောဂဓာနိ ဟောန္တိ အမတပရာယဏာနိ အမတပရိယောသာနာနီ’’တိ။

အထ ခော ဗြဟ္မာ သဟမ္ပတိ ဘဂဝတော စေတသာ စေတောပရိဝိတက္ကမညာယ – သေယျထာပိ နာမ ဗလဝါ ပုရိသော သမိဉ္ဇိတံ ဝါ ဗာဟံ ပသာရေယျ, ပသာရိတံ ဝါ ဗာဟံ သမိဉ္ဇေယျ; ဧဝမေဝ ဗြဟ္မလောကေ အန္တရဟိတော ဘဂဝတော ပုရတော ပါတုရဟောသိ။ အထ ခော ဗြဟ္မာ သဟမ္ပတိ ဧကံသံ ဥတ္တရာသင်္ဂံ ကရိတွာ ယေန ဘဂဝါ တေနဉ္ဇလိံ ပဏာမေတွာ ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ – ‘‘ဧဝမေတံ, ဘဂဝါ, ဧဝမေတံ သုဂတ! ပဉ္စိန္ဒြိယာနိ ဘာဝိတာနိ ဗဟုလီကတာနိ အမတောဂဓာနိ ဟောန္တိ အမတပရာယဏာနိ အမတပရိယောသာနာနိ။ ကတမာနိ ပဉ္စ? သဒ္ဓိန္ဒြိယံ ဘာဝိတံ ဗဟုလီကတံ အမတောဂဓံ ဟောတိ အမတပရာယဏံ အမတပရိယောသာနံ။ပေ။ ပညိန္ဒြိယံ ဘာဝိတံ ဗဟုလီကတံ အမတော

ဂမံ ဟောတိ အမတပရာယဏံ အမတပရိယောသာနံ။ ဣမာနိ ပဉ္စိန္ဒြိယာနိ ဘာဝိတာနိ ဗဟုလီကတာနိ အမတောဂဓာနိ ဟောန္တိ အမတပရာယဏာနိ အမတပရိယောသာနာနိ''။

''ဘူတပုဗ္ဗာဟံ , ဘန္တေ, ကဿပေ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေ ဗြဟ္မစရိယံ အစရိံ။ တတြာပိ မံ ဧဝံ ဇာနန္တိ – 'သဟကော ဘိက္ခု, သဟကော ဘိက္ခူ'တိ။ သော ခွာဟံ, ဘန္တေ, ဣမေသံယေဝ ပဉ္စန္နံ ဣန္ဒြိယာနံ ဘာဝိတတ္တာ ဗဟုလီကတတ္တာ ကာမေသု ကာမစ္ဆန္ဒံ ဝိရာဇေတွာ ကာယဿ ဘေဒာ ပရံ မရဏာ သုဂတိံ ဗြဟ္မလောကံ ဥပပန္နော။ တတြာပိ မံ ဧဝံ ဇာနန္တိ – 'ဗြဟ္မာ သဟမ္ပတိ, ဗြဟ္မာ သဟမ္ပတီ'''တိ။ ''ဧဝမေတံ, ဘဂဝါ, ဧဝမေတံ သုဂတ! အဟမေတံ ဇာနာမိ, အဟမေတံ ပဿာမိ ယထာ ဣမာနိ ပဉ္စိန္ဒြိယာနိ ဘာဝိတာနိ ဗဟုလီကတာနိ အမတောဂဓာနိ ဟောန္တိ အမတပရာယဏာနိ အမတပရိယောသာနာနီ''တိ။ သတ္တမံ။

၈. သူကရခတသုတ္တံ

၅၂၈. ဧကံ သမယံ ဘဂဝါ ရာဇဂဟေ ဝိဟရတိ ဂိဇ္ဈကူဋေ ပဗ္ဗတေ သူကရခတာယံ။ တတြ ခော ဘဂဝါ အာယသ္မန္တံ သာရိပုတ္တံ အာမန္တေသိ – ''ကိံ နု ခော, သာရိပုတ္တ, အတ္ထဝသံ သမ္ပဿမာနော ခီဏာသဝေါ ဘိက္ခု တထာဂတေ ဝါ တထာဂတသာသနေ ဝါ ပရမနိပစ္စကာရံ ပဝတ္တမာနော ပဝတ္တတီ''တိ [ပဝတ္တေတီတိ (သီ.)] ? ''အနုတ္တရဉ္ဟိ , ဘန္တေ, ယောဂက္ခေမံ သမ္ပဿမာနော ခီဏာသဝေါ ဘိက္ခု တထာဂတေ ဝါ တထာဂတသာသနေ ဝါ ပရမနိပစ္စကာရံ ပဝတ္တမာနော ပဝတ္တတီ''တိ။ ''သာဓု သာဓု, သာရိပုတ္တ! အနုတ္တရဉ္ဟိ, သာရိပုတ္တ, ယောဂက္ခေမံ သမ္ပဿမာနော ခီဏာသဝေါ ဘိက္ခု တထာဂတေ ဝါ တထာဂတသာသနေ ဝါ ပရမနိပစ္စကာရံ ပဝတ္တမာနော ပဝတ္တတီ''တိ။

''ကတမော စ, သာရိပုတ္တ, အနုတ္တရော ယောဂက္ခေမော ယံ သမ္ပဿမာနော ခီဏာသဝေါ ဘိက္ခု တထာဂတေ ဝါ တထာဂတသာသနေ ဝါ ပရမနိပစ္စကာရံ ပဝတ္တမာနော ပဝတ္တတီ''တိ? ''ဣဓ, ဘန္တေ, ခီဏာသဝေါ ဘိက္ခု သဒ္ဓိန္ဒြိယံ ဘာဝေတိ ဥပသမဂါမိံ သမ္ဗောဓဂါမိံ, ဝီရိယိန္ဒြိယံ ဘာဝေတိ။ပေ.။ သတိန္ဒြိယံ ဘာဝေတိ။ပေ.။ သမာဓိန္ဒြိယံ ဘာဝေတိ။ပေ.။ ပညိန္ဒြိယံ ဘာဝေတိ ဥပသမဂါမိံ သမ္ဗောဓဂါမိံ။ အယံ ခော, ဘန္တေ, အနုတ္တရော ယောဂက္ခေမော ယံ သမ္ပဿမာနော ခီဏာသဝေါ ဘိက္ခု တထာဂတေ ဝါ တထာဂတသာသနေ ဝါ ပရမနိပစ္စကာရံ ပဝတ္တမာနော ပဝတ္တတီ''တိ။ ''သာဓု သာဓု, သာရိပုတ္တ! ဧသော ဟိ, သာရိပုတ္တ, အနုတ္တရော ယောဂက္ခေမော ယံ သမ္ပဿမာနော ခီဏာသဝေါ ဘိက္ခု တထာဂတေ ဝါ တထာဂတသာသနေ ဝါ ပရမနိပစ္စကာရံ ပဝတ္တမာနော ပဝတ္တတီ''တိ။

''ကတမော စ, သာရိပုတ္တ, ပရမနိပစ္စကာရော ယံ ခီဏာသဝေါ ဘိက္ခု တထာဂတေ ဝါ တထာဂတသာသနေ ဝါ ပရမနိပစ္စကာရံ ပဝတ္တမာနော ပဝတ္တတီ''တိ? ''ဣဓ, ဘန္တေ, ခီဏာသဝေါ ဘိက္ခု သတ္ထရိ သဂါရဝေါ ဝိဟရတိ သပ္ပတိဿော [သပ္ပတိဿော (သျာ. ကံ. က.)] , ဓမ္မေ သဂါရဝေါ ဝိဟရတိ သပ္ပတိဿော, သင်္ဃေ သဂါရဝေါ ဝိဟရတိ သပ္ပတိဿော, သိက္ခာယ သဂါရဝေါ ဝိဟရတိ သပ္ပတိဿော, သမာဓိသ္မိံ သဂါရဝေါ ဝိဟရတိ သပ္ပတိဿော။ အယံ ခော, ဘန္တေ, ပရမနိပစ္စကာရော ယံ ခီဏာသဝေါ ဘိက္ခု တထာဂတေ ဝါ တထာဂတသာသနေ ဝါ ပရမနိပစ္စကာရံ ပဝတ္တမာနော ပဝတ္တတီ''တိ။ ''သာဓု သာဓု, သာရိပုတ္တ! ဧသော ဟိ , သာရိပုတ္တ, ပရမနိပစ္စကာရော ယံ ခီဏာသဝေါ ဘိက္ခု တထာဂတေ ဝါ တထာဂတသာသနေ ဝါ ပရမနိပစ္စကာရံ ပဝတ္တမာနော ပဝတ္တတီ''တိ။ အဋ္ဌမံ။

၉. ပဌမဥပ္ပာဒသုတ္တံ

၅၂၉. သာဝတ္ထိနိဒါနံ။ ''ပဉ္စိမာနိ, ဘိက္ခဝေ, ဣန္ဒြိယာနိ ဘာဝိတာနိ ဗဟုလီကတာနိ အနုပ္ပန္နာနိ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ, နာညတြ တထာဂတဿ ပါတုဘာဝါ အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ။ ကတမာနိ ပဉ္စ? သဒ္ဓိန္ဒြိယံ, ဝီရိယိန္ဒြိယံ, သတိန္ဒြိယံ, သမာဓိန္ဒြိယံ, ပညိန္ဒြိယံ – ဣမာနိ ခော, ဘိက္ခဝေ, ပဉ္စိန္ဒြိယာနိ ဘာဝိတာနိ ဗဟုလီကတာနိ အနုပ္ပန္နာနိ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ, နာညတြ တထာဂတဿ ပါတုဘာဝါ အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿာ''တိ။ နဝမံ။

၁၀. ဒုတိယဥပ္ပာဒသုတ္တံ

၅၃၀. ‘‘ပဉ္စိမာနိ , ဘိက္ခဝေ, ဣန္ဒြိယာနိ ဘာဝိတာနိ ဗဟုလီကတာနိ အနုပ္ပန္နာနိ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ, နာညတ္ရ သုဂတဝိနယာ။ ကတမာနိ ပဉ္စ? သဒ္ဓိန္ဒြိယံ, ဝီရိယိန္ဒြိယံ, သတိန္ဒြိယံ, သမာဓိန္ဒြိယံ, ပညိန္ဒြိယံ – ဣမာနိ ခော, ဘိက္ခဝေ, ပဉ္စိန္ဒြိယာနိ ဘာဝိတာနိ ဗဟုလီကတာနိ အနုပ္ပန္နာနိ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ, နာညတ္ရ သုဂတဝိနယာ’’တိ။ ဒသမံ။

သူကရခတဝဂ္ဂေါ ဆဋ္ဌော။

တဿုဒ္ဒါနံ –

သာလံ မလ္လိကံ သေခော စ၊ ပဒံ သာရံ ပတိဋ္ဌိတံ။
ဗြဟ္မသူကရခတာယော၊ ဥပ္ပာဒာ အပရေ ဒုဝေတိ။

၇. ဗောဓိပက္ခိယဝဂ္ဂေါ

၁. သံယောဇနသုတ္တံ

၅၃၁. သာဝတ္ထိနိဒါနံ ။ ‘‘ပဉ္စိမာနိ, ဘိက္ခဝေ, ဣန္ဒြိယာနိ ဘာဝိတာနိ ဗဟုလီကတာနိ သံယောဇနပ္ပဟာနာယ [သံယောဇနာနံ ပဟာနာယ (သ္ယာ. က.)] သံဝတ္တန္တိ။ ကတမာနိ ပဉ္စ? သဒ္ဓိန္ဒြိယံ။ပေ။ ပညိန္ဒြိယံ – ဣမာနိ ခော, ဘိက္ခဝေ, ပဉ္စိန္ဒြိယာနိ ဘာဝိတာနိ ဗဟုလီကတာနိ သံယောဇနပ္ပဟာနာယ သံဝတ္တန္တီ’’တိ။ ပဌမံ။

၂. အနုသယသုတ္တံ

၅၃၂. ‘‘ပဉ္စိမာနိ , ဘိက္ခဝေ, ဣန္ဒြိယာနိ ဘာဝိတာနိ ဗဟုလီကတာနိ အနုသယသမုဂ္ဃာတာယ သံဝတ္တန္တိ။ ကတမာနိ ပဉ္စ? သဒ္ဓိန္ဒြိယံ။ပေ။ ပညိန္ဒြိယံ – ဣမာနိ ခော , ဘိက္ခဝေ, ပဉ္စိန္ဒြိယာနိ ဘာဝိတာနိ ဗဟုလီကတာနိ အနုသယသမုဂ္ဃာတာယ သံဝတ္တန္တီ’’တိ။ ဒုတိယံ။

၃. ပရိညာသုတ္တံ

၅၃၃. ‘‘ပဉ္စိမာနိ, ဘိက္ခဝေ, ဣန္ဒြိယာနိ ဘာဝိတာနိ ဗဟုလီကတာနိ အဒ္ဓာနပရိညာယ သံဝတ္တန္တိ။ ကတမာနိ ပဉ္စ? သဒ္ဓိန္ဒြိယံ။ပေ။ ပညိန္ဒြိယံ – ဣမာနိ ခော, ဘိက္ခဝေ, ပဉ္စိန္ဒြိယာနိ ဘာဝိတာနိ ဗဟုလီကတာနိ အဒ္ဓာနပရိညာယ သံဝတ္တန္တီ’’တိ။ တတိယံ။

၄. အာသဝက္ခယသုတ္တံ

၅၃၄. ‘‘ပဉ္စိမာနိ, ဘိက္ခဝေ, ဣန္ဒြိယာနိ ဘာဝိတာနိ ဗဟုလီကတာနိ အာသဝာနံ ခယာယ သံဝတ္တန္တိ။ ကတမာနိ ပဉ္စ? သဒ္ဓိန္ဒြိယံ။ပေ။ ပညိန္ဒြိယံ – ဣမာနိ ခော, ဘိက္ခဝေ, ပဉ္စိန္ဒြိယာနိ ဘာဝိတာနိ ဗဟုလီကတာနိ အာသဝာနံ ခယာယ သံဝတ္တန္တီ’’တိ။

‘‘ပဉ္စိမာနိ, ဘိက္ခဝေ, ဣန္ဒြိယာနိ ဘာဝိတာနိ ဗဟုလီကတာနိ သံယောဇနပ္ပဟာနာယ သံဝတ္တန္တိ, အနုသယသမုဂ္ဃာတာယ သံဝတ္တန္တိ, အဒ္ဓာနပရိညာယ သံဝတ္တန္တိ, အာသဝာနံ ခယာယ သံဝတ္တန္တိ။ ကတမာနိ ပဉ္စ? သဒ္ဓိန္ဒြိယံ။ပေ။ ပညိန္ဒြိယံ – ဣမာနိ ခော, ဘိက္ခဝေ, ပဉ္စိန္ဒြိယာနိ ဘာဝိတာနိ ဗဟုလီကတာနိ သံယောဇနပ္ပဟာနာယ သံဝတ္တန္တိ, အနုသယသမုဂ္ဃာတာယ သံဝတ္တန္တိ, အဒ္ဓာနပရိညာယ သံဝတ္တန္တိ, အာသဝာနံ ခယာယ သံဝတ္တန္တီ’’တိ။ စတုတ္ထံ။

၅. ပဌမဖလသုတ္တံ

၁၃၅. ‘‘ပဉ္စိမာနိ, ဘိက္ခဝေ, ဣန္ဒြိယာနိ။ ကတမာနိ ပဉ္စ? သဒ္ဓိန္ဒြိယံ။ပေ။ ပညိန္ဒြိယံ – ဣမာနိ ခော, ဘိက္ခဝေ, ပဉ္စိန္ဒြိယာနိ။ ဣမေသံ ခော, ဘိက္ခဝေ, ပဉ္စန္နံ ဣန္ဒြိယာနံ ဘာဝိတတ္တာ ဗဟုလီကတတ္တာ ဒွိန္နံ ဖလာနံ အညတရံ ဖလံ ပာဋိကင်္ခံ – ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ အညာ, သတိ ဝါ ဥပါဒိသေသေ အနာဂါမိတာ’’တိ။ ပဉ္စမံ။

၆. ဒုတိယဖလသုတ္တံ

၁၃၆. ‘‘ပဉ္စိမာနိ , ဘိက္ခဝေ, ဣန္ဒြိယာနိ။ ကတမာနိ ပဉ္စ? သဒ္ဓိန္ဒြိယံ။ပေ။ ပညိန္ဒြိယံ – ဣမာနိ ခော, ဘိက္ခဝေ, ပဉ္စိန္ဒြိယာနိ။ ဣမေသံ ခော, ဘိက္ခဝေ, ပဉ္စန္နံ ဣန္ဒြိယာနံ ဘာဝိတတ္တာ ဗဟုလီကတတ္တာ သတ္တ ဖလာ သတ္တာနိသံသာ ပာဋိကင်္ခါ။ ကတမေ သတ္တ ဖလာ သတ္တာနိသံသာ? ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ ပဋိကစ္စ အညံ အာရာဓေတိ, နော စေ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ ပဋိကစ္စ အညံ အာရာဓေတိ, အထ မရဏကာလေ အညံ အာရာဓေတိ။ နော စေ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ အညံ အာရာဓေတိ, နော စေ မရဏကာလေ အညံ အာရာဓေတိ, အထ ပဉ္စန္နံ ဩရမ္ဘာဂိယာနံ သံယောဇနာနံ ပရိက္ခယာ အန္တရာပရိနိဗ္ဗာယီ ဟောတိ, ဥပဟစ္စပရိနိဗ္ဗာယီ ဟောတိ, အသင်္ခါရပရိနိဗ္ဗာယီ ဟောတိ, သသင်္ခါရပရိနိဗ္ဗာယီ ဟောတိ, ဥဒ္ဓံသောတော ဟောတိ အကနိဋ္ဌဂါမီ။ ဣမေသံ ခော, ဘိက္ခဝေ, ပဉ္စန္နံ ဣန္ဒြိယာနံ ဘာဝိတတ္တာ ဗဟုလီကတတ္တာ ဣမေ သတ္တ ဖလာ သတ္တာနိသံသာ ပာဋိကင်္ခါ’’တိ။ ဆဋ္ဌံ။

၇. ပဌမရုက္ခသုတ္တံ

၁၃၇. ‘‘သေယျထာပိ ဘိက္ခဝေ, ယေ ကေစိ ဇမ္ဗုဒီပကာ ရုက္ခာ, ဇမ္ဗူ တေသံ အဂ္ဂမက္ခာယတိ; ဧဝမေဝ ခော ဘိက္ခဝေ, ယေ ကေစိ ဗောဓိပက္ခိယာ ဓမ္မာ, ပညိန္ဒြိယံ တေသံ အဂ္ဂမက္ခာယတိ, ယဒိဒံ – ဗောဓာယ။ ကတမေ စ, ဘိက္ခဝေ, ဗောဓိပက္ခိယာ ဓမ္မာ? သဒ္ဓိန္ဒြိယံ, ဘိက္ခဝေ, ဗောဓိပက္ခိယော ဓမ္မော, တံ ဗောဓာယ သံဝတ္တတိ။ ဝီရိယိန္ဒြိယံ။ပေ။ သတိန္ဒြိယံ။ပေ။ သမာဓိန္ဒြိယံ။ပေ။ ပညိန္ဒြိယံ ဗောဓိပက္ခိယော ဓမ္မော, တံ ဗောဓာယ သံဝတ္တတိ။ သေယျထာပိ, ဘိက္ခဝေ, ယေ ကေစိ ဇမ္ဗုဒီပကာ ရုက္ခာ, ဇမ္ဗူ တေသံ အဂ္ဂမက္ခာယတိ; ဧဝမေဝ ခော, ဘိက္ခဝေ, ယေ ကေစိ ဗောဓိပက္ခိယာ ဓမ္မာ, ပညိန္ဒြိယံ တေသံ အဂ္ဂမက္ခာယတိ, ယဒိဒံ – ဗောဓာယာ’’တိ။ သတ္တမံ။

၈. ဒုတိယရုက္ခသုတ္တံ

၁၃၈. ‘‘သေယျထာပိ , ဘိက္ခဝေ, ယေ ကေစိ ဒေဝါနံ တာဝတိံသာနံ ရုက္ခာ, ပါရိစ္ဆတ္တကော တေသံ အဂ္ဂမက္ခာယတိ; ဧဝမေဝ ခော, ဘိက္ခဝေ, ယေ ကေစိ ဗောဓိပက္ခိယာ ဓမ္မာ, ပညိန္ဒြိယံ တေသံ အဂ္ဂမက္ခာယတိ, ယဒိဒံ – ဗောဓာယ။ ကတမေ စ, ဘိက္ခဝေ, ဗောဓိပက္ခိယာ ဓမ္မာ? သဒ္ဓိန္ဒြိယံ , ဘိက္ခဝေ, ဗောဓိပက္ခိယော ဓမ္မော, တံ ဗောဓာယ သံဝတ္တတိ။ ဝီရိယိန္ဒြိယံ။ပေ။ သတိန္ဒြိယံ။ပေ။ သမာဓိန္ဒြိယံ။ပေ။ ပညိန္ဒြိယံ ဗောဓိပက္ခိယော ဓမ္မော, တံ ဗောဓာယ သံဝတ္တတိ။ သေယျထာပိ, ဘိက္ခဝေ , ယေ ကေစိ ဒေဝါနံ တာဝတိံသာနံ ရုက္ခာ, ပါရိစ္ဆတ္တကော တေသံ အဂ္ဂမက္ခာယတိ; ဧဝမေဝ ခော, ဘိက္ခဝေ, ယေ ကေစိ ဗောဓိပက္ခိယာ ဓမ္မာ, ပညိန္ဒြိယံ တေသံ အဂ္ဂမက္ခာယတိ, ယဒိဒံ – ဗောဓာယာ’’တိ။ အဋ္ဌမံ။

၉. တတိယရုက္ခသုတ္တံ

၁၃၉. ‘‘သေယျထာပိ, ဘိက္ခဝေ, ယေ ကေစိ အသုရာနံ ရုက္ခာ, စိတ္တပါဋလိ တေသံ အဂ္ဂမက္ခာယတိ; ဧဝမေဝ ခော, ဘိက္ခဝေ, ယေ ကေစိ ဗောဓိပက္ခိယာ ဓမ္မာ, ပညိန္ဒြိယံ တေသံ အဂ္ဂမက္ခာယတိ, ယဒိဒံ – ဗောဓာယ။ ကတမေ စ, ဘိက္ခဝေ, ဗောဓိပက္ခိယာ ဓမ္မာ? သဒ္ဓိန္ဒြိယံ, ဘိက္ခဝေ, ဗောဓိပက္ခိယော ဓမ္မော, တံ ဗောဓာယ သံဝတ္တတိ။ပေ။ ပညိန္ဒြိယံ ဗောဓိပက္ခိယော ဓမ္မော, တံ ဗောဓာယ သံဝတ္တတိ။ သေယျထာပိ ဘိက္ခဝေ, ယေ ကေစိ အသုရာနံ ရုက္ခာ, စိတ္တပါဋလိ တေသံ အဂ္ဂမက္ခာယတိ; ဧဝမေဝ ခော, ဘိက္ခဝေ, ယေ ကေစိ ဗောဓိပက္ခိယာ ဓမ္မာ, ပညိန္ဒြိယံ တေသံ အဂ္ဂမက္ခာယတိ, ယဒိဒံ – ဗောဓာယာ’’တိ။ နဝမံ။

၁၀. စတုတ္ထရုက္ခသုတ္တံ

၅၄၀. ‘‘သေယျထာပိ, ဘိက္ခဝေ, ယေ ကေစိ သုပဏ္ဏာနံ ရုက္ခာ, ကူဋသိမ္ဗလီ [ကောဋသိမ္ဗလိ (သျာ. ကံ.)] တေသံ အဂ္ဂမက္ခာယတိ; ဧဝမေဝ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ယေ ကေစိ ဗောဓိပက္ခိယာ ဓမ္မာ, ပညိန္ဒြိယံ တေသံ အဂ္ဂမက္ခာယတိ, ယဒိဒံ – ဗောဓာယ။ ကတမေ စ, ဘိက္ခဝေ, ဗောဓိပက္ခိယာ ဓမ္မာ? သဒ္ဓိန္ဒြိယံ, ဘိက္ခဝေ, ဗောဓိပက္ခိယော ဓမ္မော, တံ ဗောဓာယ သံဝတ္တတိ။ပေ.။ ပညိန္ဒြိယံ ဗောဓိပက္ခိယော ဓမ္မော, တံ ဗောဓာယ သံဝတ္တတိ။ သေယျထာပိ, ဘိက္ခဝေ, ယေ ကေစိ သုပဏ္ဏာနံ ရုက္ခာ, ကူဋသိမ္ဗလီ တေသံ အဂ္ဂမက္ခာယတိ; ဧဝမေဝ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ယေ ကေစိ ဗောဓိပက္ခိယာ ဓမ္မာ, ပညိန္ဒြိယံ တေသံ အဂ္ဂမက္ခာယတိ, ယဒိဒံ – ဗောဓာယာ’’တိ။ ဒသမံ။

ဗောဓိပက္ခိယဝဂ္ဂေါ သတ္တမော။

တဿုဒ္ဒာနံ –

သံယောဇနာ အနုသယာ, ပရိညာ အာသဝက္ခယာ။
ဒွေ ဖလာ စတုရော ရုက္ခာ, ဝဂ္ဂေါ တေန ပဝုစ္စတီတိ။

၈. ဂင်္ဂါပေယျာလဝဂ္ဂေါ

၁-၁၂. ပာစီနာဒိသုတ္တဒွါဒသကံ

၅၄၁-၅၅၂. ‘‘သေယျထာပိ , ဘိက္ခဝေ, ဂင်္ဂါ နဒီ ပာစီနနိန္နာ ပာစီနပောဏာ ပာစီနပဗ္ဘာရာ; ဧဝမေဝ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ပဉ္စိန္ဒြိယာနိ ဘာဝေန္တော ပဉ္စိန္ဒြိယာနိ ဗဟုလီကရောန္တော နိဗ္ဗာနနိန္နော ဟောတိ နိဗ္ဗာနပောဏော နိဗ္ဗာနပဗ္ဘာရော။ ကထဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ပဉ္စိန္ဒြိယာနိ ဘာဝေန္တော ပဉ္စိန္ဒြိယာနိ ဗဟုလီကရောန္တော နိဗ္ဗာနနိန္နော ဟောတိ နိဗ္ဗာနပောဏော နိဗ္ဗာနပဗ္ဘာရော? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု သဒ္ဓိန္ဒြိယံ ဘာဝေတိ ဝိဝေကနိဿိတံ ဝိရာဂနိဿိတံ နိရောဓနိဿိတံ ဝေါဿဂ္ဂပရိဏာမိံ, ဝီရိယိန္ဒြိယံ။ပေ.။ သတိန္ဒြိယံ။ သမာဓိန္ဒြိယံ။ ပညိန္ဒြိယံ ဘာဝေတိ ဝိဝေကနိဿိတံ ဝိရာဂနိဿိတံ နိရောဓနိဿိတံ ဝေါဿဂ္ဂပရိဏာမိံ။ ဧဝံ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ပဉ္စိန္ဒြိယာနိ ဘာဝေန္တော ပဉ္စိန္ဒြိယာနိ ဗဟုလီကရောန္တော နိဗ္ဗာနနိန္နော ဟောတိ နိဗ္ဗာနပောဏော နိဗ္ဗာနပဗ္ဘာရော’’တိ။ ဒွါဒသမံ။

ဂင်္ဂါပေယျာလဝဂ္ဂေါ အဋ္ဌမော။

တဿုဒ္ဒာနံ –

ဆ ပာစီနတော နိန္နာ, ဆ နိန္နာ စ သမုဒ္ဒတော။
ဒွေတေ ဆ ဒွါဒသ ဟောန္တိ, ဝဂ္ဂေါ တေန ပဝုစ္စတီတိ။

အပ္ပမာဒဝဂ္ဂေါ ဝိတ္ထာရေတဗ္ဗော။

တဿုဒ္ဒာနံ –

တထာဂတံ ပဒံ ကူဋံ, မူလံ သာရေန ဝဿိကံ။
ရာဇာ စန္ဒိမသူရိယာ, ဝတ္ထေန ဒသမံ ပဒန္တိ။

ဗလကရဏီယဝဂ္ဂေါ ဝိတ္ထာရေတဗ္ဗော။

တဿုဒ္ဒာနံ –

ဗလံ ဗီဇဉ္စ နာဂေါ စ, ရုက္ခော ကုမ္ဘေန သူကိယာ။

အာကာသေန စ ဒွေ ဝ မေဃာ၊ နာတ အာဂန္တုကာ နဒီတိ။

သေနာဝဂ္ဂေ ဝိတ္ထာရေတဗ္ဗော။

တဿုဒ္ဒာနံ –

သေနာ ဝိဓာ အာသတော၊ ဘတေ စ ဒုက္ခတာ တိသ္သော။
ခိလံ မလဉ္စ နီဃော စ၊ ဝေဒနာ တဏှာ တသိနာ စာတိ။

၁၂. ဩဃဝဂ္ဂေါ

၁-၁၀. ဩဃာဒိသုတ္တဒသကံ

၅၈၇-၅၉၆. ''ပဉ္စိမာနိ , ဘိက္ခဝေ, ဥဒ္ဓမ္ဘာဂိယာနိ သံယောဇနာနိ။ ကတမာနိ ပဉ္စ? ရူပရာဂေါ, အရူပရာဂေါ, မာနော, ဥဒ္ဓစ္စံ, အဝိဇ္ဇာ – ဣမာနိ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ပဉ္စုဒ္ဓမ္ဘာဂိယာနိ သံယောဇနာနိ။ ဣမေသံ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ပဉ္စန္နံ ဥဒ္ဓမ္ဘာဂိယာနံ သံယောဇနာနံ အဘိညာယ ပရိညာယ ပရိက္ခယာယ ပဟာနာယ ပဉ္စိန္ဒြိယာနိ ဘာဝေတဗ္ဗာနိ။ ကတမာနိ ပဉ္စ? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု သဒ္ဓိန္ဒြိယံ ဘာဝေတိ ဝိဝေကနိဿိတံ ဝိရာဂနိဿိတံ နိရောဓနိဿိတံ ဝေဿဂ္ဂပရိဏာမိံ။ပေ.။ ပညိန္ဒြိယံ ဘာဝေတိ ဝိဝေကနိဿိတံ ဝိရာဂနိဿိတံ နိရောဓနိဿိတံ ဝေဿဂ္ဂပရိဏာမိံ။ ဣမေသံ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ပဉ္စန္နံ ဥဒ္ဓမ္ဘာဂိယာနံ သံယောဇနာနံ အဘိညာယ ပရိညာယ ပရိက္ခယာယ ပဟာနာယ ဣမာနိ ပဉ္စိန္ဒြိယာနိ ဘာဝေတဗ္ဗာနီ''တိ။ ဒသမံ။ (ယထာ မဂ္ဂသံယုတ္တံ, တထာ ဝိတ္ထာရေတဗ္ဗံ။)

ဩဃဝဂ္ဂေါ ဒွါဒသမော။

တဿုဒ္ဒာနံ –

ဩဃော ယောဂေါ ဥပါဒါနံ၊ ဂန္ထာ အနုသယေန စ။
ကာမဂုဏာ နီဝရဏာ၊ ခန္ဓာ ဩရုဒ္ဓမ္ဘာဂိယာတိ။

၁၃. ဂင်္ဂါပေယျာလဝဂ္ဂေါ

၁-၁၂. ပာစီနာဒိသုတ္တဒွါဒသကံ

၅၉၇-၆၀၈. ''သေယျထာပိ , ဘိက္ခဝေ, ဂင်္ဂါ နဒီ ပာစီနနိန္နာ ပာစီနပောဏာ ပာစီနပဗ္ဘာရာ; ဧဝမေဝ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ပဉ္စိန္ဒြိယာနိ ဘာဝေန္တော ပဉ္စိန္ဒြိယာနိ ဗဟုလီကရောန္တော နိဗ္ဗာနနိန္နော ဟောတိ နိဗ္ဗာနပောဏော နိဗ္ဗာနပဗ္ဘာရော။ ကထဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ပဉ္စိန္ဒြိယာနိ ဘာဝေန္တော ပဉ္စိန္ဒြိယာနိ ဗဟုလီကရောန္တော နိဗ္ဗာနနိန္နော ဟောတိ နိဗ္ဗာနပောဏော နိဗ္ဗာနပဗ္ဘာရော? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု သဒ္ဓိန္ဒြိယံ ဘာဝေတိ ရာဂဝိနယပရိယောသာနံ ဒောသဝိနယပရိယောသာနံ မောဟဝိနယပရိယောသာနံ။ပေ.။ ပညိန္ဒြိယံ ဘာဝေတိ ရာဂဝိနယပရိယောသာနံ ဒောသဝိနယပရိယောသာနံ မောဟဝိနယပရိယောသာနံ။ ဧဝံ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ပဉ္စိန္ဒြိယာနိ ဘာဝေန္တော ပဉ္စိန္ဒြိယာနိ ဗဟုလီကရောန္တော နိဗ္ဗာနနိန္နော ဟောတိ နိဗ္ဗာနပောဏော နိဗ္ဗာနပဗ္ဘာရော''တိ။ ဒွါဒသမံ။

ဂင်္ဂါပေယျာလဝဂ္ဂေါ တေရသမော။

တဿုဒ္ဒာနံ –

ဆ ပာစီနတော နိန္နာ၊ ဆ နိန္နာ စ သမုဒ္ဒတော။
ဒွေဝေတေ ဆ ဒွါဒသ ဟောန္တိ၊ ဝဂ္ဂေါ တေန ပဝုစ္စတီတိ။

၁၇. ဩဃဝဂ္ဂေါ

၁-၁၀. ဩဃာဒိသုတ္တဒသကံ

၆၄၁-၆၅၀. ''ပဉ္စိမာနိ , ဘိက္ခဝေ, ဥဒ္ဓမ္ဘာဂိယာနိ သံယောဇနာနိ။ ကတမာနိ ပဉ္စ? ရူပရာဂေါ, အရူပရာဂေါ, မာနော, ဥဒ္ဓစ္စံ, အဝိဇ္ဇာ – ဣမာနိ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ပဉ္စုဒ္ဓမ္ဘာဂိယာနိ သံယောဇနာနိ။ ဣမေသံ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ပဉ္စန္နံ ဥဒ္ဓမ္ဘာဂိယာနံ သံယောဇနာနံ အဘိညာယ ပရိညာယ ပရိက္ခယာယ ပဟာနာယ ပဉ္စိန္ဒြိယာနိ ဘာဝေတဗ္ဗာနိ။ ကတမာနိ ပဉ္စ? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု သဒ္ဓိန္ဒြိယံ ဘာဝေတိ ရာဂဝိနယပရိယောသာနံ ဒေါသဝိနယပရိယောသာနံ မောဟဝိနယပရိယောသာနံ။ ဝီရိယိန္ဒြိယံ ။ပေ.။ သတိန္ဒြိယံ။ သမာဓိန္ဒြိယံ ။ ပညိန္ဒြိယံ ဘာဝေတိ ရာဂဝိနယပရိယောသာနံ ဒေါသဝိနယပရိယောသာနံ မောဟဝိနယပရိယောသာနံ။ ဣမေသံ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ပဉ္စန္နံ ဥဒ္ဓမ္ဘာဂိယာနံ သံယောဇနာနံ အဘိညာယ ပရိညာယ ပရိက္ခယာယ ပဟာနာယ ဣမာနိ ပဉ္စိန္ဒြိယာနိ ဘာဝေတဗ္ဗာနီ''တိ။

ဩဃဝဂ္ဂေါ သတ္တရသမော။

တဿုဒ္ဒာနံ –

ဩဃော ယောဂေါ ဥပာဒါနံ၊ ဂန္ထာ အနုသယေန စ။
ကာမဂုဏာ နီဝရဏာ၊ ခန္ဓာ ဩရုဒ္ဓမ္ဘာဂိယာတိ။

ဣန္ဒြိယသံယုတ္တံ စတုတ္ထံ။

၅. သမ္မပ္ပဓာနသံယုတ္တံ

၁. ဂင်္ဂါပေယျာလဝဂ္ဂေါ

၁-၁၂. ပာစီနာဒိသုတ္တဒွါဒသကံ

၆၅၁-၆၆၂. သာဝတ္ထိနိဒါနံ ။ တတြ ခေါ ဘဂဝါ ဧတဒဝေါစ – ''စတ္တာရောမေ, ဘိက္ခဝေ, သမ္မပ္ပဓာနာ။ ကတမေ စတ္တာရော? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု အနုပ္ပန္နာနံ ပာပကာနံ အကုသလာနံ ဓမ္မာနံ အနုပ္ပာဒာယ ဆန္ဒံ ဇနေတိ ဝါယမတိ ဝီရိယံ အာရဘတိ စိတ္တံ ပဂ္ဂဏှာတိ ပဒဟတိ။ ဥပ္ပန္နာနံ ပာပကာနံ အကုသလာနံ ဓမ္မာနံ ပဟာနာယ ဆန္ဒံ ဇနေတိ ဝါယမတိ ဝီရိယံ အာရဘတိ စိတ္တံ ပဂ္ဂဏှာတိ ပဒဟတိ။ အနုပ္ပန္နာနံ ကုသလာနံ ဓမ္မာနံ ဥပ္ပာဒာယ ဆန္ဒံ ဇနေတိ ဝါယမတိ ဝီရိယံ အာရဘတိ စိတ္တံ ပဂ္ဂဏှာတိ ပဒဟတိ။ ဥပ္ပန္နာနံ ကုသလာနံ ဓမ္မာနံ ဌိတိယာ အသမ္မောသာယ ဘိယျောဘာဝါယ ဝေပုလ္လာယ ဘာဝနာယ ပာရိပူရိယာ ဆန္ဒံ ဇနေတိ ဝါယမတိ ဝီရိယံ အာရဘတိ စိတ္တံ ပဂ္ဂဏှာတိ ပဒဟတိ။ ဣမေ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, စတ္တာရော သမ္မပ္ပဓာနာတိ''။

''သေယျထာပိ, ဘိက္ခဝေ, ဂင်္ဂါ နဒီ ပါစီနနိန္နာ ပါစီနပောဏာ ပါစီနပဗ္ဘာရာ; ဧဝမေဝ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု စတ္တာရော သမ္မပ္ပဓာနေ ဘာဝေန္တော စတ္တာရော သမ္မပ္ပဓာနေ ဗဟုလီကရောန္တော နိဗ္ဗာနနိန္နော ဟောတိ နိဗ္ဗာနပောဏော နိဗ္ဗာနပဗ္ဘာရော။ ကထဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု စတ္တာရော သမ္မပ္ပဓာနေ ဘာဝေန္တော စတ္တာရော သမ္မပ္ပဓာနေ ဗဟုလီကရောန္တော နိဗ္ဗာနနိန္နော ဟောတိ နိဗ္ဗာနပောဏော နိဗ္ဗာနပဗ္ဘာရော? ဣဓ , ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု အနုပ္ပန္နာနံ ပာပကာနံ အကုသလာနံ ဓမ္မာနံ အနုပ္ပာဒာယ ဆန္ဒံ ဇနေတိ ဝါယမတိ ဝီရိယံ အာရဘတိ စိတ္တံ ပဂ္ဂဏှာတိ ပဒဟတိ။ ဥပ္ပန္နာနံ ပာပကာနံ အကုသလာနံ ဓမ္မာနံ ပဟာနာယ ဆန္ဒံ ဇနေတိ ဝါယမတိ ဝီရိယံ အာရဘတိ စိတ္တံ ပဂ္ဂဏှာတိ ပဒဟတိ။ အနုပ္ပန္နာနံ ကုသလာနံ ဓမ္မာနံ ဥပ္ပာဒာယ ဆန္ဒံ ဇနေတိ ဝါယမတိ ဝီရိယံ အာရဘတိ စိတ္တံ ပဂ္ဂဏှာတိ ပဒဟတိ။ ဥပ္ပန္နာနံ ကုသလာနံ ဓမ္မာနံ ဌိတိယာ အသမ္မောသာယ ဘိယျောဘာဝါယ ဝေပုလ္လာယ ဘာဝနာယ ပာရိပူရိယာ ဆန္ဒံ ဇနေတိ ဝါယမတိ ဝီရိယံ အာရဘတိ စိတ္တံ ပဂ္ဂဏှာတိ ပဒဟတိ။ ဧဝံ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု စတ္တာရော သမ္မပ္ပဓာနေ ဘာဝေန္တော စတ္တာရော သမ္မပ္ပဓာနေ ဗဟုလီကရောန္တော နိဗ္ဗာနနိန္နော ဟောတိ နိဗ္ဗာနပောဏော နိဗ္ဗာနပဗ္ဘာရော''တိ။ ဒွါဒသမံ။ (သမ္မပ္ပဓာနသံယုတ္တဿ ဂင်္ဂါပေယျာလီ သမ္မပ္ပဓာနဝသေန ဝိတ္ထာရေတဗ္ဗာ)။

ဂင်္ဂါပေယျာလဝဂ္ဂေါ ပဌမော။

တဿုဒ္ဒါနံ –

ဆ ပါစီနတော နိန္နာ၊ ဆ နိန္နာ စ သမုဒ္ဒတော။
ဒွေတေ ဆ ဒွါဒသ ဟောန္တိ၊ ဝဂ္ဂေါ တေန ပဝုစ္စတီတိ။

၂. အပ္ပမာဒဝဂ္ဂေါ

(အပ္ပမာဒဝဂ္ဂေါ သမ္မပ္ပဓာနဝသေန ဝိတ္ထာရေတဗ္ဗော)။

တဿုဒ္ဒါနံ –

တထာဂတံ ပဒံ ကူဋံ၊ မူလံ သာရေန ဝဿိကံ။
ရာဇာ စန္ဒိမသူရိယာ၊ ဝတ္ထေန ဒသမံ ပဒန္တိ။

၃. ဗလကရဏီယဝဂ္ဂေါ

၁-၁၂. ဗလကရဏီယာဒိသုတ္တဒ္ဒသကံ

၆၇၃-၆၈၄. ''သေယ္ယထာပိ, ဘိက္ခဝေ, ယေ ကေစိ ဗလကရဏီယာ ကမ္မန္တာ ကယိရန္တိ, သဗ္ဗေ တေ ပထဝိံ နိဿာယ ပထဝိယံ ပတိဋ္ဌာယ ဧဝမေတေ ဗလကရဏီယာ ကမ္မန္တာ ကယိရန္တိ; ဧဝမေဝ ခော, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု သီလံ နိဿာယ သီလေ ပတိဋ္ဌာယ စတ္တာရော သမ္မပ္ပဓာနေ ဘာဝေတိ, စတ္တာရော သမ္မပ္ပဓာနေ ဗဟုလီကရောတိ။ ကထဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု သီလံ နိဿာယ သီလေ ပတိဋ္ဌာယ စတ္တာရော သမ္မပ္ပဓာနေ ဘာဝေတိ, စတ္တာရော သမ္မပ္ပဓာနေ ဗဟုလီကရောတိ? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု အနုပ္ပန္နာနံ ပာပကာနံ အကုသလာနံ ဓမ္မာနံ အနုပ္ပာဒာယ ဆန္ဒံ ဇနေတိ ဝါယမတိ ဝီရိယံ အာရဘတိ စိတ္တံ ပဂ္ဂဏှာတိ ပဒဟတိ။ပေ။ ဥပ္ပန္နာနံ ကုသလာနံ ဓမ္မာနံ ဌိတိယာ အသမ္မောသာယ ဘိယ္ယောဘာဝါယ ဝေပုလ္လာယ ဘာဝနာယ ပာရိပူရိယာ ဆန္ဒံ ဇနေတိ ဝါယမတိ ဝီရိယံ အာရဘတိ စိတ္တံ ပဂ္ဂဏှာတိ ပဒဟတိ။ ဧဝံ ခော, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု သီလံ နိဿာယ သီလေ ပတိဋ္ဌာယ စတ္တာရော သမ္မပ္ပဓာနေ ဘာဝေတိ, စတ္တာရော သမ္မပ္ပဓာနေ ဗဟုလီကရောတီ''တိ။ (ဧဝံ ဗလကရဏီယဝဂ္ဂေ သမ္မပ္ပဓာနဝသေန ဝိတ္ထာရေတဗ္ဗာ)။ ဒ္ဒသမံ။

ဗလကရဏီယဝဂ္ဂေါ တတိယော။

တဿုဒ္ဒာနံ –

ဗလံ ဗီဇဉ္စ နာဂေါ စ, ရုက္ခော ကုမ္ဘေန သူကိယာ။
အာကာသေန စ ဒွေ မေဃာ, နာဝါ အာဂန္တုကာ နဒီတိ။

၄. ဧသနာဝဂ္ဂေါ

၁-၁၀. ဧသနာဒိသုတ္တဒသကံ

၆၈၅-၆၉၄. ''တိဿော ဣမာ, ဘိက္ခဝေ, ဧသနာ။ ကတမာ တိဿော? ကာမေသနာ, ဘဝေသနာ, ဗ္ရဟ္မစရိယေသနာ – ဣမာ ခော, ဘိက္ခဝေ, တိဿော ဧသနာ။ ဣမာသံ ခော, ဘိက္ခဝေ, တိဿန္နံ ဧသနာနံ အဘိညာယ ပရိညာယ ပရိက္ခယာယ ပဟာနာယ စတ္တာရော သမ္မပ္ပဓာနာ ဘာဝေတဗ္ဗာ။ ကတမေ စတ္တာရော? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု အနုပ္ပန္နာနံ။ပေ။ ဥပ္ပန္နာနံ ကုသလာနံ ဓမ္မာနံ ဌိတိယာ အသမ္မောသာယ ဘိယ္ယောဘာဝါယ ဝေပုလ္လာယ ဘာဝနာယ ပာရိပူရိယာ ဆန္ဒံ ဇနေတိ ဝါယမတိ ဝီရိယံ အာရဘတိ စိတ္တံ ပဂ္ဂဏှာတိ ပဒဟတိ။ ဣမာသံ ခော, ဘိက္ခဝေ, တိဿန္နံ ဧသနာနံ အဘိညာယ ပရိညာယ ပရိက္ခယာယ ပဟာနာယ ဣမေ စတ္တာရော သမ္မပ္ပဓာနာ ဘာဝေတဗ္ဗာ''တိ။ (ဝိတ္ထာရေတဗ္ဗံ)။ ဒသမံ။

ဧသနာဝဂ္ဂေါ စတုတ္ထော။

တဿုဒ္ဒာနံ –

ဧသနာ ဝိဓာ အာသဝေါ, ဘဝေါ စ ဒုက္ခတာ တိဿော။
ခိလံ မလဉ္စ နီဃော စ, ဝေဒနာ တဏှာ တသိနာ စာတိ။

၅. ဩဃဝဂ္ဂေါ

၁-၁၀. ဩဃာဒိသုတ္တဒသကံ

၆၉၅-၇၀၄. ''ပဉ္စိမာနိ, ဘိက္ခဝေ, ဥဒ္ဓမ္ဘာဂိယာနိ သံယောဇနာနိ။ ကတမာနိ ပဉ္စ? ရူပရာဂေါ, အရူပရာဂေါ, မာနော, ဥဒ္ဓစ္စံ, အဝိဇ္ဇာ – ဣမာနိ ခော, ဘိက္ခဝေ, ပဉ္စုဒ္ဓမ္ဘာဂိယာနိ သံယောဇနာနိ။ ဣမေသံ ခော, ဘိက္ခဝေ, ပဉ္စန္နံ ဥဒ္ဓမ္ဘာဂိယာနံ သံယောဇနာနံ အဘိညာယ ပရိညာယ ပရိက္ခယာယ ပဟာနာယ စတ္တာရော သမ္မပ္ပဓာနာ ဘာဝေတဗ္ဗ

ဗာ။ ကတမေ စတ္တာရော? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု အနုပ္ပန္နာနံ။ပေ.။ ဥပ္ပန္နာနံ ကုသလာနံ ဓမ္မာနံ ဌိတိယာ အသမ္မော သာယ ဘိယ္ယောဘာဘာတယ ဝေပုလ္လာယ ဘာဝနာယ ပါရိပူရိယာ ဆန္ဒံ ဇနေတိ ဝါယမတိ ဝီရိယံ အာရဘတိ စိတ္တံ ပဂ္ဂဏှာတိ ပဒဟတိ။ ဣမေသံ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ပဉ္စန္နံ ဥဒ္ဓမ္ဘာဂိယာနံ သံယောဇနာနံ အဘိညာယ ပရိညာယ ပရိက္ခယာယ ပဟာနာယ ဣမေ စတ္တာရော သမ္မပ္ပဓာနာ ဘာဝေတဗ္ဗာ”တိ။ (ဝိတ္ထာရေတဗ္ဗာ)။ ဒသမံ။

ဩဃဝဂ္ဂေါ ပဉ္စမော။

တဿုဒ္ဒါနံ –

ဩဃော ယောဂေါ ဥပါဒါနံ၊ ဂန္ထာ အနုသယေန စ။
ကာမဂုဏာ နီဝရဏာ၊ ခန္ဓာ ဩရုဒ္ဓမ္ဘာဂိယာတိ။

သမ္မပ္ပဓာနသံယုတ္တံ ပဉ္စမံ။

၆. ဗလသံယုတ္တံ

၁. ဂင်္ဂါပေယျာလဝဂ္ဂေါ

၁-၁၂. ဗလာဒိသုတ္တဒွါဒသကံ

၇၀၅-၇၁၆. ''ပဉ္စိမာနိ , ဘိက္ခဝေ, ဗလာနိ။ ကတမာနိ ပဉ္စ? သဒ္ဓါဗလံ, ဝီရိယဗလံ, သတိဗလံ, သမာဓိဗလံ, ပညာဗလံ – ဣမာနိ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ပဉ္စ ဗလာနီတိ။ သေယျထာပိ, ဘိက္ခဝေ, ဂင်္ဂါ နဒီ ပာစီနနိန္နာ ပာစီနပေါဏာ ပာစီနပဗ္ဘာရာ; ဧဝမေဝ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ပဉ္စ ဗလာနိ ဘာဝေန္တော ပဉ္စဗလာနိ ဗဟုလီကရောန္တော နိဗ္ဗာနနိန္နော ဟောတိ နိဗ္ဗာနပေါဏော နိဗ္ဗာနပဗ္ဘာရော။ ကထဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ပဉ္စ ဗလာနိ ဘာဝေန္တော ပဉ္စ ဗလာနိ ဗဟုလီကရောန္တော နိဗ္ဗာနနိန္နော ဟောတိ နိဗ္ဗာနပေါဏော နိဗ္ဗာနပဗ္ဘာရော? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု သဒ္ဓါဗလံ ဘာဝေတိ ဝိဝေကနိဿိတံ ဝိရာဂနိဿိတံ နိရောဓနိဿိတံ ဝေါဿဂ္ဂပရိဏာမိံ, ဝီရိယဗလံ။ပေ။ သတိဗလံ။ သမာဓိဗလံ။ ပညာဗလံ ဘာဝေတိ ဝိဝေကနိဿိတံ ဝိရာဂနိဿိတံ နိရောဓနိဿိတံ ဝေါဿဂ္ဂပရိဏာမိံ။ ဧဝံ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ပဉ္စ ဗလာနိ ဘာဝေန္တော ပဉ္စ ဗလာနိ ဗဟုလီကရောန္တော နိဗ္ဗာနနိန္နော ဟောတိ နိဗ္ဗာနပေါဏော နိဗ္ဗာနပဗ္ဘာရော''တိ။ ဒွါဒသမံ။

ဂင်္ဂါပေယျာလဝဂ္ဂေါ ပဌမော။

တဿုဒ္ဒါနံ –

ဆ ပါစီနတော နိန္နာ၊ ဆ နိန္နာ စ သမုဒ္ဒတော။
ဒွေဝတေ ဆ ဒွါဒသ ဟောန္တိ၊ ဝဂ္ဂေါ တေန ပဝုစ္စတီတိ။

၂. အပ္ပမာဒဝဂ္ဂေါ

အပ္ပမာဒဝဂ္ဂေါ ဝိတ္ထာရေတဗ္ဗော။

တဿုဒ္ဒါနံ –

တထာဂတံ ပဒံ ကူဋံ၊ မူလံ သာရေန ဝဿိကံ။
ရာဇာ စန္ဒိမသူရိယာ၊ ဝတ္ထေန ဒသမံ ပဒန္တိ။

ဗလကရဏီယဝဂ္ဂေါ ဝိတ္ထာရေတဗ္ဗော။

တဿုဒ္ဒါနံ –

ဗလံ ဗီဇဉ္စ နာဂေါ စ၊ ရုက္ခော ကုမ္ဘေန သူကိယာ။
အာကာသေန စ ဒွေ မေဃာ၊ နာဝါ အာဂန္တုကာ နဒီတိ။

ဧသနာဝဂ္ဂေါ ဝိတ္ထာရေတဗ္ဗော။

တဿုဒ္ဒါနံ –

ဧသနာ ဝိဓာ အာသဝော၊ ဘဝေါ စ ဒုက္ခတာ တိဿော။
ခိလံ မလဉ္စ နီဃော စ၊ ဝေဒနာ တဏှာ တသိနာ စာတိ။

၅. ဩဃဝဂ္ဂေါ

၁-၁၀. ဩဃာဒိသုတ္တဒသကံ

၇၄၉-၇၅၈. ''ပဉ္စိမာနိ, ဘိက္ခဝေ, ဥဒ္ဓမ္ဘာဂိယာနိ သံယောဇနာနိ။ ကတမာနိ ပဉ္စ? ရူပရာဂေါ, အရူပရာဂေါ, မာနော, ဥဒ္ဓစ္စံ, အဝိဇ္ဇာ – ဣမာနိ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ပဉ္စုဒ္ဓမ္ဘာဂိယာနိ သံယောဇနာနိ။ ဣမေသံ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ပဉ္စန္နံ ဥဒ္ဓမ္ဘာဂိယာနံ သံယောဇနာနံ အဘိညာယ ပရိညာယ ပရိက္ခယာယ ပဟာနာယ ပဉ္စ ဗလာနိ ဘာဝေတဗ္ဗာနိ။ ကတမာနိ ပဉ္စ? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု, သဒ္ဓာဗလံ ဘာဝေတိ ဝိဝေကနိဿိတံ ဝိရာဂနိဿိတံ နိရောဓနိဿိတံ ဝေါဿဂ္ဂပရိဏာမိံ, ဝီရိယဗလံ။ပေ.။ သတိဗလံ။ပေ.။ သမာဓိဗလံ။ပေ.။ ပညာဗလံ ဘာဝေတိ ဝိဝေကနိဿိတံ ဝိရာဂနိဿိတံ နိရောဓနိဿိတံ ဝေါဿဂ္ဂပရိဏာမိံ။ ဣမေသံ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ပဉ္စန္နံ ဥဒ္ဓမ္ဘာဂိယာနံ သံယောဇနာနံ အဘိညာယ ပရိညာယ ပရိက္ခယာယ ပဟာနာယ ဣမာနိ ပဉ္စ ဗလာနိ ဘာဝေတဗ္ဗာနီ''တိ။ (ဧဝံ ဝိတ္ထာရေတဗ္ဗာ)။ ဒသမံ။

ဩဃဝဂ္ဂေါ ပဉ္စမော။

တဿုဒ္ဒါနံ –

ဩဃော ယောဂေါ ဥပာဒါနံ, ဂန္ထာ အနုသယေန စ။
ကာမဂုဏာ နီဝရဏာ, ခန္ဓာ ဩရုဒ္ဓမ္ဘာဂိယာတိ။

၆. ဂင်္ဂါပေယျာလဝဂ္ဂေါ

၁-၁၂. ပါစီနာဒိသုတ္တဒွါဒသကံ

၇၅၉-၇၇၀. ''သေယျထာပိ, ဘိက္ခဝေ, ဂင်္ဂါ နဒီ ပါစီနနိန္နာ ပါစီနပောဏာ ပါစီနပဗ္ဘာရာ; ဧဝမေဝ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ပဉ္စ ဗလာနိ ဘာဝေန္တော ပဉ္စ ဗလာနိ ဗဟုလီကရောန္တော နိဗ္ဗာနနိန္နော ဟောတိ နိဗ္ဗာနပောဏော နိဗ္ဗာနပဗ္ဘာရော။ ကထဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ပဉ္စ ဗလာနိ ဘာဝေန္တော ပဉ္စ ဗလာနိ ဗဟုလီကရောန္တော နိဗ္ဗာနနိန္နော ဟောတိ နိဗ္ဗာနပောဏော နိဗ္ဗာနပဗ္ဘာရော? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု, သဒ္ဓာဗလံ ဘာဝေတိ ရာဂဝိနယပရိယောသာနံ ဒောသဝိနယပရိယောသာနံ မောဟဝိနယပရိယောသာနံ။ပေ.။ ဧဝံ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ပဉ္စ ဗလာနိ ဘာဝေန္တော ပဉ္စ ဗလာနိ ဗဟုလီကရောန္တော နိဗ္ဗာနနိန္နော ဟောတိ နိဗ္ဗာနပောဏော နိဗ္ဗာနပဗ္ဘာရော''တိ။ (ဝိတ္ထာရေတဗ္ဗာ) ဒွါဒသမံ။

ဂင်္ဂါပေယျာလဝဂ္ဂေါ ဆဋ္ဌော။

တဿုဒ္ဒါနံ –

ဆ ပါစီနတော နိန္နာ, ဆ နိန္နာ စ သမုဒ္ဒတော။
ဒွေဝတေ ဆ ဒွါဒသ ဟောန္တိ, ဝဂ္ဂေါ တေန ပဝုစ္စတီတိ။

အပ္ပမာဒ-ဗလကရဏီယဝဂ္ဂါ ဝိတ္ထာရေတဗ္ဗာ။

၉. ဧသနာဝဂ္ဂေါ

၁-၁၂. ဧသနာဒိသုတ္တဒွါဒသကံ

၇၉၂-၈၀၂. ဧဝံ ဧသနာပာဠိ ဝိတ္ထာရေတဗ္ဗာ – ရာဂဝိနယပရိယောသာနံ ဒောသဝိနယပရိယောသာနံ မောဟဝိနယပရိယောသာနံ။

သေနာဝဂ္ဂေါ နဝမော။

တဿုဒ္ဒာနံ –

သေနာ ဝိဓာ အာသတော၊ ဘတေ စ ဒုက္ခတာ တိဿော။
ခိလံ မလဉ္စ နီဃော စ၊ ဝေဒနာ တဏှာ တသိနာ စာတိ။

၁၀. ဩဃဝဂ္ဂေါ

၁-၁၀. ဩဃာဒိသုတ္တဒသကံ

၈၀၃-၈၁၂. ‘‘ပဉ္စိမာနိ , ဘိက္ခဝေ, ဥဒ္ဓမ္ဘာဂိယာနိ သံယောဇနာနိ။ ကတမာနိ ပဉ္စ? ရူပရာဂေါ, အရူပရာဂေါ, မာနော, ဥဒ္ဓစ္စံ အဝိဇ္ဇာ – ဣမာနိ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ပဉ္စုဒ္ဓမ္ဘာဂိယာနိ သံယောဇနာနိ။ ဣမေသံ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ပဉ္စန္နံ ဥဒ္ဓမ္ဘာဂိယာနံ သံယောဇနာနံ အဘိညာယ ပရိညာယ ပရိက္ခယာယ ပဟာနာယ ပဉ္စ ဗလာနိ ဘာဝေတဗ္ဗာနိ။ ကတမာနိ ပဉ္စ? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု သဒ္ဓာဗလံ ဘာဝေတိ။ပေ.။ ပညာဗလံ ဘာဝေတိ ရာဂဝိနယပရိယောသာနံ ဒောသဝိနယပရိယောသာနံ မောဟဝိနယပရိယောသာနံ။ ဣမေသံ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ပဉ္စန္နံ ဥဒ္ဓမ္ဘာဂိယာနံ သံယောဇနာနံ အဘိညာယ ပရိညာယ ပရိက္ခယာယ ပဟာနာယ ဣမာနိ ပဉ္စ ဗလာနိ ဘာဝေတဗ္ဗာနီ’’တိ။ ဒသမံ။

ဩဃဝဂ္ဂေါ ဒသမော။

တဿုဒ္ဒာနံ –

ဩဃော ယောဂေါ ဥပာဒါနံ၊ ဂန္ထာ အနုသယေန စ။
ကာမဂုဏာ နီဝရဏာ၊ ခန္ဓာ ဩရုဒ္ဓမ္ဘာဂိယာတိ။

ဗလသံယုတ္တံ ဆဋ္ဌံ။

၇. ဣဒ္ဓိပါဒသံယုတ္တံ

၁. စာပါလဝဂ္ဂေါ

၁. အပါရသုတ္တံ

၈၁၃. “စတ္တာရောမေ ဘိက္ခဝေ, ဣဒ္ဓိပါဒါ ဘာဝိတာ ဗဟုလီကတာ အပါရာ ပါရံ ဂမနာယ သံဝတ္တန္တိ။ ကတမေ စတ္တာရော? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ဆန္ဒသမာဓိပ္ပဓာနသင်္ခါရသမန္နာဂတံ ဣဒ္ဓိပါဒံ ဘာဝေတိ, ဝီရိယသမာဓိပ္ပဓာနသင်္ခါရသမန္နာဂတံ ဣဒ္ဓိပါဒံ ဘာဝေတိ, စိတ္တသမာဓိပ္ပဓာနသင်္ခါရသမန္နာဂတံ ဣဒ္ဓိပါဒံ ဘာဝေတိ, ဝီမံသာသမာဓိပ္ပဓာနသင်္ခါရသမန္နာဂတံ ဣဒ္ဓိပါဒံ ဘာဝေတိ။ ဣမေ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, စတ္တာရော ဣဒ္ဓိပါဒါ ဘာဝိတာ ဗဟုလီကတာ အပါရာ ပါရံ ဂမနာယ သံဝတ္တန္တီ”တိ။ ပဌမံ။

၂. ဝိရဒ္ဓသုတ္တံ

၈၁၄. “ယေသံ ကေသဉ္စိ, ဘိက္ခဝေ, စတ္တာရော ဣဒ္ဓိပါဒါ ဝိရဒ္ဓါ, ဝိရဒ္ဓေါ တေသံ အရိယော မဂ္ဂေါ သမ္မာ ဒုက္ခက္ခယဂါမီ။ ယေသံ ကေသဉ္စိ, ဘိက္ခဝေ, စတ္တာရော ဣဒ္ဓိပါဒါ အာရဒ္ဓါ, အာရဒ္ဓေါ တေသံ အရိယော မဂ္ဂေါ သမ္မာ ဒုက္ခက္ခယဂါမီ။ ကတမေ စတ္တာရော? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ဆန္ဒသမာဓိပ္ပဓာနသင်္ခါရသမန္နာဂတံ ဣဒ္ဓိပါဒံ ဘာဝေတိ, ဝီရိယသမာဓိ။ပေ.။ စိတ္တသမာဓိ။ပေ.။ ဝီမံသာသမာဓိပ္ပဓာနသင်္ခါရသမန္နာဂတံ ဣဒ္ဓိပါဒံ ဘာဝေတိ။ ယေသံ ကေသဉ္စိ, ဘိက္ခဝေ, ဣမေ စတ္တာရော ဣဒ္ဓိပါဒါ ဝိရဒ္ဓါ, ဝိရဒ္ဓေါ တေသံ အရိယော မဂ္ဂေါ သမ္မာ ဒုက္ခက္ခယဂါမီ။ ယေသံ ကေသဉ္စိ, ဘိက္ခဝေ, ဣမေ စတ္တာရော ဣဒ္ဓိပါဒါ အာရဒ္ဓါ, အာရဒ္ဓေါ တေသံ အရိယော မဂ္ဂေါ သမ္မာ ဒုက္ခက္ခယဂါမီ”တိ။ ဒုတိယံ။

၃. အရိယသုတ္တံ

၈၁၅. “စတ္တာရောမေ, ဘိက္ခဝေ, ဣဒ္ဓိပါဒါ ဘာဝိတာ ဗဟုလီကတာ အရိယာ နိယျာနိကာ နိယျန္တိ တက္ကရဿ သမ္မာ ဒုက္ခက္ခယာယ။ ကတမေ စတ္တာရော? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ဆန္ဒသမာဓိပ္ပဓာနသင်္ခါရသမန္နာဂတံ ဣဒ္ဓိပါဒံ ဘာဝေတိ, ဝီရိယသမာဓိ။ပေ.။ စိတ္တသမာဓိ။ပေ.။ ဣဒ္ဓိပါဒံ ဘာဝေတိ, ဝီမံသာသမာဓိပ္ပဓာနသင်္ခါရသမန္နာဂတံ ဣဒ္ဓိပါဒံ ဘာဝေတိ။ ဣမေ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, စတ္တာရော ဣဒ္ဓိပါဒါ ဘာဝိတာ ဗဟုလီကတာ အရိယာ နိယျာနိကာ နိယျန္တိ တက္ကရဿ သမ္မာ ဒုက္ခက္ခယာယာ”တိ။ တတိယံ။

၄. နိဗ္ဗိဒါသုတ္တံ

၈၁၆. “စတ္တာရောမေ, ဘိက္ခဝေ, ဣဒ္ဓိပါဒါ ဘာဝိတာ ဗဟုလီကတာ ဧကန္တနိဗ္ဗိဒါယ ဝိရာဂါယ နိရောဓာယ ဥပသမာယ အဘိညာယ သမ္ဗောဓာယ နိဗ္ဗာနာယ သံဝတ္တန္တိ။ ကတမေ စတ္တာရော? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ဆန္ဒသမာဓိပ္ပဓာနသင်္ခါရသမန္နာဂတံ ဣဒ္ဓိပါဒံ ဘာဝေတိ, ဝီရိယသမာဓိ။ပေ.။ စိတ္တသမာဓိ။ပေ.။ ဝီမံသာသမာဓိပ္ပဓာနသင်္ခါရသမန္နာဂတံ ဣဒ္ဓိပါဒံ ဘာဝေတိ။ ဣမေ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, စတ္တာရော ဣဒ္ဓိပါဒါ ဘာဝိတာ ဗဟုလီကတာ ဧကန္တနိဗ္ဗိဒါယ ဝိရာဂါယ နိရောဓာယ ဥပသမာယ အဘိညာယ သမ္ဗောဓာယ နိဗ္ဗာနာယ သံဝတ္တန္တီ”တိ။ စတုတ္ထံ။

၅. ဣဒ္ဓိပဒေသသုတ္တံ

၈၁၇. “ယေ ဟိ ကေစိ, ဘိက္ခဝေ, အတီတမဒ္ဓါနံ သမဏာ ဝါ ဗြာဟ္မဏာ ဝါ ဣဒ္ဓိပဒေသံ အဘိနိပ္ဖာဒေသုံ သဗ္ဗေ တေ စတုန္နံ ဣဒ္ဓိပါဒါနံ ဘာဝိတတ္တာ ဗဟုလီကတတ္တာ။ ယေ ဟိ ကေစိ , ဘိက္ခဝေ, အနာဂတမဒ္ဓါနံ သမဏာ ဝါ ဗြာဟ္မဏာ ဝါ ဣဒ္ဓိပဒေသံ အဘိနိပ္ဖာဒေဿန္တိ သဗ္ဗေ တေ စတုန္နံ ဣဒ္ဓိပါဒါနံ ဘာဝိတတ္တာ ဗဟုလီကတတ္တာ။ ယေ ဟိ ကေစိ, ဘိက္ခဝေ, ဧတရဟိ သမဏာ ဝါ ဗြာဟ္မဏာ ဝါ ဣဒ္ဓိပဒေသံ အဘိနိပ္ဖာဒေန္တိ သဗ္ဗေ တေ စတုန္နံ ဣဒ္ဓိပါဒါနံ ဘာဝိတတ္တာ ဗဟုလီကတတ္တာ။

‘‘ကတမေသံ စတုန္နံ? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ဆန္ဒသမာဓိပ္ပဓာနသင်္ခါရသမန္နာဂတံ ဣဒ္ဓိပါဒံ ဘာဝေတိ, ဝီရိယ သမာဓိ။ပေ။ စိတ္တသမာဓိ။ပေ။ ဝီမံသာသမာဓိပ္ပဓာနသင်္ခါရသမန္နာဂတံ ဣဒ္ဓိပါဒံ ဘာဝေတိ။ ယေ ဟိ ကေစိ, ဘိက္ခဝေ, အတီတမဒ္ဓါနံ သမဏာ ဝါ ဗြာဟ္မဏာ ဝါ ဣဒ္ဓိပါဒေသံ အဘိနိပ္ဖာဒေသုံ, သဗ္ဗေ တေ ဣမေသံယေဝ စတုန္နံ ဣဒ္ဓိပါဒါနံ ဘာဝိတတ္တာ ဗဟုလီကတတ္တာ။ ယေ ဟိ ကေစိ, ဘိက္ခဝေ, အနာဂတမဒ္ဓါနံ သမဏာ ဝါ ဗြာဟ္မဏာ ဝါ ဣဒ္ဓိပါဒေသံ အဘိနိပ္ဖာဒေဿန္တိ, သဗ္ဗေ တေ ဣမေသံယေဝ စတုန္နံ ဣဒ္ဓိပါဒါနံ ဘာဝိတတ္တာ ဗဟုလီကတတ္တာ။ ယေ ဟိ ကေစိ, ဘိက္ခဝေ, ဧတရဟိ သမဏာ ဝါ ဗြာဟ္မဏာ ဝါ ဣဒ္ဓိပါဒေသံ အဘိနိပ္ဖာဒေန္တိ, သဗ္ဗေ တေ ဣမေသံယေဝ စတုန္နံ ဣဒ္ဓိပါဒါနံ ဘာဝိတတ္တာ ဗဟုလီကတတ္တာ’’တိ။ ပဉ္စမံ။

၆. သမတ္တသုတ္တံ

၈၁၈. ‘‘ယေ ဟိ ကေစိ, ဘိက္ခဝေ, အတီတမဒ္ဓါနံ သမဏာ ဝါ ဗြာဟ္မဏာ ဝါ သမတ္တံ ဣဒ္ဓိံ အဘိနိပ္ဖာဒေသုံ, သဗ္ဗေ တေ စတုန္နံ ဣဒ္ဓိပါဒါနံ ဘာဝိတတ္တာ ဗဟုလီကတတ္တာ။ ယေ ဟိ ကေစိ, ဘိက္ခဝေ, အနာဂတမဒ္ဓါနံ သမဏာ ဝါ ဗြာဟ္မဏာ ဝါ သမတ္တံ ဣဒ္ဓိံ အဘိနိပ္ဖာဒေဿန္တိ, သဗ္ဗေ တေ စတုန္နံ ဣဒ္ဓိပါဒါနံ ဘာဝိတတ္တာ ဗဟုလီကတတ္တာ။ ယေ ဟိ ကေစိ, ဘိက္ခဝေ, ဧတရဟိ သမဏာ ဝါ ဗြာဟ္မဏာ ဝါ သမတ္တံ ဣဒ္ဓိံ အဘိနိပ္ဖာဒေန္တိ , သဗ္ဗေ တေ စတုန္နံ ဣဒ္ဓိပါဒါနံ ဘာဝိတတ္တာ ဗဟုလီကတတ္တာ။

‘‘ကတမေသံ စတုန္နံ? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ဆန္ဒသမာဓိပ္ပဓာနသင်္ခါရသမန္နာဂတံ ဣဒ္ဓိပါဒံ ဘာဝေတိ, ဝီရိယ သမာဓိ။ပေ။ စိတ္တသမာဓိ။ပေ။ ဝီမံသာသမာဓိပ္ပဓာနသင်္ခါရသမန္နာဂတံ ဣဒ္ဓိပါဒံ ဘာဝေတိ။ ယေ ဟိ ကေစိ, ဘိက္ခဝေ, အတီတမဒ္ဓါနံ သမဏာ ဝါ ဗြာဟ္မဏာ ဝါ သမတ္တံ ဣဒ္ဓိံ အဘိနိပ္ဖာဒေသုံ, သဗ္ဗေ တေ ဣမေသံယေဝ စတုန္နံ ဣဒ္ဓိပါဒါနံ ဘာဝိတတ္တာ ဗဟုလီကတတ္တာ။ ယေ ဟိ ကေစိ, ဘိက္ခဝေ, အနာဂတမဒ္ဓါနံ သမဏာ ဝါ ဗြာဟ္မဏာ ဝါ သမတ္တံ ဣဒ္ဓိံ အဘိနိပ္ဖာဒေဿန္တိ, သဗ္ဗေ တေ ဣမေသံယေဝ စတုန္နံ ဣဒ္ဓိပါဒါနံ ဘာဝိတတ္တာ ဗဟုလီကတတ္တာ။ ယေ ဟိ ကေစိ, ဘိက္ခဝေ, ဧတရဟိ သမဏာ ဝါ ဗြာဟ္မဏာ ဝါ သမတ္တံ ဣဒ္ဓိံ အဘိနိပ္ဖာဒေန္တိ, သဗ္ဗေ တေ ဣမေသံယေဝ စတုန္နံ ဣဒ္ဓိပါဒါနံ ဘာဝိတတ္တာ ဗဟုလီကတတ္တာ’’တိ။ ဆဋ္ဌံ။

၇. ဘိက္ခုသုတ္တံ

၈၁၉. ‘‘ယေ ဟိ ကေစိ, ဘိက္ခဝေ, အတီတမဒ္ဓါနံ ဘိက္ခူ အာသဝါနံ ခယာ အနာသဝံ စေတောဝိမုတ္တိံ ပညာဝိမုတ္တိံ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ သယံ အဘိညာ သစ္ဆိကတွာ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရိံသု, သဗ္ဗေ တေ စတုန္နံ ဣဒ္ဓိပါဒါနံ ဘာဝိတတ္တာ ဗဟုလီကတတ္တာ။ ယေ ဟိ ကေစိ, ဘိက္ခဝေ, အနာဂတမဒ္ဓါနံ ဘိက္ခူ အာသဝါနံ ခယာ အနာသဝံ စေတောဝိမုတ္တိံ ပညာဝိမုတ္တိံ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ သယံ အဘိညာ သစ္ဆိကတွာ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရိဿန္တိ, သဗ္ဗေ တေ စတုန္နံ ဣဒ္ဓိပါဒါနံ ဘာဝိတတ္တာ ဗဟုလီကတတ္တာ။ ယေ ဟိ ကေစိ, ဘိက္ခဝေ, ဧတရဟိ ဘိက္ခူ အာသဝါနံ ခယာ အနာသဝံ စေတောဝိမုတ္တိံ ပညာဝိမုတ္တိံ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ သယံ အဘိညာ သစ္ဆိကတွာ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရန္တိ, သဗ္ဗေ တေ စတုန္နံ ဣဒ္ဓိပါဒါနံ ဘာဝိတတ္တာ ဗဟုလီကတတ္တာ။

‘‘ကတမေသံ စတုန္နံ? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ဆန္ဒသမာဓိပ္ပဓာနသင်္ခါရသမန္နာဂတံ ဣဒ္ဓိပါဒံ ဘာဝေတိ, ဝီရိယ သမာဓိ။ပေ။ စိတ္တသမာဓိ။ပေ။ ဝီမံသာသမာဓိပ္ပဓာနသင်္ခါရသမန္နာဂတံ ဣဒ္ဓိပါဒံ ဘာဝေတိ။ ယေ ဟိ ကေစိ, ဘိက္ခဝေ, အတီတမဒ္ဓါနံ ဘိက္ခူ အာသဝါနံ ခယာ အနာသဝံ စေတောဝိမုတ္တိံ ပညာဝိမုတ္တိံ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ သယံ အဘိညာ သစ္ဆိကတွာ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရိံသု သဗ္ဗေ တေ ဣမေသံယေဝ စတုန္နံ ဣဒ္ဓိပါဒါနံ ဘာဝိတတ္တာ ဗဟုလီကတတ္တာ။ ယေ ဟိ ကေစိ, ဘိက္ခဝေ, အနာဂတမဒ္ဓါနံ ဘိက္ခူ အာသဝါနံ ခယာ အနာသဝံ စေတောဝိမုတ္တိံ ပညာဝိမုတ္တိံ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ သယံ အဘိညာ သစ္ဆိကတွာ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရိဿန္တိ, သဗ္ဗေ တေ ဣမေသံယေဝ စတုန္နံ ဣဒ္ဓိပါဒါနံ ဘာဝိတတ္တာ ဗဟုလီကတတ္တာ။ ယေ ဟိ ကေစိ, ဘိက္ခဝေ, ဧတရဟိ ဘိက္ခူ အာသဝါနံ ခယာ အနာသဝံ စေတောဝိမုတ္တိံ ပညာဝိမုတ္တိံ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ သယံ အဘိညာ သစ္ဆိကတွာ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရန္တိ, သဗ္ဗေ တေ ဣမေသံယေဝ စတုန္နံ ဣဒ္ဓိပါဒါနံ ဘာဝိတတ္တာ ဗဟုလီကတတ္တာ’’တိ။ သတ္တမံ။

၈. ဗုဒ္ဓသုတ္တံ

၈၂၀. ''စတ္တာရောမေ, ဘိက္ခဝေ, ဣဒ္ဓိပါဒာ။ ကတမေ စတ္တာရော? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ဆန္ဒသမာဓိပ္ပဓာနသင်္ခါရသမန္နာဂတံ ဣဒ္ဓိပါဒံ ဘာဝေတိ, ဝီရိယသမာဓိ။ပေ။ စိတ္တသမာဓိ ။ပေ။ ဝီမံသာသမာဓိပ္ပဓာနသင်္ခါရသမန္နာဂတံ ဣဒ္ဓိပါဒံ ဘာဝေတိ။ ဣမေ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, စတ္တာရော ဣဒ္ဓိပါဒာ ။ ဣမေသံ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, စတုန္နံ ဣဒ္ဓိပါဒါနံ ဘာဝိတတ္တာ ဗဟုလီကတတ္တာ တထာဂတော 'အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ'တိ ဝုစ္စတီ''တိ။ အဋ္ဌမံ။

၉. ဉာဏသုတ္တံ

၈၂၁. '''အယံ ဆန္ဒသမာဓိပ္ပဓာနသင်္ခါရသမန္နာဂတော ဣဒ္ဓိပါဒေါ'တိ မေ ဘိက္ခဝေ, ပုဗ္ဗေ အနနုဿုတေသု ဓမ္မေသု စက္ခုံ ဥဒပါဒိ, ဉာဏံ ဥဒပါဒိ, ပညာ ဥဒပါဒိ, ဝိဇ္ဇာ ဥဒပါဒိ, အာလောကော ဥဒပါဒိ။ 'သော ခေါ ပနာယံ ဆန္ဒသမာဓိပ္ပဓာနသင်္ခါရသမန္နာဂတော ဣဒ္ဓိပါဒေါ ဘာဝေတဗ္ဗော'တိ မေ, ဘိက္ခဝေ။ပေ။ 'ဘာဝိတော'တိ မေ, ဘိက္ခဝေ, ပုဗ္ဗေ အနနုဿုတေသု ဓမ္မေသု စက္ခုံ ဥဒပါဒိ, ဉာဏံ ဥဒပါဒိ, ပညာ ဥဒပါဒိ, ဝိဇ္ဇာ ဥဒပါဒိ, အာလောကော ဥဒပါဒိ။

'''အယံ ဝီရိယသမာဓိပ္ပဓာနသင်္ခါရသမန္နာဂတော ဣဒ္ဓိပါဒေါ'တိ မေ, ဘိက္ခဝေ, ပုဗ္ဗေ အနနုဿုတေသု ဓမ္မေသု စက္ခုံ ဥဒပါဒိ, ဉာဏံ ဥဒပါဒိ, ပညာ ဥဒပါဒိ, ဝိဇ္ဇာ ဥဒပါဒိ, အာလောကော ဥဒပါဒိ။ 'သော ခေါ ပနာယံ ဝီရိယသမာဓိပ္ပဓာနသင်္ခါရသမန္နာဂတော ဣဒ္ဓိပါဒေါ ဘာဝေတဗ္ဗော'တိ မေ, ဘိက္ခဝေ။ပေ။ 'ဘာဝိတော'တိ မေ, ဘိက္ခဝေ, ပုဗ္ဗေ အနနုဿုတေသု ဓမ္မေသု စက္ခုံ ဥဒပါဒိ, ဉာဏံ ဥဒပါဒိ, ပညာ ဥဒပါဒိ, ဝိဇ္ဇာ ဥဒပါဒိ, အာလောကော ဥဒပါဒိ။

'''အယံ စိတ္တသမာဓိပ္ပဓာနသင်္ခါရသမန္နာဂတော ဣဒ္ဓိပါဒေါ'တိ မေ, ဘိက္ခဝေ, ပုဗ္ဗေ အနနုဿုတေသု ဓမ္မေသု စက္ခုံ ဥဒပါဒိ, ဉာဏံ ဥဒပါဒိ, ပညာ ဥဒပါဒိ, ဝိဇ္ဇာ ဥဒပါဒိ, အာလောကော ဥဒပါဒိ။ 'သော ခေါ ပနာယံ စိတ္တသမာဓိပ္ပဓာနသင်္ခါရသမန္နာဂတော ဣဒ္ဓိပါဒေါ ဘာဝေတဗ္ဗော'တိ မေ, ဘိက္ခဝေ။ပေ။ 'ဘာဝိတော'တိ မေ, ဘိက္ခဝေ, ပုဗ္ဗေ အနနုဿုတေသု ဓမ္မေသု စက္ခုံ ဥဒပါဒိ, ဉာဏံ ဥဒပါဒိ, ပညာ ဥဒပါဒိ, ဝိဇ္ဇာ ဥဒပါဒိ, အာလောကော ဥဒပါဒိ။

'''အယံ ဝီမံသာသမာဓိပ္ပဓာနသင်္ခါရသမန္နာဂတော ဣဒ္ဓိပါဒေါ'တိ မေ, ဘိက္ခဝေ, ပုဗ္ဗေ အနနုဿုတေသု ဓမ္မေသု စက္ခုံ ဥဒပါဒိ, ဉာဏံ ဥဒပါဒိ, ပညာ ဥဒပါဒိ, ဝိဇ္ဇာ ဥဒပါဒိ, အာလောကော ဥဒပါဒိ။ 'သော ခေါ ပနာယံ ဝီမံသာသမာဓိပ္ပဓာနသင်္ခါရသမန္နာဂတော ဣဒ္ဓိပါဒေါ ဘာဝေတဗ္ဗော'တိ မေ, ဘိက္ခဝေ။ပေ။ 'ဘာဝိတော'တိ မေ, ဘိက္ခဝေ, ပုဗ္ဗေ အနနုဿုတေသု ဓမ္မေသု စက္ခုံ ဥဒပါဒိ, ဉာဏံ ဥဒပါဒိ, ပညာ ဥဒပါဒိ, ဝိဇ္ဇာ ဥဒပါဒိ, အာလောကော ဥဒပါဒီ''တိ။ နဝမံ။

၁၀. စေတိယသုတ္တံ

၈၂၂. ဧဝံ မေ သုတံ – ဧကံ သမယံ ဘဂဝါ ဝေသာလိယံ ဝိဟရတိ မဟာဝနေ ကူဋာဂါရသာလာယံ။ အထ ခေါ ဘဂဝါ ပုဗ္ဗဏှသမယံ နိဝါသေတွာ ပတ္တစီဝရမာဒါယ ဝေသာလိံ ပိဏ္ဍာယ ပါဝိသိ။ ဝေသာလိယံ ပိဏ္ဍာယ စရိတွာ ပစ္ဆာဘတ္တံ ပိဏ္ဍပါတပဋိက္ကန္တော အာယသ္မန္တံ အာနန္ဒံ အာမန္တေသိ – ''ဂဏှာဟိ, အာနန္ဒ, နိသီဒနံ။ ယေန စာပါလံ စေတိယံ [ပါဝါလစေတိယံ (သျာ. ကံ.)] တေနုပသင်္ကမိဿာမ ဒိဝါဝိဟာရာယာ''တိ။ ''ဧဝံ ဘန္တေ''တိ ခေါ အာယသ္မာ အာနန္ဒော ဘဂဝတော ပဋိဿုတွာ နိသီဒနံ အာဒါယ ဘဂဝန္တံ ပိဋ္ဌိတော ပိဋ္ဌိတော အနုဗန္ဓိ။ အထ ခေါ ဘဂဝါ ယေန စာပါလံ စေတိယံ တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ ပညတ္တေ အာသနေ နိသီဒိ။ အာယသ္မာပိ ခေါ အာနန္ဒော ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ။ ဧကမန္တံ နိသိန္နံ ခေါ အာယသ္မန္တံ အာနန္ဒံ ဘဂဝါ ဧတဒဝေါစ –

''ရမဏီယာ, အာနန္ဒ, ဝေသာလီ, ရမဏီယံ ဥဒေနံ စေတိယံ, ရမဏီယံ ဂေါတမကံ စေတိယံ, ရမဏီယံ သတ္တမ္ဗံ စေတိယံ, ရမဏီယံ ဗဟုပုတ္တံ စေတိယံ [ဗဟုပုတ္တကစေတိယံ (သျာ. ကံ. ပီ. က.)], ရမဏီယံ သာရန္ဒဒံ စေတိယံ [အာနန္ဒစေတိယံ (က.), သာနန္ဒရံ (က.)], ရမဏီယံ စာပါလံ စေတိယံ။ ယဿ ကဿစိ, အာနန္ဒ, စတ္တာရော ဣဒ္ဓိပါဒာ ဘာဝိတာ ဗဟုလီကတာ ယာနီကတာ ဝတ္ထုကတာ အနုဋ္ဌိတာ ပရိစိတာ သုသမာရဒ္ဓါ, သော အာကင်္ခမာနော ကပ္ပံ ဝါ တိဋ္ဌေယျ ကပ္ပါဝသေသံ ဝါ။ တထာဂတဿ ခေါ, အာနန္ဒ, စတ္တာရော ဣဒ္ဓိပါဒာ ဘာဝိတာ ဗဟုလီကတာ ယာနီကတာ ဝတ္ထုကတာ အနုဋ္ဌိတာ ပရိစိတာ သုသမာရဒ္ဓါ။ အာကင်္ခမာနော, အာနန္ဒ, တထာဂတော ကပ္ပံ ဝါ တိဋ္ဌေယျ ကပ္ပါဝသေသံ ဝါ''တိ။

ဧဝမ္ပိ ခော အာယသ္မာ အာနန္ဒော ဘဂဝတာ ဩဠာရိကေ နိမိတ္တေ ကယိရမာနေ ဩဠာရိကေ ဩဘာသေ ကယိရမာနေ နာသက္ခိ ပဋိဝိဇ္ဈိတုံ; န ဘဂဝန္တံ ယာစိ – ''တိဋ္ဌတု, ဘန္တေ, ဘဂဝါ ကပ္ပံ, တိဋ္ဌတု သုဂတော ကပ္ပံ [သုဂတော ကပ္ပာဝသေသံ (ပီ. က.) ဒီ. နိ. ၂.၁၆၇] ဗဟုဇနဟိတာယ ဗဟုဇနသုခာယ လောကာနုကမ္ပာယ အတ္ထာယ ဟိတာယ သုခာယ ဒေဝမနုဿာန''န္တိ ယထာ တံ မာရေန ပရိယုဋ္ဌိတစိတ္တော။

ဒုတိယမ္ပိ ခော ဘဂဝါ။ပေ.။ တတိယမ္ပိ ခော ဘဂဝါ အာယသ္မန္တံ အာနန္ဒံ အာမန္တေသိ – ''ရမဏီယာ, အာနန္ဒ, ဝေသာလီ, ရမဏီယံ ဥဒေနံ စေတိယံ, ရမဏီယံ ဂေါတမကံ စေတိယံ, ရမဏီယံ သတ္တမ္ဗံ စေတိယံ, ရမဏီယံ ဗဟုပုတ္တံ စေတိယံ, ရမဏီယံ သာရန္ဒဒံ စေတိယံ, ရမဏီယံ စာပါလံ စေတိယံ။ ယဿ ကဿစိ, အာနန္ဒ, စတ္တာရော ဣဒ္ဓိပါဒါ ဘာဝိတာ ဗဟုလီကတာ ယာနီကတာ ဝတ္ထုကတာ အနုဋ္ဌိတာ ပရိစိတာ သုသမာရဒ္ဓါ, သော အာကင်္ခမာနော ကပ္ပံ ဝါ တိဋ္ဌေယျ ကပ္ပာဝသေသံ ဝါ။ တထာဂတဿ ခော, အာနန္ဒ, စတ္တာရော ဣဒ္ဓိပါဒါ ဘာဝိတာ ဗဟုလီကတာ ယာနီကတာ ဝတ္ထုကတာ အနုဋ္ဌိတာ ပရိစိတာ သုသမာရဒ္ဓါ။ အာကင်္ခမာနော, အာနန္ဒ, တထာဂတော ကပ္ပံ ဝါ တိဋ္ဌေယျ ကပ္ပာဝသေသံ ဝါ''တိ။

ဧဝမ္ပိ ခော အာယသ္မာ အာနန္ဒော ဘဂဝတာ ဩဠာရိကေ နိမိတ္တေ ကယိရမာနေ ဩဠာရိကေ ဩဘာသေ ကယိရမာနေ နာသက္ခိ ပဋိဝိဇ္ဈိတုံ; န ဘဂဝန္တံ ယာစိ – ''တိဋ္ဌတု, ဘန္တေ, ဘဂဝါ ကပ္ပံ, တိဋ္ဌတု သုဂတော ကပ္ပံ ဗဟုဇနဟိတာယ ဗဟုဇနသုခာယ လောကာနုကမ္ပာယ အတ္ထာယ ဟိတာယ သုခာယ ဒေဝမနုဿာန''န္တိ ယထာ တံ မာရေန ပရိယုဋ္ဌိတစိတ္တော။

အထ ခော ဘဂဝါ အာယသ္မန္တံ အာနန္ဒံ အာမန္တေသိ – ''ဂစ္ဆ ခော တွံ, အာနန္ဒ, ယဿ ဒါနိ ကာလံ မညသီ''တိ။ ''ဧဝံ, ဘန္တေ''တိ ခော အာယသ္မာ အာနန္ဒော ဘဂဝတော ပဋိဿုတွာ ဥဋ္ဌာယာသနာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတွာ ပဒက္ခိဏံ ကတွာ အဝိဒူရေ အညတရသ္မိံ ရုက္ခမူလေ နိသီဒိ။ အထ ခော မာရော ပါပိမာ, အစိရပက္ကန္တေ အာယသ္မန္တေ အာနန္ဒေ, ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ – ''ပရိနိဗ္ဗာတု ဒါနိ, ဘန္တေ, ဘဂဝါ, ပရိနိဗ္ဗာတု ဒါနိ သုဂတော [ပရိနိဗ္ဗာတု သုဂတော (သီ. သျာ. ကံ.) ဧဝမုပရိပိ] ! ပရိနိဗ္ဗာနကာလော ဒါနိ, ဘန္တေ, ဘဂဝတော။ ဘာသိတာ ခော ပနေသာ, ဘန္တေ, ဘဂဝတာ ဝါစာ – 'န တာဝါဟံ, ပါပိမ , ပရိနိဗ္ဗာယိဿာမိ ယာဝ မေ ဘိက္ခူ န သာဝကာ ဘဝိဿန္တိ ဝိယတ္တာ ဝိနီတာ ဝိသာရဒါ ဗဟုဿုတာ ဓမ္မဓရာ ဓမ္မာနုဓမ္မပ္ပဋိပန္နာ သာမီစိပ္ပဋိပန္နာ အနုဓမ္မစာရိနော, သကံ အာစရိယကံ ဥဂ္ဂဟေတွာ အာစိက္ခိဿန္တိ ဒေသေဿန္တိ ပညပေဿန္တိ ပဋ္ဌပေဿန္တိ ဝိဝရိဿန္တိ ဝိဘဇိဿန္တိ ဥတ္တာနီကရိဿန္တိ [ဥတ္တာနိံ ကရိဿန္တိ (က.), ဥတ္တာနိကရိဿန္တိ (ပီ.)], ဥပ္ပန္နံ ပရပ္ပဝါဒံ သဟဓမ္မေန သုနိဂ္ဂဟိတံ နိဂ္ဂဟေတွာ သပ္ပာဋိဟာရိယံ ဓမ္မံ ဒေသေဿန္တီ'''တိ။

သန္တိ ခော ပန, ဘန္တေ, ဧတရဟိ ဘိက္ခူ ဘဂဝတော သာဝကာ ဝိယတ္တာ ဝိနီတာ ဝိသာရဒါ ဗဟုဿုတာ ဓမ္မဓရာ ဓမ္မာနုဓမ္မပ္ပဋိပန္နာ သာမီစိပ္ပဋိပန္နာ အနုဓမ္မစာရိနော, သကံ အာစရိယကံ ဥဂ္ဂဟေတွာ အာစိက္ခန္တိ ဒေသေန္တိ ပညပေန္တိ ပဋ္ဌပေန္တိ ဝိဝရန္တိ ဝိဘဇန္တိ ဥတ္တာနီကရောန္တိ, ဥပ္ပန္နံ ပရပ္ပဝါဒံ သဟဓမ္မေန သုနိဂ္ဂဟိတံ နိဂ္ဂဟေတွာ သပ္ပာဋိဟာရိယံ ဓမ္မံ ဒေသေန္တိ။ ပရိနိဗ္ဗာတု ဒါနိ, ဘန္တေ, ဘဂဝါ, ပရိနိဗ္ဗာတု ဒါနိ, သုဂတော! ပရိနိဗ္ဗာနကာလော ဒါနိ, ဘန္တေ, ဘဂဝတော။

''ဘာသိတာ ခော ပနေသာ, ဘန္တေ, ဘဂဝတာ ဝါစာ – 'န တာဝါဟံ, ပါပိမ, ပရိနိဗ္ဗာယိဿာမိ ယာဝ မေ ဘိက္ခုနိယော န သာဝိကာ ဘဝိဿန္တိ ဝိယတ္တာ ဝိနီတာ ဝိသာရဒါ ဗဟုဿုတာ ဓမ္မဓရာ ဓမ္မာနုဓမ္မပ္ပဋိပန္နာ သာမီစိပ္ပဋိပန္နာ အနုဓမ္မစာရိနိယော, သကံ အာစရိယကံ ဥဂ္ဂဟေတွာ အာစိက္ခိဿန္တိ ဒေသေဿန္တိ ပညပေဿန္တိ ပဋ္ဌပေဿန္တိ ဝိဝရိဿန္တိ ဝိဘဇိဿန္တိ ဥတ္တာနီကရိဿန္တိ, ဥပ္ပန္နံ ပရပ္ပဝါဒံ သဟဓမ္မေန သုနိဂ္ဂဟိတံ နိဂ္ဂဟေတွာ သပ္ပာဋိဟာရိယံ ဓမ္မံ ဒေသေဿန္တီ'''တိ။

''သန္တိ ခော ပန, ဘန္တေ, ဧတရဟိ ဘိက္ခုနိယော ဘဂဝတော သာဝိကာ ဝိယတ္တာ ဝိနီတာ ဝိသာရဒါ ဗဟုဿုတာ ဓမ္မဓရာ ဓမ္မာနုဓမ္မပ္ပဋိပန္နာ သာမီစိပ္ပဋိပန္နာ အနုဓမ္မစာရိနိယော, သကံ အာစရိယကံ ဥဂ္ဂဟေတွာ အာစိက္ခန္တိ ဒေ

သေတ္တိ ပညပေတ္တိ ပဋ္ဌပေတ္တိ ဝိဝရန္တိ ဝိဘဇန္တိ ဥတ္တာနီကရောန္တိ, ဥပ္ပန္နံ ပရပ္ပဝါဒံ သဟဓမ္မေန သုနိဂ္ဂဟိတံ နိဂ္ဂဟေတွာ သပ္ပာဋိဟာရိယံ ဓမ္မံ ဒေသေန္တိ။ ပရိနိဗ္ဗာတု အဒါနိ, ဘန္တေ, ဘဂဝါ, ပရိနိဗ္ဗာတု အဒါနိ, သုဂတော! ပရိနိဗ္ဗာနကာလော အဒါနိ, ဘန္တေ, ဘဂဝတော။

"ဘာသိတာ ခော ပနေသာ, ဘန္တေ, ဘဂဝတာ တဿ – 'န တာဝါဟံ, ပါပိမ, ပရိနိဗ္ဗာယိဿာမိ ယာဝ မေ ဥပါသကာ။ပေ.။ ယာဝ မေ ဥပါသိကာ န သာဝိကာ ဘဝိဿန္တိ ဝိယတ္တာ ဝိနီတာ ဝိသာရဒါ ဗဟုဿုတာ ဓမ္မဓရာ ဓမ္မာနုဓမ္မပ္ပဋိပန္နာ သာမီစိပ္ပဋိပန္နာ အနုဓမ္မစာရိနိယော, သကံ အာစရိယကံ ဥဂ္ဂဟေတွာ အာစိက္ခိဿန္တိ ဒေသေဿန္တိ ပညပေဿန္တိ ပဋ္ဌပေဿန္တိ ဝိဝရိဿန္တိ ဝိဘဇိဿန္တိ ဥတ္တာနီကရိဿန္တိ, ဥပ္ပန္နံ ပရပ္ပဝါဒံ သဟဓမ္မေန သုနိဂ္ဂဟိတံ နိဂ္ဂဟေတွာ သပ္ပာဋိဟာရိယံ ဓမ္မံ ဒေသေဿန္တီ'''တိ။

"သန္တိ ခော ပန, ဘန္တေ, ဧတရဟိ ဥပါသကာ။ပေ.။ ဥပါသိကာ ဘဂဝတော သာဝိကာ ဝိယတ္တာ ဝိနီတာ ဝိသာရဒါ ဗဟုဿုတာ ဓမ္မဓရာ ဓမ္မာနုဓမ္မပ္ပဋိပန္နာ သာမီစိပ္ပဋိပန္နာ အနုဓမ္မစာရိနိယော , သကံ အာစရိယကံ ဥဂ္ဂဟေတွာ အာစိက္ခန္တိ ဒေသေန္တိ ပညပေန္တိ ပဋ္ဌပေန္တိ ဝိဝရန္တိ ဝိဘဇန္တိ ဥတ္တာနီကရောန္တိ, ဥပ္ပန္နံ ပရပ္ပဝါဒံ သဟဓမ္မေန သုနိဂ္ဂဟိတံ နိဂ္ဂဟေတွာ သပ္ပာဋိဟာရိယံ ဓမ္မံ ဒေသေန္တိ။ ပရိနိဗ္ဗာတု အဒါနိ, ဘန္တေ, ဘဂဝါ, ပရိနိဗ္ဗာတု အဒါနိ, သုဂတော! ပရိနိဗ္ဗာနကာလော အဒါနိ, ဘန္တေ, ဘဂဝတော။

"ဘာသိတာ ခော ပနေသာ, ဘန္တေ, ဘဂဝတာ တဿ – 'န တာဝါဟံ, ပါပိမ, ပရိနိဗ္ဗာယိဿာမိ ယာဝ မေ ဣဒံ ဗြဟ္မစရိယံ န ဣဒ္ဓဉ္စေဝ ဘဝိဿတိ ဖီတဉ္စ ဝိတ္ထာရိကံ ဗာဟုဇညံ ပုထုဘူတံ ယာဝ ဒေဝမနုဿေဟိ သုပ္ပကာသိတ'န္တိ။ တယိဒံ, ဘန္တေ, ဘဂဝတော ဗြဟ္မစရိယံ ဣဒ္ဓဉ္စေဝ ဖီတဉ္စ ဝိတ္ထာရိကံ ဗာဟုဇညံ ပုထုဘူတံ ယာဝ ဒေဝမနုဿေဟိ သုပ္ပကာသိတံ။ ပရိနိဗ္ဗာတု အဒါနိ, ဘန္တေ, ဘဂဝါ, ပရိနိဗ္ဗာတု အဒါနိ သုဂတော။ ပရိနိဗ္ဗာနကာလော အဒါနိ, ဘန္တေ, ဘဂဝတော''တိ။

ဧဝံ ဝုတ္တေ ဘဂဝါ မာရံ ပါပိမန္တံ ဧတဒဝေါစ – "အပ္ပေါဿုက္ကော တွံ, ပါပိမ, ဟောဟိ။ န စိရံ [နစိရဿေဝ (က.)] တထာဂတဿ ပရိနိဗ္ဗာနံ ဘဝိဿတိ။ ဣတော တိဏ္ဏံ မာသာနံ အစ္စယေန တထာဂတော ပရိနိဗ္ဗာယိဿတီ"တိ။ အထ ခော ဘဂဝါ စာပါလေ စေတိယေ သတော သမ္ပဇာနော အာယုသင်္ခါရံ ဩဿဇိ။ ဩဿဋ္ဌေ စ [ဩဿဇ္ဇေ ပန (က.)] ဘဂဝတာ အာယုသင်္ခါရေ မဟာဘူမိစာလော အဟောသိ ဘိံသနကော လောမဟံသော, ဒေဝဒုန္ဒုဘိယော [ဒေဝဒုန္ဒုဘိယော (က.)] စ ဖလိံသု။ အထ ခော ဘဂဝါ ဧတမတ္ထံ ဝိဒိတွာ တာယံ ဝေလာယံ ဣမံ ဥဒာနံ ဥဒာနေသိ –

"တုလမတုလဉ္စ သမ္ဘဝံ၊ ဘဝသင်္ခါရမဝဿဇိ မုနိ။
အဇ္ဈတ္တရတော သမာဟိတော၊ အဘိန္ဒိ ကဝစမိဝတ္တသမ္ဘဝ''န္တိ။ ဒသမံ။

စာပါလဝဂ္ဂေါ ပဌမော။

တဿုဒ္ဒါနံ –

အပါရာပိ ဝိရဒ္ဓော စ၊ အရိယာ နိဗ္ဗိဒါပိ စ။
ပဒေသံ သမတ္တံ ဘိက္ခု၊ ဗုဒ္ဓံ ဉာဏဉ္စ စေတိယန္တိ။

၂. ပါသာဒကမ္ပနဝဂ္ဂေါ

၁. ပုဗ္ဗသုတ္တံ

၈၂၃. သာဝတ္ထိနိဒါနံ ။ "ပုဗ္ဗေဝ မေ, ဘိက္ခဝေ, သမ္ဗောဓာ အနဘိသမ္ဗုဒ္ဓဿ ဗောဓိသတ္တဿေဝ သတော ဧတဒဟောသိ – 'ကော နု ခော ဟေတု, ကော ပစ္စယော ဣဒ္ဓိပါဒဘာဝနာယာ'တိ? တဿ မယှံ, ဘိက္ခဝေ, ဧတဒဟောသိ – 'ဣဓ ဘိက္ခု ဆန္ဒသမာဓိပ္ပဓာနသင်္ခါရသမန္နာဂတံ ဣဒ္ဓိပါဒံ ဘာဝေတိ – ဣတိ မေ ဆန္ဒော န စ အတိလီ

နော ဘာဝိဿတိ, န စ အတိပ္ပဂ္ဂဟိတော ဘာဝိဿတိ, န စ အဇ္ဈတ္တံ သံခိတ္တော ဘာဝိဿတိ, န စ ဗဟိဒ္ဓာ ဝိက္ခိတ္တော ဘာဝိဿတိ။ ပစ္ဆာပုရေသညီ စ ဝိဟရတိ – ယထာ ပုရေ တထာ ပစ္ဆာ, ယထာ ပစ္ဆာ တထာ ပုရေ; ယထာ အဓော တထာ ဥဒ္ဓံ, ယထာ ဥဒ္ဓံ တထာ အဓော; ယထာ ဒိဝါ တထာ ရတ္တိံ, ယထာ ရတ္တိံ တထာ ဒိဝါ။ ဣတိ ဝိဝဋေန စေတသာ အပရိယောနဒ္ဓေန သပ္ပဘာသံ စိတ္တံ ဘာဝေတိ'''။

''ဝီရိယသမာဓိပ္ပဓာနသင်္ခါရသမန္နာဂတံ ဣဒ္ဓိပါဒံ ဘာဝေတိ – ဣတိ မေ ဝီရိယံ န စ အတိလီနံ ဘဝိဿတိ, န စ အတိပ္ပဂ္ဂဟိတံ ဘဝိဿတိ, န စ အဇ္ဈတ္တံ သံခိတ္တံ ဘဝိဿတိ, န စ ဗဟိဒ္ဓာ ဝိက္ခိတ္တံ ဘဝိဿတိ။ ပစ္ဆာပုရေသညီ စ ဝိဟရတိ – ယထာ ပုရေ တထာ ပစ္ဆာ, ယထာ ပစ္ဆာ တထာ ပုရေ; ယထာ အဓော တထာ ဥဒ္ဓံ, ယထာ ဥဒ္ဓံ တထာ အဓော; ယထာ ဒိဝါ တထာ ရတ္တိံ, ယထာ ရတ္တိံ တထာ ဒိဝါ။ ဣတိ ဝိဝဋေန စေတသာ အပရိယောနဒ္ဓေန သပ္ပဘာသံ စိတ္တံ ဘာဝေတိ။

''စိတ္တသမာဓိပ္ပဓာနသင်္ခါရသမန္နာဂတံ ဣဒ္ဓိပါဒံ ဘာဝေတိ – ဣတိ မေ စိတ္တံ န စ အတိလီနံ ဘဝိဿတိ, န စ အတိပ္ပဂ္ဂဟိတံ ဘဝိဿတိ, န စ အဇ္ဈတ္တံ သံခိတ္တံ ဘဝိဿတိ, န စ ဗဟိဒ္ဓာ ဝိက္ခိတ္တံ ဘဝိဿတိ။ ပစ္ဆာပုရေသညီ စ ဝိဟရတိ – ယထာ ပုရေ တထာ ပစ္ဆာ, ယထာ ပစ္ဆာ တထာ ပုရေ; ယထာ အဓော တထာ ဥဒ္ဓံ, ယထာ ဥဒ္ဓံ တထာ အဓော; ယထာ ဒိဝါ တထာ ရတ္တိံ, ယထာ ရတ္တိံ တထာ ဒိဝါ။ ဣတိ ဝိဝဋေန စေတသာ အပရိယောနဒ္ဓေန သပ္ပဘာသံ စိတ္တံ ဘာဝေတိ။

''ဝီမံသာသမာဓိပ္ပဓာနသင်္ခါရသမန္နာဂတံ ဣဒ္ဓိပါဒံ ဘာဝေတိ – ဣတိ မေ ဝီမံသာ န စ အတိလီနာ ဘဝိဿတိ, န စ အတိပ္ပဂ္ဂဟိတာ ဘဝိဿတိ, န စ အဇ္ဈတ္တံ သံခိတ္တာ ဘဝိဿတိ , န စ ဗဟိဒ္ဓာ ဝိက္ခိတ္တာ ဘဝိဿတိ။ ပစ္ဆာပုရေသညီ စ ဝိဟရတိ – ယထာ ပုရေ တထာ ပစ္ဆာ, ယထာ ပစ္ဆာ တထာ ပုရေ; ယထာ အဓော တထာ ဥဒ္ဓံ, ယထာ ဥဒ္ဓံ တထာ အဓော; ယထာ ဒိဝါ တထာ ရတ္တိံ, ယထာ ရတ္တိံ တထာ ဒိဝါ။ ဣတိ ဝိဝဋေန စေတသာ အပရိယောနဒ္ဓေန သပ္ပဘာသံ စိတ္တံ ဘာဝေတိ။

''ဧဝံ ဘာဝိတေသု ခော, ဘိက္ခု, စတူသု ဣဒ္ဓိပါဒေသု ဧဝံ ဗဟုလီကတေသု, အနေကဝိဟိတံ ဣဒ္ဓိဝိဓံ ပစ္စနုဘောတိ – ဧကောပိ ဟုတွာ ဗဟုဓာ ဟောတိ, ဗဟုဓာပိ ဟုတွာ ဧကော ဟောတိ; အာဝိဘာဝံ, တိရောဘာဝံ; တိရောကုဋ္ဋံ တိရောပာကာရံ တိရောပဗ္ဗတံ အသဇ္ဇမာနော ဂစ္ဆတိ, သေယျထာပိ အာကာသေ; ပထဝိယာပိ ဥမ္မုဇ္ဇနိမုဇ္ဇံ ကရောတိ, သေယျထာပိ ဥဒကေ; ဥဒကေပိ အဘိဇ္ဇမာနေ [အဘိဇ္ဇမာနော (သီ. ပီ. က.)] ဂစ္ဆတိ, သေယျထာပိ ပထဝိယံ; အာကာသေပိ ပလ္လင်္ကေန ကမတိ, သေယျထာပိ ပက္ခီ သကုဏော; ဣမေပိ စန္ဒိမသူရိယေ ဧဝံမဟိဒ္ဓိကေ ဧဝံမဟာနုဘာဝေ ပါဏိနာ ပရိမသတိ [ပရာမသတိ (သီ. သျာ. ကံ.)] ပရိမဇ္ဇတိ; ယာဝ ဗြဟ္မလောကာပိ ကာယေန ဝသံ ဝတ္တေတိ။

''ဧဝံ ဘာဝိတေသု ခော, ဘိက္ခု, စတူသု ဣဒ္ဓိပါဒေသု ဧဝံ ဗဟုလီကတေသု ဒိဗ္ဗာယ သောတဓာတုယာ ဝိသုဒ္ဓါယ အတိက္ကန္တမာနုသိကာယ ဥဘော သဒ္ဒေ သုဏာတိ – ဒိဗ္ဗေ စ မာနုသေ စ, ဒူရေ သန္တိကေ စာတိ။

''ဧဝံ ဘာဝိတေသု ခော, ဘိက္ခု, စတူသု ဣဒ္ဓိပါဒေသု ဧဝံ ဗဟုလီကတေသု, ပရသတ္တာနံ ပရပုဂ္ဂလာနံ စေတသာ စေတော ပရိစ္စ ပဇာနာတိ။ သရာဂံ ဝါ စိတ္တံ 'သရာဂံ စိတ္တ'န္တိ ပဇာနာတိ; ဝီတရာဂံ ဝါ စိတ္တံ 'ဝီတရာဂံ စိတ္တ'န္တိ ပဇာနာတိ; သဒေါသံ ဝါ စိတ္တံ 'သဒေါသံ စိတ္တ'န္တိ ပဇာနာတိ; ဝီတဒေါသံ ဝါ စိတ္တံ 'ဝီတဒေါသံ စိတ္တ'န္တိ ပဇာနာတိ; သမောဟံ ဝါ စိတ္တံ 'သမောဟံ စိတ္တ'န္တိ ပဇာနာတိ; ဝီတမောဟံ ဝါ စိတ္တံ 'ဝီတမောဟံ စိတ္တ'န္တိ ပဇာနာတိ; သံခိတ္တံ ဝါ စိတ္တံ 'သံခိတ္တံ စိတ္တ'န္တိ ပဇာနာတိ; ဝိက္ခိတ္တံ ဝါ စိတ္တံ 'ဝိက္ခိတ္တံ စိတ္တ'န္တိ ပဇာနာတိ; မဟဂ္ဂတံ ဝါ စိတ္တံ 'မဟဂ္ဂတံ စိတ္တ'န္တိ ပဇာနာတိ; အမဟဂ္ဂတံ ဝါ စိတ္တံ 'အမဟဂ္ဂတံ စိတ္တ'န္တိ ပဇာနာတိ; သဥတ္တရံ ဝါ စိတ္တံ 'သဥတ္တရံ စိတ္တ'န္တိ ပဇာနာတိ; အနုတ္တရံ ဝါ စိတ္တံ 'အနုတ္တရံ စိတ္တ'န္တိ ပဇာနာတိ; သမာဟိတံ ဝါ စိတ္တံ 'သမာဟိတံ စိတ္တ'န္တိ ပဇာနာတိ; အသမာဟိတံ ဝါ စိတ္တံ 'အသမာဟိတံ စိတ္တ'န္တိ ပဇာနာတိ; ဝိမုတ္တံ ဝါ စိတ္တံ 'ဝိမုတ္တံ စိတ္တ'န္တိ ပဇာနာတိ; အဝိမုတ္တံ ဝါ စိတ္တံ 'အဝိမုတ္တံ စိတ္တ'န္တိ ပဇာနာတိ''။

''ဧဝံ ဘာဝိတေသု ခော, ဘိက္ခု, စတူသု ဣဒ္ဓိပါဒေသု ဧဝံ ဗဟုလီကတေသု, အနေကဝိဟိတံ ပုဗ္ဗေနိဝါသံ အနုဿရတိ, သေယျထိဒံ – ဧကမ္ပိ ဇာတိံ ဒွေပိ ဇာတိယော တိဿောပိ ဇာတိယော စတဿောပိ ဇာတိယော ပဉ္စပိ ဇာတိ

ယောဒသပိ ဇာတိယော ဝီသမ္ပိ ဇာတိယော တိံသမ္ပိ ဇာတိယော စတ္တာလီသမ္ပိ ဇာတိယော ပညာသမ္ပိ ဇာတိယော ဇာတိသတမ္ပိ ဇာတိသဟဿမ္ပိ ဇာတိသတသဟဿမ္ပိ အနေကေပိ သံဝဋ္ဋကပ္ပေ အနေကေပိ ဝိဝဋ္ဋကပ္ပေ အနေကေပိ သံဝဋ္ဋဝိဝဋ္ဋကပ္ပေ – 'အမုတြာသိံ ဧဝံနာမော ဧဝံဂေါတ္တော ဧဝံဝဏ္ဏော ဧဝမာဟာရော ဧဝံသုခဒုက္ခပ္ပဋိသံဝေဒီ ဧဝမာယုပရိယန္တော, သော တတော စုတော အမုတြ ဥဒပါဒိံ [ဥပ္ပာဒိံ (သီ.)] ; တတြာပါသိံ ဧဝံနာမော ဧဝံဂေါတ္တော ဧဝံဝဏ္ဏော ဧဝမာဟာရော ဧဝံသုခဒုက္ခပ္ပဋိသံဝေဒီ ဧဝမာယုပရိယန္တော, သော တတော စုတော ဣဓူပပန္နော'တိ။ ဣတိ သာကာရံ သဥဒ္ဒေသံ အနေကဝိဟိတံ ပုဗ္ဗေနိဝါသံ အနုဿရတိ။

''ဧဝံ ဘာဝိတေသု ခော ဘိက္ခု, စတူသု ဣဒ္ဓိပါဒေသု ဧဝံ ဗဟုလီကတေသု, ဒိဗ္ဗေန စက္ခုနာ ဝိသုဒ္ဓေန အတိက္ကန္တမာနုသကေန သတ္တေ ပဿတိ စဝမာနေ ဥပပဇ္ဇမာနေ ဟီနေ ပဏီတေ သုဝဏ္ဏေ ဒုဗ္ဗဏ္ဏေ, သုဂတေ ဒုဂ္ဂတေ ယထာကမ္မူပဂေ သတ္တေ ပဇာနာတိ – 'ဣမေ ဝတ, ဘောန္တော, သတ္တာ ကာယဒုစ္စရိတေန သမန္နာဂတာ ဝစီဒုစ္စရိတေန သမန္နာဂတာ မနောဒုစ္စရိတေန သမန္နာဂတာ အရိယာနံ ဥပဝါဒကာ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကာ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကမ္မသမာဒါနာ; တေ ကာယဿ ဘေဒာ ပရံ မရဏာ အပါယံ ဒုဂ္ဂတိံ ဝိနိပါတံ နိရယံ ဥပပန္နာ။ ဣမေ ဝါ ပန, ဘောန္တော, သတ္တာ ကာယသုစရိတေန သမန္နာဂတာ ဝစီသုစရိတေန သမန္နာဂတာ မနောသုစရိတေန သမန္နာဂတာ အရိယာနံ အနုပဝါဒကာ သမ္မာဒိဋ္ဌိကာ သမ္မာဒိဋ္ဌိကမ္မသမာဒါနာ; တေ ကာယဿ ဘေဒာ ပရံ မရဏာ သုဂတိံ သဂ္ဂံ လောကံ ဥပပန္နာ'တိ။ ဣတိ ဒိဗ္ဗေန စက္ခုနာ ဝိသုဒ္ဓေန အတိက္ကန္တမာနုသကေန သတ္တေ ပဿတိ စဝမာနေ ဥပပဇ္ဇမာနေ ဟီနေ ပဏီတေ သုဝဏ္ဏေ ဒုဗ္ဗဏ္ဏေ, သုဂတေ ဒုဂ္ဂတေ ယထာကမ္မူပဂေ သတ္တေ ပဇာနာတိ။

''ဧဝံ ဘာဝိတေသု ခော, ဘိက္ခု, စတူသု ဣဒ္ဓိပါဒေသု ဧဝံ ဗဟုလီကတေသု, အာသဝါနံ ခယာ အနာသဝံ စေတောဝိမုတ္တိံ ပညာဝိမုတ္တိံ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ သယံ အဘိညာ သစ္ဆိကတွာ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတီ''တိ။ ပဌမံ။

၂. မဟပ္ဖလသုတ္တံ

၈၂၄. ''စတ္တာရောမေ , ဘိက္ခဝေ, ဣဒ္ဓိပါဒါ ဘာဝိတာ ဗဟုလီကတာ မဟပ္ဖလာ ဟောန္တိ မဟာနိသံသာ။ ကထံ ဘာဝိတာ စ, ဘိက္ခဝေ, စတ္တာရော ဣဒ္ဓိပါဒါ ကထံ ဗဟုလီကတာ မဟပ္ဖလာ ဟောန္တိ မဟာနိသံသာ? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ဆန္ဒသမာဓိပ္ပဓာနသင်္ခါရသမန္နာဂတံ ဣဒ္ဓိပါဒံ ဘာဝေတိ – 'ဣတိ မေ ဆန္ဒော န စ အတိလီနော ဘဝိဿတိ, န စ အတိပ္ပဂ္ဂဟိတော ဘဝိဿတိ, န စ အဇ္ဈတ္တံ သံခိတ္တော ဘဝိဿတိ, န စ ဗဟိဒ္ဓါ ဝိက္ခိတ္တော ဘဝိဿတိ'။ ပစ္ဆာပုရေသညီ စ ဝိဟရတိ – ယထာ ပုရေ တထာ ပစ္ဆာ, ယထာ ပစ္ဆာ တထာ ပုရေ; ယထာ အဓော တထာ ဥဒ္ဓံ, ယထာ ဥဒ္ဓံ တထာ အဓော; ယထာ ဒိဝါ တထာ ရတ္တိံ, ယထာ ရတ္တိံ တထာ ဒိဝါ။ ဣတိ ဝိဝဋေန စေတသာ အပရိယောနဒ္ဓေန သပ္ပဘာသံ စိတ္တံ ဘာဝေတိ။

''ဝီရိယသမာဓိ။ပေ.။ စိတ္တသမာဓိ။ပေ.။ ဝီမံသာသမာဓိပ္ပဓာနသင်္ခါရသမန္နာဂတံ ဣဒ္ဓိပါဒံ ဘာဝေတိ – 'ဣတိ မေ ဝီမံသာ န စ အတိလီနာ ဘဝိဿတိ, န စ အတိပ္ပဂ္ဂဟိတာ ဘဝိဿတိ, န စ အဇ္ဈတ္တံ သံခိတ္တာ ဘဝိဿတိ, န စ ဗဟိဒ္ဓါ ဝိက္ခိတ္တာ ဘဝိဿတိ'။ ပစ္ဆာပုရေသညီ စ ဝိဟရတိ – ယထာ ပုရေ တထာ ပစ္ဆာ, ယထာ ပစ္ဆာ တထာ ပုရေ; ယထာ အဓော တထာ ဥဒ္ဓံ, ယထာ ဥဒ္ဓံ တထာ အဓော; ယထာ ဒိဝါ တထာ ရတ္တိံ, ယထာ ရတ္တိံ တထာ ဒိဝါ။ ဣတိ ဝိဝဋေန စေတသာ အပရိယောနဒ္ဓေန သပ္ပဘာသံ စိတ္တံ ဘာဝေတိ။ ဧဝံ ဘာဝိတာ ခော, ဘိက္ခဝေ, စတ္တာရော ဣဒ္ဓိပါဒါ ဧဝံ ဗဟုလီကတာ မဟပ္ဖလာ ဟောန္တိ မဟာနိသံသာ။

''ဧဝံ ဘာဝိတေသု ခော, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု စတူသု ဣဒ္ဓိပါဒေသု ဧဝံ ဗဟုလီကတေသု အနေကဝိဟိတံ ဣဒ္ဓိဝိဓံ ပစ္စနုဘောတိ – ဧကောပိ ဟုတွာ ဗဟုဓာ ဟောတိ။ပေ.။ ယာဝ ဗြဟ္မလောကာပိ ကာယေန ဝသံ ဝတ္တေတိ။ပေ.။။

''ဧဝံ ဘာဝိတေသု ခော, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု စတူသု ဣဒ္ဓိပါဒေသု ဧဝံ ဗဟုလီကတေသု, အာသဝါနံ ခယာ အနာသဝံ စေတောဝိမုတ္တိံ ပညာဝိမုတ္တိံ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ သယံ အဘိညာ သစ္ဆိကတွာ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတီ''တိ။ ဒုတိယံ။

၃. ဆန္ဒသမာဓိသုတ္တံ

၈၂၅. ''ဆန္ဒံ စေ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု နိဿာယ လဘတိ သမာဓိံ, လဘတိ စိတ္တဿ ဧကဂ္ဂတံ – အယံ ဝုစ္စတိ ဆန္ဒသမာဓိ။ သော အနုပ္ပန္နာနံ ပာပကာနံ အကုသလာနံ ဓမ္မာနံ အနုပ္ပာဒာယ ဆန္ဒံ ဇနေတိ ဝါယမတိ ဝီရိယံ အာရဘတိ စိတ္တံ ပဂ္ဂဏှာတိ ပဒဟတိ။ ဥပ္ပန္နာနံ ပာပကာနံ အကုသလာနံ ဓမ္မာနံ ပဟာနာယ ဆန္ဒံ ဇနေတိ ဝါယမတိ ဝီရိယံ အာရဘတိ စိတ္တံ ပဂ္ဂဏှာတိ ပဒဟတိ။ အနုပ္ပန္နာနံ ကုသလာနံ ဓမ္မာနံ ဥပ္ပာဒာယ ဆန္ဒံ ဇနေတိ ဝါယမတိ ဝီရိယံ အာရဘတိ စိတ္တံ ပဂ္ဂဏှာတိ ပဒဟတိ။ ဥပ္ပန္နာနံ ကုသလာနံ ဓမ္မာနံ ဌိတိယာ အသမ္မောသာယ ဘိယျောဘာဝါယ ဝေပုလ္လာယ ဘာဝနာယ ပါရိပူရိယာ ဆန္ဒံ ဇနေတိ ဝါယမတိ ဝီရိယံ အာရဘတိ စိတ္တံ ပဂ္ဂဏှာတိ ပဒဟတိ။ ဣမေ ဝုစ္စန္တိ 'ပဓာနသင်္ခါရာ'တိ။ ဣတိ အယဉ္စ ဆန္ဒော, အယဉ္စ ဆန္ဒသမာဓိ, ဣမေ စ ပဓာနသင်္ခါရာ – အယံ ဝုစ္စတိ, ဘိက္ခဝေ, 'ဆန္ဒသမာဓိပ္ပဓာနသင်္ခါရသမန္နာဂတော ဣဒ္ဓိပါဒော'''။

''ဝီရိယံ စေ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု နိဿာယ လဘတိ သမာဓိံ, လဘတိ စိတ္တဿ ဧကဂ္ဂတံ – အယံ ဝုစ္စတိ 'ဝီရိယသမာဓိ'။ သော အနုပ္ပန္နာနံ။ပေ။ ဥပ္ပန္နာနံ ကုသလာနံ ဓမ္မာနံ ဌိတိယာ အသမ္မောသာယ ဘိယျောဘာဝါယ ဝေပုလ္လာယ ဘာဝနာယ ပါရိပူရိယာ ဆန္ဒံ ဇနေတိ ဝါယမတိ ဝီရိယံ အာရဘတိ စိတ္တံ ပဂ္ဂဏှာတိ ပဒဟတိ။ ဣမေ ဝုစ္စန္တိ 'ပဓာနသင်္ခါရာ'တိ။ ဣတိ ဣဒဉ္စ ဝီရိယံ, အယဉ္စ ဝီရိယသမာဓိ, ဣမေ စ ပဓာနသင်္ခါရာ – အယံ ဝုစ္စတိ, ဘိက္ခဝေ, 'ဝီရိယသမာဓိပ္ပဓာနသင်္ခါရသမန္နာဂတော ဣဒ္ဓိပါဒော'''။

''စိတ္တံ စေ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု နိဿာယ လဘတိ သမာဓိံ, လဘတိ စိတ္တဿ ဧကဂ္ဂတံ – အယံ ဝုစ္စတိ 'စိတ္တသမာဓိ'။ သော အနုပ္ပန္နာနံ ပာပကာနံ။ပေ။ ဥပ္ပန္နာနံ ကုသလာနံ ဓမ္မာနံ ဌိတိယာ အသမ္မောသာယ ဘိယျောဘာဝါယ ဝေပုလ္လာယ ဘာဝနာယ ပါရိပူရိယာ ဆန္ဒံ ဇနေတိ ဝါယမတိ ဝီရိယံ အာရဘတိ စိတ္တံ ပဂ္ဂဏှာတိ ပဒဟတိ။ ဣမေ ဝုစ္စန္တိ 'ပဓာနသင်္ခါရာ'တိ။ ဣတိ ဣဒဉ္စ စိတ္တံ, အယဉ္စ စိတ္တသမာဓိ, ဣမေ စ ပဓာနသင်္ခါရာ – အယံ ဝုစ္စတိ, ဘိက္ခဝေ, 'စိတ္တသမာဓိပ္ပဓာနသင်္ခါရသမန္နာဂတော ဣဒ္ဓိပါဒော'''။

''ဝီမံသံ စေ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု နိဿာယ လဘတိ သမာဓိံ, လဘတိ စိတ္တဿ ဧကဂ္ဂတံ – အယံ ဝုစ္စတိ 'ဝီမံသာသမာဓိ'။ သော အနုပ္ပန္နာနံ ပာပကာနံ အကုသလာနံ ဓမ္မာနံ အနုပ္ပာဒာယ ဆန္ဒံ ဇနေတိ ဝါယမတိ ဝီရိယံ အာရဘတိ စိတ္တံ ပဂ္ဂဏှာတိ ပဒဟတိ။ပေ။ ဥပ္ပန္နာနံ ကုသလာနံ ဓမ္မာနံ ဌိတိယာ အသမ္မောသာယ ဘိယျောဘာဝါယ ဝေပုလ္လာယ ဘာဝနာယ ပါရိပူရိယာ ဆန္ဒံ ဇနေတိ ဝါယမတိ ဝီရိယံ အာရဘတိ စိတ္တံ ပဂ္ဂဏှာတိ ပဒဟတိ။ ဣမေ ဝုစ္စန္တိ 'ပဓာနသင်္ခါရာ'တိ ။ ဣတိ အယဉ္စ ဝီမံသာ, အယဉ္စ ဝီမံသာသမာဓိ, ဣမေ စ ပဓာနသင်္ခါရာ – အယံ ဝုစ္စတိ, ဘိက္ခဝေ, 'ဝီမံသာသမာဓိပ္ပဓာနသင်္ခါရသမန္နာဂတော ဣဒ္ဓိပါဒော'''တိ။ ဒသမံ။

၄. မောဂ္ဂလ္လာနသုတ္တံ

၈၂၆. ဧဝံ မေ သုတံ – ဧကံ သမယံ ဘဂဝါ သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ ပုဗ္ဗာရာမေ မိဂါရမာတုပါသာဒေ။ တေန ခေါ ပန သမယေန သမ္ဗဟုလာ ဘိက္ခူ ဟေဋ္ဌာမိဂါရမာတုပါသာဒေ ဝိဟရန္တိ ဥဒ္ဓတာ ဥန္နဠာ စပလာ မုခရာ ဝိကိဏ္ဏဝါစာ မုဋ္ဌဿတိနော အသမ္ပဇာနာ အသမာဟိတာ ဘန္တစိတ္တာ [ဝိဗ္ဘန္တစိတ္တာ (သီ. သျာ. ကံ.)] ပါကတိန္ဒြိယာ။

အထ ခေါ ဘဂဝါ အာယသ္မန္တံ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနံ အာမန္တေသိ – ''ဧတေ ခေါ, မောဂ္ဂလ္လာန, သဗြဟ္မစာရိနော ဟေဋ္ဌာမိဂါရမာတုပါသာဒေ ဝိဟရန္တိ ဥဒ္ဓတာ ဥန္နဠာ စပလာ မုခရာ ဝိကိဏ္ဏဝါစာ မုဋ္ဌဿတိနော အသမ္ပဇာနာ အသမာဟိတာ ဘန္တစိတ္တာ ပါကတိန္ဒြိယာ။ ဂစ္ဆ, မောဂ္ဂလ္လာန, တေ ဘိက္ခူ သံဝေဇေဟီ''တိ။

''ဧဝံ, ဘန္တေ''တိ ခေါ အာယသ္မာ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနော ဘဂဝတော ပဋိဿုတွာ တထာရူပံ ဣဒ္ဓာဘိသင်္ခါရံ အဘိသင်္ခါရေသိ [အဘိသင်္ခရေသိ (သျာ. ပီ. က.)] ယထာ ပါဒင်္ဂုဋ္ဌကေန မိဂါရမာတုပါသာဒံ သင်္ကမ္ပေသိ သမ္ပကမ္ပေသိ သမ္ပစာလေသိ။ အထ ခေါ တေ ဘိက္ခူ သံဝိဂ္ဂါ လောမဟဋ္ဌဇာတာ ဧကမန္တံ အဋ္ဌံသု – ''အစ္ဆရိယံ ဝတ, ဘော, အဗ္ဘုတံ ဝတ, ဘော! နိဝါတဉ္စ ဝတ အယဉ္စ မိဂါရမာတုပါသာဒော ဂမ္ဘီရနေမော သုနိခါတော အစလော အသမ္ပကမ္ပီ, အထ စ ပန သင်္ကမ္ပိတော သမ္ပကမ္ပိတော သမ္ပစာလိတော''တိ!

အထ ခော ဘဂဝါ ယေန တေ ဘိက္ခူ တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ တေ ဘိက္ခူ ဘဂဝါ ဧတဒဝေါစ – “ကိံ နု တုမှေ, ဘိက္ခဝေ, သံဝိဂ္ဂါ လောမဟဋ္ဌဇာတာ ဧကမန္တံ ဌိတာ”တိ? “အစ္ဆရိယံ, ဘန္တေ, အဗ္ဘုတံ ဘန္တေ! နိတ တဋ္ဌ ဝတ အယဋ္ဌ မိဂါရမာတုပါသာဒေါ ဂမ္ဘီရနေမော သုနိခါတော အစလော အသမ္ပကမ္ပီ, အထ စ ပန သင်္ကမ္ပိတော သမ္ပကမ္ပိတော သမ္ပစာလိတော”တိ! “တုမှေဝ ခော, ဘိက္ခဝေ, သံဝေဇေတုကာမေန မောဂ္ဂလ္လာနေန ဘိက္ခုနာ ပါဒင်္ဂုဋ္ဌကေန မိဂါရမာတုပါသာဒေါ, သင်္ကမ္ပိတော သမ္ပကမ္ပိတော သမ္ပစာလိတော။ တံ ကိံ မညထ, ဘိက္ခဝေ, ကတမေသံ ဓမ္မာနံ ဘာဝိတတ္တာ ဗဟုလီကတတ္တာ မောဂ္ဂလ္လာနော ဘိက္ခု ဧဝံမဟိဒ္ဓိကော ဧဝံမဟာနုဘာဝေါ”တိ? “ဘဂဝံမူလကာ နော, ဘန္တေ, ဓမ္မာ, ဘဂဝံနေတ္တိကာ ဘဂဝံပဋိသရဏာ။ သာဓု ဝတ, ဘန္တေ, ဘဂဝန္တံယေဝ ပဋိဘာတု ဧတဿ ဘာသိတဿ အတ္ထော။ ဘဂဝတော သုတွာ ဘိက္ခူ ဓာရေဿန္တီ”တိ။

“တေန ဟိ, ဘိက္ခဝေ, သုဏာထ။ စတုန္နံ ခော, ဘိက္ခဝေ, ဣဒ္ဓိပါဒါနံ ဘာဝိတတ္တာ ဗဟုလီကတတ္တာ မောဂ္ဂလ္လာနော ဘိက္ခု ဧဝံမဟိဒ္ဓိကော ဧဝံမဟာနုဘာဝေါ။ ကတမေသံ စတုန္နံ? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, မောဂ္ဂလ္လာနော ဘိက္ခု ဆန္ဒသမာဓိပ္ပဓာနသင်္ခါရသမန္နာဂတံ ဣဒ္ဓိပါဒံ ဘာဝေတိ, ဝီရိယသမာဓိ။ပေ.။ စိတ္တသမာဓိ။ပေ.။ ဝီမံသာသမာဓိပ္ပဓာနသင်္ခါရသမန္နာဂတံ ဣဒ္ဓိပါဒံ ဘာဝေတိ – ‘ဣတိ မေ ဝီမံသာ န စ အတိလီနာ ဘဝိဿတိ, န စ အတိပ္ပဂ္ဂဟိတာ ဘဝိဿတိ; န စ အဇ္ဈတ္တံ သံခိတ္တာ ဘဝိဿတိ, န စ ဗဟိဒ္ဓါ ဝိက္ခိတ္တာ ဘဝိဿတီ’တိ။ ပစ္ဆာပုရေသညီ စ ဝိဟရတိ – ယထာ ပုရေ တထာ ပစ္ဆာ, ယထာ ပစ္ဆာ တထာ ပုရေ; ယထာ အဓော တထာ ဥဒ္ဓံ ယထာ ဥဒ္ဓံ တထာ အဓော; ယထာ ဒိဝါ တထာ ရတ္တိံ, ယထာ ရတ္တိံ တထာ ဒိဝါ။ ဣတိ ဝိဝဋေန စေတသာ အပရိယောနဒ္ဓေန သပ္ပဘာသံ စိတ္တံ ဘာဝေတိ။ ဣမေသံ ခော, ဘိက္ခဝေ, စတုန္နံ ဣဒ္ဓိပါဒါနံ ဘာဝိတတ္တာ ဗဟုလီကတတ္တာ မောဂ္ဂလ္လာနော ဘိက္ခု ဧဝံမဟိဒ္ဓိကော ဧဝံမဟာနုဘာဝေါ။ ဣမေသဉ္စ ပန, ဘိက္ခဝေ, စတုန္နံ ဣဒ္ဓိပါဒါနံ ဘာဝိတတ္တာ ဗဟုလီကတတ္တာ မောဂ္ဂလ္လာနော ဘိက္ခု အနေကဝိဟိတံ ဣဒ္ဓိဝိဓံ ပစ္စနုဘောတိ။ပေ.။ ယာဝ ဗြဟ္မလောကာပိ ကာယေန ဝသံ ဝတ္တေတိ။ပေ.။ ဣမေသဉ္စ ပန, ဘိက္ခဝေ, စတုန္နံ ဣဒ္ဓိပါဒါနံ ဘာဝိတတ္တာ ဗဟုလီကတတ္တာ မောဂ္ဂလ္လာနော ဘိက္ခု အာသဝါနံ ခယာ အနာသဝံ စေတောဝိမုတ္တိံ ပညာဝိမုတ္တိံ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ သယံ အဘိညာ သစ္ဆိကတွာ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတီ”တိ။ စတုတ္ထံ။

၅. ဥဏ္ဏာဘဗြာဟ္မဏသုတ္တံ

၈၂၇. ဧဝံ မေ သုတံ – ဧကံ သမယံ အာယသ္မာ အာနန္ဒော ကောသမ္ဗိယံ ဝိဟရတိ ဃောသိတာရာမေ။ အထ ခော ဥဏ္ဏာဘော ဗြာဟ္မဏော ယေနာယသ္မာ အာနန္ဒော တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ အာယသ္မတာ အာနန္ဒေန သဒ္ဓိံ သမ္မောဒိ။ သမ္မောဒနီယံ ကထံ သာရဏီယံ ဝီတိသာရေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ။ ဧကမန္တံ နိသိန္နော ခော ဥဏ္ဏာဘော ဗြာဟ္မဏော အာယသ္မန္တံ အာနန္ဒံ ဧတဒဝေါစ – “ကိမတ္ထိယံ နု ခော, ဘော အာနန္ဒ, သမဏေ ဂေါတမေ ဗြဟ္မစရိယံ ဝုဿတီ”တိ? “ဆန္ဒပ္ပဟာနတ္ထံ ခော, ဗြာဟ္မဏ, ဘဂဝတိ ဗြဟ္မစရိယံ ဝုဿတီ”တိ။

“အတ္ထိ ပန, ဘော အာနန္ဒ, မဂ္ဂေါ အတ္ထိ ပဋိပဒါ ဧတဿ ဆန္ဒဿ ပဟာနာယာ”တိ? “အတ္ထိ ခော, ဗြာဟ္မဏ, မဂ္ဂေါ အတ္ထိ ပဋိပဒါ ဧတဿ ဆန္ဒဿ ပဟာနာယာ”တိ။

“ကတမော ပန, ဘော အာနန္ဒ, မဂ္ဂေါ ကတမာ ပဋိပဒါ ဧတဿ ဆန္ဒဿ ပဟာနာယာ”တိ? “ဣဓ, ဗြာဟ္မဏ, ဘိက္ခု ဆန္ဒသမာဓိပ္ပဓာနသင်္ခါရသမန္နာဂတံ ဣဒ္ဓိပါဒံ ဘာဝေတိ, ဝီရိယသမာဓိ။ပေ.။ စိတ္တသမာဓိ။ပေ.။ ဝီမံသာသမာဓိပ္ပဓာနသင်္ခါရသမန္နာဂတံ ဣဒ္ဓိပါဒံ ဘာဝေတိ – အယံ ခော, ဗြာဟ္မဏ, မဂ္ဂေါ အယံ ပဋိပဒါ ဧတဿ ဆန္ဒဿ ပဟာနာယာ”တိ။

“ဧဝံ သန္တေ, ဘော အာနန္ဒ, သန္တကံ ဟောတိ နော အသန္တကံ။ ဆန္ဒေနေဝ ဆန္ဒံ ပဇဟိဿတီတိ – နေတံ ဌာနံ ဝိဇ္ဇတီ”တိ။ “တေန ဟိ, ဗြာဟ္မဏ, တညေဝေတ္ထ ပဋိပုစ္ဆိဿာမိ။ ယထာ တေ ခမေယျ တထာ နံ ဗျာကရေယျာသိ။ တံ ကိံ မညသိ, ဗြာဟ္မဏ, အဟောသိ တေ ပုဗ္ဗေ ဆန္ဒော ‘အာရာမံ ဂမိဿာမီ’တိ? တဿ တေ အာရာမဂတဿ ယော တဇ္ဇော ဆန္ဒော သော ပဋိပ္ပဿဒ္ဓေါ”တိ? “ဧဝံ , ဘော”။ “အဟောသိ တေ ပုဗ္ဗေ ဝီရိယံ ‘အာရာမံ ဂမိဿာမီ’တိ? တဿ တေ အာရာမဂတဿ ယံ တဇ္ဇံ ဝီရိယံ တံ ပဋိပ္ပဿဒ္ဓ”န္တိ? “ဧဝံ, ဘော”။ “အဟောသိ တေ

ပုဗ္ဗေ စိတ္တံ ‘အာရာမံ ဂမိဿာမီ’တိ? တဿ တေ အာရာမဂတဿ ယံ တဇ္ဇံ စိတ္တံ တံ ပဋိပ္ပဿဒ္ဓ’’န္တိ? ‘‘ဧဝံ, ဘော’’။ ‘‘အဟောသိ တေ ပုဗ္ဗေ ဝီမံသာ ‘အာရာမံ ဂမိဿာမီ’တိ? တဿ တေ အာရာမဂတဿ ယာ တဇ္ဇာ ဝီမံသာ သာ ပဋိပ္ပဿဒ္ဓာ’’တိ? ‘‘ဧဝံ, ဘော’’။

‘‘ဧဝမေဝ ခော, ဗြာဟ္မဏ, ယော သော ဘိက္ခု အရဟံ ခီဏာသဝေါ ဝုသိတဝါ ကတကရဏီယော ဩဟိတဘာရော အနုပ္ပတ္တသဒတ္ထော ပရိက္ခီဏဘဝသံယောဇနော သမ္မဒညာ ဝိမုတ္တော, တဿ ယော ပုဗ္ဗေ ဆန္ဒော အဟောသိ အရဟတ္တပ္ပတ္တိယာ, အရဟတ္တပ္ပတ္တေ [အရဟတ္တေ ပတ္တေ (သီ. သျာ. ကံ.)] ယော တဇ္ဇော ဆန္ဒော သော ပဋိပ္ပဿဒ္ဓော; ယံ ပုဗ္ဗေ ဝီရိယံ အဟောသိ အရဟတ္တပ္ပတ္တိယာ, အရဟတ္တပ္ပတ္တေ ယံ တဇ္ဇံ ဝီရိယံ တံ ပဋိပ္ပဿဒ္ဓံ; ယံ ပုဗ္ဗေ စိတ္တံ အဟောသိ အရဟတ္တပ္ပတ္တိယာ, အရဟတ္တပ္ပတ္တေ ယံ တဇ္ဇံ စိတ္တံ တံ ပဋိပ္ပဿဒ္ဓံ; ယာ ပုဗ္ဗေ ဝီမံသာ အဟောသိ အရဟတ္တပ္ပတ္တိယာ, အရဟတ္တပ္ပတ္တေ ယာ တဇ္ဇာ ဝီမံသာ သာ ပဋိပ္ပဿဒ္ဓာ။ တံ ကိံ မညသိ, ဗြာဟ္မဏ, ဣတိ ဧဝံ သန္တေ, သန္တကံ ဝါ ဟောတိ နော အသန္တကံ ဝါ’’တိ?

‘‘အဒ္ဓာ, ဘော အာနန္ဒ, ဧဝံ သန္တေ, သန္တကံ ဟောတိ နော အသန္တကံ။ အဘိက္ကန္တံ, ဘော အာနန္ဒ, အဘိက္ကန္တံ, ဘော အာနန္ဒ! သေယျထာပိ, ဘော အာနန္ဒ, နိက္ကုဇ္ဇိတံ ဝါ ဥက္ကုဇ္ဇေယျ, ပဋိစ္ဆန္နံ ဝါ ဝိဝရေယျ, မူဠှဿ ဝါ မဂ္ဂံ အာစိက္ခေယျ, အန္ဓကာရေ ဝါ တေလပဇ္ဇောတံ ဓာရေယျ – စက္ခုမန္တော ရူပါနိ ဒက္ခန္တီတိ; ဧဝမေဝံ ဘောတာ အာနန္ဒေန အနေကပရိယာယေန ဓမ္မော ပကာသိတော။ သောဟံ, ဘော အာနန္ဒ, တံ ဘဝန္တံ ဂေါတမံ သရဏံ ဂစ္ဆာမိ ဓမ္မဉ္စ ဘိက္ခုသင်္ဃဉ္စ။ ဥပါသကံ မံ ဘဝံ အာနန္ဒော ဓာရေတု အဇ္ဇတဂ္ဂေ ပါဏုပေတံ သရဏံ ဂတ’’န္တိ။ ပဉ္စမံ။

၆. ပဌမသမဏဗြာဟ္မဏသုတ္တံ

၈၂၈. ‘‘ယေ ဟိ ကေစိ, ဘိက္ခဝေ, အတီတမဒ္ဓာနံ သမဏာ ဝါ ဗြာဟ္မဏာ ဝါ မဟိဒ္ဓိကာ အဟေသုံ မဟာနုဘာဝါ, သဗ္ဗေ တေ စတုန္နံ ဣဒ္ဓိပါဒါနံ ဘာဝိတတ္တာ ဗဟုလီကတတ္တာ။ ယေ ဟိ ကေစိ, ဘိက္ခဝေ, အနာဂတမဒ္ဓာနံ သမဏာ ဝါ ဗြာဟ္မဏာ ဝါ မဟိဒ္ဓိကာ ဘဝိဿန္တိ မဟာနုဘာဝါ, သဗ္ဗေ တေ စတုန္နံ ဣဒ္ဓိပါဒါနံ ဘာဝိတတ္တာ ဗဟုလီကတတ္တာ။ ယေ ဟိ ကေစိ, ဘိက္ခဝေ, ဧတရဟိ သမဏာ ဝါ ဗြာဟ္မဏာ ဝါ မဟိဒ္ဓိကာ မဟာနုဘာဝါ, သဗ္ဗေ တေ စတုန္နံ ဣဒ္ဓိပါဒါနံ ဘာဝိတတ္တာ ဗဟုလီကတတ္တာ။

‘‘ကတမေသံ စတုန္နံ? ဣဓ , ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ဆန္ဒသမာဓိပ္ပဓာနသင်္ခါရသမန္နာဂတံ ဣဒ္ဓိပါဒံ ဘာဝေတိ, ဝီရိယသမာဓိ။ပေ.။ စိတ္တသမာဓိ။ပေ.။ ဝီမံသာသမာဓိပ္ပဓာနသင်္ခါရသမန္နာဂတံ ဣဒ္ဓိပါဒံ ဘာဝေတိ။ ယေ ဟိ ကေစိ, ဘိက္ခဝေ, အတီတမဒ္ဓာနံ သမဏာ ဝါ ဗြာဟ္မဏာ ဝါ မဟိဒ္ဓိကာ အဟေသုံ မဟာနုဘာဝါ, သဗ္ဗေ တေ ဣမေသံယေဝ စတုန္နံ ဣဒ္ဓိပါဒါနံ ဘာဝိတတ္တာ ဗဟုလီကတတ္တာ။ ယေ ဟိ ကေစိ, ဘိက္ခဝေ, အနာဂတမဒ္ဓာနံ သမဏာ ဝါ ဗြာဟ္မဏာ ဝါ မဟိဒ္ဓိကာ ဘဝိဿန္တိ မဟာနုဘာဝါ, သဗ္ဗေ တေ ဣမေသံယေဝ စတုန္နံ ဣဒ္ဓိပါဒါနံ ဘာဝိတတ္တာ ဗဟုလီကတတ္တာ။ ယေ ဟိ ကေစိ, ဘိက္ခဝေ, ဧတရဟိ သမဏာ ဝါ ဗြာဟ္မဏာ ဝါ မဟိဒ္ဓိကာ မဟာနုဘာဝါ, သဗ္ဗေ တေ ဣမေသံယေဝ စတုန္နံ ဣဒ္ဓိပါဒါနံ ဘာဝိတတ္တာ ဗဟုလီကတတ္တာ’’တိ။ ဆဋ္ဌံ။

၇. ဒုတိယသမဏဗြာဟ္မဏသုတ္တံ

၈၂၉. ‘‘ယေ ဟိ ကေစိ, ဘိက္ခဝေ, အတီတမဒ္ဓာနံ သမဏာ ဝါ ဗြာဟ္မဏာ ဝါ အနေကဝိဟိတံ ဣဒ္ဓိဝိဓံ ပစ္စနုဘောသုံ – ဧကောပိ ဟုတွာ ဗဟုဓာ အဟေသုံ, ဗဟုဓာပိ ဟုတွာ ဧကော အဟေသုံ; အာဝိဘာဝံ, တိရောဘာဝံ; တိရောကုဋ္ဋံ တိရောပါကာရံ တိရောပဗ္ဗတံ အသဇ္ဇမာနာ အဂမံသု, သေယျထာပိ အာကာသေ; ပထဝိယာပိ ဥမ္မုဇ္ဇနိမုဇ္ဇံ အကံသု, သေယျထာပိ ဥဒကေ; ဥဒကေပိ အဘိဇ္ဇမာနေ [အဘိဇ္ဇမာနာ (သီ. ပီ. က.)] အဂမံသု, သေယျထာပိ ပထဝိယံ; အာကာသေပိ ပလ္လင်္ကေန ကမိံသု, သေယျထာပိ ပက္ခီ သကုဏော; ဣမေပိ စန္ဒိမသူရိယေ ဧဝံမဟိဒ္ဓိကေ ဧဝံမဟာနုဘာဝေ ပာဏိနာ ပရိမသိံသု [ပရာမသိံသု (သျာ. ကံ. က.)] ပရိမဇ္ဇိံသု; ယာဝ ဗြဟ္မလောကာပိ ကာယေန ဝသံ ဝတ္တေသုံ, သဗ္ဗေ တေ စတုန္နံ ဣဒ္ဓိပါဒါနံ ဘာဝိတတ္တာ ဗဟုလီကတတ္တာ။

“ယေ ဟိ ကေစိ, ဘိက္ခဝေ, အနာဂတမဒ္ဓာနံ သမဏာ ဝါ ဗြာဟ္မဏာ ဝါ အနေကဝိဟိတံ ဣဒ္ဓိဝိဓံ ပစ္စနုဘောဿန္တိ – ဧကောပိ ဟုတွာ ဗဟုဓာ ဘဝိဿန္တိ, ဗဟုဓာပိ ဟုတွာ ဧကော ဘဝိဿန္တိ; အာဝိဘာဝံ, တိရောဘာဝံ; တိရောကုဋ္ဋံ တိရောပာကာရံ တိရောပဗ္ဗတံ အသဇ္ဇမာနာ ဂမိဿန္တိ , သေယျထာပိ အာကာသေ; ပထဝိယာပိ ဥမ္မုဇ္ဇနိမုဇ္ဇံ ကရိဿန္တိ, သေယျထာပိ ဥဒကေ; ဥဒကေပိ အဘိဇ္ဇမာနေ ဂမိဿန္တိ, သေယျထာပိ ပထဝိယံ; အာကာသေပိ ပလ္လင်္ကေန ကမိဿန္တိ, သေယျထာပိ ပက္ခီ သကုဏော; ဣမေပိ စန္ဒိမသူရိယေ ဧဝံမဟိဒ္ဓိကေ ဧဝံမဟာနုဘာဝေ ပာဏိနာ ပရိမသိဿန္တိ ပရိမဇ္ဇိဿန္တိ; ယာဝ ဗြဟ္မလောကာပိ ကာယေန ဝသံ ဝတ္တိဿန္တိ, သဗ္ဗေ တေ စတုန္နံ ဣဒ္ဓိပါဒာနံ ဘာဝိတတ္တာ ဗဟုလီကတတ္တာ။

“ယေ ဟိ ကေစိ, ဘိက္ခဝေ, ဧတရဟိ သမဏာ ဝါ ဗြာဟ္မဏာ ဝါ အနေကဝိဟိတံ ဣဒ္ဓိဝိဓံ ပစ္စနုဘောန္တိ – ဧကောပိ ဟုတွာ ဗဟုဓာ ဟောန္တိ, ဗဟုဓာပိ ဟုတွာ ဧကော ဟောန္တိ; အာဝိဘာဝံ, တိရောဘာဝံ; တိရောကုဋ္ဋံ တိရောပာကာရံ တိရောပဗ္ဗတံ အသဇ္ဇမာနာ ဂစ္ဆန္တိ, သေယျထာပိ အာကာသေ; ပထဝိယာပိ ဥမ္မုဇ္ဇနိမုဇ္ဇံ ကရောန္တိ, သေယျထာပိ ဥဒကေ; ဥဒကေပိ အဘိဇ္ဇမာနေ ဂစ္ဆန္တိ, သေယျထာပိ ပထဝိယံ; အာကာသေပိ ပလ္လင်္ကေန ကမန္တိ, သေယျထာပိ ပက္ခီ သကုဏော; ဣမေပိ စန္ဒိမသူရိယေ ဧဝံမဟိဒ္ဓိကေ ဧဝံမဟာနုဘာဝေ ပာဏိနာ ပရိမသန္တိ [ပရာမသန္တိ (သျာ. ကံ.)] ပရိမဇ္ဇန္တိ; ယာဝ ဗြဟ္မလောကာပိ ကာယေန ဝသံ ဝတ္တေန္တိ, သဗ္ဗေ တေ စတုန္နံ ဣဒ္ဓိပါဒာနံ ဘာဝိတတ္တာ ဗဟုလီကတတ္တာတိ။

“ကတမေသံ စတုန္နံ? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ဆန္ဒသမာဓိပ္ပဓာနသင်္ခါရသမန္နာဂတံ ဣဒ္ဓိပါဒံ ဘာဝေတိ, ဝီရိယသမာဓိ။ပေ။ စိတ္တသမာဓိ။ပေ။ ဝီမံသာသမာဓိပ္ပဓာနသင်္ခါရသမန္နာဂတံ ဣဒ္ဓိပါဒံ ဘာဝေတိ။ ယေ ဟိ ကေစိ, ဘိက္ခဝေ, အတီတမဒ္ဓာနံ သမဏာ ဝါ ဗြာဟ္မဏာ ဝါ အနေကဝိဟိတံ ဣဒ္ဓိဝိဓံ ပစ္စနုဘောသုံ – ဧကောပိ ဟုတွာ ဗဟုဓာ အဟေသုံ။ပေ။ ယာဝ ဗြဟ္မလောကာပိ ကာယေန ဝသံ ဝတ္တေသုံ, သဗ္ဗေ တေ ဣမေသံယေဝ စတုန္နံ ဣဒ္ဓိပါဒာနံ ဘာဝိတတ္တာ ဗဟုလီကတတ္တာ။

“ယေ ဟိ ကေစိ, ဘိက္ခဝေ, အနာဂတမဒ္ဓာနံ သမဏာ ဝါ ဗြာဟ္မဏာ ဝါ အနေကဝိဟိတံ ဣဒ္ဓိဝိဓံ ပစ္စနုဘောဿန္တိ – ဧကောပိ ဟုတွာ ဗဟုဓာ ဘဝိဿန္တိ။ပေ။ ယာဝ ဗြဟ္မလောကာပိ ကာယေန ဝသံ ဝတ္တိဿန္တိ, သဗ္ဗေ တေ ဣမေသံယေဝ စတုန္နံ ဣဒ္ဓိပါဒာနံ ဘာဝိတတ္တာ ဗဟုလီကတတ္တာ။

“ယေ ဟိ ကေစိ ဘိက္ခဝေ ဧတရဟိ သမဏာ ဝါ ဗြာဟ္မဏာ ဝါ အနေကဝိဟိတံ ဣဒ္ဓိဝိဓံ ပစ္စနုဘောန္တိ – ဧကောပိ ဟုတွာ ဗဟုဓာ ဟောန္တိ။ပေ။ ယာဝ ဗြဟ္မလောကာပိ ကာယေန ဝသံ ဝတ္တေန္တိ, သဗ္ဗေ တေ ဣမေသံယေဝ စတုန္နံ ဣဒ္ဓိပါဒာနံ ဘာဝိတတ္တာ ဗဟုလီကတတ္တာ”တိ။ သတ္တမံ။

၈. ဘိက္ခုသုတ္တံ

၈၃၀. “စတုန္နံ, ဘိက္ခဝေ, ဣဒ္ဓိပါဒာနံ ဘာဝိတတ္တာ ဗဟုလီကတတ္တာ ဘိက္ခု အာသဝာနံ ခယာ အနာသဝံ စေတောဝိမုတ္တိံ ပညာဝိမုတ္တိံ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ သယံ အဘိညာ သစ္ဆိကတွာ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ။

“ကတမေသံ စတုန္နံ? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ဆန္ဒသမာဓိပ္ပဓာနသင်္ခါရသမန္နာဂတံ ဣဒ္ဓိပါဒံ ဘာဝေတိ, ဝီရိယသမာဓိ။ပေ။ စိတ္တသမာဓိ။ပေ။ ဝီမံသာသမာဓိပ္ပဓာနသင်္ခါရသမန္နာဂတံ ဣဒ္ဓိပါဒံ ဘာဝေတိ။ ဣမေသံ ခော, ဘိက္ခဝေ, စတုန္နံ ဣဒ္ဓိပါဒာနံ ဘာဝိတတ္တာ ဗဟုလီကတတ္တာ ဘိက္ခု အာသဝာနံ ခယာ အနာသဝံ စေတောဝိမုတ္တိံ ပညာဝိမုတ္တိံ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ သယံ အဘိညာ သစ္ဆိကတွာ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတီ”တိ။ အဋ္ဌမံ။

၉. ဗုဒ္ဓာဒိဒေသနာသုတ္တံ

၈၃၁. “ဣဒ္ဓိ တေ, ဘိက္ခဝေ, ဒေသေဿာမိ ဣဒ္ဓိပါဒဉ္စ ဣဒ္ဓိပါဒဘာဝနဉ္စ ဣဒ္ဓိပါဒဘာဝနာဂါမိနိဉ္စ ပဋိပဒံ။ တံ သုဏာထ။

“ကတမာ စ, ဘိက္ခဝေ, ဣဒ္ဓိ? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု အနေကဝိဟိတံ ဣဒ္ဓိဝိဓံ ပစ္စနုဘောတိ – ဧကောပိ ဟုတွာ ဗဟုဓာ ဟောတိ, ဗဟုဓာပိ ဟုတွာ ဧကော ဟောတိ။ပေ.။ ယာဝ ဗြဟ္မလောကာပိ ကာယေန ဝသံ ဝတ္တေတိ – အယံ ဝုစ္စတိ, ဘိက္ခဝေ, ဣဒ္ဓိ။

“ကတမော စ, ဘိက္ခဝေ, ဣဒ္ဓိပာဒော? ယော သော, ဘိက္ခဝေ, မဂ္ဂေါ ယာ ပဋိပဒါ ဣဒ္ဓိလာဘာယ ဣဒ္ဓိပဋိလာဘာယ သံဝတ္တတိ – အယံ ဝုစ္စတိ, ဘိက္ခဝေ, ဣဒ္ဓိပာဒော။

“ကတမာ စ, ဘိက္ခဝေ, ဣဒ္ဓိပာဒဘာဝနာ? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ဆန္ဒသမာဓိပ္ပဓာနသင်္ခါရသမန္နာဂတံ ဣဒ္ဓိပါဒံ ဘာဝေတိ, ဝီရိယသမာဓိ။ပေ.။ စိတ္တသမာဓိ ။ပေ.။ ဝီမံသာသမာဓိပ္ပဓာနသင်္ခါရသမန္နာဂတံ ဣဒ္ဓိပါဒံ ဘာဝေတိ – အယံ ဝုစ္စတိ, ဘိက္ခဝေ, ဣဒ္ဓိပာဒဘာဝနာ။

“ကတမာ စ, ဘိက္ခဝေ, ဣဒ္ဓိပာဒဘာဝနာဂါမိနီ ပဋိပဒါ? အယမေဝ အရိယော အဋ္ဌင်္ဂိကော မဂ္ဂေါ, သေယျထိဒံ – သမ္မာဒိဋ္ဌိ, သမ္မာသင်္ကပ္ပော, သမ္မာဝါစာ, သမ္မာကမ္မန္တော, သမ္မာအာဇီဝေါ, သမ္မာဝါယာမော, သမ္မာသတိ, သမ္မာသမာဓိ – အယံ ဝုစ္စတိ, ဘိက္ခဝေ, ဣဒ္ဓိပာဒဘာဝနာဂါမိနီ ပဋိပဒါ”တိ။ နဝမံ။

၁၀. ဝိဘင်္ဂသုတ္တံ

၈၃၂. “စတ္တာရောမေ, ဘိက္ခဝေ, ဣဒ္ဓိပာဒါ ဘာဝိတာ ဗဟုလီကတာ မဟပ္ဖလာ ဟောန္တိ မဟာနိသံသာ”။

“ကထံ ဘာဝိတာ စ, ဘိက္ခဝေ, စတ္တာရော ဣဒ္ဓိပာဒါ ကထံ ဗဟုလီကတာ မဟပ္ဖလာ ဟောန္တိ မဟာနိသံသာ? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ , ဘိက္ခု ဆန္ဒသမာဓိပ္ပဓာနသင်္ခါရသမန္နာဂတံ ဣဒ္ဓိပါဒံ ဘာဝေတိ – ‘ဣတိ မေ ဆန္ဒော န စ အတိလီနော ဘဝိဿတိ, န စ အတိပ္ပဂ္ဂဟိတော ဘဝိဿတိ, န စ အဇ္ဈတ္တံ သံခိတ္တော ဘဝိဿတိ, န စ ဗဟိဒ္ဓါ ဝိက္ခိတ္တော ဘဝိဿတိ’။ ပစ္ဆာပုရေသညီ စ ဝိဟရတိ – ‘ယထာ ပုရေ တထာ ပစ္ဆာ, ယထာ ပစ္ဆာ တထာ ပုရေ; ယထာ အဓော တထာ ဥဒ္ဓံ, ယထာ ဥဒ္ဓံ တထာ အဓော; ယထာ ဒိဝါ တထာ ရတ္တိံ ယထာ ရတ္တိံ တထာ ဒိဝါ’။ ဣတိ ဝိဝဋေန စေတသာ အပရိယောနဒ္ဓေန သပ္ပဘာသံ စိတ္တံ ဘာဝေတိ။ ဝီရိယသမာဓိ။ပေ.။ စိတ္တသမာဓိ။ပေ.။ ဝီမံသာသမာဓိပ္ပဓာနသင်္ခါရသမန္နာဂတံ ဣဒ္ဓိပါဒံ ဘာဝေတိ – ‘ဣတိ မေ ဝီမံသာ န စ အတိလီနာ ဘဝိဿတိ, န စ အတိပ္ပဂ္ဂဟိတာ ဘဝိဿတိ, န စ အဇ္ဈတ္တံ သံခိတ္တာ ဘဝိဿတိ, န စ ဗဟိဒ္ဓါ ဝိက္ခိတ္တာ ဘဝိဿတိ’။ ပစ္ဆာပုရေသညီ စ ဝိဟရတိ – ‘ယထာ ပုရေ တထာ ပစ္ဆာ, ယထာ ပစ္ဆာ တထာ ပုရေ; ယထာ အဓော တထာ ဥဒ္ဓံ, ယထာ ဥဒ္ဓံ တထာ အဓော; ယထာ ဒိဝါ တထာ ရတ္တိံ, ယထာ ရတ္တိံ တထာ ဒိဝါ’။ ဣတိ ဝိဝဋေန စေတသာ အပရိယောနဒ္ဓေန သပ္ပဘာသံ စိတ္တံ ဘာဝေတိ။

“ကတမော စ, ဘိက္ခဝေ, အတိလီနော ဆန္ဒော? ယော, ဘိက္ခဝေ, ဆန္ဒော ကောသဇ္ဇသဟဂတော ကောသဇ္ဇသမ္ပယုတ္တော – အယံ ဝုစ္စတိ, ဘိက္ခဝေ, အတိလီနော ဆန္ဒော။

“ကတမော စ, ဘိက္ခဝေ, အတိပ္ပဂ္ဂဟိတော ဆန္ဒော? ယော, ဘိက္ခဝေ, ဆန္ဒော ဥဒ္ဓစ္စသဟဂတော ဥဒ္ဓစ္စသမ္ပယုတ္တော – အယံ ဝုစ္စတိ, ဘိက္ခဝေ, အတိပ္ပဂ္ဂဟိတော ဆန္ဒော။

“ကတမော စ, ဘိက္ခဝေ, အဇ္ဈတ္တံ သံခိတ္တော ဆန္ဒော? ယော, ဘိက္ခဝေ, ဆန္ဒော ထိနမိဒ္ဓသဟဂတော ထိနမိဒ္ဓသမ္ပယုတ္တော – အယံ ဝုစ္စတိ, ဘိက္ခဝေ, အဇ္ဈတ္တံ သံခိတ္တော ဆန္ဒော။

“ကတမော စ, ဘိက္ခဝေ, ဗဟိဒ္ဓါ ဝိက္ခိတ္တော ဆန္ဒော? ယော, ဘိက္ခဝေ, ဆန္ဒော ဗဟိဒ္ဓါ ပဉ္စ ကာမဂုဏေ အာရဗ္ဘ အနုဝိက္ခိတ္တော အနုဝိသဋော – အယံ ဝုစ္စတိ, ဘိက္ခဝေ, ဗဟိဒ္ဓါ ဝိက္ခိတ္တော ဆန္ဒော။

“ကထဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ပစ္ဆာပုရေသညီ စ ဝိဟရတိ – ယထာ ပုရေ တထာ ပစ္ဆာ, ယထာ ပစ္ဆာ တထာ ပုရေ? ဣဓ , ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခုနော ပစ္ဆာပုရေသညာ သုဂ္ဂဟိတာ ဟောတိ သုမနသိကတာ သူပဓာရိတာ သုပ္ပဋိဝိဒ္ဓါ

ပညာယ။ ဧဝံ ခော, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ပဉ္ဉာပုရေသညီ စ ဝိဟရတိ – ယထာ ပုရေ တထာ ပစ္ဆာ, ယထာ ပစ္ဆာ တထာ ပုရေ။

“ကထဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ယထာ အဓော တထာ ဥဒ္ဓံ, ယထာ ဥဒ္ဓံ တထာ အဓော ဝိဟရတိ? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ဣမမေဝ ကာယံ ဥဒ္ဓံ ပါဒတလာ အဓော ကေသမတ္ထကာ တစပရိယန္တံ ပူရံ နာနပ္ပကာရဿ အသုစိနော ပစ္စဝေက္ခတိ – ‘အတ္ထိ ဣမသ္မိံ ကာယေ ကေသာ လောမာ နခါ ဒန္တာ တစော မံသံ နှာရု အဋ္ဌိ အဋ္ဌိမိဉ္ဇံ ဝက္ကံ ဟဒယံ ယကနံ ကိလောမကံ ပိဟကံ ပပ္ဖာသံ အန္တံ အန္တဂုဏံ ဥဒရိယံ ကရီသံ ပိတ္တံ သေမှံ ပုဗ္ဗော လောဟိတံ သေဒေါ မေဒေါ အဿု ဝသာ ခေဠော သိင်္ဃာဏိကာ လသိကာ မုတ္တ’န္တိ။ ဧဝံ ခော, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ယထာ အဓော တထာ ဥဒ္ဓံ, ယထာ ဥဒ္ဓံ တထာ အဓော ဝိဟရတိ။

“ကထဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ယထာ ဒိဝါ တထာ ရတ္တိံ, ယထာ ရတ္တိံ တထာ ဒိဝါ ဝိဟရတိ? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ယေဟိ အာကာရေဟိ ယေဟိ လိင်္ဂေဟိ ယေဟိ နိမိတ္တေဟိ ဒိဝါ ဆန္ဒသမာဓိပ္ပဓာနသင်္ခါရသမန္နာဂတံ ဣဒ္ဓိပါဒံ ဘာဝေတိ, သော တေဟိ အာကာရေဟိ တေဟိ လိင်္ဂေဟိ တေဟိ နိမိတ္တေဟိ ရတ္တိံ ဆန္ဒသမာဓိပ္ပဓာနသင်္ခါရသမန္နာဂတံ ဣဒ္ဓိပါဒံ ဘာဝေတိ; ယေဟိ ဝါ ပန အာကာရေဟိ ယေဟိ လိင်္ဂေဟိ ယေဟိ နိမိတ္တေဟိ ရတ္တိံ ဆန္ဒသမာဓိပ္ပဓာနသင်္ခါရသမန္နာဂတံ ဣဒ္ဓိပါဒံ ဘာဝေတိ, သော တေဟိ အာကာရေဟိ တေဟိ လိင်္ဂေဟိ တေဟိ နိမိတ္တေဟိ ဒိဝါ ဆန္ဒသမာဓိပ္ပဓာနသင်္ခါရသမန္နာဂတံ ဣဒ္ဓိပါဒံ ဘာဝေတိ။ ဧဝံ ခော, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ယထာ ဒိဝါ တထာ ရတ္တိံ, ယထာ ရတ္တိံ တထာ ဒိဝါ ဝိဟရတိ။

“ကထဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ဝိဝဋေန စေတသာ အပရိယောနဒ္ဓေန သပ္ပဘာသံ စိတ္တံ ဘာဝေတိ? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခုနော အာလောကသညာ သုဂ္ဂဟိတာ ဟောတိ ဒိဝါသညာ သွာဓိဋ္ဌိတာ။ ဧဝံ ခော, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ဝိဝဋေန စေတသာ အပရိယောနဒ္ဓေန သပ္ပဘာသံ စိတ္တံ ဘာဝေတိ။

“ကတမဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, အတိလီနံ ဝီရိယံ? ယံ, ဘိက္ခဝေ, ဝီရိယံ ကောသဇ္ဇသဟဂတံ ကောသဇ္ဇသမ္ပယုတ္တံ – ဣဒံ ဝုစ္စတိ, ဘိက္ခဝေ, အတိလီနံ ဝီရိယံ။

“ကတမဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, အတိပ္ပဂ္ဂဟိတံ ဝီရိယံ? ယံ, ဘိက္ခဝေ, ဝီရိယံ ဥဒ္ဓစ္စသဟဂတံ ဥဒ္ဓစ္စသမ္ပယုတ္တံ – ဣဒံ ဝုစ္စတိ, ဘိက္ခဝေ, အတိပ္ပဂ္ဂဟိတံ ဝီရိယံ။

“ကတမဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, အဇ္ဈတ္တံ သံခိတ္တံ ဝီရိယံ? ယံ, ဘိက္ခဝေ, ဝီရိယံ ထိနမိဒ္ဓသဟဂတံ ထိနမိဒ္ဓသမ္ပယုတ္တံ – ဣဒံ ဝုစ္စတိ, ဘိက္ခဝေ, အဇ္ဈတ္တံ သံခိတ္တံ ဝီရိယံ။

“ကတမဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, ဗဟိဒ္ဓါ ဝိက္ခိတ္တံ ဝီရိယံ? ယံ, ဘိက္ခဝေ, ဝီရိယံ ဗဟိဒ္ဓါ ပဉ္စ ကာမဂုဏေ အာရဗ္ဘ အနုဝိက္ခိတ္တံ အနုဝိသဋံ – ဣဒံ ဝုစ္စတိ, ဘိက္ခဝေ, ဗဟိဒ္ဓါ ဝိက္ခိတ္တံ ဝီရိယံ။ပေ။။

“ကထဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ဝိဝဋေန စေတသာ အပရိယောနဒ္ဓေန သပ္ပဘာသံ စိတ္တံ ဘာဝေတိ? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခုနော အာလောကသညာ သုဂ္ဂဟိတာ ဟောတိ ဒိဝါသညာ သွာဓိဋ္ဌိတာ။ ဧဝံ ခော, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ဝိဝဋေန စေတသာ အပရိယောနဒ္ဓေန သပ္ပဘာသံ စိတ္တံ ဘာဝေတိ။

“ကတမဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, အတိလီနံ စိတ္တံ? ယံ, ဘိက္ခဝေ, စိတ္တံ ကောသဇ္ဇသဟဂတံ ကောသဇ္ဇသမ္ပယုတ္တံ – ဣဒံ ဝုစ္စတိ, ဘိက္ခဝေ, အတိလီနံ စိတ္တံ။

“ကတမဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, အတိပ္ပဂ္ဂဟိတံ စိတ္တံ? ယံ, ဘိက္ခဝေ, စိတ္တံ ဥဒ္ဓစ္စသဟဂတံ ဥဒ္ဓစ္စသမ္ပယုတ္တံ – ဣဒံ ဝုစ္စတိ, ဘိက္ခဝေ, အတိပ္ပဂ္ဂဟိတံ စိတ္တံ။

“කතමඤ්ච, භික්ඛවෙ, අජ්ඣත්තං සංඛිත්තං චිත්තං? යං, භික්ඛවෙ, චිත්තං ථිනමිද්ධසහගතං ථිනමිද්ධසම්පයුත්තං – ඉදං වුච්චති, භික්ඛවෙ, අජ්ඣත්තං සංඛිත්තං චිත්තං.

“කතමඤ්ච, භික්ඛවෙ, බහිද්ධා වික්ඛිත්තං චිත්තං? යං, භික්ඛවෙ, චිත්තං බහිද්ධා පඤ්ච කාමගුණෙ ආරබ්භ අනුවික්ඛිත්තං අනුවිසටං – ඉදං වුච්චති, භික්ඛවෙ, බහිද්ධා වික්ඛිත්තං චිත්තං.පෙ.. එවං ඛො, භික්ඛවෙ, භික්ඛු විරියසමාධිපධානසඞ්ඛාරසමන්නාගතං ඉද්ධිපාදං භාවෙති.

“කතමා ච, භික්ඛවෙ, අතිලීනා වීමංසා? යා, භික්ඛවෙ, වීමංසා කොසජ්ජසහගතා කොසජ්ජසම්පයුත්තා – අයං වුච්චති, භික්ඛවෙ, අතිලීනා වීමංසා.

“කතමා ච, භික්ඛවෙ, අතිප්පග්ගහිතා වීමංසා? යා, භික්ඛවෙ, වීමංසා උද්ධච්චසහගතා උද්ධච්චසම්පයුත්තා – අයං වුච්චති, භික්ඛවෙ, අතිප්පග්ගහිතා වීමංසා.

“කතමා ච, භික්ඛවෙ, අජ්ඣත්තං සංඛිත්තා වීමංසා? යා, භික්ඛවෙ, වීමංසා ථිනමිද්ධසහගතා ථිනමිද්ධසම්පයුත්තා – අයං වුච්චති, භික්ඛවෙ, අජ්ඣත්තං සංඛිත්තා වීමංසා.

“කතමා ච, භික්ඛවෙ, බහිද්ධා වික්ඛිත්තා වීමංසා? යා, භික්ඛවෙ, වීමංසා බහිද්ධා පඤ්ච කාමගුණෙ ආරබ්භ අනුවික්ඛිත්තා අනුවිසටා – අයං වුච්චති, භික්ඛවෙ, බහිද්ධා වික්ඛිත්තා වීමංසා.පෙ.. එවං ඛො, භික්ඛවෙ, භික්ඛු වීමංසාසමාධිපධානසඞ්ඛාරසමන්නාගතං ඉද්ධිපාදං භාවෙති. එවං භාවිතා ඛො, භික්ඛවෙ, චත්තාරො ඉද්ධිපාදා එවං බහුලීකතා මහප්ඵලා හොන්ති මහානිසංසා.

“එවං භාවිතෙසු ඛො, භික්ඛවෙ, භික්ඛු චතූසු ඉද්ධිපාදෙසු එවං බහුලීකතෙසු, අනෙකවිහිතං ඉද්ධිවිධං පච්චනුභොති – එකොපි හුත්වා බහුධා හොති, බහුධාපි හුත්වා එකො හොති.පෙ.. යාව බ්‍රහ්මලොකාපි කායෙන වසං වත්තෙති. එවං භාවිතෙසු ඛො, භික්ඛවෙ, භික්ඛු චතූසු ඉද්ධිපාදෙසු එවං බහුලීකතෙසු, ආසවානං ඛයා අනාසවං චෙතොවිමුත්තිං පඤ්ඤාවිමුත්තිං දිට්ඨෙව ධම්මෙ සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකත්වා උපසම්පජ්ජ විහරතී”ති. දසමං.

පාසාදකම්පනවග්ගො දුතියො.

තස්සුද්දානං –

පුබ්බං මහප්ඵලං ඡන්දං, මොග්ගල්ලානඤ්ච උණ්ණාභං.
ද්වෙ සමණබ්‍රාහ්මණා භික්ඛු, දෙසනා විභඞ්ගෙන චාති.

૩. අයොගුළවග්ගො

૧. මග්ගසුත්තං

෧૨૨. සාවත්ථිනිදානං. “පුබ්බෙව මෙ, භික්ඛවෙ, සම්බොධා අනභිසම්බුද්ධස්ස බොධිසත්තස්සෙව සතො එතදහොසි – ‘කො නු ඛො මග්ගො, කා පටිපදා ඉද්ධිපාදභාවනායා’ති? තස්ස මය්හං, භික්ඛවෙ, එතදහොසි – ‘ඉධ භික්ඛු ඡන්දසමාධිපධානසඞ්ඛාරසමන්නාගතං ඉද්ධිපාදං භාවෙති – ඉති මෙ ඡන්දො න ච අතිලීනො භවිස්සති, න ච අතිප්පග්ගහිතො භවිස්සති, න ච අජ්ඣත්තං සංඛිත්තො භවිස්සති, න ච බහිද්ධා වික්ඛිත්තො භවිස්සති. පච්ඡාපුරෙසඤ්ඤී ච විහරති – යථා පුරෙ තථා පච්ඡා, යථා පච්ඡා තථා පුරෙ; යථා අධො තථා උද්ධං, යථා උද්ධං තථා අධො; යථා දිවා තථා රත්තිං, යථා රත්තිං තථා දිවා. ඉති විවටෙන චෙතසා අපරියොනද්ධෙන සප්පභාසං චිත්තං භාවෙති . විරියසමාධි.පෙ.. චිත්තසමාධි.පෙ.. වීමංසාසමාධිපධානසඞ්ඛාරසමන්නාගතං ඉද්ධිපාදං භාවෙති – ඉති මෙ වීමංසා න ච අතිලීනා භවිස්සති, න ච අතිප්පග්ගහිතා භවිස්සති,

န စ အဇ္ဈတ္တံ သံခိတ္တာ ဘဝိဿတိ, န စ ဗဟိဒ္ဓါ ဝိက္ခိတ္တာ ဘဝိဿတိ။ ပစ္ဆာပုရေသညီ စ ဝိဟရတိ – ယထာ ပုရေ တထာ ပစ္ဆာ, ယထာ ပစ္ဆာ တထာ ပုရေ; ယထာ အဓော တထာ ဥဒ္ဓံ, ယထာ ဥဒ္ဓံ တထာ အဓော; ယထာ ဒိဝါ တထာ ရတ္တိံ ယထာ ရတ္တိံ တထာ ဒိဝါ' – ဣတိ ဝိဝဋေန စေတသာ အပရိယောနဒ္ဓေန သပ္ပဘာသံ စိတ္တံ ဘာဝေတိ။

"ဧဝံ ဘာဝိတေသု ခော, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု စတူသု ဣဒ္ဓိပါဒေသု ဧဝံ ဗဟုလီကတေသု အနေကဝိဟိတံ ဣဒ္ဓိဝိဓံ ပစ္စနုဘောတိ – ဧကောပိ ဟုတွာ ဗဟုဓာ ဟောတိ, ဗဟုဓာပိ ဟုတွာ ဧကော ဟောတိ။ပေ.။ ယာဝ ဗြဟ္မလောကာပိ ကာယေန ဝသံ ဝတ္တေတိ။ ဧဝံ ဘာဝိတေသု ခော, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု စတူသု ဣဒ္ဓိပါဒေသု ဧဝံ ဗဟုလီကတေသု, အာသဝါနံ ခယာ အနာသဝံ စေတောဝိမုတ္တိံ ပညာဝိမုတ္တိံ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ သယံ အဘိညာ သစ္ဆိကတွာ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတီ"တိ။ ပဉ္စမံ။

(ဆပိ အဘိညာယော ဝိတ္ထာရေတဗ္ဗာ)။

၂. အယောဂုဠသုတ္တံ

၈၃၄. သာဝတ္ထိနိဒါနံ။ အထ ခော အာယသ္မာ အာနန္ဒော ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ။ ဧကမန္တံ နိသိန္နော ခော အာယသ္မာ အာနန္ဒော ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ – "အဘိဇာနာတိ နု ခော, ဘန္တေ, ဘဂဝါ ဣဒ္ဓိယာ မနောမယေန ကာယေန ဗြဟ္မလောကံ ဥပသင်္ကမိတာ"တိ? "အဘိဇာနာမိ ခွာဟံ, အာနန္ဒ, ဣဒ္ဓိယာ မနောမယေန ကာယေန ဗြဟ္မလောကံ ဥပသင်္ကမိတာ"တိ။ "အဘိဇာနာတိ ပန, ဘန္တေ, ဘဂဝါ ဣမိနာ စာတုမဟာဘူတိကေန ကာယေန ဣဒ္ဓိယာ ဗြဟ္မလောကံ ဥပသင်္ကမိတာ"တိ ? "အဘိဇာနာမိ ခွာဟံ, အာနန္ဒ, ဣမိနာ စာတုမဟာဘူတိကေန [စာတုမ္မဟာဘူတိကေန (သီ. သျာ. ကံ.)] ကာယေန ဣဒ္ဓိယာ ဗြဟ္မလောကံ ဥပသင်္ကမိတာ"တိ။

"ယဉ္စ ခော, ဩမာတိ, ဘန္တေ, ဘဂဝါ ဣဒ္ဓိယာ မနောမယေန ကာယေန ဗြဟ္မလောကံ ဥပသင်္ကမိတုံ, ယဉ္စ ခော အဘိဇာနာတိ, ဘန္တေ, ဘဂဝါ ဣမိနာ စာတုမဟာဘူတိကေန ကာယေန ဣဒ္ဓိယာ ဗြဟ္မလောကံ ဥပသင်္ကမိတာ , တယိဒံ, ဘန္တေ, ဘဂဝတော အစ္ဆရိယဉ္စေဝ အဗ္ဘုတဉ္စာ"တိ။ "အစ္ဆရိယာ စေဝ, အာနန္ဒ, တထာဂတာ အစ္ဆရိယဓမ္မသမန္နာဂတာ စ, အဗ္ဘုတာ စေဝ, အာနန္ဒ, တထာဂတာ အဗ္ဘုတဓမ္မသမန္နာဂတာ စ"။

"ယသ္မိံ, အာနန္ဒ, သမယေ တထာဂတော ကာယမ္ပိ စိတ္တေ သမောဒဟတိ [သမာဒဟတိ (သီ. သျာ. ပီ.)] စိတ္တမ္ပိ ကာယေ သမောဒဟတိ, သုခသညဉ္စ လဟုသညဉ္စ ကာယေ ဩက္ကမိတွာ ဝိဟရတိ; တသ္မိံ, အာနန္ဒ, သမယေ တထာဂတဿ ကာယော လဟုတရော စေဝ ဟောတိ မုဒုတရော စ ကမ္မနိယတရော စ ပဘဿရတရော စ။

"သေယျထာပိ, အာနန္ဒ, အယောဂုဠော ဒိဝသံ သန္တတ္တော လဟုတရော စေဝ ဟောတိ မုဒုတရော စ ကမ္မနိယတရော စ ပဘဿရတရော စ; ဧဝမေဝ ခော, အာနန္ဒ, ယသ္မိံ သမယေ တထာဂတော ကာယမ္ပိ စိတ္တေ သမောဒဟတိ, စိတ္တမ္ပိ ကာယေ သမောဒဟတိ, သုခသညဉ္စ လဟုသညဉ္စ ကာယေ ဩက္ကမိတွာ ဝိဟရတိ; တသ္မိံ, အာနန္ဒ, သမယေ တထာဂတဿ ကာယော လဟုတရော စေဝ ဟောတိ မုဒုတရော စ ကမ္မနိယတရော စ ပဘဿရတရော စ။

"ယသ္မိံ, အာနန္ဒ, သမယေ တထာဂတော ကာယမ္ပိ စိတ္တေ သမောဒဟတိ, စိတ္တမ္ပိ ကာယေ သမောဒဟတိ, သုခသညဉ္စ လဟုသညဉ္စ ကာယေ ဩက္ကမိတွာ ဝိဟရတိ; တသ္မိံ, အာနန္ဒ, သမယေ တထာဂတဿ ကာယော အပ္ပကသိရေနေဝ ပထဝိယာ ဝေဟာသံ အဗ္ဘုဂ္ဂစ္ဆတိ, သော အနေကဝိဟိတံ ဣဒ္ဓိဝိဓံ ပစ္စနုဘောတိ – ဧကောပိ ဟုတွာ ဗဟုဓာ ဟောတိ, ဗဟုဓာပိ ဟုတွာ ဧကော ဟောတိ။ပေ.။ ယာဝ ဗြဟ္မလောကာပိ ကာယေန ဝသံ ဝတ္တေတိ။

"သေယျထာပိ , အာနန္ဒ, တူလပိစု ဝါ ကပ္ပာသပိစု ဝါ လဟုကော ဝါတူပါဒါနော အပ္ပကသိရေနေဝ ပထဝိယာ ဝေဟာသံ အဗ္ဘုဂ္ဂစ္ဆတိ; ဧဝမေဝ ခော, အာနန္ဒ, ယသ္မိံ သမယေ တထာဂတော ကာယမ္ပိ စိတ္တေ သမောဒဟတိ, စိတ္တမ္ပိ ကာယေ သမောဒဟတိ, သုခသညဉ္စ လဟုသညဉ္စ ကာယေ ဩက္ကမိတွာ ဝိဟရတိ; တသ္မိံ, အာနန္ဒ, သမယေ

တထာဂတဿ ကာယော အပ္ပကသိရေနေဝ ပထဝိယာ ဝေဟာသံ အဗ္ဘုဂ္ဂစ္ဆတိ, သော အနေကဝိဟိတံ ဣဒ္ဓိဝိဓံ ပစ္စနု ဘောတိ – ဧကောပိ ဟုတွာ ဗဟုဓာ ဟောတိ။ပေ.။ ယာဝ ဗြဟ္မလောကာပိ ကာယေန ဝသံ ဝတ္တေတီ''တိ။ ဒုတိယံ။

၃. ဘိက္ခုသုတ္တံ

၈၃၅. ''စတ္တာရောမေ, ဘိက္ခဝေ, ဣဒ္ဓိပါဒါ။ ကတမေ စတ္တာရော? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ဆန္ဒသမာဓိပ္ပဓာန သင်္ခါရသမန္နာဂတံ ဣဒ္ဓိပါဒံ ဘာဝေတိ, ဝီရိယသမာဓိ။ပေ.။ စိတ္တသမာဓိ ။ပေ.။ ဝီမံသာသမာဓိပ္ပဓာနသင်္ခါရသမန္နာဂတံ ဣဒ္ဓိပါဒံ ဘာဝေတိ – ဣမေ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, စတ္တာရော ဣဒ္ဓိပါဒါ။ ဣမေသံ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, စတုန္နံ ဣဒ္ဓိပါဒါနံ ဘာဝိတတ္တာ ဗဟုလီကတတ္တာ ဘိက္ခု အာသဝါနံ ခယာ အနာသဝံ စေတောဝိမုတ္တိံ ပညာဝိမုတ္တိံ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ သယံ အဘိညာ သစ္ဆိကတွာ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတီ''တိ။ တတိယံ။

၄. သုဒ္ဓိကသုတ္တံ

၈၃၆. ''စတ္တာရောမေ, ဘိက္ခဝေ, ဣဒ္ဓိပါဒါ။ ကတမေ စတ္တာရော? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ဆန္ဒသမာဓိပ္ပဓာန သင်္ခါရသမန္နာဂတံ ဣဒ္ဓိပါဒံ ဘာဝေတိ, ဝီရိယသမာဓိ။ပေ.။ စိတ္တသမာဓိ။ပေ.။ ဝီမံသာသမာဓိပ္ပဓာနသင်္ခါရသမန္နာဂတံ ဣဒ္ဓိပါဒံ ဘာဝေတိ – ဣမေ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, စတ္တာရော ဣဒ္ဓိပါဒါ''တိ။ စတုတ္ထံ။

၅. ပဌမဖလသုတ္တံ

၈၃၇. ''စတ္တာရောမေ, ဘိက္ခဝေ, ဣဒ္ဓိပါဒါ။ ကတမေ စတ္တာရော? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ဆန္ဒသမာဓိပ္ပဓာန သင်္ခါရသမန္နာဂတံ ဣဒ္ဓိပါဒံ ဘာဝေတိ, ဝီရိယသမာဓိ။ပေ.။ စိတ္တသမာဓိ ။ပေ.။ ဝီမံသာသမာဓိပ္ပဓာနသင်္ခါရသမန္နာဂတံ ဣဒ္ဓိပါဒံ ဘာဝေတိ – ဣမေ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, စတ္တာရော ဣဒ္ဓိပါဒါ။ ဣမေသံ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, စတုန္နံ ဣဒ္ဓိပါဒါနံ ဘာဝိတတ္တာ ဗဟုလီကတတ္တာ ဘိက္ခုနာ ဒွိန္နံ ဖလာနံ အညတရံ ဖလံ ပါဋိကင်္ခံ – ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ အညာ, သတိ ဝါ ဥပါဒိသေသေ အနာဂါမိတာ''တိ။ ပဉ္စမံ။

၆. ဒုတိယဖလသုတ္တံ

၈၃၈. ''စတ္တာရောမေ, ဘိက္ခဝေ, ဣဒ္ဓိပါဒါ။ ကတမေ စတ္တာရော? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ဆန္ဒသမာဓိပ္ပဓာန သင်္ခါရသမန္နာဂတံ ဣဒ္ဓိပါဒံ ဘာဝေတိ, ဝီရိယသမာဓိ။ပေ.။ စိတ္တသမာဓိ ။ပေ.။ ဝီမံသာသမာဓိပ္ပဓာနသင်္ခါရသမန္နာဂတံ ဣဒ္ဓိပါဒံ ဘာဝေတိ – ဣမေ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, စတ္တာရော ဣဒ္ဓိပါဒါ။ ဣမေသံ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, စတုန္နံ ဣဒ္ဓိပါဒါနံ ဘာဝိတတ္တာ ဗဟုလီကတတ္တာ သတ္တ ဖလာ သတ္တာနိသံသာ ပါဋိကင်္ခါ။

''ကတမေ သတ္တ ဖလာ သတ္တာနိသံသာ? ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ ပဋိကစ္စ [ပဋိဂစ္စ (သီ.), ပဋိဟစ္စ (ပီ.)] အညံ အာရာဓေတိ နော စေ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ ပဋိကစ္စ အညံ အာရာဓေတိ; အထ မရဏကာလေ အညံ အာရာဓေတိ, နော စေ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ ပဋိကစ္စ အညံ အာရာဓေတိ, နော စေ မရဏကာလေ အညံ အာရာဓေတိ; အထ ပဉ္စန္နံ ဩရမ္ဘာဂိယာနံ သံယောဇနာနံ ပရိက္ခယာ အန္တရာပရိနိဗ္ဗာယီ ဟောတိ, ဥပဟစ္စပရိနိဗ္ဗာယီ ဟောတိ, အသင်္ခါရပရိနိဗ္ဗာယီ ဟောတိ, သသင်္ခါရပရိနိဗ္ဗာယီ ဟောတိ, ဥဒ္ဓံသောတော ဟောတိ အကနိဋ္ဌဂါမီ။ ဣမေသံ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, စတုန္နံ ဣဒ္ဓိပါဒါနံ ဘာဝိတတ္တာ ဗဟုလီကတတ္တာ ဣမေ သတ္တ ဖလာ သတ္တာနိသံသာ ပါဋိကင်္ခါ''တိ။ ဆဋ္ဌံ။

၇. ပဌမအာနန္ဒသုတ္တံ

၈၃၉. သာဝတ္ထိနိဒာနံ။ အထ ခေါ အာယသ္မာ အာနန္ဒော ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ။ ဧကမန္တံ နိသိန္နော ခေါ အာယသ္မာ အာနန္ဒော ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ –

''ကတမာ နု ခေါ, ဘန္တေ, ဣဒ္ဓိ, ကတမော ဣဒ္ဓိပါဒော, ကတမာ ဣဒ္ဓိပါဒဘာဝနာ, ကတမာ ဣဒ္ဓိပါဒဘာဝနာ ဂါမိနီ ပဋိပဒါ''တိ? ''ဣဓာနန္ဒ, ဘိက္ခု အနေကဝိဟိတံ ဣဒ္ဓိဝိဓံ ပစ္စနုဘောတိ – ဧကောပိ ဟုတွာ ဗဟုဓာ ဟောတိ, ဗဟု

ဏာပိ ဟုတွာ ဧကော ဟောတိ။ပေ.။ ယာဝ ဗြဟ္မလောကာပိ ကာယေန ဝသံ ဝတ္တေတိ – အယံ ဝုစ္စတာနန္ဒ, ဣဒ္ဓိ’’။

‘‘ကတမော စာနန္ဒ, ဣဒ္ဓိပါဒေါ? ယော, အာနန္ဒ, မဂ္ဂေါ ယာ ပဋိပဒါ ဣဒ္ဓိလာဘာယ ဣဒ္ဓိပဋိလာဘာယ သံဝတ္တတိ – အယံ ဝုစ္စတာနန္ဒ, ဣဒ္ဓိပါဒေါ။

‘‘ကတမာ စာနန္ဒ, ဣဒ္ဓိပါဒဘာဝနာ? ဣဓာနန္ဒ, ဘိက္ခု ဆန္ဒသမာဓိပ္ပဓာနသင်္ခါရသမန္နာဂတံ ဣဒ္ဓိပါဒံ ဘာဝေတိ, ဝီရိယသမာဓိ။ပေ.။ စိတ္တသမာဓိ။ပေ.။ ဝီမံသာသမာဓိပ္ပဓာနသင်္ခါရသမန္နာဂတံ ဣဒ္ဓိပါဒံ ဘာဝေတိ – အယံ ဝုစ္စတာနန္ဒ, ဣဒ္ဓိပါဒဘာဝနာ။

‘‘ကတမာ စာနန္ဒ, ဣဒ္ဓိပါဒဘာဝနာဂါမိနီ ပဋိပဒါ? အယမေဝ အရိယော အဋ္ဌင်္ဂိကော မဂ္ဂေါ, သေယျထိဒံ – သမ္မာဒိဋ္ဌိ။ပေ.။ သမ္မာသမာဓိ – အယံ ဝုစ္စတာနန္ဒ, ဣဒ္ဓိပါဒဘာဝနာဂါမိနီ ပဋိပဒါ’’တိ။ သတ္တမံ။

၈. ဒုတိယအာနန္ဒသုတ္တံ

၈၄၀. ဧကမန္တံ နိသိန္နံ ခော အာယသ္မန္တံ အာနန္ဒံ ဘဂဝါ ဧတဒဝေါစ – ‘‘ကတမာ နု ခော, အာနန္ဒ, ဣဒ္ဓိ, ကတမော ဣဒ္ဓိပါဒေါ, ကတမာ ဣဒ္ဓိပါဒဘာဝနာ, ကတမာ ဣဒ္ဓိပါဒဘာဝနာဂါမိနီ ပဋိပဒါ’’တိ? ဘဂဝံမူလကာ နော, ဘန္တေ, ဓမ္မာ ဘဂဝံနေတ္တိကာ။ပေ.။။

‘‘ဣဓာနန္ဒ, ဘိက္ခု အနေကဝိဟိတံ ဣဒ္ဓိဝိဓံ ပစ္စနုဘောတိ – ဧကောပိ ဟုတွာ ဗဟုဓာ ဟောတိ။ပေ.။ ယာဝ ဗြဟ္မလောကာပိ ကာယေန ဝသံ ဝတ္တေတိ – အယံ ဝုစ္စတာနန္ဒ, ဣဒ္ဓိ။

‘‘ကတမော စာနန္ဒ, ဣဒ္ဓိပါဒေါ? ယော, အာနန္ဒ, မဂ္ဂေါ ယာ ပဋိပဒါ ဣဒ္ဓိလာဘာယ ဣဒ္ဓိပဋိလာဘာယ သံဝတ္တတိ – အယံ ဝုစ္စတာနန္ဒ, ဣဒ္ဓိပါဒေါ။

‘‘ကတမာ စာနန္ဒ, ဣဒ္ဓိပါဒဘာဝနာ? ဣဓာနန္ဒ, ဘိက္ခု ဆန္ဒသမာဓိပ္ပဓာနသင်္ခါရသမန္နာဂတံ ဣဒ္ဓိပါဒံ ဘာဝေတိ, ဝီရိယသမာဓိ။ပေ.။ စိတ္တသမာဓိ။ပေ.။ ဝီမံသာသမာဓိပ္ပဓာနသင်္ခါရသမန္နာဂတံ ဣဒ္ဓိပါဒံ ဘာဝေတိ – အယံ ဝုစ္စတာနန္ဒ, ဣဒ္ဓိပါဒဘာဝနာ။

‘‘ကတမာ စာနန္ဒ, ဣဒ္ဓိပါဒဘာဝနာဂါမိနီ ပဋိပဒါ? အယမေဝ အရိယော အဋ္ဌင်္ဂိကော မဂ္ဂေါ, သေယျထိဒံ – သမ္မာဒိဋ္ဌိ။ပေ.။ သမ္မာသမာဓိ – အယံ ဝုစ္စတာနန္ဒ, ဣဒ္ဓိပါဒဘာဝနာဂါမိနီ ပဋိပဒါ’’တိ။ အဋ္ဌမံ။

၉. ပဌမဘိက္ခုသုတ္တံ

၈၄၁. အထ ခော သမ္ဗဟုလာ ဘိက္ခူ ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိံသု; ဥပသင်္ကမိတွာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိံသု။ ဧကမန္တံ နိသိန္နာ ခော တေ ဘိက္ခူ ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစုံ – ‘‘ကတမာ နု ခော, ဘန္တေ, ဣဒ္ဓိ, ကတမော ဣဒ္ဓိပါဒေါ, ကတမာ ဣဒ္ဓိပါဒဘာဝနာ, ကတမာ ဣဒ္ဓိပါဒဘာဝနာဂါမိနီ ပဋိပဒါ’’တိ?

‘‘ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု အနေကဝိဟိတံ ဣဒ္ဓိဝိဓံ ပစ္စနုဘောတိ – ဧကောပိ ဟုတွာ ဗဟုဓာ ဟောတိ။ပေ.။ ယာဝ ဗြဟ္မလောကာပိ ကာယေန ဝသံ ဝတ္တေတိ – အယံ ဝုစ္စတိ, ဘိက္ခဝေ, ဣဒ္ဓိ။

‘‘ကတမော စ, ဘိက္ခဝေ, ဣဒ္ဓိပါဒေါ? ယော, ဘိက္ခဝေ, မဂ္ဂေါ, ယာ ပဋိပဒါ ဣဒ္ဓိလာဘာယ ဣဒ္ဓိပဋိလာဘာယ သံဝတ္တတိ – အယံ ဝုစ္စတိ, ဘိက္ခဝေ, ဣဒ္ဓိပါဒေါ။

‘‘ကတမာ စ, ဘိက္ခဝေ, ဣဒ္ဓိပါဒဘာဝနာ? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ဆန္ဒသမာဓိပ္ပဓာနသင်္ခါရသမန္နာဂတံ ဣဒ္ဓိပါဒံ ဘာဝေတိ, ဝီရိယသမာဓိ။ပေ.။ စိတ္တသမာဓိ။ပေ.။ ဝီမံသာသမာဓိပ္ပဓာနသင်္ခါရသမန္နာဂတံ ဣဒ္ဓိပါဒံ ဘာဝေတိ – အယံ ဝုစ္စတိ, ဘိက္ခဝေ, ဣဒ္ဓိပါဒဘာဝနာ။

‘‘ကတမာ စ, ဘိက္ခဝေ, ဣဒ္ဓိပာဒဘာဝနာဂါမိနီ ပဋိပဒါ? အယမေဝ အရိယော အဋ္ဌင်္ဂိကော မဂ္ဂေါ, သေယျထိဒံ – သမ္မာဒိဋ္ဌိ။ပေ။ သမ္မာသမာဓိ – အယံ ဝုစ္စတိ, ဘိက္ခဝေ, ဣဒ္ဓိပာဒဘာဝနာဂါမိနီ ပဋိပဒါ’’တိ။ နဝမံ။

၁၀. ဒုတိယဘိက္ခုသုတ္တံ

၈၄၂. အထ ခေါ သမ္ဗဟုလာ ဘိက္ခူ ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိံသု။ပေ။ ဧကမန္တံ နိသိန္နေ ခေါ တေ ဘိက္ခူ ဘဂဝါ ဧတဒဝေါစ – ‘‘ကတမာ နု ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဣဒ္ဓိ, ကတမော ဣဒ္ဓိပါဒေါ, ကတမာ ဣဒ္ဓိပါဒဘာဝနာ, ကတမာ ဣဒ္ဓိပါဒဘာဝနာဂါမိနီ ပဋိပဒါ’’တိ? ဘဂဝံမူလကာ နော, ဘန္တေ, ဓမ္မာ ဘဂဝံနေတ္တိကာ။ပေ။။

‘‘ကတမာ စ, ဘိက္ခဝေ, ဣဒ္ဓိ? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု အနေကဝိဟိတံ ဣဒ္ဓိဝိဓံ ပစ္စနုဘောတိ – ဧကောပိ ဟုတွာ ဗဟုဓာ ဟောတိ။ပေ။ ယာဝ ဗြဟ္မလောကာပိ ကာယေန ဝသံ ဝတ္တေတိ – အယံ ဝုစ္စတိ, ဘိက္ခဝေ, ဣဒ္ဓိ။

‘‘ကတမော စ, ဘိက္ခဝေ, ဣဒ္ဓိပါဒေါ? ယော, ဘိက္ခဝေ, မဂ္ဂေါ, ယာ ပဋိပဒါ ဣဒ္ဓိလာဘာယ ဣဒ္ဓိပဋိလာဘာယ သံဝတ္တတိ – အယံ ဝုစ္စတိ, ဘိက္ခဝေ, ဣဒ္ဓိပါဒေါ။

‘‘ကတမာ စ, ဘိက္ခဝေ, ဣဒ္ဓိပါဒဘာဝနာ? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ဆန္ဒသမာဓိပဓာနသင်္ခါရသမန္နာဂတံ ဣဒ္ဓိပါဒံ ဘာဝေတိ, ဝီရိယသမာဓိ။ပေ။ စိတ္တသမာဓိ။ပေ။ ဝီမံသာသမာဓိပဓာနသင်္ခါရသမန္နာဂတံ ဣဒ္ဓိပါဒံ ဘာဝေတိ – အယံ ဝုစ္စတိ, ဘိက္ခဝေ, ဣဒ္ဓိပါဒဘာဝနာ။

‘‘ကတမာ စ, ဘိက္ခဝေ, ဣဒ္ဓိပါဒဘာဝနာဂါမိနီ ပဋိပဒါ? အယမေဝ အရိယော အဋ္ဌင်္ဂိကော မဂ္ဂေါ, သေယျထိဒံ – သမ္မာဒိဋ္ဌိ။ပေ။ သမ္မာသမာဓိ။ အယံ ဝုစ္စတိ, ဘိက္ခဝေ, ဣဒ္ဓိပါဒဘာဝနာဂါမိနီ ပဋိပဒါ’’တိ။ ဒသမံ။

၁၁. မောဂ္ဂလ္လာနသုတ္တံ

၈၄၃. တတြ ခေါ ဘဂဝါ ဘိက္ခူ အာမန္တေသိ – ‘‘တံ ကိံ မညထ, ဘိက္ခဝေ, ကတမေသံ ဓမ္မာနံ ဘာဝိတတ္တာ ဗဟုလီကတတ္တာ မောဂ္ဂလ္လာနော ဘိက္ခု ဧဝံမဟိဒ္ဓိကော ဧဝံမဟာနုဘာဝေါ’’တိ? ဘဂဝံမူလကာ နော, ဘန္တေ, ဓမ္မာ ဘဂဝံနေတ္တိကာ။ပေ။ ‘‘စတုန္နံ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဣဒ္ဓိပါဒါနံ ဘာဝိတတ္တာ ဗဟုလီကတတ္တာ မောဂ္ဂလ္လာနော ဘိက္ခု ဧဝံမဟိဒ္ဓိကော ဧဝံမဟာနုဘာဝေါ’’။

‘‘ကတမေသံ စတုန္နံ? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, မောဂ္ဂလ္လာနော ဘိက္ခု ဆန္ဒသမာဓိပဓာနသင်္ခါရသမန္နာဂတံ ဣဒ္ဓိပါဒံ ဘာဝေတိ – ‘ဣတိ မေ ဆန္ဒော န စ အတိလီနော ဘဝိဿတိ, န စ အတိပ္ပဂ္ဂဟိတော ဘဝိဿတိ, န စ အဇ္ဈတ္တံ သံခိတ္တော ဘဝိဿတိ, န စ ဗဟိဒ္ဓါ ဝိက္ခိတ္တော ဘဝိဿတိ’။ ပစ္ဆာပုရေသညီ စ ဝိဟရတိ – ‘ယထာ ပုရေ တထာ ပစ္ဆာ, ယထာ ပစ္ဆာ တထာ ပုရေ; ယထာ အဓော တထာ ဥဒ္ဓံ, ယထာ ဥဒ္ဓံ တထာ အဓော; ယထာ ဒိဝါ တထာ ရတ္တိံ, ယထာ ရတ္တိံ တထာ ဒိဝါ’။ ဣတိ ဝိဝဋေန စေတသာ အပရိယောနဒ္ဓေန သပ္ပဘာသံ စိတ္တံ ဘာဝေတိ။ ဝီရိယသမာဓိ။ပေ။ စိတ္တသမာဓိ။ပေ။ ဝီမံသာသမာဓိပဓာနသင်္ခါရသမန္နာဂတံ ဣဒ္ဓိပါဒံ ဘာဝေတိ – ‘ဣတိ မေ ဝီမံသာ န စ အတိလီနာ ဘဝိဿတိ, န စ အတိပ္ပဂ္ဂဟိတာ ဘဝိဿတိ, န စ အဇ္ဈတ္တံ သံခိတ္တာ ဘဝိဿတိ, န စ ဗဟိဒ္ဓါ ဝိက္ခိတ္တာ ဘဝိဿတိ’။ပေ။ ဣတိ ဝိဝဋေန စေတသာ အပရိယောနဒ္ဓေန သပ္ပဘာသံ စိတ္တံ ဘာဝေတိ။ ဣမေသံ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, စတုန္နံ ဣဒ္ဓိပါဒါနံ ဘာဝိတတ္တာ ဗဟုလီကတတ္တာ မောဂ္ဂလ္လာနော ဘိက္ခု ဧဝံမဟိဒ္ဓိကော ဧဝံမဟာနုဘာဝေါ။

‘‘ဣမေသဉ္စ ပန, ဘိက္ခဝေ, စတုန္နံ ဣဒ္ဓိပါဒါနံ ဘာဝိတတ္တာ ဗဟုလီကတတ္တာ မောဂ္ဂလာနော ဘိက္ခု ဧဝံ အနေကဝိဟိတံ ဣဒ္ဓိဝိဓံ ပစ္စနုဘောတိ – ဧကောပိ ဟုတွာ ဗဟုဓာ ဟောတိ, ဗဟုဓာပိ ဟုတွာ ဧကော ဟောတိ။ပေ။ ယာဝ ဗြဟ္မလောကာပိ ကာယေန ဝသံ ဝတ္တေတိ။ ဣမေသဉ္စ ပန, ဘိက္ခဝေ, စတုန္နံ ဣဒ္ဓိပါဒါနံ ဘာဝိတတ္တာ ဗဟုလီကတတ္တာ မောဂ္ဂလ္လာနော ဘိက္ခု အာသဝါနံ ခယာ အနာသဝံ စေတောဝိမုတ္တိံ ပညာဝိမုတ္တိံ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ သယံ အဘိညာ သစ္ဆိကတွာ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတီ’’တိ။ ဧကာဒသမံ။

၁၂. တထာဂတသုတ္တံ

၈၄၄. တတြ ခေါ ဘဂဝါ ဘိက္ခူ အာမန္တေသိ – ''တံ ကိံ မညထ, ဘိက္ခဝေ, ကတမေသံ ဓမ္မာနံ ဘာဝိတတ္တာ ဗဟုလီကတတ္တာ တထာဂတော ဧဝံမဟိဒ္ဓိကော ဧဝံမဟာနုဘာဝေါ''တိ? ဘဂဝံမူလကာ နော, ဘန္တေ, ဓမ္မာ။ပေ.။ ''စတုန္နံ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဣဒ္ဓိပါဒါနံ ဘာဝိတတ္တာ ဗဟုလီကတတ္တာ တထာဂတော ဧဝံမဟိဒ္ဓိကော ဧဝံမဟာနုဘာဝေါ''။

''ကတမေသံ စတုန္နံ? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, တထာဂတော ဆန္ဒသမာဓိပ္ပဓာနသင်္ခါရသမန္နာဂတံ ဣဒ္ဓိပါဒံ ဘာဝေတိ – 'ဣတိ မေ ဆန္ဒော န စ အတိလီနော ဘဝိဿတိ, န စ အတိပ္ပဂ္ဂဟိတော ဘဝိဿတိ, န စ အဇ္ဈတ္တံ သံခိတ္တော ဘဝိဿတိ, န စ ဗဟိဒ္ဓါ ဝိက္ခိတ္တော ဘဝိဿတိ'။ ပစ္ဆာပုရေသညီ စ ဝိဟရတိ – 'ယထာ ပုရေ တထာ ပစ္ဆာ, ယထာ ပစ္ဆာ တထာ ပုရေ; ယထာ အဓော တထာ ဥဒ္ဓံ, ယထာ ဥဒ္ဓံ တထာ အဓော; ယထာ ဒိဝါ တထာ ရတ္တိံ, ယထာ ရတ္တိံ တထာ ဒိဝါ'။ ဣတိ ဝိဝဋေန စေတသာ အပရိယောနဒ္ဓေန သပ္ပဘာသံ စိတ္တံ ဘာဝေတိ။ ဝီရိယသမာဓိ။ပေ.။ စိတ္တသမာဓိ။ပေ.။ ဝီမံသာသမာဓိပ္ပဓာနသင်္ခါရသမန္နာဂတံ ဣဒ္ဓိပါဒံ ဘာဝေတိ – 'ဣတိ မေ ဝီမံသာ န စ အတိလီနာ ဘဝိဿတိ, န စ အတိပဂ္ဂဟိတာ ဘဝိဿတိ, န စ အဇ္ဈတ္တံ သံခိတ္တာ ဘဝိဿတိ, န စ ဗဟိဒ္ဓါ ဝိက္ခိတ္တာ ဘဝိဿတိ'။ ပစ္ဆာပုရေသညီ စ ဝိဟရတိ – 'ယထာ ပုရေ တထာ ပစ္ဆာ, ယထာ ပစ္ဆာ တထာ ပုရေ; ယထာ အဓော တထာ ဥဒ္ဓံ, ယထာ ဥဒ္ဓံ တထာ အဓော; ယထာ ဒိဝါ တထာ ရတ္တိံ, ယထာ ရတ္တိံ တထာ ဒိဝါ'။ ဣတိ ဝိဝဋေန စေတသာ အပရိယောနဒ္ဓေန သပ္ပဘာသံ စိတ္တံ ဘာဝေတိ။ ဣမေသံ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, စတုန္နံ ဣဒ္ဓိပါဒါနံ ဘာဝိတတ္တာ ဗဟုလီကတတ္တာ တထာဂတော ဧဝံမဟိဒ္ဓိကော ဧဝံမဟာနုဘာဝေါ။

''ဣမေသဉ္စ ပန, ဘိက္ခဝေ, စတုန္နံ ဣဒ္ဓိပါဒါနံ ဘာဝိတတ္တာ ဗဟုလီကတတ္တာ တထာဂတော အနေကဝိဟိတံ ဣဒ္ဓိဝိဓံ ပစ္စနုဘောတိ – ဧကောပိ ဟုတွာ ဗဟုဓာ ဟောတိ။ပေ.။ ယာဝ ဗြဟ္မလောကာပိ ကာယေန ဝသံ ဝတ္တေတိ။ ဣမေသဉ္စ ပန, ဘိက္ခဝေ, စတုန္နံ ဣဒ္ဓိပါဒါနံ ဘာဝိတတ္တာ ဗဟုလီကတတ္တာ တထာဂတော အာသဝါနံ ခယာ အနာသဝံ စေတောဝိမုတ္တိံ ပညာဝိမုတ္တိံ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ သယံ အဘိညာ သစ္ဆိကတွာ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတီ''တိ။ ဒွါဒသမံ။

(ဆပိ အဘိညာယော ဝိတ္ထာရေတဗ္ဗာ)။

အယောဂုဠဝဂ္ဂေါ တတိယော။

တဿုဒ္ဒါနံ –

> မဂ္ဂေါ အယောဂုဠော ဘိက္ခု၊ သုဒ္ဓိကဉ္စာပိ ဒွေ ဖလာ။
> ဒွေ စာနန္ဒာ ဒုဝေ ဘိက္ခူ၊ မောဂ္ဂလ္လာနော တထာဂတောတိ။

၄. ဂင်္ဂါပေယျာလဝဂ္ဂေါ

၁-၁၂. ဂင်္ဂါနဒီအာဒိသုတ္တဒွါဒသကံ

၈၄၅-၈၅၆. ''သေယျထာပိ , ဘိက္ခဝေ, ဂင်္ဂါ နဒီ ပါစီနနိန္နာ ပါစီနပောဏာ ပါစီနပဗ္ဘာရာ; ဧဝမေဝ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု စတ္တာရော ဣဒ္ဓိပါဒေ ဘာဝေန္တော စတ္တာရော ဣဒ္ဓိပါဒေ ဗဟုလီကရောန္တော နိဗ္ဗာနနိန္နော ဟောတိ နိဗ္ဗာနပောဏော နိဗ္ဗာနပဗ္ဘာရော။ ကထဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု စတ္တာရော ဣဒ္ဓိပါဒေ ဘာဝေန္တော စတ္တာရော ဣဒ္ဓိပါဒေ ဗဟုလီကရောန္တော နိဗ္ဗာနနိန္နော ဟောတိ နိဗ္ဗာနပောဏော နိဗ္ဗာနပဗ္ဘာရော? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ဆန္ဒသမာဓိပ္ပဓာနသင်္ခါရသမန္နာဂတံ ဣဒ္ဓိပါဒံ ဘာဝေတိ, ဝီရိယသမာဓိ။ပေ.။ စိတ္တသမာဓိ။ပေ.။ ဝီမံသာသမာဓိပ္ပဓာနသင်္ခါရသမန္နာဂတံ ဣဒ္ဓိပါဒံ ဘာဝေတိ။

‘‘ဧဝံ ခော, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု စတ္တာရော ဣဒ္ဓိပါဒေ ဘာဝေန္တော စတ္တာရော ဣဒ္ဓိပါဒေ ဗဟုလီကရောန္တော နိဗ္ဗာနနိန္နော ဟောတိ နိဗ္ဗာနပေါဏော နိဗ္ဗာနပဗ္ဘာရော’’တိ။ ဒုတိယံ။

ဂင်္ဂါပေယျာလဝဂ္ဂေါ စတုတ္ထော။

တဿုဒ္ဒာနံ –

ဆ ပါစီနတော နိန္နာ၊ ဆ နိန္နာ စ သမုဒ္ဒတော။
ဒွေဝေတေ ဆ ဒွါဒသ ဟောန္တိ၊ ဝဂ္ဂေါ တေန ပဝုစ္စတီတိ။

အပ္ပမာဒဝဂ္ဂေါ ဝိတ္ထာရေတဗ္ဗော။

တဿုဒ္ဒာနံ –

တထာဂတံ ပဒံ ကူဋံ၊ မူလံ သာရော စ ဝဿိကံ။
ရာဇာ စန္ဒိမသူရိယာ၊ ဝတ္ထေန ဒသမံ ပဒန္တိ။

ဗလကရဏီယဝဂ္ဂေါ ဝိတ္ထာရေတဗ္ဗော။

တဿုဒ္ဒာနံ –

ဗလံ ဗီဇဉ္စ နာဂေါ စ၊ ရုက္ခော ကုမ္ဘေန သူကိယာ။
အာကာသေန စ ဒွေ မေဃာ၊ နာဝါ အာဂန္တုကာ နဒီတိ။

ဧသနာဝဂ္ဂေါ ဝိတ္ထာရေတဗ္ဗော။

တဿုဒ္ဒာနံ –

ဧသနာ ဝိဓာ အာသဝေါ၊ ဘဝေါ စ ဒုက္ခတာ တိဿော။
ခိလံ မလဉ္စ နီဃော စ၊ ဝေဒနာ တဏှာ တသိနာ စာတိ။

၈. ဩဃဝဂ္ဂေါ

၁-၁၀. ဩဃာဒိသုတ္တဒသကံ

၈၈၉-၈၉၈. ‘‘ပဉ္စိမာနိ, ဘိက္ခဝေ, ဥဒ္ဓမ္ဘာဂိယာနိ သံယောဇနာနိ။ ကတမာနိ ပဉ္စ? ရူပရာဂေါ, အရူပရာဂေါ, မာနော, ဥဒ္ဓစ္စံ, အဝိဇ္ဇာ – ဣမာနိ ခော, ဘိက္ခဝေ, ပဉ္စုဒ္ဓမ္ဘာဂိယာနိ သံယောဇနာနိ။ ဣမေသံ ခော, ဘိက္ခဝေ, ပဉ္စန္နံ ဥဒ္ဓမ္ဘာဂိယာနံ သံယောဇနာနံ အဘိညာယ ပရိညာယ ပရိက္ခယာယ ပဟာနာယ စတ္တာရော ဣဒ္ဓိပါဒါ ဘာဝေတဗ္ဗာ။ ကတမေ စတ္တာရော? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ဆန္ဒသမာဓိပ္ပဓာနသင်္ခါရသမန္နာဂတံ ဣဒ္ဓိပါဒံ ဘာဝေတိ, ဝီရိယသမာဓိ။ပေ။ စိတ္တသမာဓိ ။ပေ။ ဝီမံသာသမာဓိပ္ပဓာနသင်္ခါရသမန္နာဂတံ ဣဒ္ဓိပါဒံ ဘာဝေတိ။ ဣမေသံ ခော, ဘိက္ခဝေ, ပဉ္စန္နံ ဥဒ္ဓမ္ဘာဂိယာနံ သံယောဇနာနံ အဘိညာယ ပရိညာယ ပရိက္ခယာယ ပဟာနာယ ဣမေ စတ္တာရော ဣဒ္ဓိပါဒါ ဘာဝေတဗ္ဗာ’’တိ။

(ယထာ မဂ္ဂသံယုတ္တံ တထာ ဝိတ္ထာရေတဗ္ဗံ)။

ဩဃဝဂ္ဂေါ အဋ္ဌမော။

တဿုဒ္ဒာနံ –

> ဩဃော ယောကေ ဥပဟာအနံ၊ ဂန္ထာ အနုသယေန စ။
> ကာမဂုဏာ နီဝရဏာ၊ ခန္ဓာ ဩရုဒ္ဓမ္ဘာဂိယာတိ။

က္ကဒ္ဓိဟာဒသံယုတ္တံ သတ္တမံ။

၈. အနုရုဒ္ဓသံယုတ္တံ

၁. ရဟောဂတဝဂ္ဂေါ

၁. ပဌမရဟောဂတသုတ္တံ

၈၉၉. ဧဝံ မေ သုတံ – ဧကံ သမယံ အာယသ္မာ အနုရုဒ္ဓေါ သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ ဇေတဝနေ အနာထပိဏ္ဍိကဿ အာရာမေ။ အထ ခေါ အာယသ္မတော အနုရုဒ္ဓဿ ရဟောဂတဿ ပဋိသလ္လီနဿ ဧဝံ စေတသော ပရိဝိတက္ကော ဥဒပါဒိ – ''ယေသံ ကေသဉ္စိ စတ္တာရော သတိပဋ္ဌာနာ ဝိရဒ္ဓါ, ဝိရဒ္ဓေါ တေသံ အရိယော မဂ္ဂေါ သမ္မာ ဒုက္ခက္ခယ ဂါမီ။ ယေသံ ကေသဉ္စိ စတ္တာရော သတိပဋ္ဌာနာ အာရဒ္ဓါ, အာရဒ္ဓေါ တေသံ အရိယော မဂ္ဂေါ သမ္မာ ဒုက္ခက္ခယ ဂါမီ''တိ။

အထ ခေါ အာယသ္မာ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနော အာယသ္မတော အနုရုဒ္ဓဿ စေတသာ စေတောပရိဝိတက္ကမညာယ – သေယျထာပိ နာမ ဗလဝါ ပုရိသော သမိဉ္ဇိတံ ဝါ ဗာဟံ ပသာရေယျ, ပသာရိတံ ဝါ ဗာဟံ သမိဉ္ဇေယျ, ဧဝမေဝ – အာယသ္မတော အနုရုဒ္ဓဿ သမ္မုခေ ပါတုရဟောသိ။ အထ ခေါ အာယသ္မာ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနော အာယသ္မန္တံ အနုရုဒ္ဓံ ဧတဒဝေါစ – ''ကိတ္တာဝတာ နု ခေါ, အာဝုသော အနုရုဒ္ဓ, ဘိက္ခုနော စတ္တာရော သတိပဋ္ဌာနာ အာရဒ္ဓါ ဟောန္တီ''တိ?

''ဣဓာဝုသော, ဘိက္ခု အဇ္ဈတ္တံ ကာယေ သမုဒယဓမ္မာနုပဿီ ဝိဟရတိ, အဇ္ဈတ္တံ ကာယေ ဝယဓမ္မာနုပဿီ ဝိဟရတိ, အဇ္ဈတ္တံ ကာယေ သမုဒယဝယဓမ္မာနုပဿီ ဝိဟရတိ အာတာပီ သမ္ပဇာနော သတိမာ, ဝိနေယျ လောကေ အဘိဇ္ဈာဒောမနဿံ။ ဗဟိဒ္ဓါ ကာယေ သမုဒယဓမ္မာနုပဿီ ဝိဟရတိ, ဗဟိဒ္ဓါ ကာယေ ဝယဓမ္မာနုပဿီ ဝိဟရ တိ, ဗဟိဒ္ဓါ ကာယေ သမုဒယဝယဓမ္မာနုပဿီ ဝိဟရတိ အာတာပီ သမ္ပဇာနော သတိမာ, ဝိနေယျ လောကေ အဘိဇ္ဈာဒောမနဿံ။ အဇ္ဈတ္တဗဟိဒ္ဓါ ကာယေ သမုဒယဓမ္မာနုပဿီ ဝိဟရတိ, အဇ္ဈတ္တဗဟိဒ္ဓါ ကာယေ ဝယဓမ္မာနုပဿီ ဝိဟရတိ, အဇ္ဈတ္တဗဟိဒ္ဓါ ကာယေ သမုဒယဝယဓမ္မာနုပဿီ ဝိဟရတိ အာတာပီ သမ္ပဇာနော သတိမာ, ဝိနေယျ လော ကေ အဘိဇ္ဈာဒောမနဿံ။

''သော သစေ အာကင်္ခတိ – 'အပ္ပဋိကူလေ ပဋိကူလသညီ ဝိဟရေယျ'န္တိ, ပဋိကူလသညီ တတ္ထ ဝိဟရတိ; သစေ အာကင်္ခတိ – 'ပဋိကူလေ အပ္ပဋိကူလသညီ ဝိဟရေယျ'န္တိ, အပ္ပဋိကူလသညီ တတ္ထ ဝိဟရတိ; သစေ အာကင်္ခ တိ – 'အပ္ပဋိကူလေ စ ပဋိကူလေ စ ပဋိကူလသညီ ဝိဟရေယျ'န္တိ, ပဋိကူလသညီ တတ္ထ ဝိဟရတိ; သစေ အာကင်္ခတိ – 'ပဋိကူလေ စ အပ္ပဋိကူလေ စ အပ္ပဋိကူလသညီ ဝိဟရေယျ'န္တိ, အပ္ပဋိကူလသညီ တတ္ထ ဝိဟရတိ; သစေ အာကင်္ခ တိ – 'အပ္ပဋိကူလဉ္စ ပဋိကူလဉ္စ တဒုဘယံ အဘိနိဝဇ္ဇေတွာ ဥပေက္ခကော ဝိဟရေယျံ သတော သမ္ပဇာနော'တိ, ဥ ပေက္ခကော တတ္ထ ဝိဟရတိ သတော သမ္ပဇာနော။

''အဇ္ဈတ္တံ ဝေဒနာသု သမုဒယဓမ္မာနုပဿီ ဝိဟရတိ, အဇ္ဈတ္တံ ဝေဒနာသု ဝယဓမ္မာနုပဿီ ဝိဟရတိ, အဇ္ဈ တ္တံ ဝေဒနာသု သမုဒယဝယဓမ္မာနုပဿီ ဝိဟရတိ အာတာပီ သမ္ပဇာနော သတိမာ, ဝိနေယျ လောကေ အဘိဇ္ဈာဒော မနဿံ ။ ဗဟိဒ္ဓါ ဝေဒနာသု သမုဒယဓမ္မာနုပဿီ ဝိဟရတိ, ဗဟိဒ္ဓါ ဝေဒနာသု ဝယဓမ္မာနုပဿီ ဝိဟရတိ, ဗဟိဒ္ဓါ ဝေဒနာသု သမုဒယဝယဓမ္မာနုပဿီ ဝိဟရတိ အာတာပီ သမ္ပဇာနော သတိမာ, ဝိနေယျ လောကေ အဘိဇ္ဈာဒောမနဿ သံ။ အဇ္ဈတ္တဗဟိဒ္ဓါ ဝေဒနာသု သမုဒယဓမ္မာနုပဿီ ဝိဟရတိ, အဇ္ဈတ္တဗဟိဒ္ဓါ ဝေဒနာသု ဝယဓမ္မာနုပဿီ ဝိဟရတိ, အဇ္ဈတ္တဗဟိဒ္ဓါ ဝေဒနာသု သမုဒယဝယဓမ္မာနုပဿီ ဝိဟရတိ အာတာပီ သမ္ပဇာနော သတိမာ, ဝိနေယျ လောကေ အ ဘိဇ္ဈာဒောမနဿံ။

''သော သစေ အာကင်္ခတိ – 'အပ္ပဋိကူလေ ပဋိကူလသညီ ဝိဟရေယျ'န္တိ, ပဋိကူလသညီ တတ္ထ ဝိဟရတိ; သစေ အာကင်္ခတိ – 'ပဋိကူလေ အပ္ပဋိကူလသညီ ဝိဟရေယျ'န္တိ, အပ္ပဋိကူလသညီ တတ္ထ ဝိဟရတိ; သစေ အာကင်္ခ တိ – 'အပ္ပဋိကူလေ စ ပဋိကူလေ စ ပဋိကူလသညီ ဝိဟရေယျ'န္တိ, ပဋိကူလသညီ တတ္ထ ဝိဟရတိ; သစေ အာကင်္ခတိ

– ‘ပဋိကူလေ စ အပ္ပဋိကူလေ စ အပ္ပဋိကူလသညီ ဝိဟရေယျ’န္တိ, အပ္ပဋိကူလသညီ တတ္ထ ဝိဟရတိ; သစေ အာကင်္ခတိ – ‘အပ္ပဋိကူလဉ္စ ပဋိကူလဉ္စ တဒုဘယံ အဘိနိဝဇ္ဇေတွာ ဥပေက္ခကော ဝိဟရေယျံ သတော သမ္ပဇာနော’တိ, ဥပေက္ခကော တတ္ထ ဝိဟရတိ သတော သမ္ပဇာနော။

“အဇ္ဈတ္တံ စိတ္တေ။ပေ။ ဗဟိဒ္ဓာ စိတ္တေ။ပေ။ အဇ္ဈတ္တဗဟိဒ္ဓာ စိတ္တေ သမုဒယဓမ္မာနုပဿီ ဝိဟရတိ။ အဇ္ဈတ္တဗဟိဒ္ဓာ စိတ္တေ ဝယဓမ္မာနုပဿီ ဝိဟရတိ။ အဇ္ဈတ္တဗဟိဒ္ဓာ စိတ္တေ သမုဒယဝယဓမ္မာနုပဿီ ဝိဟရတိ အာတာပီ။ပေ။ အဘိဇ္ဈာဒောမနဿံ။

“သော သစေ အာကင်္ခတိ – ‘အပ္ပဋိကူလေ ပဋိကူလသညီ ဝိဟရေယျ’န္တိ , ပဋိကူလသညီ တတ္ထ ဝိဟရတိ။ပေ။ ဥပေက္ခကော တတ္ထ ဝိဟရတိ သတော သမ္ပဇာနော။

“အဇ္ဈတ္တံ ဓမ္မေသု။ပေ။ ဗဟိဒ္ဓာ ဓမ္မေသု။ပေ။ အဇ္ဈတ္တဗဟိဒ္ဓာ ဓမ္မေသု သမုဒယဓမ္မာနုပဿီ ဝိဟရတိ။ အဇ္ဈတ္တဗဟိဒ္ဓာ ဓမ္မေသု ဝယဓမ္မာနုပဿီ ဝိဟရတိ။ အဇ္ဈတ္တဗဟိဒ္ဓာ ဓမ္မေသု သမုဒယဝယဓမ္မာနုပဿီ ဝိဟရတိ အာတာပီ သမ္ပဇာနော သတိမာ, ဝိနေယျ လောကေ အဘိဇ္ဈာဒောမနဿံ။

“သော သစေ အာကင်္ခတိ – ‘အပ္ပဋိကူလေ ပဋိကူလသညီ ဝိဟရေယျ’န္တိ, ပဋိကူလသညီ တတ္ထ ဝိဟရတိ။ပေ။ ဥပေက္ခကော တတ္ထ ဝိဟရတိ သတော သမ္ပဇာနော။ ဧတ္တာဝတာ ခေါ, အာဝုသော, ဘိက္ခုနော စတ္တာရော သတိပဋ္ဌာနာ အာရဒ္ဓာ ဟောန္တီ”တိ။ ပဌမံ။

၂. ဒုတိယရဟောဂတသုတ္တံ

၉၀၀. သာဝတ္ထိနိဒါနံ။ အထ ခေါ အာယသ္မတော အနုရုဒ္ဓဿ ရဟောဂတဿ ပဋိသလ္လီနဿ ဧဝံ စေတသော ပရိဝိတက္ကော ဥဒပါဒိ – “ယေသံ ကေသဉ္စိ စတ္တာရော သတိပဋ္ဌာနာ ဝိရဒ္ဓာ, ဝိရဒ္ဓော တေသံ အရိယော မဂ္ဂော သမ္မာ ဒုက္ခက္ခယဂါမီ; ယေသံ ကေသဉ္စိ စတ္တာရော သတိပဋ္ဌာနာ အာရဒ္ဓာ, အာရဒ္ဓော တေသံ အရိယော မဂ္ဂော သမ္မာ ဒုက္ခက္ခယဂါမီ”တိ။

အထ ခေါ အာယသ္မာ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနော အာယသ္မတော အနုရုဒ္ဓဿ စေတသာ စေတောပရိဝိတက္ကမညာယ – သေယျထာပိ နာမ ဗလဝါ ပုရိသော သမိဉ္ဇိတံ ဝါ ဗာဟံ ပသာရေယျ , ပသာရိတံ ဝါ ဗာဟံ သမိဉ္ဇေယျ, ဧဝမေဝ – အာယသ္မတော အနုရုဒ္ဓဿ သမ္မုခေ ပါတုရဟောသိ။

အထ ခေါ အာယသ္မာ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနော အာယသ္မန္တံ အနုရုဒ္ဓံ ဧတဒဝေါစ – “ကိတ္တာဝတာ နု ခေါ, အာဝုသော အနုရုဒ္ဓ, ဘိက္ခုနော စတ္တာရော သတိပဋ္ဌာနာ အာရဒ္ဓာ ဟောန္တီ”တိ?

“ဣဓာဝုသော , ဘိက္ခု အဇ္ဈတ္တံ ကာယေ ကာယာနုပဿီ ဝိဟရတိ အာတာပီ သမ္ပဇာနော သတိမာ, ဝိနေယျ လောကေ အဘိဇ္ဈာဒောမနဿံ။ ဗဟိဒ္ဓာ ကာယေ ကာယာနုပဿီ ဝိဟရတိ။ပေ။ အဇ္ဈတ္တဗဟိဒ္ဓာ ကာယေ ကာယာနုပဿီ ဝိဟရတိ အာတာပီ သမ္ပဇာနော သတိမာ, ဝိနေယျ လောကေ အဘိဇ္ဈာဒောမနဿံ။

“အဇ္ဈတ္တံ ဝေဒနာသု ဝေဒနာနုပဿီ ဝိဟရတိ အာတာပီ သမ္ပဇာနော သတိမာ, ဝိနေယျ လောကေ အဘိဇ္ဈာဒောမနဿံ။ ဗဟိဒ္ဓာ ဝေဒနာသု ဝေဒနာနုပဿီ ဝိဟရတိ အာတာပီ သမ္ပဇာနော သတိမာ, ဝိနေယျ လောကေ အဘိဇ္ဈာဒောမနဿံ။ အဇ္ဈတ္တဗဟိဒ္ဓာ ဝေဒနာသု ဝေဒနာနုပဿီ ဝိဟရတိ အာတာပီ သမ္ပဇာနော သတိမာ, ဝိနေယျ လောကေ အဘိဇ္ဈာဒောမနဿံ။

“အဇ္ဈတ္တံ စိတ္တေ။ပေ။ ဗဟိဒ္ဓာ စိတ္တေ။ပေ။ အဇ္ဈတ္တဗဟိဒ္ဓာ စိတ္တေ စိတ္တာနုပဿီ ဝိဟရတိ အာတာပီ သမ္ပဇာနော သတိမာ, ဝိနေယျ လောကေ အဘိဇ္ဈာဒောမနဿံ။

‘‘အဇ္ဈတ္တံ ဓမ္မေသု။ပေ။ ဗဟိဒ္ဓာ ဓမ္မေသု။ပေ။ အဇ္ဈတ္တဗဟိဒ္ဓာ ဓမ္မေသု ဓမ္မာနုပဿီ ဝိဟရတိ အာတာပီ သမ္ပဇာနော သတိမာ, ဝိနေယျ လောကေ အဘိဇ္ဈာဒောမနဿံ။ ဧတ္တာဝတာ ခေါ, အာဝုသော, ဘိက္ခုနော စတ္တာရော သတိပဋ္ဌာနာ အာရဒ္ဓါ ဟောန္တီ’’တိ။ ဒုတိယံ။

၃. သုတနုသုတ္တံ

၉၀၁. ဧကံ သမယံ အာယသ္မာ အနုရုဒ္ဓေါ သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ သုတနုတီရေ။ အထ ခေါ သမ္ဗဟုလာ ဘိက္ခူ ယေနာယသ္မာ အနုရုဒ္ဓေါ တေနုပသင်္ကမိံသု; ဥပသင်္ကမိတွာ အာယသ္မတာ အနုရုဒ္ဓေန သဒ္ဓိံ သမ္မောဒိံသု။ သမ္မောဒနီယံ ကထံ သာရဏီယံ ဝီတိသာရေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိံသု။ ဧကမန္တံ နိသိန္နာ ခေါ တေ ဘိက္ခူ အာယသ္မန္တံ အနုရုဒ္ဓံ ဧတဒဝေါစုံ – ‘‘ကတမေသံ အာယသ္မာ အနုရုဒ္ဓေါ ဓမ္မာနံ ဘာဝိတတ္တာ ဗဟုလီကတတ္တာ မဟာဘိညတံ ပတ္တော’’တိ?

‘‘စတုန္နံ ခွာဟံ, အာဝုသော, သတိပဋ္ဌာနာနံ ဘာဝိတတ္တာ ဗဟုလီကတတ္တာ မဟာဘိညတံ ပတ္တော။ ကတမေသံ စတုန္နံ? ဣဓာဟံ, အာဝုသော, ကာယေ ကာယာနုပဿီ ဝိဟရာမိ အာတာပီ သမ္ပဇာနော သတိမာ, ဝိနေယျ လောကေ အဘိဇ္ဈာဒောမနဿံ; ဝေဒနာသု။ပေ။ စိတ္တေ။ပေ။ ဓမ္မေသု ဓမ္မာနုပဿီ ဝိဟရာမိ အာတာပီ သမ္ပဇာနော သတိမာ, ဝိနေယျ လောကေ အဘိဇ္ဈာဒောမနဿံ – ဣမေသံ ခွာဟံ, အာဝုသော, စတုန္နံ သတိပဋ္ဌာနာနံ ဘာဝိတတ္တာ ဗဟုလီကတတ္တာ မဟာဘိညတံ ပတ္တော။ ဣမေသဉ္စ ပနာဟံ, အာဝုသော, စတုန္နံ သတိပဋ္ဌာနာနံ ဘာဝိတတ္တာ ဗဟုလီကတတ္တာ ဟီနံ ဓမ္မံ ဟီနတော အဗ္ဘညာသိံ, မဇ္ဈိမံ ဓမ္မံ မဇ္ဈိမတော အဗ္ဘညာသိံ, ပဏီတံ ဓမ္မံ ပဏီတတော အဗ္ဘညာသိ’’န္တိ။ တတိယံ။

၄. ပဌမကဏ္ဍကီသုတ္တံ

၉၀၂. ဧကံ သမယံ အာယသ္မာ စ အနုရုဒ္ဓေါ အာယသ္မာ စ သာရိပုတ္တော အာယသ္မာ စ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနော သာကေတေ ဝိဟရန္တိ ကဏ္ဍကီဝနေ ။ အထ ခေါ အာယသ္မာ စ သာရိပုတ္တော အာယသ္မာ စ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနော သာယန္ဟသမယံ ပဋိသလ္လာနာ ဝုဋ္ဌိတာ ယေနာယသ္မာ အနုရုဒ္ဓေါ တေနုပသင်္ကမိံသု; ဥပသင်္ကမိတွာ အာယသ္မတာ အနုရုဒ္ဓေန သဒ္ဓိံ သမ္မောဒိံသု။ သမ္မောဒနီယံ ကထံ သာရဏီယံ ဝီတိသာရေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိံသု။ ဧကမန္တံ နိသိန္နော ခေါ အာယသ္မာ သာရိပုတ္တော အာယသ္မန္တံ အနုရုဒ္ဓံ ဧတဒဝေါစ – ‘‘သေခေနာဝုသော အနုရုဒ္ဓ, ဘိက္ခုနာ ကတမေ ဓမ္မာ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟာတဗ္ဗာ’’တိ?

‘‘သေခေနာဝုသော သာရိပုတ္တ, ဘိက္ခုနာ စတ္တာရော သတိပဋ္ဌာနာ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟာတဗ္ဗာ။ ကတမေ စတ္တာရော? ဣဓာဝုသော, ဘိက္ခု ကာယေ ကာယာနုပဿီ ဝိဟရတိ အာတာပီ သမ္ပဇာနော သတိမာ, ဝိနေယျ လောကေ အဘိဇ္ဈာဒောမနဿံ; ဝေဒနာသု ။ပေ။ စိတ္တေ။ပေ။ ဓမ္မေသု ဓမ္မာနုပဿီ ဝိဟရတိ အာတာပီ သမ္ပဇာနော သတိမာ, ဝိနေယျ လောကေ အဘိဇ္ဈာဒောမနဿံ – သေခေနာဝုသော သာရိပုတ္တ, ဘိက္ခုနာ ဣမေ စတ္တာရော သတိပဋ္ဌာနာ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟာတဗ္ဗာ’’တိ။ စတုတ္ထံ။

၅. ဒုတိယကဏ္ဍကီသုတ္တံ

၉၀၃. သာကေတနိဒါနံ။ ဧကမန္တံ နိသိန္နော ခေါ အာယသ္မာ သာရိပုတ္တော အာယသ္မန္တံ အနုရုဒ္ဓံ ဧတဒဝေါစ – ‘‘အသေခေနာဝုသော အနုရုဒ္ဓ, ဘိက္ခုနာ ကတမေ ဓမ္မာ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟာတဗ္ဗာ’’တိ? ‘‘အသေခေနာဝုသော သာရိပုတ္တ, ဘိက္ခုနာ စတ္တာရော သတိပဋ္ဌာနာ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟာတဗ္ဗာ။ ကတမေ စတ္တာရော? ဣဓာဝုသော, ဘိက္ခု ကာယေ ကာယာနုပဿီ ဝိဟရတိ အာတာပီ သမ္ပဇာနော သတိမာ, ဝိနေယျ လောကေ အဘိဇ္ဈာဒောမနဿံ ; ဝေဒနာသု။ပေ။ စိတ္တေ။ပေ။ ဓမ္မေသု ဓမ္မာနုပဿီ ဝိဟရတိ အာတာပီ သမ္ပဇာနော သတိမာ, ဝိနေယျ လောကေ အဘိဇ္ဈာဒောမနဿံ – အသေခေနာဝုသော သာရိပုတ္တ, ဘိက္ခုနာ ဣမေ စတ္တာရော သတိပဋ္ဌာနာ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟာတဗ္ဗာ’’တိ။ ပဉ္စမံ။

၆. တတိယကဏ္ဍကီသုတ္တံ

၉၀၄. သာကေတနိဒါနံ။ ကေမန္တံ နိသိန္နော ခေါ အာယသ္မာ သာရိပုတ္တော အာယသ္မန္တံ အနုရုဒ္ဓံ ဧတဒဝေါစ – ''ကတမေသံ အာယသ္မာ အနုရုဒ္ဓော ဓမ္မာနံ ဘာဝိတတ္တာ ဗဟုလီကတတ္တာ မဟာဘိညတံ ပတ္တော''တိ? ''စတုန္နံ ခွါဟံ, အာဝုသော, သတိပဋ္ဌာနာနံ ဘာဝိတတ္တာ ဗဟုလီကတတ္တာ မဟာဘိညတံ ပတ္တော ။ ကတမေသံ စတုန္နံ? ဣဓာဟံ, အာဝုသော, ကာယေ ကာယာနုပဿီ ဝိဟရာမိ အာတာပီ သမ္ပဇာနော သတိမာ, ဝိနေယျ လောကေ အဘိဇ္ဈာဒောမနဿံ; ဝေဒနာသု။ပေ။ စိတ္တေ။ပေ။ ဓမ္မေသု ဓမ္မာနုပဿီ ဝိဟရာမိ အာတာပီ သမ္ပဇာနော သတိမာ, ဝိနေယျ လောကေ အဘိဇ္ဈာဒောမနဿံ – ဣမေသံ ခွါဟံ, အာဝုသော, စတုန္နံ သတိပဋ္ဌာနာနံ ဘာဝိတတ္တာ ဗဟုလီကတတ္တာ မဟာဘိညတံ ပတ္တော။ ဣမေသဉ္စ ပနာဟံ, အာဝုသော, စတုန္နံ သတိပဋ္ဌာနာနံ ဘာဝိတတ္တာ ဗဟုလီကတတ္တာ သဟဿံ လောကံ အဘိဇာနာမီ''တိ။ ဆဋ္ဌံ။

၇. တဏှက္ခယသုတ္တံ

၉၀၅. သာဝတ္ထိနိဒါနံ ။ တတြ ခေါ အာယသ္မာ အနုရုဒ္ဓော ဘိက္ခူ အာမန္တေသိ – ''အာဝုသော ဘိက္ခဝေ''တိ။ ''အာဝုသော''တိ ခေါ တေ ဘိက္ခူ အာယသ္မတော အနုရုဒ္ဓဿ ပစ္စဿောသုံ။ အာယသ္မာ အနုရုဒ္ဓော ဧတဒဝေါစ –

''စတ္တာရောမေ , အာဝုသော, သတိပဋ္ဌာနာ ဘာဝိတာ ဗဟုလီကတာ တဏှက္ခယာယ သံဝတ္တန္တိ။ ကတမေ စတ္တာရော? ဣဓာဝုသော, ဘိက္ခု ကာယေ ကာယာနုပဿီ ဝိဟရတိ။ပေ။ ဝေဒနာသု။ပေ။ စိတ္တေ။ပေ။ ဓမ္မေသု ဓမ္မာနုပဿီ ဝိဟရတိ အာတာပီ သမ္ပဇာနော သတိမာ, ဝိနေယျ လောကေ အဘိဇ္ဈာဒောမနဿံ – ဣမေ ခေါ, အာဝုသော, စတ္တာရော သတိပဋ္ဌာနာ ဘာဝိတာ ဗဟုလီကတာ တဏှက္ခယာယ သံဝတ္တန္တီ''တိ။ သတ္တမံ။

၈. သလဠာဂာရသုတ္တံ

၉၀၆. ဧကံ သမယံ အာယသ္မာ အနုရုဒ္ဓော သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ သလဠာဂါရေ။ တတြ ခေါ အာယသ္မာ အနုရုဒ္ဓော ဘိက္ခူ အာမန္တေသိ။ပေ။ ဧတဒဝေါစ – ''သေယျထာပိ, အာဝုသော, ဂင်္ဂါ နဒီ ပါစီနနိန္နာ ပါစီနပေါဏာ ပါစီနပဗ္ဘာရာ။ အထ မဟာဇနကာယော အာဂစ္ဆေယျ ကုဒ္ဒာလပိဋကံ [ကုဒ္ဒာလပိဋကံ (ဗဟူသု)] အာဒာယ – 'မယံ ဣမံ ဂင်္ဂါနဒိံ ပစ္ဆာနိန္နံ ကရိဿာမ ပစ္ဆာပေါဏံ ပစ္ဆာပဗ္ဘာရ'န္တိ။ တံ ကိံ မညထာဝုသော, အပိ နု သော မဟာဇနကာယော ဂင်္ဂါနဒိံ ပစ္ဆာနိန္နံ ကရေယျ ပစ္ဆာပေါဏံ ပစ္ဆာပဗ္ဘာရ''န္တိ? ''နော ဟေတံ, အာဝုသော''။ ''တံ ကိဿ ဟေတု''? ''ဂင်္ဂါ, အာဝုသော, နဒီ ပါစီနနိန္နာ ပါစီနပေါဏာ ပါစီနပဗ္ဘာရာ။ သာ န သုကရာ ပစ္ဆာနိန္နံ ကာတုံ ပစ္ဆာပေါဏံ ပစ္ဆာပဗ္ဘာရံ။ ယာဝဒေဝ စ ပန သော မဟာဇနကာယော ကိလမထဿ ဝိဃာတဿ ဘာဂီ အဿာ''တိ။

''ဧဝမေဝ ခေါ, အာဝုသော, ဘိက္ခုံ စတ္တာရော သတိပဋ္ဌာနေ ဘာဝေန္တံ စတ္တာရော သတိပဋ္ဌာနေ ဗဟုလီကရောန္တံ ရာဇာနော ဝါ ရာဇမဟာမတ္တာ ဝါ မိတ္တာ ဝါ အမစ္စာ ဝါ ဉာတီ ဝါ သာလောဟိတာ ဝါ ဘောဂေဟိ အဘိဟဋ္ဌုံ ပဝါရေယျုံ – 'ဟေမ္ဘော ပုရိသ, ကိံ တေ ဣမေ ကာသာဝါ အနုဒဟန္တိ? ကိံ မုဏ္ဍော ကပါလမနုသဉ္စရသိ? ဧဟိ ဟီနာယာဝတ္တိတွာ ဘောဂေ စ ဘုဉ္ဇဿု ပုညာနိ စ ကရောဟီ'''တိ။

''သော ဝတ, အာဝုသော, ဘိက္ခု စတ္တာရော သတိပဋ္ဌာနေ ဘာဝေန္တော စတ္တာရော သတိပဋ္ဌာနေ ဗဟုလီကရောန္တော သိက္ခံ ပစ္စက္ခာယ ဟီနာယာဝတ္တိဿတီတိ – နေတံ ဌာနံ ဝိဇ္ဇတိ။ တံ ကိဿ ဟေတု? ယဉှိ တံ, အာဝုသော, စိတ္တံ ဒီဃရတ္တံ ဝိဝေကနိန္နံ ဝိဝေကပေါဏံ ဝိဝေကပဗ္ဘာရံ တံ ဝတ ဟီနာယာဝတ္တိဿတီတိ – နေတံ ဌာနံ ဝိဇ္ဇတိ။ ကထဉ္စာဝုသော, ဘိက္ခု စတ္တာရော သတိပဋ္ဌာနေ ဘာဝေတိ, စတ္တာရော သတိပဋ္ဌာနေ ဗဟုလီကရောတီတိ? ဣဓာဝုသော, ဘိက္ခု ကာယေ ကာယာနုပဿီ ဝိဟရတိ။ပေ။ ဝေဒနာသု။ပေ။ စိတ္တေ။ပေ။ ဓမ္မေသု ဓမ္မာနုပဿီ ဝိဟရတိ အာတာပီ သမ္ပဇာနော သတိမာ, ဝိနေယျ လောကေ အဘိဇ္ဈာဒောမနဿံ။ ဧဝံ ခေါ, အာဝုသော, ဘိက္ခု စတ္တာရော သတိပဋ္ဌာနေ ဘာဝေတိ, စတ္တာရော သတိပဋ္ဌာနေ ဗဟုလီကရောတီ''တိ။ အဋ္ဌမံ။

၉. အမ္ဗပါလိဝနသုတ္တံ

၉၀၇. ဧကံ သမယံ အာယသ္မာ စ အနုရုဒ္ဓော အာယသ္မာ စ သာရိပုတ္တော ဝေသာလိယံ ဝိဟရန္တိ အမ္ဗပာလိဝနေ။ အထ ခေါ အာယသ္မာ သာရိပုတ္တော သာယန္ဟသမယံ ပဋိသလ္လာနာ ဝုဋ္ဌိတော။ပေ.။ ဧကမန္တံ နိသိန္နော ခေါ အာယသ္မာ သာရိပုတ္တော အာယသ္မန္တံ အနုရုဒ္ဓံ ဧတဒဝေါစ –

''ဝိပ္ပသန္နာနိ ခေါ တေ, အာဝုသော အနုရုဒ္ဓ, ဣန္ဒြိယာနိ, ပရိသုဒ္ဓေါ မုခဝဏ္ဏော ပရိယောဒါတော။ ကတမေနာယသ္မာ အနုရုဒ္ဓေါ ဝိဟာရေန ဧတရဟိ ဗဟုလံ ဝိဟရတီ''တိ? ''စတူသု ခွာဟံ, အာဝုသော, သတိပဋ္ဌာနေသု သုပ္ပတိဋ္ဌိတစိတ္တော ဧတရဟိ ဗဟုလံ ဝိဟရာမိ။ ကတမေသု စတူသု? ဣဓာဟံ, အာဝုသော, ကာယေ ကာယာနုပဿီ ဝိဟရာမိ အာတာပီ သမ္ပဇာနော သတိမာ, ဝိနေယျ လောကေ အဘိဇ္ဈာဒောမနဿံ; ဝေဒနာသု။ပေ.။ စိတ္တေ။ပေ.။ ဓမ္မေသု ဓမ္မာနုပဿီ ဝိဟရာမိ အာတာပီ သမ္ပဇာနော သတိမာ, ဝိနေယျ လောကေ အဘိဇ္ဈာဒောမနဿံ – ဣမေသု ခွာဟံ, အာဝုသော, စတူသု သတိပဋ္ဌာနေသု သုပ္ပတိဋ္ဌိတစိတ္တော ဧတရဟိ ဗဟုလံ ဝိဟရာမိ။ ယော သော, အာဝုသော, ဘိက္ခု အရဟံ ခီဏာသဝေါ ဝုသိတဝါ ကတကရဏီယော ဩဟိတဘာရော အနုပ္ပတ္တသဒတ္ထော ပရိက္ခီဏဘဝသံယောဇနော သမ္မဒညာ ဝိမုတ္တော, သော ဣမေသု စတူသု သတိပဋ္ဌာနေသု သုပ္ပတိဋ္ဌိတစိတ္တော ဗဟုလံ ဝိဟရတီ''တိ။

''လာဘာ ဝတ နော, အာဝုသော, သုလဒ္ဓံ ဝတ နော, အာဝုသော! ယေ မယံ အာယသ္မတော အနုရုဒ္ဓဿ သမ္မုခါဝ အသ္မုမ္ဟာ အာသဘိံ ဝါစံ ဘာသမာနဿာ''တိ။ နဝမံ။

၁၀. ဗာဠှဂိလာနသုတ္တံ

၉၀၈. ဧကံ သမယံ အာယသ္မာ အနုရုဒ္ဓေါ သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ အန္ဓဝနသ္မိံ အာဗာဓိကော ဒုက္ခိတော ဗာဠှဂိလာနော။ အထ ခေါ သမ္ဗဟုလာ ဘိက္ခူ ယေနာယသ္မာ အနုရုဒ္ဓေါ တေနုပသင်္ကမိံသု; ဥပသင်္ကမိတွာ အာယသ္မန္တံ အနုရုဒ္ဓံ ဧတဒဝေါစုံ –

''ကတမေနာယသ္မတော အနုရုဒ္ဓဿ ဝိဟာရေန ဝိဟရတော ဥပ္ပန္နာ သာရီရိကာ ဒုက္ခာ ဝေဒနာ စိတ္တံ န ပရိယာဒာယ တိဋ္ဌန္တီ''တိ? ''စတူသု ခေါ မေ, အာဝုသော, သတိပဋ္ဌာနေသု သုပ္ပတိဋ္ဌိတစိတ္တဿ ဝိဟရတော ဥပ္ပန္နာ သာရီရိကာ ဒုက္ခာ ဝေဒနာ စိတ္တံ န ပရိယာဒာယ တိဋ္ဌန္တိ။ ကတမေသု စတူသု? ဣဓာဟံ, အာဝုသော, ကာယေ ကာယာနုပဿီ ဝိဟရာမိ။ပေ.။ ဝေဒနာသု။ပေ.။ စိတ္တေ။ပေ.။ ဓမ္မေသု ဓမ္မာနုပဿီ ဝိဟရာမိ အာတာပီ သမ္ပဇာနော သတိမာ, ဝိနေယျ လောကေ အဘိဇ္ဈာဒောမနဿံ – ဣမေသု ခေါ မေ, အာဝုသော, စတူသု သတိပဋ္ဌာနေသု သုပ္ပတိဋ္ဌိတစိတ္တဿ ဝိဟရတော ဥပ္ပန္နာ သာရီရိကာ ဒုက္ခာ ဝေဒနာ စိတ္တံ န ပရိယာဒာယ တိဋ္ဌန္တီ''တိ။ ဒသမံ။

ရဟောဂတဝဂ္ဂေါ ပဌမော။

တဿုဒ္ဒါနံ –

> ရဟောဂတေန ဒွေ ဝုတ္တာ၊ သုတနု ကဏ္ဍကီ တယော။
> တဏှက္ခယသလဠာဂါရံ၊ အမ္ဗပာလိ စ ဂိလာနန္တိ။

၂. ဒုတိယဝဂ္ဂေါ

၁. ကပ္ပသဟဿသုတ္တံ

၉၀၉. ဧကံ သမယံ အာယသ္မာ အနုရုဒ္ဓေါ သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ ဇေတဝနေ အနာထပိဏ္ဍိကဿ အာရာမေ။ အထ ခေါ သမ္ဗဟုလာ ဘိက္ခူ ယေနာယသ္မာ အနုရုဒ္ဓေါ တေနုပသင်္ကမိံသု; ဥပသင်္ကမိတွာ အာယသ္မတာ အနုရုဒ္ဓေန သဒ္ဓိံ။ပေ.။ ဧကမန္တံ နိသိန္နာ ခေါ တေ ဘိက္ခူ အာယသ္မန္တံ အနုရုဒ္ဓံ ဧတဒဝေါစုံ –

''ကတမေသံ အာယသ္မာ အနုရုဒ္ဓေါ ဓမ္မာနံ ဘာဝိတတ္တာ ဗဟုလီကတတ္တာ မဟာဘိညတံ ပတ္တော''တိ? ''စတုန္နံ ခွာဟံ, အာဝုသော, သတိပဋ္ဌာနာနံ ဘာဝိတတ္တာ ဗဟုလီကတတ္တာ မဟာဘိညတံ ပတ္တော။ ကတမေသံ စတုန္နံ

နံ? ဣဓာဟံ, အာဝုသော, ကာယေ ကာယာနုပဿီ ဝိဟရာမိ။ပေ.။ ဝေဒနာသု။ပေ.။ စိတ္တေ။ပေ.။ ဓမ္မေသု ဓမ္မာနုပဿီ ဝိဟရာမိ အာတာပီ သမ္ပဇာနော သတိမာ, ဝိနေယျ လောကေ အဘိဇ္ဈာဒောမနဿံ – ဣမေသံ ခ္ဝာဟံ, အာဝုသော, စတုန္နံ သတိပဋ္ဌာနာနံ ဘာဝိတတ္တာ ဗဟုလီကတတ္တာ မဟာဘိညတံ ပတ္တော။ ဣမေသဉ္စ ပနာဟံ, အာဝုသော, စတုန္နံ သတိပဋ္ဌာနာနံ ဘာဝိတတ္တာ ဗဟုလီကတတ္တာ ကပ္ပသဟဿံ အနုဿရာမီ''တိ။ ပဌမံ။

၂. ဣဒ္ဓိဝိဓသုတ္တံ

၉၁၀. ''ဣမေသဉ္စ ပနာဟံ, အာဝုသော, စတုန္နံ သတိပဋ္ဌာနာနံ ဘာဝိတတ္တာ ဗဟုလီကတတ္တာ အနေကဝိဟိတံ ဣဒ္ဓိဝိဓံ ပစ္စနုဘောမိ – ဧကောပိ ဟုတွာ ဗဟုဓာ ဟောမိ။ပေ.။ ယာဝ ဗြဟ္မလောကာပိ ကာယေန ဝသံ ဝတ္တေမီ''တိ။ ဒုတိယံ။

၃. ဒိဗ္ဗသောတသုတ္တံ

၉၁၁. ''ဣမေသဉ္စ ပနာဟံ, အာဝုသော, စတုန္နံ သတိပဋ္ဌာနာနံ ဘာဝိတတ္တာ ဗဟုလီကတတ္တာ ဒိဗ္ဗာယ သောတဓာတုယာ ဝိသုဒ္ဓာယ အတိက္ကန္တမာနုသိကာယ ဥဘော သဒ္ဒေ သုဏာမိ ဒိဗ္ဗေ စ မာနုသေ စ ယေ ဒူရေ သန္တိကေ စာ''တိ။ တတိယံ။

၄. စေတောပရိယသုတ္တံ

၉၁၂. ''ဣမေသဉ္စ ပနာဟံ, အာဝုသော, စတုန္နံ သတိပဋ္ဌာနာနံ ဘာဝိတတ္တာ ဗဟုလီကတတ္တာ ပရသတ္တာနံ ပရပုဂ္ဂလာနံ စေတသာ စေတော ပရိစ္စ ပဇာနာမိ – သရာဂံ ဝါ စိတ္တံ 'သရာဂံ စိတ္တ'န္တိ ပဇာနာမိ။ပေ.။ အဝိမုတ္တံ ဝါ စိတ္တံ 'အဝိမုတ္တံ စိတ္တ'န္တိ ပဇာနာမီ''တိ။ စတုတ္ထံ။

၅. ဌာနသုတ္တံ

၉၁၃. ''ဣမေသဉ္စ ပနာဟံ, အာဝုသော, စတုန္နံ သတိပဋ္ဌာနာနံ ဘာဝိတတ္တာ ဗဟုလီကတတ္တာ ဌာနဉ္စ ဌာနတော အဋ္ဌာနဉ္စ အဋ္ဌာနတော ယထာဘူတံ ပဇာနာမီ''တိ။ ပဉ္စမံ။

၆. ကမ္မသမာဒာနသုတ္တံ

၉၁၄. ''ဣမေသဉ္စ ပနာဟံ, အာဝုသော, စတုန္နံ သတိပဋ္ဌာနာနံ ဘာဝိတတ္တာ ဗဟုလီကတတ္တာ အတီတာနာဂတပစ္စုပ္ပန္နာနံ ကမ္မသမာဒာနာနံ ဌာနသော ဟေတုသော ဝိပာကံ ယထာဘူတံ ပဇာနာမီ''တိ။ ဆဋ္ဌံ။

၇. သဗ္ဗတ္ထဂါမိနီသုတ္တံ

၉၁၅. ''ဣမေသဉ္စ ပနာဟံ, အာဝုသော, စတုန္နံ သတိပဋ္ဌာနာနံ ဘာဝိတတ္တာ ဗဟုလီကတတ္တာ သဗ္ဗတ္ထဂါမိနိပ္ပဋိပဒံ ယထာဘူတံ ပဇာနာမီ''တိ။ သတ္တမံ။

၈. နာနာဓာတုသုတ္တံ

၉၁၆. ''ဣမေသဉ္စ ပနာဟံ, အာဝုသော, စတုန္နံ သတိပဋ္ဌာနာနံ ဘာဝိတတ္တာ ဗဟုလီကတတ္တာ အနေကဓာတုနာနာဓာတုလောကံ ယထာဘူတံ ပဇာနာမီ''တိ။ အဋ္ဌမံ။

၉. နာနာဓိမုတ္တိသုတ္တံ

၉၁၇. ‘‘ဣမေသဥ္စ ပနာဟံ, အာဝုသော, စတုန္နံ သတိပဋ္ဌာနာနံ ဘာဝိတတ္တာ ဗဟုလီကတတ္တာ သတ္တာနံ နာနာ ဓိမုတ္တိကတံ ယထာဘူတံ ပဇာနာမီ’’တိ။ နဝမံ။

၁၀. ဣန္ဒြိယပရောပရိယတ္တသုတ္တံ

၉၁၈. ‘‘ဣမေသဥ္စ ပနာဟံ, အာဝုသော, စတုန္နံ သတိပဋ္ဌာနာနံ ဘာဝိတတ္တာ ဗဟုလီကတတ္တာ ပရသတ္တာနံ ပရပုဂ္ဂလာနံ ဣန္ဒြိယပရောပရိယတ္တံ ယထာဘူတံ ပဇာနာမီ’’တိ။ ဒသမံ။

၁၁. ဈာနာဒိသုတ္တံ

၉၁၉. ‘‘ဣမေသဥ္စ ပနာဟံ, အာဝုသော, စတုန္နံ သတိပဋ္ဌာနာနံ ဘာဝိတတ္တာ ဗဟုလီကတတ္တာ ဈာနဝိမောက္ခ သမာဓိသမာပတ္တီနံ သံကိလေသံ ဝောဒာနံ ဝုဋ္ဌာနံ ယထာဘူတံ ပဇာနာမီ’’တိ။ ဧကာဒသမံ။

၁၂. ပုဗ္ဗေနိဝါသသုတ္တံ

၉၂၀. ‘‘ဣမေသဥ္စ ပနာဟံ, အာဝုသော, စတုန္နံ သတိပဋ္ဌာနာနံ ဘာဝိတတ္တာ ဗဟုလီကတတ္တာ အနေကဝိဟိတံ ပုဗ္ဗေနိဝါသံ အနုဿရာမိ, သေယျထိဒံ – ဧကမ္ပိ ဇာတိံ ဒွေပိ ဇာတိယောပေ.။ ဣတိ သာကာရံ သဥဒ္ဒေသံ အနေကဝိဟိတံ ပုဗ္ဗေနိဝါသံ အနုဿရာမီ’’တိ။ ဒွါဒသမံ။

၁၃. ဒိဗ္ဗစက္ခုသုတ္တံ

၉၂၁. ‘‘ဣမေသဥ္စ ပနာဟံ, အာဝုသော, စတုန္နံ သတိပဋ္ဌာနာနံ ဘာဝိတတ္တာ ဗဟုလီကတတ္တာ ဒိဗ္ဗေန စက္ခုနာ ဝိသုဒ္ဓေန အတိက္ကန္တမာနုသကေန သတ္တေ ပဿာမိ စဝမာနေ ဥပပဇ္ဇမာနေပေ.။ ဣတိ ဒိဗ္ဗေန စက္ခုနာ ဝိသုဒ္ဓေန အတိက္ကန္တမာနုသကေန ယထာကမ္မူပဂေ သတ္တေ ပဇာနာမီ’’တိ။ တေရသမံ။

၁၄. အာသဝက္ခယသုတ္တံ

၉၂၂. ‘‘ဣမေသဥ္စ ပနာဟံ, အာဝုသော, စတုန္နံ သတိပဋ္ဌာနာနံ ဘာဝိတတ္တာ ဗဟုလီကတတ္တာ အာသဝါနံ ခယာ အနာသဝံ စေတောဝိမုတ္တိံ ပညာဝိမုတ္တိံ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ သယံ အဘိညာ သစ္ဆိကတွာ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရာမီ’’တိ။ စုဒ္ဒသမံ။

ဒုတိယော ဝဂ္ဂေါ။

တဿုဒ္ဒါနံ –

> မဟာဘိညံ ဣဒ္ဓိ ဒိဗ္ဗံ၊ စေတောပရိယံ ဌာနံ ကမ္မံ။
> သဗ္ဗတ္ထဓာတုဝိမုတ္တိ၊ ဣန္ဒြိယံ ဈာနံ တိဿော ဝိဇ္ဇာတိ။

အနုရုဒ္ဓသံယုတ္တံ အဋ္ဌမံ။

၉. ဈာနသံယုတ္တံ

၁. ဂင်္ဂါပေယျာလဝဂ္ဂေါ

၁-၁၂. ဈာနာဒိသုတ္တဒွါဒသကံ

၉၂၃-၉၃၄. သာဝတ္ထိနိဒါနံ "စတ္တာရောမေ, ဘိက္ခဝေ, ဈာနာ။ ကတမေ စတ္တာရော? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ဝိဝိစ္စေဝ ကာမေဟိ ဝိဝိစ္စ အကုသလေဟိ ဓမ္မေဟိ သဝိတက္ကံ သဝိစာရံ ဝိဝေကဇံ ပီတိသုခံ ပဌမံ ဈာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ။ ဝိတက္ကဝိစာရာနံ ဝူပသမာ အဇ္ဈတ္တံ သမ္ပသာဒနံ စေတသော ဧကောဒိဘာဝံ အဝိတက္ကံ အဝိစာရံ သမာဓိဇံ ပီတိသုခံ ဒုတိယံ ဈာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ။ ပီတိယာ စ ဝိရာဂါ ဥပေက္ခကော စ ဝိဟရတိ သတော စ သမ္ပဇာနော သုခဉ္စ ကာယေန ပဋိသံဝေဒေတိ, ယံ တံ အရိယာ အာစိက္ခန္တိ – 'ဥပေက္ခကော သတိမာ သုခဝိဟာရီ'တိ တတိယံ ဈာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ။ သုခဿ စ ပဟာနာ ဒုက္ခဿ စ ပဟာနာ ပုဗ္ဗေဝ သောမနဿဒောမနဿာနံ အတ္ထင်္ဂမာ အဒုက္ခမသုခံ ဥပေက္ခာသတိပါရိသုဒ္ဓိံ စတုတ္ထံ ဈာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ။ ဣမေ ခော, ဘိက္ခဝေ, စတ္တာရော ဈာနာ"တိ။

"သေယျထာပိ, ဘိက္ခဝေ, ဂင်္ဂါ နဒီ ပါစီနနိန္နာ ပါစီနပေါဏာ ပါစီနပဗ္ဘာရာ; ဧဝမေဝ ခော, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု စတ္တာရော ဈာနေ ဘာဝေန္တော စတ္တာရော ဈာနေ ဗဟုလီကရောန္တော နိဗ္ဗာနနိန္နော ဟောတိ နိဗ္ဗာနပေါဏော နိဗ္ဗာနပဗ္ဘာရော။ ကထဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု စတ္တာရော ဈာနေ ဘာဝေန္တော စတ္တာရော ဈာနေ ဗဟုလီကရောန္တော နိဗ္ဗာနနိန္နော ဟောတိ နိဗ္ဗာနပေါဏော နိဗ္ဗာနပဗ္ဘာရော? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ဝိဝိစ္စေဝ ကာမေဟိ ဝိဝိစ္စ အကုသလေဟိ ဓမ္မေဟိ သဝိတက္ကံ သဝိစာရံ ဝိဝေကဇံ ပီတိသုခံ ပဌမံ ဈာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ။ ဝိတက္ကဝိစာရာနံ ဝူပသမာ။ပေ.။ ဒုတိယံ ဈာနံ။ပေ.။ တတိယံ ဈာနံ။ပေ.။ စတုတ္ထံ ဈာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ။ ဧဝံ ခော, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု စတ္တာရော ဈာနေ ဘာဝေန္တော စတ္တာရော ဈာနေ ဗဟုလီကရောန္တော နိဗ္ဗာနနိန္နော ဟောတိ နိဗ္ဗာနပေါဏော နိဗ္ဗာနပဗ္ဘာရော"တိ။ ဒွါဒသမံ။

ဂင်္ဂါပေယျာလဝဂ္ဂေါ ပဌမော။

တဿုဒ္ဒါနံ –

ဆ ပါစီနတော နိန္နာ, ဆ နိန္နာ စ သမုဒ္ဒတော။
ဒွေဝတေ ဆ ဒွါဒသ ဟောန္တိ, ဝဂ္ဂေါ တေန ပဝုစ္စတီတိ။

အပ္ပမာဒဝဂ္ဂေါ ဝိတ္ထာရေတဗ္ဗော။

တဿုဒ္ဒါနံ –

တထာဂတံ ပဒံ ကူဋံ, မူလံ သာရေန ဝဿိကံ။
ရာဇာ စန္ဒိမသူရိယာ, ဝတ္ထေန ဒသမံ ပဒန္တိ။

ဗလကရဏီယဝဂ္ဂေါ ဝိတ္ထာရေတဗ္ဗော။

တဿုဒ္ဒါနံ –

ဗလံ ဗီဇဉ္စ နာဂေါ စ, ရုက္ခော ကုမ္ဘေန သူကိယာ။
အာကာသေန စ ဒွေ မေဃာ, နာဝါ အာဂန္တုကာ နဒီတိ။

ဧသနာဝဂ္ဂေါ ဝိတ္ထာရေတဗ္ဗော။

တဿုဒ္ဒာနံ –

> သေနာ ဝိဓာ အာသဝေါ၊ ဘဝေ စ ဒုက္ခတာ တိဿော။
> ခိလံ မလဉ္စ နီဃော စ၊ ဝေဒနာ တဏှာ တသိနာ စာတိ။

၅. ဩဃဝဂ္ဂေါ

၁-၁၀. ဩဃာဒိသုတ္တံ

၉၆၇-၉၇၆. ‘‘ပဉ္စိမာနိ, ဘိက္ခဝေ, ဥဒ္ဓမ္ဘာဂိယာနိ သံယောဇနာနိ။ ကတမာနိ ပဉ္စ? ရူပရာဂေါ, အရူပရာဂေါ, မာနော, ဥဒ္ဓစ္စံ, အဝိဇ္ဇာ – ဣမာနိ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ပဉ္စုဒ္ဓမ္ဘာဂိယာနိ သံယောဇနာနိ။ ဣမေသံ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ပဉ္စန္နံ ဥဒ္ဓမ္ဘာဂိယာနံ သံယောဇနာနံ အဘိညာယ ပရိညာယ ပရိက္ခယာယ ပဟာနာယ စတ္တာရော ဈာနာ ဘာဝေတဗ္ဗာ။ ကတမေ စတ္တာရော? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ဝိဝိစ္စေဝ ကာမေဟိ ဝိဝိစ္စ အကုသလေဟိ ဓမ္မေဟိ သဝိတက္ကံ သဝိစာရံ ဝိဝေကဇံ ပီတိသုခံ ပဌမံ ဈာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ။ ဝိတက္ကဝိစာရာနံ ဝူပသမာ အဇ္ဈတ္တံ သမ္ပသာဒနံ စေတသော ဧကောဒိဘာဝံ အဝိတက္ကံ အဝိစာရံ သမာဓိဇံ ပီတိသုခံ ဒုတိယံ ဈာနံ။ပေ။ တတိယံ ဈာနံ။ပေ။ စတုတ္ထံ ဈာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ။ ဣမေသံ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ပဉ္စန္နံ ဥဒ္ဓမ္ဘာဂိယာနံ သံယောဇနာနံ အဘိညာယ ပရိညာယ ပရိက္ခယာယ ပဟာနာယ ဣမေ စတ္တာရော ဈာနာ ဘာဝေတဗ္ဗာ’’တိ ဝိတ္ထာရေတဗ္ဗံ။ ဒသမံ။ (ယထာ မဂ္ဂသံယုတ္တံ တထာ ဝိတ္ထာရေတဗ္ဗံ)။

ဩဃဝဂ္ဂေါ ပဉ္စမော။

တဿုဒ္ဒာနံ –

> ဩဃော ယောဂေါ ဥပါဒါနံ၊ ဂန္ထာ အနုသယေန စ။
> ကာမဂုဏာ နီဝရဏာ၊ ခန္ဓာ ဩရုဒ္ဓမ္ဘာဂိယာတိ။

ဈာနသံယုတ္တံ နဝမံ။

၁၀. အာနာပာနသံယုတ္တံ

၁. ဧကဓမ္မဝဂ္ဂေါ

၁. ဧကဓမ္မသုတ္တံ

၉၇၇. သာဝတ္ထိနိဒါနံ ။ တတြ ခေါ။ပေ။ ဧတဒဝေါစ – ‘‘ဧကဓမ္မော, ဘိက္ခဝေ, ဘာဝိတော ဗဟုလီကတော မဟပ္ဖလော ဟောတိ မဟာနိသံသော။ ကတမော ဧကဓမ္မော? အာနာပာနဿတိ [အာနာပာနသတိ (သီ. ပီ.)]။ ကထံ ဘာဝိတာ စ, ဘိက္ခဝေ, အာနာပာနဿတိ ကထံ ဗဟုလီကတာ မဟပ္ဖလာ ဟောတိ မဟာနိသံသာ? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု အရညဂတော ဝါ ရုက္ခမူလဂတော ဝါ သုညာဂါရဂတော ဝါ နိသီဒတိ ပလ္လင်္ကံ အာဘုဇိတွာ ဥဇုံ ကာယံ ပဏိဓာယ ပရိမုခံ သတိံ ဥပဋ္ဌပေတွာ။ သော သတောဝ အဿသတိ, သတောဝ [သတော (ဗဟူသု) တတိယပါရာဇိကေပိ] ပဿသတိ။ ဒီဃံ ဝါ အဿသန္တော ‘ဒီဃံ အဿသာမီ’တိ ပဇာနာတိ, ဒီဃံ ဝါ ပဿသန္တော ‘ဒီဃံ ပဿသာမီ’တိ ပဇာနာတိ; ရဿံ ဝါ အဿသန္တော ‘ရဿံ အဿသာမီ’တိ ပဇာနာတိ, ရဿံ ဝါ ပဿသန္တော ‘ရဿံ ပဿသာမီ’တိ ပဇာနာတိ; ‘သဗ္ဗကာယပ္ပဋိသံဝေဒီ အဿသိဿာမီ’တိ သိက္ခတိ, ‘သဗ္ဗကာယပ္ပဋိသံဝေဒီ ပဿသိဿာမီ’တိ သိက္ခတိ; ‘ပဿမ္ဘယံ ကာယသင်္ခာရံ အဿသိဿာမီ’တိ သိက္ခတိ, ‘ပဿမ္ဘယံ ကာယသင်္ခာရံ ပဿသိဿာမီ’တိ သိက္ခတိ; ‘ပီတိပ္ပဋိသံဝေဒီ အဿသိဿာမီ’တိ သိက္ခတိ, ‘ပီတိပ္ပဋိသံဝေဒီ ပဿသိဿာမီ’တိ သိက္ခတိ; ‘သုခပ္ပဋိသံဝေဒီ အဿသိဿာမီ’တိ သိက္ခတိ, ‘သုခပ္ပဋိသံဝေဒီ ပဿသိဿာမီ’တိ သိက္ခတိ; ‘စိတ္တသင်္ခာရပ္ပဋိသံဝေဒီ အဿသိဿာမီ’တိ သိက္ခတိ, ‘စိတ္တသင်္ခာရပ္ပဋိသံဝေဒီ ပဿသိဿာမီ’တိ သိက္ခတိ; ‘ပဿမ္ဘယံ စိတ္တသင်္ခာရံ အဿသိဿာမီ’တိ သိက္ခတိ, ‘ပဿမ္ဘယံ စိတ္တသင်္ခာရံ ပဿသိဿာမီ’တိ သိက္ခတိ; ‘စိတ္တပ္ပဋိသံဝေဒီ အဿသိဿာမီ’တိ သိက္ခတိ, ‘စိတ္တပ္ပဋိသံဝေဒီ ပဿသိဿာမီ’တိ သိက္ခတိ; ‘အဘိပ္ပမောဒယံ စိတ္တံ အဿသိဿာမီ’တိ သိက္ခတိ, ‘အဘိပ္ပမောဒယံ စိတ္တံ ပဿသိဿာမီ’တိ သိက္ခတိ; ‘သမာဒဟံ စိတ္တံ အဿသိဿာမီ’တိ သိက္ခတိ , ‘သမာဒဟံ စိတ္တံ ပဿသိဿာမီ’တိ သိက္ခတိ; ‘ဝိမောစယံ စိတ္တံ အဿသိဿာမီ’တိ သိက္ခတိ, ‘ဝိမောစယံ စိတ္တံ ပဿသိဿာမီ’တိ သိက္ခတိ; ‘အနိစ္စာနုပဿီ အဿသိဿာမီ’တိ သိက္ခတိ, ‘အနိစ္စာနုပဿီ ပဿသိဿာမီ’တိ သိက္ခတိ; ‘ဝိရာဂါနုပဿီ အဿသိဿာမီ’တိ သိက္ခတိ, ‘ဝိရာဂါနုပဿီ ပဿသိဿာမီ’တိ သိက္ခတိ; ‘နိရောဓာနုပဿီ အဿသိဿာမီ’တိ သိက္ခတိ, ‘နိရောဓာနုပဿီ ပဿသိဿာမီ’တိ သိက္ခတိ; ‘ပဋိနိဿဂ္ဂါနုပဿီ အဿသိဿာမီ’တိ သိက္ခတိ, ‘ပဋိနိဿဂ္ဂါနုပဿီ ပဿသိဿာမီ’တိ သိက္ခတိ။ ဧဝံ ဘာဝိတာ ခော, ဘိက္ခဝေ, အာနာပာနဿတိ ဧဝံ ဗဟုလီကတာ မဟပ္ဖလာ ဟောတိ မဟာနိသံသာ’’တိ။ ပဌမံ။

၂. ဗောဇ္ဈင်္ဂသုတ္တံ

၉၇၈. ‘‘အာနာပာနဿတိ, ဘိက္ခဝေ, ဘာဝိတာ ဗဟုလီကတာ မဟပ္ဖလာ ဟောတိ မဟာနိသံသာ။ ကထံ ဘာဝိတာ စ, ဘိက္ခဝေ, အာနာပာနဿတိ ကထံ ဗဟုလီကတာ မဟပ္ဖလာ ဟောတိ မဟာနိသံသာ? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု အာနာပာနဿတိသဟဂတံ သတိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂံ ဘာဝေတိ ဝိဝေကနိဿိတံ ဝိရာဂနိဿိတံ နိရောဓနိဿိတံ ဝေါဿဂ္ဂပရိဏာမိံ, အာနာပာနဿတိသဟဂတံ ဓမ္မဝိစယသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂံ ဘာဝေတိ။ပေ။ အာနာပာနဿတိသဟဂတံ ဥပေက္ခာသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂံ ဘာဝေတိ ဝိဝေကနိဿိတံ ဝိရာဂနိဿိတံ နိရောဓနိဿိတံ ဝေါဿဂ္ဂပရိဏာမိံ။ ဧဝံ ဘာဝိတာ ခော, ဘိက္ခဝေ, အာနာပာနဿတိ ဧဝံ ဗဟုလီကတာ မဟပ္ဖလာ ဟောတိ မဟာနိသံသာ’’တိ။ ဒုတိယံ။

၃. သုဒ္ဓိကသုတ္တံ

၉၇၉. ‘‘အာနာပာနဿတိ, ဘိက္ခဝေ, ဘာဝိတာ ဗဟုလီကတာ မဟပ္ဖလာ ဟောတိ မဟာနိသံသာ။ ကထံ ဘာဝိတာ စ, ဘိက္ခဝေ, အာနာပာနဿတိ ကထံ ဗဟုလီကတာ မဟပ္ဖလာ ဟောတိ မဟာနိသံသာ? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု အရညဂတော ဝါ ရုက္ခမူလဂတော ဝါ သုညာဂါရဂတော ဝါ နိသီဒတိ ပလ္လင်္ကံ အာဘုဇိတွာ ဥဇုံ ကာယံ ပဏိဓာယ ပရိမုခံ သတိံ ဥပဋ္ဌပေတွာ။ သော သတောဝ အဿသတိ, သတောဝ ပဿသတိ။ပေ။ ‘ပဋိနိဿဂ္ဂါနုပဿီ အဿသိဿ

သာမီ’တိ သိက္ခတိ, ‘ပဋိနိဿဂ္ဂါနုပဿီ ပဿသိဿာမီ’တိ သိက္ခတိ။ ဧဝံ ဘာဝိတာ ခော, ဘိက္ခဝေ, အာနာပာန
ဿတိ ဧဝံ ဗဟုလီကတာ မဟပ္ဖလာ ဟောတိ မဟာနိသံသာ’’တိ။ တတိယံ။

၄. ပဌမဖလသုတ္တံ

၉၈၀. ‘‘အာနာပာနဿတိ , ဘိက္ခဝေ, ဘာဝိတာ ဗဟုလီကတာ မဟပ္ဖလာ ဟောတိ မဟာနိသံသာ။ ကထံ ဘာဝိတာ စ, ဘိက္ခဝေ, အာနာပာနဿတိ ကထံ ဗဟုလီကတာ မဟပ္ဖလာ ဟောတိ မဟာနိသံသာ? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု အရည ဂတော ဝါ ရုက္ခမူလဂတော ဝါ သုညာဂါရဂတော ဝါ နိသီဒတိ ပလ္လင်္ကံ အာဘုဇိတွာ ဥဇုံ ကာယံ ပဏိဓာယ ပရိမုခံ သတိံ ဥပဋ္ဌပေတွာ။ သော သတောဝ အဿသတိ, သတောဝ ပဿသတိ။ပေ.။ ‘ပဋိနိဿဂ္ဂါနုပဿီ အဿသိဿ သာမီ’တိ သိက္ခတိ, ‘ပဋိနိဿဂ္ဂါနုပဿီ ပဿသိဿာမီ’တိ သိက္ခတိ။ ဧဝံ ဘာဝိတာ ခော, ဘိက္ခဝေ, အာနာပာန ဿတိ ဧဝံ ဗဟုလီကတာ မဟပ္ဖလာ ဟောတိ မဟာနိသံသာ။ ဧဝံ ဘာဝိတာယ ခော, ဘိက္ခဝေ, အာနာပာနဿတိယာ ဧဝံ ဗဟုလီကတာယ ဒွိန္နံ ဖလာနံ အညတရံ ဖလံ ပာဋိကင်္ခံ – ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ အညာ, သတိ ဝါ ဥပါဒိသေသေ အနာဂါမိ တာ’’တိ။ စတုတ္ထံ။

၅. ဒုတိယဖလသုတ္တံ

၉၈၁. ‘‘အာနာပာနဿတိ, ဘိက္ခဝေ, ဘာဝိတာ ဗဟုလီကတာ မဟပ္ဖလာ ဟောတိ မဟာနိသံသာ။ ကထံ ဘာဝိတာ စ, ဘိက္ခဝေ, အာနာပာနဿတိ ကထံ ဗဟုလီကတာ မဟပ္ဖလာ ဟောတိ မဟာနိသံသာ? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု အရည ဂတော ဝါ ရုက္ခမူလဂတော ဝါ သုညာဂါရဂတော ဝါ နိသီဒတိ ပလ္လင်္ကံ အာဘုဇိတွာ ဥဇုံ ကာယံ ပဏိဓာယ ပရိမုခံ သတိံ ဥပဋ္ဌပေတွာ။ သော သတောဝ အဿသတိ, သတောဝ ပဿသတိ။ပေ.။ ‘ပဋိနိဿဂ္ဂါနုပဿီ အဿသိဿ သာမီ’တိ သိက္ခတိ, ‘ပဋိနိဿဂ္ဂါနုပဿီ ပဿသိဿာမီ’တိ သိက္ခတိ။ ဧဝံ ဘာဝိတာ ခော, ဘိက္ခဝေ, အာနာပာန ဿတိ ဧဝံ ဗဟုလီကတာ မဟပ္ဖလာ ဟောတိ မဟာနိသံသာ။

‘‘ဧဝံ ဘာဝိတာယ ခော, ဘိက္ခဝေ, အာနာပာနဿတိယာ ဧဝံ ဗဟုလီကတာယ သတ္တ ဖလာ သတ္တာနိသံသာ ပာဋိက င်္ခာ။ ကတမေ သတ္တ ဖလာ သတ္တာနိသံသာ? ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ ပဋိကစ္စ အညံ အာရာဓေတိ; နော စေ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ ပဋိက စ္စ အညံ အာရာဓေတိ။ အထ မရဏကာလေ အညံ အာရာဓေတိ; နော စေ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ ပဋိကစ္စ အညံ အာရာဓေတိ , နော စေ မရဏကာလေ အညံ အာရာဓေတိ။ အထ ပဉ္စန္နံ ဩရမ္ဘာဂိယာနံ သံယောဇနာနံ ပရိက္ခယာ အန္တရာပရိနိဗ္ဗာ ယီ ဟောတိ။ ဥပဟစ္စပရိနိဗ္ဗာယီ ဟောတိ။ အသင်္ခါရပရိနိဗ္ဗာယီ ဟောတိ။ သသင်္ခါရပရိနိဗ္ဗာယီ ဟောတိ။ ဥဒ္ဓံသော တော ဟောတိ အကနိဋ္ဌဂါမီ – ဧဝံ ဘာဝိတာယ ခော, ဘိက္ခဝေ, အာနာပာနဿတိယာ ဧဝံ ဗဟုလီကတာယ ဣမေ သတ္တ ဖလာ သတ္တာနိသံသာ ပာဋိကင်္ခာ’’တိ။ ပဉ္စမံ။

၆. အရိဋ္ဌသုတ္တံ

၉၈၂. သာဝတ္ထိနိဒါနံ။ တတြ ခော ဘဂဝါ။ပေ.။ ဧတဒဝေါစ – ‘‘ဘာဝေထ နော တုမှေ ဘိက္ခဝေ, အာနာပာနဿ တိ’’န္တိ? ဧဝံ ဝုတ္တေ အာယသ္မာ အရိဋ္ဌော ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ – ‘‘အဟံ ခော, ဘန္တေ, ဘာဝေမိ အာနာပာနဿ တိ’’န္တိ။ ‘‘ယထာ ကထံ ပန တွံ, အရိဋ္ဌ, ဘာဝေသိ အာနာပာနဿတိ’’န္တိ? ‘‘အတီတေသု မေ, ဘန္တေ, ကာမေသု ကာမစ္ဆန္ဒော ပဟီနော, အနာဂတေသု မေ ကာမေသု ကာမစ္ဆန္ဒော ဝိဂတော, အဇ္ဈတ္တဗဟိဒ္ဓာ [အဇ္ဈတ္တံ ဗဟိဒ္ဓာ (သျာ. ကံ. ပီ. က.)] စ မေ ဓမ္မေသု ပဋိဃသညာ သုပ္ပဋိဝိနီတာ။ သော [သောဟံ (?)] သတောဝ အဿသိဿာမိ, သ တောဝ ပဿသိဿာမိ။ ဧဝံ ခွာဟံ, ဘန္တေ, ဘာဝေမိ အာနာပာနဿတိ’’န္တိ။

‘‘‘အတ္ထေသာ, အရိဋ္ဌ, အာနာပာနဿတိ, နေသာ နတ္ထီ’တိ ဝဒာမိ။ အပိ စ, အရိဋ္ဌ, ယထာ အာနာပာနဿတိ ဝိ တ္ထာရေန ပရိပုဏ္ဏာ ဟောတိ တံ သုဏာဟိ, သာဓုကံ မနသိ ကရောဟိ; ဘာသိဿာမီ’’တိ။ ‘‘ဧဝံ, ဘန္တေ’’တိ ခော အာယသ္မာ အရိဋ္ဌော ဘဂဝတော ပစ္စဿောသိ။ ဘဂဝါ ဧတဒဝေါစ –

‘‘ကထဉ္စ, အရိဋ္ဌ, အာနာပါနဿတိ ဝိတ္ထာရေန ပရိပုဏ္ဏာ ဟောတိ? ဣဓ, အရိဋ္ဌ, ဘိက္ခု အရညဂတော ဝါ ရုက္ခမူလဂတော ဝါ သုညာဂါရဂတော ဝါ နိသီဒတိ ပလ္လင်္ကံ အာဘုဇိတွာ ဥဇုံ ကာယံ ပဏိဓာယ ပရိမုခံ သတိံ ဥပဋ္ဌပေတွာ။ သော သတောဝ အဿသတိ, သတောဝ ပဿသတိ။ ဒီဃံ ဝါ အဿသန္တော ‘ဒီဃံ အဿသာမီ’တိ ပဇာနာတိ။ပေ.။ ‘ပဋိနိဿဂ္ဂါနုပဿီ အဿသိဿာမီ’တိ သိက္ခတိ, ‘ပဋိနိဿဂ္ဂါနုပဿီ ပဿသိဿာမီ’တိ သိက္ခတိ။ ဧဝံ ခော, အရိဋ္ဌ, အာနာပါနဿတိ ဝိတ္ထာရေန ပရိပုဏ္ဏာ ဟောတီ’’တိ။ ဆဋ္ဌံ။

၇. မဟာကပ္ပိနသုတ္တံ

၉၈၃. သာဝတ္ထိနိဒာနံ။ တေန ခော ပန သမယေန အာယသ္မာ မဟာကပ္ပိနော ဘဂဝတော အဝိဒူရေ နိသိန္နော ဟောတိ ပလ္လင်္ကံ အာဘုဇိတွာ ဥဇုံ ကာယံ ပဏိဓာယ ပရိမုခံ သတိံ ဥပဋ္ဌပေတွာ။ အဒ္ဒသာ ခော ဘဂဝါ အာယသ္မန္တံ မဟာကပ္ပိနံ အဝိဒူရေ နိသိန္နံ ပလ္လင်္ကံ အာဘုဇိတွာ ဥဇုံ ကာယံ ပဏိဓာယ ပရိမုခံ သတိံ ဥပဋ္ဌပေတွာ။ ဒိသွာန ဘိက္ခူ အာမန္တေသိ –

‘‘ပဿထ နော တုမှေ, ဘိက္ခဝေ, ဧတဿ ဘိက္ခုနော ကာယဿ ဣဉ္ဇိတတ္တံ ဝါ ဖန္ဒိတတ္တံ ဝါ’’တိ? ‘‘ယဒာပိ မယံ, ဘန္တေ, တံ အာယသ္မန္တံ ပဿာမ သင်္ဃမဇ္ဈေ ဝါ နိသိန္နံ ဧကံ ဝါ ရဟော နိသိန္နံ, တဒာပိ မယံ တဿ အာယသ္မတော န ပဿာမ ကာယဿ ဣဉ္ဇိတတ္တံ ဝါ ဖန္ဒိတတ္တံ ဝါ’’တိ။

‘‘ယဿ, ဘိက္ခဝေ, သမာဓိဿ ဘာဝိတတ္တာ ဗဟုလီကတတ္တာ နေဝ ကာယဿ ဣဉ္ဇိတတ္တံ ဝါ ဟောတိ ဖန္ဒိတတ္တံ ဝါ, န စိတ္တဿ ဣဉ္ဇိတတ္တံ ဝါ ဟောတိ ဖန္ဒိတတ္တံ ဝါ, တဿ သော, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု သမာဓိဿ နိကာမလာဘီ အကိစ္ဆလာဘီ အကသိရလာဘီ။ ကတမဿ စ, ဘိက္ခဝေ, သမာဓိဿ ဘာဝိတတ္တာ ဗဟုလီကတတ္တာ နေဝ ကာယဿ ဣဉ္ဇိတတ္တံ ဝါ ဟောတိ ဖန္ဒိတတ္တံ ဝါ, န စိတ္တဿ ဣဉ္ဇိတတ္တံ ဝါ ဟောတိ ဖန္ဒိတတ္တံ ဝါ?

‘‘အာနာပါနဿတိသမာဓိဿ, ဘိက္ခဝေ, ဘာဝိတတ္တာ ဗဟုလီကတတ္တာ နေဝ ကာယဿ ဣဉ္ဇိတတ္တံ ဝါ ဟောတိ ဖန္ဒိတတ္တံ ဝါ, န စိတ္တဿ ဣဉ္ဇိတတ္တံ ဝါ ဟောတိ ဖန္ဒိတတ္တံ ဝါ။ ကထံ ဘာဝိတေ စ, ဘိက္ခဝေ, အာနာပါနဿတိသမာဓိမှိ ကထံ ဗဟုလီကတေ နေဝ ကာယဿ ဣဉ္ဇိတတ္တံ ဝါ ဟောတိ ဖန္ဒိတတ္တံ ဝါ, န စိတ္တဿ ဣဉ္ဇိတတ္တံ ဝါ ဟောတိ ဖန္ဒိတတ္တံ ဝါ?

‘‘ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု အရညဂတော ဝါ ရုက္ခမူလဂတော ဝါ သုညာဂါရဂတော ဝါ နိသီဒတိ ပလ္လင်္ကံ အာဘုဇိတွာ ဥဇုံ ကာယံ ပဏိဓာယ ပရိမုခံ သတိံ ဥပဋ္ဌပေတွာ။ သော သတောဝ အဿသတိ, သတောဝ ပဿသတိ။ပေ.။ ‘ပဋိနိဿဂ္ဂါနုပဿီ အဿသိဿာမီ’တိ သိက္ခတိ, ‘ပဋိနိဿဂ္ဂါနုပဿီ ပဿသိဿာမီ’တိ သိက္ခတိ။ ဧဝံ ဘာဝိတေ စ ခော, ဘိက္ခဝေ, အာနာပါနဿတိသမာဓိမှိ ဧဝံ ဗဟုလီကတေ နေဝ ကာယဿ ဣဉ္ဇိတတ္တံ ဝါ ဟောတိ ဖန္ဒိတတ္တံ ဝါ, န စိတ္တဿ ဣဉ္ဇိတတ္တံ ဝါ ဟောတိ ဖန္ဒိတတ္တံ ဝါ’’တိ။ သတ္တမံ။

၈. ဒီပေါပမသုတ္တံ

၉၈၄. ‘‘အာနာပါနဿတိသမာဓိ, ဘိက္ခဝေ, ဘာဝိတော ဗဟုလီကတော မဟပ္ဖလော ဟောတိ မဟာနိသံသော။ ကထံ ဘာဝိတော စ, ဘိက္ခဝေ, အာနာပါနဿတိသမာဓိ ကထံ ဗဟုလီကတော မဟပ္ဖလော ဟောတိ မဟာနိသံသော?

‘‘ဣဓ , ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု အရညဂတော ဝါ ရုက္ခမူလဂတော ဝါ သုညာဂါရဂတော ဝါ နိသီဒတိ ပလ္လင်္ကံ အာဘုဇိတွာ ဥဇုံ ကာယံ ပဏိဓာယ ပရိမုခံ သတိံ ဥပဋ္ဌပေတွာ။ သော သတောဝ အဿသတိ, သတောဝ ပဿသတိ။ ဒီဃံ ဝါ အဿသန္တော ‘ဒီဃံ အဿသာမီ’တိ ပဇာနာတိ။ပေ.။ ‘ပဋိနိဿဂ္ဂါနုပဿီ အဿသိဿာမီ’တိ သိက္ခတိ, ‘ပဋိနိဿဂ္ဂါနုပဿီ ပဿသိဿာမီ’တိ သိက္ခတိ။ ဧဝံ ဘာဝိတော ခော, ဘိက္ခဝေ, အာနာပါနဿတိသမာဓိ ဧဝံ ဗဟုလီကတော မဟပ္ဖလော ဟောတိ မဟာနိသံသော။

“အဟမ္ပိ သုဒံ, ဘိက္ခဝေ, ပုဗ္ဗေဝ သမ္ဗောဓာ အနဘိသမ္ဗုဒ္ဓော ဗောဓိသတ္တောဝ သမာနော ဣမိနာ ဝိဟာရေန ဗဟုလံ ဝိဟရာမိ။ တဿ မယှံ, ဘိက္ခဝေ, ဣမိနာ ဝိဟာရေန ဗဟုလံ ဝိဟရတော နေဝ ကာယော ကိလမတိ န စက္ခူနိ; အနုပာဒာယ စ မေ အာသဝေဟိ စိတ္တံ ဝိမုစ္စိ။

“တသ္မာတိဟ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု စေပိ အာကင်္ခေယျ – ‘နေဝ မေ ကာယော ကိလမေယျ န စက္ခူနိ, အနုပာဒာယ စ မေ အာသဝေဟိ စိတ္တံ ဝိမုစ္စေယျာ’တိ, အယမေဝ အာနာပါနဿတိသမာဓိ သာဓုကံ မနသိ ကာတဗ္ဗော။

“တသ္မာတိဟ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု စေပိ အာကင်္ခေယျ – ‘ယေ မေ ဂေဟသိတာ သရသင်္ကပ္ပာ တေ ပဟီယေယျု’န္တိ, အယမေဝ အာနာပါနဿတိသမာဓိ သာဓုကံ မနသိ ကာတဗ္ဗော။

“တသ္မာတိဟ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု စေပိ အာကင်္ခေယျ – ‘အပ္ပဋိကူလေ ပဋိကူလသညီ ဝိဟရေယျ’န္တိ, အယမေဝ အာနာပါနဿတိသမာဓိ သာဓုကံ မနသိ ကာတဗ္ဗော။

“တသ္မာတိဟ , ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု စေပိ အာကင်္ခေယျ – ‘ပဋိကူလေ အပ္ပဋိကူလသညီ ဝိဟရေယျ’န္တိ, အယမေဝ အာနာပါနဿတိသမာဓိ သာဓုကံ မနသိ ကာတဗ္ဗော။

“တသ္မာတိဟ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု စေပိ အာကင်္ခေယျ – ‘ပဋိကူလေ စ အပ္ပဋိကူလေ စ ပဋိကူလသညီ ဝိဟရေယျ’န္တိ, အယမေဝ အာနာပါနဿတိသမာဓိ သာဓုကံ မနသိ ကာတဗ္ဗော။

“တသ္မာတိဟ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု စေပိ အာကင်္ခေယျ – ‘ပဋိကူလေ စ အပ္ပဋိကူလေ စ အပ္ပဋိကူလသညီ ဝိဟရေယျ’န္တိ, အယမေဝ အာနာပါနဿတိသမာဓိ သာဓုကံ မနသိ ကာတဗ္ဗော။

“တသ္မာတိဟ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု စေပိ အာကင်္ခေယျ – ‘အပ္ပဋိကူလဉ္စ ပဋိကူလဉ္စ တဒုဘယံ အဘိနိဝဇ္ဇေတွာ ဥပေက္ခကော ဝိဟရေယျံ သတော သမ္ပဇာနော’တိ, အယမေဝ အာနာပါနဿတိသမာဓိ သာဓုကံ မနသိ ကာတဗ္ဗော။

“တသ္မာတိဟ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု စေပိ အာကင်္ခေယျ – ‘ဝိဝိစ္စေဝ ကာမေဟိ ဝိဝိစ္စ အကုသလေဟိ ဓမ္မေဟိ သဝိတက္ကံ သဝိစာရံ ဝိဝေကဇံ ပီတိသုခံ ပဌမံ ဈာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရေယျ’န္တိ, အယမေဝ အာနာပါနဿတိသမာဓိ သာဓုကံ မနသိ ကာတဗ္ဗော။

“တသ္မာတိဟ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု စေပိ အာကင်္ခေယျ – ‘ဝိတက္ကဝိစာရာနံ ဝူပသမာ အဇ္ဈတ္တံ သမ္ပသာဒနံ စေတသော ဧကောဒိဘာဝံ အဝိတက္ကံ အဝိစာရံ သမာဓိဇံ ပီတိသုခံ ဒုတိယံ ဈာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရေယျ’န္တိ, အယမေဝ အာနာပါနဿတိသမာဓိ သာဓုကံ မနသိ ကာတဗ္ဗော။

“တသ္မာတိဟ ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု စေပိ အာကင်္ခေယျ – ‘ပီတိယာ စ ဝိရာဂါ ဥပေက္ခကော စ ဝိဟရေယျံ သတော စ သမ္ပဇာနော, သုခဉ္စ ကာယေန ပဋိသံဝေဒေယျံ, ယံ တံ အရိယာ အာစိက္ခန္တိ – ဥပေက္ခကော သတိမာ သုခဝိဟာရီတိ တတိယံ ဈာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရေယျ’န္တိ, အယမေဝ အာနာပါနဿတိသမာဓိ သာဓုကံ မနသိ ကာတဗ္ဗော။

“တသ္မာတိဟ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု စေပိ အာကင်္ခေယျ – ‘သုခဿ စ ပဟာနာ ဒုက္ခဿ စ ပဟာနာ ပုဗ္ဗေဝ သောမနဿဒေါမနဿာနံ အတ္ထင်္ဂမာ အဒုက္ခမသုခံ ဥပေက္ခာသတိပါရိသုဒ္ဓိံ စတုတ္ထံ ဈာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရေယျ’န္တိ, အယမေဝ အာနာပါနဿတိသမာဓိ သာဓုကံ မနသိ ကာတဗ္ဗော။

“တသ္မာတိဟ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု စေပိ အာကင်္ခေယျ – ‘သဗ္ဗသော ရူပသညာနံ သမတိက္ကမာ ပဋိဃသညာနံ အတ္ထင်္ဂမာ နာနတ္တသညာနံ အမနသိကာရာ အနန္တော အာကာသောတိ အာကာသာနဉ္စာယတနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရေယျ’န္တိ, အယမေဝ အာနာပါနဿတိသမာဓိ သာဓုကံ မနသိ ကာတဗ္ဗော။

“တသ္မာတိဟ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု စေပိ အာကင်္ခေယျ – ‘သဗ္ဗသော အာကာသာနဉ္စာယတနံ သမတိက္ကမ္မ အနန္တံ ဝိညာဏန္တိ ဝိညာဏဉ္စာယတနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရေယျ’န္တိ, အယမေဝ အာနာပာနဿတိသမာဓိ သာဓုကံ မနသိ ကာတဗ္ဗော။

“တသ္မာတိဟ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု စေပိ အာကင်္ခေယျ – ‘သဗ္ဗသော ဝိညာဏဉ္စာယတနံ သမတိက္ကမ္မ နတ္ထိ ကိဉ္စီတိ အာကိဉ္စညာယတနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရေယျ’န္တိ, အယမေဝ အာနာပာနဿတိသမာဓိ သာဓုကံ မနသိ ကာတဗ္ဗော။

“တသ္မာတိဟ , ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု စေပိ အာကင်္ခေယျ – ‘သဗ္ဗသော အာကိဉ္စညာယတနံ သမတိက္ကမ္မ နေဝသညာနာသညာယတနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရေယျ’န္တိ, အယမေဝ အာနာပာနဿတိသမာဓိ သာဓုကံ မနသိ ကာတဗ္ဗော။

“တသ္မာတိဟ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု စေပိ အာကင်္ခေယျ – ‘သဗ္ဗသော နေဝသညာနာသညာယတနံ သမတိက္ကမ္မ သညာဝေဒယိတနိရောဓံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရေယျ’န္တိ, အယမေဝ အာနာပာနဿတိသမာဓိ သာဓုကံ မနသိ ကာတဗ္ဗော။

“ဧဝံ ဘာဝိတေ ခော, ဘိက္ခဝေ, အာနာပာနဿတိသမာဓိမှိ ဧဝံ ဗဟုလီကတေ, သုခံ စေ ဝေဒနံ ဝေဒယတိ, သာ ‘အနိစ္စာ’တိ ပဇာနာတိ, ‘အနဇ္ဈောသိတာ’တိ ပဇာနာတိ, ‘အနဘိနန္ဒိတာ’တိ ပဇာနာတိ; ဒုက္ခံ စေ ဝေဒနံ ဝေဒယတိ, ‘သာ အနိစ္စာ’တိ ပဇာနာတိ, ‘အနဇ္ဈောသိတာ’တိ ပဇာနာတိ, ‘အနဘိနန္ဒိတာ’တိ ပဇာနာတိ; အဒုက္ခမသုခံ စေ ဝေဒနံ ဝေဒယတိ, ‘သာ အနိစ္စာ’တိ ပဇာနာတိ, ‘အနဇ္ဈောသိတာ’တိ ပဇာနာတိ, ‘အနဘိနန္ဒိတာ’တိ ပဇာနာတိ”။

“သုခံ [သော သုခံ (သီ. သ္ယာ. ကံ. ပီ.) မ. နိ. ၃.၃၆၄ အဋ္ဌကထာဋီကာ ဩလောကေတဗ္ဗာ] စေ ဝေဒနံ ဝေဒယတိ, ဝိသံယုတ္တော နံ ဝေဒယတိ; ဒုက္ခံ စေ ဝေဒနံ ဝေဒယတိ, ဝိသံယုတ္တော နံ ဝေဒယတိ; အဒုက္ခမသုခံ စေ ဝေဒနံ ဝေဒယတိ, ဝိသံယုတ္တော နံ ဝေဒယတိ။ သော ကာယပရိယန္တိကံ ဝေဒနံ ဝေဒယမာနော ‘ကာယပရိယန္တိကံ ဝေဒနံ ဝေဒယာမီ’တိ ပဇာနာတိ, ဇီဝိတပရိယန္တိကံ ဝေဒနံ ဝေဒယမာနော ‘ဇီဝိတပရိယန္တိကံ ဝေဒနံ ဝေဒယာမီ’တိ ပဇာနာတိ, ‘ကာယဿ ဘေဒာ ဥဒ္ဓံ ဇီဝိတပရိယာဒာနာ ဣဓေဝ သဗ္ဗဝေဒယိတာနိ အနဘိနန္ဒိတာနိ သီတီဘဝိဿန္တီ’တိ ပဇာနာတိ”။

“သေယျထာပိ, ဘိက္ခဝေ, တေလဉ္စ ပဋိစ္စ, ဝဋ္ဋိဉ္စ ပဋိစ္စ တေလပ္ပဒီပေ ဈာယေယျ, တဿေဝ တေလဿ စ ဝဋ္ဋိယာ စ ပရိယာဒာနာ အနာဟာရော နိဗ္ဗာယေယျ; ဧဝမေဝ ခော, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ကာယပရိယန္တိကံ ဝေဒနံ ဝေဒယမာနော ‘ကာယပရိယန္တိကံ ဝေဒနံ ဝေဒယာမီ’တိ ပဇာနာတိ, ဇီဝိတပရိယန္တိကံ ဝေဒနံ ဝေဒယမာနော ‘ဇီဝိတပရိယန္တိကံ ဝေဒနံ ဝေဒယာမီ’တိ ပဇာနာတိ, ‘ကာယဿ ဘေဒာ ဥဒ္ဓံ ဇီဝိတပရိယာဒာနာ ဣဓေဝ သဗ္ဗဝေဒယိတာနိ အနဘိနန္ဒိတာနိ သီတီဘဝိဿန္တီ’တိ ပဇာနာတီ”တိ။ အဋ္ဌမံ။

၉. ဝေသာလီသုတ္တံ

၉၈၅. ဧဝံ မေ သုတံ – ဧကံ သမယံ ဘဂဝါ ဝေသာလိယံ ဝိဟရတိ မဟာဝနေ ကူဋာဂာရသာလာယံ။ တေန ခော ပန သမယေန ဘဂဝါ ဘိက္ခူနံ အနေကပရိယာယေန အသုဘကထံ ကထေတိ, အသုဘာယ ဝဏ္ဏံ ဘာသတိ, အသုဘဘာဝနာယ ဝဏ္ဏံ ဘာသတိ။

အထ ခော ဘဂဝါ ဘိက္ခူ အာမန္တေသိ – “ဣစ္ဆာမဟံ, ဘိက္ခဝေ, အဍ္ဍမာသံ ပဋိသလ္လီယိတုံ။ နာမှိ ကေနစိ ဥပသင်္ကမိတဗ္ဗော, အညတြ ဧကေန ပိဏ္ဍပာတနီဟာရကေနာ”တိ။ “ဧဝံ, ဘန္တေ”တိ ခော တေ ဘိက္ခူ ဘဂဝတော ပဋိဿုတွာ နာဿုဓ ကောစိ ဘဂဝန္တံ ဥပသင်္ကမတိ, အညတြ ဧကေန ပိဏ္ဍပာတနီဟာရကေန။

အထ ခော တေ ဘိက္ခူ – “ဘဂဝါ အနေကပရိယာယေန အသုဘကထံ ကထေတိ, အသုဘာယ ဝဏ္ဏံ ဘာသတိ , အသုဘဘာဝနာယ ဝဏ္ဏံ ဘာသတီ”တိ အနေကာကာရဝောကာရံ အသုဘဘာဝနာနုယောဂမနုယုတ္တာ ဝိဟရန္တိ။ တေ ဣမိနာ ကာယေန အဋ္ဋီယမာနာ [အဋ္ဋိယမာနာ (သီ. သ္ယာ. ကံ. ပီ. က.)] ဟရာယမာနာ ဇိဂုစ္ဆမာနာ သတ္ထဟာရကံ ပရိ

ယေသန္တိ။ ဒသပိ ဘိက္ခူ ကောဟေန သတ္တံ အာဟရန္တိ, ဝီသမ္ပိ။ပေ။ တိံသမ္ပိ ဘိက္ခူ ကောဟေန သတ္တံ အာဟရန္တီ''တိ။

အထ ခော ဘဂဝတ တသ္သ အဓုမာသသ္သ အစ္စယေန ပဋိသလ္လာနာ ဝုဋ္ဌိတော အာယသ္မန္တံ အာနန္ဒံ အာမန္တေသိ – ''ကိံ နု ခော, အာနန္ဒ, တနုဘူတော ဝိယ ဘိက္ခုသင်္ဃော''တိ? ''တထာ ဟိ ပန, ဘန္တေ, 'ဘဂဝတ ဘိက္ခူနံ အနေကပရိယာယေန အသုဘကထံ ကထေတိ, အသုဘာယ ဝဏ္ဏံ ဘာသတိ , အသုဘဘာဝနာယ ဝဏ္ဏံ ဘာသတီ'တိ အနေကာကာရဝေါကာရံ အသုဘဘာဝနာနုယောဂမနုယုတ္တာ ဝိဟရန္တိ။ တေ ဣမိနာ ကာယေန အဋ္ဋီယမာနာ ဟရာယမာနာ ဇိဂုစ္ဆမာနာ သတ္ထဟာရကံ ပရိယေသန္တိ။ ဒသပိ ဘိက္ခူ ကောဟေန သတ္တံ အာဟရန္တိ, ဝီသမ္ပိ ဘိက္ခူ။ တိံသမ္ပိ ဘိက္ခူ ကောဟေန သတ္တံ အာဟရန္တိ။ သာဓု, ဘန္တေ, ဘဂဝတ အညံ ပရိယာယံ အာစိက္ခတု ယထာယံ ဘိက္ခုသင်္ဃော အညာယ သဏ္ဌဟေယျာ''တိ။

''တေနဟာနန္ဒ, ယာဝတိကာ ဘိက္ခူ ဝေသာလိံ ဥပနိဿာယ ဝိဟရန္တိ တေ သဗ္ဗေ ဥပဋ္ဌာနသာလာယံ သန္နိပာတေဟီ''တိ။ ''ဧဝံ, ဘန္တေ''တိ ခော အာယသ္မာ အာနန္ဒော ဘဂဝတော ပဋိဿုတွာ ယာဝတိကာ ဘိက္ခူ ဝေသာလိံ ဥပနိဿာယ ဝိဟရန္တိ တေ သဗ္ဗေ ဥပဋ္ဌာနသာလာယံ သန္နိပာတေတွာ ယေန ဘဂဝတ တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ – ''သန္နိပတိတော [သန္နိပာတိတော (သီ.)] , ဘန္တေ, ဘိက္ခုသင်္ဃော။ ယဿ ဒါနိ, ဘန္တေ, ဘဂဝတ ကာလံ မညတီ''တိ။

အထ ခော ဘဂဝတ ယေန ဥပဋ္ဌာနသာလာ တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ ပညတ္တေ အာသနေ နိသီဒိ။ နိသဇ္ဇ ခော ဘဂဝတ ဘိက္ခူ အာမန္တေသိ – ''အယမ္ပိ ခော, ဘိက္ခဝေ, အာနာပာနဿတိသမာဓိ ဘာဝိတော ဗဟုလီကတော သန္တော စေဝ ပဏီတော စ အသေစနကော စ သုခော စ ဝိဟာရော ဥပ္ပန္နုပ္ပန္နေ စ ပာပကေ အကုသလေ ဓမ္မေ ဌာနသော အန္တရဓာပေတိ ဝူပသမေတိ''။

''သေယျထာပိ , ဘိက္ခဝေ, ဂိမှာနံ ပစ္ဆိမေ မာသေ ဦဟတံ ရဇောဇလ္လံ, တမေနံ မဟာအကာလမေဃော ဌာနသော အန္တရဓာပေတိ ဝူပသမေတိ; ဧဝမေဝ ခော, ဘိက္ခဝေ, အာနာပာနဿတိသမာဓိ ဘာဝိတော ဗဟုလီကတော သန္တော စေဝ ပဏီတော စ အသေစနကော စ သုခော စ ဝိဟာရော ဥပ္ပန္နုပ္ပန္နေ စ ပာပကေ အကုသလေ ဓမ္မေ ဌာနသော အန္တရဓာပေတိ ဝူပသမေတိ။ ကထံ ဘာဝိတော စ, ဘိက္ခဝေ, အာနာပာနဿတိသမာဓိ ကထံ ဗဟုလီကတော သန္တော စေဝ ပဏီတော စ အသေစနကော စ သုခော စ ဝိဟာရော ဥပ္ပန္နုပ္ပန္နေ စ ပာပကေ အကုသလေ ဓမ္မေ ဌာနသော အန္တရဓာပေတိ ဝူပသမေတိ?

''ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု အရညဂတော ဝါ ရုက္ခမူလဂတော ဝါ သုညာဂါရဂတော ဝါ နိသီဒတိ ပလ္လင်္ကံ အာဘုဇိတွာ ဥဇုံ ကာယံ ပဏိဓာယ ပရိမုခံ သတိံ ဥပဋ္ဌပေတွာ။ သော သတောဝ အဿသတိ, သတောဝ ပဿသတိ။ပေ။ 'ပဋိနိဿဂ္ဂါနုပဿီ အဿသိဿာမီ'တိ သိက္ခတိ, 'ပဋိနိဿဂ္ဂါနုပဿီ ပဿသိဿာမီ'တိ သိက္ခတိ။ ဧဝံ ဘာဝိတော ခော, ဘိက္ခဝေ, အာနာပာနဿတိသမာဓိ ဧဝံ ဗဟုလီကတော သန္တော စေဝ ပဏီတော စ အသေစနကော စ သုခော စ ဝိဟာရော ဥပ္ပန္နုပ္ပန္နေ စ ပာပကေ အကုသလေ ဓမ္မေ ဌာနသော အန္တရဓာပေတိ ဝူပသမေတီ''တိ။ နဝမံ။

၁၀. ကိမိလသုတ္တံ

၉၈၆. ဧဝံ မေ သုတံ – ဧကံ သမယံ ဘဂဝတ ကိမိလာယံ [ကိမ္ဗိလာယံ (သီ. ပီ.)] ဝိဟရတိ ဝေဠုဝနေ။ တတြ ခော ဘဂဝတ အာယသ္မန္တံ ကိမိလံ အာမန္တေသိ – ''ကထံ ဘာဝိတော နု ခော, ကိမိလ, အာနာပာနဿတိသမာဓိ ကထံ ဗဟုလီကတော မဟပ္ဖလော ဟောတိ မဟာနိသံသော''တိ?

ဧဝံ ဝုတ္တေ အာယသ္မာ ကိမိလော တုဏှီ အဟောသိ။ ဒုတိယမ္ပိ ခော ဘဂဝတ။ပေ။ တတိယမ္ပိ ခော ဘဂဝတ အာယသ္မန္တံ ကိမိလံ အာမန္တေသိ – ''ကထံ ဘာဝိတော နု ခော, ကိမိလ, အာနာပာနဿတိသမာဓိ ကထံ ဗဟုလီကတော မဟပ္ဖလော ဟောတိ မဟာနိသံသော''တိ? တတိယမ္ပိ ခော အာယသ္မာ ကိမိလော တုဏှီ အဟောသိ။

ဧဝံ ဝုတ္တေ အာယသ္မာ အာနန္ဒော ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ – ‘‘ဧတဿ, ဘဂဝါ, ကာလော; ဧတဿ, သုဂတ, ကာလော! ယံ ဘဂဝါ အာနာပါနဿတိသမာဓိံ ဘာသေယျ။ ဘဂဝတော သုတွာ ဘိက္ခူ ဓာရေဿန္တီ’’တိ။

‘‘တေနဟာနန္ဒ, သုဏာဟိ, သာဓုကံ မနသိ ကရောဟိ; ဘာသိဿာမီ’’တိ။ ‘‘ဧဝံ, ဘန္တေ’’တိ ခော အာယသ္မာ အာနန္ဒော ဘဂဝတော ပစ္စဿောသိ။ ဘဂဝါ ဧတဒဝေါစ – ‘‘ကထံ ဘာဝိတော စ, အာနန္ဒ, အာနာပါနဿတိသမာဓိ ကထံ ဗဟုလီကတော မဟပ္ဖလော ဟောတိ မဟာနိသံသော? ဣဓာနန္ဒ, ဘိက္ခု အရညဂတော ဝါ ရုက္ခမူလဂတော ဝါ သုညာဂါရဂတော ဝါ နိသီဒတိ ပလ္လင်္ကံ အာဘုဇိတွာ ဥဇုံ ကာယံ ပဏိဓာယ ပရိမုခံ သတိံ ဥပဋ္ဌပေတွာ။ သော သတောဝ အဿသတိ, သတောဝ ပဿသတိ။ပေ.။ ‘ပဋိနိဿဂ္ဂါနုပဿီ အဿသိဿာမီ’တိ သိက္ခတိ, ‘ပဋိနိဿဂ္ဂါနုပဿီ ပဿသိဿာမီ’တိ သိက္ခတိ။ ဧဝံ ဘာဝိတော ခော, အာနန္ဒ, အာနာပါနဿတိသမာဓိ ဧဝံ ဗဟုလီကတော မဟပ္ဖလော ဟောတိ မဟာနိသံသော’’။

‘‘ယသ္မိံ သမယေ, အာနန္ဒ, ဘိက္ခု ဒီဃံ ဝါ အဿသန္တော ‘ဒီဃံ အဿသာမီ’တိ ပဇာနာတိ, ဒီဃံ ဝါ ပဿသန္တော ‘ဒီဃံ ပဿသာမီ’တိ ပဇာနာတိ; ရဿံ ဝါ အဿသန္တော ‘ရဿံ အဿသာမီ’တိ ပဇာနာတိ, ရဿံ ဝါ ပဿသန္တော ‘ရဿံ ပဿသာမီ’တိ ပဇာနာတိ; ‘သဗ္ဗကာယပ္ပဋိသံဝေဒီ အဿသိဿာမီ’တိ သိက္ခတိ, ‘သဗ္ဗကာယပ္ပဋိသံဝေဒီ ပဿသိဿာမီ’တိ သိက္ခတိ; ‘ပဿမ္ဘယံ ကာယသင်္ခါရံ အဿသိဿာမီ’တိ သိက္ခတိ, ‘ပဿမ္ဘယံ ကာယသင်္ခါရံ ပဿသိဿာမီ’တိ သိက္ခတိ – ကာယေ ကာယာနုပဿီ, အာနန္ဒ, ဘိက္ခု တသ္မိံ သမယေ ဝိဟရတိ အာတာပီ သမ္ပဇာနော သတိမာ, ဝိနေယျ လောကေ အဘိဇ္ဈာဒောမနဿံ။ တံ ကိဿ ဟေတု? ကာယညတရာဟံ, အာနန္ဒ, ဧတံ ဝဒါမိ ယဒိဒံ – အဿာသပဿာသံ။ တသ္မာတိဟာနန္ဒ, ကာယေ ကာယာနုပဿီ ဘိက္ခု တသ္မိံ သမယေ ဝိဟရတိ အာတာပီ သမ္ပဇာနော သတိမာ, ဝိနေယျ လောကေ အဘိဇ္ဈာဒောမနဿံ။

‘‘ယသ္မိံ သမယေ, အာနန္ဒ, ဘိက္ခု ‘ပီတိပ္ပဋိသံဝေဒီ အဿသိဿာမီ’တိ သိက္ခတိ, ‘ပီတိပ္ပဋိသံဝေဒီ ပဿသိဿာမီ’တိ သိက္ခတိ; ‘သုခပ္ပဋိသံဝေဒီ အဿသိဿာမီ’တိ သိက္ခတိ, ‘သုခပ္ပဋိသံဝေဒီ ပဿသိဿာမီ’တိ သိက္ခတိ; ‘စိတ္တသင်္ခါရပ္ပဋိသံဝေဒီ အဿသိဿာမီ’တိ သိက္ခတိ, ‘စိတ္တသင်္ခါရပ္ပဋိသံဝေဒီ ပဿသိဿာမီ’တိ သိက္ခတိ; ‘ပဿမ္ဘယံ စိတ္တသင်္ခါရံ ပဿသိဿာမီ’တိ သိက္ခတိ – ဝေဒနာသု ဝေဒနာနုပဿီ, အာနန္ဒ, ဘိက္ခု တသ္မိံ သမယေ ဝိဟရတိ အာတာပီ သမ္ပဇာနော သတိမာ, ဝိနေယျ လောကေ အဘိဇ္ဈာဒောမနဿံ။ တံ ကိဿ ဟေတု? ဝေဒနာညတရာဟံ, အာနန္ဒ, ဧတံ ဝဒါမိ, ယဒိဒံ – အဿာသပဿာသာနံ [အဿာသပဿာသံ (ပီ. က.) မ. နိ. ၃.၁၄၉] သာဓုကံ မနသိကာရံ။ တသ္မာတိဟာနန္ဒ, ဝေဒနာသု ဝေဒနာနုပဿီ ဘိက္ခု တသ္မိံ သမယေ ဝိဟရတိ အာတာပီ သမ္ပဇာနော သတိမာ, ဝိနေယျ လောကေ အဘိဇ္ဈာဒောမနဿံ။

‘‘ယသ္မိံ သမယေ, အာနန္ဒ, ဘိက္ခု ‘စိတ္တပ္ပဋိသံဝေဒီ အဿသိဿာမီ’တိ သိက္ခတိ, ‘စိတ္တပ္ပဋိသံဝေဒီ ပဿသိဿာမီ’တိ သိက္ခတိ; အဘိပ္ပမောဒယံ စိတ္တံ။ပေ.။ သမာဒဟံ စိတ္တံ။ပေ.။ ‘ဝိမောစယံ စိတ္တံ အဿသိဿာမီ’တိ သိက္ခတိ, ‘ဝိမောစယံ စိတ္တံ ပဿသိဿာမီ’တိ သိက္ခတိ – စိတ္တေ စိတ္တာနုပဿီ, အာနန္ဒ, ဘိက္ခု တသ္မိံ သမယေ ဝိဟရတိ အာတာပီ သမ္ပဇာနော သတိမာ, ဝိနေယျ လောကေ အဘိဇ္ဈာဒောမနဿံ။ တံ ကိဿ ဟေတု? နာဟံ, အာနန္ဒ, မုဋ္ဌဿတိဿ အသမ္ပဇာနဿ အာနာပါနဿတိသမာဓိဘာဝနံ ဝဒါမိ။ တသ္မာတိဟာနန္ဒ, စိတ္တေ စိတ္တာနုပဿီ ဘိက္ခု တသ္မိံ သမယေ ဝိဟရတိ အာတာပီ သမ္ပဇာနော သတိမာ, ဝိနေယျ လောကေ အဘိဇ္ဈာဒောမနဿံ။

‘‘ယသ္မိံ သမယေ, အာနန္ဒ, ဘိက္ခု ‘အနိစ္စာနုပဿီ အဿသိဿာမီ’တိ သိက္ခတိ။ပေ.။ ဝိရာဂါနုပဿီ။ပေ.။ နိရောဓာနုပဿီ။ပေ.။ ‘ပဋိနိဿဂ္ဂါနုပဿီ အဿသိဿာမီ’တိ သိက္ခတိ, ‘ပဋိနိဿဂ္ဂါနုပဿီ ပဿသိဿာမီ’တိ သိက္ခတိ – ဓမ္မေသု ဓမ္မာနုပဿီ, အာနန္ဒ, ဘိက္ခု တသ္မိံ သမယေ ဝိဟရတိ အာတာပီ သမ္ပဇာနော သတိမာ, ဝိနေယျ လောကေ အဘိဇ္ဈာဒောမနဿံ။ သော ယံ တံ ဟောတိ အဘိဇ္ဈာဒောမနဿာနံ ပဟာနံ တံ ပညာယ ဒိသွာ သာဓုကံ အဇ္ဈုပေက္ခိတာ ဟောတိ။ တသ္မာတိဟာနန္ဒ, ဓမ္မေသု ဓမ္မာနုပဿီ ဘိက္ခု တသ္မိံ သမယေ ဝိဟရတိ အာတာပီ သမ္ပဇာနော သတိမာ, ဝိနေယျ လောကေ အဘိဇ္ဈာဒောမနဿံ။

‘‘သေယျထာပိ , အာနန္ဒ, စတုမဟာပထေ [စာတုမ္မဟာပထေ (သီ. သျာ. ကံ.)] မဟာပံသုပုဉ္ဇော။ ပုရတ္ထိမာယ စေပိ ဒိသာယ အာဂစ္ဆေယျ သကဋံ ဝါ ရထော ဝါ, ဥပဟနတေဝ တံ ပံသုပုဉ္ဇံ; ပစ္ဆိမာယ စေပိ ဒိသာယ အာဂစ္ဆေယျ...ပေ... ဥတ္တရာယ စေပိ ဒိသာယ...ပေ... ဒက္ခိဏာယ စေပိ ဒိသာယ အာဂစ္ဆေယျ သကဋံ ဝါ ရထော ဝါ, ဥပဟနတေဝ တံ ပံသုပုဉ္ဇံ။ ဧဝမေဝ ခော, အာနန္ဒ, ဘိက္ခု ကာယေ ကာယာနုပဿီ ဝိဟရန္တောပိ ဥပဟနတေဝ ပာပကေ အကုသလေ ဓမ္မေ; ဝေဒနာသု...ပေ... စိတ္တေ...ပေ... ဓမ္မေသု ဓမ္မာနုပဿီ ဝိဟရန္တောပိ ဥပဟနတေဝ ပာပကေ အကုသလေ ဓမ္မေ’’တိ။ ဒသမံ။

ဧကဓမ္မဝဂ္ဂေါ ပဌမော။

တဿုဒ္ဒါနံ –

> ဧကဓမ္မော စ ဗောဇ္ဈင်္ဂေါ၊ သုဒ္ဓိကဉ္စ ဒွေ ဖလာ။
> အရိဋ္ဌော ကပ္ပိနော ဒီပေါ၊ ဝေသာလီ ကိမိလေန စာတိ။

၂. ဒုတိယဝဂ္ဂေါ

၁. ဣစ္ဆာနင်္ဂလသုတ္တံ

၉၈၇. ဧကံ သမယံ ဘဂဝါ ဣစ္ဆာနင်္ဂလေ ဝိဟရတိ ဣစ္ဆာနင်္ဂလဝနသဏ္ဍေ။ တတြ ခော ဘဂဝါ ဘိက္ခူ အာမန္တေသိ – ‘‘ဣစ္ဆာမဟံ, ဘိက္ခဝေ, တေမာသံ ပဋိသလ္လီယိတုံ။ နာမှိ ကေနစိ ဥပသင်္ကမိတဗ္ဗော, အညတြ ဧကေန ပိဏ္ဍပါတနီဟာရကေနာ’’တိ။ ‘‘ဧဝံ, ဘန္တေ’’တိ ခော တေ ဘိက္ခူ ဘဂဝတော ပဋိဿုတွာ နာဿုဓ ကောစိ ဘဂဝန္တံ ဥပသင်္ကမတိ, အညတြ ဧကေန ပိဏ္ဍပါတနီဟာရကေန။

အထ ခော ဘဂဝါ တဿ တေမာသဿ အစ္စယေန ပဋိသလ္လာနာ ဝုဋ္ဌိတော ဘိက္ခူ အာမန္တေသိ – ‘‘သစေ ခော, ဘိက္ခဝေ, အညတိတ္ထိယာ ပရိဗ္ဗာဇကာ ဧဝံ ပုစ္ဆေယျုံ – ‘ကတမေနာဝုသော, ဝိဟာရေန သမဏော ဂေါတမော ဝဿာဝါသံ ဗဟုလံ ဝိဟာသီ’တိ, ဧဝံ ပုဋ္ဌာ တုမှေ, ဘိက္ခဝေ, တေသံ အညတိတ္ထိယာနံ ပရိဗ္ဗာဇကာနံ ဧဝံ ဗျာကရေယျာထ – ‘အာနာပာနဿတိသမာဓိနာ ခော, အာဝုသော, ဘဂဝါ ဝဿာဝါသံ ဗဟုလံ ဝိဟာသီ’တိ။ ဣဓာဟံ, ဘိက္ခဝေ, သတော အဿသာမိ, သတော ပဿသာမိ။ ဒီဃံ အဿသန္တော ‘ဒီဃံ အဿသာမီ’တိ ပဇာနာမိ, ဒီဃံ ပဿသန္တော ‘ဒီဃံ ပဿသာမီ’တိ ပဇာနာမိ; ရဿံ အဿသန္တော ‘ရဿံ အဿသာမီ’တိ ပဇာနာမိ, ရဿံ ပဿသန္တော ‘ရဿံ ပဿသာမီ’တိ ပဇာနာမိ; ‘သဗ္ဗကာယပ္ပဋိသံဝေဒီ အဿသိဿာမီ’တိ ပဇာနာမိ...ပေ... ‘ပဋိနိဿဂ္ဂါနုပဿီ အဿသိဿာမီ’တိ ပဇာနာမိ, ‘ပဋိနိဿဂ္ဂါနုပဿီ ပဿသိဿာမီ’တိ ပဇာနာမိ’’။

‘‘ယဉ္ဟိ တံ, ဘိက္ခဝေ, သမ္မာ ဝဒမာနော ဝဒေယျ – ‘အရိယဝိဟာရော’ ဣတိပိ, ‘ဗြဟ္မဝိဟာရော’ ဣတိပိ, ‘တထာဂတဝိဟာရော’ ဣတိပိ။ အာနာပာနဿတိသမာဓိံ သမ္မာ ဝဒမာနော ဝဒေယျ – ‘အရိယဝိဟာရော’ ဣတိပိ, ‘ဗြဟ္မဝိဟာရော’ ဣတိပိ, ‘တထာဂတဝိဟာရော’ ဣတိပိ။ ယေ တေ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခူ သေခါ အပ္ပတ္တမာနသာ အနုတ္တရံ ယောဂက္ခေမံ ပတ္ထယမာနာ ဝိဟရန္တိ တေသံ အာနာပာနဿတိသမာဓိ ဘာဝိတော ဗဟုလီကတော အာသဝါနံ ခယာယ သံဝတ္တတိ။ ယေ စ ခော တေ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခူ အရဟန္တော ခီဏာသဝါ ဝုသိတဝန္တော ကတကရဏီယာ ဩဟိတဘာရာ အနုပ္ပတ္တသဒတ္ထာ ပရိက္ခီဏဘဝသံယောဇနာ သမ္မဒညာ ဝိမုတ္တာ တေသံ အာနာပာနဿတိသမာဓိ ဘာဝိတော ဗဟုလီကတော ဒိဋ္ဌဓမ္မသုခဝိဟာရာယ စေဝ သံဝတ္တတိ သတိသမ္ပဇညာယ စ။

‘‘ယဉ္ဟိ တံ, ဘိက္ခဝေ, သမ္မာ ဝဒမာနော ဝဒေယျ – ‘အရိယဝိဟာရော’ ဣတိပိ, ‘ဗြဟ္မဝိဟာရော’ ဣတိပိ, ‘တထာဂတဝိဟာရော’ ဣတိပိ။ အာနာပာနဿတိသမာဓိံ သမ္မာ ဝဒမာနော ဝဒေယျ – ‘အရိယဝိဟာရော’ ဣတိပိ, ‘ဗြဟ္မဝိဟာရော’ ဣတိပိ, ‘တထာဂတဝိဟာရော’ ဣတိပီ’’တိ။ ပဌမံ။

၂. ကင်္ခေယျသုတ္တံ

၉၈၈. ကော် သမယံ အာယသ္မာ လောမသကံဘိယော [လောမသဝင်္ဂိသော (သီ. ပီ.)] သက္ကေသု ဝိဟရတိ ကပိလဝတ္ထုသ္မိံ နိဂြောဓာရာမေ။ အထ ခေါ မဟာနာမော သက္ကော ယေနာယသ္မာ လောမသကံဘိယော တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ အာယသ္မန္တံ လောမသကံဘိယံ အဘိဝါဒေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ။ ဧကမန္တံ နိသိန္နော ခေါ မဟာနာမော သက္ကော အာယသ္မန္တံ လောမသကံဘိယံ ဧတဒဝေါစ – ''သော ဧဝ နု ခေါ, ဘန္တေ, သေခေါ ဝိဟာရော သော တထာဂတဝိဟာရော, ဥဒါဟု အညောဝ [အညော (သျာ. ကံ. ပီ. က.)] သေခေါ ဝိဟာရော အညော တထာဂတဝိဟာရော''တိ?

''န ခေါ, အာဝုသော မဟာနာမ, သွေဝ သေခေါ ဝိဟာရော, သော တထာဂတဝိဟာရော။ အညော ခေါ, အာဝုသော မဟာနာမ, သေခေါ ဝိဟာရော, အညော တထာဂတဝိဟာရော။ ယေ တေ, အာဝုသော မဟာနာမ, ဘိက္ခူ သေခါ အပ္ပတ္တမာနသာ အနုတ္တရံ ယောဂက္ခေမံ ပတ္ထယမာနာ ဝိဟရန္တိ, တေ ပဉ္စ နီဝရဏေ ပဟာယ ဝိဟရန္တိ။ ကတမေ ပဉ္စ? ကာမစ္ဆန္ဒနီဝရဏံ ပဟာယ ဝိဟရန္တိ, ဗျာပာဒနီဝရဏံ။ပေ။ ထိနမိဒ္ဓနီဝရဏံ။ပေ။ ဥဒ္ဓစ္စကုက္ကုစ္စနီဝရဏံ။ပေ။ ဝိစိကိစ္ဆာနီဝရဏံ ပဟာယ ဝိဟရန္တိ။

''ယေပိ တေ, အာဝုသော မဟာနာမ, ဘိက္ခူ သေခါ အပ္ပတ္တမာနသာ အနုတ္တရံ ယောဂက္ခေမံ ပတ္ထယမာနာ ဝိဟရန္တိ, တေ ဣမေ ပဉ္စ နီဝရဏေ ပဟာယ ဝိဟရန္တိ။

''ယေ စ ခေါ တေ, အာဝုသော မဟာနာမ, ဘိက္ခူ အရဟန္တော ခီဏာသဝါ ဝုသိတဝန္တော ကတကရဏီယာ ဩဟိတဘာရာ အနုပ္ပတ္တသဒတ္ထာ ပရိက္ခီဏဘဝသံယောဇနာ သမ္မဒညာ ဝိမုတ္တာ, တေသံ ပဉ္စ နီဝရဏာ ပဟီနာ ဥစ္ဆိန္နမူလာ တာလာဝတ္ထုကတာ အနဘာဝံကတာ [အနဘာဝကတာ (သီ. ပီ.)] အာယတိံ အနုပ္ပာဒဓမ္မာ။ ကတမေ ပဉ္စ? ကာမစ္ဆန္ဒနီဝရဏံ ပဟီနံ ဥစ္ဆိန္နမူလံ တာလာဝတ္ထုကတံ အနဘာဝံကတံ အာယတိံ အနုပ္ပာဒဓမ္မံ; ဗျာပာဒနီဝရဏံ ပဟီနံ။ပေ။ ထိနမိဒ္ဓနီဝရဏံ။ပေ။ ဥဒ္ဓစ္စကုက္ကုစ္စနီဝရဏံ။ပေ။ ဝိစိကိစ္ဆာနီဝရဏံ ပဟီနံ ဥစ္ဆိန္နမူလံ တာလာဝတ္ထုကတံ အနဘာဝံကတံ အာယတိံ အနုပ္ပာဒဓမ္မံ။

''ယေ တေ, အာဝုသော မဟာနာမ, ဘိက္ခူ အရဟန္တော ခီဏာသဝါ ဝုသိတဝန္တော ကတကရဏီယာ ဩဟိတဘာရာ အနုပ္ပတ္တသဒတ္ထာ ပရိက္ခီဏဘဝသံယောဇနာ သမ္မဒညာ ဝိမုတ္တာ, တေသံ ဣမေ ပဉ္စ နီဝရဏာ ပဟီနာ ဥစ္ဆိန္နမူလာ တာလာဝတ္ထုကတာ အနဘာဝံကတာ အာယတိံ အနုပ္ပာဒဓမ္မာ။ တဒမိနာပေတံ, အာဝုသော မဟာနာမ, ပရိယာယေန ဝေဒိတဗ္ဗံ ယထာ – အညောဝ သေခေါ ဝိဟာရော, အညော တထာဂတဝိဟာရော။

''ဧကမိဒံ, အာဝုသော မဟာနာမ, သမယံ ဘဂဝါ ဣစ္ဆာနင်္ဂလေ ဝိဟရတိ ဣစ္ဆာနင်္ဂလဝနသဏ္ဍေ။ တတြ ခေါ, အာဝုသော မဟာနာမ, ဘဂဝါ ဘိက္ခူ အာမန္တေသိ – 'ဣစ္ဆာမဟံ, ဘိက္ခဝေ, တေမာသံ ပဋိသလ္လီယိတုံ။ နာမှိ ကေနစိ ဥပသင်္ကမိတဗ္ဗော, အညတြ ဧကေန ပိဏ္ဍပါတနီဟာရကေနာ'တိ။ 'ဧဝံ, ဘန္တေ'တိ ခေါ, အာဝုသော မဟာနာမ, တေ ဘိက္ခူ ဘဂဝတော ပဋိဿုတွာ နာဿုဓ ကောစိ ဘဂဝန္တံ ဥပသင်္ကမတိ, အညတြ ဧကေန ပိဏ္ဍပါတနီဟာရကေန။

''အထ ခေါ, အာဝုသော, ဘဂဝါ တဿ တေမာသဿ အစ္စယေန ပဋိသလ္လာနာ ဝုဋ္ဌိတော ဘိက္ခူ အာမန္တေသိ – 'သစေ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, အညတိတ္ထိယာ ပရိဗ္ဗာဇကာ ဧဝံ ပုစ္ဆေယျုံ – ကတမေနာဝုသော, ဝိဟာရေန သမဏော ဂေါတမော ဝဿာဝါသံ ဗဟုလံ ဝိဟာသီတိ, ဧဝံ ပုဋ္ဌာ တုမှေ, ဘိက္ခဝေ, တေသံ အညတိတ္ထိယာနံ ပရိဗ္ဗာဇကာနံ ဧဝံ ဗျာကရေယျာထ – အာနာပာနဿတိသမာဓိနာ ခေါ, အာဝုသော, ဘဂဝါ ဝဿာဝါသံ ဗဟုလံ ဝိဟာသီတိ။ ဣဓာဟံ, ဘိက္ခဝေ , သတော အဿသာမိ, သတော ပဿသာမိ။ ဒီဃံ အဿသန္တော ဒီဃံ အဿသာမီတိ ပဇာနာမိ, ဒီဃံ ပဿသန္တော ဒီဃံ ပဿသာမီတိ ပဇာနာမိ။ပေ။ ပဋိနိဿဂ္ဂါနုပဿီ အဿသိဿာမီတိ ပဇာနာမိ, ပဋိနိဿဂ္ဂါနုပဿီ ပဿသိဿာမီ'တိ ပဇာနာမိ''။

''ယဉှိ တံ, ဘိက္ခဝေ, သမ္မာ ဝဒမာနော ဝဒေယျ – အရိယဝိဟာရော ဣတိပိ, ဗြဟ္မဝိဟာရော ဣတိပိ, တထာဂတဝိဟာရော ဣတိပိ။ အာနာပာနဿတိသမာဓိံ သမ္မာ ဝဒမာနော ဝဒေယျ – အရိယဝိဟာရော ဣတိပိ, ဗြဟ္မဝိဟာရော ဣတိပိ, တထာဂတဝိဟာရော ဣတိပိ။

“ယေ တေ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခူ သေခါ အပ္ပတ္တမာနသာ အနုတ္တရံ ယောဂက္ခေမံ ပတ္ထယမာနာ ဝိဟရန္တိ, တေသံ အာနာပာနဿတိသမာဓိ ဘာဝိတော ဗဟုလီကတော အာသဝါနံ ခယာယ သံဝတ္တတိ။

“ယေ စ ခော တေ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခူ အရဟန္တော ခီဏာသဝါ ဝုသိတဝန္တော ကတကရဏီယာ ဩဟိတဘာရာ အနုပ္ပတ္တသဒတ္ထာ ပရိက္ခီဏဘဝသံယောဇနာ သမ္မဒညာ ဝိမုတ္တာ, တေသံ အာနာပာနဿတိသမာဓိ ဘာဝိတော ဗဟုလီကတော ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ သုခဝိဟာရာယ စေဝ သံဝတ္တတိ သတိသမ္ပဇညာယ စ။

“ယဉှိ တံ, ဘိက္ခဝေ, သမ္မာ ဝဒမာနော ဝဒေယျ – အရိယဝိဟာရော ဣတိပိ, ဗြဟ္မဝိဟာရော ဣတိပိ, တထာဂတဝိဟာရော ဣတိပိ။ အာနာပာနဿတိသမာဓိံ သမ္မာ ဝဒမာနော ဝဒေယျ – အရိယဝိဟာရော ဣတိပိ, ဗြဟ္မဝိဟာရော ဣတိပိ, တထာဂတဝိဟာရော ဣတိပီ”တိ။ “ဣမိနာ ခော တံ, အာဝုသော မဟာနာမ, ပရိယာယေန ဝေဒိတဗ္ဗံ, ယထာ – အညောဝ သေခော ဝိဟာရော, အညော တထာဂတဝိဟာရော”တိ။ ဒုတိယံ။

၃. ပဌမအာနန္ဒသုတ္တံ

၉၈၉. သာဝတ္ထိနိဒါနံ။ အထ ခော အာယသ္မာ အာနန္ဒော ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိ ; ဥပသင်္ကမိတွာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ။ ဧကမန္တံ နိသိန္နော ခော အာယသ္မာ အာနန္ဒော ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ – “အတ္ထိ နု ခော, ဘန္တေ, ဧကဓမ္မော [ဧကော ဓမ္မော (သီ.)] ဘာဝိတော ဗဟုလီကတော စတ္တာရော ဓမ္မေ ပရိပူရေတိ, စတ္တာရော ဓမ္မာ ဘာဝိတာ ဗဟုလီကတာ သတ္တ ဓမ္မေ ပရိပူရေန္တိ, သတ္တ ဓမ္မာ ဘာဝိတာ ဗဟုလီကတာ ဒွေ ဓမ္မေ ပရိပူရေန္တီ”တိ?

“အတ္ထိ ခော, အာနန္ဒ, ဧကဓမ္မော ဘာဝိတော ဗဟုလီကတော စတ္တာရော ဓမ္မေ ပရိပူရေတိ, စတ္တာရော ဓမ္မာ ဘာဝိတာ ဗဟုလီကတာ သတ္တ ဓမ္မေ ပရိပူရေန္တိ, သတ္တ ဓမ္မာ ဘာဝိတာ ဗဟုလီကတာ ဒွေ ဓမ္မေ ပရိပူရေန္တီ”တိ။

“ကတမော ပန, ဘန္တေ, ဧကဓမ္မော [ဧကော ဓမ္မော (သီ.)] ဘာဝိတော ဗဟုလီကတော စတ္တာရော ဓမ္မေ ပရိပူရေတိ, စတ္တာရော ဓမ္မာ ဘာဝိတာ ဗဟုလီကတာ သတ္တ ဓမ္မေ ပရိပူရေန္တိ, သတ္တ ဓမ္မာ ဘာဝိတာ ဗဟုလီကတာ ဒွေ ဓမ္မေ ပရိပူရေန္တီ”တိ? “အာနာပာနဿတိသမာဓိ ခော, အာနန္ဒ, ဧကဓမ္မော ဘာဝိတော ဗဟုလီကတော စတ္တာရော သတိပဋ္ဌာနေ ပရိပူရေတိ, စတ္တာရော သတိပဋ္ဌာနာ ဘာဝိတာ ဗဟုလီကတာ သတ္တ ဗောဇ္ဈင်္ဂေ ပရိပူရေန္တိ, သတ္တ ဗောဇ္ဈင်္ဂါ ဘာဝိတာ ဗဟုလီကတာ ဝိဇ္ဇာဝိမုတ္တိံ ပရိပူရေန္တိ”။

“ကထံ ဘာဝိတော, အာနန္ဒ, အာနာပာနဿတိသမာဓိ ကထံ ဗဟုလီကတော စတ္တာရော သတိပဋ္ဌာနေ ပရိပူရေတိ? ဣဓာနန္ဒ, ဘိက္ခု အရညဂတော ဝါ ရုက္ခမူလဂတော ဝါ သုညာဂါရဂတော ဝါ နိသီဒတိ ပလ္လင်္ကံ အာဘုဇိတွာ ဥဇုံ ကာယံ ပဏိဓာယ ပရိမုခံ သတိံ ဥပဋ္ဌပေတွာ။ သော သတောဝ အဿသတိ, သတောဝ ပဿသတိ။ ဒီဃံ ဝါ အဿသန္တော ‘ဒီဃံ အဿသာမီ’တိ ပဇာနာတိ, ဒီဃံ ဝါ ပဿသန္တော ‘ဒီဃံ ပဿသာမီ’တိ ပဇာနာတိ။ပေ။ ‘ပဋိနိဿဂ္ဂါနုပဿီ အဿသိဿာမီ’တိ သိက္ခတိ, ‘ပဋိနိဿဂ္ဂါနုပဿီ ပဿသိဿာမီ’တိ သိက္ခတိ”။ “ယသ္မိံ သမယေ, အာနန္ဒ, ဘိက္ခု ဒီဃံ ဝါ အဿသန္တော ‘ဒီဃံ အဿသာမီ’တိ ပဇာနာတိ, ဒီဃံ ဝါ ပဿသန္တော ‘ဒီဃံ ပဿသာမီ’တိ ပဇာနာတိ; ရဿံ ဝါ။ပေ။ ‘ပဿမ္ဘယံ ကာယသင်္ခါရံ အဿသိဿာမီ’တိ သိက္ခတိ, ‘ပဿမ္ဘယံ ကာယသင်္ခါရံ ပဿသိဿာမီ’တိ သိက္ခတိ – ကာယေ ကာယာနုပဿီ, အာနန္ဒ, ဘိက္ခု တသ္မိံ သမယေ ဝိဟရတိ အာတာပီ သမ္ပဇာနော သတိမာ, ဝိနေယျ လောကေ အဘိဇ္ဈာဒောမနဿံ။ တံ ကိဿ ဟေတု? ကာယညတရာဟံ, အာနန္ဒ, ဧတံ ဝဒါမိ, ယဒိဒံ – အဿာသပဿာသံ ။ တသ္မာတိဟာနန္ဒ, ကာယေ ကာယာနုပဿီ ဘိက္ခု တသ္မိံ သမယေ ဝိဟရတိ အာတာပီ သမ္ပဇာနော သတိမာ, ဝိနေယျ လောကေ အဘိဇ္ဈာဒောမနဿံ”။

“ယသ္မိံ သမယေ, အာနန္ဒ, ဘိက္ခု ‘ပီတိပ္ပဋိသံဝေဒီ အဿသိဿာမီ’တိ သိက္ခတိ ။ပေ။ သုခပ္ပဋိသံဝေဒီ။ပေ။ စိတ္တသင်္ခါရပ္ပဋိသံဝေဒီ။ပေ။ ‘ပဿမ္ဘယံ စိတ္တသင်္ခါရံ အဿသိဿာမီ’တိ သိက္ခတိ, ‘ပဿမ္ဘယံ စိတ္တသင်္ခါရံ ပဿသိဿာမီ’တိ သိက္ခတိ – ဝေဒနာသု ဝေဒနာနုပဿီ, အာနန္ဒ, ဘိက္ခု တသ္မိံ သမယေ ဝိဟရတိ အာတာပီ သမ္ပဇာနော သတိမာ, ဝိနေယျ လောကေ အဘိဇ္ဈာဒောမနဿံ။ တံ ကိဿ ဟေတု? ဝေဒနာညတရာဟံ,

အာနန္ဒ, ဧတံ ဝဒာမိ, ယဒိဒံ – အဿာသပဿာသာနံ သာဓုကံ မနသိကာရံ။ တသ္မာတိဟာနန္ဒ, ဝေဒနာသု ဝေဒနာနုပဿီ ဘိက္ခု တသ္မိံ သမယေ ဝိဟရတိ အာတာပီ သမ္ပဇာနော သတိမာ, ဝိနေယျ လောကေ အဘိဇ္ဈာဒောမနဿံ။

''ယသ္မိံ သမယေ, အာနန္ဒ, ဘိက္ခု 'စိတ္တပ္ပဋိသံဝေဒီ အဿသိဿာမီ'တိ သိက္ခတိ, 'စိတ္တပ္ပဋိသံဝေဒီ ပဿသိဿာမီ'တိ သိက္ခတိ; အဘိပ္ပမောဒယံ စိတ္တံ။ပေ.။ သမာဒဟံ စိတ္တံ။ပေ.။ 'ဝိမောစယံ စိတ္တံ အဿသိဿာမီ'တိ သိက္ခတိ, 'ဝိမောစယံ စိတ္တံ ပဿသိဿာမီ'တိ သိက္ခတိ – စိတ္တေ စိတ္တာနုပဿီ, အာနန္ဒ, ဘိက္ခု တသ္မိံ သမယေ ဝိဟရတိ အာတာပီ သမ္ပဇာနော သတိမာ, ဝိနေယျ လောကေ အဘိဇ္ဈာဒောမနဿံ။ တံ ကိဿ ဟေတု? နာဟံ, အာနန္ဒ, မုဋ္ဌဿတိဿ အသမ္ပဇာနဿ အာနာပာနဿတိသမာဓိဘာဝနံ ဝဒာမိ။ တသ္မာတိဟာနန္ဒ, စိတ္တေ စိတ္တာနုပဿီ ဘိက္ခု တသ္မိံ သမယေ ဝိဟရတိ အာတာပီ သမ္ပဇာနော သတိမာ, ဝိနေယျ လောကေ အဘိဇ္ဈာဒောမနဿံ။

''ယသ္မိံ သမယေ, အာနန္ဒ, ဘိက္ခု အနိစ္စာနုပဿီ။ပေ.။ ဝိရာဂါနုပဿီ။ပေ.။ နိရောဓာနုပဿီ။ပေ.။ 'ပဋိနိဿဂ္ဂါနုပဿီ အဿသိဿာမီ'တိ သိက္ခတိ, 'ပဋိနိဿဂ္ဂါနုပဿီ ပဿသိဿာမီ'တိ သိက္ခတိ – ဓမ္မေသု ဓမ္မာနုပဿီ, အာနန္ဒ, ဘိက္ခု တသ္မိံ သမယေ ဝိဟရတိ အာတာပီ သမ္ပဇာနော သတိမာ, ဝိနေယျ လောကေ အဘိဇ္ဈာဒောမနဿံ။ သော ယံ တံ ဟောတိ အဘိဇ္ဈာဒောမနဿာနံ ပဟာနံ တံ ပညာယ ဒိသွာ သာဓုကံ အဇ္ဈုပေက္ခိတာ ဟောတိ။ တသ္မာတိဟာနန္ဒ, ဓမ္မေသု ဓမ္မာနုပဿီ ဘိက္ခု တသ္မိံ သမယေ ဝိဟရတိ အာတာပီ သမ္ပဇာနော သတိမာ, ဝိနေယျ လောကေ အဘိဇ္ဈာဒောမနဿံ။

''ဧဝံ ဘာဝိတော ခော, အာနန္ဒ, အာနာပာနဿတိသမာဓိ ဧဝံ ဗဟုလီကတော စတ္တာရော သတိပဋ္ဌာနေ ပရိပူရေတိ။

''ကထံ ဘာဝိတာ စာနန္ဒ, စတ္တာရော သတိပဋ္ဌာနာ ကထံ ဗဟုလီကတာ သတ္တ ဗောဇ္ဈင်္ဂေ ပရိပူရေန္တိ? ယသ္မိံ သမယေ, အာနန္ဒ, ဘိက္ခု ကာယေ ကာယာနုပဿီ ဝိဟရတိ – ဥပဋ္ဌိတာဿ [ဥပဋ္ဌိတဿတိ (ပီ. က.)] တသ္မိံ သမယေ ဘိက္ခုနော [တသ္မိံ သမယေ အာနန္ဒ ဘိက္ခုနော (ပီ. က.), တသ္မိံ သမယေ (မ. နိ. ၃.၁၄၉)] သတိ ဟောတိ အသမ္မုဋ္ဌာ။ ယသ္မိံ သမယေ, အာနန္ဒ, ဘိက္ခုနော ဥပဋ္ဌိတာ သတိ ဟောတိ အသမ္မုဋ္ဌာ – သတိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂေါ တသ္မိံ သမယေ ဘိက္ခုနော အာရဒ္ဓော ဟောတိ, သတိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂံ တသ္မိံ သမယေ ဘိက္ခု ဘာဝေတိ, သတိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂေါ တသ္မိံ သမယေ ဘိက္ခုနော ဘာဝနာပာရိပူရိံ ဂစ္ဆတိ။

''သော တထာ သတော ဝိဟရန္တော တံ ဓမ္မံ ပညာယ ပဝိစိနတိ ပဝိစရတိ ပရိဝီမံသမာပဇ္ဇတိ။ ယသ္မိံ သမယေ, အာနန္ဒ, ဘိက္ခု တထာ သတော ဝိဟရန္တော တံ ဓမ္မံ ပညာယ ပဝိစိနတိ ပဝိစရတိ ပရိဝီမံသမာပဇ္ဇတိ – ဓမ္မဝိစယသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂေါ တသ္မိံ သမယေ ဘိက္ခုနော အာရဒ္ဓော ဟောတိ, ဓမ္မဝိစယသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂံ တသ္မိံ သမယေ ဘိက္ခု ဘာဝေတိ, ဓမ္မဝိစယသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂေါ တသ္မိံ သမယေ ဘိက္ခုနော ဘာဝနာပာရိပူရိံ ဂစ္ဆတိ။

''တဿ တံ ဓမ္မံ ပညာယ ပဝိစိနတော ပဝိစရတော ပရိဝီမံသမာပဇ္ဇတော အာရဒ္ဓံ ဟောတိ ဝီရိယံ အသလ္လီနံ။ ယသ္မိံ သမယေ, အာနန္ဒ, ဘိက္ခုနော တံ ဓမ္မံ ပညာယ ပဝိစိနတော ပဝိစရတော ပရိဝီမံသမာပဇ္ဇတော အာရဒ္ဓံ ဟောတိ ဝီရိယံ အသလ္လီနံ – ဝီရိယသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂေါ တသ္မိံ သမယေ ဘိက္ခုနော အာရဒ္ဓော ဟောတိ, ဝီရိယသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂံ တသ္မိံ သမယေ ဘိက္ခု ဘာဝေတိ, ဝီရိယသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂေါ တသ္မိံ သမယေ ဘိက္ခုနော ဘာဝနာပာရိပူရိံ ဂစ္ဆတိ။

''အာရဒ္ဓဝီရိယဿ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ပီတိ နိရာမိသာ။ ယသ္မိံ သမယေ, အာနန္ဒ, ဘိက္ခုနော အာရဒ္ဓဝီရိယဿ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ပီတိ နိရာမိသာ – ပီတိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂေါ တသ္မိံ သမယေ ဘိက္ခုနော အာရဒ္ဓော ဟောတိ, ပီတိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂံ တသ္မိံ သမယေ ဘိက္ခု ဘာဝေတိ, ပီတိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂေါ တသ္မိံ သမယေ ဘိက္ခုနော ဘာဝနာပာရိပူရိံ ဂစ္ဆတိ။

''ပီတိမနဿ ကာယောပိ ပဿမ္ဘတိ, စိတ္တမ္ပိ ပဿမ္ဘတိ။ ယသ္မိံ သမယေ, အာနန္ဒ, ဘိက္ခုနော ပီတိမနဿ ကာယောပိ ပဿမ္ဘတိ, စိတ္တမ္ပိ ပဿမ္ဘတိ – ပဿဒ္ဓိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂေါ တသ္မိံ သမယေ ဘိက္ခုနော အာရဒ္ဓ

ခော ဟောတိ, ပဿဒ္ဓိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂံ တသ္မိံ သမယေ ဘိက္ခု ဘာဝေတိ, ပဿဒ္ဓိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂေါ တသ္မိံ သမယေ ဘိက္ခုနော ဘာဝနာပါရိပူရိံ ဂစ္ဆတိ။

''ပဿဒ္ဓကာယဿ သုခိနော စိတ္တံ သမာဓိယတိ။ ယသ္မိံ သမယေ, အာနန္ဒ, ဘိက္ခုနော ပဿဒ္ဓကာယဿ သုခိနော စိတ္တံ သမာဓိယတိ – သမာဓိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂေါ တသ္မိံ သမယေ ဘိက္ခုနော အာရဒ္ဓော ဟောတိ, သမာဓိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂံ တသ္မိံ သမယေ ဘိက္ခု ဘာဝေတိ, သမာဓိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂေါ တသ္မိံ သမယေ ဘိက္ခုနော ဘာဝနာပါရိပူရိံ ဂစ္ဆတိ။

''သော တထာသမာဟိတံ စိတ္တံ သာဓုကံ အဇ္ဈုပေက္ခိတာ ဟောတိ။ ယသ္မိံ သမယေ, အာနန္ဒ, ဘိက္ခု တထာသမာဟိတံ စိတ္တံ သာဓုကံ အဇ္ဈုပေက္ခိတာ ဟောတိ – ဥပေက္ခာသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂေါ တသ္မိံ သမယေ ဘိက္ခုနော အာရဒ္ဓော ဟောတိ, ဥပေက္ခာသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂံ တသ္မိံ သမယေ ဘိက္ခု ဘာဝေတိ , ဥပေက္ခာသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂေါ တသ္မိံ သမယေ ဘိက္ခုနော ဘာဝနာပါရိပူရိံ ဂစ္ဆတိ။

''ယသ္မိံ သမယေ, အာနန္ဒ, ဘိက္ခု ဝေဒနာသု။ပေ။ စိတ္တေ။ပေ။ ဓမ္မေသု ဓမ္မာနုပဿီ ဝိဟရတိ – ဥပဋ္ဌိတာဿ တသ္မိံ သမယေ ဘိက္ခုနော သတိ ဟောတိ အသမ္မုဋ္ဌာ။ ယသ္မိံ သမယေ, အာနန္ဒ, ဘိက္ခုနော ဥပဋ္ဌိတာ သတိ ဟောတိ အသမ္မုဋ္ဌာ – သတိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂေါ တသ္မိံ သမယေ ဘိက္ခုနော အာရဒ္ဓော ဟောတိ, သတိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂံ တသ္မိံ သမယေ ဘိက္ခု ဘာဝေတိ, သတိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂေါ တသ္မိံ သမယေ ဘိက္ခုနော ဘာဝနာပါရိပူရိံ ဂစ္ဆတိ။ (ယထာ ပဌမံ သတိပဋ္ဌာနံ, ဧဝံ ဝိတ္ထာရေတဗ္ဗံ)။

''သော တထာသမာဟိတံ စိတ္တံ သာဓုကံ အဇ္ဈုပေက္ခိတာ ဟောတိ။ ယသ္မိံ သမယေ, အာနန္ဒ, ဘိက္ခု တထာသမာဟိတံ စိတ္တံ သာဓုကံ အဇ္ဈုပေက္ခိတာ ဟောတိ – ဥပေက္ခာသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂေါ တသ္မိံ သမယေ ဘိက္ခုနော အာရဒ္ဓော ဟောတိ, ဥပေက္ခာသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂံ တသ္မိံ သမယေ ဘိက္ခု ဘာဝေတိ, ဥပေက္ခာသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂေါ တသ္မိံ သမယေ ဘိက္ခုနော ဘာဝနာပါရိပူရိံ ဂစ္ဆတိ။ ဧဝံ ဘာဝိတာ ခော, အာနန္ဒ, စတ္တာရော သတိပဋ္ဌာနာ ဧဝံ ဗဟုလီကတာ သတ္တ ဗောဇ္ဈင်္ဂေ ပရိပူရေန္တိ။

''ကထံ ဘာဝိတာ, အာနန္ဒ, သတ္တ ဗောဇ္ဈင်္ဂါ ကထံ ဗဟုလီကတာ ဝိဇ္ဇာဝိမုတ္တိံ ပရိပူရေန္တိ? ဣဓာနန္ဒ, ဘိက္ခု သတိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂံ ဘာဝေတိ ဝိဝေကနိဿိတံ ဝိရာဂနိဿိတံ နိရောဓနိဿိတံ ဝေါဿဂ္ဂပရိဏာမိံ, ဓမ္မဝိစယသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂံ ဘာဝေတိ ။ပေ။ ဥပေက္ခာသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂံ ဘာဝေတိ ဝိဝေကနိဿိတံ ဝိရာဂနိဿိတံ နိရောဓနိဿိတံ ဝေါဿဂ္ဂပရိဏာမိံ။ ဧဝံ ဘာဝိတာ ခော, အာနန္ဒ, သတ္တ ဗောဇ္ဈင်္ဂါ ဧဝံ ဗဟုလီကတာ ဝိဇ္ဇာဝိမုတ္တိံ ပရိပူရေန္တီ''တိ။ တတိယံ။

၄. ဒုတိယအာနန္ဒသုတ္တံ

၉၉၀. အထ ခော အာယသ္မာ အာနန္ဒော ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ။ ဧကမန္တံ နိသိန္နံ ခော အာယသ္မန္တံ အာနန္ဒံ ဘဂဝါ ဧတဒဝေါစ – ''အတ္ထိ နု ခော, အာနန္ဒ, ဧကဓမ္မော ဘာဝိတော ဗဟုလီကတော စတ္တာရော ဓမ္မေ ပရိပူရေတိ, စတ္တာရော ဓမ္မာ ဘာဝိတာ ဗဟုလီကတာ, သတ္တ ဓမ္မေ ပရိပူရေန္တိ, သတ္တ ဓမ္မာ ဘာဝိတာ ဗဟုလီကတာ ဒွေ ဓမ္မေ ပရိပူရေန္တီ''တိ။ ဘဂဝံမူလကာ နော, ဘန္တေ, ဓမ္မာ။ပေ။ ''အတ္ထာနန္ဒ, ဧကဓမ္မော ဘာဝိတော ဗဟုလီကတော စတ္တာရော ဓမ္မေ ပရိပူရေတိ, စတ္တာရော ဓမ္မာ ဘာဝိတာ ဗဟုလီကတာ သတ္တ ဓမ္မေ ပရိပူရေန္တိ, သတ္တ ဓမ္မာ ဘာဝိတာ ဗဟုလီကတာ ဒွေ ဓမ္မေ ပရိပူရေန္တိ။

''ကတမော စာနန္ဒ, ဧကဓမ္မော ဘာဝိတော ဗဟုလီကတော စတ္တာရော ဓမ္မေ ပရိပူရေတိ, စတ္တာရော ဓမ္မာ ဘာဝိတာ ဗဟုလီကတာ သတ္တ ဓမ္မေ ပရိပူရေန္တိ, သတ္တ ဓမ္မာ ဘာဝိတာ ဗဟုလီကတာ ဒွေ ဓမ္မေ ပရိပူရေန္တိ? အာနာပါနဿတိသမာဓိ, အာနန္ဒ, ဧကဓမ္မော ဘာဝိတော ဗဟုလီကတော စတ္တာရော သတိပဋ္ဌာနေ ပရိပူရေတိ, စတ္တာရော သတိပဋ္ဌာနာ ဘာဝိတာ ဗဟုလီကတာ သတ္တ ဗောဇ္ဈင်္ဂေ ပရိပူရေန္တိ, သတ္တ ဗောဇ္ဈင်္ဂါ ဘာဝိတာ ဗဟုလီကတာ ဝိဇ္ဇာဝိမုတ္တိံ ပရိပူရေန္တီ''တိ။ ''ကထံ ဘာဝိတော စာနန္ဒ, အာနာပါနဿတိသမာဓိ, ကထံ ဗဟုလီကတော စတ္တာရော သတိ

ပဋ္ဌာနေ ပရိပူရေတိ? ဣဓာနန္ဒ, ဘိက္ခု အရညဂတော ဝါ။ပေ။ ဧဝံ ဘာဝိတာ ခော, အာနန္ဒ, သတ္တ ဗောဇ္ဈင်္ဂါ ဧဝံ ဗဟုလီကတာ ဝိဇ္ဇာဝိမုတ္တိံ ပရိပူရေန္တီ"တိ။ စတုတ္ထံ။

၅. ပဌမဘိက္ခုသုတ္တံ

၉၉၁. အထ ခော သမ္ဗဟုလာ ဘိက္ခူ ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိံသု; ဥပသင်္ကမိတွာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိံသု။ ဧကမန္တံ နိသိန္နာ ခော တေ ဘိက္ခူ ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစုံ – "အတ္ထိ နု ခော, ဘန္တေ, ဧကဓမ္မော ဘာဝိတော ဗဟုလီကတော စတ္တာရော ဓမ္မေ ပရိပူရေတိ, စတ္တာရော ဓမ္မာ ဘာဝိတာ ဗဟုလီကတာ သတ္တ ဓမ္မေ ပရိပူရေန္တိ, သတ္တ ဓမ္မာ ဘာဝိတာ ဗဟုလီကတာ ဒွေ ဓမ္မေ ပရိပူရေန္တီ"တိ? "အတ္ထိ ခော, ဘိက္ခဝေ, ဧကဓမ္မော ဘာဝိတော ဗဟုလီကတော စတ္တာရော ဓမ္မေ ပရိပူရေတိ, စတ္တာရော ဓမ္မာ ဘာဝိတာ ဗဟုလီကတာ သတ္တ ဓမ္မေ ပရိပူရေန္တိ, သတ္တ ဓမ္မာ ဘာဝိတာ ဗဟုလီကတာ ဒွေ ဓမ္မေ ပရိပူရေန္တီ"တိ။

"ကတမော ပန, ဘန္တေ, ဧကဓမ္မော ဘာဝိတော ဗဟုလီကတော စတ္တာရော ဓမ္မေ ပရိပူရေတိ, စတ္တာရော ဓမ္မာ ဘာဝိတာ ဗဟုလီကတာ သတ္တ ဓမ္မေ ပရိပူရေန္တိ, သတ္တ ဓမ္မာ ဘာဝိတာ ဗဟုလီကတာ ဒွေ ဓမ္မေ ပရိပူရေန္တီ"တိ? "အာနာပာနဿတိသမာဓိ ခော, ဘိက္ခဝေ, ဧကဓမ္မော ဘာဝိတော ဗဟုလီကတော စတ္တာရော သတိပဋ္ဌာနေ ပရိပူရေတိ, စတ္တာရော သတိပဋ္ဌာနာ ဘာဝိတာ ဗဟုလီကတာ သတ္တ ဗောဇ္ဈင်္ဂေ ပရိပူရေန္တိ, သတ္တ ဗောဇ္ဈင်္ဂါ ဘာဝိတာ ဗဟုလီကတာ ဝိဇ္ဇာဝိမုတ္တိံ ပရိပူရေန္တီ"တိ။

"ကထံ ဘာဝိတော စ, ဘိက္ခဝေ, အာနာပာနဿတိသမာဓိ ကထံ ဗဟုလီကတော စတ္တာရော သတိပဋ္ဌာနေ ပရိပူရေတိ? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု အရညဂတော ဝါ။ပေ။ ဧဝံ ဘာဝိတာ ခော, ဘိက္ခဝေ, သတ္တ ဗောဇ္ဈင်္ဂါ ဧဝံ ဗဟုလီကတာ ဝိဇ္ဇာဝိမုတ္တိံ ပရိပူရေန္တီ"တိ။ ပဉ္စမံ။

၆. ဒုတိယဘိက္ခုသုတ္တံ

၉၉၂. အထ ခော သမ္ဗဟုလာ ဘိက္ခူ ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိံသု; ဥပသင်္ကမိတွာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိံသု။ ဧကမန္တံ နိသိန္နေ ခော တေ ဘိက္ခူ ဘဂဝါ ဧတဒဝေါစ – "အတ္ထိ နု ခော, ဘိက္ခဝေ, ဧကဓမ္မော ဘာဝိတော ဗဟုလီကတော စတ္တာရော ဓမ္မေ ပရိပူရေတိ, စတ္တာရော ဓမ္မာ ဘာဝိတာ ဗဟုလီကတာ သတ္တ ဓမ္မေ ပရိပူရေန္တိ, သတ္တ ဓမ္မာ ဘာဝိတာ ဗဟုလီကတာ ဒွေ ဓမ္မေ ပရိပူရေန္တီ"တိ? "ဘဂဝံမူလကာ နော, ဘန္တေ, ဓမ္မာ။ပေ။ ဘဂဝတော သုတွာ ဘိက္ခူ ဓာရေဿန္တီ"တိ။ "အတ္ထိ, ဘိက္ခဝေ, ဧကဓမ္မော ဘာဝိတော ဗဟုလီကတော စတ္တာရော ဓမ္မေ ပရိပူရေတိ, စတ္တာရော ဓမ္မာ ဘာဝိတာ ဗဟုလီကတာ သတ္တ ဓမ္မေ ပရိပူရေန္တိ, သတ္တ ဓမ္မာ ဘာဝိတာ ဗဟုလီကတာ ဒွေ ဓမ္မေ ပရိပူရေန္တိ"။

"ကတမော စ, ဘိက္ခဝေ, ဧကဓမ္မော ဘာဝိတော ဗဟုလီကတော စတ္တာရော ဓမ္မေ ပရိပူရေတိ, စတ္တာရော ဓမ္မာ ဘာဝိတာ ဗဟုလီကတာ သတ္တ ဓမ္မေ ပရိပူရေန္တိ, သတ္တ ဓမ္မာ ဘာဝိတာ ဗဟုလီကတာ ဒွေ ဓမ္မေ ပရိပူရေန္တိ? အာနာပာနဿတိသမာဓိ, ဘိက္ခဝေ, ဧကဓမ္မော ဘာဝိတော ဗဟုလီကတော စတ္တာရော သတိပဋ္ဌာနေ ပရိပူရေတိ, စတ္တာရော သတိပဋ္ဌာနာ ဘာဝိတာ ဗဟုလီကတာ သတ္တ ဗောဇ္ဈင်္ဂေ ပရိပူရေန္တိ, သတ္တ ဗောဇ္ဈင်္ဂါ ဘာဝိတာ ဗဟုလီကတာ ဝိဇ္ဇာဝိမုတ္တိံ ပရိပူရေန္တီတိ။

"ကထံ ဘာဝိတော စ, ဘိက္ခဝေ, အာနာပာနဿတိသမာဓိ ကထံ ဗဟုလီကတော စတ္တာရော သတိပဋ္ဌာနေ ပရိပူရေတိ? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု အရညဂတော ဝါ ရုက္ခမူလဂတော ဝါ သုညာဂါရဂတော ဝါ နိသီဒတိ ပလ္လင်္ကံ အာဘုဇိတွာ ဥဇုံ ကာယံ ပဏိဓာယ ပရိမုခံ သတိံ ဥပဋ္ဌပေတွာ။ သော သတောဝ အဿသတိ, သတောဝ ပဿသတိ။ပေ။ 'ပဋိနိဿဂ္ဂါနုပဿီ အဿသိဿာမီ'တိ သိက္ခတိ, 'ပဋိနိဿဂ္ဂါနုပဿီ ပဿသိဿာမီ'တိ သိက္ခတိ"။

"ယသ္မိံ သမယေ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ဒီဃံ ဝါ အဿသန္တော 'ဒီဃံ အဿသာမီ'တိ ပဇာနာတိ, ဒီဃံ ဝါ ပဿသန္တော 'ဒီဃံ ပဿသာမီ'တိ ပဇာနာတိ, ရဿံ ဝါ အဿသန္တော 'ရဿံ အဿသာမီ'တိ ပဇာနာတိ။ပေ။ သဗ္ဗကာ

ယပ္ပဋိသံဝေဒီ။ပေ.။ ‘ပဿမ္ဘယံ ကာယသင်္ခါရံ အဿသိဿာမီ’တိ သိက္ခတိ, ‘ပဿမ္ဘယံ ကာယသင်္ခါရံ ပ ဿသိဿာမီ’တိ သိက္ခတိ – ကာယေ ကာယာနုပဿီ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု တသ္မိံ သမယေ ဝိဟရတိ အာတာပီ သမ္ပ ဇာနော သတိမာ, ဝိနေယျ လောကေ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿံ။ တံ ကိဿ ဟေတု? ကာယညတရာဟံ, ဘိက္ခဝေ, ဧတံ ဝ ဒါမိ, ယဒိဒံ – အဿာသပဿာသံ။ တသ္မာတိဟ, ဘိက္ခဝေ, ကာယေ ကာယာနုပဿီ ဘိက္ခု တသ္မိံ သမယေ ဝိဟရ တိ အာတာပီ သမ္ပဇာနော သတိမာ, ဝိနေယျ လောကေ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿံ။

“ယသ္မိံ သမယေ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ပီတိပ္ပဋိသံဝေဒီ။ပေ.။ သုခပ္ပဋိသံဝေဒီ။ပေ.။ စိတ္တသင်္ခါရပ္ပဋိသံဝေဒီ။ပေ.။ ‘ပဿမ္ဘယံ စိတ္တသင်္ခါရံ အဿသိဿာမီ’တိ သိက္ခတိ, ‘ပဿမ္ဘယံ စိတ္တသင်္ခါရံ ပဿသိဿာမီ’တိ သိက္ခတိ – ဝေဒနာသု ဝေဒနာနုပဿီ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု တသ္မိံ သမယေ ဝိဟရတိ အာတာပီ သမ္ပဇာနော သတိမာ, ဝိနေ ယျ လောကေ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿံ။ တံ ကိဿ ဟေတု? ဝေဒနာညတရာဟံ, ဘိက္ခဝေ, ဧတံ ဝဒါမိ, ယဒိဒံ – အဿ သာသပဿာသာနံ သာဓုကံ မနသိကာရံ။ တသ္မာတိဟ , ဘိက္ခဝေ, ဝေဒနာသု ဝေဒနာနုပဿီ ဘိက္ခု တသ္မိံ သမယေ ဝိ ဟရတိ အာတာပီ သမ္ပဇာနော သတိမာ, ဝိနေယျ လောကေ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿံ။

“ယသ္မိံ သမယေ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု စိတ္တပ္ပဋိသံဝေဒီ။ပေ.။ အဘိပ္ပမောဒယံ စိတ္တံ။ပေ.။ ‘သမာဒဟံ စိတ္တံ အ ဿသိဿာမီ’တိ သိက္ခတိ, ‘သမာဒဟံ စိတ္တံ ပဿသိဿာမီ’တိ သိက္ခတိ; ‘ဝိမောစယံ စိတ္တံ အဿသိဿ ာမီ’တိ သိက္ခတိ, ‘ဝိမောစယံ စိတ္တံ ပဿသိဿာမီ’တိ သိက္ခတိ – စိတ္တေ စိတ္တာနုပဿီ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု တသ္မိံ သမယေ ဝိဟရတိ အာတာပီ သမ္ပဇာနော သတိမာ, ဝိနေယျ လောကေ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿံ။ တံ ကိဿ ဟေ တု? နာဟံ, ဘိက္ခဝေ, မုဋ္ဌဿတိဿ အသမ္ပဇာနဿ အာနာပါနဿတိသမာဓိဘာဝနံ ဝဒါမိ။ တသ္မာတိဟ, ဘိက္ ခဝေ , စိတ္တေ စိတ္တာနုပဿီ ဘိက္ခု တသ္မိံ သမယေ ဝိဟရတိ အာတာပီ သမ္ပဇာနော သတိမာ, ဝိနေယျ လောကေ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿံ။

“ယသ္မိံ သမယေ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု အနိစ္စာနုပဿီ။ပေ.။ ဝိရာဂါနုပဿီ။ပေ.။ နိရောဓာနုပဿီ။ပေ.။ ‘ပဋိနိဿ ဂ္ဂါနုပဿီ အဿသိဿာမီ’တိ သိက္ခတိ, ‘ပဋိနိဿဂ္ဂါနုပဿီ ပဿသိဿာမီ’တိ သိက္ခတိ – ဓမ္မေသု ဓမ္ မာနုပဿီ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု တသ္မိံ သမယေ ဝိဟရတိ အာတာပီ သမ္ပဇာနော သတိမာ, ဝိနေယျ လောကေ အဘိဇ္ဈာ ဒေါမနဿံ။ သော ယံ တံ ဟောတိ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿာနံ ပဟာနံ တံ ပညာယ ဒိသွာ သာဓုကံ အဇ္ဈုပေက္ခိတာ ဟော တိ။ တသ္မာတိဟ, ဘိက္ခဝေ, ဓမ္မေသု ဓမ္မာနုပဿီ ဘိက္ခု တသ္မိံ သမယေ ဝိဟရတိ အာတာပီ သမ္ပဇာနော သတိမာ, ဝိနေယျ လောကေ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿံ။

“ဧဝံ ဘာဝိတော ခော, ဘိက္ခဝေ, အာနာပါနဿတိသမာဓိ ဧဝံ ဗဟုလီကတော စတ္တာရော သတိပဋ္ဌာနေ ပရိပူရေ တိ။

“ကထံ ဘာဝိတာ စ, ဘိက္ခဝေ, စတ္တာရော သတိပဋ္ဌာနာ ကထံ ဗဟုလီကတာ သတ္တ ဗောဇ္ဈင်္ဂေ ပရိပူရေန္တိ? ယ သ္မိံ သမယေ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ကာယေ ကာယာနုပဿီ ဝိဟရတိ – ဥပဋ္ဌိတာဿ တသ္မိံ သမယေ ဘိက္ခုနော သတိ ဟောတိ အသမ္မုဋ္ဌာ။ ယသ္မိံ သမယေ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခုနော ဥပဋ္ဌိတာ သတိ ဟောတိ အသမ္မုဋ္ဌာ – သတိသမ္ဗောဇ္ဈ င်္ဂေါ တသ္မိံ သမယေ ဘိက္ခုနော အာရဒ္ဓော ဟောတိ, သတိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂံ တသ္မိံ သမယေ ဘိက္ခု ဘာဝေတိ, သတိသမ္ ဗောဇ္ဈင်္ဂေါ တသ္မိံ သမယေ ဘိက္ခုနော ဘာဝနာပါရိပူရိံ ဂစ္ဆတိ။

“သော တထာ သတော ဝိဟရန္တော တံ ဓမ္မံ ပညာယ ပဝိစိနတိ ပဝိစရတိ ပရိဝီမံသမာပဇ္ဇတိ။ ယသ္မိံ သမယေ, ဘိ က္ခဝေ, ဘိက္ခု တထာ သတော ဝိဟရန္တော တံ ဓမ္မံ ပညာယ ပဝိစိနတိ ပဝိစရတိ ပရိဝီမံသမာပဇ္ဇတိ – ဓမ္မဝိစယသမ္ဗော ဇ္ဈင်္ဂေါ တသ္မိံ သမယေ ဘိက္ခုနော အာရဒ္ဓော ဟောတိ, ဓမ္မဝိစယသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂံ တသ္မိံ သမယေ ဘိက္ခု ဘာဝေတိ, ဓမ္မ ဝိစယသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂေါ တသ္မိံ သမယေ ဘိက္ခုနော ဘာဝနာပါရိပူရိံ ဂစ္ဆတိ။

“တဿ တံ ဓမ္မံ ပညာယ ပဝိစိနတော ပဝိစရတော ပရိဝီမံသမာပဇ္ဇတော အာရဒ္ဓံ ဟောတိ ဝီရိယံ အသလ္လီနံ။ ယ သ္မိံ သမယေ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခုနော တံ ဓမ္မံ ပညာယ ပဝိစိနတော ပဝိစရတော ပရိဝီမံသမာပဇ္ဇတော အာရဒ္ဓံ ဟောတိ ဝီ

ရိယံ အသလ္လီနံ – ဝီရိယသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂော တသ္မိံ သမယေ ဘိက္ခုနော အာရဒ္ဓော ဟောတိ, ဝီရိယသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂံ တသ္မိံ သမယေ ဘိက္ခု ဘာဝေတိ, ဝီရိယသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂော တသ္မိံ သမယေ ဘိက္ခုနော ဘာဝနာပာရိပူရိံ ဂစ္ဆတိ။

''အာရဒ္ဓဝီရိယဿ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ပီတိ နိရာမိသာ။ ယသ္မိံ သမယေ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခုနော အာရဒ္ဓဝီရိယဿ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ပီတိ နိရာမိသာ – ပီတိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂော တသ္မိံ သမယေ ဘိက္ခုနော အာရဒ္ဓော ဟောတိ, ပီတိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂံ တသ္မိံ သမယေ ဘိက္ခု ဘာဝေတိ, ပီတိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂော တသ္မိံ သမယေ ဘိက္ခုနော ဘာဝနာပာရိပူရိံ ဂစ္ဆတိ။

''ပီတိမနဿ ကာယောပိ ပဿမ္ဘတိ, စိတ္တမ္ပိ ပဿမ္ဘတိ။ ယသ္မိံ သမယေ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခုနော ပီတိမနဿ ကာယောပိ ပဿမ္ဘတိ, စိတ္တမ္ပိ ပဿမ္ဘတိ – ပဿဒ္ဓိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂော တသ္မိံ သမယေ ဘိက္ခုနော အာရဒ္ဓော ဟောတိ, ပဿဒ္ဓိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂံ တသ္မိံ သမယေ ဘိက္ခု ဘာဝေတိ, ပဿဒ္ဓိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂော တသ္မိံ သမယေ ဘိက္ခုနော ဘာဝနာပာရိပူရိံ ဂစ္ဆတိ။

''ပဿဒ္ဓကာယဿ သုခိနော စိတ္တံ သမာဓိယတိ။ ယသ္မိံ သမယေ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခုနော ပဿဒ္ဓကာယဿ သုခိနော စိတ္တံ သမာဓိယတိ – သမာဓိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂော တသ္မိံ သမယေ ဘိက္ခုနော အာရဒ္ဓော ဟောတိ, သမာဓိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂံ တသ္မိံ သမယေ ဘိက္ခု ဘာဝေတိ, သမာဓိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂော တသ္မိံ သမယေ ဘိက္ခုနော ဘာဝနာပာရိပူရိံ ဂစ္ဆတိ။

''သော တထာသမာဟိတံ စိတ္တံ သာဓုကံ အဇ္ဈုပေက္ခိတာ ဟောတိ။ ယသ္မိံ သမယေ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု တထာသမာဟိတံ စိတ္တံ သာဓုကံ အဇ္ဈုပေက္ခိတာ ဟောတိ – ဥပေက္ခာသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂော တသ္မိံ သမယေ ဘိက္ခုနော အာရဒ္ဓော ဟောတိ, ဥပေက္ခာသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂံ တသ္မိံ သမယေ ဘိက္ခု ဘာဝေတိ, ဥပေက္ခာသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂော တသ္မိံ သမယေ ဘိက္ခုနော ဘာဝနာပာရိပူရိံ ဂစ္ဆတိ။

''ယသ္မိံ သမယေ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ဝေဒနာသု။ပေ.။ စိတ္တေ။ပေ.။ ဓမ္မေသု ဓမ္မာနုပဿီ ဝိဟရတိ – ဥပဋ္ဌိတာဿ တသ္မိံ သမယေ ဘိက္ခုနော သတိ ဟောတိ အသမ္မုဋ္ဌာ။ ယသ္မိံ သမယေ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခုနော ဥပဋ္ဌိတာ သတိ ဟောတိ အသမ္မုဋ္ဌာ – သတိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂော တသ္မိံ သမယေ ဘိက္ခုနော အာရဒ္ဓော ဟောတိ, သတိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂံ တသ္မိံ သမယေ ဘိက္ခု ဘာဝေတိ – သတိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂော တသ္မိံ သမယေ ဘိက္ခုနော ဘာဝနာပာရိပူရိံ ဂစ္ဆတိ။ပေ.။။

သော တထာသမာဟိတံ စိတ္တံ သာဓုကံ အဇ္ဈုပေက္ခိတာ ဟောတိ။ ယသ္မိံ သမယေ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု တထာသမာဟိတံ စိတ္တံ သာဓုကံ အဇ္ဈုပေက္ခိတာ ဟောတိ – ဥပေက္ခာသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂော တသ္မိံ သမယေ ဘိက္ခုနော အာရဒ္ဓော ဟောတိ, ဥပေက္ခာသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂံ တသ္မိံ သမယေ ဘိက္ခု ဘာဝေတိ, ဥပေက္ခာသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂော တသ္မိံ သမယေ ဘိက္ခုနော ဘာဝနာပာရိပူရိံ ဂစ္ဆတိ။ ဧဝံ ဘာဝိတာ ခော, ဘိက္ခဝေ, စတ္တာရော သတိပဋ္ဌာနာ ဧဝံ ဗဟုလီကတာ သတ္တ ဗောဇ္ဈင်္ဂေ ပရိပူရေန္တိ။

''ကထံ ဘာဝိတာ စ, ဘိက္ခဝေ, သတ္တ ဗောဇ္ဈင်္ဂါ ကထံ ဗဟုလီကတာ ဝိဇ္ဇာဝိမုတ္တိံ ပရိပူရေန္တိ? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု သတိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂံ ဘာဝေတိ ဝိဝေကနိဿိတံ ဝိရာဂနိဿိတံ နိရောဓနိဿိတံ ဝေါဿဂ္ဂပရိဏာမိံ; ဓမ္မဝိစယသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂံ ဘာဝေတိ ဝိဝေကနိဿိတံ ဝိရာဂနိဿိတံ နိရောဓနိဿိတံ ဝေါဿဂ္ဂပရိဏာမိံ။ပေ.။ ဥပေက္ခာသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂံ ဘာဝေတိ ဝိဝေကနိဿိတံ ဝိရာဂနိဿိတံ နိရောဓနိဿိတံ ဝေါဿဂ္ဂပရိဏာမိံ။ ဧဝံ ဘာဝိတာ ခော, ဘိက္ခဝေ, သတ္တ ဗောဇ္ဈင်္ဂါ ဧဝံ ဗဟုလီကတာ ဝိဇ္ဇာဝိမုတ္တိံ ပရိပူရေန္တီ''တိ။ ဆဋ္ဌံ။

၇. သံယောဇနပ္ပဟာနသုတ္တံ

၉၉၃. အာနာပာနဿတိသမာဓိ, ဘိက္ခဝေ, ဘာဝိတော ဗဟုလီကတော သံယောဇနပ္ပဟာနာယ သံဝတ္တတိ။ပေ.။။ သတ္တမံ။

၈. အနုသယသမုဂ္ဃာတသုတ္တံ

၉၉၄. ။အနုသယသမုဂ္ဃာတာယ သံဝတ္တတိ။။ အဋ္ဌမံ။

၉. အဒ္ဓါနပရိညာသုတ္တံ

၉၉၅. ။အဒ္ဓါနပရိညာယ သံဝတ္တတိ။။ နဝမံ။

၁၀. အာသဝက္ခယသုတ္တံ

၉၉၆. အာသဝါနံ ခယာယ သံဝတ္တတိ။ ကထံ ဘာဝိတော စ, ဘိက္ခဝေ, အာနာပာနဿတိသမာဓိ ကထံ ဗဟုလီကတော သံယောဇနပ္ပဟာနာယ သံဝတ္တတိ။ အနုသယသမုဂ္ဃာတာယ သံဝတ္တတိ။ အဒ္ဓါနပရိညာယ သံဝတ္တတိ။ အာသဝါနံ ခယာယ သံဝတ္တတိ? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု အရညဂတော ဝါ ရုက္ခမူလဂတော ဝါ။ပေ. ။ ပဋိနိဿဂ္ဂါနုပဿီ အဿသိဿာမီတိ သိက္ခတိ, ပဋိနိဿဂ္ဂါနုပဿီ ပဿသိဿာမီတိ သိက္ခတိ။ ဧဝံ ဘာဝိတော ခော, ဘိက္ခဝေ, အာနာပာနဿတိသမာဓိ ဧဝံ ဗဟုလီကတော သံယောဇနပ္ပဟာနာယ သံဝတ္တတိ။ပေ.။ အနုသယသမုဂ္ဃာတာယ သံဝတ္တတိ။ပေ.။ အဒ္ဓါနပရိညာယ သံဝတ္တတိ။ပေ.။ အာသဝါနံ ခယာယ သံဝတ္တတီတိ။ ဒသမံ။

ဒုတိယော ဝဂ္ဂေါ။

တဿုဒ္ဒါနံ –

ဣစ္ဆာနင္ဂလံ ကင်္ခေယျံ၊ အာနန္ဒာ အပရေ ဒုဝေ။
ဘိက္ခူ သံယောဇနာနုသယာ၊ အဒ္ဓါနံ အာသဝက္ခယန္တိ။

အာနာပာနသံယုတ္တံ ဒသမံ။

၁၁. သောတာပတ္တိသံယုတ္တံ

၁. ဝေဠုဒွါရဝဂ္ဂေါ

၁. စက္ကဝတ္တိရာဇသုတ္တံ

၉၉၇. သာဝတ္ထိနိဒါနံ ။ တတြ ခေါ ဘဂဝါ။ပေ။ ဧတဒဝေါစ – ''ကိဉ္စာပိ, ဘိက္ခဝေ, ရာဇာ စက္ကဝတ္တီ [စက္ကဝတ္တိ (သျာ. ကံ. ပီ. က.)] စတုန္နံ ဒီပါနံ ဣဿရိယာဓိပစ္စံ ရဇ္ဇံ ကာရေတွာ ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ သုဂတိံ သဂ္ဂံ လောကံ ဥပပဇ္ဇတိ ဒေဝါနံ တာဝတိံသာနံ သဟဗျတံ, သော တတ္ထ နန္ဒနေ ဝနေ အစ္ဆရာသင်္ဃပရိဝုတော ဒိဗ္ဗေဟိ စ ပဉ္စဟိ ကာမဂုဏေဟိ သမပ္ပိတော သမင်္ဂီဘူတော ပရိစာရေတိ, သော စတူဟိ ဓမ္မေဟိ အသမန္နာဂတော, အထ ခေါ သော အပရိမုတ္တောဝ [အပရိမုတ္တော စ (သျာ. ကံ. က.)] နိရယာ အပရိမုတ္တော တိရစ္ဆာနယောနိယာ အပရိမုတ္တော ပေတ္တိဝိသယာ အပရိမုတ္တော အပါယဒုဂ္ဂတိဝိနိပါတာ။ ကိဉ္စာပိ, ဘိက္ခဝေ, အရိယသာဝကော ပိဏ္ဍိယာလောပေန ယာပေတိ, နန္တကာနိ စ ဓာရေတိ, သော စတူဟိ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော, အထ ခေါ သော ပရိမုတ္တောဝ [ပရိမုတ္တော စ (သျာ. ကံ. က.)] နိရယာ ပရိမုတ္တော တိရစ္ဆာနယောနိယာ ပရိမုတ္တော ပေတ္တိဝိသယာ ပရိမုတ္တော အပါယဒုဂ္ဂတိဝိနိပါတာ''။

''ကတမေဟိ စတူဟိ? ဣဓ , ဘိက္ခဝေ, အရိယသာဝကော ဗုဒ္ဓေ အဝေစ္စပ္ပသာဒေန သမန္နာဂတော ဟောတိ – 'ဣတိပိ သော ဘဂဝါ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ ဝိဇ္ဇာစရဏသမ္ပန္နော သုဂတော လောကဝိဒူ အနုတ္တရော ပုရိသဒမ္မသာရထိ သတ္ထာ ဒေဝမနုဿာနံ ဗုဒ္ဓေါ ဘဂဝါ'တိ ။ ဓမ္မေ အဝေစ္စပ္ပသာဒေန သမန္နာဂတော ဟောတိ – 'သွာက္ခာတော ဘဂဝတာ ဓမ္မော သန္ဒိဋ္ဌိကော အကာလိကော ဧဟိပဿိကော ဩပနေယျိကော ပစ္စတ္တံ ဝေဒိတဗ္ဗော ဝိညူဟီ'တိ။ သင်္ဃေ အဝေစ္စပ္ပသာဒေန သမန္နာဂတော ဟောတိ – 'သုပ္ပဋိပန္နော ဘဂဝတော သာဝကသင်္ဃော, ဥဇုပ္ပဋိပန္နော ဘဂဝတော သာဝကသင်္ဃော, ဉာယပ္ပဋိပန္နော ဘဂဝတော သာဝကသင်္ဃော, သာမီစိပ္ပဋိပန္နော ဘဂဝတော သာဝကသင်္ဃော, ယဒိဒံ – စတ္တာရိ ပုရိသယုဂါနိ အဋ္ဌ ပုရိသပုဂ္ဂလာ, ဧသ ဘဂဝတော သာဝကသင်္ဃော အာဟုနေယျော ပါဟုနေယျော ဒက္ခိဏေယျော အဉ္ဇလိကရဏီယော အနုတ္တရံ ပုညက္ခေတ္တံ လောကဿာ'တိ။ အရိယကန္တေဟိ သီလေဟိ သမန္နာဂတော ဟောတိ အခဏ္ဍေဟိ အစ္ဆိဒ္ဒေဟိ အသဗလေဟိ အကမ္မာသေဟိ ဘုဇိဿေဟိ ဝိညုပ္ပသတ္ထေဟိ အပရာမဋ္ဌေဟိ သမာဓိသံဝတ္တနိကေဟိ။ ဣမေဟိ စတူဟိ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော ဟောတိ။ ယော စ, ဘိက္ခဝေ, စတုန္နံ ဒီပါနံ ပဋိလာဘော, ယော စတုန္နံ ဓမ္မာနံ ပဋိလာဘော စတုန္နံ ဒီပါနံ ပဋိလာဘော စတုန္နံ ဓမ္မာနံ ပဋိလာဘဿ ကလံ နာဂ္ဃတိ သောဠသိ''န္တိ။ ပဌမံ။

၂. ဗြဟ္မစရိယောဂဓသုတ္တံ

၉၉၈. ''စတူဟိ, ဘိက္ခဝေ, ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော အရိယသာဝကော သောတာပန္နော ဟောတိ အဝိနိပါတဓမ္မော နိယတော သမ္ဗောဓိပရာယဏော။

''ကတမေဟိ စတူဟိ? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, အရိယသာဝကော ဗုဒ္ဓေ အဝေစ္စပ္ပသာဒေန သမန္နာဂတော ဟောတိ – 'ဣတိပိ သော ဘဂဝါ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ ဝိဇ္ဇာစရဏသမ္ပန္နော သုဂတော လောကဝိဒူ အနုတ္တရော ပုရိသဒမ္မသာရထိ သတ္ထာ ဒေဝမနုဿာနံ ဗုဒ္ဓေါ ဘဂဝါ'တိ။ ဓမ္မေ။ပေ။ သင်္ဃေ။ပေ။ အရိယကန္တေဟိ သီလေဟိ သမန္နာဂတော ဟောတိ အခဏ္ဍေဟိ။ပေ။ သမာဓိသံဝတ္တနိကေဟိ။ ဣမေဟိ ခော, ဘိက္ခဝေ, စတူဟိ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော အရိယသာဝကော သောတာပန္နော ဟောတိ အဝိနိပါတဓမ္မော နိယတော သမ္ဗောဓိပရာယဏော''တိ။

ဣဒမဝေါစ ဘဂဝါ။ ဣဒံ ဝတွာန [ဝတွာ (သီ. ပီ.) ဧဝမီဒိသေသု ဌာနေသု] သုဂတော အထာပရံ ဧတဒဝေါစ သတ္ထာ –

''ယေသံ သဒ္ဓါ စ သီလဉ္စ၊ ပသာဒော ဓမ္မဒဿနံ။

တေ ဝေ ကာလေန ပစ္စေတ္တံ ဗုဟုမ္ပိစရိယောဂံ သုခ''န္တိ။ ဒုတိယံ။

၃. ဒီဃာဝုဥပါသကသုတ္တံ

၉၉၉. ဧကံ သမယံ ဘဂဝါ ရာဇဂဟေ ဝိဟရတိ ဝေဠုဝနေ ကလန္ဒကနိဝါပေ။ တေန ခေါ ပန သမယေန ဒီဃာဝု ဥပါသကော အာဗာဓိကော ဟောတိ ဒုက္ခိတော ဗာဠ္ဟဂိလာနော။ အထ ခေါ ဒီဃာဝု ဥပါသကော ပိတရံ ဇောတိကံ ဂဟပတိံ အာမန္တေသိ – ''ဧဟိ တွံ, ဂဟပတိ, ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမ; ဥပသင်္ကမိတွာ မမ ဝစနေန ဘဂဝတော ပါဒေ သိရသာ ဝန္ဒ – 'ဒီဃာဝု, ဘန္တေ, ဥပါသကော အာဗာဓိကော ဟောတိ ဒုက္ခိတော ဗာဠ္ဟဂိလာနော။ သော ဘဂဝတော ပါဒေ သိရသာ ဝန္ဒတီ'တိ။ ဧဝဉ္စ ဝဒေဟိ – 'သာဓု ကိရ, ဘန္တေ, ဘဂဝါ ယေန ဒီဃာဝုဿ ဥပါသကဿ နိဝေသနံ တေနုပသင်္ကမတု အနုကမ္ပံ ဥပါဒါယာ'''တိ။ ''ဧဝံ, တာတာ''တိ ခေါ ဇောတိကော ဂဟပတိ ဒီဃာဝုဿ ဥပါသကဿ ပဋိဿုတွာ ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ။ ဧကမန္တံ နိသိန္နော ခေါ ဇောတိကော ဂဟပတိ ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ – ''ဒီဃာဝု, ဘန္တေ, ဥပါသကော အာဗာဓိကော ဟောတိ ဒုက္ခိတော ဗာဠ္ဟဂိလာနော ။ သော ဘဂဝတော ပါဒေ သိရသာ ဝန္ဒတိ။ ဧဝဉ္စ ဝဒေတိ – 'သာဓု ကိရ, ဘန္တေ, ဘဂဝါ ယေန ဒီဃာဝုဿ ဥပါသကဿ နိဝေသနံ တေနုပသင်္ကမတု အနုကမ္ပံ ဥပါဒါယာ'''တိ။ အဓိဝါသေသိ ဘဂဝါ တုဏှီဘာဝေန။

အထ ခေါ ဘဂဝါ နိဝါသေတွာ ပတ္တစီဝရမာဒါယ ယေန ဒီဃာဝုဿ ဥပါသကဿ နိဝေသနံ တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ ပညတ္တေ အာသနေ နိသီဒိ။ နိသဇ္ဇ ခေါ ဘဂဝါ ဒီဃာဝုံ ဥပါသကံ ဧတဒဝေါစ – ''ကစ္စိ တေ, ဒီဃာဝု, ခမနီယံ, ကစ္စိ ယာပနီယံ? ကစ္စိ ဒုက္ခာ ဝေဒနာ ပဋိက္ကမန္တိ, နော အဘိက္ကမန္တိ; ပဋိက္ကမောသာနံ ပညာယတိ, နော အဘိက္ကမော''တိ? ''န မေ, ဘန္တေ, ခမနီယံ, န ယာပနီယံ။ ဗာဠှာ မေ ဒုက္ခာ ဝေဒနာ အဘိက္ကမန္တိ, နော ပဋိက္ကမန္တိ; အဘိက္ကမောသာနံ ပညာယတိ, နော ပဋိက္ကမော''တိ။ ''တသ္မာတိဟ တေ, ဒီဃာဝု, ဧဝံ သိက္ခိတဗ္ဗံ – 'ဗုဒ္ဓေ အဝေစ္စပ္ပသာဒေန သမန္နာဂတော ဘဝိဿာမိ – ဣတိပိ သော ဘဂဝါ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ ဝိဇ္ဇာစရဏသမ္ပန္နော သုဂတော လောကဝိဒူ အနုတ္တရော ပုရိသဒမ္မသာရထိ သတ္ထာ ဒေဝမနုဿာနံ ဗုဒ္ဓေါ ဘဂဝါတိ။ ဓမ္မေ။ပေ.။ သင်္ဃေ။ပေ.။ အရိယကန္တေဟိ သီလေဟိ သမန္နာဂတော ဘဝိဿာမိ အခဏ္ဍေဟိ။ပေ.။ သမာဓိသံဝတ္တနိကေဟိ'။ ဧဝဉှိ တေ, ဒီဃာဝု, သိက္ခိတဗ္ဗ''န္တိ။

''ယာနိမာနိ, ဘန္တေ, ဘဂဝတာ စတ္တာရိ သောတာပတ္တိယင်္ဂါနိ ဒေသိတာနိ, သံဝိဇ္ဇန္တေ တေ ဓမ္မာ မယိ, အဟဉ္စ တေသု ဓမ္မေသု သန္ဒိဿာမိ။ အဟဉှိ, ဘန္တေ, ဗုဒ္ဓေ အဝေစ္စပ္ပသာဒေန သမန္နာဂတော – ဣတိပိ သော ဘဂဝါ။ပေ.။ သတ္ထာ ဒေဝမနုဿာနံ ဗုဒ္ဓေါ ဘဂဝါတိ။ ဓမ္မေ။ပေ.။ သင်္ဃေ။ပေ.။ အရိယကန္တေဟိ သီလေဟိ သမန္နာဂတော အခဏ္ဍေဟိ။ပေ.။ သမာဓိသံဝတ္တနိကေဟီ''တိ ။ ''တသ္မာတိဟ တွံ, ဒီဃာဝု, ဣမေသု စတူသု သောတာပတ္တိယင်္ဂေသု ပတိဋ္ဌာယ ဆ ဝိဇ္ဇာဘာဂိယေ ဓမ္မေ ဥတ္တရိ ဘာဝေယျာသိ။ ဣဓ တွံ, ဒီဃာဝု, သဗ္ဗသင်္ခါရေသု အနိစ္စာနုပဿီ ဝိဟရာဟိ, အနိစ္စေ ဒုက္ခသညီ, ဒုက္ခေ အနတ္တသညီ ပဟာနသညီ ဝိရာဂသညီ နိရောဓသညီတိ။ ဧဝဉှိ တေ, ဒီဃာဝု, သိက္ခိတဗ္ဗ''န္တိ။

''ယေမေ, ဘန္တေ, ဘဂဝတာ ဆ ဝိဇ္ဇာဘာဂိယာ ဓမ္မာ ဒေသိတာ, သံဝိဇ္ဇန္တေ တေ ဓမ္မာ မယိ, အဟဉ္စ တေသု ဓမ္မေသု သန္ဒိဿာမိ။ အဟဉှိ, ဘန္တေ, သဗ္ဗသင်္ခါရေသု အနိစ္စာနုပဿီ ဝိဟရာမိ, အနိစ္စေ ဒုက္ခသညီ, ဒုက္ခေ အနတ္တသညီ ပဟာနသညီ ဝိရာဂသညီ နိရောဓသညီ။ အပိ စ မေ, ဘန္တေ, ဧဝံ ဟောတိ – 'မာ ဟေဝါယံ ဇောတိကော ဂဟပတိ မမစ္စယေန ဝိဃာတံ အာပဇ္ဇီ'''တိ [အာပဇ္ဇတိ (က.)] ။ ''မာ တွံ, တာတ ဒီဃာဝု, ဧဝံ မနသာကာသိ။ ဣင်္ဃ တွံ, တာတ ဒီဃာဝု, ယဒေဝ တေ ဘဂဝါ အာဟ, တဒေဝ တွံ သာဓုကံ မနသိ ကရောဟီ''တိ။

အထ ခေါ ဘဂဝါ ဒီဃာဝုံ ဥပါသကံ ဣမိနာ ဩဝါဒေန ဩဝဒိတွာ ဥဋ္ဌာယာသနာ ပက္ကာမိ။ အထ ခေါ ဒီဃာဝု ဥပါသကော အစိရပက္ကန္တဿ ဘဂဝတော ကာလမကာသိ။ အထ ခေါ သမ္ဗဟုလာ ဘိက္ခူ ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိံသု; ဥပသင်္ကမိတွာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိံသု။ ဧကမန္တံ နိသိန္နာ ခေါ တေ ဘိက္ခူ ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစုံ – ''ယော သော, ဘန္တေ, ဒီဃာဝု နာမ ဥပါသကော ဘဂဝတာ သံခိတ္တေန ဩဝါဒေန ဩဝဒိတော သော ကာ

လင္ကတော။ တဿ ကာ ဂတိ, ကော အဘိသမ္ပရာယော''တိ? ''ပဏ္ဍိတော, ဘိက္ခဝေ, ဒီဃာဝု ဥပာသကော, ပစ္စပာဒိ [အပေါသိ သစ္စတဒီ (သျာ. ကံ. ပီ. က.)] ဓမ္မဿာနုဓမ္မံ, န စ မံ ဓမ္မာဓိကရဏံ [န စ ဓမ္မာဓိကရဏံ (သျာ. ကံ. ပီ. က.)] ဝိဟေသေသိ [ဝိဟေဌေသိ (က္ကတိပိ အညတ္ထ)] ။ ဒီဃာဝု, ဘိက္ခဝေ, ဥပာသကော ပဉ္စန္နံ ဩရမ္ဘာဂိယာနံ သံယောဇနာနံ ပရိက္ခယာ ဩပပာတိကော တတ္ထ ပရိနိဗ္ဗာယီ အနာဝတ္တိဓမ္မော တသ္မာ လောကာ''တိ။ တတိယံ။

၄. ပဌမသာရိပုတ္တသုတ္တံ

၁၀၀၀. ဧကံ သမယံ အာယသ္မာ စ သာရိပုတ္တော အာယသ္မာ စ အာနန္ဒော သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရန္တိ ဇေတဝနေ အနာထပိဏ္ဍိကဿ အာရာမေ။ အထ ခေါ အာယသ္မာ အာနန္ဒော သာယနှသမယံ ပဋိသလ္လာနာ ဝုဋ္ဌိတော။ပေ။ ဧကမန္တံ နိသိန္နော ခေါ အာယသ္မာ အာနန္ဒော အာယသ္မန္တံ သာရိပုတ္တံ ဧတဒဝေါစ – ''ကတိနံ နု ခေါ, အာဝုသော သာရိပုတ္တ, ဓမ္မာနံ သမန္နာဂမနဟေတု ဧဝမယံ ပဇာ ဘဂဝတာ ဗျာကတာ သောတာပန္နာ အဝိနိပါတဓမ္မာ နိယတာ သမ္ဗောဓိပရာယဏာ''တိ ? ''စတုန္နံ ခေါ, အာဝုသော, ဓမ္မာနံ သမန္နာဂမနဟေတု ဧဝမယံ ပဇာ ဘဂဝတာ ဗျာကတာ သောတာပန္နာ အဝိနိပါတဓမ္မာ နိယတာ သမ္ဗောဓိပရာယဏာ''။

''ကတမေသံ စတုန္နံ? ဣဓာဝုသော, အရိယသာဝကော ဗုဒ္ဓေ အဝေစ္စပ္ပသာဒေန သမန္နာဂတော ဟောတိ – ဣတိပိ သော ဘဂဝါ။ပေ။ သတ္ထာ ဒေဝမနုဿာနံ ဗုဒ္ဓော ဘဂဝါတိ။ ဓမ္မေ။ပေ။ သင်္ဃေ။ပေ။ အရိယကန္တေဟိ သီလေဟိ သမန္နာဂတော ဟောတိ အခဏ္ဍေဟိ။ပေ။ သမာဓိသံဝတ္တနိကေဟိ။ ဣမေသံ ခေါ, အာဝုသော, စတုန္နံ ဓမ္မာနံ သမန္နာဂမနဟေတု ဧဝမယံ ပဇာ ဘဂဝတာ ဗျာကတာ သောတာပန္နာ အဝိနိပါတဓမ္မာ နိယတာ သမ္ဗောဓိပရာယဏာ''တိ။ စတုတ္ထံ။

၅. ဒုတိယသာရိပုတ္တသုတ္တံ

၁၀၀၁. အထ ခေါ အာယသ္မာ သာရိပုတ္တော ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ။ ဧကမန္တံ နိသိန္နံ ခေါ အာယသ္မန္တံ သာရိပုတ္တံ ဘဂဝါ ဧတဒဝေါစ – '''သောတာပတ္တိယင်္ဂံ, သောတာပတ္တိယင်္ဂ'န္တိ ဟိဒံ, သာရိပုတ္တ, ဝုစ္စတိ။ ကတမံ နု ခေါ သာရိပုတ္တ, သောတာပတ္တိယင်္ဂ''န္တိ? ''သပ္ပုရိသသံသေဝေါ ဟိ, ဘန္တေ, သောတာပတ္တိယင်္ဂံ, သဒ္ဓမ္မဿဝနံ သောတာပတ္တိယင်္ဂံ, ယောနိသောမနသိကာရော သောတာပတ္တိယင်္ဂံ, ဓမ္မာနုဓမ္မပ္ပဋိပတ္တိ သောတာပတ္တိယင်္ဂ''န္တိ။ ''သာဓု သာဓု, သာရိပုတ္တ! သပ္ပုရိသသံသေဝေါ ဟိ, သာရိပုတ္တ, သောတာပတ္တိယင်္ဂံ, သဒ္ဓမ္မဿဝနံ သောတာပတ္တိယင်္ဂံ, ယောနိသောမနသိကာရော သောတာပတ္တိယင်္ဂံ, ဓမ္မာနုဓမ္မပ္ပဋိပတ္တိ သောတာပတ္တိယင်္ဂံ''။

'''သောတော, သောတော'တိ ဟိဒံ, သာရိပုတ္တ, ဝုစ္စတိ။ ကတမော နု ခေါ, သာရိပုတ္တ, သောတော''တိ? ''အယမေဝ ဟိ, ဘန္တေ, အရိယော အဋ္ဌင်္ဂိကော မဂ္ဂေါ သောတော, သေယျထိဒံ – သမ္မာဒိဋ္ဌိ, သမ္မာသင်္ကပ္ပော, သမ္မာဝါစာ, သမ္မာကမ္မန္တော, သမ္မာအာဇီဝေါ, သမ္မာဝါယာမော, သမ္မာသတိ, သမ္မာသမာဓိ''တိ။ ''သာဓု သာဓု, သာရိပုတ္တ! အယမေဝ ဟိ, သာရိပုတ္တ, အရိယော အဋ္ဌင်္ဂိကော မဂ္ဂေါ သောတော, သေယျထိဒံ – သမ္မာဒိဋ္ဌိ။ပေ။ သမ္မာသမာဓိ''။

'''သောတာပန္နော , သောတာပန္နော'တိ ဟိဒံ, သာရိပုတ္တ, ဝုစ္စတိ။ ကတမော နု ခေါ, သာရိပုတ္တ, သောတာပန္နော''တိ ? ''ယော ဟိ, ဘန္တေ, ဣမိနာ အရိယေန အဋ္ဌင်္ဂိကေန မဂ္ဂေန သမန္နာဂတော အယံ ဝုစ္စတိ သောတာပန္နော, သွာယံ အာယသ္မာ ဧဝံနာမော ဧဝံဂေါတ္တော''တိ။ ''သာဓု သာဓု, သာရိပုတ္တ! ယော ဟိ, သာရိပုတ္တ, ဣမိနာ အရိယေန အဋ္ဌင်္ဂိကေန မဂ္ဂေန သမန္နာဂတော အယံ ဝုစ္စတိ သောတာပန္နော, သွာယံ အာယသ္မာ ဧဝံနာမော ဧဝံဂေါတ္တော''တိ။ ပဉ္စမံ။

၆. ထပတိသုတ္တံ

၁၀၀၂. သာဝတ္ထိနိဒါနံ။ တေန ခေါ ပန သမယေန သမ္ဗဟုလာ ဘိက္ခူ ဘဂဝတော စီဝရကမ္မံ ကရောန္တိ – ''နိဋ္ဌိတစီဝရော ဘဂဝါ တေမာသစ္စယေန စာရိကံ ပက္ကမိဿတီ''တိ။ တေန ခေါ ပန သမယေန ဣသိဒတ္တပုရာဏာ ထပ

တယော သာခုဂေ ပဋိဝသန္တိ ကေနစိဒေဝ ကရဏီယေန။ အသ္သောသုံ ခေါ ဣသိဒတ္တပုရာဏာ ထပတယော – ''သမ္ဗဟုလာ ကိရ ဘိက္ခူ ဘဂဝတော စီဝရကမ္မံ ကရောန္တိ – 'နိဋ္ဌိတစီဝရော ဘဂဝါ တေမာသစ္စယေန စာရိကံ ပက္ကမိဿတီ'''တိ။

အထ ခေါ ဣသိဒတ္တပုရာဏာ ထပတယော မဂ္ဂေ ပုရိသံ ဌပေသုံ – ''ယဒါ တွံ, အမ္ဘော ပုရိသ, ပဿေယျာသိ ဘဂဝန္တံ အာဂစ္ဆန္တံ အရဟန္တံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓံ, အထ အမှာကံ အာရောစေယျာသီ''တိ။ ဒွီဟတီဟံ ဌိတော ခေါ သော ပုရိသော အဒ္ဒသ ဘဂဝန္တံ ဒူရတောဝ အာဂစ္ဆန္တံ။ ဒိသွာန ယေန ဣသိဒတ္တပုရာဏာ ထပတယော တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ ဣသိဒတ္တပုရာဏေ ထပတယော ဧတဒဝေါစ – ''အယံ သော, ဘန္တေ, ဘဂဝါ အာဂစ္ဆတိ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ။ ယဿ ဒါနိ ကာလံ မညထာ''တိ။

အထ ခေါ ဣသိဒတ္တပုရာဏာ ထပတယော ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိံသု; ဥပသင်္ကမိတွာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတွာ ဘဂဝန္တံ ပိဋ္ဌိတော ပိဋ္ဌိတော အနုဗန္ဓိံသု။ အထ ခေါ ဘဂဝါ မဂ္ဂါ ဩက္ကမ္မ ယေန အညတရံ ရုက္ခမူလံ တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ ပညတ္တေ အာသနေ နိသီဒိ။ ဣသိဒတ္တပုရာဏာ ထပတယော ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိံသု။ ဧကမန္တံ နိသိန္နာ ခေါ တေ ဣသိဒတ္တပုရာဏာ ထပတယော ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစုံ –

''ယဒါ မယံ, ဘန္တေ, ဘဂဝန္တံ သုဏာမ – 'သာဝတ္ထိယာ ကောသလေသု စာရိကံ ပက္ကမိဿတီ'တိ, ဟောတိ နော တသ္မိံ သမယေ အနတ္တမနတာ ဟောတိ ဒေါမနဿံ – 'ဒူရေ နော ဘဂဝါ ဘဝိဿတီ'တိ။ ယဒါ ပန မယံ, ဘန္တေ, ဘဂဝန္တံ သုဏာမ – 'သာဝတ္ထိယာ ကောသလေသု စာရိကံ ပက္ကန္တော'တိ , ဟောတိ နော တသ္မိံ သမယေ အနတ္တမနတာ ဟောတိ ဒေါမနဿံ – 'ဒူရေ နော ဘဂဝါ'''တိ။

''ယဒါ ပန မယံ, ဘန္တေ, ဘဂဝန္တံ သုဏာမ – 'ကောသလေဟိ မလ္လေသု စာရိကံ ပက္ကမိဿတီ'တိ, ဟောတိ နော တသ္မိံ သမယေ အနတ္တမနတာ ဟောတိ ဒေါမနဿံ – 'ဒူရေ နော ဘဂဝါ ဘဝိဿတီ'တိ။ ယဒါ ပန မယံ, ဘန္တေ , ဘဂဝန္တံ သုဏာမ – 'ကောသလေဟိ မလ္လေသု စာရိကံ ပက္ကန္တော'တိ, ဟောတိ နော တသ္မိံ သမယေ အနတ္တမနတာ ဟောတိ ဒေါမနဿံ – 'ဒူရေ နော ဘဂဝါ'''တိ။

''ယဒါ ပန မယံ, ဘန္တေ, ဘဂဝန္တံ သုဏာမ – 'မလ္လေဟိ ဝဇ္ဇီသု စာရိကံ ပက္ကမိဿတီ'တိ, ဟောတိ နော တသ္မိံ သမယေ အနတ္တမနတာ ဟောတိ ဒေါမနဿံ – 'ဒူရေ နော ဘဂဝါ ဘဝိဿတီ'တိ။ ယဒါ ပန မယံ, ဘန္တေ, ဘဂဝန္တံ သုဏာမ – 'မလ္လေဟိ ဝဇ္ဇီသု စာရိကံ ပက္ကန္တော'တိ, ဟောတိ နော တသ္မိံ သမယေ အနတ္တမနတာ ဟောတိ ဒေါမနဿံ – 'ဒူရေ နော ဘဂဝါ'''တိ။

''ယဒါ ပန မယံ, ဘန္တေ, ဘဂဝန္တံ သုဏာမ – 'ဝဇ္ဇီဟိ ကာသီသု စာရိကံ ပက္ကမိဿတီ'တိ, ဟောတိ နော တသ္မိံ သမယေ အနတ္တမနတာ ဟောတိ ဒေါမနဿံ – 'ဒူရေ နော ဘဂဝါ ဘဝိဿတီ'တိ။ ယဒါ ပန မယံ, ဘန္တေ ဘဂဝန္တံ သုဏာမ – 'ဝဇ္ဇီဟိ ကာသီသု စာရိကံ ပက္ကန္တော'တိ, ဟောတိ နော တသ္မိံ သမယေ အနတ္တမနတာ ဟောတိ ဒေါမနဿံ – 'ဒူရေ နော ဘဂဝါ'''တိ။

''ယဒါ ပန မယံ, ဘန္တေ, ဘဂဝန္တံ သုဏာမ – 'ကာသီဟိ မာဂဓေ စာရိကံ ပက္ကမိဿတီ'တိ, ဟောတိ နော တသ္မိံ သမယေ အနတ္တမနတာ ဟောတိ ဒေါမနဿံ – 'ဒူရေ နော ဘဂဝါ ဘဝိဿတီ'တိ။ ယဒါ ပန မယံ, ဘန္တေ, ဘဂဝန္တံ သုဏာမ – 'ကာသီဟိ မာဂဓေ စာရိကံ ပက္ကန္တော'တိ, ဟောတိ အနပ္ပကာ နော တသ္မိံ သမယေ အနတ္တမနတာ ဟောတိ အနပ္ပကံ ဒေါမနဿံ – 'ဒူရေ နော ဘဂဝါ'''တိ။

''ယဒါ ပန မယံ, ဘန္တေ, ဘဂဝန္တံ သုဏာမ – 'မာဂဓေဟိ ကာသီသု စာရိကံ ပက္ကမိဿတီ'တိ , ဟောတိ နော တသ္မိံ သမယေ အတ္တမနတာ ဟောတိ သောမနဿံ – 'အာသန္နေ နော ဘဂဝါ ဘဝိဿတီ'တိ။ ယဒါ ပန မယံ, ဘန္တေ, ဘဂဝန္တံ သုဏာမ – 'မာဂဓေဟိ ကာသီသု စာရိကံ ပက္ကန္တော'တိ, ဟောတိ နော တသ္မိံ သမယေ အတ္တမနတာ ဟောတိ သောမနဿံ – 'အာသန္နေ နော ဘဂဝါ'''တိ။

‘‘ယအာ ပန မယံ, ဘန္တေ, ဘဂဝန္တံ သုဏာမ – ‘ကာသီဟိ ဝဇ္ဇီသု စာရိကံ ပက္ကမိဿတီ’တိ, ဟောတိ နော တသ္မိံ သမယေ အတ္တမနတာ ဟောတိ သောမနဿံ – ‘အာသန္နေ နော ဘဂဝါ ဘဝိဿတီ’တိ။ ယအာ ပန မယံ, ဘန္တေ, ဘဂဝန္တံ သုဏာမ – ‘ကာသီဟိ ဝဇ္ဇီသု စာရိကံ ပက္ကန္တော’တိ, ဟောတိ နော တသ္မိံ သမယေ အတ္တမနတာ ဟောတိ သောမနဿံ – ‘အာသန္နေ နော ဘဂဝါ’’’တိ။

‘‘ယအာ ပန မယံ, ဘန္တေ, ဘဂဝန္တံ သုဏာမ – ‘ဝဇ္ဇီဟိ မလ္လေသု စာရိကံ ပက္ကမိဿတီ’တိ, ဟောတိ နော တသ္မိံ သမယေ အတ္တမနတာ ဟောတိ သောမနဿံ – ‘အာသန္နေ နော ဘဂဝါ ဘဝိဿတီ’တိ။ ယအာ ပန မယံ, ဘန္တေ, ဘဂဝန္တံ သုဏာမ – ‘ဝဇ္ဇီဟိ မလ္လေသု စာရိကံ ပက္ကန္တော’တိ, ဟောတိ နော တသ္မိံ သမယေ အတ္တမနတာ ဟောတိ သောမနဿံ – ‘အာသန္နေ နော ဘဂဝါ’’’တိ။

‘‘ယအာ ပန မယံ, ဘန္တေ, ဘဂဝန္တံ သုဏာမ – ‘မလ္လေဟိ ကောသလေ စာရိကံ ပက္ကမိဿတီ’တိ, ဟောတိ နော တသ္မိံ သမယေ အတ္တမနတာ ဟောတိ သောမနဿံ – ‘အာသန္နေ နော ဘဂဝါ ဘဝိဿတီ’တိ။ ယအာ ပန မယံ, ဘန္တေ, ဘဂဝန္တံ သုဏာမ – ‘မလ္လေဟိ ကောသလေ စာရိကံ ပက္ကန္တော’တိ, ဟောတိ နော တသ္မိံ သမယေ အတ္တမနတာ ဟောတိ သောမနဿံ – ‘အာသန္နေ နော ဘဂဝါ’’’တိ။

‘‘ယအာ ပန မယံ, ဘန္တေ, ဘဂဝန္တံ သုဏာမ – ‘ကောသလေဟိ သာဝတ္ထိံ စာရိကံ ပက္ကမိဿတီ’တိ, ဟောတိ နော တသ္မိံ သမယေ အတ္တမနတာ ဟောတိ သောမနဿံ – ‘အာသန္နေ နော ဘဂဝါ ဘဝိဿတီ’တိ။ ယအာ ပန မယံ, ဘန္တေ, ဘဂဝန္တံ သုဏာမ – ‘သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ ဇေတဝနေ အနာထပိဏ္ဍိကဿ အာရာမေ’တိ, ဟောတိ အနပ္ပကာ နော တသ္မိံ သမယေ အတ္တမနတာ ဟောတိ အနပ္ပကံ သောမနဿံ – ‘အာသန္နေ နော ဘဂဝါ’’’တိ။

‘‘တသ္မာတိဟ, ထပတယော, သမ္ဗာဓော ဃရာဝါသော ရဇာပထော, အဗ္ဘောကာသော ပဗ္ဗဇ္ဇာ။ အလဉ္စ ပန ဝေါ, ထပတယော, အပ္ပမာဒာယာ’’တိ။ ‘‘အတ္ထိ ခော နော, ဘန္တေ, ဧတမှာ သမ္ဗာဓာ အညော သမ္ဗာဓော သမ္ဗာဓတရော စေဝ သမ္ဗာဓသင်္ခာတတရော စာ’’တိ။ ‘‘ကတမော ပန ဝေါ, ထပတယော, ဧတမှာ သမ္ဗာဓာ အညော သမ္ဗာဓော သမ္ဗာဓတရော စေဝ သမ္ဗာဓသင်္ခာတတရော စာ’’တိ?

‘‘ဣဓ မယံ, ဘန္တေ, ယအာ ရာဇာ ပသေနဒိ ကောသလော ဥယျာနဘူမိံ နိယျာတုကာမော ဟောတိ, ယေ တေ ရညော ပသေနဒိဿ ကောသလဿ နာဂါ ဩပဝယှာ တေ ကပ္ပေတွာ, ယာ တာ ရညော ပသေနဒိဿ ကောသလဿ ပဇာပတိယော ပိယာ မနာပါ တာ ဧကံ ပုရတော ဧကံ ပစ္ဆတော နိသီဒါပေမ။ တာသံ ခော ပန, ဘန္တေ, ဘဂိနီနံ ဧဝရူပေါ ဂန္ဓော ဟောတိ, သေယျထာပိ နာမ ဂန္ဓကရဏ္ဍကဿ တာဝဒေဝ ဝိဝရိယမာနဿ, ယထာ တံ ရာဇကညာနံ ဂန္ဓေန ဝိဘူသိတာနံ။ တာသံ ခော ပန, ဘန္တေ, ဘဂိနီနံ ဧဝရူပေါ ကာယသမ္ဖဿော ဟောတိ, သေယျထာပိ နာမ တူလပိစုနော ဝါ ကပ္ပာသပိစုနော ဝါ, ယထာ တံ ရာဇကညာနံ သုခေဓိတာနံ။ တသ္မိံ ခော ပန, ဘန္တေ, သမယေ နာဂေါပိ ရက္ခိတဗ္ဗော ဟောတိ, တာပိ ဘဂိနိယော ရက္ခိတဗ္ဗာ ဟောန္တိ, အတ္တာပိ ရက္ခိတဗ္ဗော ဟောတိ။ န ခော ပန မယံ, ဘန္တေ, အဘိဇာနာမ တာသု ဘဂိနီသု ပာပကံ စိတ္တံ ဥပ္ပာဒေတာ။ အယံ ခော နော, ဘန္တေ, ဧတမှာ သမ္ဗာဓာ အညော သမ္ဗာဓော သမ္ဗာဓတရော စေဝ သမ္ဗာဓသင်္ခာတတရော စာ’’တိ။

‘‘တသ္မာတိဟ, ထပတယော, သမ္ဗာဓော ဃရာဝါသော ရဇာပထော, အဗ္ဘောကာသော ပဗ္ဗဇ္ဇာ။ အလဉ္စ ပန ဝေါ, ထပတယော, အပ္ပမာဒာယ။ စတူဟိ ခေါ, ထပတယော, ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော အရိယသာဝကော သောတာပန္နော ဟောတိ အဝိနိပါတဓမ္မော နိယတော သမ္ဗောဓိပရာယဏော။

‘‘ကတမေဟိ စတူဟိ? ဣဓ, ထပတယော, အရိယသာဝကော ဗုဒ္ဓေ အဝေစ္စပ္ပသာဒေန သမန္နာဂတော ဟောတိ – ဣတိပိ သော ဘဂဝါ။ပေ.။ သတ္ထာ ဒေဝမနုဿာနံ ဗုဒ္ဓေါ ဘဂဝါတိ။ ဓမ္မေ။ပေ.။ သင်္ဃေ။ပေ.။ ဝိဂတမလမစ္ဆေရေန စေတသာ အဇ္ဈာဂါရံ ဝသတိ မုတ္တစာဂေါ ပယတပါဏိ ဝေါဿဂ္ဂရတော ယာစယောဂေါ ဒါနသံဝိဘာဂရတော။ ဣမေဟိ ခေါ, ထပတယော, စတူဟိ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော အရိယသာဝကော သောတာပန္နော ဟောတိ အဝိနိပါတဓမ္မော နိယတော သမ္ဗောဓိပရာယဏော။

‘‘တုမှေဟ ခော, ထပတယော, ဗုဒ္ဓေ အဝေစ္စပ္ပသာဒေန သမန္နာဂတာ – ‘ဣတိပိ သော ဘဂဝါ။ပေ။ သတ္ထာ ဒေဝမနုဿာနံ ဗုဒ္ဓော ဘဂဝါ’တိ။ ဓမ္မေ။ပေ။ သင်္ဃေ။ပေ။ ယံ ခော ပန ကိဉ္စိ ကုလေ ဒေယျဓမ္မံ သဗ္ဗံ တံ အပ္ပဋိဝိဘတ္တံ သီလဝန္တေဟိ ကလျာဏဓမ္မေဟိ။ တံ ကိံ မညထ, ထပတယော, ကတိဝိဓာ တေ ကောသလေသု မနုဿာ ယေ တုမှာကံ သမသမာ, ယဒိဒံ – ဒာနသံဝိဘာဂေ’’တိ? ‘‘လာဘာ နော, ဘန္တေ, သုလဒ္ဓံ နော, ဘန္တေ! ယေသံ နော ဘဂဝါ ဧဝံ ပဇာနာတီ’’တိ။ ဆဋ္ဌံ။

၇. ဝေဠုဒွါရေယျသုတ္တံ

၁၀၀၃. ဧဝံ မေ သုတံ – ဧကံ သမယံ ဘဂဝါ ကောသလေသု စာရိကံ စရမာနော မဟတာ ဘိက္ခုသင်္ဃေန သဒ္ဓိံ ယေန ဝေဠုဒွါရံ နာမ ကောသလာနံ ဗြာဟ္မဏဂါမော တဒဝသရိ။ အဿောသုံ ခော တေ ဝေဠုဒွါရေယျကာ ဗြာဟ္မဏဂဟပတိကာ – ‘‘သမဏော ခလု, ဘော, ဂေါတမော သကျပုတ္တော သကျကုလာ ပဗ္ဗဇိတော ကောသလေသု စာရိကံ စရမာနော မဟတာ ဘိက္ခုသင်္ဃေန သဒ္ဓိံ ဝေဠုဒွါရံ အနုပ္ပတ္တော။ တံ ခော ပန ဘဝန္တံ ဂေါတမံ ဧဝံ ကလျာဏော ကိတ္တိသဒ္ဒေါ အဗ္ဘုဂ္ဂတော – ‘ဣတိပိ သော ဘဂဝါ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ ဝိဇ္ဇာစရဏသမ္ပန္နော သုဂတော လောကဝိဒူ အနုတ္တရော ပုရိသဒမ္မသာရထိ သတ္ထာ ဒေဝမနုဿာနံ ဗုဒ္ဓော ဘဂဝါ [ဘဂဝါတိ (သီ. ဿျာ. ကံ. ပီ.)] ။ သော ဣမံ လောကံ သဒေဝကံ သမာရကံ သဗြဟ္မကံ သဿမဏဗြာဟ္မဏိံ ပဇံ သဒေဝမနုဿံ သယံ အဘိညာ သစ္ဆိကတွာ ပဝေဒေတိ။ သော ဓမ္မံ ဒေသေတိ အာဒိကလျာဏံ မဇ္ဈေကလျာဏံ ပရိယောသာနကလျာဏံ သာတ္ထံ သဗျဉ္ဇနံ, ကေဝလပရိပုဏ္ဏံ ပရိသုဒ္ဓံ ဗြဟ္မစရိယံ ပကာသေတိ’။ သာဓု ခော ပန တထာရူပါနံ အရဟတံ ဒဿနံ ဟောတီ’’တိ။

အထ ခော တေ ဝေဠုဒွါရေယျကာ ဗြာဟ္မဏဂဟပတိကာ ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိံသု; ဥပသင်္ကမိတွာ အပ္ပေကစ္စေ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိံသု။ အပ္ပေကစ္စေ ဘဂဝတာ သဒ္ဓိံ သမ္မောဒိံသု; သမ္မောဒနီယံ ကထံ သာရဏီယံ ဝီတိသာရေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိံသု။ အပ္ပေကစ္စေ ယေန ဘဂဝါ တေနဉ္ဇလိံ ပဏာမေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိံသု။ အပ္ပေကစ္စေ ဘဂဝတော သန္တိကေ နာမဂေါတ္တံ သာဝေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိံသု။ အပ္ပေကစ္စေ တုဏှီဘူတာ ဧကမန္တံ နိသီဒိံသု။ ဧကမန္တံ နိသိန္နာ ခော တေ ဝေဠုဒွါရေယျကာ ဗြာဟ္မဏဂဟပတိကာ ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစုံ – ‘‘မယံ, ဘော ဂေါတမ, ဧဝံကာမာ ဧဝံဆန္ဒာ ဧဝံအဓိပ္ပါယာ – ပုတ္တသမ္ဗာဓသယနံ အဇ္ဈာဝသေယျာမ, ကာသိကစန္ဒနံ ပစ္စနုဘဝေယျာမ, မာလာဂန္ဓဝိလေပနံ ဓာရေယျာမ, ဇာတရူပရဇတံ သာဒိယေယျာမ, ကာယဿ ဘေဒာ ပရံ မရဏာ သုဂတိံ သဂ္ဂံ လောကံ ဥပပဇ္ဇေယျာမ။ တေသံ နော ဘဝံ ဂေါတမော အမှာကံ ဧဝံကာမာနံ ဧဝံဆန္ဒာနံ ဧဝံအဓိပ္ပါယာနံ တထာ ဓမ္မံ ဒေသေတု ယထာ မယံ ပုတ္တသမ္ဗာဓသယနံ အဇ္ဈာဝသေယျာမ။ပေ။ သုဂတိံ သဂ္ဂံ လောကံ ဥပပဇ္ဇေယျာမာ’’တိ။

‘‘အတ္တူပနာယိကံ ဝေါ, ဂဟပတယော, ဓမ္မပရိယာယံ ဒေသေဿာမိ။ တံ သုဏာထ, သာဓုကံ မနသိ ကရောထ; ဘာသိဿာမီ’’တိ။ ‘‘ဧဝံ, ဘော’’တိ ခော တေ ဝေဠုဒွါရေယျကာ ဗြာဟ္မဏဂဟပတိကာ ဘဂဝတော ပစ္စဿောသုံ။ ဘဂဝါ ဧတဒဝေါစ –

‘‘ကတမော စ, ဂဟပတယော, အတ္တူပနာယိကော ဓမ္မပရိယာယော? ဣဓ, ဂဟပတယော, အရိယသာဝကော ဣတိ ပဋိသဉ္စိက္ခတိ – ‘အဟံ ခေါသ္မိ ဇီဝိတုကာမော အမရိတုကာမော သုခကာမော ဒုက္ခပ္ပဋိကူလော။ ယော ခော မံ ဇီဝိတုကာမံ အမရိတုကာမံ သုခကာမံ ဒုက္ခပ္ပဋိကူလံ ဇီဝိတာ ဝေါရောပေယျ, န မေတံ အဿ ပိယံ မနာပံ။ အဟဉ္စေဝ ခော ပန ပရံ ဇီဝိတုကာမံ အမရိတုကာမံ သုခကာမံ ဒုက္ခပ္ပဋိကူလံ ဇီဝိတာ ဝေါရောပေယျံ, ပရဿပိ တံ အဿ အပ္ပိယံ အမနာပံ။ ယော ခော မ္ယာယံ ဓမ္မော အပ္ပိယော အမနာပော, ပရဿေ ပေသော ဓမ္မော အပ္ပိယော အမနာပော။ ယော ခော မ္ယာယံ ဓမ္မော အပ္ပိယော အမနာပော, ကထာဟံ ပရံ တေန သံယောဇေယျ’န္တိ! သော ဣတိ ပဋိသင်္ခါယ အတ္တနာ စ ပါဏာတိပါတာ ပဋိဝိရတော ဟောတိ, ပရဉ္စ ပါဏာတိပါတာ ဝေရမဏိယာ သမာဒပေတိ, ပါဏာတိပါတာ ဝေရမဏိယာ စ ဝဏ္ဏံ ဘာသတိ။ ဧဝမဿာယံ ကာယသမာစာရော တိကောဋိပရိသုဒ္ဓော ဟောတိ။

‘‘ပုန စပရံ, ဂဟပတယော, အရိယသာဝကော ဣတိ ပဋိသဉ္စိက္ခတိ – ‘ယော ခော မေ အဒိန္နံ ထေယျသင်္ခါတံ အာဒိယေယျ, န မေတံ အဿ ပိယံ မနာပံ။ အဟဉ္စေဝ ခော ပန ပရဿ အဒိန္နံ ထေယျသင်္ခါတံ အာဒိယေယျံ, ပ

ရဿုပိ တံ အဿု အပ္ပိယံ အမနာပံ။ ယော ခော မ္ယာယံ ဓမ္မော အပ္ပိယော အမနာပော, ပရဿ ပေသော ဓမ္မော အပ္ပိယော အမနာပော။ ယော ခော မ္ယာယံ ဓမ္မော အပ္ပိယော အမနာပော, ကထာဟံ ပရံ တေန သံယောဇေယျ'န္တိ ! သော ဣတိ ပဋိသင်္ခါယ အတ္တနာ စ အဒိန္နာဒါနာ ပဋိဝိရတော ဟောတိ, ပရဉ္စ အဒိန္နာဒါနာ ဝေရမဏိယာ သမာဒပေတိ, အဒိန္နာဒါနာ ဝေရမဏိယာ စ ဝဏ္ဏံ ဘာသတိ။ ဧဝမဿာယံ ကာယသမာစာရော တိကောဋိပရိသုဒ္ဓော ဟောတိ။

"ပုန စပရံ, ဂဟပတယော, အရိယသာဝကော ဣတိ ပဋိသဉ္စိက္ခတိ – 'ယော ခော မေ အရေသု စာရိတ္တံ အာပဇ္ဇေယျ, န မေတံ အဿ ပိယံ မနာပံ။ အဟဉ္စေဝ ခော ပန ပရဿ အရေသု စာရိတ္တံ အာပဇ္ဇေယျံ, ပရဿပိ တံ အဿ အပ္ပိယံ အမနာပံ။ ယော ခော မ္ယာယံ ဓမ္မော အပ္ပိယော အမနာပော, ပရဿ ပေသော ဓမ္မော အပ္ပိယော အမနာပော။ ယော ခော မ္ယာယံ ဓမ္မော အပ္ပိယော အမနာပော, ကထာဟံ ပရံ တေန သံယောဇေယျ'န္တိ! သော ဣတိ ပဋိသင်္ခါယ အတ္တနာ စ ကာမေသုမိစ္ဆာစာရာ ပဋိဝိရတော ဟောတိ, ပရဉ္စ ကာမေသုမိစ္ဆာစာရာ ဝေရမဏိယာ သမာဒပေတိ, ကာမေသုမိစ္ဆာစာရာ ဝေရမဏိယာ စ ဝဏ္ဏံ ဘာသတိ။ ဧဝမဿာယံ ကာယသမာစာရော တိကောဋိပရိသုဒ္ဓော ဟောတိ။

"ပုန စပရံ, ဂဟပတယော, အရိယသာဝကော ဣတိ ပဋိသဉ္စိက္ခတိ – 'ယော ခော မေ မုသာဝါဒေန အတ္ထံ ဘဉ္ဇေယျ, န မေတံ အဿ ပိယံ မနာပံ။ အဟဉ္စေဝ ခော ပန ပရဿ မုသာဝါဒေန အတ္ထံ ဘဉ္ဇေယျံ, ပရဿပိ တံ အဿ အပ္ပိယံ အမနာပံ။ ယော ခော မ္ယာယံ ဓမ္မော အပ္ပိယော အမနာပော, ပရဿ ပေသော ဓမ္မော အပ္ပိယော အမနာပော။ ယော ခော မ္ယာယံ ဓမ္မော အပ္ပိယော အမနာပော, ကထာဟံ ပရံ တေန သံယောဇေယျ'န္တိ! သော ဣတိ ပဋိသင်္ခါယ အတ္တနာ စ မုသာဝါဒာ ပဋိဝိရတော ဟောတိ, ပရဉ္စ မုသာဝါဒာ ဝေရမဏိယာ သမာဒပေတိ, မုသာဝါဒာ ဝေရမဏိယာ စ ဝဏ္ဏံ ဘာသတိ။ ဧဝမဿာယံ ဝစီသမာစာရော တိကောဋိပရိသုဒ္ဓော ဟောတိ။

"ပုန စပရံ, ဂဟပတယော, အရိယသာဝကော ဣတိ ပဋိသဉ္စိက္ခတိ – ယော ခော မံ ပိသုဏာယ ဝါစာယ မိတ္တေ ဘိန္ဒေယျ [မိတ္တေဟိ ဘေဒေယျ (သျာ. ကံ. ပီ. က.)], န မေတံ အဿ ပိယံ မနာပံ။ အဟဉ္စေဝ ခော ပန ပရံ ပိသုဏာယ ဝါစာယ မိတ္တေ ဘိန္ဒေယျံ, ပရဿပိ တံ အဿ အပ္ပိယံ အမနာပံ။ပေ။ ဧဝမဿာယံ ဝစီသမာစာရော တိကောဋိပရိသုဒ္ဓော ဟောတိ။

"ပုန စပရံ, ဂဟပတယော, အရိယသာဝကော ဣတိ ပဋိသဉ္စိက္ခတိ – ယော ခော မံ ဖရုသာယ ဝါစာယ သမုဒာစရေယျ, န မေတံ အဿ ပိယံ မနာပံ။ အဟဉ္စေဝ ခော ပန ပရံ ဖရုသာယ ဝါစာယ သမုဒာစရေယျံ, ပရဿပိ တံ အဿ အပ္ပိယံ အမနာပံ။ ယော ခော မ္ယာယံ ဓမ္မော။ပေ။ ဧဝမဿာယံ ဝစီသမာစာရော တိကောဋိပရိသုဒ္ဓော ဟောတိ။

"ပုန စပရံ, ဂဟပတယော, အရိယသာဝကော ဣတိ ပဋိသဉ္စိက္ခတိ – 'ယော ခော မံ သမ္ဖဘာသေန သမ္ဖပ္ပလာပဘာသေန သမုဒာစရေယျ, န မေတံ အဿ ပိယံ မနာပံ။ အဟဉ္စေဝ ခော ပန ပရံ သမ္ဖဘာသေန သမ္ဖပ္ပလာပဘာသေန သမုဒာစရေယျံ, ပရဿပိ တံ အဿ အပ္ပိယံ အမနာပံ။ ယော ခော မ္ယာယံ ဓမ္မော အပ္ပိယော အမနာပော, ပရဿ ပေသော ဓမ္မော အပ္ပိယော အမနာပော။ ယော ခော မ္ယာယံ ဓမ္မော အပ္ပိယော အမနာပော, ကထာဟံ ပရံ တေန သံယောဇေယျ'န္တိ! သော ဣတိ ပဋိသင်္ခါယ အတ္တနာ စ သမ္ဖပ္ပလာပာ ပဋိဝိရတော ဟောတိ , ပရဉ္စ သမ္ဖပ္ပလာပာ ဝေရမဏိယာ သမာဒပေတိ, သမ္ဖပ္ပလာပာ ဝေရမဏိယာ စ ဝဏ္ဏံ ဘာသတိ။ ဧဝမဿာယံ ဝစီသမာစာရော တိကောဋိပရိသုဒ္ဓော ဟောတိ။

"သော ဗုဒ္ဓေ အဝေစ္စပ္ပသာဒေန သမန္နာဂတော ဟောတိ – ဣတိပိ သော ဘဂဝါ။ပေ။ သတ္ထာ ဒေဝမနုဿာနံ ဗုဒ္ဓော ဘဂဝါတိ; ဓမ္မေ ။ပေ။ သင်္ဃေ အဝေစ္စပ္ပသာဒေန သမန္နာဂတော ဟောတိ သုပ္ပဋိပန္နော ဘဂဝတော သာဝက သင်္ဃော။ပေ။ အနုတ္တရံ ပုညက္ခေတ္တံ လောကဿာတိ။ အရိယကန္တေဟိ သီလေဟိ သမန္နာဂတော ဟောတိ အခဏ္ဍေဟိ။ပေ။ သမာဓိသံဝတ္တနိကေဟိ။ ယတော ခော, ဂဟပတယော, အရိယသာဝကော ဣမေဟိ သတ္တဟိ သဒ္ဓမ္မေဟိ [ဓမ္မေဟိ (သီ.)] သမန္နာဂတော ဟောတိ ဣမေဟိ စတူဟိ အာကင်္ခိယေဟိ ဌာနေဟိ, သော အာကင်္ခမာနော အတ္တနာဝ အတ္တာနံ ဗျာကရေယျ – 'ခီဏနိရယောမှိ ခီဏတိရစ္ဆာနယောနိ [ခီဏတိရစ္ဆာနယောနိယော (သီ. သျာ. ကံ. ပီ.), ခီဏတိရစ္ဆာနယောနိကော (က.)] ခီဏပေတ္တိဝိသယော ခီဏာပာယဒုဂ္ဂတိဝိနိပါတော, သောတာပန္နောဟမသ္မိ အဝိနိပါတဓမ္မော နိယတော သမ္ဗောဓိပရာယဏော'"တိ။

ဧဝံ ဝုတ္တေ ဝေဠုဒ္ဝါရေယျကာ ဗြာဟ္မဏဂဟပတိကာ ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစုံ – ''အဘိက္ကန္တံ, ဘော ဂေါတမ။ပေ.။ ဧတေ မယံ ဘဝန္တံ ဂေါတမံ သရဏံ ဂစ္ဆာမ ဓမ္မဉ္စ ဘိက္ခုသင်္ဃဉ္စ။ ဥပါသကေ နော ဘဝံ ဂေါတမော ဓာရေတု အဇ္ဇတဂ္ဂေ ပါဏုပေတေ [ပါဏုပေတံ (က.)] သရဏံ ဂတေ''တိ။ သတ္တမံ။

၈. ပဌမဂိဉ္ဇကာဝသထသုတ္တံ

၁၀၀၄. ဧဝံ မေ သုတံ – ဧကံ သမယံ ဘဂဝါ ဉာတိကေ ဝိဟရတိ ဂိဉ္ဇကာဝသထေ။ အထ ခေါ အာယသ္မာ အာနန္ဒော ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိ ; ဥပသင်္ကမိတွာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ။ ဧကမန္တံ နိသိန္နော ခေါ အာယသ္မာ အာနန္ဒော ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ –

''သာဠှော နာမ, ဘန္တေ, ဘိက္ခု ကာလင်္ကတော; တဿ ကာ ဂတိ ကော အဘိသမ္ပရာယော? နန္ဒာ နာမ, ဘန္တေ, ဘိက္ခုနီ ကာလင်္ကတာ; တဿာ ကာ ဂတိ ကော အဘိသမ္ပရာယော? သုဒတ္တော နာမ, ဘန္တေ, ဥပါသကော ကာလင်္ကတော; တဿ ကာ ဂတိ ကော အဘိသမ္ပရာယော? သုဇာတာ နာမ, ဘန္တေ, ဥပါသိကာ ကာလင်္ကတာ; တဿာ ကာ ဂတိ, ကော အဘိသမ္ပရာယော''တိ?

''သာဠှော , အာနန္ဒ, ဘိက္ခု ကာလင်္ကတော အာသဝါနံ ခယာ အနာသဝံ စေတောဝိမုတ္တိံ ပညာဝိမုတ္တိံ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ သယံ အဘိညာ သစ္ဆိကတွာ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟာသိ။ နန္ဒာ, အာနန္ဒ, ဘိက္ခုနီ ကာလင်္ကတာ ပဉ္စန္နံ ဩရမ္ဘာဂိယာနံ သံယောဇနာနံ ပရိက္ခယာ ဩပပါတိကာ တတ္ထ ပရိနိဗ္ဗာယိနီ အနာဝတ္တိဓမ္မာ တသ္မာ လောကာ။ သုဒတ္တော, အာနန္ဒ, ဥပါသကော ကာလင်္ကတော တိဏ္ဏံ သံယောဇနာနံ ပရိက္ခယာ ရာဂဒောသမောဟာနံ တနုတ္တာ သကဒါဂါမီ; သကိဒေဝ ဣမံ လောကံ အာဂန္တွာ ဒုက္ခဿန္တံ ကရိဿတိ။ သုဇာတာ, အာနန္ဒ, ဥပါသိကာ ကာလင်္ကတာ တိဏ္ဏံ သံယောဇနာနံ ပရိက္ခယာ သောတာပန္နာ အဝိနိပါတဓမ္မာ နိယတာ သမ္ဗောဓိပရာယဏာ။

''အနစ္ဆရိယံ ခေါ ပနေတံ, အာနန္ဒ, ယံ မနုဿဘူတော ကာလံ ကရေယျ; တသ္မိံ တသ္မိံ စေ မံ ကာလင်္ကတေ ဥပသင်္ကမိတွာ ဧတမတ္ထံ ပုစ္ဆိဿထ။ ဝိဟေသာ ပေသာ, အာနန္ဒ, အဿ တထာဂတဿ။ တသ္မာတိဟာနန္ဒ , ဓမ္မာဒါသံ နာမ ဓမ္မပရိယာယံ ဒေသေဿာမိ; ယေန သမန္နာဂတော အရိယသာဝကော အာကင်္ခမာနော အတ္တနာဝ အတ္တာနံ ဗျာကရေယျ – 'ခီဏနိရယောမှိ ခီဏတိရစ္ဆာနယောနိ ခီဏပေတ္တိဝိသယော ခီဏာပါယဒုဂ္ဂတိဝိနိပါတော, သောတာပန္နောဟမသ္မိ အဝိနိပါတဓမ္မော နိယတော သမ္ဗောဓိပရာယဏော'''။

''ကတမော စ သော, အာနန္ဒ, ဓမ္မာဒါသော ဓမ္မပရိယာယော; ယေန သမန္နာဂတော အရိယသာဝကော အာကင်္ခမာနော အတ္တနာဝ အတ္တာနံ ဗျာကရေယျ – 'ခီဏနိရယောမှိ ခီဏတိရစ္ဆာနယောနိ ခီဏပေတ္တိဝိသယော ခီဏာပါယဒုဂ္ဂတိဝိနိပါတော, သောတာပန္နောဟမသ္မိ အဝိနိပါတဓမ္မော နိယတော သမ္ဗောဓိပရာယဏော'''?

''ဣဓ, အာနန္ဒ, အရိယသာဝကော ဗုဒ္ဓေ အဝေစ္စပ္ပသာဒေန သမန္နာဂတော ဟောတိ – ဣတိပိ သော ဘဂဝါ။ပေ.။ သတ္ထာ ဒေဝမနုဿာနံ ဗုဒ္ဓေါ ဘဂဝါတိ။ ဓမ္မေ။ပေ.။ သင်္ဃေ။ပေ.။ အရိယကန္တေဟိ သီလေဟိ သမန္နာဂတော ဟောတိ အခဏ္ဍေဟိ။ပေ.။ သမာဓိသံဝတ္တနိကေဟိ။ အယံ ခေါ သော, အာနန္ဒ, ဓမ္မာဒါသော ဓမ္မပရိယာယော; ယေန သမန္နာဂတော အရိယသာဝကော အာကင်္ခမာနော အတ္တနာဝ အတ္တာနံ ဗျာကရေယျ – 'ခီဏနိရယောမှိ ခီဏတိရစ္ဆာနယောနိ ခီဏပေတ္တိဝိသယော ခီဏာပါယဒုဂ္ဂတိဝိနိပါတော, သောတာပန္နောဟမသ္မိ အဝိနိပါတဓမ္မော နိယတော သမ္ဗောဓိပရာယဏော'''တိ။ အဋ္ဌမံ။

(တီဏိပိ သုတ္တန္တာနိ ဧကနိဒါနာနိ)။

၉. ဒုတိယဂိဉ္ဇကာဝသထသုတ္တံ

၁၀၀၅. ဧကမန္တံ နိသိန္နော ခေါ အာယသ္မာ အာနန္ဒော ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ – ''အသောကော နာမ, ဘန္တေ, ဘိက္ခု ကာလင်္ကတော; တဿ ကာ ဂတိ, ကော အဘိသမ္ပရာယော? အသောကာ နာမ, ဘန္တေ, ဘိက္ခုနီ ကာလင်္ကတာ။

ပေ.။ အသောကော နာမ, ဘန္တေ, ဥပါသကော ကာလင်္ကတော။ပေ.။ အသောကာ နာမ, ဘန္တေ, ဥပါသိကာ ကာလင်္ကတာ; တဿာ ကာ ဂတိ, ကော အဘိသမ္ပရာယော''တိ?

''အသောကော, အာနန္ဒ, ဘိက္ခု ကာလင်္ကတော အာသဝါနံ ခယာ အနာသဝံ စေတောဝိမုတ္တိံ ပညာဝိမုတ္တိံ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ သယံ အဘိညာ သစ္ဆိကတွာ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟာသိ။ပေ.။ (ပုရိမဝေယျာကရဏေန နေတဗ္ဗံ)။

''အယံ ခော သော, အာနန္ဒ, ဓမ္မာဒါသော ဓမ္မပရိယာယော; ယေန သမန္နာဂတော အရိယသာဝကော အာကင်္ခမာနော အတ္တနာဝ အတ္တာနံ ဗျာကရေယျ – 'ခီဏနိရယောမှိ ခီဏတိရစ္ဆာနယောနိ ခီဏပေတ္တိဝိသယော ခီဏာပါယဒုဂ္ဂတိဝိနိပါတော, သောတာပန္နောဟမသ္မိ အဝိနိပါတဓမ္မော နိယတော သမ္ဗောဓိပရာယဏော'''တိ။ နဝမံ။

၁၀. ဒုတိယဂိဉ္ဇကာဝသထသုတ္တံ

၁၀၀၆. ဧကမန္တံ နိသိန္နော ခော အာယသ္မာ အာနန္ဒော ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ – ''ကက္ကဋော နာမ, ဘန္တေ, ဉာတိကေ ဥပါသကော ကာလင်္ကတော; တဿ ကာ ဂတိ, ကော အဘိသမ္ပရာယော? ကဠိမ္ဘော နာမ, ဘန္တေ, ဉာတိကေ ဥပါသကော။ပေ.။ နိကဋော နာမ, ဘန္တေ, ဉာတိကေ ဥပါသကော။ပေ.။ ကဋိဿဟော နာမ, ဘန္တေ, ဉာတိကေ ဥပါသကော။ပေ.။ တုဋ္ဌော နာမ, ဘန္တေ, ဉာတိကေ ဥပါသကော။ပေ.။ သန္တုဋ္ဌော နာမ, ဘန္တေ, ဉာတိကေ ဥပါသကော။ပေ.။ ဘဒ္ဒော နာမ, ဘန္တေ, ဉာတိကေ ဥပါသကော။ပေ.။ သုဘဒ္ဒော နာမ, ဘန္တေ, ဉာတိကေ ဥပါသကော ကာလင်္ကတော; တဿ ကာ ဂတိ ကော အဘိသမ္ပရာယော''တိ?

''ကက္ကဋော , အာနန္ဒ, ဥပါသကော ကာလင်္ကတော ပဉ္စန္နံ ဩရမ္ဘာဂိယာနံ သံယောဇနာနံ ပရိက္ခယာ ဩပပါတိကော တတ္ထ ပရိနိဗ္ဗာယီ အနာဝတ္တိဓမ္မော တသ္မာ လောကာ။ ကဠိမ္ဘော, အာနန္ဒ ။ပေ.။ နိကဋော, အာနန္ဒ။ပေ.။ ကဋိဿဟော, အာနန္ဒ ။ပေ.။ တုဋ္ဌော, အာနန္ဒ။ပေ.။ သန္တုဋ္ဌော, အာနန္ဒ။ပေ.။ ဘဒ္ဒော, အာနန္ဒ။ပေ.။ သုဘဒ္ဒော, အာနန္ဒ, ဥပါသကော ကာလင်္ကတော ပဉ္စန္နံ ဩရမ္ဘာဂိယာနံ သံယောဇနာနံ ပရိက္ခယာ ဩပပါတိကော တတ္ထ ပရိနိဗ္ဗာယီ အနာဝတ္တိဓမ္မော တသ္မာ လောကာ။ (သဗ္ဗေ ဧကဂတိကာ ကာတဗ္ဗာ)။

''ပရောပညာသ, အာနန္ဒ, ဉာတိကေ ဥပါသကာ ကာလင်္ကတာ ပဉ္စန္နံ ဩရမ္ဘာဂိယာနံ သံယောဇနာနံ ပရိက္ခယာ ဩပပါတိကာ တတ္ထ ပရိနိဗ္ဗာယိနော အနာဝတ္တိဓမ္မာ တသ္မာ လောကာ။ သာဓိကနဝုတိ, အာနန္ဒ, ဉာတိကေ ဥပါသကာ ကာလင်္ကတာ တိဏ္ဏံ သံယောဇနာနံ ပရိက္ခယာ ရာဂဒောသမောဟာနံ တနုတ္တာ သကဒါဂါမိနော; သကိဒေဝ ဣမံ လောကံ အာဂန္တွာ ဒုက္ခဿန္တံ ကရိဿန္တိ။ ဆာတိရေကာနိ ခော, အာနန္ဒ, ပဉ္စသတာနိ ဉာတိကေ ဥပါသကာ ကာလင်္ကတာ တိဏ္ဏံ သံယောဇနာနံ ပရိက္ခယာ သောတာပန္နာ အဝိနိပါတဓမ္မာ နိယတာ သမ္ဗောဓိပရာယဏာ။

''အနစ္ဆရိယံ ခော ပနေတံ, အာနန္ဒ, ယံ မနုဿဘူတော ကာလံ ကရေယျ; တသ္မိံ တသ္မိံ စေ မံ ကာလင်္ကတေ ဥပသင်္ကမိတွာ ဧတမတ္ထံ ပဋိပုစ္ဆိဿထ။ ဝိဟေသာ ပေသာ, အာနန္ဒ, အဿ တထာဂတဿ။ တသ္မာတိဟာနန္ဒ, ဓမ္မာဒါသံ နာမ ဓမ္မပရိယာယံ ဒေသေဿာမိ; ယေန သမန္နာဂတော အရိယသာဝကော အာကင်္ခမာနော အတ္တနာဝ အတ္တာနံ ဗျာကရေယျ – 'ခီဏနိရယောမှိ ခီဏတိရစ္ဆာနယောနိ ခီဏပေတ္တိဝိသယော ခီဏာပါယဒုဂ္ဂတိဝိနိပါတော, သောတာပန္နောဟမသ္မိ အဝိနိပါတဓမ္မော နိယတော သမ္ဗောဓိပရာယဏော'''။

''ကတမော စ သော, အာနန္ဒ, ဓမ္မာဒါသော ဓမ္မပရိယာယော; ယေန သမန္နာဂတော အရိယသာဝကော အာကင်္ခမာနော အတ္တနာဝ အတ္တာနံ ဗျာကရေယျ – 'ခီဏနိရယောမှိ ခီဏတိရစ္ဆာနယောနိ ခီဏပေတ္တိဝိသယော ခီဏာပါယဒုဂ္ဂတိဝိနိပါတော, သောတာပန္နောဟမသ္မိ အဝိနိပါတဓမ္မော နိယတော သမ္ဗောဓိပရာယဏော'''။

''ဣဓာနန္ဒ , အရိယသာဝကော ဗုဒ္ဓေ အဝေစ္စပ္ပသာဒေန သမန္နာဂတော ဟောတိ – ဣတိပိ သော ဘဂဝါ။ပေ.။ သတ္ထာ ဒေဝမနုဿာနံ ဗုဒ္ဓေါ ဘဂဝါတိ။ ဓမ္မေ။ပေ.။ သင်္ဃေ။ပေ.။ အရိယကန္တေဟိ သီလေဟိ သမန္နာဂတော ဟောတိ အခဏ္ဍေဟိ။ပေ.။ သမာဓိသံဝတ္တနိကေဟိ။ အယံ ခော သော, အာနန္ဒ, ဓမ္မာဒါသော ဓမ္မပရိယာယော; ယေန သမန္နာဂတော အရိယသာဝကော အာကင်္ခမာနော အတ္တနာဝ အတ္တာနံ ဗျာကရေယျ – 'ခီဏနိရယောမှိ ခီဏတိရစ္ဆာန

ယောနိ ခီဏာပေတ္တိဝိသယော ခီဏာပာယဒုဂ္ဂတိဝိနိပာတော, သောတာပန္နောဟမသ္မိ အဝိနိပာတဓမ္မော နိယတော သမ္ဗောဓိပရာယဏော’’’တိ။ ဒသမံ။

ဝေဠုဒ္ဝါရဝဂ္ဂေါ ပဌမော။

တဿုဒ္ဒါနံ –

ရာဇာ ဩဂဓဒီဃာဝု၊ သာရိပုတ္တာပရေ ဒုဝေ။
ထပတီ ဝေဠုဒ္ဝါရေယျာ၊ ဂိဉ္ဇကာဝသထေ တယောတိ။

၂. ရာဇကာရာမဝဂ္ဂေါ

၁. သဟဿဘိက္ခုနိသင်္ဃသုတ္တံ

၁၀၀၇. ဧကံ သမယံ ဘဂဝါ သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ ရာဇကာရာမေ။ အထ ခေါ သဟဿဘိက္ခုနိသင်္ဃော [သဟဿံ ဘိက္ခုနိသံဃော (သီ.)] ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတွာ ဧကမန္တံ အဋ္ဌာသိ။ ဧကမန္တံ ဌိတာ ခေါ တာ ဘိက္ခုနိယော ဘဂဝါ ဧတဒဝေါစ –

“စတူဟိ ခေါ, ဘိက္ခုနိယော, ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော အရိယသာဝကော သောတာပန္နော ဟောတိ အဝိနိပာတဓမ္မော နိယတော သမ္ဗောဓိပရာယဏော။ ကတမေဟိ စတူဟိ? ဣဓ, ဘိက္ခုနိယော, အရိယသာဝကော ဗုဒ္ဓေ အဝေစ္စပ္ပသာဒေန သမန္နာဂတော ဟောတိ – ဣတိပိ သော ဘဂဝါ။ပေ။ သတ္ထာ ဒေဝမနုဿာနံ ဗုဒ္ဓေါ ဘဂဝါတိ။ ဓမ္မေ ။ပေ။ သင်္ဃေ။ပေ။ အရိယကန္တေဟိ သီလေဟိ သမန္နာဂတော ဟောတိ, အခဏ္ဍေဟိ။ပေ။ သမာဓိသံဝတ္တနိကေဟိ။ ဣမေဟိ ခေါ, ဘိက္ခုနိယော, စတူဟိ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော အရိယသာဝကော သောတာပန္နော ဟောတိ အဝိနိပာတဓမ္မော နိယတော သမ္ဗောဓိပရာယဏော”တိ။ ပဌမံ။

၂. ဗြာဟ္မဏသုတ္တံ

၁၀၀၈. သာဝတ္ထိနိဒါနံ ။ “ဗြာဟ္မဏာ, ဘိက္ခဝေ, ဥဒယဂါမိနိံ နာမ ပဋိပဒံ ပညပေန္တိ။ တေ သာဝကံ ဧဝံ သမာဒပေန္တိ – ‘ဧဟိ တွံ, အမ္ဘော ပုရိသ, ကာလဿေဝ ဥဋ္ဌာယ ပာစီနမုခော ယာဟိ။ သော တွံ မာ သောဗ္ဘံ ပရိဝဇ္ဇေဟိ, မာ ပပာတံ, မာ ခါဏုံ, မာ ကဏ္ဋကဋ္ဌာနံ [ကဏ္ဋကံ ဌာနံ (ပီ. က.)], မာ စန္ဒနိယံ, မာ ဩဠိဂလ္လံ။ ယတ္ထ [ယတ္ထေဝ (သျာ. ကံ.), ယာနိ တ (သီ.)] ပပတေယျာသိ တတ္ထေဝ မရဏံ အာဂမေယျာသိ။ ဧဝံ တွံ, အမ္ဘော ပုရိသ, ကာယဿ ဘေဒာ ပရံ မရဏာ သုဂတိံ သဂ္ဂံ လောကံ ဥပပဇ္ဇိဿသီ’’’တိ။

“တံ ခေါ ပနေတံ, ဘိက္ခဝေ, ဗြာဟ္မဏာနံ ဗာလဂမနမေတံ [ဗာလာနံ ဂမနမေတံ (သီ.)] မူဠှဂမနမေတံ န နိဗ္ဗိဒာယ န ဝိရာဂါယ န နိရောဓာယ န ဥပသမာယ န အဘိညာယ န သမ္ဗောဓာယ န နိဗ္ဗာနာယ သံဝတ္တတိ။ အဟဉ္စ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, အရိယဿ ဝိနယေ ဥဒယဂါမိနိံ ပဋိပဒံ ပညပေမိ; ယာ ဧကန္တနိဗ္ဗိဒါယ ဝိရာဂါယ နိရောဓာယ ဥပသမာယ အဘိညာယ သမ္ဗောဓာယ နိဗ္ဗာနာယ သံဝတ္တတိ။

“ကတမာ စ သာ, ဘိက္ခဝေ, ဥဒယဂါမိနီ ပဋိပဒါ; ယာ ဧကန္တနိဗ္ဗိဒါယ။ပေ။ နိဗ္ဗာနာယ သံဝတ္တတိ? ဣဓ , ဘိက္ခဝေ, အရိယသာဝကော ဗုဒ္ဓေ အဝေစ္စပ္ပသာဒေန သမန္နာဂတော ဟောတိ – ဣတိပိ သော ဘဂဝါ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ။ပေ။ သတ္ထာ ဒေဝမနုဿာနံ ဗုဒ္ဓေါ ဘဂဝါတိ; ဓမ္မေ။ပေ။ သင်္ဃေ။ပေ။ အရိယကန္တေဟိ သီလေဟိ သမန္နာဂတော ဟောတိ အခဏ္ဍေဟိ။ပေ။ သမာဓိသံဝတ္တနိကေဟိ။ အယံ ခေါ သာ, ဘိက္ခဝေ, ဥဒယဂါမိနီ ပဋိပဒါ ဧကန္တနိဗ္ဗိဒါယ။ပေ။ နိဗ္ဗာနာယ သံဝတ္တတီ”တိ။ ဒုတိယံ။

၃. အာနန္ဒတ္ထေရသုတ္တံ

၁၀၀၉. ဇေကံ သမယံ အာယသ္မာ စ အာနန္ဒော အာယသ္မာ စ သာရိပုတ္တော သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရန္တိ ဇေတဝနေ အနာထပိဏ္ဍိကဿ အာရာမေ။ အထ ခေါ အာယသ္မာ သာရိပုတ္တော သာယန္ဟသမယံ ပဋိသလ္လာနာ ဝုဋ္ဌိတော ယေနာယသ္မာ အာနန္ဒော တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ အာယသ္မတာ အာနန္ဒေန သဒ္ဓိံ သမ္မောဒိ။ သမ္မောဒနီယံ ကထံ သာရဏီယံ ဝီတိသာရေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ။ ဧကမန္တံ နိသိန္နော ခေါ အာယသ္မာ သာရိပုတ္တော အာယသ္မန္တံ အာနန္ဒံ ဧတဒဝေါစ – ''ကတိနံ ခေါ, အာဝုသော အာနန္ဒ , ဓမ္မာနံ ပဟာနာ, ကတိနံ ဓမ္မာနံ သမန္နာဂမနဟေတု, ဧဝမယံ ပဇာ ဘဂဝတာ ဗျာကတာ သောတာပန္နာ အဝိနိပါတဓမ္မာ နိယတာ သမ္ဗောဓိပရာယဏာ''တိ? ''စတုန္နံ ခေါ, အာဝုသော, ဓမ္မာနံ ပဟာနာ, စတုန္နံ ဓမ္မာနံ သမန္နာဂမနဟေတု, ဧဝမယံ ပဇာ ဘဂဝတာ ဗျာကတာ သောတာပန္နာ အဝိနိပါတဓမ္မာ နိယတာ သမ္ဗောဓိပရာယဏာ''တိ။

''ကတမေသံ စတုန္နံ? ယထာရူပေန ခေါ, အာဝုသော, ဗုဒ္ဓေ အပ္ပသာဒေန သမန္နာဂတော အဿုတဝါ ပုထုဇ္ဇနော ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ အပါယံ ဒုဂ္ဂတိံ ဝိနိပါတံ နိရယံ ဥပပဇ္ဇတိ တထာရူပဿ ဗုဒ္ဓေ အပ္ပသာဒော န ဟောတိ။ ယထာရူပေန စ ခေါ, အာဝုသော, ဗုဒ္ဓေ အဝေစ္စပ္ပသာဒေန သမန္နာဂတော သုတဝါ အရိယသာဝကော ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ သုဂတိံ သဂ္ဂံ လောကံ ဥပပဇ္ဇတိ တထာရူပဿ ဗုဒ္ဓေ အဝေစ္စပ္ပသာဒော ဟောတိ – 'ဣတိပိ သော ဘဂဝါ။ပေ.။ သတ္ထာ ဒေဝမနုဿာနံ ဗုဒ္ဓေါ ဘဂဝါ''တိ။

''ယထာရူပေန စ ခေါ, အာဝုသော, ဓမ္မေ အပ္ပသာဒေန သမန္နာဂတော အဿုတဝါ ပုထုဇ္ဇနော ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ အပါယံ ဒုဂ္ဂတိံ ဝိနိပါတံ နိရယံ ဥပပဇ္ဇတိ တထာရူပဿ ဓမ္မေ အပ္ပသာဒော န ဟောတိ။ ယထာရူပေန စ ခေါ, အာဝုသော, ဓမ္မေ အဝေစ္စပ္ပသာဒေန သမန္နာဂတော သုတဝါ အရိယသာဝကော ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ သုဂတိံ သဂ္ဂံ လောကံ ဥပပဇ္ဇတိ တထာရူပဿ ဓမ္မေ အဝေစ္စပ္ပသာဒော ဟောတိ – 'သွာက္ခာတော ဘဂဝတာ ဓမ္မော။ပေ.။ ဝိညူဟီ'တိ။

''ယထာရူပေန စ ခေါ, အာဝုသော, သင်္ဃေ အပ္ပသာဒေန သမန္နာဂတော အဿုတဝါ ပုထုဇ္ဇနော ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ အပါယံ ဒုဂ္ဂတိံ ဝိနိပါတံ နိရယံ ဥပပဇ္ဇတိ တထာရူပဿ သင်္ဃေ အပ္ပသာဒော န ဟောတိ။ ယထာရူပေန စ ခေါ, အာဝုသော, သင်္ဃေ အဝေစ္စပ္ပသာဒေန သမန္နာဂတော သုတဝါ အရိယသာဝကော ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ သုဂတိံ သဂ္ဂံ လောကံ ဥပပဇ္ဇတိ တထာရူပဿ သင်္ဃေ အဝေစ္စပ္ပသာဒော ဟောတိ – 'သုပ္ပဋိပန္နော ဘဂဝတော သာဝကသင်္ဃော။ပေ.။ အနုတ္တရံ ပုညက္ခေတ္တံ လောကဿာ'တိ။

''ယထာရူပေန စ ခေါ, အာဝုသော, ဒုဿီလျေန သမန္နာဂတော အဿုတဝါ ပုထုဇ္ဇနော ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ အပါယံ ဒုဂ္ဂတိံ ဝိနိပါတံ နိရယံ ဥပပဇ္ဇတိ တထာရူပဿ ဒုဿီလျံ န ဟောတိ။ ယထာရူပေဟိ စ ခေါ, အာဝုသော, အရိယကန္တေဟိ သီလေဟိ သမန္နာဂတော သုတဝါ အရိယသာဝကော ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ သုဂတိံ သဂ္ဂံ လောကံ ဥပပဇ္ဇတိ တထာရူပါနိ အရိယကန္တာနိ သီလာနိ ဟောန္တိ အခဏ္ဍာနိ။ပေ.။ သမာဓိသံဝတ္တနိကာနိ။ ဣမေသံ ခေါ, အာဝုသော, စတုန္နံ ဓမ္မာနံ ပဟာနာ ဣမေသံ စတုန္နံ ဓမ္မာနံ သမန္နာဂမနဟေတု ဧဝမယံ ပဇာ ဘဂဝတာ ဗျာကတာ သောတာပန္နာ အဝိနိပါတဓမ္မာ နိယတာ သမ္ဗောဓိပရာယဏာ''တိ။ တတိယံ။

၄. ဒုဂ္ဂတိဘယသုတ္တံ

၁၀၁၀. ''စတူဟိ, ဘိက္ခဝေ, ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော အရိယသာဝကော သဗ္ဗဒုဂ္ဂတိဘယံ သမတိက္ကန္တော ဟောတိ။ ကတမေဟိ စတူဟိ? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, အရိယသာဝကော ဗုဒ္ဓေ အဝေစ္စပ္ပသာဒေန သမန္နာဂတော ဟောတိ – 'ဣတိပိ သော ဘဂဝါ။ပေ.။ သတ္ထာ ဒေဝမနုဿာနံ ဗုဒ္ဓေါ ဘဂဝါ'တိ။ ဓမ္မေ။ပေ.။ သင်္ဃေ။ပေ.။ အရိယကန္တေဟိ သီလေဟိ သမန္နာဂတော ဟောတိ အခဏ္ဍေဟိ။ပေ.။ သမာဓိသံဝတ္တနိကေဟိ။ ဣမေဟိ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, စတူဟိ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော အရိယသာဝကော သဗ္ဗဒုဂ္ဂတိဘယံ သမတိက္ကန္တော ဟောတီ''တိ။ စတုတ္ထံ။

၅. ဒုဂ္ဂတိဝိနိပါတဘယသုတ္တံ

၁၀၁၁. ‘‘စတူဟိ, ဘိက္ခဝေ, ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော အရိယသာဝကော သဗ္ဗဒုဂ္ဂတိဝိနိပါတဘယံ သမတိက္ကန္တော ဟောတိ။ ကတမေဟိ စတူဟိ? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, အရိယသာဝကော ဗုဒ္ဓေ အဝေစ္စပ္ပသာဒေန သမန္နာဂတော ဟောတိ – ‘ဣတိပိ သော ဘဂဝါ။ပေ။ သတ္ထာ ဒေဝမနုဿာနံ ဗုဒ္ဓေါ ဘဂဝါ’တိ။ ဓမ္မေ။ပေ။ သင်္ဃေ။ပေ။ အရိယကန္တေဟိ သီလေဟိ သမန္နာဂတော ဟောတိ အခဏ္ဍေဟိ။ပေ။ သမာဓိသံဝတ္တနိကေဟိ။ ဣမေဟိ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, စတူဟိ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော အရိယသာဝကော သဗ္ဗဒုဂ္ဂတိဝိနိပါတဘယံ သမတိက္ကန္တော ဟောတီ’’တိ။ ပဉ္စမံ။

၆. ပဌမမိတ္တာမစ္စသုတ္တံ

၁၀၁၂. ‘‘ယေ တေ, ဘိက္ခဝေ, အနုကမ္ပေယျာထ, ယေ စ သောတဗ္ဗံ မညေယျုံ – မိတ္တာ ဝါ အမစ္စာ ဝါ ဉာတီ ဝါ သာလောဟိတာ ဝါ – တေ, ဘိက္ခဝေ, စတူသု သောတာပတ္တိယင်္ဂေသု သမာဒပေတဗ္ဗာ , နိဝေသေတဗ္ဗာ, ပတိဋ္ဌာပေတဗ္ဗာ။ ကတမေသု စတူသု? ဗုဒ္ဓေ အဝေစ္စပ္ပသာဒေ သမာဒပေတဗ္ဗာ, နိဝေသေတဗ္ဗာ, ပတိဋ္ဌာပေတဗ္ဗာ – ‘ဣတိပိ သော ဘဂဝါ။ပေ။ သတ္ထာ ဒေဝမနုဿာနံ ဗုဒ္ဓေါ ဘဂဝါ’တိ။ ဓမ္မေ။ပေ။ သင်္ဃေ။ပေ။ အရိယကန္တေသု သီလေသု သမာဒပေတဗ္ဗာ, နိဝေသေတဗ္ဗာ, ပတိဋ္ဌာပေတဗ္ဗာ အခဏ္ဍေသု။ပေ။ သမာဓိသံဝတ္တနိကေသု။ ယေ တေ, ဘိက္ခဝေ, အနုကမ္ပေယျာထ , ယေ စ သောတဗ္ဗံ မညေယျုံ – မိတ္တာ ဝါ အမစ္စာ ဝါ ဉာတီ ဝါ သာလောဟိတာ ဝါ – တေ, ဘိက္ခဝေ, ဣမေသု စတူသု သောတာပတ္တိယင်္ဂေသု သမာဒပေတဗ္ဗာ, နိဝေသေတဗ္ဗာ, ပတိဋ္ဌာပေတဗ္ဗာ’’တိ။ ဆဋ္ဌံ။

၇. ဒုတိယမိတ္တာမစ္စသုတ္တံ

၁၀၁၃. ‘‘ယေ တေ, ဘိက္ခဝေ, အနုကမ္ပေယျာထ, ယေ စ သောတဗ္ဗံ မညေယျုံ – မိတ္တာ ဝါ အမစ္စာ ဝါ ဉာတီ ဝါ သာလောဟိတာ ဝါ – တေ, ဘိက္ခဝေ, စတူသု သောတာပတ္တိယင်္ဂေသု သမာဒပေတဗ္ဗာ, နိဝေသေတဗ္ဗာ, ပတိဋ္ဌာပေတဗ္ဗာ။ ကတမေသု စတူသု? ဗုဒ္ဓေ အဝေစ္စပ္ပသာဒေ သမာဒပေတဗ္ဗာ, နိဝေသေတဗ္ဗာ, ပတိဋ္ဌာပေတဗ္ဗာ – ‘ဣတိပိ သော ဘဂဝါ။ပေ။ သတ္ထာ ဒေဝမနုဿာနံ ဗုဒ္ဓေါ ဘဂဝါ’’တိ။

‘‘သိယာ, ဘိက္ခဝေ, စတုန္နံ မဟာဘူတာနံ အညထတ္တံ – ပထဝီဓာတုယာ, အာပောဓာတုယာ, တေဇောဓာတုယာ, ဝါယောဓာတုယာ – န တွေဝ ဗုဒ္ဓေ အဝေစ္စပ္ပသာဒေန သမန္နာဂတဿ အရိယသာဝကဿ သိယာ အညထတ္တံ။ တတြိဒံ အညထတ္တံ – သော ဝတ ဗုဒ္ဓေ အဝေစ္စပ္ပသာဒေန သမန္နာဂတော အရိယသာဝကော နိရယံ ဝါ တိရစ္ဆာနယောနိံ ဝါ ပေတ္တိဝိသယံ ဝါ ဥပပဇ္ဇိဿတီ’’တိ – နေတံ ဌာနံ ဝိဇ္ဇတိ။ ‘‘ဓမ္မေ။ပေ။ သင်္ဃေ။ပေ။ အရိယကန္တေသု သီလေသု သမာဒပေတဗ္ဗာ, နိဝေသေတဗ္ဗာ, ပတိဋ္ဌာပေတဗ္ဗာ အခဏ္ဍေသု။ပေ။ သမာဓိသံဝတ္တနိကေသု။ သိယာ, ဘိက္ခဝေ, စတုန္နံ မဟာဘူတာနံ အညထတ္တံ – ပထဝီဓာတုယာ, အာပောဓာတုယာ, တေဇောဓာတုယာ, ဝါယောဓာတုယာ – န တွေဝ အရိယကန္တေဟိ သီလေဟိ သမန္နာဂတဿ အရိယသာဝကဿ သိယာ အညထတ္တံ။ တတြိဒံ အညထတ္တံ – သော ဝတ အရိယကန္တေဟိ သီလေဟိ သမန္နာဂတော အရိယသာဝကော နိရယံ ဝါ တိရစ္ဆာနယောနိံ ဝါ ပေတ္တိဝိသယံ ဝါ ဥပပဇ္ဇိဿတီတိ – နေတံ ဌာနံ ဝိဇ္ဇတိ။ ယေ တေ, ဘိက္ခဝေ, အနုကမ္ပေယျာထ, ယေ စ သောတဗ္ဗံ မညေယျုံ – မိတ္တာ ဝါ အမစ္စာ ဝါ ဉာတီ ဝါ သာလောဟိတာ ဝါ – တေ, ဘိက္ခဝေ , ဣမေသု စတူသု သောတာပတ္တိယင်္ဂေသု သမာဒပေတဗ္ဗာ, နိဝေသေတဗ္ဗာ, ပတိဋ္ဌာပေတဗ္ဗာ’’တိ။ သတ္တမံ။

၈. ပဌမဒေဝစာရိကသုတ္တံ

၁၀၁၄. သာဝတ္ထိနိဒါနံ။ အထ ခေါ အာယသ္မာ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနော – သေယျထာပိ နာမ ဗလဝါ ပုရိသော သမိဉ္ဇိတံ ဝါ ဗာဟံ ပသာရေယျ, ပသာရိတံ ဝါ ဗာဟံ သမိဉ္ဇေယျ, ဧဝမေဝ – ဇေတဝနေ အန္တရဟိတော ဒေဝေသု တာဝတိံသေသု ပါတုရဟောသိ။ အထ ခေါ သမ္ဗဟုလာ တာဝတိံသကာယိကာ ဒေဝတာယော ယေနာယသ္မာ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနော တေနုပသင်္ကမိံသု; ဥပသင်္ကမိတွာ အာယသ္မန္တံ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနံ အဘိဝါဒေတွာ ဧကမန္တံ အဋ္ဌံသု။ ဧကမန္တံ ဌိတာ ခေါ တာ ဒေဝတာယော အာယသ္မာ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနော ဧတဒဝေါစ –

“သာဓု ခော, အာဝုသော, ဗုဒ္ဓေ အဝေစ္စပ္ပသာဒေန သမန္နာဂမနံ ဟောတိ – ဣတိပိ သော ဘဂဝါ။ပေ.။ သတ္ထာ ဒေဝမနုဿာနံ ဗုဒ္ဓော ဘဂဝါတိ။ ဗုဒ္ဓေ အဝေစ္စပ္ပသာဒေန သမန္နာဂမနဟေတု ခော, အာဝုသော, ဧဝမိဓေကစ္စေ သတ္တာ ကာယဿ ဘေဒာ ပရံ မရဏာ သုဂတိံ သဂ္ဂံ လောကံ ဥပပဇ္ဇန္တိ။ သာဓု ခော, အာဝုသော, ဓမ္မေ။ပေ.။ သင်္ဃေ။ပေ.။ သာဓု ခော, အာဝုသော, အရိယကန္တေဟိ သီလေဟိ သမန္နာဂမနံ ဟောတိ အခဏ္ဍေဟိ။ပေ.။ သမာဓိသံဝတ္တနိကေဟိ။ အရိယကန္တေဟိ သီလေဟိ သမန္နာဂမနဟေတု ခော, အာဝုသော, ဧဝမိဓေကစ္စေ သတ္တာ ကာယဿ ဘေဒာ ပရံ မရဏာ သုဂတိံ သဂ္ဂံ လောကံ ဥပပဇ္ဇန္တီ”တိ။

“သာဓု ခော, မာရိသ မောဂ္ဂလ္လာန, ဗုဒ္ဓေ အဝေစ္စပ္ပသာဒေန သမန္နာဂမနံ ဟောတိ – ဣတိပိ သော ဘဂဝါ။ပေ.။ သတ္ထာ ဒေဝမနုဿာနံ ဗုဒ္ဓော ဘဂဝါတိ။ ဗုဒ္ဓေ အဝေစ္စပ္ပသာဒေန သမန္နာဂမနဟေတု ခော, မာရိသ မောဂ္ဂလ္လာန, ဧဝမိဓေကစ္စေ သတ္တာ ကာယဿ ဘေဒာ ပရံ မရဏာ သုဂတိံ သဂ္ဂံ လောကံ ဥပပဇ္ဇန္တိ။ သာဓု ခော, မာရိသ မောဂ္ဂလ္လာန, ဓမ္မေ။ပေ.။ သင်္ဃေ။ပေ.။ အရိယကန္တေဟိ သီလေဟိ သမန္နာဂမနံ ဟောတိ အခဏ္ဍေဟိ။ပေ.။ သမာဓိသံဝတ္တနိကေဟိ။ အရိယကန္တေဟိ သီလေဟိ သမန္နာဂမနဟေတု ခော, မာရိသ မောဂ္ဂလ္လာန, ဧဝမိဓေကစ္စေ သတ္တာ ကာယဿ ဘေဒာ ပရံ မရဏာ သုဂတိံ သဂ္ဂံ လောကံ ဥပပဇ္ဇန္တီ”တိ။ အဋ္ဌမံ။

၉. ဒုတိယဒေဝစာရိကသုတ္တံ

၁၀၁၅. သာဝတ္ထိနိဒါနံ ။ အထ ခော အာယသ္မာ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနော – သေယျထာပိ နာမ ဗလဝါ ပုရိသော သမိဉ္ဇိတံ ဝါ ဗာဟံ ပသာရေယျ, ပသာရိတံ ဝါ ဗာဟံ သမိဉ္ဇေယျ, ဧဝမေဝ – ဇေတဝနေ အန္တရဟိတော ဒေဝေသု တာဝတိံသေသု ပါတုရဟောသိ။ အထ ခော သမ္ဗဟုလာ တာဝတိံသကာယိကာ ဒေဝတာယော ယေနာယသ္မာ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနော တေနုပသင်္ကမိံသု; ဥပသင်္ကမိတွာ အာယသ္မန္တံ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနံ အဘိဝါဒေတွာ ဧကမန္တံ အဋ္ဌံသု။ ဧကမန္တံ ဌိတာ ခော တာ ဒေဝတာယော အာယသ္မာ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနော ဧတဒဝေါစ –

“သာဓု ခော, အာဝုသော, ဗုဒ္ဓေ အဝေစ္စပ္ပသာဒေန သမန္နာဂမနံ ဟောတိ – ဣတိပိ သော ဘဂဝါ။ပေ.။ သတ္ထာ ဒေဝမနုဿာနံ ဗုဒ္ဓော ဘဂဝါတိ။ ဗုဒ္ဓေ အဝေစ္စပ္ပသာဒေန သမန္နာဂမနဟေတု ခော, အာဝုသော, ဧဝမိဓေကစ္စေ သတ္တာ ကာယဿ ဘေဒာ ပရံ မရဏာ သုဂတိံ သဂ္ဂံ လောကံ ဥပပန္နာ။ သာဓု ခော, အာဝုသော, ဓမ္မေ။ပေ.။ သင်္ဃေ။ပေ.။ အရိယကန္တေဟိ သီလေဟိ သမန္နာဂမနံ ဟောတိ အခဏ္ဍေဟိ။ပေ.။ သမာဓိသံဝတ္တနိကေဟိ။ အရိယကန္တေဟိ သီလေဟိ သမန္နာဂမနဟေတု ခော, အာဝုသော, ဧဝမိဓေကစ္စေ သတ္တာ ကာယဿ ဘေဒာ ပရံ မရဏာ သုဂတိံ သဂ္ဂံ လောကံ ဥပပန္နာ”တိ။

“သာဓု ခော, မာရိသ မောဂ္ဂလ္လာန, ဗုဒ္ဓေ အဝေစ္စပ္ပသာဒေန သမန္နာဂမနံ ဟောတိ – ဣတိပိ သော ဘဂဝါ။ပေ.။ သတ္ထာ ဒေဝမနုဿာနံ ဗုဒ္ဓော ဘဂဝါတိ။ ဗုဒ္ဓေ အဝေစ္စပ္ပသာဒေန သမန္နာဂမနဟေတု ခော, မာရိသ မောဂ္ဂလ္လာန, ဧဝမိဓေကစ္စေ သတ္တာ ကာယဿ ဘေဒာ ပရံ မရဏာ သုဂတိံ သဂ္ဂံ လောကံ ဥပပန္နာ။ သာဓု ခော, မာရိသ မောဂ္ဂလ္လာန, ဓမ္မေ။ပေ.။ သင်္ဃေ။ပေ.။ အရိယကန္တေဟိ သီလေဟိ သမန္နာဂမနံ ဟောတိ အခဏ္ဍေဟိ။ပေ.။ သမာဓိသံဝတ္တနိကေဟိ။ အရိယကန္တေဟိ သီလေဟိ သမန္နာဂမနဟေတု ခော, မာရိသ မောဂ္ဂလ္လာန, ဧဝမိဓေကစ္စေ သတ္တာ ကာယဿ ဘေဒာ ပရံ မရဏာ သုဂတိံ သဂ္ဂံ လောကံ ဥပပန္နာ”တိ။ နဝမံ။

၁၀. တတိယဒေဝစာရိကသုတ္တံ

၁၀၁၆. အထ ခော ဘဂဝါ – သေယျထာပိ နာမ ဗလဝါ ပုရိသော သမိဉ္ဇိတံ ဝါ ဗာဟံ ပသာရေယျ, ပသာရိတံ ဝါ ဗာဟံ သမိဉ္ဇေယျ, ဧဝမေဝ – ဇေတဝနေ အန္တရဟိတော ဒေဝေသု တာဝတိံသေသု ပါတုရဟောသိ။ အထ ခော သမ္ဗဟုလာ တာဝတိံသကာယိကာ ဒေဝတာယော ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိံသု; ဥပသင်္ကမိတွာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတွာ ဧကမန္တံ အဋ္ဌံသု။ ဧကမန္တံ ဌိတာ ခော တာ ဒေဝတာယော ဘဂဝါ ဧတဒဝေါစ –

“သာဓု ခော, အာဝုသော, ဗုဒ္ဓေ အဝေစ္စပ္ပသာဒေန သမန္နာဂမနံ ဟောတိ – ဣတိပိ သော ဘဂဝါ။ပေ.။ သတ္ထာ ဒေဝမနုဿာနံ ဗုဒ္ဓော ဘဂဝါတိ။ ဗုဒ္ဓေ အဝေစ္စပ္ပသာဒေန သမန္နာဂမနဟေတု ခော, အာဝုသော, ဧဝမိဓေကစ္စေ သတ္တာ

သောတာပန္နာ အဝိနိပာတဓမ္မာ နိယတာ သမ္ဗောဓိပရာယဏာ။ သာဓု ခော, အာဝုသော , ဓမ္မေ။ပေ.။ သင်္ဃေ။ပေ.။ အရိယကန္တေဟိ သီလေဟိ သမန္နာဂမနံ ဟောတိ အခဏ္ဍေဟိ။ပေ.။ သမာဓိသံဝတ္တနိကေဟိ။ အရိယကန္တေဟိ သီလေဟိ သမန္နာဂမနဟေတု ခော, အာဝုသော, ဧဝမိမေကစ္စေ သတ္တာ သောတာပန္နာ အဝိနိပာတဓမ္မာ နိယတာ သမ္ဗောဓိပရာယဏာ''တိ။

''သာဓု ခော, မာရိသ, ဗုဒ္ဓေ အဝေစ္စပ္ပသာဒေန သမန္နာဂမနံ ဟောတိ – ကုတိပိ သော ဘဂဝါ။ပေ.။ သတ္ထာ ဒေဝမနုဿာနံ ဗုဒ္ဓော ဘဂဝါတိ။ ဗုဒ္ဓေ အဝေစ္စပ္ပသာဒေန သမန္နာဂမနဟေတု ခော, မာရိသ, ဧဝမယံ ပဇာ သောတာပန္နာ အဝိနိပာတဓမ္မာ နိယတာ သမ္ဗောဓိပရာယဏာ။ သာဓု ခော, မာရိသ, ဓမ္မေ။ပေ.။ သင်္ဃေ။ပေ.။ အရိယကန္တေဟိ သီလေဟိ သမန္နာဂမနံ ဟောတိ အခဏ္ဍေဟိ။ပေ.။ သမာဓိသံဝတ္တနိကေဟိ။ အရိယကန္တေဟိ သီလေဟိ သမန္နာဂမနဟေတု ခော, မာရိသ, ဧဝမယံ ပဇာ သောတာပန္နာ အဝိနိပာတဓမ္မာ နိယတာ သမ္ဗောဓိပရာယဏာ''တိ။ ဒသမံ။

ရာဇကာရာမဝဂ္ဂေါ ဒုတိယော။

တဿုဒ္ဒါနံ –

သဟဿဗြာဟ္မဏာနန္ဒ, ဒုဂ္ဂတိ အပရေ ဒုဝေ။
မိတ္တာမစ္စာ ဒုဝေ ဝုတ္တာ, တယော စ ဒေဝစာရိကာတိ။

၃. သရဏာနိဝဂ္ဂေါ

၁. ပဌမမဟာနာမသုတ္တံ

၁၀၁၇. ဧဝံ မေ သုတံ – ဧကံ သမယံ ဘဂဝါ သက္ကေသု ဝိဟရတိ ကပိလဝတ္ထုသ္မိံ နိဂြောဓာရာမေ။ အထ ခော မဟာနာမော သက္ကော ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ။ ဧကမန္တံ နိသိန္နော ခော မဟာနာမော သက္ကော ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ – ''ဣဒံ, ဘန္တေ, ကပိလဝတ္ထု ဣဒ္ဓဉ္စေဝ ဖီတဉ္စ ဗာဟုဇညံ အာကိဏ္ဏမနုဿံ သမ္ဗာဓဗျူဟံ။ သော ခွာဟံ, ဘန္တေ, ဘဂဝန္တံ ဝါ ပယိရုပာသိတွာ မနောဘာဝနီယေ ဝါ ဘိက္ခူ သာယန္ဟသမယံ ကပိလဝတ္ထုံ ပဝိသန္တော; ဘန္တေနပိ [ဝိဗ္ဘန္တေနပိ (သီ.), ဘမန္တေနပိ (က.)] ဟတ္ထိနာ သမာဂစ္ဆာမိ; ဘန္တေနပိ အဿေန သမာဂစ္ဆာမိ; ဘန္တေနပိ ရထေန သမာဂစ္ဆာမိ; ဘန္တေနပိ သကဋေန သမာဂစ္ဆာမိ; ဘန္တေနပိ ပုရိသေန သမာဂစ္ဆာမိ။ တဿ မယှံ, ဘန္တေ, တသ္မိံ သမယေ မုဿတေဝ [မုသတေဝ (?)] ဘဂဝန္တံ အာရဗ္ဘ သတိ, မုဿတိ [မုသတိ (?)] ဓမ္မံ အာရဗ္ဘ သတိ, မုဿတိ သင်္ဃံ အာရဗ္ဘ သတိ။ တဿ မယှံ, ဘန္တေ, ဧဝံ ဟောတိ – 'ဣမမှိ စာဟံ သမယေ ကာလံ ကရေယျံ, ကာ မယှံ ဂတိ, ကော အဘိသမ္ပရာယော'''တိ?

''မာ ဘာယိ, မဟာနာမ, မာ ဘာယိ, မဟာနာမ! အပါပကံ တေ မရဏံ ဘဝိဿတိ အပါပိကာ ကာလံကိရိယာ [ကာလကိရိယာ (သီ. သျာ. ကံ.)]။ ယဿ ကဿစိ, မဟာနာမ, ဒီဃရတ္တံ သဒ္ဓါပရိဘာဝိတံ စိတ္တံ သီလပရိဘာဝိတံ စိတ္တံ သုတပရိဘာဝိတံ စိတ္တံ စာဂပရိဘာဝိတံ စိတ္တံ ပညာပရိဘာဝိတံ စိတ္တံ, တဿ ယော ဟိ ခွာယံ ကာယော ရူပီ စာတုမဟာဘူတိကော [စာတုမ္မဟာဘူတိကော (သီ. သျာ. ကံ.)] မာတာပေတ္တိကသမ္ဘဝေါ ဩဒနကုမ္မာသူပစယော အနိစ္စုစ္ဆာဒနပရိမဒ္ဒနဘေဒနဝိဒ္ဓံသနဓမ္မော။ တံ ဣဓေဝ ကာကာ ဝါ ခါဒန္တိ ဂိဇ္ဈာ ဝါ ခါဒန္တိ ကုလလာ ဝါ ခါဒန္တိ သုနခါ ဝါ ခါဒန္တိ သိင်္ဂါလာ [သိကလာ (သီ. သျာ. ကံ. ပီ.)] ဝါ ခါဒန္တိ ဝိဝိဓာ ဝါ ပါဏကဇာတာ ခါဒန္တိ; ယဉ္စ ခွဿ စိတ္တံ ဒီဃရတ္တံ သဒ္ဓါပရိဘာဝိတံ။ပေ.။ ပညာပရိဘာဝိတံ တံ ဥဒ္ဓဂါမိ ဟောတိ ဝိသေသဂါမိ။

''သေယျထာပိ, မဟာနာမ, ပုရိသော သပ္ပိကုမ္ဘံ ဝါ တေလကုမ္ဘံ ဝါ ဂမ္ဘီရံ ဥဒကရဟဒံ ဩဂါဟိတွာ ဘိန္ဒေယျ။ တတြ ယာ အဿ သက္ခရာ ဝါ ကဌလာ [ကထလာ (ပီ. က.)] ဝါ သာ အဓောဂါမီ အဿ, ယဉ္စ ခွဿ တတြ သပ္ပိ ဝါ တေလံ ဝါ တံ ဥဒ္ဓဂါမိ အဿ ဝိသေသဂါမိ။ ဧဝမေဝ ခော, မဟာနာမ, ယဿ ကဿစိ ဒီဃရတ္တံ သဒ္ဓါပရိဘာဝိတံ စိတ္တံ။ပေ.။ ပညာပရိဘာဝိတံ စိတ္တံ တဿ ယော ဟိ ခွာယံ ကာယော ရူပီ စာတုမဟာဘူတိကော

မာတာပေတ္တိကသမ္ဘဝေ သြဒ္ဓနကုမ္မာသူပစယော အနိစ္စုစ္ဆာဒနပရိမဒ္ဒနဘေဒနဝိဒ္ဓံသနဓမ္မော တံ ဣဓေဝ ကာ ကာ တ ခါဒန္တိ ဂိဇ္ဈာ တ ခါဒန္တိ ကုလလာ တ ခါဒန္တိ သုနခာ တ ခါဒန္တိ သိင်္ဂါလာ တ ခါဒန္တိ ဝိဝိဓာ တ ပါဏက ဇာတာ ခါဒန္တိ; ယဉ္စ ခွဝဿ စိတ္တံ ဒီဃရတ္တံ သဒ္ဓါပရိဘာဝိတံ။ပေ။ ပညာပရိဘာဝိတံ တံ ဥဒ္ဓဂါမိ ဟောတိ ဝိသေ သဂါမိ။ တုယှံ ခော ပန, မဟာနာမ, ဒီဃရတ္တံ သဒ္ဓါပရိဘာဝိတံ စိတ္တံ။ပေ။ ပညာပရိဘာဝိတံ စိတ္တံ ။ မာ ဘာယိ, မဟာနာမ , မာ ဘာယိ, မဟာနာမ! အပါပကံ တေ မရဏံ ဘဝိဿတိ, အပါပိကာ ကာလံကိရိယာ''တိ။ ပဌမံ။

၂. ဒုတိယမဟာနာမသုတ္တံ

၁၀၁၈. ဧဝံ မေ သုတံ – ဧကံ သမယံ ဘဂဝါ သက္ကေသု ဝိဟရတိ ကပိလဝတ္ထုသ္မိံ နိဂြောဓာရာမေ။ အထ ခော မဟာနာမော သက္ကော ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ။ ဧကမန္တံ နိသိန္နော ခော မဟာနာမော သက္ကော ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ – ''ဣဒံ, ဘန္တေ, ကပိလဝတ္ထု ဣဒ္ဓဉ္စေဝ ဖီ တဉ္စ ဗာဟုဇညံ အာကိဏ္ဏမနုဿံ သမ္ဗာဓဗျူဟံ။ သော ခွါဟံ, ဘန္တေ, ဘဂဝန္တံ ဝါ ပယိရုပါသိတွာ မနော ဘာဝနီယေ ဝါ ဘိက္ခူ သာယန္ဟသမယံ ကပိလဝတ္ထုံ ပဝိသန္တော; ဘန္တေနပိ ဟတ္ထိနာ သမာဂစ္ဆာမိ; ဘန္တေနပိ အဿေန သမာဂစ္ဆာမိ; ဘန္တေနပိ ရထေန သမာဂစ္ဆာမိ; ဘန္တေ, နပိ သကဋေန သမာဂစ္ဆာမိ; ဘန္တေ, နပိ ပုရိ သေန သမာဂစ္ဆာမိ။ တဿ မယှံ, ဘန္တေ, တသ္မိံ သမယေ မုဿတေဝ ဘဂဝန္တံ အာရဗ္ဘ သတိ, မုဿတိ ဓမ္မံ အာရဗ္ဘ သတိ, မုဿတိ သင်္ဃံ အာရဗ္ဘ သတိ။ တဿ မယှံ, ဘန္တေ, ဧဝံ ဟောတိ – 'ဣမမှိ စာဟံ သမယေ ကာလံ ကရေယျံ, ကာ မယှံ ဂတိ, ကော အဘိသမ္ပရာယော'''တိ?

''မာ ဘာယိ, မဟာနာမ, မာ ဘာယိ, မဟာနာမ! အပါပကံ တေ မရဏံ ဘဝိဿတိ အပါပိကာ ကာလံကိရိယာ။ စတူဟိ ခော, မဟာနာမ, ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော အရိယသာဝကော နိဗ္ဗာနနိန္နော ဟောတိ နိဗ္ဗာနပေါဏော နိဗ္ဗာနပဗ္ဘာရော။ ကတမေဟိ စတူဟိ? ဣဓ, မဟာနာမ, အရိယသာဝကော ဗုဒ္ဓေ အဝေစ္စပ္ပသာဒေန သမန္နာဂတော ဟောတိ – ဣတိပိ သော ဘဂဝါ။ပေ။ သတ္ထာ ဒေဝမနုဿာနံ ဗုဒ္ဓေါ ဘဂဝါတိ။ ဓမ္မေ။ပေ။ သင်္ဃေ ။ပေ။ အရိယကန္တေဟိ သီလေဟိ သမန္နာဂတော ဟောတိ အခဏ္ဍေဟိ။ပေ။ သမာဓိသံဝတ္တနိကေဟိ။

''သေယျထာပိ , မဟာနာမ, ရုက္ခော ပာစီနနိန္နော ပာစီနပေါဏော ပာစီနပဗ္ဘာရော, သော မူလစ္ဆိန္နော ကတ မေန ပပတေယျာ''တိ? ''ယေန, ဘန္တေ, နိန္နော ယေန ပေါဏော ယေန ပဗ္ဘာရော''တိ။ ''ဧဝမေဝ ခော, မဟာနာမ, ဣမေဟိ စတူဟိ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော အရိယသာဝကော နိဗ္ဗာနနိန္နော ဟောတိ နိဗ္ဗာနပေါဏော နိဗ္ဗာနပဗ္ဘာ ရော''တိ။ ဒုတိယံ။

၃. ဂောဓသက္ကသုတ္တံ

၁၀၁၉. ကပိလဝတ္ထုနိဒါနံ ။ အထ ခော မဟာနာမော သက္ကော ယေန ဂောဓာ သက္ကော တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္က မိတွာ ဂောဓံ သက္ကံ ဧတဒဝေါစ – ''ကတိဟိ [ကတီဟိ (ပီ. က.) ရူပသိဒ္ဓိ သြလောကေတဗ္ဗာ] တွံ, ဂောဓေ, ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတံ သောတာပန္နပုဂ္ဂလံ အာဇာနာသိ အဝိနိပါတဓမ္မံ နိယတံ သမ္ဗောဓိပရာယဏ''န္တိ?

''တီဟိ ခွါဟံ, မဟာနာမ, ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတံ သောတာပန္နပုဂ္ဂလံ အာဇာနာမိ အဝိနိပါတဓမ္မံ နိယတံ သမ္ဗောဓိ ပရာယဏံ။ ကတမေဟိ တီဟိ? ဣဓ, မဟာနာမ, အရိယသာဝကော ဗုဒ္ဓေ အဝေစ္စပ္ပသာဒေန သမန္နာဂတော ဟောတိ – ဣ တိပိ သော ဘဂဝါ။ပေ။ သတ္ထာ ဒေဝမနုဿာနံ ဗုဒ္ဓေါ ဘဂဝါတိ။ ဓမ္မေ။ပေ။ သင်္ဃေ အဝေစ္စပ္ပသာဒေန သမန္နာဂ တော ဟောတိ – သုပ္ပဋိပန္နော ဘဂဝတော သာဝကသင်္ဃော။ပေ။ အနုတ္တရံ ပုညက္ခေတ္တံ လောကဿာတိ။ ဣမေ ဟိ ခွါဟံ, မဟာနာမ, တီဟိ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတံ သောတာပန္နပုဂ္ဂလံ အာဇာနာမိ အဝိနိပါတဓမ္မံ နိယတံ သမ္ဗောဓိပ ရာယဏံ။

''တွံ ပန, မဟာနာမ, ကတိဟိ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတံ သောတာပန္နပုဂ္ဂလံ အာဇာနာသိ အဝိနိပါတဓမ္မံ နိယတံ သမ္ဗောဓိပရာယဏ''န္တိ? ''စတူဟိ ခွါဟံ, ဂောဓေ, ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတံ သောတာပန္နပုဂ္ဂလံ အာဇာနာမိ အဝိနိပါတဓမ္မံ နိယတံ သမ္ဗောဓိပရာယဏံ။ ကတမေဟိ စတူဟိ? ဣဓ, ဂောဓေ, အရိယသာဝကော ဗုဒ္ဓေ အဝေစ္စပ္ပသာဒေန သမန္နာဂ

တော ဟောတိ – ဣတိပိ သော ဘဂဝါ။ပေ။ သတ္ထာ ဒေဝမနုဿာနံ ဗုဒ္ဓေါ ဘဂဝါတိ။ ဓမ္မေ။ပေ။ သင်္ဃေ။ပေ။ အရိယကန္တေဟိ သီလေဟိ သမန္နာဂတော ဟောတိ အခဏ္ဍေဟိ။ပေ။ သမာဓိသံဝတ္တနိကေဟိ။ ဣမေဟိ ခေါ တဟံ, ကေဠ, စတူဟိ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတံ သောတာပန္နပုဂ္ဂလံ အာဇာနာမိ အဝိနိပါတဓမ္မံ နိယတံ သမ္ဗောဓိပရာယဏ’’န္တိ။

‘‘အာဂမေဟိ တွံ, မဟာနာမ, အာဂမေဟိ တွံ, မဟာနာမ! ဘဂဝါဝ တံ ဇာနေယျ ဧတေဟိ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတံ ဝါ အသမန္နာဂတံ ဝါ’’တိ။ ‘‘အာယာမ, ကေဠ, ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမေယျာမ; ဥပသင်္ကမိတွာ ဘဂဝတော ဧတမတ္ထံ အာရောစေဿာမာ’’တိ။ အထ ခေါ မဟာနာမော သက္ကော ဂောဓာ စ သက္ကော ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိံသု; ဥပသင်္ကမိတွာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိံသု။ ဧကမန္တံ နိသိန္နော ခေါ မဟာနာမော သက္ကော ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ –

‘‘ဣဓာဟံ , ဘန္တေ, ယေန ဂောဓာ သက္ကော တေနုပသင်္ကမိံ; ဥပသင်္ကမိတွာ ဂောဓံ သက္ကံ ဧတဒဝေါစံ – ‘ကတိဟိ တွံ, ကေဠ, ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတံ သောတာပန္နပုဂ္ဂလံ အာဇာနာသိ အဝိနိပါတဓမ္မံ နိယတံ သမ္ဗောဓိပရာယဏံ’? ဧဝံ ဝုတ္တေ, ဘန္တေ, ဂောဓာ သက္ကော မံ ဧတဒဝေါစ –

‘‘တီဟိ ခေါ တဟံ, မဟာနာမ, ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတံ သောတာပန္နပုဂ္ဂလံ အာဇာနာမိ အဝိနိပါတဓမ္မံ နိယတံ သမ္ဗောဓိပရာယဏံ။ ကတမေဟိ တီဟိ? ဣဓ, မဟာနာမ, အရိယသာဝကော ဗုဒ္ဓေ အဝေစ္စပ္ပသာဒေန သမန္နာဂတော ဟောတိ – ဣတိပိ သော ဘဂဝါ။ပေ။ သတ္ထာ ဒေဝမနုဿာနံ ဗုဒ္ဓေါ ဘဂဝါတိ။ ဓမ္မေ။ပေ။ သင်္ဃေ အဝေစ္စပ္ပသာဒေန သမန္နာဂတော ဟောတိ – သုပ္ပဋိပန္နော ဘဂဝတော သာဝကသင်္ဃော။ပေ။ အနုတ္တရံ ပုညက္ခေတ္တံ လောကဿာတိ။ ဣမေဟိ ခေါ တဟံ, မဟာနာမ, တီဟိ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတံ သောတာပန္နပုဂ္ဂလံ အာဇာနာမိ အဝိနိပါတဓမ္မံ နိယတံ သမ္ဗောဓိပရာယဏံ။ တွံ ပန, မဟာနာမ, ကတမေဟိ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတံ သောတာပန္နပုဂ္ဂလံ အာဇာနာသိ အဝိနိပါတဓမ္မံ နိယတံ သမ္ဗောဓိပရာယဏ’’န္တိ?

‘‘ဧဝံ ဝုတ္တာဟံ, ဘန္တေ, ဂောဓံ သက္ကံ ဧတဒဝေါစံ – ‘စတူဟိ ခေါ တဟံ, ကေဠ, ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတံ သောတာပန္နပုဂ္ဂလံ အာဇာနာမိ အဝိနိပါတဓမ္မံ နိယတံ သမ္ဗောဓိပရာယဏံ။ ကတမေဟိ စတူဟိ? ဣဓ, ကေဠ, အရိယသာဝကော ဗုဒ္ဓေ အဝေစ္စပ္ပသာဒေန သမန္နာဂတော ဟောတိ – ဣတိပိ သော ဘဂဝါ။ပေ။ သတ္ထာ ဒေဝမနုဿာနံ ဗုဒ္ဓေါ ဘဂဝါတိ။ ဓမ္မေ။ပေ။ သင်္ဃေ။ပေ။ အရိယကန္တေဟိ သီလေဟိ သမန္နာဂတော ဟောတိ အခဏ္ဍေဟိ။ပေ။ သမာဓိသံဝတ္တနိကေဟိ။ ဣမေဟိ ခေါ တဟံ, ကေဠ, စတူဟိ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတံ သောတာပန္နပုဂ္ဂလံ အာဇာနာမိ အဝိနိပါတဓမ္မံ နိယတံ သမ္ဗောဓိပရာယဏ’’’န္တိ။

‘‘ဧဝံ ဝုတ္တေ, ဘန္တေ, ဂောဓာ သက္ကော မံ ဧတဒဝေါစ – ‘အာဂမေဟိ တွံ, မဟာနာမ, အာဂမေဟိ တွံ, မဟာနာမ! ဘဂဝါဝ တံ ဇာနေယျ ဧတေဟိ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတံ ဝါ အသမန္နာဂတံ ဝါ’’’တိ။ ‘‘ဣဓ , ဘန္တေ, ကောစိဒေဝ ဓမ္မော သမုပ္ပာဒော ဥပ္ပဇ္ဇေယျ, ဧကတော အဿ ဘဂဝါ ဧကတော ဘိက္ခုသင်္ဃော စ။ ယေနေဝ ဘဂဝါ တေနေဝာဟံ အဿံ။ ဧဝံ ပသန္နံ မံ, ဘန္တေ, ဘဂဝါ ဓာရေတု။ ဣဓ, ဘန္တေ, ကောစိဒေဝ ဓမ္မော သမုပ္ပာဒော ဥပ္ပဇ္ဇေယျ, ဧကတော အဿ ဘဂဝါ ဧကတော ဘိက္ခုသင်္ဃော ဘိက္ခုနိသင်္ဃော စ။ ယေနေဝ ဘဂဝါ တေနေဝာဟံ အဿံ။ ဧဝံ ပသန္နံ မံ, ဘန္တေ, ဘဂဝါ ဓာရေတု။ ဣဓ, ဘန္တေ, ကောစိဒေဝ ဓမ္မော သမုပ္ပာဒော ဥပ္ပဇ္ဇေယျ, ဧကတော အဿ ဘဂဝါ ဧကတော ဘိက္ခုသင်္ဃော ဘိက္ခုနိသင်္ဃော စ ဥပါသကာ စ။ ယေနေဝ ဘဂဝါ တေနေဝာဟံ အဿံ။ ဧဝံ ပသန္နံ မံ, ဘန္တေ, ဘဂဝါ ဓာရေတု။ ဣဓ, ဘန္တေ, ကောစိဒေဝ ဓမ္မော သမုပ္ပာဒော ဥပ္ပဇ္ဇေယျ, ဧကတော အဿ ဘဂဝါ ဧကတော ဘိက္ခုသင်္ဃော ဘိက္ခုနိသင်္ဃော ဥပါသကာ ဥပါသိကာယော စ။ ယေနေဝ ဘဂဝါ တေနေဝာဟံ အဿံ။ ဧဝံ ပသန္နံ မံ, ဘန္တေ, ဘဂဝါ ဓာရေတု။ ဣဓ, ဘန္တေ, ကောစိဒေဝ ဓမ္မော သမုပ္ပာဒော ဥပ္ပဇ္ဇေယျ, ဧကတော အဿ ဘဂဝါ ဧကတော ဘိက္ခုသင်္ဃော ဘိက္ခုနိသင်္ဃော ဥပါသကာ ဥပါသိကာယော သဒေဝကော စ လောကော သမာရကော သဗြဟ္မကော သဿမဏဗြာဟ္မဏီ ပဇာ သဒေဝမနုဿာ။ ယေနေဝ ဘဂဝါ တေနေဝာဟံ အဿံ။ ဧဝံ ပသန္နံ မံ, ဘန္တေ, ဘဂဝါ ဓာရေတူ’’တိ။ ‘‘ဧဝံဝါဒီ တွံ, ကေဠ, မဟာနာမံ သက္ကံ ကိံ ဝဒေသီ’’တိ? ‘‘ဧဝံဝါဒါဟံ, ဘန္တေ, မဟာနာမံ သက္ကံ န ကိဉ္စိ ဝဒါမိ, အညတြ ကလျာဏာ အညတြ ကုသလာ’’တိ။ ဒသမံ။

၄. ပဌမသရဏာနိသက္ကသုတ္တံ

၁၀၂၀. ကပိလဝတ္ထုနိဒါနံ ။ တေန ခေါ ပန သမယေန သရဏာနိ [သရကာနိ (သီ. သျာ. ကံ. ပီ.)] သက္ကော ကာလင္ကတော ဟောတိ။ သော ဘဂဝတာ ဗျာကတော – ''သောတာပန္နော အဝိနိပါတဓမ္မော နိယတော သမ္ဗောဓိပရာယဏော''တိ။ တတ္ရ သုဒံ သမ္ဗဟုလာ သက္ကာ သင်္ဂမ္မ သမာဂမ္မ ဥဇ္ဈာယန္တိ ခီယန္တိ ဝိပါစေန္တိ – ''အစ္ဆရိယံ ဝတ, ဘော, အဗ္ဘုတံ ဝတ, ဘော! ဧတ္ထ ဒါနိ ကော န သောတာပန္နော ဘဝိဿတိ! ယတြ ဟိ နာမ သရဏာနိ သက္ကော ကာလင်္ကတော; သော ဘဂဝတာ ဗျာကတော – 'သောတာပန္နော အဝိနိပါတဓမ္မော နိယတော သမ္ဗောဓိပရာယဏော'တိ။ သရဏာနိ သက္ကော သိက္ခာဒုဗ္ဗလျမာပါဒိ, မဇ္ဇပါနံ အပါယီ''တိ။

အထ ခေါ မဟာနာမော သက္ကော ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ။ ဧကမန္တံ နိသိန္နော ခေါ မဟာနာမော သက္ကော ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ – ''ဣဓ, ဘန္တေ, သရဏာနိ သက္ကော ကာလင်္ကတော။ သော ဘဂဝတာ ဗျာကတော – 'သောတာပန္နော အဝိနိပါတဓမ္မော နိယတော သမ္ဗောဓိပရာယဏော'တိ။ တတ္ရ သုဒံ, ဘန္တေ, သမ္ဗဟုလာ သက္ကာ သင်္ဂမ္မ သမာဂမ္မ ဥဇ္ဈာယန္တိ ခီယန္တိ ဝိပါစေန္တိ – ''အစ္ဆရိယံ ဝတ ဘော, အဗ္ဘုတံ ဝတ ဘော! ဧတ္ထ ဒါနိ ကော န သောတာပန္နော ဘဝိဿတိ! ယတြ ဟိ နာမ သရဏာနိ သက္ကော ကာလင်္ကတော; သော ဘဂဝတာ ဗျာကတော – 'သောတာပန္နော အဝိနိပါတဓမ္မော နိယတော သမ္ဗောဓိပရာယဏော'တိ။ သရဏာနိ သက္ကော သိက္ခာဒုဗ္ဗလျမာပါဒိ, မဇ္ဇပါနံ အပါယီ''တိ။

''ယော သော, မဟာနာမ, ဒီဃရတ္တံ ဥပါသကော ဗုဒ္ဓံ သရဏံ ဂတော ဓမ္မံ သရဏံ ဂတော သင်္ဃံ သရဏံ ဂတော, သော ကထံ ဝိနိပါတံ ဂစ္ဆေယျ! ယဉ္ဟိ တံ, မဟာနာမ, သမ္မာ ဝဒမာနော ဝဒေယျ – 'ဒီဃရတ္တံ ဥပါသကော ဗုဒ္ဓံ သရဏံ ဂတော ဓမ္မံ သရဏံ ဂတော သင်္ဃံ သရဏံ ဂတော'တိ, သရဏာနိ သက္ကံ သမ္မာ ဝဒမာနော ဝဒေယျ။ သရဏာနိ , မဟာနာမ, သက္ကော ဒီဃရတ္တံ ဥပါသကော ဗုဒ္ဓံ သရဏံ ဂတော ဓမ္မံ သရဏံ ဂတော သင်္ဃံ သရဏံ ဂတော။ သော ကထံ ဝိနိပါတံ ဂစ္ဆေယျ!

''ဣဓ, မဟာနာမ, ဧကစ္စော ပုဂ္ဂလော ဗုဒ္ဓေ အဝေစ္စပ္ပသာဒေန သမန္နာဂတော ဟောတိ – ဣတိပိ သော ဘဂဝါ။ပေ.။ သတ္ထာ ဒေဝမနုဿာနံ ဗုဒ္ဓေါ ဘဂဝါတိ။ ဓမ္မေ။ပေ.။ သင်္ဃေ။ပေ.။ ဟာသပညော ဇဝနပညော ဝိမုတ္တိယာ စ သမန္နာဂတော။ သော အာသဝါနံ ခယာ အနာသဝံ စေတောဝိမုတ္တိံ ပညာဝိမုတ္တိံ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ သယံ အဘိညာ သစ္ဆိကတွာ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ။ အယမ္ပိ ခေါ, မဟာနာမ, ပုဂ္ဂလော ပရိမုတ္တော နိရယာ ပရိမုတ္တော တိရစ္ဆာနယောနိယာ ပရိမုတ္တော ပေတ္တိဝိသယာ ပရိမုတ္တော အပါယဒုဂ္ဂတိဝိနိပါတာ။

''ဣဓ ပန, မဟာနာမ, ဧကစ္စော ပုဂ္ဂလော ဗုဒ္ဓေ အဝေစ္စပ္ပသာဒေန သမန္နာဂတော ဟောတိ – ဣတိပိ သော ဘဂဝါ။ပေ.။ သတ္ထာ ဒေဝမနုဿာနံ ဗုဒ္ဓေါ ဘဂဝါတိ။ ဓမ္မေ။ပေ.။ သင်္ဃေ။ပေ.။ ဟာသပညော ဇဝနပညော န စ ဝိမုတ္တိယာ သမန္နာဂတော။ သော ပဉ္စန္နံ ဩရမ္ဘာဂိယာနံ သံယောဇနာနံ ပရိက္ခယာ ဩပပါတိကော ဟောတိ တတ္ထ ပရိနိဗ္ဗာယီ အနာဝတ္တိဓမ္မော တသ္မာ [အသ္မာ (သျာ. ကံ. ပီ. က.)] လောကာ။ အယမ္ပိ ခေါ, မဟာနာမ, ပုဂ္ဂလော ပရိမုတ္တော နိရယာ ပရိမုတ္တော တိရစ္ဆာနယောနိယာ ပရိမုတ္တော ပေတ္တိဝိသယာ ပရိမုတ္တော အပါယဒုဂ္ဂတိဝိနိပါတာ။

''ဣဓ ပန, မဟာနာမ, ဧကစ္စော ပုဂ္ဂလော ဗုဒ္ဓေ အဝေစ္စပ္ပသာဒေန သမန္နာဂတော ဟောတိ – ဣတိပိ သော ဘဂဝါ။ပေ.။ သတ္ထာ ဒေဝမနုဿာနံ ဗုဒ္ဓေါ ဘဂဝါတိ။ ဓမ္မေ။ပေ.။ သင်္ဃေ။ပေ.။ န ဟာသပညော န ဇဝနပညော န စ ဝိမုတ္တိယာ သမန္နာဂတော။ သော တိဏ္ဏံ သံယောဇနာနံ ပရိက္ခယာ ရာဂဒောသမောဟာနံ တနုတ္တာ သကဒာဂါမီ ဟောတိ, သကိဒေဝ ဣမံ လောကံ အာဂန္တွာ ဒုက္ခဿန္တံ ကရောတိ ။ အယမ္ပိ ခေါ, မဟာနာမ, ပုဂ္ဂလော ပရိမုတ္တော နိရယာ ပရိမုတ္တော တိရစ္ဆာနယောနိယာ ပရိမုတ္တော ပေတ္တိဝိသယာ ပရိမုတ္တော အပါယဒုဂ္ဂတိဝိနိပါတာ။

''ဣဓ ပန, မဟာနာမ, ဧကစ္စော ပုဂ္ဂလော ဗုဒ္ဓေ အဝေစ္စပ္ပသာဒေန သမန္နာဂတော ဟောတိ – ဣတိပိ သော ဘဂဝါ။ပေ.။ သတ္ထာ ဒေဝမနုဿာနံ ဗုဒ္ဓေါ ဘဂဝါတိ; ဓမ္မေ။ပေ.။ သင်္ဃေ။ပေ.။ န ဟာသပညော န ဇဝနပညော န စ ဝိမုတ္တိယာ သမန္နာဂတော။ သော တိဏ္ဏံ သံယောဇနာနံ ပရိက္ခယာ သောတာပန္နော ဟောတိ အဝိနိပါတဓမ္မော နိယတော သ

မ္မောဓိပရာယဏောတိ ။ အယမ္ပိ ခေါ, မဟာနာမ, ပုဂ္ဂလော ပရိမုတ္တော နိရယာ ပရိမုတ္တော တိရစ္ဆာနယောနိယာ ပ ရိမုတ္တော ပေတ္တိဝိသယာ ပရိမုတ္တော အပါယဒုဂ္ဂတိဝိနိပါတာ။

“ဣဓ ပန, မဟာနာမ, ဧကစ္စော ပုဂ္ဂလော န ဟေဝ ခေါ ဗုဒ္ဓေ အဝေစ္စပ္ပသာဒေန သမန္နာဂတော ဟောတိ။ န ဓမ္မေ။ပေ.။ န သင်္ဃေ။ပေ.။ န ဟာသပညော န ဇဝနပညော န စ ဝိမုတ္တိယာ သမန္နာဂတော။ အပိ စဿ ဣမေ ဓမ္မာ ဟောန္တိ – သဒ္ဓိန္ဒြိယံ, ဝီရိယိန္ဒြိယံ, သတိန္ဒြိယံ, သမာဓိန္ဒြိယံ, ပညိန္ဒြိယံ။ တထာဂတပ္ပဝေဒိတာ စဿ ဓမ္မာ ပညာယ မတ္တသော နိဇ္ဈာနံ ခမန္တိ။ အယမ္ပိ ခေါ, မဟာနာမ, ပုဂ္ဂလော အဂန္တာ နိရယံ အဂန္တာ တိရစ္ဆာနယောနိံ အဂန္တာ ပေတ္တိဝိသယံ အဂန္တာ အပါယံ ဒုဂ္ဂတိံ ဝိနိပါတံ။

“ဣဓ ပန, မဟာနာမ, ဧကစ္စော ပုဂ္ဂလော န ဟေဝ ခေါ ဗုဒ္ဓေ အဝေစ္စပ္ပသာဒေန သမန္နာဂတော ဟောတိ။ န ဓမ္မေ။ပေ.။ န သင်္ဃေ။ပေ.။ န ဟာသပညော န ဇဝနပညော န စ ဝိမုတ္တိယာ သမန္နာဂတော, အပိ စဿ ဣမေ ဓမ္မာ ဟောန္တိ သဒ္ဓိန္ဒြိယံ။ပေ.။ ပညိန္ဒြိယံ။ တထာဂတေ စဿ သဒ္ဓာမတ္တံ ဟောတိ ပေမမတ္တံ။ အယမ္ပိ ခေါ, မဟာနာမ, ပုဂ္ဂလော အဂန္တာ နိရယံ အဂန္တာ တိရစ္ဆာနယောနိံ အဂန္တာ ပေတ္တိဝိသယံ အဂန္တာ အပါယံ ဒုဂ္ဂတိံ ဝိနိပါတံ။ ဣမေ စေပိ, မဟာနာမ, မဟာသာလာ သုဘာသိတံ ဒုဗ္ဘာသိတံ အာဇာနေယျုံ, ဣမေ စာဟံ [ဣမေတဟံ (သျာ. ကံ.), ဣမေသာဟံ (က.)] မဟာသာလေ ဗျာကရေယျံ – ‘သောတာပန္နာ အဝိနိပါတဓမ္မာ နိယတာ သမ္ဗောဓိပရာယဏာ’တိ; ကိမင်္ဂ [ကိမင် (သီ. သျာ. ကံ. ပီ.)] ပန သရဏာနိံ သက္ကံ။ သရဏာနိ, မဟာနာမ, သက္ကော မရဏကာလေ သိက္ခံ သမာဒိယီ”တိ။ စတုတ္ထံ။

၅. ဒုတိယသရဏာနိသက္ကသုတ္တံ

၁၀၂၁. ကပိလဝတ္ထုနိဒါနံ ။ တေန ခေါ ပန သမယေန သရဏာနိ သက္ကော ကာလင်္ကတော ဟောတိ။ သော ဘဂဝတာ ဗျာကတော – “သောတာပန္နော အဝိနိပါတဓမ္မော နိယတော သမ္ဗောဓိပရာယဏော”တိ။ တတ္ထ သုဒံ သမ္ဗဟုလာ သက္ကာ သင်္ဂမ္မ သမာဂမ္မ ဥဇ္ဈာယန္တိ ခီယန္တိ ဝိပါစေန္တိ – “အစ္ဆရိယံ ဝတ, ဘော, အဗ္ဘုတံ ဝတ, ဘော! ဧတ္ထ ဒါနိ ကော န သောတာပန္နော ဘဝိဿတိ! ယတြ ဟိ နာမ သရဏာနိ သက္ကော ကာလင်္ကတော။ သော ဘဂဝတာ ဗျာကတော – ‘သောတာပန္နော အဝိနိပါတဓမ္မော နိယတော သမ္ဗောဓိပရာယဏော’တိ။ သရဏာနိ သက္ကော သိက္ခာဒုဗ္ဗလျမာပါဒိ, မဇ္ဇပါနံ အပါယီ”တိ။ အထ ခေါ မဟာနာမော သက္ကော ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ။ ဧကမန္တံ နိသိန္နော ခေါ မဟာနာမော သက္ကော ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ –

“ဣဓ, ဘန္တေ, သရဏာနိ သက္ကော ကာလင်္ကတော။ သော ဘဂဝတာ ဗျာကတော – ‘သောတာပန္နော အဝိနိပါတဓမ္မော နိယတော သမ္ဗောဓိပရာယဏော’တိ။ တတ္ထ သုဒံ, ဘန္တေ, သမ္ဗဟုလာ သက္ကာ သင်္ဂမ္မ သမာဂမ္မ ဥဇ္ဈာယန္တိ ခီယန္တိ ဝိပါစေန္တိ – ‘အစ္ဆရိယံ ဝတ, ဘော, အဗ္ဘုတံ ဝတ, ဘော! ဧတ္ထ ဒါနိ ကော န သောတာပန္နော ဘဝိဿတိ! ယတြ ဟိ နာမ သရဏာနိ သက္ကော ကာလင်္ကတော။ သော ဘဂဝတာ ဗျာကတော – သောတာပန္နော အဝိနိပါတဓမ္မော နိယတော သမ္ဗောဓိပရာယဏောတိ။ သရဏာနိ သက္ကော သိက္ခာဒုဗ္ဗလျမာပါဒိ, မဇ္ဇပါနံ အပါယီ’”တိ။

“ယော သော, မဟာနာမ, ဒီဃရတ္တံ ဥပါသကော ဗုဒ္ဓံ သရဏံ ဂတော ဓမ္မံ သရဏံ ဂတော သင်္ဃံ သရဏံ ဂတော, သော ကထံ ဝိနိပါတံ ဂစ္ဆေယျ! ယဉှိ တံ, မဟာနာမ, သမ္မာ ဝဒမာနော ဝဒေယျ – ‘ဒီဃရတ္တံ ဥပါသကော ဗုဒ္ဓံ သရဏံ ဂတော ဓမ္မံ သရဏံ ဂတော သင်္ဃံ သရဏံ ဂတော’, သရဏာနိံ သက္ကံ သမ္မာ ဝဒမာနော ဝဒေယျ။ သရဏာနိ, မဟာနာမ, သက္ကော ဒီဃရတ္တံ ဥပါသကော ဗုဒ္ဓံ သရဏံ ဂတော ဓမ္မံ သရဏံ ဂတော သင်္ဃံ သရဏံ ဂတော, သော ကထံ ဝိနိပါတံ ဂစ္ဆေယျ!

“ဣဓ, မဟာနာမ, ဧကစ္စော ပုဂ္ဂလော ဗုဒ္ဓေ ဧကန္တဂတော ဟောတိ အဘိပ္ပသန္နော – ဣတိပိ သော ဘဂဝါ။ပေ.။ သတ္ထာ ဒေဝမနုဿာနံ ဗုဒ္ဓေါ ဘဂဝါတိ။ ဓမ္မေ။ပေ.။ သင်္ဃေ။ပေ.။ ဟာသပညော ဇဝနပညော ဝိမုတ္တိယာ စ သမန္နာဂတော ။ သော အာသဝါနံ ခယာ အနာသဝံ စေတောဝိမုတ္တိံ ပညာဝိမုတ္တိံ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ သယံ အဘိညာ သစ္ဆိကတွာ

ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ။ အယမ္ပိ ခော, မဟာနာမ , ပုဂ္ဂလော ပရိမုတ္တော နိရယာ ပရိမုတ္တော တိရစ္ဆာနယောနိယာ ပရိမုတ္တော ပေတ္တိဝိသယာ ပရိမုတ္တော အပာယဒုဂ္ဂတိဝိနိပါတာ။

''ဣဓ ပန, မဟာနာမ, ဧကစ္စော ပုဂ္ဂလော ဗုဒ္ဓေ ဧကန္တဂတော ဟောတိ အဘိပ္ပသန္နော – ဣတိပိ သော ဘဂဝါ။ပေ.။ သတ္ထာ ဒေဝမနုဿာနံ ဗုဒ္ဓေါ ဘဂဝါတိ။ ဓမ္မေ။ပေ.။ သင်္ဃေ။ပေ.။ ဟာသပညော ဇဝနပညော န စ ဝိမုတ္တိယာ သမန္နာဂတော။ သော ပဉ္စန္နံ ဩရမ္ဘာဂိယာနံ သံယောဇနာနံ ပရိက္ခယာ အန္တရာပရိနိဗ္ဗာယီ ဟောတိ, ဥပဟစ္စပရိနိဗ္ဗာယီ ဟောတိ, အသင်္ခါရပရိနိဗ္ဗာယီ ဟောတိ, သသင်္ခါရပရိနိဗ္ဗာယီ ဟောတိ, ဥဒ္ဓံသောတော ဟောတိ အကနိဋ္ဌဂါမီ။ အယမ္ပိ ခော, မဟာနာမ, ပုဂ္ဂလော ပရိမုတ္တော နိရယာ ပရိမုတ္တော တိရစ္ဆာနယောနိယာ ပရိမုတ္တော ပေတ္တိဝိသယာ ပရိမုတ္တော အပာယဒုဂ္ဂတိဝိနိပါတာ။

''ဣဓ ပန, မဟာနာမ, ဧကစ္စော ပုဂ္ဂလော ဗုဒ္ဓေ ဧကန္တဂတော ဟောတိ အဘိပ္ပသန္နော – ဣတိပိ သော ဘဂဝါ။ပေ.။ သတ္ထာ ဒေဝမနုဿာနံ ဗုဒ္ဓေါ ဘဂဝါတိ။ ဓမ္မေ။ပေ.။ သင်္ဃေ။ပေ.။ န ဟာသပညော န ဇဝနပညော န စ ဝိမုတ္တိယာ သမန္နာဂတော။ သော တိဏ္ဏံ သံယောဇနာနံ ပရိက္ခယာ ရာဂဒောသမောဟာနံ တနုတ္တာ သကဒါဂါမီ ဟောတိ, သကိဒေဝ ဣမံ လောကံ အာဂန္တွာ ဒုက္ခဿန္တံ ကရောတိ။ အယမ္ပိ ခော, မဟာနာမ , ပုဂ္ဂလော ပရိမုတ္တော နိရယာ ပရိမုတ္တော တိရစ္ဆာနယောနိယာ ပရိမုတ္တော ပေတ္တိဝိသယာ ပရိမုတ္တော အပာယဒုဂ္ဂတိဝိနိပါတာ။

''ဣဓ ပန, မဟာနာမ, ဧကစ္စော ပုဂ္ဂလော ဗုဒ္ဓေ ဧကန္တဂတော ဟောတိ အဘိပ္ပသန္နော – ဣတိပိ သော ဘဂဝါ။ပေ.။ သတ္ထာ ဒေဝမနုဿာနံ ဗုဒ္ဓေါ ဘဂဝါတိ။ ဓမ္မေ။ပေ.။ သင်္ဃေ။ပေ.။ န ဟာသပညော န ဇဝနပညော န စ ဝိမုတ္တိယာ သမန္နာဂတော။ သော တိဏ္ဏံ သံယောဇနာနံ ပရိက္ခယာ သောတာပန္နော ဟောတိ အဝိနိပါတဓမ္မော နိယတော သမ္ဗောဓိပရာယဏော။ အယမ္ပိ ခော, မဟာနာမ, ပုဂ္ဂလော ပရိမုတ္တော နိရယာ ပရိမုတ္တော တိရစ္ဆာနယောနိယာ ပရိမုတ္တော ပေတ္တိဝိသယာ ပရိမုတ္တော အပာယဒုဂ္ဂတိဝိနိပါတာ။

''ဣဓ ပန, မဟာနာမ, ဧကစ္စော ပုဂ္ဂလော န ဟေဝ ခော ဗုဒ္ဓေ ဧကန္တဂတော ဟောတိ အဘိပ္ပသန္နော။ပေ.။ န ဓမ္မေ။ပေ.။ န သင်္ဃေ။ပေ.။ န ဟာသပညော န ဇဝနပညော န စ ဝိမုတ္တိယာ သမန္နာဂတော; အပိ စဿ ဣမေ ဓမ္မာ ဟောန္တိ – သဒ္ဓိန္ဒြိယံ ။ပေ.။ ပညိန္ဒြိယံ။ တထာဂတပ္ပဝေဒိတာ စဿ ဓမ္မာ ပညာယ မတ္တသော နိဇ္ဈာနံ ခမန္တိ။ အယမ္ပိ ခော, မဟာနာမ, ပုဂ္ဂလော အဂန္တာ နိရယံ အဂန္တာ တိရစ္ဆာနယောနိံ အဂန္တာ ပေတ္တိဝိသယံ အဂန္တာ အပာယံ ဒုဂ္ဂတိံ ဝိနိပါတံ။

''ဣဓ ပန, မဟာနာမ, ဧကစ္စော ပုဂ္ဂလော န ဟေဝ ခော ဗုဒ္ဓေ ဧကန္တဂတော ဟောတိ အဘိပ္ပသန္နော။ န ဓမ္မေ။ပေ.။ န သင်္ဃေ။ပေ.။ န ဟာသပညော န ဇဝနပညော န စ ဝိမုတ္တိယာ သမန္နာဂတော; အပိ စဿ ဣမေ ဓမ္မာ ဟောန္တိ – သဒ္ဓိန္ဒြိယံ။ပေ.။ ပညိန္ဒြိယံ။ တထာဂတေ စဿ သဒ္ဓါမတ္တံ ဟောတိ ပေမမတ္တံ။ အယမ္ပိ ခော, မဟာနာမ, ပုဂ္ဂလော အဂန္တာ နိရယံ အဂန္တာ တိရစ္ဆာနယောနိံ အဂန္တာ ပေတ္တိဝိသယံ အဂန္တာ အပာယံ ဒုဂ္ဂတိံ ဝိနိပါတံ။

''သေယျထာပိ, မဟာနာမ, ဒုက္ခေတ္တံ ဒုဗ္ဘူမံ အဝိဟတခါဏုကံ, ဗီဇာနိ စဿု ခဏ္ဍာနိ ပူတီနိ ဝါတာတပဟတာနိ အသာရာဒါနိ အသုခသယိတာနိ [အသုခါပသ္သယိတာနိ (က.)] , ဒေဝေါ စ န သမ္မာ [ဒေဝေါ ပန သမ္မာ (သျာ. ကံ.), ဒေဝေါ န သမ္မာ (က.) ဒီ. နိ. ၂.၄၃၈] ဓာရံ အနုပ္ပဝေစ္ဆေယျ။ အပိ နု တာနိ ဗီဇာနိ ဝုဍ္ဎိံ ဝိရူဠှိံ ဝေပုလ္လံ အာပဇ္ဇေယျု''န္တိ? ''နော ဟေတံ, ဘန္တေ''။ ''ဧဝမေဝ ခော, မဟာနာမ, ဣဓ ဓမ္မော ဒုရက္ခာတော [ဒုတက္ခာတော (ပီ. က.)] ဟောတိ ဒုပ္ပဝေဒိတော အနိယျာနိကော အနုပသမသံဝတ္တနိကော အသမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓပ္ပဝေဒိတော – ဣဒမဟံ ဒုက္ခေတ္တသ္မိံ ဝဒါမိ။ တသ္မိဉ္စ ဓမ္မေ သာဝကော ဝိဟရတိ ဓမ္မာနုဓမ္မပ္ပဋိပန္နော သာမီစိပ္ပဋိပန္နော အနုဓမ္မစာရီ – ဣဒမဟံ ဒုဗ္ဗီဇသ္မိံ ဝဒါမိ''။

''သေယျထာပိ, မဟာနာမ, သုခေတ္တံ သုဘူမံ သုဝိဟတခါဏုကံ, ဗီဇာနိ စဿု အခဏ္ဍာနိ အပူတီနိ အဝါတာတပဟတာနိ သာရာဒါနိ သုခသယိတာနိ; ဒေဝေါ စ [ဒေဝေါ စဿ (သျာ. ကံ. က.)] သမ္မာ ဓာရံ အနုပ္ပဝေစ္ဆေယျ။ အပိ နု တာနိ ဗီဇာနိ ဝုဍ္ဎိံ ဝိရူဠှိံ ဝေပုလ္လံ အာပဇ္ဇေယျု''န္တိ? ''ဧဝံ, ဘန္တေ''။ ''ဧဝမေဝ ခော, မဟာနာမ, ဣဓ ဓမ္မော သွာက္ခာတော ဟောတိ သုပ္ပဝေဒိတော နိယျာနိကော ဥပသမသံဝတ္တနိကော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓပ္ပဝေဒိတော – ဣဒမဟံ

သုခေတ္တသ္မိံ ဝဒာမိ။ တသ္မိဥ္စ ဓမ္မေ သာဝကော ဝိဟရတိ ဓမ္မာနုဓမ္မပ္ပဋိပန္နော သာမီစိပ္ပဋိပန္နော အနုဓမ္မစာရီ – က္လေမဟံ သုဗိဇသ္မိံ ဝဒာမိ။ ကိမင်္ဂ ပန သရဏာနိ သက္ကံ! သရဏာနိ, မဟာနာမ, သက္ကော မရဏကာလေ သိက္ခာယ ပရိပူရကာရီ အဟောသီ’’တိ။ ပဥ္စမံ။

၆. ပဌမအနာထပိဏ္ဍိကသုတ္တံ

၁၀၂၂. သာဝတ္ထိနိဒာနံ ။ တေန ခေါ ပန သမယေန အနာထပိဏ္ဍိကော ဂဟပတိ အာဗာဓိကော ဟောတိ ဒုက္ခိတော ဗာဠ္ဟဂိလာနော။ အထ ခေါ အနာထပိဏ္ဍိကော ဂဟပတိ အညတရံ ပုရိသံ အာမန္တေသိ – ‘‘ဧဟိ တွံ, အမ္ဘော ပုရိသ, ယေနာယသ္မာ သာရိပုတ္တော တေနုပသင်္ကမ; ဥပသင်္ကမိတွာ မမ ဝစနေန အာယသ္မတော သာရိပုတ္တဿ ပါဒေ သိရသာ ဝန္ဒ – ‘အနာထပိဏ္ဍိကော, ဘန္တေ, ဂဟပတိ အာဗာဓိကော ဒုက္ခိတော ဗာဠ္ဟဂိလာနော။ သော အာယသ္မတော သာရိပုတ္တဿ ပါဒေ သိရသာ ဝန္ဒတီ’တိ။ ဧဝဉ္စ ဝဒေဟိ – ‘သာဓု ကိရ, ဘန္တေ, အာယသ္မာ သာရိပုတ္တော ယေန အနာထပိဏ္ဍိကဿ ဂဟပတိဿ နိဝေသနံ တေနုပသင်္ကမတု အနုကမ္ပံ ဥပါဒါယာ’’’တိ။

‘‘ဧဝံ , ဘန္တေ’’တိ ခေါ သော ပုရိသော အနာထပိဏ္ဍိကဿ ဂဟပတိဿ ပဋိဿုတွာ ယေနာယသ္မာ သာရိပုတ္တော တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ အာယသ္မန္တံ သာရိပုတ္တံ အဘိဝါဒေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ။ ဧကမန္တံ နိသိန္နော ခေါ သော ပုရိသော အာယသ္မန္တံ သာရိပုတ္တံ ဧတဒဝေါစ –

‘‘အနာထပိဏ္ဍိကော, ဘန္တေ, ဂဟပတိ အာဗာဓိကော ဒုက္ခိတော ဗာဠ္ဟဂိလာနော။ သော အာယသ္မတော သာရိပုတ္တဿ ပါဒေ သိရသာ ဝန္ဒတိ။ ဧဝဉ္စ ဝဒတိ – ‘သာဓု ကိရ, ဘန္တေ, အာယသ္မာ သာရိပုတ္တော ယေန အနာထပိဏ္ဍိကဿ ဂဟပတိဿ နိဝေသနံ တေနုပသင်္ကမတု အနုကမ္ပံ ဥပါဒါယာ’’’တိ။ အဓိဝါသေသိ ခေါ အာယသ္မာ သာရိပုတ္တော တုဏှီဘာဝေန။

အထ ခေါ အာယသ္မာ သာရိပုတ္တော ပုဗ္ဗဏှသမယံ နိဝါသေတွာ ပတ္တစီဝရမာဒါယ အာယသ္မတာ အာနန္ဒေန ပစ္ဆာသမဏေန ယေန အနာထပိဏ္ဍိကဿ ဂဟပတိဿ နိဝေသနံ တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ ပညတ္တေ အာသနေ နိသီဒိ။ နိသဇ္ဇ ခေါ အာယသ္မာ သာရိပုတ္တော အနာထပိဏ္ဍိကံ ဂဟပတိံ ဧတဒဝေါစ – ‘‘ကစ္စိ တေ, ဂဟပတိ, ခမနီယံ ကစ္စိ ယာပနီယံ? ကစ္စိ ဒုက္ခာ ဝေဒနာ ပဋိက္ကမန္တိ, နော အဘိက္ကမန္တိ; ပဋိက္ကမောသာနံ ပညာယတိ, နော အဘိက္ကမော’’တိ? ‘‘န မေ, ဘန္တေ, ခမနီယံ, န ယာပနီယံ။ ဗာဠ္ဟာ မေ ဒုက္ခာ ဝေဒနာ အဘိက္ကမန္တိ, နော ပဋိက္ကမန္တိ; အဘိက္ကမောသာနံ ပညာယတိ, နော ပဋိက္ကမော’’တိ။

‘‘ယထာရူပေန ခေါ, ဂဟပတိ, ဗုဒ္ဓေ အပ္ပသာဒေန သမန္နာဂတော အဿုတဝါ ပုထုဇ္ဇနော ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ အပါယံ ဒုဂ္ဂတိံ ဝိနိပါတံ နိရယံ ဥပပဇ္ဇတိ တထာရူပော တေ ဗုဒ္ဓေ အပ္ပသာဒော နတ္ထိ။ အတ္ထိ စ ခေါ တေ, ဂဟပတိ, ဗုဒ္ဓေ အဝေစ္စပ္ပသာဒော – ‘ဣတိပိ သော ဘဂဝါ။ပေ။ သတ္ထာ ဒေဝမနုဿာနံ ဗုဒ္ဓော ဘဂဝါ’တိ။ တဉ္စ ပန တေ ဗုဒ္ဓေ အဝေစ္စပ္ပသာဒံ အတ္တနိ သမနုပဿတော ဌာနသော ဝေဒနာ ပဋိပ္ပဿမ္ဘေယျ။

‘‘ယထာရူပေန ခေါ, ဂဟပတိ, ဓမ္မေ အပ္ပသာဒေန သမန္နာဂတော အဿုတဝါ ပုထုဇ္ဇနော ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ အပါယံ ဒုဂ္ဂတိံ ဝိနိပါတံ နိရယံ ဥပပဇ္ဇတိ, တထာရူပော တေ ဓမ္မေ အပ္ပသာဒော နတ္ထိ။ အတ္ထိ စ ခေါ တေ, ဂဟပတိ, ဓမ္မေ အဝေစ္စပ္ပသာဒော – ‘သွာက္ခာတော ဘဂဝတာ ဓမ္မော။ပေ။ ပစ္စတ္တံ ဝေဒိတဗ္ဗော ဝိညူဟီ’တိ။ တဉ္စ ပန တေ ဓမ္မေ အဝေစ္စပ္ပသာဒံ အတ္တနိ သမနုပဿတော ဌာနသော ဝေဒနာ ပဋိပ္ပဿမ္ဘေယျ။

‘‘ယထာရူပေန ခေါ, ဂဟပတိ, သင်္ဃေ အပ္ပသာဒေန သမန္နာဂတော အဿုတဝါ ပုထုဇ္ဇနော ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ အပါယံ ဒုဂ္ဂတိံ ဝိနိပါတံ နိရယံ ဥပပဇ္ဇတိ, တထာရူပော တေ သင်္ဃေ အပ္ပသာဒော နတ္ထိ။ အတ္ထိ စ ခေါ တေ, ဂဟပတိ, သင်္ဃေ အဝေစ္စပ္ပသာဒော – ‘သုပ္ပဋိပန္နော ဘဂဝတော သာဝကသင်္ဃော။ပေ။ အနုတ္တရံ ပုညက္ခေတ္တံ လောကဿာ’တိ။ တဉ္စ ပန တေ သင်္ဃေ အဝေစ္စပ္ပသာဒံ အတ္တနိ သမနုပဿတော ဌာနသော ဝေဒနာ ပဋိပ္ပဿမ္ဘေယျ။

‘‘ယထာရူပေန ခေါ, ဂဟပတိ, ဒုဿီလျေန သမန္နာဂတော အဿုတတ ပုထုဇ္ဇနော ကာယဿ ဘေဒာ ပရံ မရဏာ အပာယံ ဒုဂ္ဂတိံ ဝိနိပါတံ နိရယံ ဥပပဇ္ဇတိ, တထာရူပံ တေ ဒုဿီလျံ နတ္ထိ။ အတ္ထိ စ ခေါ တေ, ဂဟပတိ, အရိယကန္တာနိ သီလာနိ။ပေ.။ သမာဓိသံဝတ္တနိကာနိ။ တာနိ စ ပန တေ အရိယကန္တာနိ သီလာနိ အတ္တနိ သမနုပဿ တော ဌာနသော ဝေဒနာ ပဋိပ္ပဿမ္ဘေယျ။

‘‘ယထာရူပာယ ခေါ, ဂဟပတိ, မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိယာ သမန္နာဂတော အဿုတတ ပုထုဇ္ဇနော ကာယဿ ဘေဒာ ပရံ မရဏာ အပာယံ ဒုဂ္ဂတိံ ဝိနိပါတံ နိရယံ ဥပပဇ္ဇတိ, တထာရူပာ တေ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ နတ္ထိ။ အတ္ထိ စ ခေါ တေ, ဂဟပတိ, သမ္မာဒိဋ္ဌိ။ တဉ္စ ပန တေ သမ္မာဒိဋ္ဌိံ အတ္တနိ သမနုပဿတော ဌာနသော ဝေဒနာ ပဋိပ္ပဿမ္ဘေယျ။

‘‘ယထာရူပေန ခေါ, ဂဟပတိ, မိစ္ဆာသင်္ကပ္ပေန သမန္နာဂတော အဿုတတ ပုထုဇ္ဇနော ကာယဿ ဘေဒာ ပရံ မရဏာ အပာယံ ဒုဂ္ဂတိံ ဝိနိပါတံ နိရယံ ဥပပဇ္ဇတိ , တထာရူပော တေ မိစ္ဆာသင်္ကပ္ပော နတ္ထိ။ အတ္ထိ စ ခေါ တေ, ဂဟပတိ, သမ္မာသင်္ကပ္ပော။ တဉ္စ ပန တေ သမ္မာသင်္ကပ္ပံ အတ္တနိ သမနုပဿတော ဌာနသော ဝေဒနာ ပဋိပ္ပဿမ္ဘေယ္ ယ။

‘‘ယထာရူပာယ ခေါ, ဂဟပတိ, မိစ္ဆာဝါစာယ သမန္နာဂတော အဿုတတ ပုထုဇ္ဇနော ကာယဿ ဘေဒာ ပရံ မရဏာ အပာယံ ဒုဂ္ဂတိံ ဝိနိပါတံ နိရယံ ဥပပဇ္ဇတိ, တထာရူပာ တေ မိစ္ဆာဝါစာ နတ္ထိ။ အတ္ထိ စ ခေါ တေ, ဂဟပတိ, သမ္မာဝါစာ။ တဉ္စ ပန တေ သမ္မာဝါစံ အတ္တနိ သမနုပဿတော ဌာနသော ဝေဒနာ ပဋိပ္ပဿမ္ဘေယျ။

‘‘ယထာရူပေန ခေါ, ဂဟပတိ, မိစ္ဆာကမ္မန္တေန သမန္နာဂတော အဿုတတ ပုထုဇ္ဇနော ကာယဿ ဘေဒာ ပရံ မရဏာ အပာယံ ဒုဂ္ဂတိံ ဝိနိပါတံ နိရယံ ဥပပဇ္ဇတိ, တထာရူပော တေ မိစ္ဆာကမ္မန္တော နတ္ထိ။ အတ္ထိ စ ခေါ တေ, ဂဟပတိ, သမ္မာကမ္မန္တော။ တဉ္စ ပန တေ သမ္မာကမ္မန္တံ အတ္တနိ သမနုပဿတော ဌာနသော ဝေဒနာ ပဋိပ္ပဿမ္ဘေယ္ ယ။

‘‘ယထာရူပေန ခေါ, ဂဟပတိ, မိစ္ဆာအာဇီဝေန သမန္နာဂတော အဿုတတ ပုထုဇ္ဇနော ကာယဿ ဘေဒာ ပရံ မရဏာ အပာယံ ဒုဂ္ဂတိံ ဝိနိပါတံ နိရယံ ဥပပဇ္ဇတိ, တထာရူပော တေ မိစ္ဆာအာဇီဝော နတ္ထိ။ အတ္ထိ စ ခေါ တေ, ဂဟပတိ, သမ္မာအာဇီဝော။ တဉ္စ ပန တေ သမ္မာအာဇီဝံ အတ္တနိ သမနုပဿတော ဌာနသော ဝေဒနာ ပဋိပ္ပဿမ္ဘေယျ။

‘‘ယထာရူပေန ခေါ, ဂဟပတိ, မိစ္ဆာဝါယာမေန သမန္နာဂတော အဿုတတ ပုထုဇ္ဇနော ကာယဿ ဘေဒာ ပရံ မရဏာ အပာယံ ဒုဂ္ဂတိံ ဝိနိပါတံ နိရယံ ဥပပဇ္ဇတိ, တထာရူပော တေ မိစ္ဆာဝါယာမော နတ္ထိ။ အတ္ထိ စ ခေါ တေ, ဂဟပတိ, သမ္မာဝါယာမော။ တဉ္စ ပန တေ သမ္မာဝါယာမံ အတ္တနိ သမနုပဿတော ဌာနသော ဝေဒနာ ပဋိပ္ပဿမ္ဘေယ္ ယ။

‘‘ယထာရူပာယ ခေါ, ဂဟပတိ, မိစ္ဆာသတိယာ သမန္နာဂတော အဿုတတ ပုထုဇ္ဇနော ကာယဿ ဘေဒာ ပရံ မရဏာ အပာယံ ဒုဂ္ဂတိံ ဝိနိပါတံ နိရယံ ဥပပဇ္ဇတိ, တထာရူပာ တေ မိစ္ဆာသတိ နတ္ထိ။ အတ္ထိ စ ခေါ တေ, ဂဟပတိ, သမ္မာသတိ။ တဉ္စ ပန တေ သမ္မာသတိံ အတ္တနိ သမနုပဿတော ဌာနသော ဝေဒနာ ပဋိပ္ပဿမ္ဘေယျ။

‘‘ယထာရူပေန ခေါ, ဂဟပတိ, မိစ္ဆာသမာဓိနာ သမန္နာဂတော အဿုတတ ပုထုဇ္ဇနော ကာယဿ ဘေဒာ ပရံ မရဏာ အပာယံ ဒုဂ္ဂတိံ ဝိနိပါတံ နိရယံ ဥပပဇ္ဇတိ , တထာရူပော တေ မိစ္ဆာသမာဓိ နတ္ထိ။ အတ္ထိ စ ခေါ တေ, ဂဟပတိ, သမ္မာသမာဓိ။ တဉ္စ ပန တေ သမ္မာသမာဓိံ အတ္တနိ သမနုပဿတော ဌာနသော ဝေဒနာ ပဋိပ္ပဿမ္ဘေယျ။

‘‘ယထာရူပေန ခေါ, ဂဟပတိ, မိစ္ဆာဉာဏေန သမန္နာဂတော အဿုတတ ပုထုဇ္ဇနော ကာယဿ ဘေဒာ ပရံ မရဏာ အပာယံ ဒုဂ္ဂတိံ ဝိနိပါတံ နိရယံ ဥပပဇ္ဇတိ, တထာရူပံ တေ မိစ္ဆာဉာဏံ နတ္ထိ။ အတ္ထိ စ ခေါ တေ, ဂဟပတိ, သမ္မာဉာဏံ။ တဉ္စ ပန တေ သမ္မာဉာဏံ အတ္တနိ သမနုပဿတော ဌာနသော ဝေဒနာ ပဋိပ္ပဿမ္ဘေယျ။

“ယထာရူပာယ ခော, ဂဟပတိ, မိစ္ဆာဝိမုတ္တိယာ သမန္နာဂတော အဿုတဝါ ပုထုဇ္ဇနော ကာယဿ ဘေဒာ ပရံ မရဏာ အပါယံ ဒုဂ္ဂတိံ ဝိနိပါတံ နိရယံ ဥပပဇ္ဇတိ, တထာရူပာ တေ မိစ္ဆာဝိမုတ္တိ နတ္ထိ။ အတ္ထိ စ ခော တေ, ဂဟပတိ, သမ္မာဝိမုတ္တိ။ တဉ္စ ပန တေ သမ္မာဝိမုတ္တိံ အတ္တနိ သမနုပဿတော ဌာနသော ဝေဒနာ ပဋိပ္ပဿမ္ဘေယျာ”တိ။

အထ ခော အနာထပိဏ္ဍိကဿ ဂဟပတိဿ ဌာနသော ဝေဒနာ ပဋိပ္ပဿမ္ဘိံသု။ အထ ခော အနာထပိဏ္ဍိကော ဂဟပတိ အာယသ္မန္တဉ္စ သာရိပုတ္တံ အာယသ္မန္တဉ္စ အာနန္ဒံ သကေနေဝ ထာလိပါကေန ပရိဝိသိ။ အထ ခော အနာထပိဏ္ဍိကော ဂဟပတိ အာယသ္မန္တံ သာရိပုတ္တံ ဘုတ္တာဝိံ ဩနီတပတ္တပါဏိံ အညတရံ နီစာသနံ ဂဟေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ။ ဧကမန္တံ နိသိန္နံ ခော အနာထပိဏ္ဍိကံ ဂဟပတိံ အာယသ္မာ သာရိပုတ္တော ဣမာဟိ ဂါထာဟိ အနုမောဒိ –

“ယဿ သဒ္ဓါ တထာဂတေ၊ အစလာ သုပ္ပတိဋ္ဌိတာ။
သီလဉ္စ ယဿ ကလျာဏံ၊ အရိယကန္တံ ပသံသိတံ။

“သင်္ဃေ ပသာဒော ယဿတ္ထိ၊ ဥဇုဘူတဉ္စ ဒဿနံ။
အဒလိဒ္ဒေါတိ [အဒဠိဒ္ဒေါတိ (သီ. သျာ. ကံ.)] တံ အာဟု၊ အမောဃံ တဿ ဇီဝိတံ။

“တသ္မာ သဒ္ဓဉ္စ သီလဉ္စ၊ ပသာဒံ ဓမ္မဒဿနံ။
အနုယုဉ္ဇေထ မေဓာဝီ၊ သရံ ဗုဒ္ဓါနသာသန”န္တိ။

အထ ခော အာယသ္မာ သာရိပုတ္တော အနာထပိဏ္ဍိကံ ဂဟပတိံ ဣမာဟိ ဂါထာဟိ အနုမောဒိတွာ ဥဋ္ဌာယာသနာ ပက္ကာမိ။

အထ ခော အာယသ္မာ အာနန္ဒော ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ။ ဧကမန္တံ နိသိန္နံ ခော အာယသ္မန္တံ အာနန္ဒံ ဘဂဝါ ဧတဒဝေါစ – “ဟန္ဒ! ကုတော နု တွံ, အာနန္ဒ, အာဂစ္ဆသိ ဒိဝါဒိဝဿာ”တိ? “အာယသ္မတာ, ဘန္တေ, သာရိပုတ္တေန အနာထပိဏ္ဍိကော ဂဟပတိ ဣမိနာ စ ဣမိနာ စ ဩဝါဒေန ဩဝဒိတော”တိ။ “ပဏ္ဍိတော, အာနန္ဒ, သာရိပုတ္တော; မဟာပညော, အာနန္ဒ, သာရိပုတ္တော, ယတြ ဟိ နာမ စတ္တာရိ သောတာပတ္တိယင်္ဂါနိ ဒသဟာကာရေဟိ ဝိဘဇိဿတီ”တိ။ ဆဋ္ဌံ။

၇. ဒုတိယအနာထပိဏ္ဍိကသုတ္တံ

၁၀၂၃. သာဝတ္ထိနိဒါနံ။ တေန ခော ပန သမယေန အနာထပိဏ္ဍိကော ဂဟပတိ အာဗာဓိကော ဟောတိ ဒုက္ခိတော ဗာဠ္ဟဂိလာနော။ အထ ခော အနာထပိဏ္ဍိကော ဂဟပတိ အညတရံ ပုရိသံ အာမန္တေသိ – “ဧဟိ တွံ, အမ္ဘော ပုရိသ, ယေနာယသ္မာ အာနန္ဒော တေနုပသင်္ကမ; ဥပသင်္ကမိတွာ မမ ဝစနေန အာယသ္မတော အာနန္ဒဿ ပါဒေ သိရသာ ဝန္ဒ – ‘အနာထပိဏ္ဍိကော, ဘန္တေ, ဂဟပတိ အာဗာဓိကော ဒုက္ခိတော ဗာဠ္ဟဂိလာနော။ သော အာယသ္မတော အာနန္ဒဿ ပါဒေ သိရသာ ဝန္ဒတီ’တိ။ ဧဝဉ္စ ဝဒေဟိ – ‘သာဓု ကိရ, ဘန္တေ, အာယသ္မာ အာနန္ဒော ယေန အနာထပိဏ္ဍိကဿ ဂဟပတိဿ နိဝေသနံ တေနုပသင်္ကမတု အနုကမ္ပံ ဥပါဒါယာ’”တိ။

“ဧဝံ, ဘန္တေ”တိ ခော သော ပုရိသော အနာထပိဏ္ဍိကဿ ဂဟပတိဿ ပဋိဿုတွာ ယေနာယသ္မာ အာနန္ဒော တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ အာယသ္မန္တံ အာနန္ဒံ အဘိဝါဒေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ။ ဧကမန္တံ နိသိန္နော ခော သော ပုရိသော အာယသ္မန္တံ အာနန္ဒံ ဧတဒဝေါစ – “အနာထပိဏ္ဍိကော, ဘန္တေ, ဂဟပတိ အာဗာဓိကော ဒုက္ခိတော ဗာဠ္ဟဂိလာနော။ သော အာယသ္မတော အာနန္ဒဿ ပါဒေ သိရသာ ဝန္ဒတိ။ ဧဝဉ္စ ဝဒတိ – ‘သာဓု ကိရ, ဘန္တေ, အာယသ္မာ အာနန္ဒော ယေန အနာထပိဏ္ဍိကဿ ဂဟပတိဿ နိဝေသနံ တေနုပသင်္ကမတု အနုကမ္ပံ ဥပါဒါယာ’”တိ။ အဓိဝါသေသိ ခော အာယသ္မာ အာနန္ဒော တုဏှီဘာဝေန။

အထ ခေါ အာယသ္မာ အာနန္ဒော ပုဗ္ဗဏှသမယံ နိဝါသေတွာ ပတ္တစီဝရမာဒါယ ယေန အနာထပိဏ္ဍိကဿ ဂဟပတိဿ နိဝေသနံ တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ ပညတ္တေ အာသနေ နိသီဒိ။ နိသဇ္ဇ ခေါ အာယသ္မာ အာနန္ဒော အနာထပိဏ္ဍိကံ ဂဟပတိံ ဧတဒဝေါစ – ''ကစ္စိ တေ, ဂဟပတိ, ခမနီယံ, ကစ္စိ ယာပနီယံ? ကစ္စိ ဒုက္ခာ ဝေဒနာ ပဋိက္ကမန္တိ, နော အဘိက္ကမန္တိ; ပဋိက္ကမောသာနံ ပညာယတိ, နော အဘိက္ကမော''တိ? ''န မေ, ဘန္တေ, ခမနီယံ န ယာပနီယံ။ ဗာဠှာ မေ ဒုက္ခာ ဝေဒနာ အဘိက္ကမန္တိ, နော ပဋိက္ကမန္တိ; အဘိက္ကမောသာနံ ပညာယတိ, နော ပဋိက္ကမော''တိ။

''စတူဟိ ခေါ, ဂဟပတိ, ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတဿ အဿုတဝတော ပုထုဇ္ဇနဿ ဟောတိ ဥတ္တာသော, ဟောတိ ဆမ္ဘိတတ္တံ, ဟောတိ သမ္ပရာယိကံ မရဏဘယံ။ ကတမေဟိ စတူဟိ? ဣဓ, ဂဟပတိ, အဿုတဝါ ပုထုဇ္ဇနော ဗုဒ္ဓေ အပ္ပသာဒေန သမန္နာဂတော ဟောတိ။ တဉ္စ ပနဿ ဗုဒ္ဓေ အပ္ပသာဒံ အတ္တနိ သမနုပဿတော ဟောတိ ဥတ္တာသော, ဟောတိ ဆမ္ဘိတတ္တံ, ဟောတိ သမ္ပရာယိကံ မရဏဘယံ။

''ပုန စပရံ, ဂဟပတိ, အဿုတဝါ ပုထုဇ္ဇနော ဓမ္မေ အပ္ပသာဒေန သမန္နာဂတော ဟောတိ။ တဉ္စ ပနဿ ဓမ္မေ အပ္ပသာဒံ အတ္တနိ သမနုပဿတော ဟောတိ ဥတ္တာသော, ဟောတိ ဆမ္ဘိတတ္တံ, ဟောတိ သမ္ပရာယိကံ မရဏဘယံ။

''ပုန စပရံ, ဂဟပတိ, အဿုတဝါ ပုထုဇ္ဇနော သင်္ဃေ အပ္ပသာဒေန သမန္နာဂတော ဟောတိ။ တဉ္စ ပနဿ သင်္ဃေ အပ္ပသာဒံ အတ္တနိ သမနုပဿတော ဟောတိ ဥတ္တာသော, ဟောတိ ဆမ္ဘိတတ္တံ, ဟောတိ သမ္ပရာယိကံ မရဏဘယံ။

''ပုန စပရံ, ဂဟပတိ, အဿုတဝါ ပုထုဇ္ဇနော ဒုဿီလျေန သမန္နာဂတော ဟောတိ။ တဉ္စ ပနဿ ဒုဿီလျံ အတ္တနိ သမနုပဿတော ဟောတိ ဥတ္တာသော, ဟောတိ ဆမ္ဘိတတ္တံ, ဟောတိ သမ္ပရာယိကံ မရဏဘယံ။ ဣမေဟိ ခေါ, ဂဟပတိ, စတူဟိ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတဿ အဿုတဝတော ပုထုဇ္ဇနဿ ဟောတိ ဥတ္တာသော, ဟောတိ ဆမ္ဘိတတ္တံ, ဟောတိ သမ္ပရာယိကံ မရဏဘယံ။

''စတူဟိ ခေါ, ဂဟပတိ, ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတဿ သုတဝတော အရိယသာဝကဿ န ဟောတိ ဥတ္တာသော, န ဟောတိ ဆမ္ဘိတတ္တံ, န ဟောတိ သမ္ပရာယိကံ မရဏဘယံ။ ကတမေဟိ စတူဟိ? ဣဓ, ဂဟပတိ, သုတဝါ အရိယသာဝကော ဗုဒ္ဓေ အဝေစ္စပ္ပသာဒေန သမန္နာဂတော ဟောတိ – ဣတိပိ သော ဘဂဝါ။ပေ။ သတ္ထာ ဒေဝမနုဿာနံ ဗုဒ္ဓော ဘဂဝါတိ။ တဉ္စ ပနဿ ဗုဒ္ဓေ အဝေစ္စပ္ပသာဒံ အတ္တနိ သမနုပဿတော န ဟောတိ ဥတ္တာသော, န ဟောတိ ဆမ္ဘိတတ္တံ, န ဟောတိ သမ္ပရာယိကံ မရဏဘယံ။

''ပုန စပရံ, ဂဟပတိ, သုတဝါ အရိယသာဝကော ဓမ္မေ အဝေစ္စပ္ပသာဒေန သမန္နာဂတော ဟောတိ – သွာက္ခာတော ဘဂဝတာ ဓမ္မော။ပေ။ ပစ္စတ္တံ ဝေဒိတဗ္ဗော ဝိညူဟီတိ။ တဉ္စ ပနဿ ဓမ္မေ အဝေစ္စပ္ပသာဒံ အတ္တနိ သမနုပဿတော န ဟောတိ ဥတ္တာသော, န ဟောတိ ဆမ္ဘိတတ္တံ, န ဟောတိ သမ္ပရာယိကံ မရဏဘယံ။

''ပုန စပရံ, ဂဟပတိ, သုတဝါ အရိယသာဝကော သင်္ဃေ အဝေစ္စပ္ပသာဒေန သမန္နာဂတော ဟောတိ – သုပ္ပဋိပန္နော ဘဂဝတော သာဝကသင်္ဃော။ပေ။ အနုတ္တရံ ပုညက္ခေတ္တံ လောကဿာတိ။ တဉ္စ ပနဿ သင်္ဃေ အဝေစ္စပ္ပသာဒံ အတ္တနိ သမနုပဿတော န ဟောတိ ဥတ္တာသော, န ဟောတိ ဆမ္ဘိတတ္တံ, န ဟောတိ သမ္ပရာယိကံ မရဏဘယံ။

''ပုန စပရံ, ဂဟပတိ, သုတဝါ အရိယသာဝကော အရိယကန္တေဟိ သီလေဟိ သမန္နာဂတော ဟောတိ အခဏ္ဍေဟိ။ပေ။ သမာဓိသံဝတ္တနိကေဟိ။ တာနိ စ ပနဿ အရိယကန္တာနိ သီလာနိ အတ္တနိ သမနုပဿတော န ဟောတိ ဥတ္တာသော, န ဟောတိ ဆမ္ဘိတတ္တံ, န ဟောတိ သမ္ပရာယိကံ မရဏဘယံ။ ဣမေဟိ ခေါ, ဂဟပတိ, စတူဟိ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတဿ သုတဝတော အရိယသာဝကဿ န ဟောတိ ဥတ္တာသော, န ဟောတိ ဆမ္ဘိတတ္တံ, န ဟောတိ သမ္ပရာယိကံ မရဏဘယ''န္တိ။

“နာဟံ, ဘန္တေ အာနန္ဒ, ဘာယာမိ။ ကျာဟံ ဘာယိဿာမိ! အဟဉှိ, ဘန္တေ, ဗုဒ္ဓေ အဝေစ္စပ္ပသာဒေန သမန္နာဂတော ဟောမိ – ‘ဣတိပိ သော ဘဂဝါ။ပေ။ သတ္ထာ ဒေဝမနုဿာနံ ဗုဒ္ဓော ဘဂဝါ’တိ။ ဓမ္မေ။ပေ။ သင်္ဃေ အဝေစ္စပ္ပသာဒေန သမန္နာဂတော ဟောမိ – ‘သုပ္ပဋိပန္နော ဘဂဝတော သာဝကသင်္ဃော။ပေ။ အနုတ္တရံ ပုညက္ခေတ္တံ လောကဿာ’တိ။ ယာနိ စိမာနိ, ဘန္တေ, ဘဂဝတာ ဂိဟိသာမီစိကာနိ သိက္ခာပဒါနိ ဒေသိတာနိ, နာဟံ တေသံ ကိဉ္စိ အတ္တနိ ခဏ္ဍံ သမနုပဿာမီ”တိ ။ “လာဘာ တေ, ဂဟပတိ, သုလဒ္ဓံ တေ, ဂဟပတိ! သောတာပတ္တိဖလံ တယာ, ဂဟပတိ, ဗျာကတ”န္တိ။ သတ္တမံ။

၈. ပဌမဘယဝေရူပသန္တသုတ္တံ

၁၀၂၄. သာဝတ္ထိနိဒါနံ။ ဧကမန္တံ နိသိန္နံ ခော အနာထပိဏ္ဍိကံ ဂဟပတိံ ဘဂဝါ ဧတဒဝောစ – “ယတော ခော, ဂဟပတိ, အရိယသာဝကဿ ပဉ္စ ဘယာနိ ဝေရာနိ ဝူပသန္တာနိ စ ဟောန္တိ, စတူဟိ စ သောတာပတ္တိယင်္ဂေဟိ သမန္နာဂတော ဟောတိ, အရိယော စဿ ဉာယော ပညာယ သုဒိဋ္ဌော ဟောတိ သုပ္ပဋိဝိဒ္ဓော, သော အာကင်္ခမာနော အတ္တနာဝ အတ္တာနံ ဗျာကရေယျ – ‘ခီဏနိရယောမှိ ခီဏတိရစ္ဆာနယောနိ [ခီဏတိရစ္ဆာနယောနိယော (သဗ္ဗတ္ထ)] ခီဏပေတ္တိဝိသယော ခီဏာပာယဒုဂ္ဂတိဝိနိပါတော; သောတာပန္နောဟမသ္မိ အဝိနိပါတဓမ္မော နိယတော သမ္ဗောဓိပရာယဏော’”။

“ကတမာနိ ပဉ္စ ဘယာနိ ဝေရာနိ ဝူပသန္တာနိ ဟောန္တိ? ယံ, ဂဟပတိ, ပာဏာတိပာတီ ပါဏာတိပါတပစ္စယာ ဒိဋ္ဌဓမ္မိကမ္ပိ ဘယံ ဝေရံ ပသဝတိ, သမ္ပရာယိကမ္ပိ ဘယံ ဝေရံ ပသဝတိ, စေတသိကမ္ပိ ဒုက္ခံ ဒောမနဿံ ပဋိသံဝေဒိယတိ။ ပါဏာတိပါတာ ပဋိဝိရတဿ ဧဝံ တံ ဘယံ ဝေရံ ဝူပသန္တံ ဟောတိ။ ယံ, ဂဟပတိ, အဒိန္နာဒါယီ။ပေ။ ယံ, ဂဟပတိ, ကာမေသုမိစ္ဆာစာရီ။ပေ။ ယံ, ဂဟပတိ, မုသာဝါဒီ။ပေ။ ယံ, ဂဟပတိ, သုရာမေရယမဇ္ဇပ္ပမာဒဋ္ဌာယီ သုရာမေရယမဇ္ဇပ္ပမာဒဋ္ဌာနပစ္စယာ ဒိဋ္ဌဓမ္မိကမ္ပိ ဘယံ ဝေရံ ပသဝတိ, သမ္ပရာယိကမ္ပိ ဘယံ ဝေရံ ပသဝတိ, စေတသိကမ္ပိ ဒုက္ခံ ဒောမနဿံ ပဋိသံဝေဒိယတိ။ သုရာမေရယမဇ္ဇပ္ပမာဒဋ္ဌာနာ ပဋိဝိရတဿ ဧဝံ တံ ဘယံ ဝေရံ ဝူပသန္တံ ဟောတိ။ ဣမာနိ ပဉ္စ ဘယာနိ ဝေရာနိ ဝူပသန္တာနိ ဟောန္တိ။

“ကတမေဟိ စတူဟိ သောတာပတ္တိယင်္ဂေဟိ သမန္နာဂတော ဟောတိ? ဣဓ, ဂဟပတိ, အရိယသာဝကော ဗုဒ္ဓေ အဝေစ္စပ္ပသာဒေန သမန္နာဂတော ဟောတိ – ‘ဣတိပိ သော ဘဂဝါ။ပေ။ သတ္ထာ ဒေဝမနုဿာနံ ဗုဒ္ဓော ဘဂဝါ’တိ။ ဓမ္မေ။ပေ။ သင်္ဃေ။ပေ။ အရိယကန္တေဟိ သီလေဟိ သမန္နာဂတော ဟောတိ အခဏ္ဍေဟိ။ပေ။ သမာဓိသံဝတ္တနိကေဟိ။ ဣမေဟိ စတူဟိ သောတာပတ္တိယင်္ဂေဟိ သမန္နာဂတော ဟောတိ။

“ကတမော စဿ အရိယော ဉာယော ပညာယ သုဒိဋ္ဌော ဟောတိ သုပ္ပဋိဝိဒ္ဓော? ဣဓ, ဂဟပတိ, အရိယသာဝကော ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒညေဝ သာဓုကံ ယောနိသော မနသိ ကရောတိ – ‘ဣတိ ဣမသ္မိံ သတိ ဣဒံ ဟောတိ, ဣမဿုပ္ပာဒါ ဣဒံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ; ဣတိ ဣမသ္မိံ အသတိ ဣဒံ န ဟောတိ, ဣမဿ နိရောဓာ ဣဒံ နိရုဇ္ဈတိ; ယဒိဒံ အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ သင်္ခါရာ, သင်္ခါရပစ္စယာ ဝိညာဏံ။ပေ။ ဧဝမေတဿ ကေဝလဿ ဒုက္ခက္ခန္ဓဿ သမုဒယော ဟောတိ။ အဝိဇ္ဇာယ တွေဝ အသေသဝိရာဂနိရောဓာ သင်္ခါရနိရောဓော။ပေ။ ဖဿနိရောဓာ ဝေဒနာနိရောဓော, ဝေဒနာနိရောဓာ တဏှာနိရောဓော။ ဧဝမေတဿ ကေဝလဿ ဒုက္ခက္ခန္ဓဿ နိရောဓော ဟောတီ’တိ။ အယမဿ အရိယော ဉာယော ပညာယ သုဒိဋ္ဌော ဟောတိ သုပ္ပဋိဝိဒ္ဓော။

“ယတော ခော, ဂဟပတိ, အရိယသာဝကဿ ဣမာနိ ပဉ္စ ဘယာနိ ဝေရာနိ ဝူပသန္တာနိ ဟောန္တိ, ဣမေဟိ စတူဟိ သောတာပတ္တိယင်္ဂေဟိ သမန္နာဂတော ဟောတိ, အယဉ္စဿ အရိယော ဉာယော ပညာယ သုဒိဋ္ဌော ဟောတိ သုပ္ပဋိဝိဒ္ဓော ။ သော အာကင်္ခမာနော အတ္တနာဝ အတ္တာနံ ဗျာကရေယျ – ‘ခီဏနိရယောမှိ ခီဏတိရစ္ဆာနယောနိ ခီဏပေတ္တိဝိသယော ခီဏာပာယဒုဂ္ဂတိဝိနိပါတော; သောတာပန္နောဟမသ္မိ အဝိနိပါတဓမ္မော နိယတော သမ္ဗောဓိပရာယဏော’”တိ။ အဋ္ဌမံ။

၉. ဒုတိယဘယဝေရူပသန္တသုတ္တံ

၁၀၂၅. သာဝတ္ထိနိဒါနံ။ပေ။ ''ယတော ခေါ, ဘိက္ခဝေ, အရိယသာဝကဿ ပဉ္စ ဘယာနိ ဝေရာနိ ဝူပသန္တာနိ ဟောန္တိ, ဣမေဟိ စတူဟိ သောတာပတ္တိယင်္ဂေဟိ သမန္နာဂတော ဟောတိ, အယဉ္စဿ အရိယော ဉာယော ပညာယ သုဒိဋ္ဌော ဟောတိ သုပ္ပဋိဝိဒ္ဓေါ; သော အာကင်္ခမာနော အတ္တနာဝ အတ္တာနံ ဗျာကရေယျ – 'ခီဏနိရယောမှိ ခီဏတိရစ္ဆာနယောနိ ခီဏပေတ္တိဝိသယော ခီဏာပာယဒုဂ္ဂတိဝိနိပါတော; သောတာပန္နောဟမသ္မိ အဝိနိပါတဓမ္မော နိယတော သမ္ဗောဓိပရာယဏော'''တိ။ နဝမံ။

၁၀. နန္ဒကလိစ္ဆဝိသုတ္တံ

၁၀၂၆. ဧကံ သမယံ ဘဂဝါ ဝေသာလိယံ ဝိဟရတိ မဟာဝနေ ကူဋာဂါရသာလာယံ။ အထ ခေါ နန္ဒကော လိစ္ဆဝိမဟာမတ္တော ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ။ ဧကမန္တံ နိသိန္နံ ခေါ နန္ဒကံ လိစ္ဆဝိမဟာမတ္တံ ဘဂဝါ ဧတဒဝေါစ –

''စတူဟိ ခေါ, နန္ဒက, ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော အရိယသာဝကော သောတာပန္နော ဟောတိ အဝိနိပါတဓမ္မော နိယတော သမ္ဗောဓိပရာယဏော။ ကတမေဟိ စတူဟိ? ဣဓ, နန္ဒက, အရိယသာဝကော ဗုဒ္ဓေ အဝေစ္စပ္ပသာဒေန သမန္နာဂတော ဟောတိ – ဣတိပိ သော ဘဂဝါ။ပေ။ သတ္ထာ ဒေဝမနုဿာနံ ဗုဒ္ဓေါ ဘဂဝါတိ။ ဓမ္မေ။ပေ။ သင်္ဃေ။ပေ။ အရိယကန္တေဟိ သီလေဟိ သမန္နာဂတော ဟောတိ အခဏ္ဍေဟိ။ပေ။ သမာဓိသံဝတ္တနိကေဟိ။ ဣမေဟိ ခေါ, နန္ဒက, စတူဟိ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော အရိယသာဝကော သောတာပန္နော ဟောတိ အဝိနိပါတဓမ္မော နိယတော သမ္ဗောဓိပရာယဏော။

''ဣမေဟိ စ ပန, နန္ဒက, စတူဟိ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော အရိယသာဝကော အာယုနာ သံယုတ္တော ဟောတိ ဒိဗ္ဗေနပိ မာနုသေနပိ; ဝဏ္ဏေန သံယုတ္တော ဟောတိ ဒိဗ္ဗေနပိ မာနုသေနပိ; သုခေန သံယုတ္တော ဟောတိ ဒိဗ္ဗေနပိ မာနုသေနပိ; ယသေန သံယုတ္တော ဟောတိ ဒိဗ္ဗေနပိ မာနုသေနပိ; အာဓိပတေယျေန သံယုတ္တော ဟောတိ ဒိဗ္ဗေနပိ မာနုသေနပိ။ တံ ခေါ ပနာဟံ, နန္ဒက , နာညဿ သမဏဿ ဝါ ဗြာဟ္မဏဿ ဝါ သုတွာ ဝဒါမိ။ အပိ စ ယဒေဝ မယာ သာမံ ဉာတံ သာမံ ဒိဋ္ဌံ သာမံ ဝိဒိတံ, တဒေဝါဟံ ဝဒါမီ''တိ။

ဧဝံ ဝုတ္တေ အညတရော ပုရိသော နန္ဒကံ လိစ္ဆဝိမဟာမတ္တံ ဧတဒဝေါစ – ''နဟာနကာလော, ဘန္တေ''တိ။ ''အလံ ဒါနိ, ဘဏေ, ဧတေန ဗာဟိရေန နဟာနေန။ အလမိဒံ အဇ္ဈတ္တံ နဟာနံ ဘဝိဿတိ, ယဒိဒံ – ဘဂဝတိ ပသာဒေါ''တိ။ ဒသမံ။

သရဏာနိဝဂ္ဂေါ တတိယော။

တဿုဒ္ဒါနံ –

မဟာနာမေန ဒွေ ဝုတ္တာ၊ ဂောဓာ စ သရဏာ ဒုဝေ။
ဒုဝေ အနာထပိဏ္ဍိကာ၊ ဒုဝေ ဝေရဘယေန စ။
လိစ္ဆဝိ ဒသမော ဝုတ္တော၊ ဝဂ္ဂေါ တေန ပဝုစ္စတီတိ။

၄. ပုညာဘိသန္ဒဝဂ္ဂေါ

၁. ပဌမပုညာဘိသန္ဒသုတ္တံ

၁၀၂၇. သာဝတ္ထိနိဒါနံ ။ ''စတ္တာရောမေ, ဘိက္ခဝေ, ပုညာဘိသန္ဒာ ကုသလာဘိသန္ဒာ သုခဿာဟာရာ။ ကတမေ စတ္တာရော? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, အရိယသာဝကော ဗုဒ္ဓေ အဝေစ္စပ္ပသာဒေန သမန္နာဂတော ဟောတိ – ဣတိပိ သော ဘဂဝါ။ပေ။ သတ္ထာ ဒေဝမနုဿာနံ ဗုဒ္ဓေါ ဘဂဝါတိ။ အယံ ပဌမော ပုညာဘိသန္ဒော ကုသလာဘိသန္ဒော သုခဿာဟာရော။

“ပုန စပရံ, ဘိက္ခဝေ, အရိယသာဝကော ဓမ္မေ အဝေစ္စပ္ပသာဒေန သမန္နာဂတော ဟောတိ – သွာက္ခာတော ဘဂဝတာ ဓမ္မော။ပေ.။ ပစ္စတ္တံ ဝေဒိတဗ္ဗော ဝိညူဟီတိ။ အယံ ဒုတိယော ပုညာဘိသန္ဒော ကုသလာဘိသန္ဒော သုခဿာဟာရော။

“ပုန စပရံ, ဘိက္ခဝေ, အရိယသာဝကော သင်္ဃေ အဝေစ္စပ္ပသာဒေန သမန္နာဂတော ဟောတိ – သုပ္ပဋိပန္နော ဘဂဝတော သာဝကသင်္ဃော။ပေ.။ အနုတ္တရံ ပုညက္ခေတ္တံ လောကဿာတိ။ အယံ တတိယော ပုညာဘိသန္ဒော ကုသလာဘိသန္ဒော သုခဿာဟာရော။

“ပုန စပရံ, ဘိက္ခဝေ, အရိယသာဝကော အရိယကန္တေဟိ သီလေဟိ သမန္နာဂတော ဟောတိ အခဏ္ဍေဟိ။ပေ.။ သမာဓိသံဝတ္တနိကေဟိ။ အယံ စတုတ္ထော ပုညာဘိသန္ဒော ကုသလာဘိသန္ဒော သုခဿာဟာရော။ ဣမေ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, စတ္တာရော ပုညာဘိသန္ဒာ ကုသလာဘိသန္ဒာ သုခဿာဟာရာ”တိ။ ပဌမံ။

၂. ဒုတိယပုညာဘိသန္ဒသုတ္တံ

၁၀၂၈. “စတ္တာရောမေ, ဘိက္ခဝေ, ပုညာဘိသန္ဒာ ကုသလာဘိသန္ဒာ သုခဿာဟာရာ။ ကတမေ စတ္တာရော? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, အရိယသာဝကော ဗုဒ္ဓေ အဝေစ္စပ္ပသာဒေန သမန္နာဂတော ဟောတိ – ဣတိပိ သော ဘဂဝာ။ပေ.။ သတ္ထာ ဒေဝမနုဿာနံ ဗုဒ္ဓော ဘဂဝါတိ။ အယံ ပဌမော ပုညာဘိသန္ဒော ကုသလာဘိသန္ဒော သုခဿာဟာရော။

“ပုန စပရံ, ဘိက္ခဝေ, အရိယသာဝကော ဓမ္မေ။ပေ.။ သင်္ဃေ။ပေ.။။

“ပုန စပရံ, ဘိက္ခဝေ, အရိယသာဝကော ဝိဂတမလမစ္ဆေရေန စေတသာ အဂါရံ အဇ္ဈာဝသတိ မုတ္တစာဂေါ ပယတပါဏိ ဝေါဿဂ္ဂရတော ယာစယောဂေါ ဒာနသံဝိဘာဂရတော။ အယံ စတုတ္ထော ပုညာဘိသန္ဒော ကုသလာဘိသန္ဒော သုခဿာဟာရော။ ဣမေ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, စတ္တာရော ပုညာဘိသန္ဒာ ကုသလာဘိသန္ဒာ သုခဿာဟာရာ”တိ။ ဒုတိယံ။

၃. တတိယပုညာဘိသန္ဒသုတ္တံ

၁၀၂၉. “စတ္တာရောမေ, ဘိက္ခဝေ, ပုညာဘိသန္ဒာ ကုသလာဘိသန္ဒာ သုခဿာဟာရာ။ ကတမေ စတ္တာရော? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, အရိယသာဝကော ဗုဒ္ဓေ အဝေစ္စပ္ပသာဒေန သမန္နာဂတော ဟောတိ – ဣတိပိ သော ဘဂဝါ။ပေ.။ သတ္ထာ ဒေဝမနုဿာနံ ဗုဒ္ဓော ဘဂဝါတိ။ အယံ ပဌမော ပုညာဘိသန္ဒော ကုသလာဘိသန္ဒော သုခဿာဟာရော။

“ပုန စပရံ, ဘိက္ခဝေ, အရိယသာဝကော ဓမ္မေ။ပေ.။ သင်္ဃေ။ပေ.။။

“ပုန စပရံ, ဘိက္ခဝေ, အရိယသာဝကော ပညဝါ ဟောတိ ဥဒယတ္ထဂါမိနိယာ ပညာယ သမန္နာဂတော အရိယာယ နိဗ္ဗေဓိကာယ သမ္မာ ဒုက္ခက္ခယဂါမိနိယာ။ အယံ စတုတ္ထော ပုညာဘိသန္ဒော ကုသလာဘိသန္ဒော သုခဿာဟာရော။ ဣမေ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, စတ္တာရော ပုညာဘိသန္ဒာ ကုသလာဘိသန္ဒာ သုခဿာဟာရာ”တိ။ တတိယံ။

၄. ပဌမဒေဝပဒသုတ္တံ

၁၀၃၀. သာဝတ္ထိနိဒာနံ ။ စတ္တာရိမာနိ, ဘိက္ခဝေ, ဒေဝါနံ ဒေဝပဒါနိ အဝိသုဒ္ဓါနံ သတ္တာနံ ဝိသုဒ္ဓိယာ အပရိယောဒါတာနံ သတ္တာနံ ပရိယောဒပနာယ။

ကတမာနိ စတ္တာရိ? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, အရိယသာဝကော ဗုဒ္ဓေ အဝေစ္စပ္ပသာဒေန သမန္နာဂတော ဟောတိ – ဣတိပိ သော ဘဂဝါ။ပေ.။ သတ္ထာ ဒေဝမနုဿာနံ ဗုဒ္ဓော ဘဂဝါတိ။ ဣဒံ ပဌမံ ဒေဝါနံ ဒေဝပဒံ အဝိသုဒ္ဓါနံ သတ္တာနံ ဝိသုဒ္ဓိယာ အပရိယောဒါတာနံ သတ္တာနံ ပရိယောဒပနာယ။

‘‘ပုန စပရံ, ဘိက္ခဝေ, အရိယသာဝကော ဓမ္မေ။ပေ.။ သင်္ဃေ။ပေ.။။

‘‘ပုန စပရံ, ဘိက္ခဝေ, အရိယသာဝကော အရိယကန္တေဟိ သီလေဟိ သမန္နာဂတော ဟောတိ အခဏ္ဍေဟိ။ပေ.။ သမာဓိသံဝတ္တနိကေဟိ။ ဣဒံ စတုတ္ထံ ဒေဝါနံ ဒေဝပဒံ အဝိသုဒ္ဓါနံ သတ္တာနံ ဝိသုဒ္ဓိယာ အပရိယောဒါတာနံ သတ္တာနံ ပရိယောဒပနာယ။ ဣမာနိ ခော, ဘိက္ခဝေ, စတ္တာရိ ဒေဝါနံ ဒေဝပဒါနိ အဝိသုဒ္ဓါနံ သတ္တာနံ ဝိသုဒ္ဓိယာ အပရိယောဒါတာနံ သတ္တာနံ ပရိယောဒပနာယာ’’တိ။ စတုတ္ထံ။

၅. ဒုတိယဒေဝပဒသုတ္တံ

၁၀၃၁. ‘‘စတ္တာရိမာနိ, ဘိက္ခဝေ, ဒေဝါနံ ဒေဝပဒါနိ အဝိသုဒ္ဓါနံ သတ္တာနံ ဝိသုဒ္ဓိယာ အပရိယောဒါတာနံ သတ္တာနံ ပရိယောဒပနာယ။

‘‘ကတမာနိ စတ္တာရိ? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, အရိယသာဝကော ဗုဒ္ဓေ အဝေစ္စပ္ပသာဒေန သမန္နာဂတော ဟောတိ – ‘ဣတိပိ သော ဘဂဝါ။ပေ.။ သတ္ထာ ဒေဝမနုဿာနံ ဗုဒ္ဓေါ ဘဂဝါ’တိ။ သော ဣတိ ပဋိသဉ္စိက္ခတိ – ‘ကိံ နု ခော ဒေဝါနံ ဒေဝပဒ’န္တိ? သော ဧဝံ ပဇာနာတိ – ‘အဗျာပဇ္ဈပရမေ ခွာဟံ ဧတရဟိ ဒေဝေ သုဏာမိ။ န စ ခော ပနာဟံ ကိဉ္စိ ဗျာဗာဓေမိ တသံ ဝါ ထာဝရံ ဝါ။ အဒ္ဓါဟံ ဒေဝပဒဓမ္မသမန္နာဂတော ဝိဟရာမီ’’’တိ။ ဣဒံ ပဌမံ ဒေဝါနံ ဒေဝပဒံ အဝိသုဒ္ဓါနံ သတ္တာနံ ဝိသုဒ္ဓိယာ အပရိယောဒါတာနံ သတ္တာနံ ပရိယောဒပနာယ။

‘‘ပုန စပရံ, ဘိက္ခဝေ, အရိယသာဝကော ဓမ္မေ။ပေ.။ သင်္ဃေ။ပေ.။။

‘‘ပုန စပရံ, ဘိက္ခဝေ, အရိယသာဝကော အရိယကန္တေဟိ သီလေဟိ သမန္နာဂတော ဟောတိ အခဏ္ဍေဟိ။ပေ.။ သမာဓိသံဝတ္တနိကေဟိ။ သော ဣတိ ပဋိသဉ္စိက္ခတိ – ‘ကိံ နု ခော ဒေဝါနံ ဒေဝပဒ’န္တိ ? သော ဧဝံ ပဇာနာတိ – ‘အဗျာပဇ္ဈပရမေ ခွာဟံ ဧတရဟိ ဒေဝေ သုဏာမိ။ န ခော ပနာဟံ ကိဉ္စိ ဗျာဗာဓေမိ တသံ ဝါ ထာဝရံ ဝါ။ အဒ္ဓါဟံ ဒေဝပဒဓမ္မသမန္နာဂတော ဝိဟရာမီ’တိ။ ဣဒံ စတုတ္ထံ ဒေဝါနံ ဒေဝပဒံ အဝိသုဒ္ဓါနံ သတ္တာနံ ဝိသုဒ္ဓိယာ အပရိယောဒါတာနံ သတ္တာနံ ပရိယောဒပနာယ။ ဣမာနိ ခော, ဘိက္ခဝေ, စတ္တာရိ ဒေဝါနံ ဒေဝပဒါနိ အဝိသုဒ္ဓါနံ သတ္တာနံ ဝိသုဒ္ဓိယာ အပရိယောဒါတာနံ သတ္တာနံ ပရိယောဒပနာယာ’’တိ။ ပဉ္စမံ။

၆. ဒေဝသဘာဂသုတ္တံ

၁၀၃၂. ‘‘စတူဟိ, ဘိက္ခဝေ, ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတံ အတ္တမနာ ဒေဝါ သဘာဂတံ ကထေန္တိ။ ကတမေဟိ စတူဟိ? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, အရိယသာဝကော ဗုဒ္ဓေ အဝေစ္စပ္ပသာဒေန သမန္နာဂတော ဟောတိ – ‘ဣတိပိ သော ဘဂဝါ။ပေ.။ သတ္ထာ ဒေဝမနုဿာနံ ဗုဒ္ဓေါ ဘဂဝါ’တိ။ ယာ တာ ဒေဝတာ ဗုဒ္ဓေ အဝေစ္စပ္ပသာဒေန သမန္နာဂတာ ဣတော စုတာ တတြူပပန္နာ တာသံ ဧဝံ ဟောတိ – ‘ယထာရူပေန ခော မယံ ဗုဒ္ဓေ အဝေစ္စပ္ပသာဒေန သမန္နာဂတာ တတော စုတာ ဣဓူပပန္နာ, အရိယသာဝကောပိ တထာရူပေန ဗုဒ္ဓေ အဝေစ္စပ္ပသာဒေန သမန္နာဂတော ဧဟီတိ ဒေဝါနံ သန္တိကေ’’’တိ။

‘‘ပုန စပရံ, ဘိက္ခဝေ, အရိယသာဝကော ဓမ္မေ။ပေ.။ သင်္ဃေ။ပေ.။ အရိယကန္တေဟိ သီလေဟိ သမန္နာဂတော ဟောတိ အခဏ္ဍေဟိ။ပေ.။ သမာဓိသံဝတ္တနိကေဟိ။ ယာ တာ ဒေဝတာ အရိယကန္တေဟိ သီလေဟိ သမန္နာဂတာ ဣတော စုတာ တတြူပပန္နာ တာသံ ဧဝံ ဟောတိ – ‘ယထာရူပေဟိ ခော မယံ အရိယကန္တေဟိ သီလေဟိ သမန္နာဂတာ တတော စုတာ ဣဓူပပန္နာ, အရိယသာဝကောပိ တထာရူပေဟိ အရိယကန္တေဟိ သီလေဟိ သမန္နာဂတော ဧဟီတိ ဒေဝါနံ သန္တိကေ’တိ။ ဣမေဟိ ခော, ဘိက္ခဝေ, စတူဟိ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတံ အတ္တမနာ ဒေဝါ သဘာဂတံ ကထေန္တီ’’တိ။ ဆဋ္ဌံ။

၇. မဟာနာမသုတ္တံ

၁၀၃၃. ဧကံ သမယံ ဘဂဝါ သက္ကေသု ဝိဟရတိ ကပိလဝတ္ထုသ္မိံ နိဂြောဓာရာမေ။ အထ ခေါ မဟာနာမော သက္ကော ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ။ ဧကမန္တံ နိသိန္နော ခေါ မဟာနာမော သက္ကော ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ –

"ကိတ္တာဝတာ နု ခေါ, ဘန္တေ, ဥပါသကော ဟောတီ"တိ? "ယတော ခေါ, မဟာနာမ, ဗုဒ္ဓံ သရဏံ ဂတော ဟောတိ, ဓမ္မံ သရဏံ ဂတော ဟောတိ, သင်္ဃံ သရဏံ ဂတော ဟောတိ – ဧတ္တာဝတာ ခေါ, မဟာနာမ, ဥပါသကော ဟောတီ"တိ။

"ကိတ္တာဝတာ ပန, ဘန္တေ, ဥပါသကော သီလသမ္ပန္နော ဟောတီ"တိ? "ယတော ခေါ, မဟာနာမ, ဥပါသကော ပါဏာတိပါတာ ပဋိဝိရတော ဟောတိ, အဒိန္နာဒါနာ ပဋိဝိရတော ဟောတိ, ကာမေသုမိစ္ဆာစာရာ ပဋိဝိရတော ဟောတိ, မုသာဝါဒါ ပဋိဝိရတော ဟောတိ, သုရာမေရယမဇ္ဇပ္ပမာဒဋ္ဌာနာ ပဋိဝိရတော ဟောတိ, – ဧတ္တာဝတာ ခေါ, မဟာနာမ, ဥပါသကော သီလသမ္ပန္နော ဟောတီ"တိ။

"ကိတ္တာဝတာ ပန, ဘန္တေ, ဥပါသကော သဒ္ဓါသမ္ပန္နော ဟောတီ"တိ? "ဣဓ, မဟာနာမ, ဥပါသကော သဒ္ဓော ဟောတိ, သဒ္ဒဟတိ တထာဂတဿ ဗောဓိံ – ဣတိပိ သော ဘဂဝါ။ပေ။ သတ္ထာ ဒေဝမနုဿာနံ ဗုဒ္ဓေါ ဘဂဝါတိ။ ဧတ္တာဝတာ ခေါ, မဟာနာမ, ဥပါသကော သဒ္ဓါသမ္ပန္နော ဟောတီ"တိ။

"ကိတ္တာဝတာ ပန, ဘန္တေ, ဥပါသကော စာဂသမ္ပန္နော ဟောတီ"တိ? "ဣဓ, မဟာနာမ, ဥပါသကော ဝိဂတမလမစ္ဆေရေန စေတသာ အဂါရံ အဇ္ဈာဝသတိ မုတ္တစာဂေါ ပယတပါဏိ ဝေါဿဂ္ဂရတော ယာစယောဂေါ ဒါနသံဝိဘာဂရတော – ဧတ္တာဝတာ ခေါ, မဟာနာမ, ဥပါသကော စာဂသမ္ပန္နော ဟောတီ"တိ။

"ကိတ္တာဝတာ ပန, ဘန္တေ, ဥပါသကော ပညာသမ္ပန္နော ဟောတီ"တိ? "ဣဓ, မဟာနာမ, ဥပါသကော ပညဝါ ဟောတိ ဥဒယတ္ထဂါမိနိယာ ပညာယ သမန္နာဂတော အရိယာယ နိဗ္ဗေဓိကာယ သမ္မာ ဒုက္ခက္ခယဂါမိနိယာ – ဧတ္တာဝတာ ခေါ, မဟာနာမ, ဥပါသကော ပညာသမ္ပန္နော ဟောတီ"တိ။ သတ္တမံ။

၈. ဝဿသုတ္တံ

၁၀၃၄. "သေယျထာပိ, ဘိက္ခဝေ, ဥပရိပဗ္ဗတေ ထုလ္လဖုသိတကေ ဒေဝေ ဝဿန္တေ တံ ဥဒကံ ယထာနိန္နံ ပဝတ္တမာနံ ပဗ္ဗတကန္ဒရပဒရသာခါ ပရိပူရေတိ, ပဗ္ဗတကန္ဒရပဒရသာခါ ပရိပူရာ ကုသောဗ္ဘေ ပရိပူရေန္တိ, ကုသောဗ္ဘာ ပရိပူရာ မဟာသောဗ္ဘေ ပရိပူရေန္တိ, မဟာသောဗ္ဘာ ပရိပူရာ ကုန္နဒိယော ပရိပူရေန္တိ, ကုန္နဒိယော ပရိပူရာ မဟာနဒိယော ပရိပူရေန္တိ, မဟာနဒိယော ပရိပူရာ မဟာသမုဒ္ဒံ [မဟာသမုဒ္ဒသာဂရံ (သဗ္ဗတ္ထ) သံ. နိ. ၄.၇၀] ပရိပူရေန္တိ; ဧဝမေဝ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, အရိယသာဝကဿ ယော စ ဗုဒ္ဓေ အဝေစ္စပ္ပသာဒေါ, ယော စ ဓမ္မေ အဝေစ္စပ္ပသာဒေါ, ယော စ သင်္ဃေ အဝေစ္စပ္ပသာဒေါ, ယာနိ စ အရိယကန္တာနိ သီလာနိ – ဣမေ ဓမ္မာ သန္ဒမာနာ ပါရံ ဂန္တွာ အာသဝါနံ ခယာယ သံဝတ္တန္တီ"တိ။ အဋ္ဌမံ။

၉. ကာဠိဂေါဓသုတ္တံ

၁၀၃၅. ဧကံ သမယံ ဘဂဝါ သက္ကေသု ဝိဟရတိ ကပိလဝတ္ထုသ္မိံ နိဂြောဓာရာမေ။ အထ ခေါ ဘဂဝါ ပုဗ္ဗဏှသမယံ နိဝါသေတွာ ပတ္တစီဝရမာဒါယ ယေန ကာဠိဂေါဓာယ သာကိယာနိယာ နိဝေသနံ တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ ပညတ္တေ အာသနေ နိသီဒိ။ အထ ခေါ ကာဠိဂေါဓာ သာကိယာနီ ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ။ ဧကမန္တံ နိသိန္နံ ခေါ ကာဠိဂေါဓံ သာကိယာနိံ ဘဂဝါ ဧတဒဝေါစ –

"စတူဟိ ခေါ, ဂောဓေ, ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတာ အရိယသာဝိကာ သောတာပန္နာ ဟောတိ အဝိနိပါတဓမ္မာ နိယတာ သမ္ဗောဓိပရာယဏာ။ ကတမေဟိ စတူဟိ? ဣဓ, ဂောဓေ, အရိယသာဝိကာ ဗုဒ္ဓေ အဝေစ္စပ္ပသာဒေန သမန္နာဂတာ ဟောတိ – ဣတိပိ သော ဘဂဝါ။ပေ။ သတ္ထာ ဒေဝမနုဿာနံ ဗုဒ္ဓေါ ဘဂဝါတိ။ ဓမ္မေ။ပေ။ သင်္ဃေ။ပေ။ ဝိဂတမလမစ္ဆေ

ရေန စေတသာ အကရံ အဇ္ဈာဝသတိ မုတ္တစာက ပယတပာဏိနီ [ပယတပာဏိ (သဗ္ဗတ္ထ) ၃.၃၀ မောဂ္ဂလ္လာနသုတ္တံ သံဝလောကေတဗ္ဗံ] ဝေဿဂ္ဂရတာ ယာစယောက ဒါနသံဝိဘာဂရတာ။ ဣမေဟိ ခော, ဂောဓေ, စတူဟိ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတာ အရိယသာဝိကာ သောတာပန္နာ ဟောတိ အဝိနိပာတဓမ္မာ နိယတာ သမ္ဗောဓိပရာယဏာ''တိ။

''ယာနိမာနိ, ဘန္တေ, ဘဂဝတာ စတ္တာရိ သောတာပတ္တိယင်္ဂါနိ ဒေသိတာနိ, သံဝိဇ္ဇန္တေ တေ ဓမ္မာ မယိ, အဟဉ္စ တေသု ဓမ္မေသု သန္ဒိဿာမိ။ အဟဉှိ, ဘန္တေ, ဗုဒ္ဓေ အဝေစ္စပ္ပသာဒေန သမန္နာဂတာ – ဣတိပိ သော ဘဂဝါ။ပေ.။ သတ္ထာ ဒေဝမနုဿာနံ ဗုဒ္ဓော ဘဂဝါတိ။ ဓမ္မေ။ပေ.။ သင်္ဃေ။ပေ.။ ယံ ခော ပန ကိဉ္စိ ကုလေ ဒေယျဓမ္မံ သဗ္ဗံ တံ အပ္ပဋိဝိဘတ္တံ သီလဝန္တေဟိ ကလျာဏဓမ္မေဟီ''တိ။ ''လာဘာ တေ, ဂောဓေ, သုလဒ္ဓံ တေ, ဂောဓေ! သောတာပတ္တိဖလံ တယာ, ဂောဓေ, ဗျာကတ''န္တိ။ နဝမံ။

၁၀. နန္ဒိယသက္ကသုတ္တံ

၁၀၃၆. ဧကံ သမယံ ဘဂဝါ သက္ကေသု ဝိဟရတိ ကပိလဝတ္ထုသ္မိံ နိဂြောဓာရာမေ။ အထ ခော နန္ဒိယော သက္ကော ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ။ ဧကမန္တံ နိသိန္နော ခော နန္ဒိယော သက္ကော ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ – ''ယဿေဝ နု ခော, ဘန္တေ, အရိယသာဝကဿ စတ္တာရိ သောတာပတ္တိယင်္ဂါနိ သဗ္ဗေန သဗ္ဗံ သဗ္ဗထာ သဗ္ဗံ နတ္ထိ သွေဝ နု ခော, ဘန္တေ, အရိယသာဝကော ပမာဒဝိဟာရီ''တိ။

'''ယဿ ခော, နန္ဒိယ, စတ္တာရိ သောတာပတ္တိယင်္ဂါနိ သဗ္ဗေန သဗ္ဗံ သဗ္ဗထာ သဗ္ဗံ နတ္ထိ တမဟံ ဗာဟိရော ပုထုဇ္ဇနပက္ခေ ဌိတော'တိ ဝဒါမိ။ အပိ စ, နန္ဒိယ, ယထာ အရိယသာဝကော ပမာဒဝိဟာရီ စေဝ ဟောတိ, အပ္ပမာဒဝိဟာရီ စ တံ သုဏာဟိ, သာဓုကံ မနသိ ကရောဟိ; ဘာသိဿာမီ''တိ။ ''ဧဝံ , ဘန္တေ''တိ ခော နန္ဒိယော သက္ကော ဘဂဝတော ပစ္စဿောသိ။ ဘဂဝါ ဧတဒဝေါစ –

''ကထဉ္စ, နန္ဒိယ, အရိယသာဝကော ပမာဒဝိဟာရီ ဟောတိ? ဣဓ နန္ဒိယ, အရိယသာဝကော ဗုဒ္ဓေ အဝေစ္စပ္ပသာဒေန သမန္နာဂတော ဟောတိ – ဣတိပိ သော ဘဂဝါ။ပေ.။ သတ္ထာ ဒေဝမနုဿာနံ ဗုဒ္ဓော ဘဂဝါတိ။ သော တေန ဗုဒ္ဓေ အဝေစ္စပ္ပသာဒေန သန္တုဋ္ဌော န ဥတ္တရိ ဝါယမတိ ဒိဝါ ပဝိဝေကာယ, ရတ္တိံ ပဋိသလ္လာနာယ။ တဿ ဧဝံ ပမတ္တဿ ဝိဟရတော ပါမောဇ္ဇံ န ဟောတိ။ ပါမောဇ္ဇေ အသတိ, ပီတိ န ဟောတိ။ ပီတိယာ အသတိ, ပဿဒ္ဓိ န ဟောတိ။ ပဿဒ္ဓိယာ အသတိ, ဒုက္ခံ ဝိဟရတိ။ ဒုက္ခိနော စိတ္တံ န သမာဓိယတိ။ အသမာဟိတေ စိတ္တေ ဓမ္မာ န ပါတုဘဝန္တိ။ ဓမ္မာနံ အပါတုဘာဝါ ပမာဒဝိဟာရီ တွေဝ သင်္ချံ ဂစ္ဆတိ။

''ပုန စပရံ, နန္ဒိယ, အရိယသာဝကော ဓမ္မေ။ပေ.။ သင်္ဃေ။ပေ.။ အရိယကန္တေဟိ သီလေဟိ သမန္နာဂတော ဟောတိ အခဏ္ဍေဟိ။ပေ.။ သမာဓိသံဝတ္တနိကေဟိ။ သော တေဟိ အရိယကန္တေဟိ သီလေဟိ သန္တုဋ္ဌော န ဥတ္တရိ ဝါယမတိ ဒိဝါ ပဝိဝေကာယ ရတ္တိံ ပဋိသလ္လာနာယ။ တဿ ဧဝံ ပမတ္တဿ ဝိဟရတော ပါမောဇ္ဇံ န ဟောတိ။ ပါမောဇ္ဇေ အသတိ, ပီတိ န ဟောတိ။ ပီတိယာ အသတိ, ပဿဒ္ဓိ န ဟောတိ။ ပဿဒ္ဓိယာ အသတိ, ဒုက္ခံ ဝိဟရတိ။ ဒုက္ခိနော စိတ္တံ န သမာဓိယတိ ။ အသမာဟိတေ စိတ္တေ ဓမ္မာ န ပါတုဘဝန္တိ။ ဓမ္မာနံ အပါတုဘာဝါ ပမာဒဝိဟာရီ တွေဝ သင်္ချံ ဂစ္ဆတိ။ ဧဝံ ခော, နန္ဒိယ, အရိယသာဝကော ပမာဒဝိဟာရီ ဟောတိ။

''ကထဉ္စ, နန္ဒိယ, အရိယသာဝကော အပ္ပမာဒဝိဟာရီ ဟောတိ? ဣဓ, နန္ဒိယ, အရိယသာဝကော ဗုဒ္ဓေ အဝေစ္စပ္ပသာဒေန သမန္နာဂတော ဟောတိ – ဣတိပိ သော ဘဂဝါ။ပေ.။ သတ္ထာ ဒေဝမနုဿာနံ ဗုဒ္ဓော ဘဂဝါတိ။ သော တေန ဗုဒ္ဓေ အဝေစ္စပ္ပသာဒေန အသန္တုဋ္ဌော ဥတ္တရိ ဝါယမတိ ဒိဝါ ပဝိဝေကာယ ရတ္တိံ ပဋိသလ္လာနာယ။ တဿ ဧဝံ အပ္ပမတ္တဿ ဝိဟရတော ပါမောဇ္ဇံ ဇာယတိ။ ပမုဒိတဿ ပီတိ ဇာယတိ။ ပီတိမနဿ ကာယော ပဿမ္ဘတိ။ ပဿဒ္ဓကာယော သုခံ ဝေဒိယတိ။ သုခိနော စိတ္တံ သမာဓိယတိ။ သမာဟိတေ စိတ္တေ ဓမ္မာ ပါတုဘဝန္တိ။ ဓမ္မာနံ ပါတုဘာဝါ အပ္ပမာဒဝိဟာရီ တွေဝ သင်္ချံ ဂစ္ဆတိ ။

''ပုန စပရံ, နန္ဒိယ, အရိယသာဝကော ဓမ္မေ။ပေ.။ သင်္ဃေ။ပေ.။ အရိယကန္တေဟိ သီလေဟိ သမန္နာဂတော ဟောတိ အခဏ္ဍေဟိ။ပေ.။ သမာဓိသံဝတ္တနိကေဟိ။ သော တေဟိ အရိယကန္တေဟိ သီလေဟိ အသန္တုဋ္ဌော ဥတ္တရိ ဝါ

ယမတိ ဒိတ ပဝိဝေကာယ ရတ္တိံ ပဋိသလ္လာနာယ ။ တဿ ဇဝံ အပ္ပမတ္တဿ ဝိဟရတော ပာမောဇ္ဇံ ဇာယတိ။ ပမုဒိတဿ ပီတိ ဇာယတိ။ ပီတိမနဿ ကာယော ပဿမ္ဘတိ။ ပဿဒ္ဓကာယော သုခံ ဝေဒိယတိ။ သုခိနော စိတ္တံ သမာဓိယတိ။ သမာဟိတေ စိတ္တေ ဓမ္မာ ပာတုဘဝန္တိ။ ဓမ္မာနံ ပာတုဘာဝါ အပ္ပမာဒဝိဟာရီ တွေ့ဝ သင်္ချံ ဂစ္ဆတိ။ ဇဝံ ခော, နန္ဒိယ, အရိယသာဝကော အပ္ပမာဒဝိဟာရီ ဟောတီ''တိ။ ဒသမံ။

ပုညာဘိသန္ဒဝဂ္ဂေါ စတုတ္ထော။

တဿုဒ္ဒာနံ –

> အဘိသန္ဒာ တယော ဝုတ္တာ၊ ဒုဝေ ဒေဝပဒါနိ စ။
> သဘာဂတံ မဟာနာမော၊ ဝဿံ ကာဠိ စ နန္ဒိယာတိ။

၅. သဂာထကပုညာဘိသန္ဒဝဂ္ဂေါ

၁. ပဌမအဘိသန္ဒသုတ္တံ

၁၀၃၇. ''စတ္တာရောမေ , ဘိက္ခဝေ, ပုညာဘိသန္ဒာ, ကုသလာဘိသန္ဒာ, သုခဿာဟာရာ။ ကတမေ စတ္တာရော? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, အရိယသာဝကော ဗုဒ္ဓေ အဝေစ္စပ္ပသာဒေန သမန္နာဂတော ဟောတိ – ဣတိပိ သော ဘဂဝါ။ပေ.။ သတ္ထာ ဒေဝမနုဿာနံ ဗုဒ္ဓေါ ဘဂဝါတိ။ အယံ ပဌမော ပုညာဘိသန္ဒော, ကုသလာဘိသန္ဒော, သုခဿာဟာရော။

''ပုန စပရံ, ဘိက္ခဝေ, အရိယသာဝကော ဓမ္မေ။ပေ.။ သင်္ဃေ။ပေ.။။

''ပုန စပရံ, ဘိက္ခဝေ, အရိယသာဝကော အရိယကန္တေဟိ သီလေဟိ သမန္နာဂတော ဟောတိ အခဏ္ဍေဟိ။ပေ.။ သမာဓိသံဝတ္တနိကေဟိ။ အယံ စတုတ္ထော ပုညာဘိသန္ဒော, ကုသလာဘိသန္ဒော, သုခဿာဟာရော။ ဣမေ ခော, ဘိက္ခဝေ , စတ္တာရော ပုညာဘိသန္ဒာ, ကုသလာဘိသန္ဒာ, သုခဿာဟာရာ။

''ဣမေဟိ ခော, ဘိက္ခဝေ, စတူဟိ ပုညာဘိသန္ဒေဟိ ကုသလာဘိသန္ဒေဟိ သမန္နာဂတဿ အရိယသာဝကဿ န သုကရံ ပုညဿ ပမာဏံ ဂဏေတုံ – 'ဧတ္တကော ပုညာဘိသန္ဒော, ကုသလာဘိသန္ဒော, သုခဿာဟာရော'တိ။ အထ ခော အသင်္ချေယျော အပ္ပမေယျော မဟာပုညက္ခန္ဓော တွေ့ဝ သင်္ချံ ဂစ္ဆတိ။

''သေယျထာပိ, ဘိက္ခဝေ, မဟာသမုဒ္ဒေ န သုကရံ ဥဒကဿ ပမာဏံ ဂဏေတုံ – 'ဧတ္တကာနိ ဥဒကာဠှကာနီ'တိ ဝါ 'ဧတ္တကာနိ ဥဒကာဠှကသတာနီ'တိ ဝါ 'ဧတ္တကာနိ ဥဒကာဠှကသဟဿာနီ'တိ ဝါ 'ဧတ္တကာနိ ဥဒကာဠှကသတသဟဿာနီ'တိ ဝါတိ။ အထ ခော အသင်္ချေယျော အပ္ပမေယျော မဟာဥဒကက္ခန္ဓော တွေ့ဝ သင်္ချံ ဂစ္ဆတိ။ ဇဝမေဝ ခော, ဘိက္ခဝေ, ဣမေဟိ စတူဟိ ပုညာဘိသန္ဒေဟိ ကုသလာဘိသန္ဒေဟိ သမန္နာဂတဿ အရိယသာဝကဿ န သုကရံ ပုညဿ ပမာဏံ ဂဏေတုံ – 'ဧတ္တကော ပုညာဘိသန္ဒော, ကုသလာဘိသန္ဒော, သုခဿာဟာရော'တိ။ အထ ခော အသင်္ချေယျော အပ္ပမေယျော မဟာပုညက္ခန္ဓော တွေ့ဝ သင်္ချံ ဂစ္ဆတီ''တိ။

ဣဒမဝေါစ ဘဂဝါ။ ဣဒံ ဝတွာန သုဂတော အထာပရံ ဧတဒဝေါစ သတ္ထာ –

> ''မဟောဒဓိံ အပရိမိတံ မဟာသရံ၊
> ဗဟုဘေရဝံ ရတနဂဏာနမာလယံ။
> နဇ္ဇော ယထာ နရဂဏသင်္ဃသေဝိတာ၊
> ပုထူ သဝန္တီ ဥပယန္တိ သာဂရံ။

> ''ဇဝံ နရံ အန္နပါနဝတ္ထဒဒံ၊
> သေယျာနိ ပစ္စတ္ထရဏဿ [သဇ္ဇတ္ထရဏဿ (သီ. သျာ. ကံ. ပီ.)] အာယကံ။

ပုညဿ ဓာရာ ဥပယန္တိ ပဏ္ဍိတံ၊
နဇ္ဇော ယထာ ဝါရိဝဟာဝ သာဂရ''န္တိ။ ပဌမံ။

၂. ဒုတိယအဘိသန္ဒသုတ္တံ

၁၀၃၈. ''စတ္တာရောမေ, ဘိက္ခဝေ, ပုညာဘိသန္ဒာ, ကုသလာဘိသန္ဒာ, သုခဿာဟာရာ။ ကတမေ စတ္တာရော? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, အရိယသာဝကော ဗုဒ္ဓေ အဝေစ္စပ္ပသာဒေန သမန္နာဂတော ဟောတိ – ဣတိပိ သော ဘဂဝါ။ပေ.။ သတ္ထာ ဒေဝမနုဿာနံ ဗုဒ္ဓေါ ဘဂဝါတိ။ အယံ ပဌမော ပုညာဘိသန္ဒော ကုသလာဘိသန္ဒော သုခဿာဟာရော။

''ပုန စပရံ, ဘိက္ခဝေ, အရိယသာဝကော ဓမ္မေ။ပေ.။ သင်္ဃေ။ပေ.။။

''ပုန စပရံ, ဘိက္ခဝေ, အရိယသာဝကော ဝိဂတမလမစ္ဆေရေန စေတသာ အဂါရံ အဇ္ဈာဝသတိ မုတ္တစာဂေါ ပယတပါဏိ ဝေါဿဂ္ဂရတော ယာစယောဂေါ ဒါနသံဝိဘာဂရတော။ အယံ စတုတ္ထော ပုညာဘိသန္ဒော ကုသလာဘိသန္ဒော သုခဿာဟာရော ။ ဣမေ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, စတ္တာရော ပုညာဘိသန္ဒာ, ကုသလာဘိသန္ဒာ, သုခဿာဟာရာ။

''ဣမေဟိ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, စတူဟိ ပုညာဘိသန္ဒေဟိ ကုသလာဘိသန္ဒေဟိ သမန္နာဂတဿ အရိယသာဝကဿ န သုကရံ ပုညဿ ပမာဏံ ဂဟေတုံ – 'ဧတ္တကော ပုညာဘိသန္ဒော, ကုသလာဘိသန္ဒော , သုခဿာဟာရော'တိ။ အထ ခေါ အသင်္ခေယျော အပ္ပမေယျော မဟာပုညက္ခန္ဓော တွေဝ သင်္ခံ ဂစ္ဆတိ။

''သေယျထာပိ, ဘိက္ခဝေ, ယတ္ထိမာ မဟာနဒိယော သံသန္ဒန္တိ သမေန္တိ, သေယျထိဒံ – ဂင်္ဂါ, ယမုနာ, အစိရဝတီ, သရဘူ, မဟီ, တတ္ထ န သုကရံ ဥဒကဿ ပမာဏံ ဂဟေတုံ – 'ဧတ္တကာနိ ဥဒကာဠှကာနီ'တိ ဝါ 'ဧတ္တကာနိ ဥဒကာဠှကသတာနီ'တိ ဝါ 'ဧတ္တကာနိ ဥဒကာဠှကသဟဿာနီ'တိ ဝါ 'ဧတ္တကာနိ ဥဒကာဠှကသတသဟဿာနီ'တိ ဝါ။ အထ ခေါ အသင်္ခေယျော အပ္ပမေယျော မဟာဥဒကက္ခန္ဓော တွေဝ သင်္ခံ ဂစ္ဆတိ။ ဧဝမေဝ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဣမေဟိ စတူဟိ ပုညာဘိသန္ဒေဟိ ကုသလာဘိသန္ဒေဟိ သမန္နာဂတဿ အရိယသာဝကဿ န သုကရံ ပုညဿ ပမာဏံ ဂဟေတုံ – 'ဧတ္တကော ပုညာဘိသန္ဒော, ကုသလာဘိသန္ဒော, သုခဿာဟာရော'တိ။ အထ ခေါ အသင်္ခေယျော အပ္ပမေယျော မဟာပုညက္ခန္ဓော တွေဝ သင်္ခံ ဂစ္ဆတီ''တိ။ ဣဒမဝေါစ ဘဂဝါ။ပေ.။ သတ္ထာ –

''မဟောဒဓိံ အပရိမိတံ မဟာသရံ၊
ဗဟုဘေရဝံ ရတနဂဏာနမာလယံ။
နဇ္ဇော ယထာ နရဂဏသင်္ဃသေဝိတာ၊
ပုထူ သဝန္တီ ဥပယန္တိ သာဂရံ။

''ဧဝံ နရံ အန္နပါနဝတ္ထဒဒံ၊
သေယျာနိ ပစ္စတ္ထရဏဿ ဒါယကံ။
ပုညဿ ဓာရာ ဥပယန္တိ ပဏ္ဍိတံ၊
နဇ္ဇော ယထာ ဝါရိဝဟာဝ သာဂရ''န္တိ။ ဒုတိယံ။

၃. တတိယအဘိသန္ဒသုတ္တံ

၁၀၃၉. ''စတ္တာရောမေ, ဘိက္ခဝေ, ပုညာဘိသန္ဒာ, ကုသလာဘိသန္ဒာ, သုခဿာဟာရာ။ ကတမေ စတ္တာရော? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, အရိယသာဝကော ဗုဒ္ဓေ အဝေစ္စပ္ပသာဒေန သမန္နာဂတော ဟောတိ – ဣတိပိ သော ဘဂဝါ။ပေ.။ သတ္ထာ ဒေဝမနုဿာနံ ဗုဒ္ဓေါ ဘဂဝါတိ။ အယံ ပဌမော ပုညာဘိသန္ဒော, ကုသလာဘိသန္ဒော, သုခဿာဟာရော။

''ပုန စပရံ, ဘိက္ခဝေ, အရိယသာဝကော ဓမ္မေ။ပေ.။ သင်္ဃေ။ပေ.။။

“ပုန စပရံ, ဘိက္ခဝေ, အရိယသာဝကော ပညတ ဟောတိ ဥဒယတ္ထဂါမိနိယာ ပညာယ သမန္နာဂတော အရိယာယ နိဗ္ဗေဓိကာယ သမ္မာ ဒုက္ခက္ခယဂါမိနိယာ။ အယံ စတုတ္ထော ပုညာဘိသန္ဒော ကုသလာဘိသန္ဒော သုခဿာဟာရော။ ဣမေ ခော, ဘိက္ခဝေ, စတ္တာရော ပုညာဘိသန္ဒာ ကုသလာဘိသန္ဒာ သုခဿာဟာရာ။

“ဣမေဟိ ခော, ဘိက္ခဝေ, စတူဟိ ပုညာဘိသန္ဒေဟိ ကုသလာဘိသန္ဒေဟိ သမန္နာဂတဿ အရိယသာဝကဿ န သုကရံ ပုညဿ ပမာဏံ ဂဏေတုံ – ‘ဧတ္တကော ပုညာဘိသန္ဒော, ကုသလာဘိသန္ဒော, သုခဿာဟာရော’တိ။ အထ ခော အသင်္ချေယျော အပ္ပမေယျော မဟာပုညက္ခန္ဓော တွေဝ သင်္ချံ ဂစ္ဆတီ”တိ။ ဣဒမဝောစ ဘဂဝါ။ ပေ.။ သတ္ထာ –

“ယော ပုညကာမော ကုသလေ ပတိဋ္ဌိတော၊
ဘာဝေတိ မဂ္ဂံ အမတဿ ပတ္တိယာ။
သော ဓမ္မသာရာဓိဂမော ခယေ ရတော၊
န ဝေဓတိ မစ္စုရာဇာဂမနသ္မိ”န္တိ [မစ္စုရာဇာဂမိဿတီတိ (သီ. ပီ.)၊ မစ္စုဇရာကမ္ပိသ္မိန္တိ (က.)] ။ တတိယံ။

၄. ပဌမမဟဒ္ဓနသုတ္တံ

၁၀၄၀. “စတူဟိ , ဘိက္ခဝေ, ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော အရိယသာဝကော ‘အဍ္ဎော မဟဒ္ဓနော မဟာဘောဂေ’တိ [မဟာဘောဂေ မဟာယသောတိ (သျာ. ပီ. က.)] ဝုစ္စတိ။

“ကတမေဟိ စတူဟိ? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, အရိယသာဝကော ဗုဒ္ဓေ အဝေစ္စပ္ပသာဒေန သမန္နာဂတော ဟောတိ – ဣတိပိ သော ဘဂဝါ။ပေ.။ သတ္ထာ ဒေဝမနုဿာနံ ဗုဒ္ဓော ဘဂဝါတိ; ဓမ္မေ။ပေ.။ သင်္ဃေ။ပေ.။ အရိယကန္တေဟိ သီလေဟိ သမန္နာဂတော ဟောတိ အခဏ္ဍေဟိ။ပေ.။ သမာဓိသံဝတ္တနိကေဟိ။ ဣမေဟိ ခော, ဘိက္ခဝေ, စတူဟိ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော အရိယသာဝကော ‘အဍ္ဎော မဟဒ္ဓနော မဟာဘောဂေ’တိ ဝုစ္စတီ”တိ။ စတုတ္ထံ။

၅. ဒုတိယမဟဒ္ဓနသုတ္တံ

၁၀၄၁. “စတူဟိ , ဘိက္ခဝေ, ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော အရိယသာဝကော ‘အဍ္ဎော မဟဒ္ဓနော မဟာဘောဂေ မဟာယသော’တိ ဝုစ္စတိ။

“ကတမေဟိ စတူဟိ? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, အရိယသာဝကော ဗုဒ္ဓေ အဝေစ္စပ္ပသာဒေန သမန္နာဂတော ဟောတိ – ဣတိပိ သော ဘဂဝါ။ပေ.။ သတ္ထာ ဒေဝမနုဿာနံ ဗုဒ္ဓော ဘဂဝါတိ။ ဓမ္မေ။ပေ.။ သင်္ဃေ။ပေ.။ အရိယကန္တေဟိ သီလေဟိ သမန္နာဂတော ဟောတိ အခဏ္ဍေဟိ။ပေ.။ သမာဓိသံဝတ္တနိကေဟိ။ ဣမေဟိ ခော, ဘိက္ခဝေ, စတူဟိ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော အရိယသာဝကော ‘အဍ္ဎော မဟဒ္ဓနော မဟာဘောဂေ မဟာယသော’တိ ဝုစ္စတီ”တိ။ ပဉ္စမံ။

၆. သုဒ္ဓကသုတ္တံ

၁၀၄၂. “စတူဟိ , ဘိက္ခဝေ, ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော အရိယသာဝကော သောတာပန္နော ဟောတိ အဝိနိပာတဓမ္မော နိယတော သမ္ဗောဓိပရာယဏော။

“ကတမေဟိ စတူဟိ? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, အရိယသာဝကော ဗုဒ္ဓေ အဝေစ္စပ္ပသာဒေန သမန္နာဂတော ဟောတိ – ဣတိပိ သော ဘဂဝါ။ပေ.။ သတ္ထာ ဒေဝမနုဿာနံ ဗုဒ္ဓော ဘဂဝါတိ။ ဓမ္မေ။ပေ.။ သင်္ဃေ။ပေ.။ အရိယကန္တေဟိ သီလေဟိ သမန္နာဂတော ဟောတိ အခဏ္ဍေဟိ ။ပေ.။ သမာဓိသံဝတ္တနိကေဟိ။ ဣမေဟိ ခော, ဘိက္ခဝေ, စတူဟိ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော အရိယသာဝကော သောတာပန္နော ဟောတိ အဝိနိပာတဓမ္မော နိယတော သမ္ဗောဓိပရာယဏော”တိ။ ဆဋ္ဌံ။

၇. နန္ဒိယသုတ္တံ

၁၀၄၃. ကပိလဝတ္ထုနိဒါနံ ။ ဧကမန္တံ နိသိန္နံ ခော နန္ဒိယံ သက္ကံ ဘဂဝါ ဧတဒဝေါစ – ''စတူဟိ ခေါ, နန္ဒိယ, ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော အရိယသာဝကော သောတာပန္နော ဟောတိ အဝိနိပါတဓမ္မော နိယတော သမ္ဗောဓိပရာယဏော''။

''ကတမေဟိ စတူဟိ? ဣဓ, နန္ဒိယ, အရိယသာဝကော ဗုဒ္ဓေ အဝေစ္စပ္ပသာဒေန သမန္နာဂတော ဟောတိ – ဣတိပိ သော ဘဂဝါ။ပေ.။ သတ္ထာ ဒေဝမနုဿာနံ ဗုဒ္ဓေါ ဘဂဝါတိ။ ဓမ္မေ။ပေ.။ သင်္ဃေ။ပေ.။ အရိယကန္တေဟိ သီလေဟိ သမန္နာဂတော ဟောတိ အခဏ္ဍေဟိ။ပေ.။ သမာဓိသံဝတ္တနိကေဟိ။ ဣမေဟိ ခေါ, နန္ဒိယ, စတူဟိ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော အရိယသာဝကော သောတာပန္နော ဟောတိ အဝိနိပါတဓမ္မော နိယတော သမ္ဗောဓိပရာယဏော''တိ။ သတ္တမံ။

၈. ဘဒ္ဒိယသုတ္တံ

၁၀၄၄. ကပိလဝတ္ထုနိဒါနံ။ ဧကမန္တံ နိသိန္နံ ခော ဘဒ္ဒိယံ သက္ကံ ဘဂဝါ ဧတဒဝေါစ – ''စတူဟိ ခေါ, ဘဒ္ဒိယ, ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော အရိယသာဝကော သောတာပန္နော ဟောတိ အဝိနိပါတဓမ္မော နိယတော သမ္ဗောဓိပရာယဏော။

''ကတမေဟိ စတူဟိ? ဣဓ, ဘဒ္ဒိယ, အရိယသာဝကော ဗုဒ္ဓေ။ပေ.။ ဓမ္မေ။ပေ.။ သင်္ဃေ။ပေ.။ အရိယကန္တေဟိ သီလေဟိ သမန္နာဂတော ဟောတိ အခဏ္ဍေဟိ။ပေ.။ သမာဓိသံဝတ္တနိကေဟိ။ ဣမေဟိ ခေါ, ဘဒ္ဒိယ, စတူဟိ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော အရိယသာဝကော သောတာပန္နော ဟောတိ အဝိနိပါတဓမ္မော နိယတော သမ္ဗောဓိပရာယဏော''တိ။ အဋ္ဌမံ။

၉. မဟာနာမသုတ္တံ

၁၀၄၅. ကပိလဝတ္ထုနိဒါနံ ။ ဧကမန္တံ နိသိန္နံ ခော မဟာနာမံ သက္ကံ ဘဂဝါ ဧတဒဝေါစ – ''စတူဟိ ခေါ, မဟာနာမ, ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော အရိယသာဝကော သောတာပန္နော ဟောတိ။ပေ.။ သမ္ဗောဓိပရာယဏော''။

''ကတမေဟိ စတူဟိ? ဣဓ, မဟာနာမ, အရိယသာဝကော ဗုဒ္ဓေ။ပေ.။ ဓမ္မေ။ပေ.။ သင်္ဃေ။ပေ.။ အရိယကန္တေဟိ သီလေဟိ သမန္နာဂတော ဟောတိ အခဏ္ဍေဟိ။ပေ.။ သမာဓိသံဝတ္တနိကေဟိ။ ဣမေဟိ ခေါ, မဟာနာမ, စတူဟိ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော အရိယသာဝကော သောတာပန္နော ဟောတိ အဝိနိပါတဓမ္မော နိယတော သမ္ဗောဓိပရာယဏော''တိ။ နဝမံ။

၁၀. အင်္ဂသုတ္တံ

၁၀၄၆. ''စတ္တာရိမာနိ , ဘိက္ခဝေ, သောတာပတ္တိယင်္ဂါနိ။ ကတမာနိ စတ္တာရိ? သပ္ပုရိသသံသေဝေါ, သဒ္ဓမ္မဿဝနံ, ယောနိသောမနသိကာရော, ဓမ္မာနုဓမ္မပ္ပဋိပတ္တိ – ဣမာနိ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, စတ္တာရိ သောတာပတ္တိယင်္ဂါနီ''တိ။ ဒသမံ။

သကဒါဂါမိသင်္ဂဝဂ္ဂေါ ပဉ္စမော။

သရဏာနိဝဂ္ဂေါ ပဉ္စမော။

တဿုဒ္ဒါနံ –

အဘိသန္ဒာ တယော ဝုတ္တာ, ဒုဝေ မဟဒ္ဓနေန စ။
သုဒ္ဓံ နန္ဒိယံ ဘဒ္ဒိယံ, မဟာနာမင်္ဂေန တေ ဒသာတိ။

၆. သပ္ပညဝဂ္ဂေါ

၁. သဂါထကသုတ္တံ

၁၀၄၇. ‘‘စတူဟိ , ဘိက္ခဝေ, ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော အရိယသာဝကော သောတာပန္နော ဟောတိ အဝိနိပါတဓမ္မော နိယတော သမ္ဗောဓိပရာယဏော။

‘‘ကတမေဟိ စတူဟိ? ဣဓ , ဘိက္ခဝေ, အရိယသာဝကော ဗုဒ္ဓေ အဝေစ္စပ္ပသာဒေန သမန္နာဂတော ဟောတိ – ဣတိပိ သော ဘဂဝါ။ပေ.။ သတ္ထာ ဒေဝမနုဿာနံ ဗုဒ္ဓော ဘဂဝါတိ။ ဓမ္မေ။ပေ.။ သင်္ဃေ။ပေ.။ အရိယကန္တေဟိ သီလေဟိ သမန္နာဂတော ဟောတိ အခဏ္ဍေဟိ။ပေ.။ သမာဓိသံဝတ္တနိကေဟိ။ ဣမေဟိ ခော, ဘိက္ခဝေ, စတူဟိ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော အရိယသာဝကော သောတာပန္နော ဟောတိ အဝိနိပါတဓမ္မော နိယတော သမ္ဗောဓိပရာယဏော’’တိ။ ဣဒမဝောစ ဘဂဝါ။ ဣဒံ ဝတွာန သုဂတော အထာပရံ ဧတဒဝေါစ သတ္ထာ –

‘‘ယဿ သဒ္ဓါ တထာဂတေ၊ အစလာ သုပ္ပတိဋ္ဌိတာ။
သီလဉ္စ ယဿ ကလျာဏံ၊ အရိယကန္တံ ပသံသိတံ။

‘‘သင်္ဃေ ပသာဒော ယဿတ္ထိ၊ ဥဇုဘူတဉ္စ ဒဿနံ။
အဒလိဒ္ဒေါတိ တံ အာဟု၊ အမောဃံ တဿ ဇီဝိတံ။

‘‘တသ္မာ သဒ္ဓဉ္စ သီလဉ္စ၊ ပသာဒံ ဓမ္မဒဿနံ။
အနုယုဉ္ဇေထ မေဓာဝီ၊ သရံ ဗုဒ္ဓါနသာသန’’န္တိ။ ပဌမံ။

၂. ဝဿံဝုတ္ထသုတ္တံ

၁၀၄၈. ဧကံ သမယံ ဘဂဝါ သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ ဇေတဝနေ အနာထပိဏ္ဍိကဿ အာရာမေ။ တေန ခော ပန သမယေန အညတရော ဘိက္ခု သာဝတ္ထိယံ ဝဿံဝုတ္ထော ကပိလဝတ္ထုံ အနုပ္ပတ္တော ဟောတိ ကေနစိဒေဝ ကရဏီယေန။ အဿောသုံ ခော ကာပိလဝတ္ထဝါ သကျာ – ‘‘အညတရော ကိရ ဘိက္ခု သာဝတ္ထိယံ ဝဿံဝုတ္ထော ကပိလဝတ္ထုံ အနုပ္ပတ္တော’’တိ။

အထ ခော ကာပိလဝတ္ထဝါ သကျာ ယေန သော ဘိက္ခု တေနုပသင်္ကမိံသု; ဥပသင်္ကမိတွာ တံ ဘိက္ခုံ အဘိဝါဒေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိံသု။ ဧကမန္တံ နိသိန္နာ ခော ကာပိလဝတ္ထဝါ သကျာ တံ ဘိက္ခုံ ဧတဒဝေါစုံ – ‘‘ကစ္စိ, ဘန္တေ, ဘဂဝါ အရောဂေါ စေဝ ဗလဝါ စာ’’တိ? ‘‘အရောဂေါ စာဝုသော, ဘဂဝါ ဗလဝါ စာ’’တိ။ ‘‘ကစ္စိ ပန, ဘန္တေ, သာရိပုတ္တမောဂ္ဂလ္လာနာ အရောဂါ စေဝ ဗလဝန္တော စာ’’တိ? ‘‘သာရိပုတ္တမောဂ္ဂလ္လာနာပိ ခော, အာဝုသော, အရောဂါ စေဝ ဗလဝန္တော စာ’’တိ။ ‘‘ကစ္စိ ပန, ဘန္တေ, ဘိက္ခုသင်္ဃော အရောဂေါ စ ဗလဝါ စာ’’တိ။ ‘‘ဘိက္ခုသင်္ဃောပိ ခော, အာဝုသော, အရောဂေါ စ ဗလဝါ စာ’’တိ။ ‘‘အတ္ထိ ပန တေ, ဘန္တေ, ကိဉ္စိ ဣမိနာ အန္တရဝဿေန ဘဂဝတော သမ္မုခါ သုတံ သမ္မုခါ ပဋိဂ္ဂဟိတ’’န္တိ? ‘‘သမ္မုခါ မေတံ, အာဝုသော, ဘဂဝတော သုတံ သမ္မုခါ ပဋိဂ္ဂဟိတံ – ‘အပ္ပကာ တေ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခူ ယေ အာသဝါနံ ခယာ အနာသဝံ စေတောဝိမုတ္တိံ ပညာဝိမုတ္တိံ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ သယံ အဘိညာ သစ္ဆိကတွာ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရန္တိ။ အထ ခော ဧတေဝ ဗဟုတရာ ဘိက္ခူ ယေ ပဉ္စန္နံ ဩရမ္ဘာဂိယာနံ သံယောဇနာနံ ပရိက္ခယာ ဩပပါတိကာ တတ္ထ ပရိနိဗ္ဗာယိနော အနာဝတ္တိဓမ္မာ တသ္မာ လောကာ’’’တိ။

‘‘အပရမ္ပိ ခော မေ, အာဝုသော, ဘဂဝတော သမ္မုခါ သုတံ သမ္မုခါ ပဋိဂ္ဂဟိတံ – ‘အပ္ပကာ တေ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခူ ယေ ပဉ္စန္နံ ဩရမ္ဘာဂိယာနံ သံယောဇနာနံ ပရိက္ခယာ ဩပပါတိကာ တတ္ထ ပရိနိဗ္ဗာယိနော အနာဝတ္တိဓမ္မာ တသ္မာ လောကာ။ အထ ခော ဧတေဝ ဗဟုတရာ ဘိက္ခူ ယေ တိဏ္ဏံ သံယောဇနာနံ ပရိက္ခယာ ရာဂဒောသမောဟာနံ တနုတ္တာ သကဒာဂါမိနော, သကိဒေဝ ဣမံ လောကံ အာဂန္တွာ ဒုက္ခဿန္တံ ကရိဿန္တိ’’’တိ။

‘‘အပရမ္ပိ ခော မေ, အာဝုသော, ဘဂဝတော သမ္မုခါ သုတံ သမ္မုခါ ပဋိဂ္ဂဟိတံ – ‘အပ္ပကာ တေ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခူ ယေ တိဏ္ဏံ သံယောဇနာနံ ပရိက္ခယာ ရာဂဒောသမောဟာနံ တနုတ္တာ သကဒာဂါမိနော, သကိဒေဝ ဣမံ လောကံ အာဂန္တွာ ဒုက္ခဿန္တံ ကရိဿန္တိ။ အထ ခော ဧတေဝ ဗဟုတရာ ဘိက္ခူ ယေ တိဏ္ဏံ သံယောဇနာနံ ပရိက္ခယာ သောတာပန္နာ အဝိနိပါတဓမ္မာ နိယတာ သမ္ဗောဓိပရာယဏာ’’’တိ။ ဒုတိယံ။

၃. ဓမ္မဒိန္နသုတ္တံ

၁၀၄၉. ဧကံ သမယံ ဘဂဝါ ဗာရာဏသိယံ ဝိဟရတိ ဣသိပတနေ မိဂဒါယေ။ အထ ခေါ ဓမ္မဒိန္နော ဥပါသကော ပဉ္စဟိ ဥပါသကသတေဟိ သဒ္ဓိံ ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ။ ဧကမန္တံ နိသိန္နော ခေါ ဓမ္မဒိန္နော ဥပါသကော ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ – "ဩဝဒတု နော, ဘန္တေ, ဘဂဝါ; အနုသာသတု နော, ဘန္တေ, ဘဂဝါ ယံ အမှာကံ အဿ ဒီဃရတ္တံ ဟိတာယ သုခါယာ"တိ။

"တသ္မာတိဟ တေ, ဓမ္မဒိန္န, ဧဝံ သိက္ခိတဗ္ဗံ – 'ယေ တေ သုတ္တန္တာ တထာဂတဘာသိတာ ဂမ္ဘီရာ ဂမ္ဘီရတ္ထာ လောကုတ္တရာ သုညတပ္ပဋိသံယုတ္တာ တေ ကာလေန ကာလံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရိဿာမာ'တိ။ ဧဝဉှိ တေ, ဓမ္မဒိန္န, သိက္ခိတဗ္ဗ"န္တိ။ "န ခေါ နေတံ, ဘန္တေ, သုကရံ အမှေဟိ ပုတ္တသမ္ဗာဓသယနံ အဇ္ဈာဝသန္တေဟိ ကာသိကစန္ဒနံ ပစ္စနုဘောန္တေဟိ မာလာဂန္ဓဝိလေပနံ ဓာရယန္တေဟိ ဇာတရူပရဇတံ သာဒိယန္တေဟိ – ယေ တေ သုတ္တန္တာ တထာဂတဘာသိတာ ဂမ္ဘီရာ ဂမ္ဘီရတ္ထာ လောကုတ္တရာ သုညတပ္ပဋိသံယုတ္တာ တေ ကာလေန ကာလံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရိတုံ။ တေသံ နော, ဘန္တေ, ဘဂဝါ အမှာကံ ပဉ္စသု သိက္ခာပဒေသု ဌိတာနံ ဥတ္တရိဓမ္မံ ဒေသေတူ"တိ။

"တသ္မာတိဟ တေ, ဓမ္မဒိန္န, ဧဝံ သိက္ခိတဗ္ဗံ – 'ဗုဒ္ဓေ အဝေစ္စပ္ပသာဒေန သမန္နာဂတာ ဘဝိဿာမ – ဣတိပိ သော ဘဂဝါ။ပေ.။ သတ္ထာ ဒေဝမနုဿာနံ ဗုဒ္ဓေါ ဘဂဝါတိ။ ဓမ္မေ။ပေ.။ သင်္ဃေ။ပေ.။ အရိယကန္တေဟိ သီလေဟိ သမန္နာဂတာ ဘဝိဿာမ အခဏ္ဍေဟိ။ပေ.။ သမာဓိသံဝတ္တနိကေဟီ'တိ။ ဧဝဉှိ တေ, ဓမ္မဒိန္န, သိက္ခိတဗ္ဗ"န္တိ။

"ယာနိမာနိ, ဘန္တေ, ဘဂဝတာ စတ္တာရိ သောတာပတ္တိယင်္ဂါနိ ဒေသိတာနိ, သံဝိဇ္ဇန္တေ တေ ဓမ္မာ အမှေသု, မယဉ္စ တေသု ဓမ္မေသု သန္ဒိဿာမ။ မယဉှိ ဘန္တေ, ဗုဒ္ဓေ အဝေစ္စပ္ပသာဒေန သမန္နာဂတာ – ဣတိပိ သော ဘဂဝါ။ပေ.။ သတ္ထာ ဒေဝမနုဿာနံ ဗုဒ္ဓေါ ဘဂဝါတိ။ ဓမ္မေ။ပေ.။ သင်္ဃေ။ပေ.။ အရိယကန္တေဟိ သီလေဟိ သမန္နာဂတာ အခဏ္ဍေဟိ။ပေ.။ သမာဓိသံဝတ္တနိကေဟီ"တိ။ "လာဘာ တေ , ဓမ္မဒိန္န, သုလဒ္ဓံ တေ, ဓမ္မဒိန္န! သောတာပတ္တိဖလံ တုမှေဟိ ဗျာကတ"န္တိ။ တတိယံ။

၄. ဂိလာနသုတ္တံ

၁၀၅၀. ဧကံ သမယံ ဘဂဝါ သက္ကေသု ဝိဟရတိ ကပိလဝတ္ထုသ္မိံ နိဂြောဓာရာမေ။ တေန ခေါ ပန သမယေန သမ္ဗဟုလာ ဘိက္ခူ ဘဂဝတော စီဝရကမ္မံ ကရောန္တိ – "နိဋ္ဌိတစီဝရော ဘဂဝါ တေမာသစ္စယေန စာရိကံ ပက္ကမိဿတီ"တိ။ အဿောသိ ခေါ မဟာနာမော သက္ကော – "သမ္ဗဟုလာ ကိရ ဘိက္ခူ ဘဂဝတော စီဝရကမ္မံ ကရောန္တိ – 'နိဋ္ဌိတစီဝရော ဘဂဝါ တေမာသစ္စယေန စာရိကံ ပက္ကမိဿတီ'"တိ ။ အထ ခေါ မဟာနာမော သက္ကော ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ။ ဧကမန္တံ နိသိန္နော ခေါ မဟာနာမော သက္ကော ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ – "သုတမေတံ, ဘန္တေ – 'သမ္ဗဟုလာ ကိရ ဘိက္ခူ ဘဂဝတော စီဝရကမ္မံ ကရောန္တိ – နိဋ္ဌိတစီဝရော ဘဂဝါ တေမာသစ္စယေန စာရိကံ ပက္ကမိဿတီ'တိ။ န ခေါ နေတံ [န ခေါ တေ ဧတံ (သီ. ပီ.)], ဘန္တေ, ဘဂဝတော သမ္မုခါ သုတံ သမ္မုခါ ပဋိဂ္ဂဟိတံ သပ္ပညေန ဥပါသကေန သပ္ပညော ဥပါသကော အာဗာဓိကော ဒုက္ခိတော ဗာဠ္ဟဂိလာနော ဩဝဒိတဗ္ဗော"တိ။

"သပ္ပညေန မဟာနာမ, ဥပါသကေန သပ္ပညော ဥပါသကော အာဗာဓိကော ဒုက္ခိတော ဗာဠ္ဟဂိလာနော စတူဟိ အဿာသနီယေဟိ ဓမ္မေဟိ အဿာသေတဗ္ဗော – 'အဿာသတာယသ္မာ – အတ္ထာယသ္မတော ဗုဒ္ဓေ အဝေစ္စပ္ပသာဒော ဣတိပိ သော ဘဂဝါ။ပေ.။ သတ္ထာ ဒေဝမနုဿာနံ ဗုဒ္ဓေါ ဘဂဝါတိ ။ အဿာသတာယသ္မာ – အတ္ထာယသ္မတော ဓမ္မေ။ပေ.။ သင်္ဃေ။ပေ.။ အရိယကန္တာနိ သီလာနိ အခဏ္ဍာနိ။ပေ.။ သမာဓိသံဝတ္တနိကာနီ'"တိ။

"သပ္ပညေန , မဟာနာမ, ဥပါသကေန သပ္ပညော ဥပါသကော အာဗာဓိကော ဒုက္ခိတော ဗာဠ္ဟဂိလာနော ဣမေဟိ စတူဟိ အဿာသနီယေဟိ ဓမ္မေဟိ အဿာသေတွာ ဧဝမဿ ဝစနီယော – 'အတ္ထာယသ္မတော မာတာပိတူသု အပေက္ခာ'တိ? သော စေ ဧဝံ ဝဒေယျ – 'အတ္ထိ မေ မာတာပိတူသု အပေက္ခာ'တိ, သော ဧဝမဿ ဝစနီယော – 'အာယသ္မာ ခေါ မာရိသော မရဏဓမ္မော။ သစေ ဟာယသ္မာ မာတာပိတူသု အပေက္ခံ ကရိဿတိ, မရိဿတေဝ; နော စေ

ဟာယသ္မာ မာတာပိတူသု အပေက္ခံ ကရိဿတိ, မရိဿတေဝ။ သာဓာယသ္မာ, ယာ တေ မာတာပိတူသု အပေက္ခာ တံ ပဇဟာ’’’တိ။

‘‘သော စေ ဧဝံ ဝဒေယျ – ‘ယာ မေ မာတာပိတူသု အပေက္ခာ သာ ပဟီနာ’တိ, သော ဧဝမဿ ဝစနီယော – ‘အတ္ထိ ပနာယသ္မတော ပုတ္တဒါရေသု အပေက္ခာ’တိ? သော စေ ဧဝံ ဝဒေယျ – ‘အတ္ထိ မေ ပုတ္တဒါရေသု အပေက္ခာ’တိ, သော ဧဝမဿ ဝစနီယော – ‘အာယသ္မာ ခေါ မာရိသော မရဏဓမ္မော။ သစေ ဟာယသ္မာ ပုတ္တဒါရေသု အပေက္ခံ ကရိဿတိ, မရိဿတေဝ; နော စေ ဟာယသ္မာ ပုတ္တဒါရေသု အပေက္ခံ ကရိဿတိ, မရိဿတေဝ။ သာဓာယသ္မာ, ယာ တေ ပုတ္တဒါရေသု အပေက္ခာ တံ ပဇဟာ’’’တိ။

‘‘သော စေ ဧဝံ ဝဒေယျ – ‘ယာ မေ ပုတ္တဒါရေသု အပေက္ခာ သာ ပဟီနာ’တိ, သော ဧဝမဿ ဝစနီယော – ‘အတ္ထိ ပနာယသ္မတော မာနုသကေသု ပဉ္စသု ကာမဂုဏေသု အပေက္ခာ’တိ? သော စေ ဧဝံ ဝဒေယျ – ‘အတ္ထိ မေ မာနုသကေသု ပဉ္စသု ကာမဂုဏေသု အပေက္ခာ’တိ, သော ဧဝမဿ ဝစနီယော – ‘မာနုသကေဟိ ခေါ, အာဝုသော, ကာမေဟိ ဒိဗ္ဗာ ကာမာ အဘိက္ကန္တတရာ စ ပဏီတတရာ စ။ သာဓာယသ္မာ, မာနုသကေဟိ ကာမေဟိ စိတ္တံ ဝုဋ္ဌာပေတွာ စာတုမဟာရာဇိကေသု [စာတုမ္မဟာရာဇိကေသု (သီ. ဿာ. ကံ. ပီ.)] ဒေဝေသု စိတ္တံ အဓိမောစေဟီ’’’တိ။

‘‘သော စေ ဧဝံ ဝဒေယျ – ‘မာနုသကေဟိ မေ ကာမေဟိ စိတ္တံ ဝုဋ္ဌိတံ, စာတုမဟာရာဇိကေသု ဒေဝေသု စိတ္တံ အဓိမောစိတ’န္တိ, သော ဧဝမဿ ဝစနီယော – ‘စာတုမဟာရာဇိကေဟိ ခေါ, အာဝုသော , ဒေဝေဟိ တာဝတိံသာ ဒေဝာ အဘိက္ကန္တတရာ စ ပဏီတတရာ စ။ သာဓာယသ္မာ, စာတုမဟာရာဇိကေဟိ ဒေဝေဟိ စိတ္တံ ဝုဋ္ဌာပေတွာ တာဝတိံသေသု ဒေဝေသု စိတ္တံ အဓိမောစေဟီ’’’တိ။

‘‘သော စေ ဧဝံ ဝဒေယျ – ‘စာတုမဟာရာဇိကေဟိ မေ ဒေဝေဟိ စိတ္တံ ဝုဋ္ဌိတံ, တာဝတိံသေသု ဒေဝေသု စိတ္တံ အဓိမောစိတ’န္တိ, သော ဧဝမဿ ဝစနီယော – ‘တာဝတိံသေဟိ ခေါ, အာဝုသော, ဒေဝေဟိ ယာမာ ဒေဝာ။ပေ.။ တုသိတာ ဒေဝာ။ပေ.။ နိမ္မာနရတီ ဒေဝာ။ပေ.။ ပရနိမ္မိတဝသဝတ္တီ ဒေဝာ။ပေ.။ ပရနိမ္မိတဝသဝတ္တီဟိ ခေါ, အာဝုသော, ဒေဝေဟိ ဗြဟ္မလောကော အဘိက္ကန္တတရော စ ပဏီတတရော စ။ သာဓာယသ္မာ, ပရနိမ္မိတဝသဝတ္တီဟိ ဒေဝေဟိ စိတ္တံ ဝုဋ္ဌာပေတွာ ဗြဟ္မလောကေ စိတ္တံ အဓိမောစေဟီ’တိ။ သော စေ ဧဝံ ဝဒေယျ – ‘ပရနိမ္မိတဝသဝတ္တီဟိ မေ ဒေဝေဟိ စိတ္တံ ဝုဋ္ဌိတံ, ဗြဟ္မလောကေ စိတ္တံ အဓိမောစိတ’န္တိ, သော ဧဝမဿ ဝစနီယော – ‘ဗြဟ္မလောကောပိ ခေါ, အာဝုသော, အနိစ္စော အဒ္ဓုဝေါ သက္ကာယပရိယာပန္နော။ သာဓာယသ္မာ, ဗြဟ္မလောကာ စိတ္တံ ဝုဋ္ဌာပေတွာ သက္ကာယနိရောဓေ စိတ္တံ ဥပသံဟရာဟီ’’’တိ။

‘‘သော စေ ဧဝံ ဝဒေယျ – ‘ဗြဟ္မလောကာ မေ စိတ္တံ ဝုဋ္ဌိတံ, သက္ကာယနိရောဓေ စိတ္တံ ဥပသံဟရာမီ’တိ; ဧဝံ ဝိမုတ္တစိတ္တဿ ခေါ, မဟာနာမ, ဥပာသကဿ အာသဝ [ဝဿသတ (သီ. ဿာ.)] ဝိမုတ္တစိတ္တေန ဘိက္ခုနာ န ကိဉ္စိ နာနာကရဏံ ဝဒာမိ, ယဒိဒံ – ဝိမုတ္တိယာ ဝိမုတ္တ’’န္တိ။ စတုတ္ထံ။

၅. သောတာပတ္တိဖလသုတ္တံ

၁၀၅၁. ‘‘စတ္တာရောမေ, ဘိက္ခဝေ, ဓမ္မာ ဘာဝိတာ ဗဟုလီကတာ သောတာပတ္တိဖလသစ္ဆိကိရိယာယ သံဝတ္တန္တိ။ ကတမေ စတ္တာရော? သပ္ပုရိသသံသေဝေါ , သဒ္ဓမ္မဿဝနံ , ယောနိသောမနသိကာရော, ဓမ္မာနုဓမ္မပ္ပဋိပတ္တိ – ဣမေ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, စတ္တာရော ဓမ္မာ ဘာဝိတာ ဗဟုလီကတာ သောတာပတ္တိဖလသစ္ဆိကိရိယာယ သံဝတ္တန္တီ’’တိ။ ပဉ္စမံ။

၆. သကဒါဂါမိဖလသုတ္တံ

၁၀၅၂. ‘‘စတ္တာရောမေ, ဘိက္ခဝေ, ဓမ္မာ ဘာဝိတာ ဗဟုလီကတာ သကဒါဂါမိဖလသစ္ဆိကိရိယာယ သံဝတ္တန္တိ။ ကတမေ စတ္တာရော? ။ပေ.။ သံဝတ္တန္တီ’’တိ။ ဆဋ္ဌံ။

၇. အနာဂါမိဖလသုတ္တံ

၁၀၅၃. ။ပေ.။ အနာဂါမိဖလသစ္ဆိကိရိယာယ။ပေ.။ သံဝတ္တန္တီ”တိ။ သတ္တမံ။

၈. အရဟတ္တဖလသုတ္တံ

၁၀၅၄. ။ပေ.။ အရဟတ္တဖလသစ္ဆိကိရိယာယ။ပေ.။ သံဝတ္တန္တီ”တိ။ အဋ္ဌမံ။

၉. ပညာပဋိလာဘသုတ္တံ

၁၀၅၅. ။ပေ.။ ပညာပဋိလာဘာယ။ပေ.။ သံဝတ္တန္တီ”တိ။ နဝမံ။

၁၀. ပညာဝုဒ္ဓိသုတ္တံ

၁၀၅၆. ။ပေ.။ ပညာဝုဒ္ဓိယာ ။ပေ.။ သံဝတ္တန္တီ”တိ။ ဒသမံ။

၁၁. ပညာဝေပုလ္လသုတ္တံ

၁၀၅၇. ။ပေ.။။ ပညာဝေပုလ္လာယ။ပေ.။ သံဝတ္တန္တီ”တိ။ ဧကာဒသမံ။

သပ္ပညဝဂ္ဂေါ ဆဋ္ဌော။

တဿုဒ္ဒါနံ –

သကဒာဂါမိ ဝဿံဝုတ္ထံ၊ ဓမ္မဒိန္နဉ္စ ဂိလာနံ။
စတုရော ဖလာ ပဋိလာဘော၊ ဝုဒ္ဓိ ဝေပုလ္လတာယ စာတိ။

၇. မဟာပညဝဂ္ဂေါ

၁. မဟာပညာသုတ္တံ

၁၀၅၈. “စတ္တာရောမေ, ဘိက္ခဝေ, ဓမ္မာ ဘာဝိတာ ဗဟုလီကတာ မဟာပညတာယ သံဝတ္တန္တိ။ ကတမေ စတ္တာရော? သပ္ပုရိသသံသေဝေ, သဒ္ဓမ္မဿဝနံ, ယောနိသောမနသိကာရော, ဓမ္မာနုဓမ္မပ္ပဋိပတ္တိ – ဣမေ ခော, ဘိက္ခဝေ, စတ္တာရော ဓမ္မာ ဘာဝိတာ ဗဟုလီကတာ မဟာပညတာ သံဝတ္တန္တီ”တိ။ ပဌမံ။

၂. ပုထုပညာသုတ္တံ

၁၀၅၉. ။ ပုထုပညတာ သံဝတ္တန္တီ”တိ။ ဒုတိယံ။

၃. ဝိပုလပညာသုတ္တံ

၁၀၆၀. ။ ဝိပုလပညတာ သံဝတ္တန္တီ”တိ။ တတိယံ။

၄. ဂမ္ဘီရပညာသုတ္တံ

၁၀၆၁. ။ ဂမ္ဘီရပညတာ သံဝတ္တန္တီ”တိ။ စတုတ္ထံ။

၅. အပ္ပမတ္တပညာသုတ္တံ

၁၀၆၂. ။ အပ္ပမတ္တပညတာ သံဝတ္တန္တီ’’တိ။ ပဉ္စမံ။

၆. ဘူရိပညာသုတ္တံ

၁၀၆၃. ။ ဘူရိပညတာ သံဝတ္တန္တီ’’တိ။ ဆဋ္ဌံ။

၇. ပညာဗာဟုလ္လသုတ္တံ

၁၀၆၄. ။ ပညာဗာဟုလ္လာ သံဝတ္တန္တီ’’တိ။ သတ္တမံ။

၈. သီဃပညာသုတ္တံ

၁၀၆၅. ။ သီဃပညတာ သံဝတ္တန္တီ’’တိ။ အဋ္ဌမံ။

၉. လဟုပညာသုတ္တံ

၁၀၆၆. ။ လဟုပညတာ သံဝတ္တန္တီ’’တိ။ နဝမံ။

၁၀. ဟာသပညာသုတ္တံ

၁၀၆၇. ။ ဟာသပညတာ သံဝတ္တန္တီ’’တိ။ ဒသမံ။

၁၁. ဇဝနပညာသုတ္တံ

၁၀၆၈. ။ ဇဝနပညတာ သံဝတ္တန္တီ’’တိ။ ဧကာဒသမံ။

၁၂. တိက္ခပညာသုတ္တံ

၁၀၆၉. ။ တိက္ခပညတာ သံဝတ္တန္တီ’’တိ။ ဒွါဒသမံ။

၁၃. နိဗ္ဗေဓိကပညာသုတ္တံ

၁၀၇၀. ။ နိဗ္ဗေဓိကပညတာ သံဝတ္တန္တိ။ ကတမေ စတ္တာရော? သပ္ပုရိသသံသေဝေါ, သဒ္ဓမ္မဿဝနံ, ယောနိသောမနသိကာရော, ဓမ္မာနုဓမ္မပ္ပဋိပတ္တိ – ဣမေ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, စတ္တာရော ဓမ္မာ ဘာဝိတာ ဗဟုလီကတာ နိဗ္ဗေဓိကပညတာယ သံဝတ္တန္တီ’’တိ။ တေရသမံ။

မဟာပညဝဂ္ဂေါ သတ္တမော။

တဿုဒ္ဒာနံ –

မဟာ ပုထု ဝိပုလ-ဂမ္ဘီရံ၊ အပ္ပမတ္တ-ဘူရိ-ဗာဟုလ္လံ။
သီဃ-လဟု-ဟာသ-ဇဝန၊ တိက္ခ-နိဗ္ဗေဓိကာယ စာတိ။

သောတာပတ္တိသံယုတ္တံ ဧကာဒသမံ။

၁၂. သစ္စသံယုတ္တံ

၁. သမာဓိဝဂ္ဂေါ

၁. သမာဓိသုတ္တံ

၁၀၇၁. သာဝတ္ထိနိဒါနံ ။ ''သမာဓိံ, ဘိက္ခဝေ, ဘာဝေထ။ သမာဟိတော, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ယထာဘူတံ ပဇာနာတိ။ ကိဉ္စ ယထာဘူတံ ပဇာနာတိ? 'ဣဒံ ဒုက္ခ'န္တိ ယထာဘူတံ ပဇာနာတိ, 'အယံ ဒုက္ခသမုဒယော'တိ ယထာဘူတံ ပဇာနာတိ, 'အယံ ဒုက္ခနိရောဓော'တိ ယထာဘူတံ ပဇာနာတိ, 'အယံ ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနီ ပဋိပဒါ'တိ ယထာဘူတံ ပဇာနာတိ။ သမာဓိံ, ဘိက္ခဝေ, ဘာဝေထ။ သမာဟိတော, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ယထာဘူတံ ပဇာနာတိ''။

''တသ္မာတိဟ, ဘိက္ခဝေ, 'ဣဒံ ဒုက္ခ'န္တိ ယောဂေါ ကရဏီယော, 'အယံ ဒုက္ခသမုဒယော'တိ ယောဂေါ ကရဏီယော, 'အယံ ဒုက္ခနိရောဓော'တိ ယောဂေါ ကရဏီယော, 'အယံ ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနီ ပဋိပဒါ'တိ ယောဂေါ ကရဏီယော''တိ။ ပဌမံ။

၂. ပဋိသလ္လာနသုတ္တံ

၁၀၇၂. ''ပဋိသလ္လာနေ, ဘိက္ခဝေ, ယောဂမာပဇ္ဇထ။ ပဋိသလ္လီနော, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ယထာဘူတံ ပဇာနာတိ။ ကိဉ္စ ယထာဘူတံ ပဇာနာတိ? 'ဣဒံ ဒုက္ခ'န္တိ ယထာဘူတံ ပဇာနာတိ, 'အယံ ဒုက္ခသမုဒယော'တိ ယထာဘူတံ ပဇာနာတိ, 'အယံ ဒုက္ခနိရောဓော'တိ ယထာဘူတံ ပဇာနာတိ, 'အယံ ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနီ ပဋိပဒါ'တိ ယထာဘူတံ ပဇာနာတိ။ ပဋိသလ္လာနေ , ဘိက္ခဝေ, ယောဂမာပဇ္ဇထ။ ပဋိသလ္လီနော, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ယထာဘူတံ ပဇာနာတိ။

''တသ္မာတိဟ , ဘိက္ခဝေ, 'ဣဒံ ဒုက္ခ'န္တိ ယောဂေါ ကရဏီယော, 'အယံ ဒုက္ခသမုဒယော'တိ ယောဂေါ ကရဏီယော, 'အယံ ဒုက္ခနိရောဓော'တိ ယောဂေါ ကရဏီယော, 'အယံ ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနီ ပဋိပဒါ'တိ ယောဂေါ ကရဏီယော''တိ။ ဒုတိယံ။

၃. ပဌမကုလပုတ္တသုတ္တံ

၁၀၇၃. ''ယေ ဟိ ကေစိ, ဘိက္ခဝေ, အတီတမဒ္ဓာနံ ကုလပုတ္တာ သမ္မာ အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇိံသု, သဗ္ဗေ တေ စတုန္နံ အရိယသစ္စာနံ ယထာဘူတံ အဘိသမယာယ။ ယေ ဟိ ကေစိ, ဘိက္ခဝေ, အနာဂတမဒ္ဓာနံ ကုလပုတ္တာ သမ္မာ အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇိဿန္တိ, သဗ္ဗေ တေ စတုန္နံ အရိယသစ္စာနံ ယထာဘူတံ အဘိသမယာယ။ ယေ ဟိ ကေစိ, ဘိက္ခဝေ, ဧတရဟိ ကုလပုတ္တာ သမ္မာ အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇန္တိ, သဗ္ဗေ တေ စတုန္နံ အရိယသစ္စာနံ ယထာဘူတံ အဘိသမယာယ။

''ကတမေသံ စတုန္နံ? ဒုက္ခဿ အရိယသစ္စဿ ဒုက္ခသမုဒယဿ အရိယသစ္စဿ ဒုက္ခနိရောဓဿ အရိယသစ္စဿ ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနိယာ ပဋိပဒာယ အရိယသစ္စဿ။ ယေ ဟိ ကေစိ, ဘိက္ခဝေ, အတီတမဒ္ဓာနံ ကုလပုတ္တာ သမ္မာ အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇိံသု။ပေ။ ပဗ္ဗဇိဿန္တိ။ပေ။ ပဗ္ဗဇန္တိ, သဗ္ဗေ တေ ဣမေသံယေဝ စတုန္နံ အရိယသစ္စာနံ ယထာဘူတံ အဘိသမယာယ။

''တသ္မာတိဟ, ဘိက္ခဝေ, 'ဣဒံ ဒုက္ခ'န္တိ ယောဂေါ ကရဏီယော, 'အယံ ဒုက္ခသမုဒယော'တိ ယောဂေါ ကရဏီယော, 'အယံ ဒုက္ခနိရောဓော'တိ ယောဂေါ ကရဏီယော, 'အယံ ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနီ ပဋိပဒါ'တိ ယောဂေါ ကရဏီယော''တိ။ တတိယံ။

၄. ဒုတိယကုလပုတ္တသုတ္တံ

၁၀၇၄. ''ယေ ဟိ ကေစိ, ဘိက္ခဝေ, အတီတမဒ္ဓါနံ ကုလပုတ္တာ သမ္မာ အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇိတာ ယထာဘူတံ အဘိသမေသုံ, သဗ္ဗေ တေ စတ္တာရိ အရိယသစ္စာနိ ယထာဘူတံ အဘိသမေသုံ။ ယေ ဟိ ကေစိ, ဘိက္ခဝေ, အနာဂတမဒ္ဓါနံ ကုလပုတ္တာ သမ္မာ အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇိတာ ယထာဘူတံ အဘိသမေဿန္တိ, သဗ္ဗေ တေ စတ္တာရိ အရိယသစ္စာနိ ယထာဘူတံ အဘိသမေဿန္တိ။ ယေ ဟိ ကေစိ, ဘိက္ခဝေ, ဧတရဟိ ကုလပုတ္တာ သမ္မာ အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇိတာ ယထာဘူတံ အဘိသမေန္တိ, သဗ္ဗေ တေ စတ္တာရိ အရိယသစ္စာနိ ယထာဘူတံ အဘိသမေန္တိ။

''ကတမာနိ စတ္တာရိ? ဒုက္ခံ အရိယသစ္စံ, ဒုက္ခသမုဒယံ အရိယသစ္စံ, ဒုက္ခနိရောဓံ အရိယသစ္စံ, ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနီ ပဋိပဒါ အရိယသစ္စံ။ ယေ ဟိ ကေစိ, ဘိက္ခဝေ, အတီတမဒ္ဓါနံ ကုလပုတ္တာ သမ္မာ အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇိတာ ယထာဘူတံ အဘိသမေသုံ ။ပေ။ အဘိသမေဿန္တိ။ပေ။ အဘိသမေန္တိ, သဗ္ဗေ တေ ဣမာနိ စတ္တာရိ အရိယသစ္စာနိ ယထာဘူတံ အဘိသမေန္တိ။

''တသ္မာတိဟ, ဘိက္ခဝေ, 'ဣဒံ ဒုက္ခ'န္တိ ယောဂေါ ကရဏီယော။ပေ။ 'အယံ ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနီ ပဋိပဒါ'တိ ယောဂေါ ကရဏီယော''တိ။ စတုတ္ထံ။

၅. ပဌမသမဏဗြာဟ္မဏသုတ္တံ

၁၀၇၅. ''ယေ ဟိ ကေစိ, ဘိက္ခဝေ, အတီတမဒ္ဓါနံ သမဏာ ဝါ ဗြာဟ္မဏာ ဝါ ယထာဘူတံ အဘိသမ္ဗုဇ္ဈိံသု, သဗ္ဗေ တေ စတ္တာရိ အရိယသစ္စာနိ ယထာဘူတံ အဘိသမ္ဗုဇ္ဈိံသု။ ယေ ဟိ ကေစိ, ဘိက္ခဝေ, အနာဂတမဒ္ဓါနံ သမဏာ ဝါ ဗြာဟ္မဏာ ဝါ ယထာဘူတံ အဘိသမ္ဗုဇ္ဈိဿန္တိ, သဗ္ဗေ တေ စတ္တာရိ အရိယသစ္စာနိ ယထာဘူတံ အဘိသမ္ဗုဇ္ဈိဿန္တိ။ ယေ ဟိ ကေစိ, ဘိက္ခဝေ, ဧတရဟိ သမဏာ ဝါ ဗြာဟ္မဏာ ဝါ ယထာဘူတံ အဘိသမ္ဗုဇ္ဈန္တိ, သဗ္ဗေ တေ စတ္တာရိ အရိယသစ္စာနိ ယထာဘူတံ အဘိသမ္ဗုဇ္ဈန္တိ။

''ကတမာနိ စတ္တာရိ? ဒုက္ခံ အရိယသစ္စံ။ပေ။ ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနီ ပဋိပဒါ အရိယသစ္စံ။ ယေ ဟိ ကေစိ, ဘိက္ခဝေ, အတီတမဒ္ဓါနံ သမဏာ ဝါ ဗြာဟ္မဏာ ဝါ ယထာဘူတံ အဘိသမ္ဗုဇ္ဈိံသု။ပေ။ အဘိသမ္ဗုဇ္ဈိဿန္တိ။ပေ။ အဘိသမ္ဗုဇ္ဈန္တိ, သဗ္ဗေ တေ ဣမာနိ စတ္တာရိ အရိယသစ္စာနိ ယထာဘူတံ အဘိသမ္ဗုဇ္ဈန္တိ။

''တသ္မာတိဟ , ဘိက္ခဝေ, 'ဣဒံ ဒုက္ခ'န္တိ ယောဂေါ ကရဏီယော။ပေ။ 'အယံ ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနီ ပဋိပဒါ'တိ ယောဂေါ ကရဏီယော''တိ။ ပဉ္စမံ။

၆. ဒုတိယသမဏဗြာဟ္မဏသုတ္တံ

၁၀၇၆. ''ယေ ဟိ ကေစိ, ဘိက္ခဝေ, အတီတမဒ္ဓါနံ သမဏာ ဝါ ဗြာဟ္မဏာ ဝါ ယထာဘူတံ အဘိသမ္ဗုဒ္ဓံ ပကာသေသုံ, သဗ္ဗေ တေ စတ္တာရိ အရိယသစ္စာနိ ယထာဘူတံ အဘိသမ္ဗုဒ္ဓံ ပကာသေသုံ။ ယေ ဟိ ကေစိ, ဘိက္ခဝေ, အနာဂတမဒ္ဓါနံ သမဏာ ဝါ ဗြာဟ္မဏာ ဝါ ယထာဘူတံ အဘိသမ္ဗုဒ္ဓံ ပကာသေဿန္တိ, သဗ္ဗေ တေ စတ္တာရိ အရိယသစ္စာနိ ယထာဘူတံ အဘိသမ္ဗုဒ္ဓံ ပကာသေဿန္တိ။ ယေ ဟိ ကေစိ, ဘိက္ခဝေ, ဧတရဟိ သမဏာ ဝါ ဗြာဟ္မဏာ ဝါ ယထာဘူတံ အဘိသမ္ဗုဒ္ဓံ ပကာသေန္တိ, သဗ္ဗေ တေ စတ္တာရိ အရိယသစ္စာနိ ယထာဘူတံ အဘိသမ္ဗုဒ္ဓံ ပကာသေန္တိ။

''ကတမာနိ စတ္တာရိ? ဒုက္ခံ အရိယသစ္စံ။ပေ။ ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနီ ပဋိပဒါ အရိယသစ္စံ။ ယေ ဟိ ကေစိ, ဘိက္ခဝေ, အတီတမဒ္ဓါနံ သမဏာ ဝါ ဗြာဟ္မဏာ ဝါ ယထာဘူတံ အဘိသမ္ဗုဒ္ဓံ ပကာသေသုံ။ပေ။ ပကာသေဿန္တိ။ပေ။ ပကာသေန္တိ, သဗ္ဗေ တေ ဣမာနိ စတ္တာရိ အရိယသစ္စာနိ ယထာဘူတံ အဘိသမ္ဗုဒ္ဓံ ပကာသေန္တိ။

''တသ္မာတိဟ, ဘိက္ခဝေ, 'ဣဒံ ဒုက္ခ'န္တိ ယောဂေါ ကရဏီယော။ပေ။ 'အယံ ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနီ ပဋိပဒါ'တိ ယောဂေါ ကရဏီယော''တိ။ ဆဋ္ဌံ။

၇. ဝိတက္ကသုတ္တံ

၁၀၇၇. ‘‘မာ, ဘိက္ခဝေ, ပါပကေ အကုသလေ ဝိတက္ကေ ဝိတက္ကေယ္ယာထ [ဝိတက္ကေထ (သီ. သ္ယာ. ကံ.)], သေယ္ယထိဒံ – ကာမဝိတက္ကံ, ဗ္ယာပါဒဝိတက္ကံ, ဝိဟိံသာဝိတက္ကံ။ တံ ကိဿ ဟေတု? နေတေ, ဘိက္ခဝေ, ဝိတက္ကာ အတ္ထသံဟိတာ နာဒိဗြဟ္မစရိယကာ န နိဗ္ဗိဒါယ န ဝိရာဂါယ န နိရောဓာယ န ဥပသမာယ န အဘိညာယ န သမ္ဗောဓာယ န နိဗ္ဗာနာယ သံဝတ္တန္တိ။

‘‘ဝိတက္ကေန္တာ စ ခော တုမှေ, ဘိက္ခဝေ, ‘ဣဒံ ဒုက္ခ’န္တိ ဝိတက္ကေယ္ယာထ, ‘အယံ ဒုက္ခသမုဒယော’တိ ဝိတက္ကေယ္ယာထ, ‘အယံ ဒုက္ခနိရောဓော’တိ ဝိတက္ကေယ္ယာထ, ‘အယံ ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနီ ပဋိပဒါ’တိ ဝိတက္ကေယ္ယာထ။ တံ ကိဿ ဟေတု? ဧတေ, ဘိက္ခဝေ, ဝိတက္ကာ အတ္ထသံဟိတာ ဧတေ အာဒိဗြဟ္မစရိယကာ ဧတေ နိဗ္ဗိဒါယ ဝိရာဂါယ နိရောဓာယ ဥပသမာယ အဘိညာယ သမ္ဗောဓာယ နိဗ္ဗာနာယ သံဝတ္တန္တိ။

‘‘တသ္မာတိဟ, ဘိက္ခဝေ, ‘ဣဒံ ဒုက္ခ’န္တိ ယောဂေါ ကရဏီယော။ပေ.။ ‘အယံ ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနီ ပဋိပဒါ’တိ ယောဂေါ ကရဏီယော’’တိ။ သတ္တမံ။

၈. စိန္တသုတ္တံ

၁၀၇၈. ‘‘မာ, ဘိက္ခဝေ, ပါပကံ အကုသလံ စိတ္တံ စိန္တေယ္ယာထ [စိန္တေထ (သီ. သ္ယာ. ကံ.)] – ‘သဿတော လောကော’တိ ဝါ ‘အသဿတော လောကော’တိ ဝါ, ‘အန္တဝါ လောကော’တိ ဝါ ‘အနန္တဝါ လောကော’တိ ဝါ, ‘တံ ဇီဝံ တံ သရီရ’န္တိ ဝါ ‘အညံ ဇီဝံ အညံ သရီရ’န္တိ ဝါ, ‘ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာ’တိ ဝါ ‘န ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာ’တိ ဝါ, ‘ဟောတိ စ န စ ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာ’တိ ဝါ, ‘နေဝ ဟောတိ န န ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာ’တိ ဝါ။ တံ ကိဿ ဟေတု? နေသာ, ဘိက္ခဝေ, စိန္တာ အတ္ထသံဟိတာ နာဒိဗြဟ္မစရိယကာ န နိဗ္ဗိဒါယ န ဝိရာဂါယ န နိရောဓာယ န ဥပသမာယ န အဘိညာယ န သမ္ဗောဓာယ န နိဗ္ဗာနာယ သံဝတ္တတိ။

‘‘စိန္တေန္တာ စ ခော တုမှေ, ဘိက္ခဝေ, ‘ဣဒံ ဒုက္ခ’န္တိ စိန္တေယ္ယာထ, ‘အယံ ဒုက္ခသမုဒယော’တိ စိန္တေယ္ယာထ, ‘အယံ ဒုက္ခနိရောဓော’တိ စိန္တေယ္ယာထ, ‘အယံ ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနီ ပဋိပဒါ’တိ စိန္တေယ္ယာထ။ တံ ကိဿ ဟေတု? ဧသာ, ဘိက္ခဝေ, စိန္တာ အတ္ထသံဟိတာ, ဧသာ အာဒိဗြဟ္မစရိယကာ, ဧသာ နိဗ္ဗိဒါယ ဝိရာဂါယ နိရောဓာယ ဥပသမာယ အဘိညာယ သမ္ဗောဓာယ နိဗ္ဗာနာယ သံဝတ္တတိ။

‘‘တသ္မာတိဟ, ဘိက္ခဝေ, ‘ဣဒံ ဒုက္ခ’န္တိ ယောဂေါ ကရဏီယော။ပေ.။ ‘အယံ ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနီ ပဋိပဒါ’တိ ယောဂေါ ကရဏီယော’’တိ။ အဋ္ဌမံ။

၉. ဝိဂ္ဂါဟိကကထာသုတ္တံ

၁၀၇၉. ‘‘မာ, ဘိက္ခဝေ, ဝိဂ္ဂါဟိကကထံ ကထေယ္ယာထ [ကထေထ (သီ. သ္ယာ. ကံ.)] – ‘န တွံ ဣမံ ဓမ္မဝိနယံ အာဇာနာသိ, အဟံ ဣမံ ဓမ္မဝိနယံ အာဇာနာမိ။ ကိံ တွံ ဣမံ ဓမ္မဝိနယံ အာဇာနိဿသိ! မိစ္ဆာပဋိပန္နော တွမသိ, အဟမသ္မိ သမ္မာပဋိပန္နော။ သဟိတံ မေ, အသဟိတံ တေ။ ပုရေဝစနီယံ ပစ္ဆာ အဝစ, ပစ္ဆာဝစနီယံ ပုရေ အဝစ။ အဓိစိဏ္ဏံ [အစိဏ္ဏံ (သ္ယာ. ကံ. ပီ.)] တေ ဝိပရာဝတ္တံ။ အာရောပိတော တေ ဝါဒေါ, စရ ဝါဒပ္ပမောက္ခာယ။ နိဂ္ဂဟိတောသိ, နိဗ္ဗေဌေဟိ ဝါ သစေ ပဟောသီ’တိ။ တံ ကိဿ ဟေတု? နေသာ, ဘိက္ခဝေ, ကထာ အတ္ထသံဟိတာ နာဒိဗြဟ္မစရိယကာ န နိဗ္ဗိဒါယ န ဝိရာဂါယ န နိရောဓာယ န ဥပသမာယ န အဘိညာယ န သမ္ဗောဓာယ န နိဗ္ဗာနာယ သံဝတ္တတိ။

‘‘ကထေန္တာ စ ခော တုမှေ, ဘိက္ခဝေ, ‘ဣဒံ ဒုက္ခ’န္တိ ကထေယ္ယာထ, ‘အယံ ဒုက္ခသမုဒယော’တိ ကထေယ္ယာထ, ‘အယံ ဒုက္ခနိရောဓော’တိ ကထေယ္ယာထ, ‘အယံ ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနီ ပဋိပဒါ’တိ ကထေယ္ယာထ။ပေ.။ ယောဂေါ ကရဏီယော’’တိ။ နဝမံ။

၁၀. တိရစ္ဆာနကထာသုတ္တံ

၁၀၈၀. ‘‘မာ , ဘိက္ခဝေ, အနေကဝိဟိတံ တိရစ္ဆာနကထံ ကထေယ္ယာထ, သေယ္ယထိဒံ – ရာဇကထံ စောရကထံ မဟာမတ္တကထံ သေနာကထံ, ဘယကထံ ယုဒ္ဓကထံ, အန္နကထံ ပာနကထံ ဝတ္ထကထံ သယနကထံ မာလာကထံ ဂန္ဓကထံ, ဉာတိကထံ ယာနကထံ ဂါမကထံ နိဂမကထံ နဂရကထံ ဇနပဒကထံ ဣတ္ထိကထံ [ဣတ္ထိကထံ ပုရိသကထံ (သျာ. ကံ. ပီ. က.)] သူရကထံ ဝိသိခာကထံ ကုမ္ဘဋ္ဌာနကထံ, ပုဗ္ဗပေတကထံ နာနတ္တကထံ, လောကက္ခာယိကံ သမုဒ္ဒက္ခာယိကံ ဣတိဘဝါဘဝကထံ ဣတိ ဝါ။ တံ ကိဿ ဟေတု? နေသာ, ဘိက္ခဝေ, ကထာ အတ္ထသံဟိတာ နာဒိဗြဟ္မစရိယကာ န နိဗ္ဗိဒါယ န ဝိရာဂါယ န နိရောဓာယ န ဥပသမာယ န အဘိညာယ န သမ္ဗောဓာယ န နိဗ္ဗာနာယ သံဝတ္တတိ။

‘‘ကထေန္တာ စ ခော တုမှေ, ဘိက္ခဝေ, ‘ဣဒံ ဒုက္ခ’န္တိ ကထေယ္ယာထ, ‘အယံ ဒုက္ခသမုဒယော’တိ ကထေယ္ယာထ, ‘အယံ ဒုက္ခနိရောဓော’တိ ကထေယ္ယာထ, ‘အယံ ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနီ ပဋိပဒါ’တိ ကထေယ္ယာထ။ တံ ကိဿ ဟေတု? ဧသာ, ဘိက္ခဝေ, ကထာ အတ္ထသံဟိတာ, ဧသာ အာဒိဗြဟ္မစရိယကာ, ဧသာ နိဗ္ဗိဒါယ ဝိရာဂါယ နိရောဓာယ ဥပသမာယ အဘိညာယ သမ္ဗောဓာယ နိဗ္ဗာနာယ သံဝတ္တတိ။

‘‘တသ္မာတိဟ , ဘိက္ခဝေ, ‘ဣဒံ ဒုက္ခ’န္တိ ယောဂေါ ကရဏီယော။ပေ.။ ‘အယံ ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနီ ပဋိပဒါ’တိ ယောဂေါ ကရဏီယော’’တိ။ ဒသမံ။

သမာဓိဝဂ္ဂေါ ပဌမော။

တဿုဒ္ဒာနံ –

> သမာဓိ ပဋိသလ္လာနာ, ကုလပုတ္တာ အပရေ ဒုဝေ။
> သမဏဗြာဟ္မဏာ ဝိတက္ကံ, စိန္တာ ဝိဂ္ဂါဟိကာ ကထာတိ။

၂. ဓမ္မစက္ကပ္ပဝတ္တနဝဂ္ဂေါ

၁. ဓမ္မစက္ကပ္ပဝတ္တနသုတ္တံ

၁၀၈၁. ဧကံ သမယံ ဘဂဝါ ဗာရာဏသိယံ ဝိဟရတိ ဣသိပတနေ မိဂဒါယေ။ တတြ ခော ဘဂဝါ ပဉ္စဝဂ္ဂိယေ ဘိက္ခူ အာမန္တေသိ – ‘‘ဒွေမေ, ဘိက္ခဝေ, အန္တာ ပဗ္ဗဇိတေန န သေဝိတဗ္ဗာ။ ကတမေ ဒွေ? ယော စာယံ ကာမေသု ကာမသုခလ္လိကာနုယောဂေါ ဟီနော ဂမ္မော ပောထုဇ္ဇနိကော အနရိယော အနတ္ထသံဟိတော, ယော စာယံ အတ္တကိလမထာနုယောဂေါ ဒုက္ခော အနရိယော အနတ္ထသံဟိတော။ ဧတေ ခော, ဘိက္ခဝေ, ဥဘော အန္တေ အနုပဂမ္မ မဇ္ဈိမာ ပဋိပဒါ တထာဂတေန အဘိသမ္ဗုဒ္ဓါ စက္ခုကရဏီ ဉာဏကရဏီ ဥပသမာယ အဘိညာယ သမ္ဗောဓာယ နိဗ္ဗာနာယ သံဝတ္တတိ’’။

‘‘ကတမာ စ သာ, ဘိက္ခဝေ, မဇ္ဈိမာ ပဋိပဒါ တထာဂတေန အဘိသမ္ဗုဒ္ဓါ စက္ခုကရဏီ ဉာဏကရဏီ ဥပသမာယ အဘိညာယ သမ္ဗောဓာယ နိဗ္ဗာနာယ သံဝတ္တတိ? အယမေဝ အရိယော အဋ္ဌင်္ဂိကော မဂ္ဂေါ, သေယ္ယထိဒံ – သမ္မာဒိဋ္ဌိ သမ္မာသင်္ကပ္ပော သမ္မာဝါစာ သမ္မာကမ္မန္တော သမ္မာအာဇီဝေါ သမ္မာဝါယာမော သမ္မာသတိ သမ္မာသမာဓိ။ အယံ ခော သာ, ဘိက္ခဝေ, မဇ္ဈိမာ ပဋိပဒါ တထာဂတေန အဘိသမ္ဗုဒ္ဓါ စက္ခုကရဏီ ဉာဏကရဏီ ဥပသမာယ အဘိညာယ သမ္ဗောဓာယ နိဗ္ဗာနာယ သံဝတ္တတိ။

‘‘ဣဒံ ခော ပန, ဘိက္ခဝေ, ဒုက္ခံ အရိယသစ္စံ – ဇာတိပိ ဒုက္ခာ, ဇရာပိ ဒုက္ခာ, ဗျာဓိပိ ဒုက္ခော, မရဏမ္ပိ ဒုက္ခံ, အပ္ပိယေဟိ သမ္ပယောဂေါ ဒုက္ခော, ပိယေဟိ ဝိပ္ပယောဂေါ ဒုက္ခော, ယမ္ပိစ္ဆံ န လဘတိ တမ္ပိ ဒုက္ခံ – သံခိတ္တေန ပဉ္စုပါဒါနက္ခန္ဓာ [ပဉ္စုပါဒါနက္ခန္ဓာပိ (ပီ. က.)] ဒုက္ခာ။ ဣဒံ ခော ပန, ဘိက္ခဝေ, ဒုက္ခသမုဒယံ အရိယသစ္စံ – ယာယံ တဏှာ ပောနောဗ္ဘဝိကာ [ပောနောဘဝိကာ (သီ. ပီ.)] နန္ဒိရာဂသဟဂတာ တတြတတြာဘိနန္ဒိနီ, သေယ္ယထိဒံ

[သေယျထိဒံ (သီ. သျာ. ကံ. ပီ.)] – ကာမတဏှာ, ဘဝတဏှာ, ဝိဘဝတဏှာ။ ဣဒံ ခေါ ပန, ဘိက္ခဝေ, ဒုက္ခနိရောဓံ အရိယသစ္စံ – ယော တဿာယေဝ တဏှာယ အသေသဝိရာဂနိရောဓော စာဂေါ ပဋိနိဿဂ္ဂေါ မုတ္တိ အနာလယော။ ဣဒံ ခေါ ပန, ဘိက္ခဝေ, ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနီ ပဋိပဒါ အရိယသစ္စံ – အယမေဝ အရိယော အဋ္ဌင်္ဂိကော မဂ္ဂေါ, သေယျထိဒံ – သမ္မာဒိဋ္ဌိ။ပေ.။ သမ္မာသမာဓိ။

'''ဣဒံ ဒုက္ခံ အရိယသစ္စ'န္တိ မေ, ဘိက္ခဝေ, ပုဗ္ဗေ အနနုဿုတေသု ဓမ္မေသု စက္ခုံ ဥဒပါဒိ, ဉာဏံ ဥဒပါဒိ, ပညာ ဥဒပါဒိ, ဝိဇ္ဇာ ဥဒပါဒိ, အာလောကော ဥဒပါဒိ။ 'တံ ခေါ ပနိဒံ ဒုက္ခံ အရိယသစ္စံ ပရိညေယျ'န္တိ မေ, ဘိက္ခဝေ, ပုဗ္ဗေ။ပေ.။ ဥဒပါဒိ။ 'တံ ခေါ ပနိဒံ ဒုက္ခံ အရိယသစ္စံ ပရိညာတ'န္တိ မေ, ဘိက္ခဝေ, ပုဗ္ဗေ အနနုဿုတေသု ဓမ္မေသု စက္ခုံ ဥဒပါဒိ, ဉာဏံ ဥဒပါဒိ, ပညာ ဥဒပါဒိ, ဝိဇ္ဇာ ဥဒပါဒိ, အာလောကော ဥဒပါဒိ။

'''ဣဒံ ဒုက္ခသမုဒယံ အရိယသစ္စ'န္တိ မေ, ဘိက္ခဝေ, ပုဗ္ဗေ အနနုဿုတေသု ဓမ္မေသု စက္ခုံ ဥဒပါဒိ, ဉာဏံ ဥဒပါဒိ, ပညာ ဥဒပါဒိ, ဝိဇ္ဇာ ဥဒပါဒိ, အာလောကော ဥဒပါဒိ။ 'တံ ခေါ ပနိဒံ ဒုက္ခသမုဒယံ အရိယသစ္စံ ပဟာတဗ္ဗ'န္တိ မေ, ဘိက္ခဝေ, ပုဗ္ဗေ။ပေ.။ ဥဒပါဒိ။ 'တံ ခေါ ပနိဒံ ဒုက္ခသမုဒယံ အရိယသစ္စံ ပဟီန'န္တိ မေ, ဘိက္ခဝေ, ပုဗ္ဗေ အနနုဿုတေသု ဓမ္မေသု စက္ခုံ ဥဒပါဒိ, ဉာဏံ ဥဒပါဒိ, ပညာ ဥဒပါဒိ, ဝိဇ္ဇာ ဥဒပါဒိ, အာလောကော ဥဒပါဒိ။

'''ဣဒံ ဒုက္ခနိရောဓံ အရိယသစ္စ'န္တိ မေ, ဘိက္ခဝေ, ပုဗ္ဗေ အနနုဿုတေသု ဓမ္မေသု စက္ခုံ ဥဒပါဒိ, ဉာဏံ ဥဒပါဒိ, ပညာ ဥဒပါဒိ, ဝိဇ္ဇာ ဥဒပါဒိ, အာလောကော ဥဒပါဒိ။ 'တံ ခေါ ပနိဒံ ဒုက္ခနိရောဓံ အရိယသစ္စံ သစ္ဆိကာတဗ္ဗ'န္တိ မေ, ဘိက္ခဝေ, ပုဗ္ဗေ။ပေ.။ ဥဒပါဒိ။ 'တံ ခေါ ပနိဒံ ဒုက္ခနိရောဓံ အရိယသစ္စံ သစ္ဆိကတ'န္တိ မေ, ဘိက္ခဝေ, ပုဗ္ဗေ အနနုဿုတေသု ဓမ္မေသု စက္ခုံ ဥဒပါဒိ, ဉာဏံ ဥဒပါဒိ, ပညာ ဥဒပါဒိ, ဝိဇ္ဇာ ဥဒပါဒိ, အာလောကော ဥဒပါဒိ။

'''ဣဒံ ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနီ ပဋိပဒါ အရိယသစ္စ'န္တိ မေ, ဘိက္ခဝေ, ပုဗ္ဗေ အနနုဿုတေသု ဓမ္မေသု စက္ခုံ ဥဒပါဒိ, ဉာဏံ ဥဒပါဒိ, ပညာ ဥဒပါဒိ, ဝိဇ္ဇာ ဥဒပါဒိ, အာလောကော ဥဒပါဒိ။ တံ ခေါ ပနိဒံ ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနီ ပဋိပဒါ အရိယသစ္စံ ဘာဝေတဗ္ဗ'န္တိ မေ, ဘိက္ခဝေ, ပုဗ္ဗေ။ပေ.။ ဥဒပါဒိ။ 'တံ ခေါ ပနိဒံ ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနီ ပဋိပဒါ အရိယသစ္စံ ဘာဝိတ'န္တိ မေ, ဘိက္ခဝေ, ပုဗ္ဗေ အနနုဿုတေသု ဓမ္မေသု စက္ခုံ ဥဒပါဒိ, ဉာဏံ ဥဒပါဒိ, ပညာ ဥဒပါဒိ, ဝိဇ္ဇာ ဥဒပါဒိ, အာလောကော ဥဒပါဒိ။

''ယာဝကီဝဉ္စ မေ, ဘိက္ခဝေ, ဣမေသု စတူသု အရိယသစ္စေသု ဧဝံ တိပရိဝဋ္ဋံ ဒွါဒသာကာရံ ယထာဘူတံ ဉာဏဒဿနံ န သုဝိသုဒ္ဓံ အဟောသိ, နေဝ တာဝါဟံ, ဘိက္ခဝေ , သဒေဝကေ လောကေ သမာရကေ သဗြဟ္မကေ သဿမဏဗြာဟ္မဏိယာ ပဇာယ သဒေဝမနုဿာယ 'အနုတ္တရံ သမ္မာသမ္ဗောဓိံ အဘိသမ္ဗုဒ္ဓေါ'တိ ပစ္စညာသိံ [အဘိသမ္ဗုဒ္ဓေါ ပစ္စညာသိံ (သီ. သျာ. ကံ.)]။

''ယတော စ ခေါ မေ, ဘိက္ခဝေ, ဣမေသု စတူသု အရိယသစ္စေသု ဧဝံ တိပရိဝဋ္ဋံ ဒွါဒသာကာရံ ယထာဘူတံ ဉာဏဒဿနံ သုဝိသုဒ္ဓံ အဟောသိ, အထာဟံ, ဘိက္ခဝေ, သဒေဝကေ လောကေ သမာရကေ သဗြဟ္မကေ သဿမဏဗြာဟ္မဏိယာ ပဇာယ သဒေဝမနုဿာယ 'အနုတ္တရံ သမ္မာသမ္ဗောဓိံ အဘိသမ္ဗုဒ္ဓေါ'တိ ပစ္စညာသိံ။ ဉာဏဉ္စ ပန မေ ဒဿနံ ဥဒပါဒိ – 'အကုပ္ပါ မေ ဝိမုတ္တိ [စေတောဝိမုတ္တိ (သီ. ပီ.)], အယမန္တိမာ ဇာတိ, နတ္ထိဒါနိ ပုနဗ္ဘဝေါ'''တိ။ ဣဒမဝေါစ ဘဂဝါ။ အတ္တမနာ ပဉ္စဝဂ္ဂိယာ ဘိက္ခူ ဘဂဝတော ဘာသိတံ အဘိနန္ဒုန္တိ။

ဣမသ္မိဉ္စ ပန ဝေယျာကရဏသ္မိံ ဘညမာနေ အာယသ္မတော ကောဏ္ဍညဿ ဝိရဇံ ဝီတမလံ ဓမ္မစက္ခုံ ဥဒပါဒိ – ''ယံ ကိဉ္စိ သမုဒယဓမ္မံ, သဗ္ဗံ တံ နိရောဓဓမ္မ''န္တိ။

ပဝတ္တိတေ စ ပန ဘဂဝတာ ဓမ္မစက္ကေ ဘုမ္မာ ဒေဝါ သဒ္ဒမနုဿာဝေသုံ – ''ဧတံ ဘဂဝတာ ဗာရာဏသိယံ ဣသိပတနေ မိဂဒါယေ အနုတ္တရံ ဓမ္မစက္ကံ ပဝတ္တိတံ အပ္ပဋိဝတ္တိယံ သမဏေန ဝါ ဗြာဟ္မဏေန ဝါ ဒေဝေန ဝါ မာရေန ဝါ ဗြဟ္မုနာ ဝါ ကေနစိ ဝါ လောကသ္မိ''န္တိ။ ဘုမ္မာနံ ဒေဝါနံ သဒ္ဒံ သုတွာ စာတုမဟာရာဇိကာ ဒေဝါ သဒ္ဒမနုဿာဝေသုံ – ''ဧတံ ဘဂဝတာ ဗာရာဏသိယံ ဣသိပတနေ မိဂဒါယေ အနုတ္တရံ ဓမ္မစက္ကံ ပဝတ္တိတံ, အပ္ပဋိဝတ္တိယံ သမဏေန ဝါ ဗြာဟ္မဏေန ဝါ ဒေဝေန ဝါ မာရေန ဝါ ဗြဟ္မုနာ ဝါ ကေနစိ ဝါ လောကသ္မိ''န္တိ။ စာတုမဟာရာဇိကာနံ ဒေဝါနံ

သဒ္ဒံ သုတွာ တာဝတိံသာ ဒေဝါ။ပေ.။ ယာမာ ဒေဝါ။ပေ.။ တုသိတာ ဒေဝါ။ပေ.။ နိမ္မာနရတီ ဒေဝါ။ပေ.။ ပရနိမ္မိတဝသဝတ္တီ ဒေဝါ။ပေ.။ ဗြဟ္မကာယိကာ ဒေဝါ သဒ္ဒမနုဿာဝေသုံ – ''ဧတံ ဘဂဝတာ ဗာရာဏသိယံ ဣသိပတနေ မိဂဒါယေ အနုတ္တရံ ဓမ္မစက္ကံ ပဝတ္တိတံ အပ္ပဋိဝတ္တိယံ သမဏေန ဝါ ဗြာဟ္မဏေန ဝါ ဒေဝေန ဝါ မာရေန ဝါ ဗြဟ္မုနာ ဝါ ကေနစိ ဝါ လောကသ္မိ''န္တိ။

ဣတိဟ တေန ခဏေန (တေန လယေန) [( ) နတ္ထိ (သီ. သျာ. ကံ.)] တေန မုဟုတ္တေန ယာဝ ဗြဟ္မလောကာ သဒ္ဒေါ အဗ္ဘုဂ္ဂစ္ဆိ။ အယဉ္စ ဒသသဟဿိလောကဓာတု သင်္ကမ္ပိ သမ္ပကမ္ပိ သမ္ပဝေဓိ, အပ္ပမာဏော စ ဥဠာရော ဩဘာသော လောကေ ပာတုရဟောသိ အတိက္ကမ္မ ဒေဝါနံ ဒေဝါနုဘာဝန္တိ။

အထ ခေါ ဘဂဝါ ဣမံ ဥဒာနံ ဥဒါနေသိ – ''အညာသိ ဝတ, ဘော, ကောဏ္ဍညော, အညာသိ ဝတ, ဘော, ကောဏ္ဍညော''တိ! ဣတိ ဟိဒံ အာယသ္မတော ကောဏ္ဍညဿ 'အညာသိကောဏ္ဍညော' တွေဝ နာမံ အဟောသီတိ။ ပဌမံ။

၂. တထာဂတသုတ္တံ

၁၀၈၂. '''ဣဒံ ဒုက္ခံ အရိယသစ္စ'န္တိ, ဘိက္ခဝေ, တထာဂတာနံ ပုဗ္ဗေ အနနုဿုတေသု ဓမ္မေသု စက္ခုံ ဥဒပါဒိ, ဉာဏံ ဥဒပါဒိ, ပညာ ဥဒပါဒိ, ဝိဇ္ဇာ ဥဒပါဒိ, အာလောကော ဥဒပါဒိ။ 'တံ ခေါ ပနိဒံ ဒုက္ခံ အရိယသစ္စံ ပရိညေယျ'န္တိ ဘိက္ခဝေ, တထာဂတာနံ ပုဗ္ဗေ။ပေ.။ ဥဒပါဒိ။ 'တံ ခေါ ပနိဒံ ဒုက္ခံ အရိယသစ္စံ ပရိညာတ'န္တိ, ဘိက္ခဝေ, တထာဂတာနံ ပုဗ္ဗေ အနနုဿုတေသု ဓမ္မေသု စက္ခုံ ဥဒပါဒိ, ဉာဏံ ဥဒပါဒိ, ပညာ ဥဒပါဒိ, ဝိဇ္ဇာ ဥဒပါဒိ, အာလောကော ဥဒပါဒိ။

'''ဣဒံ ဒုက္ခသမုဒယံ အရိယသစ္စ'န္တိ ဘိက္ခဝေ, တထာဂတာနံ ပုဗ္ဗေ အနနုဿုတေသု ဓမ္မေသု စက္ခုံ ဥဒပါဒိ, ဉာဏံ ဥဒပါဒိ, ပညာ ဥဒပါဒိ, ဝိဇ္ဇာ ဥဒပါဒိ, အာလောကော ဥဒပါဒိ။ 'တံ ခေါ ပနိဒံ ဒုက္ခသမုဒယံ အရိယသစ္စံ ပဟာတဗ္ဗ'န္တိ, ဘိက္ခဝေ, တထာဂတာနံ ပုဗ္ဗေ။ပေ.။ ဥဒပါဒိ။ 'တံ ခေါ ပနိဒံ ဒုက္ခသမုဒယံ အရိယသစ္စံ ပဟီန'န္တိ, ဘိက္ခဝေ, တထာဂတာနံ ပုဗ္ဗေ အနနုဿုတေသု ဓမ္မေသု စက္ခုံ ဥဒပါဒိ, ဉာဏံ ဥဒပါဒိ, ပညာ ဥဒပါဒိ, ဝိဇ္ဇာ ဥဒပါဒိ, အာလောကော ဥဒပါဒိ။

'''ဣဒံ ဒုက္ခနိရောဓံ အရိယသစ္စ'န္တိ, ဘိက္ခဝေ, တထာဂတာနံ ပုဗ္ဗေ အနနုဿုတေသု ဓမ္မေသု စက္ခုံ ဥဒပါဒိ, ဉာဏံ ဥဒပါဒိ, ပညာ ဥဒပါဒိ, ဝိဇ္ဇာ ဥဒပါဒိ, အာလောကော ဥဒပါဒိ။ 'တံ ခေါ ပနိဒံ ဒုက္ခနိရောဓံ အရိယသစ္စံ သစ္ဆိကာတဗ္ဗ'န္တိ, ဘိက္ခဝေ, တထာဂတာနံ ပုဗ္ဗေ။ပေ. ။ ဥဒပါဒိ။ 'တံ ခေါ ပနိဒံ ဒုက္ခနိရောဓံ အရိယသစ္စံ သစ္ဆိကတ'န္တိ, ဘိက္ခဝေ, တထာဂတာနံ ပုဗ္ဗေ အနနုဿုတေသု ဓမ္မေသု စက္ခုံ ဥဒပါဒိ, ဉာဏံ ဥဒပါဒိ, ပညာ ဥဒပါဒိ, ဝိဇ္ဇာ ဥဒပါဒိ, အာလောကော ဥဒပါဒိ။

'''ဣဒံ ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနီ ပဋိပဒာ အရိယသစ္စ'န္တိ, ဘိက္ခဝေ, တထာဂတာနံ ပုဗ္ဗေ အနနုဿုတေသု ဓမ္မေသု စက္ခုံ ဥဒပါဒိ, ဉာဏံ ဥဒပါဒိ, ပညာ ဥဒပါဒိ, ဝိဇ္ဇာ ဥဒပါဒိ, အာလောကော ဥဒပါဒိ။ 'တံ ခေါ ပနိဒံ ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနီ ပဋိပဒာ အရိယသစ္စံ ဘာဝေတဗ္ဗ'န္တိ, ဘိက္ခဝေ, တထာဂတာနံ ပုဗ္ဗေ။ပေ.။ ဥဒပါဒိ။ 'တံ ခေါ ပနိဒံ ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနီ ပဋိပဒာ အရိယသစ္စံ ဘာဝိတ'န္တိ, ဘိက္ခဝေ, တထာဂတာနံ ပုဗ္ဗေ အနနုဿုတေသု ဓမ္မေသု စက္ခုံ ဥဒပါဒိ, ဉာဏံ ဥဒပါဒိ, ပညာ ဥဒပါဒိ, ဝိဇ္ဇာ ဥဒပါဒိ, အာလောကော ဥဒပါဒီ''တိ။ ဒုတိယံ။

၃. ခန္ဓသုတ္တံ

၁၀၈၃. ''စတ္တာရိမာနိ, ဘိက္ခဝေ, အရိယသစ္စာနိ။ ကတမာနိ စတ္တာရိ? ဒုက္ခံ အရိယသစ္စံ, ဒုက္ခသမုဒယံ အရိယသစ္စံ, ဒုက္ခနိရောဓံ အရိယသစ္စံ [ဒုက္ခသမုဒယော အရိယသစ္စံ ဒုက္ခနိရောဓော အရိယသစ္စံ (သျာ.)] ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနီ ပဋိပဒာ အရိယသစ္စံ။

''ကတမဉ္စ , ဘိက္ခဝေ, ဒုက္ခံ အရိယသစ္စံ? 'ပဉ္စုပါဒါနက္ခန္ဓာ' တိဿ ဝစနီယံ, သေယျထိဒံ [ကတမေ ပဉ္စ (သီ. သျာ. ကံ.)] – ရူပုပါဒါနက္ခန္ဓော။ပေ.။ ဝိညာဏုပါဒါနက္ခန္ဓော။ ဣဒံ ဝုစ္စတိ, ဘိက္ခဝေ, ဒုက္ခံ အရိယသစ္စံ။

“ကတမဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, ဒုက္ခသမုဒယံ အရိယသစ္စံ? ယာယံ တဏှာ ပောနောဗ္ဘဝိကာ နန္ဒိရာဂသဟဂတာ တတြတတြာဘိနန္ဒိနီ, သေယ္ယထိဒံ – ကာမတဏှာ, ဘဝတဏှာ, ဝိဘဝတဏှာ။ ဣဒံ ဝုစ္စတိ, ဘိက္ခဝေ, ဒုက္ခသမုဒယံ အရိယသစ္စံ။

“ကတမဉ္စ , ဘိက္ခဝေ, ဒုက္ခနိရောဓံ အရိယသစ္စံ? ယော တဿာယေဝ တဏှာယ အသေသဝိရာဂနိရောဓော စာဂေါ ပဋိနိဿဂ္ဂေါ မုတ္တိ အနာလယော – ဣဒံ ဝုစ္စတိ, ဘိက္ခဝေ, ဒုက္ခနိရောဓံ အရိယသစ္စံ။

“ကတမဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနီ ပဋိပဒါ အရိယသစ္စံ? အယမေဝ အရိယော အဋ္ဌင်္ဂိကော မဂ္ဂေါ, သေယ္ယထိဒံ – သမ္မာဒိဋ္ဌိ။ပေ။ သမ္မာသမာဓိ – ဣဒံ ဝုစ္စတိ, ဘိက္ခဝေ, ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနီ ပဋိပဒါ အရိယသစ္စံ။ ဣမာနိ ခော, ဘိက္ခဝေ, စတ္တာရိ အရိယသစ္စာနိ။

“တသ္မာတိဟ, ဘိက္ခဝေ, ‘ဣဒံ ဒုက္ခ’န္တိ ယောဂေါ ကရဏီယော။ပေ။ ‘အယံ ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနီ ပဋိပဒါ’တိ ယောဂေါ ကရဏီယော”တိ။ တတိယံ။

၄. အဇ္ဈတ္တိကာယတနသုတ္တံ

၁၀၈၄. “စတ္တာရိမာနိ, ဘိက္ခဝေ, အရိယသစ္စာနိ။ ကတမာနိ စတ္တာရိ? ဒုက္ခံ အရိယသစ္စံ, ဒုက္ခသမုဒယံ အရိယသစ္စံ, ဒုက္ခနိရောဓံ အရိယသစ္စံ, ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနီ ပဋိပဒါ အရိယသစ္စံ။

“ကတမဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, ဒုက္ခံ အရိယသစ္စံ? ‘ဆ အဇ္ဈတ္တိကာနိ အာယတနာနီ’ တိဿ ဝစနီယံ။ ကတမာနိ ဆ? စက္ခာယတနံ။ပေ။ မနာယတနံ – ဣဒံ ဝုစ္စတိ, ဘိက္ခဝေ, ဒုက္ခံ အရိယသစ္စံ။

“ကတမဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, ဒုက္ခသမုဒယံ အရိယသစ္စံ? ယာယံ တဏှာ ပောနောဗ္ဘဝိကာ နန္ဒိရာဂသဟဂတာ တတြတတြာဘိနန္ဒိနီ, သေယ္ယထိဒံ – ကာမတဏှာ, ဘဝတဏှာ, ဝိဘဝတဏှာ – ဣဒံ ဝုစ္စတိ, ဘိက္ခဝေ, ဒုက္ခသမုဒယံ အရိယသစ္စံ။

“ကတမဉ္စ , ဘိက္ခဝေ, ဒုက္ခနိရောဓံ အရိယသစ္စံ? ယော တဿာယေဝ တဏှာယ အသေသဝိရာဂနိရောဓော စာဂေါ ပဋိနိဿဂ္ဂေါ မုတ္တိ အနာလယော – ဣဒံ ဝုစ္စတိ, ဘိက္ခဝေ, ဒုက္ခနိရောဓံ အရိယသစ္စံ။

“ကတမဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနီ ပဋိပဒါ အရိယသစ္စံ? အယမေဝ အရိယော အဋ္ဌင်္ဂိကော မဂ္ဂေါ, သေယ္ယထိဒံ – သမ္မာဒိဋ္ဌိ။ပေ။ သမ္မာသမာဓိ – ဣဒံ ဝုစ္စတိ, ဘိက္ခဝေ, ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနီ ပဋိပဒါ အရိယသစ္စံ။ ဣမာနိ ခော, ဘိက္ခဝေ, စတ္တာရိ အရိယသစ္စာနိ။

“တသ္မာတိဟ, ဘိက္ခဝေ, ‘ဣဒံ ဒုက္ခ’န္တိ ယောဂေါ ကရဏီယော။ပေ။ ‘အယံ ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနီ ပဋိပဒါ’တိ ယောဂေါ ကရဏီယော”တိ။ စတုတ္ထံ။

၅. ပဌမဓာရဏသုတ္တံ

၁၀၈၅. “ဓာရေထ နော တုမှေ, ဘိက္ခဝေ, မယာ စတ္တာရိ အရိယသစ္စာနိ ဒေသိတာနီ”တိ? ဧဝံ ဝုတ္တေ အညတရော ဘိက္ခု ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ – “အဟံ ခော, ဘန္တေ, ဓာရေမိ ဘဂဝတာ စတ္တာရိ အရိယသစ္စာနိ ဒေသိတာနီ”တိ။ “ယထာ ကထံ ပန တွံ, ဘိက္ခု, ဓာရေသိ မယာ စတ္တာရိ အရိယသစ္စာနိ ဒေသိတာနီ”တိ? “ဒုက္ခံ ခွာဟံ, ဘန္တေ, ဘဂဝတာ ပဌမံ အရိယသစ္စံ ဒေသိတံ ဓာရေမိ; ဒုက္ခသမုဒယံ ခွာဟံ, ဘန္တေ, ဘဂဝတာ ဒုတိယံ အရိယသစ္စံ ဒေသိတံ ဓာရေမိ; ဒုက္ခနိရောဓံ ခွာဟံ, ဘန္တေ, ဘဂဝတာ တတိယံ အရိယသစ္စံ ဒေသိတံ ဓာရေမိ; ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနိံ ပဋိပဒံ ခွာဟံ, ဘန္တေ, ဘဂဝတာ စတုတ္ထံ အရိယသစ္စံ ဒေသိတံ ဓာရေမိ။ ဧဝံ ခွာဟံ, ဘန္တေ, ဓာရေမိ ဘဂဝတာ စတ္တာရိ အရိယသစ္စာနိ ဒေသိတာနီ”တိ။

“သာဓု သာဓု, ဘိက္ခု! သာဓု ခော တွံ, ဘိက္ခု, ဓာရေသိ မယာ စတ္တာရိ အရိယသစ္စာနိ ဒေသိတာနီတိ။ ဒုက္ခံ ခော, ဘိက္ခု, မယာ ပဌမံ အရိယသစ္စံ ဒေသိတံ, တထာ နံ ဓာရေဟိ; ဒုက္ခသမုဒယံ [ဒုက္ခသမုဒယော (သျာ. ကံ.)] ခော, ဘိက္ခု, မယာ ဒုတိယံ အရိယသစ္စံ ဒေသိတံ, တထာ နံ ဓာရေဟိ; ဒုက္ခနိရောဓံ [ဒုက္ခနိရောဓော (သျာ. ကံ.)] ခော, ဘိက္ခု, မယာ တတိယံ အရိယသစ္စံ ဒေသိတံ, တထာ နံ ဓာရေဟိ; ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနီ ပဋိပဒါ [ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနိပဋိပဒံ (ပီ.), ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနိံ ပဋိပဒံ (က.)] ခော, ဘိက္ခု, မယာ စတုတ္ထံ အရိယသစ္စံ ဒေသိတံ, တထာ နံ ဓာရေဟိ။ ဧဝံ ခော, ဘိက္ခု, ဓာရေဟိ မယာ စတ္တာရိ အရိယသစ္စာနိ ဒေသိတာနီတိ။

“တသ္မာတိဟ , ဘိက္ခု, ‘ဣဒံ ဒုက္ခ’န္တိ ယောဂေါ ကရဏီယော။ပေ။ ‘အယံ ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနီ ပဋိပဒါ’တိ ယောဂေါ ကရဏီယော”တိ။ ပဥ္စမံ။

၆. ဒုတိယဓာရဏသုတ္တံ

၁၀၈၆. “ဓာရေထ နော တုမှေ, ဘိက္ခဝေ, မယာ စတ္တာရိ အရိယသစ္စာနိ ဒေသိတာနီ”တိ? ဧဝံ ဝုတ္တေ အညတရော ဘိက္ခု ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ – “အဟံ ခော, ဘန္တေ, ဓာရေမိ ဘဂဝတာ စတ္တာရိ အရိယသစ္စာနိ ဒေသိတာနီ”တိ။

“ယထာ ကထံ ပန တွံ, ဘိက္ခု, ဓာရေသိ မယာ စတ္တာရိ အရိယသစ္စာနိ ဒေသိတာနီ”တိ? “ဒုက္ခံ ခွာဟံ, ဘန္တေ, ဘဂဝတာ ပဌမံ အရိယသစ္စံ ဒေသိတံ ဓာရေမိ။ ယော ဟိ ကောစိ, ဘန္တေ, သမဏော ဝါ ဗြာဟ္မဏော ဝါ ဧဝံ ဝဒေယျ – ‘နေတံ ဒုက္ခံ ပဌမံ အရိယသစ္စံ ယံ သမဏေန ဂေါတမေန ဒေသိတံ။ အဟမေတံ ဒုက္ခံ ပဌမံ အရိယသစ္စံ ပစ္စက္ခာယ အညံ ဒုက္ခံ ပဌမံ အရိယသစ္စံ ပညပေဿာမီ’တိ – နေတံ ဌာနံ ဝိဇ္ဇတိ။ ဒုက္ခသမုဒယံ ခွာဟံ, ဘန္တေ, ဘဂဝတာ။ပေ။ ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနိံ ပဋိပဒံ ခွာဟံ, ဘန္တေ, ဘဂဝတာ စတုတ္ထံ အရိယသစ္စံ ဒေသိတံ ဓာရေမိ။ ယော ဟိ ကောစိ, ဘန္တေ, သမဏော ဝါ ဗြာဟ္မဏော ဝါ ဧဝံ ဝဒေယျ – ‘နေတံ ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနီ ပဋိပဒါ စတုတ္ထံ အရိယသစ္စံ ယံ သမဏေန ဂေါတမေန ဒေသိတံ။ အဟမေတံ ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနိံ ပဋိပဒံ စတုတ္ထံ အရိယသစ္စံ ပစ္စက္ခာယ အညံ ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနိံ ပဋိပဒံ စတုတ္ထံ အရိယသစ္စံ ပညပေဿာမီ’တိ – နေတံ ဌာနံ ဝိဇ္ဇတိ။ ဧဝံ ခွာဟံ, ဘန္တေ, ဓာရေမိ ဘဂဝတာ စတ္တာရိ အရိယသစ္စာနိ ဒေသိတာနီ”တိ။

“သာဓု သာဓု, ဘိက္ခု! သာဓု ခော တွံ, ဘိက္ခု, ဓာရေသိ မယာ စတ္တာရိ အရိယသစ္စာနိ ဒေသိတာနီတိ။ ဒုက္ခံ ခော, ဘိက္ခု, မယာ ပဌမံ အရိယသစ္စံ ဒေသိတံ, တထာ နံ ဓာရေဟိ။ ယော ဟိ ကောစိ, ဘိက္ခု, သမဏော ဝါ ဗြာဟ္မဏော ဝါ ဧဝံ ဝဒေယျ – ‘နေတံ ဒုက္ခံ ပဌမံ အရိယသစ္စံ ယံ သမဏေန ဂေါတမေန ဒေသိတံ။ အဟမေတံ ဒုက္ခံ ပဌမံ အရိယသစ္စံ ပစ္စက္ခာယ အညံ ဒုက္ခံ ပဌမံ အရိယသစ္စံ ပညပေဿာမီ’တိ – နေတံ ဌာနံ ဝိဇ္ဇတိ။ ဒုက္ခသမုဒယံ ခော, ဘိက္ခု။ပေ။ ဒုက္ခနိရောဓံ ခော, ဘိက္ခု။ပေ။ ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနီ ပဋိပဒါ ခော, ဘိက္ခု, မယာ စတုတ္ထံ အရိယသစ္စံ ဒေသိတံ, တထာ နံ ဓာရေဟိ။ ယော ဟိ ကောစိ, ဘိက္ခု, သမဏော ဝါ ဗြာဟ္မဏော ဝါ ဧဝံ ဝဒေယျ – ‘နေတံ ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနီ ပဋိပဒါ စတုတ္ထံ အရိယသစ္စံ ယံ သမဏေန ဂေါတမေန ဒေသိတံ ။ အဟမေတံ ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနိံ ပဋိပဒံ စတုတ္ထံ အရိယသစ္စံ ပစ္စက္ခာယ အညံ ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနိံ ပဋိပဒံ စတုတ္ထံ အရိယသစ္စံ ပညပေဿာမီ’တိ – နေတံ ဌာနံ ဝိဇ္ဇတိ။ ဧဝံ ခော တွံ, ဘိက္ခု, ဓာရေဟိ မယာ စတ္တာရိ အရိယသစ္စာနိ ဒေသိတာနီတိ။

“တသ္မာတိဟ, ဘိက္ခု, ‘ဣဒံ ဒုက္ခ’န္တိ ယောဂေါ ကရဏီယော။ပေ။ ‘အယံ ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနီ ပဋိပဒါ’တိ ယောဂေါ ကရဏီယော”တိ။ ဆဋ္ဌံ။

၇. အဝိဇ္ဇာသုတ္တံ

၁၀၈၇. ဧကမန္တံ နိသိန္နော ခော သော ဘိက္ခု ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ – “‘အဝိဇ္ဇာ, အဝိဇ္ဇာ’တိ ဘန္တေ, ဝုစ္စတိ။ ကတမာ နု ခော, ဘန္တေ, အဝိဇ္ဇာ; ကိတ္တာဝတာ စ အဝိဇ္ဇာဂတော ဟောတီ”တိ? “ယံ ခော, ဘိက္ခု, ဒုက္ခေ အညာဏံ, ဒုက္ခသမုဒယေ အညာဏံ, ဒုက္ခနိရောဓေ အညာဏံ, ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနိယာ ပဋိပဒာယ အညာဏံ – အယံ ဝုစ္စတိ, ဘိက္ခု, အဝိဇ္ဇာ; ဧတ္တာဝတာ စ အဝိဇ္ဇာဂတော ဟောတီ”တိ။

‘‘တသ္မာတိဟ, ဘိက္ခု, ‘ဣဒံ ဒုက္ခ’န္တိ ယောဂေါ ကရဏီယော။ပေ။ ‘အယံ ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနီ ပဋိပဒါ’တိ ယောဂေါ ကရဏီယော’’တိ။ သတ္တမံ။

၈. ဝိဇ္ဇာသုတ္တံ

၁၀၈၈. အထ ခေါ အညတရော ဘိက္ခု ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ။ ဧကမန္တံ နိသိန္နော ခေါ သော ဘိက္ခု ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ – ‘‘‘ဝိဇ္ဇာ, ဝိဇ္ဇာ’တိ, ဘန္တေ, ဝုစ္စတိ။ ကတမာ နု ခေါ, ဘန္တေ, ဝိဇ္ဇာ; ကိတ္တာဝတာ စ ဝိဇ္ဇာဂတော ဟောတီ’’တိ? ‘‘ယံ ခေါ, ဘိက္ခု, ဒုက္ခေ ဉာဏံ, ဒုက္ခသမုဒယေ ဉာဏံ, ဒုက္ခနိရောဓေ ဉာဏံ, ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနိယာ ပဋိပဒါယ ဉာဏံ – အယံ ဝုစ္စတိ, ဘိက္ခု, ဝိဇ္ဇာ; ဧတ္တာဝတာ စ ဝိဇ္ဇာဂတော ဟောတီ’’တိ။

‘‘တသ္မာတိဟ , ဘိက္ခု, ‘ဣဒံ ဒုက္ခ’န္တိ ယောဂေါ ကရဏီယော။ပေ။ ‘အယံ ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနီ ပဋိပဒါ’တိ ယောဂေါ ကရဏီယော’’တိ။ အဋ္ဌမံ။

၉. သင်္ကာသနသုတ္တံ

၁၀၈၉. ‘‘‘ဣဒံ ဒုက္ခံ အရိယသစ္စ’န္တိ ဘိက္ခဝေ, မယာ ပညတ္တံ။ တတ္ထ အပရိမာဏာ ဝဏ္ဏာ အပရိမာဏာ ဗျဉ္ဇနာ အပရိမာဏာ သင်္ကာသနာ – ‘ဣတိပိဒံ ဒုက္ခံ အရိယသစ္စ’န္တိ ; ဣဒံ ဒုက္ခသမုဒယံ။ပေ။ ဣဒံ ဒုက္ခနိရောဓံ။ပေ။ ‘ဣဒံ ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနီ ပဋိပဒါ အရိယသစ္စ’န္တိ, ဘိက္ခဝေ, မယာ ပညတ္တံ။ တတ္ထ အပရိမာဏာ ဝဏ္ဏာ အပရိမာဏာ ဗျဉ္ဇနာ အပရိမာဏာ သင်္ကာသနာ – ‘ဣတိပိဒံ ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနီ ပဋိပဒါ အရိယသစ္စ’န္တိ။

‘‘တသ္မာတိဟ, ဘိက္ခဝေ, ‘ဣဒံ ဒုက္ခ’န္တိ ယောဂေါ ကရဏီယော။ပေ။ ‘အယံ ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနီ ပဋိပဒါ’တိ ယောဂေါ ကရဏီယော’’တိ။ နဝမံ။

၁၀. တထသုတ္တံ

၁၀၉၀. ‘‘စတ္တာရိမာနိ, ဘိက္ခဝေ, တထာနိ အဝိတထာနိ အနညထာနိ။ ကတမာနိ စတ္တာရိ? ‘ဣဒံ ဒုက္ခ’န္တိ, ဘိက္ခဝေ, တထမေတံ အဝိတထမေတံ အနညထမေတံ ; ‘အယံ ဒုက္ခသမုဒယော’တိ တထမေတံ အဝိတထမေတံ အနညထမေတံ; ‘အယံ ဒုက္ခနိရောဓော’တိ တထမေတံ အဝိတထမေတံ အနညထမေတံ; ‘အယံ ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနီ ပဋိပဒါ’တိ တထမေတံ အဝိတထမေတံ အနညထမေတံ – ဣမာနိ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, စတ္တာရိ တထာနိ အဝိတထာနိ အနညထာနိ။

‘‘တသ္မာတိဟ, ဘိက္ခဝေ, ‘ဣဒံ ဒုက္ခ’န္တိ ယောဂေါ ကရဏီယော။ပေ။ ‘အယံ ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနီ ပဋိပဒါ’တိ ယောဂေါ ကရဏီယော’’တိ။ ဒသမံ။

ဓမ္မစက္ကပ္ပဝတ္တနဝဂ္ဂေါ ဒုတိယော။

တဿုဒ္ဒါနံ –

ဓမ္မစက္ကံ တထာဂတံ၊ ခန္ဓာ အာယတနေန စ။
ဓာရဏာ စ ဒွေ အဝိဇ္ဇာ၊ ဝိဇ္ဇာ သင်္ကာသနာ တထာတိ။

၃. ကောဋိဂါမဝဂ္ဂေါ

၁. ပဌမကောဋိဂါမသုတ္တံ

၁၀၉၁. ဧကံ သမယံ ဘဂဝါ ဝဇ္ဇီသု ဝိဟရတိ ကောဋိဂါမေ။ တတြ ခေါ ဘဂဝါ ဘိက္ခူ အာမန္တေသိ – ''စတုန္နံ, ဘိက္ခဝေ, အရိယသစ္စာနံ အနနုဗောဓာ အပ္ပဋိဝေဓာ ဧဝမိဒံ ဒီဃမဒ္ဓာနံ သန္ဓာဝိတံ သံသရိတံ မမဉ္စေဝ တုမှာကဉ္စ''။

''ကတမေသံ စတုန္နံ? ဒုက္ခဿ, ဘိက္ခဝေ, အရိယသစ္စဿ အနနုဗောဓာ အပ္ပဋိဝေဓာ ဧဝမိဒံ ဒီဃမဒ္ဓာနံ သန္ဓာဝိတံ သံသရိတံ မမဉ္စေဝ တုမှာကဉ္စ။ ဒုက္ခသမုဒယဿ အရိယသစ္စဿ။ပေ.။ ဒုက္ခနိရောဓဿ အရိယသစ္စဿ။ပေ.။ ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနိယာ ပဋိပဒါယ အရိယသစ္စဿ အနနုဗောဓာ အပ္ပဋိဝေဓာ ဧဝမိဒံ ဒီဃမဒ္ဓာနံ သန္ဓာဝိတံ သံသရိတံ မမဉ္စေဝ တုမှာကဉ္စ။ တယိဒံ, ဘိက္ခဝေ, ဒုက္ခံ အရိယသစ္စံ အနုဗုဒ္ဓံ ပဋိဝိဒ္ဓံ, ဒုက္ခသမုဒယံ အရိယသစ္စံ အနုဗုဒ္ဓံ ပဋိဝိဒ္ဓံ, ဒုက္ခနိရောဓံ အရိယသစ္စံ အနုဗုဒ္ဓံ ပဋိဝိဒ္ဓံ, ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနီ ပဋိပဒါ အရိယသစ္စံ အနုဗုဒ္ဓံ ပဋိဝိဒ္ဓံ; ဥစ္ဆိန္နာ ဘဝတဏှာ, ခီဏာ ဘဝနေတ္တိ; နတ္ထိဒါနိ ပုနဗ္ဘဝေါ''တိ။

ဣဒမဝေါစ ဘဂဝါ။ ဣဒံ ဝတွာန သုဂတော အထာပရံ ဧတဒဝေါစ သတ္ထာ –

''စတုန္နံ အရိယသစ္စာနံ၊ ယထာဘူတံ အဒဿနာ။
သံသိတံ [သံသရိတံ (သျာ. ကံ. က.) ဒီ. နိ. ၂.၁၅၅] ဒီဃမဒ္ဓာနံ၊ တာသု တာသွေဝ ဇာတိသု။

''တာနိ [ယာနိ (သျာ. ကံ. ပီ. က.)] ဧတာနိ ဒိဋ္ဌာနိ၊ ဘဝနေတ္တိ သမူဟတာ။
ဥစ္ဆိန္နံ မူလံ ဒုက္ခဿ၊ နတ္ထိဒါနိ ပုနဗ္ဘဝေါ''တိ။ ပဌမံ။

၂. ဒုတိယကောဋိဂါမသုတ္တံ

၁၀၉၂. ''ယေ ဟိ ကေစိ, ဘိက္ခဝေ, သမဏာ ဝါ ဗြာဟ္မဏာ ဝါ 'ဣဒံ ဒုက္ခ'န္တိ ယထာဘူတံ နပ္ပဇာနန္တိ, 'အယံ ဒုက္ခသမုဒယော'တိ ယထာဘူတံ နပ္ပဇာနန္တိ, 'အယံ ဒုက္ခနိရောဓော'တိ ယထာဘူတံ နပ္ပဇာနန္တိ, 'အယံ ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနီ ပဋိပဒါ'တိ ယထာဘူတံ နပ္ပဇာနန္တိ, န မေ တေ, ဘိက္ခဝေ, သမဏာ ဝါ ဗြာဟ္မဏာ ဝါ သမဏေသု ဝါ သမဏသမ္မတာ ဗြာဟ္မဏေသု ဝါ ဗြာဟ္မဏသမ္မတာ, န စ ပနေတေ အာယသ္မန္တော သာမညတ္ထံ ဝါ ဗြဟ္မညတ္ထံ ဝါ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ သယံ အဘိညာ သစ္ဆိကတွာ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရန္တိ။

''ယေ စ ခေါ ကေစိ, ဘိက္ခဝေ, သမဏာ ဝါ ဗြာဟ္မဏာ ဝါ 'ဣဒံ ဒုက္ခ'န္တိ ယထာဘူတံ ပဇာနန္တိ, 'အယံ ဒုက္ခသမုဒယော'တိ ယထာဘူတံ ပဇာနန္တိ, 'အယံ ဒုက္ခနိရောဓော'တိ ယထာဘူတံ ပဇာနန္တိ, 'အယံ ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနီ ပဋိပဒါ'တိ ယထာဘူတံ ပဇာနန္တိ, တေ ခေါ မေ, ဘိက္ခဝေ, သမဏာ ဝါ ဗြာဟ္မဏာ ဝါ သမဏေသု စေဝ သမဏသမ္မတာ ဗြာဟ္မဏေသု စ ဗြာဟ္မဏသမ္မတာ, တေ စ ပနာယသ္မန္တော သာမညတ္ထဉ္စ ဗြဟ္မညတ္ထဉ္စ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ သယံ အဘိညာ သစ္ဆိကတွာ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရန္တီ''တိ။

ဣဒမဝေါစ ဘဂဝါ။ ဣဒံ ဝတွာန သုဂတော အထာပရံ ဧတဒဝေါစ သတ္ထာ –

''ယေ ဒုက္ခံ နပ္ပဇာနန္တိ၊ အထော ဒုက္ခဿ သမ္ဘဝံ။
ယတ္ထ စ သဗ္ဗသော ဒုက္ခံ၊ အသေသံ ဥပရုဇ္ဈတိ။

''တဉ္စ မဂ္ဂံ န ဇာနန္တိ၊ ဒုက္ခူပသမဂါမိနံ။
စေတောဝိမုတ္တိဟီနာ တေ၊ အထော ပညာဝိမုတ္တိယာ။
အဘဗ္ဗာ တေ အန္တကိရိယာယ၊ တေ ဝေ ဇာတိဇရူပဂါ။

''ယေ စ ဒုက္ခံ ပဇာနန္တိ၊ အထော ဒုက္ခဿ သမ္ဘဝံ။
ယတ္ထ စ သဗ္ဗသော ဒုက္ခံ၊ အသေသံ ဥပရုဇ္ဈတိ။

''တဉ္စ မဂ္ဂံ ပဇာနန္တိ၊ ဒုက္ခူပသမဂါမိနံ။
စေတောဝိမုတ္တိသမ္ပန္နာ၊ အထော ပညာဝိမုတ္တိယာ။

သဗ္ဗာ တေ အန္တကိရိယာယ၊ န တေ ဇာတိဇရူပက''တိ။ ဒုတိယံ။

၃. သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓသုတ္တံ

၁၀၉၃. သာဝတ္ထိနိဒာနံ။ စတ္တာရိမာနိ, ဘိက္ခဝေ, အရိယသစ္စာနိ။ ကတမာနိ စတ္တာရိ? ဒုက္ခံ အရိယသစ္စံ။ပေ.။ ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနီ ပဋိပဒါ အရိယသစ္စံ – ဣမာနိ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, စတ္တာရိ အရိယသစ္စာနိ။ ဣမေသံ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, စတုန္နံ အရိယသစ္စာနံ ယထာဘူတံ အဘိသမ္ဗုဒ္ဓတ္တာ တထာဂတော 'အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓော'တိ ဝုစ္စတိ။

''တသ္မာတိဟ, ဘိက္ခဝေ, 'ဣဒံ ဒုက္ခ'န္တိ ယောဂေါ ကရဏီယော။ပေ.။ 'အယံ ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနီ ပဋိပဒါ'တိ ယောဂေါ ကရဏီယော''တိ။ တတိယံ။

၄. အရဟန္တသုတ္တံ

၁၀၉၄. သာဝတ္ထိနိဒာနံ။ ယေ ဟိ ကေစိ, ဘိက္ခဝေ, အတီတမဒ္ဓာနံ အရဟန္တော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓာ ယထာဘူတံ အဘိသမ္ဗုဇ္ဈိံသု, သဗ္ဗေ တေ စတ္တာရိ အရိယသစ္စာနိ ယထာဘူတံ အဘိသမ္ဗုဇ္ဈိံသု။ ယေ ဟိ [ယေပိ ဟိ (ဗဟူသု)] ကေစိ, ဘိက္ခဝေ, အနာဂတမဒ္ဓာနံ အရဟန္တော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓာ ယထာဘူတံ အဘိသမ္ဗုဇ္ဈိဿန္တိ, သဗ္ဗေ တေ စတ္တာရိ အရိယသစ္စာနိ ယထာဘူတံ အဘိသမ္ဗုဇ္ဈိဿန္တိ။ ယေ ဟိ ကေစိ, ဘိက္ခဝေ, ဧတရဟိ အရဟန္တော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓာ ယထာဘူတံ အဘိသမ္ဗုဇ္ဈန္တိ, သဗ္ဗေ တေ စတ္တာရိ အရိယသစ္စာနိ ယထာဘူတံ အဘိသမ္ဗုဇ္ဈန္တိ။

''ကတမာနိ စတ္တာရိ? ဒုက္ခံ အရိယသစ္စံ, ဒုက္ခသမုဒယံ အရိယသစ္စံ, ဒုက္ခနိရောဓံ အရိယသစ္စံ, ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနီ ပဋိပဒါ အရိယသစ္စံ။ ယေ ဟိ, ကေစိ, ဘိက္ခဝေ, အတီတမဒ္ဓာနံ အရဟန္တော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓာ ယထာဘူတံ အဘိသမ္ဗုဇ္ဈိံသု။ပေ.။ အဘိသမ္ဗုဇ္ဈိဿန္တိ။ပေ.။ အဘိသမ္ဗုဇ္ဈန္တိ, သဗ္ဗေ တေ ဣမာနိ စတ္တာရိ အရိယသစ္စာနိ ယထာဘူတံ အဘိသမ္ဗုဇ္ဈန္တိ။

''တသ္မာတိဟ, ဘိက္ခဝေ, 'ဣဒံ ဒုက္ခ'န္တိ ယောဂေါ ကရဏီယော။ပေ.။ 'အယံ ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနီ ပဋိပဒါ'တိ ယောဂေါ ကရဏီယော''တိ။ စတုတ္ထံ။

၅. အာသဝက္ခယသုတ္တံ

၁၀၉၅. ''ဇာနတောဟံ, ဘိက္ခဝေ, ပဿတော အာသဝါနံ ခယံ ဝဒါမိ, နော အဇာနတော အပဿတော။ ကိဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, ဇာနတော ပဿတော အာသဝါနံ ခယော ဟောတိ? 'ဣဒံ ဒုက္ခ'န္တိ, ဘိက္ခဝေ, ဇာနတော ပဿတော အာသဝါနံ ခယော ဟောတိ, 'အယံ ဒုက္ခသမုဒယော'တိ ဇာနတော ပဿတော အာသဝါနံ ခယော ဟောတိ, 'အယံ ဒုက္ခနိရောဓော'တိ ဇာနတော ပဿတော အာသဝါနံ ခယော ဟောတိ, 'အယံ ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနီ ပဋိပဒါ'တိ ဇာနတော ပဿတော အာသဝါနံ ခယော ဟောတိ။ ဧဝံ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဇာနတော ဧဝံ ပဿတော အာသဝါနံ ခယော ဟောတိ။

''တသ္မာတိဟ, ဘိက္ခဝေ, 'ဣဒံ ဒုက္ခ'န္တိ ယောဂေါ ကရဏီယော။ပေ.။ 'အယံ ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနီ ပဋိပဒါ'တိ ယောဂေါ ကရဏီယော''တိ။ ပဉ္စမံ။

၆. မိတ္တသုတ္တံ

၁၀၉၆. ''ယေ ဟိ ကေစိ, ဘိက္ခဝေ, အနုကမ္ပေယျာထ, ယေ စ သောတဗ္ဗံ မညေယျုံ – မိတ္တာ ဝါ အမစ္စာ ဝါ ဉာတီ ဝါ သာလောဟိတာ ဝါ – တေ ဝော, ဘိက္ခဝေ, စတုန္နံ အရိယသစ္စာနံ ယထာဘူတံ အဘိသမယာယ သမာဒပေတဗ္ဗာ နိဝေသေတဗ္ဗာ ပတိဋ္ဌာပေတဗ္ဗာ။

''ကတမေသံ စတုန္နံ? ဒုက္ခဿ အရိယသစ္စဿ, ဒုက္ခသမုဒယဿ အရိယသစ္စဿ, ဒုက္ခနိရောဓဿ အရိယသစ္စဿ, ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနိယာ ပဋိပဒါယ အရိယသစ္စဿ။ ယေ ဟိ ကေစိ, ဘိက္ခဝေ, အနုကမ္ပေယျာထ, ယေ

စ သောတဗ္ဗံ မညေယျုံ – မိတ္တာ ဝါ အမစ္စာ ဝါ ဉာတီ ဝါ သာလောဟိတာ ဝါ တေ ဝေ, ဘိက္ခဝေ, ဣမေသံ စတုန္နံ အရိယသစ္စာနံ ယထာဘူတံ အဘိသမယာယ သမာဒပေတဗ္ဗာ နိဝေသေတဗ္ဗာ ပတိဋ္ဌာပေတဗ္ဗာ။

“တသ္မာတိဟ, ဘိက္ခဝေ, ‘ဣဒံ ဒုက္ခ’န္တိ ယောဂေါ ကရဏီယော။ပေ.။ ‘အယံ ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနီ ပဋိပဒါ’တိ ယောဂေါ ကရဏီယော”တိ။ ဆဋ္ဌံ။

၇. တထသုတ္တံ

၁၀၉၇. “စတ္တာရိမာနိ, ဘိက္ခဝေ, အရိယသစ္စာနိ။ ကတမာနိ စတ္တာရိ? ဒုက္ခံ အရိယသစ္စံ, ဒုက္ခသမုဒယံ အရိယသစ္စံ, ဒုက္ခနိရောဓံ အရိယသစ္စံ, ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနီ ပဋိပဒါ အရိယသစ္စံ – ဣမာနိ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, စတ္တာရိ အရိယသစ္စာနိ တထာနိ အဝိတထာနိ အနညထာနိ; တသ္မာ ‘အရိယသစ္စာနီ’တိ ဝုစ္စန္တိ။

“တသ္မာတိဟ, ဘိက္ခဝေ, ‘ဣဒံ ဒုက္ခ’န္တိ ယောဂေါ ကရဏီယော။ပေ.။ ‘အယံ ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနီ ပဋိပဒါ’တိ ယောဂေါ ကရဏီယော”တိ။ သတ္တမံ။

၈. လောကသုတ္တံ

၁၀၉၈. “စတ္တာရိမာနိ, ဘိက္ခဝေ, အရိယသစ္စာနိ။ ကတမာနိ စတ္တာရိ? ဒုက္ခံ အရိယသစ္စံ, ဒုက္ခသမုဒယံ အရိယသစ္စံ, ဒုက္ခနိရောဓံ အရိယသစ္စံ, ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနီ ပဋိပဒါ အရိယသစ္စံ။ သဒေဝကေ လောကေ သမာရကေ သဗြဟ္မကေ သဿမဏဗြာဟ္မဏိယာ ပဇာယ သဒေဝမနုဿာယ တထာဂတော အရိယော; တသ္မာ ‘အရိယသစ္စာနီ’တိ ဝုစ္စန္တိ”။

“တသ္မာတိဟ, ဘိက္ခဝေ, ‘ဣဒံ ဒုက္ခ’န္တိ ယောဂေါ ကရဏီယော။ပေ.။ ‘အယံ ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနီ ပဋိပဒါ’တိ ယောဂေါ ကရဏီယော”တိ။ အဋ္ဌမံ။

၉. ပရိညေယျသုတ္တံ

၁၀၉၉. “စတ္တာရိမာနိ, ဘိက္ခဝေ, အရိယသစ္စာနိ။ ကတမာနိ စတ္တာရိ? ဒုက္ခံ အရိယသစ္စံ, ဒုက္ခသမုဒယံ အရိယသစ္စံ, ဒုက္ခနိရောဓံ အရိယသစ္စံ, ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနီ ပဋိပဒါ အရိယသစ္စံ – ဣမာနိ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, စတ္တာရိ အရိယသစ္စာနိ။ ဣမေသံ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, စတုန္နံ အရိယသစ္စာနံ အတ္ထိ အရိယသစ္စံ ပရိညေယျံ, အတ္ထိ အရိယသစ္စံ ပဟာတဗ္ဗံ, အတ္ထိ အရိယသစ္စံ သစ္ဆိကာတဗ္ဗံ, အတ္ထိ အရိယသစ္စံ ဘာဝေတဗ္ဗံ။

“ကတမဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, အရိယသစ္စံ ပရိညေယျံ? ဒုက္ခံ, ဘိက္ခဝေ, အရိယသစ္စံ ပရိညေယျံ, ဒုက္ခသမုဒယံ အရိယသစ္စံ ပဟာတဗ္ဗံ, ဒုက္ခနိရောဓံ အရိယသစ္စံ သစ္ဆိကာတဗ္ဗံ, ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနီ ပဋိပဒါ အရိယသစ္စံ ဘာဝေတဗ္ဗံ။

“တသ္မာတိဟ, ဘိက္ခဝေ, ‘ဣဒံ ဒုက္ခ’န္တိ ယောဂေါ ကရဏီယော။ပေ.။ ‘အယံ ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနီ ပဋိပဒါ’တိ ယောဂေါ ကရဏီယော”တိ။ နဝမံ။

၁၀. ဂဝမ္ပတိသုတ္တံ

၁၁၀၀. ဧကံ သမယံ သမ္ဗဟုလာ ထေရာ ဘိက္ခူ စေတေသု [စေတိယေသု (သျာ.)] ဝိဟရန္တိ သဟဉ္စနိကေ [သဟဇနိယေ (သီ. သျာ. ကံ.)] ။ တေန ခေါ ပန သမယေန သမ္ဗဟုလာနံ ထေရာနံ ဘိက္ခူနံ ပစ္ဆာဘတ္တံ ပိဏ္ဍပာတပဋိက္ကန္တာနံ မဏ္ဍလမာဠေ သန္နိသိန္နာနံ သန္နိပတိတာနံ အယမန္တရာကထာ ဥဒပါဒိ – “ယော နု ခေါ, အာဝုသော, ဒုက္ခံ ပဿတိ ဒုက္ခသမုဒယမ္ပိ သော ပဿတိ, ဒုက္ခနိရောဓမ္ပိ ပဿတိ, ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနိံ ပဋိပဒမ္ပိ ပဿတီ”တိ။

ဧဝံ ဝုတ္တေ အာယသ္မာ ဂဝမ္ပတိ ထေရော [ဂဝမ္ပတိတ္ထေရော (သျာ. ကံ.)] ဘိက္ခူ ဧတဒဝေါစ – ‘‘သမ္မုခာ မေတံ, အာဝုသော, ဘဂဝတော သုတံ, သမ္မုခာ ပဋိဂ္ဂဟိတံ – ‘ယော , ဘိက္ခဝေ, ဒုက္ခံ ပဿတိ ဒုက္ခသမုဒယမ္ပိ သော ပဿတိ, ဒုက္ခနိရောဓမ္ပိ ပဿတိ, ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနိံ ပဋိပဒမ္ပိ ပဿတိ။ ယော ဒုက္ခသမုဒယံ ပဿတိ ဒုက္ခမ္ပိ သော ပဿတိ, ဒုက္ခနိရောဓမ္ပိ ပဿတိ, ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနိံ ပဋိပဒမ္ပိ ပဿတိ။ ယော ဒုက္ခနိရောဓံ ပဿတိ ဒုက္ခမ္ပိ သော ပဿတိ, ဒုက္ခသမုဒယမ္ပိ ပဿတိ, ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနိံ ပဋိပဒမ္ပိ ပဿတိ။ ယော ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနိံ ပဋိပဒံ ပဿတိ ဒုက္ခမ္ပိ သော ပဿတိ, ဒုက္ခသမုဒယမ္ပိ ပဿတိ, ဒုက္ခနိရောဓမ္ပိ ပဿတီ’’’တိ။ ဒသမံ။

ကောဋိဂါမဝဂ္ဂေါ တတိယော။

တဿုဒ္ဒါနံ –

ဒွေ ဝဇ္ဇီ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ၊ အရဟံ အာသဝက္ခယော။
မိတ္တံ တထာ စ လောကော စ၊ ပရိညေယျံ ဂဝမ္ပတီတိ။

၄. သီသပာဝနဝဂ္ဂေါ

၁. သီသပာဝနသုတ္တံ

၁၁၀၁. ဧကံ သမယံ ဘဂဝါ ကောသမ္ဗိယံ ဝိဟရတိ သီသပါဝနေ [သိံသပါဝနေ (သီ. ပီ.)]။ အထ ခေါ ဘဂဝါ ပရိတ္တာနိ သီသပါပဏ္ဏာနိ ပါဏိနာ ဂဟေတွာ ဘိက္ခူ အာမန္တေသိ – ‘‘တံ ကိံ မညထ, ဘိက္ခဝေ, ကတမံ နု ခေါ ဗဟုတရံ – ယာနိ ဝါ မယာ ပရိတ္တာနိ သီသပါပဏ္ဏာနိ ပါဏိနာ ဂဟိတာနိ ယဒိဒံ ဥပရိ သီသပါဝနေ’’တိ? ‘‘အပ္ပမတ္တကာနိ , ဘန္တေ, ဘဂဝတာ ပရိတ္တာနိ သီသပါပဏ္ဏာနိ ပါဏိနာ ဂဟိတာနိ; အထ ခေါ ဧတာနေဝ ဗဟုတရာနိ ယဒိဒံ ဥပရိ သီသပါဝနေ’’တိ။ ‘‘ဧဝမေဝ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဧတဒေဝ ဗဟုတရံ ယံ ဝေါ မယာ အဘိညာယ အနက္ခာတံ။ ကသ္မာ စေတံ, ဘိက္ခဝေ, မယာ အနက္ခာတံ? န ဟေတံ, ဘိက္ခဝေ, အတ္ထသံဟိတံ နာဒိဗြဟ္မစရိယကံ န နိဗ္ဗိဒါယ န ဝိရာဂါယ န နိရောဓာယ န ဥပသမာယ န အဘိညာယ န သမ္ဗောဓာယ န နိဗ္ဗာနာယ သံဝတ္တတိ; တသ္မာ တံ မယာ အနက္ခာတံ’’။

‘‘ကိဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, မယာ အက္ခာတံ? ‘ဣဒံ ဒုက္ခ’န္တိ, ဘိက္ခဝေ, မယာ အက္ခာတံ, ‘အယံ ဒုက္ခသမုဒယော’တိ မယာ အက္ခာတံ, ‘အယံ ဒုက္ခနိရောဓော’တိ မယာ အက္ခာတံ, ‘အယံ ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနီ ပဋိပဒါ’တိ မယာ အက္ခာတံ’’။

‘‘ကသ္မာ စေတံ, ဘိက္ခဝေ, မယာ အက္ခာတံ? ဧတဉ္ဟိ, ဘိက္ခဝေ, အတ္ထသံဟိတံ ဧတံ အာဒိဗြဟ္မစရိယကံ ဧတံ နိဗ္ဗိဒါယ ဝိရာဂါယ နိရောဓာယ ဥပသမာယ အဘိညာယ သမ္ဗောဓာယ နိဗ္ဗာနာယ သံဝတ္တတိ; တသ္မာ တံ မယာ အက္ခာတံ ။

‘‘တသ္မာတိဟ, ဘိက္ခဝေ, ‘ဣဒံ ဒုက္ခ’န္တိ ယောဂေါ ကရဏီယော။ပေ။ ‘အယံ ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနီ ပဋိပဒါ’တိ ယောဂေါ ကရဏီယော’’တိ။ ပဌမံ။

၂. ခဒိရပတ္တသုတ္တံ

၁၁၀၂. ‘‘ယော, ဘိက္ခဝေ, ဧဝံ ဝဒေယျ – ‘အဟံ ဒုက္ခံ အရိယသစ္စံ ယထာဘူတံ အနဘိသမေစ္စ, ဒုက္ခသမုဒယံ အရိယသစ္စံ ယထာဘူတံ အနဘိသမေစ္စ, ဒုက္ခနိရောဓံ အရိယသစ္စံ ယထာဘူတံ အနဘိသမေစ္စ, ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနိံ ပဋိပဒံ အရိယသစ္စံ ယထာဘူတံ အနဘိသမေစ္စ သမ္မာ ဒုက္ခဿန္တံ ကရိဿာမီ’တိ – နေတံ ဌာနံ ဝိဇ္ဇတိ။

‘‘သေယျထာပိ , ဘိက္ခဝေ, ယော ဧဝံ ဝဒေယျ – ‘အဟံ ခဒိရပတ္တာနံ ဝါ သရလပတ္တာနံ [ပလာသပတ္တာနံ (သီ. သျာ. ကံ. ပီ.)] ဝါ အာမလကပတ္တာနံ ဝါ ပုဋံ ကရိတွာ ဥဒကံ ဝါ တာလပတ္တံ ဝါ အာဟရိဿာမီ’တိ – နေတံ ဌာနံ ဝိဇ္ဇတိ; ဧဝမေဝ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ယော ဧဝံ ဝဒေယျ – ‘အဟံ ဒုက္ခံ အရိယသစ္စံ ယထာဘူတံ အနဘိသမေစ္စ။ပေ။ ဒုက္ခနိ

ရောဓဂါမိနိ ပဋိပဒံ အရိယသစ္စံ ယထာဘူတံ အနဘိသမေစ္စ သမ္မာ ဒုက္ခဿန္တံ ကရိဿာမီ’တိ – နေတံ ဌာနံ ဝိဇ္ဇ တိ။

“ယော စ ခော, ဘိက္ခဝေ, ဧဝံ ဝဒေယျ – ‘အဟံ ဒုက္ခံ အရိယသစ္စံ ယထာဘူတံ အဘိသမေစ္စ, ဒုက္ခသမုဒယံ အရိ ယသစ္စံ ယထာဘူတံ အဘိသမေစ္စ, ဒုက္ခနိရောဓံ အရိယသစ္စံ ယထာဘူတံ အဘိသမေစ္စ, ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနိ ပဋိပဒံ အရိ ယသစ္စံ ယထာဘူတံ အဘိသမေစ္စ သမ္မာ ဒုက္ခဿန္တံ ကရိဿာမီ’တိ – ဌာနမေတံ ဝိဇ္ဇတိ။

“သေယျထာပိ, ဘိက္ခဝေ, ယော ဧဝံ ဝဒေယျ – ‘အဟံ ပဒုမပတ္တာနံ တ ပလာသပတ္တာနံ တ မာလုဝပတ္တာနံ တ ပုဋံ ကရိတွာ ဥဒကံ တ တာလပတ္တံ တ အာဟရိဿာမီ’တိ – ဌာနမေတံ ဝိဇ္ဇတိ; ဧဝမေဝ ခော, ဘိက္ခဝေ, ယော ဧဝံ ဝဒေ ယျ – ‘အဟံ ဒုက္ခံ အရိယသစ္စံ ယထာဘူတံ အဘိသမေစ္စ ။ပေ။ ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနိ ပဋိပဒံ အရိယသစ္စံ ယထာဘူတံ အဘိသမေစ္စ သမ္မာ ဒုက္ခဿန္တံ ကရိဿာမီ’တိ – ဌာနမေတံ ဝိဇ္ဇတိ။

“တသ္မာတိဟ, ဘိက္ခဝေ, ‘ဣဒံ ဒုက္ခ’န္တိ ယောဂေါ ကရဏီယော။ပေ။ ‘အယံ ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနီ ပဋိပဒါ’တိ ယော ဂေါ ကရဏီယော”တိ။ ဒုတိယံ။

၃. ဒဏ္ဍသုတ္တံ

၁၁၀၃. “သေယျထာပိ, ဘိက္ခဝေ, ဒဏ္ဍော ဥပရိဝေဟာသံ ခိတ္တော သကိမ္ပိ မူလေန နိပတတိ, သကိမ္ပိ အဂ္ဂေ န နိပတတိ; ဧဝမေဝ ခော, ဘိက္ခဝေ, အဝိဇ္ဇာနီဝရဏာ သတ္တာ တဏှာသံယောဇနာ သန္ဓာဝန္တာ သံသရန္တာ [တဏှာ သံယောဇနဗန္ဓာ သန္ဓာဝတာ (က.)] သကိမ္ပိ အသ္မာ လောကာ ပရံ လောကံ ဂစ္ဆန္တိ, သကိမ္ပိ ပရသ္မာ လောကာ ဣမံ လောကံ အာဂစ္ဆန္တိ။ တံ ကိဿ ဟေတု? အဒိဋ္ဌတ္တာ, ဘိက္ခဝေ, စတုန္နံ အရိယသစ္စာနံ။ ကတမေသံ စတုန္နံ? ဒုက္ခဿ အရိယသစ္စဿ။ပေ။ ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနိယာ ပဋိပဒာယ အရိယသစ္စဿ။

“တသ္မာတိဟ , ဘိက္ခဝေ, ‘ဣဒံ ဒုက္ခ’န္တိ ယောဂေါ ကရဏီယော။ပေ။ ‘အယံ ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနီ ပဋိပဒါ’တိ ယော ဂေါ ကရဏီယော”တိ။ တတိယံ။

၄. စေလသုတ္တံ

၁၁၀၄. “အာဒိတ္တေ , ဘိက္ခဝေ, စေလေ တ သီသေ တ ကိမဿ ကရဏီယ”န္တိ? “အာဒိတ္တေ, ဘန္တေ, စေ လေ တ သီသေ တ, တဿေဝ စေလဿ တ သီသဿ တ နိဗ္ဗာပနာယ အဓိမတ္တော ဆန္ဒော စ တယာမော စ ဥဿ ဟော စ ဥဿောဠ္ဟီ စ အပ္ပဋိဝါနီ စ သတိ စ သမ္ပဇညဉ္စ ကရဏီယ”န္တိ။

“အာဒိတ္တံ, ဘိက္ခဝေ, စေလံ တ သီသံ တ အဇ္ဈုပေက္ခိတွာ အမနသိကရိတွာ အနဘိသမေတာနံ စတုန္နံ အရိ ယသစ္စာနံ ယထာဘူတံ အဘိသမယာယ အဓိမတ္တော ဆန္ဒော စ တယာမော စ ဥဿာဟော စ ဥဿောဠ္ဟီ စ အပ္ပဋိဝါ နီ စ သတိ စ သမ္ပဇညဉ္စ ကရဏီယံ။ ကတမေသံ စတုန္နံ? ဒုက္ခဿ အရိယသစ္စဿ။ပေ။ ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနိယာ ပဋိပ ဒာယ အရိယသစ္စဿ။

“တသ္မာတိဟ, ဘိက္ခဝေ, ‘ဣဒံ ဒုက္ခ’န္တိ ယောဂေါ ကရဏီယော။ပေ။ ‘အယံ ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနီ ပဋိပဒါ’တိ ယော ဂေါ ကရဏီယော”တိ။ စတုတ္ထံ။

၅. သတ္တိသတသုတ္တံ

၁၁၀၅. “သေယျထာပိ, ဘိက္ခဝေ, ပုရိသော ဝဿသတာယုကော ဝဿသတဇီဝီ။ တမေနံ ဧဝံ ဝဒေယျ – ‘ဧဟမ္ဘော ပုရိသ, ပုဗ္ဗဏှသမယံ တံ သတ္တိသတေန ဟနိဿန္တိ, မဇ္ဈန္ဟိကသမယံ သတ္တိသတေန ဟနိဿန္တိ, သာယ န္ဟသမယံ သတ္တိသတေန ဟနိဿန္တိ။ သော ခော တွံ, အမ္ဘော ပုရိသ, ဒိဝသေ ဒိဝသေ တီဟိ တီဟိ သတ္တိသတေဟိ

ဟညမာနော ဝဿသတာယုကော ဝဿသတဇီဝီ ဝဿသတဿ အစ္စယေန အနဘိသမေတာနိ စတ္တာရိ အရိယသစ္စာနိ အဘိသမေဿသီ'''တိ။

''အတ္ထဝသိကေန, ဘိက္ခဝေ, ကုလပုတ္တေန အလံ ဥပဂန္တုံ။ တံ ကိဿ ဟေတု? အနမတဂ္ဂေယံ, ဘိက္ခဝေ, သံသာရော; ပုဗ္ဗာ ကောဋိ နပ္ပညာယတိ သတ္တိပ္ပဟာရာနံ အသိပ္ပဟာရာနံ ဥသုပ္ပဟာရာနံ ဖရသုပ္ပဟာရာနံ [အသိပ္ပဟာရာနံ ဖရသုပ္ပဟာရာနံ (က.)]။ ဧဝဉ္စေတံ, ဘိက္ခဝေ, အဿ။ န ခော ပနာဟံ, ဘိက္ခဝေ, သဟ ဒုက္ခေန, သဟ ဒေါမနဿေန စတုန္နံ အရိယသစ္စာနံ အဘိသမယံ ဝဒါမိ; အပိ စာဟံ, ဘိက္ခဝေ, သဟာဝ သုခေန, သဟာဝ သောမနဿေန စတုန္နံ အရိယသစ္စာနံ အဘိသမယံ ဝဒါမိ။ ကတမေသံ စတုန္နံ? ဒုက္ခဿ အရိယသစ္စဿ။ပေ.။ ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနိယာ ပဋိပဒါယ အရိယသစ္စဿ။

''တသ္မာတိဟ , ဘိက္ခဝေ, 'ဣဒံ ဒုက္ခ'န္တိ ယောဂေါ ကရဏီယော။ပေ.။ 'အယံ ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနီ ပဋိပဒါ'တိ ယောဂေါ ကရဏီယော''တိ။ ပဉ္စမံ။

၆. ဟတ္ထသုတ္တံ

၁၁၀၆. ''သေယ္ယထာပိ, ဘိက္ခဝေ, ပုရိသော ယံ ဣမသ္မိံ ဇမ္ဗုဒီပေ တိဏကဋ္ဌသာခာပလာသံ တစ္ဆေတွာ ဧကဇ္ဈံ သံဟရေယျ; ဧကဇ္ဈံ သံဟရိတွာ သူလံ ကရေယျ။ သူလံ ကရိတွာ ယေ မဟာသမုဒ္ဒေ မဟန္တကာ ဟတ္ထာ တေ မဟန္တကေသု သူလေသု အာဝုနေယျ, ယေ မဟာသမုဒ္ဒေ မဇ္ဈိမကာ ဟတ္ထာ တေ မဇ္ဈိမကေသု သူလေသု အာဝုနေယျ, ယေ မဟာသမုဒ္ဒေ သုခုမကာ ဟတ္ထာ တေ သုခုမကေသု သူလေသု အာဝုနေယျ။ အပရိယာဒိန္နာ စ, ဘိက္ခဝေ, မဟာသမုဒ္ဒေ ဩဠာရိကာ ဟတ္ထာ အဿု။

''အထ ဣမသ္မိံ ဇမ္ဗုဒီပေ တိဏကဋ္ဌသာခာပလာသံ ပရိက္ခယံ ပရိယာဒာနံ ဂစ္ဆေယျ။ ဣတော ဗဟုတရာ ခော, ဘိက္ခဝေ, မဟာသမုဒ္ဒေ သုခုမကာ ဟတ္ထာ, ယေ န သုကရာ သူလေသု အာဝုနိတုံ။ တံ ကိဿ ဟေတု? သုခုမတ္တာ , ဘိက္ခဝေ, အတ္တဘာဝဿ။ ဧဝံ မဟာ ခော, ဘိက္ခဝေ, အပါယော။ ဧဝံ မဟန္တသ္မာ ခော, ဘိက္ခဝေ, အပါယသ္မာ ပရိမုတ္တော ဒိဋ္ဌိသမ္ပန္နော ပုဂ္ဂလော 'ဣဒံ ဒုက္ခ'န္တိ ယထာဘူတံ ပဇာနာတိ။ပေ.။ 'အယံ ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနီ ပဋိပဒါ'တိ ယထာဘူတံ ပဇာနာတိ။

''တသ္မာတိဟ, ဘိက္ခဝေ, 'ဣဒံ ဒုက္ခ'န္တိ ယောဂေါ ကရဏီယော။ပေ.။ 'အယံ ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနီ ပဋိပဒါ'တိ ယောဂေါ ကရဏီယော''တိ။ ဆဋ္ဌံ။

၇. ပဌမသူရိယသုတ္တံ

၁၁၀၇. ''သူရိယဿ [သုရိယဿ (သီ. သျာ. ကံ. ပီ.)] , ဘိက္ခဝေ, ဥဒယတော ဧတံ ပုဗ္ဗင်္ဂမံ ဧတံ ပုဗ္ဗနိမိတ္တံ, ယဒိဒံ – အရုဏုဂ္ဂံ။ ဧဝမေဝ ခော, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခုနော စတုန္နံ အရိယသစ္စာနံ ယထာဘူတံ အဘိသမယာယ ဧတံ ပုဗ္ဗင်္ဂမံ ဧတံ ပုဗ္ဗနိမိတ္တံ, ယဒိဒံ – သမ္မာဒိဋ္ဌိ။ တဿေတံ ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခုနော ပာဋိကင်္ခံ – 'ဣဒံ ဒုက္ခ'န္တိ ယထာဘူတံ ပဇာနိဿတိ။ပေ.။ 'အယံ ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနီ ပဋိပဒါ'တိ ယထာဘူတံ ပဇာနိဿတိ။

''တသ္မာတိဟ, ဘိက္ခဝေ, 'ဣဒံ ဒုက္ခ'န္တိ ယောဂေါ ကရဏီယော။ပေ.။ 'အယံ ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနီ ပဋိပဒါ'တိ ယောဂေါ ကရဏီယော''တိ။ သတ္တမံ။

၈. ဒုတိယသူရိယသုတ္တံ

၁၁၀၈. ''ယာဝကီဝဉ္စ , ဘိက္ခဝေ, စန္ဒိမသူရိယာ လောကေ နုပ္ပဇ္ဇန္တိ, နေဝ တာဝ မဟတော အာလောကဿ ပာတုဘာဝေါ ဟောတိ မဟတော ဩဘာသဿ။ အန္ဓတမံ တဒါ ဟောတိ အန္ဓကာရတိမိသာ ။ နေဝ တာဝ ရတ္တိန္ဒိဝါ [ရတ္တိဒိဝါ (က.)] ပညာယန္တိ, န မာသဍ္ဎမာသာ ပညာယန္တိ, န ဥတုသံဝစ္ဆရာ ပညာယန္တိ။

“ယတော စ ခော, ဘိက္ခဝေ, စန္ဒိမသူရိယာ လောကေ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ, အထ မဟတော အာလောကဿ ဟတုဘာတေ ဟောတိ မဟတော ဩဘာသဿ။ နေဝ အန္ဓကာရတမံ တအာ ဟောတိ န အန္ဓကာရတိမိသာ။ အထ ရတ္တိန္ဒိဝာ ပညာယန္တိ, မာသဒ္ဓမာသာ ပညာယန္တိ, ဥတုသံဝစ္ဆရာ ပညာယန္တိ။ ဧဝမေဝ ခော, ဘိက္ခဝေ, ယာဝကီဝဉ္စ တထာဂတော လောကေ နုပ္ပဇ္ဇတိ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓော, နေဝ တာဝ မဟတော အာလောကဿ ဟတုဘာတေ ဟောတိ မဟတော ဩဘာသဿ။ အန္ဓတမံ တအာ ဟောတိ အန္ဓကာရတိမိသာ။ နေဝ တာဝ စတုန္နံ အရိယသစ္စာနံ အာစိက္ခဏာ ဟောတိ ဒေသနာ ပညာပနာ ပဋ္ဌပနာ ဝိဝရဏာ ဝိဘဇနာ ဥတ္တာနီကမ္မံ။

“ယတော စ ခော, ဘိက္ခဝေ, တထာဂတော လောကေ ဥပ္ပဇ္ဇတိ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓော, အထ မဟတော အာလောကဿ ဟတုဘာတေ ဟောတိ မဟတော ဩဘာသဿ။ နေဝ အန္ဓတမံ တအာ ဟောတိ န အန္ဓကာရတိမိသာ။ အထ ခော စတုန္နံ အရိယသစ္စာနံ အာစိက္ခဏာ ဟောတိ ဒေသနာ ပညာပနာ ပဋ္ဌပနာ ဝိဝရဏာ ဝိဘဇနာ ဥတ္တာနီကမ္မံ။ ကတမေသံ စတုန္နံ? ဒုက္ခဿ အရိယသစ္စဿ။ပေ။ ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနိယာ ပဋိပဒာယ အရိယသစ္စဿ ။

“တသ္မာတိဟ, ဘိက္ခဝေ, ‘ဣဒံ ဒုက္ခ’န္တိ ယောဂေ ကရဏီယော။ပေ။ ‘အယံ ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနီ ပဋိပဒာ’တိ ယောဂေ ကရဏီယော”တိ။ အဋ္ဌမံ။

၉. ဣန္ဒခီလသုတ္တံ

၁၁၀၉. “ယေ ဟိ ကေစိ, ဘိက္ခဝေ, သမဏာ ဝါ ဗြာဟ္မဏာ ဝါ ‘ဣဒံ ဒုက္ခ’န္တိ ယထာဘူတံ နပ္ပဇာနန္တိ။ပေ။ ‘အယံ ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနီ ပဋိပဒာ’တိ ယထာဘူတံ နပ္ပဇာနန္တိ, တေ အညဿ သမဏဿ ဝါ ဗြာဟ္မဏဿ ဝါ မုခံ ဥလ္လောကေန္တိ [ဩလောကေန္တိ (သီ. သျာ.)] – ‘အယံ နူန ဘဝံ ဇာနံ ဇာနာတိ, ပဿံ ပဿတီ’”တိ။

“သေယျထာပိ , ဘိက္ခဝေ, တူလပိစု ဝါ ကပ္ပာသပိစု ဝါ လဟုကော ဝါတူပာဒါနော သမေ ဘူမိဘာဂေ နိက္ခိတ္တော။ တမေနံ ပုရတ္ထိမော ဝါတော ပစ္ဆိမေန သံဟရေယျ, ပစ္ဆိမော ဝါတော ပုရတ္ထိမေန သံဟရေယျ, ဥတ္တရော ဝါတော ဒက္ခိဏေန သံဟရေယျ, ဒက္ခိဏော ဝါတော ဥတ္တရေန သံဟရေယျ။ တံ ကိဿ ဟေတု? လဟုကတ္တာ, ဘိက္ခဝေ, ကပ္ပာသပိစုနော။ ဧဝမေဝ ခော, ဘိက္ခဝေ, ယေ ဟိ ကေစိ သမဏာ ဝါ ဗြာဟ္မဏာ ဝါ ‘ဣဒံ ဒုက္ခ’န္တိ ယထာဘူတံ နပ္ပဇာနန္တိ။ပေ။ ‘အယံ ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနီ ပဋိပဒာ’တိ ယထာဘူတံ နပ္ပဇာနန္တိ, တေ အညဿ သမဏဿ ဝါ ဗြာဟ္မဏဿ ဝါ မုခံ ဥလ္လောကေန္တိ – ‘အယံ နူန ဘဝံ ဇာနံ ဇာနာတိ, ပဿံ ပဿတီ’တိ။ တံ ကိဿ ဟေတု? အဒိဋ္ဌတ္တာ, ဘိက္ခဝေ, စတုန္နံ အရိယသစ္စာနံ။

“ယေ စ ခော ကေစိ, ဘိက္ခဝေ, သမဏာ ဝါ ဗြာဟ္မဏာ ဝါ ‘ဣဒံ ဒုက္ခ’န္တိ ယထာဘူတံ ပဇာနန္တိ။ပေ။ ‘အယံ ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနီ ပဋိပဒာ’တိ ယထာဘူတံ ပဇာနန္တိ, တေ န အညဿ သမဏဿ ဝါ ဗြာဟ္မဏဿ ဝါ မုခံ ဥလ္လောကေန္တိ – ‘အယံ နူန ဘဝံ ဇာနံ ဇာနာတိ, ပဿံ ပဿတီ’”တိ။

“သေယျထာပိ, ဘိက္ခဝေ, အယောခီလော ဝါ ဣန္ဒခီလော ဝါ ဂမ္ဘီရနေမော သုနိခါတော အစလော အသမ္ပကမ္ပီ။ ပုရတ္ထိမာယ စေပိ ဒိသာယ အာဂစ္ဆေယျ ဘုသာ ဝါတဝုဋ္ဌိ, နေဝ သင်္ကမ္ပေယျ [နေဝ နံ သင်္ကမ္ပေယျ (သီ. ပီ.)] န သမ္ပကမ္ပေယျ န သမ္ပစာလေယျ; ပစ္ဆိမာယ စေပိ ဒိသာယ။ပေ။ ဥတ္တရာယ စေပိ ဒိသာယ။ပေ။ ဒက္ခိဏာယ စေပိ ဒိသာယ အာဂစ္ဆေယျ ဘုသာ ဝါတဝုဋ္ဌိ, နေဝ သင်္ကမ္ပေယျ န သမ္ပကမ္ပေယျ န သမ္ပစာလေယျ။ တံ ကိဿ ဟေတု? ဂမ္ဘီရတ္တာ, ဘိက္ခဝေ, နေမဿ သုနိခါတတ္တာ ဣန္ဒခီလဿ။ ဧဝမေဝ ခော, ဘိက္ခဝေ, ယေ စ ခော ကေစိ သမဏာ ဝါ ဗြာဟ္မဏာ ဝါ ‘ဣဒံ ဒုက္ခ’န္တိ ယထာဘူတံ ပဇာနန္တိ။ပေ။ အယံ ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနီ ပဋိပဒာ’တိ ယထာဘူတံ ပဇာနန္တိ, တေ န အညဿ သမဏဿ ဝါ ဗြာဟ္မဏဿ ဝါ မုခံ ဥလ္လောကေန္တိ – ‘အယံ နူန ဘဝံ ဇာနံ ဇာနာတိ, ပဿံ ပဿတီ’တိ။ တံ ကိဿ ဟေတု? သုဒိဋ္ဌတ္တာ, ဘိက္ခဝေ, စတုန္နံ အရိယသစ္စာနံ။ ကတမေသံ စတုန္နံ? ဒုက္ခဿ အရိယသစ္စဿ။ပေ။ ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနိယာ ပဋိပဒာယ အရိယသစ္စဿ။

“တသ္မာတိဟ, ဘိက္ခဝေ, ‘ဣဒံ ဒုက္ခ’န္တိ ယောဂေ ကရဏီယော။ပေ။ ‘အယံ ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနီ ပဋိပဒာ’တိ ယောဂေ ကရဏီယော”တိ။ နဝမံ။

၁၀. တဒတ္ထိကသုတ္တံ

၁၁၁၀. "ယော ဟိ ကောစိ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု 'ဣဒံ ဒုက္ခ'န္တိ ယထာဘူတံ ပဇာနာတိ။ပေ॰။ 'အယံ ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနီ ပဋိပဒါ'တိ ယထာဘူတံ ပဇာနာတိ, ပုရတ္ထိမာယ စေပိ ဒိသာယ အာဂစ္ဆေယျ သမဏော ဝါ ဗြာဟ္မဏော ဝါ တဒတ္ထိကော တဒဂဝေသီ – 'တဒမဿ အာရောစေဿာမီ'တိ, တံ ဝတ သဟဓမ္မေန သင်္ကမ္ပေဿတိ ဝါ သမ္ပကမ္ပေဿတိ ဝါ သမ္ပစာလေဿတိ ဝါတိ – နေတံ ဌာနံ ဝိဇ္ဇတိ။ ပစ္ဆိမာယ စေပိ ဒိသာယ။ပေ॰။ ဥတ္တရာယ စေပိ ဒိသာယ။ပေ॰။ ဒက္ခိဏာယ စေပိ ဒိသာယ အာဂစ္ဆေယျ သမဏော ဝါ ဗြာဟ္မဏော ဝါ တဒတ္ထိကော တဒဂဝေသီ – 'တဒမဿ အာရောစေဿာမီ'တိ, တံ ဝတ သဟဓမ္မေန သင်္ကမ္ပေဿတိ ဝါ သမ္ပကမ္ပေဿတိ ဝါ သမ္ပစာလေဿတိ ဝါတိ – နေတံ ဌာနံ ဝိဇ္ဇတိ။

"သေယျထာပိ, ဘိက္ခဝေ, သိလာယူပေါ သောဠသ ကုက္ကုကော။ တဿဿု အဋ္ဌ ကုက္ကူ ဟေဋ္ဌာ နေမင်္ဂမာ, အဋ္ဌ ကုက္ကူ ဥပရိနေမဿ။ ပုရတ္ထိမာယ စေပိ ဒိသာယ အာဂစ္ဆေယျ ဘုသာ ဝါတဝုဋ္ဌိ, နေဝ သင်္ကမ္ပေယျ န သမ္ပကမ္ပေယျ န သမ္ပစာလေယျ; ပစ္ဆိမာယ စေပိ ဒိသာယ။ပေ॰။ ဥတ္တရာယ စေပိ ဒိသာယ။ပေ॰။ ဒက္ခိဏာယ စေပိ ဒိသာယ အာဂစ္ဆေယျ ဘုသာ ဝါတဝုဋ္ဌိ, နေဝ သင်္ကမ္ပေယျ န သမ္ပကမ္ပေယျ န သမ္ပစာလေယျ။ တံ ကိဿ ဟေတု? ဂမ္ဘီရတ္တာ, ဘိက္ခဝေ, နေမဿ သုနိခါတတ္တာ သိလာယူပဿ။ ဧဝမေဝ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ယော ဟိ ကောစိ ဘိက္ခု 'ဣဒံ ဒုက္ခ'န္တိ ယထာဘူတံ ပဇာနာတိ။ပေ॰။ 'အယံ ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနီ ပဋိပဒါ'တိ ယထာဘူတံ ပဇာနာတိ; ပုရတ္ထိမာယ စေပိ ဒိသာယ အာဂစ္ဆေယျ သမဏော ဝါ ဗြာဟ္မဏော ဝါ တဒတ္ထိကော တဒဂဝေသီ 'တဒမဿ အာရောစေဿာမီ'တိ, တံ ဝတ သဟဓမ္မေန သင်္ကမ္ပေဿတိ ဝါ သမ္ပကမ္ပေဿတိ ဝါ သမ္ပစာလေဿတိ ဝါတိ – နေတံ ဌာနံ ဝိဇ္ဇတိ။ ပစ္ဆိမာယ စေပိ ဒိသာယ။ပေ॰။ ဥတ္တရာယ စေပိ ဒိသာယ။ပေ॰။ ဒက္ခိဏာယ စေပိ ဒိသာယ အာဂစ္ဆေယျ သမဏော ဝါ ဗြာဟ္မဏော ဝါ တဒတ္ထိကော တဒဂဝေသီ – 'တဒမဿ အာရောစေဿာမီ'တိ, တံ ဝတ သဟဓမ္မေန သင်္ကမ္ပေဿတိ ဝါ သမ္ပကမ္ပေဿတိ ဝါ သမ္ပစာလေဿတိ ဝါတိ – နေတံ ဌာနံ ဝိဇ္ဇတိ။ တံ ကိဿ ဟေတု? သုဒိဋ္ဌတ္တာ, ဘိက္ခဝေ, စတုန္နံ အရိယသစ္စာနံ။ ကတမေသံ စတုန္နံ? ဒုက္ခဿ အရိယသစ္စဿ။ပေ॰။ ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနိယာ ပဋိပဒါယ အရိယသစ္စဿ။

"တသ္မာတိဟ , ဘိက္ခဝေ, 'ဣဒံ ဒုက္ခ'န္တိ ယောဂေါ ကရဏီယော။ပေ॰။ 'အယံ ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနီ ပဋိပဒါ'တိ ယောဂေါ ကရဏီယော"တိ။ ဒသမံ။

သီသပါဝနဝဂ္ဂေါ စတုတ္ထော။

တဿုဒ္ဒါနံ –

> သီသပါ ခဒိရော ဒဏ္ဍော၊ စေလာ သတ္တိသတေန စ။
> ပါဏာ သုရိယူပမာ ဒွေဝဓာ၊ ဣန္ဒခီလော စ ဝါဒိနောတိ။

၅. ပပါတဝဂ္ဂေါ

၁. လောကစိန္တာသုတ္တံ

၁၁၁၁. ဧကံ သမယံ ဘဂဝါ ရာဇဂဟေ ဝိဟရတိ ဝေဠုဝနေ ကလန္ဒကနိဝါပေ။ တတြ ခေါ ဘဂဝါ ဘိက္ခူ အာမန္တေသိ – "ဘူတပုဗ္ဗံ, ဘိက္ခဝေ, အညတရော ပုရိသော ရာဇဂဟာ နိက္ခမိတွာ 'လောကစိန္တံ စိန္တေဿာမီ'တိ ယေန သုမာဂဓာ ပေါက္ခရဏီ တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ သုမာဂဓာယ ပေါက္ခရဏိယာ တီရေ နိသီဒိ လောကစိန္တံ စိန္တေန္တော။ အဒ္ဒသာ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, သော ပုရိသော သုမာဂဓာယ ပေါက္ခရဏိယာ တီရေ စတုရင်္ဂိနိံ သေနံ [စတုရင်္ဂိနိ သေနံ (က.)] ဘိသမုဠာလံ [ဘိသမူလာလံ (ပီ. က.)] ပဝိသန္တံ။ ဒိသွာနဿ ဧတဒဟောသိ – 'ဥမ္မတ္တောသ္မိ နာမာဟံ, ဝိစေတောသ္မိ နာမာဟံ! ယံ လောကေ နတ္ထိ တံ မယာ ဒိဋ္ဌ'"န္တိ။

‘‘အထ ခော သော, ဘိက္ခဝေ, ပုရိသော နဂရံ ပဝိသိတွာ မဟာဇနကာယသ္မိ အာရောစေသိ – ‘ဥမ္မတ္တောသ္မိ နာမာဟံ, ဘန္တေ, ဝိစေတောသ္မိ နာမာဟံ, ဘန္တေ! ယံ လောကေ နတ္ထိ တံ မယာ ဒိဋ္ဌ’’’န္တိ။ ‘‘ကထံ ပန တွံ, အမ္ဘော ပုရိသ, ဥမ္မတ္တော ကထံ ဝိစေတော? ကိဉ္စ လောကေ နတ္ထိ ယံ တယာ ဒိဋ္ဌ’’န္တိ? ‘‘ဣဓာဟံ, ဘန္တေ, ရာဇဂဟာ နိက္ခမိတွာ ‘လောကစိန္တံ စိန္တေဿာမီ’တိ ယေန သုမာဂဓာ ပောက္ခရဏီ တေနုပသင်္ကမိံ; ဥပသင်္ကမိတွာ သုမာဂဓာယ ပောက္ခရဏိယာ တီရေ နိသီဒိံ လောကစိန္တံ စိန္တေန္တော။ အဒ္ဒသံ ခွာဟံ, ဘန္တေ, သုမာဂဓာယ ပောက္ခရဏိယာ တီရေ စတုရင်္ဂိနိံ သေနံ ဘိသမုဠာလံ ပဝိသန္တံ။ ဧဝံ ခွာဟံ, ဘန္တေ, ဥမ္မတ္တော ဧဝံ ဝိစေတော။ ဣဒဉ္စ လောကေ နတ္ထိ ယံ မယာ ဒိဋ္ဌ’’န္တိ။ ‘‘တဂ္ဃ တွံ, အမ္ဘော ပုရိသ, ဥမ္မတ္တော တဂ္ဃ ဝိစေတော။ ဣဒဉ္စ လောကေ နတ္ထိ ယံ တယာ ဒိဋ္ဌ’’န္တိ။

‘‘တံ ခော ပန, ဘိက္ခဝေ, သော ပုရိသော ဘူတံယေဝ အဒ္ဒသ, နော အဘူတံ။ ဘူတပုဗ္ဗံ, ဘိက္ခဝေ, ဒေဝါသုရသင်္ဂါမော သမုပဗျူဠှော အဟောသိ။ တသ္မိံ ခော ပန, ဘိက္ခဝေ, သင်္ဂါမေ ဒေဝါ ဇိနိံသု, အသုရာ ပရာဇိနိံသု။ ပရာဇိတာ စ ခော, ဘိက္ခဝေ, အသုရာ ဘီတာ ဘိသမုဠာလေန အသုရပုရံ ပဝိသိံသု ဒေဝါနံယေဝ မောဟယမာနာ။

‘‘တသ္မာတိဟ, ဘိက္ခဝေ, မာ လောကစိန္တံ စိန္တေထ – ‘သဿတော လောကော’တိ ဝါ ‘အသဿတော လောကော’တိ ဝါ, ‘အန္တဝါ လောကော’တိ ဝါ ‘အနန္တဝါ လောကော’တိ ဝါ, ‘တံ ဇီဝံ တံ သရီရ’န္တိ ဝါ ‘အညံ ဇီဝံ အညံ သရီရ’န္တိ ဝါ, ‘ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာ’တိ ဝါ ‘န ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာ’တိ ဝါ, ‘ဟောတိ စ န စ ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာ’တိ ဝါ, ‘နေဝ ဟောတိ န န ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာ’တိ ဝါ။ တံ ကိဿ ဟေတု? နေသာ, ဘိက္ခဝေ, စိန္တာ အတ္ထသံဟိတာ နာဒိဗြဟ္မစရိယကာ န နိဗ္ဗိဒါယ န ဝိရာဂါယ န နိရောဓာယ န ဥပသမာယ န အဘိညာယ န သမ္ဗောဓာယ န နိဗ္ဗာနာယ သံဝတ္တတိ။

‘‘စိန္တေန္တာ ခော တုမှေ, ဘိက္ခဝေ, ‘ဣဒံ ဒုက္ခ’န္တိ စိန္တေယျာထ။ပေ.။ ‘အယံ ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနီ ပဋိပဒါ’တိ စိန္တေယျာထ။ တံ ကိဿ ဟေတု? ဧသာ, ဘိက္ခဝေ, စိန္တာ အတ္ထသံဟိတာ ဧသာ အာဒိဗြဟ္မစရိယကာ ဧသာ နိဗ္ဗိဒါယ ဝိရာဂါယ နိရောဓာယ ဥပသမာယ အဘိညာယ သမ္ဗောဓာယ နိဗ္ဗာနာယ သံဝတ္တတိ။

‘‘တသ္မာတိဟ, ဘိက္ခဝေ, ‘ဣဒံ ဒုက္ခ’န္တိ ယောဂေါ ကရဏီယော။ပေ.။ ‘အယံ ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနီ ပဋိပဒါ’တိ ယောဂေါ ကရဏီယော’’တိ။ ပဌမံ။

၂. ပပါတသုတ္တံ

၁၁၁၂. ဧကံ သမယံ ဘဂဝါ ရာဇဂဟေ ဝိဟရတိ ဂိဇ္ဈကူဋေ ပဗ္ဗတေ။ အထ ခော ဘဂဝါ ဘိက္ခူ အာမန္တေသိ – ‘‘အာယာမ, ဘိက္ခဝေ, ယေန ပဋိဘာနကူဋော တေနုပသင်္ကမိဿာမ ဒိဝါဝိဟာရာယာ’’တိ။ ‘‘ဧဝံ, ဘန္တေ’’တိ ခော တေ ဘိက္ခူ ဘဂဝတော ပစ္စဿောသုံ။ အထ ခော ဘဂဝါ သမ္ဗဟုလေဟိ ဘိက္ခူဟိ သဒ္ဓိံ ယေန ပဋိဘာနကူဋော တေနုပသင်္ကမိ။ အဒ္ဒသာ ခော အညတရော ဘိက္ခု ပဋိဘာနကူဋေ မဟန္တံ ပပါတံ။ ဒိသွာန ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ – ‘‘မဟာ ဝတာယံ, ဘန္တေ, ပပါတော သုဘယာနကော, ဘန္တေ, ပပါတော။ အတ္ထိ နု ခော, ဘန္တေ, ဣမမှာ ပပါတာ အညော ပပါတော မဟန္တတရော စ ဘယာနကတရော စာ’’တိ? ‘‘အတ္ထိ ခော, ဘိက္ခု, ဣမမှာ ပပါတာ အညော ပပါတော မဟန္တတရော စ ဘယာနကတရော စာ’’တိ။

‘‘ကတမော ပန, ဘန္တေ, ဣမမှာ ပပါတာ အညော ပပါတော မဟန္တတရော စ ဘယာနကတရော စာ’’တိ? ‘‘ယေ ဟိ ကေစိ, ဘိက္ခဝေ, သမဏာ ဝါ ဗြာဟ္မဏာ ဝါ ‘ဣဒံ ဒုက္ခ’န္တိ ယထာဘူတံ နပ္ပဇာနန္တိ, ‘အယံ ဒုက္ခသမုဒယော’တိ ယထာဘူတံ နပ္ပဇာနန္တိ, ‘အယံ ဒုက္ခနိရောဓော’တိ ယထာဘူတံ နပ္ပဇာနန္တိ, ‘အယံ ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနီ ပဋိပဒါ’တိ ယထာဘူတံ နပ္ပဇာနန္တိ, တေ ဇာတိသံဝတ္တနိကေသု သင်္ခါရေသု အဘိရမန္တိ, ဇရာသံဝတ္တနိကေသု သင်္ခါရေသု အဘိရမန္တိ, မရဏသံဝတ္တနိကေသု သင်္ခါရေသု အဘိရမန္တိ, သောကပရိဒေဝဒုက္ခဒောမနဿုပါယာသသံဝတ္တနိကေသု သင်္ခါရေသု အဘိရမန္တိ။ တေ ဇာတိသံဝတ္တနိကေသု သင်္ခါရေသု အဘိရတာ ဇရာသံဝတ္တနိကေသု သင်္ခါရေသု အဘိရတာ မရဏသံဝတ္တနိကေသု သင်္ခါရေသု အဘိရတာ သောကပရိဒေဝဒုက္ခဒောမနဿုပါယာသသံဝတ္တနိကေသု သင်္ခါရေသု အဘိရတာ ဇာတိသံဝတ္တနိကေပိ သင်္ခါရေ အဘိသင်္ခရောန္တိ, ဇရာသံဝတ္တနိကေပိ သ

ဒ္ဓါရေ အဘိသင်္ဗုဒ္ဓါရောန္တိ, မရဏသံဝတ္တနိကေပိ သင်္ဗုဒ္ဓါရေ အဘိသင်္ဗုဒ္ဓါရောန္တိ, သောကပရိဒေဝဒုက္ခဒေါမနဿုပါယာသသံဝတ္တနိကေပိ သင်္ဗုဒ္ဓါရေ အဘိသင်္ဗုဒ္ဓါရောန္တိ။ တေ ဇာတိသံဝတ္တနိကေပိ သင်္ဗုဒ္ဓါရေ အဘိသင်္ဗုဒ္ဓါရိတွာ ဇရာသံဝတ္တနိကေပိ သင်္ဗုဒ္ဓါရေ အဘိသင်္ဗုဒ္ဓါရိတွာ မရဏသံဝတ္တနိကေပိ သင်္ဗုဒ္ဓါရေ အဘိသင်္ဗုဒ္ဓါရိတွာ သောကပရိဒေဝဒုက္ခဒေါမနဿုပါယာသသံဝတ္တနိကေပိ သင်္ဗုဒ္ဓါရေ အဘိသင်္ဗုဒ္ဓါရိတွာ ဇာတိပပါတမ္ပိ ပပတန္တိ, ဇရာပပါတမ္ပိ ပပတန္တိ, မရဏပပါတမ္ပိ ပပတန္တိ, သောကပရိဒေဝဒုက္ခဒေါမနဿုပါယာသပပါတမ္ပိ ပပတန္တိ။ တေ န ပရိမုစ္စန္တိ ဇာတိယာ ဇရာယ မရဏေန သောကေဟိ ပရိဒေဝေဟိ ဒုက္ခေဟိ ဒေါမနဿေဟိ ဥပါယာသေဟိ။ 'န ပရိမုစ္စန္တိ ဒုက္ခသ္မာ'တိ ဝဒါမိ''။

''ယေ စ ခော ကေစိ, ဘိက္ခဝေ, သမဏာ ဝါ ဗြာဟ္မဏာ ဝါ 'ဣဒံ ဒုက္ခ'န္တိ ယထာဘူတံ ပဇာနန္တိ။ပေ။ 'အယံ ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနီ ပဋိပဒါ'တိ ယထာဘူတံ ပဇာနန္တိ, တေ ဇာတိသံဝတ္တနိကေသု သင်္ဗုဒ္ဓါရေသု နာဘိရမန္တိ, ဇရာသံဝတ္တနိကေသု သင်္ဗုဒ္ဓါရေသု နာဘိရမန္တိ, မရဏသံဝတ္တနိကေသု သင်္ဗုဒ္ဓါရေသု နာဘိရမန္တိ, သောကပရိဒေဝဒုက္ခဒေါမနဿုပါယာသသံဝတ္တနိကေသု သင်္ဗုဒ္ဓါရေသု နာဘိရမန္တိ။ တေ ဇာတိသံဝတ္တနိကေသု သင်္ဗုဒ္ဓါရေသု အနဘိရတာ, ဇရာသံဝတ္တနိကေသု သင်္ဗုဒ္ဓါရေသု အနဘိရတာ, မရဏသံဝတ္တနိကေသု သင်္ဗုဒ္ဓါရေသု အနဘိရတာ, သောကပရိဒေဝဒုက္ခဒေါမနဿုပါယာသသံဝတ္တနိကေသု သင်္ဗုဒ္ဓါရေသု အနဘိရတာ, ဇာတိသံဝတ္တနိကေပိ သင်္ဗုဒ္ဓါရေ နာဘိသင်္ဗုဒ္ဓါရောန္တိ, ဇရာသံဝတ္တနိကေပိ သင်္ဗုဒ္ဓါရေ နာဘိသင်္ဗုဒ္ဓါရောန္တိ, မရဏသံဝတ္တနိကေပိ သင်္ဗုဒ္ဓါရေ နာဘိသင်္ဗုဒ္ဓါရောန္တိ, သောကပရိဒေဝဒုက္ခဒေါမနဿုပါယာသသံဝတ္တနိကေပိ သင်္ဗုဒ္ဓါရေ နာဘိသင်္ဗုဒ္ဓါရောန္တိ။ တေ ဇာတိသံဝတ္တနိကေပိ သင်္ဗုဒ္ဓါရေ အနဘိသင်္ဗုဒ္ဓါရိတွာ, ဇရာသံဝတ္တနိကေပိ သင်္ဗုဒ္ဓါရေ အနဘိသင်္ဗုဒ္ဓါရိတွာ, မရဏသံဝတ္တနိကေပိ သင်္ဗုဒ္ဓါရေ အနဘိသင်္ဗုဒ္ဓါရိတွာ, သောကပရိဒေဝဒုက္ခဒေါမနဿုပါယာသသံဝတ္တနိကေပိ သင်္ဗုဒ္ဓါရေ အနဘိသင်္ဗုဒ္ဓါရိတွာ, ဇာတိပပါတမ္ပိ နပ္ပပတန္တိ, ဇရာပပါတမ္ပိ နပ္ပပတန္တိ, မရဏပပါတမ္ပိ နပ္ပပတန္တိ, သောကပရိဒေဝဒုက္ခဒေါမနဿုပါယာသပပါတမ္ပိ နပ္ပပတန္တိ။ တေ ပရိမုစ္စန္တိ ဇာတိယာ ဇရာယ မရဏေန သောကေဟိ ပရိဒေဝေဟိ ဒုက္ခေဟိ ဒေါမနဿေဟိ ဥပါယာသေဟိ။ 'ပရိမုစ္စန္တိ ဒုက္ခသ္မာ'တိ ဝဒါမိ''။

''တသ္မာတိဟ, ဘိက္ခဝေ, 'ဣဒံ ဒုက္ခ'န္တိ ယောဂေါ ကရဏီယော။ပေ။ 'အယံ ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနီ ပဋိပဒါ'တိ ယောဂေါ ကရဏီယော''တိ။ ဒုတိယံ။

၃. မဟာပရိဠာဟသုတ္တံ

၁၁၁၃. ''အတ္ထိ, ဘိက္ခဝေ, မဟာပရိဠာဟော နာမ နိရယော။ တတ္ထ ယံ ကိဉ္စိ စက္ခုနာ ရူပံ ပဿတိ, အနိဋ္ဌရူပဉ္ဇေဝ ပဿတိ နော ဣဋ္ဌရူပံ; အကန္တရူပဉ္ဇေဝ ပဿတိ နော ကန္တရူပံ; အမနာပရူပဉ္ဇေဝ ပဿတိ နော မနာပရူပံ။ ယံ ကိဉ္စိ သောတေန သဒ္ဒံ သုဏာတိ။ပေ။ ယံ ကိဉ္စိ ကာယေန ဖောဋ္ဌဗ္ဗံ ဖုသတိ။ပေ။ ယံ ကိဉ္စိ မနသာ ဓမ္မံ ဝိဇာနာတိ, အနိဋ္ဌရူပဉ္ဇေဝ ဝိဇာနာတိ နော ဣဋ္ဌရူပံ; အကန္တရူပဉ္ဇေဝ ဝိဇာနာတိ နော ကန္တရူပံ; အမနာပရူပဉ္ဇေဝ ဝိဇာနာတိ နော မနာပရူပ''န္တိ။

ဧဝံ ဝုတ္တေ အညတရော ဘိက္ခု ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ – ''မဟာ ဝတ သော, ဘန္တေ, ပရိဠာဟော, သုမဟာ ဝတ သော, ဘန္တေ, ပရိဠာဟော! အတ္ထိ နု ခေါ, ဘန္တေ, ဧတမှာ ပရိဠာဟာ အညော ပရိဠာဟော မဟန္တတရော စေဝ ဘယာနကတရော စာ''တိ? ''အတ္ထိ ခေါ, ဘိက္ခု, ဧတမှာ ပရိဠာဟာ အညော ပရိဠာဟော မဟန္တတရော စ ဘယာနကတရော စာ''တိ။

''ကတမော ပန, ဘန္တေ, ဧတမှာ ပရိဠာဟာ အညော ပရိဠာဟော မဟန္တတရော စ ဘယာနကတရော စာ''တိ? ''ယေ ဟိ ကေစိ, ဘိက္ခဝေ, သမဏာ ဝါ ဗြာဟ္မဏာ ဝါ 'ဣဒံ ဒုက္ခ'န္တိ ယထာဘူတံ နပ္ပဇာနန္တိ။ပေ။ 'အယံ ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနီ ပဋိပဒါ'တိ ယထာဘူတံ နပ္ပဇာနန္တိ, တေ ဇာတိသံဝတ္တနိကေသု သင်္ဗုဒ္ဓါရေသု အဘိရမန္တိ။ပေ။ အဘိရတာ။ပေ။ အဘိသင်္ဗုဒ္ဓါရောန္တိ။ပေ။ အဘိသင်္ဗုဒ္ဓါရိတွာ ဇာတိပရိဠာဟေနပိ ပရိဍယှန္တိ, ဇရာပရိဠာဟေနပိ ပရိဍယှန္တိ, မရဏပရိဠာဟေနပိ ပရိဍယှန္တိ, သောကပရိဒေဝဒုက္ခဒေါမနဿုပါယာသပရိဠာဟေနပိ ပရိဍယှန္တိ။ တေ န

ပရိမုစ္စန္တိ ဇာတိယာ ဇရာယ မရဏေန သောကေဟိ ပရိဒေဝေဟိ ဒုက္ခေဟိ ဒောမနဿေဟိ ဥပာယာသေဟိ။ ‘န ပရိမုစ္စန္တိ ဒုက္ခသ္မာ’တိ ဝဒါမိ’’။

‘‘ယေ စ ခော ကေစိ, ဘိက္ခဝေ, သမဏာ ဝါ ဗြာဟ္မဏာ ဝါ ‘ဣဒံ ဒုက္ခ’န္တိ ယထာဘူတံ ပဇာနန္တိ…ပေ.… ‘အယံ ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနီ ပဋိပဒါ’တိ ယထာဘူတံ ပဇာနန္တိ၊ တေ ဇာတိသံဝတ္တနိကေသု သင်္ခါရေသု နာဘိရမန္တိ…ပေ.… အန ဘိရတာ…ပေ.… နာဘိသင်္ခရောန္တိ…ပေ.… အနဘိသင်္ခရိတွာ ဇာတိပရိဠာဟေနပိ န ပရိဍယှန္တိ, ဇရာပရိဠာဟေနပိ န ပရိဍယှန္တိ, မရဏပရိဠာဟေနပိ န ပရိဍယှန္တိ, သောကပရိဒေဝဒုက္ခဒောမနဿုပါယာသပရိဠာဟေနပိ န ပရိဍယှန္တိ။ တေ ပရိမုစ္စန္တိ ဇာတိယာ ဇရာယ မရဏေန သောကေဟိ ပရိဒေဝေဟိ ဒုက္ခေဟိ ဒောမနဿေဟိ ဥပာယာသေဟိ။ ‘ပရိမုစ္စန္တိ ဒုက္ခသ္မာ’တိ ဝဒါမိ’’။

‘‘တသ္မာတိဟ, ဘိက္ခဝေ, ‘ဣဒံ ဒုက္ခ’န္တိ ယောဂေါ ကရဏီယော…ပေ.… ‘အယံ ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနီ ပဋိပဒါ’တိ ယောဂေါ ကရဏီယော’’တိ။ တတိယံ။

၄. ကူဋာဂါရသုတ္တံ

၁၁၁၄. ‘‘ယော ဟိ, ဘိက္ခဝေ [ယော စ ခော ဘိက္ခဝေ (သျာ. က.)], ဧဝံ ဝဒေယျ – ‘အဟံ ဒုက္ခံ အရိယသစ္စံ ယထာဘူတံ အနဘိသမေစ္စ…ပေ.… ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနိံ ပဋိပဒံ အရိယသစ္စံ ယထာဘူတံ အနဘိသမေစ္စ သမ္မာ ဒုက္ခဿန္တံ ကရိဿာမီ’တိ – နေတံ ဌာနံ ဝိဇ္ဇတိ။

‘‘သေယျထာပိ, ဘိက္ခဝေ, ယော ဧဝံ ဝဒေယျ – ‘အဟံ ကူဋာဂါရဿ ဟေဋ္ဌိမံ ဃရံ အကရိတွာ ဥပရိမံ ဃရံ အာရောပေဿာမီ’တိ – နေတံ ဌာနံ ဝိဇ္ဇတိ; ဧဝမေဝ ခော, ဘိက္ခဝေ, ယော ဧဝံ ဝဒေယျ – ‘အဟံ ဒုက္ခံ အရိယသစ္စံ ယထာဘူတံ အနဘိသမေစ္စ…ပေ.… ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနိံ ပဋိပဒံ အရိယသစ္စံ ယထာဘူတံ အနဘိသမေစ္စ သမ္မာ ဒုက္ခဿန္တံ ကရိဿာမီ’တိ – နေတံ ဌာနံ ဝိဇ္ဇတိ။

‘‘ယော စ ခော, ဘိက္ခဝေ, ဧဝံ ဝဒေယျ – ‘အဟံ ဒုက္ခံ အရိယသစ္စံ ယထာဘူတံ အဘိသမေစ္စ…ပေ.… ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနိံ ပဋိပဒံ အရိယသစ္စံ ယထာဘူတံ အဘိသမေစ္စ သမ္မာ ဒုက္ခဿန္တံ ကရိဿာမီ’တိ – ဌာနမေတံ ဝိဇ္ဇတိ။

‘‘သေယျထာပိ, ဘိက္ခဝေ, ယော ဧဝံ ဝဒေယျ – ‘အဟံ ကူဋာဂါရဿ ဟေဋ္ဌိမံ ဃရံ ကရိတွာ ဥပရိမံ ဃရံ အာရောပေဿာမီ’တိ – ဌာနမေတံ ဝိဇ္ဇတိ; ဧဝမေဝ ခော , ဘိက္ခဝေ, ယော ဧဝံ ဝဒေယျ – ‘အဟံ ဒုက္ခံ အရိယသစ္စံ ယထာဘူတံ အဘိသမေစ္စ…ပေ.… ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနိံ ပဋိပဒံ အရိယသစ္စံ ယထာဘူတံ အဘိသမေစ္စ သမ္မာ ဒုက္ခဿန္တံ ကရိဿာမီ’တိ – ဌာနမေတံ ဝိဇ္ဇတိ။

‘‘တသ္မာတိဟ , ဘိက္ခဝေ, ‘ဣဒံ ဒုက္ခ’န္တိ ယောဂေါ ကရဏီယော…ပေ.… ‘အယံ ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနီ ပဋိပဒါ’တိ ယောဂေါ ကရဏီယော’’တိ။ စတုတ္ထံ။

၅. ဝါလသုတ္တံ

၁၁၁၅. ဧကံ သမယံ ဘဂဝါ ဝေသာလိယံ ဝိဟရတိ မဟာဝနေ ကူဋာဂါရသာလာယံ။ အထ ခော အာယသ္မာ အာနန္ဒော ပုဗ္ဗဏှသမယံ နိဝါသေတွာ ပတ္တစီဝရမာဒာယ ဝေသာလိံ ပိဏ္ဍာယ ပာဝိသိ။ အဒ္ဒသာ ခော အာယသ္မာ အာနန္ဒော သမ္ဗဟုလေ လိစ္ဆဝိကုမာရကေ သန္ထာဂါရေ ဥပါသနံ ကရောန္တေ, ဒူရတောဝ သုခုမေန တာဠစ္ဆိဂ္ဂဠေန အသနံ အတိပါတေန္တေ, ပောင်္ခာနုပေါင်္ခံ [ပေါခါနုပေါခံ (သျာ. ကံ.)] အဝိရာဓိတံ။ ဒိသွာနဿ ဧတဒဟောသိ – ‘‘သိက္ခိတာ ဝတိမေ လိစ္ဆဝိကုမာရကာ, သုသိက္ခိတာ ဝတိမေ လိစ္ဆဝိကုမာရကာ; ယတြ ဟိ နာမ ဒူရတောဝ သုခုမေန တာဠစ္ဆိဂ္ဂဠေန အသနံ အတိပါတေဿန္တိ ပောင်္ခာနုပေါင်္ခံ အဝိရာဓိတ’’န္တိ။

အထ ခော အာယသ္မာ အာနန္ဒော ဝေသာလိံ ပိဏ္ဍာယ စရိတွာ ပစ္ဆာဘတ္တံ ပိဏ္ဍပာတပဋိက္ကန္တော ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ။ ဧကမန္တံ နိသိန္နော ခော အာယသ္မာ အာနန္ဒော ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ – “ဣဓာဟံ, ဘန္တေ, ပုဗ္ဗဏှသမယံ နိဝါသေတွာ ပတ္တစီဝရမာဒါယ ဝေသာလိံ ပိဏ္ဍာယ ပါဝိသိံ။ အဒ္ဒသံ ခွါဟံ, ဘန္တေ သမ္ဗဟုလေ လိစ္ဆဝိကုမာရကေ သန္ဓာဂါရေ ဥပါသနံ ကရောန္တေ ဒူရတောဝ သုခုမေန တာဠစ္ဆိဂ္ဂဠေန အသနံ အတိပါတေန္တေ ပောင်္ခါနုပေါင်္ခံ အဝိရာဓိတံ’။ ဒိသွာန မေ ဧတဒဟောသိ – “သိက္ခိတာ ဝတိမေ လိစ္ဆဝိကုမာရကာ, သုသိက္ခိတာ ဝတိမေ လိစ္ဆဝိကုမာရကာ; ယတြ ဟိ နာမ ဒူရတောဝ သုခုမေန တာဠစ္ဆိဂ္ဂဠေန အသနံ အတိပါတေဿန္တိ ပောင်္ခါနုပေါင်္ခံ အဝိရာဓိတ”န္တိ။

“တံ ကိံ မညသိ, အာနန္ဒ, ကတမံ နု ခော ဒုက္ကရတရံ ဝါ ဒုရဘိသမ္ဘဝတရံ ဝါ – ယော ဒူရတောဝ သုခုမေန တာဠစ္ဆိဂ္ဂဠေန အသနံ အတိပါတေယျ ပောင်္ခါနုပေါင်္ခံ အဝိရာဓိတံ, ယော ဝါ သတ္တဓာ ဘိန္နဿ ဝါလဿ ကောဋိယာ ကောဋိံ ပဋိဝိဇ္ဈေယျာ”တိ? “ဧတဒေဝ, ဘန္တေ, ဒုက္ကရတရဉ္စေဝ ဒုရဘိသမ္ဘဝတရဉ္စ ယော ဝါ [ယော (သီ.)] သတ္တဓာ ဘိန္နဿ ဝါလဿ ကောဋိယာ ကောဋိံ ပဋိဝိဇ္ဈေယျာ”တိ။ “အထ ခော [အထ ခော တေ (သျာ. ကံ.)], အာနန္ဒ, ဒုပ္ပဋိဝိဇ္ဈတရံ ပဋိဝိဇ္ဈန္တိ, ယေ ‘ဣဒံ ဒုက္ခ’န္တိ ယထာဘူတံ ပဋိဝိဇ္ဈန္တိ။ပေ။ ‘အယံ ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနီ ပဋိပဒါ’တိ ယထာဘူတံ ပဋိဝိဇ္ဈန္တီ”တိ။

“တသ္မာတိဟာနန္ဒ, ‘ဣဒံ ဒုက္ခ’န္တိ ယောဂေါ ကရဏီယော။ပေ။ ‘အယံ ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနီ ပဋိပဒါ’တိ ယောဂေါ ကရဏီယော”တိ။ ပဉ္စမံ။

၆. အန္ဓကာရသုတ္တံ

၁၁၁၆. “အတ္ထိ, ဘိက္ခဝေ, လောကန္တရိကာ အဃာ အသံဝုတာ အန္ဓကာရာ အန္ဓကာရတိမိသာ, ယတ္ထမိမေသံ စန္ဒိမသူရိယာနံ ဧဝံမဟိဒ္ဓိကာနံ ဧဝံ မဟာနုဘာဝါနံ အာဘာယ နာနုဘောန္တီ”တိ။

ဧဝံ ဝုတ္တေ အညတရော ဘိက္ခု ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ – “မဟာ ဝတ သော, ဘန္တေ, အန္ဓကာရော, သုမဟာ ဝတ သော, ဘန္တေ, အန္ဓကာရော! အတ္ထိ နု ခော, ဘန္တေ, ဧတမှာ အန္ဓကာရာ အညော အန္ဓကာရော မဟန္တတရော စ ဘယာနကတရော စာ”တိ? “အတ္ထိ ခော, ဘိက္ခု, ဧတမှာ အန္ဓကာရာ အညော အန္ဓကာရော မဟန္တတရော စ ဘယာနကတရော စာ”တိ။

“ကတမော ပန, ဘန္တေ, ဧတမှာ အန္ဓကာရာ အညော အန္ဓကာရော မဟန္တတရော စ ဘယာနကတရော စာ”တိ? “ယေ ဟိ ကေစိ, ဘိက္ခု, သမဏာ ဝါ ဗြာဟ္မဏာ ဝါ ‘ဣဒံ ဒုက္ခ’န္တိ ယထာဘူတံ နပ္ပဇာနန္တိ။ပေ။ ‘အယံ ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနီ ပဋိပဒါ’တိ ယထာဘူတံ နပ္ပဇာနန္တိ, တေ ဇာတိသံဝတ္တနိကေသု သင်္ခါရေသု အဘိရမန္တိ။ပေ။ အဘိရတာ။ပေ။ အဘိသင်္ခရောန္တိ။ပေ။ အဘိသင်္ခရိတွာ ဇာတန္ဓကာရမ္ပိ ပပတန္တိ, ဇရန္ဓကာရမ္ပိ ပပတန္တိ, မရဏန္ဓကာရမ္ပိ ပပတန္တိ, သောကပရိဒေဝဒုက္ခဒောမနဿုပါယာသန္ဓကာရမ္ပိ ပပတန္တိ။ တေ န ပရိမုစ္စန္တိ ဇာတိယာ ဇရာယ မရဏေန သောကေဟိ ပရိဒေဝေဟိ ဒုက္ခေဟိ ဒောမနဿေဟိ ဥပါယာသေဟိ။ ‘န ပရိမုစ္စန္တိ ဒုက္ခသ္မာ’တိ ဝဒါမိ”။

“ယေ စ ခော ကေစိ, ဘိက္ခု, သမဏာ ဝါ ဗြာဟ္မဏာ ဝါ ‘ဣဒံ ဒုက္ခ’န္တိ ယထာဘူတံ ပဇာနန္တိ။ပေ။ ‘အယံ ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနီ ပဋိပဒါ’တိ ယထာဘူတံ ပဇာနန္တိ, တေ ဇာတိသံဝတ္တနိကေသု သင်္ခါရေသု နာဘိရမန္တိ။ပေ။ အနဘိရတာ။ပေ။ နာဘိသင်္ခရောန္တိ။ပေ။ အနဘိသင်္ခရိတွာ ဇာတန္ဓကာရမ္ပိ နပ္ပပတန္တိ, ဇရန္ဓကာရမ္ပိ နပ္ပပတန္တိ, မရဏန္ဓကာရမ္ပိ နပ္ပပတန္တိ, သောကပရိဒေဝဒုက္ခဒောမနဿုပါယာသန္ဓကာရမ္ပိ နပ္ပပတန္တိ။ တေ ပရိမုစ္စန္တိ ဇာတိယာ ဇရာယ မရဏေန သောကေဟိ ပရိဒေဝေဟိ ဒုက္ခေဟိ ဒောမနဿေဟိ ဥပါယာသေဟိ။ ‘ပရိမုစ္စန္တိ ဒုက္ခသ္မာ’တိ ဝဒါမိ”။

“တသ္မာတိဟ, ဘိက္ခဝေ, ‘ဣဒံ ဒုက္ခ’န္တိ ယောဂေါ ကရဏီယော။ပေ။ ‘အယံ ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနီ ပဋိပဒါ’တိ ယောဂေါ ကရဏီယော”တိ။ ဆဋ္ဌံ။

၇. ပဌမဆိဂ္ဂဠယုဂသုတ္တံ

၁၁၁၇. "သေယ္ယထာပိ, ဘိက္ခဝေ, ပုရိသော မဟာသမုဒ္ဒေ ဧကစ္ဆိဂ္ဂဠံ ယုဂံ ပက္ခိပေယျ။ တတြာပိဿ ကာ ဏော ကစ္ဆပေါ။ သော ဝဿသတဿ ဝဿသတဿ အစ္စယေန သကိံ သကိံ ဥမ္မုဇ္ဇေယျ။ တံ ကိံ မညထ, ဘိ က္ခဝေ, အပိ နု ခေါ ကာဏော ကစ္ဆပေါ ဝဿသတဿ ဝဿသတဿ အစ္စယေန သကိံ သကိံ ဥမ္မုဇ္ဇန္တော အမုသ္မိံ ဧကစ္ဆိဂ္ဂဠေ ယုဂေ ဂီဝံ ပဝေသေယျာ"တိ? "ယဒိ နူန, ဘန္တေ, ကဒာစိ ကရဟစိ ဒီဃဿ အဒ္ဓုနော အစ္စ ယေနာ"တိ။

"ခိပ္ပတရံ ခေါ သော, ဘိက္ခဝေ, ကာဏော ကစ္ဆပေါ ဝဿသတဿ ဝဿသတဿ အစ္စယေန သကိံ သ ကိံ ဥမ္မုဇ္ဇန္တော အမုသ္မိံ ဧကစ္ဆိဂ္ဂဠေ ယုဂေ ဂီဝံ ပဝေသေယျ, န တွေဝါဟံ, ဘိက္ခဝေ, သကိံ ဝိနိပါတဂတေန ဗာ လေန [ဝိနီပါတဂတေန ဗဟုလေန (က.)] မနုဿတ္တံ ဝဒါမိ"။

တံ ကိဿ ဟေတု? န ဟေတ္ထ, ဘိက္ခဝေ, အတ္ထိ ဓမ္မစရိယာ, သမစရိယာ, ကုသလကိရိယာ, ပုညကိရိယာ။ အည မညခါဒိကာ ဧတ္ထ, ဘိက္ခဝေ, ဝတ္တတိ ဒုဗ္ဗလခါဒိကာ။ တံ ကိဿ ဟေတု? အဒိဋ္ဌတ္တာ, ဘိက္ခဝေ, စတုန္နံ အရိ ယသစ္စာနံ။ ကတမေသံ စတုန္နံ? ဒုက္ခဿ အရိယသစ္စဿ။ပေ.။ ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနိယာ ပဋိပဒါယ အရိယသစ္စဿ။

"တသ္မာတိဟ, ဘိက္ခဝေ, 'ဣဒံ ဒုက္ခ'န္တိ ယောဂေါ ကရဏီယော။ပေ.။ 'အယံ ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနီ ပဋိပဒါ'တိ ယော ဂေါ ကရဏီယော"တိ။ သတ္တမံ။

၈. ဒုတိယဆိဂ္ဂဠယုဂသုတ္တံ

၁၁၁၈. "သေယ္ယထာပိ , ဘိက္ခဝေ, အယံ မဟာပထဝီ ဧကောဒကာ အဿ။ တတြ ပုရိသော ဧကစ္ဆိဂ္ဂဠံ ယုဂံ ပ က္ခိပေယျ။ တမေနံ ပုရတ္ထိမော ဝါတော ပစ္ဆိမေန သံဟရေယျ, ပစ္ဆိမော ဝါတော ပုရတ္ထိမေန သံဟရေယျ, ဥ တ္တရော ဝါတော ဒက္ခိဏေန သံဟရေယျ, ဒက္ခိဏော ဝါတော ဥတ္တရေန သံဟရေယျ။ တတြဿ ကာဏော က စ္ဆပေါ။ သော ဝဿသတဿ ဝဿသတဿ အစ္စယေန သကိံ သကိံ ဥမ္မုဇ္ဇေယျ။ တံ ကိံ မညထ, ဘိက္ခဝေ, အပိ နု ခေါ ကာဏော ကစ္ဆပေါ ဝဿသတဿ ဝဿသတဿ အစ္စယေန သကိံ သကိံ ဥမ္မုဇ္ဇန္တော အမုသ္မိံ ဧ ကစ္ဆိဂ္ဂဠေ ယုဂေ ဂီဝံ ပဝေသေယျာ"တိ? "အဓိစ္စမိဒံ, ဘန္တေ, ယံ သော ကာဏော ကစ္ဆပေါ ဝဿသတဿ ဝ ဿသတဿ အစ္စယေန သကိံ သကိံ ဥမ္မုဇ္ဇန္တော အမုသ္မိံ ဧကစ္ဆိဂ္ဂဠေ ယုဂေ ဂီဝံ ပဝေသေယျာ"တိ။

"ဧဝံ အဓိစ္စမိဒံ, ဘိက္ခဝေ, ယံ မနုဿတ္တံ လဘတိ။ ဧဝံ အဓိစ္စမိဒံ, ဘိက္ခဝေ, ယံ တထာဂတော လောကေ ဥပ္ပ ဇ္ဇတိ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ။ ဧဝံ အဓိစ္စမိဒံ, ဘိက္ခဝေ, ယံ တထာဂတပ္ပဝေဒိတော ဓမ္မဝိနယော လောကေ ဒိဗ္ဗတိ။ တ ဿိဒံ [တယိဒံ (?)], ဘိက္ခဝေ, မနုဿတ္တံ လဒ္ဓံ, တထာဂတော လောကေ ဥပ္ပန္နော အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ, တထာ ဂတပ္ပဝေဒိတော စ ဓမ္မဝိနယော လောကေ ဒိဗ္ဗတိ။

"တသ္မာတိဟ, ဘိက္ခဝေ, 'ဣဒံ ဒုက္ခ'န္တိ ယောဂေါ ကရဏီယော။ပေ.။ 'အယံ ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနီ ပဋိပဒါ'တိ ယော ဂေါ ကရဏီယော"တိ။ အဋ္ဌမံ။

၉. ပဌမသိနေရုပဗ္ဗတရာဇသုတ္တံ

၁၁၁၉. "သေယ္ယထာပိ, ဘိက္ခဝေ, ပုရိသော သိနေရုဿ ပဗ္ဗတရာဇဿ သတ္တ မုဂ္ဂမတ္တိယော ပါသာဏသ က္ခရာ ဥပနိက္ခိပေယျ။ တံ ကိံ မညထ, ဘိက္ခဝေ , ကတမံ နု ခေါ ဗဟုတရံ – ယာ ဝါ [ယာ စ] သတ္တ မုဂ္ဂမတ္တိယော ပါသာဏသက္ခရာ ဥပနိက္ခိတ္တာ, ယော ဝါ [ယော စ (သျာ. ကံ. ပီ. က.) သံ. နိ. ၂.၈၄] သိနေရုပဗ္ဗတရာဇာ"တိ? "ဧ တဒေဝ, ဘန္တေ, ဗဟုတရံ, ယဒိဒံ – သိနေရုပဗ္ဗတရာဇာ; အပ္ပမတ္တိကာ သတ္တ မုဂ္ဂမတ္တိယော ပါသာဏသက္ခရာ ဥပ နိက္ခိတ္တာ။ သင်္ခမ္ပိ န ဥပေန္တိ, ဥပနိဓမ္ပိ န ဥပေန္တိ, ကလဘာဂမ္ပိ န ဥပေန္တိ သိနေရုပဗ္ဗတရာဇာနံ ဥပနိဓာယ သတ္တ မုဂ္ဂမတ္တိယော ပါသာဏသက္ခရာ ဥပနိက္ခိတ္တာ"တိ။ "ဧဝမေဝ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, အရိယသာဝကဿ ဒိဋ္ဌိသ

မ္ပန္နသ္သ ပုဂ္ဂလသ္သ အဘိသမေတာဝိနော ဧတဒေဝ ဗဟုတရံ ဒုက္ခံ ယဒိဒံ ပရိက္ခီဏံ ပရိယာဒိန္နံ; အပ္ပမတ္တကံ အဝသိ ဋ္ဌံ။ သင္ခမ္ပိ န ဥပေတိ, ဥပနိဓမ္ပိ န ဥပေတိ, ကလဘာဂမ္ပိ န ဥပေတိ, ပုရိမံ ဒုက္ခက္ခန္ဓံ ပရိက္ခီဏံ ပရိယာဒိန္နံ ဥပနိဓာ ယ ယဒိဒံ သတ္တက္ခတ္တုပရမတာ; ယော 'ဣဒံ ဒုက္ခ'န္တိ ယထာဘူတံ ပဇာနာတိ။ပေ.။ 'အယံ ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနီ ပဋိပ ဒါ'တိ ယထာဘူတံ ပဇာနာတိ"။

"တသ္မာတိဟ, ဘိက္ခဝေ, 'ဣဒံ ဒုက္ခ'န္တိ ယောဂေါ ကရဏီယော။ပေ.။ 'အယံ ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနီ ပဋိပဒါ'တိ ယောဂေါ ကရဏီယော"တိ။ နဝမံ။

၁၀. ဒုတိယသိနေရုပဗ္ဗတရာဇသုတ္တံ

၁၁၂၀. "သေယ္ယထာပိ, ဘိက္ခဝေ, သိနေရုပဗ္ဗတရာဇာယံ ပရိက္ခယံ ပရိယာဒါနံ ဂစ္ဆေယ္య, ဌပေတ္ဝာ သတ္တ မု ဂ္ဂမတ္တိယော ပာသာဏသက္ခရာ။ တံ ကိံ မညထ, ဘိက္ခဝေ, ကတမံ နု ခေါ ဗဟုတရံ – ယံ ဝါ သိနေရုဿ ပဗ္ဗတရာဇ ဿ ပရိက္ခီဏံ ပရိယာဒိန္နံ, ယာ ဝါ သတ္တ မုဂ္ဂမတ္တိယော ပာသာဏသက္ခရာ အဝသိဋ္ဌာ"တိ? "ဧတဒေဝ, ဘန္တေ, ဗဟုတရံ သိနေရုဿ ပဗ္ဗတရာဇဿ ယဒိဒံ ပရိက္ခီဏံ ပရိယာဒိန္နံ; အပ္ပမတ္တိကာ သတ္တ မုဂ္ဂမတ္တိယော ပာသာဏ သက္ခရာ အဝသိဋ္ဌာ။ သင္ခမ္ပိ န ဥပေန္တိ, ဥပနိဓမ္ပိ န ဥပေန္တိ, ကလဘာဂမ္ပိ န ဥပေန္တိ သိနေရုဿ ပဗ္ဗတရာဇဿ ပရိက္ခီဏံ ပရိယာဒိန္နံ ဥပနိဓာယ သတ္တ မုဂ္ဂမတ္တိယော ပာသာဏသက္ခရာ အဝသိဋ္ဌာ"တိ။ "ဧဝမေဝ ခေါ, ဘိက္ခ ဝေ, အရိယသာဝကဿ ဒိဋ္ဌိသမ္ပန္နဿ ပုဂ္ဂလဿ အဘိသမေတာဝိနော ဧတဒေဝ ဗဟုတရံ ဒုက္ခံ ယဒိဒံ ပရိက္ခီဏံ ပရိယာဒိန္နံ; အပ္ပမတ္တကံ အဝသိဋ္ဌံ။ သင္ခမ္ပိ န ဥပေတိ, ဥပနိဓမ္ပိ န ဥပေတိ, ကလဘာဂမ္ပိ န ဥပေတိ, ပုရိမံ ဒုက္ခက္ခန္ဓံ ပရိက္ခီဏံ ပရိယာဒိန္နံ ဥပနိဓာယ ယဒိဒံ သတ္တက္ခတ္တုပရမတာ; ယော 'ဣဒံ ဒုက္ခ'န္တိ ယထာဘူတံ ပဇာနာတိ။ပေ.။ 'အယံ ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနီ ပဋိပဒါ'တိ ယထာဘူတံ ပဇာနာတိ"။

"တသ္မာတိဟ, ဘိက္ခဝေ, 'ဣဒံ ဒုက္ခ'န္တိ ယောဂေါ ကရဏီယော။ပေ.။ 'အယံ ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနီ ပဋိပဒါ'တိ ယောဂေါ ကရဏီယော"တိ။ ဒသမံ။

ပပါတဝဂ္ဂေါ ပဉ္စမော။

တဿုဒ္ဒါနံ –

စိန္တာ ပပါတော ပရိဠာဟော၊ ကူဋဉ္စ တလန္ဓကာရော စ။
ဆိဂ္ဂဠေန စ ဒွေ ဝုတ္တာ၊ သိနေရု အပရေ ဒုဝေတိ။

၆. အဘိသမယဝဂ္ဂေါ

၁. နခသိခသုတ္တံ

၁၁၂၁. အထ ခေါ ဘဂဝါ ပရိတ္တံ နခသိခာယံ ပံသုံ အာရောပေတ္ဝာ ဘိက္ခူ အာမန္တေသိ – "တံ ကိံ မညထ, ဘိက္ခဝေ, ကတမံ နု ခေါ ဗဟုတရံ – ယော ဝါယံ မယာ ပရိတ္တော နခသိခာယံ ပံသု အာရောပိတော, အယံ ဝါ မဟာပထဝီ"တိ? "ဧတဒေဝ, ဘန္တေ, ဗဟုတရံ ယဒိဒံ – မဟာပထဝီ; အပ္ပမတ္တကာယံ ဘဂဝတာ ပရိတ္တော နခသိခာယံ ပံ သု အာရောပိတော။ သင္ခမ္ပိ န ဥပေတိ, ဥပနိဓမ္ပိ န ဥပေတိ, ကလဘာဂမ္ပိ န ဥပေတိ မဟာပထဝိံ ဥပနိဓာယ ဘဂဝတာ ပ ရိတ္တော နခသိခာယံ ပံသု အာရောပိတော"တိ။ "ဧဝမေဝ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, အရိယသာဝကဿ ဒိဋ္ဌိသမ္ပန္နဿ ပုဂ္ဂ လဿ အဘိသမေတာဝိနော ဧတဒေဝ ဗဟုတရံ ဒုက္ခံ ယဒိဒံ ပရိက္ခီဏံ ပရိယာဒိန္နံ; အပ္ပမတ္တကံ အဝသိဋ္ဌံ။ သင္ခမ္ပိ န ဥပေတိ, ဥပနိဓမ္ပိ န ဥပေတိ, ကလဘာဂမ္ပိ န ဥပေတိ ပုရိမံ ဒုက္ခက္ခန္ဓံ ပရိက္ခီဏံ ပရိယာဒိန္နံ ဥပနိဓာယ ယဒိဒံ သတ္တ က္ခတ္တုပရမတာ; ယော 'ဣဒံ ဒုက္ခ'န္တိ ယထာဘူတံ ပဇာနာတိ။ပေ.။ 'အယံ ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနီ ပဋိပဒါ'တိ ယထာဘူတံ ပ ဇာနာတိ"။

‘‘တသ္မာတိဟ, ဘိက္ခဝေ, ‘ဣဒံ ဒုက္ခ’န္တိ ယောဂေါ ကရဏီယော။ပေ.။ ‘အယံ ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနီ ပဋိပဒါ’တိ ယောဂေါ ကရဏီယော’’တိ။ ပဌမံ။

၂. ပောက္ခရဏီသုတ္တံ

၁၁၂၂. ‘‘သေယျထာပိ, ဘိက္ခဝေ, ပောက္ခရဏီ ပညာသယောဇနာနိ အာယာမေန, ပညာသယောဇနာနိ ဝိတ္ထာရေန, ပညာသယောဇနာနိ ဥဗ္ဗေဓေန, ပုဏ္ဏာ ဥဒကဿ သမတိတ္တိကာ ကာကပေယျာ။ တတော ပုရိသော ကုသဂ္ဂေန ဥဒကံ ဥဒ္ဓရေယျ။ တံ ကိံ မညထ, ဘိက္ခဝေ, ကတမံ နု ခော ဗဟုတရံ – ယံ ဝါ ကုသဂ္ဂေန ဥဗ္ဘတံ, ယံ ဝါ ပောက္ခရဏိယာ ဥဒက’’န္တိ? ‘‘ဧတဒေဝ, ဘန္တေ, ဗဟုတရံ, ယဒိဒံ – ပောက္ခရဏိယာ ဥဒကံ; အပ္ပမတ္တကံ ကုသဂ္ဂေန ဥဒကံ ဥဗ္ဘတံ။ သင္ခမ္ပိ န ဥပေတိ, ဥပနိဓမ္ပိ န ဥပေတိ, ကလဘာဂမ္ပိ န ဥပေတိ ပောက္ခရဏိယာ ဥဒကံ ဥပနိဓာယ ကုသဂ္ဂေန ဥဒကံ ဥဗ္ဘတ’’န္တိ။ ‘‘ဧဝမေဝ ခော, ဘိက္ခဝေ, အရိယသာဝကဿ။ပေ.။ ယောဂေါ ကရဏီယော’’တိ။ ဒုတိယံ။

၃. ပဌမသံဘေဇ္ဇသုတ္တံ

၁၁၂၃. ‘‘သေယျထာပိ, ဘိက္ခဝေ, ယတ္ထိမာ မဟာနဒိယော သံသန္ဒန္တိ သမေန္တိ, သေယျထိဒံ – ဂင်္ဂါ, ယမုနာ, အစိရဝတီ, သရဘူ, မဟီ, တတော ပုရိသော ဒွေ ဝါ တီဏိ ဝါ ဥဒကဖုသိတာနိ ဥဒ္ဓရေယျ။ တံ ကိံ မညထ, ဘိက္ခဝေ ကတမံ နု ခော ဗဟုတရံ – ယာနိ ဒွေ ဝါ တီဏိ ဝါ ဥဒကဖုသိတာနိ ဥဗ္ဘတာနိ, ယံ ဝါ သံဘေဇ္ဇဥဒက’’န္တိ? ‘‘ဧတဒေဝ, ဘန္တေ, ဗဟုတရံ, ယဒိဒံ – သံဘေဇ္ဇဥဒကံ; အပ္ပမတ္တကာနိ ဒွေ ဝါ တီဏိ ဝါ ဥဒကဖုသိတာနိ ဥဗ္ဘတာနိ။ သင္ခမ္ပိ န ဥပေန္တိ, ဥပနိဓမ္ပိ န ဥပေန္တိ, ကလဘာဂမ္ပိ န ဥပေန္တိ သံဘေဇ္ဇဥဒကံ ဥပနိဓာယ ဒွေ ဝါ တီဏိ ဝါ ဥဒကဖုသိတာနိ ဥဗ္ဘတာနီ’’တိ။ ‘‘ဧဝမေဝ ခော, ဘိက္ခဝေ, အရိယသာဝကဿ။ပေ.။ ယောဂေါ ကရဏီယော’’တိ။ တတိယံ။

၄. ဒုတိယသံဘေဇ္ဇသုတ္တံ

၁၁၂၄. ‘‘သေယျထာပိ, ဘိက္ခဝေ, ယတ္ထိမာ မဟာနဒိယော သံသန္ဒန္တိ သမေန္တိ, သေယျထိဒံ – ဂင်္ဂါ, ယမုနာ, အစိရဝတီ, သရဘူ, မဟီ, တံ ဥဒကံ ပရိက္ခယံ ပရိယာဒာနံ ဂစ္ဆေယျ, ဌပေတွာ ဒွေ ဝါ တီဏိ ဝါ ဥဒကဖုသိတာနိ။ တံ ကိံ မညထ, ဘိက္ခဝေ, ကတမံ နု ခော ဗဟုတရံ – ယံ ဝါ သံဘေဇ္ဇဥဒကံ ပရိက္ခီဏံ ပရိယာဒိန္နံ, ယာနိ ဒွေ ဝါ တီဏိ ဝါ ဥဒကဖုသိတာနိ အဝသိဋ္ဌာနီ’’တိ? ‘‘ဧတဒေဝ, ဘန္တေ, ဗဟုတရံ သံဘေဇ္ဇဥဒကံ ယဒိဒံ ပရိက္ခီဏံ ပရိယာဒိန္နံ; အပ္ပမတ္တကာနိ ဒွေ ဝါ တီဏိ ဝါ ဥဒကဖုသိတာနိ အဝသိဋ္ဌာနိ။ သင္ခမ္ပိ န ဥပေန္တိ, ဥပနိဓမ္ပိ န ဥပေန္တိ, ကလဘာဂမ္ပိ န ဥပေန္တိ သံဘေဇ္ဇဥဒကံ ပရိက္ခီဏံ ပရိယာဒိန္နံ ဥပနိဓာယ ဒွေ ဝါ တီဏိ ဝါ ဥဒကဖုသိတာနိ အဝသိဋ္ဌာနီ’’တိ။ ‘‘ဧဝမေဝ ခော, ဘိက္ခဝေ, အရိယသာဝကဿ။ပေ.။ ယောဂေါ ကရဏီယော’’တိ။ စတုတ္ထံ။

၅. ပဌမမဟာပထဝီသုတ္တံ

၁၁၂၅. ‘‘သေယျထာပိ, ဘိက္ခဝေ, ပုရိသော မဟာပထဝိယာ သတ္တ ကောလဋ္ဌိမတ္တိယော ဂုဠိကာ ဥပနိက္ခိပေယျ။ တံ ကိံ မညထ, ဘိက္ခဝေ, ကတမံ နု ခော ဗဟုတရံ – ယာ ဝါ သတ္တ ကောလဋ္ဌိမတ္တိယော ဂုဠိကာ ဥပနိက္ခိတ္တာ, အယံ ဝါ မဟာပထဝီ’’တိ? ‘‘ဧတဒေဝ, ဘန္တေ, ဗဟုတရံ, ယဒိဒံ – မဟာပထဝီ; အပ္ပမတ္တိကာ သတ္တ ကောလဋ္ဌိမတ္တိယော ဂုဠိကာ ဥပနိက္ခိတ္တာ။ သင္ခမ္ပိ န ဥပေန္တိ, ဥပနိဓမ္ပိ န ဥပေန္တိ, ကလဘာဂမ္ပိ န ဥပေန္တိ မဟာပထဝိံ ဥပနိဓာယ သတ္တ ကောလဋ္ဌိမတ္တိယော ဂုဠိကာ ဥပနိက္ခိတ္တာ’’တိ။ ‘‘ဧဝမေဝ ခော, ဘိက္ခဝေ, အရိယသာဝကဿ။ပေ.။ ယောဂေါ ကရဏီယော’’တိ။ ပဉ္စမံ။

၆. ဒုတိယမဟာပထဝီသုတ္တံ

၁၁၂၆. ‘‘သေယျထာပိ, ဘိက္ခဝေ, မဟာပထဝီ ပရိက္ခယံ ပရိယာဒာနံ ဂစ္ဆေယျ, ဌပေတွာ သတ္တ ကောလဋ္ဌိမတ္တိယော ဂုဠိကာ။ တံ ကိံ မညထ, ဘိက္ခဝေ, ကတမံ နု ခော ဗဟုတရံ – ယံ ဝါ မဟာပထဝိယာ ပရိက္ခီဏံ ပရိယာဒိန္နံ, ယာ ဝါ သတ္တ ကောလဋ္ဌိမတ္တိယော ဂုဠိကာ အဝသိဋ္ဌာ’’တိ? ‘‘ဧတဒေဝ, ဘန္တေ, ဗဟုတရံ မဟာပထဝိယာ ယဒိဒံ ပရိ

ဂ္ဂိဏ္ဏံ ပရိယာဒိန္နံ; အပ္ပမတ္တိကာ သတ္တ ကောလဋ္ဌိမတ္တိယော ဂုဠိကာ အဝသိဋ္ဌာ။ သင္ခမ္ပိ န ဥပေန္တိ, ဥပနိဓမ္ပိ န ဥပေန္တိ, ကလဘာဂမ္ပိ န ဥပေန္တိ မဟာပထဝိယာ ပရိက္ခီဏံ ပရိယာဒိန္နံ ဥပနိဓာယ သတ္တ ကောလဋ္ဌိမတ္တိယော ဂုဠိကာ အဝသိဋ္ဌာ''တိ။ ''ဧဝမေဝ ခော, ဘိက္ခဝေ, အရိယသာဝကဿ။ပေ.။ ယောဂေါ ကရဏီယော''တိ။ ဆဋ္ဌံ။

၇. ပဌမမဟာသမုဒ္ဒသုတ္တံ

၁၁၂၇. ''သေယျထာပိ , ဘိက္ခဝေ, ပုရိသော မဟာသမုဒ္ဒတော ဒွေ ဝါ တီဏိ ဝါ ဥဒကဖုသိတာနိ ဥဒ္ဓရေယျ။ တံ ကိံ မညထ, ဘိက္ခဝေ, ကတမံ နု ခော ဗဟုတရံ – ယာနိ ဒွေ ဝါ တီဏိ ဝါ ဥဒကဖုသိတာနိ ဥဗ္ဗတာနိ, ယံ ဝါ မဟာသမုဒ္ဒေ ဥဒက''န္တိ? ''ဧတဒေဝ, ဘန္တေ, ဗဟုတရံ, ယဒိဒံ – မဟာသမုဒ္ဒေ ဥဒကံ; အပ္ပမတ္တကာနိ ဒွေ ဝါ တီဏိ ဝါ ဥဒကဖုသိတာနိ ဥဗ္ဗတာနိ။ သင္ခမ္ပိ န ဥပေန္တိ, ဥပနိဓမ္ပိ န ဥပေန္တိ, ကလဘာဂမ္ပိ န ဥပေန္တိ မဟာသမုဒ္ဒေ ဥဒကံ ဥပနိဓာယ ဒွေ ဝါ တီဏိ ဝါ ဥဒကဖုသိတာနိ ဥဗ္ဗတာနီ''တိ။ ''ဧဝမေဝ ခော, ဘိက္ခဝေ, အရိယသာဝကဿ။ပေ.။ ယောဂေါ ကရဏီယော''တိ။ သတ္တမံ။

၈. ဒုတိယမဟာသမုဒ္ဒသုတ္တံ

၁၁၂၈. ''သေယျထာပိ, ဘိက္ခဝေ, မဟာသမုဒ္ဒေ ဥဒကံ ပရိက္ခယံ [မဟာသမုဒ္ဒော ပရိက္ခယံ (သီ. သျာ. ကံ.) သံ. နိ. ၂.၈၁] ပရိယာဒါနံ ဂစ္ဆေယျ ဌပေတွာ ဒွေ ဝါ တီဏိ ဝါ ဥဒကဖုသိတာနိ။ တံ ကိံ မညထ, ဘိက္ခဝေ, ကတမံ နု ခော ဗဟုတရံ – ယံ ဝါ မဟာသမုဒ္ဒေ ဥဒကံ ပရိက္ခီဏံ ပရိယာဒိန္နံ, ယာနိ ဒွေ ဝါ တီဏိ ဝါ ဥဒကဖုသိတာနိ အဝသိဋ္ဌာနီ''တိ? ''ဧတဒေဝ, ဘန္တေ, ဗဟုတရံ မဟာသမုဒ္ဒေ ဥဒကံ ယဒိဒံ ပရိက္ခီဏံ ပရိယာဒိန္နံ; အပ္ပမတ္တကာနိ ဒွေ ဝါ တီဏိ ဝါ ဥဒကဖုသိတာနိ အဝသိဋ္ဌာနိ။ သင္ခမ္ပိ န ဥပေန္တိ, ဥပနိဓမ္ပိ န ဥပေန္တိ, ကလဘာဂမ္ပိ န ဥပေန္တိ မဟာသမုဒ္ဒေ ဥဒကံ ပရိက္ခီဏံ ပရိယာဒိန္နံ ဥပနိဓာယ ဒွေ ဝါ တီဏိ ဝါ ဥဒကဖုသိတာနိ အဝသိဋ္ဌာနီ''တိ။ ''ဧဝမေဝ ခော, ဘိက္ခဝေ, အရိယသာဝကဿ။ပေ.။ ယောဂေါ ကရဏီယော''တိ။ အဋ္ဌမံ။

၉. ပဌမပဗ္ဗတူပမသုတ္တံ

၁၁၂၉. ''သေယျထာပိ , ဘိက္ခဝေ, ပုရိသော ဟိမဝတော ပဗ္ဗတရာဇဿ သတ္တ သာသပမတ္တိယော ပါသာဏသက္ခရာ ဥပနိက္ခိပေယျ။ တံ ကိံ မညထ, ဘိက္ခဝေ, ကတမံ နု ခော ဗဟုတရံ – ယာ ဝါ သတ္တ သာသပမတ္တိယော ပါသာဏသက္ခရာ ဥပနိက္ခိတ္တာ, အယံ ဝါ ဟိမဝါ ပဗ္ဗတရာဇာ''တိ? ''ဧတဒေဝ, ဘန္တေ, ဗဟုတရံ, ယဒိဒံ – ဟိမဝါ ပဗ္ဗတရာဇာ; အပ္ပမတ္တိကာ သတ္တ သာသပမတ္တိယော ပါသာဏသက္ခရာ ဥပနိက္ခိတ္တာ။ သင္ခမ္ပိ န ဥပေန္တိ, ဥပနိဓမ္ပိ န ဥပေန္တိ, ကလဘာဂမ္ပိ န ဥပေန္တိ ဟိမဝန္တံ ပဗ္ဗတရာဇာနံ ဥပနိဓာယ သတ္တ သာသပမတ္တိယော ပါသာဏသက္ခရာ ဥပနိက္ခိတ္တာ''တိ။ ''ဧဝမေဝ ခော, ဘိက္ခဝေ, အရိယသာဝကဿ။ပေ.။ ယောဂေါ ကရဏီယော''တိ။ နဝမံ။

၁၀. ဒုတိယပဗ္ဗတူပမသုတ္တံ

၁၁၃၀. ''သေယျထာပိ, ဘိက္ခဝေ, ဟိမဝါ ပဗ္ဗတရာဇာ ပရိက္ခယံ ပရိယာဒါနံ ဂစ္ဆေယျ, ဌပေတွာ သတ္တ သာသပမတ္တိယော ပါသာဏသက္ခရာ။ တံ ကိံ မညထ, ဘိက္ခဝေ, ကတမံ နု ခော ဗဟုတရံ – ယံ ဝါ ဟိမဝတော ပဗ္ဗတရာဇဿ ပရိက္ခီဏံ ပရိယာဒိန္နံ, ယာ ဝါ သတ္တ သာသပမတ္တိယော ပါသာဏသက္ခရာ အဝသိဋ္ဌာ''တိ? ''ဧတဒေဝ, ဘန္တေ, ဗဟုတရံ ဟိမဝတော ပဗ္ဗတရာဇဿ ယဒိဒံ ပရိက္ခီဏံ ပရိယာဒိန္နံ; အပ္ပမတ္တိကာ သတ္တ သာသပမတ္တိယော ပါသာဏသက္ခရာ အဝသိဋ္ဌာ။ သင္ခမ္ပိ န ဥပေန္တိ, ဥပနိဓမ္ပိ န ဥပေန္တိ, ကလဘာဂမ္ပိ န ဥပေန္တိ ဟိမဝတော ပဗ္ဗတရာဇဿ ပရိက္ခီဏံ ပရိယာဒိန္နံ ဥပနိဓာယ သတ္တ သာသပမတ္တိယော ပါသာဏသက္ခရာ အဝသိဋ္ဌာ''တိ။ ''ဧဝမေဝ ခော, ဘိက္ခဝေ, အရိယသာဝကဿ ဒိဋ္ဌိသမ္ပန္နဿ ပုဂ္ဂလဿ အဘိသမေတာဝိနော ဧတဒေဝ ဗဟုတရံ ဒုက္ခံ ယဒိဒံ ပရိက္ခီဏံ ပရိယာဒိန္နံ; အပ္ပမတ္တကံ အဝသိဋ္ဌံ။ သင္ခမ္ပိ န ဥပေတိ, ဥပနိဓမ္ပိ န ဥပေတိ, ကလဘာဂမ္ပိ န ဥပေတိ ပုရိမံ ဒုက္ခက္ခန္ဓံ ပရိက္ခီဏံ ပရိယာဒိန္နံ ဥပနိဓာယ ယဒိဒံ သတ္တက္ခတ္တုပရမတာ; ယော 'ဣဒံ ဒုက္ခ'န္တိ ယထာဘူတံ ပဇာနာတိ။ပေ.။ 'အယံ ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနီ ပဋိပဒာ'တိ ယထာဘူတံ ပဇာနာတိ''။

‘‘တသ္မာတိဟ , ဘိက္ခဝေ, ‘ဣဒံ ဒုက္ခ’န္တိ ယောဂေါ ကရဏီယော။ပေ.။ ‘အယံ ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနီ ပဋိပဒါ’တိ ယောဂေါ ကရဏီယော’’တိ။ ဒသမံ။

အဘိသမယဝဂ္ဂေါ ဆဋ္ဌော။

တဿုဒ္ဒါနံ –

နခသိခာ ပေါက္ခရဏီ၊ သံဘေဇ္ဇ အပရေ ဒုဝေ။
ပထဝီ ဒွေ သမုဒ္ဒါ ဒွေ၊ ဒွေမာ စ ပဗ္ဗတူပမာတိ။

၇. ပဌမအာမကဓညပေယျာလဝဂ္ဂေါ

၁. အညတြသုတ္တံ

၁၁၃၁. အထ ခေါ ဘဂဝါ ပရိတ္တံ နခသိခာယံ ပံသုံ အာရောပေတွာ ဘိက္ခူ အာမန္တေသိ – ‘‘တံ ကိံ မညထ, ဘိက္ခဝေ, ကတမံ နု ခေါ ဗဟုတရံ – ယော ဝါယံ မယာ ပရိတ္တော နခသိခာယံ ပံသု အာရောပိတော, အယံ ဝါ မဟာပထဝီ’’တိ? ‘‘ဧတဒေဝ , ဘန္တေ, ဗဟုတရံ, ယဒိဒံ – မဟာပထဝီ; အပ္ပမတ္တကာယံ ဘဂဝတာ ပရိတ္တော နခသိခာယံ ပံသု အာရောပိတော။ သင်္ခမ္ပိ န ဥပေတိ, ဥပနိဓမ္ပိ န ဥပေတိ, ကလဘာဂမ္ပိ န ဥပေတိ မဟာပထဝိံ ဥပနိဓာယ ဘဂဝတာ ပရိတ္တော နခသိခာယံ ပံသု အာရောပိတော’’တိ။

‘‘ဧဝမေဝ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, အပ္ပမတ္တကာ တေ သတ္တာ ယေ မနုဿေသု ပစ္စာဇာယန္တိ; အထ ခေါ ဧတေဝ ဗဟုတရာ သတ္တာ ယေ အညတြ မနုဿေဟိ [မနုဿေသု (ပီ. က.)] ပစ္စာဇာယန္တိ။ တံ ကိဿ ဟေတု? အဒိဋ္ဌတ္တာ, ဘိက္ခဝေ, စတုန္နံ အရိယသစ္စာနံ။ ကတမေသံ စတုန္နံ? ဒုက္ခဿ အရိယသစ္စဿ။ပေ.။ ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနိယာ ပဋိပဒါယ အရိယသစ္စဿ’’။

‘‘တသ္မာတိဟ , ဘိက္ခဝေ, ‘ဣဒံ ဒုက္ခ’န္တိ ယောဂေါ ကရဏီယော။ပေ.။ ‘အယံ ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနီ ပဋိပဒါ’တိ ယောဂေါ ကရဏီယော’’တိ။ ပဌမံ။

၂. ပစ္စန္တသုတ္တံ

၁၁၃၂. အထ ခေါ ဘဂဝါ ပရိတ္တံ နခသိခာယံ ပံသုံ အာရောပေတွာ ဘိက္ခူ အာမန္တေသိ – ‘‘တံ ကိံ မညထ, ဘိက္ခဝေ, ကတမံ နု ခေါ ဗဟုတရံ – ယော ဝါယံ မယာ ပရိတ္တော နခသိခာယံ ပံသု အာရောပိတော, အယံ ဝါ မဟာပထဝီ’’တိ? ‘‘ဧတဒေဝ, ဘန္တေ, ဗဟုတရံ, ယဒိဒံ – မဟာပထဝီ; အပ္ပမတ္တကာယံ ဘဂဝတာ ပရိတ္တော နခသိခာယံ ပံသု အာရောပိတော။ သင်္ခမ္ပိ န ဥပေတိ, ဥပနိဓမ္ပိ န ဥပေတိ, ကလဘာဂမ္ပိ န ဥပေတိ မဟာပထဝိံ ဥပနိဓာယ ဘဂဝတာ ပရိတ္တော နခသိခာယံ ပံသု အာရောပိတော’’တိ။

‘‘ဧဝမေဝ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, အပ္ပမတ္တကာ တေ သတ္တာ ယေ မဇ္ဈိမေသု ဇနပဒေသု ပစ္စာဇာယန္တိ; အထ ခေါ ဧတေဝ ဗဟုတရာ သတ္တာ ယေ ပစ္စန္တိမေသု ဇနပဒေသု ပစ္စာဇာယန္တိ အဝိညာတာရေသု မိလက္ခေသု [မိလက္ခူသု (သျာ. ကံ. က.)] ။ပေ.။။ ဒုတိယံ။

၃. ပညာသုတ္တံ

၁၁၃၃. ။ ‘‘ဧဝမေဝ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, အပ္ပကာ တေ သတ္တာ ယေ ပန အရိယေန ပညာစက္ခုနာ သမန္နာဂတာ; အထ ခေါ ဧတေဝ ဗဟုတရာ သတ္တာ ယေ အဝိဇ္ဇာဂတာ သမ္မူဠှာ။ပေ.။။ တတိယံ။

၄. သုရာမေရယသုတ္တံ

၁၁၃၄. ॥ ‘‘ဧဝမေဝ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, အပ္ပကာ တေ သတ္တာ ယေ သုရာမေရယမဇ္ဇပ္ပမာဒဋ္ဌာနာ ပဋိဝိရတာ; အထ ခေါ ဧတေဝ ဗဟုတရာ သတ္တာ ယေ သုရာမေရယမဇ္ဇပ္ပမာဒဋ္ဌာနာ အပဋိဝိရတာ။ပေ.॥॥ စတုတ္ထံ။

၅. ဩဒကသုတ္တံ

၁၁၃၅. ॥ ‘‘ဧဝမေဝ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, အပ္ပကာ တေ သတ္တာ ယေ ထလဇာ; အထ ခေါ ဧတေဝ ဗဟုတရာ သတ္တာ ယေ ဥဒကဇာ။ တံ ကိဿ ဟေတု။ပေ.॥॥ ပဉ္စမံ။

၆. မတ္တေယ္ယသုတ္တံ

၁၁၃၆. ॥ ‘‘ဧဝမေဝ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, အပ္ပကာ တေ သတ္တာ ယေ မတ္တေယ္ယာ; အထ ခေါ ဧတေဝ ဗဟုတရာ သတ္တာ ယေ အမတ္တေယ္ယာ။ပေ.॥॥ ဆဋ္ဌံ။

၇. ပေတ္တေယ္ယသုတ္တံ

၁၁၃၇. ॥ ‘‘ဧဝမေဝ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, အပ္ပကာ တေ သတ္တာ ယေ ပေတ္တေယ္ယာ; အထ ခေါ ဧတေဝ ဗဟုတရာ သတ္တာ ယေ အပေတ္တေယ္ယာ။ပေ.॥॥ သတ္တမံ။

၈. သာမညသုတ္တံ

၁၁၃၈. ॥ ‘‘ဧဝမေဝ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, အပ္ပကာ တေ သတ္တာ ယေ သာမညာ; အထ ခေါ ဧတေဝ ဗဟုတရာ သတ္တာ ယေ အသာမညာ။ပေ.॥॥ အဋ္ဌမံ။

၉. ဗြဟ္မညသုတ္တံ

၁၁၃၉. ॥ ‘‘ဧဝမေဝ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, အပ္ပကာ တေ သတ္တာ ယေ ဗြဟ္မညာ; အထ ခေါ ဧတေဝ ဗဟုတရာ သတ္တာ ယေ အဗြဟ္မညာ။ပေ.॥॥ နဝမံ။

၁၀. ပစာယိကသုတ္တံ

၁၁၄၀. ॥ ‘‘ဧဝမေဝ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, အပ္ပကာ တေ သတ္တာ ယေ ကုလေ ဇေဋ္ဌာပစာယိနော; အထ ခေါ ဧတေဝ ဗဟုတရာ သတ္တာ ယေ ကုလေ အဇေဋ္ဌာပစာယိနောတိ [အကုလေ ဇေဋ္ဌာပစာယိနောတိ (သျာ. ကံ.)] ။ပေ.॥॥ ဒသမံ။

ပဉ္စမအာမကဓညပေယျာလဝဂ္ဂေါ သတ္တမော။

တဿုဒ္ဒာနံ –

အညတြ ပစ္စန္တံ ပညာ၊ သုရာမေရယဩဒကာ။
မတ္တေယ္ယ ပေတ္တေယ္ယာ စာပိ၊ သာမညံ ဗြဟ္မပစာယိကန္တိ။

၈. ဒုတိယအာမကဓညပေယျာလဝဂ္ဂေါ

၁. ပာဏာတိပာတသုတ္တံ

၁၁၄၁. ॥ပေ.॥ ‘‘ဧဝမေဝ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, အပ္ပကာ တေ သတ္တာ ယေ ပာဏာတိပာတာ ပဋိဝိရတာ; အထ ခေါ ဧတေဝ ဗဟုတရာ သတ္တာ ယေ ပာဏာတိပာတာ အပ္ပဋိဝိရတာ။ တံ ကိဿ ဟေတု? ။ပေ.॥॥ ပဌမံ။

၂. အဒိန္နာအနသုတ္တံ

၁၁၄၂. ။ပေ။ ‘‘ဧဝမေဝ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, အပ္ပကာ တေ သတ္တာ ယေ အဒိန္နာအနာ ပဋိဝိရတာ; အထ ခေါ ဧတေဝ ဗဟုတရာ သတ္တာ ယေ အဒိန္နာအနာ အပ္ပဋိဝိရတာ။ပေ။။ ဒုတိယံ။

၃. ကာမေသုမိစ္ဆာစာရသုတ္တံ

၁၁၄၃. ။ပေ။ ‘‘ဧဝမေဝ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, အပ္ပကာ တေ သတ္တာ ယေ ကာမေသုမိစ္ဆာစာရာ ပဋိဝိရတာ; အထ ခေါ ဧတေဝ ဗဟုတရာ သတ္တာ ယေ ကာမေသုမိစ္ဆာစာရာ အပ္ပဋိဝိရတာ။ပေ။။ တတိယံ။

၄. မုသာဝါဒသုတ္တံ

၁၁၄၄. ။ပေ။ ‘‘ဧဝမေဝ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, အပ္ပကာ တေ သတ္တာ ယေ မုသာဝါဒာ ပဋိဝိရတာ; အထ ခေါ ဧတေဝ ဗဟုတရာ သတ္တာ ယေ မုသာဝါဒာ အပ္ပဋိဝိရတာ။ပေ။။ စတုတ္ထံ။

၅. ပေသုညသုတ္တံ

၁၁၄၅. ။ပေ။ ‘‘ဧဝမေဝ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, အပ္ပကာ တေ သတ္တာ ယေ ပိသုဏာယ ဝါစာယ ပဋိဝိရတာ; အထ ခေါ ဧတေဝ ဗဟုတရာ သတ္တာ ယေ ပိသုဏာယ ဝါစာယ အပ္ပဋိဝိရတာ။ပေ။။ ပဉ္စမံ။

၆. ဖရုသဝါစာသုတ္တံ

၁၁၄၆. ။ပေ။ ‘‘ဧဝမေဝ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, အပ္ပကာ တေ သတ္တာ ယေ ဖရုသာယ ဝါစာယ ပဋိဝိရတာ; အထ ခေါ ဧတေဝ ဗဟုတရာ သတ္တာ ယေ ဖရုသာယ ဝါစာယ အပ္ပဋိဝိရတာ။ပေ။။ ဆဋ္ဌံ။

၇. သမ္ဖပ္ပလာပသုတ္တံ

၁၁၄၇. ။ပေ။ ‘‘ဧဝမေဝ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, အပ္ပကာ တေ သတ္တာ ယေ သမ္ဖပ္ပလာပာ ပဋိဝိရတာ; အထ ခေါ ဧတေဝ ဗဟုတရာ သတ္တာ ယေ သမ္ဖပ္ပလာပာ အပ္ပဋိဝိရတာ။ပေ။။ သတ္တမံ။

၈. ဗီဇဂါမသုတ္တံ

၁၁၄၈. ။ပေ။ ‘‘ဧဝမေဝ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, အပ္ပကာ တေ သတ္တာ ယေ ဗီဇဂါမဘူတဂါမသမာရမ္ဘာ [ဗီဇဂါမဘူတဂါမသမာရမ္ဘာ (က.)] ပဋိဝိရတာ; အထ ခေါ ဧတေဝ ဗဟုတရာ သတ္တာ ယေ ဗီဇဂါမဘူတဂါမသမာရမ္ဘာ အပ္ပဋိဝိရတာ။ပေ။။ အဋ္ဌမံ။

၉. ဝိကာလဘောဇနသုတ္တံ

၁၁၄၉. ။ပေ။ ‘‘ဧဝမေဝ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, အပ္ပကာ တေ သတ္တာ ယေ ဝိကာလဘောဇနာ ပဋိဝိရတာ; အထ ခေါ ဧတေဝ ဗဟုတရာ သတ္တာ ယေ ဝိကာလဘောဇနာ အပ္ပဋိဝိရတာ။ပေ။။ နဝမံ။

၁၀. ဂန္ဓဝိလေပနသုတ္တံ

၁၁၅၀. ။ပေ။ ‘‘ဧဝမေဝ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, အပ္ပကာ တေ သတ္တာ ယေ မာလာဂန္ဓဝိလေပနဓာရဏမဏ္ဍနဝိဘူသနဋ္ဌာနာ ပဋိဝိရတာ; အထ ခေါ ဧတေဝ ဗဟုတရာ သတ္တာ ယေ မာလာဂန္ဓဝိလေပနဓာရဏမဏ္ဍနဝိဘူသနဋ္ဌာနာ အပ္ပဋိဝိရတာ။ပေ။။ ဒသမံ။

တဿုဒ္ဒါနံ –

ဟတ္ထံ အဒိန္နံ ကာမေသု၊ မုသာဝါဒဉ္စ ပေသုညံ။
ဖရုသံ သမ္ဖပ္ပလာပံ၊ ဗီဇဉ္စ ဝိကာလံ ဂန္ဓဉ္စ။

၉. တတိယအာမကဓညပေယျာလဝဂ္ဂေါ

၁. နစ္စဂီတသုတ္တံ

၁၁၅၁. ။ပေ.။ ။

“ဧဝမေဝ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, အပ္ပကာ တေ သတ္တာ ယေ နစ္စဂီတဝါဒိတဝိသူကဒဿနာ ပဋိဝိရတာ; အထ ခေါ ဧ တေဝ ဗဟုတရာ သတ္တာ ယေ နစ္စဂီတဝါဒိတဝိသူကဒဿနာ အပ္ပဋိဝိရတာ။ တံ ကိဿ ဟေတု။ပေ.။။ ပဌမံ။

၂. ဥစ္စာသယနသုတ္တံ

၁၁၅၂. ။ပေ.။ “ဧဝမေဝ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, အပ္ပကာ တေ သတ္တာ ယေ ဥစ္စာသယနမဟာသယနာ ပဋိဝိရတာ; အထ ခေါ ဧတေဝ ဗဟုတရာ သတ္တာ ယေ ဥစ္စာသယနမဟာသယနာ အပ္ပဋိဝိရတာ။ပေ.။။ ဒုတိယံ။

၃. ဇာတရူပရဇတသုတ္တံ

၁၁၅၃. ။ပေ.။ “ဧဝမေဝ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, အပ္ပကာ တေ သတ္တာ ယေ ဇာတရူပရဇတပဋိဂ္ဂဟဏာ ပဋိဝိရတာ; အထ ခေါ ဧတေဝ ဗဟုတရာ သတ္တာ ယေ ဇာတရူပရဇတပဋိဂ္ဂဟဏာ အပ္ပဋိဝိရတာ။ပေ.။။ တတိယံ။

၄. အာမကဓညသုတ္တံ

၁၁၅၄. ။ပေ.။ “ဧဝမေဝ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, အပ္ပကာ တေ သတ္တာ ယေ အာမကဓညပဋိဂ္ဂဟဏာ ပဋိဝိရတာ; အထ ခေါ ဧတေဝ ဗဟုတရာ သတ္တာ ယေ အာမကဓညပဋိဂ္ဂဟဏာ အပ္ပဋိဝိရတာ။ပေ.။။ စတုတ္ထံ။

၅. အာမကမံသသုတ္တံ

၁၁၅၅. ။ပေ.။ “ဧဝမေဝ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, အပ္ပကာ တေ သတ္တာ ယေ အာမကမံသပဋိဂ္ဂဟဏာ ပဋိဝိရတာ; အထ ခေါ ဧတေဝ ဗဟုတရာ သတ္တာ ယေ အာမကမံသပဋိဂ္ဂဟဏာ အပ္ပဋိဝိရတာ။ပေ.။။ ပဉ္စမံ။

၆. ကုမာရိကသုတ္တံ

၁၁၅၆. ။ပေ.။ “ဧဝမေဝ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, အပ္ပကာ တေ သတ္တာ ယေ ဣတ္ထိကုမာရိကပဋိဂ္ဂဟဏာ [ဣတ္ထိကုမာရိကာပဋိဂ္ဂဟဏာ (က.)] ပဋိဝိရတာ; အထ ခေါ ဧတေဝ ဗဟုတရာ သတ္တာ ယေ ဣတ္ထိကုမာရိကပဋိဂ္ဂဟဏာ အပ္ပဋိဝိရတာ။ပေ.။။ ဆဋ္ဌံ။

၇. ဒာသိဒာသသုတ္တံ

၁၁၅၇. ။ပေ.။ “ဧဝမေဝ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, အပ္ပကာ တေ သတ္တာ ယေ ဒာသိဒာသပဋိဂ္ဂဟဏာ [ဒာသီဒာသပဋိဂ္ဂဟဏာ (သျာ. ကံ. ပီ.)] ပဋိဝိရတာ; အထ ခေါ ဧတေဝ ဗဟုတရာ သတ္တာ ယေ ဒာသိဒာသပဋိဂ္ဂဟဏာ အပ္ပဋိဝိရတာ။ပေ.။။ သတ္တမံ။

၈. အဇေဠကသုတ္တံ

၁၅၈. ။ပေ.။ ‘‘ဧဝမေဝ ခော, ဘိက္ခဝေ, အပ္ပကာ တေ သတ္တာ ယေ အဇေဠကပဋိဂ္ဂဟဏာ ပဋိဝိရတာ; အထ ခော ဧတေဝ ဗဟုတရာ သတ္တာ ယေ အဇေဠကပဋိဂ္ဂဟဏာ အပ္ပဋိဝိရတာ။ပေ.။။ အဋ္ဌမံ။

၉. ကုက္ကုဋသူကရသုတ္တံ

၁၅၉. ။ပေ.။ ‘‘ဧဝမေဝ ခော, ဘိက္ခဝေ, အပ္ပကာ တေ သတ္တာ ယေ ကုက္ကုဋသူကရပဋိဂ္ဂဟဏာ ပဋိဝိရတာ; အထ ခော ဧတေဝ ဗဟုတရာ သတ္တာ ယေ ကုက္ကုဋသူကရပဋိဂ္ဂဟဏာ အပ္ပဋိဝိရတာ။ပေ.။။ နဝမံ။

၁၀. ဟတ္ထိဂဝဿသုတ္တံ

၁၆၀. ။ပေ.။ ‘‘ဧဝမေဝ ခော, ဘိက္ခဝေ, အပ္ပကာ တေ သတ္တာ ယေ ဟတ္ထိဂဝဿဝဠဝပဋိဂ္ဂဟဏာ [ဟတ္ထိဂဝဿဝဠဝတပဋိဂ္ဂဟဏာ (သျာ. ကံ. ပီ. က.)] ပဋိဝိရတာ; အထ ခော ဧတေဝ ဗဟုတရာ သတ္တာ ယေ ဟတ္ထိဂဝဿဝဠဝပဋိဂ္ဂဟဏာ အပ္ပဋိဝိရတာ။ပေ.။။ ဒသမံ။

တတိယအာမကဓညပေယျာလဝဂ္ဂေါ နဝမော။

တဿုဒ္ဒါနံ –

နစ္စံ သယနံ ရဇတံ၊ ဓညံ မံသံ ကုမာရိကာ။
အသီ အဇေဠကဉ္စေဝ၊ ကုက္ကုဋသူကရဟတ္ထီတိ။

၁၀. စတုတ္ထအာမကဓညပေယျာလဝဂ္ဂေါ

၁. ခေတ္တဝတ္ထုသုတ္တံ

၁၆၁. ။ပေ.။ ‘‘ဧဝမေဝ ခော, ဘိက္ခဝေ, အပ္ပကာ တေ သတ္တာ ယေ ခေတ္တဝတ္ထုပဋိဂ္ဂဟဏာ ပဋိဝိရတာ; အထ ခော ဧတေဝ ဗဟုတရာ သတ္တာ ယေ ခေတ္တဝတ္ထုပဋိဂ္ဂဟဏာ အပ္ပဋိဝိရတာ။ပေ.။။ ပဌမံ။

၂. ကယဝိက္ကယသုတ္တံ

၁၆၂. ။ပေ.။ ‘‘ဧဝမေဝ ခော, ဘိက္ခဝေ, အပ္ပကာ တေ သတ္တာ ယေ ကယဝိက္ကယာ ပဋိဝိရတာ; အထ ခော ဧတေဝ ဗဟုတရာ သတ္တာ ယေ ကယဝိက္ကယာ အပ္ပဋိဝိရတာ။ပေ.။။ ဒုတိယံ။

၃. ဒူတေယျသုတ္တံ

၁၆၃. ။ပေ.။ ‘‘ဧဝမေဝ ခော, ဘိက္ခဝေ, အပ္ပကာ တေ သတ္တာ ယေ ဒူတေယျပဟိနဂမနာနုယောဂာ ပဋိဝိရတာ; အထ ခော ဧတေဝ ဗဟုတရာ သတ္တာ ယေ ဒူတေယျပဟိနဂမနာနုယောဂာ အပ္ပဋိဝိရတာ။ပေ.။။ တတိယံ။

၄. တုလာကူဋသုတ္တံ

၁၆၄. ။ပေ.။ ‘‘ဧဝမေဝ ခော, ဘိက္ခဝေ, အပ္ပကာ တေ သတ္တာ ယေ တုလာကူဋကံသကူဋမာနကူဋာ ပဋိဝိရတာ; အထ ခော ဧတေဝ ဗဟုတရာ သတ္တာ ယေ တုလာကူဋကံသကူဋမာနကူဋာ အပ္ပဋိဝိရတာ။ပေ.။။ စတုတ္ထံ။

၅. ဥက္ကောဋနသုတ္တံ

၁၁၆၅. ။පေ.။ "ဧဝမေဝ ခော, ဘိက္ခဝေ, အပ္ပကာ တေ သတ္တာ ယေ ဥက္ကောဋ္ဋနဝဉ္စနနိကတိသာစိယောဂ [ဥက္ကောဋ္ဋနဝဉ္စနနိကတိသာဝိယောဂ (သျာ. ကံ. ပီ. က.)] ပဋိဝိရတာ; အထ ခော ဧတေဝ ဗဟုတရာ သတ္တာ ယေ ဥက္ကောဋ္ဋနဝဉ္စနနိကတိသာစိယောဂာ အပ္ပဋိဝိရတာ။ပေ.။။ ပဉ္စမံ။

၆-၁၁. ဆေဒနာဒိသုတ္တံ

၁၁၆၆-၁၁၇၁. ။ပေ.။ ဧဝမေဝ ခော, ဘိက္ခဝေ, အပ္ပကာ တေ သတ္တာ ယေ ဆေဒနဝဓဗန္ဓနဝိပရာမောသအာလောပသဟသာကာရာ [သာဟသာကာရာ (က.)] ပဋိဝိရတာ ; အထ ခော ဧတေဝ ဗဟုတရာ သတ္တာ ယေ ဆေဒနဝဓဗန္ဓနဝိပရာမောသအာလောပသဟသာကာရာ အပ္ပဋိဝိရတာ ။ တံ ကိဿ ဟေတု? အဒိဋ္ဌတ္တာ ဘိက္ခဝေ, စတုန္နံ အရိယသစ္စာနံ။ ကတမေသံ စတုန္နံ? ဒုက္ခဿ အရိယသစ္စဿ။ပေ.။ ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနိယာ ပဋိပဒာယ အရိယသစ္စဿ"။

"တသ္မာတိဟ, ဘိက္ခဝေ, 'ဣဒံ ဒုက္ခ'န္တိ ယောဂေါ ကရဏီယော။ပေ.။ 'အယံ ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနီ ပဋိပဒာ'တိ ယောဂေါ ကရဏီယော"တိ။ ဧကာဒသမံ။

စတုတ္ထအာမကဓညပေယျာလဝဂ္ဂေါ ဒသမော။

တဿုဒ္ဒါနံ –

ခေတ္တံ ကာယံ ဒူတေယျဉ္စ, တုလာကူဋံ ဥက္ကောဋနံ။
ဆေဒနံ ဝဓဗန္ဓနံ, ဝိပရာလောပံ သာဟသန္တိ။

၁၁. ပဉ္စဂတိပေယျာလဝဂ္ဂေါ

၁. မနုဿစုတိနိရယသုတ္တံ

၁၁၇၂. အထ ခော ဘဂဝါ ပရိတ္တံ နခသိခာယံ ပံသုံ အာရောပေတွာ ဘိက္ခူ အာမန္တေသိ – "တံ ကိံ မညထ, ဘိက္ခဝေ, ကတမံ နု ခော ဗဟုတရံ – ယော ဝါယံ မယာ ပရိတ္တော နခသိခာယံ ပံသု အာရောပိတော, အယံ ဝါ မဟာပထဝီ"တိ? "ဧတဒေဝ, ဘန္တေ, ဗဟုတရံ, ယဒိဒံ – မဟာပထဝီ; အပ္ပမတ္တကာယံ ဘဂဝတာ ပရိတ္တော နခသိခာယံ ပံသု အာရောပိတော။ သင်္ခမ္ပိ န ဥပေတိ, ဥပနိဓမ္ပိ န ဥပေတိ, ကလဘာဂမ္ပိ န ဥပေတိ မဟာပထဝိံ ဥပနိဓာယ ဘဂဝတာ ပရိတ္တော နခသိခာယံ ပံသု အာရောပိတော"တိ။ ဧဝမေဝ ခော, ဘိက္ခဝေ, အပ္ပကာ တေ သတ္တာ ယေ မနုဿာ စုတာ မနုဿေသု ပစ္စာဇာယန္တိ; အထ ခော ဧတေဝ ဗဟုတရာ သတ္တာ ယေ မနုဿာ စုတာ နိရယေ ပစ္စာဇာယန္တိ။ပေ.။။ ပဌမံ။

၂. မနုဿစုတိတိရစ္ဆာနသုတ္တံ

၁၁၇၃. ။ပေ.။ "ဧဝမေဝ ခော, ဘိက္ခဝေ, အပ္ပကာ တေ သတ္တာ ယေ မနုဿာ စုတာ မနုဿေသု ပစ္စာဇာယန္တိ; အထ ခော ဧတေဝ ဗဟုတရာ သတ္တာ ယေ မနုဿာ စုတာ တိရစ္ဆာနယောနိယာ ပစ္စာဇာယန္တိ။ပေ.။။ ဒုတိယံ။

၃. မနုဿစုတိပေတ္တိဝိသယသုတ္တံ

၁၁၇၄. ။ပေ.။ "ဧဝမေဝ ခော, ဘိက္ခဝေ, အပ္ပကာ တေ သတ္တာ ယေ မနုဿာ စုတာ မနုဿေသု ပစ္စာဇာယန္တိ; အထ ခော ဧတေဝ ဗဟုတရာ သတ္တာ ယေ မနုဿာ စုတာ ပေတ္တိဝိသယေ ပစ္စာဇာယန္တိ။ပေ.။။ တတိယံ။

၄-၅-၆. မနုဿစုတိဒေဝနိရယာဒိသုတ္တံ

၁၁၇၅-၁၁၇၇. ။ပေ.။ ‘‘ဧဝမေဝ ခော, ဘိက္ခဝေ, အပ္ပကာ တေ သတ္တာ ယေ မနုဿာ စုတာ ဒေဝေသု ပစ္စာဇာယန္တိ; အထ ခော ဧတေဝ ဗဟုတရာ သတ္တာ ယေ မနုဿာ စုတာ နိရယေ ပစ္စာဇာယန္တိ။ပေ.။ တိရစ္ဆာနယောနိယာ ပစ္စာဇာယန္တိ။ပေ.။ ပေတ္တိဝိသယေ ပစ္စာဇာယန္တိ။ပေ.။။ ဆဋ္ဌံ။

၇-၉. ဒေဝစုတိနိရယာဒိသုတ္တံ

၁၁၇၈-၁၁၈၀. ။ပေ.။ ‘‘ဧဝမေဝ ခော, ဘိက္ခဝေ, အပ္ပကာ တေ သတ္တာ ယေ ဒေဝာ စုတာ ဒေဝေသု ပစ္စာဇာယန္တိ; အထ ခော ဧတေဝ ဗဟုတရာ သတ္တာ ယေ ဒေဝာ စုတာ နိရယေ ပစ္စာဇာယန္တိ။ပေ.။ တိရစ္ဆာနယောနိယာ ပစ္စာဇာယန္တိ။ပေ.။ ပေတ္တိဝိသယေ ပစ္စာဇာယန္တိ။ပေ.။။ နဝမံ။

၁၀-၁၂. ဒေဝမနုဿနိရယာဒိသုတ္တံ

၁၁၈၁-၁၁၈၃. ။ပေ.။ ‘‘ဧဝမေဝ ခော, ဘိက္ခဝေ, အပ္ပကာ တေ သတ္တာ ယေ ဒေဝာ စုတာ မနုဿေသု ပစ္စာဇာယန္တိ; အထ ခော ဧတေဝ ဗဟုတရာ သတ္တာ ယေ ဒေဝာ စုတာ နိရယေ ပစ္စာဇာယန္တိ။ပေ.။ တိရစ္ဆာနယောနိယာ ပစ္စာဇာယန္တိ။ပေ.။ ပေတ္တိဝိသယေ ပစ္စာဇာယန္တိ။ပေ.။။ ဒွါဒသမံ။

၁၃-၁၅. နိရယမနုဿနိရယာဒိသုတ္တံ

၁၁၈၄-၁၁၈၆. ။ပေ.။ ‘‘ဧဝမေဝ ခော, ဘိက္ခဝေ, အပ္ပကာ တေ သတ္တာ ယေ နိရယာ စုတာ မနုဿေသု ပစ္စာဇာယန္တိ; အထ ခော ဧတေဝ ဗဟုတရာ သတ္တာ ယေ နိရယာ စုတာ နိရယေ ပစ္စာဇာယန္တိ။ပေ.။ တိရစ္ဆာနယောနိယာ ပစ္စာဇာယန္တိ။ပေ.။ ပေတ္တိဝိသယေ ပစ္စာဇာယန္တိ။ပေ.။။ ပန္နရသမံ။

၁၆-၁၈. နိရယဒေဝနိရယာဒိသုတ္တံ

၁၁၈၇-၁၁၈၉. ။ပေ.။ ‘‘ဧဝမေဝ ခော, ဘိက္ခဝေ, အပ္ပကာ တေ သတ္တာ ယေ နိရယာ စုတာ ဒေဝေသု ပစ္စာဇာယန္တိ; အထ ခော ဧတေဝ ဗဟုတရာ သတ္တာ ယေ နိရယာ စုတာ နိရယေ ပစ္စာဇာယန္တိ။ပေ.။ တိရစ္ဆာနယောနိယာ ပစ္စာဇာယန္တိ။ပေ.။ ပေတ္တိဝိသယေ ပစ္စာဇာယန္တိ။ပေ.။။ အဋ္ဌာရသမံ။

၁၉-၂၁. တိရစ္ဆာနမနုဿနိရယာဒိသုတ္တံ

၁၁၉၀-၁၁၉၂. ။ပေ.။ ‘‘ဧဝမေဝ ခော, ဘိက္ခဝေ, အပ္ပကာ တေ သတ္တာ ယေ တိရစ္ဆာနယောနိယာ စုတာ မနုဿေသု ပစ္စာဇာယန္တိ; အထ ခော ဧတေဝ ဗဟုတရာ သတ္တာ ယေ တိရစ္ဆာနယောနိယာ စုတာ နိရယေ ပစ္စာဇာယန္တိ။ပေ.။ တိရစ္ဆာနယောနိယာ ပစ္စာဇာယန္တိ။ပေ.။ ပေတ္တိဝိသယေ ပစ္စာဇာယန္တိ။ပေ.။။ ဧကဝီသတိမံ။

၂၂-၂၄. တိရစ္ဆာနဒေဝနိရယာဒိသုတ္တံ

၁၁၉၃-၁၁၉၅. ။ပေ.။ ‘‘ဧဝမေဝ ခော, ဘိက္ခဝေ, အပ္ပကာ တေ သတ္တာ ယေ တိရစ္ဆာနယောနိယာ စုတာ ဒေဝေသု ပစ္စာဇာယန္တိ; အထ ခော ဧတေဝ ဗဟုတရာ သတ္တာ ယေ တိရစ္ဆာနယောနိယာ စုတာ နိရယေ ပစ္စာဇာယန္တိ။ပေ.။ တိရစ္ဆာနယောနိယာ ပစ္စာဇာယန္တိ။ပေ.။ ပေတ္တိဝိသယေ ပစ္စာဇာယန္တိ။ပေ.။။ စတုဝီသတိမံ။

၂၅-၂၇. ပေတ္တိမနုဿနိရယာဒိသုတ္တံ

၁၁၉၆-၁၁၉၈. ။ပေ.။ ‘‘ဧဝမေဝ ခော, ဘိက္ခဝေ, အပ္ပကာ တေ သတ္တာ ယေ ပေတ္တိဝိသယာ စုတာ မနုဿေသု ပစ္စာဇာယန္တိ; အထ ခော ဧတေဝ ဗဟုတရာ သတ္တာ ယေ ပေတ္တိဝိသယာ စုတာ နိရယေ ပစ္စာဇာယန္တိ။ပေ.။ တိရစ္ဆာနယောနိယာ ပစ္စာဇာယန္တိ။ပေ.။ ပေတ္တိဝိသယေ ပစ္စာဇာယန္တိ။ပေ.။။ သတ္တဝီသတိမံ။

၂၈-၂၉. ပေတ္တိဒေဝနိရယာဒိသုတ္တံ

၁၁၉၉-၁၂၀၀. ။ပေ.။ ''ဧဝမေဝ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, အပ္ပကာ တေ သတ္တာ ယေ ပေတ္တိဝိသယာ စုတာ ဒေဝေသု ပစ္စာဇာယန္တိ; အထ ခေါ ဧတေဝ ဗဟုတရာ သတ္တာ ယေ ပေတ္တိဝိသယာ စုတာ နိရယေ ပစ္စာဇာယန္တိ။ပေ.။ ဧဝမေဝ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, အပ္ပကာ တေ သတ္တာ ယေ ပေတ္တိဝိသယာ စုတာ ဒေဝေသု ပစ္စာဇာယန္တိ; အထ ခေါ ဧတေဝ ဗဟုတရာ သတ္တာ ယေ ပေတ္တိဝိသယာ စုတာ တိရစ္ဆာနယောနိယာ ပစ္စာဇာယန္တိ။ပေ.။။ ဧကူနတိံသတိမံ။

၃၀. ပေတ္တိဒေဝပေတ္တိဝိသယသုတ္တံ

၁၂၀၁. ။ပေ.။ ''ဧဝမေဝ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, အပ္ပကာ တေ သတ္တာ ယေ ပေတ္တိဝိသယာ စုတာ ဒေဝေသု ပစ္စာဇာယန္တိ; အထ ခေါ ဧတေဝ ဗဟုတရာ သတ္တာ ယေ ပေတ္တိဝိသယာ စုတာ ပေတ္တိဝိသယေ ပစ္စာဇာယန္တိ။ တံ ကိဿ ဟေတု? အဒိဋ္ဌတ္တာ ဘိက္ခဝေ, စတုန္နံ အရိယသစ္စာနံ။ ကတမေသံ စတုန္နံ ? ဒုက္ခဿ အရိယသစ္စဿ, ဒုက္ခသမုဒယဿ အရိယသစ္စဿ, ဒုက္ခနိရောဓဿ အရိယသစ္စဿ, ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနိယာ ပဋိပဒာယ အရိယသစ္စဿ''။

''တသ္မာတိဟ , ဘိက္ခဝေ, 'ဣဒံ ဒုက္ခ'န္တိ ယောဂေါ ကရဏီယော, 'အယံ ဒုက္ခသမုဒယော'တိ ယောဂေါ ကရဏီယော, 'အယံ ဒုက္ခနိရောဓော'တိ ယောဂေါ ကရဏီယော, 'အယံ ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနီ ပဋိပဒါ'တိ ယောဂေါ ကရဏီယော''တိ။ ဣဒမဝေါစ ဘဂဝါ။ အတ္တမနာ တေ ဘိက္ခူ ဘဂဝတော ဘာသိတံ အဘိနန္ဒုန္တိ။ တိံသတိမံ။

ပဉ္စဂတိပေယျာလဝဂ္ဂေါ ဧကာဒသမော။

တဿုဒ္ဒာနံ –

မနုဿတော စုတာ ဆာပိ၊ ဒေဝတ စုတာ နိရယတော။
တိရစ္ဆာနပေတ္တိဝိသယာ၊ တိံသမတ္တော ဂတိဝဂ္ဂေါတိ။

သစ္စသံယုတ္တံ ဒွာဒသမံ။

မဟာဝဂ္ဂေါ ပဉ္စမော။

တဿုဒ္ဒာနံ –

မဂ္ဂဗောဇ္ဈင်္ဂံ သတိယာ၊ ဣန္ဒြိယံ သမ္မပ္ပဓာနံ။
ဗလိဒ္ဓိပါဒအနုရုဒ္ဓါ၊ ဈာနာနာပါနသံယုတံ။
သောတာပတ္တိ သစ္စဉ္စာတိ၊ မဟာဝဂ္ဂေါတိ ဝုစ္စတီတိ။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ္တပါဠိ နိဋ္ဌိတာ။